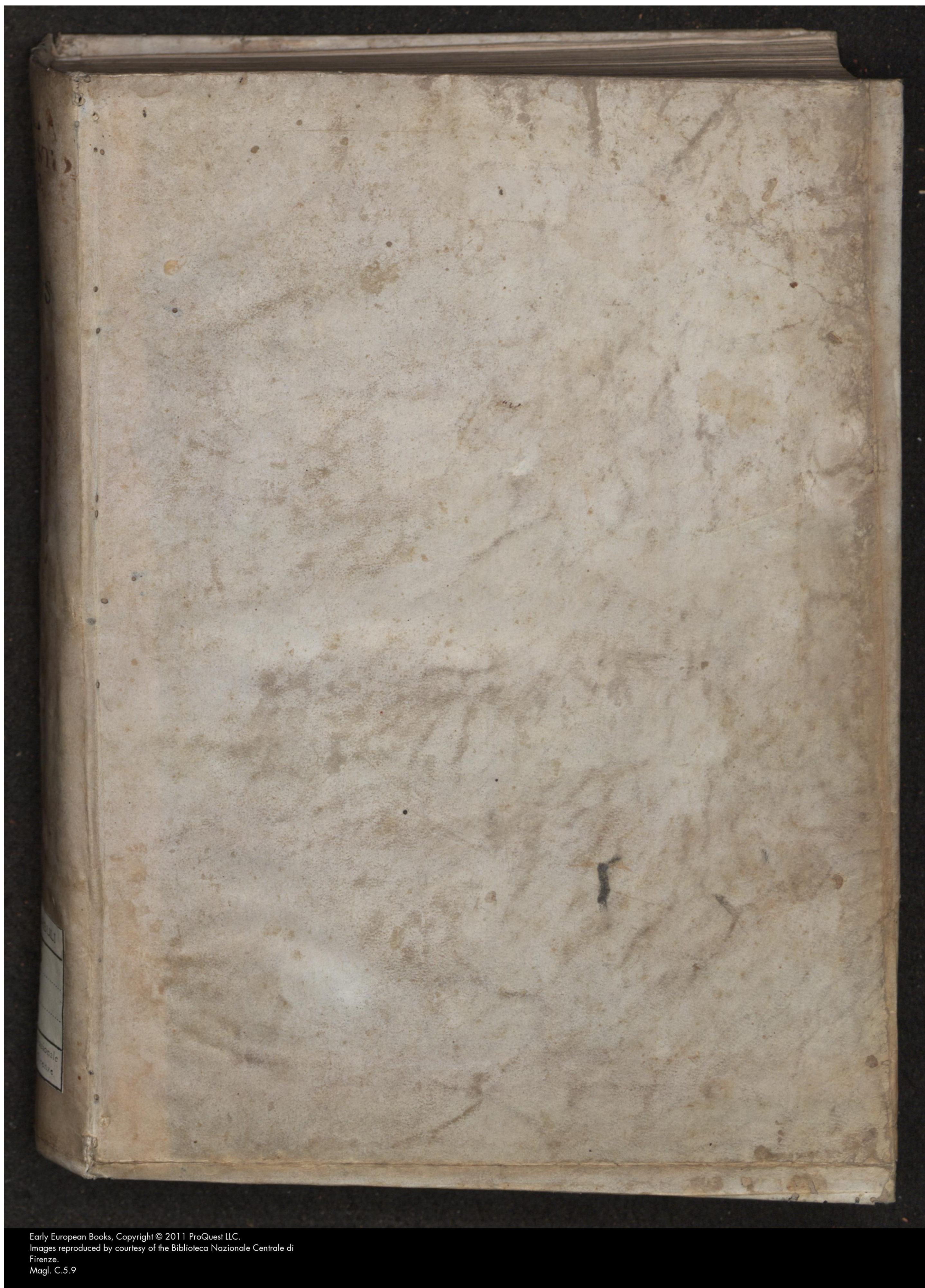
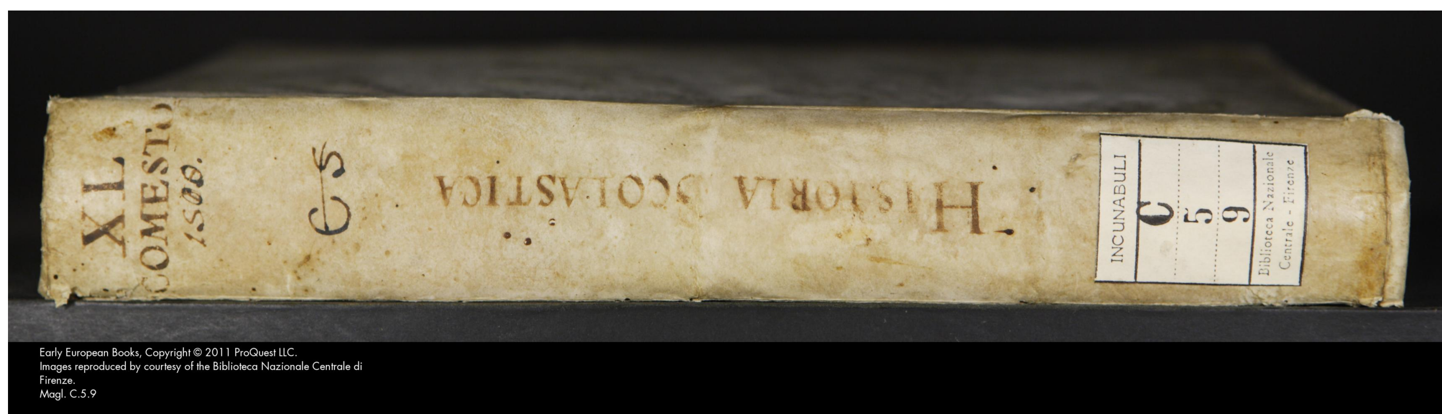
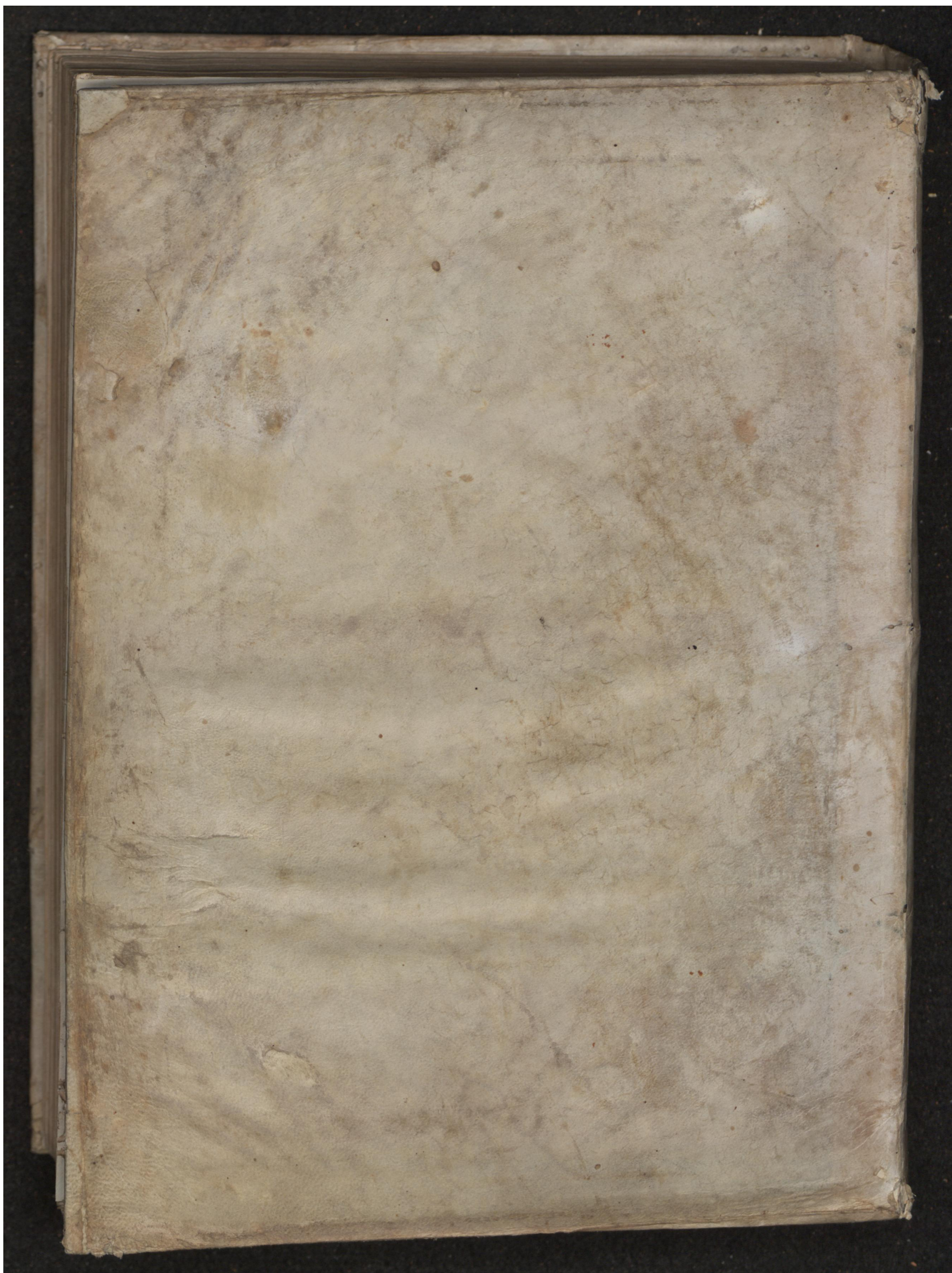

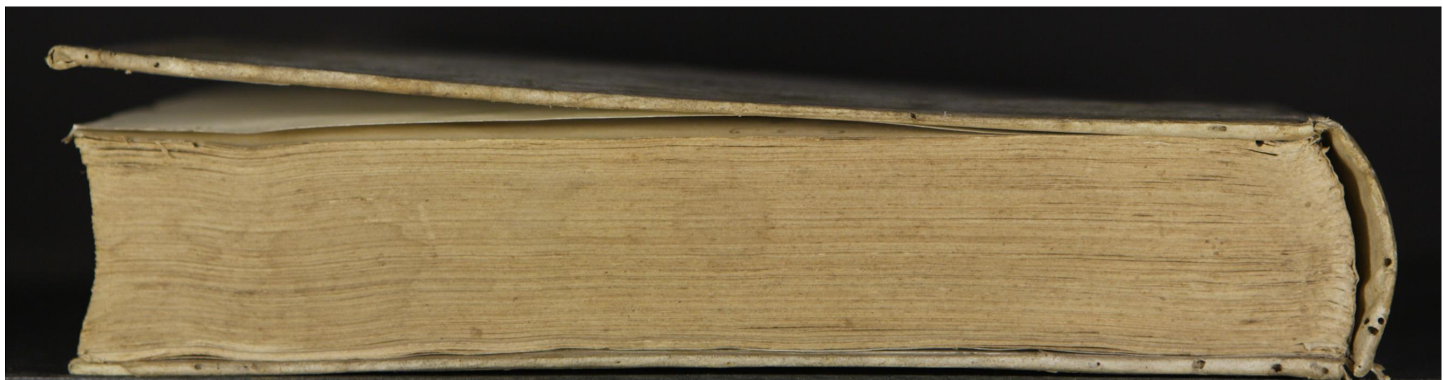
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

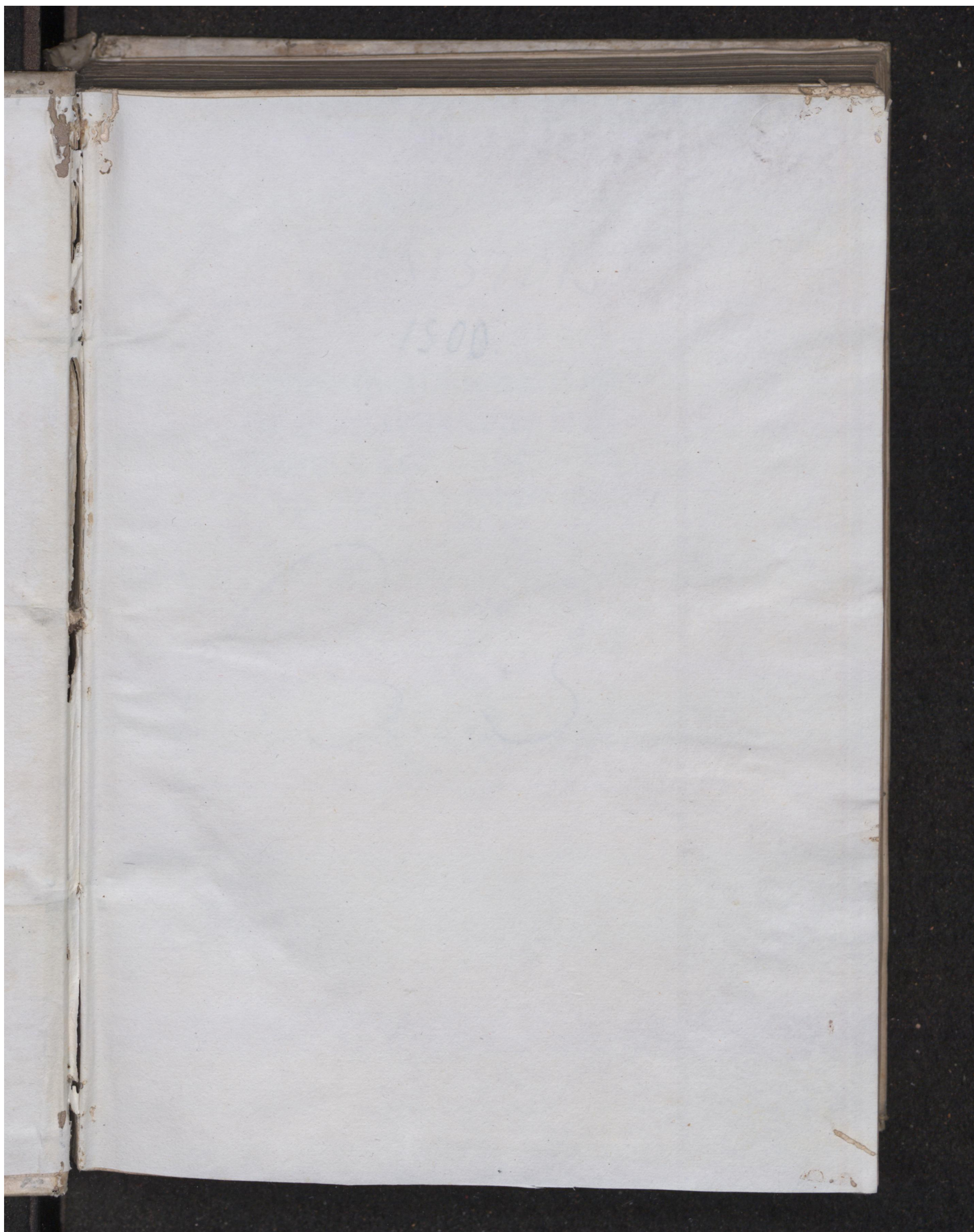

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

INCUNABULI
C
5
9
Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze

EX BIBLIOTHECA
DOMINICANORUM
MONTIS POLITIANI
1786.
C. 5. 9

C. 5. 9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

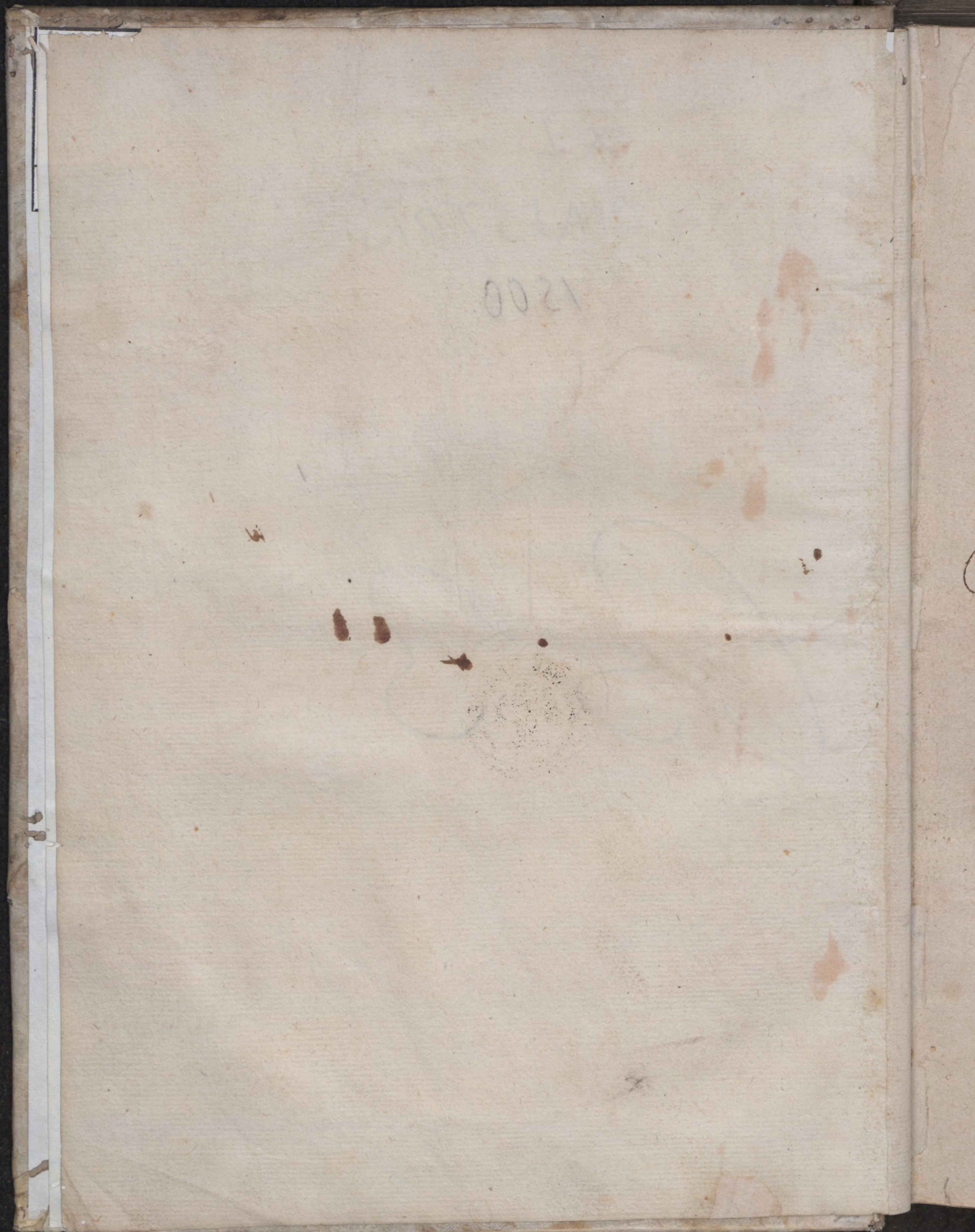
C.5.9

XL

COMESTOR

1500.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

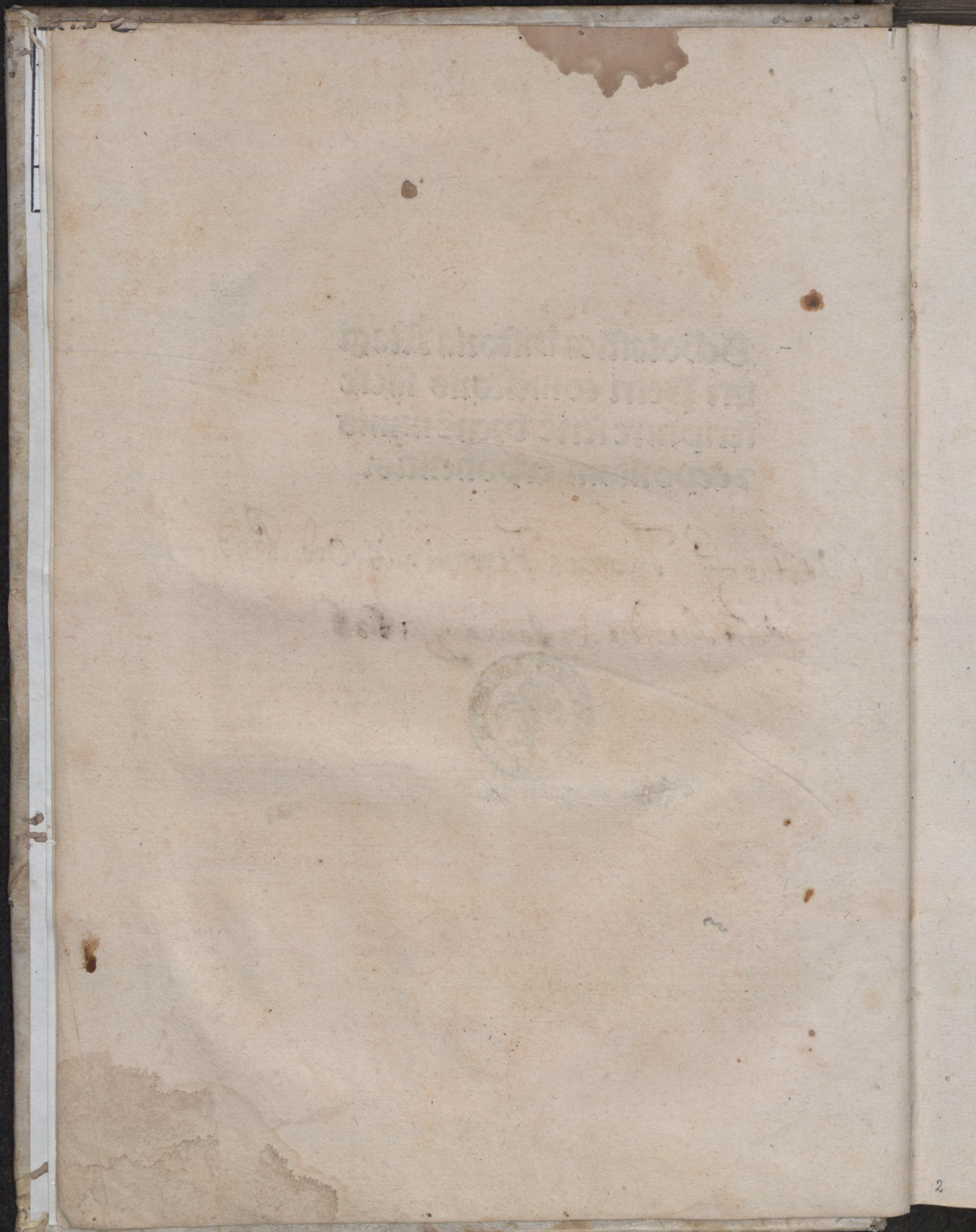
C. 5. 9

Scholastica historia Magistri Petri comestoris sacre scripture serie͂ breue͂ nimis ⁊ expositam exponentis.

Vtitur Fr. Thomas Ferrarinus Ord. Pred.
Emit hucq die. 17. Januarij 168[illegible]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Proemiū in scholasticā historiā

Incipit ꝓlogus epistolaris.

Reuerendo patri ac dño suo Guilhelmo dei gratia senonensi archiepō. Petrus seruus christi presbyter trecensis. Uitā bonā ꝛ exitum beatū. Causa suscepti laborꝭ fuit instās petitio socioꝝ. Qui cū historiā sacre scripture in serie ꝛ glosis diffusam lectitarent breuē nimis et inexpositā. opus aggredi me cōpulerunt ad qd̕ ꝓ veritate historie cōsequenda recurrerēt. In quo sic animꝰ stilo impauit. vt a dictis patrū non recederē. Licꝫ nouitas fauorabilis sit. ꝛ mulcens aures. Porro a cosmographia moysi inchoans. riuulū historicum deduxi vsqꝫ ad ascensionē saluatoris. pelagus mysterioꝝ peritioribꝰ relinquens. in q̇bus vtilia ꝛ vetera ꝓseq̇. ꝛ noua cudere licet. De historiis quoqꝫ ethnicoꝝ quedā incidentia pro ratione tempoꝝ inserui: instar riuuli qui secus alueum diuerticula que inuenerit replens: preterfluere tm̄ nō cessat. Uerūtamē qꝛ stilo rudi opus est lima. vobis pater inclite limā reseruaui. vt huic operi deo volēte et correctio vestra splendorē. ꝛ auctoritas ꝑbeat perennitatē. Per oīa benedictꝰ deus.

Incipit historia scholastica theologie disciplina.

Imperatorie maiestatis ē in palatio tres habere mansiones. auditoriū vel consistoriuꝫ in quo iura decernit. cenaculum in quo cibaria distribuit. thalamuꝫ in quo quiescit. Ad hūc modū impator noster qui imperat ventis et mari mundū hunc habet pro auditorio. vbi ad nutū eius omnia disponunꝭ. Unde illud Esaie. Celū ꝛ terram ego impleo. Scd̕ꝫ hoc dicitꝭ dominꝰ. Unde. Domini ē terra ꝛ plenitudo eius. Animā iusti habet pro thalamo. quia delicie sunt ei ibi quiescere ꝛ esse cuꝫ filiis hominū. Scd̕ꝫ hoc dicitꝭ sponsus. ꝛ anima cuiusqꝫ sponsa. Sacram scripturā habet pro cenaculo. in qua sic suos inebriat. vt sobrios reddat. Unde. Ambulauimus in domo dei cum consensu. id est in sacra scriptura idipsū sapientes. Scd̕m hanc dicitur paterfamilias. Cenaculi huius tres sūt partes. fundamētū paries. tectum. Historia fundamentuꝫ ē cuius tres sūt species. Annalis. Kalēdaria Effimera Allegoria paries suꝑ innitens que per factum aliud factum figurat. Tropologia doma culmini superpposituꝫ que ꝑ id quod factum est quid a nobis sit faciendū insinuat. Prima planior. Scd̕a acutior. Tercia suauior.

Effimera ē febris que durat tm̄ per diē a verme dicta. qui eodem die moritur quo nascitur. Historia annalis ē factum. qd̕ ꝑ annū factuꝫ est. kalendaria historia que in vno mēse facta ē.i. factū aliqd̕ insigne qd̕ in vno mense factū est. Effimera est qd̕ repente factū ē.i. in vno die vel ī ꝑte mensis. Hac siīitudine effimera est piscis q̇ moritꝭ eodē die q̇ nascitꝭ.

A fūdamēto sumemus ꝓncipium loquendi. imo ab ipiꝰ fundamenti principio. eo iuuante qui omnium princeps est ꝛ principium.

Sumitꝭ allegoria quādoqꝫ a persona. vt Isaac significat christum. Quandoqꝫ a re q̄ non ē persona vt verues occisus humanitatē passam significat. Persona enim est indiuidua rationabilꝭ nature substantia. Quandoqꝫ a numero. vt apprehēdēt septem mulieres virum vnum ꝛc. id ē septeꝫ dona gratiarū. Quādoqꝫ a loco vt ꝑ mōtē in quo docebat christus eminētia ꝟtutū. Quādoqꝫ a tēpore: vt nō sit fuga vestra hyeme vel sabbato. id ē in refrigeratiōe charitatis. Quādoqꝫ a facto: vt īterfectio Golie a Dauid. id est interfectio diaboli a christo. Tropologia est sermo conuersiuꝰ: pertinēs ad mores animi. Et magis mouet q̄ allegoria que ꝑtinet ad ecclesiam militantē anagoge ad triūphantem. ꝛ ad domini trinitatem.

Sequitꝭ tabula in historiam Genesis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Tabula

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Historia libri Genesis

De creatione empyrei celi et quattuor elementorum. Caplm.I.

In pricipio erat verbum: ⁊ verbum erat principiũ ĩ quo et p qđ pater creauit mũdũ. Mũdus q̃ttuor modis dicitur. Quãdoqꝫ empyreum celum mũdus dicitur propter sui mundiciaꝫ. Quãdoqꝫ sensibilis mũdus: qui a grecis pan. a latinis omne dictus est. qꝛ philosophus empyreũ nõ cognouit. Quandoqꝫ sola regio sublunaris mũdus dicitur. qꝛ hec sola animãtia nobis nota habet. đ qua. Princeps mundi huius eijciet foras. Quãdoqꝫ homo mũdus dicit. qꝛ in se totius mũdi imaginẽ reꝑsentat. Unde a domino homo om̃is creatura dictus ẽ. ⁊ grecꝰ hominẽ microcosmũ. id est minorẽ munduꝫ vocat. Empyreũ autẽ ⁊ sensibilẽ mundum. ⁊ sublunarẽ regionẽ creauit deꝰ. id est đ nihilo fecit. hominez vero creauit. id est plasmauit. De creatione ergo illorũ triũ inq̃t legislator. In ṗncipio creauit deus celũ ⁊ terrã. id ẽ cõtinens ⁊ ꝯtentũ. id est celũ empyreũ ⁊ angelicam naturã. Terram ꝟo materiã omniũ corporũ. id est quattuor elemẽta. id est munduꝫ sensibilẽ ex his constantẽ. Quidã celũ superiores ꝑtes mũdi sensibilis intelligunt. terrã inferiores ⁊ palpabiles. Ubi nos habemus deꝰ: hebreus habet eloym: qđ tam singulare q̃ꝫ plurale est. id est deꝰ vel dij. qꝛ tres persone vnus deꝰ creator est. Cũ ꝟo dixit moyses. creauit. triũ errores elidit. platonis. aristotelis. ⁊ epicuri. Plato dixit tria fuisse ab eterno. scꝫ deũ. ydeas. yle. ⁊ in ṗncipio tꝑis de yle mundum factũ fuisse. Aristoteles duo. mundũ et ⁊ opificẽ q̇ de duobꝫ principijs scꝫ materia ⁊ forma operatꝰ ẽ sine ṗncipio. ⁊ oꝑat sine fine Epicurꝰ duo. inane ⁊ athomos et in ṗncipio natura quosdã athomos solidauit in terram alios ĩ aquã. alios ĩ aera. alios ĩ ignẽ. Moyses ꝟo solũ deũ eternũ ꝓbauit: ⁊ sine p̄iacenti materia mundũ creatũ. Creatꝰ aũt ẽ in ṗncipio. i. in filio. ⁊ iteranduꝫ ẽ ĩ ṗncipio sic. In ṗncipio creauit deꝰ celũ ⁊ terrã. ĩ ṗncipio scꝫ tꝑis. Coeua enĩ sũt mũdꝰ ⁊ tp̄s. Sic aũt solꝰ deꝰ eternꝰ. sic mũdꝰ sempiternꝰ. i. semꝑ eternꝰ id ẽ. tẽporalit eternꝰ angeli q̃ꝫ sempiterni Ul' in ṗncipio oĩm creaturaꝝ: creauit celũ ⁊ ter-

ram.i.has creaturás primordiales fecit. ⁊ sil. Sed qđ simul factū ē: simul dici non potuit Licȝ eni ħ ꝑus nominet celū q̄ȝ terrā. tamen scriptum ē. In initio tu dn̄e terra fundasti. et opa manuū tuaꝝ sunt celi. Hāc creationem mūdi ꝑlibatā sub opibꝫ. vj. dierum explicat scriptura. insinuās tria. creationē. dispositionem ⁊ ornatū. In primo die creationē ⁊ quādam dispositionē. In scđo ⁊ tertio dispositionem. In reliq̄s tribꝫ ornatum.

De primaria mūdi ꝯfusione. Ca. II.

t **Erra autez erat** inanis et vacua. i. machina mūdialis adhuc erat inutilis ⁊ infructuosa et vacua ornatu suo. Et tenebre erāt sup faciem abyssi. Eandē machinā quā terrā dixerat abissum vocat ꝓ sui ꝯfusione ⁊ obscuritate. Unde et grecus eā chaos dixit. Quia ꝟo dictū est. tenebre erant. q̄dam dogmatizauerūt tenebras fuisse eternas. q̄ iam scȝ cū mundus fieret erāt. Aliꝫ irridētes deū veterꝫ testamēti dicunt eū ꝑus creasse tenebras q̄ȝ lucē. Sȝ tenebre nihil aliud sūt q̄ȝ lucis absentia. Obscuritas aūt q̄dam aeris a deo creata est. ⁊ dicta tenebre. Un̄ ⁊ in cathalogo creaturarum dictū ē. Bn̄dicite lux ⁊ tenebre dn̄o. Et spūs dn̄i. i. spūssanctꝰ dn̄s. vel dn̄i voluntas ferebat̄ sup aquas: sicut volūtas artificis habentis ꝑ oculis oēm materiā domus faciende sup illam fertur: dum q̄d de quo facturꝰ ē disponit. Predictā machinā aquas vocat: q̄si ductilē materiā ad operanduȝ ex ea. Ideo ꝟo sic variant̄ eius noīa: ne si vnius elemēti noīe tm̄ censeret̄: illi magis putaret̄ accōmoda. Hebreus habet ꝓ supferebat̄: incubabat: vel syra lingua fouebat: sicut auis oua. In q̄ cū regimine nascētꝫ mūdi notat̄ initiū. Hūc locū male intellexit plato: dictuȝ ħ putās de aīa mūdi. Sȝ dictū ē de spiritusācto creante. de quo legit̄. Emitte spiritū tuū ⁊ creabunt̄.

De ope prime diei. Ca. III.

d **Ixitqȝ deus Fi**at lux. Et facta est lux. id est ꝟbum genuit in q̄ erat: vt fieret lux. i. tā facile vt si q̄s diceret verbo. Luceȝ vocat quandā nubē lucidam: illuminantē superiores mundi ptes. claritate tamē tenui: vt fieri solet diluculo: et hoc ad modū solis circumagitata. Presentia sui supius hemisperium et inferiꝰ vicissim illuminat. Per fiat. ꝑsentia vel ꝓscientia lucis in deo intelligitur priusq̄ȝ fieret: perfecta est essentia eiusdem in actu scilicet cū prodiꝫt ad esse. Et vidit deus lucē ꝙ eēt bona. id est q̄ placuerat in presentia vel ꝓscientia vt fieret. placuit in essentia vt maneret. Uel tropice vidit. i. videre fecit. Et diuisit luceȝ ac tenebras. Hic incipit dispositio. Et tm̄ aliquid dicit de creatiōe q̄si cum luce tenebras creauit. id est vmbram ex obiectiōe corpoꝝ luci. ⁊ creatas diuisit locoꝝ distantia ⁊ q̄litate: vt scȝ nunq̄ȝ simul sed semp e regione diuersa emisperia vicissim sibi vēdicarēt. Intelligit̄ etiā ħ angeloꝝ facta diuisio. Stātes lux. cādētes tenebre dicti sūt Et appellauit lucē diē. a dyan greco qđ ē claritas sicut lux dr: q2 luit. id ē purgat tenebras Tenebras dixit noctē a nocēdo. q2 nocet oculis ne videāt. sic tenebre q2 tenēt ocl'os ne videāt. Sic tm̄ dies exortū est a dyan greco. ita nox a nictin. Et factū ē vespe. ⁊ post factū est mane. Et sic cōpletꝰ ē dies vnꝰ natural'. Primo eni cum celo ⁊ terra lux ē creata: q̄ paulatim occidēte factū ē ꝑmum vespe prime diei visualis. ⁊ eadē migrāte sub terras ⁊ ad ortuȝ veniente factū est mane. id est termiata ē nox et inchoauit dies secūda. Itaq̄ȝ ꝑcedēte luce die terminata. ⁊ sequēte nocte terminata: extitit dies vnus. Lux ipa diuisas ptes ostēdebat. sed nō diuidebat.

Sicut verbum est filius. ita dicere est gignere ⁊ gigni.

Sicut q̄ȝcito ocl'os aperio: statim acies mea solem iacit i oriente: qđ non faceret nisi multa aeris spacia q̄ sunt inter me et solem transuolaret: quā momentaneam transuolationē si veliȝ explicare. sepe addā ꝑus et post. Sic priꝰ trāsit acies mea aerē vicinuȝ: pꝰ aerē q̄ est sup alpes. post aerē qui ē sup alias terras vsq̄ȝ ad oceanum. post aerem q̄ ē sup oceanū. ⁊ tandeȝ tangit solem.

De ope scđe diei. Ca. IIII

d **Ecunda die dis**posuit deus supiora mūdi sensibilis. Empyreū eni celū q̄ȝcito factū est. statim dispositū est et ornatū. id est sanctꝫ angelis repletū. Fecit ergo ea die deꝰ firmamentū in medio aquaꝝ. id ē quādā exteriorē

4

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

mūdi supficiē ex aq̄s cōgelatis: ad instar cri-
stalli ꝯsolidatā ꝛ plucidā. intra se cetera sensi
bilia ꝯtinentē ad imaginē teste q̄ i ouo ē. et in
eo fixa sūt sidera. Et dr̄ firmamētū nō tm̄ ꝑpt
sui soliditatē. sꝫ qꝛ terminus ē aq̄ꝝ q̄ sup ipm
sūt firmꝰ ꝛ intrāsgressibilis. Dicit̄ etiā celum:
qꝛ celat. i. tegit oīa sensibilia. Et cuꝫ legit̄ fir-
mamētū celi: endiadis ē. i. firmamētū qd̄ ē ce
lū: vt cū dr̄ creatura salis. Vn̄ ꝛ ꝑ sui ꝯcame
ratiōe grece dr̄ vranon. i. palaciū. Vl̄ dr̄ celū
q̄si casa elyos. qꝛ sol sub ipo positus ipm illu
strat. Hāc tn̄ circūuolutā cōcameratiōeꝫ phi
losophus sūmitatē ignis intellexit. Cum eni
ignis nō habet q̄ ascēdat circūuoluit̄: vt i cli-
bano patet: ita ꝛ circa mundi exteriora ignis
voluit̄: ꝛ h̄ est sydereū vel ethereū celū. Est ꝛ
tertiū celū infra qd̄ aereū dr̄: de q̄ Aues celi
comederunt illud. Quidā q̄rtū suspicant̄ esse
celū sup empyreū: qꝛ lucifer cū eēt i empyreo
legit̄ dixisse. ascendā in celū ꝛc. Et in eo mo-
do dicūt esse xp̄m hoīem sup angelos q̄ sunt
in empyreo. Sane firmamētū diuidit aq̄s q̄
sub ipo sūt: ab aquis q̄ sup ipm sūt: de q̄bus
dr̄ in ps̄. Qui tegis aquis supiora eiꝰ. ꝛ sūt si
cut ꝛ ipm cōgelate vt cristallus. ne igni solui
possint: vel i modū nebule vaporabiles. Cur
ꝟo ibi sint deꝰ nouit: nisi ꝙ quidam autumāt
inde rorem descendere in estate. Qꝫ aūt dictū
est. fiat firmamentū: ꝛ post. deꝰ fecit firmamē
tum. et tertio. factū est firmamentū nō super-
fluit. qꝛ sicut in domo faciēda p̄mo domꝰ fit
in sciētia artificiꝫ: fit etiā materialit̄ cū leuigāt̄
ligna ꝛ lapides: fit etiā essentialiter cū leuiga
ta in structurā domꝰ disponūt̄: ita cū dr̄: fiat.
ad p̄sentiam vel p̄scientiā dei refertur. Fecit
ad opus in materia: factum est ad opꝰ i essen
tia. Illud p̄mo die. istud scd̄o factum ē. ꝛ cuꝫ
huius diei opus bonū fuit vt ceterorū. tn̄ nō
legitur de eo. Vidit deꝰ ꝙ eēt bonū. Tradūt
enim hebrei: qꝛ hac die angelꝰ factus est dia-
bolꝰ sathanael. id est
lucifer: q̄bꝫ hebreis
consentire vidētur q̄
in secunda feria mis-
sam de angelis can-
tare consueuerūt: q̄-
si in laudē stantium
angeloꝝ. Sꝫ tradūt
sancti: qꝛ in signū fa-
ctum ē h̄: qꝛ binariꝰ
infamis numerus ē

Dicitur sathanael qui
et lucifer. Quod in vi
ta beati Clemētis iue
nitur: et forte cum sit
aliīs angelorū nomi-
nibus. i. raphael sil'e.
Sic dictꝰ est ante la-
psum. vl' forte post la
psum quasi aduersari
us. el. id est deo.

in theologia. qꝛ primꝰ ab vnitate recedit. De
us autē vnitas est ꝛ sectionē ꝛ discordiā dete
statur. Prouer. vj. Possumꝰ tn̄ dicere. qꝛ opꝰ
tertie diei q̄si adhuc est de opere scd̄e diei qd̄
post patebit. Vn̄ nō cōmēdatur nisi in tertia
die q̄si post sui cōsūmatiōnē.

De opere tertie diei. Ca. V.

Tertia die aquas
sub firmamēto ꝯgregauit deus in
vnū locum. Que lꝫ plura obtineāt
loca: tn̄ qꝛ oēs ꝯtinent̄ in visceribus terre in
vnum locū congregate dicte sunt. Et potuit
esse vt aque q̄ totū aeris spacium occupabāt
vaporabiles: solidate modicuꝫ obtineant lo
cum vel terra paululū subsedit: vt eas tanq̄
i matrice ꝯcluderet: ꝛ sic apparuit arida: que
quasi latēs sub aquis: ꝓprie humus dicta est
sed cum apparuit arida eadē dr̄ terra: quia te
ritur pedibus animantiū. Vel circūpositis
tribꝫ elemētis dr̄ solum: quia solida: dicit̄ tel-
lus: qꝛ tolerat labores hoīm. Cōgregatiōes
aquarū vocauit maria hebreo idiomate qui
quaslibet aquarū congregatiōes vocant ma
ria. Cōpleto ergo aquaꝝ opere subditur. Et
vidit deus ꝙ esset bonū: et addidit aliud opꝰ
illi cum dixit. Germinet terra. Nec de opere
germinādi tm̄ intelligendū est: sed de poten-
tia quasi potens sit germinare. Produxit eni
de terra herbam virentē et facientē semen: ꝛ li
gnum pomiferū faciens fructum s̄m genera
sua. Patet: qꝛ non ꝑ moras temporꝫ vt modo
ꝓduxit plantas suas terra. sed statim in ma-
turitate viridi in qua et herbe seminibus et
arbores pomis onuste sunt. Notandū ꝙ di-
ctum est virentē. Quidam dicant munduꝫ in
vere factum: qꝛ viror illiꝰ tempis est ꝛ fructi
ficatio. Aliī qꝛ legūt lignū faciens fructuꝫ: et
additū. herbam habentem semen. factum di-
cunt in augusto sub leone. Sed in marcio fa
ctum dogmatizat ecclesia. Nota cum primo
ait facientem semen: et addit. habens vnum-
quodq̄ sementē. quia sementis ꝓprie dicitur
dum adhuc est in se-
mentino. semen ꝟo
cū seminat̄: seminiū
ꝟo vel sementū cuꝫ
seminatū est. Distig
uitur tn̄ aliter semē-
tis frugū et arboruꝫ

id ē i herba ipm semē
ꝓferente: quia semen-
tinū dr̄. q. semē tenens
sementis quasi semen
tentū vel detentum.

semē animaliū: seminiū cuiusq̄ rei exordiuꝫ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Nec nos moueat: quia in dispositiõe elemē-torum videtur aer non dispositus, qꝛ non est noiat⁹, sȝ disposit⁹ est cuȝ liber ab aquis, notā nobis formam accepit.

De opere quarte diei. Ca. VI.

q Warto die que disposuerat cepit ornare: rebus illis que infra vniuersum mundum cõgruis motibꝫ agerentur. Plāte enim quia terre herent ad dispositionē terre quasi magis spectant: et sicut dispositionē: sic et ornatuȝ a superioribus inchoauit. Fecit enī eadem die luminaria solem et lunam et stellas. Et dicit sol quia solus lucet. i. nullū cuȝ eo. Luna luminū vna, id est pma. vt vna dierum: vel vna sabbatorū dicit. Sol ꝛ luna dicūtur magna luminaria in duobꝫ ꝛ ex duobꝫ. id est non solum, p quātitate luminis sed ꝛ corpis. et non tm̄ cōparatiõe stellarū: sed ꝛ ꝓm se. qꝛ sol dicitur octies maior terra. et luna etiam maior terra dicitur. Lunam ꝛ stellas voluit illuminare noctē. ne nox sine lumine nimis esset indecora. ꝛ vt operantes in nocte: vt naute ꝛ viatores solatiū luminis haberent. Sūt etiaȝ quedam anicule que lucem solis ferre non possunt. ꝛ fere nocte pascunt. Nec superfluit sol: lȝ nubes lucida vicem ei⁹ ageret quia illa tenuem ꝛ isufficientē lucem habebat: ꝛ forte non nisi superiora illumiabat: sicut nec stelle modo. De illa aūt nube lucida supradicta tradit modo ꝙ vel redierit in materiā vnde facta fuerat vt stella que apparuit magis: ꝛ colūba i qua visus est spiritussanct⁹. Vl' ꝙ semp solem comitatur: vel ꝙ de ea factū ē corpus solare. Nec tm̄ ad decorē ꝛ ad vsū luminis ea voluit esse: sed etiam vt essent in signa ꝛ tēpora. ꝛ dies. et annos. vt scȝ signa sint serenitatꝭ et tempestatis. Vel vt ex ipis fierent signa. xij. maiora. ꝛ quedam signa minora plura his: q̄ dicuntur signa vel sidera. Tum quia magna diligētia signauit vel cõsiderauit ea antiquitas. Tum quia adhuc signant et cõsiderant ea homies ad designationē temporū. Nec dicenduȝ est vt genetaliaci siue geneatlici somniāt ꝙ posita sint in signa euentuū ꝛ opeꝝ nostrorū: aut ꝙ status vite nostre signent et moderent: qꝺ docēt quibusdā experimentis que apocelesmata vocāt. Non enī credēdū est de celo his qui alieni sunt a patre qui ē in celis. Ex autem sequit in tēpora: non ē putandū ꝙ tūc p ea icipere͂t esse tēpora q̄ ceperūt esse cuȝ mundo. sed qꝛ per ea quattuor sunt tēporū distinctiones. Sol quoqꝫ descendēs ad capricornum: solsticiū hyemale facit. ascēdens ad cancrum estiuale. Inter vtrūqꝫ pari ab vtroqꝫ distantia equinoctia facit. Vel est ibi endiadis sint in signa ꝛ tēpora. id est in signa tēporum In dies dicitur pluraliter: qꝛ dies multipliciter dicit: de die scȝ naturali scȝ spacio. xxiiij. horarū ꝛ de die visuali. Ponit etiā dies p tēpore non determinato ꝛ ignoto nobis vt ibi. In illa die stillabūt mōtes dulcedinē. In annos etiā pluraliter dictū est. qꝛ etiā ann⁹ multipliciter dr̄. Nec hoc dico: qꝛ apud diuersas natiões sūt vtiqꝫ diuerse annoꝝ distinctiões maioꝝ et minorū ꝛ planete ānos suos habēt Sȝ ꝓm eccl'ie vsum dicim⁹ h. Est enī ann⁹ lunaris habēs. cccliiij. dies. Est solaris constans ex diebꝫ. ccclxv. ꝛ quadrāte. id est sex horis. Est et bisextilis constans ex. ccclxvj. Est embolismalis qui ꝯstat ex. ccclxxx. diebꝫ: ꝛ excedit: habēs. xiij. lunationes. Dicit etiā ann⁹ ab an qꝺ ē circū: qꝛ in se reuoluit. Unde ꝛ antiquiores ante vsum lraꝝ annuȝ figurabant sub specie serpētis: cui⁹ cauda i os eius reuoluebatur. Facta ergo luminaria posuit deus vt luceant in firmamēto celi. ꝛ illuminēt terrā sed nō semp: ꝛ diuidāt lucem ac tenebras. Ex autem luna in plenilunio facta sit: ex alia perpendit translatiõe que habet ꝛ luminare minus in inchoatiõe noctis. In pncipio enim noctꝭ nō orit luna nisi pāsilenos. id ē rotūda Et dr̄ a pan grece. id ē totū latine. et sylenos. id est luna. vel mene. id est luna qꝺ nos pleniluniū appellam⁹. Inde ppenditur ꝙ sol fact⁹ est mane in oriēte: ꝛ facto vespe luna facta est in initio noctis sil'iter in oriēte. Volūt tamē q̇dā ꝙ mane simul facti sint: sol in oriēte luna i occidēte. ꝛ sole occidēte luna sub terra redijt ad orientē in inchoatione noctis.

Qꝺ inde perpēditur quia eque magna videtur ab omnibꝫ vbiqꝫ terraruȝ: quod fieri vix posset: nisi maior esset terra.

Maxime he aues in desertꝭ ethiopie harenosis vbi modicus impulsus venti inuenta itinerantium vestigia complanat.

De ope quinte diei. Ca. VII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

q Uinta die deus ornauit aerem et aquam: volatilia dās aeri. natatilia aq̄s. et vtraqꝫ ex aq̄s orta sūt. Facilis enī transit⁹ ē aque ī aera tenuando: ⁊ aeris in aquā spissando. Pisces vocauit moyses reptilia: q̄ impetu quodam totos se rapiūt vt serpētes: nō ferūt pedib⁹ vt fere. Nota q̄ ex hoc qđ dictū est. creauit volatile celi sup̄ terrā errauit plato: q̄ descēdens in egyptū libros moysi legit: ⁊ putauit moysen sensisse volatilia esse ornatuz aeris tm̄ circa terram: ornatū ꝟo aeris superioris calodemones et cacodemones. Sz nō ita ē. Boni enī demones vt dictū est: sūt ī empyreo. mali ꝟo ī hūc aerem caliginosū detrusi sunt ad penam

Cū magis vere demones dicant̄ boni angeli q̄ꝫ mali ī suggillationem tū ꝑmissionis eorum scilicet eritis sicut diȷ: datuz est eis h̄ nomen.

nō ad eius ornatū. De⁹ enī peccantib⁹ angelis nō pepercit. Creauit de⁹. i. plasmauit cete grādia. Cete generꝫ neutri ē indeclinabile: declinat̄ tū cet⁹ ceti: ⁊ oēm aīam viuentē atqꝫ motabilē quā ꝑduxerāt aq̄. Motabiles aūt dicūt̄ aīe pisciū ⁊ auiū respectu aīe hoīs. Ille enī mouent̄ de esse ad nō esse: ista nō: q̄ ꝑpetua ē. vl' q̄ forsan aīas nō habēt: sz tū spūs vegitatiuos. q̄ cum ipis animab⁹ extinguit̄: ipm aīal vocauit aīam. id ē viuēs. Vñ ⁊ greci diuidūt aīalia ꝑ zoa ⁊ sichea zoa id ē viuētia bruta: sz sichea animata a siche qđ est aīa rationalis. Sed etiaz dr̄ creatuz motabile qđ creatum est sic vt moueret̄ de vita ad mortē qđ nō hō qui creat⁹ ē vt non moreret̄ si vellet.

Augustin⁹ videt̄ velle q̄ pisces aīas habeant. Dicit enī eos habere memoriam. Ait enī fontē esse ī bullēsi regione plenū piscib⁹ q̄ cum hominib⁹ supgradientib⁹ gregatim natādo eunt et redeūt ⁊ stant cum stantibus expectantes vt aliq̄d eis iaciant: quia sic assueuerunt.

Illa ꝟo creata sūt vel vt in esum cedant aliȷs vel senio deficiant. His bn̄dixit deus. Crescite ⁊ multiplicamini.

De ope sexte diei. Ca. VIII

s Exta die ornauit deus terram. Produxit enī terra tria genera animaliū. iumenta. reptilia. bestias. Sciens enī deus hominē ꝑ peccatum casurū in penā laboris ad remediuz laboris dedit ei iumēta q̄si iuuamēta: ad opus vel ad esum. Reptilia ꝟo et bestie sunt ei in exercitium. Reptiliū ꝟo sunt tria genera trahētia vt vermes qui se ore trahūt: serpētia vt colubri q̄ vi costarū se rapiūt. repētia pedibus scꝫ vt lacerte et botrace. Dicuntur autē bestie quasi vastie a vastando. id est ledendo ⁊ seuiendo.

Querit̄ de q̄busdā minutis animantibus que vel ex cadauerib⁹ vel humorib⁹ nasci solent si tūc orta fuerint. Quoꝝ sex sunt genera Quedā enī ex exhalitionib⁹ habent esse: vt bibiones: vermes q̄ ante clepsidrā nascūt̄: bibiones ex vino: papiliones ex aqua. Quedā ex corruptiōe humoꝝ vt ꝟmes ī cisternis. Quedam ex cadauerib⁹ vt apes ex iuuencis. scarabei et scabrones musce magne q̄ sonāt ex volatu nascunt̄ ex equis. Quedā ex corruptione lignoꝝ vt terredines. Quedā ex herbaꝝ corruptione vt tinee ex olerib⁹. Quedā ex corruptione fructuū vt gurguliones ex fabis. De his dicit̄ q̄ q̄ sine corruptōe nascūt̄: vt illa q̄ exhalitionib⁹ tūc facta sūt: q̄ ꝟo ex corruptionibus post peccatū ex rebus corruptis orta sunt. Querit̄ q̄z de nociuis animātibus si creata sint nociua vel primo mitia: post facta sint homini nociua. Dicit̄ q̄ an̄ pctm̄ homis fuerūt mitia. sed post pctm̄ facta sunt nociua homini trib⁹ de causis ꝑpter hoīs punitionē correptiōez. instructiōez. Punit̄ enī hō cū leditur his vel cū timet ledi: q̄ timor maxima pena ē. Corrigit̄ his cū scit ista sibi accidisse ꝑ peccato suo. Instruit̄ admirādo opera dei: magis admirās opera formicaꝝ q̄ꝫ onera cameloꝝ. Vel cuz videt hec minima sibi posse nocere: recordat̄ fragilitatis sue et hūiliatur. Sz diceret q̄s q̄ q̄dā aīalia ledūt alia: q̄ nec inde puniūt̄: vel corrigunt̄: vel instruūt̄. Sz ex his ⁊ in his instruit̄ hō ꝑ exemplū. Etiam ad h̄ creata sūt vt aliȷs sint ī esum. Sz si iteꝝ dr̄ q̄ etiā in mortuos hoīes seuiūt. Sed ⁊ in his instruit̄ homo ne aliqđ gen⁹ mortis horrescat. q̄ ꝑ quoscūqꝫ transeat meatus: nec capillus de capite ei⁹ peribit. Ad hūc modum solet queri de herbis et arboribus infructuosis si etiā in illis dieb⁹ orta sint cum scriptura non memoret nisi herbas seminales et arbores fructiferas que modo sunt. Potest dici: quia q̄ modo infructuosa sunt: ante peccatum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

fecerunt fructū aliquē post peccatū poti⁹ nascunt̄ homini ad laborē ꝗ̄ ad vtilitatē. Vel post pctm̄ orta sunt: q2 post dictū ē homini. spinas ꝛ tribulos germinabit tibi. Vel ꝗcū ꝗ̄ terris herent faciunt fructū. i. vtilitatē manifestā vel occultā. Quia ꝓ piscib9 ꝛ auibus dictū est. crescite ꝛ multiplicamini. etiā ꝺ his intelligendū ē lꝫ non sit dictū. Hec est enī cōmunis causa creationis eoꝝ.

De creatione hoīs. Ca. IX.

Deinde subditur

de creatione hoīs sic. Faciam⁹ hominē ꝛc. Et loquit̄ pater ad filiū et spiritūsanctū. Vel ē q̄si cōmunis vox triū ꝑsonaꝝ. Faciam⁹: ꝛ nostrā. Fact⁹ ē aūt homo ad imaginem dei ꝗ̄tum ad animaꝫ. Sꝫ imago dei est anima i essentia ꝛ rōne eius q2 spiritus factus est et rationalis vt deus. similitudo in virtutibus. q2 bona: iusta: sapiens. Cuꝫ imagine ꝑtransit homo: q2 illaꝫ habet etiam homo peccās: similitudine ꝓ sepe priuat̄.

id est quo ad essentiā et rationem ad imaginem quo ad virtutes ad similitudinem dei factus est.

Masculū ꝓ ꝛ feminā creauit eos. Hoc ꝗ̄tū ad corpus: tamē ꝺr creasse ꝓpter animam. Eos autem dicit pluralit̄ ne androgeos. id est ermafroditos factos putaremus. Tamen scdm̄ corpus factus est homo quodāmodo ad imaginem dei. cuꝫ os homini sublime dedit: vt deuꝫ et celestia videat et imitet̄. Unde cum quesitum esset a quodā philosopho ad quid factus fuisset. Respondit vt cōtempler celum et celi numina.

Ne putaret ꝗs ꝗ̄ fecisset hoīeꝫ tm̄ spiritū et ita sine corpore. Andros iterpretatur vir. geos mlier. vl' gama. vnde bigamus.

Dedit autem homini deus potestateꝫ: vt preesset aliis animātibus. In tribus ergo notatur hominis dignitas. Primo quia non solū factus est in genere suo vt ꝑdicta: sed etiā quia imago dei ē. Secūdo quia cum deliberatione factus est. In aliis siquideꝫ operibus dixit: et facta sūt in hoc tanꝗ̄ iter se deliberantes persone aierunt: faciam⁹. Tertio quia scilicet homo dominus statutus ē animaliū vt essent ei quem futurū mortalem deus sciebat in alimentuꝫ: in indumentum: ꝛ laboris adiumentū. Ante peccatum enī herbas tm̄ ꝛ fructus arborum dedit deus in escam hominib9 et animalib9. Qꝺ inde colligit̄: q2 ante peccatuꝫ nil noxiū aut sterile terra ꝓduxit. Et nota quia in maximis: vt in leonib9: ꝑdidit homo dominiū: vt sciat se amisisse: ꝛ in minimis vt in musc̄ etiā ꝑdidit vt sciat vilitatē suam. in mediis habet dominiū ad solatiū: et vt sciat se etiaꝫ in aliis habuisse. Et benedixit eis de⁹ sic.

De institutiōe ꝯiugii. Ca. X.

Crescite et mul

tiplicamini. Qꝺ quia sine coniunctione eoꝝ fieri non potuit. patet quia deus coniugiū viri ꝛ mulieris instituit in quo ꝯfutantur ꝗdam heretici dicētes. Cōcubitū sine peccato fieri nō posse. Si queritur quare ante peccatū date sint homini esce cum esset imortalis. Dicemus q2 illa imortalitas in qua creatus est cibis erat sustentāda: nec erat talis qualis illa que futura ē que cibis non indigebit. Illa enī erat posse nō mori. hec erit non posse mori. Et vidit deus cūcta que fecerat: ꝛ erāt valde bona: quia singula ꝑ se bona. Sed in vniuersitate erāt omnia valde bona: sicut oculus in animali est pulchrior ꝗ̄ separatus. vel omnia erāt valde bona. id est vniuersitas bonoꝝ erat optima: q2 lꝫ quedam in ea sunt per se modo versa in cōtumeliam: tamen aliis sunt in vtilitatem: ipse ꝓ summū bonum. De homīe ꝓ vt de ceteris dixerat non dixit. Et vidit deus ꝗ̄ eēt bonum. quia in proximo sciebat lapsurū: vel q2 nondū homo ꝑfectus erat: donec ex eo fieret mulier. Unde ꝛ post legitur. Non est bonuꝫ hominem esse solum.

De quiete sabbati ꝛ sanctificatione.

Capl'm. XI.

Igitur perfecti

sunt celi ꝛ terra. Conclusio est hic operum. Quia creati. dispositi. ornati. igit̄ ꝑfecti. Et q2 in senario facti qui primus perfectus numerantib9 occurrit. quia ex partibus suis aggregatis reddit eandē summā: qꝺ in monadibus numeris nō inuenies nisi i isto. Monadis numerus appellatur ab vno vsꝗ̄ ad decē. Sꝫ nec i decadibus nisi i. xxviii. cōpleuit

Partes illas numeri dicimus quarum q̄libet assignari pōt quota sit in eo. Licꝫ enim

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

senarius ex vno. et. v.
constet et ex. ij. et. iiij.
Quota tamen sit eius
pars quarta aut q̄nta
dici non potest.

de' die. vij. op' suū
qd̄ fecerat. Alia trāſ
latio habet. vj. ꝛ tūc
nulla ē obiectio Sꝫ
hebraica veritas ha
bet. vij. et ideo queri
tur si cōplere. est finale quippiā operis face
re: quō verū est qd̄ sequit̄. Requieuit de' die
vij. ꝛc̄. Verū est ꝙ diem septimū fecit. et ipm
etiā benedixit. ꝛ post requieuit. Vel cōpleuit
id est completū ostēdit. cum nihil nouū in eo
fecerit. ꝛ tūc requieuit ab operū generibꝫ no
uis. Nihil enī post fecit cui' tunc non fecisset
materiā vt corporū: vl' similitudinē vt anima
rum. Non enī q̄si fessus dicit̄ quieuisse. ſꝫ qꝛ
cessauit. Sicut i Esaia dr̄: ꝙ seraphin requiē
non habebant dicētia. sanct'. sanct'. sanct'. id
est non cessabāt. Vel requieuit ab ope vel in
operibꝫ. id ē nō eget opib' suis. et est dictum
q̄si negatiue. vl' requieuit ab ope in semetipo
id ē a mutabilitate operū ei' imutabilitas ap
paruit. Nam stabilis manēs dat cuncta mo
ueri. Qd̄ aūt dr̄: ab omi opere qd̄ patrarat: i
nuit esse opus qd̄ nōdum fecerat. a quo non
dum quiescit. Tria enī opera fecerat. creauit.
disposuit. ꝛ ornauit. Quartū opus propaga
tionis non desinit operari. Quintum faciet.
cuꝫ precinget se ꝛ transiens ministrabit. vbi
p̄cipue erit reqēs. Et benedixit diei septimo.
id est sāctificauit eū. id est sanctū ꝛ celebrē euꝫ
esse voluit. Semp enī ab aliquibꝫ nationibꝫ
ante legem etiā dicit̄ sabbatuꝫ fuisse obserua
tum. Hui' obseruantiā in lege etiā dixit san
ctificationē. ibi. Memēto vt diē sabbati sācti
fices. Epilogus. Iste sunt generatiōes ce
li ꝛ terre. Quidā hic determiāt opa sex die
rum. quidam ibi. Cognouit adam vxorē suā.
Alij ibi. Hic est liber generationis ade. Pre
termisso aūt qd̄ dubiū est: lr̄e instam'. Quia
de creatione maris ꝛ femine simul dixerat: q̄
tamē simul facta non fuit: vt explicet qd̄ sub
breuitate cōcluserat. repetit de reliquis gene
rationes. Hoc nomē potest accipi actiue. id ē
opationes dei. vl' passiue. id ē generata. Nec
est p̄tereundū qd̄ ait. fecit omne virgultū an
teꝙ̄ orire̅t in terra. ꝛ herbaꝫ priusꝙ̄ germina
ret: cum superius dixit. virgultū ꝙ̄cito factū
statim adultū et habens fructū et herbam or
tam ꝛ ferentē semen. Ad qd̄ dicit̄ duos fuisse
modos operationis diuine vt dictū est. ma
terialē ſcꝫ ꝛ essentialeꝫ. Fecit ergo ea materia
liter priusꝙ̄ orire̅t ꝛ germinarēt essentialiter.
Vel aliter: qd̄ innuit seqūēs lr̄a cum dr̄. Nō
enī pluerat dn̄s sup terrā. Fecit equidem tūc
illa pfecta ꝛ essentialiter: priusꝙ̄ orirentur et
germinarent: vt modo faciūt cum paulatim
beneficio roris infusi ꝛ labore hominū adhi
bito ad ortum ꝛ maturitateꝫ perueniūt. Tūc
enī fons irrigabat terram: vt nilus egyptum
vicissim p partes diuersas. sicut dicit̄ iorda
nis ante subuersionē irrigasse totam pētapo
lim vicissim. ſcꝫ sicut de quibusdā fontib' di
cit Aug'. qꝛ mira vicissitudine totam quādā
irrigāt regionē: ne si simul totā terraꝫ tūc fon
te irrigatā dixerim' diluuiū fuisse dicam'. Vl'
qꝛ legit̄ ibi fons ꝛ nō vnus: multitudineꝫ in
nuit: vt ibi. venit locusta.

De creatiōe aīe pthoplasti. Ca. XII.

Formauit igitur
dominus deus hoīem de limo terre
Hic p̄mo vocat deum dn̄m. qꝛ tunc
p̄mo habuit ꝓrie seruū ſcꝫ laboranteꝫ. Post
recapitulationē: de vtriusꝙ̄ hoīs formatione
diffusius agit. ꝛ p̄us ḋ viro. Et quia due sūt
hoīs partes: de vtraꝙ̄ agit. Ad carnē enī spe
ctat qd̄ dicit̄. formauit hominē ḋ limo terre.
Ad aīam cum dr̄: inspirauit ꝛc̄. q. d. Corp' fe
cit de terra: animā ḋ nihilo. Alia trāslatio ha
bet. insufflauit vel sufflauit: qd̄ nō incongruū
est de deo: vt q̇daꝫ putauerūt. cū fauces ꝛ spi
ritū non habeat. Deus enī inspirauit. i. spiri
tū fecit. Similiter insufflauit. i. flatū. ſcꝫ ani
mā fecit. Vn̄ in Esaia. Omē flatuꝫ ego feci.
Qd̄ aūt dr̄ in faciē. p synodochen. a p̄te totuꝫ
intelligit̄. Totū enī hoīem animauit. Sꝫ fa
ciem tanꝙ̄ p̄tē digniorē. qꝛ sensuū capacē so
lam noīauit. Eandē aūt aīaꝫ etiam spiraculū
vite vocat. qꝛ p eam homo spirat ꝛ viuit. Et
post dicit: aīaꝫ viuēteꝫ in se. i. ppetuitate vite
viuentē. nō mortabilē vt aīaꝫ pecudis. Hūc
locū nō sane intellexit plato. dicēs deū aīas
creasse. ſꝫ angelos corp' formasse. ibi. dij deo
rū. q̄ꝝ opifex paterꝙ̄ ego ꝛc̄. Ex aūt q̇daꝫ as
serunt aīam de essentia diuina factā: stare nō
pōt: qꝛ tūc nll'o modo peccare posset. Alij di
stinguūt iter spiraculū vite ꝛ aīam dicentes.
spiraculū vite spiritū. ſ. quē etiā homini tunc
datū asserūt ad ꝓphetāduꝫ: qn̄ dixit. Hoc nūc
os ex ossibꝫ meis. Alij etiaꝫ aliter distinguūt
spiraculū vocantes quēdaꝫ spiritū corporeū
in corpore animalis. q̇ et q̇nꝙ̄ sensus opera

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

tur in eo qui etiam paulatim extinguitur in
eo: ꝛ dum moritur animal i aliqua parte cor-
poris: adhuc sentit spũs ille: cũ in alia extin-
ctus sit. Factus est autẽ homo in virili etate:
mortalis ꝛ imortalis. i. potẽs mori ꝛ potens
nõ mori. ꝛ aĩa corpori prius formato infusa.
Sed querit. vtrũ in ipo corpe dum infunde
retur creata vel extra creata sit. et sit ei datum
naturaliter velle incorporari. Quicq̃d circa
illã actũ sit de post creatis dr: q in ipis cor-
poribus dũ infunduut creant.

De paradiso ꝛ lignis eius. Ca. XIII

p

Lantauerat autem domin⁹ deus paradisum vo-
luptatꝭ a pncipio. Quasi quereret
aliq̃s. Remãsit homo in loco vbi factus est:
in agro scꝫ damasceno. Non. vbi ergo trãsla
tus ẽ. In padisũ quẽ de⁹ die tertia plantaue-
rat. id est plãtis aptauerat. herbis scꝫ ꝛ arbo-
ribus insitum. a pncipio creationis scꝫ cũ ap
paruit arida: et germinare terram fecit Uel a
pncipio. id ẽ a prima orbis parte. Unde alia
translatio habet. Paradisum in eden ad oriẽ
tem. Eden hebraice. latine delicie interpreta
tur. Ergo idem est paradisum voluptatis qđ
paradisum in eden. id ẽ in delicijs. Sꝫ a pn-
cipio. idem est qđ ad orientez. Est autẽ locus
amenissim⁹ longo terre et maris tractu a no-
stra habitabili zona secretus: adeo eleuatus
vt vsq ad lunarẽ globum attingat. Unde et
aque diluuij illuc non peruenerũt. Est etiã pa
radisus celum empyreũ. et dr spũalis. q2 re-
gio est spirituũ. Dicit etiaz spũaliter paradi-
sus vita beata vl eccl'ia. Produxitq deus in
paradiso de humo diuersa ligna quibus de-
lectaret homo videndo. et sustẽtaretur eden-
do. Produxit q̃dem. id est, pcul in altum du-
xit: vel produxit. id est pro homie eduxit. In
medio quorũ tanq̃ digniora posuit lignum
vite. et lignũ scientie boni ꝛ mali. Dictum est
autẽ lignũ vite ab effectu quẽ habuit natura
liter: vt comestũ sepius ppetua soliditate ho
minẽ firmaret. ita vt nulla infirmitate vel se-
nio vel anxietate in deterius vel in occasũ la
beretur. Lignum vo scientie boni ꝛ mali di-
ctum est ex eo qđ secutũ est eius comestionẽ.
Prius enĩ nesciebat homo q̃d esset malũ. q2
nondũ expertus. Bonum enĩ dicim⁹ sanita-
tem ꝛ firmitatẽ. maluꝫ vo egritudinẽ ꝛ imbe-
cillitatem: que nõdũ senserat homo. Cogno-
uerat q̃dem ea p scientiaz. q2 ex vno cõtrario-
rum cognoscit reliquũ. sed nõ p experientiaz
vt medicus dum sanus est nouit morbos. sꝫ
cum egrotat magis cognoscit. quia nouit et
sentit. sicut de puero delicate nutrito dicit: q2
nescit q̃d sit malũ. imo nõdũ nouit quãtũ sit
bonũ vel malũ. Uel malũ dicit inobediẽtia:
bonũ obedientia. quia post comestionez no-
uit quãtũ bonũ erat obedientie. ꝛ quãtũ ma-
lum inobedientie. Plato non putans h pos
se ꝯuenire arboribus: q sit lignũ vite ꝛ lignũ
scientie boni ꝛ mali. ideo vtrũq hoc de homi
ne dictũ existimauit. quia viuit. ꝛ est sciẽs bo
num ꝛ malũ. ꝛ dixit ipm vocatũ lignum. id ẽ
corporeũ: ad differẽtiã spirituũ. id est angelo-
rum: q̃ ꝛ viuũt ꝛ sciunt bonũ ꝛ malũ. In me
dio vo positũ tradidit. q2 homo est quasi me
dius inter creatorẽ sup se posituꝫ et sensibilia
sub se posita. Discretã vo illius homĩs fuisse
creationẽ a creationibus hominũ reliquorũ
dixit per illa duo addita: vite et scientie boni
et mali. Sicut enĩ in samia figura. id est pita
gorica qui de samo insula fuit: prius est trun
cus ĩteger. et post in sũmo biuium: sic homo
modo in pmis etatib⁹ q̃si tãtũ viuit. nõ vtẽs
viribus ad intelligentiã datis. Sed cum ve-
nerit ad annos discretionis. tunc discernit ĩ-
ter bonum et malũ. et tunc sunt primũ opera
eius bona vel mala. Sed non ita factum est
in adam. imo cũ vita data est ei sciẽtia boni ꝛ
mali. q̃si diceret. Factus ẽ homo corporeus.
subdit⁹ deo pꝑpositus animãtibus ꝛ simul vi
xit: et sciuit bonum ꝛ malum.

De fonte paradisi ꝛ quattuor fluminibus
eius. Ca. XIIII

e

T fons vel flu-
uius egrediebat ad irrigandum pa
radisuꝫ. id est ligna paradisi. Fõs
potest intelligi vel abyssus. id est matrix om-
niũ aquarũ. vel fontes p sylempsim. singula
re pro plurali. Irrigare autẽ positũ est p mi-
nistrare humorẽ. Dicitur enĩ terra circũiacẽs
humectari a fluminibus per tracones. id est
per vias subterraneas vel p meatus. xiiij. sta
dijs. aut. xvj. Qui fons diuiditur ĩ quattuor
flumina. Unus dictus est phison. q̃ a gãga-
ro rege indie dict⁹ est ganges. ꝛ interptat phi
son scḿ Isidoꝝ. caterua. q2 decẽ flumina reci
pit. vel ĩmutatio oris. q2 mutatur a facie quã
habet ĩ paradiso. Mutat etiã scḿ diuersa lo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

ca tribus modis. In colore. qꝛ alibi clarꝰ. alibi obscurꝰ. alibi turbidus. In quantitate. qꝛ alibi paruꝰ. alibi diffusus. In sensu. qꝛ alibi frigidus. alibi calidus. Hic circuit terrã euilath. i. indiam. ⁊ trahit aureas harenas. Aliꝰ dictus ẽ geon vel gion vel igion. q̇ ⁊ nilus. ⁊ sonat hyatꝰ terre. vel terreus. qꝛ turbidus est Hic circuit ethiopiã. Alij duo primis noibꝫ vocant tigris ⁊ eufratres. Tigris aial est velocissimũ. ⁊ ideo fluuius ille a sui velocitate tigridi equocatꝰ est. Hic vadit ꝯtra assyrios. Dicit iosephus. ꝙ tigris dꝛ diglat. qꝺ sonat acutũ vel angustũ. eufrates frugifer vel fructuosus. de quo per quas trãsiret regiones. q̄si notũ tacuit moyses. qꝛ ẽ in chaldea. vnde venerat abraã. Hec. iiij. vt diximꝰ flumĩa ab eodẽ fonte manãt ⁊ sepant. ⁊ iterum quedam eorum inter se cõmiscent. ⁊ iterum separãtur. sepe etiam absorbent a terra. ⁊ locis iteruꝫ in pluribus emergũt. Inde est ꝙ de ortu eoruꝫ varia legunt. Dicit etiã ganges nasci in locꝭ caucasi montis. nilus non ꝓcul ab athlãte. tigris ⁊ eufrates ex armenia.

De p̄cepto ⁊ ꝓhibitiõe edulij. Ca. XV

Tulit ergo deus hominez de loco formationis sue ĩ paradisum vt oparetur ibi. non tamen laborãdo ex necessitate: sed delectãdo et recreando. ⁊ sic deus custodiret illum scꝫ hominẽ. Vel vtrũqꝫ refert ad hominẽ. vt scꝫ homo custodiret paradisũ: ⁊ oparet vt dictũ est. Quidã codices non habẽt illũ. sꝫ illud. ⁊ tũc est sensus: ⁊ custodiret. id ẽ cõsideraret opus suum homo: vt qꝺ faceret in terra ꝑ agriculturã obseruaret in se ꝑ disciplinã. vt sicut terra sibi. sic ip̄e obtẽperaret suo cultori. Precepitqꝫ ei dicẽs ⁊c. Ut homo sciret se eẽ sub domino: p̄ceptum accepit a domino. Dis autẽ iussio est in duobꝫ. in p̄ceptõe ⁊ ꝓhibitione. ⁊ ideo vtroqꝫ vsus est dñs. Precepit: ex omni ligno paradisi comede. Prohibuit: de ligno sciẽtie boni ⁊ mali ne comedas. Et datũ ẽ viro mãdatum. vt ꝑ virũ etiã trãsiret ad mulierem. Vl' forte ẽ p̄occupatio. qꝛ facta muliere vtriqꝫ simul datũ est. Subdit aũt penã si cõtemneret Quacũqꝫ die comederis: morte morierꝭ. scꝫ anime ⁊ necessitatẽ mortis habebis. Uñ alia trãslatio habet plantꝰ. Mortalis eris. lxx pluraliter ponunt. Quacũqꝫ die comederitis: morte moriemini. Idõ creditur a q̇buidã vtriqꝫ dictum. et h̄ p̄occupatum. Facta est autẽ hec iussio ꝑ aliquã creaturam subiectã sicut ⁊ nobis per ꝓphetas et angelos.

De diuersis translationibus semel dicimus. Ante incarnatiõez domini anno. cccxlj. tẽporibus ptolomei philadelphi. lxx. interpretes floruerũt. Post ascẽsionẽ domini ãno. cxxiiij. aquila iudeꝰ factꝰ christianus primus interpres ex hebreo ĩ grecũ floruit adriano regnante. Deinde post annos liiij. comodo regnante theodocio. Deinde pꝰ annos. xxx. sub seuero simachus. Deinde post annos. viij. q̇nta editio hierosolymis ẽ inuenta: q̄ qꝛ auctor eius ignorat: vulgata dꝛ. Vulgata dꝛ quasi apocrifa. Origenis q̄ꝫ editio dꝛ vulgarꝭ. quia ea q̄si vulgo vtimur. Deinde post annos. xviij. sub alexãdro origenes correxit. lxx. cuꝫ asterisco ⁊ obelo postea sine his transtulit. Hi oẽs de hebreo in grecũ transtulerũt. Quidam de greco in latinũ. Plures ĩ ꝓmitiua eccl'ia scioli vtriusqꝫ lingue de greco in latinũ transferebant sermonẽ. Hieronymꝰ vltimo de hebreo in latinũ cuiꝰ editio nũc vbiqꝫ seruat a nobis Periarchon ꝓncipatꝰ. Periarchon ẽ liber in q̇ origenes dicit xp̄m adhuc in aere ꝓ demonibus pati sicut ĩ terra ꝓ hoibꝫ passus ẽ: hac auctoritate. Nihil odisti eoꝝ q̄ fecisti.

De impositiõe nominũ animãtiũ ꝓncipaliter ⁊ mulieris formatiõe. Ca. XVI

Dixit quoqꝫ deus. Non est bonum hominẽ soluꝫ esse: faciamus ei adiutorium ad ꝓcreandos liberos. qꝺ sit simile illi. Similia enĩ de similibꝫ naturaliter nascũtur. Sed ne videretur Ade superflua mulieris formatio putãti sibi in animantibus esse simile. idõ adduxit deus ad Adam omnia terre animãtia et aeris In quibus intelligenda sunt ⁊ aque animãtia. A parte totũ accipe. Vel vniuersa sunt terre. qꝛ etiã q̄ de aq̇s cõdita sũt aliquid habent terre in se. Vel potius pisces post ab hominibus sũt cogniti: ⁊ inde nominati Qꝺ patet: quia equiuocantur animalibus terre. quia similes his dep̄hensi sunt. Fecit autem vt omnia simul eo nutu venirent quo omnia creauit. Vel forte factum ẽ per angelos. Adduxit autem ꝓ duobus. vt imponeret hõ eis nomina in quo scirent eũ sibi preesse. et sciret

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

adam nullū ex eis sil'e sibi. Et imposuit ei no
mina adā ligua hebrea. q̄ sola fuit ab initio.
Qd' inde ꝑpendit. qꝛ noīa q̄ legūt vsq̧ ad di
uisionē linguaꝝ hebrea sūt. Et non īuēto sil'i
sibi īmisit deꝰ soporē in adā non somnuz sed
extasim. in q̄ credit supne īterfuisse curie. Vn̄
⁊ euigilās ꝓphauit de ꝯiūctiōe xp̄i ⁊ eccl'ie et
de diluuio futuro ⁊ de iudicio ꝑ ignē ibidem
cognouit ⁊ liberis suis postea indicauit.

De somno Ade ⁊ formatione mulieris de
costa eius. Ca. XVII

c Umqꝫ obdor-
misset tulit dn̄s vnā de costꝫ eiꝰ:
carnem scꝫ ⁊ os. ⁊ edificauit mini
sterio angeloꝝ illā ī mulierē. de carne carnez
de osse ossa faciēs. ⁊ statuit eā ante adā. Qui
ait. Hoc nūc os ex ossibꝰ meis: ⁊ caro de car-
ne mea. Hoc aduerbiū nūc iudeos traxit i er
rorē. vt dicāt aliā ꝓus factā. de q̄ dictū ē. ma
sculū ⁊ feminā creauit eos. ⁊ nūc scd'am. q. d.
adā. Prior mulier facta ē d' limo terre mecū.
sꝫ hec nūc de carne mea. Et Josephus dicit.
Mulierē extra formatā ⁊ i paradisū cū viro
translatā. sic dicēs. Jn hūc ortum introduxit
deꝰ adā ⁊ vxorē eiꝰ p̄cipiens eos plātationis
habere sollicitudinē. Et ex duabꝰ vxoribꝰ ade
īnumerabiles siue īterminabiles fingunt ge-
nealogias. sꝫ ex ipso textu ꝯuinci vident in q̄
semꝑ singularit' sermo ē de eiꝰ vxore. Nota q̧
de formatione mulieris agendo d' corꝑe tm̄
dictū ē. Vn̄ q̄dā ideo tacitū esse voluerūt de
aīa. vt daret intelligi. sic traductā aīaz mulie-
ris de aīa viri sicut carnē de carne. Augusti-
nus etiā hesitare videt: q̄d sentiēdū sit de aīa
an ex traduce sit. an ex nihilo. Sꝫ idipm qd'
tacitū ē de aīa potiꝰ ꝯ eos est. Si eni aīa mu
lieris fuit ex traduce aliter facta est q̄ȝ aīa viri
q̄ de nihilo. Et si aliter fiebat. taceri non de-
buit. ne sic facta putaret vt iam audieramus
de aīa viri. Jtaq̧ tacēdo īnuit nō aliter putā
dum factā esse q̄ȝ didiceramꝰ prius.

De noībꝰ mulieris. Ca. XVIII

e T iposuit adaz
vxori sue nomē tāq̄ȝ dn̄s eiꝰ. et ait.
Hec vocabit virago. i. a viro acta
⁊ ē sūptū nomē a viri noīe. vt materia d' ma
teria sūpta fuerat. Etiā denomīatio i hebreo
hec ē. Js eni vir dr̄. vnde denoīatur issa vt a
vir virago. Hoc nomē ꝓpriū illiꝰ mulierꝫ fuit
nūc oīm ē cōmune. Et eiꝰ sincopatū ē virgo.
Virgines dicūt q̄ȝdiu sūt i ītegritate natiui-
tatis sue. Postea ꝟo fracte dicunt mulieres.
Sil'r sicut h̄ nomē adā fuit ꝓpriū illi homini
nūc ꝟo ē cōmune. Et adā sonat rubeꝰ vel ru-
bra terra. qꝛ f'm iosephū d' rubea terra ꝯsper
sa factꝰ est. Talis est
eni ꝟgo tellꝰ ⁊ vera
vel rubea. i. anima-
ta. qꝛ sedes anime ē
in sāguine. vl' rubea
f'm qd' futura erat.

Terra ꝓp'e adhuc vir
go erat qꝛ nondū cor-
rupta hoim oꝑe nec sā
sanguine infecta.

id ē sāguinea. id ē peccatrix. Sāguinis enim
noīe sepe designat pctm̄. vt ibi. Vestimētum
ꝯcretū sāguie. ⁊ sāguis sanguinē tetigit. Jm-
posuit ei ⁊ aliud nomen eua. s. post pctm̄. qd'
sonat vita. eo q̧ futura esset mater oīm viuē-
tiū. Tn̄ qꝛ hic non legit imposuisse. sed infra
post maledictōem forte quasi plāgens hoīs
miseriā dixit eā euam. quasi alludēs eiulatui
paruuloꝝ. Masculꝰ eni recēter natus eiulan
do dicit. a. mulier vero e. q̄si diceret. Omnes
dicent e. vel a. quotq̄t nascunt ab eua.

De ꝓphetia Ade. Ca. XIX

i Mposito nomi
ne statim ꝓphauit dicēs. Quāobrē
scꝫ quia d' latere viri est. relinquet
sepe homo patrē ⁊ matrē ꝓpter vxorē suam. ⁊
adherebit vxori sue tanq̄ȝ portiūcule sue. Vl'
ob hanc rem demonstrādo vxorē dicit. i. ꝓpt'
hanc mulierē relinquet homo ⁊c̄. Hoc fit q̄-
tidie a viris. qꝛ relinquūt cohabitare corꝑa-
liter vel spūaliter. qꝛ maior ē zelꝰ i vxorez: q̄ȝ
amor filioꝝ i parētes. nō dico parētū i filios
Humor eni ascēdit de trūco ad ramos. sꝫ nō
redit. Et id'o nō dixit. qꝛ ꝓpt' h̄ relinquēt parē
tes filios. marie itelligēdū ē h̄ semꝑ reliquet
id ē nō iūgetur eis i matrimonio. Hic. ij. ꝑso
ne in lege. xj. in euangelio plures ꝑsone amo-
uent a ꝯiugio. h̄ est. ꝓpter hoc scꝫ coniugium
relinquet homo patrē ⁊ matrē Et erunt duo
in carne vna. id ē vnient ambo i vno carnali
oꝑe. Vl' erūt duo i carne vna pueri gignēda
Non enim ex sanguine vno sed ex sanguini-
bus cōcreatur paruuli caro. Vel lꝫ sint duo
ꝑsonaliter. erunt tamen in coniugio vna ca-
ro. in alijs duo. quia neuter habet potestatez
sue carnis.

De statu innocentie eorum ante peccatuz.
Capl'm. XX.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Erat aūt vterqꝫ nudus: nec erubescebāt. Nihil putabāt velandū: qꝛ nihil senserāt refrenandū: sicut non erubescim⁹ si quis viderit man⁹ ꝛ caput ꝛ pedes nr̄os. Inordinatus enī mot⁹ membꝛoꝛū ipa facit pudenda. Sic ꝛ pueri si videanṫ pudenda eoꝛuꝫ non erubescūt: qꝛ bn̄ficio etatis motuꝫ erubescibilē nōdum senserūt q̄ pudendus ē et inordinatus: qꝛ non sine peccato fit nisi raro spe prolis excusat⁹. cū tn̄ excusari potest a peccato: ruboꝛe carere non pōt. Vn̄ sanct⁹ zacharias cuꝫ sanctam elizabeth cognosceret ad gignendū sāctum p̄cursoꝛem dn̄i: tn̄ videri noluit. Et quibusdā h̄ visuꝫ est deū p̄cepisse vtriqꝫ de abstinentia pomi: lꝫ p̄occupatū sit.

De suggestione serpentis siue demonis. Capl'm. XXI

Serpēs erat callidioꝛ cunctis animantibus terre: ꝛ naturaliter: ꝛ incidēter. Incidēter: qꝛ plenus erat demone. Lucifer enī delect⁹ a paradiso spirituum: inuidit homini q̄ esset ī paradiso coꝛpoꝛū. sciens si faceret eum transgredi: q̄ ꝛ ille eijceretur. Timens vero depꝛehendi a viro: mulierē min⁹ puidam ꝛ ceream in vitiū flecti aggressus est. Et h̄ p serpenteꝫ: quia tunc serpens erectus erat vt homo: qꝛ ī maledictiōe p̄stratus est: ꝛ adhuc vt tradunt phareas erect⁹ incedit. Elegit etiam quoddā genus serpētis (vt ait Beda) v̄gineū vultum habēs: quia similia similib⁹ applaudūt: ꝛ mouit ad loquendū linguam ei⁹: tamē nesciētis sicut ꝛ p fanaticos et energuminos loquitur nescientes. ꝛ ait. Cur p̄cepit vobis de⁹ vt nō comederetis de omni ligno paradisi. id est vt comederetis de ligno: sed non de omni. Querit vt ex responsione occasionem inueniat dicendi ad qđ venerat. Et sic factū est. Cuꝫ enī quasi dubitādo dixit mulier: ne foꝛte moꝛiamur: qꝛ dubitās ad quālibet p̄teꝫ de facili flectitur. vnde secur⁹ ꝺ impatione ait. Nequaqꝫ moꝛiemini: imo de⁹ nolens vos similari ei in scientia: ꝛ sciens q̄ cuꝫ comederetꝫ ex ligno h̄ eritis sicut dij scientes bonū ꝛ malū quasi inuidus p̄hibuit. Et elata mulier volens similari deo: acquieuit.

De esu pomi ꝛ statu post peccatum. Ca. XXII.

Vidit quoqꝫ mulier p̄us q̄ lignū esset pulchꝛū visu. id est munduꝫ: ꝛ ex odoꝛe vel tactu notans q̄ ad vescendū suaue. comedit: deditqꝫ viro suo foꝛte p̄monens v̄bis p̄suasibilib⁹ q̄ transit legislatoꝛ bꝛeuitatis causa. Qui ꝛ ei facile acquieuit: qꝛ cuꝫ crederet p̄us mulierē statim moꝛiturā iuxta v̄bū dn̄i: ꝛ vidisset nō fuisse moꝛtuaꝫ: dictum h̄ a dn̄o estimauit q̄si tm̄ ad terroꝛē: ꝛ comedit. Et aperti sunt oculi eoꝝ. i. visu tale q̄d p̄ceperūt qđ nō ante disconuenientiā scꝫ nuditatis. Vel non de oculis coꝛpis intelligendū est cum dictuꝫ sit. Vidit mulier lignū ꝛc. Nō enī accesserant ad lignū q̄si palpones Sꝫ oculos eoꝝ dicim⁹ cōcupiscentiā ꝛ cognitiōeꝫ ei⁹. Erant enī in eis naturales mot⁹ ꝯcupiscētie: sed rep̄ssi et clausi vt in pueris vsqꝫ ad pubertatē: ꝛ tunc tāqꝫ riuuli aperti sūt ꝛ ceperūt moueri ꝛ diffundi q̄s cū p̄us in se esse nō sensissent: tūc exp̄ti sūt ꝛ cognouerūt eos. Et sicut inobediētes fuerūt suo sup̄ioꝛi: sic ꝛ mēbꝛa ceperunt moueri ꝯ suū superi⁹. i. rationē. Et p̄mū motū concupiscentie cōtrariū rōni senserūt in genitalib⁹ ꝛ sua contra se moueri videntes erubuerunt. Unde ꝛ illa pudenda dicta sunt. Cetera q̄dē membꝛa ad nutū hoīs stant aut mouentur pudēda nō. Quia v̄o hec est poꝛta p̄paginis ꝛ inobediētia mēbꝛoꝛū: q̄si signū inobediētie parentū scriptū est in poꝛta. Et cognouerunt se nudos. i. discōuenire pudēda. i. erubuerūt videri pudenda. Tn̄ ioseph⁹ tradit scientiam cognoscēdi se nudos: ꝛ itelligendi ꝯfusioneꝫ suā habuisse ex esu ligni: q̄si hūc effectū naturaliter habētis dicens. Ista nanqꝫ plantatio causa acuminis erat ꝛ intellect⁹.

De maledictionib⁹ serpētis viri ꝛ mulieris. Capl'm. XXIII.

Tunc fecerūt sibi perizomata. id ē succinctoꝛia: q̄si bꝛacas bꝛeues vt cāpestria. Nec sine causa de folijs ficuum: qꝛ de suco eoꝛū si teraꝛ caro hoīs inuncta statim ibi sētit voluptatis p̄ruriginē: vt q̄si p h̄ ostensum sit: qꝛ p̄ruriginē voluptatꝫ iam in carne senserant: q̄ p̄rurigo designat p̄rurigineꝫ vo-

id ē femoꝛalia de campania vbi hoīes cursoꝛes sunt vt expediti us currant.

luptatis quā ipi habuerunt. Hinc quidā di
cunt ficū fuisse arborē ꝓhibitā. Et audierunt
vocē dn̄i deambulātis: vt ex ipo suo motu iā
videret̃ eos arguere: q2 nō steterāt in p̄cepto
Loquebat̃ aūt ꝑ subiectā creaturam eis. Et
abscōderūt se a facie dei i medio lignoꝝ. Uo
cauitq3 dn̄s virū sc3 cui dederat p̄ceptū: ⁊ in-
crepādo nō ignorando ait. Adā vbi es. q. d.
Uide i q̄ miseria es. Qui ait. Abscōdi me: q2
nudꝰ eram. Stulta rn̄sio: q̄si displiceret nudꝰ
q̄ talis fuerat factꝰ. Et ait dn̄s. Quis h̄ indi-
cauit tibi nisi q2 de ligno comedisti. Ille ṽo
nō humilit̃ ꝯfitēs: s3 pctm̄ i vxorē retorquēs
imo in ipm mulier3 datorē ait. Mulier quā
dedisti mihi sociā: dedit mihi de ligno: ⁊ co-
medi. Et ad mulierē ait. Quare h̄ fecisti. Nec
ipa se accusauit: s3 obliquauit pctm̄ i serpētē3
tacite ṽo i autorē serpētis. Serpēs ṽo nō in
terrogat̃: q2 ꝑ se h̄ nō fecerat: s3 diabolꝰ ꝑ eu3.
Et maledicēs eis: icepit a serpēte: ordinē ser-
uās ⁊ cōgruū maledictionū numerum. Ser
pēs eni ⁊ p̄us ⁊ plꝰ peccauit q2 i tribꝰ. mulier
post: ⁊ minꝰ eo: s3 plꝰ viro: q2 in duobꝰ: hō po-
stremo ⁊ minꝰ: q2 i vno. Serpēs iuidit: mē[illegible]-
tus ē: decepit. His tribꝰ reddite sūt tres male
dictiōes. Quia inuidit hoīs excellētie: dictū
ē ei. Sup pectꝰ tuū gradieris. Quia mētitꝰ ē:
punitꝰ ē in ore: vnde terrā comedes oībꝰ die-
bus vite tue. imo abstulit ei vocē et posuit ei
venenū i ore. Quia decepit: accepit h̄. Inimi
cicias ponā int̃ te ⁊ mulierē. Hinc inuitur q2
eua penituit. Ipa ꝯteret caput tuū qd̄ natu-
raliter s̃uat serpēs q̄si sedē vite. Et tu insidia
beris calcaneo illꝰ maxime. Et sicut natura-
le odiū ē int̃ equos ⁊ grifes. lupos et canes.
sic iter hoīem ⁊ serpētē. Sicut eni venenū ser
pētis hoīem: sic sputum hoīs ieiuni perimit
serpētē. Et q2 adhuc nudi erāt: serpēs modo
hoīe3 timet nudū ⁊ fugit: ⁊ in vestitu3 insilit.
In duobꝰ peccauit mulier. Supbiuit ⁊ veti-
tū comedit. Quia supbiuit: humiliauit eā di-
cens. Sub ptāte viri eris violenta: vt etiam
vulneribꝰ te affligat i. defloratiōe Nūc q̄dem
subdita ē viro ꝯditione ⁊ timore: cui pꝛiꝰ sub
iecta fuerat: s3 amore. Et q2 i fructu peccauit:
i fructu suo punita ē. Un̄ dictū ē ei. In dolo
re paries. Qd̄ dictū ē ei i dolore: maledictio ē
s3 paries: bn̄dictio ē. Maledicta eni est steri-
lis. Et ita i puniēdo nō est oblitꝰ misereri deꝰ
qd̄ etiā i aliȷs maledictiōibꝰ hoīm notādū ē.
Adā q2 in solo esu peccauit: i labore querēdi
sibi eduliȷ punitꝰ est sic. Maledicta t̃ra i ope
re tuo scil3 ꝓ opere tuo. i. ꝓ peccato: ꝓ quo fa
ctum est: vt terra q̄ bonos p̄us ⁊ vberes fru-
ctus sponte faciebat: deinceps raros nec sine
hoīs labore: quādoq3 etia3 ꝓ fructibꝰ spinas
⁊ tribulos germinabit. Et addidit. Et come-
des herbas terre: q̄si etia3 in hoc par eris iu-
mēto. Terre aūt maledixit: q2 de fructu terre
trāsgressio facta est: ⁊ nō aquis. Inde ē q2 co
medit dn̄s piscē: s3 non legit̃ comedisse carnē
viuētiū de terra maledicta: nisi forte de agno
pascali: ꝓ peccato leg3. Addit ergo d̄ labore.
In sudore vultꝰ tui vesceris pane tuo: donec
in terrā reuertaris. i. donec moriaris: q2 terra
es et in terrā ibis. Pulchre dictu3 ē ibis: q2 q̄
in eodē statu stetisses donec transires i meliꝰ
si velles: modo de miseria in miseriā ibis mo
re fluentis aque. Et tūc adam plangens mi-
seriam posteritatis sue vocauit vxorem sua3
euā vt dictum est.

De eiectione eorūdem de paradiso ⁊ rom-
phea ignea. Ca. XXIIII.

Ecitq3 deus ade
f
⁊ vxori eiꝰ tunicas pelliceas. i. d̄ pel
libꝰ mortuoꝝ animaliū: vt signum
sue mortalitatis secū ferrēt. et ait. Ecce adam
factꝰ est q̄si vnꝰ ex nobis: yronia ē. q̄si. voluit
esse vt deꝰ: s3 in euidēti ē modo q2 nō ē. Nec ē
vox dei insultantis: sed nos a superbia corri-
gētis: ⁊ ē vox trinitatis. Uel ē vox dei ad an-
gelos: ⁊ ē vox plāgētis: qd̄ pat3: q2 factus ē a
me: vt eēt q̄si vnꝰ ex nobis si stetisset. Nūc er-
go ne forte mittat ma
num suā: et sumat de
ligno vite ⁊ comedat
et viuat in eternum.
Apesiopesis ē. qua-
si. videte vl' cauete vl'
eȷcite eum. Dura vi
detur dei sententia q̄
p̄dictis penis pena3
eiectionis addidit.
Sed ꝯtra. Hāc eni
penam quā dederat
misericorditer tēperauit vt verum de eo ap-
pareat. Cum iratꝰ fu
eris misc̄dle recorda
beris: quia eni victu
ri erant i miseria q̄n-
to eēt vita diuturni-

Qꝫ dictum est viuat i
eternū: ad opinione3
hoīs trahēdu3 ē. q. d.
et comedat hac opini
one vt viuat in eternū
vel eternu3 accipitur
pro multo tempore.
Quida3 tradunt eos
fuisse in paradiso. vȷȷ
horas.

Eiectiōem p̄moꝝ pa-
rētū repsentat eccl'ia
in capite ieiuniȷ cum
eȷcit ex se penitentes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

or tāto miserabilior. Si ergo gustassent de ligno vite diuti⁹ viuētes diutius miseri essent. Nec ē mirum si etiaȝ post peccatū ꝑ esuȝ ligni illi⁹ diutius vixissent cū adhuc sint quedam insule viuentium in quibus nullus moritur. sic etiā lanugo fit in folijs arborum apud seres: cui⁹ esu vita ꝓtelatur. Etiaȝ alexāder scripsit aristoteli d̄ sacerdotib⁹ arboruȝ solis ⁊ lune. ꝙ esu pomoꝝ lōgissimā agant vitam. Et sic dixerat emisit euȝ domin⁹ de paradiso voluptatꝫ vt operaretur terrā de q̄ assūptus est i agrū scȝ damascenū de q̄ sumptus fuerat: in q̄ Caym Abel suū fratrē interfecit: iuxta quē Adā ⁊ Eua sepulti sūt in spelunca duplici. Et collocauit ante paradisū voluptatis cherubin ⁊ flāmeū gladium atq̄ versatilē vt angel⁹ arceret diabolū: ignis hoīem. Vel ministerio angeloꝝ posuit ignē ibi qui intercluderet paradisi ingressum q̄ noīe gladij nō cuiuslibet sed versatilis dr̄. id est vtrobiq̄ secātis. qr̄ pena fuit homini in vtraq̄ parte sui puniri in aīa scȝ ⁊ in corpe. Vel dict⁹ est versatilis. id est aptus ad versandū. i. tollendum cum de⁹ vellet. Ablatus enī fuit ad tēpus intrantib⁹ Helia ⁊ Enoch penitus ꝟo non donec in morte xp̄i fuit extinctus. Si querit̄ quid cōsumebat ignis ille. Potest dici: quia q̄dam species est ignis: sicut in vita beati Nicolai legitur: cui si manū adhibes ardorē sentis. sed nō pateris adustionē: nec eget materia quā cōsumat: ⁊ taliter vrit spiritū. Iterum si queritur: quare ꝑmisit deus hoīem tēptari cū eū sciret lapsurū. Et de multꝫ i hunc modū dicimus q̄ztum ad p̄sens attinet opus qr̄ sic voluit. Si q̄rit̄ cur voluit: insipida ē questio querere causam diuine voluntatꝫ cū ipa sit sūma causa oīm causaꝝ.

cilíciū dat in signum tunicaꝝ pellicearum cinerē sub his verbis. cinis es ⁊c. et i memoriam maledictiōis eiecti ardentes candelas ferūt: qr̄ ꝑ ope q̄ porrexerunt man⁹ ad pomū vetitū apposita est ignea rōphea paradiso. Trāseūt q̄ȝ ad aliam eccl'iaȝ: ⁊ clauduntur coraȝ eis fores in signuȝ adit⁹ paradisi quondā obclusi. Nō ad mensam: sed super terrā comedunt quia maledicta terra i opere tuo. Nemo dic̄ eis aue: quia nōdum mutatū erat nomen eue: qđ i salutatiōe beate ꝟginis marie factū ē.

De generationib⁹ Ade. Ca. XXV.

a

Adam cognouit vxorē suā sed nō in paradiso. sed iā reus ⁊ electus. Breuiter legislator generatiōes Ade trāsit festinās ad tempora Abrae p̄ris hebreorū ⁊ plures subticet Ade filios ⁊ filias. Sȝ Methodi⁹ martyr orauit dum esset in carcere: ⁊ reuelatū est ei a spū de ꝑncipio ⁊ fine mūdi: qđ ⁊ orauit et scriptum licet simpliciter reliq̄t dicēs ꝙ ꝟgines egressi sūt de paradiso. Et anno vite Adā. xv. nat⁹ ē ei Caym: ⁊ soror ei⁹ chalmana. Et si enim factus est Adā quasi in etate. xxx. annoꝝ tn̄ fuit vni⁹ diei ⁊ anni: ⁊ post duoꝝ ānoꝝ ⁊ trium: ⁊ sic de ceterꝫ. Et potuit an̄ Caym multos genuisse q̄ tacent̄ h̄. Post alios. xv. annos nat⁹ est ei Abel ⁊ soror eius Delbora. Anno vite Adā. cxxx. Caym occidit Abel: ⁊ luxerūt euȝ Adā ⁊ Eua centū annis. Tūc nat⁹ ē ei Seth xxx. anno ꝑme ciliadis. i. ꝑme etatis. Vnum seculū scȝ spaciū mille annoꝝ ciliadē dicimus. Inchoat enim methodi⁹ secl'a post cc. annos Ade. ⁊ vocat seculū vnā ciliadem. Et ꝯsonant i h̄ lxx. q̄ dicunt Adam ccxxx. ānoꝝ eē cuȝ genuit Seth. sȝ tamē i hebreo ē. cxxx. Sed tn̄ redeam⁹ ad breuitatem genesis. Cōcepit Eua ⁊ peperit Caym q̄ interp̄tat̄ possessio. rursūq̄ peperit Abel qđ sonat luctus vl' meror vel vapor: q̄si cito trāsitur⁹ tanq̄ noīe ꝓphetatū fuerit: qđ de ipo futurū erat: tn̄ ꝭm Josephū interp̄tat̄ nihil hic: qr̄ non reliq̄t semen sup terrā. Abel fuit pastor ⁊ Caym agricola. Cū enī esset malignissim⁹ vt etiā auaricie ꝯsuleret sue: prim⁹ terrā incoluit.

Loc⁹ in q̄ luxerūt euȝ dr̄ vallis lachrymarū iuxta ebron. Cilias. dis. mille interp̄tat̄. et vbi nos. vj. etates dicim⁹: greci dicunt. vj. ciliades. non ꝙ omnis etas mille habuerit annos. Quedā enī plures quedam pauciores habuit.

De oblatiōib⁹ fratrū. Ca. XXVI.

p

Post multos dies obtulerūt dn̄o munera Caym d̄ frugib⁹: Abel ꝭm Josephū lac. ⁊ ꝑmogenita agnoꝝ. Moyses ait de adipibus eorū. id est de pinguiorib⁹ gregis etiam obtulit. Creditur Adā in spū docuisse filios vt offerrent decimas deo ⁊ primicias. Et respexit de⁹ ad Abel ⁊ ad munera ei⁹. ad Caym

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

ꝓo ⁊ ad munera eius non respexit: qꝛ placuit deo abel. et ꝑ ip̄o placuit oblatio eiꝰ qđ quō cognitum fuerit: alia trāslatio aperit. Inflāmauit deꝰ sup̄ abel: ⁊ sup̄ munera eiꝰ. Ignis eni de celo oblationē eiꝰ incēdit: vt legit̄ Helie factū in carmelo ⁊ in Leuitico sub moyse. Munera ꝓo Caym ex auaricia homīs nata deo nō placuerūt. Iratusq̄ ē Caym et ↄcidit vultꝰ eiꝰ p̄ verecundia minorē sibi p̄latum videns. Increpās ġ dn̄s Caym ait. Quare iratus es. Nōne si bn̄ egeris recipies p̄miū. scʒ a me: vl' ꝑ recipies theodotio posuit acceptabile erit munꝰ tuū. Sin aūt male: statim peccatū in foribꝫ aderit. i. p̄sto est. ⁊ in voluntate ꝑ quā ingressus es ad opus. Sʒ tm̄ qꝛ liberi es arbitrij: sub te. id est in ptāte tua erit appetitus eiꝰ peccati: ⁊ dominaberis illiꝰ si voluerꝭ Alia trāslatio habet. Quare cōcidit vultus tuꝰ. Nōne si recte offeras ⁊ recte nō diuidas peccasti. Quiesce. Ad te ↄuersio eius: ⁊ tu dominaberis illiꝰ. i. in te est vt a pctō ↄuertaris. Recte obtulerat: qꝛ deo: qꝛ creaturā creatori sed nō recte diuiserat: qꝛ seip̄m q̇ melioꝛ erat oblatiōe obtulerat diabolo. Vel nō recte diuisit: qꝛ melioꝛa sibi retinuit: spicas ꝓo attritas ⁊ coꝛrosas secus viā dn̄o obtulit.

De moꝛte Abel. Ca. XXVII

Nuidens itaqʒ Caym fratri suo dixit ad eū. Egrediamur foras in agrū: vel transeamus. Dicit Hieronymꝰ: qꝛ h̄ sup̄flue in samaritanoꝝ libꝛis et nostroꝝ reperitur. Nō eniʒ legit̄ q̇d dixerit ad eum. sʒ intelligendum est ꝙ dixerat ei verba domini increpātis scʒ. Et tunc cōsurrexit aduersus abel ⁊ interfecit euʒ: ⁊ dixit dn̄s ad eū. Ubi est abel frater tuꝰ. Non ignorādo sed increpādo improperās fratricidiū. Qui cū vellet occultare factū. dixit deꝰ. Uox sanguinis fratrꝭ tui abel clamat ad me de terra. i. notoꝛiū ē qđ fecisti: qꝛ effusio sanguinis h̄ indicat: nec eget accusatoꝛe qđ in euidēti ē. Inde est ꝙ in eccl'ia quoꝛundā mos est: etiaʒ si nemo accuset ꝑ sāguinis effusione suspecti in loco sacro trahūtur in causam: qꝛ sanguis clamat: qđ si negauerint: iudicio dei examinētur: ⁊ iuramento. Nūc ergo maledictus eris sup̄ terrā vagus ⁊ ꝓfugus. Merito iste maledicitur et non adam: qꝛ sciens iste penā prime p̄uaricationis: inde fratricidium addidit. Timens ergo Caym ne vel bestie deuoꝛarēt eum si egrederet̄ ab hominibꝫ: vel si maneret cū eis occiderēt eum ꝑ peccato suo damnās se et desperans ait. Maioꝛ est iniquitas mea q̄ʒ vt veniam merear. Omnis q̇ inuenerit me occidet me. Ex timoꝛe h̄ dixit: vl' optādo dixit. q̄si vtinā occidat me. Dixitq̄ ei deus. Nequaq̄ ita fiet. Nō cito scʒ moꝛieris sed oīs q̇ occiderit Caym. supplendū ē. liberabit eum a timoꝛe: a laboꝛe: et miseria. Et tūc addit̄ imp̄sonaliter septuplū puniet̄. id ē punitio fiet de eo dum viuet in pena vsq̄ ad septimū lamech qđ cōsonat trāslatiōi. lxx. Omnis q̇ occiderit Caym: septeʒ vindictas exoluet. Tradūt q̇dam penam eius durasse vsq̄ ad septimā eius generationē: qꝛ septem peccata cōmisit. Non recte diuisit: fratri inuidit: dolose egit: vocās in agrum occidit: ꝑcaciter negauit: desperauit: penitentiā damnatꝰ non egit. Ul' oīs qui occiderit Caym septuplū punietur. i. plꝰ q̄ʒ ip̄e Caym ꝑ ꝓhibitiōe homicidij que nōdū fuerat facta Caym. Et posuit deus signū in Caym: tremoꝛē capitis: vt sic sciret̄ a dn̄o punitꝰ ⁊ excōmunicatus: ⁊ indignus mīscdia ne īterficeret̄. Tūc egressus a facie dn̄i habitauit ad plagā oꝛiētalē eden. id est deliciaꝝ non in delicijs: sed versus terram deliciaꝝ. Josephus ait: ⁊ multā ꝑagrās terrā cum vxoꝛe sua chalmana collocatꝰ est ī loco qui nayda nuncupat̄ q̇ ei etiaʒ filij nati sūt. Hieronymus tm̄ dicit. Nō ē terra nayda vt vulgus nostrū putat. sʒ habitauit in terra nod. i. instabilis ⁊ vagꝰ qđ sonat nod. ⁊ dꝛ Caym nod.

Qui receperant pētatheucū vt liberarētur a feris. sʒ coꝛruperant multis addendo ꝑm numerum.

Maioꝛ est iniquitas mea q̄ʒ sit id q̇ veniaʒ merear. q. maioꝛ iniq̄tas mea oī merito.

Eiectōeʒ Caym rep̄sentat eccl'ia excōicando sanguinarios p̄cipue cū candelis extinctis: qꝛ et ille et isti vitā fratꝝ extinxerūt.

De generatiōibꝫ Caym. Ca. XXVIII.

Cognouit caym vxoꝛem suam que peperit enoch et fecit ciuitatē: ⁊ dixit eam Enoch ex nomine filij sui enoch. Hic patet ꝙ iā multi homīes erant: ⁊ si nō dicatur eoꝝ generatio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Libri genesis

quos ꝯuocauit Caym ad vrbẽ faciẽdã: quoꝝ auxilio eã fecit. Et ait ioseph⁹: qꝛ rapinis et violẽtia opes cõgregans: suos ad latrocinia ĩuitabat: ⁊ simplicitatẽ vite hoĩm ad ĩuẽtiões ⁊ inequalitatẽ ꝑmutauit mensurarũ ⁊ ponderũ et ad calliditatem ⁊ corruptionem ꝓduxit Terminos terre p̃m⁹ posuit: ciuitates muniuit siue murauit: ⁊ timẽs q̃s ledebat ob securitatẽ suos in vrbib⁹ collegit. Porro enoch genuit irad: q̇ maniabel: qui matusael: qui lamech: q̇ septim⁹ ab adam et pessim⁹: q̇ p̃mus bigamiã introduxit. ⁊ sic adulterium ꝯtra legẽ nature ⁊ dei decretũ cõmisit. In p̃ma eñi creatiõe vnica vnico facta ẽ mulier: ⁊ de⁹ per os ade decreuerat. Erunt duo in carne vna. Accepitq; duas vxores adam et sellam. Genuitq; ada iabel: q̇ adinuenit portatilia pastorũ tentoria ad mĩnistãda pascua: ⁊ greges ordinauit: ⁊ caracteribus distinxit: separauitq; ſm genera greges ouiũ a gregib⁹ hedoꝝ: et ſm q̃litatẽ vt vnicolores a grege sparsi velleris: ⁊ ſm etatem vt anniculos a maturioribus: ⁊ cõmissuras certis tẽporib⁹ faciẽdas ĩtellexit. Nomẽ fratris ei⁹ tubal: pater canẽtiũ in cythara ⁊ organo. Non instrumẽtoꝝ q̇dẽ q̃ lõge post inuẽta fuerũt: sed inuẽtor fuit musice. i. consonantiaꝝ vt labor pastoralis q̃si ĩ delicias verteret̃. Et qꝛ audierat adam ꝓphetasse de duob⁹ iudicijs: ne periret ars inuenta scripsit eam in duab⁹ columnis ĩ q̃libet totam vt dicit iosephus: vna marmorea: altera latericia: quaꝝ altera nõ dilueret̃ diluuio. altera nõ solueret̃ incẽdio. Marmoream dicit iosephus adhuc eẽ in terra syrica. Sella genuit tubalcaim: q̇ ferrareã artẽ p̃mus ĩuenit res bellicas prudent̃ exercuit. sculpturas operum in metallis in libidinẽ oculoꝝ fabricauit. Quo fabricante tubal de quo dictũ est sono metalloꝝ delectat⁹ ex ponderib⁹ eoꝝ ꝓportiones ⁊ ꝯsonantias eoꝝ q̃ ex eis nascunt̃ excogitauit: quã inuẽtionẽ greci pitagore attribuũt fabulose: sicut et ex ope fruticũ excogitauit operari. i. sculpere ĩ metallis. Cũ eñi frutices incendisset in pascuis: vene metalloꝝ fluxerũt in riuulos: ⁊ sublate lamine figuras locoꝝ in q̇b⁹ iacuerãt referebant. Soror ṽo tubalcaim: noema: q̇ inuenit artem varie texture. Lamech aũt ſm iosephũ res diuias sapienter sciens videns Caym cõmuni pene subiacere: sibi ṽo deberi maiorem penam: p̃dixit hoc mulierib⁹ suis sic: quoniã occidi virum in vulnus meũ: ⁊ adolescentẽ in liuorẽ meum septuplum dabitur vltio ď Caym. de lamech ṽo septuagies septies. Lamech vero vir sagittari⁹ diu viuendo caliginem oculorum incurrit: ⁊ habens adolescentẽ ducẽ dũ exerceret venationẽ ꝓ delectatione tñ et vsu pelliũ: quia nõ erat vsus carniũ ante diluuiũ casu interfecit Caym inter frutecta estimans feram: quem qꝛ ad indiciũ iuuenis dirigens sagittam interfecit. Et cũ experiret̃ ꝙ hoĩẽ scʒ Caym interfecisset iratus illi cũ arcu ad mortem verberauit eũ. Occiderat ergo Caym in vulnere adolescentem in liuore vulneris. Vel vtrũq; occiderat in vuln⁹ ⁊ liuorem suũ. i. in damnationẽ suã. Et ideo cum peccatum Caym punitũ esset septuplũ vt diximus suum punitũ est septuagies septies. i. lxx. aĩe et septem egresse de lamech in diluuio perierũt. Vel hoc numero maioritatem pene tm̃ notat: hebreus ait. Mulieres sue sepe male tractabant eũ. Unde ipe iratus dicebat eis se pati h̃ ꝓ duplici homicidio qď egerat: tñ terrebat eas subdendo penam. q. d. Cur me vultis ĩterficere. Grauı⁹ puniet̃ q̇ me interficiet q̃ʒ qui Caym.

De Seth ⁊ ei⁹ generatiõe. Ca. XXIX

COgnouit quoq; adam adhuc vxorem suam que peperit filiũ ⁊ vocauit eũ seth. Dicit strabus post mortẽ abel vouisse adam nõ vltra vxorẽ suam se cogniturum: sed deo iubẽte ꝑ angelũ fregit votũ vt dei fili⁹ ď eo nasceret̃. Tñ iosephus dicit: qꝛ abel extincto et Caym effugato: adã de ꝓcreatiõe filiorũ cogitabat. et vehemẽter eũ generationis amor angebat. hãc cogitationẽ ꝓpagationis potuit vocare strabus p̃ceptũ dñi qꝛ iusserat. Crescite ⁊ multiplicamini. Sʒ et seth nat⁹ ẽ fili⁹ quẽ vocauit enos: qď sonat hõ vel vir quasi rationalis et fortis: qꝛ primus cepit inuocare nomen dñi. Forte inuenit ṽba dep̃catoria ad inuocãdũ deũ. Sʒ pleriq; hebreoꝝ arbitrant̃ ꝙ imagines ad honorem dei excogitauerat et errant. Vel forte ad excitandã pigriciã memorie dei effigiauit dñm vt modo fit.

Legit̃ adã. xxx. habuisse filios ⁊ totidẽ filias p̃ter caym ⁊ abel.

Epilogũ interserit. Ca. XXX.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

b Jc ē liber gene
ratiōis ade. Repetit de generatiōe
ade: vt itegrū ordinē genealogiaꝝ
ꝓsequat. Vñ q̇dā incipiūt ab adam primaȝ
etatē. Aliȷ̈ a seth: q̇bꝫ assentit methodiꝰ. ⁊ ido
ħ dicit: qꝛ de abel nullꝰ natus est: ⁊ generatio
Caym tota periȷ̈t ī diluuio. Vixit adā. cxxx.
annis: ⁊ genuit seth ad imaginē ⁊ siltudineȝ
suā: ipe ad imaginē dei: reliqui ad imaginem
eius qḋ fere idē est. Vel potiꝰ mortalis mor-
tales. Vñ q̄lis terrenꝰ tales ⁊ terreni. Forte
moyses. c. annos luctꝰ ade ꝑtermisit: qꝛ vt di-
ximꝰ. lxx. ⁊ methodiꝰ ⁊ iosephꝰ. ccxxx. annorū
eū fuisse scribūt cum genuit seth. Iste genuit
enos: q̇ caynan: q̇ malaleel; q̇ iareth: q̇ enoch
q̇ matusalem: q̇ lamech: q̇ noe. Sicut ergo ī
generatiōe Caym septimꝰ scȝ lamech fuit pes
simꝰ: ita ī generatōe seth septimꝰ. s. enoch fuit
optimꝰ. Et trāstulit illū deꝰ ī paradisū volu-
ptatis ad tps: vt ī fine tēpoꝝ cū helya cōuer-
tat corda patrū ī fili
os. Judei tñ causaȝ
huiꝰ trāslatiōis attri
buunt potiꝰ septena
rio q̄ȝ sanctitati eius
qꝛ plures legunt̄ sā-
ctiores eo: quorū nullꝰ tanslatus est. In tātū
enī aiunt deū oīa sub septenario disposuisse:
ꝙ etiam dicunt eum septē celos creasse: ⁊ cui-
ꝗ nomē suū datū: ⁊ septē terras quas dauid
fundamēta montiū vocat. De annis matusa-
lē diuerse sunt opiniones. Scdm cōputatio
nem. lxx. vixit annos. xiiiȷ̈. post diluuium: sed
non legit̄ fuisse in arca nec translatꝰ vt enoch
Quidam dicunt ꝙ mortuus fuerit ante dilu
uium sex annis. Hieronymus asserit ꝙ eodē
anno in quo fuit diluuium. quod etiam dili-
gens computatio annoruȝ eius ꝺm genesim
manifestat. Tamen omnes in numero anno
rum vite eius conueniunt: quia vixit annis
dcccclxix. tm̄. Porro noe fuit decimꝰ ab adā
in quo prima etas terminata est: ita ꝙ et ipse
fuerit in ea. Huius etatis annos. lxx. ponūt
duo milia. ccxliiȷ̈. aliȷ̈. lxiiȷ̈. Hieronymꝰ non
plene duo milia. Methodiꝰ duo milia. Ipe
tamē ꝑ ciliades secula disponit: nec apponit
annos si supsint. ⁊ ideo nihil certuȝ de nume
ro annorū tradidit.

Enoch q̄sdā lr̄as iue-
nit ⁊ quosdam libros
scripsit sub quo adaȝ
intelligit̄ mortuus.

De causa diluuiȷ̈. Ca. XXXI.

n De vero cū qui
gētoꝝ eēt ānoꝝ genuit sem. cham
⁊ iafeth. Moyses dicturꝰ de dilu
uio ꝓmisit causā eiꝰ dicēs. Cū cepissent homi
nes multiplicari sup terrā: viderūt filiȷ̈ dei. i.
seth religiosi filias hoīm. i. de stirpe Caym: ⁊
victi ꝯcupiscētia acceperūt eas vxores: ⁊ na-
ti sūt inde gigātes. Tēpus q̇dē qñ factū fue-
rit ħ vtrū sub noe vel ante: vel multū vel pa-
rū ante non determinat. Josephꝰ aūt dicit ꝙ
vsq̄ȝ ad septimā generatiōem boni ꝑmāserūt
filiȷ̈ seth. Post ad mala ꝓgressi sūt recedētes
a solēnitatibꝫ paternis: ⁊ ob ħ ꝯtra se deuȝ ir-
ritauerūt. Nā multi angeli dei. i. filiȷ̈ seth. id
est qui supra filiȷ̈ dei cuȝ mulieribꝫ coeuntes
iniuriosos filios genuerūt: q̇ ꝓpter ꝯfidentiā
fortitudinis gigātes a grecis dicti sūt. Me-
thodius causaȝ diluuiȷ̈ hoīm scȝ peccata dif-
fusius exequitur dicēs: qꝛ q̇ngentesimo āno
ꝓme ciliadis. id est post ꝓmam ciliadem filiȷ̈
Caym abutebant̄ vxoribus fratrū suorū ni-
miȷ̈s fornicationibꝫ. Sexcētesimo anno mu
lieres in vesaniā verse supgresse viris abute-
bantur. Mortuo adaȝ: seth separauit cogna-
tionem suā a cognatione Caym: qui redierat
ad natale solū. Nam et pater viuēs ꝓhibue-
rat ne ꝯmiscerent̄: ⁊ habitauit seth in cordan
in quodā monte ꝓximo paradiso. Caym ha-
bitauit in cāpo vbi fratrē occiderat. Quingē
tesimo anno scd̕e ciliadis exarserūt hoīes in
alterutrum coeuntes. Septingentesimo an-
no scd̕e ciliadis filiȷ̈ seth concupierunt filias
Caym ⁊ inde orti sunt gigātes. Et īcepta ter-
tia ciliade inundauit
diluuiū. Sic ordīat
methodius. Potuit
etiā esse vt incubi de
mones genuissent gigātes a magnitudīe cor
porum denominatos. sic dictos a geos qḋ ē
terra: quia incubi vel demones solēt in nocte
opprimere mulieres. sed etiā īmanitati corpo
rum respōdebat īmanitas animoꝝ. Post di-
luuium tñ nati sunt aliȷ̈ gigantes ī hebron: et
post fuerunt in tham ciuitate egypti: a qua et
thitanes dicti sunt: de quorū stirpe fuit ena-
chim cuius filiȷ̈ habitauerūt in hebron. de q̇-
bus ortus est golias ⁊ quidam aliȷ̈. Iratusq̄ȝ
deus peccatis hominū dixit. Penitet me fe-
cisse hominē. q. d. Faciaȝ qḋ solet facere ho-
mo penitēs oꝑis sui: delet enī qḋ fecerat. Et

Hāc opinioneȝ alibi
damnat augustinꝰ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

est sensus. Delebo hoiem quem feceram. Non
enim pmanebit spus meus. id e indignatio
mea in homine ineternu qr caro est. q. d. No
puniam eum eternaliter vt diabolu quia fragi
lis est: sz h reddam qd meretur. Et tame pusq
disperdam euz: dabo ei temp⁹ penitudinis si
voluerit: eruntq dies illius ad penitendu scz
cxx. annoz. Non eni intelligendu est de spiri
tu hominis. sed de dei indignatione. Nec est
termin⁹ iste humane vite post diluuium: cuz
post inueniat homo amplius vixisse. Et dixit
domin⁹ hoc ante annos. xx. q incipere fieri
arca vt dicit Hieronym⁹: que facta legit. c. an
nis. Vl' fm strabum eo anno dixit quo cepit
arca fieri. Sz qr in malicia pseuerauerut an
pfixum tepus scz centesimo anno deleti sunt
Tn iosephus dicit hunc terminuz vite hoim
statutu. Q aute dicit deus tactus dolore cor
dis intrinsecus: forte nihil aliud e q q homi
nes latebat quatitas diuine offense. Vel an
tropospatos est scz humana ppassio qn attri
buit deo qd hois est.

De arca Noe. Ca. XXXII.

Noe vero erat per⁹fect⁹

in generatioibus suis: qsi no illi⁹ pfe
ctionis q e in patria: sz fm moduz
generationis sue scz terrene. Et dixit dns ad
noe. Finis vniuerse carnis venit coram me p
ter eos q i archa erut saluadi: disperdam eos
cu terra. i. cu fertilitate terre. Tradut q3 vigo
rem terre z fecunditatez loge inferiore ee post
diluuiu q ante: vnde esus carniu homini co
cessus e cu antea fructib9 terre victitaret. Fe
cit noe iuxta pceptuz dni arcam de lignis le
uigatis. i. politis: vel qdratis. Alia lra: vl' bi
tuminatis longitudine. ccc. cubitoruz. latitu
dine. l. altitudine. xxx. ad modum scz humani
corporis: in quo logitudo sexies est maior la
titudine: z decies maior altitudine. Est autez
longitudo a planta vsq ad verticem. Est la
titudo a crate lateris ad cratem. Altitudo a
dorso vsq ad ventre. Qd tamen multi de cor
pore christi tm dictu
esse volunt: quia sic
legitur in Isidoro q
humani corporis in
star ostendit in quo
christ⁹ apparuit. Fu
it ergo hec arca in fu
damento quadrata.

Quasi agricole locu
tus est dominus vt fa
ceret scilicet nauem i
star archonij. id est ad
conum tendentis vel
forte ab arcedo quia
vndiq clausa.

sed in forma altera parte logiori ab angulis
in artum conscendens donec in cubito sumi
tas eius pficeretur. Bitumine intus et extra
linita est: qd est gluten feruentissimu quo lig
na linita no dissoluunt aliqua vi vel arte: nec
materia vel maceria bituminata solui potest
sine menstruo mulieris. In lacub⁹ iudee sup
natans colligitur. In syria limus est a terra
estuans. Facta sunt in ea cenacula et tristega
id est distictiones dicte a trica. Dicit alia tras
latio bicamerata et tricamerata. Habuit eni
quinq cameras: qs
Augustinus etiaz p
ter sentinaz dicit ibi
fuisse. dices super ta
bulatuz sentine fuis
se bicameratam. Vna
enim cameraru erat
stercoraria alt'a apo
tecaria: et super hac
mansionem erat alia
tricamerata. Latera
les camere erat vna
imitium: altera miti
um animaliu: media hominu et auiu. Et ha
buit ostium vbi bicamerata z tricamerata iu
gebantur. Alij pro has quinq cameras in al
titudine sola disponunt inferiorem que z sen
tina stercorariam dicentes. Scdam supra il
lam apotecariam. Tertiam immitiu animaliu
z serpentum et vbi he iunguntur ostium po
nunt. Quartam mitium animaliu. Supremaz
hominu et auiu. Josephus tamen dicit arcam
quattuor cameras habente forte stercorariaz
vel sentinam non includens. Fecit in ea noe fe
nestram quam hebrei cristallinam fuisse tra
dunt: que in hebreo vocatur meridianu. a sy
macho diluculuz. Dicit rabanus cubitos ar
ce fuisse geometricos alioquin tanta capere
non valeret. Cotinet eni cubitus geometric⁹
sex nostros vel noue. Proprie eni cubitus pe
dem et dimidium habet.

Q dicitur arca habu
isse. xxx. cubitos in al
tum in corpore eius i
telligendum est. id est
a fundo vsq ad tabu
latu. Impossibile eni
esset operturam ei⁹ no
plus ascendisse: z tig
na. xxx. cubitorum tm
operire longitudinez
et latitudinem.

De ingressu in arcam. Ca. XXXIII.

Perfecta igitur

arca dixit dominus ad noe. In
gredieris arcam tu et filij tui vx
or tua et vxores filiorum tuoz. In his octo
reseruatum est seminarium generis humani
Et seorsum viros: seorsum mulieres noiauit
dominus cum de ingressu loqueretur. Ac si

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

vxor noe phuar pha-
ra: vxor sem parsia: vx
or Cham cathaflua:
vxor iaphet fliua.

diceret Tempore af
flictionis vacanduz
ē ab amplexib⁹ muli
erum: ⁊ ex cunctꝭ ani
mantibus vniuerse
carnis bina induces in arcam. id est cōbina-
ta. id est masculū ⁊ feminaz. De īmundis enī
animalib⁹ fuerunt ibi tm̄ duo ꝁm genus suū
de mūdis ꝟo septem. Immunda vero vocat
ea moyses ꝁm tempus suum que scz lex mo-
saica vocat īmunda. Uel tunc dicta sunt īm-
munda: que etiaz tunc naturaliter esui hoīm
non erant apta. Ideo dixi naturaliter: qꝛ nul
la adhuc ad edendū concessa. Tollesqꝫ tecuz
ex omnib⁹ que mandi possunt: vt sint tam ti-
bi qꝫ illis in escam. Si queritur vtrum de mi
nutis vel īmundis animantib⁹ aliqua intro-
ducta sint ad hunc numerū. Dicit Aug⁹ ꝙ q̄
non generāᷓt de coitu: non fuit necesse esse in
arca que scz de puluere vt pulices: vel de hu
moribus vel corruptionib⁹ nascunᷓt. Ex autē
ex coitu generatiua tm̄ ītroducta sint innuiᷓt
cum addit: ꝁm genus suuz vel in genere suo.
Queritur etiam si sine transgressione manda
ti ibi aliqua fuerūt inclusa: que necessitas eo
rum alendoꝝ que vescunᷓt carnib⁹ coegisset ī
cludi. Dicit Aug⁹ posse esse p̄ter carnes ali-
mēta cōmunia: maxime cum ea q̄ carnib⁹ ve-
scūtur fico et castanea vesci possint: precipue
cum omnib⁹ vesci cogat fames. Forte nōdū
etiā animalia carnibus vescebāᷓt: sicut nec ho
mines. Fecitqꝫ noe cūcta q̄ sibi domin⁹ p̄-
ceperat. Sexcentesimo anno vite sue ingres-
sus est noe in arcā cuz omnib⁹ que dixerat ei
dn̄s: que ⁊ nutu diuino ⁊ angeloꝝ ministerio
adducta sūt mēse scd̄o. die. xvij. q̄ ab hebreis
nysan dicitᷓ: a latinis maius: a macedonibus
dion. Moyses aūt in legitimis nysan. i. apri-
lem primū mēsem ꝯstituit ꝁm iosephum. In
cōtractibus ꝟo. i. in mercib⁹ faciēdis et ī alia
gubernatione seculi tempoꝝ decreta ⁊ vsua-
lem ordinem mensiū seruauit. Dicit ioseph⁹
ꝙ ab adam vsqꝫ ad h̄ tēpus fuerūt anni duo
milia. sexcēti. lvj. qd̄ in sacris lr̄is conscriptū
integritate signatum est.

De inundatione ⁊ cathaclismo.
Caplm. XXXIIII.

i Ngresso noe in
arcam rupti sunt fontes abyssi. id
est aque que sūt in viscerib⁹ terre: ⁊
cataracte celi. id est fenestre aperte sunt. id est
nubes. Cataracte ꝓprie sūt meatus nili fluuij
cum nilus ꝑ septē ostia sepatur: vel loca eius-
dem q̄ catadupla dicunᷓt. Abusiue quilibet
aquarū meatus dicūtur initiales. id est cata-
racte. Et pluit sup terrā. xl. dieb⁹ et noctib⁹. et
eleuata arca in sublime ferebaᷓt: ⁊ sup omnes
mōtes excreuit aqua altior cubitis. xv. vt ab
lueret sordes aeris. Usqꝫquo ascēderāt ope-
ra hominū vsqꝫ ad eundē locū ascēdet ignis
iudicij ob aeris purgationē. Sed nō viden-
tur opa hominū tātū ascēdere potuisse: cum
olimpus vsqꝫ ad liquidū aera vadat: sup quē
lr̄e inscripte in puluere ꝑ annū reperte sūt ste
tisse īmobiles: qꝛ venti delere non poterāt ꝓ
pter altitudinē montiū vbi pro nimia aeris
raritate nec etiā aues viuere queunt: nec phi
losophi ascēdentes absqꝫ spōgijs plenis aq̄
aliquantulū ibi manere potuerūt: q̄s narib⁹
apponentes crassiorem inde aera attrahebāt
Sed sunt qui putant altitudinem montium
tunc non fuisse tantā quanta nunc est: vel for
tasse in sublimibus sacrificātes ignem accen
debant: cui⁹ vapor et fauille multum ascende
re potuerunt: ⁊ aera maculare. Et cū īntras
set noe clausit ostium deus: ⁊ bitumīauit ex-
terius. ⁊ mortua est om̄is anima viuens sup
terram: ⁊ obtinuerūt aque terras ita exaltate
cl. diebus ab illa scz die qua ingressus ē noe.
Post dies. cl. ceperūt aque minui mense. vij.
ita ꝙ. xxvij. die mensis requieuit arca sup mō
tes armenie. Illic arce reliquias vsqꝫ nunc ꝓ
uinciales ostendūt. Huius diluuij et arce vt
ait iosephus: memoriā faciunt etiaz qui bar-
baroꝝ historias ꝯscripserunt. De qua bero-
sus chaldeus sic ait. Diciᷓt nauis eius q̄ in ar
meniā venit circa montem cordicum adhuc
aliqua pars esse ⁊ quoddā bitumē exinde tol
li: quo maxime homīes ad expiationē vtunᷓt
Meminit eiusdem Hieronym⁹ egyptius q̄
antiquitatem conscripsit. Manasses dama-
scenus de eisdem sic ait. Est super numidiaz
excelsus mons in armenia qui baris appella
tur: in quo multos confugientes: sermo ē di-
luuij tempore liberatos: et quenqꝫ in arca si-
mul deuectum. Decimo tandem mēse prima
die mensis apparuerunt cacumina montiū.
Cūqꝫ transissent. xl. dies aperuit noe fenestrā
et emisit coruū qui non reuertebaᷓt. forte īter-
ceptus aquis: vel inueniens supnatās cada-
uer in aquis est illectus eo. Tamē iosephus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

ait q cuncta repersens inundātia regressus ē ad noe. Emisitq3 post eum colūbā que cū nō inuenisset vbi requiesceret pes eius reuersa ē ad noe. Sed nōne cacumina montiu3 iā erāt nudata. Forte nondū siccata: et sic in palude requiescere non potuit sicut nec in aqua. Vł p recapitulationem prius potest intelligi factum: ⁊ postea dictū. Post dies septem iterū emisit ea3 que vespere rediit ferens ramū oliue virentem. Post alios septem emisit eam q̄ non est vltra reuersa ad eum. Igitur sexcētesimo pmo anno vite noe pmo mēse: prima die mensis aperuit noe tectū arce: ⁊ vidit q exiccata esset terre supficies sed egrediendi expectabat dñi pceptum.

De egressione noe ⁊ yri. Ca. XXXV

m. Ense secūdo. xxvii. die mensis dixit dominus ad noe. Egredere d arca tu ⁊ vxor tua filii tui et vxores filiorum tuo4. Coniūctim iubētur exire qui disiunctim intrauerant. Ac si diceret eis. Nunc rediit tempus amplectēdi vt multiplicemini sup terra3. Vox enim subiūxit. Crescite et multiplicamini. Et egressus est noe cum vniuersis que erant cum eo eadem die qua ingressus fuerat reuoluto anno. Ingressus est autem. xvii. luna mensis secundi l3 habeat alia translatio. xxvii. et egressus est. xxviii. luna: quia quota est luna hodie si. xi. addas tota erit eodem die reuoluto anno. si hodie prima: eadem die sequenti anno xii. Nec te moueat q dixi egressum. xxviii. luna cum liber dicat. xxvii. Potuit enim esse q vespera septime diei ⁊. xxvii. lune egressus sit iam imminēte. xxviii. Media vero tempora quolibet nomie extremorū sepe nominantur vt cum domin9 crucifixus fuit inter tertia3 et sextam: q̄dem euāgelista dicit hora tertia: ali9 sexta. Vel potius fm nomia septem dierū: si in tertia feria est luna. xxvii. reuoluto āno in eadem tertia feria erit luna. xxviii. quia cōputus dierū p vnam diem descendit in martilogio. Verbi gratia. Kalēde ianuarii sunt ī dominica die. ⁊ luna. vii. reuoluto anno in kalēdis ianuarii reiterata luna erit. xviii. sed kalēde erūt secūda feria. Ergo dominica die añ kalēdas erit luna. xvii. ⁊ sic a dominica ī dominicā reuoluto anno non addūtur lune nisi decem. s3 a kalendis in kalendas vndecim. Et edificauit noe altare domino: ⁊ d mūdis animalibus septimū obtulit domino. Ideo enim iusserat domin9 septem fm genus suu3 induci: vt septimo oblato: sex sufficerent ppagationi. Locū autem quo egressi sūt armenii egressoriū vocant. Filii vero noe dixerūt thānon. id ē. viii. pro numero egressorū. Ob hoc quoq3 vt quidam tradunt: noe fecit altare de viii. lapidibus. Et odoratus est domin9 odorem suauitatis: ⁊ ait ad noe. Non vltra maledicam omni terre ppter homies quia proni sunt ad malū. Tempus autē sementis ⁊ messis ⁊ frigus ⁊ estus: nox ⁊ dies nō reqescent. Forte nōdū ita plene distincta erāt. iiii. tēpora q2 nec vsq3 ad diluuiū aque fuerāt collecte ī nubes. Et benedixit eis dominus dicens. Crescite ⁊ mltiplicamini: et sit timor vester super cuncta animātia terre. Hoc dictū est eis in solaciū.

Esus carniu3 ante diluuiū non erat s3 post statim ɔcessus est.

ne pauci homines a pluribus bestiis opprimi timerent. Quasi d. holera virentia pri9 dederam in cibū: nūc trado vobis animātia excepto q carnem cum sanguine non comedetis, id est animal suffocatū. Et prohibuit eis deus homicidiū fieri: ⁊ quia maxie timebant ne domin9 iterū aquas diluuii inundaret super terram. ⁊ noe quotidie orabat ne hoc fieret: vt iosephus refert: pepigit eis deus q vltra nō fieret diluuiū et ī signu3 feder3 huius posuit arcū suu3 in nubib9. Et ē signū

Ne timeant ymbres dat9 ē ī nubib9 obses.

duorū. iudicii per aquā pteriti ne timeatur: ⁊ futuri per ignem vt expectetur. Inde ē q duos hab3 colores. ceruleū qui est aque9: et est exterior quia preteriit: ⁊ rubeum qui ē igne9: qui est interior quia futurus est ignis. Et tradunt sancti q. xl. annis ante iudicium non videbit arcus: qd etiā naturaliter ostēdet desiccationē aeris iam inceptam.

De ebrietate noe et maledictione cham. Ca. XXXVI.

c. Epit noe exercere terram ⁊ plantauit vineā: labrustas naturales p cultum ad vsū vinee trahens: bibēsq3 vinū: sed ignorans vim ei9 inebriatus est. Et dormiens nudat9 est in tabernaculo suo. Nudatio enim femorum sequitur ebrietatem sicut libido sacietatē. S3

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

cum cham verenda patris vidisset nudata: irridens nũciauit hoc fratrib9. Sed illi palliũ imponẽtes humeris: ⁊ euntes retrorsũ ne viderent: operuerũt patris verẽda. Patet quia nondũ hoĩes vtebãtur femoralib9. Euigilans noe cum didicisset quid fecerat filius suus minor ait.

Semiramis fuit mulier q̃ ṗmo adinuenit bracas ⁊ vsus earꝝ.

Maledictus chanaan puer seru9 erit fratribus suis. Si querit̃ quõ cham dicit̃ minor filius cũ esset medius natu. Potest dici minor .i. indignior vel forte minor statura. Vel de iafeth dicit̃ q̃ cuꝫ minor esset tñ prudẽtior fuit cham maiore. Maledixit autẽ non filio sed filio filij: q2 sciebat in spũ filiũ non seruiturũ fratrib9: sed semen eius: nec oẽs de semine: sed eos qui de chanaan. Peccata quidem patruꝫ sepe vindicant̃ in filios temporaliter Et est sensus sic. Non leteris ꝺ filio tuo sicut nec ego de te. Et addidit. Benedict9 domin9 deus sem: sit chanaan seru9 eius. Prophetia est: q2 ꝓuidit in filijs sem cultum ⁊ nomẽ vnius dei ꝑmansurum. Et iterum. Dilatet deus iafeth et habitet ĩ tabernaculis sem: sitqꝫ chanaan seruus ei9. Et h̃ ꝓphetia est Gentes eñi que de iafeth dilatate sũt numero: deo auctore ⁊ in cultu deorũ: deo ꝑmittente post inserte sunt trũco oliue. Et impleti sunt dies noe dcccccl. anni ⁊ mortuus est. Dicit aũt ioseph9 ꝙ nemo putet falsa que de antiquorũ longeuitate scripta sunt: quia ꝑpter virtutes ⁊ gloriosas vtilitates quas iugiter ꝑscrutabantur id est astronomiã ⁊ geometriã deus eis ampliora viuẽdi spacia condonauit q̃ aliter discere non potuissent: nisi sexcẽtos viuerẽt ãnos. Per tot enim annoꝝ curricula magnus annus implet̃.

Magnus ann9 completur reuersis planetis omnibus ad loca sue creationis.

De dispersione filiorum noe ⁊ de nẽroth.

Ca. XXXVII.

r Edit Moyses ad ṗncipium genealogie nõe dicẽs. He sunt generationes filiorum noe: et incipit a iaphet minori vt vltimo loco ponatur sem: cui9 successionẽ texere intẽdit. Texuntur autẽ ex eis .lxx. due generatiões q̃ndecim de iaphet .xxx. ꝺ cham .xxvij. de sem. Hi tres disseminati sũt in tribus partibus orbis ẜm alquinum. Sem asiam. cham affricã. iafeth europam sortitus est. Vel expressius dicitur ẜm iosephum. Filij iafeth tenuerunt septẽtrionalem regionem: a tauro ⁊ amano montib9 sicilie ⁊ syrie vsqꝫ ad fluuium thanaym: in europa vero vsqꝫ ad gadira. Filij vero cham a prouincia syria ⁊ amano et libano mõtibus cunctas terras obtinuerũt quecunqꝫ ad mare sunt posite: apprehendentes etiaꝫ eas que vsqꝫ ad oceanum sunt. et proprias facientes appellationes. Filij vero sem vsqꝫ ad oceanum seorsum habitant asiam: ab eufrate facientes initium. Generationi sem insistemus: alias trãseuntes: hoc tm̃ addẽtes ꝙ chus dicitur filius cham: ⁊ filius chus nemroth qui cepit primus potẽs esse in terra: et robustus venator hominum coram domio. id est extinctor et oppressor amore dominandi: ⁊ cogebat homines ignem adorare. Ad hoc exijt prouerbium ad dicẽduꝫ de aliq̃ ꝙ fortis sit et mal9 q̃si nemroth robustus venator corã domio. Hoc ideo diximus: q2 methodi9 dicit hunc fuisse ꝺ filijs hiron filij sem. Quare ẜo ṗmus cepit dominari: ostẽdit agens de quodã filio noe. de quo nõ egit moyses sic dicẽs

Chaldei igneꝫ adorabant et cogebãt alios idem facere cõburentes alia idola. Sacerdotes ẜo canopi hoc audientes ꝙ magnuꝫ idolum in honore beli formauerant remouentes coronam auream apposuerunt vas fictile ad modum corone perforatum foraminibus cera obturatis. Veniẽtes chaldei apposuerunt ignẽ et liquefacta cera aq̃ defluens que erat in corona extinxit igneꝫ et preualuerunt canopi idola.

Cẽtesimo ãno tertie ciliadis natus est noe filius ĩ similitudinem eius: ⁊ dixit eũ ionithũ. Trecentesimo anno dedit noe donatões filio suo ionitho ⁊ dimisit eum in terram ethan. ⁊ ĩtrauit eã ionithus vsqꝫ ad mare orientis: qꝺ d2 eliochora .i. solis regio. hic accepit a dño donum sapientie: ⁊ ĩuenit astronomiã. Ad quẽ veniens nẽroth

Obijcitur ẜm methodium ꝺ ionitho: quia non genuerat euꝫ noe ante diluuium: quia non fuit in arca cum nõ fuerit mortuus ante: quia post instruit nemroth: nec post diluuiũ. Forte non ẽ vera ratio methodij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

gigas.x.cubitoꝝ erudit⁹ ē ab eo. ⁊ accepit ab eo ꝯsiliū in q̇bꝫ locis regnare cepisset. Ionithus iste futuros q̄sdā euent⁹ ꝑuidit ⁊ maxime de ortu.iiij.regnoꝝ ⁊ occasu eoꝝ ꝑ successionē. Quā etiā plane ꝓbauit daniel. Et ꝑdixit discipulo suo nēroth: ꝙ primi regnarēt de cham ď q̄ belus descēdit: post de sem medi ⁊ ꝑse et greci: post de iaphet romani. A q̄ rediens nēroth accēsus amore dominādi ollicitauit gen⁹ suū de sem: vt imperaret alijs quasi ꝓmogenit⁹: sꝫ noluerūt. et ideo transiuit ad cham qui acquieuit et regnauit īter eos ī babilone: ⁊ exinde dict⁹ est de filijs cham. Sed si vere fuit ď filijs cham tūc nulla est questio quare īter eos regnauerit. Hui⁹ exemplo cepit regnare iectan vel ietram vel vrā super filios sem: sufene vel sustene suꝑ filios iafeth Narrat autem philo iude⁹: vel vt alij volunt gentilis philosophus in libro questionū super genesim: ꝙ ex tribꝫ filijs noe adhuc ipso viuente sunt nati.xxiiij.milia viroꝝ: ⁊.c.extra mulieres et paruulos habentes tres super se duces q̄s ꝑdiximus.

De turre babilon. Ca.XXXVIII.

Ost obitū vero

p noe mouētes pedes suos ab oriēte ꝯuenerūt duces in vnū in cāpū sennaar ⁊ timētes diluuiū ꝯsilio nēroth volētis regnare: ceperunt edificare turrim q̄ ꝑtingeret vsq3 ad celos habētes lateres ꝓ lapis: ⁊ bitumē ꝓ cemēto. Descendit aūt dn̄s vt videret turrim.i.animaduertit vt puniret: ⁊ ait ad angelos. Uenite ⁊ ꝯfundam⁹ linguā eoꝝ vt nō itelligat q̄sq3 vocē proximi sui. In hac diuisione nihil noui fecit de⁹: q2 voces eedē sunt apď oēs gētes: sꝫ dicēdi modos ⁊ formas diuersis generibꝫ diuisit. de hac turri dicit iosephus: q2 latitudo erat ita fortissima vt ꝓpe eā aspiciētibꝫ lōgitudo videreť in min⁹. Dij ꝓ vētos imittētes euerterunt turrim: et vocem ꝓpriā vnicuiq3 partiti sūt. Propterea babiloniā ꝯtigit vocari ciuitatē. Babel enī hebrei ꝯfusionem appellāt. De hac turri meminit sibilla dicēs. Cū oēs hoīes existerēt vni⁹ voc⁊ q̄dā turrim edificauerūt excelsā tanq3 ꝑ eam ascēsuri in celū. De cāpo vero sennaar ī regione babilonis meminit esicius dicens. Qui ď sacerdotibꝫ sūt erepti: iouis sacra sumentes in sennaar babilonis venerunt: diuisiq3 sunt post hec diuersitate linguaꝝ migratiōes agētes: apprehēdentes mediterranea simul ⁊ maritima. Nec ꝑtereundum puto ꝙ moyses dicit regma filiū chus duos habuisse filios saba et dodan. Iosephus dicit saba et iudam: quorū iudas egyptiacā gentē hesperiorum inhabitās iudeis cognomen suum reliquit. Qď aūt ď2 de terra sennaar egressus est assur intelligendū est: q2 nemroth expulit eum vi a terra illa: ⁊ turre que eius erat iure hereditario. Uel intelligendū nō ē de assur filio sem. qui inuenit purpuram ⁊ vnguēta crinium vł corporū a q̄ chaldea et assiria dicta ē. sꝫ assur.i.regnū assiriorū inde egressum est qď tempore sarug proaui abrae factum est. Regnū q̇dē babilonij habuerunt q̄ de semie nēroth vsq3 ad q̄rtā ciliadē ⁊ vltimū cusmidem.

Chaldea babilon: sennaar: idem sunt.

Primū incidens. Ca.XXXIX.

Nterim vero ob-

i tinuerunt egyptios et assirios ita. In dieb⁹ sarug belus nemrotides rex babilonis: quia fuit alter belus rex grecie intrauit assiriam: sed parum obtinuit ī ea. Quo mortuo filius ei⁹ ninus totā obtinuit assiriā ⁊ ciuitatē in qua caput regni erat itinere triū dierum ampliauit: ⁊ a suo noīe niniuen dixit Inde est ꝙ q̄dam historie dicunt regnū assiriorū cepisse ab antiquo belo. qď veꝝ ē q̄tuꝫ ad initiū. Alij dicūt cepisse a nino: qď veꝝ est etiā q̄tum ad regni ampliationē. Ninus vicit cham: qui adhuc viuebat ⁊ regnabat ī bractia: alij tracia: et dicebatur zoroastres inuentor magice artis qui et septē liberales artes in.xiiij.colūnis scripsit septē eneis: et septē latericijs ꝯ vtrūq3 diluuiuꝫ. Ninus ꝓ libros eius combussit. Ab eisdē orta sunt idola sic.

Sirophanes ꝓmus idolatra egypti diophatus lacedemoniorum in poetria magistri Anshelmi.

De ortu idoloꝝ. Ca.XL.

Ortuo belo ni-

m nus ī solaciū doloris imaginē patris sibi fecit: cui tātā exhibebat reuerentiā vt q̇buslibet reis q̄ ad eā ꝯfugissent parceret. Proinde hoīes de regno ei⁹ diuinos honores imagini ei⁹ ceperūt impēdere. Huius exēplo plurimi caris suis mortuis ima-

13

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

gines dedicarunt: ⁊ sicut ab idolo beli cetera traxerunt originē: sic ⁊ ab eiꝰ noīe generale nomē idoloꝝ. Sicut eni dictꝰ est belꝰ ab assirijs: sic ⁊ alie natiōes ẜm idiomata ligue sue dixerunt alie bel. alie beel. alie baal. alie baalim. Jmmo ⁊ noīa specificauerunt alie beelphegor. alie beelzebub dicētes. Sz tādē seriē genealogie sem prosequamur.

De generatiōe Sem. Ca. XLI

Em cētuz annorū erat qn̄ genuit arfaxat biennio post diluuiū. Repugnare huic videꝛ qđ dictū ē sup̄ q̄ngētisimo āno noe natū Sem. ⁊ sexcētesimo iundasse diluuiū. Ergo post diluuiū cētenariꝰ erat sem: ⁊ biēnio post cētū ⁊ duoꝝ ānoꝝ. Sz mos est sacre scp̄ture sepe limites numerorū ponere paucis annis si supfuerint tacitꝭ. Potest ḡ dici ꝙ sem centū annoꝝ erat ⁊ duoꝝ: sed duos tacuit scriptura vl' noe cū genuit eū q̄ngētoꝝ ⁊ duoꝝ vl' duo deerant ad sexcētos cū inundauit diluuium. Vel ita legaꝛ lr̄a. Sem cētū ānoꝝ erat post diluuiū: ⁊ erat biennio post diluuium qn̄ genuit arfaxat. Josephꝰ aūt dicit. Sem filiꝰ arfaxat natꝰ est post annos .xij. facti diluuij: qđ forte vitiū scriptoris est. Arfaxat genuit sale cui i luca subdiꝛ chaynan ẜm .lxx. q̄ condidit salē: q̄ heber a q̄ hebrei dicti sūt ẜm iosephum. Tñ augustinus dicit Merito q̄ritur vtrū ab heber dicti sūt hebrei vl' ab abrahā q̄si abrahei.

Qui inueniꝛ in glosa sup lucā. In quadam enumeratiōe generationis xp̄i de caynan reperies ꝑ quā .m. locū istum correxit.

Heber genuit phalech ⁊ iectaz. Phalech hebraice diuisio eo ꝙ in dieb⁹ eiꝰ ꝑ diuisione linguaꝝ diuise sūt gētes: ⁊ diuisio terraꝝ facta: sed sub isto p̄cipue facta đr: q2 in isto ⁊ i filijs eiꝰ remanēte ligua antiq̄: alij quasi ab eo diuisi sūt. Phalech genuit reu vel regau: qui sarug. q̄ nachor. q̄ thare. Thare cum esset septuaginta annoruz genuit abram: nachor ⁊ aram: ⁊ est ordo p̄posterus. Aram eni p̄mogenitus ⁊ abram vltimꝰ fuit: ⁊ forte non genuit eos cum esse huiꝰ temporis. sed tūc cepit generare. ⁊ suis tp̄ib⁹ eos genuit scz ꝑ diuersa tp̄a: ita ꝙ iā cētuz viginti annoꝝ erat cū genuit abram q̄ fuit vltimus. Jn thare terminaꝛ scđa etas: habēs scđm septuaginta. Mille. lxxij. ānos ẜm methodiū ciliadē: ẜm hebraicaz veritatem annos. M. ccxcij. Et tot annos dicit Josephus vsq3 ad natiuitatez thare sed vsq3 ad natiuitatem abrae extēdiꝛ hec etas. Porro arā genuit loth. ⁊ ieschā q̄ ⁊ sarai: ⁊ melcham: et mortuꝰ ē añ patrē suū i hur chaldeoꝝ. Et ē nomen ciuitatis hur ẜm iosephū: vbi ⁊ hactenꝰ sepultura eiꝰ ostēdiꝛ. Hebrei hur ignē dicunt inde fabulāꝛ ꝙ chaldei in ignē ꝑ quē traijciebant paruulos p̄iecerāt abrā ⁊ arā: q2 nolebāt ignē adorare: ⁊ arā ibi expirante abrā dei auxilio ē liberatꝰ. Vñ đr. Ego sū q̄ eduxi te đ hur chaldeoꝝ. Thare ḡ odio habēs terram ꝓpter luctū aram: nec valēs sustinere iniurias q̄ fiebant ei vt ignē coleret statuit peregrinari: et dedit nachor melchā vxorē: abre ꝟo sarai: q̄ ⁊ loth fratrē vxoris in filiuz adoptauit: quia sarai sterilis erat.

Ita nō breuē faciunt hanc etatem hebrei.

De egressu thare et suorum de chaldea.

Caplm. XLII.

Gressus ē ergo thare cū illis vt irēt i terrā chanaā veneruntq3 vsq3 ad aram mesopotamie ciuitatē. lxx. ponūt charram: q2 cum .h. aspirationē vtrobiq3 habeat in grecū vertere nō potuerūt. ch. ꝑ vtraq3 aspiratiōe posuerūt. Vñ ⁊ filiū noe habā dixerūt cham Jnde est ꝙ varie legiꝛ oreb vl' choreb. raab vl' rachab Mesopotamia ꝟo a circūfluentib⁹ aq̄s nomē accepit. Meso eni mediuz potamos aq̄: sicut aq̄leia đr q̄si aq̄s ligata. Et facti sūt dies thare. ccv. annorū: ⁊ mortuus est in aram.

De annis Abre post mortem patris.

Caplm. XLIII.

Jxit autē dominus ad abrā. Egredere đ terra tua ⁊c. Lxxv. ānoꝝ erat abrā cū egrederet đ arā. Josephꝰ ait. Dimisitq3 chaldeā cuz lxxv. ānoꝝ eēt dño iubēte: vt migraret in chananeā. Si ḡ post mortē patrꝭ abram erat annorum. lxxv. patet qđ diximus ꝙ thare plus q̄. lxx. annos habebat cum genuit abrā. Si eni in illa etate genuit abram: tūc post mortē patris erat abram. cxlv. annoꝝ. Augustinus tñ dicit ꝑ recapitulatiōnē hoc esse dictū. Adhuc eni viuente patre cum esset. cxlv. annorū ⁊ abram. lxxv. egressus ē de aram relinquens

ibi patrem et fratrem: ⁊ in itinere dum iret in mesopotamiã dominũ locutum ei et dixisse. Egredere de terra ⁊c. nõ qn iam eẽt egressus sed animuz reuertendi ad eam habebat. q. d. Qui egressus es corpe: egredere mente. Hieronymus dicit verã esse hebreorum traditionez q̃ et annos thare ponũt. lxx. cuz genuit abram: ⁊ mortuo patre egressum abram de aram et plurium esse annoꝝ tũc q̃s moyses dicat: sz annos eiꝰ cõputatos ab illo tpe q̃ dei auxilio euasit ignẽ chaldeorũ: vt iã ei reputet̃ tẽpus etatꝫ ex q̃ ꝯfessus ẽ dominuz spernẽs idola chaldeorũ. Et dicit iosephꝰ. iã recidebat̃ vita hoĩm paulatim declinãs vsq3 ad moysen ĩ q̃ terminũ vite quẽ constituerat dñs confirmauit. Centuz eni et. xx. annorum moyses mortuus est.

Thare ergo erat. ccxx annorum cum genuit abram: abrã. lxxv. cuz pater obijt.

De aduentu Abre in terram chanaan.

Caplm. XLIIII.

Tulit ergo abrã

sarai ⁊ loth: ⁊ animas q̃s fecerat ĩ aram. i. animãtia q̃ ibi acquisierat ⁊ ĩtrauit terrã chanaan. et venit ad sichẽ que corrupte sichar sepe legit̃: ⁊ ad vallẽ illustrez q̃ pentapolis dicebat̃ tũc a. v. vrbibus sodomoꝝ q̃ nũc mare salis vl' mortuum dr̃: q2 nil in eo viuit: ⁊ nihil ĩ eo mergi põt habẽs aĩaz: vel lacꝰ aspalti. i. bituminis qd̃ dr̃ iudaicum vel vallis salinarũ. Apparuitq3 ei dñs ⁊ dixit ei. Semini tuo dabo t̃rã hãc. Qui edificauit ibi altare domino vbi apparuit ei. Inde de eo sic iosephus ait. Primꝰ p̃sũpsit deũ vnũ creatorẽ eẽ cũctoꝝ pnũciare: ⁊ hoĩm opiniones q̃s ceteri d̃ deo habebãt innouare ⁊ ĩmutare p̃ualuit. Hec aũt conijciebat p terre passiões ⁊ marꝫ: ⁊ ea q̃ ꝯtingũt circa solẽ ⁊ lunã: ⁊ ex oĩb q̃ circa celũ semp eueniũt. De eodez berosus meminit dicẽs. Post diluuiũ decima generatiõe fuit apd̃ chaldeos vir ĩ celestib reb expertꝰ. Inde transgrediẽs abrã tetẽdit tabernaculum ĩter bethel et hai. ⁊ edificauit ibi iteꝝ altare dño. Et prexit abrã vadẽs ⁊ vltra pgrediẽs ad meridiẽ. sz q̃ iuerit subticet moyses breuitatꝫ causa vel q̃si notũ: ⁊ habitauit ĩ damasco. Vñ ⁊ nomẽ eiꝰ vsq3 nũc ĩ ciuitate damascena habet̃ ĩ glĩa. et vicꝰ ostẽdit̃ q̃ ab eo dr̃ habitatio abram. Vñ nicolaꝰ damascenꝰ. Abrã regnauit ĩ damasco veniẽs aduena cũ exercitu de terra q̃ sup babilonem dr̃ hur chaldeoꝝ.

Nũc dr̃ mare diaboli cuiꝰ suasu ibi pctm̃ est et multum aluminis ibi reperit̃.

De descensu Abre in egyptum et de reditu eiusdem. Ca. XLV

Facta ẽ autem fa

mes magna ĩ t̃ra chanaan: ⁊ descẽdit abrã ĩ egyptũ: timẽsq3 libidinez egyptioꝝ ne eũ ꝓpt' speciẽ mulierꝫ occiderent sororẽ suã eã dixit eẽ. Et sublata ẽ mulier valde pulchra ĩ domũ pharaonis. Abrã ṽo bñ vsi sũt egyptij ꝓpt' eã. Deꝰ ṽo desideriũ regis ĩpediuit ne tãgeret eam egritudĩe et tumultu causaꝝ. Cũq3 p salute regꝫ sacrificarent sacerdotes: p irã dei h̃ accidisse significauerunt q2 vxori pegrini iniuriã inferre voluisset. Vocauitq3 pharao abrã ⁊ dixit ei. Cur ñ indicasti q2 vxor tua eẽt. Ecce vxor tua: accipe eaz ⁊ vade. Et p̃cepit rex viris suis vt deducerẽt euz. Erat eni diues valde ĩ auro ⁊ argẽto: in ꝑuis ⁊ ancillis ⁊ ĩ iumẽtꝫ. Arithmeticã sane ⁊ q̃ d̃ astrologia sũt egyptijs tradidit añ eis ignota a q̃b pꝰ puenerũt ad grecos. Reuersusq3 ẽ abrã vsq3 ad locũ vbi fixerat tabernaculũ int' bethel ⁊ hai. Partitusq3 ẽ t̃raz cũ loth dũ pastores eoꝝ int' se rixarẽt̃ p pascuis: optionem etiã ꝯcessit loth. Et eleuãs loth ocl'os: vidit regionẽ iordanis ꝯgruã sibi: ⁊ moratꝰ ẽ ĩ oppidis sodomoꝝ. Abrã ṽo descẽdit ad ꝯuallem mãbre iuxta hebron ⁊ habitauit ibi. fecitq3 ibi altare dño. Hebron ciuitas ẽ q̃ ⁊ cariatharbe dr̃. id est ciuitas q̃ttuor. Arbe eni q̃ttuor: cariat ciuitas: ibi eni sepultꝰ ẽ adam maximus: ⁊ abram isaac ⁊ iacob cũ vxorib suis. Mãbre vero aner ⁊ escol frẽs erãt ⁊ ꝯfederati sũt abre. A p̃mogenito eoꝝ vallis cognominata erat. Habitabat autẽ ibi abram circa quercum vl' terebintum: cuiꝰ radices ap

Ebron interp̃tat̃ consugium vel cõiugũ q2 q̃ttuor patriarche cũ vxorib suis ibi ĩcinerati fuerũt. Hec interp̃tatio reperit̃ in quadam glosa ĩ actibus apl'oꝝ quã. M. legẽs consuluit vt in histo rijs poneretur: quod et se fecisse dixit.

Arbor illa ꝑm hieronymuz vsq3 ad tẽpus theodosij imperatorꝫ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

parent adhuc. Quã ꝓprio nomine Josephus vocauit dicẽs Habitabat abraz circa ilicẽ: que vocatur agyga, vel ogig, vel dirpsi, ibi ꝓmisit ei deus ꝙ omnẽ terram circumstãtem ꝑ quattuor ꝑtes orbis daret ei et semini eius.

durauit, et ex illa fuisse ꝓhibetur q̃ mõ ẽ: q̃ lz arida tñ medicinalis ẽ: de q̃ q̇ secũ hz iumẽtũ eius nõ infundit.

De victoria Abre ⁊ occursu melchisedech Caplm. XLVI.

Actum est autẽ

f in illo tẽpore vt amraphel rex sennaar, id est babilonis ⁊c. Jam tãtũ ꝓcesserat libido dominandi: ꝙ queqz ciuitas regulũ habebat: quorũ plurimi alicui maiori regi seruiebant: tandem omẽs subditi erãt monarcho assyriorũ. Sane quinqz ciuitates sodomorũ sodoma et gomorra: adama: sebois: bala q̃ et segor: q̇nqz reges habebãt. Has subiugauerat sibi codorlaomor rex elamitarum: et tributarias sibi fecerat: et duodecim annis seruierãt ei in tributo, xiij. noluerunt sibi dare. Proinde, xiiij. anno codorlaomor assumens secum tres reges babilonis et ponti et gentiũ collecto exercitu cõuenerunt in vallem siluestrem: in qua erant putei bituminis: que per iram dei postversa ẽ ĩ mare mortuũ ⁊ circũadiacẽtia loca depopulati sũt. Et egressi sunt q̇nqz reges vt pugnarẽt aduersus, iiij. q̇ ⁊ terga verterũt: ⁊ ceciderũt plurimi: ⁊ qui remãserãt fugerũt ad mõtes. Tulerũt aũt victores oẽm substãtiã eoꝝ et captiuos: necnõ ⁊ Loth ⁊ substantiã eius. Et ecce vnꝰ q̇ euaserat nunciauit h̄ abram hebreo: vel trãsfluuiali: qꝛ de trans eufraten venerat. Qui numerauit expeditos vernaculos suos, cccxviij ⁊ tres p̄dictos fratres mãbre ⁊ aner ⁊ escol, ⁊ ꝑsecutꝰ est eos vsqz dan: q̇ est vnꝰ d̄ fontibus iordanis: ⁊ ab eo oppidũ dan dictũ ẽ: quod nũc paneas d̄r. Alter enĩ fons ior d̄r q̇bus ĩ vnũ federatis iordanis d̄r. ⁊ irruit super eos nocte: diuisis socijs ĩ tres turmas dormiẽtes trucidauit: vigilãtes p̄ ebrietate pugnare nõ valẽtes effugerũt. Et ꝑsecutꝰ est eos vsqz hoba: q̃ ẽ ad leuaz damasci: ⁊ reduxit Loth. mulieres q̃z ⁊ ꝑplm: ⁊ oẽm substantiaz eoꝝ. Occurrit aũt ei rex sodomorũ ad locũ q̇ d̄r regia vallis ĩ via solime ciuitatis vel salẽ que post hierusalẽ dicta ẽ. At v̄o melchisedech rex salem obtulit ei panẽ et vinũ. Qd̄ q̃si expõnẽs Josephus ait. Ministrauit exercitui xenia: ⁊ multã abundantiã rerũ opportunaꝝ simul exhibuit: ⁊ suꝑ epulas benedixit deuz: q̇ abre subdiderat inimicos. Erat enĩ sacerdos dei altissimi. Cui abram decimas dedit ex oibꝰ spolijs ⁊ tũc ꝓmũ decime legunt̄ date. primitie v̄o ab abel. Et ait ad eũ rex sodomorum. Da mihi aĩas: cetera tibi tolle: et noluit abrã etiã minimũ q̇d tollere: exceptis q̃ comederũt iuuenes: ⁊ partibꝫ triũ fratruz q̇ venerãt cum eo. Hũc melchisedech aiũt hebrei fuisse sem filiũ noe. ⁊ vixisse vsqz ad Isaac. Et oẽs primogenitos a noe vsqz ad aaron sacerdotes fuisse q̇ in cõuiuijs ⁊ oblationibꝫ ꝑplo bñdicebãt ⁊ habebãt ꝓmogenita d̄ q̇bꝫ post explicabit̄.

Josephus ĩ fine libri sui ait. Potẽtissimus chananeorũ q̇ lingua patria iustus rex appellatus ẽ ꝓmus deo sacerdotiũ vel sacrificium exhibuit: ⁊ fanuz edificauit: ⁊ vrbẽ quã hierosolimã dixit Cũ aũt solima vocaret̄: chananeis postea expulsis ꝓmus iudeorum in ea leobius vel theobitus regnauit.

De ortu iubilei. Ca. XLVII.

E hac victoria

d tradũt iubileũ initiũ habuisse pro hac remissione captiuoruz. Jubel enĩ remissio vel initiũ: inde iubileꝰ remissiuꝰ vel initiãs. ob hoc aũt institutꝰ ẽ q̇nquagesimus: qꝛ tũc erat loth vt dicũt q̇dã. l. annorũ. Vel tũc erat. l. annus ex q̃ locutus erat dñs abre ĩ via vl' ex q̃ egressus erat de charrã. Vl' abram peritꝰ astrorũ in q̇bꝫ etiã ẜm quosdam zoroastrem magice artis inuentorẽ instituit: nouerat ꝙ intẽperies aeris que fit ex eleuatis vel depssis planetis: semꝑ vsqz ad. l. ãnos ad tẽperiem redeũt: ⁊ qd̄ vidit fieri in astris voluit imitari in terris.

De sacrificio Abre post promissionem heredis. Ca. XLVIII.

Js trãsactis lo

b cutꝰ ẽ dñs ad abram. Protector tuus sũ: ⁊ merces tua magna nimis. Et dixit abram. Quid dabis mihi ego vadã absqz liberis: ac damascus filꝰ eliezer ꝓcuratoris mei erit heres meꝰ. q̃si. d. Quid mihi d̄ ꝓmissiõe terre cũ desit heres. Ab h̄ damasco

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Libri genesis

aiunt damascū conditā ⁊ denominatā: et ibi
eum regnasse. Et dixit dn̄s ad eū. Non erit
hic heres tuus: sed qui egredietᷣ d̄ vtero tuo.
Credidit abraam deo: ⁊ reputatū est ei ad iu-
sticiā: et quia insperatum ꝓmittebatur: que-
siuit abram signum: vnde sciret sibi hoc fieri
non ex diffidentia: sed sperando ⁊ modū que
rendo. Et hinc maxime mos inoleuit iudeis
signa querere. Et ait dominꝰ. Sume mihi ī
crastino vaccam et capram et arietem queq̄
trima ⁊ turturem ⁊ colūbā. q. d. Immolabis
mihi hec ⁊ ostendam tibi signū. Qui tollēs
hec animalia diuisit ꝑ mediū: ⁊ ꝑtes contra
se altrinsecus posuit: aues autē non diuisit: ⁊
dum expectaret p̄ceptum dn̄i de modo imo-
landi: descenderūt volucres suꝑ cadauera: et
abigebat eas abram. Cūq̄ sol occubuisset so
por irruit suꝑ abram: et horror magnꝰ q̇ fuit
ꝑs signi ⁊ dictū est ad eū. Scito p̄noscens ꝗ
ꝑegrinū futurū sit semē tuū in terra nō sua. et
subijciēt eos extranei seruituti ⁊ affligēt. cccc.
ānis. Tu aūt ibis ꝓus ad p̄res tuos: genera
tiōe autē q̄rta reuertētᷣ huc. q. d. Ne expectes
te modo regnaturū ī terra hac ⁊ semen tuum
post te. Te enī prius mortuo post. cccc. ānos
implebitᷣ ꝓmissio mea. Nec est intelligēdū
ꝗ tot annis seruierint in egypto: sed h̄ nume
rus annorū in illa afflictiōe completꝰ est qui
s̄m Isidorꝝ ab illo tꝑe cōputātᷣ: quo ista abre
ꝓmittuntᷣ. Augustinꝰ ab Isaac nato cōputat
q̄ꝛ dictū est semen tuū. Et ab anno natiuita-
tis Isaac vsq̄ ad annū egressionis d̄ egypto
numerat. ccccv. ānos. S; scriptura subticet
v. et legit lr̄am sic. Semē tuū peregrinū erit
cccc. annis. siue enim in terra chanaan siue in
egypto ꝑegrinū fuit: donec habuit heredita-
tem ex ꝓmissione dei. Illud aūt īterpositum
subijciēt eos ⁊ affligēt nō refertᷣ ad. cccc. ānos
Qꝫ aūt dictū est in q̄rta generatione eos redi-
turos s̄m tribū sacerdotalē intelligendū est.
Leui enī genuit cha
at: q̇ genuit aram vel
amrā: q̇ genuit aarō
q̇ eleazar: q̇ cū aarō
egressus est. Nec di
cas q̄ttuor generati-
ones ꝑsonas. iiij. sed successiones: vt tot sint
generationes quotiēs ibi legitur genuit. Qꝫ
alia lr̄a habet. v. generatiōes s̄m regiā tribū
est. Judas enī genuit phares: q̇ genuit esrō:
qui genuit aram: q̇ aminadab: q̇ naason: qui

Due fuerunt tribus.
Sacerdotalis q̄ a le-
ui habuit p̄ncipium.
Alia regalis q̄ a iuda

cū patre egressus ē. Et facta ē caligo ⁊ appa-
ruit ignis q̄si clibani transiēs inter diuisiōes
illas: ⁊ ꝯsumēs illas. Ecce signū ⁊ termios
terre ꝓmissionis diffiniuit ei dn̄s a riuocoru
la flumie egypti vsq̄ ad eufraten ⁊ populos
eius nominauit.

De fuga agar ⁊ ortu ismael. Ca. XLIX.

I Gitur sarai nō
habebat liberos. Et dixit Abre.
Ingredere ad ancillā meā agar:
si forte ex illa suscipiā filios: ⁊ ingressus ē ad
eā. Que cū ꝯcepisset despexit dn̄am suam et
abrā dissimulabat. Et ait sarai. Inique agis
ꝯ me. Judicet deꝰ inter me ⁊ te. Cui abrā. Ec
ce ancilla tua ī manu tua vtere ea vt libet. Af
fligente aūt eā sarai: illa inijt fugā: volens re-
dire ad patriā: q̄ꝛ egyptia erat. Et inuenit eā
angelꝰ dn̄i dū fugeret ⁊ sitiret ⁊ viam ignora
ret soliuagam iuxta puteū q̇ ē in via in deser-
to sur. Qui dixit ad eā. Vn̄ venis: ⁊ q̄ vadis
Et illa. A facie dn̄e mee sarai fugio. Cui an-
gelꝰ. Reuertere ad dn̄ā tuā ⁊ humiliare sub
ea. Et rursū. Cōcepisti ⁊ paries filiū: ⁊ voca-
bis nomen eiꝰ ismael. Hic ꝓmo legitᷣ nomen
p̄dictū a dn̄o qꝺ perrarū est. Manus eius ꝯ
oēs ⁊ manus oīm ꝯ eū: ⁊ e regione fratꝝ suo
rū figet tentoria: qꝺ tn̄ nō de ip̄o legitᷣ: sed de
filio eiꝰ cedar. Tn̄ de genere ipiꝰ h̄ p̄dictū ē:
q̄ꝛ saraceni vagi sedibꝰ incertis: gētes q̇bꝰ de
sertū ex latere iungitᷣ impugnāt: ⁊ ab oībꝰ im-
pugnātᷣ. Hoc aūt p̄cipue futurū erat s̄m me-
thodiū qn̄ q̄ttuor princeps de genere ismael
quos etiā filios vinee vocat forte ꝓ vesania
tāq̄ ebrios oreb sc; et zeb ⁊ zebee et salmana:
egressi sunt de solitudine cōtra filios israel q̇
victi ꝑ gedeon retrusi sunt in solitudinē de q̄
ꝓdierant. Qꝺ vero legitur in genesi: h̄ erit fe-
rus homo: hebreꝰ habet phara qꝺ sonat ona
ger. Proptᷣ h̄ vt dicit methodiꝰ dictū ē. Ona-
gri ⁊ capree a deserto omnē bestiaꝝ supergre
dientᷣ rabiem: ⁊ mansuetorū numerus conte-
retur ab eis. Dicit enim de filijs ismabel. Fu
turum est autē vt exeant adhuc semel ⁊ obti-
nebūt orbem terre per octo hebdomadas an
norum: et vocabitur iter eorum via angustie:
quia patrem illorum ismahel vocauit domi-
nus onagrum. In sacris locis interficiēt sa-
cerdotes: ibidem cum mulieribus dormient
ad sepulchra sanctoꝝ religabunt iumēta: et h̄
ꝑ nequicia christianoꝝ qui tūc erunt: de q̇bꝰ

dicit. In nouissimis dieb9 erunt homies sese amātes zc. Et tunc implebit qd dictuz est p ezechielē. Fili homis voca bestias agri z exhortare illas dicēs. Cōgregamini z venite eo q sacrificiū magnū imolo vobis. Māducate carnes fortiū: z bibite sanguinez deoꝝ excelsoꝝ. Cūqz loqretur dn̄s cum agar: ptrāsijt i turbine z ipe vidit posteriora dei z ait. Uidi posteriora videntis me. Et appellauit locū puteū viuentis z vidētis: qz viderat eaz domin9 z q̄si reddiderat vitā sitienti ostēdēdo puteū. Adhuc pute9 agar ostēdit inter cades z barath. Que cū redijsset peperit filiū: z vocauit eum ismahelē. Abram aūt erat. lxxxvij. annorum cum natus est ismahel.

Legit in vita Clemētis q abraam aliū habuit filiū de agar qui dict9 est elyesdros a q̄ pse duxerūt originem

De pacto circūcisionis z mutatiōe nominū abre z sarai. Ca. L.

Postquā vero nonaginta z nouem annoꝝ esse ceperat abram: apparuit ei domin9 dicēs Multiplicabo semē tuum z tu custodies pactū meū. h scz. circūcidet ex vob zc. Sz añqz pactū exponat nomē ei mutat. Dicebat enim abram ex abba z rā: q̄si abbarā. i. excelsus pater. z addita ē lr̄a a. z dictus ē abraam q̄si abbaam: qd sonat pater multaꝝ: subaudit gentiū. Hebrei tamen dicūt q de noīe suo tetragrāmaton e. lr̄am addidit de9 abrae: q̄ tn̄ sonat a. idioma eni eoꝝ ē scribere a. z sonare e. z ecōuerso. R aūt supaddita ē causa eufonie Et qz tpe circūcisionis mutatum ē nomē ei: cū circūcidūt imponunt hebrei nomina Uolēs itaqz dn̄s q̄si q̄daz caractere populū suuz ab alijs discernere: induxit eis circūcisionē sic. Circūcidet ex vobis omne masculinū: z circūcidetis carnē ppucij vestri. Infans octo dieꝝ circūcidet tā vernacul9 qz emptic9. cui9 caro circūcisa nō fuerit pibit aīa illa de pplo suo. Quo cultello fieret nō ē pceptū. Quare aūt fiebat lapideo post dicem9. Notandū q seru9 pmo dict9 est a seruando. Uictores eni victos hostes quos ad vitā seruabant suos dixerunt. Uerna ꝯo vl' vernacul9 vel vernula q̄ nutritus ē domi. Emptic9 qui in ppria psona emptus est. Originari9 q̄ z seruus glebe scz colonus. Dixitqz dn̄s ad abraam. Nō vltra vocabis vxorē tuā sarai sz sarā. Quidā dicunt mutationē nois sare sic factam: qz cū pus p duo r. scriberet modo p vnū: vl' ecōtra z errāt. Sz cum diceret sarai. i. pnceps mea et q̄si vnius gentis: dicta est sara. id est princeps absolute: quasi omniū gētiū princeps futura. Et attēde q q̄tum ad nos videtur. j. lr̄a subtracta et nulla addita sed apud hebreos addit a. et scribit p e. Quidā qz sarath hebraice lepram sonat: errauerūt: putantes eam pmo leprā vocari. Et ait domin9. Ex illa dabo tibi filiū: z vocabis nomen eius isaac. Cecidit abraam i faciē z risit p gaudio dicēs applaudēdo. Putas ne cētenario nascetur filius: z sara nonagenaria pariet. Et ait dn̄s. Sara pariet tibi filiū z vocabis nomē eius isaac: qd interptatur risus a risu scz patris. Ecce scd̄o a domio pdicitur nomē nascituri. Et adhuc de duob9 legitur hoc in veteri testamento: de samsone scz z iosia: z in nouo de duob9 tm̄: iesu z iohanne. Etiā multiplicationē ismaelis pmisit ei domin9. Et cum finit9 esset sermo domini circūcidit se abraam z ismahelē z oēm suā familiā sexus masculini. Abraā tunc erat. xcix. annoꝝ z ismahel. xiij.

Hoc q̄tum ad interptationem non q̄tuz ad abram.

De tribus angelis susceptis ab abraam. Capl'm. LI.

Apparuit domi nus abrae in conualle mābre. Cūqz eleuasset oclos vidit tres viros z occurrens vnum ex eis adorauit. Dicit iosephus tres angelos in specie hūana missos vt vnus nūciaret abrae verbum dei de filio suo: z duo subuerterēt sodomam. Eusebius ꝯo ait. Primo omniū pphetarum abrae verbum dei cum in figura apparuisset humana vocationem gentium pollicetur. Et sic apparuit ei filius quem et adorauit. Sed quia nusq̄ legit pater apparuisse in subiecta creatura dicit q duo angeli apparuerunt in designatione duorum pconū moysi et helie: quoꝝ alter primum pueniit aduentuz: alter preueniet scd̄m.

Antromorphite sunt heretici de iudeis qui dicūt deū patrem habere corpus homis. cui9 superiorē partem dicunt esse in celis: pedes ꝯo in terra.

Quos ꝛ rogauit abraam vt diuerterēt ad eū ꝛ paululum comedendo ꝯfortarent̃. Qui asſenſerunt. Et eſtimans abraam p̄cepit ſare vt de trib⁹ ſatis ſimile faceret ſubcinericeos panes. Ipſe quoqꝫ tulit vitulum ð armēto optimū tulitqꝫ butirū ꝛ lac: ꝛ vitulū aſſatuꝫ: ꝛ poſuit corā eis. Veriſimile ē q̄ p̄us hoīes credidit: quibus hec xenia parauit: p⁹ angelos dei eſſe cōprobauit. De cibo queꝫ ſūpſerūt pōt dici q̄ ī maſticādo exinanitus ſit ſicut aq̄ calore ignis: abraam ſtabat iuxta eos Sara ꝗ̄o erat poſt oſtium tabernaculi Et dixit angel⁹. Reuertēs veniā ad te tp̄e iſto. id ē eodeꝫ die reuoluto anno: ꝛ habebit ſara filiū. Quo audito riſit ſara. Erant enim ambo ſenes: ꝛ deſierāt ſare fieri muliebria. i. mēſtrua: quib⁹ deficiētib⁹ vis pariēdi deficit. Si alter iuuenis eſſet: nō eſſet impoſſibile ex ſene et iuuene prolem fieri. Sꝫ ambo erant ꝑuecte etatis. Ad hec etiā ipa ſterilis erat. Riſit ergo q: dubitauit dicens. Poſtq̄ꝫ cōſenui ꝛ domin⁹ me⁹ vetulus eſt voluptati operaꝫ dabo. Dixitqꝫ dominus ad abraam.

Hunc ordinem videtur auguſtin⁹ cōprobare i geneſi ſup hūc locum: quo audito riſit ſara. ſcꝫ q̄ p̄us putauit abraam eos eſſe homīes in quibus tamen de⁹ loqueret̃ ꝓpt̃ quedam ſigna diuine maieſtatis ī eis apparentia. ideoqꝫ ꝓnus ī terrā non eos ſꝫ in eis deū adorauit: poſt ꝗ̄o ꝑcepit aliq̄b⁹ figuris vl' diuino inſtinctu: q̄ angeli erāt. Tū vidēs eos habere corꝑa humana parauit eis eſcā

Quare riſit ſara Nū quid quicq̄ꝫ deo eſt difficile. Negauit ſara ſe riſiſſe perterrita

Et forte credidit adulatorie dictum: quia bene pauerat eos.

Ecce qua intentione quiſqꝫ riſerit diiudicare potuit q̇ corda nouit.

De duob⁹ angelis deſcēdētib⁹ in ſodomā. Caplm. LII.

Cunqꝫ ſurrexiſſent illi tres viri direxerūt oculos ꝯtra ſodomā: ꝛ abraā gradiebatur ſimul: et dixit dn̄s. Non potero celare abrae que geſturus ſum. Et ait ad illū. Clamor ſodomorū er gomorre venit ad me. Peccatum cum clamore eſt culpa cum libertate: cum ſcꝫ quis palam ꝛ ad libitum ſuū peccat. Peccatum illorū fuit ſuꝑbia vite: ꝛ abundantia panis ꝓpter quam vſqꝫ ad ignominioſam libidinem ꝓruperunt. Et addidit. Deſcendā et videbo vtruꝫ clamorem qui venit ad me opere compleuerint. Qui oīa nouit: hoc in exemplum nobis reliq̇t. q. d. Mala hominū non ante credite q̄ꝫ ꝓbetis. Inde ē q̄ iudex ſibi ſoli crimē notum punire non poteſt: vnde et dictum eſt. Nemo te ꝯdemnauit: nec ego te cōdemnabo. Abraam vero memor loth filij fratris ſui: appropinquans ad dominū ait. Nūquid perdes iuſtum cum impio. Nō eſt hoc tuum qui iudicas omnē terraꝫ. Si fuerint. l. iuſti ibi: nonne parces populo ꝓpter eos. Et ait domin⁹. Dimittā oīi populo ꝓpter eos. Tunc abraam quaſi paulatim deſcēdens ait Si fuerint. xlv. Item ſi. xl. quid ſi. xxx. Quid ſi. xx. Quid ſi decem. Et ait domin⁹. Non delebo eos ꝓpter decem. Abijt domin⁹. id ē nō apparuit poſtq̄ꝫ ceſſauit loqui ei: ꝛ ille reuerſus eſt in locuꝫ ſuum. Veneruntqꝫ illi duo angeli qui fuerant cū domino vel alij ſm̄ quoſdam: ſodomaꝫ veſpere ſedente loth in forib⁹ ciuitatis: expectante alicuius hoſpitis aduētum. Qui occurrens eis adorauit: petens vt diuerterent in domum ſuaꝫ. Quos renitētes compulit opido Ingreſſiſqꝫ illis fecit conuiuium coxit azima et comederunt. Tūc viri ciuitatis a puero vſqꝫ ad ſenem vallauerūt domum et dixerunt loth. Educ viros illos huc vt cognoſcam⁹ eos. Qui ait: habeo duas filias que nondū cognouerūt virum: abutimini eis vt libet tm̄ his nihil mali faciatis qui ingreſſi ſūt ſub vmbra culminis mei Mos eni fidelium erat ab omni iniuria hoſpites ſuos defendere. Qđ autem dixit: perturbatio animi fuit: non conſiliū. Conſilium ſane eſt vt faciat quis leuius ne ipe cōmittat grauī⁹. Nullo autē modo debet quis leuius facere mortale ne alius cōmittat grauius. At illi noluerunt ꝛ vim faciebant vehemētiſſime loth. Et ecce angeli introduxerunt loth: et clauſerunt oſtium Illos vero percuſſerunt cecitate: non priuatione viſus: ſed acriſia quā latine auidētiam dicere poſſum⁹ que facit non videri non omnia ſed que ē opus qua ꝑcuſſi ſūt qui querebant heliſeum cuꝫ eſſet cū eis et diſcipuli cū domi-

Acriſia eſt quādo q̇s habet apertos oc'los et non videt: qđ magi faciunt incantationibus. Fit etiam quādo quis habet aliq̄n

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

no euntes in emaus
Forte h̃ modo quã-
doq3 querimus qd̃ ĩ
manu tenemus: 7 an

rem aliquã ĩ manu et
non videt. et est etiam
acrisia.

geli dixerunt ad loth. Educ omnes tuos de
vrbe hac. Delebim⁹ enim locũ istum. Et in-
gressus loth ad generos suos ait. Surgite 7
egredimini: q2 delebit domin⁹ ciuitatem istã.
Non est credendũ vt ait Hieronym⁹ his qui
dicũt: alias filias a p̃dictis virginib⁹ loth ha
buisse: habẽtes viros que cum viris submer
se sint. Sed generos vocat futuros generos
Unde hebraica veritas habet. Egressus est
loth ad sponsos. Qui noluerũt egredi: ꝯsue-
tudinem hãc verboꝝ loth esse dicẽtes ꝙ sem
per mala p̃diceret.

De subuersione sodomoꝝ. Ca. LIII.

M Ane dissimulan
te loth exire: apprehensũ eum cum
vxore sua 7 filiabus statuerunt an-
geli extra ciuitatem dicẽtes. Ne respicias re-
tro sed in monte saluũ te fac. Qui ex ꝑturbati
one nõdum plene credens domino ait. Non
possum in monte saluari ne forte apprehẽdat
me malum: et moriar. Forte senex montium
frigora 7 laborem vie perhorrebat. Sed est
h̃ ciuitas parua ad quã fugere sufficio vt sal
uer in ea: et ait dominus. Non subuertam vr
bem pro qua locut⁹ es. et ideo quia dixit par
ua: vocatum est nomen vrbis segor. id ẽ par
ua. Tradunt enĩ hebrei hanc vrbem primo
dictam balam: 7 post salisam: et in esaia vitu-
lam conternantem: quia tertio terremotu ab-
sorpta sit post subuersionem quattuor aliarũ
ciuitatum: modo dicitur ciuitas palme. Quã
diu ergo fuit loth in ea pepercit ei dominus.
Sed vt dicit hieronym⁹ loth timens cõsue-
tum eius terremotũ: egressus mansit in mon-
te. Egresso itaq3 loth de sodomis: pluit do-
minus super ciuitates illas sulphurẽ et ignẽ.
Pluit domin⁹ a seipo ens in terra a se ente in
celo iudicans. id est puniens ab imperante.
Pluit autẽ hec vt terra in eternũ aresceret si-
ne spe iterum germinãdi: 7 ita grauius puni-
uit istos q̃3 primos peccatores diluuio. Lic3
enĩ illi mensurã excederent delicti: tamẽ qua-
si naturaliter peccabant: 7 vniuersos subuer
tit etiam paruulos pro peccatis parentu3: in
quo ꝓuisum est illis ne diu viuentes sequerẽ
tur exempla patrũ: 7 est aliquod bonu3 reum
non esse: qui gloriosus nõ est. Prodest enim
pauperem non esse qui i ex nõ esse potest. Et
respiciens vxor loth retro versa est in statua3
salis: quã iosephus dicit se vidisse: et hacten⁹
manere. Uersa ẽ ergo regio in lacum salis et
sterilẽ q̇ dicit̃ mare mortuu3: quia nec pisces
nec aues in eo viuũt vt in alijs. Nauẽ quoq3
non patitur nec vllam sustinet materia3 quin
tota forsitan supnatet: nisi bituminata3 ꝓpter
homines intus viuentes. Nam omne carẽs
vita in ꝓfundu3 mergit̃. Si quid viuum ali-
qua arte immerseris: superexilit. Lucerna ar-
dẽs supenatat: extin-
cta mergitur. Mul-
tis i locis nigras gle-
bas bitumis vomit
et ideo lac⁹ asphalti
vl' asphaltidis dicit̃
Dicit̃ etia3 ꝙ poma
nata in arborib⁹ cir-
cumpositis vsq3 ad
maturitate3 coloris
sunt viridis: matura
si incidas: fauillas i-
tus inuenies. Unde
vt ait ioseph⁹ Fauil
la tre sodomitice fi-
dem habet. Dicit̃ et
vallis salinaꝝ. For-
te fit ibi sal: vel lapi-
des salis circa ĩueniũt̃.

Lacus hic iudea3 di-
uidit et arabiam non
maiorem: sed illam q̃
olim fuit illa solitudo
inuia et inaquosa in q̃
xl. annis fuerunt filij
israel. Dicit iosephus
ꝙ nimia eius leuitate
etiam grauissima i eũ
iacta referuntur in al-
tum Unde vespasia-
nus quosda3 iunctis
post tergum manibus
iussit in altum ꝓijci: et
omnes tanq̃3 vi spũs
sursum repulsi desuꝑ
fluitabant.

De incestu loth. Ca. LIIII.

L Oth autẽ egres
sus de segor mansit in mõte in spe-
lunca: 7 due filie ei⁹ cum eo. Didice
rant aũt filie loth consũmationem mundi fu
turã ꝑ ignem: 7 suspicate sũt tale aliq̇d factu3
quale fuit in diebus noe sc3 ad reparandũ ge
nus humanũ seruatas se esse supstites cũ pa-
tre: ideoq3 consiliũ inierunt 7 patris mesticiã
7 rigorẽ vino molliẽtes; singule licet ꝟgines
singulis noctibus susceperũt ab ignorãte cõ-
ceptũ: nec repetierũt. Hoc tñ desuꝑ appũgũt
hebrei q̃si incredibile: q2 natura rerũ nõ pati-
tur coire quẽpiam nescientẽ. Uel dicit̃ nescis-
se filiam fuisse: putans fuisse vxorẽ suã. Dicit̃
quoq3 impossibile in defloratiõe fieri conce-
ptum. Ob hoc antichristus dicet se filiũ ꝟgi
nis. Peperitq3 maior filia filiũ: 7 vocauit eũ
moab patrem moabitarũ: minor peperit fili-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

um: ⁊ vocauit eũ amon patrem amonitarum
Moab interpretaꝰ ex patre. Hoc nomie ma
ter aperte publicauit incestũ patꝛ. Amon fi-
lius populi mei. Hec aliquãtulũ texit quasi
filius cuiusdaꝫ de populo meo. Dicit hiero-
nymus filias posse excusari: quia crediderũt
genus humanum defecisse: ⁊ pietas posteri-
tatis impietatem incestus excusauit in tanto
sed non in toto. Sed hoc patreꝫ non excusat
sꝫ infidelitas eius causa fuit incestus. De eo-
dem dicit strabꝰ Loth inexcusabilis ẽ: ꝑmo
quia angelo non credidit se posse saluari i se-
gor. Deinde quia inebriatus est: ⁊ fuit pecca-
tum causa peccati.

De peregrinatiõe abrae apud abimelech
regem geraris. Ca. LV.

P Rofectus est abra am ð

conualle mambre in terraꝫ australẽ
peregrinatus est in geraris inter ca-
des: vnde fluxerunt aque contradictionis et
sur loco sororis habens sarã similia priorib⁹
simulãs pre timore. Misit autem abimelech
rex gerare: et tulit eam. In quo vis forme illi
us mirãda notatur: que nonagenaria adhuc
amari poterat. Sed in egritudinẽ cecidit rex
dei voluntate ne eam tangeret vt ait iosephꝰ.
In fine tamẽ huius capituli alia pena nota-
tur: hec scꝫ ꝙ deus cõcluserat omnẽ vuluam
domus abimelech ꝓpter saram ne quid scꝫ fe
mininũ in domo eius interim ꝯciperet. Me
dicis autẽ desperantibus soporatus audiuit
a dño: hec sibi ꝓpter vxoreꝫ peregrini inferri.
Et ꝑcepit ei vt redderet viro vxorẽ: quia ꝓ-
pheta erat. Et ille oraret ꝑ eo ⁊ viueret. Sta
timq; surgens vocauit seruos suos: vocauit
⁊ abraã ⁊ dixit ei. Quid fecisti nob. Quid vi-
disti vt hoc faceres. Et ait abraam. Cogitaui
ꝙ timor dei non esset in hoc loco: ⁊ interfice-
rent me ꝑ vxore. Alias autẽ ⁊ vere soror mea
est filia patris. Hic distinguitur sui scꝫ patꝛ.
Sequitur mei. id est q̇ est meus: subaudi fra
ter vel filia patris mei: ⁊ nõ matris mee: qð ẽ
neptis mea est: ⁊ cognata ex parte patꝛ ⁊ fra
tris mei: ⁊ non ex parte sororis. Vñ alia trãs
latio. Soror mea est a patre suo ⁊ non a ma-
tre. Sicut eni dicebant cognatos fratres: sic
⁊ cognatas sorores. Fratrẽ ꝟo arã patrẽ suũ
vocauit: q2 senior eo fuerat ꝑm vsum loquen
di quo maiores natu patres vocamus: mino
res filios: ⁊ quia dignior ⁊ maior affectio so-
let esse propinquorum ꝑm viros q̃ꝫ ꝑm mulie
res: ꝓpinquã suam ꝑ virum digniori noĩe vo
cauit sororẽ scꝫ potius q̃ꝫ neptem. Vel finxit
eam filiam patris esse: nec tamen mentitus ẽ:
sicut nec dñs cum finxit se longius ire: preser
tim cũ domino iubẽte crediꝰ hoc dixisse: ⁊ ita
relator fuit ꝟboꝝ dñi: vt helisꝰ celauit se nõ
cognoscentibus. Quidaꝫ tamẽ dicunt thare
mortua mr̃e abrae ⁊ mortuo arã duxisse vxo
rem filij et genuisse saram. Unde et h̃ dicitur
filia thare ꝑm carneꝫ ⁊ supra filia aram ꝑm su
scitationem seminis: quia solum masculũ re-
liquit aram. Orauit autẽ abraam pro eo et sa-
natus est: ⁊ vxor et ancille eius pepererunt: ⁊
dedit abimelech abrae munera ⁊ terrã ad ha
bitandum ad optionẽ suam. Sare autem di-
xit. Ecce dedi fratri tuo ꝓ te mille argenteos
Hoc erit tibi in velamen oculorũ coram om
nibus qui tecũ sunt. id est in memoriã verecũ
die: quia in mendacio deprehensa es. Unde
subdit exponendo. ⁊ quocunq; perrexerꝭ me
mento te dep̄hensam. Vel elegans est irrisio
Hoc erit tibi in velamen oculoꝝ. id est in p̄-
paratione funeris. q. d. Anus es ⁊ vicina fu-
neri: ⁊ mentita es tamen: ⁊ decepisti Habe ti
bi ergo hec in expẽsas funeris. Qð magnis
expensis fieri solebat maxime a iudeis: vl' ad
pepla emenda vt tegas faciem ne ameris.

De ortu Isaac ⁊ eiectiõe agar cuꝫ filio.
Caplm. LVI.

V Isitauit domi

nus saram: concepitq; et peperit
filiuꝫ ⁊ circumcidit eum abraam
octauo die. Et exinde post totidẽ dies iudei
circũcidunt: arabes ꝟo post. xiij. annos: quia
eo tempore ismahel. gẽtis illiꝰ auctor circũci
sus fuit. Et vocauit eum isaac. id est risuꝫ: q2
risum fecerat dominus parentib⁹ eius. id est
gaudium inopinatuꝫ. Creuit puer ⁊ trimus
ablactatus est Et fecit pater grande cõuiuiũ
in die illa: quia ea die filius ꝑmo accessit ad
mẽsam patris. Dumq; simul luderẽt ismahel
⁊ isaac: maior ledebat minorẽ. Et ĩtellexit ma
ter in ludo persecutionẽ: q2 scꝫ patre mortuo
vellet dominari maior minori. Vel vt hebrei
tradũt: cogebat eũ adorare luteas imagines
q̃s fecerat Qð cũ displicuisset matri: dixit ad
abraã. Eijce ancillã ⁊ filiũ eius. Dure h̃ acce
pit abraã ⁊ dissimulabat: sꝫ dixit ei dñs. Au-
di vocẽ sare. Qui tollẽs panẽ et vtrem aque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

imposuit scapule agar: ⁊ tradidit ei puerum. Cūq̧ ꝯsumpta esset aq̄ in deserto ⁊ puer deficeret siti: abiecit mater puerū sub arbore ⁊ sedit ꝓcul quātum arcꝰ iacere potest ne videret filiū moriētem: ⁊ fleuit ⁊ exaudiuit deus vocē pueri id est fletū matris ꝓ puero. Et dixit angelus matri. Surge tolle puerum: ⁊ aperuit oculos eius deus: et vidit puteum: deditq̧ puero bibere: ⁊ implēs vtrē abiit. Creuit puer et moratꝰ est in solitudine pharan ⁊ factꝰ est vir sagittarius. Et accepit ei mater vxorem de terra egypti: de qua nati sunt ei .xij. filij ꝑncipes tribuū suaꝝ: quoꝝ appellatiōe: opida: pagi: ⁊ tribus celebrāt. Nabaloth ꝑmogenitꝰ famosiores nominat: a q̄ pars arabie: que ē ab eufrate vsq̧ ad mare rubrum nabathea dicit̄. Cedar secundus a q̄ cedar que ē in deserto. Duma sextus a q̄ duma regio. Thema nonꝰ: a quo theman q̄ ē ad austrum. Cethuma vltimꝰ: a quo cethema que est ad orientem.

id est reliquit iacentē quasi ad iactum nō ꝙ eum portaret cū esset iam .xiij. annorū. Vł per recapitulationez dictum est.

De puteo iuramenti. Ca. LVII.

In tēpore vidēs abimelech abraam multiplicatuz timuit eū ⁊ venit ad eum cum phicol ꝑncipe exercitus sui: ⁊ ait. Jura mihi per deū ne noceas mihi ⁊ posteris meis. sꝫ semꝑ facias mihi iuxta misericordiā quā feci tibi. Et eduxit eos abraam ad puteū quē ostenderat deus agar quem foderat abraā ante agar eiectam. Sed serui abimelech abstulerant illum abrae: ⁊ fecerāt illū in solitudine ꝓ gregibus adaquādis: q̄ longe a mansione eiꝰ in solitudine pascebant̄. Et restituit ei abimelech puteū: sed in testimoniū ꝙ ipe foderat puteū ⁊ ablatū restituit ei abimelech: dedit regi .vij. agnas ⁊ vocauit puteū bersabee. id est puteū septem. Sabee eni hebraice septem sonat: et ibidē ꝑcusserunt ambo fedus. Unde ⁊ bersabee dictū putant .i. puteum iuramēti. Sabee q̄z hebraice iuramētū dr̄. Josephꝰ tn̄ interꝑtatur bersabee fedus putei. A puteo ꝟo circūstans regio etiaz dicta est bersabee. Plātauit q̧ abraam circa puteū nemus: ⁊ fuit ibi colonus multis diebꝫ nō habitator. Dicit eni stephanus in actibꝫ aploꝝ: quia nō accepit ibi hereditatē nec spaciū pedis.

De immolatione arietis pro Jsaac.
Caplm. LVIII.

Post hec dū habitaret in bersabee: ⁊ isaac vt dicit iosephus .xxv. ānoꝝ eēt: dixit dn̄s illi. Tolle filiū tuum vnigenituz quē diligis isaac: ⁊ vade in terrā visionis ⁊ offer mihi eū in holocaustū suꝑ vnū montiū quē monstrauero tibi. Terrā visionis dixit illam ꝑtez iudee que est in mōtanis: qꝛ ⁊ ipa a longe et de illa longe videri pōt: q̄ ⁊ ab esaia vallis visionis dr̄. In sūmitate ꝟo montiū iudee mōticulꝰ erat eminentior dictꝰ mons moria: quem mōstrauit deꝰ abrae ad imolandū filiū. In h̄ tradūt hebrei templū post factum: ⁊ altare factū in loco vbi abraā altare fecit: ⁊ dauid angelū reponentē gladiū vidit in area ornā iebusei. Vn̄ dixit esaias. Erit mons domꝰ dn̄i in vertice mōtiū: ⁊ ad eū fluent oēs gentes: d̄ quo ⁊ dn̄s ꝑcepit iudeis: ne imolarēt sibi in omni loco: nisi in loco quē ostēderet eis dn̄s. Abraam ergo de nocte cōsurgēs: nemini qd̄ facturus erat indicans: strauit asinum suum: ducens secū duos iuuenes et filiū: iuitq̧ iter duoꝝ dierum. Tertio die eleuatis oculis vidit locum ꝓcul. Hinc probantur illi errasse: qui dixerunt eum tunc habitasse inter bethel ⁊ hay. Locus eni ille non distat a monte moria ꝑ iter vnius diei. Et cū accepisset ligna et ignem relictis infra iuuenibꝫ cum asino: cum filio ascendit solus. Cui filius. Ecce inq̄t ignis ⁊ ligna: vbi est victima holocausti. Cui pater. Deꝰ ꝓuidebit sibi victimam. Et statuit aram: ⁊ lignis impositis ignē adhibuit. Refert autē iosephus ꝟba patris ad puerū dicētis. Quia sicut ex voluntate dei ingressus fuerat mundū mirabiliter: ita etiaz ex voluntate dei necesse erat ei egredi mirabiliter: quē dominus quidem iudicasset dignuz non egritudine nō bello: non aliqua passione: humanā vitā finire. sed cuz orationibꝫ ⁊ sacrificijs animā ipius ad se vocare: et ꝙ suscitaret eum ob implendas promissiones. Et sic isaac libens accessit ad arā ⁊ mortem. De hoc alquinꝰ dic̄. Indubitāti animo mactare volebat filiuz laudandus in constantia offerendi: et in fide suscitandi filij

Alquinus fuit magister karoli regis abbas sācti martini turonēs

Arrepto autem gladio vt filiū imolaret: cla-
mauit ad eum angelus. Nō extendas manū
in puerum: nunc cognoui ꝙ timeas dominū.
Non enim sanguinē pueri sitiebat dominꝰ.
sed vt sciretur q̄ꝫtum abraam timuerit domi-
num. Et vidit abraam post tergū arietem in-
ter vepres herentē cornibꝫ quem obtulit pro
filio. Hebreus habet in virgultis sabech he
rentem cornibꝫ: et est sabech genus virgulti.
Hic errauit eusebius dicens: sabech hircum
erectū ad carpendas frōdes. Dixit ergo arie-
tem sabech. id est quasi hircum erectum. Et
dicit eum rabanus non nouiter creatum: sed
aliunde ab angelo allatū: ⁊ vocauit nomē lo
ci dominꝰ videt. Et vsqꝫ hodie quasi in ꝓuer
bium dicit̄ a iudeis in arto positis: in monte
dominꝰ videbit: quasi dicerent. Sicut respe-
xit isaac in monte: sic videat nos in hac angu
stia. Diem autē liberationis isaac: dicunt he-
brei primā diem septembris. Unde in eo so-
lēnisant ⁊ clangunt cornibus pecorinis ī me
moriam arietis. Et iurauit dominus per se-
ipsum de semine multiplicādo ex isaac: et de
terra danda semini eiꝰ. Altera die rediīt abra-
am ⁊ reuersus est in bersabee. Nūciatumqꝫ ē
ei ꝙ melcha genuisset nachor fratri suo filios
viij. primogenitū hus: de cuius stirpe descē-
dit Job sicut scriptū est. Uir erat ī terra hus
nomine iob. Et hus fratrem eius ex cuiꝰ ge-
nere balaam: qui s̄m hebreos dicit̄ in iob be-
liu buzites. Errant ergo qui dicunt iob d̄ ge
nere esau fuisse. Qd̄ enim ī fine libri eiꝰ est ꝙ
de syro sermone translatꝰ sit: ⁊ ꝙ ipe quartus
ab esau ī hebreo nō habet̄. De concubina ve
ro roma alias rema susceperat nachor filios
quattuor.

De morte sare. Ca. LIX.

Ediit aūt abraā ad conuallē mambre: ⁊ mortua est
sara cū esset. cxxvij. ānoꝝ ⁊ sepulta
ē in hebron ī spelūca
duplici quam emit
abraā. cccc. siclis ar-
gēti ab ephron: sup-
plicātibꝫ ꝓ eo etheis
id ē ꝑplo terre. Erat

Eadē carlatarbe. i. ci-
uitas q̄ttuor patriar-
charum. isaac: abrae:
iacob: ⁊ ade.

aūt spelūca duplex rupes naturaliter vel arti
ficialit̄ duas spelūcas habēs: quā emit abra-
am in sepulturā generi suo. In supiori sepe-
liebāt̄ viri: ī inferiori mulieres. Tn̄ adā ⁊ eua
sam ibidē sepulti erāt. Nec peccauit abraam
emendo: nec ille vēdēdo: sicut nec hodie qui
emeret agrū vt faceret cimiteriū: nisi forte qꝛ
sepulti erāt ibi ꝓthoplasti. Hieronymꝰ tn̄ di-
cit ephron rep̄hendendū. ⁊ ideo nomen eius
mutatū ꝓ ephron effran.

De legatione eliezer in mesopotamiam.
Caplm. LX.

Erat aūt abraāz senex: et dixit ad eliezer ꝓcuratorez
domꝰ sue. Pone manū tuuz sub fe-
more meo ⁊ iura mihi ꝑ deū celi ⁊ terre: quia
nō accipies filio meo isaac vxorem de filiabꝫ
gētiū inter q̄s habito: sꝫ ibis ad cognationē
meā: ⁊ inde accipies ei vxorez. Si tn̄ ex illis
aliq̄ noluerit seq̄ te: nō teneberis iuramento.
Iurauitqꝫ seruꝰ ponens manum sub femore
eiꝰ. Tradūt hebrei ꝙ in sāctificatiōe eiꝰ. i. ī cir
cūcisiōe iurauerit. Sed qꝛ d̄r sub femore: di-
cimꝰ eū iurasse in semīe abrae. i. in xp̄o: quē ex
se nasciturū sciebat. Un̄ dixit. Jura mihi per
deum celi ⁊ terre. Qꝫ autē sub femore manuz
poni voluit: īnuit carnem xp̄i sup omēs futu
rā. Tulit ergo eliezer decem camelos: ⁊ abīīt
ex omnibꝫ bonis dn̄i sui portans secū: maxi-
me q̄ rara nouit eē ī terra ad quā ibat. Perre-
xitqꝫ mesopotamiā ad charrā: vrbem nachor
Multo q̊dem tēpo-
re ⁊ labore vt dic io-
sephus. qꝛ ī hyeme ī
mesopotamia ē luti
profunditas: ī estate

Uel ad habram. He
brei enim ante ⁊ retro
aspirabāt vocales h.

aque defectio: ī saltibꝫ latrones. Fecit aūt ca-
melos accūbere iuxta puteū an̄ vrbē: impo-
tos nolēs ītroducere. Cū āt vesꝑe egrederet̄
mulieres ad hauriendam aquaz orauit dn̄m
vt iter illas inueniret̄ vxor dn̄i sui: si aliq̄ gē-
tis illiꝰ dn̄o suo deberet̄: ⁊ cognosceret̄ ita vt
aliīs negantibꝫ aquā sibi poscēti ipa p̄beret.
Et ecce rebecca bathuelis filia descēderat et
impleuerat hydriā: ⁊ aliīs q̊dē auertentibꝫ se:
ꝑegrino aquā p̄buit ⁊ adiecit quin ⁊ camelis
tuis aquā hauriā: ⁊ haustā aquaz infūdēs in
canalibꝫ: potū dedit camelis. Ille autē tacitꝰ
intuēs eā: vtꝝ eēt ido
nea dn̄o suo: q̄siuit
ab ea cuiꝰ filia eēt: et
si ei eēt locꝰ in domo
pr̄is ad manēdū. Ac

Ne forte lusca vl̄ gyb
bosa: vel torto: vl̄ grā-
di naso.

cepto ꝓ ꝙ erat filia bathuelis filīj nachor ⁊

18

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

melche soror laban. ptulit inaures aureas et armillas: et dedit ei. Cucurritqz puella in domū matris nūcians q̄ audierat. Egressus qz laban: introduxit virū i hospitiū: et destrauit camelos deditqz paleas et fenū: et lauit pedes hospitū et apposuit eis panē. Noluit aūt eliezer comedere donec loq̄ret̄ s̄mones p q̄bꝰ venerat. Cum g̃ se dixisset seruū abrae fratris eoꝝ: et cōmendasset abraā i multis: exposuit eis petitionez abrae et iuramētū qd̄ ipe fecerat: et orationem suā a dn̄o ad puteū exauditā. Respōderūtqz laban et bathuel. A dn̄o egressus ē s̄mo scilz abrae et oratio tua. Nō possumꝰ extra placituz eiꝰ q̄cq̄ loq̄ tibi. Ecce rebecca corā te ē tolle eā et vxor sit dn̄i tui. Sz notandū q iosephus dicit bathuelē iā defūctū fuisse et v̄ginē in custodia matris et fratr̄ esse: et de morte patr̄ p̄dixisse puellam quereti ad puteū cuiꝰ filia esset. Etiā moyses hucusqz videt̄ velle eā nec tūc habuisse patrē: cū supius dixit. cucurrit puella in domū matris. Forte noie patris vocat̄ h mater: qr mādatū patr̄ de filia tradēda qd̄ ei reliquerat decedēs nūc exposuit. Potuit enī fieri vt eā tradēdā generi suo delegasset. Audiēs hoc puer abrae adorauit dn̄m: q̄ direxerat iter suū: et ptulit vasa aurea et argētea: et vestes dans rebecce. Matri q3 eius et fratri eiꝰ munera dedit. Surgēs aūt mane puer petijt dimitti ptendēs moraz quā fecerat in via et dn̄i senectutem. Cūqz rogassēt vt decē dies maneret apd̄ eos: noluit. Et dixerūt. Vocemꝰ ergo puellā: et queramꝰ eiꝰ voluntatē. Que sciscitātibꝰ si vellet ire ait. Vadā. Et h p̄mo legit̄ cōsensus mulieris requisitꝰ: et exinde p iure habitum est vt req̄rat̄. Et dimiserunt eam.

Ex h q nō ait prīs: p pendit q mortuꝰ erat sic Jose. voluit.

Id ē vxor eiꝰ ex mādato ab eo moriēte suscepto: si verū ē q mortuꝰ erat sic iosephus ait.

De aduētu rebecce ad isaac. Ca. LXI.

(e) O tempore isaac habitabat in gerara: et forte deambulabat p viam q̄ ducit ad puteū viuētis et vidētis. Egressus enim erat ad meditandū in agro: forte de mora serui. Alia lr̄a habet ad exercitādū: forte laborās i agro vl' quippiā op̄is ad deducendū agēs. Rebecca ꝟo isaac viso: et cognito q vir eiꝰ eēt: descēdens de camelo: et tollēs teristrū vel pallium albū: operuit et compsit se. Est autē teristrū genus arabici vestimēti mulierū. Isaac ꝟo introduxit eā in tabernaculū matris sue et in tantū dilexit eā vt dolorē q̄ ex morte matris acciderat tēperaret.

De morte abrae post susceptam sobolē de cethura. Ca. LXII.

(a) Braam aliā duxit vxorem noīe cethurā. Aiūt hebrei cethurā nomē appellatiuū qd̄ īterp̄tat̄ copulatā. Dicūt enī hāc fuisse agar: q̄ p̄us ɔcubina: mortua sara transit in vxorē de nō copulata in copulataz: ne senex nouis nuptijs lasciuisse arguat̄. Josephꝰ aūt dicit q anteqz misisset p vxore filij duxerat eam. Et hec genuit ei liberos sex. Juuenis enī ɔ̄ sene parere pōt. Et sepauit eos abraā dū viueret ab isaac ad plagā orientalē: et cūcta q̄ possederat dedit isaac. Alijs ꝟo largitꝰ ē munera. Filij tn̄ cethure a nomie libere se dixerūt saracenos. Obtinuerunt aūt p̄mo traconitidē et fenicē et arabiā vsqz ad terminos maris rubri. Refert iosephus q ex vno eoꝝ natꝰ est affer: q̄ castra sua fixerat in libiam: quā posteri eiꝰ inhabitantes ab illo affricam denominauerūt. Dixit q3 eldeum pphetam q̄ et maleus siue malchus dictus est historiam iudeoꝝ scripsisse: sicut et moyses scripsit. Que refert dixisse: ab vno filiorum cethure nomine surim vel syrim syriam vocatā. Ab alio ꝟo qui dictus est affer affricam dictam. Cui descendēti in libiam hercules auxilium tulit: et filiam ipius nomine etheā duxit hercules vxorez: et ex ea genuit dodorim cuiꝰ filius fuit phoron. Fuerunt autem dies abrae. clxxv. anni: et mortuꝰ est et congregatus est ad populuz suum in sinu inferni. Et sepelierunt eum ismael et isaac in spelunca duplici cum vxore sua.

Deficiens habetur in textu: et in glosa habetur ieroni. super hunc locū dicentis q deficiens male additū sit: in. lxx. q̄si qr nō sit i hebraica veritate: et etiam qr incongrue dici videtur de tanto patriarcha q deficeret vel minueret̄. Cum ergo in lr̄a nostra habeat̄ deficiens de q̄ Hieronymꝰ arguit. lxx. ptz ex eo et ex pluribꝰ alijs locis: q nō est ista nostra pura translatio hieronymi: sz forte est q̄dā p̄ma

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Libri Genesis

quā cōpegit de greco in latinū ex translatio-
ne.lxx.ꝛ translationibꝫ aliorū. Que qꝛ forte
nō inde magis visa ē: apposuit manū vt pu-
ram faceret de hebreo in latinū: quā nō habe
mus nisi in.xij.ꝓphetis. Uel forte potest dici
ꝙ ista nostra sit illa vulgata q̄ miraculose in-
uenta est hierosolimis.

De ortu regnoꝝ. Ca.LXIII.

Anno .xi. abrae
a mortuꝰ est ninus: cuiꝰ vxor semi-
ramis vt post euz regnare posset
ꝓprio filio quē susceperat ex nino nupsit et ex
eo filiuz genuit: q̄ et babiloniam ampliauit.
Anno abrae.lxxv.facta ē ei repromissio. An
no eius .lxxxvj.natus ē ei ismahel. Anno eiꝰ
c.natus est et isaac. Anno eius.cxxxvij.mor-
tua est sara.

Aliud incidens. Ca.LXIIII.

Exortū est regnū
e assyrioꝝ.anno.xxv.saruch proaui
abrae sub belo: et cucurrit vsqꝫ ad
annū septimū ozie regis iude ꝑ annos mille.
ꝛ.ccc.alij.cccc.ꝛ duos.ꝑ reges.xxx.ꝛ.vij. vsqꝫ
ad sardanapalluz: qui ꝑmus puluinaria ad-
inuenit. Post quem translatum est regnum ad
medos. Regnū aūt sicionioꝝ: ab anno.xxiiij
nachor aui abrae exortuz est sub euglalo al's
egialeo: ꝛ cucurrit vsqꝫ ad annuz.xvij. heli sa
cerdotis ꝛ iudicis israel per annos.dcccclxxj
et ꝑ reges.xxxj.vsqꝫ ad zeusippum. post quez
iudicauerunt sicioniam sacerdotes charmi.
Siciona autē est regio que prius apia post
peloponensis dicta est. Usqꝫ ad abraam ꝟo
iam fuerant in egypto.xv.dinastie. Dinastiā
summaz potestatem
egyptij dicunt A na
tiuitate abrae dina-
stiam .xvj. obtinue-
runt thebei.xvij.pa-
stores reges sic voca
ti.xviij.thebei vl' thi
opolitani qui ꝛ pha
raones ꝑ reges.xvj.
Uariate quoqꝫ sunt
dinastie de generibꝰ
quorundam regum
ad alia sepe trāseun-
tes vsqꝫ ad cābisem
filiuz ciri sub q̄ ꝑmo
ꝑse iꝑauerūt egypto

Dinastia proprie di-
citur principatus que
durat apud aliquam
prouinciam de eligen
do imꝑatore siue alio
ꝑncipatu qui maior
est in illa prouincia.
Uerbi gratia. Quon
dam eligebantur ī sa-
xonia imperatores et
durauit ibi ꝛ deinde ī
franconia diu. deinde
in bauaria: et nunc in
sueuia. De tm̄ sūt ꝑn
cipaliores prouincie
theotonice terre: licet
multe sint adiacentes. Et sicut in istis dictū
est: ita intelligit̄ in alijs.

De morte ismahelis. Ca.LXV.

Uixit quoqꝫ is-
v mahel.cxxxvij.annos et mortuus
est: tradunt illū hebrei dissinteria
mortuū fuisse coram cunctis fratribus suis.
id est coram filijs suis adhuc viuentibꝫ obijt
Habitauit posteritas eius ab euila vsqꝫ sur.
ē vero euila india: ab euila nepote noe sic di-
cta. Sur autem est solitudo inter cades ꝛ ba
rath: extendens desertum vsqꝫ ad mare rubrū
ꝛ egypti confinia.

De labore rebecce in partu geminorum.
Caplm.LXVI.

De isaac prosequi
d tur historia Isaac.xl.annoꝝ erat cū
duxit rebeccam vxorem: que inuēta
est sterilis longo tempore. Sciens aūt isaac
patri suo factam promissionem seminis mul
tiplicandi per ipm orauit dominuz vt quod
promiserat impleret. Et concepit mulier ha-
bens duos in vtero. Sed cū vicina eēt par-
tui: collidebantur in vtero eius paruuli. Lxx.
interpretes posuerunt. ludebant vel calcitra
bant. Aquila: cōfringebant̄. Simachus: in
suꝑficie ferebant̄: in similitudinē nauis legiti-
mo pondere carentis. Mouebantur enī mi-
xtim pueri: vt vicissim alter prior altero vide
retur posse prodire ad ortum. Non pro exili
tate vteri materni quasi vix geminos capien
tis intelligēdū est hoc accidisse vt quibusdaz
visum est: sed tm̄ ex voluntate dei iam demō
strantis in nōdum natis: qd̄ futurum erat in
adultis: ꝑmogenituram scꝫ quā alter habuit
ꝑ naturam: cessisse alteri ꝑ gratiam. In poste
ris etiam eorū futurā dissensionem iam tūc fi
gurabat. Creditur enī in vtero iam tūc sāctifi
catus fuisse iacob: et in h̄ motu ꝑfiguratum:
quia non esset ꝯsensus christi ad belial. Ma
ter vero grauiter afflicta nollet concepisse et
fere desperans de partu perrexit vt cōsuleret
dominū. Tamē quia nō locus consulēdi do-
minum nec modus nec ꝑ quos cōsuleret do-
minū adhuc legitur institutū forte ad mōtez
moria vbi abraam altare fecerat domio iust.
et imolatis hostijs substratis pellibꝫ caꝝ in-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

cūbens per somniū accepit oraculum. Forte
more gentium quē viderat in parentibꝫ spe-
ciem lauri quā tripodem dicūt capiti suppo-
suit: ꝛ ramis arboris que agnuscastus dicit̄ i
cubuit: vbi visiones capitis fantasticas dor-
miens non sentiret. Uel adhuc viuentē mel-
chisedech consuluit. Quocūqꝫ autē modo fe
cerit: responsū accepit a domino. Due gētes
sūt in vtero tuo. id est patres duarū gentium
que inter se post diuident̄ ꝛ pugnabūt: sed et
maior seruiet minori. Qđ đ paruulis nequa-
q̄ꝫ dictum est: cum semꝑ maior p̄fuerit mino-
ri sed de populis. ydumei enī qui de esau fu
turi erāt: tributarij erant dauid qui de iacob.
Nisi forte intelligat̄ esau seruisse iacob dū ꝑ-
secutus est eum: vt lima confert ferro. fornax
auro. flagellū grano. Cuz ergo duos peperis
set: q̄ prior egressus ē rufus erat: ꝛ totus i mo
dum pellis hyspidus: ꝛ dictus ē ob hoc seir.
Hebrei enī seiron capillaturaz dicūt. Dictus
est ꝓprio nomīe esau. id est fortis. Protinꝰ al-
ter egrediēs: plantaz fratris in manu tenebat
quasi retraherevolens fratrē a p̄mogenitura
ꝛ ob hoc dictus est iacob. id est supplātator.
Sexagenariꝰ ergo erat isaac qn̄ nati sunt ei
paruuli. Uiuebat ergo abraā: ꝛ adhuc quin-
decim ānos supuixit. Abraam enī p̄ter. c. an-
nos quos vixerat nato isaac: restabāt adhuc
abrae. xv. anni ad vitam. Hoc ideo diximus
qꝛ iosephꝰ sic ait. Porro ꝛ post mortez abrae
ꝯcepit vxor isaac ꝛc. Mortē eius forte appel
lās qn̄ iam penitus effeto corꝑe generare de
sijt. Ipe enī textus lr̄e nō esse dictū ꝑ recapi-
tulationem indicat.

Tertium incidens. Ca. LXVII.

Porro eodem an
no quo nati sūt gemini isaac regnuz
argiuorū exortum est sub inacho pa
tre ysidis p̄mo rege. Cucurrit aūt vsqꝫ ad an
num. xij. delbore ꝛ barach iudicuz israel. Du
rauit autē vsqꝫ ad vltimū acrisium per reges
xiiij. ꝛ annos. dxliiij. alij. lxiiij. Perseus vero
cū non interfecisset spōte acrisiū: tamē timēs
reliq̄t argos: ꝛ trāstulit regnū apud micenas
Si legeris in historijs regnuz h̄ ꝓcessisse ab
inacho vsqꝫ ad telenū ītelligitur posteros de
genere inachi vsqꝫ tūc regnasse: ꝛ datū regnū
danao q̄ non erat de genere regio.

De venditione primogenitorū esau.
Caplm. LXVIII.

Porro cuz adole
uissent filij isaac: factus est esau ve
nator: ꝛ iacob agricola ꝛ pastor in
tabernaculis habitauit. Pater diligebat esau
tum quia p̄mogenitus erat: tum quia de ve-
natione eius libenter vescebatur. Mater vo
diligebat iacob: tum ꝓ simplicitate: tum pro
dei inspiratione. Factū est aūt cū coxisset ia-
cob pulmētū lenticule Esau lassus redijt ab
agro: ꝛ ait. Da mihi de coctione hac rufa: qꝛ
opido lassus sū. q. d. Esurio: nec ꝓ lassitudīe
sufficio mihi pulmentū parare. Cui dixit ia-
cob. Uende mihi p̄mogenita tua. Esau par-
uipendēs p̄mogenita se moriturū nisi come-
deret in instanti putans: dedit ei p̄mogenita
ꝓ edulio gētis. Et iurauit talem vēditiōez ra
tam se habiturū: ꝛ qꝛ lenticula fulua ē: hebrai
ce autē edom a quo postea dicta ē regio ydu-
mea. Erāt aūt p̄mogenita q̄dam dignitates
q̄s habuerūt p̄mogeniti ī cognatiōibꝫ suis vſ
qꝫ ad aaron. Habebat enī primogenitus ve-
stem specialē qua induebat̄ tm̄ i sacrificio of-
ferēdo: ꝛ recepturꝰ finalē benedictionez a pa
tre. Ipe in solennitatibꝫ: in conuiuijs benedi
cebat minoribꝫ: ꝛ in his duplā ciboꝝ portio-
nem recipiebat. Tradūt etiam q̄ in diuisione
hereditatis similiter in duplum reciperet.

De descensu Isaac in geraris.
Caplm. LXIX.

Orta autē fame
dum vellet ire isaac in egyptū ex p̄
cepto dei remansit in geraris. ꝛ ob
amiciciā abrae receptꝰ est abimelech: ꝛ ad ex
emplū patris dixit de vxore sua: soror mea ē.
Forte post plurimos dies vidit abimelech
ꝑ fenestrā isaac iocātē cū vxore sua: ꝛ accersi-
to ait. Quare iposui
sti nob. Et ē h̄ ipone
re v̄bū absolutū. i. i-
posturā. i. dolū face-
re. Et ē sensus. Qua
re nos decepisti Cur
mētitꝰ es: sororē tuaz
esse. Potuisti super
nos inducere grāde
malum: si q̄s cognouisset vxorē tuā: liberam
a viro reputans. Et ait ad ppl'm suū. Qui teti
gerit hoīs huiꝰ vxorē: morte moriat̄. Semi-
nauit isaac in terra illa: et inuenit centuplum

Per recapitulationez
h̄ dictum videt̄. id est
p̄us factū q̄ꝫ h̄ dicat̄.
Non enim videt̄ vi-
xisse tm̄ abimelech. s.
post predictam vendi
tionem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

estimatũ .id ẽ estimauit sm q recordabat de facto olim semine centuplũ recepisse. Nec de vna specie h esse potuit: sed forte in omni genere opum est centuplicatᵘ. Vñ alia translatio habet. Inuenit i illo anno centuplũ. Ob hoc inuidẽtes ei palestini puteos quos foderat pater eius obstruxerunt replentes humo. Abimelech etiã timens eũ dixit ei. Recede a nobis: q potẽtior nostri factᵘ es. Et recedẽs ysaac venit in agrũ q dr phara. id ẽ cõuallis ⁊ habitauit iuxta alueũ p quẽ torrẽs qñq influebat: et eruderauit ibi puteos quos olim ibidez foderat pater eiᵘ: sʒ eo mortuo obstruxerunt eos philistei. Et cũ inuenisset aquam viuaz: iurgati sunt pastores gerare aduersus eum dicentes. Nostra est aqua ⁊ ob h vocauit puteũ escon. i. calũniã vel iurgiũ. Et recedens inde fodit aliũ puteũ ⁊ p illo qz iurgati sunt. Et ob hoc vocauit eũ sathanã. id est cõtrariũ vl inimicicias. Vtriusq putei vt dicit iosephus opus impfectũ relinquens: nolẽs ɔtendere cũ indigenis expectans ⁊ exoptans bone voluntatis eoꝶ rationẽ ⁊ licentiã. Profectusq inde fodit puteũ tertiũ p q non ɔtenderunt. Ob hoc vocauit eũ robooth. i. latitudinem: q dilatatᵘ creuerat sup terrã: et ex illo loco ascendit in bersabee. Et apparuit ei dominᵘ i ipa nocte: pmittẽs ei q pmiserat patri eiᵘ. Et edificauit altare: ⁊ inuocauit ibi nomen dñi. ⁊ pcepit fuis: vt ibi foderẽt puteũ. Veri simile ẽ q eruderauerunt puteũ abrae. Eo tẽpore venit ad eũ abimelech ⁊ phicol dux militie: ⁊ iurãtes inter se fedus firmauerũt. Eodem die redierunt ad ysaac pueri nũciantes de puteo quem foderant q inuenissent aquã ⁊ appellauit eum bersabee. id est puteũ satietatis vel abundantie. Et impositũ est hoc nomen vrbi vsq in hodiernũ diẽ. Et nota q in modico vocis stridulo et in scriptura differt hoc nomẽ a nomie q abraam ei olim imposuerat. Sabee enim p sin hebreum scriptuz septimum vel iuramentũ sonat: ⁊ asperiᵘ stridet: scriptũ vo p sima grecum satietatẽ significat ⁊ mollius sonat.

Quartum incidens. Ca. LXX.

O tẽpore phoroneus filiᵘ inachi et niobes pmᵘ grecie leges dedit ⁊ sub iudice causas agi instituit: locũq iudici destinatum a nomie suo forũ appellauit. Soror sua ysis in egyptũ nauigauit: ⁊ qsdaz apices lraꝶ tradidit egyptijs. de agricultura etiã mlta docuit eos. Vñ cũ io diceret: ysis ab eis dicta ẽ: qd in lingua eorũ terra sonat. Et ob h post mortem in numero deoꝶ in egypto recepta ẽ. Filius etiã phoronei q apis dictus est eodẽ tẽpore in egyptũ nauigauit: quẽ qdem virũ ysidis fuisse tradũt: ⁊ similiter ab egyptijs deificatus est ⁊ serapis nominatus.

De vxoribus Esau. Ca. LXXI.

Sau vero quadragenariᵘ duxit vxores iudith et bethsameth filias potentiũ viroꝶ inter chananeos semetipm dñm faciẽs in potestate vxorũ. Que cũ ambe offendissent animum ysaac et rebecce: ⁊ lʒ nollet ysaac puinciales sue misceri cognationi tamen meliᵘ silere decreuit.

De benedictionib iacob. Ca. LXXII

Enuit Jsaac et videre nõ poterat Et dixit ad esau Fac mihi cibos de venatione tua vt comedaz: ⁊ bñdicat tibi aïa mea añq moriar. Egresso esau ad venanduz dixit rebecca ad iacob. Sic ⁊ sic audiui patrẽ tuũ loquẽtẽ cũ esau fratre tuo. Affer g mihi cito duos hedos optimos: vt faciaz patri tuo escas quib libẽter vescitur vt bñdicat tibi p esau. Abijt ille ⁊ attulit deditq matri. Que cum parasset cibos: induit iacob vestibᵘ esau valde bonis quibus vtebantur pmogeniti vt diximᵘ. Timebat vero iacob ne dephẽsus a patre: susciperet maledictionem p benedictione. Porro mater pelliculas hedorũ manibᵘ ⁊ collo eiᵘ circũdedit: vt similitudinem pilosi fratris exprimerent In alijs eni q simillimi erant tãq gemelli. Acceptosq cibos iacob itulit patri dicens. Ego sum esau. Comede de venatiõe mea: vt bñdicat mihi aïa tua. Cui ysaac Accede ad me vt tãgam te et pbem: vtrũ tu sis filius meᵘ esau an nõ Quo palpato ait. Vox quidez vox iacob est: sʒ manus: manᵘ sunt esau. Cuz aũt comedisset ⁊ bausisset vinũ: osculatus est filium: ⁊ benedixit ei

Quasi. ego suz cuius sunt pmogenita ⁊ benedictio sic pus erant esau nec mentit: sicut nec xps dicẽs iohannem esse heliã non psonaliter sed in similitudine.

20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

dicēs. Det tibi deus de roꝛe celi ⁊ de pingue-
dine terre abũdãtiã frumẽti vini et olei. His
trib⁹ solet oĩs terre fertilitas intelligi. per fru
mentũ cibus. ꝑ vinũ potus. ꝑ oleũ pulmẽta.
Et addidit. Seruiant tibi ꝑpli ⁊ tribus: esto
dñs fratrũ tuoꝝ: q̃ maledixerit tibi sit ille ma
ledictus: ⁊ qui benedixerit tibi benedictioni-
bus repleat. Nota qꝫ tria que in benedictiõe
pmissa sunt. scʒ abundãtia: potentia: ꝑmoge-
nitura: ꝑsentis sunt tẽporis. Quartum ꝟo scʒ
benedictio futuri est. ⁊ ideo in benedictioni-
bus sacerdotũ nostroꝝ solet dici. Bñdictus
aũt ē iacob ſm verba nõ ſm intentionẽ patr̃
sicut episcopus oꝛdinat alienuʒ quem putat
eē suum ⁊ est oꝛdinatus. Vix sermonẽ imple
uerat pater: ⁊ egresso iacob venit esau cibos
inferens patri: petens ab eo bñdictiõeʒ. Ex-
pauit Isaac vehemẽter: et in hac extasi vidit
in spiritu a dño factũ eē h. ⁊ significationem
pie fraudis intellexit. Et ideo non irascẽs: sʒ
cõfirmans qđ fecerat ait. Frater tuus venit
fraudulenter ⁊ accepit bñdictionem tuam: et
erit bñdictus. Cui esau. Juste vocatus est ia-
cob. En altera vice me supplãtauit. id est bis
decepit: ꝑus ꝑmogenita: secũdo bñdictioneʒ
surripiens. Cunqꝫ ⁊ ipe a patre benedictiõeʒ
postulasset et patri hesitanti in quo ei benedi
ceret et vehementer instaret motus isaac ait.
In pinguedine terre ⁊ roꝛe celi desuꝑ erit be-
nedictio tua: ⁊ ita fuit: idumea eñi pascualis
est. Et addidit de posteris eius prophetans.
Viues gladio. id est bellicosus eris: et fra-
tri tuo seruies: cum scʒ idumea facta est tribu
taria domui israel. sed veniet tempus cum ex
cutias iugum eius de ceruicibus tuis. Hoc
impletũ est cuʒ rebellauerũt idumei ne essent
sub iuda.

De sõno iacob cũ fugeret ĩ mesopotamiaʒ
⁊ separatiõe iacob ⁊ esau. Ca. LXXIII.

Oderat ergo esau

iacob ⁊ dixit in coꝛde suo. Venient
dies luctus. id est moꝛtis patr̃ mei:
vt occidam iacob. Nũciata sunt hec rebecce
Eodẽ spũ sciebat rebecca cogitationes esau:
quo intimauerat iacob fraudare fratrem. Ex
cusatur ergo iacob de mẽdacio in patrẽ ⁊ do-
lo in fratrẽ ꝑ iussionẽ matris. Mater ꝟo per
familiare consilium spiritussancti: que ait ad
iacob. Fuge ad laban fratrem meum: et esto
ibi donec quiescat indignatio fratris tui. Ex

ne absqꝫ licẽtia patr̃
fieret: ait rebecca vi-
ro suo. Si acceperit
iacob vxoꝛẽ de filia-
bus heth nolo viue
re. Et aduocãs isa-
ac iacob bñdixit ei:
et ꝑcepit ei vt iret in
mesopotamiam sibi
accipere vxoꝛẽ de fi-
liab⁹ laban. Videns
aũt esau q̃ offendis-
set suũ patrẽ ꝑ nuptijs alienigenaruʒ: iuit ad
ismahelẽ patruũ suũ: accipiẽs sibi vxoꝛẽ filiã
ei⁹ melech soꝛoꝛẽ nabaioth vterinã: absqꝫ his
q̃s ꝑus habebat Igit̃ egressus ē iacob đ ber
sabee ⁊ pergebat arã. Per chananeaʒ ꝟo iter
faciẽs: timuit incolas terre: qꝫ vt ait iosepb⁹
chananei erant indeuoti isaac: prioꝛib⁹ bellis
ei⁹ valde grauati. maxime cũ cariathiarim ce
pisset: circa quã ꝑcipue laboꝛauerat. Timuit
ergo iacob apud aliquẽ ꝑuincialiuʒ introire:
⁊ sub diuo iacebat. Cũ aũt venisset iuxta lu-
ʒam vespere: supposuit capiti suo lapidem: ⁊
obdoꝛmiuit. Et vidit in somnis scalã erectaʒ
a terris celos attingentẽ: ⁊ angelos descẽden
tes ⁊ ascendẽtes ꝑ eam. Josephus dicit. Vi
dit descẽdentes ꝑ eã figuras honestioꝛẽ natu
rã habẽtes q̃ꝫ hoĩes: ⁊ dñm innixum scale di
centẽ sibi. Ego sum de⁹ abꝛaam ⁊ isaac. Ter-
ram hanc dabo tibi ⁊ semini tuo. Benedicẽ-
tur in te oẽs trib⁹ terre et in semine tuo. Ero
custos tuus in hoc itinere: et reducam te in
terram hanc. Oꝛdine prepostero vsus est do
minus. Prius enim in propꝛia persona Ja-
cob custodiuit: post sub Josue dedit semini
eius terram illam in fine tempoꝛum in chri-
sto quia đ iacob benedicte sunt tribus terre.
Euigilans iacob ait. Vere dominus est ĩ lo
co isto ⁊ ego nesciebam. Terribilis est locus
iste et est domus dei hic et poꝛta celi. Et pro-
phetauit de lege ⁊ de templo et passione chri
sti: que in terra illa futura erant. Terribilis
enim lex domus dei templum passio christi
apertio poꝛte celi. Et lapidem quem suppo-
suerat capiti suo erexit ibi in titulum. id ē in
cõmendabilem memoꝛiã hui⁹ visionis: et li-
bauit suꝑ illum oleum domino vouẽs domi
num qui apparuerat ei semꝑ sibi esse in deũ:
⁊ lapidẽ. id est locum lapidis semper sibi ho-
noꝛabilem: ⁊ ĩ reditu decimas ⁊ hostias se si-

A quo hethe⁹: vn⁹ de
septẽ populis: ꝑ quo
inuenerunt quãdoqꝫ
cetheus: quia nos ꝑ
vocali vtrobiqꝫ aspi-
rata apđ hebꝛeos: po
nimus. ch. ad mitigã-
dam asperitateʒ. Ipsi
dicũt habꝛã nos chã-
ram: ipi hetheus: nos
cheteus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

bi oblaturũ. Et vrbem ꝓximã etiã honorandam decreuit, vocans eã bethel, id est, domũ dei, vel ſm ioſephũ hoſtiã dei. Prius eñ iebꝰ a iebuseis, qui eã cõdiderant vocabat. Post luſa, id est, nux vel amigdalꝰ. qꝛ cũ primo ibi fundamẽta iacerent, radix amigdalina inuenta est. Uel forte copia huiꝰ generis arborum ibi est.

De duabus vxoribus Jacob. Caplm. LXXIIII.

p

Rocedensqꝫ in mesopotamiã longo tpe ꝑuenit in aram, et venit ad puteum in agro opertũ lapide grandi, iuxta quẽ tres greges accubabant. Cũqꝫ dixisset pastoribꝰ vt adaq̃rent greges, ꝛ ad pastũ reducerẽt, accepit moris ibi esse, nõ amoueri lapidẽ donec omnes greges ꝯuenirent, nec licere greges ꝑticulatĩ adaquare. Cũqꝫ cuncta ꝑcunctaret de laban. valet inquiũt pastores. Et ecce rachel filia eiꝰ cũ grege suo venit. Que cũ aduenisset amouit iacob lapidẽ ab ore putei. Patet qꝛ nõ solus iuit iacob, et adaquauit gregẽ eius. ꝛ indicans se consobrinũ eiꝰ, osculatꝰ est eã. Que nũciauit hoc patri. Qui occurrẽs duxit Jacob in domum suam, ꝛ audita causa fuge, dixit ei. Os meũ ꝛ caro mea es, ꝛ ideo secure latebis apud me. Tandẽ curã gregis eũ habere decreuit. Post mensem vero Jacob dedit optionẽ mercedis ꝓ seruitio pastorali. Habebat aũt laban filias duas, lyam lippis oculis et rachel venusto aspectu. Quã diligens Jacob ait. Seruiam tibi septez annis ꝓ rachel. Seruiuit ergo ꝓ rachel septẽ annis ꝛ videbant ei pauci dies ꝓ amoris magnitudine. Nec dictũ est parui, quia desiderãti animo ipa velocitas tarda est, sed dictũ est pauci, quia videbat ei rem tam amabilẽ paucis emisse. Longo eñ pluribꝰ annis seruiuisset ꝓ ea priusq̃ ea careret. Uel dies vocat laborẽ dierũ, q̃ videbat ei paruus, qꝛ laborẽ leuigabat amor. Cõpleto septimo anno fecit laban nuptias genero suo. Uespere aũt facto subintroduxit lyam, dãs filie ancillã noĩe zelpham. Jacob vero vt dicit Josephus ꝑ ebrietatẽ ꝛ noctem lye cõmixtus die facto apud laban de iniusticia querebat. Qui dandã necessitati veniam postulauit moris ibi esse asserẽs, maiores ante tradi ad nuptias. Post alios autez septez annos se daturꝝ ei rachel laudauit, causam ꝓtelati tpis: dicẽs se nõ libenter filiã ad chananeos missurꝝ, cũ etiã ď sorore penitentiã ageret, q̃ eã illuc direxisset. Hieronymꝰ vero dicit errasse illos qui dixerũt post septẽ annos alios rachel Jacob traditã, sed post septẽ dies conuiuiorꝝ quos q̃si ꝑturbare supinducta alia sponsa fas nõ erat. Quibꝰ finitis Jacob optatꝫ potitꝰ nuptijs, amorẽ seq̃ntis priori ꝓtulit, seruiẽs ꝓ rachel alijs septẽ annis.

De quattuor filijs lye, ꝛ de filijs ancillarꝝ. Caplm. LXXV.

d

Ominus autez aperuit vuluã lye sorore sterili data vt amorẽ viri fecunditate ꝯseq̃reť. Que peperit filiũ, ꝛ ait. Uidit dñs humilitatẽ meã. i. vilitatẽ erga virũ meũ. ꝛ iđo vocauit filiũ ruben. i. visionis filiũ. Rursum peperit filiũ aliũ ꝛ ait. Audiuit me dñs haberi ꝯtemptui. ꝛ ideo dictꝰ est symeon. i. auditio. Pepit aũt tertiũ ꝛ ait. Copulabitur mihi vir meus, quia addidi ei filios. ꝛ ob hoc dictꝰ est leui. i. additio vel firmator societatꝫ ſm Josephum. Peperit q̃z quartũ ꝛ ait. Modo cõfitebor dño. ꝛ ob hoc dictus est iudas. i. ꝯfessio. Cessauitqꝫ parere. Proinde rachel inuidit sorori, et ait ad Jacob. Da mihi liberos alioquin moriar. Qui ait. Nũquid ego sum deꝰ. Et illa. Si nõ de me saltẽ de ancila mea. Et dedit ei balã incõiugiũ: non in vxorẽ. sed vt ei ſũgereť. Pepit bala filiũ. ꝛ dixit rachel. Judicauit me dñs. i. equauit me sorori. ꝛ ob hoc dictus est puer dan. i. iudiciũ. Peperit ꝛ alium. ꝛ ait rachel. Cõparata sum sorori ꝛ inualui. ꝛ ob hoc dictꝰ est puer neptalim. i. comparatio vel dilatatio. Lya quoqꝫ tradidit viro zelphã que peperit filiuz. Et ait lya. feliciter. Et dictꝰ est puer gad. id est. felicitas. Peperitqꝫ etiã ꝛ alium. Et ait lya. Beatã me dicent oĩes mulieres. ꝛ dictus est puer aser. id est beatus.

Quintũ incidens. Caplm. LXXVI.

h

Js tẽporibus factũ est diluuiũ ꝑticulare in achaia sub ogige rege. q̃ vrbẽ q̃ vocabatur acta innouãs euleusim noĩauit. Tũc etiã apud lacũ triconidẽ virgo apparuit. quã greci mineruã dixerũt. Hec plures artes adinuenit. maxie lanificiũ. Eadẽ dicta est pallas. a pallane insula tracie in qua nutrita est. vel a

21

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

pallante gigãte quẽ interfecit. Tradit̃ aũt cũ ꝑ diluuiũ illud insule ciclades longo tꝑe obumbrate fuissent, aquis rarescentibꝫ ꝑma inter eos delos sole illumĩata est. ⁊ ideo delos dicta. qđ sonat manifestũ.

De reliquis filijs lye ⁊ ortu ioseph.
Caplm. LXXVII

r Uben tempore messis triticee. s. vł iã collectꝫ ordeis. Vł forte tres collectões a metendo. i. colligẽdo messes dicunt̃. messis pomoꝝ que ꝑma. messis triticea q̃ scđa. messis vindemiaꝝ q̃ tertia. Hoc inq̧ tꝑe ab agro regressꝰ rubẽ. tulit mãdragoras ⁊ dedit matri sue. Cuius esũ desiderãs rachel dixit lye. Da mihi đ mãdragorꝫ filij tui. Opinant̃ em̃ q̃dã h̃ genꝰ pomi ĩ escã sumptũ sterilibꝫ fecũditatẽ parare. qđ augustinꝰ falsũ esse dicit. Cũ em̃ mãdragorã vidisset. occasiõe hꝰ lectiõis naturã eius oẽm ⁊ vim diligẽter asserit se ꝑscrutatũ. et nihil tale reppꝑisse ĩ ea. Et ait lya. Paꝝ ne tibi videt̃ ꝙ abstuleris mihi virũ meũ, nisi ⁊ mandragoras simul tulerꝫ. Rachel sororis irã mitigãs ait. Dormiat hac nocte tecũ ꝓ mandragoris filij. ⁊ occurrit lya iacob redeũti đ agro ꝙ eũ mercede ꝯduxisset significãs. Et ꝯcepit nocte illa ⁊ pepit quintũ filiũ. ⁊ ait. Deꝰ dedit mihi mercedẽ, qꝛ dedi ancillaz viro meo. ⁊ iđ vocauit pueꝝ ysachar. qđ sonat merces. Achar em̃ merces. Pro eo etiã sic vocauit eum qꝛ mãdragoris emerat viri introitũ. Rursum lya ꝯcepit sextũ filiũ. ⁊ peperit ⁊ ait. Mecum habitabit maritꝰ meꝰ qꝛ genui ei sex liberos ⁊ ob h̃ vocauit pueꝝ zabulõ. i. habitaculum. In libro tñ noĩm hebreoꝝ. violẽter fluxꝰ noctis interptat̃. Post quẽ pepit filiã noĩe dinã. Recordatꝰ est aũt dñs rachelis. ⁊ apuit vuluã eiꝰ que pepit filiũ dicẽs. Addat mihi dñs filium alterũ. Et ob hoc dictꝰ est puer ioseph id est augmentum.

De diuersis coloribꝫ virgis ⁊ fetibꝫ.
Caplm. LXXVIII.

f Initis ergo annis. xiiij. seruitij ꝓ vxoribꝫ. iacob dixit socero suo. Da mihi vxores ⁊ liberos meos. vt reuertar ad terrã meã. Et ait labã. Inueniã grãz in ꝯspectu tuo. vt adhuc seruias mihi. vij. ãnis. ⁊ ꝯstitue mercedẽ quã dem tibi. Scio eniz qꝛ ꝓpter te bñdixit mihi deꝰ. Et ait iacob. Justũ est vt aliqñ ꝓuideam domui mee. Si fecerꝫ qđ postulo. adhuc pascã pecora tua. Separa greges varios ⁊ sparso vellere. ⁊ trade ĩ manu filioꝝ tuoꝝ. vnicolores vero trade mihi. ⁊ qđ ex vnicoloribꝫ variũ natũ fuerit sit merces mea. ⁊ qđ vniuscoloris tuũ respõdebitq̧ mihi cras iusticia mea id est ĩ futuro. q. d. Tecũ facit natura. vt alba ex alb. nigr̃ ex nigrꝫ nascant̃. mecũ iusticia mea dũ deꝰ ꝓ labore meo qđ iustũ sibi videbit̃ reddet mihi ꝯ naturã. Gratũ h̃ habuerat labã. ⁊ sepauit oẽs diuersicolorꝫ. ⁊ đdit filijs suis in custodiã. Unicolores tradidit iacob. ⁊ sepauit iter triũ dieꝝ inter iacob ⁊ filios suos. ne q̇s ex vicinitate pecorꝫ nasceret̃ dolus. Et ita planũ h̃ dictum est. nisi ꝙ in textu legit̃. ꝙ laban vnicolorẽ gregẽ tradidit in manu filiorũ suoꝝ. s. iacob. qđ videt̃ ꝯriũ ei qđ diximꝰ. Potest dici eũ tradidisse ĩ manu filioꝝ suoꝝ. i. nepotũ suoꝝ filioꝝ. s. iacob. q̇ sub pr̃e opiliões erãt. Uel ꝑ anticipationẽ dictũ est. i. vnicolorẽ gregẽ post natũ sub custodia iacob dedit filijs suis. cũ diuersi colore prꝰdato. Hieronymus q̃z dicit. vsq̧ ad tꝑs suũ locũ hũc ꝯfusũ fuisse. Jacob aũt nouã nature strophã. i. conuersionẽ cõmẽtatꝰ. ꝯ naturã arte naturali pugnauit. Tulit em̃ ꝟgas virides populeas. q̃s lxx. stiraceas vocãt ⁊ amigdalinas ⁊ plataninas q̃s ꝑ loca discorticãs variũ ꝟgaꝝ fec̃ colorẽ. Forte tres erãt canales ⁊ tres ꝟgas tantũ eiusdẽ lõgitudis cũ canalibꝫ tulit. cuiq̧ canali suã virgã ĩponẽs. Forte plures erãt ĩ canalibꝫ ꝟge. Obseruabat g̃ iacob tꝑs in q̇ pecora ascẽdebant̃. ⁊ in feruore diei cũ ad potãdũ auida ꝑgerẽt in ipa auiditate potãdi faciebat oues ⁊ capras ascẽdi. vt tales fetꝰ ꝯcipent q̃les vmbras arietũ ⁊ hircoꝝ sup̱ se ascẽdẽtiũ in aq̃ꝝ speculo videbãt. Ex ꝟgꝫ em̃ ibi positꝫ variꝰ erat vmbraꝝ color. Ne aũt oẽs fetꝰ diuersicolores fierẽt ⁊ depȟẽderet̃ dolꝰ. sic temperauit iacob. Pꝛĩo tꝑe cũ ascẽdebant̃ oues. qꝛ verni fetꝰ meliores sũt ponebat ꝟgas vt in ꝯspectu eaꝝ ꝯcipent. In serotina em̃ admissura. i. in ea q̃ fiebat in extremitate veris. deteriores sũt fetꝰ. qꝛ ĩ tarde appetẽtibꝫ coitũ minꝰ viget natura. ⁊ iđ tũc ñ apponebat ꝟgas. ⁊ ita q̃ serotina erãt facta sũt laban. ⁊ q̃ primi tꝑis iacob. Uel forte serotina admissura dicta est in autumno. qꝛ natura ouiũ mesopotamie et ytalie eadẽ esse tradit̃. vt bis in anno pariant. Uñ poeta. Bis grauide fetu. Qđ autẽ dicit̃

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

ꝙ lin virgis ↄciperent. Dicit hieronymꝰ vim hebrei verbi nisi circuitu exprimi non posse. Significat em̄ totiꝰ corporis extremā ↄcussionem. in feruore coitꝰ extremo. Nec mirꝝ. similē ↄspecte imagini sobolē fieri in extremo voluptatis. cū h̄ ipm in equarꝝ gregibꝫ apō hyspanos fieri dicat Hieronymꝰ. Et quintilianus matronā accusatā ꝙ ethiopē peperisset ex imagine ↄspecta h̄ accidisse argumentans defendit. Et in libris scptū ypocratis reperit̄ quandā puniendā qꝛ pulcherrimū puerū peperisset. vtriqꝫ parenti generi quoqꝫ eorꝝ toti dissimilē. nisi monuisset ypocras q̄rere. ne forte talis pictura esset in cubiculo. Ditatꝰ est ḡ iacob vltra modū. Postq̄ʒ aūt audiuit verba filiorꝝ laban dicentiū Tulit iacob nr̄a. ⁊ de facultate patrꝭ factꝰ est inclitꝰ ⁊ etiā faciē laban animaduertit. ꝙ nō eēt erga se sicut heri ⁊ nudiustertiꝰ. marie dicente sibi dn̄o. reuertere in terrā tuā. ⁊ ego ero tecū. misit ⁊ vocauit lyam et rachel in agrū vbi pascebat gregē ⁊ ait. Facies patris vestri nō est mecū. Scitis. qꝛ circūuenit me. ⁊ mutauit mercedē meā decē vicibus. Lxx. dicūt decē annis. Sʒ intelligendū est decē annis. q̄si decē circūuolutiōibꝫ. q̄ denaria mutatio in sex ānis facta est. Dicit enim iosephꝰ. ꝙ om̄e tp̄s qō fuit cū labā. xx. annorum fuit. Noluit aūt iacob tertiā septimanaʒ annorꝝ cōplere sub illo ꝑ eiꝰ neq̄cia. vidēs em̄ labā plures nasci diuersicolores alebat. Deinceps vnicolores sint merces tua. Itē cū videbat vnicolores mltiplicari mutabat mercedē. Et addidit iacob. Deꝰ tulit substātiā p̄ris vr̄i. ⁊ dedit mihi q̄ in somnis oñdebat mihi q̄les eēnt fetꝰ nascituri. q̄ ⁊ dixit mihi. Surge ⁊ egredere de terra hac. Rn̄derūt lya ⁊ rachel Quasi alienas reputauit nos pr̄ nr̄ nunquid q̄cq̄ʒ residui habebimꝰ de facultatibꝫ ⁊ hereditate eiꝰ. Fac q̄cūqꝫ p̄cepit tibi dn̄s.

De fuga iacob ⁊ federe inito cū laban.

Caplm̄. LXXIX.

s

Vrgens ergo iacob cū vxoribꝫ ⁊ liberꝭ abijt. tulitqꝫ oēm substantiā ⁊ greges. ⁊ q̄cquid in mesopotamia acq̄sierat. Et deduxit etiā iacob vt ait iosephꝰ medietatē gregꝭ nesciēte laban. qui eo tp̄e ad tondēdas oues ierat. Rachel etiā nesciēte viro ydola patris sui p̄ciosa furata est. ⁊ secū tulit nō ad colendū. qꝛ docēte viro sciebat nō esse colēda. sʒ si cōprehenderent̄ patre ↄsequēte vt ad hec fugiendo veniam impetrarēt. Iuit ḡ iacob amne trāsmisso ↄtra montē galaad. ⁊ nūciatū est labā die tertio ꝙ fugisset iacob. Qui assūptis filijs ⁊ cognatis suis insecutꝰ est eū septē diebꝫ. Tn̄ iosephꝰ dicit. Labā post p̄mū diē cog̊scens discessum iacob ⁊ filiarꝝ ꝓsecutꝰ est eos. ⁊ in colle ꝓcul collocatos inuenit eos. Pōt dici. qꝛ si in tertio die cognouit. tūc post primū diē dr̄ cognouisse. qꝛ tūc egressus nūciꝰ tertia die veīt ad eū. vbi filij pascebāt greges. q̄ sep̄ati erant a iacob itinere triū dierꝝ vt p̄dictū est. Vidit aūt labā in somnis deū dicentē sibi. Caue ne quicq̄ʒ aspere loq̄ris ↄ iacob. Qui ↄsurgens ait ad iacob. Quare me ignorante fugisti. Et cur furatꝰ es deos meos. Consobrinꝰ ⁊ generꝰ meꝰ ⁊ coepulator hec facere nō debueras. Respōdit iacob. Timui ne filias tuas violenter auferres mihi. q̄ tn̄ nō tā me q̄ʒ filios sequuntur. Qō aūt furti me arguis. apud quēcunqꝫ inueneris deos tuos: necet̄ corā fratribꝫ nr̄is. Ingressusqꝫ laban tabernacula lye ⁊ ancillarū nō inuenit. Cūqꝫ intraret tabernaculū rachel. illa subter stramēta cameli abscōdit ydola. ⁊ sedit desuꝑ. ⁊ querēti patri ait. Ne irascatur dn̄s meus ꝙ nequeo ei assurgere. qꝛ iuxta ↄsuetudinē feminarꝝ nūc accidit mihi. ⁊ sic delusa est sollicitudo querentis. Iratusqꝫ iacob improperauit ei. ꝙ ꝓ diligenti seruitio. xx. annorꝝ nō meruerat vt ipe oēm suppellectilē suā scrutaret̄. Et ait laban. Omnia q̄ habes mea sunt. sed quid possum facere filijs et nepotibus meis. Veni ⁊ ineamus fedꝰ. Tulitqꝫ iacob lapidē ⁊ erexit eū in titulū federꝭ. ⁊ ait fratribꝫ suis. Afferte lapides. Qui ↄgregātes fecerūt tumulū. ⁊ comederūt suꝑ eū. Et dixit laban. Tumulus iste sit federis nostri testis. ne ego transeam illū pergens cōtra te malū tibi cogitans. Nec tu transeas ad me nocēs. nec affliꝑeris filias meas nec vxores alias super eas induxeris Et ob h̄ dixit iacob lingua sua collē galaad. id est. aceruū testimonij Gal em̄ aceruus. aad testimonium sonat. Laban vero syra lingua vocauit euʒ ygar seducha. Laban autem de nocte cosurgens benedixit eis reuertens in locum suum. Porro. Josephus dicit eos columnam in mōte statuisse sub scemate are. Forte aceruum columnam nominauit.

De muneribus premissis esau.

Caplm̄. LXXX.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

I Acob autẽ abiit

itinere q̃ cepat. fuitq; ei obuia mul-
titudo angeloꝝ. ⁊ ob h̄ vocauit lo-
cũ illũ manaim. i. castra. q̄ ibi vidit angelos
q̄si patos defendere eũ a fratre queꝫ timebat.
Misit aũt ab illo loco nũcios ad frẽm. q̇ ex-
ploraret fratꝛ animũ. Qui reuersi nũciauerũt
esau sibi occurrẽteꝫ pacificũ cũ. cccc. viris. Ti-
muit ḡ iacob. nõ de ꝑmissiõe angeloꝝ diffi-
dens. sed more hoĩm ꝑturbatꝰ. Et diuisit po-
pulũ q̇ secũ erat ĩ duas turmas. ancillas ⁊ li-
beros eaꝝ ĩ ṗori turma. In sc̄da liberas ⁊ fi-
lios eaꝝ. ita tñ ꝙ in extremitate eiꝰ posuit ra-
chel ⁊ ioseph tanq̃ cariores. Vñ q̇dã errauerũt
putãtes tertiã turmã rachel ⁊ ioseph ha-
buisse. Sic aũt diuisit. vt si vẽiret esau ad no-
cendũ. ⁊ priorẽ ꝑcuteret turmã. reliq̃ fugiens
saluaret̄. Sepauit aũt ibidem de his q̃ habe-
bat mũera fratri suo q̃q; pulchriora ⁊ rariora
et diuersoꝝ generꝝ aĩalia. Misit etiã ea per di-
uersos nũcios spaciũ ponẽs int̄ gregẽ ⁊ gre-
gẽ. vt ex frequẽtia mũeꝝ sese subseq̄ntiũ mul-
ta esse putarent̄. vt muneribꝫ si q̇d indig̃tiõis
esset adhuc ĩ esau placaret̄. Precesserũt ḡ mu-
nera. ipe ṽo adhuc erat ĩ manaim. Cõsurgẽsq;
añ diluculũ. traduxit vxores ⁊ filios cũ oĩ-
bus ad se ꝑtinẽtibꝫ ꝑ vadũ iaboch. Josephꝰ
dicit ꝙ torrẽtẽ noĩe iaboch trãsierũt. ⁊ q̄ ĩ ge-
nesi legit̄. cũ orasset iacob timẽs fratrẽ: dixisse
In baculo meo trãsiui iordanẽ istũ. ⁊ nũc cũ
duabꝫ turmis regredior. forte iordanis dicit̄
quẽ ꝑtrãsiuit. ⁊ q̄ ibi
calculosus ⁊ torrens.
dr̄ vadũ iaboch. Forte
aũt vicio sc̄ptoꝝ ꝑ
iacob legit̄ iaboch. ⁊
ex transitu illo sortitũ
est h̄ nomẽ vadũ iacob.

Secũdo miliario a
iordane in finibꝫ ydu-
mee ẽ torrẽs iaboch.
quem trãsuadauit ia-
cob.

De lucta iacob cũ angelo ⁊ mutatione no-
minis. Capl'm. LXXXI.

C Vm auteꝫ pre

cederẽt turme. solus in ripa flumi-
nis remansit vt oraret. Et ecce vir
luctabat̄ cũ eo vsq; mane. q̇ tetigit latũ. alias
leuũ neruũ femorꝫ eiꝰ. ⁊ emarcuit. Vñ ⁊ Ja-
cob ꝓposuit se deiceps nõ comestuꝝ neruũ. et
idipm posteritas eiꝰ obseruat. Cũq; ascẽderet
aurora dixit vir ad eũ. Dimitte me. Qui dixit
ei. Nõ dimittã te nisi benedixeris mihi. Viro
aũt q̄renti nomẽ eiꝰ. ait se vocari iacob. Neq̃
q̃q; inq̇t ille appellabit̄ nomen tuũ iacob: sꝫ isrl'
q̄ si ꝯ deũ fortꝫ fuisti. q̄nto magꝫ ꝯ hoĩes pre-
ualeb. Et ita bñdixit iacob. mutãdo ei nomẽ
⁊ ꝯfortãdo ne timeret frẽm. Q: em̃ ꝯ deũ stetit
ĩuictꝰ: factũ est ei ĩ signũ q̄ ĩuictꝰ staret ꝯ fra-
trẽ. Josephꝰ dic̄ h̄ nomẽ isrl' hebraice sonare.
reluctãtẽ angelũ sacrũ. In libro aũt noĩm he-
breoꝝ interp̄tat̄ vir vidẽs deũ. is em̃ vir. hel
nomẽ dei est. ra ṽo vidẽs dr̄. vel mẽs videns
deũ. Hãc aũt interp̄tationẽ dicit Hieronymꝰ
nõ tã vere q̃ violẽter factã eẽ. Jllã iosephꝰ di-
cit se ĩ hebreo nõ ĩuenisse. ⁊ dicit illõ nomẽ so-
nare ṗnceps cũ deo. Sic em̃ angelũ ĩterp̄ta-
tũ fuisse asserit. Si ꝯ deũ ṗnceps vł fortꝫ fui-
sti ⁊c̄. Vocauitq; iacob locũ illũ phanuel. i.
facies dei. ⁊ ait. Vidi dñm facie ad faciẽ ⁊ sal-
ua facta est aĩa mea. i. de valde t̃rita plurimũ
ꝯfortata. Cũq; trãsgressus esset phanuel. ortꝰ
est ei sol ⁊ claudicabat.

De occursu esau ⁊ emptiõe agri in sychem
Capl'm. LXXXII.

E Leuans autem

oc'los vidit esau ⁊ cũ eo. cccc. viros
Et ꝑcedẽs vtrãq; turmã quã fece-
rat adorauit ꝓnꝰ ad terrã septies. Currẽs aũt
esau amplexatꝰ est eũ. ⁊ deosculãs eũ fleuit. et
querẽs cuiꝰ essent mł'ieres ⁊ puuli. cũ accepis-
set ꝑtinere ad iacob: accessit ⁊ deoscl'atꝰ ẽ eos.
Cumq; nollet esau munera ꝑmissa retinere: se
plurimũ abũdare dicẽs: ait iacob. Si ĩueni
g̃ram corã dño meo. accipe munusculũ d' ma-
nu mea. sic vidi faciẽ tuã q̄si viderim vultum
dei. i. alicuiꝰ potẽtissimi. Nõ em̃ aut credebat
illũ deũ. aut in tantã ꝓrupisset insaniã vł ad-
ulationẽ. Reuersus est ḡ esau in die illa ĩ seyr.
villã. s. quã de noĩe suo sic dixerat. Jacob au-
tẽ inde ꝓcedẽs fixit tabnac'la ĩ loco quẽ ob h̄
dixit sochot. i. tabnac'la. de q̃ dic̄ Hieronymꝰ.
Sochot ẽ vsq; hodie ciuitas trãs iordanẽ ĩ
pte sicopoleos. vbi gedeõ trãsierat iordaneꝫ.
cũ locutꝰ est ad viros sochot. Sed miꝝ est. ꝙ
dixit trãs iordanẽ. cũ iacob ẽm q̇sdã iã dictus
sit trãsisse iordanẽ cũ esset ĩ sochot Forte trãs
iordanẽ dixit respectu mesopotamie de q̃ re-
dibat iacob. vł potiꝰ nõdũ trãsierat iordanẽ.
sꝫ iaboch. Cũ aũt dixit sup̄ iordanẽ istũ. nõ ꝑ-
sentẽ mõstrauit. sꝫ notũ terminũ iudex indica-
uit. Abijtq; de sochot in salẽ vrbẽ. s. sichimo-
rũ. i. in sichẽ. A sichẽ em̃ sichimi vł sichimite

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

dicti sũt. ⁊ forte binomia erat. Vel vt hebrei tradũt moyses eã tũc tantũ vocauit salē. i. cõsummatã ⁊ pfectã. qꝛ ibi femur claudicãtis iacob sanatũ sit. Porro iacob emit iuxta oppidũ partē agri ab emor rege sichimoꝝ ⁊ a filijs eius. c. agnis. habitauitqꝫ ibi. ⁊ erecto altari ĩuocauit fortissimũ deũ isrl'.

De morte sichimitaꝝ p raptu dine.

Capl'm. LXXXIII.

Egressa est autez

dina vt videret mł'ieres regiõis illius: qꝛ vt ait ioseph⁹. Sichimitis solēnitatē habētibꝫ: sola trãsiuit ad vrbē emptura ornamēta muliꝝ puincialiũ. Quã videns sichē fili⁹ regꝫ adamauit eaz ⁊ rapuit. ⁊ vi oppressit ꝟginē. ⁊ ꝯglutinata est aĩa ei⁹ cũ ea. ⁊ ait patri. Accipe mihi puellã hãc ꝯiugem. Egressoqꝫ rege cuz filio ad iacob. filij iacob veniebãt de agro. ⁊ irati siluerũt. Regi aũt q̃renti vicariã coꝝ amiciciã ⁊ societatez coꝝ. et vt mutua ꝯherēt ꝯiugia ⁊ sichē offerēti mł'ta ⁊ pmittēti ampliora. respõderũt in dolo. Illicitũ est apud nos federari incircũcisis. sed circũcidamĩ ⁊ erimus ꝑpl'us vn⁹. Placuit emor ⁊ filio ei⁹ oblatio (alias optio) nec distulit adolescēs q̃n statim impleret. ⁊ intrãtes vrbē ꝑsuaserũt ꝑpl'o. ⁊ circũcisi sũt oēs. Et ecce tertia die q̃n grauissim⁹ est dolor vulnerũ. simeon ⁊ leui arreptꝫ gladijs ꝯfidēter vrbē ingressi sũt et interficiētes oēm masculũ in ea. tulerunt de domo sichē sororē suã. ceteri vero frēs irruerũt sup occisos. ⁊ depopulati sunt vrbē. paruulosqꝫ ⁊ vxores captiuos duxerũt Joseph⁹ tñ dicit. cũ esset festiuitas. ⁊ sichimite requiez epulis vterenť. incũctãter p̀mis custodijs assistētes dormiētes interfecerũt. q̃ agnito dixit ad iacob. Symeõ ⁊ leui turbastꝫ me. ⁊ odiosũ fecistis habitatoribꝫ terre hui⁹. pcutiēt me. et delebor ego ⁊ dom⁹ mea. Dñs aũt ꝯfortans eũ ait ad illũ. Surge ⁊ ascēde in bethel ⁊ habita ibi. ⁊ fac altare vbi apparui tibi. sed pri⁹ sctĩfica tuos. Jacob vero ꝯuocata domo sua dũ purgaret suos. ĩuenit deos laban vt ait ioseph⁹. Neqꝫ em̃ sciebat. eo ꝙ rachel celasset eos in terra sub arbore. Et ait suis. Abijcite deos alienos ⁊ mũdamĩ. ⁊ ascēdam⁹ ĩ bethel de sichē em̃ attulerãt etiã ydola: ⁊ inaures. i. ornamēta ydoloꝝ. a pte totũ. q̃ oĩa fodit Jacob subter terebintũ. q̃ est post vrbem sichem Tradũt quidã ꝙ ea tulit dauid in hierusalez et ꝯflauit ĩ materiã tēpli q̃ facere disposuerat. Porro terror dei ĩuasit finitimos ne ꝑseq̃renť iacob. Qui pfect⁹ veĩt ĩ bethel. ⁊ edificãs ibi altare dño obtulit ei iuxta id qđ pri⁹ vouerat. Eo tpe mortua ē delbora nutrix rebecce. ⁊ sepulta est iuxta bethel sub terebinto. Et vocatũ est nomē loci illi⁹ querc⁹ flet⁹. Et nota ꝙ hic videť ꝙ querc⁹ ⁊ terebint⁹ idē sunt. Apparuitqꝫ ei iterũ dñs ⁊ ait. Nõ vocaberis vltra iacob. sed israel erit nomē tuũ. Et appellauit eũ israel. Ecce patet. qꝛ supra nomē pmisit tantũ. hic aũt ĩposuit.

De morte rachel in partu beniamin.

Capl'm. LXXXIIII.

Egressus autē in

de iacob veĩt verno tpe ad terraz q̃ ducit effratã. i. bethleē. Et est anticipatio. post em̃ dicta est effrata ab vxore caleph q̃ ibi sepulta est. Ibiqꝫ cũ parturiret rachel cepit ꝑiclitari. tñ pepit filiũ. Egrediente aũt aĩa p̄ dolore ꝑtus. moriēs vocauit filiaz benoni. i. filiũ doloris. Pater aũt circuncidit eũ. ⁊ vocauit filiũ beniamĩ. i. filiũ dxtere. Sepulta est g̃ rachel ĩ via q̃ ducit bethleez. ⁊ sola inter cognatos honorem sepulture abrahe habere nõ meruit. Erexitqꝫ iacob titulũ sup sepulchrũ ei⁹. q̃ apparet vsqꝫ in p̄sentē diē. Et egressus inde fixit tabnaculũ trãs turri ader. id est. turri gregꝫ. Hũc locũ dicũt hebrei. vbi post edificatũ est tēplũ. ⁊ dictũ q̃si quodã vaticinio turri gregꝫ. i. ꝯgregatõis future ad tēplũ. Sed hieronym⁹ ait. locũ esse iuxta bethleem. vbi vl' angeloꝝ grex in ortu dñi cecinit. vel iacob greges suos pauit. nomē inde loco relinq̃ns. Cumqꝫ habitaret ibi ruben. dormiuit cũ bala ꝯcubina patrꝫ. qđ tamen nõ latuit iacob.

De morte ysaac et regibus edom.

Capl'm. LXXXV.

Venit etiam ad

ysaac patrē suũ ĩ ciuitate hebron ⁊ iã mortuã inuenit matrez. Nec multũ etiã post aduentũ ei⁹ completi sũt dies ysaac. c. lxxx. annoꝝ. vl' ꝺm Josephũ. c. lxxxv. annoꝝ. Et appositus est ꝑpl'o suo plen⁹ dieꝝ. ⁊ sepelierũt eũ filij ei⁹ esau ⁊ iacob in spelũca duplici. Hic terminať prim⁹ liber iosephi. Porro mortuo p̄re ditati sũt esau ⁊ iacob. ita ꝙ eos terra nõ caperet. Et re

dūxit esau ad mōtana q̄ dimiserat. ⁊ dicta ē terra ydumea ab edom q̄ prius bosra dicebatur

Enūerās em̄ moyses xij. reges terre illiꝰ a pͥmo vsqꝫ ad vltimum quē videre potuit ait. Et regnauit pꝰ bale iobal filiꝰ zare ð bosra. ⁊ hūc dicūt q̇daꝫ fuisse iob pnepotē esau. sꝫ

Cum moyses fuerit a iacob q̄rtꝰ. ab esau q̇ntꝰ nō vidit. xij. reges edom Jō solue p ħ qð seq̇t. Quidā tn̄ dicunt.

hebrei ꝯdicūt. vt sup̄ dictū ē. Videt etiā i genesi. ꝙ eadē terra añ esau etiam dicta fuit seir. Enūerat ƺ em̄ filijs esau enūerat pͥncipes horreoꝝ q̇ fuerāt i t̄ra añ esau. ð q̇bꝫ incipit sic. Jsti sunt filij seir horrei habitatores t̄re ⁊c. horreos enim expulit esau vt legit in palippomenon. Quidā tn̄ dicūt ħ enūeratos reges q̇ fuerūt in edom anteq̄ꝫ filij isrl' habuissent regeꝫ. s. saul. ⁊ dicūt hanc enūerationē esse appositā ab esdra q̇ scire potuit eaꝫ. Jn enūeratione ꝟo istoꝝ legit de ana filio sebeon. cuius filiaꝫ duxit

Sub monte seir damascꝰ. ydumea est in t̄ra damascena naꝫ et esau habitauit damascū. Themā metropolis est ydumee. vn̄ eliphas themanites ⁊ suitā. vnde baldad suites. Bosra i finibꝫ ydumee ⁊ arabie. Libanꝰ diuidit ydumeam ⁊ pheniciā. in cuius radice oriunt albana et farfar fluuij fluētes secꝰ antiochiā

esau. q̇ inuenerat aq̄s calidas i solitudine dū pasceret asinas patrƺ sui. Hebreū ꝟbū est. inuenit iamnū ð q̄ vt ait Hieronymꝰ varie disputāt hebrei. Dicūt quidā iamnū maria q̄ꝛ lacū inuenit in heremo. Alij putāt aq̄s calidas lingua punica q̄ affinis est hebree. ħ noīe dici. q̄s greci termas vocāt. Alij dicūt eum onagros asinabꝫ admiscuisse. vt inde veloces asinos nascerent. q̇ vocant iamnū. Alij dicunt iānū associationē. q̄ꝛ pͥmꝰ asinis eq̄s fec ascēdi vt muli nascerent. Et notādū q̄ꝛ in recapitulatione filioꝝ esan posuit moyses alia noīa vxoꝝ eiꝰ ab illis q̄ ante posuerat. Dicit etiaꝫ iosephꝰ. ꝙ amalech esau filiꝰ naturał' de ꝯcubina habitauit in pte ydumee. q̄ gabolitƺ dicebat. ⁊ dixit eā amelechitē. His ꝟo ꝑtermissis trāseundū est ad generationē iacob.

Sextū incidēs. Capl'm. LXXXVI.

D tempore pro

methe frater athlātis pͥmꝰ dictꝰ est

fecisse hoīes. tū q̄ꝛ de rudibꝫ doctos fecit. tuꝫ q̄ꝛ legit fecisse imagines hoīm. q̄s arte q̄dam ambulare fecit. Jnuenit etiā pͥmꝰ anulū. sꝫ ferreū. ⁊ inclusit gēmā. vn̄ ⁊ vngulū vocauit. q̇a sicut vnguis carne: sic gēma metallo circūdatur. Tradidit etiā vt in q̄rto digito quē medicū vocāt poneret ad ornatū. digniorē hūc reliq̇s dicēs. q̄ꝛ ab ea vsqꝫ ad cor q̄dā vena ptingat. Dicit etiā ea tēpestate triptolomꝰ in naui in q̄ pictꝰ erat draco in greciā venisse. ⁊ ampliasse agriculturam. Ceres ꝟo ꝑter instrumēta arandi etiā mēsurari granū adinuenit. cū prius i arconijs segetes ponerēt. ⁊ triticū p aceruos numerabat. vn̄ ⁊ a grecƺ dicta est demetra. Tūc etiā thelchines victi ⁊ exules rhodū cōdiderunt.

De vēditōe ioseph. Cap. LXXXVII

Joseph cū sede

cim eēt annoꝝ pascebat gregē patris sui. Sciēdū est ꝙ ante morteꝫ ysaac. xij. āńis vēditꝰ est ioseph. Qð sic pbat. Sexagenariꝰ erat ysaac cū natꝰ est iacob. et. c. lxxx. annoꝝ mortuꝰ est. ḡ. c. xx. annoꝝ fuit Jacob i morte pr̄is. in vēditōe autē filij. c. ⁊. viij. annoꝝ fuit. Cū em̄ veīt ad ioseph in egyptuꝫ c. xxx. annoꝝ fuit. sed inter desensū in egyptū ⁊ vēditōnē ioseph. fluxerūt. xxij. āńi. Joseph ei xvij. ānoꝝ erat cū vēditꝰ est i egyptū. ⁊. xxxix. qn̄ veīt ad eū pr̄. Redit ḡ moyses ad id qð ꝑtermiserat. Dum ḡ rediret iacob ð mesopotamia. ⁊ nōdū venisset ad patrē. adhuc viuente rachel. ꝭm iosephū facta est vēditio ioseph in hūc modū. Oderāt eū frēs sui. q̄ꝛ a pr̄e plꝰ ceteris amabat. tū q̄ꝛ in senectute genuerat eum. tū q̄ꝛ ꝑstātior corꝑe. ⁊ sapiētior ceterƺ erat. Accusaueratq̄ꝫ frēs apð patrē crimīe pessimo. vł' de odio in ipm. vel de coitu cū brutis. Juxta opinionē q̄rundā seq̄ntiū ordinē geñ. l. soluꝫ ruben p ꝯcubina pr̄is. Fecitq̄ꝫ ei pater tunicam polimitā. vel manu vł' acu pictaꝫ. Vel ꝭm aquilam tunicam astragoleā. i. talarem. vł' ꝭm symachū tunicam manicatā. i. manicas habentem. Alij colobijs vtebātur. vt expeditōres eēnt. Potest tn̄ dici manicata. id est manu picta acu.

Polimitā pnūciant q̇dā correpta penultima. q̄ꝛ cōponit a po lis qð est plura. ⁊ mitos qð est liciū. sicut examiatū ab exa qð est sex. examinatū. q̄si hn̄s sex licia. ⁊ tūc penultima correpta.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

scꝫ superinducta. Causa tñ odij maior fuit visio somniorum. Retulit eñ fratribꝫ somniũ qđ viderat dicẽs. Putabã vos ligare manip'los in agro, ⁊ vestros manipulos adorare manipulũ meũ stantẽ. Qui dixerũt. Nũqđ rex noster eris, aut subijciemur ditioni tue. Aliđ qꝫ somniũ pñsente patre retulit eis. Uidi qsi solẽ ⁊ lunã ⁊ vndecim stellas adorare me. Increpauit eũ pater, ⁊ ait. Nũquid ego ⁊ mater tua et frẽs tui adorabimꝰ te sup terrã. Potuit hoc ɔgrue dicere, qr mater adhuc viuebat nec tamẽ mater eũ adorauit, qr nõ descẽdit in egyptũ. Nec pater legit eũ adorasse, qr nec ioseph h̃ sustinuisset, sꝫ frẽs adorauerũt, ⁊ parẽtes in filijs. Cũqꝫ fratres in pascẽdis gregibꝫ morarẽtur in sichẽ, misit eũ pater de valle hebron, vt videret q̃ fierẽt circa frẽs ⁊ pecora. Cũqꝫ non inuenisset eos in sichimis, insecutꝰ est eos in dotaim. Qui cũ vidissent eũ pcul mutuo loquebant. Ecce somniator veit, venite occidamus eũ, ⁊ mittamꝰ cadauer in cisternã veterẽ, dicemusqꝫ, fera pessima deuorauit eũ. Rubẽ aũt volẽs liberare eũ aiebat. Nõ effundamꝰ sanguinẽ eiꝰ, sꝫ viuũ pijciamꝰ eũ in cisternam ne pater vna perimat ⁊ mater in luctu. Hic vult iosephꝰ matrẽ adhuc vixisse. Audãtes ergo eũ tunica polimita miserũt in cisternam in qua nõ erat aq̃, ⁊ recessit rubẽ meliora querens pascua, dũ aũt sederẽt cõmedẽtes panẽ, viderũt hismahelitas veniẽtes đ galaad, portãtes ĩ camelis aromata ⁊ resinã ⁊ stactẽ, i. mirrã in egyptũ. Dixitqꝫ iudas fratribꝫ suis. Melꝰ est venũdet hismahelitis puer, ⁊ manus nr̃e nõ polluant celãdo sanguinẽ eiꝰ. Caro eñ ⁊ sanguis nr̃ est. Et vẽdiderũt euꝫ madianitis, xxx. argẽteis. Eosdẽ vocat madianitas q̃s et hismahelitas. Madian tñ de cethura filius abrahe, ⁊ ismael de agar. ⁊ filios de diuersis vxoribꝫ legit separasse abrahã abinuicẽ. Forte se pati priꝰ postea redierũt ĩ vnũ, ⁊ facti sũt vnus ppl's, retinẽtes vtriusqꝫ parẽtis nomen. Uel vera est hebreorum opinio q̃ dicũt agar et cethurã vnã fuisse, ⁊ ita forte nũqꝫ separati fuerũt. Reuersus aũt ruben ad cisternã nõ inuenit puerum, ⁊ credẽs eũ interẽptũ scissis vestibꝫ eiulabat, sꝫ accepto ꝙ viueret q̃euit. Tulerũt aũt vestes ioseph ⁊ eiꝰ tunicã in sanguie hedi tinxerũt, ⁊ miserũt q̃sdã q̃ ferrẽt ad patrẽ, ⁊ dicerẽt. Hãc inuenimꝰ, vide si filij tui est tunica. Quã cũ agnouisset pr̃ ait. Fera pessima deuorauit filiũ meũ ioseph. Scissisqꝫ vestibꝫ ⁊ indutꝰ cilicio luxit filiũ multo tpe. Cõgregatis qꝫ filijs vt lenirẽt dolorẽ pr̃is, noluit eos audire, sꝫ dicebat. Descẽdã lugẽs ad filiũ meũ ĩ ĩfernũ. Erat eñ tũc in inferno quidã locꝰ btõrũ lõge semotꝰ a locis penalibꝫ, q̃ ob quietem et sepationẽ ab alijs sinꝰ dicebat, sicut sinum maris dicimꝰ. Et dictꝰ est etiã sinꝰ abrahe qr etiã abrahã ibi erat in sustentatione vsqꝫ ad mortẽ christi.

Qui dictꝰ est prima via credẽdi, nõ ꝙ pꝛimus crediderit, sꝫ qr primꝰ p fide vniꝰ dei psecutõnẽ passus, qr de chaldea expulsus.

De ingressu ioseph in egyptũ.

Caplm. LXXXVIII.

Madianite vero

vẽdiderũt ioseph in egyptũ putiphari eunucho magistro militie pharaonis. Alij dicũt archimachero, i. pncipi cocorum. Machera eñ coq̃na dicit, vel securis cocorum a machere, qđ est occidere. Nec abhorret a vo qr apud plures natiões dapifer principis honorabilior est ⁊ princeps militũ. Hũc iosephꝰ vocat petefren, sed Hieronymꝰ nõ bene trãslatũ nomẽ esse asserit. Hic habuit vxorẽ ⁊ liberos, qr ⁊ ioseph filiã ipsiꝰ duxit vxorẽ, nec de eunuchis regis fuit, q̃ puuli castrabant. Sed tradũt hebrei ꝙ vidẽs ioseph elegantẽ emit eum vt misceret ei. Dñs aũt custodiens ioseph illũ adeo infrigidauit vt deinceps impotẽs fuerit coire, ⁊ tanqꝫ eunuchꝰ esset, ita ꝙ videntes eũ ierofanti arefactuꝫ de more suo eũ pontificẽ heliopoleos, i. domꝰ solis creauerunt, ⁊ honoratior erat qꝫ ante in principatu.

Ex iudas genuit phares ⁊ zarã đ thamar.

Caplm. LXXXIX.

E tempore an

teqꝫ ioseph venditꝰ esset, quia h̃ etiam insertũ est p recapitulationeꝫ discedens iudas a fratribus suis: iuit ad virum adollamiteꝫ nomine hyram ⁊ accepit ibi vxoreꝫ noie. Sue filiam chananei, que peperit ei filiuꝫ pmogenitum her, deinde onam post sela. Dedit aũt iudas her primo-

Aliud est recapitulatio si cũ qđ prius factum est post dicitur. Aliđ anticipatio, cũ prius dicitur qꝫ factũ fuerit quid.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

genito vxorē noīe thamar. Fuit autē her ne-
quā.i.abutēs vasculo vxorꝫ. ꝛ occisus est do-
mino.i.inuēt⁹ est mortu⁹ ī thoro iuxta vxorē.
Et dixit iudas ad onā. vt ingrederet̄ ad eā vt
suscitaret semē fratri. In q̄ patēt q̄dam in lege
post scp̄ta. q̄ an̄ eā sunt obseruata. Qui indi-
gnās sibi nō nasci filios fundebat semē in ter
rā.i.inutiliter vxorē cognoscere satagebat. Et
ꝑcussit eū dn̄s. Remisitq꜠ iudas thamar vt es
set vidua ī domo patrꝫ sui, donec cresceret se-
la. q̄ adulto timuit eū dare thamar. ꝛ dissimu
labat. Mortua est aūt sue vxor iude. Qui cō
solatiōe accepta post luctū ibat ad tōdendas
oues cum hyra opiliōe suo. Qd̄ audiēs tha-
mar depositꝫ vestibꝫ viduitatꝫ assumpsit teri-
strū. seditq꜠ in biuio itinerꝫ. qd̄ ducit thamnā
hebreū sonat in oculos sedit. Sic em̄ vocāt
biuiū vbi diligēti⁹ debꝫ aspicere viator q̄ gra
diat̄. Quā cū vidisset iudas suspicat⁹ est cade
sam.i.scortū. Cui ꝛ dixit. Sine me vt coiā te-
cum. Que ait. Quid dab mihi. Et ille. Mit-
tā tibi hedū de grege. Et illa patiar qd̄ vis.
si dederꝫ mihi arrabonē. ꝛ dedit illi anulū et
armillā ꝛ baculū quē gerebat ꝑ arra. Ad vnū
ergo ꝯcubitū ꝯcepit ml'ier geminos ꝛ abijt re-
ceptis iterꝫ viduitatis vestibꝫ. Misitq꜠ iudas
hedū ꝑ pastorē. Qui cū venisset ꝛ nō iueniret
eā. redijt ad iudā sine pignoribꝫ. Post tres au
tē mēses dictū est iude. Fornicata est thamar.
ꝛ vter⁹ ei⁹ intumuit. Qui ait. Producite eā vt
cōburat̄. Que cū duceret̄ ad penā. misit soce-
ro suo pignora dicēs. De viro cui⁹ hec sūt cō
cepi. Qui ait. Iustior me est. q꜠ nō tradidi eā
selo filio meo. hec fecit ne ꝑiret semē filij mei.
Attamē vltra nō cognuit eā iudas. Instāte ve
ro ꝑtu apparuerūt duo ī vtero. ꝛ in ipa effusi-
one vn⁹ ꝓtulit manū in qua ligauit obstetrix
coccinū. ꝛ ait. Hic egrediet̄ ꝓor. Illo q̄ꝫ retra
hēte manū egressus est alter. Dixit q̄ꝫ mater.
Quare ꝓpter te diuisa est a fratre tuo maceria
ꝛ ob h̄ vocauit eū phares. Maceriā dixit mē
branā secūdarꝫ vel secūdinarꝫ qua iuoluit̄ pu
er ī vtero. q̄ diuidit̄ in partu ꝛ sequit̄ puerum
Postea regressus est alter cū coccino ꝛ dict⁹
est zarā.i.oriēs. q꜠ prim⁹ apparuit. vel q꜠ plu-
rimi iusti ex eo nati sūt. vt legit̄ in paralipome
non. Tn̄ sup librū regū in ꝑncipio tertij libri
legit̄. Obstetrix i genesi coccinū ligauit ī ma-
nu phares. ꝛ ab eo ꝙ parietē diuiserat nomē
phares forte sortit⁹ est. Forte post coccinū tu
lit de manu zarā. ꝛ alligauit phares. vt a fili-
bus gemell' ꝑmogenit⁹ distingueret̄.

De incarceratōe Joseph. Capl'm. XC.

I Gitur Joseph
duct⁹ est in egyptū. emitq꜠ eū puti-
phar eunuch⁹. fuitq꜠ dn̄s cū eo do
mūq꜠ dn̄i sui creditā sibi gubernabat. Bene-
dixitq꜠ dn̄s domui egiptij ꝓpter ioseph q̄ ta-
mē aliud de oibꝫ nō nouerat nisi panē q̄ ve-
sceba t̄. Factū est aūt ꝙ dn̄a sua oc'los iecit in
ioseph ꝛ ait. Dormi mecū. Qui rn̄dit. Omīa
sua tradidit mihi dn̄s me⁹ ꝑter te. Quō ḡ hoc
possum facere. imo ꝛ peccare ī deū meū. Ac-
cidit aūt vt ait ioseph⁹, vt publica festiuitas
instaret. cui etiā mulieres interesse debebant.
Tūc illa egritudinē simulauit viro. captans
ob h̄ solitudinē ꝛ silentiū. vt exoraret ioseph.
Et apprehēsa lacinia pallij ioseph ait illi. Dor
mi mecū. Qui irat⁹ relicto pallio in manu ei⁹.
egressus est foras. Illa ꝯtēptā se dolēs in ar-
gumentū fidei retentū palliū ostēdit marito
reuertēti. dicēs. Ingressus est ad me seru⁹ he-
breus vt illuderet mihi. Ille nimis credulus
ꝯiugi vinctū ioseph tradidit in carcerē regis
Fuit aūt dn̄s cū illo. ꝛ dedit illi gratiā in con
spectu dn̄i carcerꝫ. q̄ carcerē ꝛ vinctos in cu-
stodia eius posuit.

De expositiōe somniorꝫ pincerne ꝛ pistorꝫ.
Capl'm. XCI.

A Ccidit autem vt
pincerna regis ꝛ pistor in eundem
carcerē mitterent̄. ꝛ ioseph mīstra-
bat eis. Viderūtq꜠ ambo somniū nocte vna.
Quos cū mane vidisset ioseph tristes sciscita
tus est ab eis causaꝫ dolorꝫ. Cūq꜠ accepisset
ꝑ somno eos dolere. ait. Referte mihi q̄ vidi
stis. Nunq̄d nō dn̄i est interp̄tatio.i. nūquid
adiutorio dei potest interp̄tari. Et ait p̄posi-
tus pincernarꝫ. Videbā corā me vitem ꝛ ī ea
tres fundos oculos.s. vnde fundunt̄ palmi-
tes. Alij ponunt tria flagella. vel tres ꝓpagi-
nes quod idē est. ꝛ paulatim crescere gēmas
et post flores vuas maturescere. premebamq꜠
vuas in calicē pharaonis. quem tenebam da
bamq꜠ poculū pharaoni. Et ait ioseph. De⁹
dedit in bonum homínibꝫ vsum vini vnde ꝛ
ipsi libatur. soluit lites et tristicias. ꝛ bona est
eius visio. Tres autem propagines tres sūt
dies. post quos restituet te pharao in gra-
dum pristinum. Memento mei dum bene

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

fuerit tibi. vt suggeras r͞gi vt educat me ꝺ isto
carcere. q꞉ de terra hebreoꝝ furto sublat⁹ sum
et hic innocẽs in lacũ missus sum. Tũc ait pi-
stor. Vidi ꝙ haberẽ tria canistra farine super
caput meũ. ꝛ in supiori me portare cibos qui
fiũt arte pistoria. auesqꝫ comedere ex eo. Iose
ph⁹ vero ait. duo canistra plena panibꝰ. terti-
um vero obsonio. varijsqꝫ cibis q̄lia solẽt re-
gibꝰ mĩstrari. Grec⁹ habet tria canistra codri-
ctio. i. panũ secundoꝝ. ꝛ potuit esse ꝙ etiaz in
supiori essent panes secũdi. sup q̄s essent pa-
nes primi. de q̇bꝰ edebat pharao. Et ait Io-
seph. Mallẽ me esse interp̄tem bonoꝝ. Tres
adhuc dies sũt. post q̄s pharao suspẽdet te in
cruce. ꝛ comedent aues carnes tuas. Exinde
dies terti⁹ natalici⁹ pharaõis erat. ꝛ inter epu
las recordat⁹ pincerne restituit eũ. pistorẽ ꝓo
suspẽdit. oblitusqꝫ est pincerna interp̄tis sui.

De sublimatiõe ioseph. p expositiõe som-
niorum. Capl'm. XCII.

Post duos ānos

vidit pharao somniũ. Putabat se
stare sup fluuiũ de q̄ ascendebãt se-
ptẽ boues crasse. obesisqꝫ carnibꝰ. i. plenis q̄si
ob esum educatis. ꝛ post alie. vij. emergebant
de flumie. sũma ꝯfecte macie ꝛ deuorabãt pri
ores. Expgefact⁹ pharao rursum obdormi-
uit ꝛ vidit aliꝺ somniũ. Septẽ spice plene pul
lulabãt in culmo vno. alieqꝫ totidẽ iuxta orie
bant tenues ꝛ pcusse vredine. ꝛ deuorabãt ṗ
ores. Territ⁹ pharao ꝯuocauit ꝯiectores ꝛ sa
piẽtes egypti nec erat q̇ interp̄taret. Et recor-
datus est pincerna ioseph ꝛ eius suggestione
ad regis impiũ eductũ de carcere ioseph totõ
derũt. Vincti em̄ ꝛ exules incremẽta criniuz
patiunt. Et veste mutata oblat⁹ est regi. Rex
apprehẽsa manu ei⁹ dextera ait. Vidi somnia
nec timeas edissere quicquid sit. Narrauitqꝫ
qꝺ viderat. ꝛ ait ioseph. Somniũ regꝭ vnuz
est. i. vni⁹ significatiõis. q̄ factur⁹ est de⁹ osten-
dit pharaoni. Ecce septem anni venient ferti
litatꝭ magne in vniuersa terra egypti. q̄s se-
quent alij. vij. tante sterilitatis. vt obliuioni
det cũcta retro abundãtia. Ad idem sane spe
ctãt boues ꝛ agricole ꝛ spice. ꝛ somnij repeti
tio firmitatꝭ est indiciũ. Qꝺ aũt iuxta fluuiũ
vidisti. hec cã fertilitatꝭ ꝛ sterilitatꝭ ex flumine
marie oriet. Nũc ḡ puideat rex viꝝ q̇ q̇ntam
partẽ frugũ p. vij. annos fertilitatꝭ ꝯgreget in
horrea regꝭ. vt seruet aduersus futurã pata fa
mẽ. Pharao vtrũqꝫ mirat i ioseph. ꝛ sõnij so-
lutionẽ ꝛ ꝯsilij discretionẽ. dispensatõnẽqꝫ h⁹
rei cõmisit ei dicẽs. ꝙ spũ dei plen⁹ esset. Ecce
ter iã insinuat⁹ est spũs dei. ṗmo ibi. Spirit⁹
dei ferebat sup aq̄s. scꝺo ibi. Non pmanebit
spũs me⁹ in hoĩbꝰ istis. tertio h. Tulit ḡ pha-
rao anulũ de manu sua. ꝛ dedit in manu ei⁹. ꝛ
collo torquẽ aureã circũposuit. ꝛ fecit eũ scꝺ̃z
in regno. Ascẽditqꝫ currũ regꝭ ioseph clamã-
te p̄cone vt oẽs corã eo genua flecterẽt sic co-
rã rege. Hebrei tñ tradũt p̄conẽ nõ clamasse
ad geniculationez. sed abrech qꝺ sonat pater
tenerrim⁹. Abba em̄ pr. rech delicat⁹ vl' tener
rim⁹. q. d. Et si etate tener. tñ sapiẽtia pat. Et
ait rex ad ioseph. Ego sum pharao. iuramẽtũ
est. ꝛ est sensus. Sicut veꝝ est me esse phara-
onẽ. sic veꝝ est qꝺ dicã. Absqꝫ tuo impio nõ
mouebit quispiã pedẽ aut manũ in egypto. i.
nõ egrediet q̇spiã hic sine nutu tuo: neqꝫ pu-
blicis funget officijs. Et vocauit euz lingua
egyptiaca phanecphane. i. saluatorem mũdi.
qꝺ grece põtifanec ꝺr. hebraice tñ sonat ab-
scõditoriũ inuẽtorẽ. et
dedit ei asenech filiaz
putifar dñi sui ꝟginẽ
Triginta annoꝝ erat
ioseph qñ stetit coraz
pharaone. natiqꝫ sunt
ei duo filij priusqꝫ ve
niret fames. Vocauit
qꝫ filiũ ṗmogenitum
manasses. qꝺ est obli-
uio dicẽs. Obliuisci me fecit de⁹ laboꝝ meo-
rum. ꝛ domũ patris mei. Scꝺm vocauit ef-
fraim. qꝺ est fructificatio dicẽs. Crescere me
fecit ꝺs in terra pauptatis mee.

Hebrei i excusatõnẽ
ioseph ꝺ mr̃imonio
alienigene dicũt iob
post flagella duxisse
dinã filiã iacob et ex
ea suscepisse filiaz. de
qua et putifare nata
est asenech.

De ingressu fratrũ ioseph in egyptum.
Capl'm. XCIII.

Ioseph collegit

granũ septẽ ãnis. q̇bꝰ trãsactis ve-
nerũt anni inopie. Et clamauit po
pul⁹ ad pharaonẽ alimenta petẽs. Quibꝰ ille
rñdit. Ite ad ioseph. Aperuitqꝫ ioseph hor-
rea ꝛ vẽdidit egyptijs. Alie etiã puicie venie
bãt i egyptũ: vt emerẽt escas. pecunia ꝓo tra-
debat archarijs regꝭ. Audiẽs ãt iacob ꝙ esce
venderent i egypto: misit illuc decẽ filios su-
os: beniamĩ domi retẽto. Qui ingressi terrã
egypti venerũt ad ioseph. nec agnouerũt eũ.
Cumqꝫ adorassent eum et cognouisset eos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

durꝰ loqbat eis dicēs. Uñ venistꝭ. Qui dixe
rūt. De terra chanaā ad emēdū escas. Et ille
Exploratores estis vt videatꝭ infirmiora ter
re. et diuerso venistis. Et illi. Nō est ita dñe.
ꝫ serui tui oēs sumꝰ filij viri vnꝰ. minimꝰ cuꝫ
pře nřo est. alꝰ nō est sup. Qui ait. Hoc ē qḋ
locutꝰ sum exploratores estꝭ. Impossibile est
eñ viro ydiote tales filios esse. cū etiā regibꝫ
talꝭ filioꝶ copia valde sit difficilꝭ. Per salutē
pharaōis nō egredimi hic oēs donec veniat
frat vř mīmꝰ. Mittite vnū ex voƀ q̄ adducat
eū. Timebat eñ ne forte ꝛ in illū aliq̄d deliq̄s
sent. ꝛ tradidit eos vinctos custodie tribꝫ die
bus. Tertio aūt die eduxit eos. ꝛ retinēs sime
on ligās q̄ꝫ eū illis p̄sentibꝫ: alios abire pmisit.
Qui ꝯq̄rebant adinuicē. Merito hec pati
mur. q̄ꝛ peccauimꝰ in frēm nřm. nesciētes q̄ꝫ i
telligeret eos ioseph q̄ꝛ p interp̄tem loq̄bat
eis. Iussitq̄ꝫ ioseph mīstrꝭ suis vt iplerēt sac
cos eoꝶ. ꝛ reponerēt singloꝶ pecunias i sac
cis suis. datis supra cibarijs in via.

De reditu fratrū ad patrē. Cap. XCIIII.

At illi profecti sūt: venerūtq̄ꝫ ad p̄rem suū iter
rā chanaā. ꝛ dixerūt ei oīa q̄ acci
derāt eis. Cūq̄ꝫ frumēta effunde
rēt. singuli īuenerūt in ore saccoꝶ ligatas pecu
nias. Territisq̄ꝫ oibꝫ: dixit pr. Absq̄ꝫ liberis fe
cistis me. Joseph nō est sup. simeō tenet i vin
culis beniamī auferet. in me hec mala recide
rūt. Et ait rubē. Trade eū mihi. duos filios
meos iterfice. nisi restituā eū tibi. At ille. Nō
descēdet filꝰ meꝰ vobiscū. Interī ꝯsumptꝭ cib
fames opp̄mebat eos. Et dixit iacob ad fili
os. Reuertimi in egyptū. vt ematꝭ paxillum
escaꝶ. Et ait iudas. Si vis pueꝶ mittere no
biscū. ibimꝰ. alioquin
nō imꝰ. Ego suscipiā pueꝶ. ď manu mea re
quire eū. Nisi illū re duxero: ero reus pcti
oñi tpe. Et ait israel. Si sic necesse ē. facite
qḋ vultꝭ. Sumite de optimis fructibꝫ terre
nře vobiscū modicū resine ꝛ mellis. storacis
ꝛ stacte. terebinti. ꝛ amigdalaruꝫ. ꝛ ferte viro
munera. pecuniāq̄ꝫ quā retulistꝭ reportate. et
aliā ad emēdos cibos. Deꝰ aūt faciat voƀ vi
rū placabilē. ꝛ remittat vobiscū frēs. Resina

Ex eo qḋ iacob non tradidit pueꝶ ruben offerēti duos filios. ꝫ iude sub ꝯditōe reatꝰ volūt accipi qḋ maius sit pctm̄ occidere animā q̄ꝫ corpꝰ.

dicit qḋlibet gūmi liquidū vꝶ aridum. a resin
greco qḋ est emanare. Prima p̄ciosior est q̄ ꝛ
terebintina dr. qḋ forte exponēdo subdit. ꝛ te
rebinti. Scḋa est lentiscina. q̄ venit de chio in
sula. Tertia pinea. Forte balsamuꝫ sic voca
uit. Josephꝰ eñ i p̄ncipio muneꝶ vnguenta
balsami posuit. ꝛ resinā tacuit. Storacē q̄dā
dicūt spēciē resine. Hieronymꝰ dic in hebreo
esse nethota. qḋ sonat generalr thimiama. ꝛ i
ysaia p domo. Nethota q̄dā trāstulerunt do
mus thimiamatꝭ. quidā domꝰ storacis.

De ingressu fratrū in egyptū cū beniamin Caplm. XCV.

Igitur filij iacob descenderūt in egyptū. ꝛ steterūt co
ram ioseph. Qui p̄cepit dispēsatori
suo vt introduceret eos. pararetq̄ꝫ ꝯuiuiū. q̄ꝛ
secū erāt comesturi. Illi timentes se introdu
ctos p pecunia quā retulerāt. dicebāt dispen
satori se eandē retulisse. ꝛ eis nesciētibꝫ reposi
tam fuisse etiā i sacculis. qui ait. Pax vobis.
Deꝰ vester dedit voƀ eā pecuniā quaꝫ dedistꝭ
mihi ego habeo. Eduxitq̄ꝫ ad eos simeō. Pa
rabāt q̄ꝫ munera donec ingrederet ioseph me
ridie. Cui ingresso obtulerunt munera. ꝛ ad
orauerūt in terrā. ꝛ accepto q̄ꝫ saluꝰ esset pater
benedictoq̄ꝫ beniamin. cōmota sūt viscera eiꝰ
et ingressus cubiculū fleuit. lotaq̄ꝫ facie egres
sus ꝯtinuit se ꝛ ait. Ponite panes. Sedit aūt
ioseph seorsum tanq̄ꝫ alienigena. ꝛ egyptij se
orsum vt indigene. ꝛ frēs seorsum vt aduene.
Prophanū eñ putāt egyptij edere cū hebre
is. forte p dispari cultu. Disposuitq̄ꝫ Joseph
fratres s̄m ordinem etatis eoꝶ. sicut in domo
patris sedere ꝯsueuerant. datisq̄ꝫ partibꝫ mi
rabant q̄ꝫ pars beniamin quinq̄ꝫ partibꝫ exce
deret. Josephus aūt dicit. Beniamī duplici
bus partibꝫ honorabat. Utrūq̄ꝫ aūt stare po
test. si quinq̄ꝫ ciboꝶ fuerunt impositiones. et
de qualibet duplum dedit. Biberūtq̄ꝫ ꝛ ine
briati sunt cuꝫ eo. id est. saciati cibo s̄m idio
ma hebreum. Precepitq̄ꝫ ioseph dispēsatori
suo vt impleret saccos. ꝛ pecunias eoꝶ repo
neret vt prꝰ. ꝛ ciphū suū argēteū in sacco mi
noris reponeret. Factūq̄ꝫ est ita. Ortoq̄ꝫ ma
ne dimissi sunt. Tunc dispensator iubente io
seph insecutus est eos. et apprehensis ait. Pes
simam rem fecistis. ciphum furati estis i quo
bibit dominus meus. et in quo auguria
ri solet. At illi dixerunt. Apud quemcunq̄ꝫ

26

inuentũ fuerit qd queris moriat̃ ⁊ nos serui erim⁹ dñi tui. Ille scrutat⁹ incipiẽs a maiori vsq₃ ad minorẽ, inuenit ciphũ in sacco beniamin. Illi aũt redierũt ad ioseph. Qui ait. An ignoratis ꝙ nõ sit similis mihi in auguriãdi sciẽtia. Forte ioco dictũ est, nec est imputandum. Judas ꝓ plurimũ supplicabat, vt ipm meliorẽ ꝑ puero seruũ retineret, q₂ in suã cu₃ fidẽ receperat a patre.

¶ Q᷒ ioseph idicauit se frib₉. Cap. XCVI.

Non poterat vl tra se cohibere ioseph, ⁊ electꝭ aliis foras cũ fletu clamabat, ita ꝙ q̃ exierãt audirẽt. Ego su₃ ioseph. Nolite timere, ꝑ salute vestra misit me dñs añ vos. Biennũ iã famis trãsijt adhuc q̃nq₃ anni restãt, q̃b⁹ nec arari nec meti poterit, qd ex nimia fluuij inundatiõe credit̃ accidisse. Et adiecit. Festinate ⁊ nũciate patri meo gloriã meã, adducite eũ ad me, vt pascam vos ⁊ pecora via: ne moriamini, ⁊ habitabitꝭ in t̃ra iessen. Ocl'i vestri vidẽt, ꝙ os meũ loquat̃ ad vos. i. vez est qd loquor. Osculatusq₃ est ioseph oẽs frẽs suos, fleuitq₃ sup singl'os. Auditũq₃ est ꝟbu₃ in aula regis Sauisusq₃ est pharao ⁊ dixit ad ioseph. Dic fratrib₉ tuis. Tollite plaustra de egypto ad subuectionẽ ꝯiugũ ⁊ paruulo₂₃. Oia vestra adducite vobiscũ, dabo vob oia bona egipti, ⁊ medullã terre comedetis. Factũq₃ est ita. Deditq₃ Joseph singulis binas stolas. Stola dicit̃ a telon qd est longu₃ q̃si tunica talaris. Beniamin vero dedit. ccc. argẽteos. ⁊ q̃nq₃ stolas optimas, ⁊ totidẽ misit patri, asinosq₃ decẽ, qui subueherẽt ex omnibus bonis egypti. ⁊ ꝓficiscentib₉ ait. Ne irascamini in via. Qui cũ venissent ad patrẽ dixerũt. Joseph viuit, ⁊ dñatur in egypto. Jacob q̃si de graui somno euigilãs nõ credebat eis. Cũq₃ vidisset oia q̃ miserat ei ait. Sufficit mihi si filius me⁹ ioseph viuit. quasi de pena vel gloria nõ multũ curo, si viuit: vadã et videbo eũ p̃iusq₃ moriar.

De descẽsu isrl' in egyptũ. Cap. XCVII.

Igitur profectus isrl' cũ oib₉ q̃ habebat, venit ad puteũ iuramenti. ⁊ mactatis victimis deo: audiuit deũ ꝑ visionẽ noctꝭ dicentẽ sibi. Noli timere, descẽde in egyptũ, faciãq₃ te ibi in gentẽ magnã ⁊ inde reducã te. Joseph q₃ ponẽt manũ suã sup̃ oculos tuos Surgens ergo de puteo iuramẽti, venit in egyptũ cum omni semie suo. Cũcte aĩe q̃ egresse sunt cum eo, ⁊ egresse de femore eius. Nõ ꝙ aĩe sint ex traduce, sed a parte totũ intelligit̃, fuerũt. lx. ⁊ vj. ꝑter ipsum ⁊ ioseph cũ duob₉ filijs q̃ erãt in egypto, fuerũt ḡ oẽs sil'. lxx. Tñ. lxx. trãstulerũt. lxxv. ⁊ lucas siliter in actib₉ apl'o₂, sed ꝑ ꝑoccupationẽ dictũ esse Hieronym⁹ asserit. ⁊ enumeratos cũ eis. v. filios filio₂ ioseph. q̃a illi duas facturi erãt trib₉. Lucas quidẽ scribens act⁹ apl'icos gentib₉, nõ fuit ausus mutare verbũ. lxx. q₂ eo₂ vigebat auctoritas inter gẽtes ipe ꝓo adhuc eis erat ignot⁹. Ipi etiam. lxx. in deuteronomio trãstulerũt. ꝙ israel ingressus est cũ aĩab₉. lxx. Nota in his numerari her ⁊ onã filios iude: q̃ tñ mortui sũt ĩ terra chanaan. Forte in loco defuncto₂ numerant̃ due ancille iacob. si tñ ⁊ ille intrauerũt. Vel more scp̃ture summã numeri posuit ꝯ̃uis parũ desit. Itẽ nota si dina numerat̃ inter filios ⁊ nepotes. lxx. sunt ꝑter iacob. Filie eñ. lie. xxxiij. filij zelphe. xvj. filij rachel. xiiij. filij bale. vij. Nota ꝙ cũ ioseph nondũ haberet nisi duos, restat vt beniamin haberet decẽ sed in libro non legunt̃ nisi nouẽ. Forte vicio scripto₂ duo noia scripta sunt ꝑ vno vñ magister hugo, asbel tertiũ in asa ⁊ belũ diuisit. Sed nõ videt̃ posse stare, q₂ in numeris cu₃ familie tribuũ numerant̃ victis madianitis, sic legit̃. Asbel a quo familia asbelita₂. S₃ in hebraica veritate, ros ⁊ numphin duo sũt nomina que apud nos viciose iũcta sunt. q̃a forte iosephus pro asbel posuit Asbela, ideo sic diuisit.

¶ Q᷒ ioseph occurrit patri suo ⁊ introduxit eum ad regem. Capl'm. XCVIII.

Premisit ergo iacob ad Joseph vt occurreret ei. Qui iũcto curru occurrit ei in iessen. Alij dicũt ad vrbẽ heroũ in terra ramessẽ que tunc iessen: post thebais dicta est. a qua thebei. quo₂ legioni ꝑfuit beat⁹ mauricius. Alie sũt thebe. vñ thebani. Postea cu₃ reges fuerũt ex ea. dicta est vrbs heroum. q₂ heroes egypti ei debebant custodiam. In finib₉ terre illius postea edificauerunt hebrei cogentibus egyptijs vrbem tabernaculo₂ que dicta est ramasse. post pagus arsenoites dicta est. quod sonat sine sexu. sic dicta. quando sine

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

diſcretiōe vterꝗ; ſexus cepit impare egypto.
Dixitꝗ; ioſeph ad oēm domū pr̄is ſui. Ibo ⁊
nūciabo pharaoni veniſſe vos ⁊ viros eē pa
ſtores. Cūꝗ; dixerit vobis. qd̄ eſt opꝰ veſtrū.
dicetis. Paſtores ſumꝰ nos ⁊ pr̄es nr̄i. Hec
dicetꝫ vt habitetis ſeorſum ab egyptijs ī opti
ma terra ieſſen. qꝛ deteſtanꝶ oēs egyptij paſto
res ouiū. qꝛ nō comedūt eas. ſꝫ colunt vt ha-
monē. Ingreſſuſꝗ; ioſeph ad regē. extremos
fratrū ſuoꝝ. i. ſupmos. v. viros ſtatuit corā re
ge. q̄ cū dixiſſent ſe paſtores ouiū addiderūt.
nō eſt herba ī terra chanaan. petimuſꝗ; vt iu
beas nos ſuos tuos eſſe ī terra ieſſen. nec em̄
ſepari volumꝰ. ſꝫ cōem patrꝫ ꝓuidentiā facere
Si querit quō egiptꝰ tpe inopie abundabat
in paſcuis. Dicimꝰ. qꝛ egiptꝰ ꝯ naturā aliarū
regionū cū abundat frugibꝫ ſteril' eſt ī paſcu
is. ⁊ ecōuerſo. Diutior vl' diuturnior em̄ mo-
ra flumīs ſuꝑ terrā tpa colēdi īpedit. vel ſata
extiguit. paſcua aūt nutrit. Poſt hec introdu
xit ioſeph patrē ad regē. bn̄dixitꝗ; regi. Inq̄-
ſituſꝗ; a rege d̄ diebꝫ ānoꝝ ſuoꝝ. ait. Dies pe
regrinatiōis vite mee. c. xxx. annoꝝ ſūt. parui
et mali. nec ꝑuenerūt vſꝗ; ad dies patrū meo
rū. Peregrinatiōis dixit. qꝛ ſcti vitā hāc ꝓ in
colatu habēt. Mali dixit. qꝛ ſapiens accuſa-
tor eſt ſui. ꝙ aūt dixit parui. determinauit di-
cens. nec ꝑuenerūt ⁊c. Dedit ģ ioſeph fratri-
bus ſuis poſſeſſionē in optimo terre ſolo ra-
meſſes. Dicit tn̄ ioſephꝰ. Cōceſſit eis pharao
vt in eliopolitana vrbe ꝯuerſarenꝶ. illic enim
paſcua paſtores eiꝰ habebāt. ſciens gratū eſſe
egiptijs ſepari a ſe paſtores ⁊ nihil qd̄ eoruꝫ
eſſet iſtis dediſſe. Forte ad territoriuꝫ helio-
poleos ſpectabat terra ieſſen.

De datione ſiue annona quinte partis fru
gum inſtituta. Caplm̄. XCIX.

Nualuit fames

l in egipto. Cūꝗ; defeciſſet p̄ciū em-
ptoribꝫ ſuſtētauit eos ioſeph āno
illo ꝓ cōmutatiōe pecoꝝ. Seq̄nti anno cum
iterū fame perirēt. emit oēm t̄rā egipti ioſeph
ꝓ alimētis. ⁊ ſubiecit eā ſeruituti pharaonis
p̄ter t̄rā ſacerdotū quā dederāt eis reges q̄bꝫ
ſtatuta cibaria ex horreis publicꝫ debebātur.
⁊ iō nō ſunt cōpulſi vēdere poſſeſſiōes ſuas.
Circa finē ꝟo ſterilitatis ait ioſeph ad ꝑplos
En vos ⁊ pecora vr̄a ⁊ terra ī manu pharao
nis ſunt. Ecce vob̄ reddo terrā ⁊ pecora. ⁊ da
bo ſemīa ⁊ coletis terrā regi. quintā ꝑtem da-
bitis regi. q̄ttuor reliquas ꝑmito vobis in ſe-
mentē ⁊ in cibos. Qui dixerūt. Salꝰ noſtra ī
manu tua eſt. Ex tūc vſꝗ; nūc quinta ꝑs ſol-
uiꝶ regibꝫ egipti. Et factū eſt q̄ſi in legē.

De iuramēto qd̄ fecit ioſeph pr̄i. Cap. C

Abitauit ergo iſ

h rael ī terra egipti auctuſꝗ; ē nimis ⁊
vixit ī ea. xvij. annis. factiꝗ; ſunt di-
es ſui. c. xlvij. ānoꝝ. Cūꝗ; videret diē obitꝰ ſui
iminere. vocauit ioſeph ⁊ fecit vt poneret ma
nū ſub femore ſuo ⁊ iuraret. i. ꝑ circūciſionis
ſctitatē iurauit. ħ ſm iudeos. vel ꝑ xp̄m. ꝙ ſe-
peliret eū ī ſepulchro maioꝝ ſuoꝝ qd̄ abraha
miū d̄r. ⁊ īterſerēdo dixit. vbi mortua fuit ra-
chel q̄ſi ſe excuſās ꝙ nō ſepelierat eā vbi ipſe
volebat ſepeliri. Cura fuit ſctis ſepeliri ī ter-
ra q̄ ſciebāt xp̄m reſurrectuꝝ. vt cū eo reſurge
rēt. Diſtat em̄ abrahamiū a caluaria fere. xxx
miliaribꝫ. Cūꝗ; iuraſſet ioſeph. ꝯuerſus iſra-
el ad lectuli caput qd̄ erat ad oriētē. adorauit
deū. Quidā codices hn̄t adorauit ſuꝑ caput
ꝟge eius. vel ī capite virge ſue. ⁊ vtrūꝗ; ſtare
pōt. Potuit em̄ ſenex hr̄e virgā vt in hac eta-
te fieri ſolet ⁊ īnixꝰ ſuꝑ eā adorauit. vl' ſceptrū
quod gerebat ioſeph ſuſcepit donec iuraſſet.
Cūꝗ; iuraſſet īnixꝰ ſuꝑ cacumē nōdū reddite
virge. adorauit deū. Nō em̄ credendū eſt. di-
centibꝫ ꝙ adorauerit ſceptrū ioſeph.

De bn̄dictōe effraim ⁊ manaſſe. Cap. CI.

Terum nuncia

l tū eſt ioſeph ꝙ egrotaret pr̄ eius.
aſſūptiſꝗ; duobꝫ filijs ꝑrexit. Au-
diens ſenex veniſſe filiū ꝯfortatꝰ eſt ⁊ ſedit in
lecto. videſꝗ; iacob ioſeph ⁊ eius duos filios
ait. Qui ſūt iſti. Clare em̄ videre non poterat
Et ait ioſeph. Iſti ſūt filij mei q̄s dedit mihi
deꝰ ī loco iſto. Et ait iacob. Iſti duo mei erūt.
Sic rubē ⁊ ſymeō deputabūꝶ mihi. i. q̄ſꝗ; tri
bū faciet. Reliq̄ q̄s ge
nuerꝫ noīe fratꝝ ſuoꝝ
vocabunꝶ ī poſſeſſio-
nibus ſuis. i. nō faciēt
tribꝫ. ſꝫ ꝯtēti erūt poſ-
ſeſſiōibꝫ ſuis. Vl' ali-
ter. Noīe fratrū ſuoꝝ
Quilibꝫ filioꝝ iacob
p̄ter ioſeph fec̄ tribū
cuiꝰ loco duo eiꝰ filij
duas tribꝫ fecerūt. ſed
tribꝫ leui raro nūeraꝶ
vocabunꝶ. i. annūerabunꝶ tribubꝫ fratrū ſuo
rū ita ꝙ q̄dā manaſſe. q̄dā effraim Applicuit
aūt ioſeph manaſſen ad dexterā pr̄is. ⁊ effra-
im ad ſiniſtrā adorans ⁊ petens vt bn̄diceret

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

eis Jacob ꝓo in spū cācellauit man⁹. minori dextrā supponēs. Q. ō ioseph ꝑuiter accepit et ait. Nō ita ꝯueīt pr̄. Alter em̄ est ꝑmogenit⁹. Et ille. Scio fili mi scio. ⁊ ille quidē erit i populos. ʒ mior maior erit. ⁊ semē ei⁹ crescet i gētes. Hoc ipletū est i ieroboā. q̇ ꝑm⁹ impauit decē tribubꝫ. ⁊ fuit effraita. Et ait ad effraim. In te bn̄dicet᷑ isrl'. ⁊ dicet᷑ i ꝓuerbiū. Faciat tibi de⁹ sicut effraim ⁊ manasse. Et ad ambos ait. De⁹ patrū nr̄oꝝ bn̄dicat pueris istis. ⁊ inuocet᷑ nomē meū sup eos. i. noīa abrahā ⁊ ysaac. ⁊ crescāt i multitudinē sup terrā. Et ait ad ioseph. De⁹ reducet vos in terrā vestrā. do tibi ꝓter fratres tuos sichimā quaʒ tuli in gladio ⁊ arcu meo ō manu amorrei. Sane emerat eā. c. agnis a rege emor. ʒ cū ꝓ nece sichimitaꝝ debuerat auferri sibi: potestatiue semꝑ eā obtinuit.

De bn̄dictōībꝫ duodecī tribuū. Cap. CII

c Onuocauit autē iacob filios suos ⁊ ait ill'. Cōgregami vt annūciē vob q̄ futura sūt i diebꝫ nouissimis. Ad lr̄aʒ ō diuisiōe t̄re ⁊ ō statu tribuū futuro ꝓphetauit.

Nō q2 oībꝫ bn̄dixerit. qō ptʒ i ruben. ʒ q2 oībꝫ ꝓphetauit.

apertissime vero de vtroq3 xp̄i aduentu.

De ruben. Capl'm. CIII.

r Uben p̄mogenitus me⁹ fortitudo mea. i. quē genui in etate robusta. ꝑncipiū dolorꝫ mei. i. sollicitudīs mee circa meos filios. vn̄ alij hn̄t capl'm liberꝫ meis. Prior in donis maior i impio. supple esse debueras. Effus⁹ es sic aq̄. i. in vilē libidinē. Non crescas. q2 ascēdisti cubile patris tui. Uel ita distingue Effus⁹ es sic aq̄. n̄ crescas q2 ascēdisti cubile p̄ris tui. ac si diceret Lege primogeniture honor tibi p̄ alijs debebat᷑ ⁊ duplicitas in possessiōe. ʒ sufficiat tibi ꝓ crimīe tuo parē eē ceterꝫ. Nō ḡ superexcresces sic aq̄ bulliēs supegrediet᷑ vl' sic fluuius inundans.

Hiero. in libro. j. hebraicaꝝ q̄stionū genes. cap. cc. vij. sic dicit. In hebreo scribit᷑ Rubē primoge. me. for. m. ⁊ cap. in li. m. maior ad portādū. ⁊ maior robore effus⁹ es sic aq̄. ne adijciat᷑. ascēdisti cubile patrꝫ tui. ⁊ ꝯtamīasti stratū i ascēsu. Est auteʒ sensus h̄ Tu es ꝑmogenit⁹ me⁹ maior i liberꝫ. ⁊ ō bebas iuxta ordinē natiuitatis et hereditatꝫ q̄ ꝑmogenitꝫ iure debebat᷑ sacerdotiū accipe ⁊ regnū h̄ etiā portando onere ⁊ ꝑualido robore mōstrat᷑. Uerū q2 peccasti. ⁊ velut aqua q̄ vasculo nō tenet᷑ voluptatꝫ effusus es ipetu. idcirco p̄cipio tibi vt vltra nō pecces. sisq3 in fratrū numero penā ex pctō luens. q2 ꝑmogeniti ordinē ꝑdidisti.

De simeone ⁊ leui. Capl'm. CIIII.

s Imeon et leui vasa iniq̄tatꝫ. q2 i furore suo occiderūt viros. s. sichimitas. ⁊ foderūt murū i volūtate sua. Hic apit q2 ꝯ voluntatē suā factū fuit istud. Alij habēt subneruauerūt tauꝝ. qō quidā de filio regꝫ q̇ rapuerat dinā itelligūt. q̇dā ō xp̄o. q̇dā de taurꝫ ipi⁹. ꝑ silempsim dictū putāt. In ꝯsilio eoꝝ nō veīat aīa mea. h̄ plane ō xp̄o. De simeō em̄ scribe. de leui sacerdotes. q̇ꝝ ꝯsilio xp̄s occisus est. Diuidā eos in iacob. ⁊ disperdā in isrl'. Ad lr̄am leui sortē nō habuit in terra. sed admixtus alijs viculos habuit ad alēda pecora. Simeō similiter q2 modic⁹ erat sortē nō habuit. sed receptus est in sortē iude.

De iuda. Capl'm. CV.

s Equitur de iuda vbi ꝓphetat ō reḡ futuro i iuda ⁊ plane ō xp̄o Juda te laudabūt frēs tui. Hoc factū est quando alijs hesitantibꝫ ꝑm⁹ post moysen intrauit mare rubrū. vbi ⁊ regnū ꝓmeruit. Man⁹ tua in ceruicibꝫ inimicoꝝ tuoꝝ. ⁊ adorabūt te filij p̄ris tui. Hic notat regē futuꝝ. Catul⁹ leonis iudas. h̄ de capite regni. Dauid em̄ minim⁹ fratꝝ elect⁹ est i regē. Ad p̄dā fili mi ascēdisti. q2 ꝑmo dauid ꝑlimos hostes habuit. Req̄escēs accubuisti vt leo ⁊ q̄si leena. q2 postea in pace regūit ⁊ maxīe timebat᷑. Quis suscitabit eū ad ꝓphetandū. q. d. spūs sol⁹ q̇ direct⁹ est in dauid. Ul' de successiōe salomōis dici potest nō auferet᷑ sceptrū. i. rex ō iuda. ⁊ dux ō femoribꝫ ei⁹ donec veīat q̇ mittēd⁹ est a p̄re. scʒ xp̄s. Usq3 ad trāsmigrationē babilōis. xx. fuerūt reges ō iuda. exinde duces vsq3 ad hircanū. Et iteꝝ fuerūt reges circa tp̄a xp̄i. ⁊ defecerūt vtriq3 ⁊ regūit herodes alienigena. ⁊ ipse erit expe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

ctatio gentiū sal⁹.ſ.exoptata nō ſoluꝫ iudeis: ſꝫ etiā gētibꝫ. Tandē ꝯuertit ſmonē ad filium iudā de illo xp̄o mittēdo ſic. O fili mi. ille erit ligās ad vineā pullū ſuū. ⁊ ad vitē aſinā ſuā. i. gētilē ⁊ iudeū ſibi q̄ vitis ē aſſociabit. Lauabit in vino ſtolā ſuā. ⁊ in ſanguīe vue palliuꝫ ſuū. i. carnē ſuā paſſiōis ſanguine cruentabit. Pulchriores ocl'i ei⁹ vino. i. apl'i. ⁊ dētes ei⁹. id eſt p̄dicatores. lacte cādidiores. Hebreus oīa de iuda ſic. Nō auferek ſceptrū de iuda. i. quoddā dominiū q̄. ſ. p̄m⁹ intrauit mare rubrū. p̄m⁹ obtulit facto tabernacl'o. ⁊ hmōi donec veniat qui mittēd⁹ eſt. Hebre⁹ dicit donec veniat ſilo. i. vſqꝫ ad ſaulē vnctū in ſilo. Poſt tñ rediit ad iudā. qui eripuit ioſeph a manibꝫ fratrū ſuoꝝ. Erit expectatio gentiū. i. tribuū. vñ dñs. Judas aſcēdet p̄ vob in p̄liū. Ligās ad vineā pullū ⁊ ad vitē aſinā. i. tāta erit ei copia vini q̄ in vna vite onerabik aſin⁹. ⁊ ob h̄ etiā rubicūdos dixit oculos. qꝛ ſic apparet in ocl'is bibētiū. Jn cādore dētiū copiā ouiū et lactꝭ notat. qꝛ lac comeſtū apparet in dētibꝫ.

De zabulon. Capl'm. CVI.

Abulon in lito

z re maris habitabit. ⁊ in ſtatiōe nauium ptingens vſqꝫ ſydonem. Ad litterā tribꝫ hec maritima poſſedit.

De yſachar. Capl'm. CVII.

Sachar aſinus

y fortis. vl' oſſe⁹. i. vir agricola. accubās in termīs. qꝛ mediterranea poſſedit inter maritimā ⁊ mōtes. Et vidit reqem q̄ eſſet bona. i. terrā fecundā. vñ ſeq̄k. ⁊ terraꝫ q̄ eſſet optīa. ⁊ ſuppoſuit humeꝝ ſuū ad portandū. qꝛ in vehēdis mercibꝫ ad mare q̄ ī finibus ſuis abūdabāt laborauit. factuſqꝫ eſt tributꝭ ſuiēs. i. nauibꝫ ferētibꝫ tributa. Hoc hebrei methaforice exponūt dicētes. qꝛ nocte et die ſtudēdo laborauit. ⁊ idō oēs tribꝫ ei ſeruierūt. quaſi magiſtro dona ferētes.

De dan. Capl'm. CVIII.

An iudicabit po

d pulū ſuuꝫ ſicut ⁊ alia tribꝫ iſrl'. Fiat dan coluber in via. ceraſtes ī ſemita mordēs vngulas equi. vt cadat aſcenſor eius retro. Hoc in ſampſone īpletū eſt. q. d. Licet dan ſit mīma tribꝫ. tñ de ea ſurget iudex in iſrael. ſicut ⁊ de aliis. q̄ ad modū colubri vias obſeruabit. ne hoſtibꝫ liceat vagari p̄ iudeaꝫ depopulādo vt p̄ri⁹. ⁊ ſupbiam philiſtiim retrocedere faciet. Sꝫ q̄uis tant⁹ ſit. nō tñ erit xp̄s. Vñ ſubdit. Tñ poſt illū ſalutare tuū expectabo dñe. Exponik h̄ etiā de antichriſto. quē ventuꝝ de dan aſſerunt. qui ꝯ ſctōs morſu peſtifere p̄dicatiōis ⁊ cornu p̄tātis armabik. Mltos etiā qui aſcēderāt ad culmē ꝟtutū. deiiciet retro. ⁊ tūc veniet ſaluator ad iudiciū expectatus Alii referūt h̄ ad iudā. q̄ equū id eſt. carnē xp̄i ⁊ aſcenſorē eius. i. aīam morſu p̄ditiōis deiecit in mortē. tamē ſaluator expectatus reſurget. Sed iudas credik fuiſſe de yſachar.

De gad. Capl'm. CIX.

Ad accictus vel

g latrūcul⁹ p̄liabik añ eū ⁊ ipe accingek retrorſū. Gad cū rubē. ⁊ dimidia tribu manaſſe relictꝭ vxoribꝫ ⁊ liberis. vltra iordanē in finibꝫ ſuis armat⁹ p̄ceſſit iſrl' in terrā p̄ ꝯditiōe accepta a ioſue vt rediret ī terram quā occupauerat. ſed poſt. xiiii. annos p̄mus reuertēs. p̄liū vicinaꝝ gentiū aduerſus ſuos quos reliquerat inuenit. ⁊ fortiter dimicans hoſtes ſtrauit.

De Aſer. Capl'm. CX.

Ser pinguis pa

a nis ⁊ p̄bebit delicias regibꝫ. Fertilis em̄ fuit huius poſſeſſio. ⁊ deliciis affluens.

De neptalim. Capl'm. CXI.

Eptalim ceruus

n emiſſus. et dans eloquia pulchritudinis. Per velocitatē cerui ſigk velocitas t̄re vberioꝝ. q̄ p̄ aliis p̄cioſos fruct⁹ parit. Alii hñt. ager irrigu⁹. qꝛ ſup lacū geneſaret iordane irrigak. vl' aq̄ calide ibi ſūt. Cōmēdationē ꝟo eloq̄oꝝ ad mōtē thabor q̄ ī finibꝫ ei⁹ eſt refert. qꝛ eū ꝓphe icoluert. vl' qꝛ de p̄mis ei⁹ frugibꝫ offerebak ī paſcha. vñ fiebat laus dō q̄ eſt eloquiū pulchritudinis. Tñ ad xp̄m ⁊ apl'os verius referk. quia ibi maxime docuit.

De bñdictiōibꝫ ioſeph. Capl'm. CXII.

Ilius Joſeph

f accreſcens virtute. ſ. ⁊ dignitate. vel ꝓpter duas p̄tes in tribubꝫ. Fi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

lie discurrerunt ꝑ murū. Hic notat. q꞉ ioseph
trāseunte ꝑ egyptum mulieres ascendebant
muros vt viderēt eius pulchritudinē. Exa-
sperauerūt eum ⁊ iurgati sunt. iuideruntq꞉ illi
habētes iacula. Hoc de fratribꝫ eius vel ꝺ vi-
ris egyptiꝭ. qui iaculis inuidie armati sūt cō
tra eū. Sedit in forti arcus eius. i. in dño. et
ideo dissoluta sunt vincula brachiorū ⁊ ma-
nuū illius ꝑ manus potētis iacob. i. deus q̇
est potētia iacob soluit vincula quibꝫ ligaue-
rant eū fratres. Inde pastor egressus ē lapis
israel. q꞉ de eo ieroboam qui fortiter rexit isrl'.
id est. x. tribꝫ. vl' pastor totius familie pr̄is in
egypto. Hebreus habet verius. Inde pasto-
rū lapidē in israel. Post cōmendationē eius
benedixit ei sic. Deus pr̄is tui erit adiutor tu
us. Omnipotēs benedicet tibi bn̄dictōibus
celi desuꝑ. bn̄dictionibꝫ abyssi iacētis deorsū
bn̄dictiōibꝫ vberū ⁊ vulue. Ordo cōuersus.
q꞉ ꝑ ꝯceptione ⁊ nutritione ponit᷑. Optat ei
rorem celi. fertilitatē terre. vbertatē lactis. fe-
cunditatē pecoꝝ. Benedictōes patris tui cō
fortate sūt benedictiōibꝫ patrū eiꝰ. donec ve-
niret desideriū colliū eternoꝝ. Hic ad litterā
nihil est expositū. Forte sic intelligi pōt. Le-
git᷑ in numeris. Inclinati sūt scopuli arnon.
vel gestierūt scopuli arnō. ⁊ in psalmo. Mō-
tes exultauerūt sicut arietes. ⁊. c. s. a. o. Et hoc
dicit desideriū colliū eternoꝝ. Hec tria ad idē
spectāt. Alibi dicunt᷑ colles tetragoni eterni.
Dicimꝰ ꝙ iuxta arnō fuisse colles asperrimos
⁊ saxeos. ⁊ ideo dicti sūt eterni. Quattuor ha
bebāt ceraunia. vn̄ ⁊ tetragoni dicti sunt ꝙrū
aliqua ꝑs inclinata est corā isrl'. vt facile trans
iret. ⁊ quasi applausit eoꝝ aduentui. Et forte
dimidia tribꝫ manasse circa mōtes illos sor-
tem habuit. Et est sensus. Sic benedicet᷑ io-
seph. donec ꝑ colles exultātes intret terraꝫ ꝓ
missam. ⁊ vltra. q꞉ donec inclusiuū est. Forte
ꝓphetauit de mōte effraim. ⁊ mōte samarie. in
quibꝫ regnauit isrl'. vel de montibꝫ medoꝝ et
ꝑsaꝝ. vltra quos exulat adhuc effraim ⁊ ma-
nasses. ⁊ letata est terra de exilio hostiū. ⁊ tūc
donec exclusiuū est. Tūc em̄ termiata est glo
ria israel. Ex hebreo habet᷑ hic sensus: Donec
iungant᷑ colles eterni celo. Et est sensus. Be-
nedictus sit ioseph vbiq꞉. more loquēdi. Sic
em̄ solet dici. donec celū ⁊ terra coeāt. Et hee
omnes benedictiōes fiant in capite ioseph. ⁊
in vertice nazarei. i. sancti inter frēs suos.

De beniamin. Capl'm. CXXIII.

b Eniamin lupus
rapax mane comedet ꝑdam. ⁊ ve-
spere diuidet spolia Quidā referūt
hoc ad hierusalē q̄ fuit i sorte beniamin. q̄ di-
cit᷑ lupus rapax. q꞉ sanguinē ꝓphetaꝝ ⁊ chri-
sti fudit. ⁊ mane egressiōis de egypto ꝑdam.
id est legē q̄si extortam a deo accepit. ⁊ adhuc
eā comedit. sed in vespera mūdi diuidet spiri-
tū viuificantē a lr̄a occidēte. Hebrei ad altare
qꝺ fuit in hierusalē referūt qꝺ ꝺr. lupꝰ rapax.
ꝓpter ignis voracitatē. in quo mane sacerdo-
tes ꝓponebāt victimas ad adolendū. vespere
ipi inter se ꝑtes suas q̄ de sacrificiꝭ eos con-
tingebāt diuidebāt. Sed veriꝰ de paulo intel
ligit᷑ qui fuit de beniamin. q̇ ꝑmo fideles ꝑse
cutus post fidelis eloq̄a dei ⁊ gradꝰ eccl'ie di
spēsauit. vel q꞉ hec tribꝫ multū fuit bellicosa.
Et bn̄dixit singulis ꝓpriꝭ bn̄dictiōibꝫ. nō ꝙ
singulis bona dixerit. ſꝫ q꞉ bn̄ ⁊ ꝓphetice di-
xit. vel q꞉ ex maxia parte benedixit eos.

De morte iacob ⁊ trāslatiōe eius in ebron.
Capl'm. CXXIIII.

b Eclocutus est ia
cob collegit pedes suos suꝑ lectu
lū ⁊ obiit. ⁊ appositus est ad ꝓpl'm
suū. i. ad angelos certa spe tandē in re. Notū
quidē est ꝙ appositus est ad abrahaꝫ ⁊ ysaac.
sed tā pauci ꝓpl's dici nō possunt. Vel popu-
lus dici pn̄t oēs ab adā ꝑdestinati qui erāt i
sinu abrahe. Ioseph ꝟo ꝑcepit medicꝭ vt cō
dirēt eū aromatibꝫ. ⁊ custodirēt eū egyptii. xl.
diebꝫ. Mos em̄ erat ethnicoꝝ incōdita serua
re corꝑa. ix. diebꝫ. ⁊ singulis diebꝫ plāgere. et
fouere ea calida aqua. vt sciret᷑ vtrū aīa egres
sa an sopita foret. cōdita ꝟo. xl. diebꝫ seruabāt
Hebreis mos erat incōdita seruare. vii. diebꝫ
cōdita diebꝫ. xxx. Seruauerūt igitur ⁊ ipi ia-
cob diebꝫ. xxx. ⁊ ita sub amboꝝ custodia trās-
ierūt dies. lxx. Fideles mō q꞉ mortuos suos
fide ⁊ virtutibꝫ cōditos aiūt. xxx. diebus eos
plāgunt. i. speciales missas sub nūero tot die
rum ꝓ ipis celebrāt. Quidā tertiā diē maxie
celebrāt. ꝓ spū aīa ⁊ corꝑe. Alii septimā. quia
transeūt mortui ad septimā quietis. vel ꝓ se-
ptenario aīe ⁊ corporis. Significauit aūt io
seph pharaoni per intercessores ꝙ iurauerat
patri de sepultura. Et accepta licētia a pha-
raone. comitatꝰ fratribꝫ suis. ⁊ multis senibus
egypti detulit ad sepeliendū patrē in hebron

28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

sed timētes bella deuiauerunt a recto itinere venerūtqꝫ ad areā adad. vbi postea ꝑplꝰs mur murās ꝯtra deū diuino igne ꝯsumptus est. ⁊ planxerūt ibi dieb⁹ septē. Et ob h̄ indigne di xerūt locū illū plāctū egypti. Tandē redeun tes ad viā trāsito iordane sepelierūt eū in spe lunca duplici. Rediitqꝫ ioseph in egyptū cū fratrib⁹ ⁊ vniuerso comitatu.

De reditu ioseph ⁊ eiꝰ morte. Cap. CXV

Timentes vero fratres eiꝰ ne mortuo patre mēor fieret iniurie eoꝝ dixerūt ei Pr̄ tuus adhuc viuēs mādauit vt hec verba tibi dice remꝰ. Obsecro obliuiscaris scelerū fratrū tuo rum. nos q̄z oramꝰ vt patri tuo dimittas ini quitatē hāc. Et adorauerūt proni in terram. Fleuitqꝫ ioseph ⁊ ait. Nolite timere. ⁊ ꝯsola tus est eos. Vixitqꝫ. c. ⁊. x. annos. ⁊ vidit fili os effraim vsqꝫ in tertiā generationē. Et etiā de machir filio manasse nati sūt filii in genib⁹ ioseph. Aitqꝫ fratrib⁹ suis. Deꝰ adhuc visita bit vos. ⁊ reducet ad terrā, p qua iurauit pa trib⁹ vestris asportate ossa mea vobiscū. Cū qꝫ adiurasset eos sup h̄. mortuꝰ est. ⁊ ꝯditus aromatib⁹ repositꝰ in loco in egypto. nec mo tus donec egressi sunt filii isrl' d' egypto. Alii fratres s̄m iosephū q̄sqꝫ in obitu suo defere bat ⁊ sepeliebat in hebron. ⁊ post trāslati sūt in sichem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Libri Exodi

Explanatio exodi. Capl'm.I.

Istoria sequi

b

tur exodi.nõ alia q̇dẽ a ṗdicta sꝫ eadẽ ꝯtinuata sed ꝓpter fastidiũ tollendũ in q̇nqꝫ partitiones distincta est.quaꝝ quelibꝫ ꝓpriũ libri sortita est vocabulũ. Etiam hee quinqꝫ distincte sunt ab hebreis. p. liiij.thomos.quoꝝ.xiij.ṗcesserũt in genesi. Hec autẽ scđa partitio grece dr exodus.latine exitus. Odos eñ iter vel via dr. Agit eñ de exitu israel de egypto. Hebraice dr elesmoth. a principio libri ꝛ sonat hec sũt noia.sicut nos a ṗncipijs suis psalmos noiamꝰ.

De seruitute filioꝝ israel. Capl'm.II.

Urrexit igitur

s

rex nouꝰ in egypto.longo tp̄e post mortẽ ioseph. Ab illo eñ sub quo fuit ioseph qui ꝓprio noĩe dictus est nephres Ottauꝰ regnauit ammonaphis.sub q̄ natus est moyses. Regno aũt trãslato ad aliã domũ.rex ille ob h̄ q̄si nouꝰ ignorauit beneficia ioseph.q̄ ꝯtulerat egypto.ꝛ odiebat isrl'm maxime vt ait iosephꝰ.qꝛ inuiderũt eis egyptij ꝓpter virtutẽ ingenij.ꝛ laboris industriã.ꝛ affluentiã opũ.ꝛ sobolis nobilitatẽ. Et ait rex ad ꝓpl'm suũ. Populus isrl' fere fortior est nobis.sapiẽter opprimamꝰ eũ.ne multiplicatus vel ipe ꝯtra nos insurgat.vel addatur hostibus nostris.ꝛ egrediat᷑ liber. Imposuit ergo eis graues angarias operũ quibꝫ fracti non vacarẽt amplexibꝫ. ꝛ magistros operũ ṗfecit eis hebreos.sed magistrꝭ opeꝝ ṗfecit egyptios vt durius affligerẽt eos. Coxerũt ḡ lateres ex quibꝫ edificauerũt regi ciuitates tabernaculoꝝ.phitõ ꝛ ramassen. Ciuitates quidẽ prius erant sed nõ erãt tabernaculoꝝ.erãtqꝫ i finibꝫ egypti. ꝛ ideo murauit eas pharao. vt ibi poneret armatos q̄si in tabernaculis semper excubantes.ne quis posset ingredi vel egredi sine regis nutu. Vel tabernaculoꝝ. id est.pauperũ prius.ꝛ opere illoꝝ illas ditauit Vel vt alia littera habet:positionũ vbi scꝫ fiscus reponeret᷑. Aliud etiã opus nõ tã graue q̄ꝫ seruile imposuit eis.vt lutũ plateaꝝ ꝛ sordes vicoꝝ cophinis exportarẽt.de quo legit᷑. Manus eius in cophino seruierũt. Tertiuꝫ etiã addidit opus ꝭm iosephũ.vt fluuiũ per multas deriuationes diuiderẽt. ꝛ circũdarẽt ciuitates fossatis.ne eas inundare fluuiꝰ valeret.ꝛ iam.cccc.annos in his miserijs expenderunt.i.compleuerũt. Quãto magis aũt opprimebant᷑.tãto magis deo auctore multiplicabantur.

De dolo obstetricum. Capl'm.III.

Uod videñs pha

q

rao alium excogitauit dolum. et ṗcepit obstetricibꝫ hebreoꝝ sephore ꝛ phue que ṗerant multitudini obstetricũ. vt masculos hebreoꝝ in obstetricando interficerent. ꝛ abortum factum esse mentirentur. Feminas autẽ reseruarent. Tum quia fragilis sexꝰ nocere nõ poterat.ꝛ libidini egyptioꝝ deseruirent. Tum quia quidaꝫ sacroꝝ scriba regi predixerat eo tẽpore in israel masculũ nasciturũ:qui regnũ egypti humiliaret.ꝛ virtute vniuersos transcenderet. Timuerunt vero obstetrices deũ ꝛ seruauerũt mares. Que cũ a rege arguerent᷑.mentite sunt dicentes. Hebree scientiã obstetricandi habẽt. priusq̄ꝫ veniamus ad eas pariunt. Et quia timuerũt deum edificauit illis domos.i.locupletauit eas cum essent pauperes vel fecundauit eas cum essent steriles. Augustinus dicit obstetrices venialiter peccasse. Gregorius videtur velle ꝙ mortaliter. Dicit enim ꝙ merces benignitatis earum potuit in eterna vita retribui.sed pro culpa mendacij in terrenã compensationem declinata est.

De submersiõe paruuloꝝ. Capl'm.IIII

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Uidēs ergo pha

v rao dolos sibi nō prodesse aperte
aggressus est eos.ꝑcipiēs vt quic-
quid masculini sexus nascereť in israel in flu-
men,ꝓiceretť.et multi eo tpe submersi perieřt
Pro quo pctō crediť deꝰ egyptios tradidisse
in hunc errorē.vt apim ꝓ deo colerent. Erat
aūt apis.vt ait pliniꝰ.qui ⁊ testať se vididisse
eum quidā taurus.qui ex improuiso egredie
bať de flumine.habens in humero dextro si-
gnū candidū instar lune corniculate.ad quez
cū statim ꝯfluerent egyptij.omni genere mu-
sicoꝝ psallentes leuabať in aera.⁊ suꝑ eos tā-
q̄ꝫ psallens ferebať. ⁊ ad motū vel stationem
ipius ipsi in terra mouebanť ⁊ stabāt ⁊ eadez
die euanescebat. Dicūt aūt quidā q in festo
serapis annuatim emergebat.vnde ⁊ ipm se-
rapim.id est.serapi consecratū autumant vo-
catum. Alij aūt ꝑ decēniū semel apparere di-
cunt. Alij tantū tpe iusti sacerdotis heliopo-
leos.iniusti nō.vt quasi diuiťꝰ iusticia indica
reť sacerdotū. Peccatū ergo fluminis puni-
uit deus in errore fluminis.

De ortu ⁊ educatione moysi.

Caplm. V.

Gressus est post

e hec vir leuita noīe arā.vel amram
qui accepit vxorē contribulē nomi
ne iacobeth.qui nolebat accedere ad vxorem
post edictū.malēs carere liberis q̄ꝫ in necē ꝓ-
creare. Cui deꝰ ꝑ somniū astitit.vt ait iosephꝰ
dicens.ne timeret vxorē cognoscere. q2 puer
quē timebant egyptij nasciturꝰ esset ex ea.etiā
de sacerdotio aaron ei significauit. Tandem
ꝯcepit mulier ⁊ peperit filiū sub silentio.eo q
non multū ei dolores partus insteterint. Et
videns puerū elegantem abscondit euz tribꝫ
mensibus. Cumq̄ꝫ celare non posset.sumpsit
fiscellaz scirpeam in modū fisci.i.sacci rotūdi
vimine complexā.⁊ liniuit eam bitumine ac
pice.⁊ ponēs intus infantulū in carecto ripe
eum exposuit.ne impetu fluminis rapereť.et
stante ꝓcul sorore paruuli maria ⁊ expectan-
te rei exitū ex matris p̄cepto. Ecce aūt descen-
dit terimith filia pharaonis vt lauareť in flu
mine.que videns alueolū.⁊ afferri sibi iubēs
vidit paruulū vagientē.⁊ miserta est eius di-
cens. De infantibꝫ hebreoꝝ est hic. Sic eniz
deus eum venustauerat. vt etiam ab hostibꝫ
dignus alimento habereť. Et cū egyptie plu
res ei admouissent vbera ad lactandū.faciez
auertebat. Et ait maria. Uis inq̇t hebreā ad
ducam.forte vbera gentis sue sequeť. Ex pre
cepto ergo terimith abiens matrē paruuli tā
q̄ꝫ alienā adduxit ⁊ accessit ad eius vbera pu-
er. Suscepit ergo a terimith alendū puerum
et ablactatū reddidit filie pharaonis.que ad
optauit eū in filiū.⁊ dictus est moyses. Egy-
ptij em̄ moys aquā.is saluatū dicunt. Quez
dū quadaz die terimith obtulisset pharaoni.
vt et ipe eum adoptaret.admirans rex pueri
venustatē:coronam quaz tunc forte gestabat
capiti illius imposuit. Erat aūt in ea hamo-
nis imago fabrefacta. Puer autē coronā pro
iecit in terrā.⁊ fregit. Sacerdos aūt eliopole
os a latere regis surgens exclamauit. Hic est
puer quem nobis occidendū deus monstra-
uit.vt de cetero timore careamus.⁊ voluit ir
ruere in eum.sed auxilio regis liberatus est.⁊
persuasione cuiusdā sapientis.qui ꝑ ignorā-
tiam hoc factum esse a puero asseruit. In cu-
ius rei argumentū cum prunas allatas pue-
ro obtulisset.puer eas ori suo apposuit.⁊ lin-
gue sue summitatē igne corrupit. Unde ⁊ he
brei impeditioris lingue eū fuisse autumant.
Tante ꝟo pulchritudinis fuit vt ait iosephꝰ
vt nullꝰ adeo severꝰ esset qui eius aspectui nō
hereret.multiq̄ꝫ dū cernerēt eum per plateas
ferri:occupationes in quibus studebant de-
sererent.

De vxore moysi ethiopissa. Caplm. VI

Actū est autem

f cum adultus fuisset moyses. ethio
pes vastauerūt egyptū vsq̄ꝫ ad mē
phim ⁊ mare.quo circa ꝯuersi ad diuinatio-
nes egyptij acceperunt responsum. vt auxilia
tore vterentur hebreo.⁊ vix obtinuerūt a teri
mith.vt exercitui quē parauerant moysen p̄fi
ceret ducem.prius prestitis sacramentis ne ei
nocerent. Erat autē moyses vir bellicosus et
peritissimus qui fluminis iter tanq̄ꝫ longius
p̄termittens.ꝑ terram duxit exercitum itinere
breuiori.vt improuisos ethiopes preueniret
Sed per loca plena serpentibꝫ iter faciēs.tu-
lit in archis papireis suꝑ plaustra ibices.ci-
conias.s.egyptiacas naturaliter infestas ser-
pentibus. que rostro ꝑ posteriora imisso al-
uum purgant.castraq̄ꝫ metaturꝰ ꝓferebat eos
vt serpentes fugarent ⁊ deuorarent.⁊ ita tutꝰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

per noctem transibat exercitus. Tandē puen
tos ethiopes expugnans. inclusit eos fugien
tes in ciuitatē saba regiaꝫ. quā post cambises
a nomine sororis sue meroem denominauit.
quā cum quia inexpugnabilis erat diuti⁹ ob
sedisset. oculos suos iniecit in euꝫ tarbis filia
regis ethiopum. ꝛ ex cōdicto tradidit ei ciui-
tatem si duceret eam vxorē. ꝛ ita factū est. In
de est ꝙ maria ꝛ aaron iurgati sunt aduersus
moysen ꝓ vxore eius ethiopissa. Dum auteꝫ
redire voluisset nō acquieuit vxor. Proinde
moyses tanꝙ̄ vir peritus astrorū duas ima-
gines sculpsit in gemmis. hui⁹ efficacie. vt al
tera memoriā. altera obliuionē ꝯferret. Cun-
ꝙ̄ paribus anulis eas inseruisset. alterum
scꝫ obliuionis anulum vxori prebuit. alteruꝫ
ipse tulit. vt sicut pari amore sic paribus anu
lis insignirentur. Cepit ergo mulier amoris
viri obliuisci. et tandem libere in egyptuꝫ re-
gressus est.

De fuga moysi ꝛ affinitate ietro.
Caplm. VII.

IN diebus illis
egressus moyses ad fratres suos
in terrā iessen vidit afflictionem
eoꝝ. ꝛ ꝑfectū operis egyptiū per
cutientē quendā de hebreis. ꝛ secreto ꝑcussuꝫ
egyptiū abscōdit in sabulo. Et egressus alte-
ra die vidit duos hebreos rixātes. Qui dum
argueret eū qui fecerat iniuriā. Rn̄dit. Quis
te cōstituit iudicē sup nos. Num me occidere
vis sicut occidisti heri egyptiū. Miratus est
moyses quomō palā factū erat verbū hoc. et
timuit ꝑsertim cū audisset pharao verbū hoc
et quereret eū occidere. Qui fugiēs ꝑ desertū
venit in terrā madian. ꝛ ciboꝝ inopiaꝫ (vt ait
iosephus) virtute tolerātie supabat. ꝛ venit ad
ciuitatē madian circa mare rubrū. sic nomina
tam a quodā filio abrahe de cethura. seditqꝫ
iuxta puteū. Erant aūt sacerdoti madian. id
est primati qui antiquit⁹ sacerdotes dicebant
vij. filie. q̄ dicebant raguel agnoīatus ietro co
gnominatus cine⁹ que venerant vt haurirēt
aquā gregib⁹ suis. Officiū em̄ gregū alendo
rum tūc etiā erat mulieꝝ. maxie in regiōe dro
goditarū. Superuenientes aūt pastores repu
lerāt eas. quos prohibuit moyses ab iniuria
virginū. ꝛ adaquauit greges eaꝝ. Que matu
rius solito redeūtes rogauerūt patrē. ne bene
ficium ꝑegrini retributōe priuaret. Vocatus
ꝙ̄ moyses iurauit vt habitaret cū eo. Et acce
pit vxorē filiaꝫ eius sephorā. q̄ peperit ei ger
son. quod sonat aduena. eo ꝙ in exilio genūe
rat eū. peperitqꝫ alterū quē dixit eliezer. i. dei
mei adiutorium. deditqꝫ ei socer omnē curam
gregum suoꝝ. in quib⁹ oīs antiquis barbarꝫ
erat possessio.

De dei visiōe in rubo. Caplm. VIII.

TAndē mortuus
est rex egypti ꝛ clamauerūt filij isrl'
ad dn̄m ꝛ recordat⁹ est federꝫ quod
pepigerat patrib⁹ eoꝝ. Moyses āt pascebat
greges ouiū in deserto. Cūqꝫ minasset gregē
ad interiora deserti. venit ad mōtē dei synai. q̄
ꝛ in q̄dam ꝑte sui dict⁹ est oreb. ꝛ apparuit ei
dn̄s in flāma ignis in medio rubi. Ignis au
tē viriditatē rubi depascebat inoxi⁹. Erat aūt
mōs ad pasturas egregi⁹ ꝛ herbis abundās.
qꝛ pastores illuc ascēdere nō ꝑsumebāt. tū qꝛ
mōs excelsus erat. tū qꝛ opinio erat deuꝫ ibi
habitare. Et ait moyses. Vadā ꝛ videbo vi-
sionē hāc magnā. ꝛ vocauit eū dn̄s de rubo
et ait. Moyses moyses. Qui rn̄dit. Assum.
Et dn̄s. Tolle calciamēta tua. locus em̄ in q̄
stas terra sancta est. Et ait. Ego suꝫ de⁹ abra-
ham. deus ysaac. ꝛ deus iacob. Vidi affli-
ctionē populi mei in egypto. ꝛ descendi vt li-
berarē eū. ꝛ educā eum in terrā fluentē lacte ꝛ
melle. ad loca chananei. ethei. amorrei. ferezei
euei. ꝛ iebusei. Nomē autē gentis septime. s.
gergesei. tacuit. ꝛ fere vbiqꝫ tacet nisi i deuto-
nomio. Sꝫ veni mittā te ad pharaonē vt edu
cas populū meū de egypto. Et dixit ei moy-
ses. Quis ego sum vt eā ad pharaonē. Et do
minus. Ego ero tecū. ꝛ habebis h̄ signum ꝙ
miserim te. Cū eduxeris populū meū de egy-
pto imolabis deo sup montē istū. q̄si. d. tunc
videb ꝙ ego fui tecū. ꝛ eduxi te de t̄ra egypti.
Hebrei tn̄ termināt h̄ versū ꝙ miserim te. Et
ait moyses. Si dixerint filij israel. q̇s est qui
misit te. qḋ est nomē ei⁹. q̄d dicā eis. Cui dn̄s
Ego sum q̄ sum. q. d. vocor q̄ sum. Et dices
eis. Qui est misit me ad vos. Dices etiā. De⁹
abraam. de⁹ ysaac. de⁹ iacob misit me ad vos
Hoc nomē mihi est in eternum. quia hi tres
testes viuunt in eternuꝫ. Joseph⁹ dicit. Dixit
ei suam appellationem. quam homines pri-
us non audierāt. nec mihi fas est dicere. Va
de congrega seniores israhel et dices eis ꝙ
apparui tibi in rubo. et misi te ad liberandū

eũ.⁊ egredient tecũ ad regẽ egypti. Et dices
ad eũ. Deus hebreoꝝ vocauit nos. Ibimꝰ vi
àm triũ dieꝝ in solitudinẽ. vt imolemꝰ dñ̄o no
stro. Scio tñ ꝙ nõ dimittet vos nisi ꝑ manũ
validã. ⁊ ꝑcutiã egyptũ in mirabilibꝫ meis.
Nec exibitis vacui. sꝫ postulabitis ab egypti-
is ⁊ cõcellaneis vestris vasa ꝓciosa ⁊ vestes ⁊
spoliabitis egyptũ. Dicunt hebrei postulasse
vt dono darent. sed verꝰ est ꝙ mutuo. Excu-
sant aũt ꝑ preceptũ dñi.

De signis datis moysi. Caplm. IX.

T ait moyses.

e Nõ credẽt mihi. Cui dñs. Quid
est qđ tenes in manu tua. Rñdit.
Virga. Et ait. Proijce eã i trã. Et ꝓiecit. Et
ꝟsa est i colubrũ. Et expauit moyses. ita vt fu
geret. Et dixit dñs. Apphende caudã eiꝰ. Et
cũ tenuisset. versa est i ꝟgã. In hebreo em̃ co-
luber femĩ generis est. Et ait. Hoc signũ facies
vt credãt tibi. Et adiecit. Mitte manũ tuã in
sinũ tuũ. Et misit. ⁊ facta est leprosa. i. albida
instar niuis. Iteꝝ ait. Retrahe manũ in sinũ.
Et retraxit. ⁊ ꝓtulit. ⁊ erat similis carni reliq.
Et iteꝝ. Sꝫ neqꝫ his diebꝫ signis credẽt Su
me aquã fluminis. ⁊ fũde sup terrã aridã: ⁊ ver
tet in sanguinẽ. Et ait moyses. Obsecro dñe.
mitte aliũ. nã ĩpeditioris lingue factꝰ sum ex q̃
locutꝰ es ad seruũ tuũ. nec etiã eloquẽs suꝫ ab
heri ⁊ nudiusterti? Et dñs. Quis fecit os. q̇s
mutũ aut surdũ. q̇s videntẽ aut cecũ. Nonne
ego. Age igit. docebo te. ⁊ ero tecum. At ille.
Obsecro dñe. mitte quẽ missurꝰ es. Et dñs q̃
si turbatꝰ ait. Aaron frat tuꝰ eloq̄ns est. ⁊ ipe
egredietur in occursum tuũ gaudẽs. Pone ver-
ba mea in ore eiꝰ. ⁊ ostendã vob q̇d agere de-
beatis. Virgã sume i qua facturꝰ es signa. Ve
nit ḡ moyses ad ietro ⁊ ait. Reuertar ad frẽs
meos in egyptũ. vt videã si viuãt. Cui ietro.
Vade in pace. Morã aũt facienti dixit iteruꝫ
dñs ad moysen. Vade in egyptũ mortui sũt
qui querebãt aĩam tuã. pharao. s. ⁊ cõplices
eius. Vel plurale ponit ꝓ singulari. si solus
pharao querebat.

De reditu moysi in egyptum ⁊ dimissione
vxoris. Caplm. X.

Tulit ergo moy

t ses vxorem ⁊ liberos. ⁊ imponens
sup asinũ. ꝓfectus est. Cũqꝫ esset in
itinere in diuersorio vt comederet. occurrit ei
dñs. i. angelus euaginato gladio. ⁊ volebat
occidere moysen. scꝫ quia vxorem ducebat et
filios contra voluntatẽ dei. essent enim impe
dimento. Vel quia puerũ ducebat qui incir
cũcisus erat. Alterũ forte iã circũciderat moy
ses. Nõ enim credendũ est illis qui dicũt al-
terum remãsisse cũ ietro. cũ supra ait. liberos.
Tulit ilico sephora acutissimã petrã. ⁊ circũ-
cidit prepucium filij sui. tetigitqꝫ pedes eius
et ait. Sponsus sanguinũ tu mihi es. ⁊ dimi
sit eũ postq̃ dixerat hoc. vt ait Augustinus.
Locus iste breuitate obscuratꝰ est. Vbi ergo
ait. tetigit pedes eiꝰ. intelligendũ est. sanguis
tetigit pedes pueri vel angeli. Vnđ irata ait
viro. Es ne mihi vir sanguinũ. i. An ex ꝯiu-
gio tuo tantũ scelus teneor agere. vt fundam
sanguinem filij mei. Et recessit ipa ab eo vel
angelus. Hebreꝰ ita habet. Et tetigit pedes
eius. i. sephora moysi. Indignans em̃ ꝓpuci
um iecit ad pedes moysi ⁊ ait. Gener sangui-
num tu mihi es. i. tu gener patris mei ideo fa
ctꝰ es. vt esses mihi. i. carni mee in filio ad san
guinẽ. i. ad mortẽ. Vel sanguis meus effusus
est ad placandũ angelũ qui tibi mortẽ mina-
batur. Et dimisit angelus moysen. qđ in he-
breo patet. Tamẽ hebreus habet. Relaxauit
eũ angelus. quẽ prius. s. vsqꝫ ad mortem arta
bat. Et hinc volunt quidã morẽ circũcidẽdi
petrinis cultellis habuisse principiũ vel a io
sue in galgalis. Tamẽ vbi nos habemus pe
trã. hebreꝰ habet aciẽ. ⁊ dicit acutissimã aciem
nouaculã. Vnde ⁊ iudei nouaculis circũci-
dunt. Fabulant quidã hebrei vsqꝫ ad dauid
circũcisionẽ factã petra. Sed qꝛ in deijcien-
do goliã ferꝝ lorice ⁊ galee cessit lapidi iacto
quasi dans ei locũ. deinceps cessit lapis fer-
ro in circũcisione.

De primo ingressu ad pharaonem.
Caplm. XI.

Buit itaqꝫ moy

a ses solꝰ tenẽs ꝟgam i manu. intra-
uitqꝫ aarõ dño iubente desertũ sy-
nai ⁊ occurrit moysi ĩ mõte dei. dixitqꝫ ei moy
ses ꝟba dñi ⁊ signa q̃ mãdauerat. Venerunt
qꝫ simul. ⁊ ꝯgregauerũt seniores israel. Locu
tusqꝫ est eis aaron oĩa verba dñi. ⁊ fecit signa
corã eis. ⁊ crediderunt. Post hec cum seniori
bus israel ingressi sunt ad pharaonem ⁊ dixe
runt ad eũ. Hec dicit dñs deus israel. Dimit
te populũ meum vt sacrificet mihi in deserto

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Et ille. Nescio dn̄m ⁊ israel nō dimittā. Et il
li. Ibim⁹ viā triū dieꝝ in solitudinē. vt sacrifi
cemus deo nr̄o. In q̄ nec ꝯrietas nec duplici
tas intelligēda est. Eo em̄ ordine forsitā ppl's
educeret. si pharao ppl'm dimisisset Tūc moy
ses ſm iosephuz cōmēorauit ei quāta fecerat
egyptijs oppresis ab ethiopib⁹. ⁊ cōmēorauit
labores ⁊ ꝑicula q̄ ꝓ eis tulerat. ⁊ q̄ ꝓ eis cō
dignā nō accepit retributōez. paritercꝫ q̄ sibi
ꝯtingebāt in sina exposuit. Quē rex deridens
seruū suū fugitiuū vocauit. ⁊ ꝓ seditiōe eū re-
dijsse. Tūc ait rex seruis suis. Mult⁹ est ppl's
quāto maior si dederitis ei requiē ab operib⁹
Et p̄cepit ne vltra darent eis palee ad cōfici-
endos lateres. q̄ cōminute luto miscebant vt
solidiores essent lateres. vel lateres poti⁹ coq̄
bant ꝓ lignoꝝ penuria in egypto.

De afflictiōe filioꝝ israel. Capl'm. XII.

Opprimebantur

ergo hebrei ope|rib⁹ nocte colligendo
paleas. ⁊ die lateres faciēdo. ⁊ idem
numer⁹ lateꝝ exigebat ab eis qui ⁊ pri⁹. Fla
gellaticꝫ sunt magistrat⁹ de filijs isrl'. q̄ p̄erāt
fratrib⁹ suis opantib⁹. nocte colligēdo paleas
a p̄fectis pharaōis. Magistratus em̄ opum
hebrei erant. p̄fecti vero mgr̄is egyptij. Ve-
nerūtcꝫ p̄positi filioꝝ isrl' ad pharaonē ⁊ dixe
rūt. Cur iniq̄ agis ꝯ ſuos tuos. Qui ait. Va
catis ocio ⁊ ideo dicitis. Eam⁹ sacrificemus
dn̄o. Ite ḡ. opamini. palee nō dabunt vobis
Cūcꝫ egrederent. occurrerūt moysi ⁊ aaron. ⁊
dixerūt eis. Videat dn̄s iniuriā vestrā ī nos.
et iudicet. qm̄ fetere fecistis nos. i. abomina-
biles reddidist' corā pharaōe. Et ait moyses
ad dn̄m. Cur misisti me vt affligeres populū
istū. Cui dn̄s. In manu robusta eijciam eos
Et adiecit. Ego sum q̄ apparui abrahā ⁊ ysa-
ac ⁊ iacob in deo oīpotenti. i. q̄ sum oīpotēs.
⁊ nomē meū adonai nō indicaui eis. i. fortitu
dinē ⁊ potentiā ad q̄s ꝑtinet h̄ nomē. ſ; pieta-
tē ⁊ sapientiā. ad q̄s ꝑtinēt hely ⁊ heloy. Vel
nō indicaui sicut tibi. Apparuit em̄ dn̄s abra
he. sed moysi locut⁹ est facie ad faciē. Et iterū.
Introducā vos in terrā sup̄ quā leuaui ma-
nū meā. i. iuraui. vt darē eā patrib⁹ vestr'. ego
dn̄s. q. d. Ita verū est h̄. sicut ego sum dn̄s. et
est iuramēti species. Narrauitcꝫ moyses hec
oīa filijs isrl'. nec acq̄euerūt ꝓpter angustiam
spūs. Cōnumerat aūt h̄ historia p̄ncipes do
moꝝ ꝑ familias suas. sed de tribub⁹ tantū. sc;
ruben. symeō. ⁊ leui. Nob aūt de solo leui di-
cere sufficiat. Filij leui fuerūt. gerson. caath. ⁊
merari. Ex quib⁹ tres familie leuitaꝝ deriua-
te sunt. gersonite. caathite. merarite. Filij ca-
ath amrā ⁊ isuar chore. Filij amram de ioca
beth. aaron moyses ⁊ maria. Accepit aūt aa-
ron vxorē elizabeth filiā aminadab. sororem
naason. q̄ pepit ei nadab ⁊ abiud eleazar et
ithamar. Eleazar accepit vxorē d̄ filiab⁹ pha
nuel. q̄ pepit ei phinees. Iste est moyses ⁊ aa
ron. quib⁹ locut⁹ est dn̄s in terra egypti. Hoc
addit esdras. vt quidā dicūt. Vel moyses de
se tanq̄ȝ de alio locut⁹ est.

De mutatiōe virgarum in colubrum.
Capl'm. XIII.

Dixit locutus est

dn̄s ad moysen. Loq̄re ad phara-
onē oīa q̄ loq̄r tibi. ⁊ ne timeas eū.
Ecce ꝯstitui te deū pharaōis. i. potentē. ī ipo
⁊ in terra eius facere signa ad modū dei. Aa-
ron erit ꝓpheta tu⁹. i. ꝓlocutor. Nō tn̄ moyses
deus. vel aaron ꝓpheta. Ingressicꝫ sunt moy-
ses ⁊ aaron ad pharaonē. Moyses erat. lxxx
annoꝝ. aaron. lxxxiij. qn̄ locuti sūt ad phara
onē. Tulit ḡ aaron v'gam moysi. ⁊ eiecit eā in
terrā corā pharaone. ⁊ versa est in colubrum.
Vocauitcꝫ pharao maleficos. ⁊ fecer̄t sil'iter
ꝓijciētes singl'i v'gas suas. q̄ verse sunt in dra
cones. sed deuorauit v'ga aaron v'gas eoꝝ.
Et sciendū q̄ magi ocl'os spectantiū delude
bāt. Vel ſm Augustinū. demones discurrūt
ꝑ mundū. ⁊ subito semina reꝝ de quib⁹ h̄ agi
tur afferunt.

De plag' egypti. ⁊ de aqua versa in san-
guinem. Capl'm. XIIII. Et. XV.

Induratuȝ ē cor

pharaonis. nec audiuit eos Et ait
dn̄s ad moysen. Egredere ī occur
sum pharaonis cū egrediet ad aq̄s. ⁊ dices.
In h̄ scies. q̄ dn̄s sū. Percutiā v'ga aquā flu
minis. ⁊ vertet in san
guinem. Pisces mori
ent. ⁊ affliget egyptij
et factū ē ita. Et ꝑcus-
sit aaron aquam flu-
minis. ⁊ versa ē in san
guinez. ⁊ fuit sanguis
in omi terra egypti. in
fluuijs. riuis ⁊ palu-

Prima rubens vn-
da. ranaruȝ plaga se-
cunda. Inde culex
tristis. post musca
nociuior istis. Quin
ta pecus strauit. ve-
sicam sexta creauit.
Postcꝫ subit gran-

do. post bruc⁹ dente nefando Nona tegit solē. ꝑmā necat vlti-ma ꝓlem.

dib⁹. Forte nō in om-nib⁹. sȝ in his q̄ mana bant de nilo. ⁊ in va-sis domorum tam li-gneis q̄ȝ saxeis. Fode runtq̄ȝ puteos egyptij ꝑ circuitū fluminis. et inuenerūt sanguinē. Fecerūtq̄ȝ silr̄iter magi iā nes ⁊ mābres. Et dicūt. ꝙ allata sit aq̄ de ter-ra iessen. quā nō ꝑcussit dñs plag̃ ꝓpter filios isrl' q̄ habitabāt in ea. Tū iosephus dicit. ꝙ he breis fluui⁹ potabil' erat: licet esset mutatus. Egyptijs vero nō solū colore. sed etiā sapore amaro cruorē pferebat. Vñ poti⁹ videt̃ ꝙ ali bi q̄ȝ in nilo aqua fuerit in egypto. Et hec est prima plaga. qua ꝑcussit dñs egyptū septem dieb⁹. De q̄ dicit ioseph⁹. ꝙ pharao timens ꝑ ea ⁊ hesitās hebreos abire ꝑmisit. Cūq̄ȝ ma-lū fuisset releuatū sententiā ꝑmutauit.

De ranis. Caplm̄. XVI.

i

Tex locutus ē dñs ad moysē Ingredere ad pha raonē. ⁊ si noluerit dimittere po-pulū. dic ad aaron vt extēdat ma-nū sup flumia riuos ⁊ paludes. Et fec̄ sic. Et ascēderūt rane. ⁊ operuerūt terrā egypti. Que vt dicit iosephus orte in breui moriebāt̃ ⁊ pu trescētib⁹ cadaueribus: fetor nimis noxi⁹ exala bat ex aq̄. imo q̄dā q̄si domestice domos in-trātes sepe in cibis ⁊ potib⁹ ⁊ lectis inuenie-bant̃. Fecerūt aūt ⁊ malefici silr̄iter. Sūt autē tria genera ranaꝝ. vnū fluuiale ⁊ vocale. aliō mimū. qō ⁊ calamitū dr̄. qō si ꝓijciat̃ in os ca nis obmutescit. tertiū magnū est ⁊ venenosū qō rubeta dr̄. ⁊ vulgo crassātiū. Dixit ḡ pha-rao ad eos Orate dñm. vt auferant̃ rane a no bis: ⁊ dimittā ꝑplm. Et clamauit moyses ad dñm. ⁊ mortue sūt rane. Vidensq̄ȝ pharao ꝙ data esset reques. nō dimisit eos.

De ciniphibus. Caplm̄. XVII.

d

Ixitq̄ȝ domi nus ad moysen. Dic ad aaron. Extēde ꝟgā. Et ꝑcute puluerez terre. ⁊ sint ciniphes i omi terra egypti. Et factū ē ita. Sūt aūt ciniphes mu-sce adeo subtiles. vt visū nisi acute cernēt̃ ef-fugiāt. ⁊ corp⁹ cui insidēt acerbo terebant sti-mulo. Fecerūtq̄ȝ malefici silr̄. vt educerēt cini phes. ⁊ nō potuerūt. Et dixerūt pharaoni. Di gitus dei est h̄. i. spūs dei. Sicut em̄ ꝑ dexte-ram fili⁹. sic ꝑ digitū spūssanctus solet acci-pi. Augustin⁹ querit quare in h̄ defecerint et nō in ꝑmo vl' scđo. Et dicit h̄ esse factū ad no tandū. q̄r ⁊ si ꝑhi habuerit noticiā pr̄is ⁊ filij nō tamē spūssancti. Hec tria signa facta sunt per manū aaron: q̄ sequunt̃. vel a dño tantuȝ quedā vero ꝑ moysen.

De cinomia. Caplm̄. XVIII.

d

Ixit ergo domi nus ad moysen. Egredere ad aq̄s ad pharaonez. ⁊ dic ei. ꝙ si noluerit dimittere ꝑplm meū. mittā in omnē terrā egy-pti omne genus muscaꝝ. ⁊ faciam in die illa mirabilē terrā iessen. q̄ habebit tranquillitatē Et factū est ita. Et venit musca grauissima in omnē terrā egypti. Figurata locutio. i. multi tudo muscaꝝ. et exꝑssius dictū est q̄ȝ si plurali ter diceret̃. Pro quo. lxx. posuerunt cinomia. id est musca canina. quod ⁊ in psalmo legit̃. Tūc vocauit eos pha rao ⁊ ait. Ite sacrifica te deo vestro in terra hac. Qui dixerūt Nō possum⁹. Abominati ones egyptioꝝ imola bim⁹. Si mactaueri-mus q̄ colunt egypti corā eis. lapidib⁹ ob-ruent nos. Taurū em̄ adorabāt in honorez apis. vaccam ꝑ yside. ouē ꝑ hāmone. Vnō abominabile erat eis occidi hec vel comedi. Et ait pharao. Ite in desertū. verūtamē longi⁹ ne abeatis. Roga-te dñm ꝑ me. Orauit moyses. ⁊ recessit musca Et iterū cor pharaonis induratū est. Pro his duob⁹ plagis dicit ioseph⁹. ꝙ inumera mul-titudo pediculoꝝ egyptijs pullulauit ex inte riorib⁹ ebulliens. quos neq̄ȝ lauacris neq̄ȝ me-dicamentoꝝ vnguentis exterminare poterāt Multis em̄ plagis ꝑter decē famosas credi-bile est ꝑcussos egyptios.

id est quadaȝ ꝯsueta locutiōe dicit̃ h̄. ſm quā ait augustinus. Singularis nume-rus. nescio quō plus significat q̄ȝ pluralis vt i armato milite cō plet. Per hāc clausu lā. locutio est. notat̃ figura. ꝑ hāc sensus est ⁊ locutionis pro-prietas.

De morte pecorum. Caplm̄. XIX.

t

Vnc dixit domi nus moysi. Dic pharaoni. si retinue rit populum meū. cras inducam pe stem grauē ⁊ morient̃ oīa animantia egypti. nec quicq̄ȝ de his q̄ possidet israel morietur.

Et mortua sunt animantia egypti que scilicz erãt in domib⁹. quia que in pascuis erãt post grandine perierunt. Uel forte determinatuz nõ est. qꝛ sine multo temporis interuallo forte hec facta non sunt. ꝛ potuerunt aliunde habere iterum animãtia. Pro hac etiã dic̃ Josephꝰ ꝙ bestijs ml'tigenis q̃ꝝ aspectib⁹ nll's occurrit. dñs regionẽ eoꝝ ĩpleuit. q̃b⁹ ꝛ ipi ꝯsumebant̃. ꝛ t̃ra agricol' nudabat̃. Et ĩnguatũ ẽ cor pharaõis. ꝛ noluit dimittere ꝑpl'm.

De vlcerib⁹ ꝛ vesic̃. Capl'm. XX.

i Teruz dixit dominꝰ ad moysen ꝛ aaron. Tollite cineres ꝺ camio ꝛ spargat illos moyses in celũ corã pharaõe. ꝛ erũt in hoib⁹ ꝛ iumẽtis vlcera ꝛ vesice ĩ oĩ terra egypti. ꝛ factũ est ita. Nec poterãt etiã malefici stare coram pharaone ꝓpter vulnera q̃ erãt in eis ex interiori corruptiõe veniẽtia.

De grandine. Capl'm. XXI.

dIxit quoqz dominꝰ ad moysen. Dic pharaõi Hec dicit dñs. Jdcirco posui te vt ostẽdã in te fortitudinẽ meã. ꝛ narret̃ nomẽ meũ ĩ oĩ terra. En pluã hac ipa hora cras talẽ g̃ndinẽ q̃lis nõ fuit ĩ egypto vsqꝫ ĩ diẽ hãc. nec etiã ĩ ꝑtib⁹ yperboreis. Cõgrega q̃ habes ĩ agro. Hoies em̃ ꝛ iumẽta for̃ ĩuẽta g̃ndie morie͂t. Qui timuit ꝺ ꝟuis pharaõis dñm. ꝯfugere fecit ꝟuos ꝛ iumẽta ĩ domos. Extenditqꝫ moyses ꝟgã ĩ celũ. ꝛ dedit dñs tonitrua g̃ndinẽ et fulgura. ꝛ ignis ꝛ grãdo ꝑiter mixta ferebant̃ Et ꝑcussit grãdo cũcta q̃ fuerãt ĩ agr̃. ꝛ herbã ꝛ lignũ regiõis ꝯfregit. Ordeũ lesũ ẽ. qꝛ iã virẽs erat ꝛ linũ qꝛ iã folliculos germinarat. Triticũ ꝟo ꝛ far qꝺ ẽ grani genꝰ frum̃to grossꝰ nõ sũt lesa. qꝛ serotina sũt. nec adhuc virentia. qꝛ ĩ spicã nõdũ ꝓdierãt. tantũ in t̃ra iessen grando nõ cecidit. Et vocauit eos pharao et ait Peccaui etiã nũc. orate dñm ꝓ me. ꝛ dimittã vos. Egressusqꝫ moyses ex vrbe tetẽdit manꝰ ad dñz. ꝛ cessauit tẽpestas. nec etiã stillauit pluuia suꝑ t̃rã. Et ĩnguatũ ẽ cor pharaõis

De locustis. Capl'm. XXII.

d Ixitqz dominus ad moysen. Jngredere ad pharaonẽ. ꝛ faciã signa q̃ narres filijs ꝛ nepotibus. vt sciat̃ qꝛ ego sũ dñs Et igressi dixerũt regi. Hec dicit dñs. Ecce ego inducã cras locustas ĩ fines tuos. vt comedãt qꝺ residuũ ẽ grãdini. Egresso moyse dixer̃t serui pharaonis ad eũ. Usqꝫ q̃ patiemur h̃ scandalũ. Dimitte hoĩes. qꝛ perit egyptꝰ. Et reuocat̃ ill' dixit pharao. Qui nã sũt q̇ ituri sũt ad sacrificandũ. Et ait moyses. Uiri ꝛ ml'ieres. senes et ꝑuuli. cũ ouib⁹ ꝛ armẽtis. Et rñdit. Cui dubiũ est ꝙ pessime cogitet̃. Nõ fiet ita. sed ite viri tantũ h̃ em̃ petistis. Et eiecti sunt a ꝯspectu eiꝰ. Et extẽdit moyses manũ suꝑ terrã egypti. ꝛ induxit dñs austrũ die illa ꝛ nocte. Qui leuauit locustas. ꝛ sederũt ĩnũerabiles in cunctis finib⁹ egypti. ꝛ deuorauerũt om̃e virens in lignis ꝛ herbis. Dicit̃ aũt locusta q̃si lõga hasta. qꝛ longiora retro habꝫ crura. Festinusqꝫ pharao vocauit eos ꝛ ait. Peccaui in deuz vestrũ ꝛ in vos. Orate ꝓ tollenda peste etiam hac vice. Et egressus moyses orauit dñm Et flauit ventꝰ ab occidẽte. ꝛ ꝓiecit locustã ĩ mare rubrum. Et indurauit dñs cor pharaõis. nec dimisit isrl'.

De tenebris. Capl'm. XXIII.

e Xtenditqz moyses manũ in celũ ꝛ facte sunt tenebre palpabiles. vt nec vider̃ nec moueri localiter possent egyptij. multi etiã mirabiliter cõpulsi sunt mori. Ubicũqꝫ aũt erat israhel: lux erat. Et vocauit eos pharao ꝛ ait. Jte vniuersi oues tantũ: ꝛ armẽta remaneãt. Et ait moyses. Nec remanebit ex eis vngula ꝓsertim cũ adhuc ignoremꝰ. q̇d debeamꝰ immolare. Et ait pharao, Caue ne vltra faciem meã videas ꝛ moriaris.

De dieb⁹ egyptiacis. Capl'm. XXIIII

a Bijt ergo moyses ad fratres suos. ꝛ dixit dñs ad eũ. Adhuc vna plaga tangã pharaonẽ. ꝛ dimittet vos. Notandũ. qꝛ pl'es fuerũt in egypto plage q̃ꝫ decẽ. q̃s exodꝰ nõ enumerat. ſꝫ nõ fuerũt adeo g̃ues forte. ꝛ ideo tacent̃. Unꝺ quidã dies egyptiaci dicunt̃. qꝛ in his passa est egyptꝰ. quoꝝ duos tantũ in singulis mẽsib⁹ notamꝰ ad memoriã: cũ pl'es forte fuerũt. Nec est credendũ ꝙ egyptij lꝫ astrorũ periti deꝓhenderũt dies hos nefastos in inchoatione oꝑis: vel itineris: vel minutiõis

Nota etiam ꝙ quidã egyptiorum timẽtes egyptum perituram egressi sunt vt cycrops

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

qui ingressus greciā vrbē ꝯdidit. quā vocauit actē. q̄ postea dicta ē athene. quā q̇dā grecoꝝ diadas. q̇dā ortomenā dixerūt. Qui dictꝰ est diffres. Et est nomē egyptiū. qd̄ latine dr̄ q̄si dihomo. vl' qr tradidit grecꝭ mr̄imonium marꝭ ⁊ femīe. vt ait pōpeiꝰ trogꝰ. vl' bicorpor. vel ꝓpter ꝑceritatē stature. vel ꝑ virīū immēsitate. vl' ꝑ peritia vtriusqꝫ līgue quā habuit grece ⁊ egyptie. sub q̇ primo nata est in arce oliua. Credit̄ etiā eadē tēpestate egressus dionisiꝰ bachꝰ q̇ ⁊ argos ꝯdidit. ⁊ vsū vinee grecꝭ dedit. Dicit̄ etiā diluuiū ī tessalia factum sub deucaliōe: ⁊ īcēdiū sub phetōte circa tp̄a moysi. ⁊ sub eo hercules antheū vicit. erictoniꝰ filius vulcani currū. ⁊ troilꝰ ꝓmꝰ q̄drigā iūxisse ferunt̄. Egyptꝰ q̄ priꝰ mesraim. post aerea. ab egypto rege submerso egyptꝰ dicta est. Lacedemon filiꝰ semeles lacedemoniā ꝯdidit. xantus triopalesbū. Epidaurꝰ ꝯdita ⁊ corinthꝰ. q̄ priꝰ ephyra. ysis ſm q̄sdam ex theleno epaphū genuit. q̇ mēphim ꝯdidit. cū in scd̄a egypto regret. Sane d̄terminās dn̄s plagā que restabat. ait. Ingrediar in egyptū. ⁊ morietur om̄e ꝓmogenitū a ꝓmogenito pharaōis. vsqꝫ ad ꝓmogenitū ancille q̄ est ad molā. etiam ꝓmogenita pecoꝝ. Apud vos ꝟo nec mutiet canis. ⁊ petetis vasa p̄ciosa ab egyptijs ⁊ dabūt vobis.

De diebus azimorum ⁊ agno pascali.
Caplm. XXV.

i **Terum dixit do**minꝰ ad moysen. Mēsis iste erit vobꝭ ꝓmꝰ in mēsibꝫ anni. Hic est aprilis id est lunatio aprilis. q̄ in marcio sepe inchoat. Hic dr̄ ab hebreis nisā. apd̄ egyptios parmuti apd̄ macedones xāticꝰ. Uoluit quippe dn̄s iudeos a ceterꝭ natiōibꝫ differre sicut religiōe ⁊ caractere circūcisiōis. ita ⁊ tp̄is rōne. Romani em̄ ex traditiōe nume pōpilij ꝓmū mēsem ponūt ianuariū. qr tūc incipit sol ascēdere post solsticiū hyemale. arabes inchoant annū post solsticiū estiuū. Cōgruētius videt̄ fieri ab hebreis ī marcio. in q̇ ⁊ mūdꝰ ꝯditꝰ legit̄. In aprili ꝗ cerimoniali differūt a nobis. in tp̄ali ꝯueniūt nobiscū. Et adiecit dn̄s. Decima die mēsis huiꝰ tollet domꝰ queqꝫ agnuz vel si nō poterit agnū. saltē hedū. Q si nō sufficiet numerꝰ domꝰ ad esum agni: assumet de domo vicina domui sue iuxta numeꝝ aīarū que sufficiāt ad esum agni. ⁊ erit masculꝰ anniculus. i. vniꝰ anni. sine macula. nō quidē velleris. sed corꝑis. qd̄ in leuitico determinat̄. Si cecū fuerit si fractū. ⁊c̄. ⁊ sumptū d̄ grege seruabitis eū in domo vsqꝫ ad. xiiij. diē. ⁊ immolabit eū oīs multitudo filioꝝ isrl' queqꝫ domꝰ. i. suū ad vesperam. ⁊ tingetis cū fasciculo ysopi vtrunqꝫ postem ⁊ suꝑliminare sanguīe. edētes carnes nocte illa assas igni. nec coctū q̇d de ea aq̄ aut crudum. i. semicoctum ex festinatiōe. et azimos panes cū lactucis agrestibꝫ. quarū amaritudo amaritudinē seruitutis memoraret in sempiternū. Caput cū intestinis vorabitis ⁊ pedibꝫ. Si quid residuū fuerit igni cōburetis. qr vt ait Josephꝰ. crematū sursū ferri solet. ⁊ eleuatio ignis. eleuationē ab eis pestis q̄ vastauit egyptios sigͣuit. nec comedet de eo incircūcisus. De mō etiam comedendi ait. Renes vestros accingetis. calciamēta habētes in pedibꝫ. tenētes baculos ī manibꝫ. os nō frangetis. nec de carnibꝫ foras mittetis. ⁊ comedetis festināter. Est em̄ phase. i. transitꝰ dn̄i. Dicta est aūt nox illa trāsitus quia transiuit in ea angelus per egyptum percutiēs ꝓmogenita ab hoīe vsqꝫ ad pecus. et trāsiuit suꝑ tecta hebreoꝝ linita vel illita sanguine. Et aggressus est isrl' iter trāseundi ab egypto. Iterūqꝫ ait dn̄s. Diē hūc habebitis solennē ⁊ in monimentū in generatiōibꝫ vestris cultu sempiterno. Septē diebꝫ azima comedetis. ꝓma dies erit scā ⁊ venerabil'. similiter ⁊ septima. Nihil oꝑis facietis in eis. exceptis his q̄ ad vescendū ꝑtinēt. Patet ꝙ medijs diebꝫ poterāt oꝑari. Ex h̄ etiā ptꝫ. qr sabbatū erat eis solēnius q̄uis festo q̄ntū ad ocium. in q̇ nec ad vescendū lꝫ oꝑari. Inde potuit esse. ꝙ mulieres in ip̄o die solēni pasche potuerūt parare vnguēta ad vngendū dn̄m: qd̄ sabbato nō licuisset. In ezechiele festū in prima die aprilis legit̄. ⁊ in. vij. quod nō hic. Et egressi filij isrl' fecerūt sicut p̄cepit dn̄s moysi et aaron ⁊ ꝯgregati sunt. xiiij. luna in finibus egypti circa ramessen. Tamē iosephus dicit

Per. x. lunā. al's. xiiij īnuit̄ ꝙ agnꝰ q̇ tollebat̄ significabat aliq̇d eternū. Sic enī dr̄ luna q̄rta die creata q̄si fuerit ꝓma die mūdi. xj. ⁊ ante mundū. x. Aiunt q̇dā ꝙ. x capita erāt in esu vnius agni. Bn̄ attēdas h̄. s. ꝙ luna fuit creata q̄rta feria ⁊ eo die xiiij. ⁊ sic tertia feria fuit. xiij. secūda feria xij. ꝓma feria. xj.

eos ꝯgregatos.x. luna. ꝛ vix expectasse q̃rtã
decimã.

De morte ꝓmogenitoꝝ. Capl'm. XXVI

f

Actũ est autem
noctis medio. percussit dñs omne
ꝓmogenitũ egypti. nec erat dom⁹ i
qua nõ iaceret mortu⁹. dño forte ita ꝓcurãte
nõ fuisse domũ absq̃ ꝓmogenito. Cõpulsus-
q̃ pharao dixit moysi ꝑ nũcios vt egrederent
cũ oĩb⁹ suis. imo ꝛ egyptij vrgebãt eos exire.
Tulit igit ppl's farinã ꝯspersã suꝑ hũeros li-
gatã i pallijs. ꝛ petierũt vasa ab egyptijs ve-
stẽq̃ plurimã ꝛ spoliauerũt egyptios ex ꝑce-
pto dñi. tũ ꝓ mercede laboris q̃ fraudati erãt
tũ vt inde fieret tabernaculũ. Et erãt q̃si. dc.
milia viroꝝ peditum
absq̃ ꝑuulis. ꝛ vulgo
famulãtiũ eis inume-
rabili. ꝛ duxerũt secũ
diuersi gener̃ animã-
tia mlt'a nimis.

Pharao vl' egypt⁹ q̃
decẽ plag̃ ꝯberata
nõ cessit solo sangui
ne agni victa filios
isrl' dimisit.

De exitu isrl' de egypto. Cap. XXVII.

f

Actũ est autem
vt nilus ꝑter solitũ adhuc inunda
ret terrã in q̃ erat sepulchrũ ioseph
Tenebant aũt iuramẽto asportare ossa eius.
Tũc moyses scꝓsit in lamia aurea nomẽ dñi
tetragramatõ. q̃ supposita aq̃ suꝑnatauit: vs-
q̃ dũ veniẽs staret supra vbi erat sepulchrũ
Et effodiẽtes sustulerũt ossa q̃ sublata legun
tur eis ꝓphetasse forte de difficultate itineris
Tñ hebrei tradũt. q̃ ouis ex iprouiso astitit
iuxta eos. q̃ locuta est ad eos. Ob quã rẽ du-
xerũt eã secũ multo tp̃e ꝑ desertũ. ꝛ dixerũt eã
ouẽ ioseph. de qua ibi. Qui deduc̃ velut ouẽ
ioseph. In egressu etiã eoꝝ terremotu facto
multa tẽpla egypti cũ idolis suis corruerũt.
Habitatio aũt filioꝝ isrl' in egypto fuit. cccc.
xxx. annoꝝ. Sed noĩe egypti intelligend⁹ est
oĩs incolatus eoꝝ: q̇ incepit a ꝓmissiõe abra
he facta in via mesopotamie. a qua vsq̃ ad le
gẽ datã tot anni fluxerũt. Solis eñ. c. xliiij.
annis seruiuit isrl' in egypto post mortem io-
seph. Quib⁹ expletis eadẽ die egressa est om
nis multitudo de terra egypti. qḋ etiã mirabi
liter a deo factũ est. Uel forte eadẽ die qua ex
iuit abraam ad ꝑegrinandũ. Et nota qḋ hic
dicit. die qua egressi sunt. ꝛ infra. mementote
diei hui⁹ in qua egressi estis ḋ egypto prima
die. s. azimoꝝ. etiã supra legit dictũ eis. nullus
egrediat ostiũ domus sue vsq̃ mane. econtra
statim legit hic. Nox ista obseruabilis est do
mino quãdo eduxit eos de terra egypti. ꝛ in
benedictiõe cerei dicunt nocte educti. Forte
intelligẽdũ est nocte eductos. i. ad mane egre
diendũ ab egyptijs nocte cõpulsos. Profecti
q̃ sunt de ramesse in sochot. nec sũt secuti eos
egyptij sepeliẽtes mortuos suos. Multi etiã
egyptioꝝ flebãt penitẽtes. q̃ eis fuerãt tã cru
deles. Coxerũtq̃ farinã quã tulerant de egy-
pto. feceruntq̃ subcinericeos panes azimos:
ex modico tñ tp̃e coagulatos. His eñ vsi sũt
triginta dieb⁹. Nõ eñ vltra suffecerunt q̃ tule
rãt de egypto. licet sub necessitate custodirent
nec eis ad sacietatẽ vescerent.

De sanctificatione primogenitorum.
Capl'm. XXVIII.

d

Dixitq̃ iterum
dñs ad moysen. Sanctifica mihi
om̃e ꝓmogenitũ mascl'inũ qḋ aꝑit
vuluã. tã de hoĩb⁹ q̃ de iumẽtis. q̃ꝛ ꝑcusserat
ꝓmogenita egypti in liberatõe eoꝝ. Et q̃ꝛ so-
los masculos ꝓ h̃ sibi voluit sc̃tificari. dici ꝑt
nõ ꝑcussos nisi tantũ mascl'os. Uel forte q̃a
ꝓmogenita eoꝝ a ꝑcussore angelo liberaue-
rat. ꝛ h̃ mõ sua erãt. voluitq̃ vt deinceps es-
sent sua oĩa. Uel q̃ꝛ ex oĩ fructu ꝓmo honorã
dus est de⁹. Primogeniti g̊ q̇ erãt de filijs le-
ui offerebant nec redimebant ꝛ seruiebãt iu-
giter dño. primogeniti alioꝝ offerebant. ꝛ. v.
siclis redimebant. Primogenita pecoꝝ apta
ad imolandũ oblata erãt sacerdotũ. Immũ-
doꝝ ꝟo nõ oblata q̃dã redimebant vt ꝓmo-
genitũ asini oue mutabat q̃ ꝓ eo offerebatur.
quedã nec etiã redẽpta occidebant. vt ꝓmo-
genitũ canis. Et adiecit dñs. Cũ introduxerit
te dñs in terrã ꝓmissã intimab hec filijs tuis
seruãda ritu sempiterno. Eritq̃ h̃ quasi signũ
in manu tua. ꝛ quasi appensũ q̇d ob recorda-
tionẽ añ ocl'os tuos. vt. s. hui⁹ liberatiõis me
moria nõ aliter veniret in obliuionẽ. q̃ q̃ ma
nu gerunt. vl' añ ocl'os appendunt. Qḋ pha-
risei ad litteram obseruãtes in cartis hec scri-
bebant: ꝛ decalogũ simul. ꝛ eas sinistris circũ
ligabant brachijs ꝛ inter ocl'os appendebãt.
quas dñs i euãgelio philacteria vocat a phi
laxe ꝛ thorac.

De deserto egypti.
Capl'm. XXIX

f

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Gitur cuz emi

i sisset pharao ꝑpl'm, non eduxit eos moyses ꝑ palestinã cõterminã egy pto, ꝓpter antiquã molestiã ⁊ odiũ patruz, ne isurgerẽt philistei aduersus eos, sed circũduxit eos ꝑ desertũ: qđ est iuxta mare rubrũ. Tũ ꝑ mandato dñi iubentis, vt duceret ꝑpl's ad montẽ synai ad imolandũ sibi. Tũ si peniten tes egyptij vellent eos ꝑsequi grauẽ molestiam sustinerẽt itineris. Armatiꝗ ascenderunt filij israel de terra egypti, multa, s, suppellectili muniti. Tamẽ alia trãslatio habet, quinta ꝓgenie ascenderũt filij israel. Moyses eñ a iacob quint⁹ fuit, vel ꝑ tribũ iude a phares vsꝗ ad salomonẽ quinꝗ fuerẽt tantũ generationes. Hebre⁹ habet, quinꝗ generatiões ascenderũt filij israel. Profectiꝗ de sochot venerẽt in ethã. Ethan ciuitas erat tũc deserta in capite solitudinis, que a iosepho lyc⁹ dr, vbi ⁊ babilonem postea factã dicit, dum cambises egyptũ vastaret. Nõ illã famosã babilonẽ nabuchodonosor, sed aliã babilonẽ, q̃ etiã nũc inhabitat, ⁊ dicit ibi reqescere beata katherina in mõte synai, ⁊ sũt ibi monachi religiosi, ⁊ ardet solũmodo oleũ in lampadib⁹, qđ de tumba illi⁹ beate virginis manat.

De ducatu columne et mari rubro. Capl'm. XXX.

Dominus autez

d vt dux esset itineris p̃cedebat eos ꝑ diẽ in colũna nubis ꝯtra feruorẽ solis, ⁊ ꝑ noctẽ in colũna ignis contra tenebras, ⁊ vt sibi a serpentib⁹ ꝓuiderent. Preceꝑitꝗ dñs vt reuersi aliquãtulum versus egyptũ castra metarent in regione phiayroth, q̃ est inter magdalũ ⁊ mare ꝯtra beelsephõ. Est aũt magdalũ ciuitas i ꝯfinio egypti, ad quã iudei tꝑe hieremie interfecto godolia primo ꝯfugerũt, ⁊ posuerũt castra suꝑ mare rubrum Hui⁹ maris aqua nõ est rubea, sed oĩs terra circũstãs rubea est, ex qua viciat gurges ⁊ inficit, vnde miniũ acutissimũ excipit. Quicq̊d etiã ad esum in fructib⁹ est: in hũc colorem cadit. Ob h̄ ibidẽ rubre gẽme inueniunt, q̃ humo inuolute ⁊ inter harenas attrite terre colorem habẽt ⁊ maris. Hoc mare in duos sinus diuidit, qui ab oriente est ꝑsicus appellat, q̃ ꝑse orã eius inhabitant, alter arabicus dicit, vbi tamẽ nos dicim⁹ rubrũ: hebre⁹ dicit cannosum, q̃ canne in litorib⁹ eius abundant. Sane ibi coartati sunt filij israel. Ex vna ꝑte erãt montes asperrimi ⁊ imeabiles, ex altera parte mare.

De trãsitu maris rubri. Capl'm. XXXI.

Immutatumqz

i est cor pharaonis, tulitꝗ, ccc, curr⁹ ꝓrios, ⁊, ccc, ab egyptijs, ⁊ insecutus est eos, equites q̃z duxit, l, milia, ⁊ ducẽta milia peditũ armatoꝝ. Leuantesꝗ oculi hebrei viderũt egyptios post se, ⁊ timuerũt valde. Neꝗ eñ fuge facultatẽ habebãt nec pugnare poterãt, q̃ inermes erãt, nec ibi morari ꝓpter ciboꝝ inopiã. Cũꝗ plurimũ arguerent moysen dixit eis. Nolite timere hec fecit dñs vt hodie videat; magl'ia ei⁹ Ipse pugnabit ꝓ vobis ⁊ vos tacebitis. Egyptios q̃s videtis nũc nõ videbit; in sempitnũ In hebreo plenius est, nõ videbit; in sempiternũ vt nũc videtis viuos, s. Et orauit moyses ad dñm. Qui ei dixit. Quid clamas ad me. Eleua v̈gã tuaz ⁊ extẽde manũ tuã suꝑ mare ⁊ diuide illud vt suꝑ siccũ ingrediant filij israel. Tollẽsꝗ se angel⁹ q̇ p̃cedebat eos stetit post tergũ inter egyptios ⁊ isrl', ⁊ erat nubes tenebrosa egyptijs, sed lucida hebreis. Cũꝗ extendisset moyses manũ, flauit vẽt⁹ vehemẽs ⁊ v̈tit aquã in siccũ, ⁊ diuisũ est mare in, xij, diuisiões, vt q̄ꝗ tribus ꝑ turmas suas incederet. Et aduocans moyses singulas trib⁹ s'm ordinẽ natiuitatis sue hortabat eos vt ipm p̃euntẽ sequerentur Cũꝗ timuissent itrare rubẽ simeõ ⁊ leui. Iudas prim⁹ aggressus est iter post euz, vñ ⁊ ibi meruit regnũ. Profecti sũt g̊ ꝑ mediũ maris, ⁊ erat aqua q̄i mur⁹ a dextri; eoꝝ ⁊ a leua. Qđ vidẽtes egyptij: vesanos iudicabãt eos. Sz cũ viderẽt illos illesos abire, ingressi sũt post eos. Iãꝗ venerat vigilia matutina. Et respexit dñs suꝑ egyptios ꝑ colũnaz ignis ⁊ nubis, i, intolerabiles imbres ⁊ graues tonitr⁹ coruscatõesꝗ ac lãpades iniecit super eos. Vnđ ⁊ territi dixerũt. Fugiam⁹ israelẽ, dñs eñ pugnat ꝓ eis. Quattuor dicunt vigilie matutine, p̄ma ꝯticiniũ, scđa intempestinũ, tertia gallicinũ, q̄rta antelucanũ ⁊ ipi in q̄rta ingressi sũt mare rubrũ. Filij aũt isrl' s'm iosephũ ad ꝯtra positã venerũt

terram. Hebrei vero tradunt. ꝙ cũ venissent ad extremũ mõtis porrecti in mare ꝑ longam maris viã eos obliquasse. ⁊ circũeundo montẽ ad idẽ lit⁹ egypti rediisse. Qđ ꝓbant sic. Natura marꝭ ẽ vt qđ perit ĩ eo ad ꝓximũ lit⁹ ꝓiiciat. Cũ ergo mane iacerẽt egyptii mortui in litore. patet qꝛ idẽ erat lit⁹ ex altera montis ꝑte. Nõ eñ in spacio noctis fere equinoctialis. nec illi nec hi etiã ad mediũ maris trãscurrissent. qꝛ spaciosum est ibi. Cũqꝫ sic ꝑturbarent egyptii. moyses dño iubẽte extendit manũ suam sup mare. ⁊ reuerse sunt aque ad priorẽ locũ ⁊ operuerũt egyptios. nec vnus quidẽ superfuit ex eis. ⁊ tulit isrl' arma mortuoꝝ. moysesqꝫ dño canticũ exposuit exametro carmĩe. Cantem⁹ dño ⁊c. Qđ qꝛ pri⁹ legit ceteris. canticũ dꝛ canticoꝝ. Nec hoc discredendũ esse dicit ioseph⁹. cũ alexãdro macedoni ⁊ exercitui eius dariũ in sequẽti mare pamphileũ diuisũ fuisse legit. dño iubẽte. qui ꝑ eũ regnũ ꝑsaruꝫ delere voluit. Moratus est aũt isrl' iuxta lit⁹ maris. vii. dieb⁹. ⁊ cũ tympanis ⁊ musicis instrumentis singulis diebus veniebant ad lit⁹ et cantabãt dño canticũ moysi. viri seorsuꝫ et mulieres seorsum. In cuius rei memoriã. vii pascalib⁹ dieb⁹ cantãdo redim⁹ ad fontes. Et terminat hic liber iosephi scđs.

De dulcoratiõe aque marath.
Cap'm. XXXII.

Post hec egressi sunt in desertũ sur. Tamen hebre⁹ habet in desertũ ethan. Dicim⁹ eñ qꝛ prius ante mare fuerũt in deserto ethan. post mare in deserto sur. post helym in deserto syn. Ambulauerũtqꝫ trib⁹ dieb⁹ ꝑ solitudinem nec inuenerũt aquã donec venerunt in marath. vbi aquã inuentã ꝓ amaritudine nõ poterãt bibere. Vñ ⁊ locũ illũ dixerunt marath: ab hac amaritudine aque. vel poti⁹ pro amaritudine animi. Animequior est eñ q̇ sitit si nõ inuenerit potũ: q̃ꝫ si inuentuꝫ gustare nõ possit. Dñs aũt ostdit lignũ moysi. qđ cũ misisset in aq̃s dulcorate sũt. Forte lignũ illud talis efficacie erat. ⁊ forte miracl'ose factũ est. vt in solitudine in q̃ nõ erat lignũ inueniret lignũ. Hebre⁹ dicit. qꝛ illud lignũ naturaliter amarissimũ erat ⁊ vt mirabiliter ĩnotesceret vis diuina amarũ additũ amaro dulcedinẽ operatũ est. Josephus videt velle. ꝙ aque viciũ h̄ ꝯtraxerãt. qꝛ semꝑ ĩmote fuerãt. ꝺm illud. Et viciũ capiũt. ni moueant aque. Dicit eñ ibi fuisse modicũ puteũ. Sumẽs aũt virgam moyses quã habebat in ꝑsenti scidit eã per mediũ in longitudine incisionẽ faciẽs ⁊ iecit in puteũ. ⁊ ꝑcepit fortib⁹ vt haurirẽt aquã et plurimã prius effunderent. vt vltima q̃ remaneret: frequentib⁹ ꝯcussiõib⁹ exercitata et purgata fieret potabilis. Ibi etiã dedit eis indicia. nõdũ tamẽ ĩ re. sꝫ datuꝝ se ꝑmisit: si obedire sibi velllẽt.

De duodecim fõtib⁹. et. lxx. palmis helym.
Caplm. XXXIII.

Post hec venerũt ĩ helym. vbi erãt. xii. fontes. ⁊. lxx. palme. Et dicit ioseph⁹ ꝙ modica aq̃ erat ĩ fontib⁹. vt ꝙ ex ea modicũ sumeret manib⁹ cenosum eẽt ⁊ ĩutile. Propt h̄ etiã palme nõ multũ eminebant a t̃ra. qꝛ non sufficiebat humor ad ꝯglutinandã humũ. Exinde venert ĩ desertũ syn. qđ est int helym ⁊ synai. vbi plures fecerũt mãsiões q̃ in numerꝭ exponunt.

De coturnicib⁹ ⁊ mãna. Ca. XXXIIII.

Quintodecimo die mẽsis scđi. i. maii. xxx. die. s. ab exitu eoꝝ đ egypto. qñ scꝫ secundum pasca celebrabatur defecerunt eis victualia q̃ tulerant de egypto: et dixerũt Utinam mortui essemus in egypto. qñ sedebam⁹ super ollas carnium. et comedebam⁹ panẽ in saturitate. Cunqꝫ orasset moyses ad dñm: dixit ad eos. Audiuit dñs murmurationes vestras cõtra eũ: et dabit vobis vesꝑe carnes et mane panes in saturitate: Factũqꝫ est vesꝑe. Et ascendẽs coturnix de sinu arabico: vbi ꝑcipue nutrit. transcẽso medio mari operuit castra: et ad libitũ populi capiebat. Est autem coturnix auis regia quã ioseph⁹ ortigiã vocat. grec⁹ ortogometrã. nos vulgo curlegiuꝫ dicim⁹ a currẽdo. Mane ṽo cũ orasset moyses ros descendẽs illinitus est manib⁹ eius: quẽ ꝑus imbrẽ suspicat⁹ est. sed cũ gustasset: sensit mellis dulcedinẽ: et panẽ ꝓmissũ datũ intellexit. et iacuit ros per circuitum castroꝝ

Precepit dñs moysi. vt si aliquis vel ꝓ remotione. vl' ꝓ immũdicia non posset pasca celebrare. in ꝑmo scꝫ aprili secũdi mensis. scꝫ maii decimo die illud celebraret.

34

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

⁊ erat granũ minutũ quasi semen coriandri, albũ i modũ pruine, ⁊ quasi pilo tusum. Qđ vidētes filij israel dixerunt. Manhu. i. qđ est hoc. Vñ deinceps māna dictũ est. Qđ quidam indeclinabile putāt. alij in pma declinatiōe ponũt. alij in tertia. sicut ⁊ pascha cbe vł pascatis. Et ait moyses. Hic est panis vobis datꝰ a dño. Colligite vobis gomor p singula capita. Et collegerũt alij plus alij minus. et mensi sunt ad mensurā gomor. Nec qui plus collegerat habuit amplius. nec q̇ minꝰ parauerat reperit minꝰ Forte em̄ in aceruis collecta ponebant. ⁊ reddebat singul' gomor. Qđ iosephꝰ vocat assariũ. et est decima ps ephi. Vel forte q̄ntũcũqꝫ q̇s colligeret veniēs ad ppria non inueniebat nisi gomor. qui ab aliis etiā comedebatur. Colligebat aũt mane qꝛ cũ incalescebat sol liquefiebat. qđ miraculosum erat. cũ ad ignē durũ fiebat. Terebāt autē illud in puluerē. et conglutinatũ in panes formabāt. cuiꝰ sapor erat dulcissimꝰ. p q̇ dictũ est. simila cũ melle. Et alibi. sapor panis oleati. Qđ ṽo dicitur qꝛ sapiebat in ore cuiusqꝫ qđ desiderabat nō multũ autenticuz est. Dicit iosephus qꝛ etiā hactenꝰ rigat locus ille siccis imbribꝫ. Dixitqꝫ moyses ad populũ. Nullus relinq̄t ex eo i mane. Quidam tñ reseruauerũt. ⁊ scatebat vermibꝫ ⁊ cōputruit. Precepitqꝫ moyses vt die sexto colligerent cibos duplices. qꝛ sabbato nō inueniebatur in agro. Tñ seruatũ in die sabbati nō corrũpebat. Quidā quoqꝫ putāt nec etiaz sexto die collegisse queqꝫ nisi vnũ gomor. sed illud per miraculuz multiplicabat vt duobꝫ sufficeret diebꝫ. hoc inde colligētes. qꝛ infra legit. qꝛ ppter hoc tribuit vob dñs die sexto cibos duplices. Dixitqꝫ dñs moysi. Imple gomor ex eo. vt custodiat in futuras retro generatiōes. id est. in post futuras retro generatōes ad memoriā retro habendā. Et fecit moyses iuxta verbũ dñi. ⁊ posuit illud aaron i vrna aurea in tabernaculo reseruandũ. Aiũt hebrei eos primo habuisse paruũ tabernaculũ i q̇ dñm ꝯsulebāt. de q̇ infra. Moyses tollens tabernaculũ tetendit extra castra pcul. Vel p prolemsim de futuro tabernaculo dictũ est. Hoc cibo aliti sũt filij isrł. xl. annis vsqꝫ dũ tāgerēt fines terre chanaan.

Per miraculũ factuz est. vt edacibꝫ sufficeret gomor.

Cōsonat tñ ei qđ in libro sapiētie dr. Panē de celo dedisti nobis habentē oēm saporē suauitatis.

De aq̄ data in raphidim. Cap. XXXV

IGitur profecta est oīs multitudo de deserto syn p māsiones suas iuxta sermonē dñi. et venit in raphidim. nō qꝛ ṽbo distingueret eis dñs māsiones. sed indicio nubis stantis quaz p̄euntē semp sequebant ea stante castra metabant. Ibi oīno defuit aqua. ⁊ murmurauerũt ꝯ moysen. qui ait ad dñm. Quid faciam pplo huic. Adhuc pusillũ ⁊ lapidabit me Et dñs ad eũ. Sume de senioribꝫ isrł. ⁊ vade ad petrā oreb. pcutiesqꝫ eā ṽga ps est montis syna sic dicta. Alia est ⁊ alibi petra oreb. dicta sic ppter oreb regē. q̇ occisus est in ea. factũqꝫ est ita. Et egresse sũt aque ⁊ bibit ppł's: ⁊ vocauit moyses nomē loci tēptatio. qꝛ temptauerant dñm dicentes. Est ne dñs in nob an non. Alie post fuerunt aque contradictionis.

De pugna ꝯ amalech. Cap. XXXVI.

EGressus est aũt amalech vt pugnaret aduersus isrł i raphidim. Strabꝫ ait. Amalech fuit filꝰ ysmahel. a q̇ amalechite. q̇ ⁊ ysmahelite. ipi sunt saraceni. Hos dicit iosephꝰ pugnaces. inhabitātes goboch vel iaboth ⁊ petrā a circũstātibꝫ ꝯductos ad bellũ aduersus hebreos. E cōtra legit in genesi. qꝛ eliphat pmogenitꝰ esau genuit đ concubina amalech. Vñ i libro regũ. vbi filꝰ doech ydumei nũcians dauid mortē saul ait. Amalechites sum. Forte duo fuerũt equiuoci. ⁊ ex his duo ppł'i Elegit aũt moyses iesum de tribu effraim virũ bellicosum ad dimicandũ ꝯ hostes. cui et paucos tradidit armatos plurimos ad custodiā castroꝝ retinuit. Ipe aũt ascēdit in montē. habēs virgā dei in manu. Ascēderũtqꝫ cuz eo aaron ⁊ hur vir marie. tñ ꝭm paralippomenon fuit filꝰ caleph et marie auꝰ beseleel. Cũqꝫ eleuasset manꝰ moyses ad dñm vincebat isrł. Sin aũt paululũ remisisset. vincebat amalech. Quo cōperto aaron ⁊ hur supposuerũt ei lapidē. ⁊ ex vtraqꝫ pte manꝰ eius sustentabāt. erātqꝫ graues p labore orādi. In huiꝰ rei figura sacerdos manꝰ eleuat in missa. etiā i figura xpi orātis in cruce. Nec remisit manꝰ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

moyses vsq3 ad solis occasũ. Fugauitq3 Josue amelech in ore gladij. Et ait dñs moysi. Scribe h̄ in libro ob monimẽtũ. Adhuc em̄ delebo memoriã amalech de sub celo. qd̄ in dieb9 saul ĩpletũ est. Et edificauit moyses altare. ⁊ vocauit illud dñs exultatio mea.

De subdiuisiõe magnatũ ad ꝯsiliũ ietro.
Caplm. XXXVII.

Gressus est aũt ietro cognat9 moysi obuiã ei in desertũ. tulitq3 secũ sephoraz ⁊ duos filios ei9. Cũq3 intrasset tabernaculũ moysi. narrauit ei moyses signa q̃ fecerat ꝑ eis dñs. ⁊ vniuersũ laborẽ itineꝝ sui. Et ꝯgratulãs illi ietro ait. Bñdict9 dñs qui eripuit pplm suum d̄ t̃ra egypti. Nũc cognoui q2 magn9 est dñs sup̱ oẽs deos. Obtulit ḡ ietro hostias dño. et comederũt cũ eo moyses ⁊ aaron ⁊ seniores israel corã dño. Augustin9 tñ nõ vult gẽtilẽ ĩmolasse dño. sed moysen ꝭm aliã translationem que est. Sumpsit ietro hostias de oblatis a moyse. sumpsit ab eo ⁊ comedit. Forte tũc sacrificauit moyses iuxta montẽ. sicut p̄dixerat dñs. Dicit em̄ iosephus ietro venisse circa montẽ. vbi in rubo multas viderat moyses visiones. Altera die sedit moyses vt iudicaret pplm q̇ assistebat ei a mane vsq3 ad vesperã. Qd̄ attendẽs ietro ait. Stulto labore ꝯsumeris vltra vires tuas est negociũ. Sed audi verba mea. ⁊ erit dñs tecũ. Esto populo in his q̃ sũt ad deũ. ⁊ cerimonias ⁊ viã morũ vel itineris ostẽdas eis. Ad decisionẽ vero causaꝝ elige viros potẽtes. timẽtes dominũ. amãtes veritatẽ. detestãtes auariciam. Et nota ꝙ in his q̄ttuor q̃ dicit ꝯsiderãda in eligẽdo iudice ponit potentiã q̄ plurimũ valet. si tria illa sequanꝛ alioq̇n addiꝛ oleũ camino ⁊ gladi9 veneno. Alia trãslatio habet. sapientes quos forsan potẽtes vocat ad iudicandũ. Et addidit. Cõstitue ex electis quosdã tribunos. i. cuiq3 tribui vnũ p̄pone. q̇ a tribu tribunus hebraice. grece cyliarch9. latine millenarius. Nõ q2 in tribu tantũ essent mille. s3 certũ numeꝝ posuit ꝑ incerto. Vel ꝑ multitudine copiosa numeꝝ posuit sup̄mũ3. Forte q2 iã principẽ habebat queq3 trib9 suũ. sub p̄ncipe voluit esse millenarios qui tantũ3 p̄essent mille. Sub millenarijs aũt monuit ꝯstitui. xethacõtharcos. i. centenarios. vel centuriões sub cẽturiõe duos penthacõchartos. i. quinquagenarios. sub q̇nquagenario. v. d̄canos. Orta igiꝛ lite inter decẽ stabãt ad iudiciũ decani. sicq3 facile erat litꝫ paucoꝝ dirimere. Si nõ poterãt diffinire ascẽdebãt ad quinquagenarium. ⁊ sic vsq3 ad moysen. qd̄ tñ rarũ erat. Maiora tñ reseruabãt moysi. ipi minora iudicãtes. In hũc modũ eccl'ia romana vocauit plurimos in partẽ sollicitudinis. primates. vl' patriarchas. archiep̄os. ep̄os. archidiaconos. archip̄sbyteros. Et miores sacerdotes leuiora peccata. ⁊ quedã grauia. s3 occulta iudicãt. Grauiora ṽo peccata ⁊ aperta referũt ad ep̄m. Acq̇euit moyses. nec erubuit vir deo plen9 ꝯsiliũ sequi gẽtilis. dimisitq3 cognatũ suũ. hebre9 vbiq3 ponit socerum. Et reuersus est ietro in terrã suã.

De peruentu ad montem synai.
Caplm. XXXVIII.

Mense ergo tertõ egressionis de egypto. i. iunio. die hac in kalẽdis iunij venerꝫ ad mõtem synai. fixerũtq3 tentoria e regione montis xlvij. die. s. a phase. In exponẽdo em̄ scripturas. xxx. dies ꝑ mense ponim9 quasi mediam inter lunares ⁊ solares mẽses eligẽdo viam. Lunares em̄ infra tricenariũ inueniunꝛ quidam. vltra vero nõ. Solares ṽo plures hũc numerũ excedũt. A phase quidẽ. xvj. dies p̄mi mẽsis restabãt. fluxerunt vero postea. xxx. scd̄i mẽsis. Restat ḡ ꝙ p̄ma dies iunij. xlvij. fuit. Sequẽti die diluculo ascẽdit moyses in montẽ ad deũ. qui dixit ei. Dices domui Jacob. Vidistꝫ q̃ fecerim vob. Nũc adijciã3 vt etiã loquar vob. Si ḡ custodieretꝫ pactũ meum. eritꝫ mihi in peculiũ de cũctis ppl'is. Que cũ moyses retulisset ppl'o: respõderũt. Cuncta q̃ locut9 est dñs faciem9. Cũq3 redijsset moyses ad dñm. ait ei dñs. Veniã ad te in caligine. vt audiat me ppl's loquentẽ ad te. vade et sanctifica populũ hodie ⁊ cras. i. lauẽt se ⁊ vestimẽta sua. Vacẽt ab amplexib9. ⁊ sint parati in diẽ tertiũ. ⁊ ꝯstitues terminos p̱ circũitũ montis quo qui trãsierit tũc ⁊ tetigerit morte morieꝛ. Man9 nõ tanget eũ sed lapidabitur. aut iaculis ꝯfodietur. siue iumentum siue homo. Vtebanꝛ aũt vt dicit ioseph9 ĩ his duobus dieb9 ꝯuiuijs opulenꝛ et ornamẽtis decenter.

De datione legis verbotenus.
Caplm. XXXIX.

i Am aduenerat dies terti⁹. ⁊ ante solis ortū cepe͡rt audiri tonitrua ac micare fulgura et nubes densa operuit montē. ⁊ clangor buccine ꝑstrepebat. Fumabat mōs. q͡r descenderat dn̄s ī igne. ⁊ fum⁹ ferebat͡ q̄si de fornace. ⁊ mōs tremuit vt aiūt hebrei. Timuit ꝑpl's. sed et moysen ira dei perisse putabāt. Tandē let⁹ apparuit moyses ⁊ seren⁹ aer cū eo reuersus ē inter eos. Et ait eis. Hodie nō audiet; moysen filiū amrā ⁊ iocabeth. sed illuz q̇ ꝓ vobis ꝑcussit egyptū. q̇ ꝑ mare iter dedit. q̇ cibuz de celo misit. potū de petra ꝯcessit. ꝑ quē adā de fructib⁹ terre comedit. noe ex imbrib⁹ ereptus vel except⁹ est. abraam chananeam obtinuit. ysaac nat⁹ ē de senib⁹. iacob ꝓle ditat⁹. ioseph sublimat⁹. Fiāt ḡ verba hec vobis amabiliora. q̄z filij vel vxores. Et eduxit ꝑpl'm in occursum dn̄i ad radicē montis. Ascenderūt autez dn̄o iubente moyses ⁊ aaron vltra terminos sacerdotes. id est maiores ⁊ ꝑpl's nō trāsierūt. Locutusq̄z est eis dn̄s. ita vt nullū vox effugeret. ⁊ sic. l. die dedit eis legē verbo tantū: in figura q̄ꝛ datur⁹ erat spiritūsanctū die quinq̄gesimo.

Explicatio decalogi. Capl'm. XLI.

n On habebis deos alienos corā me. Ex nō nisi decē precepta dn̄s dedit oēs asserunt sancti. sed in distinctiōe eoꝝ differūt. Primū enim ⁊ vnū ſm augustinū diuidit origenes in duo. ⁊ que sunt duo vltima ſm augustinū colligit ī vnū. cui ꝯsentit ioseph⁹. Preterea dicit augustin⁹ tria fuisse in vna tabula. ⁊ septē in alia Joseph⁹ ṽo ⁊ hebrei v. in vtraq̄z. Forte q͡r augustin⁹ voluit tria ꝑtinere ad dilectionē dei. ⁊ septē ad dilectōnē p̄ximi. ꝓ dignitate poti⁹ q̄z ꝓ scriptura dixit ea esse prime ⁊ sc̄de tabule. sicut dicere ꝯsueuimus homīes ṗme classis ⁊ sc̄de. Quocūq̄z ṽo mō distinguant͡ idem est sensus.

Joseph⁹ dic͡ se vidisse duas tabulas leg͡ lapideas. quaꝝ quelibet cōtinebat duo mādata ⁊ dimidium. tā exterior q̄z interior

Primū preceptū.

n On habebis deos alienos corā me. i. me solū habebis deum. Et ponit͡. non habebis ꝓ nō habeas impatiue: ſm ydioma hebreorum. Nō em̄ asserit hoc de⁹ cū q̄nq̄z habuerint. Nō facies tibi sculptile vel ydolum. Alia lr̄a. qd̓ nihil est in mundo. i. nulli⁹ rei naturalis representatiuū. vt fiebat hamon capite arietino. anub. id est. mercuri⁹ capite canino sine barba Nec omnē similitudinē que est in celo vel terra vel aquis vel sub terra. quasi. nec facias tibi ꝓ deo simulacrum solis ⁊ lune. ⁊ hmōi. nec hois aut iumenti aut hmōi. nec draconis. vel reptilis cuiuslibet. q̄ colebat diuersus hominū error. nō coles nec etiā adorabis ea. Colere em̄ est mēte adorare. Adorare aūt est. si nō animo. saltē ꝓ metu. vel adulando regib⁹ adorare. Postea ad inculcandā custodiā dicti ⁊ dicendoꝝ addidit incidenter. Ego sum dn̄s deus tu⁹ fortis ⁊ zelotes. visitās peccata patrū in filios in tertiam ⁊ quartā generationem. eoꝝ qui oderūt me. ⁊ faciens misc̄diam in milia his q̇ diligunt me ⁊ custodiunt p̄cepta mea. zelus dicitur inuidia. dicit͡ etiam amor. sed ꝓprie amor viri in vxorē. ꝓ quo sustinere nequit alterius accessum ad eam. In modū hunc dicit dominus. Ego sum zelotes. id est nō patiar te fornicari post deos alienos. Quod addidit se visitare peccata patrū in filios: aiunt heretici. Nō est bonus hic sermo vt ꝓ pctō alteri⁹ q̇s puniat͡. Et dicunt vetus testamentū nō esse datū a deo. Nō em̄ sic crudelis est deus. sed ecōtra in his mitis apparet. quod etiā hoc nomine visitās innuit͡. Ex pietate em̄ visitamus infirmos. ⁊ ipe ex mansuetudine nō statī peccantē punit. sed expectat etiam vsq̄z ad quartam generationē. q̄zdiu sc; patres viuere solent. ⁊ si corripiet͡ pater vel filij nō imitabuntur ipm. parcit alioquin quasi post longā expectationē iustius punit. Et de temporali pena tantū intelligendum est. Sicut de achab ⁊ iehu in posteris vindictam sumptam legimus. Vel potest exprimi seueritas iuste iudicantis. Grauius em̄ puniunt͡ peccantes si filios ꝓ se etiā videant puniri ⁊ iustius ꝓ expectatione. Origenes tamē hic intelligit per patres demones. per posteros coadiutores. quos quādoq̄z in peccando nobis adiungimus. vtpote. Primo intrauit diabolus ī cor iude. Ecce pater. Post accessit ad principes.

Est de⁹ essentia. potestate. ꝑticipatiōe nūcupatione.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

vt ⁊ ipi in hoc peccarent. Ecce filij. Post accepit ab illis cohorte ⁊ ministros. Ecce tertia et quarta generatio. Dn̄s aūt nō visitat hic peccata patrū. qui reseruāt igni eterno. modo tamen sepe punit hoīes.

Preceptū secundū.

n On assumes nomē dei tui in vanū id est. nec falso nec sup̄flue. nec dolose iurabis p̄ nomē dei. nec honorem ei⁹ quantū in te est euanescere facias ō eo praue sentiendo.

Tertium preceptū.

m Emēto vt diē sabbati sanctifices. id est. sanctū ⁊ feriatū habeas. Nō facies in eo omne opus. tu ⁊ filius tuus ⁊ filia tua. nec seru⁹. nec ancilla tua. nec iumentū tuū. nec aduena qui intra portas tuas est. id est. tecum in domo tua seruiēs. quia deus quieuit die. vij. ⁊ nos diē. vij. seruamus et si nō hūc quē illi. Nam ⁊ iosephus sic ait. Quart⁹ sermo scōm seruādas septimanas. cū ab omni ope forent cessaturi. p̄pterea de opere seruili dicim⁹ intelligendū.

Quartū preceptū.

h Onora patrē ⁊ matrē tuā duplici honore. reuerendo sc3 ⁊ necessaria ministrādo. In his em̄ que sequūtur. fere in omnib⁹ a parte totū intelligit̄. Vñ ⁊ dn̄s docens totaliter intelligēda impleuit legem.

Quintū preceptū.

n On occides manu vel mente vl' cōsensu. nec violentā manū inferes in sonti. nec subtrahes auxilium vite cui potes ⁊ debes dare. Iudex quidē nō occidit sed lex.

Sextū preceptū.

n On mechaberis. i. nō miscearis alicui excepto federe matrimonij.

Septimū preceptū.

n On furtum facies. nec etiam rapies aliena.

Octauū preceptū.

n On ꝯ p̄ximū tuū falsū testimoniū dices. Hic p̄hibet om̄e mēdaciū3. Lic3 q̄dā male senserit deum tacite ꝯcessisse mēdaciū qđ p̄dest. si nulli obest.

Nonū preceptū.

n On ꝯcupisces domum p̄rimi tui. s̄m Augustinū h̄ p̄hibet ꝯcupiscē tiā rei aliene imobilis.

Decimū preceptū.

n On desiderab̄ vxorē ei⁹. nō seruum nō ancillā. nō bouē nō asinum. nec oīa q̄ illi⁹ sūt. Hic aūt p̄hibet ꝯcupiscētiā rei mobil'. s̄m origenē. vnū ē p̄ceptū.

De altari faciēdo. Capl'm. XLI.

v Idebat aūt populus voces ⁊ lāpades. ⁊ vocem buccine. ⁊ montē fumantē. ⁊ stātes p̄cul dixerūt moysi. Loq̄re tu nobis ⁊ audiemus. Nō loquat̄ nobis dn̄s: ne forte moriamur. Stetit ergo de longe ppl's. ⁊ moyses accessit ad caligīnē. Cui dn̄s ait. Altare de terra facietis mihi. Forte ante ꝯstructionē altaris portatilis voluit hoc fieri. vl' illud portatile erat de terra sicut infra dicem⁹. Q si altare lapideū fecer3 mihi. nō edificabis illud de sectis lapidib⁹. Si leuaueris cultrū tuū super eo polluet̄. q. d. Nolo q̄ cū instrumēto effusionis sanguinū edifices mihi sanctuz. Inde et nos vni⁹ lapidis altare ꝯstruim⁹. Forte p̄hibuit. ne sup altare hostie occiderent̄. Et addidit. Nō ascendes p̄ grad⁹ ad altare meū. ne reuelet̄ turpitudo tua. Forte nōdum antiqui vtebant̄ feminalib⁹.

De iudicijs. Capl'm. XLII.

d Eiceps addidit dn̄s iudicia quedā ad determinandas lites. Nos quidē nō oīa s3 cōgrua. p̄sequimur sic. Si emeris seruū hebreū qui iā. s. seru⁹ nō sit. vij. annis seruiet tibi. nisi iubile⁹ interuenerit. septimo egredict̄ liber et gratis cū q̄li veste intrauerit. Si habēs vxorem cū vxore ⁊ liberis exeat. Si dn̄s dederit ei vxorē. mulier cū filijs q̄s fecerit erūt domini. Q si elegerit fu⁹ māere i s̄uitute offeret eū dn̄s dijs. i. sacerdotib⁹ p̄sentabit. ⁊ applicabit̄ ad ostiū tabernaculi. ⁊ p̄forabit aurē ei⁹ subula: in signū p̄petue s̄uitut3. eritq3 seru⁹ in scl'm. id est. dū viuet. vel vsq3 ad iubileū. Idē em̄ intelligendū est de ancilla.

De famula.

Si q̄s vēdiderit filiā suā i famulā nō i ancillā. s. s3 i ꝯcubinā. quā greci moirphetō alij moypheten dicūt. vij. anno nō egredict̄ sicut ancilla. s. sine p̄clo. Quia em̄ eā hūiliauit dotē vestes ⁊ nuptias. i. virū ei p̄uidebit p̄ p̄clo pudicicie. Q si ante. vij. annū displicuerit ei. vendendi eam alij potestatem non habebit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

nec pudicicie p̄ciū negabit. Et si iterim agnominauerit eā sibi. i. in vxorē duxerit. ſm qđ dicitur marcia catonis. iuxta legē vxoꝝ faciet ei. nec ſine libello repudij egredieṫ. Si ṽo nō ſibi ſʒ filio eā emerit. i modū p̄dictū faciet ei ꝓ filio ſicut ꝓ ſe. Si tria iſta ñ fecerit. i. ſi nec ipe eā hūiliauerit ſine agnoiatōe. nec eā agnominauerit. nec filio eā accepit. more ancillaꝝ gtꝭ egredieṫ. ⁊ abſqꝫ p̄cio ſibi dato.

De homicida.

Qui occiderit hoīem volens moriaṫ. ſi ṽo nolēs ꝯfugiat ad vnā ð. vj. ciuitatibꝫ refugij ⁊ ibi ſaluabit aīam ſuā. ne occidaṫ a ꝓxis occiſi. Et erit ibi donec ꝑ iudices ciuitatꝭ eiꝰ ꝓpinqs mortui recōcilieṫ. vl' vſqꝫ ad mortē ſūmi ſacerdotꝭ. Tūc eñ redibit ſecurꝰ ad ꝓpria Per īduſtriā ṽo occidēs. etiā ab altari euellaṫ qđ de ioab factū legiṫ. Inſtar ṽo haꝝ ciuitatū nos habemꝰ loca deo dicata. maiorē tñ immunitatē p̄ſtāt ꝙ̄ ille. Saluaṫ eñ in eis etiaʒ volēs homicida. ⁊ q̄libet fugitiuꝰ. Tñ quidā exceptionē faciūt. Si eñ ꝓ homicidio in eccleſia facto vl' furto vl' hmōi ꝯfugiat ad eccleſiā. inde dicūt eū debere extrahi ⁊ puniri.

De talione.

Addidit etiā dñs p̄cepta taliōis. iubēs reddi aīam ꝓ aīa. oculū ꝓ oc'lo. dentem ꝓ dente. vulnꝰ ꝓ vulnere. liuorē ꝓ liuore. aduſtionē ꝓ aduſtione.

De boue cornupeta.

Si bos cornupeta ſeruū occiderit. lapidibus obruaṫ. nec carnes eius comedenṫ. Dñs aūt bouis. xxx. ſiclos argēti reddet dño ſerui. Aiūt hebrei. ideo ſic eſtimatū p̄ciū fui. qꝛ. xxx generatiōes egreſſi ſūt de cham. quē noe futuri addixit.

De decimis ⁊ primicijs.

Decimas ⁊ p̄micias ne tardaueris offerre Tñ agnū vl' hedū. vij. diebꝫ dimittes cū matre ſua. die. viij. ⁊ deinceps poterꝭ reddere.

De Septimo anno.

Sex ānis ſemiabis terrā tuā. ⁊ ꝯgregabis fruges eiꝰ. vij. āno eā reqeſcere facies. Vnđ ⁊ dicebaṫ annꝰ reqetiōis. ⁊ etiā annꝰ remiſſiōis qꝛ in eo nll'i licebat exigere debituʒ aliqđ niſi eo t̄miato. ⁊ ſi q̄d i eo anno ex p̄teritꝭ frugibꝰ ſuccreuerit i ea. comedēt paupes ꝓpl'i. et qđ reſiduū fuerit pauperibꝫ. comedēt beſtie agri. Ita facies in vinea ⁊ oliueto tuo. Dū hoc obſeruatuʒ fuit. vt ait Joſephus in anno. vj. intantū abūdabāt fruges ꝙ ſufficiebāt ad vſum ſeptimi ⁊ octaui etiā ad ſementē.

Augꝰ ſup exodū dicit. ꝙ eo āno ſeminabāt ſʒ nō colligebāt.

De tribus ſolennitatibus.

Addidit etiā ð tribꝫ p̄cipuis ſolennitatibꝫ anni. in q̄bꝫ voluit ſibi apparere oē̄. maſculinū ſʒ nō vacuū. de q̄bꝫ infra diceṫ.

De hedo nō coquēdo in lacte.

Nō coques hedū in lacte matrꝭ ſue qđ ioſephꝰ exponit ſic. Nō comedes eū infra. viij. diē. qꝛ adhuc nō differt a lacte. Scti de xp̄o exponūt ſic. Ne occidas xp̄m iñ die ꝯceptiōis ſue qđ tñ trāſgreſſi ſūt Dies ṽo ꝯceptiōis vocaṫ lac matris. qꝛ ex tūc i matre paraṫ materia lactis.

Vl' eſt ꝓphetia. ꝙ herodes non occideret xp̄ʒ īfantē. vl' ꝙ apl'i nō paterenṫ. p̄ſſuras niſi priꝰ roborati.

Hebreꝰ habet. Nō coques ſeparatū in lacte matrꝭ ſue. ⁊ eſt ſenſus. Separatū a carne parentum. id eſt qđ per carnalē generationē conceptum ⁊ editū eſt nō comedes coctū cum lacte vl' cū aliq̄ lacteo caſeo. ſ. vel butiro. qđ dictum eſt ꝓpter aues q̄ nō de carne ſed de ouis ſeparanṫ. quas in lacte coctas vel cū lacte comedunt. Nec ideo de lacte matris prohibitū dicunt. ꝙ in alio lacte liceat coquere. ſed quia lac illud paratius poſſit inueniri cū animali per hoc ꝓhibuit de omni lacte. Quidā tamē de his q̄ dño offerunṫ dictum intelligunt. q̄ſi non offeras agnum vel hedum infra octauum diē. quia nondū eſt eſibilis. nec differt a lacte matris. quia ⁊ ſupra dixerat de primitiis agnoꝝ ⁊ decimis. In fine ṽo iudicioꝝ addidit dñs. Si fecerꝭ hoc occidaʒ omnē ꝓpl'm ad quē ingredieris. ⁊ p̄mittā ſcrabones. ⁊ veſpas. q̄ fugabunt eos id eſt terrorē noīs tui paulatim ṽo eijciam eos ne redigaṫ terra i ſolitudinē. et creſcant contra te beſtie. ponāqꝫ terminos tuos a mari rubro. quod eſt ab oriente vſqꝫ ad mare paleſtinum quod tirrenum dicitur. ⁊ eſt ab occidente et a deſerto quod eſt poſt bethleem. qđ incipit poſt thecuam vſqꝫ ad fluuium. ſcʒ eufraten. que tota regio quandoqꝫ dicta eſt iudea.

Hoc nūqꝫ ad l'raʒ factum legiṫ. iđ aculeos t̄rores intellige.

De federe firmato aſperſiōe ſanguinis vitulorum. Capl'm. XLIIII.

v Enit ergo moyses ⁊ narrauit plebi iudicia dñi. Et dixerũt oẽs vna voce. Oĩa q̃ locutus est dñs faciem⁹ ⁊ audiem⁹. Qđ ꝑpostere ⁊ inordinate dictũ est ꝑsignauit futuros trãsgressores. ⁊ in h̃ verbo mẽdaces. Scripsitq̃ moyses vniuersos sermones dñi ꝑter decalogũ. ⁊ mane ꝯsurgens edificauit altare dño. et duodecim titulos. ꝑ duodecim trib⁹ isrl'. forsan duodeci altaria titl'os dixit. Uel potius vnũ ex duodeci lapidib⁹. ⁊ in singulis singula noĩa filioꝝ israel scripsit q̃si titulos tribuũ duodeci. misitq̃

Est titul⁹ triũphalis. preconialis. memorialis.

iuuenes. s. nadab. ⁊ abiud. q̇ futuri erãt sacerdotes. ⁊ imolauerũt dño pacifica. xij. vitulos. Tulitq̃ moyses mediã partẽ sanguis. ⁊ misit in crateres vasa. s. viminea cũ ansis a cratin qđ est ꝯtexere dicta. reliquũ sanguinem fudit sup altare. legitq̃ volumẽ federis audiẽte populo. Qui dixerũt. Oĩa q̃ locut⁹ est dñs faciemus. Ipe ꝟo sumptũ sanguinẽ respersit i populũ ⁊ ait. Hic est sanguis federꝫ qđ pepigit dñs vobiscũ. quasi diceret. Sic peribit vita eius ⁊ sanguis ei⁹ fundet̃ qui violabit fed⁹ h̃. id est pactum inter vos ⁊ dñm. Sane hoc signũ ad ꝯfirmationẽ federis hui⁹ habuerũt a gentilib⁹. qui portã federis fede laniantes sic ꝯfirmabant fede laniandũ federis violatorꝫ. Tamẽ ⁊ aliud signũ federis terribili⁹ habuerũt iudei ex se. s. effusionẽ aque. qđ fecit Josue et samuel. qꝛ sicut aqua tota fundit̃ ita ꝙ nil remanet in vase. qđ nõ alij liquores. ⁊ etiam ipa perit fusa in terrã. sic penit⁹ cum stirpe sua ꝑiret qui solueret fed⁹.

De primo ascensu moysi in montem.

Caplm. XLIIII.

b De facto ascendit moyses ⁊ aaron. nadab. ⁊ abiud. ⁊. lxx. de seniorib⁹ israel ꝺm ꝑceptũ dñi vsq̃ ad termios montis. ⁊ viderunt dñm. ⁊ sub pedib⁹ eius q̃si op⁹ saphirinuz. ⁊ quasi celũ cũ serenũ est. Tamen nec sup eos q̇ erant in castris misit manũ suã. id est non abscõdit se ab eis. sed vidẽtes maiestatem dñi. ⁊ nõ ipm leti epulabãt̃. Et vocauit dñs moysẽ daturus ei tabulas lapideas inscriptas decalago. Et assumpto tantũ iosue trãsiuit terminos dicẽs seniorib⁹. Expectate hic. s. in castrꝫ. ⁊ vsq̃ ad termios. Si q̇d questiõis natũ fuerit. referetꝫ illud ad aarõ ⁊ hur. Operuitq̃ nubes montẽ. iterũq̃ dimisso iosue in q̃dã planicie mõtis. solus ascẽdit moyses ad caliginẽ. Septimo aũt die vocauit eũ dñs de medio caliginis.

De tabernaculo faciendo.

Caplm. XLV.

i Ngressusq̃ moyses mediuz nebule fuit cũ dño. xl. dieb⁹. ⁊. xl. noctib⁹. nec comedẽs nec bibẽs. Et ait dñs ad eũ. Sume primitias. id est ꝑciosa queq̃ a populo isrl'. sed ab eo tantũ qui vltra obtulerit auꝝ. s. ⁊ argẽtũ. ⁊ es iacinctũ. ⁊ purpuram coccũq̃ bis tinctum. id est setã iacinctini purpurei. ⁊ coccinei coloris. ⁊ bissuz qđ est genus lini egyptij molle ⁊ candidũ. pilos quoq̃ capraꝝ et pelles arietũ rubricatas. q̃s parthicas dicimus. quia parthi sic colorari eas excogitauerũt ⁊ pelles iacinctinas. ⁊ ligna sethim. Est aũt sethim nomẽ montis ⁊ regionis ⁊ arboris que similis est albe spine in folijs. ⁊ est leuissimũ lignũ ⁊ imputribile. ⁊ incremabile. oleum q̃z ad luminaria. aromata in vnguẽta. ⁊ thimiamata boni odoris ⁊ lapides onichinos. sardonices ⁊ gẽmas. ⁊ faciant mihi sanctuariũ. vt habitẽ in medio eorũ ne sit eis labor recurrere ad montẽ hunc. Juxta similitudinẽ tabernaculi qđ ostendã tibi facies illud ita.

De scemate arche. Caplm. XLVI.

a Rchã de lignis sethim facies. q̃ hebraice ꝺꝛ beron. Et nota ꝙ moyses hoc ordine narrat. ꝑmo de his qui fuerũt in tabernaculo. secũdo de tabernaculo. tertio ꝺ atrio Joseph⁹ ꝟo ecõtra. Ille ꝺm ordinẽ cõpositõis. iste ꝺm ordinẽ collocatiõis. Lõgitudo arche habebat duos cubitos ⁊ semissem. latitudo cubitum ⁊ semissem. altitudo similiter cubitũ ⁊ dimidiũ. Et intelligit̃ cubitus humanus non geometricus. Quod apparet in altari lateranẽsi. infra qđ ꝺꝛ esse archa. Etiaz hic ioseph⁹ vocat cubitũ duos palmos. Et ꝺꝛ archa nõ habuisse pedes. et deaurata est intus et foris auro mundissimo. Et facta est supra corona aurea: ad modum scꝫ labij quod in mensis ⁊ scacarijs fieri solet. Per vtrũq̃ lat⁹ lõgitudi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

nis bini erãt circuli aurei, totũ lignũ penetrã- tes, ⁊ ꝑ eos vectes de lignis sethim deaurati mittebanť, quibꝫ archa ferebať, nec vnꝗ̃ ex- trahebãť. In qua postposita est testificatõ.i. tabule in quibꝫ scriptũ erat testamentũ. Ta- men queqꝫ ibi reposita testimonia dici possũt. Posita est ibi vrna aurea plena manna in te- stificationẽ ꝙ panẽ dedisset eis ð celo. Tabu le in testificationẽ ꝙ legẽ naturalẽ sopitam in cordibꝫ suscitauerat in scripto. Uirga aaron. in testimoniũ ꝙ oĩs ptãs a dño deo est. Deu tronomiũ in testimoniũ pacti ꝙ dixerãt oĩa quecũqꝫ dixerit nobis dñs faciem᷒. Ob h̃ di cta est arca testamẽti vel testimonij. Ob h̃ eti am tabernaculũ testimonij dictũ est, et iðo eti am q̃ cause p̃ foribꝫ eius agebanť.

De ꝓpiciatorio ⁊ cherubin. Ca. XLVII.

Fectuz est etiam

sup archã ꝓpositoriũ aureũ.i. tabu la aurea eiusdẽ lõgitudinis ⁊ lati- tudinis, cui᷒ ⁊ archa vt archã tegere suffice- ret. De spissitudine ei᷒ nõ legiť. Hoc idem di cebatur oraculũ, q̃ dñs de loco illo responsa dabat. Responsum aũt diuinũ oraculũ diciť q̃ orãtibꝫ datur. Dicebať etiam ꝓpiciatorium quia exinde loquẽs dñs ꝓpiciabať ꝑplo. vel quia die ꝓpiciatiõis dicebãt gl'iam dñi semꝑ ibi descẽdere. Ex vtraqꝫ vero parte oraculi.s. in duobꝫ angulis anterioribꝫ positi sunt duo cherubin aurei ⁊ ꝑductiles, nõ.s. fusiles. sꝫ tu sionibꝫ malleoꝝ ꝑducti. Sũt aũt vt dicit io- sephus animalia volatilia: habẽtia figurã q̃ a nullo hominũ est inspecta. Hec dixit moy- ses se in sede dei ꝯspe xisse figurata Cherub vn᷒ alterũ respiciebat versis tamẽ vultibus in ꝓpiciatoriũ. duabꝫ quoqꝫ alis expansis ⁊ mutuo se tangẽtibus velabãt oraculũ, alas exposito extendebãt.

Possunt etiã dici ad terrã iuxta archã po siti. v. cubitis alti. vt in tẽplo salomonis actũ est postea nisi ꝙ ibi in duplũ maiores erant.

De mẽsa ⁊ coronis. Cap. XLVIII.

Femqꝫ ait domi

nus. Facies ⁊ mẽsam ð lignis sethim habentẽ duos cubitos longitudinis et in latitudine cubitũ. ⁊ in altitudine cubitũ et semissem. spissitudinez ꝟo tacet. ⁊ inaurab eam ex omni parte auro purissimo. Erat aũt vt dicit Josephus hec mensa proxime velut delphica.s. appollinis. habens. iiij. pedes qui dicuntur eius altitudo, erantqꝫ ex medietate partis inferioris rotundi quasi tibia ⁊ torna- tiles. Pars superior oꝑis quadrãguli q̃si fe- mur erat. in singulis vero pedibꝫ erat anulus aureus, sinusqꝫ erat in pede vbi anulus mis- sus erat. in anulis vero vectes aurati quibus ferebatur mensa. Erat autem labiuz in ea per circũitũ sicut in archa. ⁊ labio affixa erat au- rea corona alta digitis quattuor. ita ꝙ medie tas eius super mensaz eminebat. ne superpo sita caderent ex ea. Altera medietas inferius pendebat ad decorẽ. ⁊ erat corona hec inter- rasilis. id est. interpolata celaturis ⁊ plano. Erant autem vt aiunt hebrei celature ille q̃si imagines reguz. ⁊ prophetice. tot ibi sũt ima gines facte: quot futuri erant reges in hieru- salem a dauid vsqꝫ ad sedechiam. Tamen io- sephus videtur velle non fuisse in ea aliud la bium nisi hanc coronam interrasilem. id est. reticulatam. Huic vero supposita erat alia co rona minor ista. Sed quanta ⁊ quomodo su perposita et an plana vel interrasilis nesci- mus, tamen aureola vocatur. Hebrei dicunt et hãc prophetice ad- ditã ad ꝑsignandã di uisionez regni in duo regna. Fuit enim re- gnum israel populosi us regno iuda. sed ta men minus dignum. et ideo aureola super posita erat. ⁊ tamẽ mi nor. Mensa hec po- nebatur in tabernaculo ad aquilonẽ nõ lon- ge ab aditu.

Sicut ariel ezechie- lis de interrasili ex- urgebat ꝑ aliqð inc- positũ, sic ariel inter- pretať altare dei. vel leo vorax. q̃a altare holocaustoꝝ omnia vorabat.

De panibꝫ ꝓpositiõis. Capl'm. XLIX

Fponebatur super

eam duodecim panes azimi de si- mila: mundi valde. ⁊ ponebantur altrinsecus seni. ⁊ ꝯstabant singuli de duabꝫ decimis ephi q̃s Jo sephus duos assari- os vocat. Et singulis superponebatur pate na aurea. et super pa- tenam pugillus thu- ris. Josephus dicit phialas aureas super

Ephus ⁊ batus mẽ- sure sunt duorum. vl' ergo mensurabãtur ephi prouenientes ð decimis hinc vna, il- linc altera. Uel deci mabať ephus illa q̃

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

positas plenas thure
Hi diluculo sabbati
recētes ⁊ calidi impo
nebant͛ mense.⁊ erant
ibi imoti vsqꝫ ad sab-
batū sequēs. tūc illis
sublatis: ⁊ toto thure
incēso sup altare no-
ui cū alio thure substi
tuebant͛. Sublatos
ꝟo soli sacerdotes co
medebāt.vnde sacer-
dotales dicebantur.

ꝓ decima dabat͛. Ul'
sicut leuite pmo lo-
co oīm rerū accipie-
bāt decimas,sic sum
mi sacerdotes harū
decimationū accipie
bāt decimas. Forte
ergo de dcima illa se
cundaria fiebant pa
nes illi triū modioꝝ.
De quolibet exponi
potest.

Uel etiā ideo vt ait iosephus.quia dn̄s pre-
ceperat.ꝙ soli sacerdotes panes illos forma
rent ⁊ coquerent.⁊ ponerent in mensam.⁊ tol
lerent.ipsi tamē postq̄ꝫ scilicꝫ diuites facti sūt
non obseruauerunt hoc.Dicebantur etiā pa-
nes propositionis.quia propositi erant corā
domino in memoriā sempiternam duodecim
tribuum filiorum israel. Uel porro positi.id
est longo tempore positi.scilicet per totā heb-
domadam. vel ineternum per successionem
ponendi.

De vasis libaminū. Capl'm. L.

p Recepit ergo do
minus preparari ex auro purissimo
quattuor genera vasorum ad offerenda liba-
mina.et ab offerentibus sacerdoti.a libando
id est.gustando dicta.⁊ a sacerdotib9 dn̄o.a li
bando.id est.fundendo.⁊ poni ea sup mēsaꝫ
scꝫ acetabl'a.phialas.thuribula.cyathos. In
his vinū quod debebat offerri ꝓuidebat͛ ⁊ ꝑ-
gustabat͛.vtrū dignū eēt offerri an nō Sꝫ qꝛ
in colore ⁊ sapore vinū dinoscit͛.dicit͛ ꝙ pter
aureas phialee vitree ibi erāt vnde ⁊ a phia-
lin qd̄ grece vitrū dicit͛ sic vocabant͛. in imo
anguste.in supiori pte ample in quib9 color ⁊
sapor poterat cognosci. q̄s hebrei scutellas
dicūt Cyathi ꝟo miores ⁊ angustiores erāt ⁊
aurei.cū q̄b9 fundebat͛ vinū sup altare ꝓ ho-
stie libamēto. In thuribulis q̄ etiā mortario
la dicebant͛ thus precognoscebat͛ et offereba
tur similiter et in acetabulis acetū. Sed quia
nunq̄ꝫ aut raro occurrit de oblatiōe aceti.qui
dam dicūt acceptabula vbi scꝫ ꝓuidebat͛ a sa
cerdotib9 q̄ debebant͛ offerri vtrū accepta.i.
ydonea essent an nō. Postea subdiuidūt acce
ptabula in tria.in phialas in quib9 vinuꝫ.et
thuribula in quib9 thus.⁊ similia.⁊ granū.⁊
sal.et cyathos.in quib9 oleuꝫ. Sumebāt em̄
sacerdotes prius de his q̄ offerēda erant por
tiuncl'as.quas in huiusmodi vasis ponebāt
ad ꝑgustandū quasi libādo de singulis. que
libamina dixit moyses offerenda.id est.de of
ferendis sumenda.

De candelabro aureo. Capl'm. LI.

p Recepit quoqꝫ
dn̄s fieri candelabrū ex auro puris
simo ductile. Tamē iosephus fu-
sile dicit. Cui9 hastile basi infixū erat ⁊ ferreuꝫ
supuestitū calamis aureis quinqꝫ geniculatꝭ
ad modū canne. Ubi aūt calamoꝝ capita in
ter se iungebant͛.capita habebāt tumētia.⁊ in
uicē ad modū cyphi quē cuppam dicim9. Iū
gebant͛ aūt inter se tanq̄ꝫ duo cyphi in modū
nucis.⁊ ex fundo cuiusqꝫ ciphi ꝓcedebāt flo-
res recurui quasi lilia.⁊ in ipo fundo inter ci-
phū ⁊ lilia erat sperula volubilis sicut in ca-
pitib9 cathedrarū subsunt sperule volubiles.
et ita cum in hastili essent.v.calami in hunc
modū copulati.iiij.erant ibi iūcture.quaꝝ q̄-
qꝫ habebat quasi ciphos duos sibi iunctos.
et sperulas simul ⁊ lilia.⁊ hoc est qd̄ moyses
dicit in hastili quattuor fuisse ciphos in mo-
dum nucis. Tamē hebreus nō dicit ciphos.
sed nigellatas rotunditates.s.nigello distin-
ctas. Ex hoc hastili procedebāt tria brachia
ex laterib9 hinc ⁊ tria inde ferrea.quorū vnū-
quodqꝫ superuestitū erat calamis aureis ad
modū hastilis.⁊ in iūcturis coibāt capita ca-
lamoꝝ quasi ciphi in modū nucis cuꝫ speru-
lis ⁊ liliis. Et qꝛ in vnoq̄ꝫ quattuor ciphos
dicit moyses fuisse: videtur vnū quodqꝫ quat
tuor calamos habuisse. Uidet͛ tamē quibus-
dam non sperulas fuisse in fundo ciphorum
vt dictum est.sed ī media planicie cuiusqꝫ ca
lami sperulā volubilē superpositā. Sic erat
candelabrū ex ferro calamis aureis supindu
cto factum si fusile fuit.si vero ductile simpli-
citer ex auro fuit.⁊ malleis mirabili artificio
in hanc formam productū. Erat autē vt dicit
iosephus.ex.lxx.partib9 cōpositū.in vna ba-
se erectum.sic in hastili ⁊ brachiis erant cala-
mi.xxix. non integri. sed ex duab9 ptibus. in
medio vbi partes iungebant͛ erat sperula su-
perposita:ne iunctura videretur ⁊ putaretur
calamus vn9.et ita erant calami.xxix. cū toti
dem sperulis.lviij.quinqꝫ partes in basi.vij.
lampadum sedes. Quocunqꝫ vero modo fa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

ctū fuerit i summo. vij. habebat capita equa-
lia. sup q̄ ponebant. vij. lucerne auree. Infu-
soria etiā septē ex auro erant. quibꝫ oleum lu
cernis infundebat. Erantqꝫ ibi forcipes dicti
emūctoria ex auro ad emungēda vel extinguē
da licinia. Etiā vascula ex auro erāt ad extin-
guendū in aqua que emungebant. ne tetrum
redderēt odorē. dicta extinctoria. Omne pon
dus eius cū vasis suis habuit talentū auri ad
pondus sanctuarij. tria em̄ habebat talenta.
minus. l. librarꝫ. qđ erat institorꝫ mediū. lxx.
quod erat ciuiū. maximū. c. xx. qđ erat sanctu
arij. Tamen iosephus dicit ipm̄ habuisse. c.
mnas. quas hebrei citares dicunt. greca lin-
gua interp̄tatum talentū nuncupat. Positū
aūt erat ad austrū ꝯtra mensam nō recte q̄dē.
sed oblique.

De parietibꝫ tabernacl'i. Capl'm. LII.

Recepit quoqꝫ p dn̄s fieri tabernaculū in hunc mo
dū. Tabernaculū erat domꝰ deo di
cata q̄drata ꝛ oblōga. tribꝫ clausa parietibꝫ. a
quilonari meridiano. occidentali. liber pate-
bat introitus ab oriente. vt sole oriente radi-
is eius illustraret. Lōgitudo eiꝰ erat. xxx. cu-
bitorꝫ. latitudo decē. altitudo decē. In latere
meridiano erāt tabule de lignis sethim stan-
tes. xx. quarꝫ vnaqueqꝫ in longitudine habe-
bat cubitos. x. in spissitudine digitos q̄ttuor
in latitudine cubitū ꝛ semissem. Jungebant
aūt sibi mutuo incrastrature. ne rimula eēt ibi
aut planicies parietis inequalis. ꝛ erāt inau-
rate ex vtraqꝫ pte. Supposite ꝑo singl'e dua-
bus basibꝫ argēteis pforatis. in quarꝫ forami
nibꝫ cardines aurei imittebant. in vtroqꝫ an-
gulo tabule eminētes sicut in scrinijs fieri so-
let. Tamē augustinꝰ videt velle. ꝙ vna basis
esset sub tabula. ꝛ altera supra p epistilio. sed
littera ꝯ est q̄ dicit. ꝙ bine bases singulis ta-
bulis p duos angulos sūmittebāt. Utrū aūt
tabule suspēsa a tra sup bases an inter bases
ad terrā ptingerent. nō legit. Eodē scemate fa
ctus erat paries aq̄lonaris. Ad occidentē ꝑo
erāt. vij. tabule p oia sil'es alijs. ꝛ eodē modo
stātes in basibꝫ. Sed cū nō implerent. nisi. ix.
cubitos. dimidiꝰ cubitꝰ ex vtraqꝫ pte vacuus
patebat. ꝛ ideo tabula vno cubito lata secta ē
p mediū. ꝛ facte sūt due tabule semicubitales
que vtrinqꝫ apposite parietē occidentis alijs
duobꝫ cōpaginauerūt. q̄ etiā singule duabus
basibꝫ imittebant. Ne ꝑo ventorꝫ impulsu. vl'
qualibet alia causa parietes ꝯcuterent. singu
le tabule habebāt anulos aureos p ordinem
velut quibusdā radicibꝫ ꝯfixos. p q̄s vectes
p trāsuersum parietꝫ imissi tabulata firmiter
ꝯtinebant. Erāt aūt vectes de lingnis sethim
inaurati singl'i q̄nqꝫ cubitorꝫ. imittebatqꝫ ca-
put vniꝰ vectis in caput alterius in modum
cocci. vt ex pluribꝫ sic innexꝫ q̄si vnꝰ vectis im
mēse longitudinis videret. sicut in bacl'o cam
buce pōtificalis eburneo fieri solet. Hoc sa-
ne planū esset: nisi dn̄s addidissꝫ. ꝙ. v. vectes
essent in latere ad aquilonē. ꝛ totidē ad austꝝ
ꝛ totidē ad occidentē. qđ minꝰ ꝯgruū videtur
Cū em̄ quilibet vectꝫ. v. erat cubitorꝫ. v. ptẽ
si in latere vno. xxv. cubitos tantū ꝯtingebāt
Jtaqꝫ. v. cubiti illiꝰ lateris remanebāt intacti
in occidētali vero latere duo tantū sufficiebāt
Sūt qui dicūt de tribꝫ vectibꝫ sup̄fluis. vnū
supadditū. v. vectibꝫ i latere septentrionali. et
aliū in australi. ꝛ sic qđ illis deerat adimple-
tū. Tertiū sectū dicūt in duos q̄ positi erāt in
duobꝫ angulis parietū. vt recuruati iūcturas
angulorū colligarent sicut iuncture angulorꝫ
in scrinijs strapis ligari solet. Sed h̄ ex litte-
ra conicj non potest. Quia ḡ in littera est. v.
vectes imitti p tabulas medias a summo vsꝫ-
qꝫ ad summū. de altitudine parietis intelligi
potest. Erat aūt iuxta summitatē parietis su-
premā vnꝰ ordo vectiū extensus in longuꝫ p
totum parietē. ꝛ iuxta summitatē inferiorē ali
us ordo in eundē modū. ꝛ in media planicie
tres ordines. vt ꝙ dictū est. v. vectes fuisse in
vno latere potius ad numerꝫ ordinū q̄ꝫ vecti
um referat. Erāt autē
in vnaq̄qꝫ tabula q̄n-
qꝫ anuli. ꝛ in quolibꝫ
duorꝫ parietū vectes
xxx. q. v. ordinū qui-
libet. vj. vectes habe-
bat. in latere occidēta
li. x. vectes bini p sin-
gulos ordines. Sūt

Una tabula erat in-
cisa ꝛ cauata in fron-
te ex vna pte. sil'iter et
altera tabula erat in-
cisa ꝛ cauata ex alte-
ra pte. in fronte vero
ꝯiungebant.

qui dicunt nō omnes vectes eiusdē quātita-
tis fuisse sed quilibet vectiū. v. qui erāt in ma
gnis lateribus erāt. vj. cubitorꝫ. ꝛ ita. v. suffi-
ciebant ad ꝯtinendū. xxx. cubitos. ꝛ. v. vectes
qui ad occidentē erant singuli duorꝫ cubitorꝫ
erant. Sed iosephus loquēs de his vectibꝫ
ait. vno quoqꝫ habente magnitudinē cubito
rum quinqꝫ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

De distinctione tabernaculi et vtroqꝫ velo. Capitulo. LIII.

tAbernaculum hoc distinctuz erat in duas partes. Posterior ꝑs ad occidẽtẽ. x. cubitis ꝓtendebatur, et ita quadra erat in lõgum. s. et in latũ. et in altuz. x. cubitorũ. Hec pars aditũ dicebaꝛ. vel sanctũ sancti. vel sanctuarium sanctuarij. vel sanctasanctoꝝ. Anterior pars ad orientez. xx. cubitis protendebatur. q̄ cõmunis erat sacerdotibꝫ. et hoc dicebatur sanctũ vel sancta: vel sanctuariũ. Respectu huius posterior dicebaꝛ sanctũsancti. quasi cõsecutiuũ sancti. vt diciꝛ seculum seculi. vl' sanctũsancti. id est sanctius sancto. vt dicitur dñs dominoꝝ vel rex reguz. Ad alterutras vero partes separandas posite erãt in medio quattuor colũne de lignis sethim deaurate: capita habentes aurea et bases argẽteas. Tamẽ Josephꝰ dicit quattuor fuisse tabulas ad modũ aliarũ operatas: equaliter a seinuicem distantes, inter quas tres angusti patebãt ingressus. Suꝑ capita vero columnarum superpositi erant duo vectes decẽ cubitoꝝ a pariete in parietẽ protensi. in quibꝫ ꝑ circulos aureos immissum dependebat velum ante quattuor columnas extensum. quadrum in omni parte scz decem cubitoꝝ: vt ex omni parte ꝓhiberet aspectũ interioꝝ. Erat autẽ velum factuz de bysso retorta: qđ est genus lini candidissimi ⁊ mollissimi. et de iacincto et purpura et cocco bis tincto. id est de filis sericis: iacinctini purpurei ⁊ coccinei coloris. opere plumario cõpositũ. id ē ope acupicto. Pluma eñ lingua quadã acus diciꝛ. scz egyptioꝝ. quorũ suut diuerse lingue sicut grecorum. Hoc genus veli vulgo bistratũ diciꝛ quasi bis stratũ. Primo eñ fit tela cui cũ acu opere manuali substernunꝛ diuerse picturationes. Sunt qui dicũt opus plumarũ a similitudie auiũ. quibꝫ superaddita est plumarum varietas. Idem opus diciꝛ etiã polimitum. a poli qđ est multũ. pro multitudine picturarum. Erat autẽ hoc velũ pulcra varietate cõtextum. ex vniuersis vt ait Josephus floribꝫ. quos gignit humus. et alijs picturis quas poterant interserere pictores. ꝑter animalium formas. In ingressu vero tabernaculi q̇nqꝫ columne erãt de lignis sethim deaurate capita habentes aurea. Bases vero eneas: super quas duo vectes. vel vnus decem cubitorũ ꝓtendebaꝛ a pariete in parietẽ In vtroqꝫ capite sui vtriqꝫ parieti insertꝰ ad modũ trabis in domo. a q̄ depẽdebat aliud velum ꝑ circulos aureos insertũ ad modum prioris operatũ. Sed ẜm Josephũ vsqꝫ ad medietatẽ columnarũ depẽdebat: tegẽs eas ꝑ q̇nqꝫ cubitos. reliqui q̇nqꝫ vsqꝫ ad terrã ad ingressum sacerdotũ patebãt. Suꝑ hoc vero dicit aliã cortinã laneã suppositã vsqꝫ ad terrã ꝑtingentẽ. funibꝫ per anulos eã ducentibus et retrahentibꝫ. vt in diebꝫ festis reducta p̄beret aspectũ tabernaculi. In alijs diebus suꝑducta ꝓhiberet aspectũ. p̄cipue cum nubilum videreꝛ. Textus eñ fortis erat et facile laborẽ sustinebat. et in ingressu tẽpli Salomonis similẽ dicit fuisse appẽsam. Erat eñ interiori sanctuario arca federis cũ his q̄ in ea reposita diximꝰ. et cũ his q̄ erãt ei supposita. In anteriori vero candelabrũ ad austrũ mensa ad aquilonẽ. In medio aũt velũ non lõge ab aditu altare aureũ. qđ etiã Josephꝰ thuribulum aureum vocat. de quo post dicemus.

De cortinis et sago. Capitulum. LIIII.

tEctum tabernaculi nõ cõcameratũ id est recuruũ sicut in ecclesijs. sed planũ ad modũ palestine fuit q̄ttuor operimentis aptatũ. Primũ operimentũ fuit cortine. x. q̄ etiã vela vel tentoria vel qñqꝫ tabernaculũ vocanꝛ. q̄ erãt facte de q̄ttuor p̄dictis coloribꝫ ope plumario. Longitudo cortine vnius erat. xxviij. cubitorũ. latitudo quattuor. q̄rũ quinqꝫ mutuo sibi iungebanꝛ. ⁊ q̇nqꝫ similiter. vt quasi due cortine ex quibꝫ sibi cõiunctis redderẽꝛ. Jungebanꝛ aũt ansulis iacinctinis: q̄ in vnoquoqꝫ latere cortinarum disposite altera cõtra alterã veniebant. et bine anulo aureo colligabanꝛ. sicut ad ornatum colli fibule argentee vel auree. vtrãqꝫ oram capitij solent colligare. Dicit tñ Josephus anulis aureis ⁊ vncinis eas fuisse iunctas. Secundũ operimentũ erãt saga cilicina. q̄ et vela vel capillatia qñqꝫ vocanꝛ. que de pilis caprarum quos capillos quandoqꝫ dicimus ad differentiã lane ouium facta erant. de quibus et cilitia fiunt. Unde et illa saga cilicina dicta sunt q̄ ꝑ asperitate saga

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

dicebant, vnde et quosdam pannos aspe-ros sagias dicimus Vel forte ex quadratura saga dicta sunt. Vñ et militare pallium a gallis inuentum: quia quadrum erat sagum dictũ est. Qđ tñ ex aspero fiebat panno cõtra aeris intemperiem: et potuit dici sagũ. Erãt aũt saga hec .xj. longitudo sagi vnius habebat cubitos .xxx. latitudo q̃ttuor et erãt .v. sibi mutuo iuncta, vt q̃si vnũ saguꝫ facerent, et alia sex q̃si in vnũ sagũ iũcta. Jungebant aũt anulis aureis insertis ansulis cõtra se venientibꝫ. Utrũ aũt singule cortine vl' saga sibiinuicẽ ita copularent. an .vj. cortine sibi cõsute filo inseꝑabiliter in vnã cortinam iuncte erãt, et alie q̃nq; similiter, et ad tegendum tabernaculũ he due magne cortine tm̃ anulis ⁊ ansulis iungerent: nõ elucet.

Quo dicũt vti reges francoꝝ cum primũ coronãt. Quadratũ est, iungit ad collũ, et caret omni sutura

De modo tegendi ꝭm Bedam.

Capitulũ. LV.

Quomodo vero

q ex his tegebat tabernaculũ videamus ꝑus. Scđm Bedã ꝑtendebantur decẽ cortine sibi copulate ꝑ transuersum scꝫ tabernaculi, totũ operiẽtes tabernaculũ, et descẽdẽtes ꝑ latera vno cubito distabãt ex omni parte a terra. Et qꝛ simul iuncte .xl. cubitos implebant, longitudinem tabernaculi que erat .xxx. cubitoꝝ tegebant Et .v. cubiti dependebant iuxta latus occidentale, alij q̃nq; tm̃ descendebant ante apturã que erat ad orientem. Tamen ne incomposite penderẽt vtrobiq; cortine trãsgredientes duo magna latera tabernaculi vsq; in medium aperture trahebant ibiq; mutuo iungebantur, ⁊ similiter in latere occidentis Et ita ex omni parte tabernaculũ erat tectũ cortinis, vno tm̃ cubito circa terram ex omni parte non velato. Supponebantur saga similiter per transuersum, sed q̃a erant .xxx. cubitorũ ꝑ latera descendebãt vsq; ad terrã, ⁊ ita cubitũ cortinis nõ velatum ipa velabãt. Sed qꝛ ex trãsuerso .xliiij. cubitos habebãt cum essent .xj. simul iuncta, et vnũquodq; erat q̃ttuor cubitorũ, longitudinẽ tabernaculi .xxx. cubitis tegebãt, de .xiiij. q̃ supererãt, vij. descendebãt ad occidentẽ, et .vij. ad orientẽ. Partes ꝟo sagorũ q̃ supererãt pendẽtia iuxta latera duo magna vsq; ad terrã ex vtraq; ꝑte reducebãtur ad tegendũ introitũ orientalem. Sed qꝛ vij. cubiti ex vtraq; ꝑte veniebãt, in spacio vero introitus decẽ tm̃ erãt, supersuebant saguꝫ sago Vel forte in summitate cuiusq; duo cubiti retro plicati cõsuebant instar orarũ vestimenti, et tũc ex equo veniẽtia saga de lateribus in medio introitꝰ copulabant in eodem loco in q̃ et cortine, ⁊ similiter in latere occidẽtis. Propter hmõi supsuturã vel replicationem sagoruꝫ dicit Beda primo dixisse dñm moisi. Sextũ sagũ in fronte tecti duplices. i. dimidiũ sagũ qđ excedit cortinas in introitu supersues vel replicabis. Et post planiꝰ addidit, qđ supest in sagis. id ẽ vnũ sagũ qđ amplius est ex medietate eiꝰ operies posteriora tabernaculi, i. latꝰ occidentis. Duplicabant aũt ita vt impetũ ventoꝝ possent sustinere, et ꝭm hãc dispositionẽ tabernaculũ ex oĩ ꝑte tegebatur sagis vsq; ad terrã: et nil ex eo videbatur, et tentoriũ qđ erat in introitu ꝓciosuꝫ: inutilit' ibi erat, ⁊ cũ sacerdotes ĩtrabãt tabernaculũ, vel necesse erat attollere saga ⁊ cortinas vt subintrarẽt, vl' si in medio iungebantur vncinis et anulis ad introitum eorũ dissoluebantur.

Nota ꝙ ait quinq; cub. de .iij. Non ideo h̄ dicit q̃n ꝑ totã partem occidẽtalẽ simul et orientalem dependerẽt q̃nq; cubiti, sed qꝛ illa pars cortine q̃ dependebat in lateribus respectu longitudinis tabnaculi erat tm̃ quinq; cubitis, sed respectu latitudinis erat nouem cubitis. Ideoq; contingebat quod cum iunctis cubi, hinc et inde venientibus etiam in his duabꝫ partibus occidentali. s. et orientali, totum tabernaculũ: preter vnum cub. tegeretur.

Josephus aliter. Cap. LVI.

Lia est iosephi

a dispositio cui ꝯsentit Origenes et videt ꝓbabilior. Ait eñ .x. cortinas sibi mutuo iũctas, vt dictũ est a fronte tabernaculi sup introitũ extẽdi ꝑ trãsuersum et tegere totũ tabernaculũ, et descẽdere iuxta latus occidẽtis vsq; ad terrã. Introitũ vero nõ tegi aliq̃ ꝑte cortinarũ: cũ ꝓpriũ velũ haberet. Sil'r ⁊ đ sagis totũ dic opiri tabnaculũ: excepto introitu. Sꝫ qꝛ duo cubiti sagorum

supersunt cortinis, ex vtraq₃ pte dič eos replicari sub cortina: ne ventꝰ intrās inter saga et cortinas: totū ↄcuteret opimentū. pro q̄ etiā dictū putat. Sextū sagū i fronte tecti duplices. s₃ etiā ꝭm hec speciosa ⁊ p̄ciosa plꝰimū ps extrinseca tabernaculi nō videbat. nec illud cortinarū qḋ circa tabernaculu₃ defluebat. Frustra ḡ tāti facta videbant. Quocirca forte ex oī pte cortine ⁊ saga funibꝫ extēdebant circa tabernaculū, ⁊ paxillis ereis colligabāt funes. q2 ⁊ paxillos habuisse tabernaculum infra moises dixit. et in modū tecti dependētis circūquaq₃ attollebant: vt ⁊ tabernaculū vndiq₃ videri posset, et circūiri ab ingredientibus sub cortinis.

De pellibꝫ suppositis. Cap. LVII.

Qvocūq₃ vero mō hec duo opimenta disposita fuissent de reliq̄s duobꝫ nō est q̄stio. Sane tertiū erat opimētū ḋ pellibꝫ arietū rubricatis: q̄ supiora tm̄ tegētes, ad latera nō descēdebāt. funibꝫ ⁊ paxillis ereis affixis terre circūligate. Quartū q₃ opimētū i eūdē modū erat suppositū ḋ pellibꝫ arietū iacinctinis. supposita ꝟo erāt hec duo ꝓpt' estū ⁊ imbriū diffusionē. Multos itaq₃ vt ait iosephꝰ stupor habebat a lōge inspicietes. nā colorē eiꝰ in nullo putabāt differre a celo.

Quid figurabant predicta.
Capitulum. LVIII.

IN hac cōpositione tabernaculi pt₃ deū et nō hominē sic disposuisse. q2 vt ait iosephus singula hoꝝ ad formā rerū facta repetiet si q̇s absq₃ īuidia velit hec ↄsiderare. Abditū ei qḋ soli pontifici p̄uiū erat: figurabat celū deo ⁊ angelꝭ attributū. Sanctuariū ꝟo qḋ i duplo erat: terrā ⁊ mare cūctis gressibilia. sič ⁊ illa ps cōis sacerdotibꝫ erat. Cortine celū sydereū, saga aq̄s q̄ sūt sup firmamentū. Pelles rubricate celū empyreū in q̄ sunt angeli. iacinctine celū supiꝰ vbi deꝰ sup oīa. Tū in q̄ttuor coloribꝫ veloꝝ dič iosephꝰ figurari q̄ttuor elemēta. Per byssū terrā. q2 ḋ t'ra est. ⁊ p̄mo terreū ⁊ viridē colorē h₃. Per purpurā mare. q2 ex cōchis marinis tingit'. Per iacinctū aerē. q2 ī colore ei similat'. Per coccū ignē. q2 ī colore ei assimilat'. Per mēsam tēpus vl' annū. Per panes duodecī menses. Per coronā q̄ttuor digitoꝝ annū solarē q̄ttuor tempoꝝ. Per coronā minorē annū lunarē. Per septē lucernas candelabri septē planetas. Per. lxx. eiꝰ partes decarmonia₃ planetaru₃. Forte q̄ quisq₃ planetarū h₃ decē dignitates l' potestates. Quinq₃ naturales. ⁊ q̇nq₃ accidētales. ī q̇bꝫ armonice. i. ꝓportionalit' se hn̄t. In cādelabro notat'. q2 l' q̄ sub eis sūt ad ip̄os tendūt. i. motꝰ naturales et effectꝰ ab eis hn̄t: qḋ etiā notat ornatꝰ eiꝰ. cyphi. i. vasa liq̄ris aquā. sperule solē spericū lilia aerē: q̇ solꝰ viciat' odoribꝫ.

Est annꝰ legitimus. est annꝰ vsualis. est ⁊ annꝰ emergens. Annus leg. a lunatione a p̄lis incipiēs. vsual' a kal' ianu. inchoās emergens qualibet die incipiēs.

Deca decē et armonia. i. cōcordia. Inde decarmonia. i. cōsonantia planetarū.

De altari holocaustoꝝ. Cap. LIX.

Recepit quoq₃ p dn̄s fieri altare de lignis sethim. Altare h̄ dicebatur holocausti vl' holocaustoꝝ vl' holocaustomatū. et poss₃ dici sacrificioꝝ. s₃ a digniori nomē accepit. Erat aūt i longitudie ⁊ latitudie q̇nq₃ cubitoꝝ. sc₃ q̄drū. ⁊ altitudie triū. cui tāq₃ nimis alto ad horā mistratiōis aliq̇d apponebat' in q̄ staret mister. qḋ ipleta ministratiōe tollebat'. Altare eīm gradꝰ hr̄e alibi ꝓhibet'. Erat ei ↄcauū instar arce sine opimento. parietes lignei. sed operti erāt ere intꝰ ⁊ extra: l₃ vri nō possent. sicut nec antiton vl' lignū paradisi q̇dlibet qḋ vrendo fit mundiꝰ. area eiꝰ siue arula erea erat tāq₃ fundꝰ arce. sup quā fiebat ignis q̇ p fenestrā q̄ erat in latere oriētali iponebat'. In q̄ttuor angulis supioribꝫ erāt extra q̄ttuor recurua cornua. in q̇bꝫ q̄ttuor catene anulis inserebant'. de q̇bꝫ dependēs craticula erea in modū retis facta vsq₃ ad mediū altaris intꝰ descēdebat. sup quā cremanda in odorē dn̄o ponebant'. q̄ ignis p circulos craticule ascendens de arula cōsumebat. Circa angulos vero inferiores q̄ttuor erant anuli erei. in quibꝫ vectes imponebant' de lignis sethim operti ere ad portandū altare. De h̄ tn̄ altari ⁊ craticula eiꝰ ambiguitas est: nō solum inter nos: verūetiā inter hebreos p̄cipue cum hebraica veritas a nr̄a translatiōe nil discrepare vi

40

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

deaꝛ. Nos q̇dem sic habem⁹. Facies crati-culam in modū retis eneā ꝑ cui⁹ q̄ttuoꝛ an-gulos erūt q̄ttuoꝛ anuli enei: q̊s pones sub-ter arulam altaris.

eritq̨ craticula vſq̨ ad altaris medium. Hebreus vero sic h̄z Facies ei michar. id est craticulā: facturā retis enei. et sup̱ rete q̄ttuoꝛ anulos ene-

Iuxta p̄dictā opinionē exponiꝛ subter vel vel sup̱. vł sic ordinatur lr̄a. quos pones subtus. id ē subter q̊s pones.

os ꝛ dabis illā fundū are de subt⁹. eritq̨ rete vſq̨ ad altarꝫ mediū. Josephus aūt sic. Cui suberat craticula ī modū retiaculoꝝ fcā Suscipiebat em̄ t̄ra ignē q̇ de craticula ferebaꝛ. qꝛ bases nō erāt ei subiecte. Cassiodoꝛ⁹ tm̄ senatoꝛ in pictura quā fecit. cui⁹ in expositione psalmoꝝ meminit q̄ttuoꝛ pedes in vtroq̨ altari fecit. Proinde videꝛ q̇busdā nō sup̱poni craticule carnes assandas: sed fuisse q̄si vas quoddā in q̇ sederet altare cui⁹ parietū altitudo altare ambiēs vſq̨ ad mediū altarꝫ eleuata esset. in cui⁹ angulis sursum q̄ttuoꝛ anuli pendebāt. ꝑ q̊s vectibꝫ insertis altare ipi insidēs portareꝛ. Altare em̄ nō legiꝛ alios anulos habuisse. Sed vtrū separatū esset h̄ vas reticulatū ab altari. ita vt amoueri posset altare ab eo cū vellēt ꝛ sup̱imponi. an de ip̄o altari opere fusili ita fabrefactum esset: vt quasi appositum videreꝛ ambiguū est. Super arulā vero altaris quā in medio ei⁹ positā dicunt. ꝑ fenestrā ab oriēte struem lignoꝝ ip̄oponi asserunt. et super lignas carnes imponi assandas. Uel nō erat ibi arula: sed super craticulā sup̱positā fiebat ignis. qđ velle videtur ioseph⁹ in p̄dictis v̇bis. Aliȷs videtur nec operimentū nec fundū ip̄m habuisse: sed parietes tm̄ terra repleri s̄m q̄ dn̄s dixit. Altare de terra facietis mihi. in cuius area superioꝛi fiebat ignis: vbi cremanda imponebantur. Et de craticula altari sup̱posita idē sentiūt.

Arula vero subter quā craticula posita legitur. hebreus areunculā vocat vel sulcū quē in medio parietū altarꝫ fuisse diē: vſq̨ ad quem locum altitudo craticule pertingebat.

Hoc s̄m p̄dictas sententias nō est seruatū sed mystice.

Quia forte cōcauus erat locus ad recipiendos cineres hostiarum.

De situ altaris et vasis ei⁹. Ca. LX.

Ositum autem p erat altare aū tabernaculū sub diuo nō directe aū introitū. s̄ aliq̄nto ad meridiē descendēs. ita vt ante ip̄m immolātes stātes ad aquilonē in ip̄m tabernaculū vſq̨ ad sanctascōꝝ inspicere possent. Et qꝛ stabāt ad aquilonē. id est in altaris latere aquilonari. et cōtra meridiem. q̄nq̨ legiꝛ eos sacrificasse ad aquilonē. quādoq̨ ad meridiē Erātq̨ in vsus eius lebetes ad colligendos cineres cū abundabāt et deportandos q̇ in locum secretum ꝛ mundū reponebanꝛ. ꝛ forcipes ad emendandū ignem altaris. Et fuscinule q̄s grece creagras dicim⁹. qꝛ inde de caldariȷs carnes cocte ꝑferebanꝛ. et patilla q̄si vatilla a vehēdo: q̇bꝫ prune ab h̄ altari ad altare thimiamatis deferebanꝛ. p̄ter cacabos ꝛ ollas ad carnes coquēdas: q̇ tm̄ iuxta altare nō coquebanꝛ. oīa v̇o enea erāt. Hebre⁹ vero sic habet. Facies ei⁹ ollas: et ei⁹ palas. et eius pelues. et eius vncinos. et eius ignium receptacula.

De atrio circa tabernaculum.
Capitulum. LXI.

Rat autē atriū e circa tabernaculū in latere meridiano. c. cubitoꝝ. in aq̇lonari. c. in oriētali v̇o. l. ꝛ totidē ī occidētali. Et sic q̄drū erat vel q̄drangulū s̄ nō quadratū. sed ī forma altera p̄te longioꝛi. Erātq̨ ī latere australi. xx. columne alte. v. cubitis. vestite laminis argenteis. capita habentes argentea cū celaturis. cū basibus eneis. spacio quinq̨ cubitoꝝ īter se distantes. super quas anuli singulis inerāt. per tingebātq̨ funes ab anulis vſq̨ ad capita paxilloꝝ qui erāt cubiti vnius magnitudine. et ꝑ singulas colūnas in terrā valide fixi. vt atriū īmobile custodirēt. Cortina v̇o ď bysso mollissimo. c. cubitoꝝ. in lō

Eminentia quidem erat in sūmitate colūnarū ꝛ ip̄a ꝑforata et in foramine due corde. vna hinc ꝛ vna inde q̄ tenerēt colūnas rectas. in glosis inq̇t vj. exodi dicunꝛ lingule. et qꝛ decaluate et q̄si rotūde in sūmo ad modū lingue appellat eos iose. angulus. Credibile etiā ī quit q̄ singulis basibus colūnaꝝ inferi⁹ esset infixa cauilla. ꝑ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

gum.et.v.in latum p columnas dependebat.de capite vsq ad basem diffusa.vt ni

quã etiam tota colũna terre firmiter inhereret.

hil a pariete differre videret̃:nisi forte ꝑ aeris intẽperie.qñq retro funibꝰ ꝛ paxillis traheretur.vt sub ea tãq sub tecto reciperet̃ populus.In eundẽ modũ latus aq̃lonis.xx.columnas ꝛ cortinã habebat diffusam.ab occidente ṽo decẽ colũne.ꝛ cortina cubitoꝝ.l.atriũ cingebat.In ingressu ṽo ad oriẽtẽ tres colũne hinc ꝛ inde tres stabãt:ꝛ cortine iuxta has diffuse nihil a ꝓoribꝰ differẽtes.In medio vero latere eius q̃ttuoꝛ erant columne in modũ portarũ:q̇bus appensum erat velum de quattuoꝛ preciosis coloribus.cõtextum opere plumario.quod ad egressum ꝛ ingressum facile attolli et deponi poterat.Notandum tamẽ in longioribus lateribꝰ fuisse colũnas.xx.inter q̃s erant aperture.c.cubitorũ.et in duobus minoribꝰ.ix.sed ꝑpter angulares q̃ cõmunes erant duobꝰ lateribus dicũt̃ ibi.xx.h ṽo decẽ.Et designauit dñs p numerum columnarũ:numerũ intercapedinũ.Habebat ergo vtrũq latus magnum.xx.columnas.i.xx.intercapedines.Alia latera.x.columnas.i.x.intercapedines.

Sii latere meridiano.xx.tm̃ columne essent.cum vnaqueq3 distaret ab alia quinq cubitis.cũ fuerint inter eas.xix.intersticia non habebant in longitudine nisi nonagintaq̇nq cubitos. Idẽ etiã de latere aq̇lonis intellige.Hãc obiectionẽ soluit magister.

De lucernis tabernaculi.
Capitulum.LXII.

p **Recepit etiam** dñs offerri a filijs israel oleũ oliuarum purissimũ:piloq tusum. Hoc enĩ purꝰ ẽ q nuceũ.vel lineũ.vel myrtinũ.vel rafaninũ:vt sp arderet ex eo lucerna in tabernaculo testimonij.quã accendebant aarõ ꝛ filij eiꝰ vespe.ꝛ vsq mane lucebãt sup candelabrũ septẽ lucerne coram domino:in die vero tres tm̃.Licinus lucerne papireus erat.cincendula vero quam mergum dicimꝰ aurea.

De cõmunibꝰ vestibus sacerdotũ.
Capitulum.LXIII.

i **Terũ locutus** est dñs ad moisen dicẽs.Applica fratrẽ tuũ aaron ad te.cum filijs suis de medio filioꝝ israel.vt sacerdotio fungant̃ mihi.faciesq vestẽ sanctã fratri tuo.in q̃ sanctificatꝰ mihi mĩstret.De his sane vestibꝰ.q̃ ꝯfuse agit historia ad euidẽtiã ꝯgruo ordine ꝑsequamur.Quattuoꝛ erãt vestes tã sacerdotibꝰ minoribꝰ q̃s chaneos vocabant.q ꝓncipi sacerdotũ:quẽ arabarchũ appellabãt cõmunes.et alie q̃ttuoꝛ post illas q̇bꝰ solus arabarchus.id ẽ ꝓnceps sacerdotũ vtebat̃.q̇bꝰ ſm ordinẽ hũc induebat̃.Purificatis ꝓus manibꝰ ꝛ pedibꝰ aq̃.sacerdos induebat manachasim qđ ꝯstrictoriũ sonat qđ grece bracce.latĩe femialia dici pt.Eratq de bysso retorta cõtextum.ingrediẽtibusq per ipm pedibus ascendebat vsq ad lumbos.ibiq fortiter stringebatur.et vsq ad genua tm̃ descendebat.noster tamen pontifex quia iugem hab3 cõtinentiam tm̃ sandalijs pedes tegit.acsi dicat̃ ei.Qui lotꝰ est non indiget nisi vt pedes lauet.Scđo byssina syndone dupli ci vestbieatur.quod ceetomone.id est lineum dicebat̃.qua3 nos lineã strictã siue camisiam vel subuculã dicimus.quã moises abanech appellauit.sed post a babilonijs discentes hebrei emissaneã dixerũt.Est aũt descendẽs vsq ad talos:ꝛ decẽter corpori coaptata.s3 manicis brachia valde ꝯstringẽs.nastilibꝰ vel nastulis hincinde sup humeros capitium cõstringentibꝰ.Tertio stringebat̃ baltheo lato.q̃si digitis q̃ttuoꝛ sic reticulato.vt q̃si pellis viperea quã in estate exuit videret̃ cõtexta floribꝰ coccineis purpureis ꝛ iacinctinis.stamen ṽo tm̃ byssinũ erat.sumẽs initiũ cingẽdi a pectore.circũductꝰ lateribꝰ iterũ añ vmbilicũ redibat:ibiq modice stringebat̃.et vsq ad tybias depẽdebat:ad decorẽ dum sacerdos nil oꝑabat̃.cũ aũt sacrificabat:ne impediret̃ pendẽtes summitates sup leuũ hũerũ reflectebat.vñ ꝛ forte diaconꝰ qñq casul̃

Origenes.Femorale vestimentũ ẽ:in quo pudenda coꝛpis contegi ꝛ cõtingi solent.Et ne turpitudo defluentibus femoralibus reueletur.zona femora constringunt̃

id est primos motus q̃s penitꝰ cohercere nequit refrenet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

plicatā eidē humero supponit. Quarto simplicem thiarā gestabat in capite: a cidari pōtificali plurimū differentē. Erat em̄ in modū pui calamati vl' cassidis modice. medietatē verticis excedēs: dicebaturq3 manephei hn̄s vittas q̄ inuolute sepi⁹ nectebant ne facile laberet. hn̄s desup aliud velamē byssinū vsq3 ad inferiora barbe descendēs. celās pillei ligaturas z totā capitis supficiē. aptatūq3 pfecte ne laborāte sacerdote rueret.

De pontificalib⁹ indumentis.
Capitulum. LXIIII.

Super hec proprijs q̄ttuor vestib⁹ induebat' arabarchus. q̄rū pma tunica erat iacinctina poderis vel ipodítis dicta. i. talaris: quā hebre⁹ mechir dicit. Eratq3 de duabus incisionib⁹ facta. 9suta sup humeros. z p latera i modū dalmatice facta. manicas eiusdē coloris hn̄s assutas. capitiū hn̄s nō ex trāsuerso sup scapulas s3 in longum. sectionē habebat a pectore vsq3 ad medias scapulas: cui apture ne an̄ z retro turpiter appareret assuta erat vitta: q̄ sup scapulas hincinde nastulis astrīgebat'. Habebat aūt p fimbrijs. lxxij tintinnabula aurea q̄b⁹ erāt imixte totidem nastuli q̄si mala punica ex iacincto z purpura z cocco bis tincto: ita vt p⁹ tintinnabulū eēt malū ḡnatū. q̄si interscalari mō posita: vt audiret' son⁹ cū sacerdos sol⁹ igrederet' vl' egrederet' sanctuariū et nō moreret'. Sup hāc tunicā videt' ioseph⁹ velle accīgi pōtificē cingulo p̄dicto quo alij sacerdotes sup lineam tunicam. alij nōdū ipm accīgi dicūt. sed sup ephod vt sup oīa indumenta ad vltimū cingeretur. Fuerūtq3 q̄ dicerēt duas zonas habuisse pōtificē. pmam ad modū sacerdotū. scd'am sup ephod. q̄ due tn̄ p vno habebāt' idumēto. Scd'a vestis erat ephod silis suphūerali grecoꝝ d' p̄dictis q̄ttuor colorib⁹: auroq3 9textū sine manicis ad modū collobij. descēdēs vsq3 ad renes. adeo vt supcingi poss3 supiorē ptē tunice iacictine tegēs: iferiorē relinquēs itactā. Ore ꝟo laterū

Et si ad l'ram verum nō fuit q̄ moreretur sacerdos cum sonus nō audiebat': tn̄ allegorice p hoc datur intelligi q̄ non debent esse muti sacerdotes q̄ debent curā gerere gregis sui. Vn̄ dicit'. Ve cani nō latranti.

vncinis z anulis aureis iūgebāt'. apturā habēs in pectore q̄drū ad magnitudinē palmi: in q̄ logion inserebat'. i cui⁹ pte supe riori sup vtrūq3 humerū infibulati erāt auro duo lapides onichini sardonices s3 iosephū. s'm. lxx. smaragdi. in q̄b⁹ erāt sculpta. xij. noīa filioꝝ israel puincialib⁹ l'ris. lingua hebrea iuxta ordinē natiuitatis eoꝝ. vj. nomina senioꝝ i humero dextro. minoꝝ in sinistro ob recordationē filioꝝ israel. Habebat aūt capitiū ex trāsuerso sup humeros fortib⁹ loris contextum. Quod legit' samuelē z dauid idutos. ephod alid' erat et ꝓprie ephotar dicebatur: et erat lineum istud vero mira pulcritudīe vermiculatū. Tertiū erat ornamētū qd' hebreus essin. grec⁹ logion. latin⁹ rōnale dic'. q̄drangulū et duplex. ne pōdere gēmaꝝ rumperet'. mensurā palmi hn̄s. s. apturā suphumeralis iplere sufficiēs. ex p̄dictis q̄ttuor colorib⁹ 9textū et auro. eodē scemate q̄ z suphumerale. Erātq3 in eo. xij. lapides auro firmit' inclusi. p q̄ttuor ordines trini i singulis. In pmo ordīe sardius. topasi⁹. smaragd⁹. In scd'o carbunculus. saphir⁹. iaspis. In tertio liguri⁹. achates ametist⁹. In q̄rto crisolit⁹. onichinus. z berillus. In q̄b⁹ erāt sculpta. xij. noīa filioꝝ israel iuxta ordinē natiuitatis sue singula i singulis vt gestaret sacerdos memoriale filijs isrl' z filioꝝ israel in hūeris z pectore ob recordationē triū q̄rū vni⁹ ppl's ess3 memor: ipe ꝟo duorū. vt sc3 ppl's vidēs noīa patrū suoꝝ satageret ne a ꝟtute poꝝ degeneraret. Sacerdos ꝟo vitā z fidē patriarchaꝝ meminisset imitari. Meminisset etiā ppl'm ex his patrib⁹ ortū. sacrificijs z orōnib⁹ deo 9mēdare. Appellabat' em̄ rōnale iudicij. q2 scripta erāt i eo hec duo noīa: iudiciu3 z veritas. vel doctrina et veritas. Sane vbi nos habem⁹. pones i rōnale iudicij. iudiciū z veritatē. hebre⁹ habet

Palm⁹ mi. quarta est mensura q̄ fit pugno extēso pollice reliq̄s digitis cōplicatis cōtinēs dimidiū pedem.

id ē l'ris z figuris quibusdā notis omnib⁹ sunt caracteres q̄da3 vulgo noti. q̄b⁹ etiam laici in cōputatiōib⁹ dicunt' vti in digitis suis. vel puinciales l're dicunt' egyptiorū quas ꝓpter cohabitationē eorū nouerant. Sed siue h' siue alio mō itelligas lingua hebrea erāt scpta.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

purim ꝛ thumim. vñ ꝛ sortes in qb' iudiciũ veritatꝭ inquiri solet purim dicũt Tradũt ãt in medio rõnalis fuisse lapidẽ q̃drũ: magnitudine duoꝝ digitoꝝ. in q̃ ſm coloris mutationẽ ꝑpendebãt: vtrũ deũ placatũ haberet an offensum. Joseph' dicit sardonicẽ: qui in dextro humero gerebat. cũ sacrificiũ põtificis deo placebat: tãto splẽdore micare q etiã ꝓcul positis radi' eius appareret. egressuris ṽo ad ꝑliũ si de' cũ eis esset. tãtus fulgor i lapidib' rõnalis apparebat vt oĩ fieret multitudini manifestũ coꝝ auxilio deũ adesse. et ob id rõnali iudicij nuncupari. Asserit aũt iosephus hũc sardonicẽ ꝛ fulgorẽ sardonicis et rõnalis cessasse annis ducẽtis añq̃ ipe scripsisset hec. cũ de' moleste ferret trãsgressiões legis. Erãt etiã in q̃ttuor summitatib' rõnalis q̃ttuor anuli aurei. q̃rũ duob' supmis inserte erãt due catene auree sibiinuicẽ coherẽtes. i. obliq̃te ad modũ. x. lr̃e sibi i medio cõiuncte. vl' poti' exp̃mit facturã catene i q̃ macule maculis coherẽt

ꝑ q̃ hebre' hꝫ plexas opere ꝑplexo. Jose. dicit per fistulas venientes. qd iuxta caldeũ sonat termĩatas id est ad q̃titatẽ spacij in q̃ ꝓtendebãtur

Ad hui' catene similitudinẽ: dic. m. stolã a collo ex vtraq; ꝑte dependentẽ obliq̃ndã in pectore: qd inde sic nõ fit.

factas: q̃ sursum ferebant vsq; ad scapulas pontificis: sup q̃s inserebant duob' vncinis aureis suphumerali firmiter insertis. duob' vero anulis inferiorib' assute erãt due vitte iacinctine: q̃ circa latera ducte duob' anulis aureis inter scapulas inserebant q̃ sub vtroq; sardonice i ephod fixi stabãt vt vtraq; ligatura ephod ꝛ logion sibiinuicẽ firmit' cohererẽt. Sup hec dic̃ iosephꝰ zonã ex q̃ttuor colorib' ꝛ auro ↄsertã: ex vtroq; latere circũductã. ꝛ iterũ reuolutã añ pect'. i vtraq; summitate ĩfra pendẽte: habentẽ ex aureis fistulis fimbrias miro decore cõpositas.

De mitra et thyara.

Capitulum. LXV.

Ltimũ erat capi

v tis ornamentũ. qd cõmuni' thyara vel mitra dici p̃t vel infula. speciali' vero cidaris. Erat q; thiara ad moduꝫ ꝑdicte facta: q̃ cõis erat sacerdotib'. sup quã ↄsuta erat alia tota iacinctina: q̃ circũdabat aureo circulo trib' ordib' facto. sup quã ab occipite stabãt flores aurei plantagini similes a timpore ad timpus. A fronte vero supra stabat flos aureus similis herbe. quam greci iusquiamũ dicunt: magnitudine digiti vnius. In superiori vero plaucle thyare ex omni parte in circũitu vsq; ad summitatẽ ei' que in acutissimũ deficiebat cacumen. particulatim ꝑ loca erant malagranata aurea: cũ spinosis extremitatib' suis fabrefacta. Sup frontẽ vero pendebat lamina aurea: quã petalũ dicũt ad modũ lune dimidie facta. q̃ arcuationẽ sursum habẽs. et ĩ medio anulũ aureum vncino aureo inserebat: q̃ thyare insertus erat. In q̃ sculptũ erat aioth adonay id est sanctũ nomẽ dñi. s. tetragrãmaton. qd ineffabile dr. nõ q2 dici nõ possit: sed quia rem ineffabileꝫ significat

qd his lr̃is scribitur He. ioth. heth. vau. que sonãt principiũ. vite. passiõis. iste. qd est ꝑ passionẽ huius

Tñ he lr̃e non representant sua elementa ĩ illo noĩe sic̃ tũc aliquãdo elemẽ. cetera.

quem prefigurat hic sacerdos reinitiabitur et recuperabitur vita in adam perdita. neve ro cum moueretur pontifex: moueretur ꝛ lamina sancta. Sursum ligabatur vitta iacinctina perspicua: celante vncinum et anulum q̃ circũducta capiti ꝛ ligata in occipite. depẽdentes summitates sup humerũ vtrũq; diffundebat.

De typo vestium.

Capitulum. LXVI.

Js vestibus or

b natus põtifex imaginẽ toti' orbis sup se ꝑferebat. Feminalia em̃ ꝛ linea stricta. q2 byssina erãt trã figurabãt. baltei ṽo q̃tq̃t erãt circũuolutionẽ oceani. tunica iacinctina aera ĩpo colore ꝑferebat per tintinnabula sonitus tonitruũ ꝑ malagranata chorusciationes significabantur.

Quia quidam vnũ: quidã plures asserebant: ideo dicunt. q̃tquot erant.

Ephod vero sui varietate celũ sydereũ. qd aureis colorib' intertextum erat: significat q calor vitalis penetrat vniuersa. Duo sardonices solem et lunam: vel duo emisperia. xij. gemme pectorales. xij. signa in zodiaco. Pulcre quod in medio erat rationale ap

pellabaꝛ. Rõne em̄ cũcta sunt plena: ⁊ terre-
na adherẽt celestib⁹. imo rõ terrenoꝝ ⁊ tp̱m
caloris ⁊ frigoris. ⁊ duplex inter vtraq̃ tẽpe
ries: de celi cursu et ratione descẽdit. Cydaris
celũ empyreũ lamina supposita deũ oib⁹ p̄-
sidentem.

De cõpositiõe altaris incensi ⁊ loco ei⁹.
Capitulum. LXVII.

POst vestiũ cõ-
positionẽ locut⁹ ẽ dñs ad moi-
sen de mõ ꝯsecratõis aarõ ⁊ filio
rũ ei⁹. qđ ad ipam ꝯsecrationẽ distulim⁹ de
altari aureo ꝓsequẽtes. Factũ em̄ erat hͦ al-
tare de lignis sethim. hñs cubitũ lõgitudis.
et alterũ latitudinis. i. q̃drũ. et duos cubitos
in altitudie. Vestitũq̃ erat auro purissimo.
cornua habens ⁊ craticulã aureã et catenas
et anulos ⁊ vectes aureos instar ꝑoris. vtrũ
vero arulã haberet: an cineres exciperet ter-
ra: ambiguum est. Josephus addidit ꝙ per
angulos singl'os coronas. vj. habebat ex au
ro purissimo. quod singulariter forte in exo-
do dictũ est. ita. Fa-
ciesq̃ ei coronam au
ream ꝑ girũ. Hoc al-
tare dicebaꝛ incẽsi vl'
thimiamatis. q̄r singulis dieb⁹ mane ⁊ vespe
ad cõsummandũ iuge sacrificiũ quod fiebat
de duobus agnis. super illud thimiama in-
cendebaꝛ sanctificatũ dño. Fuerũt tñ q̃ dice
rẽt. mane solũ incẽsum. i. thus supimponi. ve
spere ꝓo ꝓ dignitate sacrificij vespertini thimia
ma. Ceteꝝ vtrũ hͦ altare esset intra sctãsctõꝝ
an in sanctuario cũ cãdelabro ⁊ mensa: scti vi
denꝛ dubitare. Nec est putandũ in dubiũ ve
nisse q̃n esset i sanctuario. cũ hebre⁹ hͦ dicat ⁊
ioseph⁹ plane. et ꝑma positio tabernaculi fa
cta a moise innuit. nisi q̄r paulus ad hebreos
thuribulũ ponit aureũ intra sanctasctõꝝ so-
lummodo. Potuit esse sane ꝙ in templo vbi
omnia ampliata fuerunt et multiplicata p̄-
ter altare aureũ quod erat extra velũ. ad qđ
bis in die necessariũ
erat ingredi. erat su-
peradditu⁊ thuribu-
lũ in aditu. in q̃ sum-
mus sacerdos pru-
nas ⁊ thimiama que
secum ferebat adole-
ret. qñ ad iteriora cõ-
tingebat ipsum pene-
trare.

Quedam eminentia
ad modũ labij.

Origenes in omelia
đ tabernaculo. Fiũt
preterea quedã vela-
minib⁹ distincta: que
appellantur sancta et
alia nihilomin⁹ secũ
do distenta velamine
q̃ dicunꝛ sanctasctõꝝ.
Collocatur intrinse-
cus arca. supra quã
cherubin extensis alis sese inuicẽ ꝯtingenti-
bus statuunꝛ. ibiq̃ ex auro velut basis tabu
la q̃dã collocaꝛ: q̃ appellaꝛ ꝓpiciatoriũ. sed ad
altare aureũ incensi. Preterea in exteriori lo
co candelabrũ poniꝛ aureũ in ꝑte australi. vt
respiciat ad aq̃lonẽ. in ꝑte vero aq̃lonis mẽ-
sa collocaꝛ: ⁊ ꝓpositio panũ suꝑ eã. necnõ al-
tare holocaustoꝝ iuxta velamẽ interi⁹ poniꝛ

De cõpositione thimiamatis.
Capitulum. LXVIII.

DE cõpositiõe ve-
ro thimiamat⁊ scti locut⁹ est dñs
ad moisen dicẽs. Sume tibi aro-
mata stacten ⁊ onicha galbanũ boni odoris
et thus lucidissimũ. eq̃lis põderis erũt oĩa. ⁊
in tenuissimũ puluerẽ ꝯtundes ea. Onicha
ferꝛ esse ostreola ꝑuula. suaue redolens. ma-
gnitudine hũani vnguis vñ ⁊ onicha đr. q̄r
onix grece vnguis đr. Stacten est gũmi qđ
fluit de myrra qđ ⁊ myrra đr. Galbanũ vero
suc⁹ ẽ ferule. ⁊ nasciꝛ i syria optimũ. cartilagi
nosum sc⁊ ⁊ min⁹ lignosum: cui⁹ odore fugã-
tur serpẽtes. Ferula q̃z q̃ et feniculũ: in gar-
gano nasciꝛ. cui⁹ sucus vilior est. Thus ꝓo
lucidissimum optimum: quod masculũ dici
tur. quia instar humani testiculi rotundũ est
Diciꝛ etiã libanũ a libano monte arabie in q̃
nascitur arbor thuris ad aceris qualitatem
perplexo ⁊ intorto vimine. Ex his q̃ttuor fie
bat puluis thimiamatis sancti. prohibuitq̃
dñs talem fieri cõpositionem in vsus homi-
num. ꝙ si quis simile faceret vt odore ei⁹ fru
eretur: periret de populis suis. Jnde est ꝙ in
ecclesia nõ datur odor thuris bñdicti spon-
so ⁊ sponse. Jnde etiã est ꝙ oblato thure be-
nedicto suꝑ altare. si descendat thuribulũ ad
clericos in choro. vel ad laicos. aliud thus
sine benedictione ponendum est ⁊ hominib⁹
offerendum.

De cõfectione sancte vnctionis.
Capitulum. LXIX.

VNguentum eti-
am sanctũ đ q̃ttuor fiebat aroma
tibus. Aroma vero đr q̃dlibet pi-
gmẽtũ qđ odore suo aera inficit q̃si aerioma.
Sumebanꝛ quidẽ q̃ngenti sicli virgultorũ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

prime.i.ꝑ cipue myrre. Et est myrra arbor q̄
grece smirna dr.v.cubitoꝝ:q̄ est i arabia.cu-
ius ꝟgulta arabes exurūt vt meli⁹ pullulēt
et fructificēt.ex q̄rū nitore multos ꝯtraherēt
intolerabiles morbos:nisi fumo storacis oc
currerēt. Cinomomi.cc.l.sicli.et calami toti-
dem.cassie ꝟo.d. Et est cinamomū virgultū
indie vl' ethiopie.duoꝝ cubitoꝝ.dictū q̄si cā
namomū.qꝛ in modū canne subtiles hꝫ calo
mos ꝛ replicatos.q̄ fracti spiramentū visibi
le reddūt. Calam⁹ ꝟo spēs aromatica iuxta li
banū. Cassia i aquosis nascit̄.crescit i immē-
sum odorē reddit. Hec redacta i puluerē cū
oleo oliuarū cū mēsura hin ꝯficiebāt̄ ope vn
gentarij.ꝛ dicebat̄ sanctū vnctionis oleū vl'
vngentū sanctū.de cui⁹ vsu loco suo dicem⁹
Joseph⁹ etiā balsamū apponi dicit.

De labeo eneo. Capitulū.LXX.

Ocutus est ite

l rū dn̄s ad moisen. Facies ꝛ labiū
eneū cū basi sua. vas.s. lauatoriū
qđ etiā luter dr.qđ erat inter tabernaculū et
altare holocaustoꝝ.in q̄ missa aqua lauabāt
sacerdotes manus suas ꝛ pedes.vestes san-
ctas accepturi vt sacrificarēt.sil'r ingressuri ta
bernaculū ꝛ egressuri qđ dr factū de speculis
mulierū excubantiū ad ingressum taberna-
culi. Forte de sedibꝫ speculoꝝ eneis factū fu
it. Vel poti⁹ eo facto in circūitu labij supmi
circūposita fuerūt specula:i q̄bꝫ sacerdos vi-
dere posset:si vspiam vel in facie vel in veste
maculā haberet abluendā.

De redemptione numeratorum.
Capitulum.LXXI.

Terumqꝫ dixit

i dn̄s ad moisen. Cū numerabis fi-
lios israel dabit q̄sqꝫ ꝑciuꝫ ꝓ ania
sua:ne sit in eis plaga.dimidiū sicli iuxta mē-
surā sanctuarij. Siclus autē.xx.obolos hꝫ.
A.xx.annis ꝛ sup̄ dabūt.ab eo em̄ tpe ad no
men familie trāsibāt. Diues nō addet:ꝛ pau
per non minuet. Et hec pecunia ad vsus ta-
bernaculi reponebat̄. Hoc i dauid vindica-
tū est.qꝛ alit̄ fecit q̄ꝫ de⁹ iusserat.qꝛ regnās in
pace q̄si supbe pp̄l'm numerauit:et numeratū
iuxta ꝑceptum dn̄i nō fecit offerre.et sic i du-
obus peccauit.

De electione artificū et datione tabularū.
Capitulum.LXXII.

Ocauit etiā do

v min⁹ ex noie.i.noiatim elegit hui⁹
opis sūmos artifices. beseleel filiū
huri de tribu iuda et
ooliab ei⁹ sociū. sꝫ mi
nus peritū filiū achi-
samech de tribu dan
q̄s ipleuit spū dei.id
est scia ad excogitan-
dū in oī ope fabrefa-
ciēdo. Cōpletisqꝫ ser-
monibus his dedit
moisi duas tabulas
lapideas digito dei
scriptas.

Nota q̄ sꝫ paralip.
non videtur beseleel
habuisse nisi duos an
nos ad plus.

Viciū scptoꝝ in duo
bus maxie attēdit̄ in
ꝓprijs noibꝫ ꝛ nume
ris.et q̄m paralip.fe-
re totus ꝯsistit in his
duobꝫ potuit esse vi-
ciū scriptoꝝ:q̄ cū cer
tum numerū annoꝝ beseleel posuisse debue
rint:incertū ꝓ certo scripserūt.

De vitulo conflatili.
Capitulum.LXXIII.

Idēs populus

v q̄ moises moraꝫ faceret:dixit ad
aaron. Fac nob̄ deos q̄ ꝑcedant
nos.moisi em̄ ignoram⁹ q̄d acciderit. Excu-
sant se hebrei dicētes.qꝛ eloym nō tm̄ deos:
sꝫ etiā dn̄os sonat.ꝛ dicūt eos petijsse duces
itineris. Aaron ꝟo ꝛ hur restiterūt. Sꝫ indi
gnat⁹ pp̄l's spuēs i faciē hur:sputis vt tradit̄
eū suffocauit. Vn̄ timēs aarō ait. Tollite in-
aures vxoꝝ ꝛ liberorū ꝛ afferte ad me. Hoc
erat qđ chari⁹ ꝛ ꝑciosius habebāt: putās.qꝛ
ꝯsulētes auaricie sue nollēt afferre.q̄s cū ac-
cepisset formauit ex eis vitulū ꝯflatilē ope fu
sorio Forte aliud nō reciperēt:qꝛ adorauerāt
bouē in egypto. Tradūt q̄dā aarō ꝓiecisse in
ignē inaures:ꝛ inde ope demonis ꝯflatū ca-
put vituli tm̄.qđ tn̄ q̄nqꝫ vitul⁹ q̄nqꝫ caput
vituli vocat̄.qꝛ i excusatōꝫ sui inferi⁹ legit̄ a-
aron dixisse moisi. Proieci illđ i ignē.ꝛ egres-
sus ē hic vitul⁹ ꝛ dixit pp̄l's. Hi sūt dij tui isra
el q̄ te eduxerāt đ t̄ra egypti Fecitqꝫ aarō alta
re corā eo:et i crastinū indixit solēnitatē. ma-
neqꝫ surgētes obtulerāt hostias:seditqꝫ pp̄l'us
māducare ꝛ bibere ꝛ surrexerūt ludere.id est
adorare. Tūc ait dn̄s ad moisen. Descende
peccauit pp̄l'us tuus.q.d.iā nō me⁹. Dimitte
me vt deleā eos:faciāqꝫ te in gentē magnaꝫ.
Cui moises. Queso dn̄e: quiescat ira tua ne

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

dicant egyptij. callide eduxit eos vt interfice
ret eos ī mōtibꝫ: impotēs eis dare terrā quā
ꝓmiserat. Recordare ꝗ̃z seruoꝝ tuoꝝ q̇bꝫ iu-
rasti dicēs. Terrā hāc dabo semini vr̄o. Pla
catoqꝫ dño descēdit moises: ferēs tabulas ex
vtraqꝫ pte digito dei scp̄tas. Cui occurrit io-
sue: q̇ forte singulis diebꝫ ī occursum ei⁹ egre-
diebat̃. Nō em̄ credibile est cū moise eum ie-
iunasse. Et ait ad moisen. Vlulat⁹ pugne est
in castris. Cui moises. imo vox est cantantiū
Et appropinquans vidit vitulū ⁊ choros. et
iratus ꝓiecit tabulas ⁊ ꝯfracte sūt. Cōbussit
qꝫ vitulū ⁊ massam redegit in puluerē. quem
sparsit in aquā et dedit ex eo potū filijs isra-
el. Cūqꝫ accusaret aaron qꝛ ꝓplm audierat: ex
cusans se aaron dixit q̄ supra dicta sunt. di-
cens se timuisse populū: qꝛ ꝓnus erat ad ma
lum. Vidēs ergo moises ꝙ ornamentis nu-
datus esset populus
scilicet vl' auxilio dei
vel potius idolatriā
quā longo tempore
ante cōceperat tandē
māifestauerat. vl' for
te vidēs sibi indicatos a deo scelerꝫ auctores
ꝑ puluerē bibitū q̇ in barbis eoꝝ miraculose
apparuit. stans in porta castroꝝ ⁊ aduocans
leuitas ait. Qui dñi est iungat mihi. Ponat
vir gladiū sup̱ femur suū: trāsite ꝑ mediū ca-
strorū. occidat q̇sqꝫ amicū suū ⁊ fratrē. quem
scꝫ signatū puluere inuenerit. Et ceciderūt ea
die q̄si tria milia. Alia trāslatio hꝫ. xxiij. mi-
lia. De his oībꝫ q̄ dicta sūt de vitulo tacet io
seph⁹. tm̄ opiniones eoꝝ de mora moisi nar
rat. Alij em̄ dicebāt eū a bestijs comestū. alij
a dño translatū. alij sane mētis cū dño phi-
losophantē.

Quattuor modis ex
pōit nudat⁹. spolia-
tus. derelict⁹. manife
status. designat⁹.

De prece moisi et minis dei.

Capitulum. LXXIIII.

a

Ltero die locu-
tus ē moises ad populū. Pecca-
stis peccatū maximū. Ascendā ad
dñm si quiuero eū deprecari ꝓ vobis. Et cū
ascendisset ait. Obsecro dñe. aut dimitte eis
hanc noxā: aut dele me de libro tuo quē scri
psisti. Qḋ de impetu animi nō de rōne q̇dā
dictū tradūt. vel ex magna cōfidentia in deū
ꝑ impossibile dictū. q.d. Sicut impossibile
est vt me deleas: sic oro nō posse fieri q̄n di-
mittas. Augustinus dicit ex cōsequentibꝫ ra
tiocinationem debere concludi. vt scꝫ qḋ se-
quitur p̄mittatur sic. Aut dele me: aut dimit
te eis. Que ponitur ꝓ equipollenti sua. q.d.
Si non deles me dimitte eis. Disiunctiua
em̄ vertit̃ in ꝯiunctiuā. destructo quod ante
cedit ⁊ manēte qḋ cōsequitur. Scribi aut de
leri de libro vite dicit̃
quis dupliciter. vel
ꝭm prescientiam vel
ꝭm presentem iusti-
ciam. Cui dominus
Qui peccauerit mi-
hi: nisi peniteat dele-
bo eū. q.d. Nō te: qꝛ
non peccasti. Vade
duc populum istum
angelus meus p̄ce-
det te. Non em̄ ascendā tecum. qꝛ populus
dure ceruicis est: ne forte disperdam te in via
Tradūt hebrei qꝛ ṗus de⁹ ip̄e custos coruꝫ
erat. deinceps dedit eis michaelem custodē
eoꝝ ꝓpriū. sicut cetere nationes ꝓprios habēt
angelos custodes sibi delegatos. Addidit
etiā dñs. Semel ascendā in medio tui: ⁊ de-
lebo te. Et est cōminatio captiuitatis babilo
nice vel romane. Et nota ascēsum dupl'r dici
vel ab inferioribꝫ ad superiora. vel ab occul-
tis ad manifesta: ⁊ est sensus. Manifestabo
me tibi malo tuo.

Scđm hunc modū
paulus erat scriptus
in libro vite quando
persequebatur eccle-
siam.

Scđm hunc modū
iudas erat scriptus i
libro vite.

De translatiōe prioris tabernaculi.

Capitulum. LXXV.

a

Udiens hec po-
pulus luxit ⁊ null⁹ indutus ē cultu
suo. Deposuitqꝫ ornatū suū a mō
te oreb Tollensqꝫ moises tabernaculum qḋ
cōmode de ṗori tabernaculo intelligit̃: qḋ si
bi fecerāt. vt ante ip̄m iura tractarēt. Quod
cuꝫ hucusqꝫ fuerit in
radice mōtis vt pro
pinqui⁹ esset dño. vo
luit dñs a se illud re
moueri. ⁊ tetēdit illḋ
moises ex altera pte
castroꝝ. ⁊ longe a ca
stris. Egrediebatur
qꝫ moises ad illud. et plebs stabat ī foribꝫ ta-
bernaculorū suorū: et adorabat ꝓcul. Descē-
debatqꝫ columna nubis. ⁊ loquebatur dñs
cū moise cernentibꝫ vniuersis facie ad faciē.
sic solet loqui hō ad amicū suū. id ē māifeste.

Et ip̄m tabernaculū
intrabat moises cuꝫ
deo loquēs.

Quasi auertens faciē
suam ab eis.

Qr moises vidit posteriora dñi.

Capitulũ. LXXVI.

Rrauitqz iter

o moises ad dominũ. Respice populũ tuũ: gentẽ hãc. Uis vt educam populũ: indica mihi quẽ missur⁹ es mecum. Dixitqz de⁹. Facies mea p̃cedet te. Ecce iã mai⁹ impetrauerat moises: plus notat̃ i facie q̃z in ãgelo. Sz q2 in facie intellexit moises aliquem q̃z simillimũ deo p̱mitti addidit Si tu ip̃e nõ p̃cedes, ne educas nos de loco isto. Cui domin⁹. Et ꝟbũ qȯ locut⁹ es faciaz. et teip̃m noui ex noĩe. i. ꝓprie ꝛ specialiter mihi placuisti. vocabor in noĩe dñi corã te. i. faciã me vocari deũ. et ducẽ vestrũ ex miraculis q̃ faciã. et nõ ob aliud nisi q2 volo. q2 miserebor cui voluero. Cui moises. Ostẽde mihi faciẽ tuã. Cui dñs. Nõ poteris videre faciẽ meã. Nõ ei videbit me hõ ꝛ viuet. Stabis ĩ cauerna petre: et trãsibit corã te gloria mea. Quã q2 nõ sustineres: ponã manũ meã corã te. Cumqz ptrãsiero tollã manũ meã: et videbis posteriora mea. qȯ rõne similitudinis dictũ ẽ. Sicut eñ a tergo visus hõ scitur ꝙ hõ sit: sz nõ q̇s hõ sit. ita deũ esse mõ scim⁹: sz q̇s sit nonduz scim⁹. Potuit eẽ ꝙ in tãta claritate ptrãsierit dñs. quã hũan⁹ nõ sustinuissz aspect⁹. ꝛ ꝓposita ẽ nubes moisi. Deinceps cũ lõgi⁹ abisset: potuit a moise videri. Ad lr̃am hebrei tradũt vidisse eum posteriora homĩs et in occipite quasdã ligaturas.

Familiarẽ eñ se ei exhibet q̇ alium nomĩe suo vocauerit. quod p̃cipue in maioribus cõmendatur

De secundis tabulis ꝛ gloria vult⁹ moisi.

Capitulum. LXXVII.

Et ait dominus

e ad moisen. Precide tibi duas tabulas instar priorũ. et scribã sup̱ eas ꝟba q̃ habuerunt tabule q̃s fregisti. In deuteronomio etiã dr̃ de⁹ scripsisse. In seq̃ntibus ꝟo dicit. Scribe tibi hec ꝛc̃. Et paulo post. Fuit moises cũ dño. xl. dieb⁹ ꝛc̃. et scp̃sit in tabulis ꝟba federis. x. Põt dici ꝙ auctoritas scribẽdi fuit ĩ dño: misteriũ in moise. Cũqz excidisset moises tabulas. de nocte cõsurgẽs montẽ ascẽdit. et trãseunte dño corã eo ĩ turbine p̱nus ĩ terrã adorãs: ait. Obsecro vt gradiaris nobiscũ: auferasqz iniq̃tates nr̃as: et possideas nos. Cui breuiter dñs memorauit q̃dã q̃ etiã p̃dixerat. de trib⁹ solẽnitatib⁹. ꝛ de oblatiõe p̱mitiaꝝ ꝛ p̱mogenitoꝝ. Et addidit. Ne cũ gẽtib⁹ terre p̱missiõis aliqȯ haberent participiũ. Fuitqz moises scȯo cũ dño xl. dieb⁹ et. xl. noctib⁹. Panẽ nõ comedit ꝛ aquã nõ bibit. Cũqz descẽdisset ȯ mõte cũ tabulis apparuit facies ei⁹ cornuta: et ip̃e ignorabat. i. radij miri splẽdoris ferebãt ȯ facie ei⁹. q̇ reuerberabant oculos intuentiũ. q̇s gl'iaz vult⁹ moisi appellat paul⁹ apl's. posuitqz velamẽ sup̱ faciẽ suã cũ loqueret̃ filijs israel. Locutus quoqz est eis oĩa q̃ sibi fuerãt imp̱ata. Quantũ aũt hec gl'ia durauerit, et vtruz semel vel pluries hoc acciderit ignoram⁹ Et tradunt hebrei q2 adhuc tertio ascendit ad dñm: ad impetrandam eis venie certitudinẽ. ꝛ iterũ fuit cũ dño xl. dieb⁹ ꝛ. xl. noctib⁹ ieiunãs. Cumqz redijsset cũ certitudine venie erat nona dies septimi mẽsis. et in crastino solẽnitatẽ agẽtes p̱ venia data. afflixerunt anĩas suas ieiunantes. et deinceps dicta est. x. dies mensis hui⁹ dies ꝓpiciationis. Qȯ si veruz est põt esse ꝙ etiã ecclesia ob hoc tres in anno ꝓponit quadragenas. licet ob hoc institutum dicatur: quia tres tribus leguntur ieiunasse quadragenis. Moises. Helias et Jesus Siue vero fuerit siue nõ. post secundũ reditum de constructione tabernaculi p̃cepit eis moises s̃m qȯ a dño acceperat. et premisit de obseruatiõe sabbati. ne forte in h̃ op̱e putarent sibi licere operari in sabbato.

Sicut in christo qñ eiecit de tẽplo vendẽtes ꝛ emẽtes.

Et a. l. die egressiõis eoruz de egypto iam fluxerant hi. xl. dies. Quia deũ habuerũt ꝓpicium hoc festũ moderni adhuc celebrãt iudei.

Nota ꝙ q̃dã ecclesia tria seruat ieiunia p̱pter moisen. heliam ꝛ iesum. Sed duo dissimilib⁹ seruat temporib⁹. Quedã obs̃uat q̃ttuor ꝓpt̃ duo moisi. vnũ xp̃i. et vnũ helie. iterũ diuersis temporibus.

De compositione tabernaculi et erectione.

Capitulũ. LXXVIII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Egressa oīs mul

c titudo obtulit iuxta verba moisi mente ꝓmptissima quicq̈d p̄ciosius habuit. et cū tāta copia q̄ cōpulsi sūt artifices voce p̄conis clamare: ne q̈sq̄ vltra offerret. Fecerūtq̄ beseleel ⁊ ooliab cūcta q̄ sibi fuerāt et sicut fuerāt imꝑata. Et s̄m Josephum omne tp̄s ad opus faciendū trāsijt in mensib⁹. vij. Omne aurū qđ expensū est in oꝑe sanctuarij xxix. talentoꝝ fuit ⁊. dcc. xxx. sicloꝝ ad pōd⁹ sāctuarij. Fuerūt p̄terea. c. talēta argēti: ex q̈b⁹ ꝯflate sūt. c. bases sanctuarij. De mille āt. dcc. lxxv. facta sūt capita colūnarum q̄ etiā vestite erant argento. Eris quoq̄ oblata sunt talenta. lxxij. mil'. ⁊. cccc sicli. Obtulerūt autē a. xx. annis et sup̄. dc iij. mil'. et. d. l. Igitur mense primo secundi anni in p̄ma die mensis erexit Moises tabernaculū. operuitq̄ nubes tabernaculum: cū lux serena esset. nō ꝓcellosa s̄z lucida. non tm̄ ꝑ quā trāsiret aspect⁹: sed q̄lē decebat p̄sentiam dei. Et ad nebule eleuationē illi⁹ deinceps mouerūt castra. et ad depositionē deposuerūt. ⁊ dū stabat suꝑ tabernaculū et ipi stabant. eratq̄ ignis in nocte.

De genere aaron erāt ānas ⁊ cayphas ⁊ alij q̄ p̄nūciauerūt xp̄m reū esse mortis. et effuderūt eius sanguinē ad basim altaris. Ibi ei est occisus vbi erāt altare et basis eius. Vn̄. Nō capit ꝓphetam perire extra hierusalē.

Historia leuitici
Capitulū p̄mū.

Tertia distin

t ctio historie quam scripsit moises grece dicit̄ leuitic⁹ q̄ de electiōe ⁊ ministerio leuitarū agit. latine offertorius vel sacrificatic⁹. q̄ de sacrificijs ⁊ de his q̄ offerebantur ex lege tractat. Hebraice vero vagecra. qđ sonat ministeriales. Vocauit aūt moises more hebreorū q̄ a principijs libroꝝ nomināt eos: sicut nos officia missaꝝ ⁊ euāgelia. vicz cū dicim⁹. dn̄ica q̄ cantatur populus syon. vel legitur. Erūt signa in sole et luna. Inchoatur aūt sic liber iste. Vocauit āt moisen ⁊ locutus est ei dn̄s de tabernaculo federis dicēs. Homo qui obtulerit hostiā si fuerit holocaustū. ⁊ de armētis masculum offeret. Pro aūt habet in hebreo va. qđ em̄ sonat. et ie tra vocauit.

Moises hūc librum et duos p̄cedentes ⁊ duos ꝯsequentes cōposuit. sed eos sicut nūc sunt distincti nō distinxit. imo cū ipse ꝯposuisset eos: totū opus quasi in vnum corp⁹ et volumen redegit. Esdras vero q̄ dict⁹ est velox scriba. et q̄ totā bibliothecā a babylonijs cōbustā reparauit. h̄ op⁹ in q̄nq̄ ꝑtitiōes diuisit siue i q̄nq̄ libros q̄ dicti sunt pentatheucus.

Premittitur diuisio vtilis.
Capitulum II.

a Ad videnduz de doctrina ⁊ traditiōe sacrificioꝝ q̄ sequit̄, q̄dā p̄libanda sunt in hunc modū. Quinqꝫ ↄsiderāda sūt hic. Sacrificia q̄ deo offerunt̄, persone a q̇bus offeruntur, tempora quādo offerunt̄, loca vbi offerunt̄, cause pro quibꝫ offerunt̄. Triplex autē eorū q̄ offerebant̄ rite occurrit discretio. Aut em̄ erat oblatio de animalibꝫ: et sacrificiū diceba tur, nec ante. viij. diem natiuitat̄ poterat offerri: nec eadē die mater et fetus eiꝰ. Aut de sicca materia, vt simila pane thure, et ꝓprie di cebatur oblatio. Aut d̄ liquidis: vino ⁊ oleo q̄ ꝓprie libamen vel libatio dicebat̄. licet his nominibꝫ scriptura q̄n̄qꝫ indifferēter vtatur. Persone vero offerentiū due, anima vl' syna goga. Animarū vero alia sacerdos, alia p̄nceps, alia p̄uata. de quibꝫ suis loc̄ dicet̄. simi liter de locis ⁊ temporibꝫ suo loco. Causarū quoqꝫ triplex erat differētia. Offerebant em̄ q̄n̄qꝫ necessario, q̄n̄qꝫ sponte, q̄n̄qꝫ casu. Necessario aūt vel ex voto, vl' ex precepto. Sane ex precepto offerebant primitias frugum, vuaruz, fructuum. Decimas quoqꝫ eorundem ⁊ insuper animalium. Primogenita quoqꝫ animalium et liberorū. Oblationes etiā trium solennitatum ⁊c̄. in hunc modū Mel autem ⁊ fermentum nūq̄ꝫ offerebant̄ domino, tm̄ primitie eorū temporibꝫ suis offerebant̄ sacerdoti, sꝫ nil ex eis sup altare ponebat̄. Cōmuniter autem a nullo sacrificio sal deesse debebat, et iō dicebat̄ sal federis: q2 nō erat fas hoc transgredi. Porro ꝫm ordinē libri a sacrificijs inchoandum est.

Due erant primitie. Prime primitie frugum de spicis cōfricatis primo die azimorum. Secunde ī panibus in die pentecosten.

Si erat primogenitum hominis de leuitis ipsi templo remanebat, sin autem redimebātur quinqꝫ siclis.

De holocaustis et modo offerendi. Capitulum. III

s Sacrificiorū alia holocausta, alia sacrificia. Et primo de holocaustis videamꝰ. Holocausta dicebant̄ illa sacrificia q̄ tota incendebant̄: Holon em̄ totū, cauma incendiū d̄r. Fiebat aūt tm̄ in tribꝫ, armētis scꝫ ⁊ pecudibus, sed tm̄ de ouibus et capris. Et in auibus, sed tm̄ in turture ⁊ colūba. De armētis et pecudibꝫ sic. Offerebat̄ tm̄ mascul9 anniculus, s. vniꝰ anni vl' circa, sup̄ annū nō. Vn̄ q̄n̄qꝫ ostia agnus: q̄n̄qꝫ aries appellat̄. Bos em̄ supra annum poterat offerri vt ait Josephus. Erat q̄ꝫ ĩmaculatꝰ. qd̄ nō de macula velleris sꝫ corpis intelligendū est, i. nō debile, aut fracto membro, aut papulas h̄ n̄s, aut scabiē, aut cecū ⁊ h̄mōi. Offerebat̄qꝫ primo sacerdoti ad ostium atrij: vt videret si idoneū esset ad offerēdū postea ad ostium tabernaculi offerebat̄ dño p manuū impositionē sup caput: lotis prius manibꝫ, q2 p̄ter mare sacerdotū erāt in atrio duo maria, vnū viroꝝ: et alteꝝ mulieꝝ. Vn̄ ⁊ a loco offerendi ab hebreis hostia dicebat̄. Gentiles āt ab hostibꝫ vincendis hostiam, et a victis hostibꝫ victimā cōsueuerant appellare. Victimā ꝓo hebrei a vicīē do dixerūt, q2 vinctū adducebatur anīal. Oblataꝫ sic hostiam reducebat sacerdos ad altare holocaustoꝝ ⁊ stans ad aquilonē īmolabat eā corā dño ad latus altaris ⁊ in ↄspectu sanctorū, fundebatqꝫ sanguinē eiꝰ circa crepidinez altar̄ in circūitu. Hebreus habet parietē Josephꝰ limbū, forte labium supeminens detractaqꝫ pelle hostie q̄ erat sacerdotis artus in frusta concidebat, quibꝫ lotis cū capite pedibus ⁊ intestinis adolebat oīa sup altare ī holocaustum et odorē suauē dño. Nō est credendum q̄ in nidore seu odore carnium dele

Papula est oris infirmitas, que gallice d̄r lampast.

Unde hostia ꝫm hebreos, aliter ꝫm gentiles.

Victīa q̄ cecidit dextra victrice vocatur. Hostibus a domitis hostia nomen habet. Domitis posuit pro domandis metri necessitate.

Quedā hostia imolabatur a sacerdote q̄ erat aliq̄ntulū magna, cuiꝰ sanguis effundebatur ad crepidinem altaris. Alia hostia q̄ maior erat occidebatur: ita q̄ sāguine eiꝰ aspergebat sacerdos parietes ipius altaris. Erat autē et hostia maxima q̄ sacrificabat̄, cuiꝰ sanguis effundebat̄ ab

ctaretur dñs. sed po-
tius in re significata
et deuotione offeren
tium. Sin aũt de auibus fieret holocaustũ:

ipso imolante super
cornua ipsius altaris.

fiebat sic. Sed cum duo offerrẽt vt dictũ est.
p̄mo homo de israel: postea sacerdos. Quõ
ab hoĩe offerebat auicula: tacet. Forte quia
eodẽ modo quo et pecus. forte tm̃ sacerdoti.
Offerebatur aũt pullus turturis vel colum
be cui frangebat sacerdos collũ sola manu.
Non eñ licebat sacerdotibꝫ ferrũ leuare sup
auem. Et retorto collo cũ capite sub ascella
vngue cutẽ colli vbi fractũ erat rumpebat. ⁊
fuso sanguine circa crepidinẽ altaris. vesicu-
lam gutturis et plumas ꝓijciebat ad orientẽ
in loco secreto vbi cineres effundebãt. ꝯfra-
ctisq; ascellis manu: adolebat eã sup altare
in holocaustũ. Et hec erãt minora ⁊ simpli-
cia holocausta q̃ voluntarie fiebant. Erant
quedã maiora quadã necessitate facta. que ⁊
sanctiora quodammõ. qꝛ totũ incendebat et
pellis ⁊ fimus. de q̇bus post dicet. quodã-
modo min⁹ digna: qꝛ sup altare nõ crema-
bant. Nũc de sacrificijs partialibꝫ ꝓsequa-
mur ⁊ voluntarijs.

De sacrificijs pacificis ⁊ salutaribꝫ.

Capitulum. IIII.

Horum quedaz
erant pacifica. quedã salutaria. q̃
scz pro salute danda: vel data: vl'
cõseruanda offerebant. Similiter et ꝓ pace
vel ad deũ vel ad homines. vel qꝛ ad bonũ
pacis fiebãt. cum cuiq; qd̃ suum erat dabat.
scz deo ⁊ sacerdoti ⁊ offerẽti. Fiebat aũt cum
erat de animalibꝫ de armento tm̃: et de pecu
dibus p̄dictis. de auibus vero nõ. Sane in
mõ offerẽdi ab hoĩe vel sacerdote idẽ fiebat
cũ hostia holocausti. Sꝫ in hoc erat differẽ
tia. qꝛ hic offerebat mascul⁹ vel feĩa. et anni-
cul⁹ vl' grãdiora: ĩmaculata tñ. Pars ꝟo ho
stie offerebat dño. pars erat sacerdotuꝫ reli-
qua offerentiũ. De armento hec offerebant
dño. Omnis adeps q̃ est pinguedo interio-
rum offerebat. Pinguedo eñ supra carnem
animalis aruina vel lardus dicit. Que carni
admixta proprie pinguedo: que in intestinis
adeps est. Est aũt triplex adeps. vitaliũ. id ẽ
cordis ⁊ vẽtris. Adeps iecoris. i. epatis quẽ
reticulũ dicim⁹. qꝛ ĩuoluit ad modũ retis Et
est adeps renũ Hos tres adipes duosq; re-
nes. id ẽ ilia ⁊ renunculos adolebat sacerdos
sup altare. Eadẽ etiã de capra dño offerebãt
Si vero de ouibꝫ erat oblatio preter p̄dicta
offerebat de ea cauda integra: quã lumbum
vocãt. lxx. Pellis vero erat sacerdotis q̇ offe-
rebat illud. Armus ꝟo dexter q̇ dicebat sepa
ratiõis. et pect⁹ qd̃ dicit eleuatiõis. et q̃re sic
dicebant infra dicet. cedebãt in vsus sacerdo
tum. et lingua cũ faucibꝫ vt tradũt. sed ĩ textu
nõ memini me legisse. Forte pectori adhere-
bant. ⁊ cũ pectore ab aĩali tollebant. Vñ suf
fecit noĩasse pect⁹. et his vescebant sacerdo-
tes in domibꝫ suis: cũ vxoribꝫ ⁊ liberis ⁊ do-
mo tota mundis tm̃.
etiã q̃ in domibꝫ im-
molabãt cã epuli vl'
religionis pect⁹ ⁊ ar
mũ dabãt. Reliqua
erãt offerẽtiũ: et inde
epulabant corã dño
in locis ad hoc deputatis: in ip̄o atrio vel iux-
ta. Licebat etiã ex his tã sacerdotibꝫ q̃ꝫ alijs
edere duobꝫ diebꝫ. si q̇d superat in diẽ tertiuꝫ
cremabat. Et nota ꝙ nullũ anĩal offerebat
vel in holocaustũ. vel in sacrificiũ sine liba-
mentis suis. sed de libamentis ꝓprius infra
erit tractatus.

Diuersis modis effi-
ciebant mundi tactu
mortuorũ. et multis
alijs modis de q̇bus
infra dicet.

De oblatione inanimatorum.

Capitulum. V.

Si vero manus
hoĩs animal inuenire nõ poterat:
offerebat ꝓ salute vel pace similã
farinã scz delicatissimã. fundẽs sup eã oleũ:
et dicebat simila oleata: vel oleo fermentata
Thus offerebat cũ ea. Sacerdos aũt totũ
thus ⁊ pugillũ plenũ simile oleate: adolebat
sup altare memoriale. i. in memoriã offerẽtis.
vt scz dñs memor esset eius vel sacerdos ad
dñm: reliquũ erat sacerdotũ. Tradũt hebrei
nõ sp plenũ pugillũ offerre: sed ꝓ q̃ntitate si
mile minus poterat offerri intantũ: ꝙ etiam
impleto pugillo oẽs digitos poterat apire
sacerdos p̄ter medicũ. et illud tantillũ qd̃ re
manebat inter illum digitum et volam suf-
ficiebat. Josephus vero dragmam vnã of-
ferendam dicit. Si
ꝟo sacrificiũ de simi-
la coctum offerebat
panes sine fermento
conspersos oleo. co-

Qñ farina redacta fu
it in panem. Quidaz
dicũt. iiij. genera pa-
nũ fuisse. coctuꝫ ĩ cli-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

ctos in clibano, vel i craticula offerebat. et lagana azima, id ē latos panes ꝛ tenues nō conspersos sed linitos oleo. Quidaꝫ tñ ꝑ lagana panē coctum in aqua intelligūt: vt sit tertium genus panis a cocto in clibano et cocto in craticula. Si vero coctū in sartagine offerebat: cōspersum oleo et sine fermento erat et diuidebaṫ minutatim. Ex his oblatis sacerdos memoriale adolebat coram dño. de panibus vnū: et de frustis vnum. reliquum erat aaron et filiorūꝫ eiꝰ ad edendū cum omni domo sua et equa sorte diuidebatur eis. In hebreo p̄ter clibanū tria ponuntur. marchesilis. mahebach. michar. Marchesilis sonat cōsiliatrix. quod sartagini cōuenit propter stridorem et susurrium frixure. Michar rete vel cribrū. Mahebach forte scaturiens potest esse patella. in q̄ coctio liq̄da fit. Potest etiā eē tertia spēs sacrificij. i. a salutari ꝛ pacifico ꝓ grãꝝ actiōe vel ꝓ victoria. scꝫ vel aliq̄ bono euētu inopinato. Et pōt dici fieri casu vt sit vna species sacrificij qd̄ fit casu.

bano i craticula. coctū in aqua quā lagana azima dicūt. Quidā tñ intelligunt formā panis. et ƀm hoc tertiū genus erat coctū in sartagine.

Dicere vult ꝙ Mahebach potest intelligi tertia specie sacrificij.

De hostijs pro peccato.
Capitulum. VI.

Post hostias salutares p̄cepit dñs

de hostijs ꝓ peccato et pro delicto. Diciṫ aūt peccatū grauius scꝫ quod ex īdustria est factū. Delictū leuius. s. quod ex ignorātia Vel peccatū cum fit qd̄ faciendū non est Delictū q̄i derelictū cū nō fit. qd̄ faciēdū est. Et iuxta ꝑsonas peccantiū erat diuersitas sacrificiorum.

Tamē omnia hec sacrificia indifferenter sepe dicuntur sacrificia pacifica.

Delictuꝫ q̄ꝫ specialiṫ peccatū in deū. i. i sanctificata deo. Hoc ei est derelinq̄re. i. deuꝫ relinq̄re. vl' delictum peccatū recognitū.

Pro peccato sacerdotis.
Capitulum. VII.

Distinguūtur au

tem hic q̄si q̄ttuoꝛ ꝑsone sacerdos. synagoga. i. populus. ꝓnceps. aīa. Si ergo sacerdos qui inunctus erat peccabat: delinquere faciens ꝑpl'm: faciebat q̄ sequunṫ. Additū ē. Qui inunctus. Nō q̄n oēs inuncti essent: sꝫ ad differentiā illoꝝ q̄ cū essent de genere sacerdotali, ꝓpṫ maculā corꝑis. nec inungi poterāt nec mīstrare. Qd̄ etiā additū est. faciēs ꝑpl'm peccare: forte generale ē. qꝛ peccatū q̄dlibet cuiuslibet sacerdotꝭ trahiṫ in exemplū. Et est dictuꝫ ad exaggeratione peccati. Vel specialiter dictū est. cū. s. v̾bo vel aliq̄ mō populū ad peccandū ꝓuocauerit. Vel sane sic in hebreo hꝫ. Si sacerdos q̄ inunctꝰ ē peccauerit ad culpā ꝑpli. i. ita, viliter ꝛ aperte quasi vnus de ꝑpl'o: qd̄ valde indecēs ē tūc inquā offerebat ꝓ suo peccato ꝑ manꝰ impositionē ad ostiū tabernaculi vitulū immaculatuꝫ et corā altari imolabat eum: hauriēsq̄ꝫ d̾ sanguine inferebat illū in tabernaculū. ꝛ intingens in eo digitū: aspergebat illū septies cōtra velū sanctuarij. ꝛ de eodē ponebat suꝑ cornua altaris incēsi: et egrediēs reliquū sanguinis fundebat circa crepidinē altarꝭ holocausti. et oēm adipē cū renibꝫ et renunculis adolebat suꝑ altare, sic ꝛ de vitulo hostie pacificoꝝ. Pellē vero ꝛ oēs carnes cū fimo etiā efferebat extra castra in locū mundū vbi cineres effundi solebāt. et incendebāt ea super struem lignorū.

Quia vitulꝰ ꝓp̄a hostia erat sacerdotū.

Pro peccato synagoge.
Capitulum. VIII.

Quod si ois turba ꝑ ignorantiā fecerat qd̄ cōtra

mādatū dñi est: offerebant seniores populi ad ostiū tabernaculi ꝑ manuum impositionē vitulū. ꝛ fiebat de h̾ vitulo sic ꝛ de p̄ori ꝓ pctō sacerdotis. Et orāte ꝓ eis sacerdote, ꝓpiciꝰ erat eis dñs in duobꝫ tm̄. Hic innuiṫ differētia inṫ pctm̄ sacerdotꝭ ꝛ ꝑpli. qꝛ scꝫ sacerdos nō d̾ꝛ peccare ꝑ ignorātiā. nō ei licet ei ignorare mādata dñi. Iterū qꝛ nō legiṫ q̄s orare ꝓ sacerdote. qꝛ si ꝑcussus fuerit incātatoꝛ a serpente: q̄s medebiṫ ei. Ecce ptꝫ differentia iter holocausta hec et p̄dicta. qꝛ ex his nihil erat sacerdotū, totum dño

Qd̄ etiā supra notauerat in fine cuiusdā capituli.

46

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

cremabat̄. neq̄ mēbra istoꝝ cū capite: pedibꝫ et intestinis lotis ponebant̄ sup̱ altare. Generalis enim erat regula: quia de cuius sanguine inferebatur in sanctuariū: nil ex eo licebat r̄manere. nec aliq̇d ex eo sup̱ altare adolebat̄ nisi adeps cum renibus ⁊ renunculis. Jn modo etiam offerendi et numero sacerdotū offerentium erat differētia. De carnibꝫ em̄ holocausti salutaris fiebant nouē partes quas sup̱ altare ponebāt nouem sacerdotes: quisq̄ suā. vnꝰ vero q̄ttuor simul offerebat. scꝫ caput et pedes ⁊ iecur et intestina lota aqua. duo vero sanguinē offerebant: vt omnes simul essent duodecim.

Hanc eandē regulā habes in ap̄lo ⁊ ī epistola ad hebreos.

Pro peccato principis.

Capitulum. IX.

s

J peccauerit princeps: q̇ et cyliarchus dicit̄ vel tribunus p̱ ignorantiā. ⁊ post intellexerit peccatū suū vel per se vel per aliū. offerat ad ostium tabernaculi per manus impositionē hircū immaculatū. Quo īmolato tingebat sacerdos digitū in sanguine q̇ tangebat cornua altaris holocausti. reliquū fundens ad basim eius: ⁊ adolebat adipē renes et renunculos: reliqua erāt sacerdotū. Sed quia erat hostia ꝓ peccato ⁊ de sanguine eiꝰ tincta cornua altaris holocausti. carnes eiꝰ erant sancte: et sanctificabāt que eis erant tacta. sꝫ nō quelibet: īmo ī genere suo. caro carnē. simila similā. panis panē. et nō vescebat̄ eis nisi sacerdos vnctus ⁊ mundus ⁊ nō nisi ī loco sctō. et nō nisi in eadē die q̄ offerebant̄. si q̇d residuū esset igne cōburebat̄. Si vestis polluebat̄ eius sanguīe abluebatur vt nullū remaneret in ea sanguinis vestigiū. alioquin vrebat̄. Uas testeū in quo cōquebat̄ caro: statim frangebat̄. ereū defricabat̄ ⁊ lauabat̄ aqua.

Hoc non ꝓpter h̄ sacrificiū dictū est. cū in eo nō esset simila vel panis. sꝫ ad sequētia respicit. scꝫ sacrificiuꝫ pauperis.

Pro peccato aīe. Capitulum. X.

c

Um aūt peccabat p̱ ignorantiā anīa de ꝑp̄lo terre offerebat capraꝫ immaculatā eo mō quo aliј vel agnū. et fiebat de hac hostia eodem modo quo ⁊ ď hirco p̄ncipis. Si aūt nō poterat manus eius inuenire pecus: offerebat duos pullos turturis vel columbe. quoruꝫ alter offerebat̄ dn̄o in holocaustū. alter erat sacerdotū: cuius tn̄ sanguis ad fundamentū altaris holocausti distillabat̄: quia ꝓ peccato erat. Qꝫ si nec auiculas poterat īuenire. offerebat similā decimā partē ephi. nec mittebat in ea oleū aut thus: qꝛ pro peccato erat Cuiꝰ memoriale sacerdos adolebat sup̱ altare: reliquū ip̄e habebat in munere.

De igne iugi et eiectione cinerū.

Capitulum. XI.

i

Terum locutus est dn̄s ad moisen. Jgnis semp̱ in altari ardebit: quem nutriet sacerdos subјciens mane ligna per singulos dies. Et erit ignis ex eodē altari. i. nō aliunde sūptꝰ apponet̄. Cū vero cineres sup̱abundabant induebat̄ sacerdos vestibꝫ q̄ttuor sacerdotalibꝫ quas p̄taxauimꝰ. ⁊ tollēs cineres ď altari reponebat ī peluim iuxta altare. et depositis vestibꝫ sanctis: indutusq̄ aliјs forte ad h̄ destinatis vel etiā suis ꝓpriјs: cineres efferebat extra castra: et in loco mūdissimo vsq̄ ad fauillā faciebat cōsumi.

De esu adipis et sanguinis ꝓhibito.

Capitulum. XII.

h

Ec de oblationibus dicta sufficiant hic. Jn nūeris de oblatiōibꝫ septē legaliū festoꝝ legit̄. hoc addēdo q̄ oīs adeps domini erat. Adipē ⁊ sanguinē nō comedetis oīno: qď intelligit̄ de aīalibꝫ oblatis. tn̄ ꝓpter illud iudei ab oī adipe abstinebāt. Sed verius q̄ dn̄s adipē q̇ debebat offerri in esum ꝓhibuit eis. etiā noīatim adipē bouis. ouis. et capre. Adipē ꝟo morticini vl' a bestia occisi cōcessit eis ī vsus varios. s. vel ad lucernas. vl' vnctiōes extrīsecas Quid ergo faciūt de adipe aīalis mundi nō oblati. nec morticini. nec a bestia capti si dn̄i ē. Forte ꝓ̄ј ciūt vel dāt alienigenis ad edendū. Sꝫ

Nota qꝛ sic apposuit augꝰ h̄. tn̄ iud ei n̄ comedūt adipē mundi aīalis. s. qď offerri nō licet ceruoruꝫ scꝫ damularū. ⁊ hmōi adipem q̇ solebat offerri

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

quõ ħ vel illõ faciũt
de illo si dñi ẽ. Pro
hibuit etiam eis do
minus omnem esum
sanguis. Josephus ait. qꝛ animã et spiritũ
in eo esse moyses pu
tauit. In q̃ esus suf
focati tm̃ intelligit̃ ꝑ
biberi. Tamen intm̃
prohibuit esum san
guinis. qꝛ etiã auem
vel feram aucupio
vel venatione captã
voluit fuso sanguie
in terrã et opto comedi. Et addidit. Omnis
enim anĩa in sanguine est.

nõ edũt: sed habẽt in
varios vsus ad mo
dũ adipis morticini

Vel noie spũs dicit̃
quo mediante cõiun
gitur anĩa corpori q̃
etiã palpitat caro si
ne anĩa. vñ. Benedi
cite spũs ꝛ anie iusto
rum dño.

De cõsecratione summi sacerdotis et mi
norum. Capitulum. XIII.

i Teruz precepit
dñs moysi vt initiaret aaron ꝛ fili
os ei⁹ i sacerdotes. Et tũc oẽs q̃dẽ
filij aarõ ꝯsecrati sũt: sꝫ nõ oẽs postea de ge
nere ipius. Cec⁹ eñ vl' claudus si grãdi vl' ꝑ
uo aut torto naso. si gibbosus aut herinosus
si iugem scabiẽ hñs vel impetiginẽ de semie
aaron erat: non poterat mĩstrare nec intrare
sanctuarũ. vescebant̃ tñ panib⁹ q̃ offerebãt̃
in sanctuario Tulit ergo moyses iuxta prece
ptum dñi aaron ꝛ filios ei⁹. vestesq́ꝫ sanctas
et oleũ vnctionis. vitulũ q̃ꝫ ꝛ arietes duos ꝛ
canistrũ cũ trib⁹ generib⁹ azimoꝝ. tortas scꝫ
panis ꝛ q̃ collirida d̃r. lagano ꝛ crustulo Est
aũt crustulũ panis q̃ fere in crustã indurat⁹
est. Et cõgregauit omnẽ multitudinẽ ad osti
um tabernaculi In electiõe eñ pontificis as
sensus desiderat̃ plebis. Tradit aũt iosephꝰ
qꝛ animos populi inclinauit ad sacerdotiũ
aaron in hũc modũ. Dixit eñ qꝛ ipse seipm̃ di
gnũ sacerdotio iudicauerat. tum ꝑ familiari
tate quã habebat cũ dño. tũ qꝛ plurimũ pro
ꝑplo laborauerat. tũ qꝛ q̃sq́ꝫ naturaliter ami
cus sui est: sed dñs digniorẽ aaron iudicaue
rat. cũ g̃ placuisset ꝑplo: obtulit dño aaron ꝛ
filios ei⁹. Cũq́ꝫ lauisset eo s aq̃s fontiũ et aa
ron feminalia induisset i vestiuit euz moyses
vñ. aliȷ̃s vestib⁹ q̃s ꝑdixim⁹: fundẽsq́ꝫ sup ca
put ei⁹ oleũ vnctiõis vnxit caput ei⁹ ꝛ man⁹
ita qꝫ ꝑ barbã stillauit oleũ vsq́ꝫ i orã vestimẽ
ti ei⁹. Filios aũt ei⁹ vestiuit lineis. ꝛ baltheis
cingens iposuit eis mitras. et man⁹ eoꝝ oleo
sanctificauit. Liniuit q̃ꝫ tabernaculũ sancto
oleo cum omni suppellectili sua. Cũq́ꝫ asper
sisset vtrũq́ꝫ altare septies aquis: vnxit illud
et oĩa vasa eius. labeũq́ꝫ eneuz cum basi sua
sanctificauit oleo.

De potestate offerendi eis datã et accipi
endi partes suas.

Capitulum. XIIII.

o Btulerũtq́ꝫ aa
ron ꝛ filij ei⁹ vitulũ ꝑ pctõ suo sup
caput ei⁹ man⁹ imponẽtes. Quem
cũ imolasset moyses: tinxit digitũ in sanguie
ꝛ tetigit ex eo cornua altaris ꝑ gyrũ ꝛ fecit de
eo sicut de vitulo ꝑ pctõ sacerdotis facienda
ꝑdixim⁹. Obtulerũt et arietẽ in holocaustuz.
hostiã. s. salutarẽ. Et fecit moyses de eo sicut
de holocaustis salutarib⁹ fieri ꝑceperat dñs
Obtulerũtq́ꝫ ꝑ manus impositionẽ arietem
secundũ. hostiã scꝫ cõsecrationis ipoꝝ. Quẽ
cũ immolasset moyses sumẽs de sanguine te
tigit extremũ auricule eoꝝ dextre ꝛ pollicem
manus dextre: similiter et pedis dextri. Reli
quũ sanguinis fudit sup altare ꝑ circuitum.
Adipẽ ꝟo oẽm ꝛ caudã: renes q̃ꝫ cũ renũcu
lis ꝛ armũ dextrum sepauit. tollẽsq́ꝫ de cani
stro collaridã vnã ꝛ laganũ vnũ ꝛ crustuluz
vnũ: oĩa simul tradidit aarõ ꝛ filiȷ̃s ei⁹. q. d.
Accipite ꝑtatẽ sumẽdi hec a ꝑplo. q̃dã ad of
ferendũ dño: q̃dã ad vsum vestrũ. Qui cũ te
nerẽt eas inter man⁹: supposuit moyses oĩb⁹
pectusculũ. Vñ ꝛ pectusculũ eleuatiõis di
ctũ ẽ. qꝛ oĩb⁹ suppositũ fuit. in signũ tñ qꝛ su
perior est oĩm sapia. Etiã ꝑ eleuatiõe offerẽ
tiũ legit̃ sic vocatũ. In pacificis eñ ꝛ saluta
rib⁹ armũ ꝛ pect⁹ ꝑus eleuabãt offerẽtes co
rã dño. et post tradebãt sacerdotib⁹ sicut per
ptes eis assignatas. Armus ꝟo dexter dice
bat̃ sepationis. qꝛ in separatiõe mẽbroꝝ ho
stie prim⁹ ab ea sepabat̃. ꝛ qꝛ in ꝑtẽ sacerdo
tũ sepauit illũ moyses tãq̃ ceterꝭ mẽbris di
gniorẽ. Tradũt eñ q̃dã qꝫ formatio corpis
aĩalis in vtero mr̃is ab hũero dextro incho
atur. Tenentes g̃ filij aaron oĩa hec in mani
bus: eleuauerũt ea corã domino et tradide
rũt ea moysi. q̃ oĩa adoleuit dño sup altare:
eo qꝫ oblatio ꝯsecratiõis esset. Assumẽsq́ꝫ vn
guẽtũ. et de sãguine q̃ erat i altari admiscẽs
aq̃s fontiũ aspersit eos ꝛ sup vestimẽta eorũ
Cũq́ꝫ sanctificati essent i hũc modũ. reliquas
carnes arietis coxerũt añ fores tabernaculi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

et ibi comederũt eas cũ panib⁹ q̄ residui fuerant in canistro. et quicq̄d in canistro supfuit ex eis ignis absumpsit. In eundẽ modũ iterauit singula q̄ diximus moyses. vij. dieb⁹ tñ nõ vestiuit eos: qꝛ semel induti. vij. dieb⁹ nõ deposuerũt vestes sctãs: nec de atrio tabernaculi sũt egressi. Quidã tñ tradũt ꝓma die oĩa vt dixim⁹ fuisse ꝓsecuta. vj. dieb⁹ ꝯsecratiõis sequẽtib⁹ oblatiões q̄tidie iteratas: sed nõ vnctionẽ. Joseph⁹ ꝟo dicit oĩa sic ⁊ in ꝓma die sequẽtib⁹ fuisse ꝓsecuta dieb⁹.

De prima oblatione sacerdotũ ⁊ igne dato de sublimi.

Capitulum. XV.

Octauo autẽ die

denũciauit moyses pp̄lo solennitatẽ in q̄ sacerdotes cõsecrati offerre incboarẽt ꝓ se ⁊ ꝓ populo. In ꝑcedentib⁹ eñ. vij. dieb⁹ vicez sacerdotis habuerat moyses: ⁊ accepat ab aaron ⁊ filijs ei⁹. q̄ postea a pp̄lo illi erãt accepturi ⁊ mĩstrauit altari. In die octauo aggressi sunt ipi ministeriũ ad qd̄ fuerãt ordinati: ⁊ moyses cessauit. Et tradũt q̄dã diẽ octauã fuisse primã diẽ anni secundi ex q̄ egressi sunt. Et cũ obijcit eis q̄ ꝓma die anni scdi dictũ est sup tabernaculũ erectũ aiunt erectionẽ dici ꝯsummationẽ cõsecratiõis ei⁹. Precepitq̧ moyses ignẽ terrenũ amoueri ab altari q̄ vsus fuerat his dieb⁹ qꝛ ea die appareret eis dñs. Cõgregatisq̧ filijs israel ꝓmo obtulit aaron ꝓ pctõ suo vitulũ: cui⁹ adipẽ renes ⁊ renũculos iposuit altari igne non supposito: cetera cõbussit extra castra. Jmmolauit etiã ꝓ se hostiã salutarẽ arietẽ in holocaustũ: ⁊ imposuit altari ꝫ sine igne. Deinceps oblatur⁹ ꝓ populo sumpsit ab eis hostias q̇nq̧. vitulũ ꝓ peccato populi. hircũ ꝓ peccato ꝓncipis. agnũ ꝓ pctõ aĩe. bouẽ in holocaustũ. arietẽ pro pacificis. Tñ in immolatiõe nõ nisi tria dꝛ immolasse. hircum pro pctõ populi. et bouẽ ⁊ arietẽ ꝓ pacificis. Forte qꝛ prius ea numerauerat: ꝓ breuitate illa tacuit. Et qꝛ sepatim de pctõ synagoge ꝓncipis ⁊ anime nõ agebat vt ꝓus. q̄d libet triũ ꝓ peccato populi potuit dici oblatum. Augustin⁹ tñ iprobat lr̄am. q̄ dicit q̇nq̧ tm̄ sumpta. et dicit cũ illis q̇nq̧ sumptum agnũ anniculũ ĩ holocarposin. qd̄ sonat holocaustũ fructuosum. Dicebaturq̧ holocarposis holocaustũ illud qd̄ dñs aliq̄ signo visibili ostendebat sibi gratũ esse. Cũ aũt imposuisset ex his aarõ sup altare q̄ adolẽda erãt domino separauit de pacificis partẽ suã armos dextros ⁊ pectora: et extendẽs manus bñdixit pp̄lo. Ingressiq̧ moyses ⁊ aaron tabernaculũ: ⁊ egressi iteꝝ bñdixerũt pp̄lo. ⁊ cũ essent oblata sup altare: ⁊ etiã cũ eis iuge sacrificiũ matutinũ. egressus ignis a dño deuorauit q̄ erãt sup altare: ⁊ seruat⁹ ẽ ignis iste ꝑpetuus vsq̧ ad trãsmigrationẽ babylõis nec licuit deĩceps ignẽ apponere alienũ

Juge sacrificiũ vocabat qd̄ q̄tidie offerebat. duo. s. agni. vn⁹ mane alter vespere.

De morte nadab ⁊ abiud.

Capitulum. XVI.

Eadẽ die nadab

et abiud arreptis thuribulis ignẽ imposuerũt alienũ: desup incensum offerẽtes. Egressusq̧ est ignis a dño. vl' ille q̇ iam erat in altari. vel ali⁹ iterũ veniens de sublimi: ⁊ deuorauit. i. extinxit eos Et ait moyses ad aaron. Hoc est quod dñs dixit. Sanctificabor in his q̄ appropinquãt mihi id ẽ etiã ĩ his q̄ mihi ministrãt apparebo sanctus nõ parcẽs peccatis eoꝝ. Vocauitq̧ misabelem ⁊ elysapham filios oziel patrui aaron cognatos eorũ: et ait illis. Tollite frẽs vestros extra castra. Et exportauerunt eos sicut erãt induti lineis et thyaris ⁊ sepelierũt eos: ita vt ministri altarꝫ sepeliunt induti vestibus ministerij sui. Cũ aũt aaron et reliqui duo filij eius eleazar ⁊ ithamar plãgere vellent fratres suos more solito prohibuit moyses dicens. Oleum sanctũ est super vos. nolite capita vestra nudare. vestes nolite scindere ne forte moriamini. nõ exibitis fores tabernaculi. Tñ Josephus aliter dicit. qꝛ duꝫ portarent hostias super aram quas non ꝑceperat dñs. sed q̄bus primitus vtebãtur subito inflammati sunt. nec valuit q̇sq̧ eos extinguere. Jussitq̧ moyses patrẽ eorum ⁊ frẽs portãtes corpora extra castra cõgruo honore sepelire. Dixitq̧ moyses aaron et filijs eius vt tollerent partes suas de hostijs salutarib⁹. ⁊ oblata ꝓ peccato quoꝝ sanguis nõ erat illatus in tabernaculũ ⁊ come-

Et si hec assignet cã ꝯsumptiõis ꝑdictoꝝ tamen iosephus aliã signat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

derent ea. Et cum quereret hircũ oblatũ ꝓ pctõ principis: exustus inuẽtus ẽ. Cũq; irat⁹ moyses sup̲ h̄ argueret aaron ꝛ filios ei⁹: excusauit se aaron dicẽs. Mihi accidit qđ vides. q. d. Ex ꝑturbatione animi factũ ẽ hoc.

De discretione ciborum.
Capitulum. XVII.

Recepit domi-

p nus moysi ꝛ arron vt traderẽt filijs israel legẽ de discretõe ciboꝝ. Ad lr̄am em̄ dñs cibos homini ꝯcessos eis artauit ꝓpter castrimargiã eorũ cui⁹ sũma sic cõprehendi potest. Animaliũ alia viuunt in terra. alia in aquis. alia in aere. Item q̄ in terra alia reptilia que oĩa immunda. alia latentia. vt talpa q̄ de luto nascitur. et hec omnia immunda. Alia gradientia super terraz. De his generalis est regula. Munduz tm̄ est quod ruminat et findit vngulam. De piscibus quoq; generalis ẽ regula. Mũdus est tm̄ habẽs squamas ꝛ pennulas. De auibus nominatim expressit que immunde essent. Hoc tm̄ de auibus generaliter dictuz est. Uolatile qđ graditur sup̲ q̄ttuor pedes immundũ est nisi crura retro habuerit longiora sup̲ que saliat. Tangens morticina eoꝝ lauabit vestimẽta sua: et immund⁹ erit vsq; ad vesperũ. Etiam si necesse fuerit vt portet quispiã eoꝝ mortuũ. Super qđ ceciderit quicq̄; đ morticinis eorũ polluetur. tam vas ligneum q̄; quodlibet vestimentũ: ad vesperũ aqua mundabunt. Uas fictile intra quod ceciderit frãget. Clibani vel citropedes q̄s strapas dicimus destruent. Fontes vo et cisterne ꝛ quelibet maria. ꝛ sement; granum nondũ seminatuz tactu eorum nõ polluuntur.

Ruminat dicit ꝓpter porcũ q̇ tñ findit vngulã. findit dic̄ ꝓpter camelũ q̇ ruminat.

Utputa griffus et si quid aliud simile.

Sic̄ locusta et bruc⁹ ꝛ opimach⁹. Opimachus auis est q̄ cum serpentib; pugnat.

Pro eodẽ accipe clibanũ ꝛ citropedẽ vasa scz terrea: quib; artocree tegunt in lare. apud nos đ testa.

De purificatione puerpere.
Capitulum. XVIII.

Ddidit quoq;

a dñs legẽ purificatiõis mulierũ talẽ. Si mulier peperit masculũ immũda erit septẽ dieb; iuxta dies sep̲atiõis menstrue. i. eiusdẽ immũdicie iudicabit cui⁹ est cũ separat a mundis qñ patit menstruũ. Intantũ em̄ immũda est ꝙ quicq̇d tãgit immundũ reddit. cibuz. lectũ. vestem. sedẽ. Uñ nõ licet alicui cõmunicare ei nec in lecto nec in cibo. Octauo die circũcidebat puer. post septẽ dies inquinationis manebat. xxxiij. dies i sanguĩe purificatiõis sue: ita vt oẽs dies purificatiõis sue fierẽt. xl. q; tot dieb; dicunt phisici carnem masculi formari in vtero. In purificatione vero. xxxiij. dierũ licebat ei surgere in domo deambulare: sed non egredi et op̲ari. et tangẽdo nõ polluebat. et licebat alijs cõicare ei in cibo. ꝛ in sede: sed nõ ĩ lecto. Accedere vo ad tabernaculũ nõ poterat nisi expletis. xl. dieb;. Si vo pareret feminã: duplicabant ṗus dies inq̇natiõis ꝛ postea dies purificationis vt simul fierẽt. lxxx. quia tot dieb; format femina ĩ vtero. Expletis vo dieb; purificationis offerebat pro filio vel filia agnũ anniculuz in holocaustũ vel pullũ colũbe. vel turturẽ ꝓ pctõ. quia in libidine cõceperat. ꝛ erat sacerdotis. Qđ si nõ poterat manus ei⁹ inuenire agnum: offerebat duos turtures vl' duos pullos columbarũ. alterũ ĩ holocaustũ ꝓ puero. alteꝝ ꝓ pctõ suo: vel ꝓ originali filie. q; filio in circumcisione dimissum erat. Hebrei tñ nõ habere paruulos peccatum tradũt. Preter hec dicit Josephus primogenitũ redimi q̇nq; siclis.

id ẽ ĩmũda erat duabus hebdomadibus iuxta ritũ flux⁹ menstrui.

Hec aũt oblatio etiã purificatio dicebat.

Augustin⁹ tñ dicit ꝙ ꝓ pctõ pueroꝝ offerebãt: q̄dlibet ĩ circũcisione dimissum plen⁹ tũc dimittebat.

De cognitione leprarum.
Capitulum. XIX.

Egem quoq; le

l pre tradidit eis dñs. Sũt ãt q̄t-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

tuor genera lepre. in cute. in capillis. in veste in domo. Lepra cutis cognoscitur si fuerit in eo albor. id ē pallida albedo. vł pustule. vel cicatrix: maxime si fuerit alba. vł subrufa. ita q̇đ ē si locus lepre hũilior sit carne reliq̄. vel si mutati fuerint capilli in candorē. ⁊ solito tenuiores. Lepra ꝟo ĩ capillis alopicia đr. fluentibus capillis. Si in caluitio vł recaluatiōe albus vel rufus color inuentꝰ fuerit: plaga lepre ē. adducto itaqꝫ leproso ad sacerdotē: sine cuiꝰ arbitrio ñ excludebatur. si lepra nō dũ ei ꝑspicua fuerat recludebat eũ in domo sua septez diebꝫ. Quibꝫ expletis si nō creuerit lepra. iteruz recludebat eum alijs .vij. Quod si necdũ lepra increuerat mundabat eũ .i. mundũ iudicabat. q̇a scabies erat. Et lauabat hō vestimēta sua: ⁊ mũdus erat. Cũ ꝟo ꝑspicua erat lepra. separabať ad arbitriũ sacerdotꝭ. ⁊ habebat vestimēta dissuta .i. facilia ad induendũ vel exuendũ. vł solã vestē extrinsecaz vt sic cognosceret. et caput nudũ vt posset agnosci. ⁊ os veste ꝯtectũ ne fetorē loquēdo diffunderet: ⁊ habitabat solꝰ extra castra. ita vt a mortuo nihil differre videret. Patet vt dicit iosephꝰ illos irrisibiles q̄ dixerũt moysen lepra fatigatũ: ⁊ similium eiectoꝝ ducē factũ. venisse ĩ chananeã cũ eis cũ ita q̄si ĩmisericors circa leprosos habitus sit: q̄ tũc maxie misc̄dia indigebat. Lepra ꝟo vestis linee vel lanee. vel pellis erat macula albida vł rufa. hũilior suꝑficie reliq̄: q̄ corrosiua est. q̄ cũ apparebat: ꝯsiderabat eã sacerdos. Si ꝑspicua erat lepra: ꝯburebať vestꝭ. si dubia: recludebať septē diebꝫ. Si creuerat macula: adiudicabať lepre. si nō creuerat: abluebať vestꝭ ⁊ recludebať alijs .vij. diebꝫ. Si adhuc dubia erat rũpebat illō a solido. Si tñ iterũ alibi macula apparebat lepra volatilis erat ⁊ cōburebať vestis. Si ꝟo sil'is macula corrosiua apparebat ĩ domo ꝑ͛us ꝑcipiebat sacerdos oīa de domo efferri: ꝯsiderãsqꝫ valliculas ĩ pariete pallore vel rubore deformes. et humiliores suꝑficie reliq̄. claudebat ostiũ domꝰ .vij. diebꝫ: post q̄s si inueniret creuisse lepraz iubebat erui lapides leprosos et ꝓijci extra ciuitatē ⁊ domũ radi intus ꝑ circumitũ et puluerē rasure spargi extra castra vel extra vrbē ĩ loco immũdo. ⁊ alios lapides substitui ĩ domo: ⁊ luto alio liniri domũ. Quod si iterũ redierit macula: lepra ꝑseuerãs est et destruet domꝰ ⁊ ligna et lapides ⁊ puluis extra oppidũ ꝓijcienť in locũ immũdũ.

Patet ex his q̄ de diuersitate lepre dicũť: q̄ nō oīa ad lr̄am accipi possunt. Orige. Inuenimus quinqꝫ species positas ð hominũ lepra. aut ĩ corpore fit cicatrix et signũ albedinis. et fit ĩ cute eiꝰ corpis cōtagio lepre. aut efflorēs efflorebit lepra. et cōteget oēm cutē cōtagio lepre a capite vsqꝫ ad pedes eius. vel ĩ carnis cute fit vlcus et sauciať. et fit in loco ip̄ius vlceris cicatrix alba. Aut in carnis cute fit adustio ignis lucida alba. aut cum rubore candida Quinta species cum viro aut mulieri fit in capite aut ĩ barba cōtagio lepre. Ultima cum fit in caluicie. vł in recaluatione cōtagio lepre rubicunde q̄ est lepra efflorēs in caluitio. vel in recaluatione.

Quedam vestis erat q̄ aperturam a capicio vsqꝫ ad vmbilicum habebat. et quibusdã nastulis claudebatur.

De purificatione leprosi. Capitulum. XX.

q

Quod si leprosus mũdabatur: reuocabatur ad cōmunē habitatōz sic. Ueniebat vsqꝫ ad cōem introitũ castrorũ vel oppidi: habēs secuz duos passeres viuos q̇bꝫ licitũ erat vesci. lignũqꝫ cedrinũ. ⁊ isopũ ⁊ vermiculũ. filũ scz coccineum. ⁊ aquas viuētes in vase fictili. occurrēsqꝫ ei sacerdos: immolabat passerem vnum stillans sanguinē suꝑ aquas: aliũqꝫ scz viuũ ligans filo coccineo cũ isopo ĩ summitate ligni cedrini quasi faciēs aspersorium tingebat illud in aquis rubricatis aspergēs hominē septies: dimittebatqꝫ passerē viuum auolare in agrum. Cũqꝫ lauisset hō vestimēta sua radebat omnes pilos corpis sui. et lotus aqua ingrediebať castra: ita dũtaxat vt

Forte duo erãt gn̄a passeꝝ: q̇ꝝ vno licitũ erat vesci ĩ lege: alteꝝ ꝟo ꝓhibitũ M. ⁊ hugo dicũt: de q̇bꝫ nō ē discretiuũ. Orig. dic. Due galline accipiebanť viue. ei q̄ mũdabať. et lignũ cedrinuz et coccineꝰ coccus. filum scz rubeũ q̄ ligabat passerem viuũ. ⁊ isopꝰ in ligno cedri.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

maneret extra ꝓprium tabernaculū. vij. diebus, iterū q̄ die septimo rasis oīb9 pilis corporis etiā supcilijs, lotisq̄ vestib9 et corpore die. viij. tollebat duos agnos imaculatos ⁊ ouē anniculā. et tres decimas simile cōsperse oleo, et olei sextariū: et offerebat oīa ad ostiū tabernaculi. Tūc sacerdos imolabat agnū vnū ꝓ delicto. Et sumēs de sanguine ponebat sup extremū auricule dextre hoīs: et sup pollicē manꝰ dextre ⁊ pedis. et de olei sextario mittēs ī manū sinistrā. et tingēs pollicē dextrū ī eo, aspgebat septies ꝯtra tabernaculū. Reliquū olei qđ erat ī sinistra fundebat sup extremū auricule dextre hoīs. et sup pollicē manꝰ dextre ⁊ pedis dextri. i. sup sanguinē quē prius infunderat: et sup caput eiꝰ. Et rogabat sacerdos ꝓ eo faciēs aliquā specialem īstitutā ad h̄ orationē. et pꝰ sacrificiū faciebat ꝓ pctō: ⁊ pꝰ īmolabat holocaustū cū libamētis suis: ponēs illud ī altari. Et nota ꝙ h̄ ꝓpe distinguit sacrificiū ꝓ delicto cuius sanguine linitus est hō et sacrificiū ꝓ peccato: de q̄ nihil ei factū est. Uñ ⁊ moyses dixit hic q̄si distinguēs ita ptinere ad sacerdotem hostiā ꝓ delicto sicut et ꝓ peccato. Cum em̄ distinxisset agnū ꝓ delicto, nec distinxisset qđ aliorū ꝓ pctō. ⁊ qđ ī holocaustū fieret. īnuit ī arbitrio sacerdotis eē de agno et oue. vt alterum pro pctō. alterū holocaustū faceret qđ vellet. Q si manꝰ eiꝰ hec inuenire non posset. agnꝰ tñ ꝓ delicto et olei sextariū non minuebatur. q2 ex his purificabatur homo vt pꝰus. sz ꝓ oue ⁊ agno reliq̄ offerebat par turturū aut duos pullos columbarū. quorū vnꝰ ꝓ pctō: alter ī holocaustū fiebat. Offerebat q̄3 decimā simile oleate in sacrificiū.

Pro pctō est q̄si loco dictionis accusatiui casus. vñ ⁊ sacrificiū ꝓ pctō nō postulasti

Nota q̄a distinguit reuera moyses inter sacrificiū ꝓ delicto ⁊ pctō. sz inter delictū ⁊ peccatū nequaq̄ distinguit. Sancti ꝟo distinguūt tripliciter vt sit delictū qđ fit ꝑ industriam. peccatū quod ꝑ ignorantiam. Uel delictū qđ fit in deū. peccatū quod in ꝓximū. Uel delictū in omittēdo facienda peccatū in cōmittendo nō faciēda.

De viro spermatico ⁊ muliere emorroissa.

Capitulum. XXI.

Deinceps addidit dñs de viro patiēte fluxū seminis: q̄ tunc iudicatur huic vicio subiacere si per momēta adheserit carni. et cōcreuerit fedus humor seminis. qđ licet nolens: effundit ex corruptione. Talis imūdus immundū reddebat qđ tangebat. lectū suū. vestē suā. sedē suā. etiā sagma sup qđ sedebat. i. straturā asini. Uas fictile qđ tāgebat frāgebatur. ligneū lauabatur. q̄ tāgebat lectū eiꝰ. vestē eiꝰ aut sedē: vel sup quē ipe saliuā iaciebat: lauabat vestimēta sua ⁊ erat īmundus vsq̄ ad vesperū. Cū aūt sanatꝰ fuerat numerabat septē dies post mundationē sui: et lotis vestib9 ac corpe ī aq̄s viuētib9 mūdus erat. Die aūt. viij. offerebat par turturū aut duos pullos colūbarū. ⁊ faciebat sacerdos alterū ꝓ pctō: alterū ī holocaustū. Eadē lex erat immūdiciei ⁊ purificatiōis ð muliere patiēte fluxū sāguis ex morbo. Silr eiusdē imūdicie erat mulier mēstruata. Sed nō purificabatur solēniter. Sufficiebat ei ipam cū vestib9 ablui. Morbide ei imūdicie ꝓ pctō ēt solēt accidere. ⁊ ideo ꝓ eis ⁊ pro peccato salutare offerebatur. quod nō ꝓ menstruo: q2 naturale est. Et nota ꝙ accedētem ad menstruatā dicit hic immūdum septem dieb9. et purificationem ei ꝯcedit quod de ignoranter accedente intelligendū est. Infra vtrūq̄ perimendū dicit. qđ dictū est si fiat ex industria. Nec mirum q2 etiā legitime cognoscentē vxorem: voluit dñs lauare vestem et omne corpꝰ. et esse immundum vsq̄ ad vesperū. Et de vxore eodem modo.

Sagma asini, id ē sella eiusdem.

Tradunt hebrei ꝙ si q̄s dormierit cū mulieri ꝑma die sui menstrui. Et si puer inde cōcipitur et vixerit. īfra decem annos leprosus erit. Si ꝟo scđa die mēstrui tc īfra. xx. ⁊ sic vsq̄ ad. vij. dies

Uñ ⁊ mulieri emorroisse a dño dictū est postq̄ sanata est. Uade ⁊ amplꝰ noli peccare. ne. d. a. t. ꝯtigat. Per quod patet. q2 ꝓ peccato suo morb9 ei acciderat.

De vitula rufa et hirco a pompeio et cineribus aspersionis.

Capitulum. XXII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Iterum locutus

i est dñs ad moisen. Loq̄re ad aarō ne omni tp̄e ingrediat̄ sanctuariū quod est intra velum ne moriatur. quia i nube apparebo super oraculum: nisi fecerit hec que sequunt̄. nō ēst intelligendum vt quotiens vellet intrare: faceret hec ꝛ intraret sed tm̄ decima die septembris intraturus. prius tamen hec faceret. Hec dies solēnis erat in israel. et dicebatur dies ꝓpiciatiōis propter causam predictam. Vel q2 agebat̄ ea die cinis expiatiōis. sicut dies iouis sancta: q̄ sanctū crisma cōficit̄ Et ꝑ peccatis totiꝰ anni cōmunibꝫ vel ignoratis ea die oblatio fiebat. Dicebat̄ etiā dies afflictiōis. q2 ea die ieiunabāt hoīes ꝛ iumēta. etiā pueri septennes. et agebat̄ ea die memoria mortuoꝝ. Dicebat̄ etiā dies expiationis. q2 ea die purificabat̄ totū tabernaculū ꝛ altaria ꝑ sanguinis aspersionē a contagijs q̄ cōtraxerāt ꝑ annū ex peccatis ministrantiū.

Quia defuncti erant duo filij Aaron nadab et abiu cū offerrent ignem alienū ad altare dei erat necesse vt instrueretur celesti doctrina aaron quomō eū ad altare oporteret accedere. ꝛ quo supplicatiōis ritu ꝓpiciū faceret deū. et vt caueret de hoc quod acciderat filijs. Propterea de his h̄ modo prefata est lex. Iterꝫ locutꝰ ē dñs ꝛc̄

Ea die tollebat summꝰ sacerdos de ꝓprio vitulam rufam. trimam. immaculatā q̄ nō traxerat iugum. Nec turbemur si qn̄q3 vitulus nominet. quia in feminino genere tm̄ intelligendū est. quia pro peccatis fragilitatis offerebat̄. Sumebatq3 ab vniuersa multitudine duos hircos ꝑ peccato: et arietē in holocaustum. Cūq3 lauisset se induebat̄ lineis tm̄ f̄m ritum minoꝝ sacerdotū. oblatisq3 animalibus: factaq3 oblatione vel oratione ꝓpria ꝑ se et ꝑ domo sua statuebat duos hircos in ostio tabernaculi. mittebatq3 sortē sup̱ vtrūq3 qua sciret̄ q̇s esset dñi: et q̇s populi fieret. Nec est credendū quibusdā q̄ dixerūt ideo mitti sortes vt sciretur quis dño immolandus esset ꝛ q̇s diabolo: mittēdꝰ ei in solitudinem cuꝫ peccatis. Lex em̄ immolare nisi deo nō admittit. Sane cuiꝰ sors exibat: dño offerebat illū ꝑ peccato populi. et forte hic dicebat̄ ꝓprie pro peccato. Cuius sors exibat populo reseruabat viuentē. immolabatq3 vitulam rufam ꝑ peccato suo ꝛ domꝰ sue. ꝛ tollebat de sanguine hirci ꝛ vitule: et thuribulum plenū prunis. multūq3 tollens thimiamatis: intrabat vltra velū. tantū imponens thimiamatis vt nebula ꝛ vapor operiret oraculum: ne forte visa maiestate dñi moreretur. Aspergebatq3 septies digito de sanguine coram ꝓpiciatorio ad orientē. Eodē etiā numero aspergebat pauimētū. Simili quoq3 aspersione septena expiabat sanctuariū exterius ꝛ pauimentū. Fundebatq3 de eodem sanguine super cornua altaris aurei: ꝛ aspergebat illud septies digito. expians ita totum tabernaculū ꝛ altare ab immundicijs filioꝝ israel et a cunctis p̄uaricationibꝫ eorū. id est contagio qđ cōtraxerat positū in medio peccantiū tabernaculū. Nullusq3 erat cū eo in tabernaculo cū ip̄m expiabat. In quē modū etiaꝫ semel in anno lauamꝰ altaria vino. Nota q̇a hic legitur sacerdotem egredi de oraculo ad altare, ꝛ sic patet: quia erat extra. Nec potest dici eum egressum ad altare coram tabernaculo. cum dicatur hic ad altare quod est coram dño. Post hanc expiationē egrediebat̄ sacerdos ad hircum viuentē: ponēsq3 vtrāq3 manū super caput eius. cōfitebatur generaliter omnes iniquitates filiorū israel: et imprecans eas capiti eius. ponēs etiam vt tradunt quidā cartam inscriptā peccatis populi super caput eius. mittebat eum in desertū per hominē ad hoc paratū. Tradunt hebrei quorundā paruulos tribualiter ad hoc parari. id est de tribu ad hoc deputata: medicinaliter eis splene subtracto. vt sic expiatus esset populus a peccatis illius anni q̄ ꝑ ignorantiam vel fragilitatē cōtraxerat q̄ secuꝫ ferebat hircus. Qui quia emittebat̄ nō rediturus. apompeus grece. latine emissariꝰ dicebatur. Cum autē deduxerat aaron hominem cum hirco extra castra: redibat ad tabernaculū testimonij. depositisq3 vestibus lineis in quibꝫ expiauerat sanctuariū: et emiserat hircum lauabat carnē suam in loco sancto. et induebatur vestibus suis sc3 pontificalibus et p̄ciosis. et offerebat ariete in holocaustum: et adipes vitule et hirci pro peccato: renesq3 cū renunculis. In hunc modū et pontifex euangelicꝰ in asp̱sione basilice quā dedicat quasi i expiatione lineis et minoribus vtitur indumentis. Etiā in sabbato ba-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

ptiſmali in cõſecratione fontium.et in mer-
ſione cathecuminorũ.cum ſcʒ tranſferuntur
peccata eorum:vtitur ſimilibꝫ indumentis.
Cum autẽ his peractis ad miniſtrationẽ ac-
cedit altaris.pontificalibus ⁊ p̃cioſis veſtibꝫ
infulatur.Vitulũ autẽ et hircũ de quorum
ſanguine facta eſt expiatio ferebant extra ca-
ſtra.et cõburebant igni tam pelles q̃ȝ carnes
eorũ et fimũ. Proĳciebatq̃ȝ ea ſacerdos in
ignem qui illa vorabat mutatis ꝑoribus ve
ſtibus et reſumptis ꝓpriĳs.lignum cedrinũ.
iſopum.et coccũ bis tinctum.quia hec in pu
rificationibꝫ valebant.⁊ tũc rediens lotis ve
ſtibus et carne ſua ingrediebaꝛ caſtra. et im-
mundus erat vſq̃ȝ ad veſperum. Sed ⁊ ille
ſacerdos qui remanebat ad ignẽ:vt conſumi
faceret omnia vſq̃ȝ ad cinerẽ.nõ niſi lotis ve
ſtibus ⁊ corpore intrabat caſtra:et immun-
dus erat vſq̃ȝ ad veſperũ.Sed et tertius ſa-
cerdos qui colligebat cineres reſeruans ad
aquã aſperſionis. nõ niſi lotus intrabat ca-
ſtra:et immundus erat vſq̃ȝ ad veſperũ. Ex
his cineribus fiebat aqua aſperſionis: qua
per totum annũ purificabanꝛ immũdi. Vñ
difficile eſt rationẽ inuenire cum hic cinis fie
ret ad purificãdos immũdos.cur illi qui eũ
tractabãt vt dictum
eſt immundi erant.
cum etiam dominuſ
hoc ſacramentũ qua
ſi ſanctiſſimũ: religio
nem victime appellet
Sed et qui caprum

Cum et iudei pro-
ſus de hoc responde
re ſe neſcire fatentur.
nec gamaliel aliquid
hic eos doceat.

dimiſerat.al's duxerat in deſertum immun-
dus erat.De quo tamen facile eſt inuenire ra
tionem.et eſt veriſimile hos cineres factos
annuatim:vt modo fit criſma.Quidã tñ he-
brei dicũt eos valuiſſe ⁊ duraſſe ꝑ plures an
nos:nec factos niſi cũ deficiebãt.

De purificatione immundorum.
Capitulum.XXIII.

His cineribus purificabanꝛ immundi in hũc
modum.Si quis tangebat ca-
dauer hominis mortui ĩ taber-
naculo.vel in agro occiſi.aut per ſe mortui.
vel ſepulcrũ eius:immundus erat ſeptẽ die-
bus.Tabernaculũ in quo mortuus eſt ho-
mo:et vniuerſa que ibi erãt vaſa immunda
erant ſeptẽ diebus.Tollebatq̃ȝ vir mundus
cineres cõbuſtionis:mittenſq̃ȝ ſuper eos a-
quas viuas,tingebat ex eis iſopũ:et aſperge
bat ex eo die tertio et ſeptimo tentoriũ.et om
nem ſuppellectilẽ.et homines huiuſmodi cõ
tagione pollutos:et lotis veſtibus et corpo
re mundi erãt.Si die tertio nõ fuerat aſper-
ſus immundus die ſeptimo nõ mundabaꝛ.
Si quis aũt ſic nõ expiabaꝛ peribat de me-
dio eccleſie.qꝛ polluebat ſanctuariũ.id ẽ ani-
ma eius peribat de iſrael:qꝛ peccabat.et arce
batur ab ingreſſu loci ſancti.Sed et ille qui
purificabat immundũ aqua hmõi.quia teti-
gerat cineres:lauabat veſtimenta ſua:et im-
mundus erat vſq̃ȝ ad veſperũ. De immũdi-
cĳs vero q̇bus erat immundꝰ homo per diẽ
tm̃:vt ꝓpter illuſionẽ nocturnã.vel quia dor
mierat cum vxore:nõ credimus hominẽ his
cineribꝫ expiatum.ſed ad minus de immũdi
cia ſeptẽ dierũ.quia die tertio ⁊ ſeptimo legiꝛ
facienda expiatio talis.De expiationibꝫ que
fiebant cum muneribꝫ oblatis:vt ſupra de
leproſo dictum eſt.et de viro ſpermatico et
muliere ſanguinaria.quia legiꝛ eos numera-
re ſeptẽ dies:et octaua purificari.credimꝰ die
tertia et ſeptima his aq̇s expiatos.

De perſonis excluſis a matrimonio.
Capitulum.XXIIII.

Radidit etiam dñs filĳs iſrael multitudinẽ prece
ptorum recapitulando p̃dicta et
ſuꝑaddendo noua.de q̇bus nõ niſi illa per-
ſtrinximus q̃ ad intelligentiã lectionis ſacre
ſcripture ſũt neceſſaria.Sane ꝓhibuit dñs:
ne homo ad domeſticã ſue carniſ accederet.
nec reuelaret turpitudinẽ eiꝰ.i.diſcooꝑiret et
intraret pudẽda ipiꝰ.In ꝑmorꝫ q̇dẽ parentũ
cõiugio ꝓpter hoĩm raritatẽ:ſolũ duas ꝑſo-
nas excluſit dñs a ꝯiugio dicẽs. Propter hͦ
relinquet hõ patrẽ ⁊ matrẽ.i.nec filius matri
nec patri filia copulabiꝛ. Sub lege ꝟo plu-
res excepit.q̃ ſunt fere.xĳ.mater.nouerca.ſo
ror. neptiſ.amita.matertera.vxor patrui.nu
rus.vxor fratrꝭ. Sʒ
hec determinationẽ
recipit. ꝑuigna filia
priuigni.vel ꝑuigne
ſoror vxoris.paucaſ
tũc excluſit:vt mul-
tiplicarentur hoĩes:

Si eñ quis habens
vxorẽ mortuꝰ fuerit.
nõ ſuſcepta inde ꝓle.
frater eiꝰ duxit eã: et
inde fratri defuncto
ſemen ſuſcitauit.

50

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

et repleret̄ terrā Sub gr̄a plurime excludūt
vbi ꝯtinētia locū hꝫ, et est hec ꝓhibitio ꝯiu-
gij. A fornicatiōe em̄ oīs mulier excludit.

Cathalogus quorundā preceptoꝝ.
Capitulum. XXV

Uitum quoqꝫ
c
cū masculo ꝛ iumēto sub intermi-
natiōe mortis ꝓhibuit, ne etiam
colligeret̄ spicas vl' racemos remanētes, nec
grana decidētia: sꝫ relinqueret̄ ea pauperibꝫ
terre, nec opus mercēnarij retinere vsqꝫ ma-
ne, nec accipe ꝑsonas. diligi amicū sicut seip-
sum precepit, vbi. lxx. ꝓximū ponunt somnia
auguria. diuinatiōes obseruari ꝓhibuit, nec
agrū seri diuerso semine, nec iumenta diuer-
si generis facere coi-
re, nec veste ex duo-
bus texta indui, nec
comam in rotunduꝫ
tonderi, nec barbam
radi, nec carnes suas
super mortuo incidi
nec figuras aliquas
aut stigmata ī carne
sua fieri, cum quibus
ꝛ similibꝫ ad lr̄aꝫ sub
intelligendū est ƀm ritum gentiū ꝛ maxīe egy-
ptiorū cū q̇bus habitauerāt. Nā ꝛ dauid le-
gitur mulā habuisse sup quā posit⁹ est Sa-
lomon: et delatus ad fontē geon ad inungē-
dum. Sꝫ egypt⁹ omnigenoꝝ venerās mon-
stra deoꝝ. ꝛ in honore diuersoꝝ deoꝝ q̄s pu-
tabat talibꝫ p̄esse, diuersa semina in agro di-
uersas materias ī veste sociabat, diuersos eti-
am cincinnos capitꝫ diuersis dijs sacrifica-
bat. Uñ ꝛ ī p̱ncipio hoꝝ p̄ceptorū dixit dn̄s
Juxta ꝯsuetudinē terre egypti ī q̄ habitastis
nō facietis, iuxta morē regionis ad quā in-
troducā vos nō agetis. Addidit etiā specia-
le p̄ceptū cū intraret̄ terrā repromissionis: vt
auferret̄ p̄putia arboꝝ q̄s plantaret̄. Qđ q̄si
exponēs subdit, poma q̄ germināt immūda
erūt vob. Hoc tn̄ nō est in hebreo. Et videt
velle ꝙ fruct⁹ triū p̱moꝝ annoꝝ immund⁹ es-
set ꝛ abijciend⁹, fruct⁹ q̄rti anni sanct⁹ dn̄o, ꝛ
cōis pauperibꝫ, sed in q̇nto anno ꝛ deinceps
dn̄i sui essent et esibiles.

Diuersa' etiā aīalia
coire faciebāt vt inde
aīal nasceret qđ plu-
rimū esset deoꝝ sacri-
ficio cōgruū, vel eoꝝ
honori dedicatuꝫ, sic
mul⁹ de equo ꝛ asino
marti et cilleno apt⁹
erat.

De tribus generibus panum.
Capitulū. XXVI.

Deuidentiam
a
quoqꝫ eoꝝ q̄ hic ī leuitico tradūt
sciendū est, sacerdotes habuisse
tria genera panū. panes scꝫ sacerdotales, le-
uiticos, et laicos. Sacerdotales erāt panes
ꝓpositionis q̇ de publico sumptu fiebāt: q̄s
non licebat edere nisi solis sacerdotibꝫ. Pa-
nes leuitici q̇ ꝛ offertorij, q̇bus soli de gene-
re leuitico vescebantur. Etiā q̇ ꝓpter maculā
nō poterant ministrare et filiafamilias: sed
non vxorata, vel vidua vl' repudiata: nisi ne-
cessitate rediret ad domum patris: vt esset
quasi filiafamilias.
His nō vescebatur
aduena inquilinus
mercēnari⁹ sacerdo-
tis, verna tn̄ l' empti-
cius ip̄i⁹ vesci pote-
rat. Laici. i. cōmunes
quibus quicūqꝫ po-
terat vesci.

Aduēa generale no-
men ē cōtinēs ꝑegri-
num: q̇ tm̄ pertransit
ꝛ inquilinū qui cū sit
de eadē regione, mā-
sionē tn̄ ꝯducit.

De sanctimonia sacerdotum.
Capitulum. XXVII.

Esanctimonia
d
quoqꝫ sacerdotū agens dn̄s. pri-
mo de minoribꝫ sacerdotibꝫ agit:
ne cōtaminarent in mortibꝫ ciuiū suorū, nec
etiam principis populi: nisi tm̄ sup matre et
patre, filio et filia, fratre et sorore virgine, ne
scꝫ lauarent vel sepelirent, vel plāgendo tan-
gerēt mortuos alios, nec alijs tm̄ ꝓhibitas
eis interdixit vxores, sed nec habere concu-
binas, nec in vxorem ducere scortum, nec an-
cillam, nec captiuam, nec viduam, nec repu-
diatam, nec eas que de cauponibus et pan-
docibus, id est apothecis venalibꝫ vitā agūt
Pontificē vero ad nullū omnino mortuum
ingredi voluit. Unde et dn̄s papa nullis ex-
equijs interesse dicitur. Nec vxorem ducere
nisi virginem: ꝛ tm̄ de populo suo. Sed nec
parrochia domini pape muros vrbis exce-
dit. In cōmune vero p̄cepit ne sacerdos in
diebus vicis sue cū ministrare deberet vinū
biberet, aut om̄e q̄đ inebriare pōt vt sciret di-
scernere inter sanctū ꝛ ꝓphanū, mundū et im-
mundū, et doceret filios israel legitima ter-
re q̄ locutus erat domin⁹, et ne sacerdos dū
q̄nqꝫ immund⁹ esset accederet etiā ad tangē-
da ea que offerebāt filij israel. Patet q̄ꝫ si sa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

cerdos euangelic⁹ quotidie mĩstrat: assiduā debet habere mundiciā. Addidit quoqꝫ dominꝰ de solēnitatib⁹ legalib⁹. Sed quia plen⁹ de his ī libro numeri diffinitur, et nos ibidē de illis ꝓsequemur. Pria die septembris festū tubarum vel clangoris pro liberatiōe isaac: qđ cereoꝝ dicit᷑. Decima die eiusdē mensis festuz ꝓpiciationis, qꝛ cum fecissent vitulū: orante moise ꝓpiciatus ē eis deus. xv. die festum scenophegie, qđ est fixio tabernaculorū, qđ est festum patris. Cū em̄ patri ascribatur potentia: magna fuit potentia dei qꝫ vestes eorum nō sunt attrite per. xl. annos. sed habēt modo alia festa phuriū. i. sortiū, qꝛ sors in cōtrarium cecidit, vt in Hester legit᷑, qꝛ se occisuros occiderūt. Encenia tria. i. dedicatiōes. In autumno q̄ fecit salomon, in vere q̄ zorobabel, aliiqꝫ reuersi de babylone. In hyeme q̄ fecerūt machabei. de q̄ in euāgelio. Facta sunt encenia in hierusalē et hyems erat.

Septem festa iudei habuerūt. Sabbatū neomeniam pentecoste. pasca. festū tubarū. festū ꝓpiciationis: scenophegiam.

De pena blasphemi.

Capitulum. XXVIII.

e Ece autē egressus filius mulieris israelitis quē pepererat de viro egyptio, iurgatus cuz viro israelita blasphemauit nomen dei israel maledicens ei, quē moises reclusit in carcerē donec sup hoc ꝯsuluisset dñm, qui ait ad moisen. Qui maledixerit deo suo: oēs qui audierint ponēt manus suas sup caput eius: quasi cōtra ipm testificantes, et eductū extra castra omnis multitudo lapidabit eū. siue ciuis sit aut aduena.

De talione legis date.

Capitulum. XXIX.

f Vbi intulit quoqꝫ dñs de talione, vt q̄ lederet hominē in eundē modū lederet᷑ q̄ leserat eū, scꝫ vt redderet animā ꝓ anima. oculū ꝓ oculo, dentē ꝓ dente, fracturā ꝓ fractura, liuorē ꝓ liuore, adustionē ꝓ adustione. Nota: qꝛ talio nō erat in iniuriis rerū: sed in lesione tm̄ corporū, quia furta restituebant᷑ in duplum vel quadruplū. Determinabaturqꝫ talio per necessitatē, vt ledens mulier virum in virilib⁹: puniebatur manu, qꝛ virilia nō habet, et vir ledēs mulierē pregnantē vt faceret abortiuū nondū animatū: mulctabat᷑ pecunia. Incertū est aūt vtrū talio extenderet᷑ vsqꝫ ad iudicē, vł circa iniuriatū tm̄ haberet locum. Qx vero iniuriatus sine iudice posset vlcisci: forte inde haberi pōt qꝫ ad ciuitates refugii fugiebat homicida nō volēs: ne interficeret᷑ a proximis occisi.

De obseruatiōe iubilei anni.

Capitulum. XXX.

a Addidit etiam dñs de obseruatōe iubilei q̄ septimā septimanā hebdomadaꝝ ānorū seq̄bat᷑. ad cuius p̄signationē septē annis p̄cedentib⁹ vt tradūt quidā: in singulis neomeniis clangebāt tubis, et. vii. dieb⁹ ꝯtinuis añ ipam solennisabāt clangētes tubis. In libro tñ Numeri legit᷑ qꝫ clangerēt tubis. vii. mense. x. die ī vniuersa terra. In h̄ anno oēs distractiōes reꝝ ad p̄stinos redibāt possessores. p̄ter domos q̄ erāt in vrbib⁹ muratis. q̄s tñ p̄mo anno venditiōis venditori redimere licebat. exceptis domib⁹ leuitarū q̄ in q̄cūqꝫ essent loco in iubileo redibāt. Eodē anno requiescebat terra ⁊ debita. eodem anno serui liberi dimittebant᷑. Nam licet essent cōtribules: tñ voluit eos dñs seruitii scemate castigare ꝓpter trāsgressiones legū. Josephus dicit, qꝛ in iubileo cōueniebat vēditor agri ⁊ emptor: et reputātes fructus et expēsas in agrum factas: fructib⁹ exuberasse cōpertis vēditor recipiebat agrū. si vero expēse transcēderūt: hoc qđ deerat recipiebat emptor. et a possessione discedebat. Hāc tñ cōputationē fieri licuit infra annū iubileū. nedum ī ipo si venditor p̄us vellet reuocare quod vēdidit. Littera leuitici videt᷑ velle qꝫ iuxta numerū annoꝝ vsqꝫ ad iubileū maiori minori ve p̄cio iubebat agrū vēdi ne vēditor ḡuaret᷑ si modico venderet, ⁊ plurimi anni supessent vsqꝫ dū reciperet qđ vendiderat, et ne grauaret᷑ emptor. si multo emeret qđ ī proximo amissurus erat. Determinata quoqꝫ fructuū reputatione et expensarū infra iubileū addit. qꝫ si venditor qđ superit expensarū reddere nō poterit: habeat emptor agrū vsqꝫ ad iubileū. In ipo em̄ oīs venditio redibat ad p̄stinū possessorem. Terrā autē sic voluit dñs vēdi ab

l

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

eis sub cōditione recipiēdi. q2 sua erat ꝛ non ipoꝝ. Alienigenas tñ seruos voluit eos i ꝑpetuum possidere.

De benedictionibꝫ ꝛ maledictionibꝫ.
Capitulum. XXXI.

Aliuz precepto

t rū obseruatoribꝫ ꝓmisit dñs bñdictiōes suas dicēs. Dabo vob pluuias tꝑibꝫ suis ꝛc̄. vbi. xxx. clausule ꝓmissionum inueniuntur. Transgressoribꝫ vero longe plures ingeminat malediciones.

De decimis et votiuis.
Capitulum. XXXII.

N decimatione

i animaliū qđ decimū vel nascendo vel numerādo veniebat: dño sanctificabat. nec mutari licebat in meli⁹ vel deterius. Similiter anial qđ vouebat dño nō licebat immutari. si q̄s qđ vouerat imutaret et votiuū et immutatū erat dñi. Sed distinguendū est de hmōi votis. Aliqñ em̄ sic ex voto aliq̄d sāctificabat dño q̄ anathematisabat: illud nō poterat vēdi a sacerdotibꝫ vel alienari. Qñq3 nō sic obligabant votiua: sed poterāt vendi a sacerdote determinato ꝑcio s̄m vtilitatē q̄ ex his poterat ꝓuenire. siue esset aial vel fund⁹. Qui tñ voto dederat si volebat illud emere supra estimatioñe ꝑ q̄ alij daret adderet quintā eius ptē. Qđ ideo ē statutum. ne q̄ vouerat ad recipiendū qđ vouerat aspiraret. q̄si penitētia duct⁹: ne etiā digniorem alijs se putaret in emptione eius rei: q2 eam dederat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Historia numerorum.
Capitulum. I.

Warta huius historie distictio hebraice dicit vaiedaber qđ sonat. et locut⁹ est. Apud nos tñ et: nõ habet. Nomen grecũ in scriptis nostris nõ habem⁹, nã grece baresmotalias ellesmoth. Latine liber numeri vel numerorũ dicit. Et dr̃ qñq₃ numeri pluraliter. vñ et dici solet. legit hoc in numeris. Merito aũt h̄ noie censet, qꝛ q̄ttuoꝛ p̄ncipaliter hic numerantur de oi populo viri apti ad arma ferẽda. Primogeniti leuite q̇ etiã bis numerantur: mansiones ꝑ quas ꝓfecti sunt. Sed nec mulieres nec minores. xx. annoꝛu₃. nec vulgus ꝓmiscuũ nec debiles ad bella numerantur. Ad hanc partẽ historie sic trãsit ioseph⁹. Moises p̄dictã ꝯstitutionẽ legũ dũ sub syna morerent a deo cognouit et hebreis scriptã cõtradidit. Cunq₃ circa legislatione₃ hec sufficere putaret: ad exercitiȷ militaris iura ꝯuersus est. ⁊ numerauit populorũ capita. s. pugnare valentiũ. Moises dicit dñm sup h̄ locutũ fuisse dicẽs. Locut⁹ ẽ dñs ad moisen in deserto synai in tabernaculo federis p̄ma die mẽsis scđi: anno scđo egressionis de egypto. Et nota ꝙ p̄termittit hic q̇dã q̄ facta sũt i p̄mo mẽse scđi anni. s. oblationẽ xiȷ. p̄ncipũ. quã fecert singuli singul' dieb' in dedicatione tabernaculi ⁊ solẽnitate phase q̄ ꝓprio noie dr̃ pasca: i dekto. ⁊ forte scĩficatõe leuitaꝝ. De his tñ infra aget ꝑ recapitulationẽ. Prosequẽtes ergo ordinẽ libri: dicim⁹ qꝛ moises ⁊ aaron ⁊. xiȷ. p̄ncipes tribuũ ex precepto dñi anno scđo mẽse scđo die p̄ma mensis numerauerũt viros p̄ter tribũ leui. a vicesimo anno ⁊ sup̄. Joseph⁹ certũ terminũ posuit. s. vsq₃ ad. l. annũ. et numerati sũt ꝑ generatões ⁊ familias ⁊ domos et noĩa et capita singuloꝝ. Hec aũt. v. ad iculcationẽ tm̃ q̇dã ꝓposita tradũt ⁊ h̄ et in iosue. s₃ ꝯg rue q̇dẽ distingui pñt generatiões vel cognationes. Vocat h̄ trib' ipas. xiȷ. familias: q̄ ex ipis filiȷs patriarcharũ p̄mo descenderũt. ꝟbi gratia. In vna tribu leui fuerũt tres familie. caathite. gersonite. merarite. Unaq̄q₃ familia multas habebat domos i q̇b' ꝓpriȷ prefecti familias erãt. Ex addit. noĩa et capita. intrãsitiue legendũ est. i. capitũ noĩa. s. singuli hoĩes in eadẽ domo. Fuerũt aũt i summa. dc. iȷ. milia q̇ngenti q̇nquaginta

Vulg⁹ ꝓmiscuũ vocant q̇dã egyptiȷ q̇ secuti erant eos egressuros.

Nota qꝛ primũ pasca fecerũt in egypto. Scđm fecerũt in deserto: de q̇ h̄ loquit. Tertiũ fecert i ingressu ⁊ ĩtroitu terre promissiõis in galgalis. Quartũ fecerũt ĩ terra ꝓmissionis.

De excubiȷs circa tabernaculum.
Capitulum. II.

Recepit etiam dñs vt sꝑ poneret tabernaculũ in medio castroꝝ. ⁊ filiȷ israel ꝑ gyrũ excubarẽt ꝑ turmas ⁊ cuneos. qđ ꝓ eodẽ h̄ accipit. Turma eñ ꝓprie. xxx. miliũ est. Et dr̃ cune⁹ q̄si cõueniens multitudo. Excubare ei largehic accipit Excubie ẽt ꝓp̄e diei. vigilie noctis. Terne trib' ꝑ q̄ttuoꝛ ꝑtes tabernaculi excubabãt ita tñ remoti: vt maxias in medio plateas haberẽt. Eratq₃ ornat⁹ q̄si fori rerũ venaliũ: singulis in ordine ꝯstitutꝭ. Opifices etiã artiũ in stationib' suis erãt: ita vt vrbi cõpetenter edificate castra eoꝝ simillima viderent. Judas itaq₃ isachar ⁊ zabulon castra metabant ad orientẽ. ruben. symeon. et gad ad meridiẽ effraim. beniamin. manasses ad occidentẽ. dan. aser. et neptalim ad aquilonẽ. Inter tabernaculũ et castra excubabãt leuite in tabernaculis suis: ꝓpinquiores tabernaculo q̄₃ castris. Et excubabãt similiter ꝑ q̄ttuoꝛ plagas moises ⁊ aaron cum suis ad orientẽ: reliq̇ ab his. Caathite ad meridiẽ sub custodia eleazari filiȷ aaron excubabant. Filiȷ aũt gersonite ad occidentẽ. Merarite ad septentrionẽ. et erant vtriq₃ sub custodia ithamar.

Multitudo dr̃ cuneus quasi couneus. a cõ ⁊ vniendo.

De cõmutatione primogenitoꝝ ꝓ leuitis
Capitulum. III.

Eparauit sibi dñs tribũ leui ꝓ p̄mogenitis q̄ tũc habebãt ⁊ iumẽta leuitaꝝ ꝓ p̄mogenitis iumẽtoꝝ q̄si ꝯmutationẽ faciẽs cum ꝓp'o. Primogenita eñ oĩa specialit tũc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

erant sua. qꝛ cū occideret ꝑmogenita egypti pepcit ꝑmogenitis eoꝝ reseruās ea sibi. Deinceps tñ ꝓpter idipm oīa ꝑmogenita eoꝝ sanctificauit sibi in ꝑpetuū. et maxime qꝛ primitie q̄rumlibet fructuū debētur dño. Pro his ergo ꝑmogenitis q̄ tūc habebāt tulit sibi tribū leui ꝛ iumēta eoꝝ. et popul⁹ ꝑmogenita illa habuit pro leuitis et iumentis eoꝝ. Et ne duodenarius numer⁹ tribuū minueretur: tribū manasse quasi ꝓ leuitis instituit. effraim ꝟo ꝓ ioseph

Nec āt maior videretur numer⁹ leuitarū q̄ꝫ primogenitorū. et ita iniqua esset ꝯmutatio. ait domin⁹ ad moysen. Numera filios leui masculos ab vno mense ꝛ supra. et cū numerati essent: inuēti sūt. xxij. milia. Nota tñ qꝛ si diligēter attēdas i libro numeroꝝ numerū eoꝝ ꝑ familias inuenies. xxij. milia et trecentos. Dicit hebre⁹. qꝛ. ccc. erant in eis ꝑmogeniti: et ita iā erāt dñi. Iteꝝ ait dñs ad moysen. Numera ꝑmogēitos masculos a mense vno ꝛ supra Et inuenti sunt. xxij. mi. cc. lxxiij. Tulit āt moyses i ꝓcio. cc. lxxiij. q̄ superāt ꝑ singula capita q̄nqꝫ siclos ad mensurā sanctuarij et dedit eos aaron ꝛ filijs suis iuxta verbum domini.

Jacob ei in bñdictione filiorū suorū ꝓmiserat filijs ioseph. ꝙ vterqꝫ facturus esset tribum.

Ne ergo dānosa essꝫ illa ꝯmutatio dño si nō restauraret̃ ei ꝓ ꝑmogenitis qđ deerat in leuitꝭ. recepit ꝓ q̄libet ꝑmogenito q̄nqꝫ siclos argēteos.

De etate ministrantiū in tabernaculo ꝛ de differentia ministrorum.

Capitulum. IIII.

Ceterūqꝫ ait dominus ad moysen Numera leuitas a xxx. anno vsqꝫ ad. l. vt seruiāt mihi in duobꝫ. hi in tabernaculo portādo ꝛ collocando. senes emeriti i seruādo. Et cū numerati essent. inuēti sūt viij. milia. d. lxxx. lxx tñ dicūt a. xxv. anno quē numerū annoꝝ in ordinatiōe sacerdotū ꝛ nos obseruamus. Isti deferebāt tabernaculū i hunc modū. qꝛ nō licebat ea q̄ erāt vltra velū nuda videri. ideo ꝑmo intrabāt sacerdotes et inuoluebāt arcā. ꝓpiciatoriū et cherubin. Prius vero velū qđ añ pendebat. et post palliū iacinctinū et candelabrū aureū. altare ꝛ mensam cū vtensilibꝫ suis pallijs inuoluebant. Tūc intrātes caathite. ꝓprijs humerꝭ oīa hec inuoluta deferebāt. Similter ꝛ altare holocausti cū vtensilibꝫ suis vt quibusdā videt̃. Bersonite vt breuiter dicam⁹: deponētes tectum tabernaculi: mollia ferebant in curribꝫ scꝫ cortinas. saga. pelles rubricatas ꝛ iacinctinas. tentoriū qđ erat añ tabernaculū. cortinas q̄ꝫ atrij. ꝛ funes ꝛ vasa misterij q̄ ad altare eneū ꝑtinebāt. De altari holocausti tacet liber a q̄ ferebat̃. Pōt tñ dici: qꝛ vasa eius ferebāt gersonite: vt i libro hꝫ. Ipꝫ altare caathite ꝓprijs hūerꝭ ferebant. Merarite ꝟo vt breuit̃ dicam⁹ oīa tabnaculi ꝛ atrij que dura erāt. tabulas. bases. vectes. columnas. paxillos. et ea ferebāt curribus. Emeriti leuite nō seruiebāt sic in opeꝛ: sed posito tabernaculo sedebant custodes.

Oēs. a. xxx. āno vsqꝫ ad. l. portabāt tabernaculum. et collocabant ea q̄ attinebant. At q̄ erāt sup̄. l. emeriti dicebant̃.

Sꝫ qꝛ ibi. sꝫ et altare mundabāt cinere dr. qꝛ caathite portabāt altare hūeris et vasa eius. Pōt dici poti⁹ ꝙ gersonite ferebant vasa misterij altaris nō altaris vasa. Aliq̄ forte in q̄bꝫ ponebāt ea q̄ portabāt ꝑtinentia ad altare. ꝛ illa vasa ponebāt̃ sup curr⁹

De quodam modo reddendi rem alienā.

Capitulum. V.

Tunc precepit dñs eijci ꝑ manus sacerdotū a castris leprosos ꝛ semine fluentes. et factū est ita. Addidit q̄ꝫ dñs de redditiōe aliene rei vt fierēt cū q̄nta ꝑte capitꝭ. Sꝫ qꝛ in exodo videt̃ dicere ꝯtrariū. scꝫ vt in quadrupluꝫ redderetur Ideo hucusqꝫ distulim⁹ vt hic soluerem⁹. Et dicimus: qꝛ aliene rei possessio aliq̄ñ fiebat ex īdustria furto vel rapina. aliq̄ñ fiebat ꝑ negligentiā. aliq̄ñ ignorāter. De re sublata scienter in exodo dicitur ꝙ restituatur i quadruplum si perierat res: ꝙ si extabat in dupluꝫ. Si ibi le

Cū q̄nta capitis reddebat̃ illa res q̄ reddebat̃ cū quinta ꝑte ꝓcij eiusdem.

Quia ꝓsumit̃ res extata ad restituenduꝫ cōseruata.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

gis.v.boues ꝑ vno alia ē trāslatio ſm quoſdam.⁊ ꝙ in q̄druplū verius dicat:ex verbis Zachei ꝓbat̃. De ſublata ꝑ ignorantiā agit hic vt reddat̃ caput ⁊ q̇nta ꝑs deſuꝑ. vel de re furtiua ſi penitꝰ latet:⁊ fur penitēs ſponte ꝯfitet̃ ⁊ reddit. Si ꝟo nō eſſꝫ q̇ reciꝑet reddere retur dn̄o:et eſſet ſacerdotis. Pro pctō vero furti vel negligētie fiebat aliq̄ oblatio ſm q̄ꝫtitatē rei. Joſephꝰ dic̄ aurū ⁊ argentū reddi in duplū.iumēta in q̄druplū.ſolū bouē ī q̇ntuplū.qꝛ q̄nto poſſidet̃ ceteris vtilius:tanto amittit̃ damnoſius.

De iudicio zelotipie. Capitulū. VI.

a Ddidit quoqz dn̄s ꝺ lege zelotipie.zelꝰ ꝓprie dr amor viri in vxorē:ꝓ q̄ ſuſtinere nō pōt vt aliȷ̄ miſceat̃. Vn̄ vir dr zelotes.zelotipia ꝟo qn̄qꝫ dr mechia ⁊ zelotipꝰ adulter Solet ergo zelotipia dici ſola ſuſpitio adulterȷ̄.de q̄ legit̃ h̄ ad hunc modū. Si ſpūs zelotipie ꝯcitauerit virū ꝯtra vxorē ſuā q̄ polluta ē.ſed ꝓbari nō poteſt:vl' q̄ falſa ſuſpitione īpetit̃ adducet eā ad ſacerdotē.et offeret pro ea aſſariū farine ordeacee qꝺ eſt decima pars ſati.nō fūdet oleū:nec thus imponet. Sacerdos aūt ſtatuet eam corā domino.et ponet in manibꝫ eiꝰ in vaſe fictili aq̄s viuas et oblationē farine.pugillū cuiꝰ ⁊ thus incēdet ſuper altare:et mittet in aquā pauxillum pulueris de pauimēto tabernaculi. et nudabit caput eius.ſcribetqꝫ in mēbrana.vt dicit ioſephus.dei vocabulum.ſ.tetragrāmaton. Facietqꝫ eā iurare ꝙ nil viro ſuo nocuerit ī his q̄ ſibi obȷ̄ciūtur. Q̄ ſi h̄ viro ſuo nō ſufficiet:ſubdet ſacerdos maledictiōes ēt ſcꝑtas in mēbrana ⁊ dicet. Si nō es polluta ꝺſerto viri thoro. nō te noceāt aque iſte amariſſie Si aūt declinaſti a viro īgrediant̃ aque maledicte ventrē tuū .et ipm tumeſcere faciant ⁊ putreſcat femur tuū dextruꝫ. Et dicet mlier. Amen amen. Et delebit ſacerdos omnē mēbrane ſcripturā in aquis:et dabit ei bibere ⁊ tūc ſacerdos tollet de manu eius ſacrificium zelotipie. et eleuabit illud corā domino: et ponet ſuꝑ altare. Q̄ ſi rea erit adulterȷ̄ mlier putreſcet femur eiꝰ.et vterꝰ tumebit in idropiſim.nō tamē ſtatī.ſꝫ vſqꝫ ad decē mēſes Q̄ ſi non polluta erit īnoxia erit ei aq̄ .īmo ſepe ꝯcipiet et pariet maſculū menſe decimo. He aque dicebāt̃ ſancte ꝓpter nomē dn̄i dilutū ī eis.et dicebant̃ maledicte ꝓpter maledicta cō geſta in eis.et amariſſime ꝓpter effectum qui quandoqꝫ ſequebat̃. Hec aūt lex introducta fuit ad duritiam cordis eorum ſicut ꝑmiſſus eſt libellus repudȷ̄.quia prompti erant ad effundendum ſanguinem.

De ſanctimonia nazareoꝝ.
Capitulum. XVII.

l Ocutus eſt dominus ad moyſen de lege nazareorum. Nazareꝰ ſonat ſanctꝰ.vel flores.vl' germinās. Dicebant̃qꝫ nazarei q̇dā q̇ ex voto obligabāt ſe ſanctimonie vſqꝫ ad certū tꝑs.vl' iugit̃ vt ſamuel:⁊ ꝯſecrabāt ſe dn̄o et q̄ſi ſeꝑabant̃ a cōi vita hoīm. ſicut q̇s mō ꝑ annū vel duos ex voto ſeruit in hoſpitali hieruſalē. Sanctitatꝭ eoꝝ lex fuit hec. Omni tꝑe ſeꝑatiōis ſue nouacula n̄ trāſibat ſuꝑ caput eiꝰ. Vn̄ forte q̇dā pingūt aplos ⁊ chriſtum crinitos:nō in re ſed ꝓ ſanctitate. Nihil qꝺ inebriare poterat bibebāt. nō edebāt aliq̇d quod eſſet ex vinea ab vuapaſſa vſqꝫ ad acinum.

id eſt immatura que ante maturitatē collecta ſeruatur et tandem miſſa in aquam groſſeſcit.

ad nullum mortuum ingrediebant̃. Q̄ ſi mortuus eſſet ſubito q̇ſpiā corā eo polluebatur caput ꝯſecratōis ſue et ilico radebat caput ſuū.et rurſum die ſeptimo offerebat par turturū aut duos pullos columbarū.quoꝝ vnū ſacerdos faciebat ꝓ pctō:alterū in holocauſtuꝫ.dieſqꝫ q̇s fecerat ꝓ infectis erāt.et voti ſui ſanctimoniā iterū incipiebat. Forte nō ꝓ q̄libet mortuo:ſed ꝓ occiſo corā eo polluebatur quicq̇d fecit ꝓpter ſanctimoniā. Cōpletis aūt diebꝫ voti ſui offerebat agnū anniculum in holocauſtū.ouem anniculā ꝓ peccato.arietē hoſtiā pacificā. Et nota cum ita ſimpliciter ponit̃ aries ꝙ hebreꝰ dicit ad minus duoꝝ annoꝝ eū debere eſſe. Caniſtrum q̇ꝫ diuerſoꝝ panū azimoꝝ:exceptis his que ſponte offerebat iuxta ꝑfectionē ſanctitatis ſue.q̄ oblatio dicebat̃ corban.i.munꝰ. Et offerebat mulier.xxx.ſiclos ſi poterat.vir.l. ſin aūt:ad arbitriū ſacerdotis pauꝑ offerebat̃. Cūqꝫ īmolauerat hoſtias ſacerdos ritu ſuo reddebat̃ nazareꝰ ad oſtiū tabernaculi:ponebatqꝫ ſacerdos crinē eiꝰ ī ignē ſacrificȷ̄ et ſic ad cōem hoīm vitā redire poterat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

De benedictione sup̱ populum.
Capitulum. VIII.

i Terū locutus ē dominꝰ ad moysen. Aarō ⁊ filij eiꝰ iuocabūt nomē meū sup̱ filios israel ⁊ ego benedicaꝫ eis. Hoc fit in oībus sacramētis ecclesie. Inuocabunt aūt sic Benedicat tibi dn̄s deus et custodiat te, det tibi pacē: et ostendat tibi faciem suam.

Quid factuꝫ sit ṗmo mense sec̄di anni. cū sit omissum hic explanabitur.

In numeris in forma bn̄dictōis huiꝰ ter ponit̄ nomē dn̄i.

De oblationibꝫ duodecim dierum in dedicatione tabernaculi.
Capitulum. IX.

f Actum est autē in die qua vnxit moyses tabernaculū ⁊ sanctificauit illud: obtulerūt xij. ṗncipes tribuū i altaris strenuationē vt hebreꝰ habet. vj. plaustra tracta cū. xij. bobꝫ singuli bouē vnū et bini plaustrū vnum. Et data sunt duo plaustra gersonitis ad ferēda onera eoꝝ de q̇bꝫ diximꝰ. Et q̄ttuor sunt data meraritis. postea singuli singulis diebus obtulerūt vasa altari necessaria. Duodecim em̄ diebꝫ solennitas dedicatiōis ꝓtelata est. Prima die obtulit naason de tribu iuda acetabulum argenteū. cxxx. siclorum. Hebreus habet scutellam phialāqꜫ argenteam. lxx. siclorum vtrūqꜫ plenuꝫ simila. in phiala thus ponebatur. Mortariolū quoqꜫ aureū decē siclorum plenum incenso. In hoc vase aromata terebantur. Hebreus habet coclear: q̄ scꝫ thus i thuribulo ponebat̄. Bouē q̄ꝫ et arietē ⁊ agnū anniculū in holocaustū: hircū qꜫ ꝓ pctō ⁊ i sacrificio pacificoꝝ. boues duos. arietes q̇nqꜫ. hircos q̇nqꜫ. agnos anniculos q̇nqꜫ. Eiusdē modi vasa: ⁊ eiusdē hostias obtulerūt alij ṗncipes q̇sqꜫ die suo. et sic termiata ē dedicatio. xij. diebꝫ. Patet ꝑ recapitulationē hec dici. Octaua em̄ die mēsis ṗmi fm̄ q̄ lr̄a videtur sonare inchoata ē dedicatio. vij. eī diebꝫ p̄cedētibꝫ eiusdē mēsis ꝯsecrati sunt sacerdotes. et tabernaculū inunctū sed nondū dedicatū. Si ꝟo ita est: tūc ꝯsecratio sacerdotū ⁊ dedicatio tabernaculi protelate sunt. xix. diebus. Itaqꜫ non fecerūt phase eo āno tp̱e suo. s. die. xiiij. Qḋ tn̄ p̄ceptū fuit eis a domino ṗma die eiusdem anni. Ideo quidā dixerūt vt p̄diximus vij. dies ꝯsecratōis sacerdotū fuisse terminales ṗmi anni. et ṗma die secūdi anni vnctuꝫ tabernaculū. xij. die finitā dedicationē. xiiij. die celebratū phase. Potest tn̄ dici hāc oblationē. xij. dieꝝ factā scḋo mēse anni scḋi nec ꝑ recapitulationē hec dici. Qui vero legit ea die inchoatā q̄ vnctū ē tabernaculū eadē dicūt ꝓ ꝯsimili. q̄ꝛ sic. viij. die ṗmi mēsis vnctū ē tabernaculū: ita ⁊. viij. die scḋi mēsis inchoata est hec oblatio. ⁊ sic. viij. ṗmis diebꝫ āni tertij sacerdotes ⁊ tabernaculū ꝯsecrata sunt.

Scḋm hebreuꝫ bos dicebat̄ ad minꝰ trimus. aries bimus.

Nō em̄ licebat duo generalia festa facere simul.

De ꝯsecratione leuitarum.
Capitulum. X.

i Tex locutus est dominꝰ ad moysen dicēs. Tolle leuitas ḋ medio filioꝝ israel ⁊ sanctificabis eos mihi. Itaqꜫ fm̄ p̄ceptū domini leuite prius aspersi aqua lustrationis. rasisqꜫ omnibus pilis carnis sue vbi nō includunt̄ capilli. lotis etiā indumentis corā dn̄o steterūt ad ostiū tabernaculi. ꝯuocata oī multitudīe: ponētesqꜫ manus suas sup̱ eos filij isr̄l obtulerūt eos aarō munꝰ dn̄o: vt seruirēt i ministerio eiꝰ. Obtulerūtqꜫ leuite boues duos. q̄rū alteꝝ fecit aarō ꝓ pctō. alteꝝ i holocaustū. et sic sep̱ati fuerūt dn̄o a filijs isr̄l. Exinde habuerūt i vsus suos ea q̄ dn̄i erāt. De decimis em̄ viuebant ⁊ his ꝯtenti erāt. Sacerdotū ꝟo etiā erāt sacrificia. ṗmitie. ṗmogenita vota. His oībus vescebāt̄ cū domo sua: mūdi tn̄. p̄ter oblata ꝓ pctō. q̄ꝛ sacerdotes soli pctā populi comedebāt. Decimā decimarū suarū dabāt leuite sūmo sacerdoti: ⁊ de melioribꝫ dabāt. Iō sor-

Plane dici pt̄ q̄ eadē die inchoata sunt ꝯsecratio vel vnctio sacerdotuꝫ et dedicatio tabernaculi ⁊ oblatio ṗncipū ⁊ cucurrerūt simul ꝑ. vij. dies: post q̄s secuta est oblatio. v. diebꝫ. xiij. die ꝯsecrati sūt leuite et. xiiij. die fecerūt solenne phase.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

tem nō habuerūt in terra: qđ ꝛ meli⁹ eis cesserat. Tūc em̄. xij. ꝑtē tm̄ bonoꝝ terre haberēt: mō habebāt decimā.

De his q̇ nō possunt facere phase primo mense vt faciāt secundo.

Capitulum. XI.

l Ocutus ē domi nus ad moysen Anno scđo mense ꝑmo. Hic plane determinat̄ ꝑ recapitulationē h̄ dici. faciāt filij israel phase tꝑe suo. xiiij. die mensis vsq₃ ad vesperꝝ. et fecerūt phase. Erant aūt q̇dā īmundi suꝑ aīa hoīs. i. suꝑ hoīez q̇ đr aīa. cui⁹ cadauer q̇ tetigerāt n̄ poterant facere phase. et dixerunt ad moysen. Quare fraudamur ne valeam⁹ offerre inter filios isrl̄. Forte indignantes qꝛ talis immundicia necessaria ē qn̄q₃. Et cōsuluit moyses suꝑ hoc dn̄m. Qui rn̄dit ei. Homo de gēte vr̄a q̇ fuerit immūd⁹ suꝑ aīa hoīs siue in via ꝓcul faciat phase mēse scđo xiiij. die oēm ritū phase obseruās. Si vero sine hmōi causis: tꝑe suo nō fecerit phase: exterminabit̄ aīa ei⁹ de ꝓplis suis. Peregin⁹ q̄₃ aduena. si fuerit apud vos faciet phase dn̄i. Si q̄rat̄. si iterū in mēse scđo ꝓpt̄ immundiciam nō poss₃ facere phase. q̇d faceret. Pōt dici. qꝛ tertio faceret. qꝛ qđ in vno dictum est similiter dat̄ ī alijs intelligi. Vel forte si deinceps eo āno nō faceret nō peccaret.

Quasi di. ꝑ h̄ qđ ibi đr anno scđo. patꝫ ꝙ istud. s. faciāt filij isrl̄ phase ꝛc̄. đr ꝑ recapitulationē. Debet em̄ ꝑus dictū fuisse: cum ꝑus factū sit in mense sc₃ ꝑmo ante oblationē ꝑncipū q̄ suꝓposita est.

A meliori ꝑte totum hoīem significat. s. et aīam qđ ē frequēs in sacra pagina.

De tubis argenteis et modo clangendi in eis.

Capitulum. XII.

l Ex locutus est dn̄s ad moysen. Fac tibi duas tubas argēteas ductiles: q̇bus cōuocabis multitudinē. Has duas tubas habebāt in q̄ttuor vsus ad ꝯuocandā multitudinē. ad mouenda castra. ad bella. ad festa. Et erat vt dicit ioseph⁹ tuba fistula cātatoria pene magnitudine cubiti. calamo capacior. ꝑ̄bēs ī ꝑncipio latitudinē q̄ ꝯueniat ori ad susceptionē spūs. q̄ hebraice đr asora. In cōuocatione ꝟo multitudinis aliq̄ erat diuersitas ad cōuocandū omnē populū. Vtraq₃ simul clangebāt simpliciter. Ad cōuocandos solos ꝑncipes semel clangebant. Qđ dupliciter intelligit̄. i. vna tm̄. vel vno impulsu. Etiaꝫ vt addit iosephus semel clangebāt si principes populū suū q̇sq₃ in ecclesia cōuocare volebant: vel moyses ꝓpl'm ꝑ ecclesias. Ad castra ꝟo mouēda nō simpliciter sed cōcise ꝛ ꝓlixius tubis clangebāt. Et ī ꝑmo sonitu mouebāt castra. tres trib⁹ q̄ erāt ad orientē. in secunda q̄ ad meridiē. in tertio q̄ ad occidentē. in q̄rto q̄ ad aquilonē. Mod⁹ ꝟo clangēdi ī bellis n̄ distinguit̄. qꝛ forte sic̄ apud alias nationes fiebat apud eos. qn̄ etiā habebant solenne epulū et dies festos: et kalendas clangebāt. sed nō est determinatus modus. Sacerdotes aūt clangebāt.

De recessu israel ad montem synai.

Capitulum. XIII.

a Nno secūdo mense secundo. xx. die mēsis: eleuata est nubes de tabernaculo federis: ꝛ profecti sunt de mōte dn̄i viā triū dierū. Dicunt hebrei ꝙ arca p̄cedebat eos trib⁹ dietis: super quā nube stante q̄si ad certū locū ꝯueniebāt paulatim. q̇dā citius. q̇dam tardi⁹. Sed melius ē vt de h̄ itinere tm̄ dicam⁹ qn̄ egressi st̄ đ mōte syna ꝛ p̄cessit eos nubes. nec q̇euit ꝑ tres dies ꝛ noctes. Vn̄ stati murmurauer̄t ꝓ labore itinerꝭ. qꝛ nec noctib⁹ castra posuerūt. ꝛ tūc recubuit nubes ī solitudine pharan. i. ī ꝑma māsione quā fecerūt in pharan. Est em̄ phara maxia solitudo quā mō saraceni inhabitāt. qꝛ g̊ anno ꝑmo. mēse iij. ꝑma die mēsis vener̄t ad montē dn̄i. ꝛ ab eodē egressi sūt āno xx. die mēsis scđi. ꝑtꝫ ꝙ ī hac māsione q̄ et xij. fuit. fere sederūt ꝑ annū. Et dicit hieronym⁹. qꝛ per annū et q̄ttuor dies ibi fuer̄t. Qđ difficillimū est īuēire nisi forte fuerit ann⁹ embolismalis.

Verius ē inq̇t. m. vt dicam⁹ qn̄ egressi sūt de syna tm̄ eos p̄cessisse nubem.

Solaris ann⁹ superat lunarē. xj. diebus q̇b⁹ collectis ꝯstituitur vna lunatio per xxx. dies vel ēt ꝑ. xxix dies q̄ supsunt reseruatis. ꝛ ann⁹ q̊ euēit illa lunatio đr embolismalis. alij dicūt̄ cō

Pōt tñ dici q̄ꝛ eadē
die q̄ legē acceperāt
reuoluto anno natu
rali recesserūt. Cū er
go venissēt ṗdie kal'.
iunij ad montem. et
q̄rta die iunij legem
recepissent: si eadem
die.iiij.reuoluto an-
no recesserunt. patet
q̄ꝛ q̄ttuoꝛ dieb⁹ et an
no sederūt ad mōtē
et ita tertio mēse āni
legitimi.die q̄rto re-
cesserunt. Tñ nihilo
min⁹ verū est. q̄ꝛ scđo
mēse anni secūdi.xx.
die egressi sūt Tripli
citer eī accipit annus
ab eis ṗter naturalē
Annus vsualis a ia
nuario quem habēt
cōmunem nobiscū ī
ꝯtractib⁹ suis ꝛ nego
cijs cōmunib⁹ agen-
dis. Quoto āt mēse
h⁹ āni.q̄ta die egres-
si sūt ñ legit. Est ꝛ a-
pud eos ann⁹ legiti-
mus q̄ vtunt ī legiti
mis q̄ agūt. In h vt

mūnes. Cōtingit aūt
aliq̄ñ duos cōmunes
interponi embolisma
li. aliquādo vnū ƀm
q̄ vnus tm̄ bis ī de-
cēnonali ciclo euenit.
Inde ē ergo q̄ dixit
Hieronymus. nisi fu
erit embolismalis an
nus. Impossibile est
q̄ per annū naturalē
ꝛ q̄ttuoꝛ dies fuerint
ibi.si.l.die a pasca sūt
egressi. q̄ꝛ nunq̄ꝫ dies
pasce idē est anni ṗce
dentis et sequētis.et
nūq̄ꝫ cōcurrūt pasca
annuū et annotinū.
Similit' nūq̄ꝫ idē est
dies.l. Non ergo ab
eo die q̄ lex data ē re
uoluto anno natura
li sunt egressi. sꝫ cū ve
nissent ad mōtē ṗma
luna iunij reuolutis
lunatiōib⁹ vsq̄ꝫ ad ṗ-
mā lunam iunij. q̄rta
eiusdē luna sūt egres-
si: q̄ ē q̄nq̄gesima die
a.xiiij.luna aṗlis.

dixim⁹ tertio mēse et die q̄rto egressi sūt. Est
ꝛ apud eos ann⁹ emergēs. In memoriā em̄
liberatiōis sue ceperūt ānos suos numerare
ab exitu ḋ egypto. sic grecia ṗma olimpiade.
romani ab vrbe cōditi. christiani ab incarna
tione dñi. et hui⁹ āni scđo mēse.xx.die egressi
sūt. Iā em̄ ann⁹ a phase vsq̄ꝫ in phase vnus
trāsierat. ꝛ de scđo a phase scꝫ vsq̄ꝫ ī phase flu
xerāt.l.dies. Ergo mēsis vnus.xxx. dieꝝ flu
xerat. et secund⁹ iam fecerat.xx.dies. Hec au
tem annoꝝ distinctio in multis locis necessa
ria est. In hac mansione media ps exodi. et
totus leuiticus. et numeroꝝ ṗcepta nō mo-
dica descripta sunt. Nota q̄ q̄druplex ē an-
nus. Legitim⁹. emergēs. vsualis. et natura-
lis. Annus legitim⁹ hui⁹ anni tertio mēse iu
nio. et q̄rta die eiusdē mensis egressi sūt. Istū
cōputa a kal'. in kal'. Ann⁹ emergēs: hui⁹ an
ni secūdo mense. s.xx. die eiusdē: q̄ est q̄rta di-
es iunij exierūt. Istū a phase in phase cōpu-

ta. Prius accipe xv. dies ṗmi mensis. ꝛ iun-
ge cum.xiiij.dieb⁹ maij sequēt̄. Ecce habes
ṗmū mēsem secūdi anni Itē accipe.xvj.dies
q̄ remanēt de maio. ꝛ iūge cū q̄ttuoꝛ dieb⁹ iu
nij. ꝛ hēbis.xx.dies scđi mēsis a phase. et ita
vera erit vtraq̄ꝫ cōputatio anni scꝫ legitimi ꝛ
emergētis. sicut in textu lr̄e cōtinet. Annus
vsualis iste īcipit a ianu. et hūc habēt hebrei
nobiscū cōmunē in negocijs suis. Ann⁹ na-
turalis hui⁹ mēse tertio luna.iiij. q̄ est.l.dies
a.xiiij.luna apꝛilis recesserūt. Duxit autē
moyses secū obal. al's obad fratrē vxoris sue
q̄ nouerat in q̄b⁹ locis p desertū castra cōmo
de poni poterāt: ṗmittēs ei de optimis que
traderet eis dñs. Sane cū eleuabat arca di-
cebat moyses. Surge dñe ꝛ dissipent inimi
ci tui ꝛ fugiāt q̄ oderūt te a facie tua. Cū aūt
deponeret aiebat. Reuertere dñe ad multi-
tudinē filioꝝ exercit⁹ israel.

De electione septuaginta senioꝝ.
Capitulum. XIIII.

o Rtum est autē murmur populi ꝯ dñm dolentis
p laboꝛe. ꝛ accēsus ignis ī ira dñi
deuoꝛauit extremā ptē castroꝝ. illos scꝫ q̄ re-
tro longe erant. Orauitq̄ꝫ moyses ad dñm:
et absoꝛptus est ignis. Vocauitq̄ꝫ nomē lo-
ci illius incēsio. tamē nō fuit hoc mansionis
nomen. In eadem quoq̄ꝫ mansione vulgus
pꝛomiscuū qđ ascenderat cum eis. id est ser-
ui ꝛ ancille egyptij. et multi de israel pariter
cum eis flagrabāt desiderio carnium. Car-
nium noīe nō solas carnes: sed alioꝛū ciboꝝ
etiā abundantiā intelligimus. Vñ nec ī que
rela eoꝛū de carnibus legit: cum dixerūt. Re
coꝛdamur piscium quos comedebam⁹ gra-
tis in egypto. in mentem veniūt nobis cucu
meres ꝛ pepones. poꝛriq̄ꝫ ꝛ cepe ꝛ allia. ani-
ma nostra arida est. nihil vident oculi nostri
nisi māna. Audiuitq̄ꝫ moyses populum flen
tem: et intolerabilis res visa est ei. quia et ab
eo escas petebāt. Et ait ad dominū. Cur im
posuisti populi huius pondus sup me. nun
quid ego cōcepi ꝛ genui multitudinē omnē
hāc. Obsecro aut aliter pꝛouideas: aut inter-
ficias me. Cui dominus. Cōgrega mihi se-
ptuaginta viros de senioꝛib⁹ israel quos me
lioꝛes nosti ad ostiū tabernaculi ꝛ auferā de
spiritu tuo: tradamq̄ꝫ eis vt sustentent tecum
onus ṗpli: et populo dices. Cras dabo vo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

bis carnes vsque ad mensem dierũ, id est que sufficient ad mensem: etiã vsque ad nauseam. Et dicitur large nausea pro vomitu. Proprie est enim vomitus ille qui excitatur fetore sentine. Ablatio quidem spirit⁹ moysi: et traditio aliis nõ est intelligenda diuisio spiritus eius per partes: vel imminutio, sed illuminatio aliorum ad regendũ populũ. per eandem specialem gratiam per quã et moyses illuminatus erat: sicut de igne vnius lucerne multe illuminantur sine sui diminutione. Electos itaque .lxx. viros duxit moyses ad ostiũ tabernaculi preter duos qui in castris remanserãt nõ ex cõtemptu, sed quia reputabant se indignos: quorũ vnus vocabatur heldad, et alter meldad, et erãt vt aiunt hebrei: frẽs moysi ex matre: sed nõ ex patre. Descenditque dominus per nubẽ et requieuit spũs in eis q̃ stabant cũ moyse, et pphetabant. Sed et duo qui remanserãt in castris pphetauerũt, nec postea siluerunt, id ẽ semp deinceps vocati sunt prophete. Et rediit moyses cũ illis ad castra.

Hieronym⁹ dicit super Paralip. non ex patre sed ex matre, quia post legem acceptam amrã mandãte moyse dimisit matrẽ eius. quia amita eius erat et duxit aliã de q̃ suscepit hos duos. sed sm hoc isti nondũ erãt bimi. Magister soluit. Potest dici lex accepta a moyse p cognitionẽ in spũ multo añ tpe q̃ p dationẽ forsan p .xxx. vel .xl. annos. Et ita isti duo potuerũt cõnumerari inter .lxx.

De datione carnium et ira dei sup eos.

Capitulum. XV.

Ventus vero egrediẽs a dño arreptas precepto ei⁹ trans mare in insulis ortigiis coturnices detulit in castra p circũitum castrorum itinere diei vni⁹, volabantque a terra altitudine duoꝝ cubitoꝝ. Surgẽsque popul⁹ cõgregauit sibi coturnices duobꝫ diebꝫ: et siccauit eas. Qui parũ, .x. choros habuit. Fuerũt he coturnices vt tradũt nõ modice que apud nos sunt, sed ille maiores q̃ regle aues dicuntur: q̃s curleios a currẽdo vocam⁹. Nõdum defecerat cibꝫ: et furor dñi pcussit populum plaga magna nimis. Modus ꝓo plage nõ determinatur hic, sed in psalmis videtur q fuerit ignis. Sepultusque est ibi pplˢ q̃ carnes desiderauerat. Vñ et loc⁹ ille vocatus est cabroth, alˢ cabaioth, q̃d sonat desiderium sepulture, vel sepulcra ↄcupiscentie.

De plaga marie et causa lepre.

Capitulum. XVI.

Egressi autem de sepulcris ↄcupiscentie venerũt in asseroth: ibique iurgati sunt maria et aaron ↄtra moysen, ꝓpter vxorẽ eius ethiopissam: q̃si rixantes cum eo. improperauerũt ei q reginam ethiopie in vxorẽ duxerat: vel duxtam dimiserat. Vel potius propter vxorem eius sephoram: q̃ rixata fuerat cõtra mariã. Madianite eñ quondã vocati sunt ethiopes vt legitur in Paralipomenon. et indignando dixerũt. Nõne et nobis sicut et moysi locutus est dñs? Acsi diceret. Quare vult moyses pesse nobis: quia locutus est ei dñs. Et iratus domin⁹ dixit eis. Egredimini vos tres tm̃ ad tabernaculum. Cumque starent ibi: descendit dominus in columna nubis. vocansque aaron et mariam ait. Si quis fuerit ppheta inter vos loquar ei in visione. vel per somniũ. vel per enigmata. vel per figuras. Seruo vero meo moysi qui in omni domo mea fidelissim⁹ est: ore ad os loquor. vt quid ergo detraxistis vos ei quasi parificãtes. Et recessit nubes: et ecce apparuit maria leprosa. Et ait aaron ad moysen. Obsecro domine: ne imponas nobis hoc peccatum. Orauitque moyses ad dominũ. Deus obsecro: sana eã. Cui dñs. Si pater eius spuisset in faciẽ ei⁹: nõne debuerat saltem septẽ dierũ robore cõfundi. Separetur septẽ diebus extra castra. q.d. Si pater eius vilificasset eam p aliquo crimine suo: nonne deberet aliquo tempore verecũdari. Exclusa itaque est maria extra castra septẽ diebus: nec populus motus ẽ donec reuocata est.

De duodecim exploratoribus.

Capitulum. XVII.

Egressus autem pplˢ de asseroth: fixit tentoria i deserto pharan. Nõ est pharan nomen mãsionis: sed solitudinis plẽs mansiones ↄtinẽtis. vt i cathalago mãsionũ manifestabitur. Oẽs eñ cõtinet mansiones ab asseroth. que fuit .xiiii. vsque ad asiongaber: q̃ fuit .xxxii. p quas oẽs transierant in anno secun-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

do. De asiongaber misit moyses ex precepto domini .xij. viros singulos de singulis tribubus: ꝗ considerent terram quā possessuri erant quorū pcipui fuerunt caleph filius iephone de iuda. et osee filius nun de effraim. Vocauitq3 moises osee iosue hic erat mister moisi Unde quidā dicūt id quod supra dictū est iosue ꝑ anticipationem dictū esse. qꝛ nūc primo impositū est ei h̄ nomen. Potest etiā dici. qꝛ moises curā z salutē aliorum .xj. cōmisit illi. Cumq3 vocaretur iosue vl' osee que nomia saluatorē sonāt: tūc pmo ei hec nomina appropriauit: cum saluatorē aliorum instituit. Precepitq3 eis moises vt cōsiderarent qualitatem terre et hominū et vrbium: et afferrent de fructibus terre. Eratq3 tempus quādo pcoque vue comedi possunt Qui ascendentes explorauerūt terram. et venientes in hebron viderunt tres viros de genere enach vel enachim. id est de semine giganteo. quales etiam viderant in thanai ciuitate egypti: qui et a thanai titanes dicti sūt Fuit autē hebron septē annis edificata ante vrbem thanaim. vnde et ab hebron semē gigantium in egyptium descendisse credit. Descendentesq3 vsq3 ad vallem vberrimā z torrentem: tulerunt de malisgranatis z de ficis loci illius Palmitez quoq3 cum vua absciderunt. quē p magnitudine tulerūt in vecte duo viri. Ob hoc appellatus est locus ille neelescor. id est botri torrens.

Hec sunt nomia .xij. exploratorum quos misit moyses. De tribu ruben semmaa. ď tribu symeon salphaat. de tribu iuda caleph. ď tribu isachar igal. de tribu effraim osee vel iosue. De tribu beniamin phalti. de tribu zabulon geldehel. ď tribu ioseph gaddi. de tribu dan anuel. de tribu aser stur. de tribu neptali nalbi. de tribu gad guel. Hec sunt noia virorꝫ q̄s misit moyses ad cōsiderandam terrā chanaan.

Malagranatus arbor. malumgranatū fructus.

De murmure populi pro quo per .xl. annos in deserto perierunt.

Capitulum .XVIII.

r Euersiq3 post dies quadraginta venerunt ad populum suum in cades. de .xxxij. eīn mansione interim egressus erat populus: et morabatur in .xxxiij. Tamen quidā tradunt ꝙ de cades missi sunt exploratores: et ibi eos expectauit ppl's. Hāc mansionē vocat iosephus ꝯuallē iuxta chananeorꝫ termios existētem et ad habitandū difficilem. et cōmendātes viri terrā quā viderāt addiderunt Sed cultores fortissimos hʒ. vrbes grādes et muratas. stirpem enach vidimus ibi. q̄bus nos cōparati q̄si locuste videbamur. terra quā lustrauimus deuorat habitatores suos. qď sic exponit hebreus Terra īfirma est. nec habere diutius viuaces homines potest. vel quia nulli genti licebat diu in ea habitare. ꝓpter frequētes impugnatiōes superuenientiū. Unde ꝓpheta cū securitatē permanēdi illi terre polliceetur. hoc obprobriū ab ea auferendū dicit: ꝙ non vocabit terra cultores suos deuorās. Pōt tn̄ z in cōmendationē terre dici: ꝙ adeo bona sit vt nullus ex ea ꝑegrinari velit. sʒ q̇ in ea nascit morit in eadē. Igit audiēs hec oīs turba: fleuit dicēs. Utinā mortui essemus in egypto. Nōne melius est reuerti in egyptuz q̄3 cadamus gladio: et vxores z liberi tradant captiui. Cōstituamus nobis ducē alium q̄3 moisen: z reuertamur in egyptū. At vero iosue et caleph sciderūt vestimenta sua dicētes Nolite rebelles esse ꝯtra dn̄m. id est eū mēdacem in ꝑmisso iudicare. qꝛ sicut panē populum terre huius deuorabimus. Cūq3 clamarent in eos alij decē qui terruerāt populū. et omnis multitudo lapidibus vellet eos opprimere: apparuit gloria dn̄i sup tectū federis: z ait dn̄s ad moisen. Quousq3 nō credet mihi populus hic: feriam eos et faciam te in gentem magnā. Cui moyses. Obsecro dn̄e ne fiat h̄: ne forte insultēt tibi egyptij z dicāt. Nō potuit ppl'm inducere in terrā quā ꝑmiserat. Cui dn̄s. Iuxta verbū tuū dimisi. Attamen viuo ego: nullus eorꝫ q̇ viderūt signa q̄ feci in egypto: numerati scʒ a .xx. annis z supra. z iā

In terra ꝑmissionis habitabāt .vij. populi quorꝫ vnus erat chananeus.

Sic z nos cui inuidemus. laudibus eius cuz aduersatōe vicia subnectimus.

Aduerte triplicē eius expositionē. qď dictū est terra quā lustrauimus. d. h. s.

per .x. vices .i. multotiēs temptauerūt me, videbit terrā pro qua iuraui patribꝫ eoꝝ p̄ter iosue et caleph. Quoniā autē amalechites ꝛ chananeus habitant iuxta vos ne superueniant, mouete cras castra et redite in solitudinem, iuxta numerum .xl. dierū quibꝫ terrā cōsiderastis quadraginta annis recipietis iniquitates vr̄as. Locutusq̄ est moises omnia verba hec ad eos, et luxit popul⁹ nimis. Et ecce mane surgentes dixerūt ad moisen. Peccauimus desperātes parati sumus ascendere ad locū quē ꝓmisit dn̄s. Et moises ad eos. Nolite ascēdere: nō eīn dn̄s vobiscū est. At illi cōtenebrati: sine deo scꝫ posse vincere putātes ascenderūt: arca cū moise ꝛ leuitꝭ remanēte i castris. Persecutusq̄ ē eos amalechites ꝛ chanane⁹ ꝑcutiens vsq̄ ad locū: q̄ ob h̄ vocat⁹ est horma. id ē anathema. ꝛ redierūt ad solitudinē.

Sed qꝛ in oī ope dei coniuncta est iusticie misc̄dia subdit, quoniā aūt.

Iterum subditur de iusticia dei iuxta numerum ꝛc̄. Unde dauid ꝓpheta .xl. annis offen. f. g. h.

De lapidatiōe colligētis ligna in sabbato Capitulum. XIX.

Factum est autē

cū essent in solitudine inuenerunt hominē colligentē ligna in sabbato: quē reclusit moises donec ꝯsuleret dn̄m. De quo dixit dn̄s. Moriatur homo iste extra castra: lapidibꝫ obruatur. Et factū est ita. Quidā putāt hunc fuisse salphaat. qꝛ et filie eius postea dixerūt. Pater noster in deserto in pecccato suo mortuus est. Ibidem etiam p̄cepit eis dn̄s vt per quattuor angulos palliorum fimbrias ponerēt iacinctinas. ob recordationē etiā minimoꝝ p̄ceptorū dn̄i obseruandam. Has magnificauerunt pharisei intm̄ vt etiā spinas in eis ligarēt. vt frequēti earū punctiōe ad memoriā iugē p̄ceptorum dn̄i excitarent. Quadratꝭ tūc iudei vtebant palliis ꝛ adhuc ī angulis vestis q̄drate in synagogis suis habēt fimbrias iacinctinas ob recordationē legis date de celo. Hoc aūt faciebant vt a ceteris gentibꝫ etiam habitu discernerentur.

De scismate chore dathan et abyron ꝛ plaga eorum. Capitulum. XX.

Ecce autē chore

fili⁹ isuar fris amrā cū vidisset fratrueles suos honoratos, alteꝝ sacerdotio, alteꝝ ducatu ppl'i inuidit, et murmurās cōtra moisen et aaron: cōplices secum habuit ducētos .l. de leuitis maioribꝫ, q̄s etiā dignos sacerdotio p̄ferebat, adiunxeratq̄ sibi dathan et abyrō potentiores rubenitarum, q̄bus principatū populi deberi dicebat, qꝛ fuerāt de ruben primogenito. Quibꝫ moises ait. Tollat vnusquisq̄ vestrū thuribulum suū: ꝛ cras hausto igne supponat thimiama: et aaron vobiscū: et quē elegerit dn̄s ipe sit sanct⁹. Misit ḡ moises mane vt vocaret dathā ꝛ abyron: q̄ dixerūt. Nō veniem⁹. Et cōuocata oī multitudine. dixit moises ad chore ꝛ ducētos q̄nq̄ginta. Tollite thuribula vr̄a ꝛ ponite thimiama suꝑ ea ꝛ state corā dn̄o. Illis aūt sic stantibꝫ moises descēdit cū senioribꝫ populi ad dathan ꝛ abyron vt eos vocaret. Nam ꝛ abyron vt dicit Joseph⁹ ex p̄re leuita erat. Illi aūt stabāt cū vxoribꝫ ꝛ liberis. ꝛ oī freq̄ntia dom⁹ sue ī introitu papilionū suarū: parati poti⁹ ad resistendū. si vim inferre vellet moises q̄ꝫ ad obediēdū. Q̄d videns moises orauit ad dn̄m vt insolita morte ꝑirēt. ꝛ sic planū fieret ꝙ dn̄s ipm miserat. Quo orante ꝛ flente tremuit terra. expauitq̄ ppl's. grādi strepitu ꝑ illoꝝ tabernacula excitato. ꝛ scissa ē terra sub pedibꝫ eoꝝ: et aperiēs os suū deuorauit eos cū oī substātia eorū: et descenderūt viui in infernū. i. in patulū terre hiatū. Et reducta est terra q̄si nihil horū factū eē videret. Sꝫ ꝛ ignis egressus ē de thuribulis chore ꝛ ꝯciliꝭ ei⁹: tātus q̄ntus nec de terra ꝓlat⁹ vel ꝯcursione fulminū aut violētia spirituū visus ē vnq̄ exilire. ꝛ deuorauit eos: aaron stante illeso. Tulitq̄ eleazar thuribula eoꝝ ex p̄cepto dn̄i igne huc illucq̄ dispersō: ꝛ ea ꝓduxit ī laminas. formāsq̄ ex eis coronulas aureas: affixit eas altari eneo ad cōmonendū filios israel: ne q̄s nisi de semie

Nota ꝙ isuar et amram frēs erāt, quorū alter scꝫ isuar qꝛ primogenit⁹ erat, visum fuit filio ei⁹ scꝫ chore ꝙ ipe potius haberet summū sacerdotium q̄ꝫ moises fili⁹ amrā. et h̄ idē voluit ꝑsuadere dathan ꝛ abyrō de dignitate ducatus qꝛ potiores erant rubenitis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

aaron accederet ad offerendū incensū dño ne similia pateret. Tñ et sic fabrefacte erāt ꝙ etiā ibi stabāt ad decorē.

De exustione populi extincta ꝑ aaron
Capitulum. XXI.

Iterum sequenti die murmurauit oīs multitudo ꝯ moisen ꝛ aaron dicēs. Vos interfecistis pplm dñi. Cūqꝫ vellēt eos obruere lapidibus fugierūt ad tabernaculū. et operuit eos nubes. apparuitqꝫ gloria dñi. Et egressus ignis a dño deuorauit populū. Dixitqꝫ moises ad aarō. Tolle thuribulū: ꝛ hausto igne de altari. ponensqꝫ thimiama: perge cito ad populū vt roges ꝓ eis. Acceleransqꝫ aaron cū thuribulo ꝛ stans inter viuos ꝛ mortuos: orauit dominū: et plaga cessauit. Fuerūt aūt ꝑcussi ex eis. xiiij. milia et septuaginta.

Signo ꝓmisso ꝯfirmatū fuit sacerdotiū aaron. Adhuc duo sequunt. quoꝝ alterꝝ hic supponit.

De virga aaron que nocte vna floruit et frondruit ꝛ peperit nuces.
Capitulum. XXII.

Attamen nōdū cessauerat tumult⁹ sup sacerdotio aarō. Dicebāt ei. qꝛ ꝛ si nō ꝑdictos leuitas elegerit dñs: poterat esse ꝙ aliqui de aliqua reliquarū tribuum digni essent sacerdotio. et forte de oīb⁹ tribub⁹ aliqͣt vellet dominus habere sacerdotes: ne tanta ministerij dignitas vni domui et tam paucis crederetur ministris. Accusabātqꝫ moisen de deserti inopia: eo ꝙ eorum negociaret inopiam vt semper eius viderētur egere auxilio. Tulit ergo moises ex precepto domini virgas xij. principum: et scripsit in vnaquaqꝫ nomen trib⁹ sue: vel potius principis. Scripsit autē in virga aaron nomē leui. ꝛ preter has. xij. sumpsit vnā seorsū cūctas familias cōtinentē: in q ꝓbaret vtrū de oībus tribub⁹ vellet deus hēre sacerdotes. In Numeris tñ legit nō fuisse virgas nisi. xij. qd intelligendū est de singularib⁹. scz excepta generali Quas cū posuisset in tabernaculo corā dño: sequēti die regressus inuenit germinasse virgā aaron ꝛ folijs dilatatis amigdala protulisse. Sane hic tertio deo ordinante aaron sacerdotiū firmissime possedit. Nā et in signū rebellium ꝓcepit dñs virgā aaron seruari i tabernaculo in posterū.

Dicebāt moisen spōte eos ꝑ desertū duxisse. vt ipi suo egerēt auxilio.

De reditu in cades in. xl. anno.
Capitulum. XXIII.

Fuerūt itaqꝫ filij israel longo tempore in solitudine. multo sederunt tempore in cadesbarne: et diu circuierūt mōtē seir. ꝛ redierūt fere vsqꝫ ad mare rubrū: et circa fines synai. ꝛ ꝓstrata sūt cadauera eoꝝ i deserto. Tandem p⁹ multos labores ꝛ annos. xxxviij. redierūt ad cades vñ miserāt exploratores. vl' in q redierūt ad eos vt dictū ē: q est i deserto syn. nec illud ē desertū ad qd venerūt viij. mansione: vt dic Hiero. Prior ei scribitur syn ꝑ samech. et interpretat rub⁹ vl' odium. Syn ṽo in q cades vel q est cades. scribitur ꝑ sade. et interpretat mādatū. vel sancta. et est vt qdā volūt ꝑs deserti pharan. In fine igit. xxxix. anni a finib⁹ synai venert in cades xi. dieb⁹. et potuit esse ꝙ tm̄ irēt. xi. dieb⁹ cōcito gdu q̄tū iuerāt. xxi. mansionib⁹ tardo: vel ꝑ aliā viā. Redierūt g filij israel. xl. anno mēse ꝓmo in desertū syn. et māsit ppls in deserto cades. Et sic. xlij. mansiones filioꝝ israel. qbus legunt ꝑfecti ab egypto vsqꝫ ad campestria moab iuxta iordanē. trib⁹ tm̄ annis cōplete fuerūt. xij. ab egypto vsqꝫ ad montē synai anno ꝓmo a. xiiij. die mēsis ꝓmi. vsqꝫ ad diē ꝓmā mēsis tertij Deinde āno scdo. xx. die mēsis ꝓmi. ꝑfecti a synai vsqꝫ ad cades. xx. māsiones. ꝛ vnā expleuerūt infra annū scdm. tñ quotto spacio āni ñ est determinatum sicut in ꝓmo ꝑ. xxxviij annos post errātes ꝛ ꝓstrati. xl. āno redierunt ad eandē cades Eo anno reliqs. ix. mansiones transegerūt. Et si inueneris. x hui⁹ anni fuisse māsiones: scito ꝙ inter has iterum numerat cades repetita.

Syn de q h agit vel est cades vel i eo ē cades. Vñ dr syn in q cades ꝛc.

Quasi diceret nō est ita distinctū in mansionib⁹ scdi anni qntum tpis flueret inter vnā mansionē ꝛ aliā sicut in mansionibus primi anni.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

De morte marie et aquis cōtradictionis.
Capitulum.XXIIII.

m Ortua est autē maria in cades dū.xl.vt dicit iosephus cōplesset annū:ex q̄ egyptum dereliq̄t.in initio mēsis xantici: qui et nisan ḿm lunā. Et sepelierūt eam in montē q̄ vocat̄ syn. Transactisq̧.xxx.dieb9 flet9 moyses populū purgauit hoc modo. Vitulā trimam totā rubeā extra castra cōbussit. Et ꝓsequitur hic iosephus ordinē cinerum lustrationis: quē dominus decima die mēsis septimi fieri p̄cepit.et videtur velle nūc primo cōbustionē hmōi a moyse factam. Unde etiaȝ subdit. Hoc etiā venturos seruare p̄cepit:et potuit esse ꝙ impediti huc vsq̧ distulerūt. qꝛ nec pasca interim celebrasse legunt̄. Cum autem intrauerūt terrā ꝓmissam ḿm p̄cepta domini: legitima sua prosecuti sunt. Etiā hic dicit Josephus.anteq̧ redissent in cades eos venisse ad terminos idumee et misisse nūcios ad edom ꝓ libertate transitus ꝑ terrā suā Quod cū ꝓhibuisset moyses inde recessit per desertū iter faciēs. Historia numeri dic̄ post mortez marie misisse isrl̄ ad edom. Nec ē liquidū vtrū ioseph9 ꝑ anticipationē.an liber numeri ꝑ recapitulationē h̄ dixerit. Nos vero sequētes ordinē historie dicim9 ꝙ mortua maria indiguit ppl̄s aq̄.factaq̧ seditione ꝯtra moysen ⁊ aaron in ppl̄o:orauerūt ambo ad dn̄m. Quib9 dn̄s ait. Tolle virgā ⁊ ꝯgrega ppl̄m ad petrā.et ꝑcussa dabit vob aquā. Utrum virga q̄ fronduerat:an alia vsus est moyses hic est dubiuȝ. Et tn̄ qꝛ in numeris legit̄: virga q̄ erat in ꝯspectu dn̄i videt̄ fuisse virga q̄ erat in arca. Et cōgregata multitudine ante petrā: dixit moyses. Audite rebelles et increduli.nunquid de petra hac poterim9 aquā vobis eijcere. Hic aūt cū in alijs egissent moyses ⁊ aaron fiducialter.turbati populo murmurante diffidenter egerūt: qd̄ domino mā̄ifestāte cognitū ē. Nō eni̅ ex opere eorū aliq̄ vel verbo h̄ ꝑpendi potuisset: nisi forte qꝛ moyses q̄si dubitās dixit. Nūq̄d poterim9 ⁊c̄. qꝛ inde sensus affirmationis poterat elici: q̄si poterim9.vl̄ negatiōis q̄si nō poterimus. Cū ergo ꝑcussisset ꝓus v̄ga silicē: qꝛ desperauerat: nō manauerunt aque. Scd̄o vero ictu egresse sūt ita largissime vt biberet ppl̄s ⁊ iumēta. Et dixit dn̄s moysi ⁊ aaron. Quia nō credidistis mihi: nō introduceꝫ populos hos ī terrā eoꝝ. Hec ē aq̄ ꝯtradictionis: qꝛ etiā electi desperauerūt de ꝓmissis et potētia dei q̄si ꝯtradicētes ꝓmittēti.

Iste edom frater iacob fuit.

De circūitu idumee.
Capitulum.XXV.

m Isit moyses nūcios ō cades ad regem edom dicētes. Frater tu9 iacob mādauit tibi hec.obsecro vt liceat nobis transire per terrā tuam. Nō ibimus per loca culta: via publica gradiemur. nō declinabimus neq̧ ad dextrā nec ad sinistram. Si biberimus aquas tuas: quod iustum erit dabim9 Et rn̄dit. Non trāsibitis ꝑ me. Timens tn̄ ne transirēt: egressus ē obuiam in manu forti. Quāobrem diuertit ab eo israel: maxie qꝛ de9 p̄cepat ei. Nō pugnabis aduersus fratrē tuū. Circūiuitq̧ idumeam: egrediēsq̧ de cades: et incedens per desertū arabie.ꝑtransiēsq̧ archim metropolim arabum: q̄ nūc petra dicit̄ venit ad montē hor qui est in finib9 terre edom.

De morte aaron.
Capitulum.XXVI.

i Bi locutus est domin9 ad moysen. Pergat inq̄t aaron ad populū suū. Nō intrabit terrā ꝓmissionis eo ꝙ incredul9 fuit ori meo. Tolle aaron et filiū eius cū eo: et duces eos coram omni populo suꝑ montē hor. Cū nudaueꝫ patrē stola pontificali: indues ea eleazarum. cui pontificat9 accessit ꝑ etatē ꝓmogenito ꝑ ignem absumpto. Et fecit moyses qd̄ p̄ceperat ei dn̄s.et mortuus est aaron in mōte hor In deuteronomio d̄r muscera loc9 sepulture aaron.q̄ vsq̧ hodie mōstrat̄ in mōtis vertice. Popul9 ꝓo fleuit eū.xxx. dieb9. Mortuus est aūt.xl.āno egressiōis.cū esset.cxxiij.annorū.eodē anno q̄ ⁊ maria mēse.v.q̄ ⁊ apud hebreos d̄r sedebach.apud romanos augustus.ꝓma die mēsis ḿm lunā.

De victoria post votū anathematis.
Capitulum.XXVII.

c Wnqȝ audisset chanane9 q̄ habitabat ad meridiē venisse illuc israel: pugnauit cū eo et obti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

nuit et adduxit ex eo predã. Israel aũt vouit dño: q si traderet eũ dñs in manus suas ciuitates eius anathematizaret. quod fecit. Et vocauit nomẽ loci illiꝰ horma. i. anathema. Forte hic ẽ locꝰ q̃ sup̃ ꝑ anticipationẽ vocatus est horma. Anathema dr ab anathene. i. sursum ponere. qd est deuotare. i. voto deorsum ab vsu nostro separe. cum scꝫ res vota ⁊ reddita sursum in templis ponebat. Et nota q olim generaliter populus terre ꝓmissionis dictus est chananeꝰ. Unde et hic noie generali vocat eos qui erãt ad meridiem. Tũc em̃ septẽ populi ꝓpriis vocabantur noibꝰ in ea. et ille ꝓprie dicebat chananeꝰ: qui habitabat maritimã.

Tres legũt victi per capadoces in genesi.

De serpente eneo cõtra ignitos serpẽtes. Capitulum. XXVIII.

PRofecti de mõte hor venerũt in salmana: vbi cepit populũ tedere itineris ⁊ laboris dum circũirent terrã edom. et murmurauit cõtra moysen. Ideo misit dñs in populum ignitos serpentes. q̃ dicebant igniti: qr minimi ⁊ veloces erãt ad modũ scintillarũ. Uel vt aliĳ tradũt tactũ veneno inflammabant vsqꝫ ad tumorẽ et taborẽ igneũ. Rogaueruntqꝫ moysen vt oraret ꝓ eis. Cui dñs ait. Fac serpentẽ eneũ ⁊ pone ĩ perticã ĩ medio populi eminentẽ. et quicũqꝫ percussus fuerit a serpente: respiciat eũ et viuet. Et factum est ita. Hunc secum semper habuerũt filiĳ israel. et magnifice repositꝰ ẽ in hierusalẽ. Tandem ob cultũ superstitiõis quẽ populus ei exhibebat cõminuit eum in puluerẽ rex iuda.

Quia historie sibi super h̃ ↄtradicũt. ideo nomen regis nõ ponitur. qd tñ post determinabitur.

De scopulis torrentium qui gestierũt. Capitulum. XXIX.

INde profecti ꝑ aliq̃s mãsiones venerũt ad torrentẽ zareth. quem transierũt siccis pedibꝰ vt mare rubrum. Quẽ relinquentes castrametati sũt cõtra arnon. Qui vt ait iosephꝰ fluuiꝰ est a mõte arabie descendẽs: ⁊ ꝑ desertũ fluens in stagnum asphaltidem erũpit: diuidens moabitidem ⁊ armoricã. Quidã volũt armoricã ciuitatẽ esse q̃ est in deserto. et prominet in finibus amorrei. De hoc transitu israel ꝑ terraꝫ illã ꝓsequit liber numeri in hũc modũ. Unñ dicit in libro belloꝝ dñi. sicut fecit in mari rubro sic faciet ĩ torrẽtibꝰ arnon. Scopuli torrentiũ inclinati sunt vel gestierũt: vt requiescerẽt in arnon. et recumberẽt in finibꝰ moabitarũ. Hunc locũ sufficienter expositũ non memini me legisse. Augꝰ. dicit forte fuisse librum sic vocatũ apud chaldeos. Unñ egressus abraã erat vel apud egyptios: apud q̃s sapientiã didicerat moyses. in q̃ de hoc trãsitu ꝓphetatũ fuerat. Ut aũt fines inter duas gẽtes ibi ↄstituerent bello actũ fuisse putãt. qd ꝓpter magnitudinẽ sui bellũ dñi vocatuꝫ est. qd bellũ liber ille ↄscripsit. Quidã dicũt historiã totam de filiĳs israel dici librũ bellorum dñi. in qua frequenter dicit dñs ꝓ eis pugnasse. Et maxime dicũt hebrei in terra illa amorreos manu potẽti hebreoꝝ fuisse deletos. et isti legũt dicit: ꝓ dicet. qr etiã in hebreo ita est. Sup hoc dicet in retractatiõibꝰ belloꝝ dñi: et legit sic. Unde. id ẽ de arnon. dicit. id ẽ dicet. et fiet memoria in libro bellorum dñi. i. in historia ista cũ leget a posteris. Fiet autẽ mẽtio de ea talis. Sicut fecit dñs in mari rubro ꝑdendo egyptios. sic faciet in torrentibꝰ arnon perdẽdo amorreos. Moyses dixit. Futurũ faciet: nos dicimus p̃teritũ sic fecit. Qd etiã sequitur. Scopuli inclinati sũt ⁊c. Similiter ambigue exponit. Tradũt hebrei immensam multitudinẽ amorreoꝝ in cõuallibꝰ torrentiũ ⁊ scopuloꝝ arnon posuisse insidias israelitis. vt trãseuntes incautos ꝑimerẽt. dñm vero latitãtes oppressisse rupibus hincinde inclinatis. ita vt labẽtia scopulorũ extenderent in arnon. ibiqꝫ requiescerent id ẽ finiret. Fuerunt q̃ dicerẽt describi situm arnon. qr cũ scopuli p̃rupti ⁊ altissimi sint ĩ deserto. paulatim inclinant hũiliãdo donec requiescant. i. finiãt iuxta arnon. Potuit esse vt aliq̃ scopuli montiũ maioꝝ ⁊ minoꝝ corã israelitis inclinati sũt vt de facili transirẽt. qd forte erat p̃dictũ in benedictione ioseph. ibi. donec veniret desideriũ colliũ eternoꝝ. Et forte de eodẽ dixit dauid. Mõtes exaltauerũt vt arietes ⁊c.

Montis ruina decidẽs qd ĩ niue aliq̃ videtur. ⁊ a labendo labentia dicit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

De cantico ad puteum
Capitulum.XXX.

Ex eo loco appa
ruit eis puteus.id est ex hoc lo
co venerũt in aliũ locũ:vbi mon
strãte dño foderũt puteũ. Vñ subdit. Quia
hunc puteũ foderũt pncipes duces multitu
dinis i datore legis.i.in dño. Hoc tñ in he
breo nõ legit. Et ascẽdit aq̃ de puteo donec
sup redundaret. Forte in signũ q2 exinde pu
gnarẽt.7 hostes supgrederẽt in hũc modũ:7
obruerentur. Quo viso cecinit israel carmen
istud.ascẽdat puteꝰ 7c.

De morte seon regis amorreorũ et og re
ge basan. Capitulum.XXXI.

Egressus po pulus inde p
aliq̃s mansiones puenit vsq3 in
bamoth. Nec est nomẽ hoc mã
sionis:s3 ẽ vallis in regione moab:in vertice
phasga.i.iuxta mon
tẽ illũ.vel forte adeo
mons ille magnꝰ est
q in vertice h3 colles
7 valles. Inde misit

Exponit quod dixe
rat vallis in vertice
phasga

israel nũcios suos ad seon regẽ amorreoru3
vt transitũ ei p terrã suã cõcederet. Qui no
luit. imo cu3 exercitu
egressus ei obuiã in
desertũ pugnauit cũ
israel. et pcussus est
in ore gladij.id est in
instantia. Josephus

Vel saltẽ circa terrã
suã:sic fecerat esau et
moab. quod legitur
in deuteronomio.

dicit plurimos ex eis siti perijsse,alios ruen
tes ad fluuiũ iaculis terre cõfixos. fugientes
ad menia fundibularijs preuentos. Occisus
est ergo seon:tulitq3 israel omẽs eius ciuita
tes ab arnon vsq3 iaboch. inter quas caput
regni erat esebon: et
habitauit in eis. Di
cit iosephꝰ hãc terrã
inter tria flumia sitã
q̃si naturã insule ha

Ciuitates sũt quarũ
altera ẽ caput regni,
altera finis.

bentẽ 7 opulentissimã. Arnon fluit a meri
die,iaboch a septẽtrione.q̃ in iordanẽ descẽ
dit:cui 7 nomẽ tradidit iordanis ab occiden
te. Cũq3 trãsisset israel fluuiũ iaboch:7 ascẽ
deret p viã basan:occurrit ei og rex basan in
ezrai.quẽ pcusserũt cũ populo suo vsq3 ad in
ternitioẽm 7 possiderẽt terrã eiꝰ. Tũ terra hec
quã habuerũt vltra iordanẽ nõ fuit de terra
pmissionis.qd patet.q2 moyses hãc intrauit
Profectiq3 castrametati sũt i cãpestribꝰ mo
ab.vbi trãs iordanẽ hiericho sita est.

De itinere balaam 7 q ei locuta est asina.
Capitulum.XXXII.

Videns balac fi
lius sephor q̃ tũc rex erat i moab.
q̃d fecerãt amorreo: timuit 7 asci
tos seniores madiã q̃ primi regꝰ eiꝰ erãt 7 ami
ci cõsuluit q̃d facto opꝰ esset dicẽs. Populꝰ
hic delebit nos: sicut solet bos herbas vsq3
ad radices carpere. Misitq3 eo7 consilio ad
balaam filiũ beor ariolũ q̃ habitabat super
flumen amonitarũ vt veniret 7 malediceret
pplo huic. Audierãt eñ q bñdictus erat cui
bñdicebat balaam:7 maledictꝰ cui maledice
bat. Audierãt etiã q israel nõ vincebat i ar
cu 7 gladio:sed orõne fusa ad deũ suum. Vi
sumq3 est eis cõmodũ execratiõibꝰ ɔ orõnes
dimicare. Cũq3 venissent ad balaam seniores
moab 7 madian ferentes munera diuinatio
nis in manibꝰ.causamq3 vie exposuissent.di
xit eis balaã. Manete hic hac nocte donec
videã q̃d dixerit mihi dñs. Dñi eñ pphetaz
se mentiebat.lic3 in sacrificãdo cõsuleret de
mones. Forte demonẽ q̃ sibi loquebat dñm
vocabat. Dixitq3 ei dñs in nocte curã popu
li sui gerẽs. Nõ eas cũ eis:nec maledices po
pulo huic:q2 bñdictꝰ est. Mane surgẽs ba
laam dixit se phibitu3 a dño. Rursum misit
ad eum balach viros plures 7 honoratos.
muneraq3 maiora 7 ampliora,pmisit si male
diceret pplo. Quibꝰ ait balaam. Si dederit
mihi balach domũ suã plenã auri:nõ pote
ro mutare verbu3 dñi. Obsecro manete hic
etiã in hac nocte. Et ait dñs ad eum nocte.
Surge vade cũ eis.ita dũtaxat vt qd pcepe
ro tibi facias. Mane strata asina,pfectus est
cũ eis. Et iratꝰ est dñs ei:stetitq3 angelꝰ dñi
gladio euaginato in via ɔ balaã. Mutaue
rat eñ ppositũ 7 captꝰ cupiditate,pmisso7 di
sponebat quõ populo malediceret:lic3 phi
buisset dñs. Josephꝰ videt velle q dñs ira
tus q̃si ironice dixerit ei. vade cũ eis. Quod
quia nõ intellexit obstitit ei angelus. Cũ au
tem vidisset asina angelum: quẽ tñ balaam
nõ videbat:timens deuiauit in agrũ. Quam
cum verberibꝰ reduxisset balaam ad semitã.
iterum stetit angelus in angustijs maceria

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

rum quib⁊ vinee cingebant: timēsq́ʒ asina iū-
xit se parieti et attriuit pedē sedentis. At ille
verberabat eā. Iterū stetit angelus in loco
angusto vbi nec ad dexterā nec ad sinistram
poterat deuiari. Timensq́ʒ asina: cecidit sub
pedib⁊ sedētis. Qui cū vehementi⁹ fustib⁊ ce-
deret latera eius: aperuit dn̄s os asine: et ait
Cur ꝑcutis me ecce iā tertio. Qui rn̄dit. Il-
lusisti mihi: vtinaʒ haberē gladiū vt ꝑcuterē
te. Assuetus iste mōstris ad vocē asini nō ex-
pauit. Protin⁹ aperuit dn̄s oculos balaam
viditq́ʒ angelū stantē ī via cū gladio: ⁊ ado-
rauit eū. Cui angelus. Peruersa est mihi via
tua. et nisi asina declinasset occidisseʒ te. Cui
balaam. Peccaui. et nūc si via mea tibi ē cō-
traria: reuertar. Cui angel⁹. Vade. sed caue
ne aliud q̄ꝫ p̄cepero tibi loquaris.

De ariolathesi balaam ⁊ eius ꝓphetia.
Capitulum. XXXIII.

Cum ergo iret
balac occurrit ei in extremis fini-
bus moabitarū. magnifice susci-
piens eū dedit ei munera. Cui cōtestat⁹ ba-
laam ait. Nō potero loqui nisi qđ posuerit
dn̄s in ore meo. Ascenderūtq́ʒ pariter excelsa
mōtis: vn̄ extremā ꝑtē ꝑpl'i intuebant. Abe-
rāt aūt ab exercitu dn̄i stadijs. lx. Dixitq́ʒ ba-
laam ad balac. Edifica hic septē aras ⁊ para
totidē vitulos: et eiusdē numeri arietes. Cūq́ʒ
imposuissent ambo vitulū ⁊ arietē super
arā: dixit balaā regi. Sta iuxta holocaustū.
vadā si forte occurrat mihi dn̄s. ⁊ qđ iusserit
loquar tibi. Cūq́ʒ abisset: posuit dn̄s verba
in ore ei⁹. Qui rediēs corā oib⁊ assumpta pa-
rabola. vel incepta rōne sua. vt hebre⁹ habet
ait. Quō maledicā populo cui bn̄dixit dn̄s.
Habitabit solus inter gentes: et nō reputa-
bitur. i. singularis erit p̄ oib⁊ ⁊ innumerabilis
Moriat anīa mea morte iustoꝝ: et fiant no-
uissima mea hoꝝ similia. Cōtristatus balac
ait. Quid est qđ agis. Duxitq́ʒ eū ad aliū lo-
cum excelsum montis phasga. Unde aliam
partē populi videre possʒ. ẜm errorē gētiliū
putans omnia locis inesse et tꝑib⁊. et deū si-
cut hominē posse mutari. Cūq́ʒ iuxta modū
predictū statuissent ibi septem aras: et impo-
suissent holocausta. iterum posuit dn̄s ver-
ba in ore eius: et reuertēs ait. Nō est idolum
in iacob: nec simulacrū in israel. Dn̄s deus
eius cum eo est. Non est auguriuʒ in iacob:
nec diuinatio in israel. Surget vt leo: et q̄si
leena nō accubabit donec deuoret predam.
id est terrā chananeoꝝ. Tunc ait balac. Sal-
tem nec benedicas eis: nec maledicas. Iteq́ʒ
duxit eū sup̱ montē phegor: statutisq́ʒ septeʒ
aris: impositisq́ʒ holocaustis per singulas
nō abijt balaam sicut ante vt auguriū quere-
ret. Sed eleuans oculos vidit israel cōmo-
rantem in tentorijs ꝑ trib⁊ suas. et irruente ī
se spū dei ait loquēs de se. Dixit balaam fili⁹
beor. Homo cuius obturatus est ocul⁹ au-
ditor sermonū dei. Quaʒ pulcra tabernacu-
la tua iacob. Hebreus habet ⁊ trāslatio Ori-
genis. Cuius oculus reuelatus est. Tn̄ ideʒ
est sensus. Quia dū dormiret: in somnis vi-
dit hec que dicebat. Unde ⁊ obturatus erat
oculus carnis: et reuelatus oculus mentis.
Unde et sequit. Qui cadit et aperiunt oculi
eius. Hebreus plenius habet. Qui ponit. i.
qui collocat se in lecto. Addidit etiā aperta
de saule ꝓphetiam dicēs. Tollet ꝓpter agag
rex eius et auferet regnū illius. Qđ factum
est sauli. quia pepercerat agag regi amalechi-
tarum. et post direxit verba ad populū. Qui
benedixerit tibi erit ⁊ ipe benedict⁹. qui ma-
ledixerit: in maledictione reputabitur. Cūq́ʒ
irasceret balac dixit ꝙ in discessu suo daret ei
cōsilium quid faceret aduersus populū hūc
Iterūq́ʒ assumpta parabola ait. Orietur stella
ex iacob et cōsurget virga. i. maria ex israel. ⁊
percutiet duces moab: et vastabit oēs filios
seth. q. d. vastabit totum genus humanū qđ
scʒ carnale in bonis cōteret ⁊ malos perdet.
De seth em̄ totū genus humanū est: de quo
fuit noe. Filij enim cayn diluuio perierunt.
ẜm hoc vaticinium dicit venisse magos ī iu-
deam visa stella. et tūc extitisse apud eos scri-
pta balaam sup̱ hac re. Prophetauit quoq́ʒ
ꝙ israel idumeos et amalech qui fuit princi-
pium gentium pugnantiū cōtra eos subijce-
ret sibi. Prophetauit etiam ꝙ assyrij terram
vastarēt. etiā cineos q̇ erant de fortissimo ge-
nere. scilicet de ietro. Addiditq́ʒ. Venient in
trienbus de italia: et superabūt assyrios: va-
stabūtq́ʒ hebreos: et ad extremū ipi peribunt
Monarchiā p̄dixit
romanoꝝ. et ī fine tē-
porum destructionē
eorundē. Dicit iose-
phus eum ꝓphetasse
scilicet qn̄ erant oēs
reges subiecti roma-
no imperio.
adhuc totū orbeʒ futurū eoꝝ habitaculū in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

eternum etiam insulas. Et cum pars ꝓphetie sit impleta: reliquum ꝓ certo credimꝰ implendum.

Ex amore muliercularū initiatus est israel beelphegor Capitulum. XXXIIII.

Vrrexit balaā

s vt rediret in locum suū. Cūq; in finibus madian valediceret balac et suis: ꝯsiliū dedit eis vt ꝟgines quarū specie illudi posset castitas circa tentoria israel cū exenijs venalibꝫ mitterent. q̄ iuuenes ad se declinantes iterū sibi allicere laborarent vt eos trāsgredi leges patrias facerēt et deos colerent alienos: vt sic deo suo irato eis vel ad modicū tempus humiliarent̄. Deo em̄ eis ꝓpicio: nec bella nec pestis aliqua eos corriperēt. Fecerūtq; ita madianite. tn̄ et de moabitidis virginibus misse sunt: sed pauce. quia naturaliter sunt deformes. Eo tpe morabatur israel in sethim: et fornicatus est cū filiabꝫ moab. q̄ vocauerunt eos ad sacrificia sua: et comederūt idolothica sua. ⁊ adorauerūt deos earū: et initiatꝰ ē. i. ꝯsecratꝰ isrl' beelphegor idolo madianitarū. idolo scʒ tentiginis: quē grecia priapū dixit. Iratusq; dn̄s dixit ad moysen. Tolle cūctos ꝑncipes ꝓpl'i tui ⁊ suspende eos ꝯ̄ solē i patibulis: vt auertat̄ furor meꝰ ab israel. Forte qꝛ subditos nō corripiebāt: duces tribuū voluit suspēdi. Vel potius ꝑncipes. i. auctores huius idolatrie. Vn̄ et statim subdēs dixit moyses ad iudices isrl'. Occidat vnusq̄sq; ꝓxīos suos q̄ initiati sūt beelphegor

Exenia peregrinorū fercula. Unde xenodochium.

Initio as. nō initior Unde initio scolarē litteris.

Subintelligēda ē pena aliqua. vl' plaga a dn̄o irrogata: quā expressam nō habemꝰ.

De zelo phinees. Capitulū. XXXV

Radit iosephus

t q̄ ꝑnceps in tribu symeon zamri filiā cuiusdā potētis madianitarū duxerat q̄ dicebat̄ corbi: q̄ vxore subēte i quadā solennitate alijs ducibꝫ deo īmolātibꝫ: n̄ ipe īmolauit. Quāobrē cū moyses ecclesiā ꝯgregasset ⁊ eos culparet: nō noīatim tn̄: qꝛ turba erat i causa. ille corā oībꝫ ꝯfessus ē se alienigenā duxisse idola colere. nec tyrānicis legibꝫ q̄s ipe sibi moyses posuerat obnoxiū ēē q̄bꝫ sub figmēto legis ⁊ dei grauiori seruitute ꝓmebat ꝓpl'm q̄ egyptij cui ꝓprium auferebat viuēdi arbitriū. et discedēs coraʒ oī turba q̄ flebat añ fores tabernaculi dn̄i intrauit tabernaculū vxoris. Mirabant̄ autē oēs q̄ mortuꝰ nō fuerat. Surgēsq; phinees filius eleazari de medio multitudīs. ⁊ arrepto pugione ingressus ē post illū lupanar. et cū inuenisset coeūtes ꝑfodit ābos i locis genitalibꝫ. cessauitq; plaga et occisi sūt. xxiiij. milia: forte a dn̄o ꝑ plagā aliquā ꝑcedētem q̄ tūc cessauit. Sʒ iosephꝰ videt̄ velle q̄ plurimi iuuenes zelo phinees accēsi. multa milia ꝓpl'i ꝑcusserunt. Locutꝰ est aūt dn̄s ad moysen. Hostes vos sentiāt madianite. ꝑcutite eos. Hoc factū ē postea cū moyses misit exercitū ⁊ ꝑcussit madianitas. Vel forte sicut ꝑcussi fuerāt filij isrl'. voluit etiā tūc dn̄s mulieres occidi q̄ subuerterāt eos.

Vn̄ in psalmo Stetit phinees ⁊ placauit: et cessauit quassatio.

Secundus numerus bellatorum.
Capitulum. XXXVI.

Ostquam vero

p sanguis noxiorū effusus ē. dixit dn̄s ad moysen et eleazarū. Numerate summā filiorū israel q̄ ad bella possunt ꝓcedere a viginti annis ⁊ supra per domos et cognationes suas. Fecerūtq; ita: et inuenti sūt. dc. M. ⁊ M. dcc. ⁊ xxx inter q̄s nullus fuit eorū q̄ numerati fuerant a moyse et aarō preter iosue ⁊ caleph. Et ait dn̄s. Istis diuidetur terra. pluribus maiorē partem dabis. ⁊ paucioribus minorem. Quod nō est intelligendum de tribubus vel familijs: sed de domibꝫ. Terra enim eque diuisa

Sic cōtinuabimus capitulū istud. postq̄ ꝑ malicia ipsorum dn̄s iam oēs deleuerat q̄ supra numerati erant apti pugnare ⁊ postq̄ multo tpe pro diffidentia sua errauerant in deserto ꝓcepit dn̄s d' nouo numerari aptos i bello

Sorte distribuenda eque diuidenda sunt ne forte ineq̄lit' sors daret pluribꝫ partem minorē ⁊ ecōuerso.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

ꝭm sortes data est tribub⁹.et q̄libet trib⁹ sorte equales ꝑtes dedit familijs. familie vero iuxta numerū capitū domib⁹ diuiserunt sine sorte maiores ⁊ minores portiones. Numerati sunt q̄ꝫ leuite a mēse vno ⁊ sup̄.xxiij. milia generis masculini.

Reduc ad memoriaz qđ supra distinctuz ē inter tribū. familiam. et domum.et intelliges quod đr.qđ al's nō est intelligendū.

De iure successionis hereditarie.

Capitulum.XXXVII.

d Omus autē salphaat q₂ nō reliquerat filiū nō ē numerata. Audiētes aūt q̇nqꝫ filie ipi⁹ ꝙ numeratis daret̄ terra:steterunt ad ostiū tabernaculi corā moyse ⁊ eleazaro ⁊ tota multitudine:et dixerūt. Pater noster mortuus est in deserto:nec ꝑ pctō suo:nec habuit mares filios.cur tollit̄ nomē eius de familia. Date nobis possessionē inter cognatos nr̄os. Quarū causam retulit moyses ad dominū:qui ait. Justam rem postulāt filie salphaat. Ad filios aūt israel loq̄ris. Homo si mortu⁹ fuerit absqꝫ filio:ad filiā transibit hereditas:qđ vsqꝫ hodie ꝯsuetudo obtinet. Et si nec filiā habuerit:trāsibit ad frēs eius. Et si nec frēs habuerit:trāsibit ad patruos. Et si nec hos habuerit:trāsibit ad eos q̇ ꝓximi sūt

De substitutione iosue.

Capitulum.XXXVIII.

d Jxit quoqꝫ dominꝰ ad moysen. Ascende in montem abarim ⁊ cōtemplare terram quā datur⁹ sum filijs isrl':et post ibis ad populū tuū. Nō em̄ intrabis eā. Cui moyses. Prouideat dn̄s deus spirituū oīs carnis hominē q̇ sit sup̱ multitudinē hāc:ne sit popul⁹ dn̄i sic̄ oues sine pastore. Cui dn̄s. Tolle iosue ⁊ statue eū corā eleazaro ⁊ oī multitudie. et impone manū tuā sup̱ caput ei⁹ vt audiat euz sic̄ audiuit te oīs synagoga filioꝝ isrl'. Fecitqꝫ moyses vt dn̄s ip̄auerat. cognitqꝫ vniuersa multitudo ꝙ iosue p⁹ mortē moysi antecederet eos. Utrū aūt tūc vel post ascēderit moyses vt videret terrā certū nō est.sꝫ certum ē ꝙ ascēdit:⁊ ꝑtē terre videre potuit. Et si totā vidit:miraculose factū est.

De libaminibus. Capi.XXXIX.

p Recepitqꝫ dominꝰ moysi de iugi sacrificio.et de sacrificijs legaliū solēnitatū. Sꝫ q₂ nō offerebat̄ hostia sine libamētis suis:đ his breuiter p̄mittendū est. Libamen vel libamentū erat simila oleo glutinata et vinū q̇ cū hostia adolebant̄.vt scꝫ q̄si panis ⁊ vinū ⁊ caro dn̄o offerent̄. Cuiqꝫ vero hostie ꝓpriū libamen determinatū erat. Pro agno simile decima ꝑs ephi.vini quarta ꝑs hin vel ephi offerebat̄. Erant aūt ephi ⁊ chorus mē sure aridorum.hin ⁊ batus liquidoruz. Pro vitulo de simila tres decime.de vino media ꝑs hin. Et forte tres decime erant integre de tribus ephi.vel đ vno ephi.

Chor⁹ em̄.xxx.ꝯtinet modios.ephi tres aridoꝝ.hin ⁊ batus liquidoꝝ.ꝑ̇us tollebatur decima.

Jterū nouē ꝑtes decimabant̄:et tertio decimabat̄ reliquū. ⁊ sic erāt tres decime vni⁹ ephi. Pro ariete de simila due decie de vino tertia ꝑs hin. Eadē erāt libamenta hirci. Si qn̄ legas.ꝑ agno de simila dari decimā decime: intelligēdū ē de ꝯsueta decima decimādi q̄si decimā decimatiōis.vl' decimā decimantē. Uel ip̄a decima ephi iterū decimabat̄.et hec decie decima dabat̄ ꝑ agno ꝭꝫ q̄sdā. Uel poti⁹ idē est decia decime:qđ decima ephi. Est em̄ ephi decima ꝑs chori.

De iugi sacrificio.

Capitulum.XL.

p Rius autē de iugi sacrificio videam⁹. Juge sacrificium vel indeficiens q̄tidie fiebat de sumptu publico. Mane offerebat̄ agn⁹ anicul⁹ ī holocaustū cū libamētꝫ suis vt tota die cremaret̄ ī odorē suauē dn̄o. Quo īposito sup̱ altare sacerdos cum prunis ⁊ thimiamate ⁊ lot⁹ intrabat tabernaculū:ponebatqꝫ prunas cū thimiamate sup̱ altare incēsi. et h̄ vocabat̄ ꝯsumn:atio sacrificij. Tūc etiā q̄ttuor de septē lucernis mortificabat. Jn vesp̱e ponebat̄ sil'r ali⁹ agn⁹ in eundē modū. Et intrās cū thimiamate sacerdos:accēdebat oēs lucernas.et sic tota nocte in altari erat odor suauis dn̄o. Uespertinū tn̄ sacrificiū melius erat ⁊ pingui⁹ matutino.q₂ sepe in die ꝑ̄ter illud plura imponebāt. Et inde dicebat̄ illud gratius dn̄o:q₂ pingui⁹ dicimus nos grati⁹

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

q2 mortē dñi factā vespe significabat. Hos
agnos q̇dā tradūt de sūptu tradi sacerdotū.
Josephus ꝑo de publico:q̇ etiā q̄tidianā de
sūptu sacerdotū oblationē determiat. Offe-
rebat em̄ sacerdos ī dieb9 vicis sue assarium
farine oleo mixte. ⁊ modica decoctiōe indu-
rate. medietatē mane. et medietatē vespe sup
altare. In hūc modū ecclia mane ⁊ vespe of-
fert dño laudes ⁊ cōpletoriū. vel poti9 ī pri-
ma et cōpletorio offert ꝯfessionē ad mutuo
orandū tāq̄ȝ iuge sacrificiū. q2 sacrificiū nr̄m
deo est spūs cōtribulat9 ⁊ humiliatus.

De sabbato ⁊ oblationibus eius.
Capitulum. XLI.

s

Olennitates le
gales erāt septē. Sabbatū. neo-
menia. phase. pētecostes. festū clā
goris. festū ꝓpiciatiōis. scenophegia. Sab-
batū interp̄tat̄ reqes. ⁊ pōt dici festuȝ dñi. q2
cū alia festa instituta ⁊ noīata sint ab aliquo
euētu vel ope eoꝝ. h̄ dr̄ sabbatū. q2 de9 in eo
quieuit. Inde ē forte q2 ꝑuilegiatū ē in duo
bus. q2 in eo non licet cibū parare: nec vltra
mille passus ire. Dicit̄ aūt h̄ festū legale: non
q̇n ⁊ añ legē etiā ab exteris q̇busdā nationi
bus obseruatū fuerit sabbatū. s3 q2 sub lege
ꝑmo obseruatū ē ex p̄cepto. Ea die p̄ter iuge
sacrificiū offerebant̄ duo agni anniculi ima-
culati cū libamētis suis in holocaustū.

De neomenia. Capitulū. XLII.

n

Eomenia sonat
innouatio lune. Neos em̄ nouuȝ
mene luna interpretat̄. Quia ergo
Iudei in legitimis suis lunationes ꝑ mensib9
habebāt ex lege. diē noue lune vocabāt kal.
legales: et erat dies ferialis apud eos. Ea die
offerebant vitulos duos. arietē vnū. agnos
anniculos septē cū libamentis suis ꝑ singu-
los. Hircūq̄ȝ ꝑ declinatiōe pcti cū libamen-
tis suis. oīa hec in holocaustū.

De phase. Capitulū. XLIII.

q

Wartadecia die
primi mensis ad vesperū comede-
bāt agnū pascalē. et nox illa dice-
bat̄ phase. i. transit9 ꝓpter causas superi9 di-
ctas. Eadē dicebat̄ pasca. i. immolatio. Se-
quēti die inchoabat festū azymoꝝ. qđ ꝓtela-
bat̄ septē dieb9. Quoꝝ dies ꝑma ⁊ vltia so-
lēnis erat ⁊ ferialis ab oī ope seruili. Qđ eze
chiel addit de festo ꝑme diei ap̄lis. et alibi đ
decima die q̄ tollebat̄ agn9. Vñ ⁊ ꝑm9 men-
sis solet ꝯparari. vij. ī solēnitatib9. forte moy
ses cā breuitatis ꝑtrāsijt. Vel multa ad am-
pliandū cultū dei supaddita sūt. q̄ ezechiel ꝓ
seq̄t̄. sic in sabbato de portarū apertiōe ⁊ p̄ce
ꝑncipis. Post ꝑmā diem solennē. i. xvj. luna
torrebāt igni spicas recentes. et grana mani-
bus cōfricata in moduȝ farris fracti offere-
bant dño assariū vnū. cui9 pugillū vel dra-
gmā vnā adolebat sacerdos sup altare. reli-
quū erat ei9. Pro hac oblatiōe quidā puta-
uerūt h̄ festū nō solū azymoꝝ dici: sed etiā fe
stū nouoꝝ errātes. q2 legūt nisan q̄ñq̄ȝ voca-
ri mensem nouoꝝ. Ab hac. xvj. die dicit iose-
phus numerari septē hebdomadas: post q̄s
statim erat pentecostes. Alij dicūt eas nume
rari ab altera die sabbati qđ erat ī dieb9 azy-
moꝝ. q2 lr̄a historie videt̄ sic sonare. Alij ab
ipa ꝑma die azymoꝝ ne plures q̄ȝ. l. dies in-
ter pasca ⁊ pētecosten inueniant̄. In his die
bus. vij. ꝑ singulos dies offerebant̄ in holo
caustū eedē hostie q̄ etiā in neomenia cum li
bamentis suis.

De pentecoste. Capitulū. XLIIII.

p

Entecoste sonat
q̇nquagesimus. Pentacon em̄ grece
l. latine. hebraice asarta. Vel pente-
coste. ipa quinquage
na dierū. quibus cō-
pletis imminēs vlti-
ma dies dicebat̄ fe-
stuȝ peñ. i. cōsecutiu9
vel ꝯsecutiu9. l. dierū
Fiebat autem ī me-
moriam date legis:
q̄. l. die ab exitu de e-
gypto data ē. Eadeȝ
solēnitas dicebat̄ fe-
stum hebdomadarū
q2 supputatis vt dici
ctū ē. vij. hebdoma-
dibus: ab altera die
sabbati azymoꝝ fie-
bat. Et si volumus se
qui iosephū sabbatū

Scđm hoc inuenies
Dum cōplerent̄ dies
pentecostes.

Certior sentētia est a
prima die azymoruȝ
q̇nquagesimū eē pen
tecosten. et a secunda
q̇nquagesimū esse se
cundā diē penteco-
stes in qua offerebā-
tur panes noui. sicut
secūda die azymoruȝ
grana. ⁊ ita duo dies
q̇nquagesimi legunt̄
numerati.

dicem9 h̄ ꝑmā diē solennē azymoꝝ. Dicebat̄
etiā festū ꝑmitiuoꝝ. q2 tūc de nouis frugib9
offerebantur duo panes duorū assariorū de

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

alphica siccata facti ſm ioſephū ꝛ fermētati, et ideo nil ex eis ſup altare ponebať. et cū eis due agne in eſum tm̄ ſacerdotū: et nil ex eis ī craſtinū relinqui pmittebať. Erat ꝛ hoc feſtū ſeptē dierū ꝛ p ſingulos offerebanť eedē hoſtie q̄ etiā ī neomenia ꝛ dieb9 azymoꝝ cū libamētꝫ ſuis. Tn̄ videť velle ioſeph9 tūc immolari vitulos tres. arietes duos, agnos quattuordecim. Colligendarū in manipulis: ꝛ in paſca. Edendarū in panib9 et ī pentecoſten. Reſeruandarū que reſeruabantur. et de iſtis ad plus dabať q̄dragesima ꝑs ad minus decima.

Tres pmitie fruguz offerebanť domino. ſcꝫ colligēdarū. edendarū. reſeruandarū.

De feſto tubarū Capitulum. XLV.

Rima die menſis

P ſis ſeptimi duplex erat ſolēnitas. neomenia. et feſtū clangoris vł tubarū. Vñ. Buccinate ī neomenia tuba. In q̄ buccinabāt cornib9 pecorinis. qꝛ ea die liberatus ē iſaac ne īmolareť: pecore ſubſtituto p eo. Dicebať etiā feſtū ſeptimoꝝ. vel ſabbatū menſiū. qꝛ hic ſeptim9 mēſis fere totus erat ſolēnis. Ea die pter oblatōes neomenie offerebanť in holocauſtū vitul9 vnus. aries vnus. anni anniculi ſeptē. hirc9 p pctō cū libamentis ſuis. Tradiť qꝛ ſubintroductū eſt a iudeis de cereis: vt p ignē immolationē iſaac paratā ſignificarēt. Item a moderniorib9 tranſlati ſūt cerei ad decimā diē q̄ eſt p mortuis: forte p ſpe reſurrectiōis.

De feſto propiciationis.

Capitulum. XLVI.

Ecima die eiuſdem

D dem mēſis erat feſtū ꝓpiciatiōis. qꝛ ea die rediȷt moyſes ad eos referēs deū eis placatuz ſup offenſam vituli ꝯflatilis. Ea die ieiunabāt hoīes ꝛ iumēta et pueri ſeptēnes a veſpa vſqꝫ ad veſperā p memoria mortuorū. Vñ etiā dicebať dies afflictiōis. Dicebať q̄ꝫ dies expiatiōis. qꝛ ea die ſanguine vitule rufe expiabať tabernaculū ꝛ altare vt pdictū eſt. Et fiebat cinis ex eo ad expiatiōꝫ īmūdorū, et ipi expiabanť a peccatis illius anni per emiſſionē hirci apompeȷ. Erat em̄ oblatio diei illi9. vitul9 vnus. aries vn9. agni anniculi ſeptē. hirc9 p pctō cū libamētis eoꝝ.

Supra in exodo ca. Et ait dominus ad moyſen.

De ſcenophegia.

Capitulum. XLVII.

Vintadecima

Q die eiuſdē mēſis erat ſcenophegia. qđ ſonat fixio tabnacłoꝝ. In q̄ per ſeptē dies habitabāt ſub vmbracuł. ī memoriā. xl. annoꝝ ī q̄b9 fuerūt in tabernacuł in deſerto. Vñ ꝛ feſtū tabnaculoꝝ dici ſolet. Protelabať aūt ſeptē dieb9. q̄ꝝ pma ꝛ vltima ſolennes erāt. Octau9 etiā dies erat ſolēnis. nō qꝛ eēt de ſcenophegia. ſꝫ qꝛ ea die ꝯueniebāt ad faciendā collectā. forte in vſus paupeꝝ: vł in alios vſus cōmunes. Vñ ꝛ ſcenophegia. q̄ñqꝫ legiť eſſe feſtū octo dieꝝ. Sed patres illi nō ſeruierūt ogdoadi. Tradiť q̄ꝫ in q̄ttuor dieb9 interpoſitꝫ a die decima vſqꝫ ad hāc hebreos obſeruare ieiunia. Tradit ioſeph9 qꝫ in his ſeptē dieb9 ferebāt in manib9 ramos mirti ꝛ ſalicis. ꝛ ſūmitates palmaꝝ. virgulas mali pſici. Fiebatqꝫ de cūctis frugib9 terre oblatio dño in grāꝝactiōem. Oblatio ꝓ ſeptem dieꝝ hec erat. Prima die offerebanť in holocauſtū vituli. xiiȷ. arietes duo. agni anniculi xiiȷ. ꝛ hirc9 p pctō cū libamentis eoꝝ. Eadē oblatio arietū ꝛ agnoꝝ ꝛ hirci fiebat ꝑ ſingulos dies ſeq̄ntes. ſed de numero vituloꝝ vn9 ſubtrahebať ī dieſ. In ſcđa. xiȷ. in tercia. xȷ. in q̄rta. x. in q̄nta. ix. in ſexta. viiȷ. in ſeptima. viȷ. In. viiȷ. q̄ erat ſolēnis offerebať aries vn9. vitul9 vn9. agni anniculi ſeptē. ꝛ hirc9 p pctō: cū libamētꝫ eoꝝ. Forte in. viȷ. dieb9 facta eſt ſubtractio vituloꝝ. vt in ſūma fierēt. lxx. ī memoriā eoꝝ qui in. lxx. aīab9 intrauerūt egyptum. Hee ſunt oblatiōes holocauſtoꝝ in. viȷ. ſolēnitatib9. ꝛ fiebāt de publico. Nō ꝓpter h̄ ceſſabat indeſinēs ſacrificiū. nec hoſtie ſpontanee vel neceſſarie. Et nota. qꝛ ille tres ſolennitates q̄. viȷ. dieb9 ꝓtelabanť pcipue dicebātur. Et ſabbatū qđ interueniebat in illis dieb9 dicebať ſabbatū ſabbatoꝝ. q̄ſi ſabbatū feſtorū. Alias feſtiuitates adiecerūt his hebrei, ꝓpter varios euētus. ſicut encenia ꝛ phurim. id eſt. feſtū heſter. ſed nō dicunť legales. id eſt. non ſunt in lege inſtitute. Nota ſolennitates prefatas tres. paſcha. penthecoſtes. et ſcenophegia dictas cerimonias a cereis. id eſt. luminaribus. vel a carie. et mene. quod eſt de-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

fectus. qꝛ tunc debēt in nobis sordes defice-
cere quasi carimenie. Uel a carendo munijs
id est officijs seruilibꝫ q̄si carimonie Uel a ce
rere vbi summa veneratio p̄stita est sacris ro
manis illuc delatis vrbe a gallis capta.

De votis. Capitulum. XLVIII.

a Ddidit quoqꝫ
dn̄s de votis mulierū. Uidua
vel repudiata quicq̈d vouerint
vel in q̄ iuramento se ꝯstrinxerint implebūt.
Filia vel vxor tenent̄ ex voto vel iuramēto
nisi pater vel vir ꝯtradixerit statim vt audie
rit. Si em̄ statim ꝯtradixerit: irrite sunt pol-
licitationes earū. Ipse vero peccatū porta-
bit cum audiuit si tacuerit et postea contra-
dixerit. Uir aūt om̄e iuramentū vel votū im
plebit: nisi forte de cōtinentia.

De destructiōe madian ꝛ prede diuisiōe.
Capitulum. XLIX.

i Terū locutus ē
dn̄s ad moysen. Ulciscere filios
israel de madianitis: et sic collige
ris ad populū tuū. Armauit ergo moyses d̄
singulis tribubꝫ mille viros electos. scꝫ. xij.
milia. p̄fecitq́ꝫ eis phinees filiū eleazari. Ua
sa q̄q́ꝫ sancta ꝛ tubas ad clangendū tradidit
eis. Qui ꝑfecti hostes vicerūt. Quinq́ꝫ reges
et oēs viros eoꝝ occiderūt. vrbes: viculos ꝛ
castella flāma ꝯsumpsit. balaam q̄ꝫ interfece
rūt gladio. mulieres ꝛ ꝑuulos. pecora ꝛ oēm
suppellectilē in predā duxerūt. Dū aūt redi-
rent moyses ꝛ eleazar: ꝛ oēs ꝑncipes synago
ge egressi sunt in occursum eoꝝ extra castra.
visisq́ꝫ mulieribꝫ irat⁹ moyses dixit ad eos.
Cur feminas reseruastis. Nōne ipe sūt q̄ de
ceperūt filios israel. Interficite oēs q̄ noue-
rūt viros: et oēm masculū ꝟgines tm̄ reser-
uate. Fecerūtq́ꝫ ita: et reseruate sūt virgines
xxxij. milia. Et ait moyses. Quia peccastis e-
ritis im̄ūdi. qꝛ occidistis l' tetigistis mortuos
extra castra eritis septē dieb. et purificabimi
ni tertio ꝛ septimo die aq̄ aspersionis. Preda
etiā quā tulistis purificabit̄. Aurū ꝛ quicq̈d
trāsire ꝑ ignē pōt igne purificabit̄. Qd̄ autez
ignē nō pōt sustinere: aq̄ expiationis purga-
bitur. Dixitq́ꝫ dn̄s ad moysen. Tolle sum-
mam eoꝝ q̄ capta sūt. ab hoīe vsq́ꝫ ad pec⁹.
et diuides predā ex equo inter eos q̈ pugna
uerūt: ꝛ reliquā multitudinē. De parte vero
eoꝝ q̈ pugnauerūt separabis dn̄o vnā aīam
de quingentis et dabis eaz eleazaro. Ex me
dia vero parte multitudinis accipies q̈nqua
gesimū caput ꝛ dabis leuitis. Quo facto ꝑn
cipes exercitus accesserūt ad moysen: et dixe
runt. Recensuimus numeruz pugnatorum
quos dedisti nobis: et nec vnus quidem de-
fuit. Quamobrē offerimus in donarijs do-
mini. quod in preda auri potuimus inueni-
re. perichelides. armillas. anulos. dextralia.
murenulas. vt dep-
ceris dn̄m ꝓ nobis.
Susceperunt autez
auruz moyses et elea
zar ꝛ intulerūt illud
in tabernaculū.

A peri. qd̄ est circū ꝛ
chele qd̄ est brachiū.
dicūt̄ ꝑichelides. q̄si
ornamentū brachij.

De sorte duarū tribuum et dimidie.
Capitulum. L.

f Ilii autē ruben
et gad ꝛ dimidia tribꝫ manasse ha-
bebāt pecora multa nimis. Et vi-
dētes amorreā. basan. et galaad aptas peco
ribꝫ alendis: rogauerūt moysen vt terrā hāc
eis ꝯtraderet. Estimās aūt moyses ob timo
rem pugne ꝛ laboris h̄ eos q̄sisse malignos
eos appellauit: eo ꝙ fratribꝫ i erūna ꝯsistenti
bus ipi vellēt deliciari. Ipi ꝟo polliciti sunt
ꝙ mulieres ꝛ ꝑuulos ī tutis locis ordinarēt
caulas ouibꝫ ꝛ iumētis stabula fabricarent.
ipi ꝟo armati p̄cederēt frēs suos donec eos
introducerēt ad loca sua. Sub hac aūt cōdi
tione terrā seon regis amorreorū. ꝛ og regis
basan susceper̄t. Porro filij machir filij ma
nasse obtinuer̄t galaad. Jair ꝟo fili⁹ manas-
se occupauit vicos eius. ꝛ vocauit eos ano-
thiair. id ē villas iair.

Cathalog⁹. xlij. mansionū. Capi. LI.

p Onitur hic ca
thalog⁹ māsionū ab exitu de egy
pto. Fuer̄t aūt aī trāsitū maris ru
bri. iiij. ramesse. sochot. ethan. phiayroth. A
mari rubro vsq́ꝫ ad syna. viij. marahthelim.
iamsuph. qd̄ sonat mare rubrū. vel scirpeū.
Jam em̄ mare suph rubrū vel scirpe⁹ interꝑ
tatur. ꝛ potuit esse lacus scirpe⁹. quia hebrei
quālibet aquarū cōgregationē vocāt mare.
Post iamsuph desertum syn. defeta. halus.
raphidim. solitudo synai. A monte synai vs-
q́ꝫ ad cades. xxj. sepulcra cōcupiscentie. ase-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

roth.rethmõ.phares.lemna.rethsa.sedatha mons sepher.areda. maceloth.thaat.thare. melcha.esimona.moseroth.baneiachã. mõs gallaad.ietebata.ebrona.asiongaber cades. A cades vsq; ad campestria moab nouem. mons hor.salphana.phinon.oboth.ieabarim.dybon.gad.helmon.reblataim montes abarim.campestria moab.

De vrbibus leuitarũ et suburbanis.
Capitulum.LII.

i

Terũ locutus ẽ dñs ad moysen.et distinxit terminos terre ꝓmissionis.ab ortu ⁊ occasu.meridie et aqlone. Et noĩauit ꝑncipes tribuũ.q̃ transito iordane cũ iosue ⁊ eleazaro terrã diuiderẽt. Preceptiq; leuitas in oĩbus tribubꝫ dispersos habere.xlviij ciuitates ad inhabitandũ.et a muris forinsecus ꝑ circũitũ terrã mille passuũ obtinere:in q̃ suburbana essent ad pecora eoꝝ alẽda. Ex qbꝫ ciuitatibus sex essent refugij.tres vltra iordanẽ.et tres citra.de qbꝫ in deuteronomio dicet̃.

De matrimonio cõtribulum.
Capitulum.LIII.

a

Ccesserunt aũt filij machir filij manasse ad moysen ⁊ dixerũt. Filie salphaat fratris nr̃i hñt nobiscũ sortẽ ex ꝑcepto dñi. Si ergo nupserint viris tribꝫ alteri⁹. qꝛ filij earũ sequent̃ tribũ pr̃is.minuet̃ hereditas nr̃a et sortiũ distributio ꝯfundet̃ ĩ iubileo. Occasione g̃ filiarũ salphaat.lex hec ꝓmulgata est a dño ꝑ moysen. Oẽs viri ducant vxores de tribu et cognatione sua vt hereditas ꝑmaneat in familijs:ne cõmisceant̃ tribꝫ.sed maneant vt a dño seꝑate sunt ⁊c̃.

Historia deuteronomij. Capitulũ.I.

q

Uinta et vltima distinctio hui⁹ historie dr̃ elledebarim: qd̃ sonat. Hec sũt verba. Grece aũt dr̃ deuteronomi⁹.i.secũda lex. Deuteron eñ scd̃a nomia lex. Ex hoc noĩe q̃dã errãtes dixerũt duas esse leges. Unã datã a deo:q̃ in ꝑcedẽtibus libris cõtinet̃. Alterã datã a moyse:q̃ in h̃ libro. Attendẽtes in assertionẽ sui erroris.qd̃ de illa legit̃ supra. Locut⁹ est dñs ad moysen et ad oẽm israel. De ista dr̃. Locut⁹ est moyses Ad hec dicebãt q multa hic legũtur que nõ supra.quedã q̃si cõtraria.qd̃ non fieret si hic esset ꝑdictoꝝ repetitio. Veri⁹ sentiendum est.qꝛ hic penthateucus nõ est nisi lex vna.q̃ etiã ab apostolo ⁊ alijs sepe vocatur lex moysi q̃ lex dei. Hebreus etiã vocat hos q̃nq; libros thorath.id est legẽ. nec ob aliud dr̃ liber hic lex scd̃a.nisi qꝛ predicta hic iterant̃:q̃si lex iterata. Iterant̃ etiam hic tria: tribꝫ de causis.ꝑterea ⁊ ceremonie ad cõmendationẽ memorie ⁊ ipoꝝ cõfirmationẽ. Beneficia dei ad roborandã dilectionẽ dei in illis. Flagella que sustinuerunt murmurãtes ad incutiendum timorẽ. Si vero in hac iteratione videtur aliqua ꝑdictis inesse cõtrarietas in superficie verborũ:in intellectu tñ nulla est. Fuerunt etiã qui dicerẽt hũc librũ factũ a iosue transito iordane.qꝛ legit̃ in ꝑncipio. Hec sunt verba que locut⁹ est moyses trans iordanem. Pro situ eñ terre ꝓmissionis sacra scriptura dicere consueuit:vltra iordanem vel citra. Dicitur tñ liber moysi.vel

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

iosue, quia quod moyses verbo tradidit: iosue redegit in scripto. Videt̄ etiam Hieronymus velle q magnā iosue huius libri scripserit partem. Verius videt̄ esse q scriptus sit a moyse, et loquit̄ moyses de se tanq̄ de alio. Vel hoc in principio apposuit esdras: sicut ꝛ in fine de morte moysi. presertim cum circa finem libri legatur. Scripsit moyses legē hāc Et paulo post. Postq̄ scripsit moyses legis hui⁹ in volumine: p̄cepit leuitis. tollite librū istū et ponite in latere arce federis. Legit̄ q̄z longo tempore post inuentus in hierusalez deuteronomius in arca.

Epilogus cum additionib⁹ ꝛ determinationibus. Capitulum. II.

Quadragesimo

anno ab exitu filioꝝ israel de egypto. xj. mense. p̄ma die mensis. videns moyses diem mortis sibi imminere: locutus est ad oēs filios israel, et cepit legē explanare. cōgregans eos s̄m iosephū ad iordanem in loco vbi nūc ciuitas abidal est locusq̄ palmarū. Sane recapitulationē moysi p̄sequentes q̄ supra dicta sunt omittemus superaddita dicemus. quedā que videntur cōtraria memorabimus determinādo. Itaq̄ in recapitulando ait moyses. Dixi vobis illo t̄pe. Nō valeo solus negocia vestra sustinere. date ex vobis viros sapiētes: et ponā eos tribunos centuriones q̄nq̄genarios ꝛ decanos. Hoc videt̄ ꝯtrariū p̄dictis. Supra em̄ cōsilio ietro dixit hoc factū esse. vtrūq̄ vero factum fuit. Primo em̄ ad ꝯsilium soceri faciendū secreto disposuit. postea auctoritate et assensu populi cōpleuit. Ex etiā dicit hic moyses. Dixistis mihi. Mittam⁹ viros q̄ ꝯsiderēt terrā Supra vero legit̄ dixisse dominū. Mitte viros nō est cōtrariū: quia ad suggestionē populi ꝯsuluit dominū: q̄ dixit. Mitte. Ad pusillanimitatē quoq̄ eorum cōfortandā: iterauit moyses de victoria og regis basan. q̄ restiterat de stirpe gigantiū. et in argumentum magnitudinis eius monstrat̄ lectus ferreus ipsius in rabath filiorū amon nouē cubitos habēs longitudinis: ꝛ q̄ttuor latitudinis.

Supra i exodo cap. xviij. Egressus ē aūt ietro.

De ciuitatib⁹ refugij trans iordanem Capitulum. III.

Separauit moy

ses tres ciuitates refugij trās iordanem bosor in tribu ruben. ramoth galaad in tribu gad. golan in basan ī tribu manasse. Haruz hic vsus erat. Si q̄s nolens hominē occidisset: cōfugiebat ad aliquam harū. et ibi a cōsanguineis occisi tut⁹ erat. Si enim extra fines alicuius harū inuenisset eum, qui vltor sanguinis effusi esse debebat: impune p̄cutiebat homicidā. Erat autem in ea fugitiuus vsq̄ ad recōciliationē cum propinquis. vel vsq̄ ad mortez summi pontificis: in qua huiusmodi oēs fugitiui redibant securi ad p̄pria. Tū si p̄pinqui occisi volebāt illū impetere q volēs occidisset. et corā ciuib⁹ vrbis ei⁹ hoc p̄barēt: tradebatur eis ad occidendum.

De precepto dilectionis. Capitulum. IIII.

Addidit quoqz

moyses. Diliges dominū deum tuū ex toto corde tuo. et ex tota aīa tua. et ex tota mēte tua ꝛ ex tota fortitudine tua. Addidit q̄z cū de māna iteraret. Nō in solo pane viuit hō sed in oī v̄bo qd̄ p̄cedit de ore dei. Panē vocauit hic omnē cibū hominū. Consueuit em̄ scriptura panem p̄ cibo ponere Et est sensus. Nolite mirari si cibū insolitū dedit vobis dn̄s. q2 nō in solis vsitatis cibis vita hominis stabilita est apud deū. sed solo verbo potest creare noua ex quibus viuat homo. Addidit quoq̄ inter beneficia q per. xl. annos in deserto vestimenta eorū non defecerant vetustate. nec sotulares attriti erāt. et q euaserant serpētes flatu vrētes circumstātia. q̄s ob hoc forte supra dixit ignitos. et scorpiones. ꝛ dipsades. que latine situle dicunt̄. quia perimūt hominē siti. et adeo parue sunt: vt cuz calcant̄ vix videant̄. cui⁹ venenū ante extinguit q̄ sentiatur. nec tristiciam sentit moriturus Dicit̄ aūt situla per cōtrarium. vas em̄ quod situla dicitur aufert sitim. hec affert sicut pharetra q̄ infert mortem. feretrum: quia fert vel aufert mortuum. Ut etiam ostenderet que necessi-

Alibi ponunt̄. x. p̄cepta. Sed nota q sub his dub⁹ cōtinent̄ illa. Hoꝝ em̄ p̄mū cōplectit̄ tria. secunduz cōtinet septē.

62

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

tas incumberet eis obseruãdi p̄cepta dñi in
terra ꝓmissionis. addidit. qꝛ nõ erat terra il-
la sicut terra egypti: que beneficio fluminis
fecundat̃. vbi ꝑ ortos aque deriuãt̃ irrigue:
sed erat montuosa ⁊ campestris: de celo plu-
uiam expectãs. et ideo plurimũ ibi colendũ
deũ vt daret eis pluuiã tꝑibꝫ suis. tẽporaneã
scꝫ ĩ autũno. in vere. vl' ĩ hyeme. iactis semini
bus nutriẽdis: et serotinã ad crementũ ĩ ve-
re vel estate. Addidit q̃ꝫ de terminis terre ꝓ-
missiõis dicẽs. Oĩs loc⁹ quẽ calcauerit pes
vester: vester erit a deserto qd̃ est ĩ meridie. et
libano q̃ in septẽtrione. et flumĩe magno eu-
frate q̃ est in oriẽte. vsqꝫ ad mediterraneum.
erunt termini vestri. hoc est mare qd̃ tyrrenũ
dr̃. Addidit q̃ꝫ ꝙ benedictiões ⁊ maledictio-
nes scriptas in libro ħ trãsito iordane in in-
gressu suo dicerẽt in hũc modũ. Sex tribus
maiores natu ascẽderẽt montẽ garizim cũ sa
cerdotibꝫ ⁊ leuitis. ⁊ sex minores montẽ ebal
e regiõe. et q̃ in garizim oẽs bñdictiões dice
rẽt suꝑ legis obseruatores. ⁊ q̃ in ebal respõ
derẽt amẽ. Post ascẽderẽt sacerdotes ⁊ leui-
te cũ alijs sex tribubꝫ ĩ ebal ⁊ simul oẽs male
dictiões imprecarent̃ trãsgressoribꝫ ⁊ q̃ in ga
rizim responderẽt amẽ. Et nota qꝛ cũ enume
rat gẽtes q̃s eiecerũt de terra ꝓmissionis fere
vbiqꝫ sex noĩat. chananeũ. amorreũ. phereze
um. iebuseũ. eueũ. etheum. In hac ꝟo itera-
tione nomĩat septimũ gergeseũ. Itẽ nota qꝛ
abrae ꝓmissum ẽ ꝙ decẽ deleret: q̃ tũc reuera
ibi erãt. Sꝫ cũ venerẽt illuc filij israel: iã tres
erãt delete. Filij loth deleuerũt gigãtes. filij
esau horreos. capadoces ꝑtẽ eueoꝝ.

De decima secunda.
Capitulum. V.

Addiditqꝫ moy
a ses. qꝛ nõ liceret eis comedere de-
cimã in oppidis suis. nec primoge
nita pecoꝝ. nec ꝓmitias laborũ. nec votiua.
nec spõte oblata. sed tm̃ corã dño ĩ loco quẽ
elegerit dñs ibi cũ vxore comederẽt et libe-
ris. seruo et ancilla ⁊ leuita q̃ cõcellane⁹ essꝫ.
In quo p̄cepto vident̃ fraudari leuite q̃bus
ꝓmissa debebant̃. Proinde dicũt quidã hoc
semel factũ: cum ꝓmo scꝫ terrã obtinuerunt.
Tũc em̃ obtulerunt p̄dicta dño: ⁊ deinceps
reddiderunt ea leuitis. Sed hoc nihil est. qꝛ
nondũ dñs locũ sibi elegerat in terra ꝓmis-
sionis. Alij dicũt: qꝛ singulis annis hec fie-
bant sic. Primã partẽ decime totius vt pri-
mam geligmam grani. primã amphorã vi-
ni vel olei separabat sibi q̃ decimã dabat le-
uitis. et illã modicã partẽ decimarũ ferebat
secum in hierusalẽ: et epulabat̃ inde corã do
mino. Et hoc inde cõiectant. qꝛ hec decima
p̄cipitur poni in cartallo: qd̃ modicũ vas est
nec verã caperet decimã. Sed hic de primo
genitis et primitijs votiuis ⁊ spontaneis ni-
hil habẽt determinatũ. Vñ verior est hic tra
ditio hebreoꝝ. Singulis annis hebrei faciũt
duas decimationes bonoꝝ suoꝝ. Primã se-
parabãt leuitis. de hac dictũ est. Desudet ele
mosyna in manu tua donec inuenias iustuꝫ
cui des. i. illũ cui debes. Iteruꝫ nouẽ reliq̃s
partes decimabãt. et hanc secundã decimaꝫ
sibi reseruabãt. et ex ea ter in anno cũ ascen-
debant in hierusalẽ oblationes ⁊ epulas sibi
et domui sue faciebãt. ⁊ leuitã cõcellaneum
qui etiam cum eis ascenderet inuitabãt. In
eosdem vsus reseruabãt sibi secundum ani-
mal post primogenitum quasi secundũ pri-
mogenitum. et similiter post primitias tan-
tundẽ sibi reponebãt quasi secundas primi-
tias. Qui autẽ ampliora his illis tribꝫ festis
expendere volebat aliqua de bonis suis ad-
huc separabat et cuꝫ p̄dictis reseruabat: vo-
uens illa dño. Preterea etiã quidã ĩ illis so-
lennitatibꝫ p̄ter ea q̃ diximus sponte quedã
expendebãt ad honorẽ dñi: ⁊ hec secundaria
p̄cepit moyses ferri ad locum sanctũ ⁊ come
di corã dño. Tamen remotioribꝫ licebat ista
vendere in loco suo et ferre preciũ secũ ⁊ eme
re sibi in hierusalẽ quod desiderabat anima
sua. Preterea tertio ãno duabꝫ decimis sub
latis vt diximus: tertiã faciebant iterũ deci-
mationẽ in vsus pauperũ: et hãc reponebãt
apud se vt haberẽt vñ darẽt ꝑegrino ⁊ adue
ne. pupillo ⁊ vidue egentibꝫ. et etiã leuitis si
indigerẽt. In vsus vero ꝓprios ex hac nihil
expendebãt: et de hac dictũ est. Omni peni-
tenti te tribue. Addidit quoqꝫ ꝙ si etiam fra
ter aut vxor. aut filius. aut amicus specialis
ꝑsuaderet aliquẽ ad cultũ idoloꝝ. forte ꝓpter
affluentiam que sequebat̃ gentiles nõ occul
taret eum. sed cõuictum aut cõfessum popu-
lus obrueret lapidibus. et ille cui persuase-
rat primus imponeret manus suas suꝑ eũ.
Eodem modo ciuitas aduersus ciuitatẽ in-
surgeret et deleret eã: si ꝑsuaderet recedere a
cultu dei. Incissuras etiã ⁊ caluitiũ fieri suꝑ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

mortuos prohibuit, quod ⁊ sanguinẽ suum fundere: et capillos tõdere: et sacrificare mortuis vt ⁊ ethnici faciũt. Prohibuit q̃qꝫ morticina comedi. Sed addidit, quia ⁊ illa sibi ⁊ immũda possent dare aut vendere ꝑegrinis et aduenis, quia nationes alie licite multꝫ vescuntur que interdicta sunt hebreis. Septimo quoqꝫ anno quietis terre addidit moyses, ne creditor exigeret debitũ a debitore hebreo dumtaxat. A peregrino poterat exigere. et ob hoc vocauit annũ illũ annũ remissionis: nõ illius tñ cuiꝰ erat iubileꝰ. In iubileo eñi dimittebant debita: in hꝰ differebãt petere. Prohibuitqꝫ in ꝓmogenitis boƀ arari ⁊ vellera ꝓmogenitoꝝ tonderi. Per qđ innuit nihil de ꝓmogenitis debere sumi vel fieri in vsos ꝓprios: qꝛ leuitarũ erat. Et si maculã haberet ꝓmogenitũ poterat comedi in loco suo: sed nõ corã dño Repetẽs q̃ꝫ moyses de festo pentecosten ait. Septẽ hebdomadas numerabis tibi ab ea die q̃ falcẽ in segetẽ miseris: ⁊ celebrabis diẽ festũ hebdomadaruꝫ dño deo tuo. Hoc vt dicit Hieronymꝰ hebrei nec ad lr̃aꝫ nec ad spiritũ custodiũt. Tũc eñi nõ eodẽ die fieret pentecostes: qꝛ aliȷ̃ tardius, aliȷ̃ citius metũt ꝭm statũ regionũ suaꝝ. Fuerũt etiã qui dicerẽt queqꝫ agricolã a prima die messionis sue. l. dies cõputasse, et ea die sibi ⁊ suis epulũ solẽne parasse et diẽ festum egisse. Nec quidẽ pentecosten legalem sed ꝓ collectis oĩbus q̃si t̃ie agebãt solennẽ Tradit iosephꝰ. qꝛ. xv. luna phase die. l. solẽni azimoꝝ offerebãt grana ↄfricata dño. Et hec erat missio ꝓma falcis in segetẽ. et a. xvj. luna numerabant septẽ hebdomadas: post quas faciebant pentecosten. Quidam tñ dicunt vt ꝓdictũ est a die dñica que est in festis azimorũ debere numerari septẽ hebdomadas, quia legitur in leuitico. Ab altera die sabbati numerabitis.

In veritate a. l. die azymoꝝ ꝓma est ꝓma dies pentecostes cuius festi secunda die duo panes noui offerebantur, ⁊ ita duos dies. l. intellige. In primo primũ diẽ pentecostes, secũdo secundũ diẽ eiusdẽ festi.

De appellatione populi ad summũ sacerdotem. Capitulum. VI.

Recepit quoqꝫ
p iudices ciuitatum sedere in portis quasi iudicaturos intrinsecus et extrinsecus de finibus ciuitatis. ⁊ vt in ore duorũ vel trium testiũ periret qui interficeret ab eis: et ꝙ manus testiũ ꝓma fieret in illũ. Et si cõtingeret iudices illos ambigere de sententia aliq̃: ascenderet ad summũ sacerdotẽ: et qđ ille iudicaret fieret. Et si quis sentẽtie eius nõ obediret interficeret. De his iudicibꝫ ciuitatũ dicit iosephus ꝙ septẽ eligebant in singulis ciuitatibꝫ: ꝟtute et studio iusticie accepti. Unicuiqꝫ vero eorũ dabant duo viri ministri de genere leuitarũ. Testimoniũ mulierũ nõ admittebãt ꝓpter leuitatẽ. nec seruorũ ꝓpt̃ ignobilitatẽ animi: ꝑ qua de facili vel pro timore poterãt corrumpi: vel lucro. In appellationibus nõ licebat põtifici iudicare sine ꝓpheta ⁊ senioribꝫ loci illiꝰ quẽ elegerat dñs.

De iusticia regis.

Capitulum. VII.

Ddidit etiã ꝙ si qñqꝫ regeꝫ
a sibi crearent: nõ alienigenã sed cõtribulem assumerẽt qui sine ↄsilio pontificis et senioruꝫ nil ordinaret. In ocio semꝑ deuteronomiũ legeret. vxores sibi non multiplicaret ne auerterẽt eũ a recto. Equos aũt aut opum pondera nõ multiplicaret ne potentior factus seuiret in subditos. terminos terre ꝓprie vel aliene nõ mutaret. Non eñi ꝓcul est vt leges transcẽdat q̇ metas terrarũ trãsmutat. Hoc preceptũ plurimũ trãsgressus est salomon q̇ gloriatꝰ est: ꝙ tantũ reliquerat in hierusalẽ auri et argenti: q̃ntũ inuenerat ibi eris ⁊ ferri. Tandẽ tñ penituit vt tradũt: de quo post dicet.

De maleficiis abiȷ̃ciendis.

Capitulum. VIII.

Nterdixit quo
i qꝫ secum habere ariolos. id ẽ inspectores fibrarũ circa aras pro cognoscẽdis futuris. et cõiectores somnioꝝ. et augures. i. gestꝰ auiũ aut garritus attendẽtes. maleficos. i. ĩmolãtes pueros demõibꝫ. vel saltẽ lustrantes. incãtatores. i. ꝓstigios q̇ intuentes fallũt. phitones. i. ventriloq̃s: q̇ ꝑ spm̃ malignũ loquũt. a phitone. i. apolline sic dictos. diuinos. i. aruspices. i. astroꝝ inspectores. necromãticos q̇ sacrificiȷ̃s vel carminibꝫ euocãt mortuos. qꝛ ꝓphetã suscitaret eis deus de gente eoꝝ: illũ audiret.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

De talione legis.
Capitulum. IX.

E talione quo/

d q; legis occasiõe falsi testis appo/suit: vt si diligẽtissime pscrutãtes deprehẽderẽt falsum testẽ: redderẽt ei qd co/gitauerat facere, pximo suo aiam p aia. ocu/lum p oculo. dentẽ p dente, pedẽ p pede.

De timidis ⁊ sollicitis remouendis ab ex/ercitu. Capitulum. X.

Ddidit quoqz

a de exercitu pgressuro ad pugnã/dũ. vt pus sacerdos exercitũ ad/moneret ne timeret hostes: et sperarent tm̃ in domino: nõ in armis et robore suo. dein/ceps quisq; princeps turme sue loqueret: et diceret. Qui ex vobis ẽ formidolosus reuer/tat, ne pauere faciat fratres suos perterritus etiaz sollicitos p negocijs impfectis q̃ reliq̃/rant reuerti pciperet. Specificabat autẽ tria negocia. quib maxime affect⁹ tenet hũan⁹: dicens. Quis est homo q̃ edificauit domuz nouã et nõ dedicauit vel initiauit eaz reuer/tatur: ne forte moriat in bello, et ali⁹ dedicet eã. Quis ẽ homo q̃ desponduit vxorẽ ⁊ nõ ac/cepit eã. reuertat ne forte moriat: et ali⁹ acci/piet eam. Quis est homo q̃ plantauit vine/am: ⁊ necdũ fecit eam cõem. de q̃ omnib ve/sci liceat. reuertat ne forte moriatur: et alius fungat ei⁹ officio. Qd sic intelligitur. Si no/uella vinee plantatio ante q̃rtum annũ fru/ctum faceret. imunda erat. quia natura pter temp⁹ vim fecisse videbat nec ex ea pmitias deo offerre. vel quippiã edere licebat. Quar/to ãno vindemiabat domino Dẽm ei fructũ ei⁹ anni deferebat homo ad vrbẽ sanctã cuz secunda decima aliarum frugũ. vt epularet ex eis coram domino. Quinto anno fiebat homo dñs vinee. et videmiabat sibi Sexto anno et deinceps erat q̃i omnib: cõmunis fm ↄsuetudinem eoruz talem. Iter agentib licebat intrare vineas ⁊ pomeria. et tanq̃ de pprijs satiari. sed extra deportare fas nõ erat neq; vindemiantes de his q̃ ad torcular por/tabant gustare phibebant sibi occurrentes. Alia translatio plana est. Quis est homo q̃ plãtauit vineã. et de nouella ei⁹ nõ bibit ⁊c.

Ne fedus inirent cum gentibus
Capitulum. XI

Ddidit quoqz

a ne cum gentib terre pmissionis fedus inirent: sed penitus extir/parent. in quo post grauiter peccauerũt. Cũ finitimis aũt gentib pacifici q̃ntũ possent ⁊ federati essent. Addidit quoq; ne in obsidio/ne succiderẽt arbores fructiferas ad facien/das machinas. Itẽ si inuẽtus fuerit occisus sed a q̃ nescit: seniores de pinqua vrbe occi/derent iuuencã ⁊ lotis manibus sup eam sa/cerdotib iurabũt de innocentia sua. Egressi vero ad pugnã si in numero captiuoꝝ mu/lierẽ quis videret pulcrã virginẽ seu iã nu/ptam. et voluerit eã habere vxorem nõ pus cubile ei⁹ ascẽdet donec illa raserit caput. et circũcidat vngues: et lugubre scema suscipi/ens defleat parentes ⁊ amicos q̃s amisit in bello. xxx. dieb. vt tãdẽ luctu saciata ad epu/las nuptiales cõuertat. Tũc liceat viro eam humiliare. Et si satiatus fuerit: et nec sederit animo eius: dimittat eã liberã. Nõ em̃ licet ei aut reuocare eã in fuitutẽ. aut venundare alij. Maleficuz q̃q; suspensum in patibulo ea die iussit deponi. ⁊ cadauer ea die sepelire quia maledictus erat oĩs pendens in ligno. id est sufficit ad penã. q: turpẽ et maledictaz suscepit mortẽ ne vltra ius tenderetur pena. Abominabile quoq; dixit apud dominuz. si aut mulier veste virili; aut vir veste femi/nea vteretur.

De his quib nõ erat phas intrare eccle/siam dei. Capitulum. XII.

Ddidit quoqz

a de differentia ingredientiũ eccle/siam dei sic. Nõ intrabit eunu/chus attritis vel amputatis testiculis: vl' ab sciso veretro ecclesiã dei: nec manzer vsq; ad decimã generationẽ. Amonites ⁊ moabites post decimã generationẽ nõ intrabit in eter/nũ. q: hi populi ppinqui hebreis exeuntib de egypto occurrerũt eis cũ pane tm̃: cũ sci/rẽt eos laborare siti i deserto: ⁊ ↄduxerũt ad/uersus eos balaã filiũ beor. Preterea q̃ plu/res eoꝝ seducti fuerũt p mulieres eorundẽ. Põt ingressus i ecclesiã dici igressus i atriũ mũdorũ a q̃ arcebãt

q̃dã i eternũ. q̃dã ad tpus scz vel vsq; ad aliquẽ terminũ die/

Quattuor erãt atria vnũ leuitaruz. scõm israelitarũ, mundorũ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

rũ suoꝝ. de qbꝫ alibi
vel vſqꝫ ad terminũ
ſucceſſionũ de qbus
hic agiꝰ. Hebreꝰ ve-
rius tradit dicẽs. In

q̃ tactu mortuoꝝ vel
alio nõ erãt immũdi
tertiũ immũdoꝝ. q̃r-
tum gentilium.

gredi eccleſiã dei eſſe de filiabꝫ iſrael ducere
vxorẽ. et ſic in ſe et in genere ſuo fieri de pplo
dei. Tñ ſcdm h̃ fruſtra videꝛ pmiſſum eẽ de eu-
nucho: cũ nõ poſſit ducere vxorẽ. ſed nec ſi il-
le vellet vxorẽ ducere de iſrael ob pecuniam
vel hereditatẽ vel ob quãlibet cãm: ei nõ li-
ceret. Forte quia niſi ſolũ manzerẽ nomina-
uit: nõ excludebaꝛ ab eccleſia ſpurius et no-
thus. Manzer autẽ ꝓprie eſt de ſcorto natꝰ.
Spurius de cõcubina ꝑ ſpurcicia inconti-
nentie. Nothus qui de adultera. Videꝛ enĩ
cũ nõ ſit verus de matrimonio filius ſicut ⁊
nothas febres dicimus que vere q̃rtane aut
hmõi videnꝛ: nõ ſunt aũt. Manzer ergo nõ
copulabitur filiabꝫ iſrael. nec filius eiꝰ etiaꝫ
de legitima. nec nepos vſqꝫ ad decimũ ſuc-
ceſſorẽ. Hic poterat intrare eccleſiã dei. quia
penitus extincta erat memoria antiqui ob-
probrij. Eccleſia nõ ſolũ manzeres: ſed ⁊ ſpu-
rios excludit ab ordinibꝫ. De hoc ꝙ ꝓhibiti
ſunt duo populi pdicti ĩtrare Augꝰ. dicit. qꝛ
in decima generatõe poterãt ꝓpter ruth mo-
abitidem q̃ intrauit. de qua boos filius ſal-
mon genuit obeth. Sed quia generationẽ
ruth neſcimus: ab abraã cõtemporaneo mo
ab decẽ numerauimus generatiões vſqꝫ ad
matrimoniũ ruth. Qꝫ aũt additũ eſt in ꝓhibi-
tione in eternũ: ꝑ hoc qꝺ ibidẽ pmiſſum ẽ de-
bet exponi. ſcꝫ niſi poſt decimã generationẽ.
Vel quia dixit amonites ⁊ moabites: q̃ no-
mina ſunt maſculini generis. nec dixit amo-
nitis vel moabitis de viris facta ẽ ꝓhibitio:
nõ de mulieribꝫ. qꝛ forte nec mulieres occur-
rerũt hebreis in deſerto.

De prohibitione proſtibuli.
Capitulum. XIII.

Ddidit quoqꝫ.

a Non erit meretrix nec ſcortator ĩ
iſrael. Non offeres mercedẽ pro-
ſtibuli. nec pciũ carnis in domũ domini tui.
quia vt dicit ioſephus mercedẽ pro coitu ca-
nis venatici vel cuſtodis gregum nõ licebat
offerri. quia ex his q̃ de cõtumelia ꝓcedunt
diuinitas nõ delectatur. Item. nõ fenerabis
pecuniam ad vſuraꝫ. nec fruges. nec aliquid
aliud fratri tuo: ſed alieno. Sed quod dictũ
eſt de fratre preceptũ eſt. qꝺ de alieno ꝑmiſ-
ſio ſicut et permiſſio fuit quod ſequiꝛ de li-
bello repudij. Vir apud quẽ vxor ſua nõ in-
ueniebat gratiam ꝓpter aliquam feditatẽ que
multimode proueniũt: ſcribebat ꝙ nũqꝫ cõ-
ueniebat cum ea. et cauſam ob quã diſplice-
bat ei mulier ne cõueniret. et tradebat libellũ
in quo ſcripta erant hec mulieri vt coraꝫ ſa-
cerdotibus legeretur. Et cum iuraſſet veruꝫ
eſſe qꝺ ſcripſerat: licebat vtiqꝫ alij copulari.
Qꝫ ſi ingrederetur mulier ad alterũ: qui iterũ
daret ei libellum repudij. viro priori nõ lice-
bat eam recipere. quia abominabilẽ fecerat
eam corã domino. Modo pro nulla fedita-
te excluditur vxor: niſi ob ſolam fornicatio-
nem. neqꝫ ſic etiã licet eos migrare ad ſecun-
da vota. Tamẽ quedã eccleſie modo intro-
duxerũt de nouo leprã. quia morbus ſerpẽs
eſt ⁊ cõtagioſus. Itẽ. qui nuꝑ accepit vxorẽ
nõ produceꝛ ad bellũ. nec ei quicqꝫ neceſſita-
tis publice iniungetur: vt vno anno letetur
cum vxore ſua. Poteſt auteꝫ intelligi annus
iſte nuptialis: nõ vſualis decẽ menſium tm̃.
iuxta quẽ numerũ diciꝛ annus luctus. quia
mortuo viro nõ licet vxori trãſire ad aliũ añ
decẽ mẽſes. qꝛ forte cõcepit de pmo ⁊ poſſet
fieri dubiũ cui viroꝝ aſcribendus eſſet par-
tus. Item. prohibuit quoqꝫ ne liberi ancil-
las ducerẽt vxores.

De plagis quaꝝ maior erat q̃dragenaria
Capitulum. XIIII.

Terũ ſi viderit

l iudex reũ dignũ plagis tm̃. ꝓſter-
net eũ corã ſe et faciet eũ verbera-
ri. Pro mẽſura peccati erit ⁊ plagarũ modꝰ.
ita dũtaxat vt q̃dragenariũ numerũ nõ exce-
dat. Sic ⁊ penitẽtes excõicatos plagis cedi-
mus ſcdm numerũ verſuũ alicuiꝰ pſalmi. quẽ
dũ cedimꝰ cantamꝰ. Ioſephus dicit. xl. pla-
gis vna minꝰ habena publica verberandũ.
Liberũ autẽ hominẽ turpiſſimũ erat penaꝫ
hanc ſuſtinere.

De ſuſcitatione ſeminis et modis diſcal-
ciandi. Capitulum. XV.

Tem que ſine fi

l lijs a viro fuerit relicta: accipiet eaꝫ
frater eiꝰ. ⁊ pmogenitũ ex ea filium
fratri ſuo defuncto adnoĩabit. i. filium fratri

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

defuncti nō suū vocabit: ⁊ dimittet hereditatis successorē quē suscitabit ex si noluerit frater suscipe relictā q̃ sibi debetur ex lege: interpellabit mulier iudices ĩ porta. Et accersito eo si accipe eā noluerit: mulier corā eis tollet calciamentū de pede eiꝰ. ⁊ spuet in faciē eius et dicet: domꝰ eius domus discalciati obprobriū in israel. Alibi legit̃ ꝙ q̃ ductur erat eā alius discalciabat illū ſm qđ iohānes dixit. Nō sum dignꝰ soluere corrigiā calciamenti eiꝰ. Qđ forte fiebat: si p̄sto erat aliꝰ ducturus eā si frater repudiaret. Qñq̃ em̄ nullus ducturꝰ erat eā ⁊ tūc mulier discalciabat̃. Qñq̃ etiā frater nō interpellante muliere, ꝓfitebat̃ iudicibꝰ se nolle habere eā: ⁊ tunc ip̄e seipsum discalciabat. Vñ alibi legit̃ ꝙ nolēs suscitare semen fratris se discalciabat. Itē. Si mulier apprehēderit virilia alterius viri rixātis cū viro suo abscides manū eiꝰ. nec flecteris sup eā miscđia aliq̃. Item. Nō habebis pondus et pondus. mensuram et mensurā. id ē maiorē q̃ emas. minorē q̃ vendas. Hoc em̄ abominabile est dño.

De semine agroꝝ. Capitulū. XVI.

Addidit quoq̃

moyses de quibusdā ꝑmixtionibꝰ rerū diuersi generis cauendis dicēs. Nō seres vineā tuā altero semĩe grani vel legumĩs. ne ⁊ semētis q̃s seuisti. et q̃ nascunt̃ ex vinea parit̃ sanctificent̃. ne sc̄z vnā decimā ⁊ singulares primitias des tāq̃ de vno agro: cū de vtroq̃ fructu sepatim danda sint. vel ne hac occasione velles p̄mitias semētis vl' vini nō dare: q: sil' nō sanctificant̃. Nā semētis p̄mo āno: vinea q̃rto. Facta g̃ altera sanctificatiōe. forte putares sufficere ad vniꝰ agri sanctificatiōē. Alia lr̃a habet. Ne pariter suffocent̃. Qđ videtur velle iosephꝰ dicēs hāc cōmunionē ꝓhibitā esse. q: dissimiliū cōiunctiōe natura nō letat̃. Itē. Nō arabis in boue simul ⁊ asino. Cuiꝰ sensum ponit iosephꝰ. bobus sc̄z tm̄ arandā terrā esse vt noīe asini q̄libet alia aīalia exclusa esse intelligamꝰ. Hebrei tradūt ob hoc dictū. q: noluit dñs ſuili iumēto. i. asino regē iumentorū copulari. Quattuor em̄ q̄si regia anīalia oñdit dñs ezechieli. Homo em̄ rex oīm animaliū est: sub q̃ leo est rex ferarū. aq̃la rex auiū. bos rex iumētoꝝ. Quidā hebrei puerilius exponūt. q: sc̄z bos ruminat: putaret asinꝰ ip̄m comedere: et fame afficeret̃ ⁊ deficeret. Itē. Nō indueris vestimēto qđ ex lino lanaq̃ ꝯtextū est. q: vt dicit iosephꝰ. hec vestis solis sacerdotibꝰ erat ꝯcessa. Hoc vsq̃ adeo obseruabāt iudei. vt nec pelles nec aliquā laneā vestem nisi filo laneo cōsuant. Tradit q̃z iosephꝰ iumēta diuersi generꝭ ꝓhibita cōmisceri. ne iniuria hec transiret ad homines: vt pecudibꝰ cōmisceri licitū putarēt. multa em̄ ĩ minoribꝰ ꝓhibita dicit. ne ad maiora ꝑ simile fieret accessus.

De deletione amalechitarum. Capitulum. XVII.

Recepit etiam

p dñs vt cū dñarent̃ ĩ terra ꝓmissionis: delerēt amalech de sub celo. q: ip̄is trāseuntibꝰ ꝑ desertū plurimū nocuerūt. Extremos. s. agmĩs. i. fessos ⁊ leprosos ⁊ semine fluētes. eos sc̄z q̄bꝰ nō erat fas ingredi castra interficiētes. Et subdidit dñs huic p̄cepto. Caue ne obliuiscaris. Qđ q: trāsgressus est saul trāslatū est regnū a domo eius. Itē. cū intraueris terrā promissionis tolles de cūctis frugibꝰ tuis p̄mitias. ⁊ pones ĩ cartallo. vase sc̄z vimineo. ibiq̃ ad locū quē dominus elegerit. Et facta oblatiōe stans e diuerso altarꝭ grās ages deo corā sacerdote. q: liberauit p̄rem tuū iacob a syro eū ꝑsequēte. sc̄z laban ⁊ filios eiꝰ de egypto. et tandē dedit tibi terrā lacte ⁊ melle manantē. Hoc semel factū q̄dā tradūt in ingressu terre. sed singulis ānis tradit iosephꝰ has gratiarū actiones agēdas in scenophegia. Immo bis in die. et vespe ⁊ mane iugiter testificanda ab eis dona dei dicit. Itē. Qñ trāsieris iordanē edificabis altare dño de lapidibꝰ q̄s ferrū non tetigit. ⁊ offeres hostias dño: et scribes sup lapides oīa ṽba legis huiꝰ plane ⁊ lucide. Itē postq̃ enumerauit moyses benedictiōes obseruantiū legē: ⁊ maledictiōes trāsgressoꝝ. in fine maledictionū ait ꝓphetādo. Reducet te dñs classibꝰ ĩ egyptū ibi venderꝭ hostibꝰ tuis in seruos ⁊ ancillas: ⁊ nō erit q̄ emat. Hec ꝓphetia postea ĩpleta fuit qñ triginta iudei etiam ꝑ vno denario emebant̃. In alexandriā

In huius rei memoriam iudei etiā adhuc ingressi synagogā eorum cantāt hūc psalmū. Bñdic aīa mea dño. in q̃ ꝯtinent̃ bñficia eis p̄stita.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

em̄ vt dicit ioseph⁹ multa milia iudeoꝝ sunt vendita: et vix habuerūt emptores. In hac recapitulatiōe ponit ioseph⁹: ne venenū aut mortiferū q̄d vll⁹ israelitarū habeat. et apud quē inuentū fuerit moriat. hoc patiētes ꝙ il le cōtra quē ꝯfectū ꝓbat pateret.

Q. moyses tradidit deuteronomiū leuitis.
Capitulum. XVIII.

Acta recapitulatione tradidit moyses deuteronomium leuitis vt reponerēt eam in arcam federis domini: vt septimo anno remissionis legeretur vniuersis vtriusq̄ sexus audientib⁹ in dieb⁹ scenophegie a summo sacerdote in edito: vt ait ioseph⁹. Itēq̄ ait moyses. Scio intentionē vestram ꝛ ceruicem durissimā. Adhuc viuente me vobiscū sp̄ cōtentiose egistis ꝯtra dn̄m. q̄nto magis cū mortu⁹ fuero. Ideo iterum moneo vos ne faciatis. Ideo ꝓo qꝛ in testimoniū hui⁹ admonitiōis boīm mihi deest testimoniū: aut inutile esset qꝛ mortales sunt: immortalia elementa in testimonium inuoco.

Canticū testimonij.
Capitulum. XIX.

Ocutusq̄z ē moyses audiēte vniuerso cetu ꝟba carminis hui⁹. Audite celi q̄ loq̄r. Audiat terra ꝟba oris mei ꝛc̄. Cui⁹ carminis hūc versum ad lr̄am tm̄ exponim⁹. Cōstituit terminū populoꝝ iuxta numerū filioꝝ israel. i. f̄m numerum ꝑsonarū q̄ intrauerūt egyptū posuerat dn̄s nationes linguarū. Hebre⁹ sic legit. Cōstituit dn̄s terminos ꝑploꝝ. sed terminos filiorū israel ꝯstituit iuxta numerū. q. d. Israel tā q̄s charū numerauit: alios quasi viles numero non distinxit. Alia editio habet. iuxta numerum angelorū dei.

De morte moysi postq̄s bn̄dixit populo.
Capitulum. XX.

Ocutusq̄z ē dominus ad moysen eadē die. Ascēde in montē abarim in montē nebo. i. ꝑ illū transi in istū: et vide terrā chanaā et morere. Sed an̄q̄s ascēderet moyses bn̄dixit filios israel. Benedictionē vero incepit in hūc modū. Dn̄s de syna venit: ꝛ de seyr ort⁹ est nobis. Apparuit de mōte pharan i. dextera ei⁹ ignea lex. Tradunt hebrei ꝙ dn̄s misit angelos suos ad idumeos: et ad ismaelitas in pharan et obtulit eis legē suaꝫ. Quā cum recipe nollet: venit ad iudeos in montē syna cū multis milib⁹ angeloꝝ. Datis benedictionibus singularū tribuū: ascēdit moyses sup nebo vsq̄ in verticē ip̄i⁹ q̄ dr̄ phasga. ꝛ ostēdit ei dn̄s oēm terrā ꝓmissionis vsq̄ ad mare nouissimū. et ꝑtē australē. et latitudinē campi hiericho: q̄ alio noīe dicta est ciuitas palmarū. vsq̄ segor. Mortuusq̄ est ibi moyses in terra moab iubente dn̄o. et sepeliuit eum dn̄s ministerio angeloꝝ in valle terre moab et nō cognouit hō sepulcrū ei⁹ vsq̄ in hodiernū diē. Qd̄ ideo factū autumāt hebrei: ne ip̄i moysen ꝓ deo colerēt: qꝛ ꝓni erāt ad idolatriā. Moyses. cxx. annoꝝ erat qn̄ mortu⁹ est. necdū tn̄ caligauerat ocul⁹ eius: nec dētes ei⁹ moti sūt. Et fleuerūt eū filij israel. xxx. diebus. Et nō surrexit vltra ꝓpheta in israel sic moyses: quē nosset dn̄s facie ad faciē. i. adeo familiarit. Hoc capitulū finale vt ferūt appo suit esdras sic ab illo loco. Ascendit moyses vsq̄ ad hūc locū. ferūt iosue apposuisse.

Incipit ꝓfatio in historiā libri iosue.

65

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Incipit prefatio in historiā libri Josue

l

Jber iosue

a noīe auctoris censet̄ q̇ ꝛ iesus dict⁹ est. Nā iosue et iesus idē est nomē. Cognominat⁹ est aūt a pr̄e iesus naue vel Josue bennun. i. fili⁹ naue vel fili⁹ nun. qđ idē est. Cognoīatus est aūt sic. ad differentiā iesu filij syrach ꝑnepotis iesu magni sacerdotꝫ: q̇ sc̄psit ecclesiasticū. Et nota ꝙ ꝧm hebreos hic incipit sc̄ds ordo veteris testamēti. Qui distinguūt vet⁹ testamētū in tres ordines. Primū vocāt legē. sc̄dm ꝓphas. tertiū agiographa. In lege ponūt q̇nqꝫ libros moysi. In ꝓphetis octo iosue. iudicū. samuel. malachim. esaiam. hieremiā. ezechielē. xij. ꝓphetas. In agiographis ponūt nouē libros veteris testamēti. Qui supsunt. hi dicunt̄ agiographa. i. sanctoꝝ sc̄pta. qđ nomē cōe ē oīb⁹ sacre sc̄pture libris Et qꝛ hi nouē nō habuerūt eminētiā p̄ ceteris ꝧm quā agnoīarent̄: cōmuni noīe cōtenti sunt. sicut hoc nomen cōfessor generale ē omnium sanctoruꝫ ꝛ tn̄ quidā illoꝝ ꝧm eminentiā aliquā quam habent alijs noībus censent̄. dicūtur alij apostoli. alij martyres et hmōi. In hūc etiā modū vltim⁹ ordo angeloꝝ cōmuni noīe oīm nūcupat̄. Origen̄. aūt ꝧm grecos ī ꝑmo ordine se

Job. dauid. tres libri salomōis. daniel. paralipꝑomē. esdras. hester. sapiētie. ecclesiasticus. iudith. thobias. pastor machabeoꝝ apocrifa sūt. qꝛ auctor ignoratur eorum. sed qꝛ de veritate non dubitat̄ ab ecclesia recipiunt̄. Si aūt nec auctor nec veritas sciretur non reciperet̄. vt liber de infantia saluatoris. et de assumptiōe beate marie virginis.

ptēponit libros: addēs pentatheuco iosue ꝛ iudicū. et vocat ordinē illum eptatheucū. ab epta qđ est septē. et theucos qđ est volumē. In quocūqꝫ aūt ordine sit liber iste historia non mutatur.

De Josue. Capitulum. I.

f

Actum est autez post mortē moysi ꝛ quiescēte luctu populi q̇ ꝑ eo fact⁹ est: locutus est dn̄s ad iosue filiū nun. Moyses seru⁹ meus mortuus est. Surge ꝛ transi iordanē hūc: tu et oīs populus tecū. sicut fui cū moyse ero ꝛ tecū. Eadē q̇ moysi ꝑmiserat: eisdē fere v̄bis ꝑmisit ei. et eosdē terminos terre ꝑmissionis descripsit. Et nota. qꝛ cū dixit: moyses mortuus est. suggillauit errorē quorundā dicentiū moysen raptū cū helya esse et enoch. qm̄ nullū vestigiū mortis ei⁹ relictū est. Q꜀ autē addidit. seru⁹ me⁹: destruit ꝛ alioꝝ errorē dicentiū moysen damnatū eternaliter: ꝓpt̄ aq̄s cōtradictionis. Q꜀ v̄o dixit. surge. locutio est et nō sensus. Nō em̄ credend⁹ esset sedisse vl' iacuisse cū loqueret̄ ei dn̄s. Tūc p̄cepit iosue populo ꝑ p̄cones. Preparate vobis cibaria qm̄ post diē tertiū trāsibitis iordanē. Qđ de cibarijs alijs q̄z de māna intelligēdū est: qđ ī tertiū diē reseruari nō poterat. Hoc de humano cōsilio dixit iosue. Neqꝫ em̄ transierūt iordanē vsqꝫ ī diē septimū. Exploratores ei q̄s tūc misit ꝑ triduū morati sūt: post quorū reditū triduo expectauit ꝓplus diminutionē aquarū. et p̄parauit sibi cibaria iuxta mandatum iosue. Permisit ḡ dn̄s vt ait Augustin⁹ errare iosue ne deinceps sil'e aliq̇d sine diuīo cōsilio aggrederet̄. p̄sertim cum dn̄s dixisset moysi in electiōe ei⁹: iosue succedet tibi. ꝑ eo si q̇d agere voluerit: eleazar cōsulet dn̄m. Q꜀ aūt errauerit patet. Ignorabat em̄ vtrū ī tertium diē nubes attolleret̄: sine cui⁹ motu nō mouerent̄ castra. Quidā tn̄ asserūt h̄ ꝑ anticipationē dictū. nec mandatū esse a iosue: donec redierūt nuncij.

De exploratoribus et raab. Capitulum. II.

m

Jsit ergo iosue duos exploratores de sethim in hiericho: ip̄e v̄o interim mouit castra. ꝛ metatus est ea spacio. xl. stadioꝝ a iordane. Exploratores autē sub simulatiōe fatuitatis diligēter ꝯsiderauerūt vrbē: et īmunita loca ei⁹. In vespera declinauerūt in domū raab meretricis: q̇ iūcta erat muro ꝛ porte ciuitatis. Nunciatū ē aūt regi hiericho cenanti viros exploratores esse. Qui cum misisset ad raab vt educeret eos: abscōderat eos in stipula lini quā siccabat supra murū: mentiens eos egressos cū clauderet̄ porta. Dixit qꝫ nūcijs. Persequimini eos ꝑ viā iordanis et cōprehendetꝫ. Tūc ascendēs ad viros q̄s operuerat: dixit eis. Noui ꝙ tradet vobis ter

66

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

ram hanc ex his q̄ audiuimus pro vobis fa
cta a dn̄o. Jurate ergo mihi p dn̄m vt quō
ego feci vobis misericordiā: sic ꝛ vos facia-
tis mecū ꝛ cū vniuersa domo patris mei: vt
saluetis aīas nostras et vniuersa q̄ posside-
mus. At illi iurauerūt. Tūc dimisit eos mu
lier p funē coccineū de fenestra domus q̄ he
rebat muro. et ait eis. Latitate in montanis
tribꝫ diebus donec redeant qui vos ꝑsequū
tur. Qui dixerunt ei. Nō tenebimur iuramē
to si nō collegeris cū capiet ciuitas oēm do-
mū tuā tecū: et ligauerꝭ funē hūc in fenestra:
vt hoc signo domū tuā cognoscam᷒. Quicū
qꝫ ostiū domus tue egressus fuerit sanguis
ipius erit in caput ei᷒: et nos erimus alieni.
Jtaqꝫ post tres dies redierūt exploratores ad
iosue narrātes oīa q̄ sibi acciderāt. Josue ve
ro et eleazar et maiores populi ratū habue-
runt iuramentū eorū.

De transitu iordanis.
Capitulum. III.

Postea tribus diebus euolutis dixit iosue ad populū. Sanctifica-
mini. cras eīn faciet dominus in-
ter vos mirabilia. Diluculo vero dixit ad sa
cerdotes. Tollite arcā: et p̄cedite populū spa
cio cubitoꝝ duoꝝ miliū vt videri possitꝭ ab
vniuersis. Cūqꝫ intrauerit partem iordanis
siccabit instar pauimēti. Cūqꝫ p̄cederēt sacer
dotes cū arca: sequebat vniuersa multitudo
paruulis ꝛ mulieribꝫ in medio collocatis. p̄-
cedebātqꝫ ruben et gad. et dimidia tribꝫ ma-
nasse ꝭm q̄ ꝓmiserāt moysi. Et erāt. xl. milia
armatoꝝ. Jn paralipomenon legitur tm̄. l.
in quo multa vicio scriptoꝝ deprauata sūt.
Accedētes autē ad iordanē: repperērūt eum
immeabilem. Plus eīn solito tempore triti-
cee messis excreuerat. tum pro solutione niui
um facta in montibꝫ. tum ꝓpter imbrem sero-
tinū nouiter datum. Cūqꝫ intrassent sacer-
dotes aquā: steterunt aque ascendentes: et
instar montis intumescentes apparebant p̄
cul ab vrbe que vocatur adon: vsqꝫ ad locū
qui dicit sarthan. Inferiores vero aque de-
scenderūt in mare mortuū vbi quinqꝫ ciuita
tes submerse sunt. sodoma ꝛ alie. Sacerdo-
tes autē stabāt in medio fluminis cum arca
donec vniuersus populus per arentem alue
um pertransiret. Tūc elegit iosue duodecim
viros: singulos de singulis tribubus qui tu

lerunt de loco vbi steterant sacerdotes duo
decim lapides iuxta numerū filioꝝ israel in
siccum. De sicco vero retulerūt in alueū. ali-
os duodecim in aceruum memoꝛialē transi-
tus eorū. et sunt ibi vsqꝫ in hodiernū diem.
Ad quos iohannes credit demonstrationē
fecisse cum dixit. Potens est dn̄s de lapidi-
bus istis suscitare filios abrae. Tamē super
mattheū legit. ad illos quos iosue trāsferri
de iordane fecit. Cūqꝫ transisset popul᷒ ꝛ ar-
ca post eos: reuerse sunt aque in alueū suum
ascenditqꝫ popul᷒ de iordane primo mense:
decima die primi mensis: tollētesqꝫ secū duo
decim lapides fluminis castrametati sunt in
galgalis p stadia decē ab hiericho ad orien-
tem. q̄nquaginta vero stadijs a iordane. Jo
sue aūt ꝯstruxit altare dn̄o de lapidibꝫ q̄s tu
lerāt de iordane: et sup illud postea sacrifica
uit deo. Et nota q̄ sic legit i cronicis eusebij
ꝭm hebreos. ille annus erat iubile᷒ ꝛ erat q̄n
quagesimusprimus inter iubileos: q̄si fluxis
sent ab initio mūdi ām duo milia. d. l. singu-
lis iubileis p q̄nquagenos annos deputatꝭ
Scd̄m. lxx. lō longe plures anni fluxerant
ab initio mūdi. Beda q̄z in cronicis suis po
nens numerū annoꝝ ꝭm hebraicā veritatē
ꝓbat de p̄dicta summa annoꝝ. vij. annos de
fuisse. al's defluxisse.

De circumcisione in galgalis.
Capitulum. IIII.

Eo tempore ex p̄cepto dn̄i circumcidit iosue po
pulū secūdo cultris lapideis. tm̄
hebreus habet nouaculis acutis. Nec intel-
ligendum est q̄ idē homo iterū circūcideret.
sed paruuli qui nati fuerant in deserto per q̄
draginta annos incircumcisi erāt. alij ex mā
dato domini. alij vero ex negligentia paren
tū. alij vero ex eorundē cautela: ne forte moꝝ
circumcisis attolleret nubes. ꝛ necesse habe
rent progredi: et sic periclitarentur paruuli.
Facta autem circumcisione dixit domin᷒ ad
iosue. Hodie abstuli a vobis obpꝛobꝛiū egy
pti. id est ꝑpucium. quod apud hebreos erat
obpꝛobꝛiū immūdicie gentium. Ob hoc vo
catum est nomen loci ill᷒ collis prepucioꝛū
vel galgala. id est re
uelatio. q̄si sanctifica
tio. ꝭm illō. Facta ē

Nota q̄ galgal' quā-
doqꝫ ponitur idest rō

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

iudea sãctificatio ei⁹. Potest tamẽ dici ob probrium ab eis ablatum seruit⁹ egypti et labor defti. qḋ cõgruit ꝭm aliã nomĩs interpretationẽ. Interpretatᷣ em̃ galgala libertas.

nabile. qñꝗ ꝓme declinationis. vt galgala galgale. quãdoꝗ neutri generis ⁊ secũ de declinatõĩs vt galgala galgaloꝝ.

Porro mansit populus in castrorum loco donec sanaretur. et fecerũt phase quartadecima die ad vesperam ĩ campestribus hiericho. quod nõdum nisi bis factum fuerat. Primo in finibꝫ egypti circa ramasse. Secũdo ad radicẽ mõtis syna secundo anno egressionis. Extunc intermissum fuerat cum circumcisione vsꝗ ad terram promissionis. Et comederunt de fructibus terre die altero azimos panes et polentam eiusdem anni. Est autem polenta grana tosta et manibus cõfricata ad modũ grani pilo tusi. Et dicitur polenta quasi pilẽta. Quidam tamen tradunt polentã esse pultes de purgatissima farina factas. Et dictaꝫ polentã quasi pollentam a polline quod est purgatissima farina. Cui⁹ nominatiuus est pollen vel pollẽs. Statimꝗ defecit eis mãna quo aliti fuerant quadraginta annis.

De euersione hiericho.
Capitulum. V.

e Adem nocte cũ esset iosue in agro hiericho ad explorandũ vidit virũ stantẽ cõtra se euaginato gladio et ait. Noster es: an aduersarioꝝ. Qui respõdit. Nequaꝗ. sed princeps sum exercit⁹ domini et nunc venio. Et docuit eum angelus de modo capiendi ciuitatem. et ꝙ eam et vniuersa eius faceret anathema. Anathema id ab vsu hominum seorsum remota. Cũꝗ adorasset iosue ꝓnus ad terram: dixit ei angelus. Solue calciamentũ de pedibus tuis. loc⁹ em̃ in quo stas sanctus est. quod intelligendum est: sanctificat⁹ est. Qui em̃ pollut⁹ erat in habitatione

Anathema dr̃ quasi separatũ. Unde anathema dicebatur ciuitas quãdo quecũꝗ cum ea capiebantᷣ cõburebãtur omnia: ⁊ fiebat cineris cumulus acceptus domino: nihil inde saparabatur. preter ea que transierũt ꝑ ignẽ que non incinerantur. sed potꝰ in igne purgantur. que etiã eadeꝫ in igne purgata ĩ vsum tabernaculi ⁊ tẽpli et vasoꝝ reseruabantur oĩa scꝫ metallina.

gentium ad ꝓsentiã dñi ꝑ angelum sanctificatus ẽ. Porro per nuditatẽ pedum ĩ hmõi locis sanctis et in penitentibꝫ põt notari innocentia ꝙ talibus cõgruit. Eam enim habuerunt primi parentes nudi. Diluculum autẽ iuxta cõsilium angeli septem sacerdotes septem buccinis clangebant ante arcam. omnisꝗ populus armatus precedebat arcam. et reliquum vulgus sequebatur eam. circumierũtꝗ ciuitatem primo die azymorum semel et sub silẽtio et redierunt in castra. Sic fecerũt sex diebus. Die autem septimo septies eam circũierunt. et in circũitu septimo dixit iosue ad populum. Uociferamini et ascendite: sitꝗ hec ciuitas anathema quasi deuotata in morteꝫ ꝑter aurum et argentũ et es et ferrum qḋ cõseruabitur dño in primitias operũ nostroꝝ. sola raab cum suis saluabitᷣ. Igitᷣ vociferante populo ⁊ clangentibꝫ sacerdotibus cũ buccinis muri funditus corruerunt. Et ascendit quisꝗ per locũ qui cõtra se erat. et interfecerunt omne viuens in ea: ⁊ cõbusserunt eam. et omnẽ suppellectilẽ in ea ĩ tumulũ dño sempiternũ. Raab vero honoratã muneribꝫ cuꝫ omni domo sua receperũt in israel ĩ ꝑpetuũ. Quã ꝓcedẽte tempore duxit salmon in vxorem ꝓnceps in tribu iuda. Tũc impcatus est iosue dicẽs. Maledictus ꝙ reedificauerit hiericho ĩ ꝓmogenito suo fundamẽta illi⁹ iaciat. ⁊ in nouissimo liberoꝝ ponat portas ei⁹. quod impletum est vt post liquebit.

Qui genuit booz avum illi⁹ booz ꝙ genuit obeth. Tres em̃ ꝯtinui. pater. fili⁹. nepos dicti sunt booz. et ideo matthe⁹ vnuꝫ tm̃ posuit.

De lapidatione achor.
Capitulum. VI.

p Orro achor vel achar al's achim filius charim de tribu iuda tulit aliquid de anathemate. clamidẽ scꝫ coccineã cõtextã auro. habentem ꝭm iosephum auri pondus mazan. id est massam. id est ducentos siclos. tulitꝗ totidem siclos argenti. regulamꝗ aureã vel ligulam quinquaginta sicloꝝ. Misitꝗ io-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

sue viros de hiericho qui explorarẽt ciuitatem hay q̄ est iuxta bethel. Qui reuertẽtes dixerũt. Nõ ascendat oĩs ppl's. Sufficiũt tria milia ad capiendã vrbẽ. Josephus tñ dicit triginta milia. Qui cũ ascendissent terga vertentes ꝑcussi sũt a viris vrbis hay. et corruerũt ex eis trigĩta ꝛ sex viri. Josue ꝓo sciditvestimẽta sua ꝛ iacuit ꝓnus coraz arca vsq; ad vesperã. ꝛ senes ppl'i cũ eo saccis induti ꝛ liq̄factũ ẽ cor ppl'i. Verebant̃ eñ ne timor eorũ q̄ inuaserat chananeos transiret in audaciã: adeo vt ĩpetũ facerẽt ĩ ĩpos. Dixitq; dñs ad iosue. Pollutꝰ est ppl'us anathemate: nec ero cuz eo donec mundet̃. Applica cras ppl'm ad te ꝛ fac sortẽ ꝑ tribꝰ ꝛ familias ꝛ domꝰ ꝛ capita. Et quecũq; sors ĩuenerit cõburet̃ igni cũ oĩ substãtia sua. Quo facto: inuenit sors tribum iude. deinde familiã zare. tandẽ domũ charim. ad vltimũ caput achor. Et dixit ei iosue. Fili da gloriã deo cõfitendo q̄d feceris. Quo ꝯfesso: missi sũt nũcij ad tentoriũ eiꝰ. q̄ ꝑfatã pecuniã recõditã in terra retulerũt ad populũ. Tollẽs itaq; iosue illũ cũ vniuersa domo eius vniuersa suppellectili et iumẽtis: duxit eũ in vallẽ ꝓfundã. lapidauitq; eũ oĩs ppl's ꝛ cũcta q̄ illiꝰ erãt igne cõsumpta sunt. Feceruntq; sup eũ aceruũ lapidũ q̄ ꝑmanet vsq; in ꝑsentẽ diẽ. Vocatũq; est nomen loci illiꝰ vallis achor. Nec putandũ est ppl'm neglexisse mandatũ dñi q̄ ꝑceperat eũ ꝯburendum. Nã in sacra scriptura ignis ꝓ vehemẽti pena accipi solet: vt ibi. de fornace ferrea egypti. putãt tñ hebrei dñm ꝑcepisse lapidari ĩpm. ꝛ alia q̄ lapidibꝰ obrui possent. cetera q̄ lapides nõ sentirẽt igne cremãda. Tradit tñ Augꝰ. iosue fecisse hoc q̄dã ꝯsideratione. Aut eñ penituit achor: et sic dignus nõ erat igne gehennali: ꝛ sic illũ noluit vrere qui dignus igne nõ erat. Vel si non penituit: ꝛ dignus erat igne eterno. reseruauit dño penaz ignis. Puniuitq; eũ alio genere pene ne videret̃ bis punitꝰ in idĩpm.

De incendio hay. Capitulũ. VII.

Postea surrexit iosue et oĩs ppl's cũ eo vt ascenderent in hay ꝛ ꝑmisit triginta milia viroꝝ inter bethel ꝛ hay ad occidentez. Qui dimissis in locũ insidiarũ q̄nq; milibꝰ redierũt ad exercitũ q̄ erat ad aquilonẽ. Rex autẽ hay festinauit mane egredi cũ omi ppl'o suo ignorans q̄ post tergum laterẽt insidie. Josue vero fugiẽs cum longiꝰ ꝓtraxisset eos ab vrbe. eleuauit clipeum quem gerebat. Quo viso: surrexert̃ q̄ erant in insidijs et intrantes vrbem succenderũt eã. Quibꝰ egressis post hostes ꝛ iosue faciẽte impetũ in eos: ex vtraq; ꝑte cedebantur aduersarij ꝛ interfecerunt oẽs a viro vsq; ad mulierẽ duodecim milia hoĩm. ꝑdã vero sibi diuiserunt: suspendẽtes regẽ hay in patibulo vsq; ad vesperã. ꝛ tunc deponẽtes eũ ꝓiecerunt eũ in introitu ciuitatis. cõgesto sup eũ aceruo lapidũ: succendẽtesq; vrbẽ fecerũt eã tumulũ sempiternũ. Hic ꝑoccupat historia de altari illo q̄d factũ est int̃ garizim et hebal: sup quẽ scripsit iosue deuteronomium. ꝛ de bñdictionibꝰ ꝛ maledictiõibꝰ factis sup mõtes illos de q̄bꝰ loco suo dicemꝰ.

Ex eo q̄ clipeos habebãt conijci põt q̄ equos habebãt. Clipeos ei ferre pedites vix possent.

De dolo gabaonitarũ ꝛ mulcta. Capitulum. VIII.

Gabaonite vero audiẽtes q̄ fecerat iosue duabꝰ vrbibꝰ. ꝛ q̄ ex mãdato dñi nulli parceret habitantiũ in terra ꝓmissionis. nec amicicias cũ eis faceret. callide cogitauerũt inire fedus cũ israel. miserũtq; nũcios q̄si de longinquo veniẽtes: q̄ in argumentũ longi itineris vtres ferebãt ꝛ sotulares veteres ꝛ pitacijs cõsutos. panesq; in sistartijs eoꝝ duri erant ꝛ muscidi ꝛ in frusta cõminuti. q̄ cũ venissent in galgalis dixerũt ad israel. De terra longinqua venimus: q̄ est extra terram q̄ sorte vobis debetur. serui vestri sumus inite nobiscũ fedus. Crediderũtq; eis filij israel: et os domini nõ interrogauerũt. Initoq; cum eis federe. iurauerunt eis iosue et eleazar et omnes principes multitudinis. Post triduum vero cognouit israel se circumuentũ esse a gabaonitis. mouentesq; castra venerũt vt euerterẽt ciuitates eorũ. egressiq; sunt gabaonite obuiam eis: et ait iosue. Quare imposuistis nobis. Qui dixerũt. Timuimꝰ valde. et de ꝯsilio ꝓuidimus animabꝰ nostris. facite quod bonũ vobis ꝛ rectum videtur. Tũc acclamauit populus nõ esse standum iuramento: quod per surreptionẽ factum erat. et presertim cuz dominus inhibuisset talibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

cõfederari. Maiores vero qui iurauerãt ꝓ religione iurisiurandi seruanda, et murmure populi sedando, sic dispensauerũt vt nõ haberent eos socios, sed seruos aquarios et lignarios, et dicti sunt nathinnei, qui scꝫ ligna cederent, et aquas cõportarẽt in vsus altaris in locũ quẽ sibi dñs elegisset. Quo facto rediit israel in galgalis.

De quinqꝫ regibus suspensis.
Capitulum. IX.

c O tempore regnabat in hierusalẽ adonisedech q̄ interp̄taꝛ dñs iust⁹, forte sic vocabanꝛ reges hierosolymoꝝ. Nã et melchisedech sonat regẽ iustum. Qui cũ audisset gabaonitas federatos cũ israel timuit valde, et cõuocauit quattuor reges secũ: ⁊ ascenderũt q̄nqꝫ reges amorreoꝝ et obsederũt gabaon. Obsessi aũt miserũt ad iosue dicẽtes. Ascẽde cito ⁊ libera nos. Qui collecto exercitu irruit repente sup̄ hostes ⁊ versi sunt in fugã per descensum bethoron. Et dñs misit grandinem super eos, et plures occidit grando q̄ȝ gladi⁹. Vidẽs aũt iosue solẽ descendẽtẽ ad occasum: et lunam ascendentem: timens ne beneficio noctis euaderent hostes: clamauit ad dominũ dicens. Sol contra gabaon ne mouearis. ⁊ luna cõtra vallem haylon. Steteruntqꝫ sol et luna spacio vni⁹ diei, nec antea nec postea fuit tam longa dies.

Sub ezechia: quinqꝫ hore addit⁊ sunt, hic vnus dies.

Quinqꝫ vero reges absconderunt se in spelunca vrbis maceda. Precepitqꝫ iosue socijs suis ⁊ ait Voluite saxa ad os spelunce et apponite custodes: vos autem persequimini hostes. Cesis itaqꝫ aduersarijs plaga magna: rediit exercit⁹ ad iosue in maceda: vbi tunc erãt castra sana ⁊ integro numero. Et ait iosue. Producite quinqꝫ reges de spelunca. Quibus eductis: dixit ad principes exercitus. Ponite pedes super colla regũ istoꝝ ne timeatis. Sic faciet dñs cunctis hostibus vestris. Quo facto suspenderunt reges in patibulis. depositosqꝫ ad vesperam, ꝓiecerunt in speluncã in qua latuerant: et posuerũt sup̄ os eius saxa in tumulũ sempiternũ. Eadẽ die ꝑcussit madã et regem ei⁹ in ore gladij. Postea vero vastauit lebnã et lachim, eglon quoqꝫ et hebron ⁊ dabir, et reuersus est cum omni israele ad locũ castrorum in galgala.

De. xxiiij. regib⁹ ꝑcussis a iosue.
Capitulum. X.

q Vod cũ audisset iabin rex asor misit ad oẽs reges circumstãtes. Egressiqꝫ sunt vigintiquattuor reges cum turmis suis habentes secũ trecenta milia armatoꝝ, et duo milia curruũ cõuenerunt ad aquas meron. al's meroy, vt pugnarent cõtra israel. Dixitqꝫ dñs ad iosue. Ne timeas eos: cras tradã tibi omnes vulnerãdos. equos eorũ subneruabis: ⁊ currus igne cõbures. Factumqꝫ est ita. Percusseruntqꝫ omnes filij israel: preter eos q̄ in ciuitates munitissimas se receperũt Fecerãt eñ sibi chananei plures munitiões ꝓualidas a die qua audierãt egressum israel ab egypto aduersum se. nec eas nisi longo tẽpore ⁊ graui labore obtinuit israel. Vastauit tamẽ vniuersam circaregionẽ: nulli etati hominũ parcens aut sexui. ditatusqꝫ est sup̄ modũ ex hostium preda.

De altari in hebal, et prima distributione terre. Capitulum. XI.

q Vintus iam annus transierat et transtulit iosue locum castroꝝ in sylo, et ibidẽ transtulit tabernaculũ cum omni ornatu suo pro loci opportunitate. Et inde ꝓcessit in sichem cum omni populo, et cõstituit in monte hebal altare domino de lapidibus impolitis: obtulitqꝫ sup̄ eo holocausta ⁊ pacifica. Scripsitqꝫ super illud deuteronomiũ. qđ quidã intelligunt mandata tm̃ deuteronomij. Posuitqꝫ mediã partẽ populi sui super montẽ hebal cum sacerdotibus et leuitis, aliamqꝫ mediam in montẽ gazarim: cum sacerdotibus et leuitis. Et acclamauerũt sibi alternatim benedictiões et maledictiones sicut mãdauerat illis moyses. Porro iosephus tradidit maledicta et benedicta in altari cõscripta reliquisse. Quo facto redierunt in sylo. Cõcessit autem iosue tribui iuda mõtana ad meridiem: que iam acquisierãt sed nondum sorte tradidit. Effraim quoqꝫ cõcessit montana ad aquilonẽ, inter vtrũqꝫ mediam tribũ manasse collocans. His tribubus cõmisit terram: alijs in castris manentib⁹, tum quia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

bellicose erāt, tum quia digniores. Sciebat enim iude regnū esse promissum, et manasse et effraim benedixisse iacob ꝓ beneficio Joseph patris eorū. Sꝫ ipe quoqꝫ iosue effraita erat. dedit aūt effraim extra sortē aliorꝫ agrū sichem quē dederat iacob singularit̄ ioseph filio suo: et sepeliuit in eo ossa ioseph. Hieronym⁹ tñ testat̄ se vidisse in sichem sepulcra alioꝝ vndecim patriarcharū. et credibile est ꝙ queqꝫ tribus suū patriarchā retulit in suam sortem.

Q ebron data est caleph.
Capitulum. XII.

Ecessit autez caleph

r leph filius iephone ad iosue corā oī populo et ait. Nosti q̄ locutus sit dominus de me ⁊ de te ad moysen. et ꝙ iurauit mihi moyses in reditu ab exploratiōe dicēs. Terra quam calcauerit pes tuus erit possessio tua in eternū. Pollicitusqꝫ est mihi dn̄s terrā in q̄ inuenim⁹ enachim te audiēte. Quadraginta ⁊ qnqꝫ anni sūt ex quo locut⁹ est dn̄s verbū hoc, et hodie. lxxxv. annorum sum, sic valēs vt eo tp̄e valebā. Benedixitqꝫ ei iosue et tradidit ei ebron in possessionē, et quieuit terra a prelijs.

Quō iosue sorte diuisit terrā decē tribub⁹
Capitulum. XIII.

Terū cōuocauit

i iosue ecclesiā in sylo: ⁊ ait. Senui. bonū est vt terram quā ꝓmisit nobis dominus sorte diuidamus. Et assumpsit de singulis tribubus tres industrios viros ad cōsiderandā terrā: deditqꝫ eis decem viros metiendi peritos: quos ꝓpter artē veritas nō lateret, mandās eis ne ſm quantitatem terrā metirent̄. Sed ſm estimationē felicis terre ⁊ que minus esset idonea. Nā sepe pluris sunt decem iugera q̄ꝫ centū. ⁊ ꝙ in scriptis redigerēt terre diuisionē. Viri autē circūeuntes terrā ⁊ estimantes septimo mēse reuersi sunt ad eum in sylo. piectisqꝫ sortibus prima sors iude egressa est. secūda symeonis tertia beniamin. Hec sors angustissima fuit ꝓpter terre fertilitatē. Tulerūt eñ hiericho et hierosolymā. Quarta effraim. qnta medietati manasse. sexta isachar. septima zabulonis. octaua aseritis. nona neptalim. vltima danitis. Et notandū ꝙ ſm cōcessionem terre priꝰs factaꝫ duabus tribubus ⁊ dimidie. ⁊ traditionem postea factam ſm sortes nouē tribubus ⁊ dimidie. Varie quādoqꝫ loquunt̄ auctores. Legitur enim ꝙ iudas habuit terram sine sorte, et ꝙ obtinuit hierusalem. nec potuit inde eijcere iebuseum que de cōcessione dicta sunt. Alibi legitur ꝙ beniamin possedit hierusalem: quod de traditiōe dictū est. Jterum legitur ꝙ iosue locutus est septē tribubus dicens. Usqꝫquo torpetis ignauia. Date mihi viros qui diuidant vobis terrā. Cūqꝫ hoc omnibus dixisset: septem tm̄ legitur hoc dixisse. quia due tribus et dimidia terram cōcessam quasi traditam possidebāt. Jnde est ꝙ hoc nomen iudea diuersis modis accipitur. Quādoqꝫ dicit̄ iudea tota terra ꝓmissionis. et tūc a iudeis dicitur. ſm qđ dicit̄ pompeius iudeā fecisse tributariā. qñqꝫ iudea tm̄ regnū iuda: vt ibi. Audiuit Joseph ꝙ archelaus regnaret in iudea. Qñqꝫ ꝓ sola sorte iude: vt ibi. Judea ⁊ hierusalem id ē sors iude ⁊ beniamin. Si ergo circo hoc sibi obloqui vident̄ auctores. determinandū est ſm terrā ꝯcessam vel traditā. Nā iudas et effraim maiorē habuerūt cōcessam vel traditā. Soli autem duo iosue ⁊ caleph quasi priuilegiati sine sorte terraꝫ habuerunt. Caleph ebron habuit. Josue tamnatha vel tamna sara ⁊ etiam sichem ſm iosephū. Potuit esse vt nunc est ꝙ in eadem ciuitate diuersi habuerunt quod sui iuris erat. qđ fere in singulis videmus fieri. Hanc partem elegit sibi iosue post distributionem omnibus factam tanqꝫ bonus dispensator. Sed ⁊ leuitis separauit q̄draginta ⁊ octo ciuitates ad inhabitanduꝫ. quarum decem prius acceperāt in amorrea. De reliquis trigintaocto tres cōstituit ciuitates refugij. ebron de iuda, sichim ex effraim, de neptalim cedes. Tunc locuti sunt filij ioseph ad iosue Cur dedisti nobis quasi possessionem vnius funiculi: cum simus tante multitudinis. Respōditqꝫ iosue ad effraim ⁊ manasse. Popul⁹ multus es ⁊ fortis, nō eris cōtentus sorte tua: sed trāsibis ad montem ⁊ poteris vltra terminos terre ꝓmissionis ꝓcedere. ⁊ parare tibi locum.

De irriguis ꝗre datis a patre caleph.
Capitulum. XIIII.

68

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

D tempore ascē

e dit caleph in terram sibi traditā:et
pcussit in ebron tres filios enach.⁊
ascendēs inde obsedit ciuitatē dabir: q̄ ꝑus
vocabaẗ cariathsepher. id ē ciuitas litteraꝶ.
Ciues ei eiꝰ scꝑtores
erant. Quam cū in-
uenisset munitā ait.
Qui ꝑmus pcusserit
vrbem hāc et ceperit
dabo ei axam filiam
meā vxorem cum ea
Et cepit eā othoniel

In paralippomenon
dr ebrō cariothiarim
id est ciuitas siluarū.
vel cariathbaal. id ē
ciuitas muscarū vel
virorum.

filiꝰ cenez frater caleph iunior eo. Erāt aūt
vterini fratres tm̄. Nam ille filius iephone:
iste ꝓo filiꝰ cenez dr.
nisi forte pater eorū
binomiꝰ fuerit. De-
dit itaqꝫ caleph filiā
suaz axam fratri suo
in vxorez. Que cum
pergeret cuz viro ad
vrbem traditam sibi

Hec nota determiat
obiectionē q̄ de eo fi
eri pōt.et caleph ob-
uiabat legi iam date
dando fratri nepoti
suo filiā suā.

suasa est a viro suo vt peteret a pr̄e suo agrū
in cōuallibus. Suspirauitqꝫ ⁊ fleuit vt sede
bat in asino. Cui ca-
leph. Quid habes i-
q̄t. At illa. Da mihi
benedictionē. Terrā
arentez dedisti mihi
iunge ⁊ irriguā. De-
ditqꝫ caleph ei irri-
guum superius et ir-
riguum inferiꝰ. id est
agros irriguos circa
ciuitatē ab oriente et
occidente.

Nota ꝙ caleph ma-
luit seruare votū suū
q̄ꝫ legem: q̄ interdicit
matrimoniū cū filia
fratris nisi forte lex i-
telligaẗ d̄ filia fratris
ex patre.

lxx. Redemptionem
excelsarū ⁊ redēptio-
nē humiliū. subaudi
fluentorum.

De reditu duarū tribuū ⁊ dimidie.
Capitulum. XV.

Odem tempo-

e re cū iam q̄rtusdecimꝰ trāsisset an-
nus: dixit ruben iosue et gad ⁊ di-
midie tribui manasse. Fecistis q̄ precepit vo
bis moyses famulꝰ dei. Et qꝛ dedit dn̄s fra-
tribus vestris quietē.reuertimini ad terram
possessionis vestre.ita dūtaxat vt custodia-
tis legē dei:et colatis eū nec eatis post deos
alienos.qꝛ arcam ⁊ tabernaculū nō habebi-
tis. Fratres sumus ⁊ serui vnius dei.licet in
teriecto flumine separemur. In multa sub-
stantia reditis: diuidite eam cū fratribusq̄
remanserūt. Qui reuertentes venerūt ad tu-
mulos iordanis. Sic em̄ dictus est locus ꝑ
quē transierunt.alius per quē transierunt fi
lij israel dicitur vada iordanis. Et edificaue
runt iuxta iordanē altare infinite magnitudi
nis:vocantes hoc nomine illud. Testimo-
nium nostrū ꝙ dn̄s ipe est deus. Videturqꝫ
Josephus velle ꝙ altari superinscripsissent
illud. Cūqꝫ redissent ad propria nunciatum
est iosue ⁊ his qui remanserāt de edificatiōe
altaris.et arbitrati sunt illos erexisse illud vt
immolarēt super eo victimas.quod nō lice-
bat nisi sup altare quod statuerat deus ante
tabernaculū. Cūqꝫ arripuissent arma vt de-
lerent eos de cōsilio missus est ad eos phi-
nees et decē honorati cum eo: qui dixerunt
ad eos. Que est ista trāsgressio. Cur reliqui-
stis deum israel ⁊ cultum eius:edificātes vo
bis altare sacrilegum. At illi responderunt.
Absit a nobis hoc scelus.alioquin deus ipe
querat ⁊ iudicet. Sed timuimus ne cras di-
cerent filij vestri filijs nostris.quid vobis et
nobis. Quid vobis ⁊ dn̄o deo israel. Termi
num posuit dn̄s inter nos ⁊ vos. Quāob-
rem memoriale hoc ereximus in signū:quo-
niam fratres vestri sumus ⁊ deicole vobiscū
His auditis placatus est phinees. Et cum
retulisset verba hec ad omnē populū lauda
uerunt deū. Hic videtur quibusdā factum
esse quod legitur in libro iudicū. ꝙ angelus
domini transierit de galgala ad locuz flen-
tium. Sed qꝛ potius videẗ Augustino hoc
factum esse post mortē iosue.nō em̄ ausi fue
rūt filij israel eo viuēte apte recedere a deo.
nos illud loco suo explicabimus.

De federe qd̄ statuit populus ad deū.
Capitulum. XVI.

Voluto autem

a multo tp̄e ↄgregauit iosue omnē
israel in sichim:et ait. Ego hodie
ingredior viā vniuerse carnis:⁊ scio vos pro-
nos ad irritandū deū. Eligite hodie qd̄ pla
cet:cui potissimū seruire debeatis.vtrū dijs
quibꝫ seruierūt patres nostri in mesopota-
mia.an dijs amorreorū in quorum terra ha
bitatis.ego aūt ⁊ domꝰ mea seruiemus dn̄o
Et ait populꝰ. Dn̄o seruiemꝰ: absit vt ab eo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

recedamus. Et dixit iosue. Testes vos estis qz hodie elegistis vobis dñm. Et rñderunt. Testes sumus. Et ascẽderũt in sylo. vt starent corã dño. Percussitqz pplus in die illa fedus cũ domino ꝛ in signũ federis effudit iosue aquã super terrã. Mos erat gentibus in signũ ꝛ robur federis initi sanguinẽ suillũ effundere. quasi diceret. Sic effundetur sanguis illius qui violauerit hoc fedus. Hebrei vero aquã fundẽtes: atrociorẽ penã in violatorẽ iudicabãt. Alij enim liquores nõ effundunt de vase. quin aliqđ vestigiũ sui in eo relinquãt. Solus aque liquor prorsus effundit. Qđ faciebãt hebrei in federe inito cũ dño. q̃si diceret. Nõ solũ violator huius federis peribit. sicut in alijs fit federibus. sed tota progenies eius peribit cũ eo. vt nullũ vestigiũ eius appareat super terrã. Scripsitqz iosue in die illa verba hec in volumine legis dei. i. in libro hoc ꝛ tulit lapidẽ pgrandẽ. posuitqz eum subter quercũ q̃ erat ante sanctuarium dñi. et ait. En lapis iste erit vobis in testimonium. Solebãt eñ veteres hmõi durabilia erigere. vt sui diuturnitate posteris initũ fedus i memoriã reuocarẽt. Dimisitqz iosue pplm singulos in possessionẽ suã.

De morte iosue ꝛ eleazar. Caplm. XVII

p

Post hec mortuus est iosue. cũ eẽt centũ ꝛ decẽ annoꝝ. Quadraginta q̃ttuor annorũ erat cũ accessisset ad moysen ꝛ q̃draginta annis seruiuit ei in deserto. Ex q̃ colligitur q vigintisex annis rexit pplm trãs iordanẽ. ꝛ sepelierũt eũ in tamnassara q̃ sita est in mõte effraim. Eleazar quoqz mortuus est. ꝛ sepelierũt eũ in gabaa finees et filij eius. q̃ data est ei in mõte effraim. q̃ successit patri in sacerdotiũ.

Gabaa finees põt eẽ nomẽ ciuitatis a finees ibi sepulto. vel possũt eẽ due dictiões

Incidentia.

In diebus iosue erictonius primus iũxit q̃drigaz in grecia. erat q̃ppe apud alias natiões. Busiris tirannidẽ exercuit i hospites. fenix ꝛ cathmus de thebis egyptioꝝ in syriã pfecti. in regione thiri ꝛ sidonis regnauerũt. Sed cathmo recedẽte in greciã terra a phenice phenica dicta est. Europe filie phenicis iupiter mixtus est. Danaus p quinq̃ginta filias q̃nquaginta filios egisci fratris sui interfecit. vno tantũ supstite. q̃ regnauit post eũ.

Incipit historia Judicũ. Caplm. I.

l

Liber iudicũ hebraice sopthim dr. q̃ iudices describit vsqz ad heli sacerdotẽ. ꝛ ob hoc dr iudicũ tanq̃ materia. Videtur tñ quibusdã ab auctoribus sic nominatus. vt q̃si cronice scribẽdo q̃sqz iudicũ tempus suũ in actis redegerit. Quis aũt in vnũ cõpegerit dubiũ est. Dicũt q̃dam q samuel. alij q esdras. Verisimilius videtur. q ezechias q̃ parabolas salomonis ꝛ librũ regũ i vnũ collegit. Si q̃ritur q̃re iosue ꝛ moyses inter iudices nõ annũerentur. dicimus. qz nõ solũ iudicauerũt pplm. sed ꝛ rexerũt. Ceteri vero nil iuris in pplo habuerũt. nisi q in tribulatiõibus suis consilio ꝛ prudẽtia eoꝝ ppls vtebatur.

Quõ iudas pugnauit contra chananeũ. Caplm. II.

e

Et factũ est post mortẽ iosue consuluit populus dñm p finees. Quis ascẽdet ante nos cõ

69

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

tra chananeū. ⁊ erit dux belli. Et dixit domi-
nus. Judas. Nō ꝑsonã sed tribū designãs.
Credit tamē caleph ꝓfuisse populo. ꝫ ꝑ mo-
dicitate temporis nec rectoribꝫ nec iudicibus
annumerat⁹ est. Et ait iudas simeoni. Ascen
de mecū in sortē meã ⁊ pugna cōtra chanane
um. ⁊ ego pergam tecū in sortē tuam. Nō ta-
men legitur simeon ꝓpriã postea habuisse sor
tem. sed adhesit iude vt impleret qd̄ predixe-
rat iacob de simeon ⁊ leui. Diuidã eos in ia-
cob. ⁊ dispergam in israel. Ascenderūtq̄ Ju-
das ⁊ simeon in besech. ⁊ ꝑcusserunt in eo de-
cem milia viroꝝ. Cōprehendentesq̄ adoni-
besech. i. dn̄m besech. adonay em̄ dn̄m sonat.
inciderūt summitates manuū ⁊ pedum eius.
Hebreus tamē sermo videt sonare pollices.
Quibꝫ cesis nō est idoneus hō ad arma feren
da. Et ait adonibesech. Merito patior h̄. id
ip̄m em̄ fecerã septuaginta regibꝫ qui collige
bant sub mēsa mea ciboꝝ reliquias. Et ascen
dentes in hierusalē ꝑcusserunt eã. tradētes in
cendio ⁊ reliquerūt ibi adonibesech. ⁊ mortu
us est. Nec intelligendū est. ꝙ filij israel tunc
habuerūt hierusalē in ditione sua expulso ie-
buseo. Hoc em̄ factū nō est vsq̄ ad tempora
dauid. qui expulsis iebuseis sedit in ea. ⁊ trãs
tulit eam de beniamin in sortē regū. Hoc vi-
detur a quibusdã recapitulãdo dictū ⁊ factū
esse viuente iosue ante distributionē sortium.
quãdo ꝯcessam sibi iudas habebat hierusa-
lem. ⁊ totū recapitulãdo dictum vsq̄ ibi. Et
surrexerūt alij qui nō nouerant dn̄m. Alij tra
dunt eo ordine dictū esse quo factū. ⁊ ibi de-
mū inchoant recapi-
tulationē. dimisit er-
go populū ⁊c. Ascen
dit ⁊ caleph in ebron
terrã. s. gigantū ⁊ per-
cussis hostibꝫ pleni⁹ possedit eam. Et recapi-
tulat hic historiã. qd̄ supra diximus factū in
cariathsepher. Cepitq̄ iudas gazam ⁊ asca-
lon ⁊ acharon cū finibꝫ suis. Nec potuit dele
re habitatores vallis. quia falcatis curribus
abundabant.

Hoc etiã vult augu⁹ ordīe suo dictū in io-
sue ꝓoccupatū.

De cineis ⁊ transgressione populi.

Caplm. III.

f Jlii autē ietro
cinei cognati moysi ascenderūt de
ciuitate palmaꝝ cū filijs iuda ī de-
sertū sortis eius qd̄ est ad meridiē. Jsti sunt
filij iobal fratris sephore. vxoris moysi. qui re-
licto patre ⁊ patria secutus est moysen. ⁊ dein
ceps habitauit in medio filioꝝ israel. Ciuitas
aūt palmaꝝ dicit hic engaddi. Vl' qr iericho
sic solet appellari. ⁊ forte de campestribꝫ eius
vbi erãt cū beniamin transtulerūt se ad iudã.
Beniamin aūt post iudã ascendit in hierusa
lem. Hinc putant quidã eam fuisse cōmunē.
Nec potuit eijcere iebuseū. ꝫ ꝑmisit eū habi
tare secū in tributo. Effraim quoq̄ ascendit
in bethel. que prius vocabat luza. Videntes
q̄ hominē egredientē de obsessa ciuitate dixe
runt ei. Ostēde nobis introitū ciuitatis. ⁊ fa-
ciemus tecū misericordiã. Quo ostendēte. ꝑ-
cusserunt eã. hominē ꝟo ⁊ domū eius dimise
runt. Qui transiens in terrã ethim. edificauit
ibi ciuitatē ⁊ vocauit eã luzam. Nec deleuit
effraim chananeū. sed passus est eum viuere
sub tributo. Similiter ⁊ relique tribꝫ cū eēnt
confortate. maluerūt eos habere tributarios
q̄ delere transgredientes mandatū domini.
⁊ conuerterunt se ad agriculturas. Qui ad di
uitias se tradētes. per epulas ⁊ libidinē iam
imbelles facti in cōuersatione legum integri
non erant.

De loco flentium in galgalis.

Caplm. IIII.

a Ngelus aūt do
mini apparuit in galgala. ⁊ cū cōue
nissent filij israel ad eū d̄ finibꝫ suis
transtulit se ad aliū locū. ⁊ insecuti sunt eum.
Cūq̄ improperasset eis dn̄s per angelū be-
neficia que eis ꝯtulerat addidit. Cur inistis
fedus cū habitatoribꝫ terre huius. ⁊ reserua-
stis aras eoꝝ. ⁊ noluistis audire vocem meã.
Quãobrem dij eoꝝ erūt vobis in ruinã. Hec
angelo loquente eleuauerunt vocē suã ⁊ fle-
uerunt. ⁊ vocatū est nomen loci illius loc⁹ flē
tium. cognominatus ab euētu. sicut galgala
collis ꝓpuciorum. Jmmolaueruntq̄ ibi ho-
stias dn̄o Porro hic recapitulat historiã de
iosue ad cōtinuandã ordinis seriē dicens. Di
misit ergo iosue populū. ⁊ abierunt filij israel
vnusquisq̄ in possessionē suam. seruieruntq̄
dn̄o cunctis diebꝫ iosue ⁊ seniorū qui post eū
vixerūt. ⁊ nouerunt opera dn̄i que fecerat cū
israel. Mortuus est autem iosue ⁊ omnis ge-
neratio seniorum congregata est ad patres
suos.

De othoniele. Caplm. V.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

T surrexerunt e alij qui non nouerunt dominum. id est. non viderant virtutes eius. quas fecerat eis in exitu de egypto in deserto et in ingressu terre promissionis. Feceruntqꝫ malum in conspectu domini. ⁊ seruierũt baal ⁊ astaroth. ⁊ dijs terre. contraxeruntqꝫ coniugia cum alienigenis. Quãobrem indignata diuinitas. non deleuit gentes de medio eorum. vt essent eis in aculeum ⁊ laborẽ. Et tradidit eos dominus in manibus chusan rasathaim regis mesopotamie ⁊ syrie. Seruierũtqꝫ eis octo annis. ⁊ clamauerunt ad dominũ. qui suscitauit eis liberatorem othoniel. fratrẽ caleph. quem iosephus cenez vocat. quasi equiuocum patri. Et dicitur cenez quasi cenezeus a loco. Et fuit dominus cũ eo. ⁊ pugnauit aduersus cusan rasathaim. ⁊ oppressit euꝫ et quieuit terra quadraginta annis. Et mortuus est othoniel. Hic dicit iosephus occisionẽ in beniamin factã pro vxore leuite. quod nos infra ponemus. sequentes ordinẽ huius libri. Et nota ꝙ hebrei sub hoc nũero cõprehenderunt annos seruitutis ⁊ quietis. ⁊ similiter sub alijs iudicibus. Aliter non staret historia.

Incidentia.

In diebus othoniel Cadmꝰ regnauit thebis. ex cuius filia semele natus est dionysius liberpater. Bithinia condita est a phenice. q̃ phenicibus quasdam tradidit litteras et ad scribendum vermiculũ instituit. Unde ⁊ color ille pheniceus dictus est. qui postea littera mutata puniceꝰ dicitur. Ephira que nunc chorintꝰ dicit͛ a sysipho cõdita est. Minos filius europe regnauit in creta.

De aioth ⁊ sangar. Caplm. VI.

O diderunt aũt a filij israel facere malum in conspectu domini. Qui suscitauit aduersus eos eglon regem moab. et copulauit ei filios amon ⁊ amalech. Qui transiens iordanem percussit israel. ⁊ posuit idola sua in galgala. ⁊ fecit sibi domum in vrbe palmarũ. id est iericho. ⁊ seruierunt ei filij israel decem et octo annis. ⁊ clamauerunt ad dominũ. Qui suscitauit eis saluatorem. aioth. filium gera. filij gemini. Qui vtraqꝫ manu vtebatur ꝓ dextera. Jeminum quidam dicunt fuisse quendam vsiem in beniamin. qui posterꝫ suis sepe legitur improperatus ob ignominiã. Hebrei tradunt hũc fuisse beniamin. Et q̃si per auffere sim. vbi

In regum vbi incipit agere de saul dicit͛ vir fortis robore. ob hoc quidam putant dictum geminuꝫ q̃si binomium.

nos ponimus geminum. ipsi ponunt iemin. quod sonat dextrarium vel dextrale. qui latine geminus dici posset. quia geminatur cum trahente. nisi ieminus a iemin. per. J. consonantem scriberetur. Dicitur autem a iamin ꝓprie ieminus. sicut a dextra dextrarius. Miseruntqꝫ filij israel per aioth munera eglon regi qui fecit sibi gladium ancipitem longitudinis palme manus ⁊ accinctus est eo in dextro femore subter sagum. quod est quadrate forme militare indumentum. Erat autem eglon crassus nimis. Cunqꝫ obtulisset ei munera. prosecutus est socios qui cum eo venerunt. ⁊ reuersus est ad regẽ et ait Uerbum secretum habeo ad te o rex. Egressisqꝫ omnibꝰ qui cum eo erant. accessit ad eum aioth et ait. Uerbum domini habeo ad te. quod intelligendum est de somnio ex mandato domini. Qui statim surrexit de throno. Extenditqꝫ aioth manum sinistram. ⁊ tulit sicam d̃ dextro femore. ⁊ infixit eam in ventrem eius valide. nec eduxit eam sed reliquit in corpore. Ipse ꝓo clausis diligenter hostijs cenaculi. per posticam egressus est ⁊ aufugit. Serui autẽ regis post longam moram intrantes. inuenerũt eum mortuum ⁊ iacentem in terra. Uenitqꝫ aioth in sayrat. ⁊ insonuit buccina in monte effraim. ⁊ descenderunt cum eo filij israel ad vada iordanis que transmittũt in moab. Et volentes transire moabitas percusserunt circiter decẽ milia. ⁊ humiliatus est die illa moab sub manu israel. ⁊ quieuit terra. lxxx. ãnis. Et mortuus est aioth. Et tunc de philisteis volentibus intrare terram israel sangar occidit. dc. viros vomere vno. Ipse quoqꝫ defendit israel. ⁊ eodẽ anno vitã finiuit.

Incidentia.

In diebus aioth cyrene ciuitas cõdita est in libia. ⁊ triptolemus longa naui veniens eleusim. frumẽta ibi distribuit. Proserpinaꝫ rapuit rex molosorũ orchus. cuiꝰ ingens canis cerberus pirithoum deuorauit. qui cum theseo ad raptum proserpine venerat. Sed et theseum deuorasset. nisi hercules superueni-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

ens eum liberasset. Frixus ꝛ helles insidias nouercales euaserūt in naui, cuius insigne fuit aries. In dardania regnauit tros a q̄ troiā conditā ferūt. Perseus occidit gorgonē meretricē, que ob nimiā pulchritudinē spectatores suos mētis impotes reddebat. Dionysi⁹ in indianisam condidit, ꝛ a suo nomine eam appellauit.

De delbora ꝛ barach sysara iabel ꝛ iabin. Capl'm. VII.

P Ost mortē aioth addiderūt filij israel facere malum coram domino. Qui tradidit eos in manus iabin regis chanaan, qui regnauit in asor et habuit ducem exercitus sui sysaram. Ipse autem habitabat in aseroth gentium que sic dicebatur, quia non ab vno populo, sed a multis collectis gentibus habitabat, ꝛ oppressit filios israel per viginti annos. Qui clamauerunt ad dominum. Erat autem delbora prophetes vxor lapidoth, que posuerat tentoriū suū in monte effraim sub arbore palme, que dicebatur palma delbore, ꝛ ascendebant ad eam filij israel in omne iudiciū. Que vocauit barach filium abinoe de cedes, alias cades de neptalim. Mulier enim itura ad prelium vocauit virum suum, qui supradictus est lapidoth. Creditur enim fuisse idem barach et lapidoth, quia eadē est vtriusq; nominis interpretatio. Interpretatur enim vtrunq; choruscatio, delbora vero hebraice apis. Que dixit ad eum. Precepit tibi deus israel. Duc exercitum in montem thabor decem milia ō neptalim ꝛ zabulon, ego tradam sysaram in manum tuam iuxta torrētem cyson. Cui barach. Nisi veneris mecum non pergam. Qui ait. Ibo, sed victoria tradetur in manus mulieris. Nunciatum est sysare, ꝙ ascendissent delbora ꝛ barach in montem thabor ad pugnādum. Et congregauit exercitum ad torrentē cyson, trecenta milia armatorum, vt ait iosephus, et decem milia equitum, et nongentos currus falcatos, ꝛ alios currus duo milia, et centum. Et ait delbora ad barach. Descēde, hac die dabit tibi dominus sysaram in man⁹ tuas. Et descendit cum decem milibus, delbora stante in monte ad orationem. Et perterruit dominus sysaram ꝛ vniuersam multitudinem eius. Uentus grando ꝛ pluuia irruerunt in facies eorum, arcus ꝛ fundibule inutiles fiebant, plurimi de equis suis ꝛ curribus excussi conterebantur. Sicq; conuerso in fugam exercitu sysara de curru exiliens: ꝛ fugiens, peruenit ad tentorium iabel vxoris abner cinei. Abner enim cū omni domo sua recesserat a fratribus suis, qui habitabat vt diximus in sorte iude ꝛ tetenderat tabernacula sua in valle semijm iuxta cedes, ꝛ erat fed⁹ inter regem asor ꝛ domum abner cinei. Porro iael suscepit fugientem ꝛ rogantem vt celaret eum, et petenti poculum dedit ei lac vt grauius obdormiret. Illa vero dormienti clauum ferreum percussum malleo per vtrunq; tempus immisit vsq; in terram. Et barach post paululum venienti ostendit eum in terra confossum. Et sic impletum est quod dixerat delbora, ꝙ per mulierem triumphus accideret. Barach ꝑo agens exercitum super asor obuiam venientem iabin interfecit, ciuitatē funditus eijciens, vt ait iosephus. Cecineruntq; delbora ꝛ barach canticum domino, in quo hortantur victores ad benedicendum deum, rememorando beneficium quod fecerat dominus israeli dum daret legem in terre motu et pluuia, addēdo ꝛ quomodo per sangar vt diximus quieuerunt hostes a semitis israel, ꝛ quomō defecerat fortitudo israel, donec surgeret delbora, quando noua bella elegit dominus, vt mulier de viris triūpharet. Quod sequitur in cantico, surge delbora ꝛ loquere canticum nō est in hebreo. Addidit q̄z de amalech victo in raphidim ab effraim, id est, a iosue effrayta, ꝛ ꝓphetauit eundē postea vincendum per saul ex beniamin. Et cōmendauit eos qui de manasse ꝛ ysachar ꝛ zabulon ꝛ neptalim cum eis venerant ad prelium vituperans ruben ꝛ gad, ꝛ dan ꝛ aser, qui noluerunt cum eis venire. Quod etiam dicit ruben contra se diuisum, intelligitur ꝙ separauit se a pugnaturis, vel ꝙ rubenite inter se diuisi erant, quibusdam hortantibus vt irēt ad prelium, alijs dehortantibus. Q autē dicit pugnasse eos ī thane iuxta aquas mageddo intelligendum est regionem esse secus cyson qui preterfluit mageddon. Hebreus habet ī ramazache, quod interpretatur super altitudinem campi, ꝛ significat ꝙ in campo vbi ꝑliatum est hostibus superiores facti sunt. Qd̄ autem sequitur stelle pugnauerunt aduersus

Qui prim⁹ infestauit israel in deserto.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

sysaram. non mathematice intelligenduʒ est. quasi fatali constellatione hoc factum fuerit. Sed quia choruscatiões ⁊ fulgura ita ď sublimi ferebantur in eos. ac si stelle ruerent. ⁊ est yperboleos: Sequitur. torrens cyson traxit cadauera eorum sicut torrens cadumin. supple traxit cadauera egyptioruʒ. Cadumin interpretatur antiquorum. ⁊ ponitur pro mari rubro. eo ꝙ antiqua miracula ibi facta sunt. Quod sequitur. conculca anima mea robustos. Vox est populi sese adhortantis. Sequitur. Maledicite terre meroth. dixit angelus domini. Meroth fuit vnus de principibus chanaan. delbora ꝓ seipsam dixit angelum domini. vel michael qui preerat israeli. Dixit vt malediceret meroth. quod sonat archanum. id est angelis apostatis. qui aduersabanť ei in archano. Postea bñdixit iabel. quoniã fortiter egit. ⁊ quieuit terra ꝑ quadraginta annos. Eo tpe regnũ defecit apď argos. ⁊ trãslatũ est in micenas. Obijt liberpater cuiꝰ sepulchrũ est apud delphos iuxta appollinem aureũ. Pingiť ꝓ muliebri corpore. quia mulieres militantes cum viris habuit in exercitu Ilium ab ilo conditum. Miletus condita.

De gedeone. Capl'm. VIII.

Sexto suscitauit dominus spiritũ gedeonis in israel.

f Ecerunt iteȝ filij israel malum coram domino. ꝙ tradidit eos in manibus madian septem annis. Ascendebant enim madian et amalech singulis annis in israel. vastãtes segetes eorum. et vniuersa iumenta trabentes in predaʒ. Cunqꝫ clamasset israel ad dominum. misit ad eos virum prophetam per quẽ exprobrauit eis dominus beneficia que contulerat eis. ⁊ tamen noluerunt audire vocem eius. Venit autem angelus domini. ⁊ sedit sub quercu que erat in effra. Hic est vir quem dominus miserat. Lapis autem super quem sedebat ⁊ quercus ⁊ ager pertinebant ad ioas patrẽ familie ezri id est. honorabiliorem inter alios illius familie. Gedeon ꝓ filius eius timẽs hostes qui irruerant super terram. in occulto excutiebat frumenta in torculari. vt haberet viaticuʒ ad fugam. Josephus dicit. hoc maximum fuisse diuine propiciationis indicium. ꝙ tũc vteretur torculari pro area. Futurum enim per eum erat vt aree replerentur ⁊ torcularia. Et ait angelus ad eum. Dominus tecum virorũ fortissime. Cui gedeon. Si dominus nobiscum est. cur apprehenderunt nos hec mala. Et respexit in eum dominus in angelo ⁊ ait. Vade ego mitto te in hac fortitudie tua. quã scilicet confero tibi respiciendo vel mittendo percuties madian quasi virum vnũ. Cui gedeon. Si gratiam inueni coram te non recedas donec reuertar. Et coxit gedeon hedum posuitqꝫ carnes ⁊ azimos panes in canistro. et misit ius in ollam. offerens ea angelo. Cui angelus. Pone carnes ⁊ panem super petraȝ ⁊ ius desuper funde. Quo facto tetigit ea angelus summitate virge quã gerebat. Et ascẽdit ignis de petra ⁊ consumpsit omnia. Angelus autem euanuit ab oculis eius. Timẽsqꝫ gedeon ait. Heu mihi domine. quia vidi angelum dei. Cui dixit dominus. Ne timeas. Non morieris. Eadem nocte ait dominus ad eum. Destrue aram baal quam erexit pater tuus. ⁊ nemus circa eam succide ⁊ occide taurum quem saginat idolis. aliũ ꝓ taurum septennem quem ciues dedicauerũt idolo offeres mihi in holocaustum super altare quod edificabis mihi in summitate petre. super quam ante sacrificium posuisti. Gedeon timens patrem et ciues. cum deceȝ seruis omnia nocte compleuit. ⁊ vocauit altare pax domini. ⁊ latuit. In crastino ciues dixerunt ad ioas. Educ filium tuum vt moriatur. quoniam fecit hoc. Quibus ille ait. Nunquid vltores estis baal. Si deus est baal vindicet se. Exinde dictus est gedeon ierobaal. id est. fortitudo baal. quasi fortis contra baal. Igitur madian ⁊ amalech transito iordane sederunt in valle iesrahel quasi locuste. Spiritus autem domini induit gedeon. vocauitqꝫ domũ abiezer. de cuius familia ipse erat. et ipse misit nuncios ad manassen ⁊ aser ⁊ zabulõ ⁊ neptalim. Qui occurrerunt ei trigintaduo milia. Et petijt gedeon signum victorie a domino in vellere posito in area. si nocte illa vellꝰ rore compleretur. area sicca manente. Et factum est ita. Et expresso vellere rore conchaȝ impleuit. Sequenti nocte ne casu factum putaretur petijt signum in contrariuȝ. vt area irrigaretur. ⁊ vellus siccum esset. Quod factuȝ est. Venit autem gedeon cum suis ad fonteȝ qui dicitur arad. Et ait dominus ad gedeon

Populus multus est tecum, ne dicat israel, viribus meis liberatus sum. clama ad populũ. Qui formidolosus est revertatur. Tamẽ intelligendum est alia tria que mandavit dominus clamanda in populo eum non tacuisse, que moyses dixit in deuteronomio Qui edificavit domum ⁊ non dedicavit eam revertatur. Similiter. Qui plantavit vineã: ⁊ nõdum fecit eam cõmunem. ⁊ qui desponsavit uxorem ⁊ nondum accepit eã. Et reversi sunt de populo viginti duo milia, ⁊ tantum decẽ milia remanserunt. Et ait dominus ad gedeon. Adhuc populus multus est. duc eos ad aquas in calore meridiei, ⁊ eos qui lambuerint aquam manu ⁊ lingua sicut canes existimans magnanimos separab. Et inventi sũt tantum ex eis trecenti viri. Et ait dominus. In his trecentis tradam madian in manus tuas. Quibus assumptis, ⁊ cibariis pro numero ⁊ tubis, gedeon se certamini dedit. Eadem nocte dixit dominus ad gedeon. Descẽde in castra madiã, tu ⁊ pharan puer tuus tecum, ⁊ audies quid loquãtur, ⁊ confortabuntur manus tue. Dissolutum enim erat cor eius. Qui descendens stetit in partem castrorum ubi vigilie erant, ⁊ audivit quendam narrantem somnium cõmilitoni suo in hunc modũ. Videbatur mihi quod panis ex ordeo subcinericius et comestibilis descendebat in castra madiã, usque ad tabernaculum, s. regis, ⁊ subvertit illud, ⁊ terre funditus coequavit. Et ait is cui loquebatur. Vile est ordeum inter grana, et inter gẽtes israel videtur abiectuz ⁊ in israhele vilis est familia gedeonis. Nõ est hoc aliud nisi gladius gedeonis, tradidit dominus in manus eius madian. Quod audiens gedeon adoravit. Et reversus ad socios ait. Eamus, tradidit nobis dominus castra madian. Et divisit eos in tres partes, ⁊ dedit tubas in manus eorum dextras. lagenas vacuas ⁊ lampades in medio lagenarum in sinistras. Et ait. Quod me facere videbitis facite. Et ingressi sunt per gyrum castrorum in tribus locis in vigilia noctis medie. Et cum confregissent hydrias, tenuerunt lampades ĩ manibus, ⁊ insonantes tubis clamaverunt. Gladius domini et gedeonis, secundum iosephum vacuas quoque pharetras portaverunt. Quibus simul complosis: terribilis audiebatur sonitus. Quo subito hostes excitati turbati sũt, nec cognoscẽtes sese plurimi mutuis vulneribus ceciderunt, aliis in fugam conversis usque ad bersecha. Viri autem de neptalim, et aser ⁊ manasse qui redierant conclamantes persequebantur madian. Effraim quoque descendit in occursum fugientium ⁊ occupavit iordanem usque bethara, ⁊ occidit duos reges madian oreb, ⁊ zeb. Oreb in petra quadam, zeb vero in torculari. Et vocatum est nomẽ loci illius torcular zeb ⁊ nomen alterius petra oreb. Que modico apice littere differt a nomine oreb, unde aque fluxerunt per manum moysi. Et forte differentia est in interpretatione. Et portavit effraim capita regum ad gedeon, et irascentes dixerunt ad eum. Cur contempsisti vocare nos ad pugnã. Qui ait. Ne forte indignaremini. Melior est enim racemus effraim vindemiis abiezer, sed ⁊ in manus vestras dati sunt reges madian. Quid tale facere potui sicut vos fecistis. Quo audito requievit spiritus eorum. Transivitque gedeon iordanem cum trecentis viris, nec poterat persequi fugientes pre lassitudine. Et ait ad viros sochot. Obsecro date nobis panes ut possimus persequi zebee ⁊ salmana. Qui negaverunt ei ⁊ subsannaverunt eũ. Idipsum responderunt ei viri phanuel petenti panes ab eis, zebee autem ⁊ salmana in valle quiescebant: nil adversi suspicantes, cum duodecim millibus tantum cesis de exercitu centuz viginti millibus. Gedeon autem repente irruit super eos, ⁊ turbato exercitu eorum duos reges comprehensos secum reduxit. Et revertens apprehendit puerum de sochot, ⁊ quesivit ab eo nomina seniorum de sochot. Et descripsit ei septuaginta septem viros quos spinis ⁊ tribulis cõminuit, tanquam auctores predicte subsannationis. Turrim quoque phanuel subvertit, occisis habitatoribus civitatis. Cumque redisset in effra regionem suam dixit zebee ⁊ salmana. Quales erant viri quos occidistis in mõte thabor. Qui dixerũt. Similes tui. Et ait eis. Fratres mei erant uterini. Et ait primogenito suo. Interfice eos. Qui nõ eduxit gladiũ, timens quia puer erat. Surgens gedeon occidit eos. Et dixerũt omnes filii israel ad eũ. Dominare nostri tu ⁊ filius tuus, ⁊ filius filii tui. Quibus ille. Nõ domina-

Forte tabernaculuz eorum dicit vexillum quod ducebãtur. vel habebant tabernaculũ in quo idolis suis sacrificabant.

bor vestri nec filius meus, sed dñs dominabitur in vos. Unũ postulo a vobis date mihi inaures aureas ꝺ preda. Qui dederũt. Et fuit põdus auri mille ꝛ septingenti sicli. Et fecit ex eo gedeon ephod. ꝛ posuit illud in ciuitate effra. ꝛ fornicatus est omnis israel in eo. Et factũ est gedeoni ꝛ omni domui eius i ruinam. Per ephod qꝺ est dignius indumentũ pontificis: intelligit ꝙ gedeon fecerit omnia indumena põtificalia. ꝛ fecit in effra tabernaculũ ꝛ altare preter illud qꝺ erat in sylo. Et factus est sacerdos. ꝛ imolauit sup illud hostias dño. Quãobrem offensus dñs omnem domũ eius fere deleuit. Habuit em̃ septuaginta liberos de vxoribus. ꝛ vnũ naturalem abimelech ꝺ ꝯcubina dyboma. quã habebat in sichem. Hic occidit om̃es fratres suos ꝑter vnum. Et quieuit terra quadraginta annos quibus ꝑfuit gedeon. Qui mortuꝰ est in senectute bona. ꝛ sepultus est in sepulchro patris sui in effra.

Per quod conicitur ꝙ postea penitentiã egerit. ꝗ alibi ꝙ̃ vbi dñs ꝯstituerat sacrificabat.

Incidentia.

Temporibꝫ gedeonis mercuriꝰ inuenit siringas. trahens h̃ nomẽ a siringa vxore cathmi. ꝛ armonica. que ꝓpter zelũ armonie a viro suo recesserat. Inuenit etiã liraꝫ hoc mõ. Reperit etiam conchã testudinis mortue ꝛ putrefacte. cuiꝰ neruuli arẽtes ꝛ extensi in ore cõche ad aurã tenuem sibilũ reddebãt. Incertũ est autẽ quis fuerit iste mercurius. vtrũ hermes an trimegistus philosophus an mercuriꝰ minor. Tres em̃ leguntᷓ fuisse ẜm iosephum. Tirus condita est ante templũ hierosolimoꝝ annis ducẽtis quadraginta. Dedalus aues fecit metallinas q̃s volare fecit artificiose spiritu incluso. Dicitur etiã fecisse simulachra se mouentia. Primus em̃ oĩm pedes statuaruꝫ a se inuicẽ separauit. aliis ꝯiunctim eos fabricantibꝫ. Qui cũ filio in naue fugiens. ꝓpter inuestigabile fugã pennis auolasse estimatꝰ est. Argonautarũ historia facta est. Orpheꝰ clarꝰ habitus est. Cuiꝰ discipulus fuit museus. Linus magister herculis claruit. Minos creditur cretensibus legem dedisse. quod plato negat. ydram ꝓo callidissimũ fuisse sophistaꝫ asserit plato.

De abimelech. Caplm̃. IX.

Post mortem gedeonis filii israel fornicati sunt cuꝫ balaim. nec fecerũt misericordiã cũ domo ierobaal. Ascendit aũt abimelech in sichem ad omnẽ cognationẽ matris sue ꝛ ait. Cõsiderate ꝙ os vestrũ ꝛ caro vestra suꝫ. Loquimini ad omnes viros sichem in hũc modum. Quid vobis meliꝰ est. vt dominentᷓ vestri septuaginta viri filii ierobaal. an vt dominetur vnus vir. Et locuti sunt de eo ad omnẽ populũ. ꝛ inclinauerunt cor populi post abimelech. ꝛ iurauerunt ei omnes in fano baal. Quãobrem vocatũ est deinceps idolũ baal berith. Berith em̃ coniurationem sonat. Et tollẽtes de fano. lxx. pondo argenti dederunt ei. Qui conduxit ex eo viros inopes ꝛ vagos ꝛ ascendens in effra occidit om̃es fratres suos super lapidẽ vnuꝫ. excepto vno ioathan. Tunc omnes sichimite constituerũt abimelech regem iuxta quercum in sichem. Si queritᷓ quomodo ergo saul primus dicitᷓ rex in israel. Potest dici hoc dictum esse propter regnum vniuersale hic autem tantũ regnauit in sichimitis. Quod cum nunciatũ esset ioathan. stetit in vertice montis garram. vel garisim. ꝛ exclamauit ad omnes sichimitas ꝗ cõuenerant ad diem festum baal. Audite me viri sichem. Ierunt ligna siluarum vt vngerent regem supra se. et dixerunt oliue. impera nobis. Que noluit deserere pinguedineꝫ suam qua dii vtuntᷓ et homines. Idipsum dixerunt ad ficum. que noluit deserere dulcedinẽ fructus sui. Idipsum dixerunt ad vitem. que noluit deserere vinũ quod letificat deũ ꝛ homines. Dixerũtꝙ ad rãnũ. Impera sup nos Qui respondit. Venite ergo ꝛ requiescite sub vmbra mea alioquin egrediatur ignis de rãno. ꝛ deuoret cedros libani. Est autem ramnus genus rubi quod vulgo senticẽ appellãt asperũ nimis. ꝛ aculeatum sicut sentes. Josephꝰ dicit hoc inter ligna habere naturã igneꝫ proferendi. Tũc exposuit eis paradigma dicẽs. Interfecistis filios hierobaal. ꝛ filiũ ancille eiꝰ sup vos constituistis regem. Si recte egistis cum hierobaal. ꝛ domo ꝛ filiis eius. recte sit vobis. Sin autem peruerse: egrediatur ignis de abimelech. qui deuoret ipsuꝫ et vos. Que cũ dixisset aufugit. Factũ est autem cuꝫ regnasset super sichem tribus annis abimelech. dedit ei dominus spiritũ malum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

aduersus eum, ⁊ expulerũt abimelech ab vr-
be ⁊ a tribu. Qui exercebat latrocinia sup eos
agens predam ex eis. Tempore vero vindemi
arum intrauit gaal cum fratribus suis in si-
chem. Quo descendente ad eos. descenderũt
sichimite vineas. vuasq; calcauerũt. ⁊ ingres-
si fanum dei sui inter epulas ⁊ pocula male-
dicebant abimelech. Gaal q3 dicebat. Quis
enim est abimelech vt seruiamus ei. Nunquid
non est filius hierobaal yronice dictũ est. q̃si
non est. sed spurius. Et addidit. Utinam da
retur populus hic in manu mea vt auferrem
abimelech de medio. zebul quoq; quem fece
rat abimelech principem in ciuitate: clã nun-
ciauit abimelech omnia. Surrexit itaq; abi-
melech cũ exercitu nocte. ⁊ tetẽdit insidias iu
xta vrbem. Egressusq; est gaal mane ⁊ zebul
cum eo steterunt in porta. Cunq; ascendisset
abimelech cũ exercitu. dixit gaal ad zebul. Ec
ce de montibus multitudo descẽdit. Cui zebul.
Umbras montiũ vides. quasi hominũ capi
ta. ⁊ hoc errore deciperis. Rursus quoq; gaal
Ecce populus quasi de vmbilico terre descen
dit. Cui zebul. Ubi est os tuũ nunc quo con
tra abimelech loquebaris. Egredere ⁊ pugna
contra eum. Qui pugnauit ⁊ victus est. ⁊ fu-
giens recepit se in vrbem. zebul autem expu-
lit eum ⁊ socios eius. Sequenti die abime-
lech expugnauit vrbem. interfectis habitato
ribus eius. eamq; destruxit ita vt sal in ea di-
spergeret. Habitantes vero in turre sichimorum
ingressi sunt phanum dei sui. quia locus muni-
tus erat. Josephus tamẽ dicit pfugos p puin-
ciam congregatos supra petrã munitissimam
et nitebantur eam munire vel murare. Quod vi
dens abimelech ascẽdit in montẽ selmon ⁊ p̃
scisum ramũ ferens. dixit socijs. Facite quod
ego ago. Qui tollentes ramos ⁊ circundan-
tes presidium succenderunt illud. ⁊ igne ⁊ fu
mo perierunt in eo mille viri. preter mulieres
et paruulos. Et recedẽs inde abimelech ob-
sedit oppidum thebes. Erat autẽ turris in me
dio in qua receperant se thebite. Et nota ꝙ a
thebis egyptiorum dicuntur thebei. A thebis
grecorum thebani. A thebe iudeorum thebi
te. Cunq; abimelech expugnaret turrim. ⁊ ignẽ
supponere niteretur mulier fragmen mole ia-
ciens desuper. fregit cerebrum eius. qui ait ar-
migero suo. Percute me ne dicar interfectus
a femina. qui interfecit eum. Hanc pestem di
cit iosephus accidisse effraitis, eo ꝙ iurgati
sũt aduersus gedeonẽ ad aq̃s iordanis.

Incidentia.

Eodem tempore chorus inuẽtus est in gre-
cia. quod instrumentum dicit strabus pellem
esse cum duabus cicutis. per alteram inspira
tur. per alteram reddit sonum. Et scribitur secundum
quosdam sine aspiratione. pro voce autem
canentium et mensura et vento cum ch aspi-
rato.

De thola. Capitulum. X.

Post abimelech
iudicauit israel thola de isachar fi-
lius phua patrui abimelech. nec mo
ueat te phua ⁊ ioas fratres esse cum alter de
isachar alter de manasse ortus fuerit. Filij enim
fuerũt vnius matris. ⁊ duorum patrũ. de diuersis
tribubus. Hic iudicauit isrl' in sanir. xxiij. ãnis
et mortuus est.

Incidentia.

Eo tempore hercules antheum vicit ĩ pa-
lestra. ⁊ ilium vastauit. bellũ fuit inter laphi-
tas ⁊ cẽtauros. quos palefactus ĩ libro de in
credibilibus nobiles fuisse describit equites
thessalorum. Priamus filius laomedontis
regnauit in troia. Androgeus athenis dolo
interficitur. Theseus in agone minothaurum
occidit. propter ꝙ athenienses pueri tributa
rij a pena liberati sunt. Fuit autẽ minothau-
rus vir quidam inhumanus ⁊ valens in pa-
lestra magistratus minois. Unde ⁊ sic dictus
est. quasi minois taurus. id est minois carni-
fex.

De iair galaadite ⁊ morte eius.
Capitulum. XI.

Post tholam ia-
ir galaadites de tribu manasse
iudicauit israel. xxij. annis ha-
bens triginta filios quos fecit
principes. xxx. ciuitatum. quas vocauit no-
mine suo aiothiair. id est. oppida iair. ⁊ mortu
us est.

Incidentia.

Eo tẽpore theseus rapuit helenã. quã rur-
sus receperũt fratres eius castor ⁊ pollux ca-
pta matre thesei. eo peregre pfecto Philistus
scribit a ciuibus tirijs zoro ⁊ kartagine kartagi
nem conditã. Carmẽtis nimpha lrãs latinas
inuenit.

De iepte. Capitulum. XII.

Terũ filii israel seruierũt idolis circũstantium gentium, & tradidit eos dñs in manus philistijm & amon, Et afflicti sunt vehementer, xviij. annis, omnes qui habitabãt trãs iordanẽ in terra amorrei. Amonite quoq3 iordane trãsmisso vastabãt iudã & beniamin & effraim. Qui afflicti clamauerũt ad dñm. Qui cum dure respondisset eis, ite & inuocate deos quos elegistis, piecerunt omnia idola de finib9 suis, & doluit dñs sup miserias eorum. Cõgregatiq3 sunt filij israel in masphat contra amonitas qui fixerant tentoria in galaad Fuit eo tẽpore iepte galaadites vir fortissim9 pugnator, sed filius meretricis. Hic habuit vxorẽ de galaad, de qua suscepit filios. Qui cũ adoleuissent: eiecerũt eũ tanq3 spurium, dicentes. Nõ poteris esse heres in domo patr̃ nostrorũ. Et abijt in terram tob. Et cõgregati sunt ad eũ viri inopes, & latrocinantes, & eũ quasi principẽ sequebant. Descenderũtq3 ad eum maiores natu de galaad dicentes. Esto princeps noster, & pugna contra filios amõ. Qui ait. Nõne vos estis qui odistis me & eiecistis. Qui dixerũt. Nõ odimus te, nec venimus vt psequamur te, sed vt sequamur te. Et ait iepte. Jurate ergo mihi. Et iurauerũt. Et ascendẽs cũ eis in masphat, humiliauit se coram domino, & factus est princeps populi. Et misit nuncios ad regẽ amon in hec verba Exi de terra mea, cur vastas eã. Qui respondit. Tulit israel terram meã cum ascenderet d egypto & recepi eam. Cũq3 iepte dixisset eam iure belli acquisitã & multo tempore possessã ccc. annis noluit acquiescere amon vt exiret. Et ait iepte. Judicet hodie dñs inter israel et amon. Et factus est spiritus dñi super iepte, et egrediens ad pugnã votum vouit dño dicens. Si tradideris filios amon in manus meas, quicũq3 de domo mea primus occurrerit mihi reuertenti: eum holocaustũ dño offeram. Et percussit iepte filios amon plaga magna nimis, & humiliati sunt corã filijs isrl. Reuertenti aũt iepte in masphat, occurrit ei vnigenita filia eius cum tympanis & choris. Qua visa scidit vestimenta sua & ait. Heu filia decepisti me, & decepta es. Aperui os meũ domino cõtra te. Filia vero nõ dolens i hoc casu, p victoria patris ait. Fac mihi pater qd cunq3 pollicitus es. Hoc solum presta mihi vt duob9 mensibus circũeam montes & plãgam virginitatem meã cum sodalibus meis. Et ait pater. Uade. Et expletis duob9 mensibus redijt ad patrem suũ, & fecit ei sicut vouerat. Exinde mos increbruit in israel, vt annuatim veniant filij israel, & plangant filiam iepte quattuor diebus. Arguit ioseph9 iepte quia obtulit holocaustum non legitimũ nec deo carum. Quid si canem obuium habuisset: imolasset eum domino. Fuit ergo in vouendo stultus, & in soluendo impius. Potuit tamẽ ante votum esse bonus, quia irruit super cum spiritus domini, & etiam post votũ. Nam & apostolus ponit eum in cathalogo bonorum. Quidam tamen excusantes eum familiari consilio spiritussancti dicunt eum h fecisse. Tũc veniẽtes ad eum effraite dixerũt. Cur contempsisti nos vocare ad pugnã. Incendemus domũ tuã. Qui ait. Uocaui vos et venire noluistis. Et vocatis viris galaad pugnauit cõtra effraim. Occupauerũt autẽ galaadite vada iordanis. Cunq3 venisset ad eos quidaz fugiens de effraim, & obsecrans vt permitterent eũ transire, dicebant ei. Nunquid effrateus es. Quo dicente nõ sum, interrogabant euz. Dic ergo theboleth qd interpretatur spica. Qui respondit, theboleth, eadem littera, spicam exprimere nõ valẽs. Statimq3 iugulabãt eũ. Et ceciderũt eo tempore de effraim, xlij. milia. Et nota q effrate9 ponitur hic p effraita. Effrateus em̃ pprie dicit bethleemita. Et iudicauit iepte israel, vij. annis & mortuus est, & sepult9 in ciuitate sua sebethi que est in galaad. Hic ab etate moysi vsq3 ad seipm ait cõputari annos. ccc. Annis his nõ addunt decem & octo anni afflictionis qui pcesserant.

Incidentia.

Eo tpe hercules flãmis se iniecit. Nam in morbũ inciderat pestilentẽ.

De abessan. Caplm. XII.

Post iepte iudicauit israel abessan vel essebon bethleemita de iuda septẽ annis. Eo tempore agamennon regnauit micenis. Menelaus lacedemonie.

De abilon. Caplm. XIII.

Post abessã abilon zabulonites iudicauit isrl' ãnis

decem. Hic cũ decem annis suis in .lxx. inter pretib' nõ habet. Pro quorum damno supplendo eusebius iosue filio nun samueli et sauli. q rum annos scriptura sacra nõ dicit plures annos quam in iosepho legebat annotauit. quatenus ab egressu isrl' ex egypto usque ad edificationẽ templi .cccc. et .lxxx. annorum summã quã scriptura pdicat haberet.

Incidentia.

Eo tpe alexander helenã rapuit bellũ decennale surrexit. Mennon et amazones priamo tulere subsidiũ.

De abdon. Caplm. XV.

Post abilon abdõ thecuites de effraim iudicauit israel. viij. annis. Sub his tribus iudicibus nõ recessit israel a dño. et quieuit terra. Et ideo nil memoriale fecisse legunt. Tamen quidã tradunt sub abdon cladem factam in beniamin pro uxore leuite.

Incidentia.

Huius anno tertio capta est troia. et fluxerunt usque ad primã olimpiadez anni .cccc. vj. Tunc greci ad gloriã victorie sue ceperũt annotare tẽpora sua sic. Anno a captiuitate troie. Incepta olimpiade deinceps annotauerũt tempora iuxta numerum olimpiadum. Tandem romani florẽtes annotauerũt tempora sic. Anno ab urbe condita. Ultimo christiani annotãt sic. Anno ab incarnatiõe dñi. Capta troia menelaus et helena deuenerunt ad thuorim regem egypti quem homerus polibum vocat. Anno tertio a captiuitate troie vel quanto ut quidã volũt regnauit eneas trib' annis in italia. in qua prius regnauerant. ian'. saturnus. picus faunus. latinus. annis circiter .c.l.

Nota quod olimpias dicta est a ludis qui sub olimpo mõte fiebãt apud elidem ciuitatem elidis agentibus agonem et quinquennale certamen quattuor ãnis medijs vacantib'. et ob hoc elidis certaminis tẽp' olimpiadẽ vocauerũt quadriennio in uno olimpiade cõputato. Est autem olimpias spaciũ quattuor annorum.

De sampsone. Caplm. XVI.

Rursus filii israel peccauerũt coraz dño. et tradidit eos in man' phslistinorũ quadraginta annis a qua seruitute hoc mõ liberati sũt. Fuit vir quidam de stirpe dan. noie manue. habẽs uxorẽ pulcrã. sed sterilẽ. Cui sepe orãti in agro pro sterilitate amouẽda: apparuit ei angel' et ait. Cõcipies et paries filiũ caue ne comedas aut bibas deinceps nisi iuxta legẽ nazareorum. Filius eniz tuus erit nazareus dei ex utero matris et deinceps ipe liberabit israel. Alia littera. Et dicet samson robustus liberator israel. Que cũ omnia idicasset viro suo et cõmendasset angeli pulcritudinẽ. contristat' est vir. quia zelotes erat. et ut mitigaret irrationabilez viri tristiciam. consuluit ut ambo orarent dñm. ut iterũ veniret angelus ad eos. et instrueret utrunque de puero. Et apparuit iterum angelus uxori. Que cũ vocasset virum. ait manue ad eum. Tu ne es qui locutus es de puero. Cui angelus. Sum. Cui manue. Quid vis ut faciat puer. Et ait angelus. Nazareus erit omni tẽpore vite sue. Attulitque manue hedum et panes. Cui angelus Non comedam. Si vis offerre offer illa domino. Et ait manue. Quod est nomen tuum. Cui angelus. Cur queris nomen meũ quod est mirabile. Et obtulit manue que tulerat supra petram dño: qui facit mirabilia. Et ascendit angelus in flamma ignis nec ultra apparuit eis. Et intelligens manue esse angelũ dei ait. Moriemur. quia vidimus dominũ. Cui mulier. Nequaquam. Nam accepit domin' holocaustum a nobis. et indicauit que futura sunt Natumque filiuz vocauerunt sampson: quod sonat robustum. Creuitque cito puer: adeo ut iam propheta futurus agnosceretur. cepitque spiritus domini cum eo esse in castris dan. id est. in exercitu tribus sue. vel locus est in quo prius habitauit sampson. et est dictus castra dan per anticipationẽ. Nondũ eñ tribus dan propriam habebat sortem.

Qua lege viuerẽt nazarei require i historia nũerorum. Istud apposuit .m. ut satisfaceret hieronymo qui ait. nomẽ ei' pdictũ a dño. cũ pdeterminatũ sit sup quod fuerint quorum nomina pdicta sunt. quia nomẽ fuit ei ipositum scilicet sampsõ. iuxta equipollentiã hominum verborũ dñi ait hiero. pdictum eius nomen.

Quomodo sampson interfecit leonem. Caplm. XVII.

Descendit igitur sampson in thamnata philisteorũ vt videret solennitatẽ que ibi agebatur. Et visam ibi virginem ꝯcupiuit. aitq3 patri ⁊ matri. Accipite mihi q̃so vxorẽ thãnateã. q꞉ cõplacuit oculis meis. Qui dixerunt. Cur negligis filias fratrũ tuorũ. ⁊ transis ad filias incircũcisoꝝ. Nesciẽtes q꞉ res fieret a dño. Cũq3 descenderent cũ eo apparuit ei catulus leonis in vineis oppidi. ⁊ irruit in eum sampson in spiritu dñi. nil habens in manu. et dilacerauit eũ frustatim. quasi hedũ caprarum. ⁊ hoc parentibꝫ nõ indicauit. Desponsataq3 sibi vxore. cũ post aliquot dies rediret vt acciperet eã. declinauit vt videret cadauer leonis. Et ecce apes erãt in ore leonis. ⁊ fauus mellis quem sumptũ comedit in via. deditq3 partẽ patri ⁊ matri ⁊ comederũt. partẽ quoq3 sponse tradidit. Cũq3 thãnatei ciues essent in epulis nuptiaꝝ. timẽtes robur iuuenis dederũt ei. xxx. iuuenes robustos. sermõe q̃si socios. opere ꝓ custodes. ne q̃d forte vellet cõmittere crescente ꝯuiuoꝝ satietate. Quibꝫ ait sampson. Propono vobis ꝓbleuma. q̃d si solueritis mihi infra septimũ diem ꝯuiuij dabo vobis. xxx. sindones ⁊ totidẽ tunicas. alioq̃n vos dabitis mihi totidẽ. Qui dixerũt. Propone. Ait quoq3 sampson. De comedẽte exiuit cibꝫ ⁊ de forti egressa est dulcedo Josephus alia ponit verba. Qui cũcta deuorat cibũ desegenuit suauẽ. licet ip̃e sit insuauis. Nec potuerũt p tres dies ꝓpositionẽ soluere. Cũq3 adesset dies septimus dixerũt spõse. Blãdire viro tuo. vt indicet tibi ꝓbleuma ⁊ indica nob. alioquin incendemus te ⁊ domũ p̃ris tui. Que sollicitãs virũ flendo dicebat. Odisti me. ⁊ idõ nõ exponis mihi. Septẽ igit̃ diebꝫ ꝯuiuij flebat apud eũ. Sed quõ septẽ diebꝫ flebat cu3 supra dictũ sit septimo die cõuiuij venisse ad eã iuuenes. Põt dici. Cũq3 adesset dies septimus. id est cũ adhuc esset dies inter septẽ primus. Qd̃ ideo determinatũ est. ne putaretur post tres dies venisse. de quibꝫ dictu3 erat q꞉ nõ poterãt soluere ꝓpositionem per illos tres dies. Potest etiã aliter dici. Cũq3 adesset dies septimus. id est. appropinquaret. sed nõdũ esset. vt dictũ sit adesset quasi iuxta esset. et ita post tres dies inquisitiõis eorum quarta die venerũt ad eã ⁊ locuta est viro suo. Qd̃ autez dicit̃ septẽ diebꝫ fleuisse hoc est in illis septem non per illos. Quidam tamen corrigunt ita. Cũq3 adesset dies vnus. Quod vicio scriptoris reor factũ. qui videns septem abbreuiatũ estimauit legi vnũ. Tandẽ die septima cu3 ei molesta esset exposuit. que statim indicauit ciuibus suis. Et illi die septimo ante solis occasum dixerũt sampsoni. Quid dulcius melle. quid fortius leone. Qui ait. Quid dolosius muliere. Si nõ arassetis in vitula mea. non inuenissetis ꝓpositionem meã. Et irruit spiritus dñi in eũ. ⁊ descendit ascalonẽ. ⁊ ibi ꝑcussit triginta viros quoꝝ allatas vestes dedit pronubis suis. Et iratus sampson rediit in domũ patris sui. Uxor autẽ eius nupsit vni de pronubis suis. Cumq3 dies triticee messis instarent venit sampson visere vxorem suam ferens hedum. Cumq3 cubiculũ eius vellet intrare prohibuit pater dicens. Putaui q꞉ odisses eam. et tradidi eam amico tuo. Sororem habet que pulchrior est ea. sit tibi ꝓ ea vxor. Cui sampson. Ab hac die non erit culpa in me contra philisteos. Faciã enim vobis mala. Et cepit. ccc. vulpes et iunxit caudas caudis. ⁊ faces ligauit in medio. quas igne succendens dimisit eas discurrere et incenderũt segetes philisteorum intantũ vt vineas quoq3 ⁊ olueta ignis consumerẽt. Palestini sciẽtes opus esse sampsonis. vxorem eius ⁊ parentes combusserunt tanquam mali huius auctores. Et ait sampson. Adhuc expetam vltionem et quiesca3. Et percussit eos plaga grandi. ita vt stupentes suram femori imponerẽt. Lxx. interpretes dicunt ita. Percussit alienigenas sampson. tibiam super femur. quod ad priorem sensum reducitur. id est. tam mirabiliter. vt stupentes tibiam vnius pedis super femur alterius ponerent. Tamen quia tibijs incedimus. et super femur sedemus. quidam exponunt sic. Percussit tibiam super femur. id est. pedites p̃ter sedentes in equo. Et habitabat sampson in spelunca petre ethan. quasi in loco munito.

Quomodo interfecit multos cum mandibula asini.

Capl'm. XVIII.

Tunc ascendentes philistei in terram iuda castrametati sunt in loco qui postea dictus est lebi. id est. maxilla. Et dixerunt ad eos viri iuda. Serui vestri sumus cur ascendistis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

aduersus nos. Qui dixerūt. Ut ligem⁹ sam-
psonem. Et ascenderūt tria milia de iuda ad
sampsonē. ꝛ culpantes euz dicebant. Nescis.
alias nosti. ꝙ philistei imperēt nobis Veni-
mus vt ligem⁹ te. ꝛ tradamus philisteis Qui
ait. Jurate ne me occidatꝭ. Et iurauerūt. Et
ꝑmisit se ligari duob⁹ nouis funib⁹. Qui cuz
traherēt eū ꝛ vociferarēt philistei p̄ gaudio. ir
ruit spūs dn̄i in eū. ꝛ dissoluta sunt vincl'a ei⁹
vt lina stupe linee. i. vt filū lini tortū putami-
ne ad ardorē ignis. Tollensq3 mandibulam
asini iacentē in terra. interfecit in ea mille vi-
ros. alijs in fugā versis. Et exultās sampson
cecinit metrice. Jn maxilla asini. in mādibu-
la pulli asinaꝝ deleui eos. ꝛ percussi mille vi
ros. Hebreus habet. in maxilla asini hemor.
Hemorq3 sonat cumulū de cumulis. h̄ est in
maxilla asini feci cumulū de cadauerib⁹ mor
tuoꝝ. Et ꝓiecit mandibulā ꝛ vocauit nomen
loci ramathei. vl' ramathlebi. qđ est eleuatio
maxille. Rama enī excelsum sonat. Et sitiuit
ad mortē. qđ factū esse tradūt hebrei. qꝛ dedit
sibi gloriā ꝛ nō deo. ꝛ clamauit ad dn̄m. Ob
secro dn̄e en morior ꝛ incidā in manus incir-
cūcisoꝝ. Et aperuit dn̄s molarē dentē in ma
xilla asini. ꝛ egresse sunt aque. quib⁹ haustꝭ vi
res recepit. Et mutato noīe priori. dictū ē no
men loci fons inuocātis de maxilla. Cūq3 nō
timeret philisteos. abijt i gazā. ꝛ vidit ibi mu
lierē meretricē. ꝛ ingressus est ad eā. Quo co-
gnito palestini posuerūt custodes i porta ci-
uitatis vt exeuntem mane occiderēt. Sam-
pson ꝯo media nocte surgēs. ambas fores ap
prehēdit cū postib⁹ suis ꝛ sera. ꝛ in humerꝭ su
is portauit in verticē mōtꝭ q̇ respicit hebron.

Quō tandē deceptus fuit sampson.

Capl'm. XIX. et. XX.

P Osthecama uit da lilam q̄ erat in mōte sorech. Et est sorech locus vel gen⁹ vitis. Et venerūt ad
eam q̇nq3 satrape. i. nobiliores philistinoruz
dicētes. Disce ab eo i
quo habeat vires. et
quō valeam⁹ eū vin-
ctum affligere ꝛ dabi
mus tibi singuli mil-
le centū argēteos. qđ
est. v. milia. d. Quidā
tamē distinguūt ita.
Dabimus tibi singl'i

Dis ei ml'ier fere na-
tural'r amara ꝛ leuis
Vn̄ adā. Quid leui⁹
flāma flamen. Quid
flamine fama. Quid
fama. mulier. Quid
muliere nihil.

mille. c. argēteos. Et blandita est dalila sam-
psoni. Qui rn̄dit ei in dolo. Si septē neruice
is funib⁹ nouis ꝛ adhuc humētib⁹ ligat⁹ fue
ro. ero sicut ceteri hoīes Quos ioseph⁹ palmi
tes vineaꝝ recentes dicit. Et attulerūt ad eaz
septē funes. q̇b⁹ dor-
mientē ebriū colliga-
uit latētib⁹ apđ se phi
listeis. Et clamauit
ml'ier Philistei super
te sampson. Qui ru-
pit vincula q̄si stupea

Ebriū dič nō vino. s3
amore. Vl' satiatum
alit' legē nazareoꝝ ex
cessisset an̄ tōsuram ꝛ
recessisset ab eo dn̄s.

Jdipm̄ factū est scđo. de septez nouis funib⁹.
Cū aūt tertio septē crines capitis ei⁹ circūli-
gatos licio ꝛ clauo terre infixisset. excitat⁹ ab
ea sampson. extraxit clauū cuz crinib⁹ ꝛ licio.
Cūq3 molesta eēt ei dalila. ꝛ deficeret aīa eius
ad mortē. aperuit ei veritatē dicēs. Nazare⁹
sum ab vtero matrꝭ mee. Si rasum fuerit ca-
put meū. recedet a me fortitudo. Tūc dalila
reuocauit satrapas. vt venirēt cum pecunia
quā ꝑmiserāt. At illa dormire fecit eū suꝑ ge
nua sua. ꝛ ꝑ tonsorem rasit septē crines eius.
id est. omnes. Vel qꝛ nouacula ascēderat su-
per caput eius. etiā p solis septem rasis domi
nus recessit ab eo Tūc abiecit eū ml'ier. Quē
cū apprehendissent philistijm eruerūt oculos
eius. ꝛ circūduxerūt eū ꝑ terram. ꝛ apud ga-
zam clausum in carcere molere fecerūt quasi
seruili opere eū affligentes. Hebrei tamē tra-
dunt. ꝙ philistei cogerunt eū dormire cū mu
lierib⁹ robustis. vt ex eo sobolem robustā su-
sciperent. Procedente tp̄e cum capilli eius re
nasci ceperāt. cum adesset publica solennitas
ingressi sunt principes fanū suū vt immola-
rent magnifice dagon deo suo. qꝛ tradidit in
imicū i man⁹ eoꝝ. Cūq3 letarēt' ꝯuluātes. ad
duct⁹ ē sampson. vt an̄ eos luderet. ꝛ ei illude
rēt. Stabat aūt int' duas colūnas q̇b⁹ dom⁹
innitebat'. Et ait puero regenti se. Sine me
vt tangā columnas. ꝛ paululum requiescaz.
Et apprehendens vtrāq3 columnā manibus
ait. Moriat' anima mea cū philistijm. Et cō-
cussis columnis. cecidit domus suꝑ omnes.
et multo plures interfecit moriens q̄3 viuus.
Et perierunt preter conuiuas circiter tria mi
lia vtriusq3 sexus qui ludentem expectabant
de tecto. Tulitq3 euz vniuersa cognatio eius
et sepelierunt eum in sepulchro patris sui. Et
iudicauit israel viginti annis. Hactenus iu-
dicum liber tempora signat. habēs annos du

75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

centos nonagintano
uē ⁊ iudices. xij. pre-
ter sangar ⁊ barach.

Nota ꝙ in veteri te-
stamēto quattuor ho
minū noīa ꝑ angeluꝫ
nūciata fuerūt. isma-
hel. ysaac. ezechias. sampson. In nouo duo.
iohannes. ⁊ iesus.

Incidentia. Caplm. XXI.

e O tēpore ascaniꝰ al-
bā cōdidit secundus rex latinorū.
Palefactꝰ in libro incredibiliū tra
dit vlixē in trierim cirenoꝝ fugisse scillā spo-
liare hospites solitam. Sirenes quoqꝫ muli
eres fuisse. q̄ decipiebāt nauigātes.

De micha. Caplm. XXII.

s Equitur histo-
ria de idolo miche. Hunc aūt euē-
tum ⁊ alterū de vxore leuite dicit io-
sephus ꝯtigisse post mortē iosue. ⁊ ante otho
niel cum plurimū peccasset coram dn̄o israel
et tradidisset eos dn̄s in manus chananeoꝝ.
Qui abstulerūt iude ascalonem. ⁊ accaron. et
multas vrbes in campestribꝫ. ⁊ ipsos dani-
tas expulsos in montē fugere compulerunt.
Eo tp̄e fuit vir de monte effraim nomine mi-
chas. qui suscepit a matre sua mille centū ar-
genteos votiuos. Et fecit ex mandato matris
sue ex eis ephod ⁊ teraphim. id est. vestem sa
cerdotalē ⁊ idola. Et separauit eis ediculā in
domo sua. ⁊ impleuit manū vnius filioꝝ suo
rum. ⁊ factus est ei sacerdos. ⁊ inuestiuit eum
sacerdotio ꝑ aliquid appositū in manu eius.
vel impleuit manū eius. id est. sepe obtulit ei
tanq̄ꝫ sacerdoti. In diebꝫ illis nō erat rex in is
rael. sed vnusquisqꝫ qd̄ sibi rectū videbat̄ fa-
ciebat. Fuit aūt alter adolescens bethleemi-
ta cognatus miche ⁊ leuita sed pauper. Qui
voluit peregrinari vbicūqꝫ cōmodū sibi rep
perisset. Cūqꝫ declinasset in domū miche. co
gnita causa vie eius. ꝯstituit eū sibi sacerdotē
instituens sibi ꝑ singulos annos decē argen-
teos. ⁊ vestē duplicē p̄ter victum. In diebus
illis tribus dan querebat sibi possessioneꝫ. et
miserunt quinqꝫ viros vt explorarēt terrā in
qua possent habitare. Et intrantes domum
miche. ⁊ requieuerūt in diuersorio leuite. Cū
qꝫ considerassent vestes ⁊ idola abierūt ⁊ ve
nerūt lachis. Et videntes locū vberem ⁊ ma
gnarū opum. ⁊ habitātes in ea sine timore. et
imbelles reuersi sunt ad fratres suos. ⁊ dixe-
runt. Eamus ⁊ possideamꝰ terrā quā vidimꝰ
Nullus erit labor. Et ꝓfecti danite sexcēti vi
ri armati. primo manserūt in cariathiarim iu
de. qui locus ex eo dictus est castra dan. aliꝰ
eodē nomine dictus est. de quo diximus in
sampsone. Tertius eodē noīe dictus est. vbi
ieroboam sacrificauit vitulos. Cūqꝫ trāsissēt
iuxta domū miche. intrauerūt quīqꝫ predicti
viri vt tollerēt vestes ⁊ idola. Cūqꝫ sacerdos
acclamaret. dixerūt ei. Ueni nobiscū. Meliꝰ
est tibi vt sis patꝰ in vna tribu. q̄ꝫ in domo vni
us viri. Et abijt cū eis ferens secū oīa. Cū-
qꝫ insequeret̄ eos michas cū omni domo sua
videns eos fortiores ⁊ minātes sibi mortem
reuersus est. Illi ꝟo cū mulieribꝫ ⁊ paruulis
et iumētis ⁊ vniuersa suppellectili sua venerūt
ad populū lachis. ⁊ ꝑcusserunt eos ⁊ vrbem
incenderunt. Et struxerūt sibi ciuitatē: nō ꝓ-
cul a libano. ⁊ iuxta fontes iordanis circa ma
ximū campū sidonis in regiōe roob. Et appel
lauerūt eam dan que prius lachis vocabat̄.
posuerūtqꝫ sibi in deū idolū miche toto tēpo
re quo fuit domꝰ dei in sylo. Jonathan ꝟo fi-
lium gerson de genere moysi. ⁊ filios eiꝰ sta-
tuerūt sacerdotes in tribu dan vsqꝫ ad diē ca
ptiuitatis sue. Cūqꝫ replicet historia. in diebꝫ
illis nō erat rex in isrl̄. videt̄ ꝯsentire iosepho
qui dicit hoc factū quod sequit̄ circa tempo-
ra eadem contigisse.

De vxore leuite. Caplm. XXIII.

f Uit vir leuita
habitās in latere montis effraim
habēs vxorē de bethleē. que ira-
to viro suo redijt in domū patris sui in beth-
leem. Secutus est eā vir suus cū puero suo ⁊
duobꝫ asinis. recōciliatus est vxori. Quarto
autē die cū regredi vellet tenuit eū socer vsqꝫ
in crastinū. Quinto die sumpto cibo circa me
ridiem egressus est ducens secū duos asinos
onustos ⁊ ꝯcubinā. Sic eñ quādoqꝫ vxor
dicit̄. Et vt videt̄ velle iosephꝰ luna quinta in
faustū iter arripuit. Cūqꝫ transirēt iuxta iebꝫ
die declinante noluit ingredi oppidū gentis
aliene. Et transiuit in gabaa que est in tri-
bu beniamin. ⁊ nullo eū recipiente sedebat in
platea. Et ecce senex rediens d̄ agro qui erat
in monte effraim ⁊ aduena habitabat in ga-
baa. Qui introduxit eos in domū suam. Et
cenantibꝫ illis venientes viri ciuitatis filij be
lial dixerūt ad dn̄m domus. Educ viruꝫ qui

75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

ingressus est ad te vt abutamur eo. Tamẽ io-
sephus dicit. nõ venisse eos ꝑ eo. sed vt rape
rent vxorem eius. Cum autẽ obtulisset eis se
nex filiam virginẽ ꝛ vxorẽ viri ꝑ viro. eduxe
runt vxorẽ viri. Qua cum tota nocte abusi es
sent: dimiserunt eam mane. que rediẽs ad ho
spitium expirauit ante ianuam. Et ferens vir
eius cadauer in asino rediit in domũ suam. ꝛ
concidens eã in duodecim partes. misit ĩ om
nes terminos isrl'. Et clamabant singuli. Nũ
q̃ꝫ sic factũ est in israel ex quo ascenderunt pa
tres nostri ex egypto. Et egressi sunt omnes
quasi vnꝰ vir in masphat. cccc. milia. pugna-
torum ꝛ dixerũt. Nõ redibit quispiam in do
mũ suam donec vlciscamur in gabaa. Et ele-
gerunt viros vnũ de
decem qui apportaret
cibaria. Et miserunt
ad omnẽ tribũ benia
min dicentes. Tradi-
te nob flagitiosos de
gabaa vt moriantur.

Decimã partẽ viroꝝ
intellige Sensus est
Decimã partẽ viroꝝ
elegerũt ad apportan
da cibaria.

Qui noluerũt. imo dederũt eis in auxiliũ. xxv.
milia de beniamin. Erãt eñ in gabaa. lxx. vi-
ri. ita sinistra vt dextra preliantes. sic etiã fun
dis lapides ad certũ iacentes. vt capillum q̃
q̃ꝫ possent ꝑcutere. Et ascendens exercitus is
rael in silo consuluit dominũ. Quis ascendet
princeps certaminis cõtra beniamin. Et re-
spondit dñs Judas. Hoc forte videt̃ facere
ꝑ iosepho de tempore huiꝰ cladis. Et ascen-
dentes inde expugnabãt gabaa. ꝛ prima die
egressi filii beniamin de gabaa percusserunt
de israel. xxii. milia. sequenti vero die. xviii.
milia. Tertia ṽo die per insidias circũuenti
ceciderũt ꝛ incenderũt vrbem filii israel occi-
dentes viros mulieres ꝛ paruulos idipm fa-
cientes aliis ciuitatibꝰ ĩ beniamin. De omni
numero beniamin soli sexcenti remanserunt.
Qui sederũt in petra
emmor. ꝛ planxerunt
planctu magno quat
tuor mensibꝰ. Et iura
uerũt filii israel ĩ mas-
phat. q̃ nullus eoꝛuꝫ
filias suas daret vxo
res filiis beniami. Tã
dem penitẽtes de de-
letione tribꝰ vniꝰ requisierunt quis de israel
non ascenderat cũ eis. nec iurauerat. Et inuẽ
ti sunt filii iabis galaad nõ interfuisse certa-
mini. Et ꝑcusserũt eos a viro vsq̃ꝫ ad mulie-
rem. solis. cccc. virginibꝰ reseruatis. Et aduo
cantes sexcentos viros de petra remmor red-
diderunt eis sortẽ beniamin. ꝛ. cccc. illas vir-
gines dederunt eis in vxores. Et inito consi-
lio de dandis vxoribꝰ ducentis que remanse
rant dixerunt eis. Ecce solennitas domini
est in silo. ꝛ ascendent filie israel ducẽtes cho-
ros ꝛ vos latentes in vineis exite ꝛ rapite sin
guli singulas vxores. Et factũ est ita. Et resti
tuta est tribus beniamin. In diebꝰ illis non
erat rex in israel. sed vnusquisq̃ꝫ quod sibi re-
ctum videbat̃ faciebat. Eadẽ est clausula q̃ ẽ
supra. Ideo forte videt̃ q̃ circa ideꝫ tempus
vtrũq̃ꝫ factũ fuerit.

Petra hec excelsa fu
it. Rama autẽ excel-
sum sonat. Unde de
plãctu istoꝝ plãgen-
tium filios suos dici
tur in euangelio. vox
in rama ꝛc.

De ruth. Caplm. XXIIII.

Post samsonez

iudicauit is
rael heli sa
cerdos qui nõ tantuꝫ
iudex sed sacerdos a
digniori officiõ agno
minatus est. Et trãsla
to sacerdotio a filiis
eleazar. hic primꝰ de
filiis ithamar accepit
sacerdotiũ. In diebꝰ
eius facta est fames ĩ
terra. et surrexit heli-
melech de bethleem effrateus cum vxore sua
noemi. ꝛ duobꝰ filiis suis maalon ꝛ chelion.
Et ĩgressus est regionẽ moabitidẽ vt pascere
tur ibi. Quo mortuo filii eius duxerunt vxo-
res moabitidas orpham ꝛ ruth. Tamẽ iose-
phus dicit q̃ pater accepit filiis suis vxores.
et manserũt ibi decẽ annis. ꝛ mortui sunt am-
bo sine liberis. Noe-
mi ṽo vidua ꝛ orba-
ta filiis: surrexit vt re-
diret in patriã. Audie
rat eñ q̃ dñs dederat
ppl'o suo escas ꝛ comi
tabant̃ eã nurus sue.
Que ait ad eas. Re-
uertimini filie mee in
domũ matris vestre.
Nõ eñ vltra potestꝭ
sperare viros ex vtero meo. Et nota quoniã
apud moabitas seruabat̃ lex de semine susci-
tando. ꝛ acquieuit orpha. ꝛ reuersa est. Ruth

Sic certũ q̃ cũ aarõ
quattuor habuit fili
os duo ex eis in de-
serto igne perierunt.
eoꝝ qui remãserant
maior natu fuit elea-
zar. cui debebat̃ sacer
dotiũ. qõ durauit vs
q̃ꝫ ad heli qui fuit de
ithamar fratre suo.

Sup paralippome-
non dic hieronymꝰ
q̃ in diebꝰ elimelech
sol stetit ad trãsgresso
res legꝭ. Sꝫ q̃ nõ ti
muerũt deũ. tanta fa
mes ĩualuit vt poti-
or ĩ tribu iuda fuge-
ret cũ vxore ꝛ liberꝭ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

ꝓo sequebat̾ eā. Cui noemi. Audi filia. Non
est deus noster sicut dij gentiū. nec ꝑplꝰs no-
ster ſm ritū gentiū viuit. expedit tibi vt rede-
as ad ꝑplm tuū. ⁊ ad deos tuos. Et ait ruth.
Populus tuus ꝑpls meus. deꝰ tuus deꝰ meꝰ.
Profecteq̄ sunt simꝉ.
⁊ venerūt in bethleez
que prꝰ dicebat̾ effra
ta ab vxore Caleph.
hec fuit maria soror
moysi. ſm q̄sdā trans-
lata ꝺ heremo. q̄ post
q̄ꝫ percussa est lepra a
gnominata est effrata
id est. furorē vidit. id
est experimento iram
dei cognouit. Vel in
terpretat̾ speculuz. q̄a
plaga eius omnibꝫ est
posita in exemplū. sed

Opiniones plures
ponunt̾. Vñ ciuitas
q̄ nūc bethleem dici
tur prius vocata fuit
effrata ſm ꝑmā opi-
nionē dicentē. Ma-
riā sororē moysi trās-
latā illuc. q̄r mortua
fuit in deserto. Hie-
ronymꝰ tñ dicit ꝙ ca
leph suscepit de effra
ta vxorem virū marie. ⁊ vx
genuit beseleel.

tunc primo ꝓpter incredibilē vbertatē sibi red
ditam cepit vocari bethleē qꝺ est domus pa
nis. Percrebuit fama in bethleem ⁊ dicebāt
Hec est illa noemi. quibꝫ illa. Ne vocetis me
noemi. qꝺ est pulchra. sꝫ vocate me mara. qꝺ
est amara. Egressa sum plena. ⁊ vacuaz redu
xit me dñs amaritudine plenā. Et tunc pri-
mo metebant̾ ordea. Erat autē ibi vir potens
et opulentus booz consanguineꝰ helimelech.
Intrauit itaq̄ ruth agros illius de volūtate
noemi ⁊ colligebat spicas post metētes. Acci
dit aūt vt egrederet̾ Booz ad agrū. ⁊ ait mes-
soribꝫ. Dñs vobiscū. Et quesiuit cuius esset
hec puella. Et dixerūt. Hec est moabitis illa
que venit cū noemi. Et ait booz ad eā. Filia
ne vadas in alterius agrū. Nullus puerorꝫ
molestꝰ erit tibi. Si sitis vade ad sarcinulas
puerorꝫ meorꝫ ⁊ bibe. hora vescendi veni huc
⁊ comede. ⁊ intīgue buccellaz in aceto. Red-
dat tibi deꝰ israel mer
cedem. quoniā ꝯfugi
sti sub alas eiꝰ. Pue-
ris quoq̄ suis dixit.
Proijcite de manipu
lis vestris de industria
vt absq̄ rubore colli-
gat. Cūq̄ comedisset
ruth ad latus messo-
rū coniecit polentam
quā iosephus alphi-
tam vocat. ⁊ ꝯseruabat eam socrui sue. In ve

Cū terra illa calidis-
sima sit homīes regi
onis illiꝰ ꝯ remediū
estꝰ in ꝯdimētis suis
aceto qꝺ frigidū est
vtunt̾. Cōtraria enim
ꝯtrarijs curant̾. qm̄ etiā
calidissimus estꝰ mi-
tigatur.

spera autem que collegerat virga excutiēs.
inuenit ordei quasi ephi. id ē tres modios.
Cunq̄ redisset ad socruz indicauit ei que fe
cerat sibi booz. Et ait noemi. Propinquꝰ no
ster est homo: benedictus sit a dño. Idipm
fecit ruth sequentibꝫ diebus vsq̄ ad aree vē
tilationem. Mos erat in israel ꝙ in ventila
tione aree dñs grande cōuiuiū parabat pue
ris suis ⁊ messoribus. Et dormiebat in area
et quasi solennisans abstinebat ab amplexi-
bus. Idipm fiebat ī tonsione ouiū. Si post
vindemias fieret non legi. Et ait noemi ad
Ruth. Lauare filia et vngere et induere cul-
tioribꝫ vestimentis: et ascende in aream cum
alijs. Non te videat homo donec inebriatꝰ
fuerit. Cunq̄ obdormierit proijcies te a par
te pedum eius et ibi iacebis. Et fecit omnia
que sibi socrus imperauerat. Et ecce media
nocte euigilans homo expauit dicens. Que
es. Et illa. Ego sum ancilla tua. Expande
palliū tuum super me: quia propinquus es
Cunq̄ indicasset ei booz in talibꝫ derogatio
nibus castitatē esse seruandam: addidit. Ali
us propinquior me est. Si te voluerit reti-
nere iure ꝓpinquitatis bene res acta est. alio-
quin ego te suscipiā
viuit dñs Surrexit
itaq̄ booz de loco
vbi iacuerat iuxta ar
coniuz manipulorū
anteq̄ homines mu
tuo se cognoscerēt. et impleuit palliolū illiꝰ
ordeo quasi sex modijs: ⁊ rediens ruth onu-
sta ad socrum indicauit ei que dixerat booz.
Ascendit ergo booz ad portam ⁊ sedit cū iudici
bus: et vocauit decē de senioribus ciuitatis
et aduocauit ꝓpinquiorem illū de quo dixe-
rat: et ait ad illū. Partem agri patris nostri
helimelech disposuit vendere noemi. Nos
duo soli propinqui sumus: sed tu ꝓpinquior
Eme ergo si placet. At ille. Ego emam. Cui
booz. Ergo nō ex media parte oportet te le-
gum habere memoriā. habeas necesse est cū
agro relictam maalon vt suscites nomen ꝓ-
pinqui tui. At ille ait. Cedo a iure ꝓpinquita
tis. tu aūt vtere meo priuilegio Et ait booz.
Tolle ergo calciamentū tuuz vt firma sit cō-
fessio. Josephus tñ dicit. Booz itaq̄ testifi-
cās seniores: iussit mulieri vt eiꝰ solueret cal
ciamētū ſm legē ⁊ in faciē eiꝰ spueret. Johā-
nes ꝓo ait. Cuiꝰ nō sum dignus corrigiā cal-

Arconium dictuz est
ab arcēdo. q̄r gelime
ibi arcentur quelibet
ab alia.

ciamenti soluere. Ex his tribꝫ cōijcit̄ q̄ ſm diuersos casus quãq; ipe repudians soluebat sibi calciamentuz quãq; ꝓ̄o mulier soluebat ei. quãq; vir q̄ suscipiebat eã. Sed q̄cūq; mō fieret in opprobriū repudij ꝯtra legē domꝰ eius dicebat̄ domꝰ discalciati. Et ait booz astantibꝰ Huiꝰ rei testes estis. Qui dixerūt. Testes sumꝰ Faciet dn̄s hāc mulierē tibi sicut rachel ⁊ lyam. q̄ edificauerūt domū isrl'. Accepit itaq; booz ruth in vxorē. Et post ānū natus est ei filiꝰ quē posuit noemi in sinu suo nutricis ⁊ gerule fungēs officio. Et dixerunt ad eã vicine ꝯgratulātes. Ecce habes qui nutriat senectutē tuã ⁊ seruiat tibi plus q̄ꝫ septez filij. Ob hoc vocauit nomē eiꝰ obeth. qḋ hebraice interpretat̄ seruiens. Hic est pater ysai patris dauid.

Sensus verboꝝ iohānis ſm vnã expositionē is est. Putabat̄ iohānes spōsus spōse. id est. ecclesie. ⁊ fuit ꝯsuetudo vt mortuo vno sine ꝓle: vxorē eiꝰ duceret ꝓpinquior eiꝰ cognatꝰ. Quod si nollet. ꝓximꝰ eū discalciabat. ⁊ duxit eã Dicit ḡ iohānes Nō sū ego spōsus. sꝫ xp̄s cuiꝰ corrigiaz calciamēti nō sum dignus soluere. vt ducã eius sponsam. non tñ ipse discalciabat repudiantē ducēs eã. quod notat hic.

Tabula in historiã Regum primi.

Historia libri regum.

l Iber reguz in q̄ttuor volumibꝫ distinguit̄ apud nos. ſm hebreos aūt in duobꝫ. ⁊ dicūt ꝑmū samuel a noīe auctoris scōm vocāt malachī. i. regū. a materia. quidã vocāt malachoth. quod sonat regnoꝝ sed vitiose. Agitur em̄ in eo de vno regno iudeoꝝ tantū. ⁊ de regibꝫ eius. licꝫ in duo diuisum fuerit. Scp̄tꝰ est aūt cronice liber iste sub singul' regibꝫ qui cōpactꝰ est in vnū a hieremia. qḋ exinde patet q̄ idē finis ē huiꝰ libri ⁊ hieremie. Ad cōmendationē aūt samuelis ꝑ̄mittit̄ cōmendatio patris eius in hūc modū.

De parentibꝫ samuelis. Caplm. I.

f Uit vir vnus de ramathaim sophim. de monte effraim ⁊ nomē eius helchana effrateꝰ. Uir em̄ ponit̄ hic nō ꝑ sexu. sed ꝑ vigore virtutū nec vnus ꝑ numero sed ꝑ singularitate religionis ꝑ̄ alijs. Dicit̄ aūt ciuitas eius ramathaim. q̄ in euãgelio dicit̄ arimathia. a iosepho d̄r ramath. quia in excelso sita erat. sophym ꝓ̄o speculatio interp̄tat̄. ⁊ est ibi genitiuus casus. ac si diceret̄ de ramathaim speculationis. q̄ꝛ ex ea circūiacens regio lōge videri poterat. Sic tradit hieronymꝰ. Alij distinguūt sic. de ramatha in sophim. Nō est autē mons effraim nomē mōtis sed regiōis. Uñ in sequentibꝫ vbi legit̄ de. xij. ꝑ̄fectis regionū qui ministrabāt salomoni ꝑ singulos mēses. ponit̄ dechar ꝑ̄fectus mōtꝫ effraim. Fuit autem helchana leuita nonusdecimus a leui. descendens ab eo ꝑ caath. ⁊ ysuar ⁊ chore. Uñ patet q̄ samuel nō fuit aaronita. ⁊ dicit̄ effra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

teus.i.bethleemita. Fuit em̄ ſm matrē de tri-
bu iuda. Unde poſtea ſamuel poſuit vnū de
filijs ſuis iudicē in bethleem tanq̄ꝫ inter ꝯtri
bules. Et nota ꝙ quidā tria noīa diſtinguūt
ſic. Effrateꝰ ab effraim. ſcribūt ꝑ duo. f. ephra
teus ab ephrata. ꝑ. p. h. eufrateꝰ ab eufraten
qđ eſt frugifer. ꝑ eu. ⁊ eſt vt dicunt terminꝰ iu
dee iuxta eufraten.

De fenenna. Caplm. II.

Habuit autez hel

chana duas vxores. nomē vni an-
na. ⁊ nomē ſcđe fenēna. ⁊ cū debuit
dicere alteri de duabꝫ. dixit ſcđe: innuens. qꝛ lꝫ
pares eſſent in noīe vxorio. tn̄ hec ſcđa erat in
amore viri. Erat aūt anna pulchra ſꝫ ſteril. fe
nēna ꝟo fecūda. Et aſcēdebat vir ille tribꝫ ſta
tutis diebꝫ ſm legē in ſylo ad adorādū. Erāt
autē i ſylo duo filij hely ofni ⁊ finees ſacerdo
tes. Cūqꝫ imolaſſet helchana dedit fenēne ⁊
filijs ⁊ filiabꝫ eiꝰ ꝑtes. anne aūt dedit ꝑtē vnā
triſtis. Quidā putāt hoc dictū eſſe de veſtibꝫ
nouis q̄s diſtribuebat vxoribꝫ ⁊ liberis i die
feſto. Sꝫ magis putandū eſt eſſe dictū de ꝑ-
tibꝫ ſacrificioꝝ. q̄ ꝯtingebāt offerētes. q̄s tan
q̄ꝫ ſanctas leuite ceterꝫ diſtribuebāt. Hebreꝰ
ſermo magis videt̄ ſonare. dedit anne miſſio
nē vnā duplicē. q̄ſi vnā ꝑtem equipollentem
duabꝫ. Porro anna triſtis erat. ꝑ ſterilitate. ⁊
nō ſumebat cibū. Et egreſſa ē ad fores taber-
naculi vt oraret hely ſedēte ante poſtes. vt q̄-
rentes ꝯſiliū paratū eū inuenirēt. ⁊ flēs anna
votū vouit dn̄o. Dn̄e exercituū. ſi dederis mi
hi ſexū virilē dabo eū tibi nazareū oībꝫ diebꝫ
vite ſue. Et attēdēs hely motū labioꝝ voceq̄ꝫ
nō audiēs eſtimās temulētā ait. Digere pau
liſper vinum q̄ mades. Que rn̄dit. Nequaq̄ꝫ
dn̄e. Sꝫ mulier infelix ego ſum vſqꝫ adhuc.
Ora ꝑ ancilla tua. Intelligēs aūt eā hely ſte-
rilē ait. Det tibi deꝰ iſrl' petitionē tuā. Hebreꝰ
tn̄ habꝫ dabit. Un̄ mlier ex ꝑmiſſiōe ſacerdo
tali ſecura abijt. vultuſqꝫ illiꝰ nō ſunt ampliꝰ i
diuerſa mutati. i. animꝰ eiꝰ nō eſt deinceps di
ſtractꝰ in varietates dubitatiōis.

De ortu ſamuelis. Caplm. III.

Et factum eſt vt

pareret filiū. ⁊ vocauit nomē eiꝰ ſa-
muel. id eſt. poſtulatū dei qꝛ a deo
poſtulatū ſuſceperat. nec aſcēdit mulier i ſylo
cū viro ſuo. donec ablactaret filiū. et eū abla-
ctatum duxit in ſylo cū vitulis tribꝫ. ⁊ modi-
is farine tribus. hebreus tamē habet. ⁊ i mo-
dio farine. ⁊ cum amphora vini que eſt men-
ſura trium modiorum. Nec attulit ſimilam. ⁊
vinum ad libandum tantum. cum in libami-
nibus vitulorum pauciora ſufficerent. ꝑſer-
tim cum non niſi vnum vitulū obtuliſſet. ſed
intelligēdum eſt ꝙ reſiduum dedit domui ſa
cerdotum. Porro mirum videtur eſſe puerū
bimum. quaſi nouiter ablactatum adductuꝫ
eſſe ad miniſtrandum in tabernaculo. Pro-
pterea quidam dicunt tres eſſe ablactatiōes.
Prima eſt a lacte mamille que fit tertio anno
ſecunda a lacte infantie que fit ſeptimo. tertia
a lacte puericie que fit duodecimo. ⁊ ſic amo
uet̄ puer a nutrice a pedagogo. a tutore. Di-
cunt ergo quidam eum adductū poſt ſecun-
dam ablactionez ad imbuendū litteris. Un̄
in ſequētibus legitur. ꝙ per ſingulos annos
mittebat ei mater tunicam paruam. Alij di-
cunt ꝙ poſt tertiaꝫ ablactationem quaſi iam
idoneum adminiſtrandum. Unde ſtatim ſe-
quitur. Puer autem erat miniſter in conſpe-
ctu domini. Cunqꝫ obtuliſſet puerū hely. ait
anna. Uiuit anima tua domine. ego ſum mu
lier infelix pro qua oraſti. ⁊ ecce filius quē de
dit mihi dominꝰ. Genus erat iuſiurandi per
confirmationem. quaſi diceret. per animā tu-
am domine. Quidam tamen quādoqꝫ per ex
ecrationem dici putant. vt ibi. Uiuit anima
tua rex ſi noui eum. quaſi diceret. deſtruet me
vita tua rex. ſi noui eum. ⁊ orauit anna domi
num ⁊ dixit. Exultauit cor meū. ⁊ cetera. Cā-
ticum tamen eſt proprie non oratio. ⁊ conti-
net tria hoc canticum. primum eſt gratiarum
actio. pro beneficijs ſibi preſtitis. ſecundum
eſt inuectio in ſuperbos occaſione fenēne. vt
ibi. Nolite multiplicare loqui. tertio ꝓphetat
de regno chriſti. vt ibi. Dominus iudicabit
fines terre. Quod autem legitur in cātico do
nec ſterilis peperit plurimos. ⁊ que multos
habebat filios infirmata eſt. hebreus habet
pro plurimos ſeptē. ⁊ pro infirmata eſt. ſecta
eſt. ⁊ tradit ꝙ ſingulis anne filijs naſcentibꝫ.
ſinguli fenenne filij moriebantur. ⁊ quinqꝫ fi-
lijs anne duos filios ſamuelis cōnumerat vt
ſint ſeptem. Redijt helchana in domum ſuā.
et ſamuel miniſtrabat ante hely. et dicit eum
ioſephus anno duodecimo pleno prophe-
taſſe.

De filijs hely. Caplm. IIII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Porro filii hely

nescientes dominū. partē sacerdotalē de sacrificijs antecꝫ adolerent adipē tollebant ab offerentib⁹ crudā. vt lautius sibi prepararēt eā. ⁊ mittebat puer sacerdotis fuscinulā in ollā. ⁊ quicquid leuabat fuscinula erat sacerdotis. qđ nō erat portio. sed rapina. Samuel aūt ministrabat accinctus ephod lineo. nō sacerdotali sed prophetico. et tunicam paruā afferebat ei mater singulis annis. ⁊ visitauit dn̄s annā. ⁊ habuit tres filios ⁊ duas filias. Hely autē erat senex valde. et audiuit peccata filioꝝ qui dormiebāt cum mulierib⁹ excubantib⁹ ad ostium tabernaculi ⁊ eas que venerant ad purificanduz polluebant. Quidā tamen volunt ꝙ nō admiscebātur mulieribus. sed corrupti pecunia dabāt mulieribus licentiam cōmiscendi viris suis infra dies purificationum. vnde ⁊ pater dixit eis. Trāsgredi facitis populuz domini. ⁊ tepide arguebat eos. venit autem vir dei ad hely: et ait ad eum. Loquens locutus sum. vt dom⁹ patris tui ministraret mihi in sempiternum. Absit hoc a me. sed honorantes me glorificabo. et contemnentes abijciam. Ecce precidā brachium domus patris tui. id est. auferā sacerdotium de domo tua. pro quo debebatur ei armus dexter. ⁊ videbis emulū tuū in templo. Quod factum est in diebus salomonis cum sadoch qui fuit de eleazar fact⁹ est sacerdos. eiecto abiathar. q̇ fuit de ythamar. Quidam tamen autumant translatū esse sacerdotium ad samuelē. qui nō fuit aaronita. Sed nec legitur samuelē fuisse sacerdotē nec aaronitas amotos a sacerdotio. vsqꝫ circa tempora machabeoꝝ. Qđ autem addidit vir dei. magna pars domus tue morietur forte impletum est in proximo quando occubuerūt filij eius in bello. vel quando saul sacerdotes nobe interfecit. ⁊ in signum future veritatis predixit ei vna die filios eius morituros. Porro ī diebus illis erat sermo domini preciosus. id est. rarus.

Et tercio dominus vocauit samuelem.
Capl'm. V.

Et factū est vna

die hely iacebat in lecto suo. ⁊ oculi eius caligauerāt. nec poterat videre lucernā dei antecꝫ extingueretur. Qđ mirū videtur. Non est em̄ aliquis adeo cecutiens. quin clarius videat lucernā ardentē qꝫ extinctā. presertim cū cecutiētes oculi clari⁹ videāt ad lucernā qꝫ ad diem. Quidā sic distinguūt Nec poterat videre lucernā dei antequā extingueretur. id est moreretur. Samuel autez dormiebat. et supabundat autē. Huic sensui videtur ꝯsentire hebreus. qui distinguit ibi. nec poterat videre. ⁊ subiūgit. lucerna dn̄i nondū extinguebatur. ⁊ sic ꝯgrue sequitur. samuel aūt dormiebat in templo dn̄i. id est. in thalamo iuxta tabernaculū. vbi solus cū hely sacerdote dormiebat. Unde cū vocasset euz dn̄s. cucurrit ad hely dicens. Vocasti me. Falsum dixit sz nō est mentitus. ⁊ ait hely. Nō vocaui te. Reuertere ⁊ dormi. ⁊ factum est secūdo similiter. Nondū em̄ samuel sciebat dn̄m. id est. nōdū habebat ꝯsuetudinē audiendi dn̄m. Cūqꝫ vocasset eū dn̄s tercio. iterū abijt ad hely. Intellexitqꝫ hely ꝙ vocasset eū dn̄s. ⁊ ait. Si deinceps vocauerit te dices. Loquere dn̄e q̄r audit seruus tuus. Cūqꝫ vocasset eū dn̄s dormientē ait. Loquere dn̄e. ⁊ indicauit ei eandē cōminationē in domū hely quā prius fecerat p virum dei. Non tamē putandū est irritam factam esse promissionē quā fecerat dn̄s aaron de sacerdotio sempiterno. Promissionib⁹ em̄ huiusmodi: semper addenda est cōditio q̄n doqꝫ posita. Si custodierint filij tui testamētum meum ⁊c̄. Videtur iosephus velle dn̄m ideo tercio vocasse samuelem vt prefiguraret tres ipsius dignitates futuras. Fuit enim propheta quod ab hac vocatione dicit eum habuisse. fuit quoqꝫ iudex. obtulit etiā quasi sacerdos. eo ꝙ paruulus esset icaboth nepos hely. Mane adiurauit heli samuelem. vt indicaret ei vniuersum sermonem domini ⁊ indicauit ei omnia. Et ait hely. Domin⁹ est. qđ bonum est in oculis suis faciat. Creuit autez samuel. ⁊ cognouit vniuersus israel ꝙ fidelis propheta samuel esset dn̄o. ⁊ cōsuluit eū omnis populus iuxta verbum dn̄i. Preceperat enim dn̄s vt abijcerent diuinos ⁊ ariolos et huiusmodi. ⁊ sciscitarentur a fratribus suis verbum domini.

De morte hely ⁊ filioꝝ eius. ⁊ captiōe arche.
Capl'm. VI.

Et factum est cō

uenerūt philistijm in pugnā in afech. qui dicitur locus iesrabel: perti

uens ad israel. quã vocat iosephus ciuitatez
ampheolbenitis. Jsrael quoqꝫ egressus est ĩ
preliũ iuxta lapidẽ adiutorij quod ꝑ prolem
sim dictũ est. id est. ꝑ anticipationẽ. postea pa
tebit. ⁊ victus est israel. ⁊ ceciderũt de eo qua
si quattuor milia viroꝝ. ⁊ dixerunt seniores.
Afferamus de silo archam dñi sedẽtis super
cherubin. Qđ ĩdo dictũ est sicut ⁊ in psalmo.
Qui sedes suꝑ cherubin. quia gloria dñi ibi
quãdoqꝫ apparebat. Et tulerunt archã ⁊ iue-
runt cum ea duo filij hely. nam ⁊ phinees iaz
fungebatur officio patris sui. ⁊ accepant mã
datum ab hely. ne forte redirent ad eum sine
archa. ⁊ timuerunt philistijm. ⁊ acriꝰ pugna-
uerunt. Fugitqꝫ israel. ⁊ cesa sũt ex eo. xxx. mi
lia peditum. ⁊ archa domini capta est. et duo
filij hely mortui sunt. Cucurrit autẽ puer ben
iamita ex acie. ⁊ indicauit in silo quod factuz
fuerat. Hely autem sedebat contra viam que
ducebat ad castra. spectans. id est auscultans
Jam enim cecus erat vt tradunt hebrei. id est
nõ cecutiẽs. Qui audita strage populi et mor
te filiorum quieuit. Cum autem audisset ar-
cham captam cecidit retrorsum. et fractis cer
uicibus expirauit. Nurus autem eius vxor
phinees pregnans erat. et pre dolore incur-
uauit se ⁊ peperit filium. vij. mensium. vt di-
cit iosephus. ⁊ vocauit eum icaboth. id est. in
gloriũ dicens. Translata est gloria dñi de is-
rael. Porro hely iudicauit israel. xl. ãnis. Cui
concordat iosephus. lxx. vero et paralippo-
menon dicũt. xx. Potest dici ꝙ post sampso-
nem. xx. anni. fluxerunt sine iudice. qui aggre
gati sunt annis quibus iudicauit hely. Qui-
dam tamẽ dicũt. xx. annos quibꝫ iudicauit sa
muel aggregãdos annis hely mgr̃i sui. Sed
verius anni samuelis cum annis saulis ascri
bunt. Sane potuit fieri vt hely factus iudex
trãstulerit sacerdotiũ de domo eleazar. Elea-
zar q̃dẽ successit phinees. Cui successit abie-
zer. cui successit buzi. cui successit ozi. ⁊ trãsla-
tum est sacerdotiũ.

Incidentia.

Jn diebꝫ hely fuit tercius rex latinoꝝ silui
us postumꝰ filiꝰ enee ⁊ lauinie. a q̃ deinceps
latini reges siluij denoĩati sũt. Huc ascanius
heredẽ reliquit. adhuc paruulo filio suo iu-
lio. a quo iulioꝝ familia ⁊ originẽ traxit ⁊ no
men. Hectoris filij iliũ receperũt. expulsis po
steris nestoris.

De remissione arche. Capl'm. VII.

T Ulerunt autez
philistei archã dñi in azotũ ⁊ statu
erunt eã iuxta dagon. q. tropheum
et surgentes diluculo inuenerũt dagon ꝓstra
tũ in terra añ archã. ⁊ quasi adorãtẽ: vt dicit
iosephus. et restituerunt eũ in locũ suũ. Rur-
sus mane sequente inuenerũt eũ ꝓstratum. ca
put ꝗo ⁊ manꝰ eius abscise a trunco iacebãt
suꝑ limen. Ob hoc nullus ingrediens tẽplũ
in azoto calcat super limen vsqꝫ in hodiernũ
diem. et aggrauata est manus domini super
azotos. et percussit eos in secretiori parte na-
tium. ⁊ cõputrescebant prominentes extales
eorum. Quod iosephus dicit factum ex cru-
deli passione dissenterie. ita vt putrefacta ege
rerent intestina. ⁊ mures ebullientes đ agris
corrodebant extales eorum. ⁊ satrapis cõuo
catis dixerũt ad eos. Quid facie mꝰ đ archa.
Qui dixerunt. Circũducatur. Quocunqꝫ au
tem circũducebatur percutiebat omnes ĩ po-
sterioribus. et fecerunt sibi sedes pelliceas. et
conuenientes principes quinqꝫ vrbium: tra-
ctabant quid facturi essent. ⁊ erãt qui dicerẽt
causam passionum factam per archam. alij ꝑ
casum. alij per corruptionẽ aeris ⁊ fructuum
terre. Dixerũt autem sacerdotes ⁊ diuini. Cur
aggrauatis cor vestrum sicut pharao ⁊ egy-
ptus. Remittite archaz sed non vacuam. Re-
ponite in capsella iuxta archaz quinqꝫ anos
aureos. ⁊ quinqꝫ mures aureos pro numero
ciuitatum que percussi sunt. Josephꝰ tamen
dicit. v. simulachra hominũ aurea. ⁊ ponetis
archam super plaustrum nouum. ⁊ cõiunge-
tis duas vaccas fetas. quibus nõ est imposi-
tum iugum. et vitulos earum recludetis do-
mi. et si recto itinere ascendant contra bethsa-
mes. ipsa fecit nobis hoc malũ. alioquin ca-
su factum est. Jbant autẽ vacce mugientes in
directum. nec declinantes ad dextram nec ad
sinistrã per viã que ducit bethsames. et hec ẽ
vna sacerdotalium ciuitatum in tribu benia-
min. Est altera bethsames in tribu neptalim.
Porro bethsamite metebant triticũ. et venit
plaustrum in agruz iosue bethsamite. et stetit
ibi. Et posuerunt archam super lapidẽ gran-
dem quem putant hebrei fuisse aram edifica-
tam ab abraham. ⁊ capsellam que erat iuxta
eã. ⁊ cõciderũt leuite ligna plaustri ⁊ vaccas
posuerũt suꝑ ea ĩ holocaustũ dño. Viri autẽ
bethsamite obtulerũt holocausta ⁊ victimas ĩ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

die illa. Asserũt quidã quinq̧ tantũ esse ciuitates philistijm. ⁊ ideo quinq̧ tantũ misisse anos aureos. ⁊ q̃nq̧ mures. Sed in sequentib⁹ legit̃ siceleg fuisse ciuitas philistinorum. Unde meli⁹ videt̃ qđ dicit Isidor⁹ quinq̧ fuisse tantũ metropoles ⁊ queq̧ obtulit anũ aureũ ⁊ murẽ. alie solũ mures obtulerũt vsq̧ ad abel magnũ. sup quē posuerunt archam dñi. Et videtur hec littera sonare q̄ abel sit nomē lapidis sup quē posita fuit archa. Alij assert̃ ciuitatē. q̃ tũc bethsames dicebat̃. que postea dicta est abel. quod interpretatur luctus. propter luctum bethsamitarum qui secutus est. Et additum est magnũ ad differentiam alterius abel que in sequentib⁹ abela dicit̃. vbi sapiēs mulier exclamauit ad ioab. Qui interrogãt interrogēt i abela. ⁊ tunc legit̃ sup quē posuerũt archaz. id est. iuxta quē ⁊ percussi sũt de bethsamitis. lxx. viri. ⁊. l. milia plebis eo q̄ vidissent archam nudã. Credunt̃ aũt illi. lxx. deposuisse archã cũ nõ essent sacerdotes. Si querit̃ cur ergo mortui nõ sunt philistei quotquot viderũt archã. pōt dici q̄ nõ peccauerũt videndo quib⁹ nõ erat ꝓhibitũ videre. Timētes autem bethsamite miserũt ad viros cariathiarĩ vt reducerēt ad se archã. Qui reduxerunt eã ⁊ tulert̃ eã i domũ aminadab viri iusti i gabaa ⁊ eleazarũ filium eius sacerdotē instituerũt in custodiaz arche. ⁊ fuit ibi. xx. annis vsq̧ ad octauum annuz regni saulis q̃ ipse tulit eã in castra. Manserat aũt apud philisteos. vij. mensibus. ⁊ tũc quieuit israel post dominum sedata ira dñi super eos.

Dñ volebat eã ioab cape vt sit sensus. Noli eã destruere. q̄ omnes i ea capiũt ꝯsiliũ faciendoꝝ.

De cariathiarĩ trãstulit eam samuel ĩ masphat. post ipe ⁊ saul ĩ galgala. post saul in nobe. ⁊ de nobe i gabaa. post dauid ĩ domũ obeth. post ĩ syõ. post salomon in templũ. Has oēs trãslationes diligēs lector aduertere potuit in ħ libro.

Orante samuele vicit israel philistijm.

Caplm. VIII.

Quod attendēs samuel ⁊ vidēs eoꝝ fiduciã in dño ait. Ascēdam⁹ in masphat. vt orē ꝑ vobis. Cũq̧ ascēdissent i masphat. effundēs aquã corã dño in q̃ maledicta congesta erãt. quã si ydolatra bibebat labia ei⁹ adherebant sibi inseꝑabiliter. forte in signũ federis sicut fecit iosue. ⁊ iudicauit eos ibi samuel. i. docuit eos iudicia dei. Quidã tñ asserũt samuelem quoddã ydolũ redegisse in puluerē. ⁊ mixtuz dedisse populo ad bibendũ. ⁊ in barbis eoꝝ iudicasse reos ydolatrie a nõ reis. sicut quondã fecit moyses. Et audierunt philistijm congregatum israel esse inermē in masphat. ⁊ armati ascenderũt aduersus eos. ⁊ timens israel dixit ad samuelez. Clama ꝓ nobis ad dñm et obtulit samuel lactantē agnũ in holocaustum. Et dũ clamaret samuel ad dñm initum est ꝑliũ. ⁊ intonuit dñs fragore magno super philisteos ⁊ mota est terra. ⁊ ꝑ loca pandebat hyatus ⁊ philistei in fugã versi cesi sunt a filiis israel qui ꝑcusserũt eos vsq̧ ad terminos terre sue. Tulitq̧ samuel lapidē. ⁊ posuit euz in termis. ⁊ vocauit nomē loci illi⁹ lapis adiutorij. Nec apposuerũt vltra philistijm. vt intrarēt termios israel. dũ viueret samuel. Judicabat itaq̧ samuel ꝑplm in bethel ⁊ galgal. ⁊ masphat circũiēs ꝑ singulos ãnos ⁊ reuertebat̃ in ramatha. ⁊ edificauit ibi altare. sed et ibi iudicabat isrl. Tres ille ciuitates famose erãt bethel ꝑpt̃ somniũ iacob ⁊ galgal ꝑpt̃ circũcisionē scđam. ⁊ masphat ꝑpter freq̄ntiã iosue. ⁊ ascēdebat ad eas samuel vicissim in tribus solēnitatib⁹ hebdomadarijs. ⁊ iudicauit ibi ꝑplm. Alijs dieb⁹ ascēdebat ad eũ ꝑpls in ramatha ad iudicandũ.

Q israel petijt regem. Caplm. IX.

Cum aũt senuisset samuel: posuit filios suos ioel ⁊ abiã. alterũ in bethel. alterũ in bersabee vt ibi sedētes iudicarēt ꝑplm. Qui declinauert̃ p⁹ auariciã ⁊ ꝑuertert̃ iudiciũ. Qđ nõ ferens ꝑpls dixit ad samuelē. Da nobis regez vt iudicet nos sicut cetere gētes habent. Qđ grauiter tulit samuel ꝑpter insitã sibi iusticiã ⁊ circa odiũ regis. Cunq̧ ꝯsuluisset dñm ait ei dñs. Audi vocē ꝑpli. nec se tantũ abiecerũt ſz me. ne regnem sup eos. Ueruntamen predic eis ius regis super eos. Et ait samuel ad populũ. Hoc erit ius regis. Filios vr̃os faciet sibi seruos suos. eq̄tes ⁊ ꝑcursores agricolas ⁊ fabros armoꝝ. filias vr̃as faciet vnguētarias. ⁊ coquestrias ⁊ panificas. Seruos vestros ⁊ ancillas ⁊ iumenta ponet in oꝑe suo.

optimaq̄ꝫ vestra dabit seruis suis ⁊ vos eritꝭ
ei serui. ⁊ ait ꝑplꝰs. Nō audiemꝰ te. ſʒ erit rex
nobꝭ. ⁊ pugñbit ante nos. ⁊ ait samuel. Ite ad
ꝑpria. opportūe vos euocabo. cū cognouero
a dño q daturus sit vobis regē.

De vnctione saulis et electione.

Caplm. X.

e Erat vir de beniamī noīe cis de
stirpe iemini. cuiꝰ erat filiꝰ saul. Nō
erat vir melior illo in isrl. Cūq̄ꝫ ꝑis-
sent asine cis. dixit ad filiū. Tolle vnū de pue
ris. ⁊ quere asinas. Cūq̄ꝫ ptrāsissent p montē
effraim. ⁊ terrā salym. ⁊ terrā beniamin ⁊ non
inuenissent. venerūt in terrā suph. qui fuit p-
auus samuelis. ⁊ ait saul ad puerū. Reuerta
mur ne pater meus sollicitꝰ sit p nob. Cui pu
er. Est vir dei in ciuitate hac. qui absq̄ꝫ ambi
guitate loquitꝰ. Eamus ad eū. si forte indicet
nobis de via nostra. ⁊ ait saul. Quid feremꝰ
ad eū. Panis defecit in sitarcijs nr̄is ⁊ spor-
tulā ñ habemꝰ. i. argentū i sportula. Errabat
vt ait iosephꝰ. putās ꝑphāʒ accepturū mune
ra. cū nec saul legitꝰ obtulisse nec ille accepisse
Cui puer. Habeo in manu mea quartā par-
tem stateris argēti. ⁊ ascenderūt in ramatha. i
qua erat vir dei. ⁊ dixerūt puellis egrediētibꝫ
ad aquā. Nunq̄d est hic vidēs. Que respon-
derunt. Est hic hodie sacrificaturꝰ in excelso.
Cūq̄ꝫ ambularent in
vrbis medio apparu-
it eis samuel. cui pri-
die dixerat dñs. Cras
hac hora mittaʒ ad te

Sacrificiū dr̄ pran-
diū qd̄ parauerat sa
muel illis.

virū de beniamin. quē iunges sup ꝑplm meū
Cūq̄ꝫ samuel aspexisset saul dixit ei dñs. Ec-
ce vir quē dixerā tibi. ⁊ ait ad saul. Ego sum
vidēs. ascende vt comedas mecū. cras dimit
tam te. ⁊ que sunt in corde tuo indicabo tibi.
et de asinis nō sis sollicitꝰ. q̄r inuēte sūt. Pos-
set videri saul habuisse sollicitudinē in corde
p asinabꝫ. nisi hic determinasset ꝑpheta. Vnd̄
aiunt hebrei saulē vidisse p somniū se colloca
tum in vertice palme. qd̄ est signuʒ regnaturi
⁊ inde sollicitꝰ erat. ⁊ ob h̄ dixit ei samuel. Cu
ius erūt optima queq̄ꝫ in isrl. Nōne tibi ascē
derūt in excelsū. ante tēplū eñi licebat sacrifi-
care in excelso. Cūq̄ꝫ recūberēt in triclinio de
dit ei samuel locū i ca
pite. xxx. viroꝝ q̄ fue-
rāt iuitati. Et posuit
ante eū armū q̄si ptez
regalē. quē d̄ idustria
fuauerat ei. Cūq̄ꝫ ma
ne surrexissēt ⁊ egressi
essent ciuitateʒ. dixit

Cū i multis locꝭ dā-
nenꝭ sacrificātes i ex-
celso. q̄d ē q samuel
dr̄ sacrificasse i excel-
so Solue nōdū erat
ɔstructū templū.

samuel. Antecedat nos puer. ⁊ tu subsiste. vt
indicē tibi ꝟbū dñi. Tulit aūt samuel lenticu
lā olei qd̄ est vas fictile. q̄drāgulū habēs fo-
ramē in latere. ⁊ effudit sup caput eiꝰ ⁊ oscula
tus est eū ⁊ ait. Vnxit te in p̄ncipē deꝰ sup he
reditatē suā. ⁊ h̄ tibi signū. Cū recesseris a me
inuenies duos viros iuxta sepulchrū rachel
qui dicēt tibi. q inuēte sunt asine. Cūq̄ꝫ vene-
ris ad q̄rcū thabor. Et est thabor nomē hoīs
nō mōtis. Inuenient te tres viri. vnus portās
tres hedos. aliꝰ tres tortas panis. ⁊ aliꝰ lage-
nā vini. ⁊ accipies d̄ manu eoꝝ duos panes
Post h̄ venies ad locū q̄ dr̄ statio philistino
rū. eo q q̄ndā ibi philistei castrametati sunt ⁊
habebis obuiū cuneū ꝑphetaꝝ descēdentiuʒ
de colle dñi. psallentiū in instrumētis ⁊ ꝑphe-
tantiū. Et insiliet in te spūs dñi. ⁊ ꝑphetabis
cū eis. Et nota q samuel p̄mo instituit cōuē-
tus religiosoꝝ iugiter psallentiū dño. ⁊ dice-
batꝰ ɔuētꝰ eoꝝ cuneꝰ. q̄si couneꝰ. Et dicebantꝰ
ꝑphetare. i. iugiter deū laudare. Et forte aliq̄
q̄ñq̄ꝫ ꝑphetabant ex eis. Et addidit samuel.
Cum viderꝭ hec sig̃ scias q dñs tecū est. ⁊ de
scēdes añ me in galgala. q̄r ibi ɔueniemꝰ cuʒ
opus fuerit. Ego q̄ppe descendā ad te vt offe
ras oblationē. vij. diebꝫ. In ɔsecratiōe eñi sa
cerdotis ⁊ regꝭ tot diebꝫ fiebat oblatio fm q̄s
dā. Et addidit. Expecta h̄ donec veniā ad te
⁊ oñdā tibi q̄ facias. Tñ q̄dā. vij. dies refert
ad expectationē vt sit sensus. Septē diebꝫ ex-
pectabis donec veniā. qd̄ postea explicabitꝰ.
Cūq̄ꝫ venisset saul ad cuneū ꝑphetaꝝ ꝑpheta
uit cū eis saul. Aiunt hebrei euʒ ꝑphetasse de
gog ⁊ magog. ⁊ de p̄mijs iustoꝝ ⁊ penis ma
loꝝ. Et ammirātes qui nouerāt eū dixerunt.
Nunq̄d est saul inter ꝑphetas. ⁊ cis pater eiꝰ.
q. d. cū nō sit de genere ꝑphetaꝝ. Alia littera
habʒ. Et q̄s pater eiꝰ. sub eodē sensu. Vel ita
Et q̄s pr̄ eoꝝ. Quasi dicāt. Solꝰ deus est pa
ter ꝑphetaꝝ. ⁊ spūs vbi vult spirat. nō tantuʒ
in filios ꝑphetaꝝ. Exinde ꝟsum est i ꝑuerbiū
Num ⁊ saul inter ꝑphetas. Qd̄ forte de solo
saule dicebatꝰ. vel de q̄cūq̄ꝫ repēte sublimato.
Et itrauit ad ner patruū suū. Qui cuʒ quesis-
set ab eo de ꝟbis samuelis: de verbo regni
tacuit. cetera indicauit. Vocauit autē samuel

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

populũ ĩ masphat. ⁊ ait ad illos State corã
dño. ⁊ faciem⁹ sortes ꝑ trib⁹ ⁊ familias ⁊ capi
ta. ⁊ inuenit sors tribũ beniamin. ⁊ descendit
vsq₃ ad saul filiũ cis. Et credit samuel tempe
rasse sortes iuxta cor suũ. Sciẽs aũt saul ꝙ ꝗ
reret latuit. ꝗ̃si nolẽs suscipe ꝑncipatũ. Quẽ
inuentũ statuerũt in medio populi. ⁊ fuit al-
tior vniuersis ab humero ⁊ sursum. Et ait sa
muel. Ecce quẽ elegit dñs. nõ est ei similis ĩ
oĩ pp̄lo. Et exclamauit oĩs pp̄ls. Uiuat rex.
Et scripsit samuel legẽ regni. ⁊ legit vniuerso
audiente populo ⁊ rege. Et reposuit libellũ
in tabernaculo. qđ erat adhuc in masphat cũ
altari. ⁊ redierũt ad ꝓpria. ⁊ saul abijt ĩ domũ
suã in gabaa. Quidã vero despexerũt eum et
saul dissimulabat.

De naas ⁊ secunda vnctione saulis.
Caplm. XI.

Actum est autẽ
f quasi post mẽsem naas ãmonites
obsedit iabes galaath. Cũq₃ petis-
sent ab eo obsessi fed⁹ ait. In h̄ feriã vobiscũ
fed⁹ vt eruã oĩb⁹ vob̄ ocl'os dextros. eis eñ q̃s
bello capiebat dextros ocl'os eruebat. vt sini
stros scutꝭ celãtes ad bellũ forent inutiles. Et
respõderũt ei. Cõcede nobis. vij. dies ⁊ mit-
temus in oẽs termĩos isrl'. ⁊ si nõ fuerit nobis
defensor egrediemur ad te. Uenerũt aũt nũ-
cij in gabaa saulis. Et cũ nũciassent h̄. fleuit
pp̄ls ⁊ ipe saul veniebat đ agro seq̄ns boues.
Et ꝓmisit iabitꝭ se tercia die venturũ eis ĩ au-
xiliũ. Et iussit aliq̄s eorũ ꝑ ducatu itinerꝭ susti
nere. ⁊ diuit⁹ inspirat⁹ ꝯcidit vtrũq₃ bouẽ ĩ fru
sta. ⁊ cõminat⁹ est in oẽs termĩos israel dicẽs.
Qui nõ exierit post saulẽ ⁊ samuelẽ, sic fiet bo
bus eius. ⁊ egressi sunt oẽs quasi vir vn⁹ tri-
centa milia virorũ. ⁊ ꝯstituit saul pp̄lm in tres
partes. ⁊ ingressus est castra ĩ vigilia matuti
na. ⁊ ꝑcussit amon plaga grãdi. Et ait pp̄lus
ad saul. Quis est q̇ dixit. Nõ regñbit saul sup
nos. Date nob̄ vt interficiat. Et ait saul. Nõ
interficiet quispiã hodie. q₂ fecit dñs salutẽ
in israel. Et ait samuel. Eam⁹ in galgala ⁊ in-
nouem⁹ ibi regnũ. ⁊ iunxerũt saul ĩ regẽ secun
do ĩ galgala. Et ait samuel ad pp̄lm. Ecce rex
gradit añ vos. Me abiecistꝭ ⁊ dñm. ⁊ h̄ vob̄
signũ. ꝙ dedit dñs vobis regẽ ĩ ira. Ecce mes
sis triticea est hodie. Inuocabo dñm. ⁊ da-
bit tonitrua ⁊ choruscatiões. grãdines ⁊ plu
uias. ⁊ sic factũ est statim ꝯtra naturã terre il-
lius. Et pp̄ls timẽs ait. Ora ꝑ seruis tuis. Ad-
didimus eñ pctĩs nr̄is malũ vt peterem⁹ no
bis regẽ. Et ait samuel. Peccastis. nolite de-
inceps recedere a dño. ⁊ viuetꝭ. Alioq̄n ꝑibi
tis vos ⁊ rex vester. Fili⁹ vni⁹ anni erat saul
cũ regñe cepisset. i. humil' tanq₃ puul⁹. Duo-
bus aũt annis regñuit sup isrl'. i. iuste rexit po-
pulũ. In reliq̄s annis regni q̃si tyrannus fit
⁊ nõ rex. Quidã h̄ legũt de hysboseth filio ei⁹
dicẽtes eũ anniculũ esse in ꝑncipio regni pa-
terni. ⁊ de eodẽ dictũ est ꝙ duob⁹ ãnis regñuit
in isrl'. ꝙ aũt duob⁹ annis regñuerit hysboseth
certũ est. ꝙ aũt annicul⁹ esset cũ regnare cepis
set pater ei⁹ stare nõ põt. Saul eñ circit. xx.
annos regñuit. hysboseth ꝓ eo regnãs post pa-
trẽ iã q̃dragenari⁹ erat. Qđ tñ ipsi determia-
re conãtur. dicẽtes saul cepisse regñe post he-
ly. ⁊ ponũt in regno saulis annos samuelis:
Hebreus sic habet.

Qꝫ samuel ꝑdixit sauli de trãslatiõe regni.
Caplm. XII.

Ilius vnius an
f ni erat saul cũ esset in regno. ⁊ duo
bus annis regñuit. Elegit sibi tria
milia ĩ isrl'. i. cũ regñsset ꝑ annũ ⁊ post duos an
nos q̃si post tres ãnos elegit sibi ⁊c̄. Et erant
duo milia cũ saul in
machmas ⁊ in bethel
mille aũt cũ ionatha
in gabaa beniamin. q̃
fuit vrbs phinees fi-
lij eleazari. Et ꝑcussit
ionathas stationẽ philistinorũ: que erat in ga
baa. i. locũ munitũ. in quo posuerũt philistei
custodes tanq₃ dominãtes in israel ⁊ tũc ere-
xit se israel aduersus philistijm. Quo audito
philistei ꝯgregati sunt ad pugnandũ ꝯ̄ israel
xxx. milia curruũ. ⁊. vj. milia equituz. ⁊ vulg⁹
innũerabile. Et ascendens saul in galgala cõ
uocauit populũ et samuelẽ ad cõsulendũ do
minũ. Et cũ expectaret samuelẽ. vij. dieb⁹ iu
xta ꝯdictũ. dilapsus est ab eo populus ⁊ timẽ
tes absconderunt se in speluncis ⁊ in abditis
et in antris. hebrei quoq₃ trãsierũt iordanem
Quidã erãt in israel sic appropriato vocabu-
lo dicti. Qui ꝑ timore credũt descendisse ĩ ca
stra philistijm ad obsequendũ eis. Cũq₃ vi-
disset saul moram sibi damnosam. vij. die ob
tulit holocaustum ⁊ pacifica. Cũq₃ comples-
set. ecce samuel veniebat et arguens saulẽ ait.

Duplex põt esse intel
lect⁹ hui⁹ capl'i. vel
vt saul sit noĩatiui ca
sus vel ꝙ sit datiui.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

Quid fecisti. Respondit saul. Populus sub-
terfugiebat. ⁊ tu non veneras iuxta placitos
dies. timui ne hostes ascenderēt ad nos prꝰ
q̄ȝ placarē faciem dn̄i. ⁊ necessitate cōpulsus
obtuli domino Videť saul peccasse ꝙ sine sa
muele obtulit holocaustū dn̄o ad consulen-
dum. vnde quidā vt supra diximꝰ dicunt. vij.
dies quos dixit samuel nō esse expectationis
sed oblationū in ꝯsecratione regis. ⁊ dicunt
nunq̄ȝ sine eo esse offerendū ad ꝯsulēdū dn̄m
Verūtamē vt oblatiōes. vij. dierū fierēt ꝑ sa
cerdote legiť. ꝓ rege vō nō memini me legisse
Ad hoc valde mirandū est. cū iam bis inūctꝰ
esset saul in regē. ꝙ in neutra illaꝝ fuit obla-
tio talis ꝓ rege. Et ideo dici potest samuelez
sic mandasse. vt cū vellet saul īmolare ad con
sulendū dn̄m citaret ipm̄. vt ostenderet ei que
facturus esset. ⁊ post citationē si morā faceret
expectaret eū. vij. diebꝫ. Saul vō diē citatio-
nis annumerauit in his septē. ⁊ nō expecta-
uit eum nisi sex diebꝫ. Et addidit samuel. Ne
quaq̄ȝ regnū tuū vltra ꝯsurget. sed quesiuit si
bi dn̄s virū iuxta cor suū: vt regat ppl'm eius
Abijt samuel in gabaa beniamin. ⁊ egressus
est saul cū populo obuiā philisteis. nec erant
cū eo nisi sexcenti viri. ⁊ ionathas filius eius
Porro faber ferrarius nō erat in israel. Caue
rant em̄ philistei ne facerent hebrei gladium
aut lanceā. Et descendebat israel ad philisti-
im. vt exacuerent acies oīm ferramētoꝝ vsq̄ȝ
ad stimulū corrigendū. i. ad emendandū ⁊ ex
acuendū. Vel ita. Ad stimulū qui est ad cor-
rigendum. subaudi boues. Cūq̄ȝ venisset di-
es prelij nō est inuentus ensis vel lācea ī ma-
nu totius populi. excepto ense saul ⁊ ionathe
Et fecit saul archam dn̄i afferri in castra. et
achias filius achitob fratris icaboth porta-
bat ephod.

De clade philistijm ⁊ fauo quem comedit ionathas. Caplm̄. XIII.

a

Ecidit autez vt
quadā die exiret ionathas cū armi
gero suo. vt explorarȝ stationē phi
listinorū patre suo ignorāte. ⁊ transire voluit
ionathas ad philisteos ꝑ vallē preruptā sco
pulis hinc ⁊ inde eminētibꝫ in modū dentiū
Et ait ionathas ad puerū. Cū apparuerimus
eis. si dixerint manete donec veniamꝰ ad vos
stemus. ꝙ si dixerint. ascendite ad nos. ascen-
damus. q2 tradidit eos dn̄s in manꝰ nostras
hoc erit nobis signū. Cūq̄ȝ dixissent philistei
ascendite ad nos. ascendit ionathas reptans
manibꝫ ⁊ pedibꝫ ⁊ armiger eius post eum. Et
exterruit eos dn̄s ante ionathan. ⁊ ꝑcussit io
nathas cū puero ex eis. xx. viros in media ꝑ-
te iugeri. Et ꝯturbata sunt castra ⁊ diffugie-
bant mutuo se ꝑimentes. ⁊ indicauerūt specu
latores fugā hostiū sauli. Cunq̄ȝ quesisset. q̄s
ex nobis abijt. repertū est abesse ionathan et
armigerū eius. Et ait ad achiā. Applica. id ē.
prepara archā domini ad ꝯsulēdū dn̄m. Cū-
q̄ȝ tumultus crebresceret in castris: ait ad sa-
cerdotē. Cōtrahe manū tuam. Et exclamans
saul cum populo cepit ꝑsequi fugiētes. Sed
⁊ hebrei qui transierant ad castra philistijm.
reuersi sunt vt essent cū israel. omēsq̄ȝ q̄ se pri
us absconderāt redierunt in prelium. ⁊ iam
erant cū saul quasi decē milia. Vidensq̄ȝ saul
morā damnosam si comederet adiurauit po-
pulū dicens. Maledictus vir. id est dignus
erit morte qui comederit panē vsq̄ȝ ad vespe
ram: donec vlciscar de inimicis meis. Cunq̄ȝ
transiret populus ꝑ saltum. apparuit mel flu-
ens. ⁊ nullus gustauit ex eo. Jonathas vō q̄
non audierat maledictū patris tinxit virgam
in fauo. Et cū gustasset illuminati sunt oculi
eius. id est facies exhilarata est resumptis vi
ribꝫ. Diciť ꝙ tanta copia mellis est ibi in ca-
uis arboꝝ ⁊ cauernis petrarū ⁊ abditis terre
ꝙ plures reperianť faui decidētes sup terrā.
Dicit iosephus inuenisse ionathan apud cu-
bilia in quercu que erat in sorte effraim. Cū-
q̄ȝ indicasset ei quidā maledictū patris. edere
cessauit. nō approbans maledictū patris. Nā
sumente populo cibum. maior plaga fuisset
in hostibꝫ. In vespera vō populus fessus ni-
mis ⁊ p̄ fame morā nō sustinens. pecora ma-
ctauit in terra. ⁊ comedit cum sanguine. Hoc
est quocūq̄ȝ modo occidit ⁊ coxit anteq̄ȝ san-
guis bene dilueretur. nōdum purgatis carni
bus vescens. non ſm morē patrium guttura
cultro laniauit. ⁊ eliquauit sanguinez. Dicūt
quidā ꝙ de preda ho
stiū nemī licebat ede-
re. donec īmolasset vi
ctimā dn̄o. aliť edēs.
q. cū sanguīe edebat.
Et ait saul ppl'o. Pec
castꝭ. Voluite ad me
saxum grande. et pre-

Usus erat. ꝙ in p̄lio
nō edebāt donec sa-
crificiū vespꝫtinū fie-
ret ꝓ eis. Alioq̄n ede
bāt cū sanguie quem
fuderāt in bello.

cepit vt om̄es super illud saxum ⁊ coraȝ ipso

80

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

ꝭm morē patrium pecudes laniarent, ne forte quis aliter faceret occulte. Tunc primū edificauit saul altare dño. Unde patet. ꝙ nō suꝑ recens altare saul iam bis obtulerat in galgala. Putāt tamē quidā eū quotienscūqꝫ obtulerit nouū altare ꝯstruxisse. Hoc ꝟo dictum primū. ꝙ nūc plena iuxta dei placitū obtulit. Cūqꝫ nocte irruere vellet suꝑ hostes, ait sacerdos. Consulamus dñm. Sed ꝯsulenti nō respondit dñs in die illa. hoc est nec nocte nec die sequenti. Et ait saul. Taciturnitas hec est latentis causa peccati. Per viuentē dñm etiā si ꝑ ionathan factū est absqꝫ retractatiōe morietur. Et statuit populū in parte vna. ⁊ se et ionathan in parte altera. ⁊ cecidit sors suꝑ ionathan. Et ait saul. Quid fecisti. Cui ionathas. Nil mihi conscius sum nisi ꝙ heri nesciens maledictū mel comedi. Et ait saul. Morieris ionatha. quia nisi hoc fecero hec faciat mihi deus. ⁊ hec addat. Et ait ꝑpl's. Ergo ne ionathas morietur qui fecit salutē in israel. Uiuit dñs. i. ꝑ viuentem dñm. vel sicut deꝰ est viuens ⁊ nō dij gentiū. si ceciderit capillus de capite eius in terrā. aposyopesis est. vel legitur si pro nō. ⁊ eripuerūt ionathan a manibꝰ patris. ⁊ redierunt ad propria. Saul ꝟo cōfirmatus in regno. quocūqꝫ se verterat superabat hostes israel. ⁊ percussit amalech. Prolempsis est. Uel forte prius percussit q̃ deleret ex toto ex mandato domini. Fuerunt autem filij saulis ionathas et iesui ⁊ melchisua. Quartus tacetur hysboseth tanq̃ puer. ⁊ nōdum militans. vel tanq̃ ineptus. Filij ꝟo eiꝰ merob et michol. et vxor eius achinoe. ⁊ ꝓnceps militie abner filius ner patruelis eius. Nam cys ⁊ ner fratres fuerūt. ⁊ filij abiel. Legitur tamē in paralippomenon. ꝙ ner fuit pater cys. quod pro etate dictū est. ⁊ quia nutriuit eum.

Q saul vicit amalech. Capl'm. XIIII.

Tunc ait samuel ad saul hec dicit dominꝰ. Demolire amalech ⁊ vniuersa eiꝰ. quia restitit israheli cū ascenderet de egypto. Jumēta quidē voluit dñs interfici. vt nec in aliquo memoria amalech suꝑesset. Sūt qui dicāt illos maleficos fuisse. ⁊ in pecudes se vertendi habuisse peritiā. ⁊ ideo ne sub forma pecudū euaderent. etiā pecudes perijsse. Et recensuit saul. cc. peditū. ⁊ decem milia viroꝝ iuda. Et nota ꝙ fere vbiqꝫ dicunt viri iuda tanq̃ potiores ceteris. Uñ alibi. Catulus leonis iuda. Cūqꝫ inuaderet saul amalech dixit cyneo Recede ab amalech. ne inoluā te cū eo. quia tu fecisti misericordiā cū israel. Jetro enim qui ⁊ raguel ⁊ cis dictus est. Bonū consiliū dedit moysi. cuius domꝰ habitabat in amalech. preter filios obal. ⁊ egressi sūt cinei. ⁊ deinceps habitauerūt in israel Ex his ortus est rechab vt in paralippomenon legit. Hi sunt cinei qui venerūt de calore domus patris rechab. Tūc percussit saul amalech. i ore gladij id est in vastatiōe. quasi deuoratione. Uel est locutio. id est. in gladio. ⁊ pepercit saul agag regi amalech. ⁊ optimis armatoꝝ. ⁊ ait dominus ad samuelē. Penitet me ꝙ fecerim saul regem. ⁊ orauit samuel ꝓ eo dominū tota nocte Cūqꝫ accepisset ꝙ saul erexerat sibi fornicem triumphalē in carmelo iuxta superbiā gentium que faciebant sibi arcū de mirtꝭ ⁊ palmis et oliuis in signū victorie descendit ad eum i galgala. ⁊ occurrit ei saul. Cūqꝫ culpasset eū ꝙ quippiam reseruasset de amalech. in excusationem sui dicebat. populum reseruasse optima ad offerendū domino in gratiarū actionem. Cui samuel. Melior est obedientia q̃ victime. Super bonos delectat deus. ⁊ non super sacrificia. ꝑsertim si obtulerint q̃ decreuerat deus perire. ⁊ ait saul. Peccaui. Sed hac vice porta peccatū meū. id est. ora et satisfac pro me vl' dimitte mihi. Cui samuel. Proiecit te deus ne sis rex super israel. Cūqꝫ vellet abire samuel apprehendit eū saul ꝑ summitatē pallij eius. que scissa ē. ⁊ ait samuel. Sic scidit dñs regnū a te hodie, id est. a tua posteritate. Cūqꝫ simul adorassent dñm ꝑcepit samuel adduci ad se regē agag ⁊ oblatus est ei piguis ⁊ tremens. Et dixit samuel ad agag. Siccine separat amara mors. q. d. Mirū est ꝙ sic te ꝯcutit mors. ⁊ separauit animū tuum a te. Quidā dicunt duas dictiōes separauit. et supplent aduersum te. vel ꝭm aliā litteram ⁊ dixit agag. Sic me separat amara mors. q. d. Mors que separauerat a me meos amarissime separat me ab hominibꝰ. ⁊ concidit eū samuel in frusta. ⁊ abijt' in ramatha. Saul ꝟo ascendit in domū suā in gabaa. et nō vidit samuel vltra saulem in habitu. s. reglo. nā in ꝓphetico postea vidit.

De vnctione dauid in domo patris. Capl'm. XV.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Samuel autez lugebat saul:⁊ ait dñs. Usq₃quo luges saul cũ ego ꝓiecerim euz. Imple cornu oleo:⁊ vade ad domũ ysai:vt inungas regē vnum de filijs eius:⁊ q꞉ times saul fer vitulũ q̄si ad imolandũ. Cunq₃ venisset ĩ bethleē dixerũt seniores ad eum. Pacific⁹ ne ē ingressus tu⁹. Timebãt enĩ ne ꝓpter aliquã correctionē misisset eũ rex:vel ꝙ offensus forte regi fugisset:⁊ non auderet euz recipe. Qui cum dixisset se venisse ad imolandũ:sanctificauit ysai ⁊ filios ei⁹:⁊ statuit eos corã altari ⁊ videns heliab ꝓmogenitũ procerũ ⁊ optimũ estimauit regem futurũ: et ait dñs ad eũ. Ego nō corporis pulchritudinē apicē facio regalē:ſ₃ animi virtutē. In eundē modũ probauit dñs alios. Statuerat enĩ ysai.vij.filios corã samuele.vij.ꝓprios.⁊ nathan adoptatum filiũ samaa filij sui.⁊ ait samuel ad eũ. Nunq̃d cõpleti sunt filij. Qui respõdit. Adhuc reliquus ē paruulus et pascit oues:et iubente samuele adductus ē dauid rufus. id ē rubicũdus ⁊ pulcher:⁊ inunctus est ĩ medio fratrũ:⁊ direct⁹ est spũs dñi in dauid a die illa ⁊ deinceps. Et recessit spũs dñi a saul:⁊ exagitabat eum spũs neq₃ missus a domio. Dicit iosephus dauid tunc accepisse spirituz ꝓpheticũ:sicut ⁊ ille q̃dez ꝓphetare cepit sãcto sup̱ se spiritu veniente. S₃ quia dictũ est spiritũ recessisse a saul:⁊ directuz in dauid:videt̃ ꝙ de eodē spũ dicat̃.id est de gr̃a spũs q̃ huc usq₃ saul victor hostiũ extiterat. Tũc dixerũt ad saul serui eius. Spũs malus exagitat te. adhibe tibi saltez peritũ in cythara:⁊ leuius feres. Tradũt phisici ꝙ armonia letũ reddat letiorē:⁊ tristem tristiorē. Tradunt mathematici ꝙ multi demones armoniã ferre nō possũt:et quãdoq₃ nulli.⁊ indicatũ est regi ꝙ dauid esset sciens psallere:⁊ vir bellicosus. Cũq₃ misisset rex ad ysai ꝓ filio eius:tulit ysai asinum plenum panibꝫ:⁊ vinum ⁊ hedum:⁊ misit ea regi p̱ manum dauid. Dicitur aũt asin⁹ plen⁹. id est sufficiēter onerat⁹: vel forte sicut ex boue ⁊ hirco fiunt vtres:ita d̄ asino fiebãt sacci ad aliqua ferēda. Igit̃ cuz spũs arripiebat saul:dauid psallebat in cithara et leuius erat ei:⁊ q̄ñq₃ recedebat ab eo spirit⁹. Cumq₃ aliq̃zdiu cessisset spiritus saul remissus est dauid ad patrem.

De morte Golie. Ca.XVI.

Factũ est autē vt cõgregarent̃ philistĳm aduersus israel in p̄lium. Porro saul et israel castrametati sunt in valle terebinti sub qua abscõdit iacob idola:⁊ egressus est vir spuri⁹ de castris philistinoꝝ goliath getheus de semine giganteo:altitudinis sex cubitoꝝ ⁊ palmo. Iste spuri⁹ dictus est: q꞉ de ignobili patre. id est gentili et nobili matre. id est iudea natus erat. Spurius ⁊ hybrida dicit̃ ignobilis ex patre:sicut mãzer ⁊ nothus ex matre. H̄ exprobrabat isrl' ꝙ serui essent philistinoruz ⁊ ꝓponebat eis monarchiam ita vt quoꝝ vinceret̃ athleta serui essent aliorũ. Hebrei autez stupebant ⁊ metuebãt eum nimis. Sic dicebat goliath q̃draginta diebꝫ. Erant aũt tres maiores fratres dauid in exercitu:⁊ misit eis ysai p̱ manum dauid ephi polēte:et.x. panes et tribuno sub quo militabãt decē formellas casei.i.decē caseos paruos ⁊ recētes hebreus habet.x.sectiones casei:hoc est.x. genera ⁊ diuersitates casei:et p̄cepit ei: vt secum afferret pignora fratrũ.i.libellos repudij Mos erat euntibꝫ ad belluz: vt libellos repudij darent vxoribꝫ:vt si caperet̃ nec redirēt vsq₃ ad tres annos:liceret vxoribꝫ nubere cui vellēt. Cumq₃ dauid venisset ad locuz certamis:egrediebãtur enĩ singulis diebꝫ aliqui p̄liantes: ecce ascēdebat goliath exprobrãs vt heri ⁊ nudiusterti⁹:⁊ fugierunt israelite a facie ei⁹:⁊ ãmirans dauid audiuit a pluribꝫ viris. Qui percusserit istũ ditabit eũ rex:⁊ dabit ei filiã suã Cũq₃ audiret eũ eliab frater ei⁹ talia sciscitãtem increpabat eũ timēs ne pugnaret ⁊ occũberet:⁊ respondit dauid. Quid feci. Nunq̃d nō verbũ ē. Supple dignũ increpatiōe.q.d. Cur ꝓ solo verbo increpas me. Ul' ita. Uerbũ tantũ ē ⁊ nō res.i.nō aio pugnãdi h̄ dico sed vt rem sciam. Nũciata sũt aũt ꝟba dauid ad saul:⁊ ait ad regē. Ego seru⁹ tuus pugnabo aduersus philisteũ. Cumq₃ ꝓhiberet eum saul:q꞉ puer esset addidit. Ego seruus tu⁹ interfeci leonē ⁊ vrsũ cũ inuasissent gregē. Erit igit̃ h̄ incircũcisus q̄si vnus ex eis dño me liberãte. Tunc induit eũ saul armis suis:⁊ deposuit ea dauid:q꞉ nō habebat armorũ consuetudinē:⁊ tulit in manu baculũ pastoralem ⁊ elegit d̄ torrente.v.lapides limpidissimos id ē planos ⁊ volubiles:⁊ misit eos ĩ peram pastoralem.i.vas q̄ lac mulgebat vel ferebat

81

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

panem ⁊ fundam manu tulit: ⁊ ꝓcessit aduer
sus philisteū. Qui ꝯtempsit dauid ⁊ ait. Nū
quid ego canis sum: q̄ꝛ tu venis ad me cū ba
culo. Cui r̄ndit dauid. Tu venis ad me cū ar
mis: ego aūt venio ad te ī nomīe dn̄i: vt sciat
hodie vniuersa ecclesia hec: q̄ꝛ non in gladio
saluat dn̄s. Cumqꝫ iecisset lapidem funda: p⸗
cussit eum in frōte. Scd̄o q̄ꝫ et tertio lapide
ꝑcussit eū in eodē loco. ⁊ tertio iactu deiecit
euꝫ: ⁊ currens eduxit gladiū illius: et precidit
caput ei⁹. Hic fabulantur quidaꝫ iudei ꝙ fer
rum galee et lorice obsequiū p̄stitit domino
dans locū lapidi: vt intraret ad hominē oc
cidendū: et ob hoc deinceps circūcisio facta
est cum cultello ferreo: que prius fiebat petri
no. Fugierunt itaqꝫ philistei et israel perse⸗
cutus est eos vsqꝫ ad portas accaron. Tulit
autē dauid caput et gladiū: ⁊ posuit ī taber⸗
naculo suo longo tēpore: post tulit illa in hie
rusalem. Hebreus nō habet suo. Ob hoc cre
ditur ꝙ in tropheum posuit ea in tabernacu
lo dn̄i. Unde postea abimelech accepit gla⸗
dium. Cumqꝫ redisset dauid a prelio: ait saul
ad abner: de qua stirpe est hic adolescēs. For
san volens scire cui daturus esset filiaꝫ. Nec
recognouit eū saul: quia aliq̄ꝫdiu absens fue
rat et alteratus per
exagitationem mali
spiritus factus erat
labilis memorie. Et
respondit abner Vi
uit anima tua rex si
noui eum, id est per vitam tuam non noui eū
vel per execrationem. Hebrei eni sepe nomi
nāt mala a cōtrarijs eorū vt ibi. Benedic do
mino ⁊ morere. Cumqꝫ quesisset saul a dauid
quis eēt ait. Filius sum serui tui ysai. Et tūc
anima ionathe cōglutinata est anime dauid
⁊ inierūt fedus: ⁊ dedit ionathas dauid vesti
mēta sua vsqꝫ ad arcū ⁊ gladiū ⁊ baltheū.

Quāuis ante sepe p̄⸗
sens fuisset regi cuꝫ cy
thara leniret euꝫ tn̄ nō
cognouit eū modo.

Q saul ꝑsecut⁹ est dauid. Ca. XVII.

Actum est cū re

f

dirent triumphantes de prelio: et
dauid disponeret ferre caput go⸗
lie in hierusalem. nam vt ait iosephus hoc se
cum habebat: sed hastam iam dicauerat deo
Egrediebantur mulieres ex vniuersis vrbi⸗
bus et cum instrumentis p̄cinebāt mulieres
Saul ꝑcussit mille: et respondebāt virgines
⁊ dauid. x. milia. Audiens saul causam victo
rie potius attribui dauid q̄ꝫ sibi: dolens ītra
se ait. Quid ei supest nisi solū regnum. Et ti⸗
muit ne a domo sua transferret regnum: ⁊ in
uidebat dauid: nec iam rectis oculis respicie
bat eum. Post dies paucos inuasit sp̄us ma
lus saul: ⁊ q̄si ꝓphetabat: et missa lancea quā
tenebat dauid psallentem putauit configere
parieti. Dauid autem declinauit ab eo secun
do. Primo enim recesserat bello imminēte: ⁊
postea statuit eum saul cyliarchū: ⁊ ait. Filiā
meā merob dabo tibi: tātūmodo esto vir for
tis: ⁊ p̄liare bella dn̄i. Tractabat eni apud se
Non sit man⁹ mea in eum: sed man⁹ philisti⸗
norū. Cuꝫ autē debuit merob dari dauid da
ta est adrieli molatyte: dilexit autē dauid mi⸗
chol et placuit saul: et ait ad eū. In duab⁹ re⸗
bus gener meus eris hodie: qd̄ ē in duabus
filiabus meis. Nam alterā habuisti sponsaꝫ
alterā habebis vxorem: vel ita: ꝑ duabus re⸗
bus: quia strauisti gigantē ⁊ dabis. c. p̄pucia
hoc eni significauit ei saul per suos suos. nō
habet rex necesse ha
bere sponsalia, id est
munera vel donatio
nē ꝓpter nuptias ni⸗
si tm̄ centū prepucia
philistinoꝝ. Et abijt
dauid cuꝫ viris quo
rum tribun⁹ erat in accaron: ⁊ ꝑcussit de phi
listijm ducētos viros: ⁊ afferens p̄pucia eoꝝ
annumerauit ea regi. Josephus tamen dicit
abscidēs sexcēta capita venit ad regē: ⁊ nupti
as exigebat: ⁊ dedit ei saul filiā suaꝫ lꝫ inuit⁹
Cūqꝫ videret eū apd̄ dn̄m et hoīes approba
ri timuit: et tractabat de morte ei⁹: nec iā me⸗
tum celare valens: dixit ionathe et suis suis
vt occiderent dauid. Qd̄ indicauit ionathas
dauid dicēs. Abscondere vsqꝫ mane: cras lo
quar p̄ri ꝓ te. In crastinū locut⁹ ē ionathas
ad patrē. Cur peccas ī sāguine inoxio q̄ fecit
salutē ī isrl': ⁊ opa ei⁹ tibi valde sūt necessaria
⁊ cui⁹ morte filia tua vidua vexabit: ⁊ placat⁹
saul iurauit. Viuit dn̄s q̄ꝛ non occidet: et in
troduxit ionathas dauid ad regē et stetit co⸗
ram eo sicut prius.

Hieronym⁹ dicit du⸗
as res fuisse. c. prepu⸗
cia q̄ p̄us dederat re⸗
gi ꝓ merob: et. cc. que
p̄us dedit ꝓ michol.

Q michol deposuit dauid per fenestram.
Caplm. XVIII.

Rursū inito cer

r

tamine percussit dauid philisteos
plaga magna ⁊ inuidit saul: ⁊ iter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

demon exagitabat eũ: ⁊ dauid psallẽtẽ voluit sic ꝓus ꝑforare: ⁊ fugit dauid i domũ suaz Misit aũt saul satellites nocte circa domum vt mane egrediẽtẽ occiderẽt. Qḋ cum ꝑsensisset michol: deposuit euz ꝑ fenestrã ⁊ aufugit. Michol aũt strauit lectulũ suũ q̃si egrotãtis in q̃ posuit statuã: ⁊ pellẽ caprarum ad caput ei⁹: similitudinẽ capilloꝝ exprimens. et sagis supposuit iecur capre spirans exꝓmẽs anhelantẽ. Cumq; saul deꝑhendisset se esse illusuz dixit ad michol. Cur dimisisti inimicũ meũ. Que rñdit. Timui. dixit enim mihi. Dimitte me: alioq̃n interficiã te. Dauid aũt fugiẽs venit ad samuelẽ in ramatha: et indicauit ei oĩa q̃ fecerat ei rex: ⁊ abierunt ambo in nabaioth q̃ est collis in ramatha: vbi erat cuneus prophetarũ. Qḋ cũ accepisset saul misit lictores in nabaioth vt raperẽt dauid. Qui cuz vidissent ꝓphetas: ⁊ samuel stantem sup eos: fact⁹ est in illis spũs domini ⁊ ꝓphetabant Misit q; saul secũdos ⁊ tertios nũcios: qui ⁊ ipi ꝓphetauerũt: ⁊ irat⁹ saul abijt post eos: ⁊ anteq̃; venirent in nabaioth ingrediẽs ꝓphetabat ⁊ q̃si amẽs fact⁹ ẽ: ⁊ exut⁹ veste regia: tota die et nocte canebat cuz ceteris: dauid ⁊ samuele clam vidẽtib⁹. Fugit aũt dauid inde ⁊ venit ad ionathã ⁊ cõquerebat̃ ei. Cui ionathas Nõ morieris Nihil grãde vl' paruum faciet pr̃ meus qḋ non indicet mihi

Quid est ergo qḋ supra legit̃ non vidit samuel saul vsq; in diez mortis sue nisi q̃ non vidit euz in regio habitu.

Cui dauid. Scit pater tu⁹ q̄ diligis me. ⁊ dicet. Nesciat h̾ ionathas: viuit aĩa tua: quia vno tm̃ vt ita dicã gradu ego ⁊ mors diuidimur. Gradũ vnũ dicit parietẽ domus sue: q̃ interposito euaserat manus apparitoꝝ. Hebreus habet vno tm̃ passu: ⁊ ẽ sensus. Minimũ interuallũ fuit inter me ⁊ mortez. Fac ergo obsecro qḋ dicam. Cras erunt kalende: et ego abscondar in agro vsq; ad vesperam tertie diei. Si requisierit me rex: q̃ cõsedere cõsueuerã iuxta eum ad vescendũ dices ei. Rogauit me dauid vt iret in bethleẽ: q̃ victime solẽnes. sunt ibi omnib⁹ cõtribulib⁹ ei⁹. Forte erat neomenia solẽnis aliqua ꝑ triduuz: q̄ si dixerit tibi rex. bñ. pax erit seruo tuo. Sin autẽ fuerit irat⁹ completa est in me malicia eius. et ait ionathas Egrediamur i agrum. Cũq; egressi essent: iurauit ei ionathas q̄ q̃cq̃d boni vl' mali iueniret apḋ patrẽ indicaret ei: ⁊ iurauerũt sibi mutuo fed⁹ inter se et semẽ suũ. Addidit etiaz ionathas deierare. i. plurimũ iurare. Qḋ autẽ iterpositum est ⁊ requisiuit dñs de manu inimicorũ dauid. hoc de suo addidit scriptor in spũ: et addidit ionathas. In die q̃ operari licet. i. pridie kalendarũ vt q̃dam volũt. sed melius est vt de sequẽti die itelligat̃.

Hebrei tradũt dauid ñ comedisse: nec aperte legitur hoc q̄ comederit.

Esdras vel ali⁹: quia dauid exhereditauit postea filiuz ionathe.

egredieris et sedebis latens iuxta lapidem ezel: ⁊ veniẽs ad te post solẽnitates iaciã tres sagittas iuxta eum q̃si exercẽs me ad signum. Si dixero puero q̃ tollet eas ecce sagitte intra te sũt: pax tibi ẽ: veni ad me. Quod si dixero: sagitte vltra te sũt vade: dñs sit inter me et te vsq; in sempiternũ. Porro prima die solennitatis apparuit locus dauid vacuus: ⁊ siluit saul estimans dauid nondũ purificatũ. Altera die requisitũ a rege: excusauit euz ionathas: ⁊ iratus saul dixit ad eũ. Fili mulieris virũ vltro rapiẽtis. scio q̃ in ꝯfusionẽ tuã diligis filium ysai: nõ stabilieris eo viuẽte tu neq; regnũ tuũ. Adduc eum ad me: q̃ filius mortis ẽ: ⁊ ait ionathas. Quare morietur: et arripuit saul lanceã: vt ꝑcuteret eum: ⁊ declinauit ionathas ab eo cõtristat⁹: nec comedit panẽ in die illa: ⁊ egressus in agrũ fecit ꝑm q̄ dixerat dauid. Et cum dixisset puero vltra te sũt sagitte: remisit puerũ i ciuitatẽ cuz arcu et sagittis. Et surgẽs dauid de latibulo: adorauit tertio deũ scz vel ipm ionathan. Et fleuerũt valde: ⁊ ait ionathas. Quecũq; iurauim⁹ stent in sempiternũ inter nos ⁊ semen nostrũ. Vade in pace.

De fuga dauid in nobe. Ca. XIX.

T fugit dauid i

e nobe ad abimelech sacerdotẽ fratrẽ achie. Qui cũ miraret̃ q̄ q̃si solus venisset gener regis ait ad eũ dauid. Secret⁹ ꝑmo reg͛ vrgebat me: et cõduxi pueros ĩ illũ ⁊ illũ locũ: ⁊ idõ ꝓuate veni ⁊ cũ paucis vel fere cũ nullis. Nũc si q̃d habes ad manũ saltẽ. v. panes da mihi. Forte ex numero panũ: numer⁹ itelligit̃ socioꝝ: nec ẽ mẽtitus dauid. Non eni animo fallẽdi h̾ dixit. Et rñdit

sacerdos. Nō habeo panes laicos ad manū
ſʒ tm̄ panē ſāctum: panes ſcʒ ꝓpoſitionis. Si
mūdi ſūt pueri ꝛ maxīe a mulieribꝫ mãducēt
q.d. Neceſſitas nō hʒ legē. Si tñ imūdi ſūt
ꝑ coitu: nec in neceſſitate dabo eis. Et ait da-
uid ad eū. Cōtinuim⁹ nos ab heri ꝛ nudiuſ-
tert⁹: ꝛ fuerūt vaſa puerorū ſancta.i. corpora
in qbꝫ ꝯtinent aīe vel ipi pueri. Porro et via
hec polluta ē. ſʒ ipa ſanctificabiꝰ hodie in va
ſis.q.d. Forte in via hac aliqd imūdicie con
traxim⁹: ſʒ mundicia corpoꝝ ſufficit ad eam
mundandā hebre⁹ hʒ. Sunt vaſa pueroꝝ ſā
cta: ꝛ dicūt de vaſis ad edendū.q.d. In vaſis
mūdis licet tibi ponere panes mūdos. Se-
quitur. Porro via hec laica eſt.i. iterrogatio
tua laicalis eſt.q.d.

Cur qris ð mūdicia cū etiā ſi mūdi eſſent veſci nō deberēt Sʒ ꝛ ipa ſanctificabitur hodie i vaſis.i. in cō	Iterū dicūt ipm fuiſſe achiam filiuʒ achitob: filij fineeſ filij eleazari.

ſcientijs noſtrꝭ. Scim⁹ enī qꝛ neceſſitas que
nō habet legē excuſat nos ꝛ qſi ſanctificat: et
dedit eis panes ꝓpoſitionis q̄ ſublati fuerāt
vt ponerentur calidi. Ex h̄ ꝑpenditur ꝙ ſab-
batū erat. Cūqꝫ queſiſſet ab eo dauid ſi habe
ret arma: dedit ei gladiuʒ golie: ioſeph⁹ dicit
lanceā q̄ erat inuoluta pallio in tabernaculo
Erat enī tūc ibi arca cū aliq̄ ſuo tabernaculo
Et ꝯſiderauit hec oīa doech ydume⁹ potē
tiſſim⁹ paſtoꝝ ſaul qui erat ad orandū obli-
gatus voto.

De fuga dauid ad achis. Ca. XX

Fugit autez da-
uid in die illa ad achis regē geth.
Et indicauerūt ſerui ſui regi ꝙ qſi
rex erat in iſrael q̄ latebat apud eum: ꝛ de vi-
cino hoſtē reciperet ſi ſaluū eū ſeruaret: et ti-
muit dauid ꝑſertim ꝙ miſerat ſaul ad achis
vt redderet ei ſeruū ſuū fugitiuū. Cūqꝫ trahe
retur ad regē ſimulauit furorē: ꝛ impingebat
in oſtia poꝛte: quaſi ꝑ clauſam portā ingredi
volēs: ꝛ que furioſi faciūt agebat: vt fidē re-
gi vere paſſionis oſtenderet: ꝛ ait rex. Nō in
grediet hic arrepticius domū meam: ꝛ dimi-
ſit eum et abijt inde dauid: et latuit in ſpelun
ca odolla non tamen ſtatim: ſed prius venit
ad naas regē amonitarū: vt dicit hieronym⁹
in ſequentibꝫ in quadā gloſa. Et cōuenit ibi
ad dauid omnis cognatio eius. Sed et alij
quibus aut odiū aut timoꝛ ſaulis erat: vel q̄
ere premebantur alieno conuenerunt ad eū:
et fuerunt cum eo quaſi quadringenti arma-
ti. Et ꝑfectus eſt dauid cum eis in maſphat:
que eſt moab. Eſt enim altera i iuda: ꝛ depo
ſuit apud regem moab patrē et matrez ſuam
et manſerūt apud eū q̄diu dauid fuit in pre-
ſidio.id ē in expeditiōe: in qua ſibi querebat
munitiones ad manendū.

De morte abimelech ꝛ ſacerdotum.
Caplm. XXI.

Et monente gad
ꝓpheta vt inde recederet ꝛ iret i ter-
ram iuda: ꝑfectus in terraʒ iuda ve-
nit in ſaltuʒ areth. Et audiuit ſaul ꝙ apparu-
iſſet dauid: ꝛ cū eſſet ſaul in nemoꝛe: qđ eſt in
rama tenēs haſtā: ait ad ſeruos ſuos. Nūqd
ditabit vos oēs filij gemini filius yſai. Non
eſt ex vobis qui doleat vicē meā: ꝛ ait doech
ydumeus: vidi eū in nobe apud abimelech fi
lium achitob: q̄ conſuluit ꝓ eo dominū: ꝛ de-
dit ei cibaria: ꝛ gladiū golie: et iratus rex cō-
uocauit abimelech et oēs ſacerdotes q̄ erant
in nobe: et ait ad eum. Cur cōiuraſti aduerſū
me cum filio yſai. Dediſti enī ei panes et gla-
dium. Qui reſpōdit. Abſit h̄ a me. Non fuit
rex huiuſmodi i vniuerſa domo patris mei.
Neſciui ꝙ a te fugiſſet: et ait rex emiſſarijs.
Irruite in ſacerdotes. Qui noluerunt man⁹
extendere in chꝛiſtos dñi: et ait rex ad doech.
Irrue i eos: et trucidauit in illa die.lxxxv. vi-
ros veſtitos ephod lineo. Forte tūc erant in
duti: vt ꝑ habitū religionis mouerēt animū
regis. Aiūt hebrei nō oēs fuiſſe ſacerdotes:
nec indui ephod: ſed oēs dignos eſſe Percuſ
ſit qꝫ ſaul nobe viculū ſacerdotū: ꝛ mulieres
ꝛ viros: ꝛ iumenta: ſm ꝙ deus beli ſacerdoti
ꝓphetauerat: ꝑlem eius radicit⁹ euellendam.
Solus abiathar ſacerdos filius abimelch
euaſit: et fugit ad dauid: ferens ephod ſecum
qđ fecit moyſes: ꝛ nūciauit ei interitū patrꝭ ꝛ
ſuorū. Et ait dauid. Ego ſum reus omnium
animarū patris tui. Mane mecum. Qui q̄-
ſierit animā tuam: queret et meaʒ. Et nuncia
tum eſt dauid ꝙ philiſtei oppugnarent ceila
et diriperēt areas.id ē annonam de areis: vel
ꝙ vaſtarent ſegetes. Conſuluit igitur domi-
num. Uadā et percutiam philiſteos. Et ait
domin⁹. Uade ꝛ ꝑcuties eos: et ſaluabis cei
la. Cumqꝫ timerēt viri eius ire cum eo rurſus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

consuluit dominū:et accepit respōsum ab eo
qđ et prius ⁊ abijt dauid:et percussit philiste
os plaga magna:⁊ intrauit ceila.Qđ cuz au-
disset saul ait.Cōclusus est dauid in vrbe.Et
congregabat exercitū vt obsideret dauid ⁊ vi
ros eius.Qđ cū audisset dauid consuluit do
minū per abiathar:descendet huc saul:et tra-
dent me viri ceile in manus eius.Et ait dn̄s
Descendet et tradēt te.q̄si diceret.Hec est vo
luntas regis ⁊ illoꝝ que deū latere non pote
rat.Et egressus est dauid ⁊ viri eius cum eo
q.sexcenti.et vagabanꞇ incerti.Qđ cum acce
pisset saul dissimulauit exire.Transiuit autez
dauid in mōtē solitudinis ziph:et abijt iona
thas ad eū in locū silue:q̇ vocabatur naua:⁊
confortauit manus eius in deo ⁊ ait.Tu reg
nabis in israel:et ego ero tibi secūdus.Sed
⁊ pater meꝰ scit hoc.Et innouauerūt iusiurā-
dum federis inter se coram dn̄o.id est coram
gad ꝓpheta et abiathar.

De Zipheis et ꝙ dauid latuit in spelūca.
Caplm̄.XXII.

a Scēderūt autē ziphei ad saul in gabaa dicentes:
dauid latet apud nos ī colle achil
le.Veni ⁊ trademꝰ eū in manus tuas:⁊ bene
dixit eis saul ⁊ ait.Cōsiderate curiosius vbi
sit pes eius:⁊ renūciate mihi et sequar vos.
Dauid autē et viri eius erant in deserto ma-
on.Cūqz egressus esset saul ad querendū eū
ascendit dauid ad petrā locum scz munitissi-
mū:vt dicit hieronymꝰ:vbi q̄ sibi erāt oneri
reposuit:⁊ versabaꞇ dauid ī deserto maon in
monte opaco.Porro viri saul in modum co-
rone cingebant montē.Cunqꝫ desperaret da
uid se posse euadere:venit nunciꝰ ad saul.Re
di festinus quoniā infuderunt se philistei suꝑ
terrā.Et desijt saul ꝓsequi dauid:pergēs ī oc
cursū philistinoꝝ.Ob h̄ vocauerunt locū il-
lum petrā diuidentē:eo ꝙ ibi separatus esset
saul a dauid.Ascendit ergo dauid inde ⁊ ha-
bitauit in locis tutissimis engaddi.h̄ est oppi
dū in quo erat vinea balsami.Assumēs autē
saul tria milia electoꝝ insequebaꞇ dauid:etiā
super abruptissimas
petras q̄ solis ibici-
bus sunt perue.Et
intrauit saul spelun-
cam vt purgaret vē-
trem.Porro dauid ⁊ viri eius ī interiori par-

Ibix equiuocuz ē ad
auez:q̄si ciconia:et ad
capream.

te spelūce latebāt.Et dixerūt ꝑui dauid.Tra
didit eū dn̄s ī manus tuas.Et p̄cidit dauid
oraz clamidis saul silēter.Et rediēs ad viros
ꝑcussit cor suū:metonomice.id est pectꝰ suuz
in quo ꝯtineꞇ cor:vel momordit eū conscien-
tia sua de eo qđ fecerat.Cunqꝫ murmurarēt
socij eꝰ aduersus eū timens ne irruerēt ī saul
ait.Viuit dn̄s:qꝛ nisi dominꝰ ꝑcusserit eum
aut in obitu aut in p̄lio:aposiopesis est.q.d.
de cetero nō parcam ei.Propiciꝰ mihi sit do
minꝰ.id est hanc miscdiaz faciat mecuz:vt nō
mittā manū meā in xp̄m dn̄i.Et cōfregit vi-
ros suos his sermonibꝫ.Porro saul egressus
ibat cepto itinere.Et egressus dauid post eū
clamauit.Dn̄e mi rex.Cunqꝫ respexisset saul
adorauit dauid in terraz et ait.Quare audis
dn̄e mi rex ꝟba hoīm loquentiū aduersū me
mala dicentiū.dauid querit malū aduersum
te.Cognosce oram clamidis tue ī manu mea
quā cum p̄ciderem pepercit tibi oculꝰ meus.
Quē ꝑsequeris.Canem mortuū et pulicem
viuū.His auditꝫ fleuit saul et ait.Justior es
me:reddat tibi dn̄s.Scio ꝙ regnaturus sis.
Jura mihi in dn̄o ne deleas semē meuz post
me.Et iurauit dauid sauli Abijt ergo saul in
domū suā:dauid aūt ascendit ad tutiora loca
in angustias maspha.

De morte Samuelis ⁊ Nadabis.
Caplm̄.XXIII.

e O tēpore mor-
tuus est samuel ⁊ fleuit eū vniuer-
sus israel:singuli tanqꝫ ꝓpriuz filiū
lugentes ⁊ sepelierūt eū in ramatha.Certum
est itaqꝫ ꝙ ab h̄ loco vsqꝫ ad finē scđi libri nō
scripsit samuel.Cur ergo nomīe eius p̄titulā-
tur hi duo libri.Quia reliqua scripsit vnꝰ ꝓ-
phetarū de discipulis eꝰ cuiꝰ opꝰ ascribiꞇ ma
gistro.Quidā tamē dicūt nathan scripsisse se-
quentia:q̇dam dauid.Dauid autē descendit
in desertū pharā.Pharan oppidū ē ī arabia.
Erat autez vir in ciuitate aman in solitudine
maon:⁊ possessio eꝰ erat in carmelo.Mons
est in sorte iude.Alter carmelus est in ꝯfinio
palestine et phenicis:vbi helias occidit pro-
phetas baal.⁊ hic erat de genere caleph.In
paralipomenon sic legiꞇ.Caleph genuit or-
chā.alij habent archan.orchā genuit iezem:
hic est vt iudei putāt nabal.Cū ergo audisset
dauid ꝙ ascēdisset nabal ad tōdēdos greges
misit ad eū decē iuuenes vt mitteret ei aliquā

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

benedictionē in die bona. Exultabant eni et epulabant iudei i tōsione ouiū: ob memoriā patrū suoꝝ q̄ fuerāt pastores ouiū. Et ait nabal nūcijs dauid. Nō mittā. Quis est filius ysai. Hodie increuerūt serui fugitiui. Nescio eos. Cūq3 audisset dauid q͛ iproperauerat ei nabal: accinctꝰ est gladio cū q̄dringētis viris ꝛ ait. Hec faciat dn̄s inimicis meis: ꝛ hec addat si relinquero de oibꝫ q̄ ad eu3 ptinēt: vsq3 ad mingentē ad parietē. id est saltem canē vel infirmū. Porro abigail vxor nabal formosa et prudens hec ignorabat. Et indicauit ei custos ouiū quanta p̄sidia tulisset ei dauid i deserto. Festinauit igit̄ abigail ꝛ tulit in occursum dauid panes ꝛ vinu3 ꝛ arietes coctos sata polente: ꝛ ligaturas vuepasse: ꝛ massas caricarū: ꝛ adorans dauid ait. In me sit domine mi hec iniquitas. id est cōdona mihi hanc iniq̄tatē viri. Vl' ita. Si putas esse iniquitatem nisi deleas eū q͛ iurasti mihi imputetur. Porro fecit vir meꝰ ₒm nomen suu3. Nabal eni stultꝰ interp̄tatur. Constituit te dn̄s ducē super israel: non debes fundere sanguine3 innoxiū. Nihil eni tibi nocuit: sed sua tibi non dedit: et erit aīa tua custodita q̄si in fasciculo viuentiu3. Hebreꝰ habet in vinculo vite: qđ idem est. id ē in collegio sanctoꝝ. Alia littera habet in fasciculo vitiu3. q. d. Sic custodiet dn̄s animā tuam ad multiplicandū: sicut fasciculus vitiū custodit̄ in aqua ad transplantandū. Et respondit dauid. Benedictus dominꝰ q̄ misit te hodie in ꝯcursū meū. Vade in pace. Audiui vocē tuā: iniuriā sc3 remittēdo: ꝛ honoraui faciē tua3: xenia de manu tua recipiendo. Cū ergo indicasset abigail oīa hec viro suo emortuū est cor eiꝰ p̄ timore: timuit enim ne forte dauid nollet delerare: et mortuꝰ ē post decē dies. Quo audito dauid ait. Bn̄dictꝰ deꝰ q̄ custodiuit manꝰ meas a sāguine: ꝛ reddidit maliciā nabal in caput eiꝰ. Et vocauit abigail: ꝛ duxit eam in vxorē. Accepit quoq3 dauid tertiam vxore3 achinoem de iesrahel.

De fuga dauid ad achis. Ca. XXIIII

Terū nunciauerūt ziphei ad saul. Ecce absconditꝰ est dauid in colle achille. Et abijt saul post eū cū tribꝫ milibꝫ electoꝝ. Et descēdit dauid nocte ad castra saulis: ducens secū abysai filiu3 saruie sororis sue. Huiꝰ fuerunt tres filie ioab et abisai ꝛ asahel nepotes dauid. Cūq3 clam intrassent tentoriū regis cunctis dormiētibꝫ dixit abisai. Perfodiam saul lancea in t͛ra. Et p̄hibuit dauid dicēs. Quis extēdet manū suā in xp̄m dn̄i: ꝛ erit innocēs. S3 tolle hastā q̄ est ad caput eiꝰ fixa in terra ꝛ vas aque: ꝛ eamꝰ. Et egressi sunt nullo euigilante: q͛ sopor dn̄i irruerat sup̄ eos. Cūq3 transissent torrentē: ꝛ stetissent in vertice mōtis vnde possent audiri: exclamauit dauid ad abner ꝛ ad omnē populu3. Filij mortis vos estis: q͛ nō custodistis dn̄m vestrū christum dn̄i. Ingressus est quispiam vt interficeret regem. Videte vbi hasta regis sit ꝛ ciphus aq̄. Et agnoscens saul negligentiā suorū ꝛ beneficiū dauid exclamauit. Num vox tua ē hec fili mi dauid. Qui respōdit. Cur persequitur dominꝰ seruū suū. Quid feci. Si dominꝰ incitat te aduersū me: odoret̄ sacrificiū. i. placari eū oportet sacrificio ꝛ prece vt ostendat nobis sup̄ h̄ q̄d velit. Vel ita. Tuipse occidas me: ꝛ erit quasi sacrificiū deo in odorem suauitatis. Quidā ita legūt. Odoretur sacrificiū si dominus incitat te aduersū me. i. sacrificātes p̄bemꝰ iudicio dei si dn̄s h̄ facit. Si aūt filij hominū incitant te: maledicti sūt qui cogunt me transire ad idolatras: ne seruia3 deo israel. Et ait saul ad dauid. Peccaui. Reuertere fili mi. Nō vltra male faciam tibi. Et respondit dauid. Iudicet dominꝰ īter nos. Ecce hasta regis: veniat qui tollat ea3. Cui saul. Benedictꝰ tu fili mi. Equide3 faciens facies et potens poteris: et saul reuersus est in locū suū. Et dixit dauid in corde suo. Aliquando incidam in vna die in manus saul: melius est vt saluer inter philisteos. Abijt ergo dauid et sexcenti viri cum eo ad achis filiu3 maoth regem geth. Iste fuit filiꝰ supradicti achis cuius mater dicebat̄ maoth. Et erant cum dauid due eiꝰ vxores achinoe ꝛ abigail. Et dixit dauid ad achis. Nolo onerosus esse regi: det mihi rex locū i quo habitem. Et dedit ei achis syceleg: q̄ exinde facta est regū iuda. Et habitauit dauid in ea q̄ttuor mēsibꝫ ꝛ. xx. diebus. et agebat dauid predas de viculis philistinoꝝ circūstantibꝫ q̄ nō erant sub potestate achis. Virū et mulierē non adducebat captiuū ne forte loquerent̄ aduersus eū. Cumq3 q̄reret achis quos p̄cussisset aiebat se depopulatos esse habitātes ad austrum iude et in campestribus.

84

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

De suscitatiõe samuelis. Ca. XXV.

f Actum est eo tē pore cõgregati sunt ad ꝑlium contra israel philistei. Et ait achis ad dauid. Mecuz egredieris in castra: tu et viri tui. Ego custodē te pono capitꝭ mei ꝑ cūctis Cõgregauit etiā saul vniuersum israel et venit in gelboe. Samuel aūt mortuꝰ erat. Hoc ideo repetitur hic vt angustia saulis ostendatur: in qua plurimū esset ei necessariꝰ samuel. Uel vt ostendatur samuel recenter mortuꝰ q̄ in proximo erat suscitādus. Tradunt enī neminē posse suscitari arte phitonica nisi recenter mortuum: et adhuc integris vitalibꝫ. Timuit itaqꝫ saul et consuluit dominū. Qui nõ respõdit ei. neqꝫ ꝑ somnia neqꝫ ꝑ prophetas. id est ꝑ discipulos samuelis: neqꝫ ꝑ sacerdotes. Hebreꝰ habet: neqꝫ ꝑ doctrinam ephod scꝫ in quo erat doctrina ⁊ veritas. Et ait saul seruis suis. Querite mihi mulierē habentem phitonē. Ipe enī occiderat magos ⁊ ariolos et phitonicos. Unam tradidit hieronymus reseruatā: q̄ mater erat abner: q̄ latens habitabat in endor: q̄ ciuitas est iuxta fontem endor. Phitonem quidā tradunt esse artem suscitandi mortuos quā phitius adinuenit. q. d. Querite mihi mulierem peritam artis illius. Qđ congruit hebreo in quo legitur mulierem baladoph. Balad enī interꝑtatꝰ domina: oph est nomen artis illius. Mutauit itaqꝫ saul habitū suum ⁊ venit ad mulierem nocte cum duobꝫ viris et ait. Suscita mihi quē dixero tibi. Que respondit. Nosti quāta fecerit saul magis. Quare ergo insidiaris anime mee. Quidā tradūt saulē ob hoc eos deleuisse: quia preconabantur dauid futurū regem. Iurauit autē ei saul ꝙ ꝓpter hanc rem nihil mali pateretur: et dixit vt suscitaret samuelez. Uidens autē mulier virū sanctū: cõturbata est ⁊ ait. Quare imposuisti mihi. Tu enim es saul. Hoc enī ei samuel indicauerat vt ait iosephus. Quidam fabulātur mortuū magice suscitatū a pedibus primo moueri et surgere nisi quādo sciscitante rege suscitatur: tunc enī a capite surgit. Aliȷ̄ dicunt ꝓphetam non posse suscitari nisi rege sciscitante. Tunc indicauit ei saul se saulem esse et ait. Noli timere. Quid vidisti. Que respondit. Uirū senem et gloriosum et amictū pallio sacerdotali. Et intelligens saul ꝙ samuel esset adorauit eum: ⁊ ait anima samuelis vt dicit iosephus. Quare inq̄etasti me. Cui saul. Coartor nimis. Philistei pugnant aduersum me et dominꝰ nõ respondit mihi. Obsecro dic mihi quid faciaz. Qui respondit: quid interrogas me: cū dominus recesserit a te. Faciet tibi dominꝰ sicut locutus est. Tollet regnū de manu tua: ⁊ dabit illud dauid. Cras aūt tu ⁊ filiȷ̄ tui mecuz eritis. id est in numero mortuorū: sicut ego sum vel in inferno. De hac suscitatiõe dr̄ a q̄busdā ꝙ spūs malignus apparuit in specie samuelis vel fantastice imago eius ibi apparuit: q̄ dicta est samuel. Tradunt q̄dam ꝙ deo ꝑmittente anima ipius tm̄ cõsimili corpore induta apparuit ibi. Aliȷ̄ vero ꝙ corpus tm̄ suscitatum est cum spiritu viuifico anima in loco suo manēte et quiescente. Hoc audiens saul prostratus est in terrā pre timore: nec comederat panem in die illa: ⁊ coegit eū mulier ⁊ serui eius vt comederet. Cūqꝫ comedisset rediȷ̄t ad castra ꝑ noctem. Noluit enī sciri ꝙ consuluisset phitonissam.

Q dauid vicit amalech. Ca. XXVI.

c Ongregati sūt ergo philistei in affech: ⁊ israel castrametatus est suꝑ fontem q̄ erat in israel. Satrape vero philistinorum vidētes dauid et suos esse cum achis dixerūt. Reuertantur hebrei isti in locum suum: ne forte cum ceperimus preliari fiant nobis aduersariȷ̄: ⁊ in capitibus nostris mereātur sibi reddi gratiam dñi sui. Tunc ait achis ad dauid inuitus et dolens. Bonus es in cõspectu meo sed satrapis non places. Surgite de nocte ⁊ abite diluculo. Abiȷ̄t ergo dauid cū suis ī syceleg die tertia. Amalechite vero interim impetum fecerunt in syceleg. Et succenderunt eam: et captiuas duxerant mulieres et paruulos ⁊ vniuersam predam. Plāxit ergo dauid et populꝰ qui erat cuz eo donec deficerēt in eis lachryme ⁊ volebant eum sui lapidare Confortatus autem dauid in domino: cõsuluit dominū per abiathar dicēs. Persequar latrunculos hos et comprehendam. Qui respondit. Persequere et cõprehendes et reduces predam. Abiȷ̄t ergo dauid et sexcenti cuz eo et venerunt ad torrentē bethor: al's besor. et ibi ducenti lassi substiterunt ad sarcinas ex mandato dauid. Cūqꝫ aliȷ̄ transissent inuenerunt puerū egyptiū fame deficientē: quem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

reliquerat dñs suus vir amalechita cũ egro-
tare eum vidisset. Et dederũt ei cibũ: ꝛ reuer-
sus est spũs eiꝰ. Et ait ad eum dauid. Potes
me ducere ad cuneum istum. Qui ait. Si iu-
raueris mihi ꝙ nõ occidas me nec tradas me
in manꝰ dñi mei: ducam. Et iurauit ei dauid
et eo ducẽte inuenerunt hostes epulantes: et
quasi diem festum celebrãtes. Et ꝑcussit eos
dauid a vespere vsqꝫ ad vesperã alteriꝰ diei: ꝛ
soli quadringenti adolescentes euaserunt in
camelis Eruit ergo dauid oĩa q̃ tulerãt ama
lechite ab hoĩe vsqꝫ ad pecus. Dicit̃ ꝙ ĩ hac
victoria ꝓbuerunt illi auxiliũ nouem princi
pes militũ de manasse: qui ꝯfugerant ad euz
dũ rediret in syceleg. Prius eñi venerant ad
eum tm̃ de iuda ꝛ beniamin. Porro cum re-
dissent ad ducentos viros q̇ lassi substiterãt:
salutauit eos dauid pacifice. Et ĩdignati sũt
quidam qui cum eo ierant dicentes. Suffi-
ciat cuiqꝫ vxor sua et filij: de preda nihil dabi
mus eis. Et ait dauid. Non audiet vos q̇sq̃ꝫ
fratres mei in ꝟmone h̾. Equa ꝑs erit descen
dentis ad ꝓliũ: ꝛ manẽtis ad sarcinas. Hie-
ronymꝰ ait. Non ait q̇ lassi mãserũt: qꝛ lassis
nil debet dari de prede precio. Et factum est
hoc ex die illo ꝛ deinceps q̃si lex in israel vs-
qꝫ ad diẽ hãc. Uenit ergo dauid in syceleg: et
misit dona de preda senioribꝫ iuda proximis
suis ꝛ reliq̇s cum quibus cõmoratus fuerat
ipe et viri eius.

De morte saul ꝛ filioꝝ eius. Ca. XXVII

Orro philistei
p
pugnabãt aduersus israel. Saul
autẽ sciens et prudens festinabat
ad mortem et viriliter dimicabat. Soli q̇ ꝓ-
pe magnanimes rerũ terribiliũ sũt ꝯtempto-
res. Hec magnanimitas maxime cõuenit re
gibus quos ꝓ cumulo ꝑncipatꝰ nõ solũ ma-
los non licet esse circa subditos. sed nec me-
diocriter bonos esse. Fugierũt aũt filij israel
a facie philistinoꝝ ꝛ ceciderũt ĩ mõte gelboe
et ꝑcussi sunt tres filij saul: ionathas: amina-
dab: melchisue. Hisboseth aũt domi erat Cũ
qꝫ grauiter vulneratus esset saul: dixit ad ar-
migerũ suũ. Percute me gladio tuo ne forte ĩ
circũcisi isti illudant mihi viuẽti: ꝛ post inter
ficiãt me. Et noluit armiger. Et irruit saul su
per gladiũ suũ. Adeo eñi defecerat ꝙ nõ po-
terat se trãsuerberare. Que vidẽs armiger su-
us irruit ipe sup gladiũ suuz. Hic fuit doech
ydumeus vt autumant hebrei qui timuit esse
supstes sauli ꝓpter dauid: et mortui sũt oĩes
domestici saul q̇ erant cũ eo. Uidentes aũt fi
lij israel q̇ trans vallem iordanis erãt stragẽ
suoꝝ egressi de ciuitatibꝫ suis fugierũt. Alte-
ra die venientes philistei vt spoliarent inter-
fectos: expoliauerũt saul armis suis ꝛ filios
suos: ꝛ ꝑcisa capita eorũ cum armis miserũt
in terrã suam ꝑ circũitũ vt annunciaret̃ hoc
in templo idoloꝝ ꝛ ĩ populis. Et posuerunt
arma eiꝰ in tẽplo astaroth: caput ꝟo in tẽplo
dagon: vt in paralipomenon legit̃. Corpus
ꝟo eiꝰ et filiorũ suspenderũt ĩ muro bethsan:
q̃si in oculis isrl̃. Est eñi ciuitas philistijm in
terminis isrl̃. Uiri aũt de iabes galaad q̇s li
berauerat saul ab amonitis ambulauerũt to
ta nocte: ꝛ tulerũt cadauera ꝺ muro bethsan
ꝛ cõbusserũt ea igni: ꝛ sepelierũt ossa ĩ nemo-
re iabes. Et plãxerũt eũ ieiunãtes. vij. diebꝫ.
Nota ꝙ ĩ paralipomenon legit̃. Mortuꝰ ẽ
saul ꝓpter iniq̇tates suas: ꝛ addit̃: q̃si in cumu
lũ peccati: sꝫ insuꝑ ꝯsuluit phitonissã: ꝓpt̃ qꝺ
interfecit eũ dñs. Huiꝰ peccati magnitudinẽ
multi nõ attẽdũt. Et regnauit saul viuẽte sa-
muele. xviij. ãnis: ꝛ eo mortuo duobꝫ annis.
Hos ãnos sacra tm̃ scriptura nõ annotauit.
A samuele ꝓprie incipiũt tꝑa noĩatoꝝ ꝓphaꝝ
sicut a saule tempa regũ israel.

Incidentia.

In diebꝫ istis apud latinos q̃rtꝰ regnauit
siluiꝰ eneas: filius postumi. Alia tm̃ historia
quartũ ponit siluiũ latinum vterinũ fratrem
postumi ꝛ q̇ntũ siluiũ eneã. His tꝑibꝫ home
rum fuisse q̇daz dicunt: de q̃ magna dissonã-
tia est apud veteres. Crates ponit eũ ante de
scẽsum in peloponensiũ vrbẽ eraclidaꝝ. Cri
stodenes centesimo anno a captiuitate troie.
Aristarchus et philochorus tẽpore migrati
onis yonice. Appollodorꝰ athenĩẽsis. ccxl.
anno euersionis ylij. Alij modico tẽpore an-
teqꝫ olympiades inciperent.

Sequuntur tituli capitulorum in histori-
am. Regum secundi.

De planctu Dauid sup Saul ⁊ Jonathā. Caplm.I.secūdi regū.

f

Actū ē post mortē saulis adolescēs fugiens de ꝑlio venit ad dauid in syceleg et adorauit. Cumqꝫ indicasset ei populū victū ⁊ saul cū filijs suis mortuū ait dauid. Un̄ scis ꝙ mortuus est saul: ⁊ ionathas fili⁹ ei⁹ Qui rn̄dit. Uidi saul incūbētē sup hastā suam: ⁊ hostes appropiabāt ei. Cūqꝫ quesisset quisnam essem: et dixissem amalechites sū ait. Interfice me quia ꝓselitus es: ne occidāt me incircūcisi. Et occidi eū: q: viuere non poterat: et tuli dyadema qḋ erat.i.qḋ eē solebat in capite eius: et armillaz de brachio eius: et attuli ad te dn̄m meuz. Aiunt hebrei hunc fuisse filiuz doech ydumei: cui pater suus prius ꝙ̄ irrueret sup gladium suum tradidit insignia regis que custodiebat vt ferēs ea ad dauid: redderet eū sibi placabilē. Nec obstat ꝙ pater ydume⁹ filius amalechites dicitur cum amalechite sint idumei. Amalech enī fuit filius eliphaz filij esau et edom. Dauid ergo ⁊ omnes q̇ cum eo erant sciderūt vestimenta sua: plangentes ⁊ ieiunātes vsqꝫ ad vesperam ꝭm legem. Et ait dauid ad nūciū. Quare non timuisti mittere manū tuā i christum dn̄i. Os tuū locutū est cōtra te. Et iubēte dauid vnus de pueris ei⁹ occidit eum. Et precepit dauid vt patres docerēt filios suos carmē arcuū: vbi alij habēt, docerēt filios suos arcū.i.artē sagittādi: eo ꝙ audierit populū a sagittarijs iterfectū: sicut scp̄tū ē in libro iustoꝝ. Hic liber nō habet sicut nec plurimi q̄ꝝ fit mētio in veteri testamēto: q̄s cōbustos credim⁹ a babilonijs. Fuerūt q̇ dicerēt hunc librū dici librū iustorū: eo ꝙ de iustis agit.i. de samuele ⁊ dauid. Alij dicūt penthateucū librū iustoꝝ vbi cōijci pōt artē sagittādi vtilem esse: q: dicit iacob se tulisse agrū ō manu amorrei in gladio et arcu. Quidam legūt iustorū neutraliter: ⁊ dicunt librū iustorū: quia agit de his q̄ iusta sūt q̄si librū iudicioꝝ vt sit sensus. Sic p̄cepit dauid artē illā seruandaz sicut ꝑuat qḋ scp̄tū est i libro iustoꝝ. Tūc plāxit dauid carmen lugubre sup saul ⁊ ionathā et credit metrice cōpositū fuisse. Et ē ꝯtinentia huius carminis tripertita. Primo agit de loco vbi facta ē strages: ⁊ imp̄cat ei. Secundo cōmendat saul ⁊ ionathan. Tertio specialiter cōmendat ionathan ostendēs q̄ꝫtum dilexerit eum. Nec obest si aliquādo pluraliter aliquādo singulariter de eodē monte loquit. Est enī vn⁹ mons plures colles habēs. Ubi legitur. Montes gelboe nec ros nec pluuia veniāt sup vos. Quidā dicunt sup te: sic legētes lr̄am. Montes gelboe.subaudi.ve vob: postea inferunt.nec ros nec pluuia veniāt super te: montes hi vt dicunt pri⁹ vberrimi fuerant: ⁊ imprecat eis nō ariditatē: sed sterilitatē.q.aridi essent. Unde subdit. Neqꝫ sint sup vos agri primitiarū.id est fructuū optimorū sicut prius. Alij dicunt ꝓphetiaz esse que impleta ē in dieb⁹ helie: qn̄ non pluit sup terraz annis trib⁹ et mēsib⁹.vj. Alij dicūt i cacumie montis: nec an̄ nec post pluisse: sed ꝑ maledictionē ꝯfirmatū. Plāxitqꝫ dauid saulē eo ꝙ viliter interfect⁹ esset: lꝫ vnct⁹ eēt oleo. Et subdit causā necis hui⁹ a sanguine interfectoꝝ et adipe fortiū. id est pro sāguine sacerdotū q̄s occidit i nobe. Hebreus tn̄ incheat versum

Proselitus quidē veniebat ō gētilitate ad iudaismum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

ita. A sanguine interfectoꝝ ab adipe fortium Sagitte ionathe ⁊c.

De prima vnctione Dauid in regem.

Caplm. II.

p Ost hec ex respon so do mini ascendit dauid i ebron: ⁊ habitauit ibi cuꝫ duabꝰ vxoribꝰ suis i domo sua viriq̃ eiꝰ mãserũt i oppidis ebron Et vnxerũt eũ viri iuda i regem sup̃ tribũ iuda. Hic inchoat̃ q̃rta etas non ꝑ initio regni iudeoꝝ vt q̃dã volũt. q2 tũc inchoasset a saule. sꝫ ꝑ innouatiõe ꝓmissionis q̃ patribꝰ olim data erat de regno christiano: qd̃ p̃figuratuꝫ ẽ i dauid iurãte dño dauid ꝓitatem de fructu vẽtris eiꝰ sessuro sup̃ sedẽ suã. Nunciatũq̃ est dauid q̃ iabite sepelissent saul: ⁊ nũciauit eis dicẽs. Bñdicti vos a dño q̃ fecistis miscd̃iaꝫ hãc cũ dño vestro retribuet vob dñs. Sꝫ et ego retribuã. Nec timeatis q̃si nõ habentes regẽ: q2 vnxit me domꝰ iuda regẽ sibi.

De regno Hisboseth. Ca. III.

a Bner autẽ prin ceps exercitꝰ saul tulit hisboseth: ⁊ circũduxit eum p̃ castra. i. vbicũqꝫ dispersus erat exercitꝰ: et creauit euꝫ regẽ sup̃ reliquas tribꝰ. Vel p̃ castra itellige manaim locũ munitissimũ: vbi iunxit eũ i regẽ. Erat aũt hisboseth tũc. xl. ãnoꝝ: ⁊ duobꝰ ãnis regnauit sup̃ isrl̃. Dauid ṽo. vij. ãnis. ⁊. vj. mẽsibus regñit i ebron sup̃ domum iuda. Eo t̃pe ortũ est intestinũ bellũ inter hebreos. Porro egressus ẽ abner ⁊ pueri eiꝰ ď castrꝭ i gabaon Joab aũt ⁊ pueri dauid occurrerũt eis ad piscinam gabaõ: ⁊ cõuenit iter eos q̃. xij. tm̃ ex vtraq̃ p̃te pugnarẽt i medio exercituũ et apꝓhẽso vnusq̃sq̃ capite cõparis sui defixit gladiũ i latꝰ ꝯtrariꝭ ⁊ ceciderũt simul Ob h̃ dictꝰ ẽ locꝰ ille ager robustoꝝ Josephꝰ tñ videt̃ velle q̃ pueri dauid sup̃stites occiderũt compares suos. Ortũ ẽ aũt bellũ int̃ reliq̃s et fugit abner cũ suis. Erãt aũt ibi cuꝫ ioab duo frẽs eiꝰ: q̃ꝝ asahel velocissimꝰ q̃si vnꝰ de capreis p̃sequebat̃ abner cum suis instantissime. Cui abner. Noli me sequi ne cõpellar ꝯfodere te et nõ potero leuare faciẽ meam ad ioab. Ille ṽo noluit declinare: ⁊ p̃cussit euꝫ abner in inguine auersa hasta. i. cũ ligno posteriori: non cum mucrone haste vel versa ad eum hasta. Persequẽtibꝰ aũt ioab ⁊ abisai fugientez abner sol occubuit. ⁊ venerũt ad collẽ aqueductus. In cuiꝰ sũmitate ꝯgregati sũt ad abner filij beniamin i cuneũ vnũ: ⁊ ait abner ad ioab. Nũq̃d vis deseuire vsq̃ ad deletiõeꝫ fratrũ tuoꝝ. An ignoras q̃ nõ gratis morit̃ iugulo q̃ ꝓuocat hostem. Cessauit ergo ioab ⁊ oĩs exercitꝰ p̃seq̃ eos. Porro abner cum suis nocte illa trãsiẽs iordanẽ venit ad hisboseth i manaim. Joab ṽo et viri eiꝰ tulerũt asahel et sepelierũt eũ i sepulchro p̃ris sui i bethleẽ. et redierunt ad dauid in ebron.

De filijs dauid. Ca. IIII.

f Acta ẽ ergo lon ga cõcertatio int̃ hos reges: ⁊ dauid crescẽte alter decrescebat. Natiq̃ sũt filij dauid i ebron ꝓmogenitꝰ amon ď achinoem. Scd̃us celiab vel celaph de abigail. Tertiꝰ absalon de vxore gentili. id ẽ maacha scꝫ filia ptolomei regꝭ iessur. Quartus adonias filiꝰ agith. Quintꝰ saphacias filius abigail. Sextꝰ ietrã quem iosephꝰ vocat nathã ď egla vxore sua quã hebrei aiũt fuisse michol q̃ sola dicitur vxor eiꝰ: q2 i adolescẽtia sua ꝓmã sortitus ẽ vxorem. Qd̃ nõ videt̃ posse stare cũ in sequẽtibꝰ legat̃ michol in hierl̃m subsannasse dauid: ⁊ d̃2 q̃ non ẽ natꝰ ei filiꝰ de dauid vsq̃ in diẽ mortꝭ sue: q2 in ipo partu occubuit. Sꝫ potuit fieri vt vicina partui de hierl̃m descẽderet in ebron: vt ibi pareret tãq̃ i ꝓmitiuo loco regni.

Ex ietrã natus sũt dauid in ebron nõ videt̃ verum audi causaꝫ et solutionem.

De interfectiõe abner. Ca. V.

e O tẽpore factũ est q̃ abner itraret ad cõcubinam saulis resphã pulchrã nimis. Ob h̃ obiurgatꝰ ẽ aduersus eũ hisboseth ꝑ opprobrio domꝰ sue. timẽs ne forte cõcubina vsurparet sibi regnũ. Et iratus abner ait ad eum. Nũq̃d canis caput ego sum hodie aduersus iudã ꝓpt̃ te. q. d. ꝓpt̃ te iudas hꝫ me q̃si caput canis mortui. Vel ita: ꝓpter te factꝰ sũ caput canũ. i. ꝓnceps irrationabiliter latrantium ꝯ xp̃m dñi. Et misit abner ad dauid nũcios dicẽtes. Cuiꝰ ẽ t̃ra. q. d. Nõne t̃ra ẽ i manu mea Fac mecũ amicicias ⁊ reducam ad te vniuersũ isrl̃. Qui ait. Optime. Faciã tecũ amicicias: sꝫ nõ videbis me anteq̃ reducerꝭ michol

Sꝫ ⁊ ad hisboseth mādauit dauid: vt remitteret ei vxorē suā michol. Tulerūt ergo eaꝫ a viro suo falthiel q̄ sequebat̃ eā plorās vsqꝫ baurim. Non enī cognouerat eā eo ꝙ illa diligēs dauid sp̄ tristis erat. Et locutus ē abner ad seniores isrl': et maxīe ad beniamin: vt transiret ad dauid quē elegerat dñs.

Iste phalti doct⁹ erat ī lege. et ideo nolebat alterius vxorē violare: ⁊ ꝓpter hoc nomini fixo additū ē ei. qđ ē nomen dei: quia ꝑ timore ⁊ reuerentia dei et legis abstinuit: hoc dicunt hebrei.

Et ascendit abner in ebron ad dauid: ⁊ suscept⁹ est ab eo magnifice: et ait. Surgā vt ꝯgregā ad te oēꝫ isrl'. Cūqꝫ abijsset ī pace: ecce ioab ⁊ pueri dauid redierūt cesis latronib⁹ cuꝫ p̄da magna nimis: ⁊ dictū ē ioab de aduētu abner: ⁊ đ pace cū rege. Qui cū tēptasset mutare animū reg̃ dicēs. Jurauit abner vt deciperet te. Et cuꝫ non acq̄euisset rex misit nūcios p⁹ abner q̄si rege reuocāte eū et reduxit eū: ⁊ occurrēs redeūti seorsū adduxit eū q̄si secreti⁹ locuturus: ⁊ ꝑcussit eū ī inguine ⁊ mortu⁹ ē q̄si i vltionē fratris sui. Sꝫ veri⁹ ē qꝛ timebat ne fieret scđus a rege. Qđ cum audisset dauid ait. Mūd⁹ sū ego ⁊ regnū meū a sāguine abner ⁊ veniat sup̱ caput ioab. Nō deficiat de domo ioab semine fluens: ⁊ leprosus ⁊ tenēs fusū. i. effeminat⁹: ⁊ cadēs gladio: et indigēs pane. Scđm h̄ꝓ videt̃ ei impc̄ari semis fluxū ⁊ leprā et euiratōem ⁊ stragē ī bello: ⁊ mēdicitatē. Quidaꝫ legūt ꝑ vno leprosus et tenens fusū. i. breue ventilabrū ad depellendas muscas: qđ fit de folijs palmarū et inuoluit̃ iter digitos instar fusi. Scidit ergo dauid vestimēta sua ⁊ fleuit sup̱ abner: ⁊ oīs popul⁹ qui erat cū eo: ⁊ indixit oīb⁹ ieiuniū vsqꝫ ad vesperam: ⁊ ait. Nescitis quō princeps maximus hodie cecidit in isrl'. Ego aūt sū dedicat⁹ rex. q. d. cuꝫ sim nou⁹ rex maxīe indigebā auxilio isti⁹. Porro filij saruie mihi duri sunt.

De morte hisboseth ⁊ scđa vnctiōe dauid sup̱ omnē israel. Ca. VI.

Cumqꝫ audisset

hisboseth de morte abner dissolute sūt man⁹ ei⁹ ⁊ oīs isrl' ꝑturbat⁹ ē. Duo aūt viri p̄ncipes latronū erāt cū hisboseth baana ⁊ rechab de filijs beniamin. Qui irati recesserāt ab hisboseth: ⁊ venerāt ad miphiboseth filiū ionathe vt facerent eū regem Qui noluit imo ꝑdidit eoꝝ ꝯsiliū. Quidam h̄ꝓ tradunt ꝙ hisboseth offensus erat eis eo ꝙ dicebāt ei miphiboseth debere regē eē: cuꝫ fili⁹ esset primogeniti saulis. Erat iste miphiboseth claud⁹ vtroqꝫ pede. Quinquēnis enī erat qn̄ nunciatū ē ei de morte saulis et ionathe: et tollente eū nutrice vt fugeret cecidit et ꝯfract⁹ ē. Porro baana ⁊ rechab ingressi sunt domū hisboseth ferētes spicas tritici: q̄si primitias regi. Hostiaria aūt dom⁹ obdormierat. Et inuenietes hisboseth dormiētē in meridie interfecerunt eū: et attulerūt caput eius ad dauid in ebron dicētes. Ecce caput viri q̄ querebat aīaꝫ tuam: existimantes se munera accepturos a dauid Et ait dauid ad eos. Interfecistis virū innoxiū: sanguineꝫ dñi vestri fudistis. ⁊ ideo auferā vos de terra. Et p̄cisis manib⁹ ⁊ pedib⁹ eoꝝ suspēderūt eos sup̱ piscinam: vel spinaꝫ in ebron: caput h̄ꝓ hisboseth sepelierūt i sepulchro abner: ⁊ venerūt seniores de isrl' ad dauid: et ꝑcussit cū eis fedus: et vnxerūt euꝫ in regē sup̱ oēm isrl'. Primo igit̃ inunct⁹ ē i signū regni. scđo in regē sup̱ iudaꝫ tertio in regem sup̱ isrl'. Filius. xxx. ānoꝝ erat dauid cū regnare cepisset. Sup̱abūdat fili⁹ idiomate hebreo: et. xl. ānis regnauit in ebrō vij. annis ⁊. vj. mensib⁹ sup̱ iudā: subaudi specialiter. Nā si statim post hisboseth regnauit in israel nō nisi duob⁹ ānis regnauit in iuda. Sꝫ aiūt hebrei eū regnasse in ebron aliq̄bus annis adhuc saule viuēte: qꝛ dom⁹ iuda iam affectabat eū in regē. et ip̄e mittebat eis munera tāqꝫ suis. Jn hierusalē aūt regnauit. xxx. tribus ānis sup̱ oēm ꝑplm. Si querat̃ quare a sūma regni subtrahant̃. vj. menses. Ait hebreus dauid egrotasse. vj. mēsib⁹: ⁊ nil dignū rege egisse. Vel qꝛ absalon ꝑsecutus ē eū. vj. mensib⁹: et tunc q̄si nō regnauit dauid.

Qꝫ dauid expugnauit hierl'm ⁊ muniuit. Capl'm. VII.

Postea collecto

exercitu ascēdit in hierl'm vt ejjceret iebuseū. Qui posuerūt cecos ⁊ claudos sup̄ murū ī derisionē dauid dicentes. Nō ingredieris huc nisi abstuler̃ cecos et claudos. q. d. Adeo ē vrbs fortis ꝙ fortiū auxilio nō indigem⁹. Alij dicūt eos posuisse imagines sup̱ murū: q̄s dixerūt cecos ⁊ claudos. i. nil agētes. q. d. etiā nobis nil agentib⁹

intrare nō poteris. Ul' ſeipſos dixerūt cecos et claudos: qꝛ debiles eos ⁊ ſimiles his reputabat dauid. Deinceps in ꝓuerbio dictuꝫ eſt Cecꝰ ⁊ claudus nō intrabit in tēplū dei. Primo ſimpliciter in lege ꝓhibituꝫ erat cecos et claudos intrare tēplum ad offerendū. poſtea verſū eſt in ꝓuerbiū. Forte cū ianitores arcerēt imūdos dicebāt enigmatice. Cecꝰ ⁊ claudus nō intrabūt: ponentes cecitatē ⁊ claudicationē ꝓ ꝗlibet imundicia. Porro inferiorē ciuitatē obtinuit dauid tradēte eā ſibi ornan iebuſeo. Cūq₃ arcem ſyon obtinere nō poſſet: ꝓpoſuit in p̄miū ꝑncipatum militie: illi q̄ primū ꝑcuteret iebuſeū: et tangeret domatuꝫ fiſtulas. i. tectoꝝ cānales ꝑ q̄s defluunt ſtillicidia. Alij dicūt fiſtulas cuniculos ſubterraneos: ꝑ q̄s erat aſcēſus vſq₃ ad tecta. Multiſ itaq₃ feſtinantibus ioab ꝑuenit vniuerſos: et clamauit ad regē: exigens militie ꝑncipatuꝫ et obtinuit dauid arcē expulſis iebuſeis p̄ter ornan: ⁊ edificauit ꝑ circūitum eiꝰ incipiens intrinſecꝰ a mello: ⁊ ꝑtem illaꝫ ciuitatis vocauit ciuitatem dauid. Reliquā vrbis ꝑtem extruxit ioab. Mello aūt erat p̄cipuū ⁊ q̄ſi q̄dā ꝓfunda vorago vallis. Porro ipa ciuitas dauid poſtea vocata eſt mello. Et edificauit in ea dauid domū hyrā rege tyri ferēte ſibi auxilium mittendo ei ligna cedrina et artifices. Porro dauid accepit alias vxores: ⁊ nati ſūt ei filij in hieruſaleꝫ. xj. inter quos enumerat natban. alius ſcꝫ a nathan ꝓpheta quem ſibi dauid adoptauerat poſt mortē patris. Et nota qꝛ hieruſaleꝫ vſq₃ ad melchiſedech dicebatur iebus: a quo dicta eſt ſalem. Poſtea a dauid dicta eſt iebuſalē. Sed poſtea mutata. b. in. r. dixit hieruſaleꝫ. q. munitam ſalem. Jero enī hebraice munitio ē. Tradit ioſephus ꝙ hāc lr̄e mutatiōeꝫ ab homero factam q̇dam putant: poſtea dicta ē a ſalomone hieroſolimia: ⁊ tandem ꝑ ſincopā hieroſolima.

Ꝙ dauid vicit philiſteos. Ca. VIII.

Audiētes auteꝫ philiſtei dauid regnare ſuꝑ iſrael aſcēderunt vniuerſi vt q̄rerent dauid: ⁊ caſtrametati ſūt in valle raphaim: non ꝓcul a hieruſalē. Et egreſſus ē ad eos dauid ex reſpōſo dn̄i: ⁊ ꝑcuſſit eos ī ore gladij et diuiſit eos hac ⁊ illac in fugā. Ob h̄ vocatꝰ eſt locꝰ ille baalpharaſim. i. virorū diuiſio. Uel qꝛ ibi fugiētes reliquerant idola que tulit dauid secū ⁊ ꝯflauit. Et addiderūt adhuc philiſtijm: vt aſcēderent ī valle raphaim: ⁊ poſuerunt idola ſua ſub arboribꝫ piroꝝ: et ait dn̄s ad dauid. Nō ibis obuiā eis: ſꝫ gira poſt tergū ⁊ venies ex aduerſo piroꝝ. Hebreꝰ habet flētiū. i. idoloꝝ q̄ digna ſunt fletu: ⁊ cultores ſuos ad fletum eternuꝫ trahūt. Cūq₃ angelꝰ dn̄i incedēs ſuꝑ cacumina pirorū ſonitū faceret irruit ſuper eos dauid ⁊ percuſſit eos vſq₃ gazer.

De reductiōe arce in hierl'm. Ca. IX.

Porro fecit dauid tabernaculū iuxta domū ſuā ad reponendā arcā: et poſuit ī eo quaſdā de veteribꝫ cortinis. Tabulas ꝓ columnas et baſes priores reſeruauit. Et deſcēdit dauid cū. xxx. milibꝫ viroꝝ: ⁊ poſuerūt arcam ſuꝑ plauſtrū nouū ⁊ tulerāt eā de domo aminadab: q̄ erat in gabaa. i. in colle iuxta cariathiarim. Nec ē h̄ gabaa nomē vrbis vel loci ſꝫ ſm̄ interp̄tationē ſuā collē ſonat. Duo aūt filij aminadab minabant plauſtrū. aioth p̄cedebat ⁊ oza ſequebat̄. dauid autē ⁊ oīs iſrael pſallebāt coram arca muſicis inſtrumentis. Cuꝫ aūt veniſſent ad areā nachor calcitrauerunt boues et inclinata ē arca. et extendit oza manū et tenuit eā et aruit dextera eiꝰ in q̄ arcam ferre debuit: ſicut pater eiꝰ iuſſerat: et expirauit. ⁊ vocatū ē nomen loci oze percuſſio. Dicit ioſephꝰ eū ꝑcuſſū: qꝛ tetigit arcam cuꝫ ſacerdos nō eſſet. Alij dicunt qꝛ poſuerat arcam ſuꝑ plauſtrū cū humeris portare debuiſſet. Hebrei tradūt ꝙ ea nocte dormierat cum vxore ſua. Timuit itaq₃ dauid diuertere arcam ad ſe: ⁊ poſuit eā in ſuburbio in domum obeth leuite filij edom gethei ⁊ erat ibi tribꝰ menſibꝫ: et benedixit dn̄s domui obeth. quo audito abijt dauid vt adduceret arcam in ciuitatem dauid cuꝫ gaudio. Dauid aūt accinctꝰ ephod lineo pſallebat coram arca in organis armigatis. i. ad armū ligatiſ. Uel ſm̄ quoſdā genus ē organi qd̄ fit in aq̄ ⁊ vidit eū pſallentē michol ꝑ feneſtrā ⁊ deſpexit eum in corde ſuo. Cūq₃ poſuiſſent arcaꝫ in loco ſuo: obtulit dauid holocauſta ⁊ pacifica: ⁊ bn̄dixit ꝑp'o ⁊ partitꝰ eſt ꝑ ſingula capita collirīdā panis vnam. ⁊ aſſaturam bubale

Aiūt hebrei ꝙ vxores eiꝰ ⁊ ꝯcubine ⁊ nurus pepererūt maſculos ⁊ iumēta duplices fetꝰ

carnis ⁊ similam frixã oleo. Cumq; rediret da uid ĩ domũ suã subsannauit eum michol di cens. Quã gloriosus fuit hodie rex isrł nuda tus q̃si vnꝰ ꝺ scurris. Et rñdit dauid. Viuit dñs: ludã ⁊ humilior fiam añ dñm q̇ potius elegit me q̃ patrẽ tuũ. Quãobrẽ michol nõ est natꝰ filiꝰ vsq; in diẽ mortis sue. Qꝺ inclu siue legẽdũ ẽ. i. donec ĩ partu occubuit. Vł ex clusiue. i. nũq̃: qꝺ videt̃ velle iosephꝰ: q̇ dicit eã de dauid minime filios ꝓcreasse: sed de vi ro cui dederat eam pr̃ suꝰ sublatã a dauid q̇n q; filios habuisse qui intelligendi sũt adopti ui. Mortua enĩ merob sorore sua: quinq; fili os eius adoptauit michol.

De victoribus dauid et officialibꝫ eius. Caplm. X.

Actũ est aũt cuz

f sederet rex in domo sua habens re quiem ab hostibꝰ suis dixit ad na than. Vides ꝙ ego habitem in domo cedri na: ⁊ arca dei posita sit in medio pellium. Fa ciam ei domum et ait nathan. Fac quia do minus tecum est nesciens quid diceret. id est a spiritusancto non loquebatur hoc. Eadem nocte factũ ẽ verbum domini ad nathã. Dic seruo meo dauid. Nõ edificabit mihi domũ quia sanguinarius ẽ: sed filius eius succedẽs ei in regno faciet do mum nomini meo ⁊ stabiliã thronũ eius vsq; in sempiternuz et ego ero ei in patrẽ ⁊ ipe erit mihi ĩ filiũ Ex hac promissione conĳcitur ꝙ saluꝰ sit salomon. His audi tis gauisus ẽ dauid de successione regni: exinde p̃cipue grati as egit deo: addens.

Nota ꝙ est dictuz ad dauid ꝑ nathan: cum completi fuerint dies tui et dormieris cum patribꝫ tuis suscitabo semen tuum post te: et cetera. qꝺ de salomõe dici nõ potest: qui vi uente patre regnauit. Qꝺ adhuc expectant iudei implendum.

Ista enim est lex adam domine deꝰ. id est lex homis vt sit sollicitꝰ de successione filioꝝ: vł vt gratias agat deo de beneficĳs. Factuz est aũt post hec ꝑcussit dauid philisteos: ⁊ abstu lit frenũ. id est potestatẽ tributi quã habebãt in israel de manu eorũ: et ꝑcussit moab: ⁊ mẽ sus est dauid eos funiculo. id ẽ cui voluit de dit ei hereditatem coequans eos terre. id est valde humilans: et mensus est duos funicu los vnum ad occidenduz: ⁊ vnũ ad viuificã dũ. i. ad arbitriũ suũ quos voluit occidit: q̇s voluit reseruauit: ⁊ factꝰ est ei moab tributa rius. Et ꝑcussit adadezer regem soba cui cuz ferrent p̃sidiuz syri ⁊ damascus ꝑcussit ex eis xxx. milia: ⁊ ponẽs in syria p̃sidiũ: fecit eã tri butariã. Audiens autem chou. alˢ chori rex emath ꝑcussũ adade zer hostem suũ misit ad dauid iorã filiuz suũ cũ muneribus ⁊ grãꝝ actiõe ꝙ hostez suũ ꝑcusserat. Cũq; rediret a syria dauid

Idumei ab edom q̇ ab esau descenderunt q̇ fuit prior natu q̃ ia cob q̇ de rebecca fue rant.

occurrerũt ei ydumei ĩ valle salinaꝝ: ⁊ ꝑcussit ex eis. xĳ. milia Hieronymꝰ corrigit. xvĳĳ. mi lia: ⁊ ĩ iebelẽ ꝑcussit ad. xxĳĳ. milia. et ponẽs ĩ ea p̃sidiũ fec eã tribu tariã. Tũc impletũ ẽ qꝺ dictuz est rebecce Maior seruiet mi nori. Et retulit ĩ hie rusalẽ aurum ⁊ argẽ tũ multuz nimis: qꝺ sanctificauit dño in fabricã future domꝰ Es q̃z chorintheuz sanctificauit: de q̇ fe cit salomõ mare ene um colũnas ⁊ altare Porro ioab erat su per exercitum. Iosa phat erat a cõmenta rĳs. id ẽ scriptor ge stoꝝ Scribebãt enĩ singl'i reges cronica gestorũ. Sadoch ⁊ abiathar erant sacer dotes: saraias vero scriba. id est cancella riꝰ. Bananias autez erat super chereti et pheleti: q̇ erãt custo des capitꝭ dauid. Fi lĳ aũt dauid sacerdo tes erãt. i. digniores ꝑ ceteris post regez. Sic ꝺr ietro sacer dos fuisse madian.

Aiunt hebrei ꝙ vxo res iacob ⁊ cõcubine et nurus pepererunt masculos et iumenta duplices fetus.

In chorintho fuit q̇d dã tẽplum edificatuz idoloruz argẽto et ere et auro: quo cõbusto metalla fluxerũt et cõ mixta sũt et q̃ maior pars erea erat: genera li noĩe vocata ẽ talis ꝯmixtio es chorĩtheũ

In paralippomenon legit̃ ꝙ ea die ꝯstituit dauid frẽs asaph can tores: ⁊ ipm p̃cẽtorem ⁊ q̇ cãtabãt psalmos ex diuersis psalmis cõ pactos.

A cõmentarĳs vicem regis agebat: cuiꝰ iudi cio leges scribebant̃.

Hi dicunt̃ fuisse duo viri fortissimi. alĳ di cunt ꝙ fuerunt due fa milie.

Hi dicũt̃ fuisse. lxx. iu dices locorũ vt moyses elegit. lxx. vñ celethi sonat exterminatores pheleti ammirabiles.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

De Miphiboseth et ꝙ Amō dehonesta-
uit nūcios dauid. Ca. XI

Et recordatus ē

e dauid federis qđ fecerat cuꝫ iona-
than: ⁊ ait. Nunqđ supest aliquis
de domo saul cū quo faciā misericordiā ꝑ io-
natha. Cūqꝫ accepisset supesse miphiboseth
filium ionathe debilem pedibꝫ vocauit eū et
restituit ei omnē possessionē saul aui sui: ⁊ cō-
stituit eū cōmensalem suū tanqꝫ vnū de filiꝭ
suis. Porro siba puer saulis: cui erant. xv. fi-
liꝭ ⁊. xx. serui ex mādato dauid excolebat ter-
ram ⁊ referebat fructꝰ ad miphiboseth in hie-
rusalem. Erat autē miphiboseth filiꝰ micha.

Factū est igiť vt moreretur naas rex amo-
nitarū et regnaret ꝑ eo filiꝰ eius amon. Mi-
sitqꝫ nūcios dauid vt cōsolarenť cuꝫ de mor-
te patris: monens vt amicicie quas cū patre
eius habuerat ꝑmanerent. Cuꝫ enī dauid fu-
gisset ad achis sub simulatione furoris a pa-
tre istiꝰ benigne collectus fuerat. Principes
aūt amon exacuerūt regem suū dicētes. Ne-
scis qꝛ misit dauid vt videret ingressum ⁊ exi-
tum tuū vt ꝑcutiat te ⁊ terram tuā. Tulit ita-
qꝫ amon seruos dauid: ⁊ rasit dimidiā partē
barbe eorū: ⁊ p̄cidit vestes eorum vsqꝫ ad na-
tes. Videntes aūt amonite ꝙ irritassent da-
uid cōduxerūt sibi milites de syria roob ⁊ so-
bal: ⁊ a rege maacha: ⁊ a rege ystob. Misitqꝫ
dauid ioab ⁊ omnē exercitum aduersus eos.
Stabāt aūt amonite ante ingressum ciuita-
tis: ⁊ syrorum exercitus erat in campo. Ioab
quoqꝫ diuisit exercitū: ⁊ ꝑtem tradens abysai
fratri suo: ꝑtem sibi retinuit ⁊ irruit in syros:
fugauitqꝫ eos in ore gladiꝭ. Qđ vidētes amo-
nite ⁊ ipi terga verterūt abysai receperūt se in
vrbem. Ioab ꝟo rediꝭt in hierusalē cū trium-
pho. Vidētes igiť syri quō corruissent coraꝫ
israel: collegerunt iterum exercitum amplio-
rem. Dauid q̄ꝫ ꝯtraxit omnē israel: ⁊ transiēs
iordanē direxit aciē aduersus syros: ⁊ ꝑcussit
ex eis currꝰ et equites. xl. milia: ⁊ sobal p̄nci-
pē militie. Timuerūt syri auxiliuꝫ deinceps
p̄bere filiꝭs amon: fecerūtqꝫ pacem cuꝫ israel
et seruierunt eis.

De morte Vrie et penitentia Dauid.
Caplm. XII.

Factuꝫ est anno

f vertente vno tēpore cum solent re-
ges ad bella ꝓcedere: misit dauid ioab ⁊ vni-
uersum israel: ⁊ vastauerūt filios amon: ⁊ ob-
sederūt rabath. Dauid aūt remāsit in hieru-
salem. Accidit vt surgeret dauid đ stratu suo
post meridiē: ⁊ deambularet ī solario. Vidit-
qꝫ ex aduerso bethsabee vxorē vrie filiā helle
filiꝭ achitofel lauātez se aqua frigida. Cuius
specie inspiratꝰ ad se vocatā cognouit statim-
qꝫ sanctificata ē ab īmundicia sua. id est post
coitum lauit se: vel ꝯcepit: ⁊ cessauit mēstruꝰ
sanguis quē natura diciť reseruare post cōce-
ptum in alimoniā fetus. Quidā tradūt eam
tunc menstruatā esse ⁊ ad tactū regis cessasse
menstruū. Dicit epiphaniꝰ ꝙ cuꝫ vocasset da-
uid bethsabee: cognouit hoc nathan in spū:
⁊ festinauit ad dauid vt ꝓhiberet anteqꝫ veni-
ret mulier ⁊ impediuit eum belial. Nā in via
hominē occisū nudū vidit iacentē ⁊ moraꝫ fe-
cit ibi. Eadē nocte rex impleuit peccatū: ⁊ lu-
xit nathan. Cūqꝫ accepisset eam dauid conce-
pisse: reuocauit vriā armigerū ioab ꝭm iose-
phum ab expeditiōe vt ingredereť ad vxorē
suā ⁊ partus ei ascribereť. Quesiuitqꝫ dauid
ab vria de statu belli monens vt intraret ad
vxorē ⁊ paululū recrearet se. Non acquieuit
vrias ⁊ dormiuit cuꝫ seruis regis. Quāobrē
vocauit eū dauid iteruꝫ. ⁊ statuit eum secū in
mensa: inuitās eū ad pocula vsqꝫ ad ebrieta-
tem. Sꝫ nec sic cōcitatꝰ est vir desiderio vxo-
ris: ⁊ ait. Arca dn̄i ⁊ isrl' habitant ī papilioni-
bus: et dn̄s meꝰ ioab manet suꝑ faciē terre et
ego ingrediar in domū meā. Per salutē tuaꝫ
rex non faciaꝫ rem hanc. Certus ergo dauid
ꝙ nō ītraret: scripsit ad ioab: q̄si deliquisset ī
eum vrias: vt poneret ipm in ea parte belli ī
q̄ ꝑcussus interiret. Cunqꝫ tulisset vrias epi-
stolam mortis sue ꝭm mandatū regis iteriꝭt.
Porro bethsabee accepta morte viri sui plā-
xit eum. Trāsactoqꝫ luctu vocauit eā dauid.
⁊ facta est ei vxor ⁊ peperit ei filiū. Tūc misit
dn̄s nathā ad dauid. Qui proposuit ei para-
digma đ diuite habente oues plurimas: qui
rapuit pauperi vicino ouiculā vnaꝫ quā ha-
bebat: vt ex ea p̄pararet cibos hospiti q̄ suꝑ-
uenerat: ⁊ indignatꝰ est rex in hoiem illū ⁊ di-
xit. Viuit dn̄s qm̄ filiꝰ mortis ē q̄ hoc fecit.
Quē reddet in q̄drupluū. Et rn̄dit nathā. Tu
es vir ille. Vxorē vrie accepisti tibi: ⁊ vt oc-
cultares adulterū interfecisti eū gladio filio-
rū amon. Quāobrē hec dicit dn̄s. Non rece-
det gladiꝰ de domo tua vsqꝫ in sempiternuꝫ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Ecce suscitabo super te maluz de domo tua. Hoc vltimũ factũ est qñ ꝑsecut⁹ ẽ eũ absalõ primũ ꝟo ĩ diuisione regni post salomonem. Et ait dauid ad nathã. Peccaui dño: ꝛ descẽdens de throno cõsisto ꝛij sedit in terta: ꝛ tãq̃ꝫ vir delcola corã omnib⁹ ꝯfiteri peccatũ suuz non erubuit. Et ait nathan ad eũ. Transtulit domin⁹ peccatũ tuũ non morieris nec regnũ amittes. Verũtamẽ fili⁹ q̃ nat⁹ est tibi morieꝛ quoniã blasphemare fecisti inimicos nomẽ dñi. Dixerũt enĩ idolatre vl' dicere potuerũt. Non est iust⁹ de⁹ isrl' q̃ saul amouit de regno ꝛ substituit dauid: cuz dauid grauius q̃ꝫ saul peccauerit. Percussit autẽ dñs paruulũ vsqꝫ ad desperationẽ vite: ꝛ depcat⁹ ẽ dauid dñm ꝓ paruulo: et ieiunauit ꝛ iacuit sup terram: et noluit cõsolari. Accidit autẽ die. vij. vt moreretur infans. Et vidẽs dauid seruos musitantes ĩtellexit ꝙ mortuus esset. Quo accepto lota facie et mutata veste intrauit domũ ꝛ adorauit: ꝛ exhilarat⁹ comedit: ꝛ ãmirati sunt serui ꝙ cõtra consuetudinẽ egisset: et ait ad eos. Cum adhuc viueret puer fleui ꝛ adoraui dominũ vt viueret eo mortuo q̃re flerẽ. Nũq̃d potero reuocare eũ. Ego vadã ad eũ: ille ꝟo non reuerteꝛ ad me. Hoc autẽ aiebat dauid vt consolaretur bersabee: quia diligebat eaz: ꝛ ꝓcedente tempore genuit ex ea filiuz quem vocauit salomonẽ: cõmisitq̃ꝫ euz in manu nathan qui vocauit eum ydidã. id est amabilez domino. Igitur pugnabat ioab ꝯtra rabath ꝛ expugnauit eam. Misitq̃ꝫ ad dauid dicẽs. Veni ꝛ cape ciuitatẽ ne nomini meo ascribatur victoria. Et cõgregauit dauid omnẽ populum: ꝛ ꝑfectus cepit vrbẽ ꝛ vastauit eaz: ꝛ tulit dyadema d capite melchon: quod sonat rex eoꝝ: ꝛ erat idolũ amonitarũ: ꝛ erãt in diademate gẽme ꝑciose: ꝛ auri talentũ. Qđ conflauit dauid et formauit ex eo sibi diadema: in medio gemmarũ statuens sardonicẽ incõparabilez. Porro reliquas ciuitates amonitarum vastauit: ꝛ multos de populo serrauit vehiculis ferratis: ꝛ plures diuisit cultris: et traduxit in typo laterũ.

De Thamar quã Amon oppressit. Caplm. XIII.

c Et factũ est post hec suscitauit dñs maluz in domo dauid in hunc moduz. Amon primogenit⁹ ei⁹ diligebat thamar: sororẽ absalõ ex vtroq̃ꝫ parẽte: ita vt deperiret ĩ ea ꝛ egrotaret. Huic erat cognat⁹ et familiaris ionadab fili⁹ semmaa fratrꝫ dauid prudẽs valde: quẽ ioseph⁹ ionathan vocat. Hunc q̃dã arbitrantur fuisse nathan: sed absit vt ꝓpha flagiciosũ dederit ꝯsilium. Hic ait ad amon. Quare sic attenuarꝫ macie fili regꝫ. q̃si diceret: q̃ debes succedere regi ĩ regnũ. Et respõdit amon. Diligo thamar supra modũ. Qui respõdit. Simula languorẽ. Cunq̃ꝫ venerit pater tuus ad te visitandũ dic ei. Veniat oro thamar soror mea: et faciat mihi pulmentum vt comedam suaui⁹ de manu eius. Cunq̃ꝫ venisset thamar missa a rege: coxit in oculis ei⁹ sorbiciũculas Vel ẜm iosephũ colliridas frixas. Et eiecit a se amon vniuersos. Cunqꝫ tulisset thamar cibos ad eũ ĩ ꝯclaui apprehẽdit eaz ꝛ ait. Cuba mecũ soror mea. Que rñdit. Noli frater opprimere me: et facere opprobrium generi tuo ĩ isrl': sꝫ loq̃re ad regem et nõ negabit me tibi. Hoc aiebat vt subterfugeret man⁹ ei⁹ Non enĩ phas erat ẜm legẽ: vt q̃s duceret sororẽ ex patre. Tamẽ q̃daz determinãt h dictũ esse si fuerint ambo eiusdẽ populi. Hec aũt fuerat de matre gẽtili id ẽ maacha quã dauid ceperat ĩ ꝑlio: ꝛ cesarie ꝛ vngulib⁹ ꝑcisis duxerat eaz ẜm legem in vxorẽ ꝛ ita tradiꝛ illos potuisse fieri ꝯiuges: noluit aũt acq̃escere amon: ꝛ oppressit eam: et statim exosam habuit eã magis q̃ꝫ añ dilexerat: et eiecit eã a se rogantẽ vt apud se maneret: et esset ei vxor. Cunq̃ꝫ eiecissent eaz pueri amon aspersit cinerẽ capiti suo ꝛ rupit tunicam talarẽ q̃ vtebanꝛ filie regꝫ ꝟgines: quaz iosephus vocat colobiũ manicatũ. Et impositis manib⁹ sup caput ingressa ẽ ad absalon fratrẽ suũ eiulans. Cui frater ait. Tace soror: frater enĩ noster ẽ: ꝛ mansit in domo absalon lõgo tpe sustinens viduitatẽ.

Conclaue dr camera ꝑ quã non potest veniri nisi ꝑ aliam.

De morte amon et fuga absalon et reditu ad dauid. Caplm. XIIII.

f Factũ ẽ aũt post bienniuz vt ascenderet absalon ad tõdendas oues: ꝛ ait ad regẽ. Veniat oro rex cũ ẜuis suis ad ꝯuiuiũ pueri sui Cũqꝫ abnuisset rex ne grauaret eũ: ait absalõ Veniat saltẽ obsecro amon frater me⁹: ꝛ filij regis cũ eo. Et abierũt cum absalon. Cunq̃ꝫ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

recũberent pueri absalon ex p̄cepto eiꝰ interfecerunt amon temulentũ Et ascendẽtes filij regis mulas suas fugierũt: ⁊ ꝑuenit fama ad dauid dicẽs. Percussit absalon oẽs filios regis: et scidit rex vestimẽta sua ⁊ cecidit super terraꝫ. Jonadab aũt quẽ ꝟitas nõ latebat ait ad regẽ. ne timeat dñs meus quoniã amõ solus mortuꝰ est quẽ oderat absalon a die qua oppressit sororẽ suã. Et ecce apparuerũt filij regis ⁊ fleuerũt cũ rege plãctu magno nimis. Porro absalon fugiens abijt ad ptholomei auũ suuꝫ regẽ yessur: ⁊ fuit cum eo tribꝰ ãnis. Rex aũt ꝯsolatus sup amon interitu: cessauit velle ꝑsequi absalon: q̃ sciebat euꝫ esse flagiciosũ ⁊ dignũ morte. Qđ intelligens ioab q̇ diligebat absalon misit ad regẽ mulierẽ sapientẽ đ tecua que putabaꝛ fuisse paula amos ꝓphete: ⁊ posuit ioab ꝟba sua in ore eiꝰ. Cunq̃ ingressa fuisset mulier ad regem: adorauit dicens. Serua me rex. Mortuꝰ ẽ vir meus et erant mihi duo filij: ⁊ interfecit alter alterũ in agro: ⁊ cõsurgit vniuersa cognatio aduersus occisorẽ: querentes animã illius pro anima occisi: et q̃rũt extinguere scintillaꝫ meam super terram.

Aiunt hebrei sic rem gestã fuisse: quã vertit mulier in parabolaꝫ.

Hec mulier posuit se in ꝑsona dauid et filios suos in ꝑsona amon ⁊ absalon ⁊ cognationẽ suã in ꝑsona aliorũ filiorũ dauid: ⁊ ait dauid ad eã. Uade in pace: ego videbo ꝓ te. Qđ cũ nõ sufficeret mulieri ait ad regẽ. In me sit domine hec iniquitas ⁊ in domũ patrꝭ mei: rex autẽ sit innocens. q. d. Si putas iniquũ parcere occisori: mihi imputeꝛ ⁊ domui mee. Cũq̃ iterasset rex ꝓmissionẽ nec sufficeret mulieri: instantiꝰ rogabat regeꝫ. Qui ait. Uiuit dominꝰ: quia non cadet de capillis filij tui suꝑ terrã: tunc exponẽs ei mulier similitudinẽ ait Reducat ergo dñs meꝰ abiectũ suũ. Nõ eni vult animã perire deꝰ: ⁊ oẽs dilabimur tanq̃ aque q̃ non reuertenꝛ. q. d. Mortuũ filiũ nõ potes reuocare ad vitaꝫ. Melius est vt reuoces viuentẽ q̃ alterũ vindicando vtrũq̃ perdas. Et ait rex. Nunquid manꝰ ioab tecũ est in istis Que respõdit. Ipe imposuit ꝟba hec in ore meo vt verterem similitudinem sermonis huius: ⁊ ait rex ad ioab Reuoca puerum absalon. Cunq̃ reduxisset absalon in hierusalem ait rex. Non videat faciẽ meam donec vocẽ euꝫ: ne eo viso reuiuiscat ĩ me dolor filij et mãsit absalon in hierusaleꝫ duobꝫ annis: et faciẽ regis non vidit. Porro absalon erat decorus nimis: cuius cesaries ẜm iosephũ tanta erat: vt vix nouem diebꝰ tõderi potuisset. Quã semel in ãno tonsã põderabat. cc. siclis Forte huiꝰ ponderis erat tonsura eius. Uel hoc p̄cio emebant eã mulieres vt subornarẽt crines suos. Natiq̃ sũt absalon filij tres ⁊ filia vna nomine thamar: misitq̃ sepiꝰ ad ioab vt intercederet ꝓ eo ad regẽ. Qui noluit venire ad eũ. Misitq̃ absalon seruos suos vt incenderent segetes agri ioab. Quo facto ioab venit ad eũ dicẽs. Quid fecerũt ẜui tui. Qui rñdit. Aliter habere te nõ poterã. Obsecro intra ad regẽ: vt videã faciẽ eiꝰ. alioq̇n interficiat me. Et ingresso ioab ad regẽ vocatꝰ est absalon: ⁊ osculatus est rex eũ.

Quõ Absalon persecutus ẽ Dauid.

Capl'm. XV.

Tunc cepit absalon aspirare ad regnũ. nam caleph ante eũ genitꝰ vł iners erat vł mortuus Fecitq̃ sibi currus ⁊ equites. l. q̇ p̄cederent eũ et mane consurgens stabat in porta ⁊ blandiebatur ascendentibꝫ ad regis iudiciuꝫ dicens. Bona sunt q̃ dicis: sed non est qui te audiat cõstitutꝰ a rege. Quis cõstituet me regem vt iuste iudicẽ. Et inclinauit ad se corda virorũ. Post q̃ttuor ꝟo annos reuersiõis ait ad regeꝫ. Dum erã in exilio voui: si reduxerit me dñs in hierusalẽ sacrificabo dño ĩ ebron. Uadam ergo et reddaꝫ vota mea. Et ait rex. Uade in pace. Alia lr̃a habet post. xl. annos xl. eni anni fluxerũt ex quo occisi sũt sacerdotes nobe qui ponunꝛ hic vt monstretur diuinã vltionẽ suscitari super dauid: eo q̃ abimelech sacerdoteꝫ fefellit. Abijt ergo absalon in ebron: vtens ꝯsilio achitofel gilonite qui fuerat cõsiliarius dauid: et egressi sunt multi de hierusalem rem ignorantes. Cũq̃ ĩmolasset hostias facta est cõiuratio valida: et augebatur populꝰ cũ absalon. Qđ cuꝫ accepisset dauid ait seruis suis. Egrediamur cito ne forte veniens absalon occupet nos: ⁊ ꝑcutiat ciuitatẽ. Et egressus est dauid rex et vniuersa domus eius nudis pedibꝫ: dimittens decẽ concubinas ad custodiendũ domũ: ⁊ p̄cedebant regeꝫ cerethi ⁊ pheleti. dc. viri pugnatores q̇ secuti fuerant eũ de geth. Isti credũꝛ bñficia ꝑstitisse dauid qñ latuit in geth: ⁊ in retribu-

tionē dederat eis locū in hierusalē. Josephꝰ dicit illos sexcentos egressos cū eo qui quōdam astiterant ei in saulis ꝑsecutione. Potuit autē fieri vt hi ⁊ illi essent cuꝫ eo. Et ait rex ad ethei getheū filiū achis: q̇ primus erat inter sexcētos. Reduc fratres tuos in hierusalē ⁊ habita cū rege absalon: heri venisti ⁊ hodie cōpelleris exire. Qui r̄ndit. Uiuit dn̄s: nec ī morte nec ī vita derelinquā te. Et transgressi sunt vniuersi flentes cū rege torrentē cedron: et leuite arcam portātes deposuerunt eā donec transiret populus. ⁊ ascendit abiathar ad ꝯsulendum dn̄m. Qui nō respōdit ei. Et idō ait dauid ad sadoch. Reuertere in ciuitatem cum arca: ego abscōdar in deserto. Achimaas filius tuus ⁊ ionathā filius abiathar sint vobiscū per quos veniet ad me sermo a vobis. Et redierunt cum arca. Cunqꝫ ascēdisset dauid cliuum oliuarū: occurrit ei chusi arachites ꝯsiliarius eius: ⁊ ait dauid. Reuertere et esto cū absalon et dissipabis ꝯsiliū achitofel: et qđ audieris in domo regis indicabis sacerdotibꝫ: q̇ dirigent ad me filios suos. Et venit chusi ad absalon ī hierusalē. Cūqꝫ paululū ꝓcessisset dauid apparuit ei siba cū duobus asinis: ferens panē et vuāpassam: ⁊ massas caricarū vel palatarū. i. ficuū q̄ int’tabulas quas palas dicimꝰ presse cōpingunt’. Et ait siba ad regē. Asinos duxi vt in eis sedeāt domestici regis: ⁊ tuli cibaria vt alant’ in deserto. Et ait rex. vbi est miphiboseth. Qui respondit. Remāsit in hierusalē dicēs. Hodie restituet mihi dn̄s vltionē patris mei. Et ait rex sibe. Tua sint oīa q̄ fuerāt miphiboseth. Uenit ergo dauid vsqꝫ ad baurim: et egressus vir de cognatiōe saul noīe semei: ꝓijciēs lapides ⁊ lutū: maledicebat regi dicēs. Egredere vir sanguinū. Ecce premūt te mala que fecisti in domū saul. Quē cuꝫ ꝑcutere abysai vellet: ꝓhibuit euꝫ dauid dicens. Filius vteri mei querit animā meam: quāto magis filius gemini. Misit eum dominꝰ vt maledicat mihi. Respiciat dn̄s hāc afflictionē meā. Fabulant’ hebrei hūc semei fuisse nabath patrē ieroboam: ⁊ nomē aui eius gemini: et descendit dauid vsqꝫ iordanē.

De consilio Chusi ⁊ morte Achitophel. Caplm. XVI.

f Actum est autē ꝙ chusi veniens ad absalon adoraret dicens. Salue rex. Ad quē absalon Quare non iuisti cum amico tuo. Qui respondit. Illius ero quē elegit dominꝰ et omnis israel Cui seruiā. Nōne filio regis. Sicut patri tuo sic parebo tibi. Tunc ingressus ē absalon coram omnibꝰ ad cōcubinas patris sui de consilio achitophel: vt sic intelligeret oīs israel ꝙ ex animo ꝑsequeret’ patrē et roborarentur cum eo. Post hec dixit achitophel. Eligam mihi. xij. milia virorum et ꝑsequar hac nocte dauid: et ꝑcutiam eū: q2 fessus est: et redibūt ad te vniuersi quasi vnus homo. Et ait absalon. Uocemus chusi et consulamus eū: ⁊ ait chusi. Non est bonū ꝯsiliuꝫ achitophel hac vice. Nosti patrem tuū ⁊ viros eius esse fortissimos. Si modo percusserit aliquos đ tuis: quicūqꝫ audierit dicet. Facta est plaga in populo qui sequebat’ absalon: ⁊ timebūt esse tecū. Sed hoc est consiliū bonū. Congreget’ ad te omnis israel: et irruamus super euꝫ. Et vbicunqꝫ fuerit operiemus eum. Et placuit omnibꝫ consiliū chusi. Et dixit chusi sacerdotibus vt nūciarent dauid ne maneret in deserto nocte illa: sꝫ trāsiret iordanē Et abijt ancilla ad filios sacerdotū qui latebant iuxta fontem rogel: ferēs pānū. q. ad abluendū: ⁊ indicauit eis verbū chusi. Uidit autē eos quidā puer filius ancille vt dicitur ⁊ indicauit absalon. Josephus autē dicit quosdaꝫ equites vidisse eos ⁊ nūciasse absaloni. Qui misit post eos vt comprehēderentur. At illi ingressi in baurim domū mulieris rogabant vt celaret eos. Que dimisit eos in puteū: et expādit velamen super os putei. q. siccans tipsanas. id est ordeum ad tipsanam ⁊ sic res latuit. Cunqꝫ reuersi fuissent qui missi fuerant: illi ascendentes de puteo: nūciauerunt dauid que tradita eis fuerant. Et transiuit dauid iordaneꝫ cum suis prius q̄ꝫ dilucesceret ⁊ venit in manaim. Porro achitophel sciens regnuꝫ rediturum ad dauid: et timēs incidere in manus eius descendit in domū suā in sylo et laqueo se suspendit.

De morte Absalon. Ca. XVII.

a Bsalon aūt collegit exercituꝫ et transiuit iordanē et statuit amasam super exercitū ꝓ ioab. Hic erat filius abigail: filie naas. id est ysai sororis dauid quā iosephus abigeam vocat: et erat consobrinus ioab. Porro viri

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

trans iordanē: ⁊ maxie berzellai galaadites
obtulerũt dauid cibaria multa nimis: ⁊ stra-
toria: et tapetia: et vasa fictilia. Porro dauid
diuisit populũ q̄ cũ eo erat in tres ptes: vnā
dedit ioab. scd̄am abysai. tertiā ethay getheo
q̄ putat̃ fuisse filꝰ achis amici dauid. Cũq̄
vellet egredi rex cũ eis ad pugnam: dixerũt.
Non ibis. te solũ querũt alios nõ curāt. Cũ
q̄ egrederent̃ cunei ad pugnā circiter septē
milia: stabat dauid iuxta portam et dicebat.
Seruate mihi puerũ absalon. Et factum est
preliũ in die illa iuxta saltũ effraim: ⁊ fugit ex
ercitus absalon cesis ex eo. xx. milibus. et plu
res interfecerũt bestie saltus q̄ gladius. Fu
giensq̄ absalon sup mulũ venit ad quercũ cõ
densam: ⁊ intercepto capite eiꝰ ramis mulus
ptransijt eo suspẽso. Qd̄ cũ quispiā nũciasset
ioab ait ad eũ. Quare nõ cõfodisti eũ Qui re
spõdit. Nõ mitterē manũ meam in filiũ regꝭ
psertim cũ audierim eũ dicentē. seruate mihi
puerũ absalon. Infixitq̄ ioab tres sagittas
in corde absalon. Quē adhuc palpitantē iter-
fecerunt armigeri ioab: ⁊ plecerunt eũ in fo-
ueam grandē: ⁊ cõportauerũt sup eũ aceruũ
lapidũ: vt duplici morte periret: tanq̄ facino
rosus. Isrl' aũt fugit in tabernacula sua. Por
ro absalon adhuc viuens erexerat sibi titulũ
in valle regia: q̄ duobꝫ stadijs distat a hieru
salē in monimentũ nomīs sui: et erat nomen
tituli manꝰ absalon. Hũc titulũ q̄dā putant
fuisse arcũ triũphalem: in q̄ sculpta erat ma-
nus absalon. Sed iosephus dicit statuā fuis
se marmoreā. Tunc ait achimaas ad ioab.
Currā ⁊ annũciabo regi. Qui respõdit. No-
lo te hodie nũciare. Filꝰ enī regis mortuꝰ est
Et ait ioab ad chusi. Currens q̄ achimaas
post eũ p viā cõpendij transiuit eum. Dauid
aũt sedebat inter duas portas. speculator q̄o
in fastigio porte exclamauit. Uideo hoīem
currentē solũ. Et ait rex. Si solꝰ est bonus ē
nunciꝰ. Et iterũ ait speculator. Apparet mihi
homo alter currēs solꝰ. Dixitq̄ rex. Et iste bo
nus est nũcꝰ. Et veniens achimaas adora-
uit dicēs. Bñdictꝰ deus q̄ cõclusit homīes le
uantes se cõtra regē. Et ait rex. Est ne pax pu
ero absalon. At ille noluit indicare. Chusi ve
ro supueniens indicauit. Et cõtristatus rex
ascendit cenaculũ porte flens operto capite: et
clamans. Fili mi absalon. quis mihi tribuat
vt ego moriar pro te: absalõ fili mi. fili mi ab
salon. Qd̄ audiens populꝰ timuit ingredi ci-
uitatem. ⁊ ingressus ioab ad regē dixit. Cõfu
disti hodie vultus eorũ q̄ saluā fecerũt aīam
tuā. Diligis odiētes te: ⁊ odio habes diligen
tes te. Procede ⁊ alloquere suos tuos: alio-
quin nec vnꝰ remanebit tecũ hac nocte: ⁊ erit
hoc malũ tibi super omnia que vnq̄ passus
es. Sedit ergo rex in porta lota facie: ⁊ venit
ad eum omnis multitudo et benigne locutꝰ
est eis.

De reditu dauid in hierl'm. Ca. XVIII

p

Oro qui secu-
ti fuerāt absalon mutuo se horta-
bant̃: vt reuocarēt regem: memorā
tes beneficia eiꝰ in israel. Dauid aũt misit ad
sadoch ⁊ abiathar: vt loquerent̃ ad viros iu-
da. Hec dicit rex. Os meũ et caro mea vos.
Quare nouissimi reducitis regē. q. d. Uide-
te ne tardiores ceteris sitis: ⁊ p eosdem iura-
uit amase: q̄ p̄ncipē militie eũ vellet cõstitue-
re. p ioab. Et miserunt viri iuda ad regem vt
rediret. Et venit rex vsq̄ ad iordanē: et venit
omnis iuda in occursũ eius in galgala. Se-
mei quoq̄ de baurim descendit cum eis ha-
bens secũ cõtribules ⁊ mille viros de benia-
min. Siba quoq̄ ⁊ filij eius et serui trās ior
danem venerũt ad eũ: vt trāsducerēt domum
eius. Isti s̃m iosephũ fecerunt pontē iorda
nis vt facilius rex trāsiret cum exercitu. Cun
q̄ transisset rex: adorauit semei dicēs. Ne me
mineris domīe iniuriā serui tui. Scio enim
peccatũ meũ: ⁊ ideo hodie veni in occursum
tuũ primꝰ de omni domo ioseph: nõ q̄ eēt de
tribu ioseph. sed quia habitabat ī sorte effra-
ym. Cũq̄ diceret abisay semei occidendũ di-
xit dauid. An ignoras me hodie factũ regē
super israel. Ergo ne hodie iterficietur vir in
israel. quasi diceret. Illos occidam q̄ me ho-
die fecerũt regem super se. Timebat quoq̄ si
interficeret̃ semei q̄ reliqui qui similiter regē
offenderant nollēt eũ sibi facere regem: et ait
ad semei. Nõ morierꝭ. Miphiboseth quoq̄
venit in occursũ regis illotis pedibꝫ et inton
sa barba. Nā ⁊ vestes non lauerat a die qua
egressus fuerat rex. Hebreus habet infectis
pedibꝰ tradens q̄ sibi fecerat pedes ligneos
Et ait rex ad eum. Cur non venisti mecum.
Qui respõdit. Seruus meus cõtempsit me:
nolēs mihi sternere asinũ vt irem cũ rege: in-
sup et accusauit me: tu aũt q̄ iustus es fac qd̄
tibi videtur. Et ait rex. Fixũ est qd̄ locutus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

sum. Tu ⁊ siba diuidite possessiões. q̃si dice-ret. Utriqꝫ vestrū dederā: ſꝫ qꝛ vterqꝫ totum habere nō potest: inter vos diuidat. Dicit ꝙ dauid ĩmemoꝛ iuramenti cum ionatha iniu-ste iudicauit. et ideo roboam ⁊ ieroboam di-uiserūt eiꝰ regnū. Moꝛtuo enī salomone ro-boam filius eiꝰ ⁊ ieroboā armiger ipius diui serūt regnū qđ habuerat dauid. Berzellai q̃ꝫ qui ꝓbuerat alimenta regi descenderat cū eo Et ait rex ad eum. Ueni mecū in hierusalem et honoꝛabo te. Qui respondit. Octogenari-us sum hodie: non indigeo hac vicissitudine Chamaa: alias chanaan filius meꝰ vadat te-cum. fac ei qđ tibi videtur. Et ait rex. Ueniat et faciam ei qđ tibi placuerit. Et rediīt berzel lai in locū suuz. Tunc cōcurrerunt ad regem oēs viri israel ⁊ indignātes dixerūt. Qua-re te furati sūt fratres nostri viri iuda: ⁊ tra duxerūt te sine nob. Et respondit iudas. Quia propioꝛ ē mi-hi rex. Et ait israel. Decē partibus ego maioꝛ sum. ideo ma gis ad me ꝑtinet da-uid q̃ꝫ ad te: ꝓsertim cū pꝛimogenitꝰ sim. Cūqꝫ respondissent duriꝰ viri iuda: siba filiꝰ bochri: filius gemini cecinit buccina ⁊ ait. Nō est nobis pars in fi-lio ysai. Reuertere in tabernacula tua isrl. Et recedētes a dauid secuti sūt sibam. Uiri aūt iuda reduxerūt regē suū in hierusalem.

Nota quoddaz h̄ qđ vix alibi inuenies ꝙ nomine israel .xj. tm̄ tribꝰ designant. Cum enī .xij. fuissent. de .xij. patribus. de tribu iu-da rex fuit dauid qđ indigne ferētes .xj. ve-nerunt ad tribum da-uid dicentes.

De moꝛte Amase ⁊ Siba. Ca. XIX.

r Ex autē decem ꝯcubinas ad quas ingressus fue rat absalō reclusit in custodia vi-duitatis: nec est ingressus ad eas. Et ait rex amase q̇ erat ꝓnceps militie. Cōgrega mihi viros iuda in tertiū diem. Abiīt ergo amasa ⁊ moꝛatꝰ ē extra placituz. Et ait rex ad abysai non ad ioab quem iam amouerat a pꝛincipa tu. Tamē iosephus dicit euz dixisse ad ioab. Tolle seruos dñi tui: ⁊ ꝑsequere sibam ne ef-fugiat vos: et egressi sūt cū eo omnes robusti de hierusalē: et occurrit ei amasa residens iu-xta lapidem grandē q̇ est in gabaon. Poꝛro ioab vestitꝰ erat tunica stricta: iosephꝰ tamen dicit loꝛica: et accinctus erat gladio fabrefa-cto: q̇ leui motu egredi poterat: et arte q̃dam simulans q̃si cecidisset gladiꝰ et recepisset euz dextra manu tenuit mētū amase: q̃si osculās eum: ⁊ sinistra ꝑcussit eum in latere: ⁊ effudit eius intestina Joab autē ⁊ abisay ꝑsecuti sūt sibam: et subsistebant venientes ad moꝛtuuz in via. Uir autē q̇dam amouit eū in agrū et operuit eū: ne subsisterēt transeūtes: clamans ꝙ iuste occisus esset qui in dolo moꝛam face ret redire ad regē. Joab ꝑo cum exercitu ob-sedit sibam in abela: et moliebatur destruere muros vꝛbis. et exclamauit ad euz mulier sa-piens de ciuitate. Sermo dicebatur in vete ri pꝛouerbio. Qui interrogant interrogent in abela. q̃si diceret. hec ē vꝛbs consilij ab antiq̇ Quare queris euertere matrē ciuitatum isrl. Quare ꝑcipitas hereditatē dñi. Hebꝛeꝰ non habet pꝛouerbio. ⁊ ē sensus ꝑm euz. Sermo dicebat in veteri. i. quondā in lege dictuz est: vt israel ꝑꝰ offerat pacem hostibꝰ q̃ꝫ aggre-diatur eos. Quare ergo pꝛecipitas heredita-tem domini. id ē cur nō seruas legē in israeli-tis que seruata ē in alienigenis. Postea legit hebꝛeꝰ ꝙ interpositū ē ad cōmendationem vꝛ bis ꝑm ꝓꝛem expositiōez. Et respōdit ioab ad eam. Non quero euertere vꝛbem sed siba filiū bochri: q̇ leuauit manū suā cōtra dauid Et locuta est mulier ciuibꝰ sapienter: q̇ absci-sum caput sibe ꝓiecerūt ad ioab Tunc reuer sus est exercitꝰ in hierusalē ad regē: ⁊ restituit rex ioab sup exercitū ⁊ alios ministeriales in officijs suis sicut supꝛa: h̄ addito: ꝙ aduram statuit supꝛa tributa colligēda: ⁊ ꝙ hyram fa ctus est sacerdos dauid ꝓꝛius.

De septē viris suspensis in vltione gabao-nitarum. Ca. XX.

f Acta est quoqꝫ fames ĩ diebus dauid tribꝰ annis iugiter: et cōsuluit dauid dominū. Qui respōdit hoc fieri ꝓpter saul ⁊ domū eiꝰ qui occidēs gabaonitas quasi pꝛo zelo filio-rum israel irritum fecerat iuramentū iosue et senioꝛuz. Et ait dauid ad gabaonitas. Quid faciam vobis vt benedicatis hereditati dñi. Qui dixerunt. Uirū qui attriuit nos delere debemus: vt ne vnꝰ q̇dez residuꝰ sit de stirpe. eiꝰ. Sꝫ qꝛ dauid hoc facere nō poterat ꝓpter iuramentuz qđ iurauerat ionathe temptaue-runt petitiones dicētes. Dent nobis septem viri ď filijs eius: vt crucifigamꝰ eos domino

Pepercitqꝫ rex miphiboseth filio ionathe: ꝛ
tradidit eis duos filios saul: quos peperit ei
respha. Isti adhuc pueri cum doech occide
runt sacerdotes nobe: et postea gabaonitas.
Dedit eis etiam q̇nqꝫ filios michol adopti-
uos q̄s genuerat merob adraeli. Gabaonite
ꝟo crucifixerunt eos in dieb⁹ messis ṗme. id
ē incipiēte messiōe ordei. Induēs aūt respha
ciliciū substrauit sibi sup̄ petrā cubans iuxta
eos die ac nocte vt amoueret ab eis aues et
bestias ab initio messis donec stillaret aqua
sup̱ eos. i. vsqꝫ circiter kalendas septembris.
Tūc enī iuxta naturā terre ṗmū post messem
pluuia descēdit. Hanc respham quidaꝫ non
bene putant fuisse orpham nurū noemi Au-
diens auteꝫ dauid q̄ fecerat respha deposuit
eos ꝺ patibulis: ꝛ tollēs ossa saul et ionathā
de iabis galaad: ꝛ ossa eorū q̇ affixi fuerāt se-
peliuit eos in sepulchro cis patris eoꝝ. Quo
facto reddidit de⁹ vbertatē terre.

De q̄ttuor p̄liꝭ dauid Capl'm. XXI

Actum est autē

f iterū preliū philistinorū aduersus
israel: et pugnabat dauid cum suis
aduersus eos. Cūqꝫ fere dauid defecisset pu-
gnando: cū iesbidenob qui fuit de genere ara
pha: nisus est ꝑcutere dauid: et interposuit se
abysai: et interfecit philisteū. Hūc tradūt he-
brei fuisse de genere giganteo: arapham vero
dicunt fuisse orpham nurū noemi que pepe-
rit viro getheo q̄ttuor gigantes q̇ hic memo
rantur iesbidenob: sephi goliam: et quartum
habentem senos digitos in manibus ꝛ pedi
bus. Tūc iurauerūt viri dauid dicētes. Jam
non egredieris nobiscū in p̄liū ne extinguas
lucernam in israel. Occasione huius vltimi
prelij epilogat historia hic tria superiora pre
lia dauid nominata: nō tamē eo ordine quo
gesta sunt. Quoruꝫ primū fuit in gob: vrbs ē
que ꝛ iaser dicit̄ i qua ꝑcussit sobochai sephi
de genere gigantū. Aliud quoqꝫ preliū simi-
liter fuit in gob in quo ꝯm iosephū apparuit
vir fortis ephron cognatus dauid: q̇ suis in
fugā versis solus plurimos hostiū ꝑemit: et
alios in fugā conuertit. Liber vero regum in
hoc loco ponit p̄lium dauid cōtra goliam in
hunc moduꝫ. In quo ꝑcussit adeodatus fili⁹
saltus: polimitari⁹: bethleemites goliath ge-
theū. His quattuor nominibꝫ exprimitur da
uid et dicit̄ adeodatus: quia ad liberationeꝫ
israel datus est a deo in regem. Fili⁹ saltus:
qꝛ de pascuis ꝛ saltu assumpt⁹ est. Polimita-
rius: qꝛ ꝺ genere beseleel polimitarij fuit ma
ter eius. Vel qꝛ multꝭ modis ampliauit cul-
tū dn̄i. Bethleemites dict⁹ est a patria. Me
moratur q̄ꝫ ꝛ aliud p̄liuꝫ in quo ionathas fi-
lius semmaa fratris dauid ꝑcussit virū habē-
tem senos digitos in manibꝫ ꝛ pedibꝫ. Expe
ditus itaqꝫ dauid a prelijs locut⁹ est domino
verba carminis hui⁹ in die qua liberauit euꝫ
dn̄s de manu omniū inimicoꝝ suorum: et de
manu saul: et ait. Dn̄s petra mea ꝛc̄. In psal
mis ꝯm translationē nostrā ita legitur. Dili-
gam te domine fortitudo mea: dn̄s fir. m. et
refu. m. ꝛc̄. Cuius titulum sumpsit esdras ex
verbis supra positis in die qua liberauit euꝫ
domin⁹ ꝛc̄. Josephus h̄ dicit ꝙ cū dauid pa
ce altissima frueret̄: cātica ꝛ hymnos compo
suit. alios trimetros. alios quinqꝫmetros. di
uersa faciens organa: in q̇bus leuite ꝑ sabba
ta ꝛ alias solennitates hymnos dicerent. Et
ponit iosephus differētiam inter psalteriū et
nablum. Et est psalteriū canora cythara decē
cordis coaptata: q̄ cū plectro ꝑcutit̄. Nablū
vero. xij. sonos habens digitis tangit̄. Post
carmen supradictū addidit dauid loquēs de
se tanq̄ꝫ de alio. Hec sunt verba nouissima q̄
dixit dauid filius isay. Dixit vir cui constitu
tum est. id est ꝓmissio facta de christo dei ia-
cob. Hebreus habet ita. Dixit vir leuat⁹ sup̱
christū dei iacob. id est christ⁹ sup̱ alios exal-
tatus ꝛ vnct⁹ a deo. Propter hec ꝟba q̇dam
dicūt ṗdictum psalmū nouissime scriptum a
dauid. Sed tuti⁹ est vt dicam⁹ nouissima ver
ba dauid q̄ sequunt̄. Spūs dn̄i locut⁹ ē per
me ꝛc̄. Et est forte psalm⁹ nouissime scriptus
nec alijs. cl. annumeratus.

Cathalogus fortiū dauid. Ca. XXII

Viro circa regē

p erāt oēs fortissimi: q̇ꝝ insigniores
fuerūt. xxxvj. Insignior tn̄ ceteris
erat dauid: sedēs i kathedra sapientissim⁹: et
ita erant. xxxvij. annumerato dauid. Porro
post dauid ꝺ illis. vj. qui erāt supra. xxx. tres
erant fortissimi. alij tres non adeo fortes. sed
tamen fortiores reliquis. xxx. vt. q. dicere pos
simus. xxx. erant fortes: tres ꝟo fortiores eis
tres ꝟo reliqui fortissimi. Et ꝯm hanc exposi
tionem cathalogus. xxxvj. fortiū incipit ibi.
Princeps iter tres ipse ē. q. tenerrimus ligni

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

vermicul⁹ q̄ octingē tos iterfecit impetu vno. Josephus dic̄ nōgētos: paralippo menon. ccc. Iste nō nomiatur hic ab hi storia: paralipome non vocat euz iesbo am ioseph⁹ eusebiuz Nō legitur vbi h̄ fa ctum fuerit nisi q̄tū hic commemoratur Post hunc erat elea zar fili⁹ patrui dauid q̄ pcussit philisteos donec deficeret man⁹ ei⁹ et obrigesceret cū gladio. Post hunc erat sem maa ararites quē iosephus semeiam vocat. Qui cum fugisset populus sol⁹ stetit in agro lentis ⁊ pcussit philisteos ⁊ fecit salutē in isrl' His trib⁹ iosephus attribuit delationē aque de cisterna bethleem. Historia ꝓo regū refert illud ad tres sequentes: q̄s fortiores dixim⁹ quorū primus erat abysai frater ioab. Ipe ē qui leuauit hastā suā ɔtra. ccc. quos iterfecit optimus q̄dem: sed vsq̄ ad tres primos nō peruenit. Post hunc erat bananias qui per cussit duos leones moab. id ē pncipes quos paralippomenon dicit arietes. Ipe q̄z iterfe cit virū egyptiū. id est imitatorē egyptij blas phemantē dominū quem interfecit moyses. Hunc dicunt hebrei fuisse semei quem post i terfecit sub salomone. Aliuz quoq̄ virū egy ptium iterfecit dignū spectaculo: altitudinis q̄nq̄ cubitoꝝ: habentez in manu hastam ad quem venit bananias in virga ⁊ extorsit ha stam de manu eius: et occidit eum hasta sua. Hieronym⁹ tamen dicit hoc qđ diximus de alio egyptio de semei qui habuit hastā i ma nu. id est legem dei quā si meditatus fuisset p manendo in hierusalē non periret. Idem oc cidit leonē in hunc modū Tempore niuis la psus est leo in cisternam qui nullum videns egressum: orificiū eni cisterne niue damnatuz erat: rugiebat. Quē audiēs bananias dū iter ageret descendit ad euz in baculo manibusq̄ euz ꝓstrauit. Tertiū de fortiorib⁹ nec liber re gum nec iosephus ponit hic. Sed recurren dū est ad sabochai de quo in primo dictum est. Isti tres opus fecerunt magnificū qđ se quitur. Philistei quondaz posuerūt castra in valle raphaym vsq̄ ad ciuitatez bethleem: ⁊

Notā q̄ h̄ hz lr̄a q̄ in libro regum difficilis ē: dauid sedens in ka thedra sapiētissimus pnceps inter tres ipe est q̄si tenerrim⁹ ligni vermicul⁹ q̄ octingen tos interfecit impetu vno: h̄ vno mō sic di stinguit vt sapientissi mus sit finis versus: ⁊ pnceps sit initium se quentis.

erat penuria aque in hierl'm. Dauid aūt ascē derat in arcē ad cōsulendū dn̄m: ⁊ cōmenda bat coram astantibus aquā de bethleē: ⁊ pci pue eā que erat in puteo iuxta portam. Tunc isti tres p mediū hostium iter facientes vene runt ad bethleē ⁊ hauriētes aquaz: denuo ad regē p eorū castra reuersi sunt: ita vt palestini fiduciam eoruz obstupescentes a dimicatio ne cessarēt. Delatam siquidem aquaz rex noluit bibere dicēs. Nunquid sanguinē istorū et animarum periculuz bibam Et effudi eaz tanq̄ liba men domino ƌ salu te viroꝝ gr̄as agens. Ab hac enumeratione fortiū hebreus dissentit numerans tm̄. xxxvj fortes: ⁊ in trib⁹ pmis q̄s fortissimos dixim⁹ numerat ipm dauid sic. Dauid sedens in ka thedra sapientissimus pnceps inter tres ipe est q̄si tenerrim⁹ ligni vermiculus: et cetera q̄ non mutant Et dicit multos eū occidisse im petu vno: q̄z p peccato qđ impetuose fecit in bethsabee multi occisi sūt. Compatur aūt da uid vermiculo ligni: q̄ teredo vl' terebella dr̄ q̄ mollis durū lignū pforat: dum tāgitur nil molli⁹ illo: q̄n tangit nil duri⁹. Sic et dauid in pressuris et domi et circa subiectos man suetior erat ceteris: in throno et cōtra hostes null⁹ eo acutior. Et cōmēdatur hic dauid in tribus. in sapientia. humilitate. ⁊ fortitudine Porro reliq̄. xxx. q̄s fortes dixim⁹ postea enu merantur inter quos non enumerat ioab: vl' q̄z pnceps est aliorū: vel quia indignus ꝓpter mortē abner ⁊ amase.

Sup locum istum di cit Hieronym⁹ in pa ralipomenō. Notan dum q̄ vinuz qđ deo offerebatur aqua mi xtum erat.

De numero ppl'i et altari erecto a dauid Capl'm. XXIIII.

f Actum est autē

post famē prius imissam a domi no addidit furor dn̄i irasci ɔ israel Furorē dn̄i videtur quasi exponere paralip pomenon dicens. Consurrexit sathan aduer sus israel: et incitauit dauid vt numeraret po pulū Et ait rex ad io ab. Perambula om nes trib⁹ israel: ⁊ nu mera populuz vt sci am numerum eius. Intelligens autem

Hebre⁹ dicit sic. Jam dn̄s sūpsit vindictam ƌ dauid propter mor tem vrie in psecutione filij sui absalon. s̄z nō

ioab ꝙ ꝺ elatione h diceret ait. Adaugeat deus ad populuz tuum: ſ; ꝗd ſibi vult domin⁹ rex in hac re quaſi diceret vide ne offendas dominuz. Cũq; nollet rex mutare ꝓpoſitũ. Egreſſus ẽ ioab ⁊ ꝑnceps militum et numerauerunt populum: et redierunt poſt nouẽ mẽſes ⁊ viginti dies in hieruſalem cũ deſcriptione redacta ĩ ſcriptis: ⁊ inuẽta ſũt de iſrael octingenta milia virorũ fortiũ. et de iuda. l. milia pugnatorũ. Beniamite dicunt᷑ non fuiſſe numerati adhuc: quia pauci erant. In paralippomenõ longe plura leguntur ſc; mille milia ⁊ centuz ⁊ credit᷑ ioab ſubticuiſſe regi partem populi. Peccauit autẽ dauid in duob᷑: ꝙ ſuperbe numerauit. et quia quiſq; numeratorũ non reddidit pecuniã dño: q̃ttuor ſc; ſiclos argẽti ſicut ſcriptum eſt in lege moyſi. Qꝺ attendẽs dauid ait ad dominum Obſecro domine transfer iniquitatez ſerui tui: q2 peccaui nimis. Diluculo miſit ad eum dñs gad prophetaz: tres ſupplicij ↄditiones portantem. Qui ait. Aut ſeptem annis veniet tibi fames in regno tuo aut tribus menſib᷑ fugies aduerſarios tuos aut trib⁹ dieb᷑ erit peſtilentia in populo tuo Et ait dauid. Coartor nimis. q. d. Si famez eligo: pauperũ erit ſupplicium non diuitum Si victoriã hoſtiũ ſuppliciuz erit exercitus et nõ meũ: qui circũuallabor fortiſſimis. Eligam ergo cõmunẽ plagã regi et plebi. Melius eſt enĩ vt incidã in manus dñi miſericordis q̃; in manus homis. Miſit ergo dñs peſtilentiã in iſrael de mane vſq; ad tempus cõſtitutum. id ẽ vſq; ad horam prandij ſm Joſephũ: vel vſq; ad horaz ſacrificij veſpertini ſm alios. et mortui ſunt de populo extra hieruſalẽ ſeptuaginta milia virorũ. In paralippomenon legitur fere trecenta milia. Et aiũt hebrei ibi poſituz numerũ plebis: hic aũt numerũ nobiliũ. Porro cũ extendiſſet angelus percuſſor manũ ſuã ad hieruſalem: vt diſperderet eam: et ſtaret iuxta areã areuma iebuſei qui et ornan dicit᷑ vidit eum ſtantẽ dauid gladio euaginato ⁊ clamauit. Ego ſũ qui peccaui. iſti ꝗ oues ſũt quid fecerunt. Uertatur obſecro manus tua ↄtra me ⁊ contra domũ patris mei. Et miſert⁹ dñs ait ad angelũ. Sufficit: contine manũ tuã. In illa die dixit gad ad dauid. Conſtitue altare dño in area areuma iebuſei. ⁊ aſcendens dauid dixit ad areuma. Uẽde mihi aream tuã vt edificem ibi altare dño et ceſſet interfectio. Qui reſpondit. Accipiat eam dñs meus gratis. Habeat q̃; boues in holocauſtũ: et plauſtra: et iuga boum in vſu lignoruz. Et ait rex. Nequaq̃;. ſed emam precio: et offeram dño holocauſta gratuita. Emit ergo dauid aream ſexcẽtis ſiclis auri: vt in paralippomenõ legitur: et boues argẽti ſiclis q̇nquaginta: ⁊ edificauit ibi altare domino ⁊ obtulit holocauſta ⁊ pacifica: et ꝓpiciatus eſt dñs terre. Hic eſt mons moria vt aiunt hebrei in quo abraam voluit offerre filiũ: ⁊ obtulit arietẽ ꝓ eo. Ea tempeſtate tabernaculũ ⁊ altare qꝺ fecerat moyſes erãt in excelſo gabaon: l; arca eſſet in hierl'm. Cũq; ꝓphetaſſet gad templũ ibi futurũ decreuit dauid vt ille locus vocaret᷑ area populi.

In exodo enĩ ſcꝑtũ ẽ Quando tuleris ſummam filiorum iſrael. iuxta numeruz dabũt ſinguli ꝑcium pro animab⁹ ſuis dño ⁊ non erit plaga in eis.

Sequuntur tituli capitulorum in hiſtoriam regum tertij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Tertij regum De vnctione salomonis in
regem. Capitulum.I.

I Ncipit scd'z
hebreos malachym quod
sonat regum: quia lz in p̄-
cedenti opere actum sit de
duobus regibus hebreo-
rum: non simul regnātibꝫ:
tamen quia in isto opere agitur d̄ regibus q̄
simul regnauerūt i iuda ⁊ in israel merito re-
gum dicit. Et rex dauid senuerat Cumqꝫ ope
riretur vestibus non calefiebat: et inuenerunt
ei abysag sunamitē puellaz pulchram nimis
que dormiebat cum rege: ⁊ calefaciebat eum
et ministrabat ei. Rex ꝟo non cognouit eam.
Adonias autē quartus filius dauid cū esset
ṗmogenitus iter supstites filios regis: fidu-
ciā habuit regnandi: ⁊ fecit sibi currus ⁊ equi
tes: nec corripuit eum pater et sermo eiꝰ erat
cum ioab ⁊ abiathar sacerdote. Alij ꝟo mini
steriales regis et robur exercitꝰ non erāt cuz
eo. Preparauit autē adonias solēne cōuiuiū
in orto regali iuxta fontē rogel: et vocauit fili
os regis et seruos. robustos autem ⁊ sibi nō
fauentes ⁊ salomonem nō vocauit. Nathan
autem monuit bethsabee vt intraret ad regē
et posuit verba sua in ore eius. Que ingressa
ad regē ait. Domine mi tu iurasti ancille tue.
Salomō filius tuus regnabit post me: ⁊ ec-
ce nūc adonias regnat te ignorante. Cumqꝫ
alijs vocatis ad cōuiuiū filium meū non vo
cauerit scio ꝙ cum dormieris cum patribus
tuis: ego ⁊ filiꝰ meꝰ erimus peccatores. id est
iudicabimur morte digni: ego vt adultera: il-
le vt adultere filius. Adhuc ea loquente itra
uit nathan et ait. Dn̄e mi rex dixisti tu. Ado-
nias regnet post me: ⁊ non indicasti mihi ser
uo tuo. Et ait rex ad bethsabee. Viuit domi-
nus qui eruit animā meā ab omni angustia:
quia sicut iuraui tibi sic faciaz hodie Et dixit
ad sadoch et nathā et bananiam. Tollite vo
biscum ꝟuos domini vestri: ⁊ imponite salo-
monem filiū meū sup mulam meā: et vngant
eū in regē sadoch ⁊ nathan ad fontez geon et
canētes ponite eū sup soliū meuz. Et respon-
dit bananias: amen. Sūpsit aūt sadoch cor-
nu olei de tabernaculo ⁊ inunxit eū: ⁊ cecine-
rūt buccina: ⁊ dixit oīs pplꝰs Viuat rex salo
mon et insonuit terra a clamore eoꝝ: et seden
te salomone sup thronuz: adorauit dauid in
lectulo suo deū q̄ dederat ei sedentez in solio
in oculis suis. Porro adonias et inuitati ab
eo cū estimarēt tumultū ortuz in ciuitate: cu-
currit ad eos ionathas filius abiathar indi-
cans eis q̄ facta fuerant: et abijt vnusq̄sqꝫ in
domū suā. Adonias aūt timens salomonem
abijt in tabernaculum: ⁊ tenuit cornu altaris
thimiamatis: dicens se non egressurum: nisi
rex iuraret ei de vita cōseruanda: et iurauit ei
salomon dicens. Vade in domū tuā.

De secunda vnctione Salomonis.
Caplm. II.

V Olēs aūt dauid
ostēdere pplꝰ se filiū regem fecisse:
cōgregauit in israel principes vni
uersos: sacerdotes ⁊ leuitas: et inuncto iterū
salomone: ⁊ confirmato ab omnibꝫ regno sa
lomonis corā omnibꝫ p̄cepit salomoni de le-
gum custodia: ⁊ iusticia: et pietate. Et p̄cepit
vt edificaret templū dn̄o dicens se iam p̄pa-
rasse ei auri decem milia talēta. argēti ꝟo cen
tum milia. ferri ꝟo ⁊ eris supra numerum: la-
pidū qꝫ ⁊ lignoꝝ maximaz copiam. Leuitas
qꝫ diuisit in tres ordines: in aaronitas: moy-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

seitas ⁊ leuitas Aaronitas quocꝫ diuisit per generationes et inuenit de eleazar.xvj. et de ythamar.viij. Et elegit ex vnaquaqꝫ illarum vnū pontificē: ꝑcipiens vt singuli ministrarent a sabbato in sabbatum. sadoch tamen ⁊ abiathar ꝑessent vniuersis. Et proiecerūt sortem coram rege de hebdomadibꝰ ordinādis De leuitis ꝟo instituit curatores fabrice templi.xxiiij. alij habēt.xxiij.milia. Hi dicti sūt nathinnei. Judices autem populi ⁊ scribas sex. ianitores autem domꝰ dei septez alij habent q̄ttuor milia: ⁊ totidez qui hymnos dicerēt. Post hec diuisit exercitum in cohortes.xij. Habebat autē cohors.xxiiij. milia: quā ꝑcepit salomonē obseruare ꝑ trecentos dies Moyseitas ꝟo aliquātū honorauit Fecit enī eos custodes thesaurorū dei: ⁊ vasorū que reges deo dicare cōtingeret: ⁊ collecte ecclesie omnē dispositionē suaz indicauit deposcens filios suos vt non grauiter ferrēt minimū. id est salomonē inter eos sublimatū quia deus sic mandauerat sicut ⁊ ipse dauid minimus inter fratres inunctꝰ fuerat. Descriptionem ꝟo omnē et constitutionē edificij tēpli omnibus suadentibus salomoni tradidit Sed ⁊ tunc oblationis ꝓmitias faciēs tria milia talentorū auri obtulit ad aditum ⁊ currum dei faciendū: in quo ⁊ cherubin esset sub quo ꝯstituerunt arcaz. Principes vero ⁊ sacerdotes ⁊ leuite ⁊ seniores populi obtulerunt auri talenta quinqꝫ milia: ⁊ stateres decem milia argenti ꝟo decē milia: ⁊ lapides ꝓciosos plures quorū custodiam habuit ꝓnepos moysi iabes vel iabius vt dicunt alij.

Qui erat d̾ genere hely obtinebat primatū

Currum dicit cybureum. id est coopꝛtoriū. Cibureū.iiij. colūnis erectuz: sub quo arca et cherubin essent: vt fit in multis locis supra corpa sanctoꝝ.

De morte dauid. Ca.III.

Appropinquauerunt autem dies dauid vt moreretur: ⁊ iterauit salomoni mādata d̾ cultu dei ⁊ lege seruanda: ⁊ pietate et iusticia circa suos: memorās ꝓmissionē dei sibi factā de semine suo iugiter regnaturo si custodierint filij testamentū eius: ⁊ testimonia q̄ doceret eos. Tria ꝟo superaddidit de ioab: et filijs berzellai: ⁊ de semei dicēs. Nosti q̄ ioab fecerit per inuidiaz duobꝰ principibꝰ abner ⁊ amase: quoꝝ sanguinem effudit belli in pace id est sanguinē q̄ non debet fundi nisi ī bello fudit tꝑe pacis: ⁊ eoꝝ cum quibꝰ habebat pacem: ⁊ posuit cruorem ꝑlij in baltheo suo: ⁊ ī calciamento suo. i. cruor nō est respersus suꝑ arma ipiꝰ: q: cū eis non dimicauit. sed suꝑ vestes eiꝰ q̄n pacifice eis loquebat̃. Et ē sensus Non vi sed dolo occidit eos. Vel aliter. Viri bellatores insignia operū suoꝝ ī armis suis describebāt ad ostentationē glīe. Sed cuz ioab hec tanq̄ꝫ facinora ostētare publice non auderet: saltē in baltheo ⁊ in calciamento descripsit. Et addidit dauid Facies ei iuxta sapientiā tuaz ne descēdat pacifice ad inferos. Sz ⁊ filijs berzellai reddes grām ⁊ erunt cōmēsales tui. Semei q̄ꝫ iemineum q̄ maledixit mihi nō patieris esse innoxiū. Et mortuꝰ ē dauid: et sepultꝰ ē in ciuitate dauid cuz regnasset.xl. ānis. Circa tumulū eiꝰ fecit salomō.viij. loculos thesauroꝝ quoꝝ vnum post mille trecentos ānos aperuit hyrcanus pōtifex: ⁊ alium herodes sicut infra dicemus. Alij ꝟo nōdū manifestati sūt mechanice artis modo recōditi.

Quedaz scripture videnť dicere ꝙ nō manifestabuntur vsqꝫ ad tꝑa antichristi.

Incidentia.

In diebꝰ dauid kartago ꝯdita ē vt q̄dam volūt a calcedone tyrio. Vel vt alij dicunt a filia eiꝰ didone. Quintus latinoꝝ rex siluius latinus. Prophetauerunt autem sub eo nathan gad ⁊ asaph.

De morte Adonie ⁊ Joab ⁊ Semei. Caplm.IIII.

Sedit autez salomon suꝑ thronū dauid patris sui ⁊ ꝓcedente tēpore adonias supplicauit bethsabee vt impetraret a rege sibi dari abisag sunamitē in vxorē. Que cum ingressa esset ad regē: positꝰ est ei thronus ad dexteraz regis: ⁊ ait. Paruulā petitionē depcor a te: ne confundas faciē meā. Detur abisag sunamitis adonie fratri tuo vxor. Et indignatus rex ait Quare postulas h̄ a me mr̄. Postula ei et regnū. Ipe enī frater meus ē maior me: ⁊ habet secū potentes abiathar et ioab: et abisag est q̄si regina ⁊ potēs. Cōtra animā suā locu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

tus est adonias et in opprobriũ patrꝫ. Uiuit
dñs: qꝛ hodie occidetᷣ adonias. Et interfecit
eum ꝑ manũ bananie filiũ ioiade. Abiathar
q̄ꝫ sacerdoti dixit rex. Uade in agrũ tuuꝫ nec
ampliꝰ ad faciē meaꝫ ingrediaris: vir mortis
es: sꝫ h̄ te liberat. qꝛ sepe cum patre meo labo
rasti: ⁊ portasti arcā coraꝫ eo. Abiecto igitur
abiathar translatũ est sacerdotiũ ad sadoch.
et de domo ithamar ad domuꝫ eleazari: sicut
samuel p̄dixerat hely. Fuerũt aũt post finees
filij eleazari ꝓuati sacerdotio. v. Joseph qui
genuit ioathan: q̄ mareoth: q̄ asophi: q̄ achi-
tob. Achitob autē genuit sadoch. Porro io-
ab fugit in tabernaculũ dñi: ⁊ apprehēdit cor
nu altaris. Et misit rex bananiaꝫ vt aduoca-
ret eũ. Et ait ioab. Non egrediar: sꝫ moriar h̄
Q̄d cũ renũciasset bananias regi: dixit ei rex
Fac ei sicut locutꝰ ē. Et interfecit euꝫ banani
as ad cornu altaris: ⁊ sepultꝰ est in domo sua
in deserto. Et ꝯstituit rex bananiā ꝓ eo super
exercitũ. Uocauit q̄ꝫ rex semei ⁊ ait. Habita
in hierl'm: ⁊ nō egredieris inde Quacũq̄ꝫ die
transieris torrentē cedron: scito te interficien-
dũ. Qui r̄ndit. Bonꝰ ē sermo regis: sic faciā.
Et habitauit i hierl'm tribꝰ ānis. Factũ ē aũt
post hoc vt fugerēt s̄ui semei ad achis regem
geth: et descēdit semei in geth: et reduxit eos.
Q̄d cũ nũciatũ esset salomoni dixit ad eum.
Cur spreuisti iusiurādũ regis ⁊ mandatuꝫ eiꝰ
trāsgressus es. Reddet dñs maliciā quā feci-
sti patri meo in caput tuũ: ⁊ interfecit euꝫ rex
ꝑ manũ bananie: ⁊ ꝯfirmatũ est regnũ in ma
nu salomonis.

De somnio salomonis. Ca. V.

Porro salomon

duxit in vxorem filiam pharaonis
regis egypti de qua vt aiũt hebrei
genuit filiũ quasi cōtra naturā: cũ ipe adhuc
ageret vndecimũ annuꝫ: et induxit eam in ci-
uitatē dauid. Nondũ eni sibi fecerat domũ.
Porro tria ꝓposuerat se facturũ domum do
mino: et domũ sibi: et ambire hierusaleꝫ mu-
ro triplici. Ut in ꝓmo ambitu esset templum
⁊ māsiones hebdomadariorũ. domus q̄ꝫ re-
gia cum mansionibꝫ domesticorũ. In secun-
do habitarent potētes viri ⁊ ꝓphete. Unde
infra legitᷣ de ꝓphetissa ꝙ habitaret in sc̄do.
In tertio opifices. Post hec ascēdit salomō
in gabaon vt imolaret ibi in excelso. Et cum
dicitᷣ gabaon non est ꝓprium nomen loci: sed
appellatiuũ. ⁊ iterp̄tatᷣ collis excelsus. Jose-
phus eni dicit eũ ascendisse in ebron: et obtu
lit mille hostias in holocaustũ sup altare q̄d
fecerat moyses: ⁊ apparuit ei dominꝰ per som
niũ in nocte dicens. Postula q̄d vis vt dem
tibi. Qui respondit. Dñe deus ego sum puer
paruulꝰ: ⁊ ignorans ingressum ⁊ exitũ meuꝫ.
Da ergo cor docile seruo tuo: vt possim iudi-
care populum tuũ: ⁊ discernere inter bonũ et
malũ. Et placuit s̄mo corā dño: ⁊ ait ad euꝫ.
Quia non postulasti iuxta verbũ hominum
dies multos: et diuitias et animā inimicorũ
tuoꝝ: feci tibi s̄m sermones tuos: et dedi tibi
cor sapiēs intantũ: vt nullꝰ ante te similis tui
fuerit. Sed ⁊ hec que nō postulasti dedi tibi:
si tamē ambulaueris in vijs meis sicut pater
tuꝰ. Et euigilans salomon intellexit q̄d esset
somniũ. id est reuelatio facta ꝑ somniũ. Et re
uersus in hierl'm coraꝫ arca dñi gr̄as agens
obtulit holocausta ⁊ pacifica.

De iudicio meretricũ. Ca. VI.

Tunc due muli-

eres meretrices venerũt ad regem
quaꝝ vna ait. Ego ⁊ mulier hec so
le habitabamꝰ in domo vna. Cumq̄ꝫ peperis-
sem tertia die post peperit ⁊ hec. Mortuꝰ est
aũt filius eiꝰ. quē noctis silentio posuit i sinu
meo. ⁊ filiũ meum viuentē collocauit in sinu
suo. Mane facto diligentiꝰ intuens: dep̄hen
di illũ non esse meũ q̄ mortuꝰ fuerat. Respon
dit altera. Nō ē ita. sed filꝰ tuꝰ mortuꝰ ē: meꝰ
autē viuit. Cumq̄ꝫ mens omniũ in huius rei
discrimine hesitaret: rex soluit causā inopina-
te. Et allato gladio vt ait iosephus: precepit
vtrũqꝫ infanteꝫ diuidi: vt vtraq̄ꝫ medietatem
viui et mortui acciperet. Q̄d audiens mater
viuentis cōmota sunt viscera eius super filio
suo ⁊ ait. Obsecro dñe date illi infantem vi-
uum: sufficiet mihi si videam eũ viuere. Alte
ra dicebat. Nequaq̄ꝫ sed diuidatᷣ. Et cogno-
scēs rex vocē vtriusq̄ꝫ de vero cordis fonte ꝓ
latam ait. Date huic infantē viuũ. Hec ē ma
ter eius. Et attendēs omnis israel diuinā sa-
pientiā in rege esse: timuerũt euꝫ: ⁊ ammirati
sunt assessores eiꝰ qui priꝰ sententiā quasi ab
adolescente ꝓlatam deridebāt. Porro bana-
nias erat sup exercitũ. sadoch autē sacerdos:
azarias filius nathan sup custodes regis: za-
bud filius nathan sacerdos regis. id est cācel
larius: et hysuar p̄positꝰ domꝰ. i. procurator:

93

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

et aduram sup tributa.

De p̄fectis salomonis ⁊ inuentiōe exorcismorum. Capl'm. VII.

Habebat autē salomon. xij. p̄fectos sup omnez isrl' p singulos menses singuli prebebant necessaria regi ⁊ domui eius: quoꝝ vn⁹ reliquis presidebat: scꝫ achimaas. habēs besamath filiā salomonis in vxorem: lꝫ ⁊ vnus de reliquis aliam haberet filiam salomonis. Erat autē cibus salomonis p dies singulos xxx. chori simile: et septuaginta chori farine. decē boues pingues. et. xx. boues pascuales. ⁊. c. arietes. excepta venatiōe ceruoꝝ ⁊ caprarū. bubaloꝝ et auiū altiliū. Sed ⁊ pisces q̄tidie ab alienigenis portabāt. Et erat sūma pax in terra: et habebat salomon equoꝝ currilium. xl. milia. et. xij. milia equitū. quoꝝ medietas regi in hierusalez obsequebaꝫ. reliqui ꝟo p vicos regios dispersi manebāt. Prefectus ꝟo ille qui ministrabat expensas mense equis ordeū ⁊ paleaz ministrabat: deuehens oīa ad locum vbi rex morabaꝫ. Et p̄cellebat rex sapiā oēs orietales: ⁊ egyptios ⁊ hebreos etiaz quattuor filios moal nominatissimos: emā et ethan. calcal et dorca. Et scripsit librū de canticis ⁊ modulationib⁹: in numero versuū. v. miliū. Parabolaꝝ q̄ꝫ scp̄sit tria milia. Et disputauit de natura arboꝝ et herbarum a cedro vsq; ad ysopū. De natura q̄ꝫ oīm animātiū philosophat⁹ ē p vnūquodq; gen⁹ parabolā dicēs. Excogitauit etiaz adiuratiōes quib⁹ egritudines solēt mitigari. Alias q̄ꝫ q̇bus demones eijcerenꝫ: ⁊ alias q̇b⁹ obstricti nō redirēt. Excogitauit etiā caracteres q̇ inscribebāꝫ gēmis: q̄ posite in narib⁹ arrepticij cū radice salomoni monstrata statim eū a demonib⁹ liberabat. Hec sciētia plurimū valuit in gēte hebreorū. ⁊ maxie necessaria erat. Añ aduētū eni xp̄i sep⁹ hoīes a demonib⁹ vexabanꝫ ꝙ hoīes viuos ad infernū q̄nq; detrudebāt. Joseph⁹ q̄ꝫ testaꝫ se vidisse quendā eleazarū exorcistā corā vespasiano ⁊ filijs ei⁹ ⁊ tyrānis in hūc modū p̄dictū curātē vexatos a demonib⁹ ⁊ vt ꝓbaret eis demonē egressuꝫ p nares cū spū anhelātis vas aque ponebat i medio ⁊ imperabat demoni egressovt illō euerteret in argumētū sue egressionis ⁊ ita fiebat.

Joseph⁹ nec gemmā nec herbam nominat. Sed fuit gemma cristallina: ⁊ īter anulum et gemmam ponebaꝫ radix cuiusdaꝫ herbe: q̄ a q̇busdā portagon dicitur. ab alijs sal terre vl' salterna: ab alijs sartacenica: ⁊ circa incastraturā in argēto per sculpta erāt. vij. nomina dei p̄cipua p q̄ legiꝫ creasse celū ⁊ terrā: sicut in libro imaginū habeꝫ. ⁊ alia tria nomia sculpta erāt i lapide ab alijs diuersa. Si modū curandi scire desideras leges librū imaginū ⁊ ibi oīa inuenies.

De operarijs tēpli. Ca. VIII.

Misit autez salomon ad hyrā regē tyri dicēs. Uolo edificare tēplū domino sicut locutus est patri meo. Precipe ergo seruis tuis vt p̄cidant mihi cedros ō libano: et mercedē eoꝝ dabo tibi quā petieris: ⁊ rescripsit ei hyram dicens. Serui mei deponent ligna ō libano vsq; ad mare. ⁊ deferent ea in ratibus vsq; ad locū quē signaueris mihi: et tu ō portu tolles ea p̄bebisq; necessaria i cibos domui mee. Itaq; hyrā dabat salomoni ligna cedrina ⁊ abiegna: q̇b⁹ abundant sydonij. Salomon aūt supplebat inopiā eoꝝ i cibis p̄bens hyrā singulis annis choros tritici. xx. milia. ⁊ totidē ordei ⁊ totidem batos olei: eādemq; vini mensuraz. Porro salomon elegit operarios de israel ꝓselitos. De israeliꝫ eni neminē seruire fecit. Et erat indictio. xxx. milium viroꝝ. id est sūma eoꝝ q̇bus hec indicebanꝫ. Vl' forte indictio ē determinata hominum collectio sicut choors ⁊ legio. Et mittebat eos in libanū cum seruis hyram: decē milia p singulos menses vicissim: vt duob⁹ mēsibus reuertētes ad ꝓpria requiescerent: vt q̄rto mense priores ad laborē denuo remearent ⁊ p̄erat aduram huic indictioni. Statuit aūt salomon. lxxx. milia latomoꝝ. id est lapidiscesorum in monte q̇bus p̄fecit de israelitis tria milia. et. ccc. q̇ precipiebant operarijs. Porro latomi i lapicidina lapides grandes ⁊ p̄ciosos. id est marmoreos scopulabant et q̄drabāt qui adeo grādes fuerāt i fundamēto vt dicit iosephus ꝙ multi ex eis

In paralipomenon legiꝫ vsq; ad yoppen.

Latomi sūt ꝓprie q̇ in lapidicina eruderant lapides ⁊ saxa. Cemētarij qui dolant ⁊ cōponūt. Biblij ꝟo qui sculpūt imagines.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

habebant in longitudine cubitos viginti. in latitudine decem. in altitudīe qnq̄. Quadratos q̄dem lapides dolauerūt cemētarij salomonis ⁊ cemētarij hyrā. Dolatos ꝟo p̄parauerūt biblij pollētes ⁊ sculpētes nō solū lapides ſ; ⁊ ligna. Est aūt biblos ciuitas phenicis: de q̄ ezechiel. Senes biblij et prudentes eiꝰ. Et sic oīa extra vrbem dedolata et ꝑfecta sunt ꝙ malleus ⁊ securis ⁊ omne ferramētu; nō sūt audita ī domo dn̄i cū edificaret̃. Fuerunt aūt equoꝝ q̄ onera portabāt septē milia Fabulant̃ iudei ad eruderādos lapides celeriꝰ habuisse salomonē sanguinem vermiculi q̄ tamir dr̄: q̄ aspersa marmora facile secabant̃ quē; inuenit h̄ modo. Erat salomoni strutio hn̄s pullū et inclusus ē pullus sub vase vitreo Quē cū videret strutio: ſ; habere nequiret: de deserto tulit vermiculū: cuius sāguine liniuit vitrū ⁊ fractū ē. Vidēs aūt salomon cacumē mōtis moria vbi edificauit templū angustū deiecit illud ⁊ in aream spacijs amplioribus diffudit.

In paralippomenon legitur fuisse ꝓselitos lxx. milia qui humeris onera portabant: ⁊ tacet̃ de equis. in regu; legit̃ de equis et tacetur de viris.

De edificatione templi. Ca. IX.

f Actū ē aūt post quadringētos et octoginta ānos egressionis israel de egypto: āno quarto regni salomonis. mēse scd̄o: qui zyus apud hebreos dicit̃: apd̄ nos maius. cepit salomon edificare domū domino de candido marmore qd̄ pariū dicit̃ Josephꝰ tamen dicit anno q̄ngentesimoscd̄o egressiōis de egypto describens etiā annos etatū p̄cedentiū: dicēs ab abraam fluxisse ānos mille. xx. A diluuio mille q̄dringentos. Ab adam tria milia cētū et duos. Habebat aūt domꝰ in longitudine cubitos. lx. in latitudine ꝟo. xx. Pars quide; anterior q̄ sancta dicit̃ ⁊ erat ab oriente. xl. cubitorū erat in longitudine. Reliqua pars ad occidentē viginti cubitoꝝ erat: ⁊ dicebat̃ sanctasanctoꝝ. Porro in altitudine. xxx. cubitos habebat vsq; ad primū tabulatū sup̱ qd̄ scd̄a mansio erigebatur. xxx. cubitis vsq; ad scd̄m tabulatū. Tertia ꝟo mansio erat. lx. cubitorū vsq; ad tertium tabulatū: qd̄ erat tectum domus. Et sic tota tēpli altitudo i. cxx. cubitos ascendebat. Josephus tamē mentionē nō facit nisi de duabꝫ māsionibꝫ: vnicuiq; ascribēs cubitos. lx. sed duas inferiores sub vna comprehendit. Et erat porticꝰ ante faciem templi habens lōgitudinē iuxta tēpli mensurā. lx. cubitoꝝ. ⁊ latitudinē. x. cubitoꝝ: surgēs in altu; vt dicit iosephꝰ vsq; ad celsitudinē tēpli: et fecit in tēplo fenestras obliquas. i. exteriꝰ angustas ⁊ interiꝰ obliquādo diffusas. Has excogitauit salomon. Trabes aūt posuit ī domo p̱ transuersū p̱ tria loca in sūmitatibꝫ triū māsionū adeo longas: vt forinsecꝰ capita eaꝝ ꝓminerēt ex vtraq; patre. Et edificauit sup̱ capita forinsecus ꝓminētia tria tabulata ad deambulandū circa templū q̄ in euāgelio pīnacula tēpli dicūt̃ q̄ quomodo facta esset ī vtroq; latere satis elucet. Quomodo aūt fuerit in fronte orientali ⁊ occidētali nō memini me legisse nec sup̱ hoc me somniare aut libet aut licet. ſ; ꝙ ibi fuerāt credit̃: qd̄ videtur velle iosephus dum ait de euersione templi. Latitudo ꝟo tabulatoꝝ differens erat. Tabulatum enī qd̄ erat subter: quinq; cubitos habebat latitudinis: ⁊ medium sex cubitos. et tertium septem. Qd̄ ad lr̄am quidam tradunt factu; vt in superioribꝫ tabulatis manentes non impedirent̃ ad aspiciendū inferius per obstaculu; inferiorū. Hebreus tamen dicit tria tabulata parem habuisse latitudinem: vt si a sūmo vsq; ad imum plumbata cementarij dimitteret̃ eorū p̱penderetur equalitas. Verūtamē inferius tabulatum: quinq; cubitorū erat in latitudine. medium ꝟo sex: quia murus superior artior factus: quasi p̱ cubitū retractꝰ erat. Ultimū vero tabulatū septe; cubitos habebat ꝓ retractione muri superius similiter factu;. Fuerunt qui dicerēt: inferius tabulatū septē fuisse cubitoru; et medium sex: vt ascēdendo artaret̃ tabulata sicut ⁊ murus. Et corrigunt litterā ꝓ subter ponendo super. Vel etiam legunt subter dicētes: tabulatu; qd̄ subter erat non loco sed numero. Sicut enī altum dicit̃ ⁊ ꝓfundū et supremū. sic ⁊ subter dicitur loco qd̄ infra positu; est. subter ꝟo numero ad qd̄ ascēdit̃ numerādo. Hec autē tabulata sic erāt cōiuncta muro: vt ei nō hererent. id est muro infixa nō essent. Trabes tamē de muris prominebāt. Porro ī extremitatibꝫ cuiusq; tabulati vt deambulātes ab iniuria lapsus defenderent̃ edificauit luriculas tanq̄ appodiationes q̄ ī regū latera vocāt̃: ī paralippomenon

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

cācelli:de q̄p altitudine nescim⁹:nisi de supremo qđ habuit in altitudine q̄nq3 cubitos.

De ornatu inferioris dom⁹. Ca.X.

Uero murus inferioris mansionis intrinsecus vndiq3 opertus erat tabulis cedrinis trabib⁹ ꝟo solarij affixa erāt laquearia cedrina. Pauimentū ꝟo domus tectu3 erat tabulis abiegnis.tabulata ꝟo laterum ⁊ laquearia trabiū ⁊ pauimēta tabulis aureis operiebant cum clauis aureis:quorū singulis erat l.siclorū.nihilq3 erat in illa inferiori pte templi qđ auro non tegeret:ita vt vultus ingredientium faceret auri lumine resplēdere. Porro in iunctura tabularū fecit anaglipha.id ē celaturas vel tornaturas in iūcturis fabrefactis ne locus iuncture deprehendi posset In medio ꝟo tabule erant imagines pminentes cherubin et palme. Hec q̄dem in tabulis cedrinis celata erāt.sed auro tecta vl' in ipis tabulis aureis. Oraculū aūt qđ dicit sanctasā̄ctorū habebat.xx.cubitos lōgitudinis.⁊.xx.latitudinis.⁊.xxx.ī altitudīe In littera tamē habet:⁊.xx.cubitos altitudinis.qđ intelligēdū ē de pariete interposito iter sācta ⁊ oraculū. Sicut enī in tabernaculo colūne interposite fuerūt q̄bus appendebat velum.sic interpositus est in tēplo paries cedrinus:nō ascēdens in altū nisi p.xx.cubitos.x.cubitos qui superant vsq3 ad laquearia intactos relinquēs:vt fumus aromatū ascēdens de altari p aperturā supiorem libere intraret in oraculū. Erat autē totus paries tectus auro:habens anaglifa:cherubin et palmas ad modū parietū. Huic parieti appensū erat velum de q̄ttuor colorib⁹ cui intexta erāt cherubin tante tenuitatis: vt parietis nō phiberēt aspectum. Qđ totū parietē operiens forte vsq3 ad laquearia ascendebat:qđ legit in euangelio scissum fuisse a summo vsq3 deorsū. De interiori scemate superiorū mansionū non legi nisi q dum cōsummaret edificiu3 positus est lapis in angulo superiori: non sine gradi omniū ammiratiōe. Cum enī edificātes ⁊ in fundamēto ⁊ in muro eum locare niterentur non est inuētus locus eius: donec in angulo superiori ⁊ postremus omniū ꝯuenientissime positus ē ſm q pdixerat dauid. Lapidē quē reprobauerūt edificātes h fact⁹ ⁊c. In sūmitate ꝟo muri p girū affixa erant aurea verna ad hoīs magnitudine3 ppter aues abigēdas vt de longe aspiciētib⁹ q̄si silua aurea videretur. Per girū ꝟo muri erat labiū exteri⁹ a quo depēdebāt grādes vue auree cum pāpinis aureis:adeo fabrefactis vt sursu3 aspiciētib⁹ quasi ad instar auium moueri sepe viderent. Porro iuxta terram:ostium lateris mediū in pariete erat domus dextre.id est meridiane.⁊ per coclea3 testudinis ascendebāt in medium cenaculum:et a medio ī tertiū: hoc est per ascensum tortuosum qui vulgo vitis dicitur: qui factus ē ad similitudinem coclee testudinis. Josephus tamē describit ascensum factum per medium muri abscōditum:facilem ⁊ secu\[r\]ū in parte muri exterioris fenestratum sufficiēter. Ostiolū ꝟo ascēsus dicit fuisse iuxta terrā in angulis anterioribus vtriusq3 muri. Fecit autē in introitu tēpli postes de lignis oliuarū quadrāgulos:⁊ duo ostia de lignis abiegnis altrinsecus:et vtrūq3 ostiū duplex erat:⁊ se inuicem tenens aperiebat. Et sculpsit in eis cherubin et palmas ⁊ celaturas valde eminentes:et operuit omīa laminis aureis ope quadro ad regl'a3 Fores iste tāte venustatis erāt:q etiam dauid pphetans de templi destructiōe:eas nominatim expressit dicēs. Exciderūt ianuas eius ī idipm. Et vt ioseph⁹ ait. Nō erat ī eis lignū maius palmo. Qđ forte notat in regū cu3 dicitur ope quadro ad regulā. Et erat altitudo ea\[rum\].xxx.cubito\[rum\] ſm altitudinē inferioris cenaculi. S3 q dicit ioseph⁹ altitudinē ea\[rum\].xx.

Id est sācta ꝯsecutiua loco sc3 sancto\[rum\] sicut dr sanctū ꝯsecutiuū seculi:vel sācta sanctorū cōparatiue.id est sanctiora sanctis.

Pampinus est folliculus sub q̄ fructus vitis a frigore vel ardore defenditur atq3 aduersus oēm iniuriam munitur.ideoq3 alicubi intercisus est:vt et solem ad maturitate3 fruct⁹ admittat ⁊ vmbram faciat. Et dict⁹ est pampinus eo q đ palmite pendeat. Est autē feminini generis et dicitur hec pampina.et facit genitiuum pluralem harum pāpinarum.

Sensus est in pariete meridiano qui dicitur dextrum lat⁹ ad differētiam aquilonaris lateris qđ erat sinistrum: erat ostiu3 per qđ ascensurus erat ad cenaculum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

cubitorũ. videtur falsum esse qꝛ tanta erat la
titudo templi. ergo ab oriente non erat murꝰ
Sed in regum est determinatio vbi dr. Osti
um duplex erat ꝛ se inuicem tenens aperieba
tur. Erat quippe latitudo muri decẽ cubitoꝝ
altrinsecꝰ: ꝛ apertura in qua erant fores simi-
liter decẽ et ita in muro orientali altrinsecus
supererãt quinqꝫ cubiti. In apertura ꝓo erãt
quattuor fores: due extrinsecus ꝛ due intrin-
secus: quarũ vnaqueqꝫ habebat latitudinez
quinqꝫ cubitorũ. Et erant sic artificiose com
posite vt clause q̃si continuũ parietẽ facerent
intus ꝛ extra. Aperte sibi in medio spissitudi
nis muri obuiabant: ꝛ totam eius latitudinẽ
tegebant. Et sic artificiose sibi adherebãt: vt
quando claudebant̃ exteriores: claudebãtur
ꝛ simul interiores. Nullus enĩ in templo no
cte remanebat qui clauderet eas interiꝰ. Cũ-
qꝫ aperiebantur exteriores: aperiebant̃ etiaz
simul interiores. ꝓpterea dictum est. Ostium
duplex erat ꝛ seinuicem tenens aperiebatur.
Porro in pariete oraculi fecit duo ostiola de
lignis oliuarũ: et postes angulorum quinqꝫ
vt ĩ quinto angulo medio cardines affixi sta
rẽt circa quos ostio-
la mouebãtur ꝛ erãt
ĩ ostiolis anaglipha
cherubin et palme.
Quidam tamen di-
cunt: postes angulo
rum quinqꝫ subau-
di cubitorum erant.
In oraculo aũt erat
arca ꝛ ꝓpiciatorium
ꝛ cherubin q̃ fecerat
moyses ĩ deserto.

Nota duplicem esse
opinionem de ostijs
illis. Dicũt enim qui-
dam in vtraqꝫ parte ĩ
troitus: qui erat decẽ
cubitorum: ostiũ vnũ
fuisse: quorũ vtrunqꝫ
habebat sibi coniun-
ctum ostium: vt vide-
mus ĩ fenestris q̇busdam: ꝛ tam ipm q̃ an-
nexũ sibi erat quinqꝫ
cubitoꝝ. ꝛ ita ex vtraqꝫ parte erant quasi val-
ue: quarum vtraqꝫ decem cubitos habebat:
vt eis apertis altrinsecus cooperirẽt latitudi
nem: vł potiꝰ spissitudinẽ muri. Et quasi cõ-
tinuus paries muri apparebat. Quãdo vero
claudebantur: replicabãtur illa duo altrinse-
cus annexa. Alia opinio est vt altrinsecus in
angulis ipius muri fuerint duo ostia ita ꝙ q̇
libet quattuor angulorum suuz haberet ostiũ
vnũquodqꝫ hoc cubituz: ꝛ dum claudebãtur
duo exteriora: arte quadã claudebant̃ interio
ra. Utriqꝫ istorũ potest applicari littera. Pla-
nius tamen sequenti.

De duobus cherubin. Ca. XI.

f **Ecit autez salo**
mon duos cherubin d̓ lignis oli
uarum decem cubitoruz altitudi-
nis: stantes suꝑ pauimentũ in lateribus arce
et habentes pedes obliquatos: quasi ad de-
ambulandum eleuatos opertos auro puris-
simo: habentes alas aureas: singulas quiqꝫ
cubitorũ: quarũ due extendebantur super ar-
cam: et obuiam sibi venientes iungebantur
super eam: tegentes sanctuariuz infra se posi-
tum. Alas autẽ duas extendebãt altrinsecus
ad parietes: ita vt ala vniꝰ tangeret parietem
ꝛ ala alteriꝰ parietẽ alterũ. Porro extra parie
tem in sãcta posuit mensã ad aquilonẽ. ꝛ can
delabrũ ad austrũ. Inter que mediũ erat alta
re aureum qđ fecerat moyses in deserto. Sꝫ
preter illud candelabrum posuit alia candela
bra aurea eiusdez scematis: sed maioris quã-
titatis. v. hic. et. v. inde. Similiter cum men-
sa quã fecerat moyses: posuit alias decẽ men
sas eiusdem scematis: sed maioris quãtitatꝭ.
quinqꝫ hinc ꝛ quinqꝫ inde. Inter hec aũt po-
suit altare thimiamatis: ꝛ vestiuit illud cedro
qđ etiaz dicitur altare oraculi. id est corã ora-
culo. Per hoc intelligitur fuisse aliud altare
q̃ꝫ qđ edificauit moyses. Illud enĩ erat d̓ lig-
nis sethim circũtectum ex omni parte auro.
Illud autẽ vestitum erat cedro. Proinde itel
ligitur hoc altare fuisse de lapidibꝫ quos fer-
rum nõ tetigit. ꝛ erat opertum per circũitũ ta
bulis cedrinis. Sed ꝛ ille opte erant ex omĩ
parte laminis aureis: cuiꝰ quantitatẽ nõ me-
mini me legisse. Illđ vero modicũ altare qđ
fecit moyses ĩ deserto forte repositũ erat in sã
ctasanctorũ nõ ad vsus quotidianos thimia
matis. sꝫ ad aliquos vsus singulares: quãdo
semel in anno ingrediebat̃ sacerdos cum san
guine. Hoc autez inde potest perpendi: quia
dicit apostolus: in sãctasanctorũ fuisse aureũ
thuribulum: et hic erat ornatus templi in in-
terioribus.

De porticu. Caplm. XII.

i **N facie vero tẽ**
pli erat porticus q̇ in euãgelio di-
citur vestibulũ templi: habens co
lũnas ereas in longitudine sui dispositas: in
medio quarũ erant due mirabiliores ceteris
posite ante fores templi: habentes in medio
sui spaciũ decem cubitorum ꝭm latitudinem

porte templi. Quarū talis erat compositio. Stilus vel stipes colūne.xviij. habebat cubitos altitudinis nō plane sȝ valliculatꝰ: habēs ī circūitu cannales cauationes q̄tuor digitorū et erat

xxxv. cubitorū altitudinis vt legiť in paralippomenon.

fusilis ⁊ linea duodecim cubitorū ambiebat illum. Si quis vellet rotunditatem tangere Vel forte in medio colūne: linea fusili opere circūducta erat. Epistilium ꝟo colūne super qđ locandū erat capitellum: latiꝰ erat stipite ⁊ rotundū opere reticulato celatum Capitellum autē superpositum epistilio fusile erat: et q̄nq; cubitorū altitudinis et in suprema parte erat liliatū. Latera vero ipius ex omni pte in modū rhetis ⁊ catenarū erant ꝯtexta adeo artificiose vt rhetia ⁊ cathene magis viderētur apposita q̄ȝ insculpta: vel quia solida non erant perforata vndiq; fusa sunt: vt connexiones rhetis formā exprimerēt. Septena versuum retiacula erant in capitello vno. id ē septem ordines habentes eandē celaturā: totū circūitū capitelli p girū occupantes: vel ab inferiori parte capitelli vsq; ad supremaȝ erant isti septē ordines dispositi ascendendo. Sup capitellū ꝟo erat quasi funiculus sup quē positum erat retiaculū tegens eius sūmitateȝ. et descendens aliquātulū circa latera capitelli ī circūitu. In cuius extremitate dependebant in duobꝫ ordinibꝫ. cc. malogranata. In epistilio quoq; columne sup qđ sedebat capitelluȝ dependebāt malogranata. Legitur enī ꝙ capitella erant sup summitatē malogranatorū Eiusdem cōpositionis erat columna altera. De compositiōe ꝟo basium nō legi. Hedue columne ꝓprijs nominibꝫ vocabāť. Tum ꝓpter sui magnificentiā. tum ꝓpter futurorum multam ꝑfigurationē. Dextera dicebať Jachim. id est firmitas Josephus vocat eā thalamū iachim. Sinistra dicta ē booz vel boz qđ sonat robur vel in robore. De reliquis columnis vestibuli ⁊ modicis agit historia dicens. Capitella aūt que erāt super capita columnarū: quasi opere lilij fabricata erāt ī porticu quattuor cubitorū. ⁊ rursus alia capitella in summitate columnarū desup iuxta mensuram columne cōtra retiacula. Porro de cōpositione colūnarū tacet. Capitella vero earum minora dicit vno cubito prioribꝰ capitellis. De scemate eoꝝ tm̄ dicit ꝙ erant liliata. ⁊ habebant retiacula superposita. Qđ aūt sequiť malorūgranatorū. cc. ordines erant in circūitu capitelli secūdi: ambiguū ē vtrū hoc dictum sit de capitellis minoribꝫ: an recapitulando dictum sit de capitellis prioribꝰ. Has colūnas fudit hyram tyrius plenus sapiētia ad faciendū omne opus ex ere: filius mulierȝ vidue de tribu neptalim patre ꝟo tyrio. Sȝ et omnia vtensilia templi erea et quicq̄d ī eo de ere factū est: fudit hyram in cāpestri regione iordanis in terra argillosa: et inter sochot ⁊ sarchan. Nec te moueat ꝙ aliquādo de ere: aliq̄ñ de auricalco dicunť facta: quia ideȝ est cuiꝰ splēdor ⁊ pulchritudo similis erat auro vt dicit iosephus. In hoc vestibulū ascendebať ab atrio sacerdotum. xij. gradibꝫ ꝓm iosephū. Quidā tñ dicūt. vij. ꝓm visionē ezechielis. dicunt enī in multis ꝯcordare cōpositionem templi materialis cū cōpositiōe templi spūalis qđ vidit ezechiel.

De cubiculis ⁊ cenaculis hebdomadariorum. Caplm. XIII.

Edificauit autē

salomon ī circūitu templi post vestibulū. xxx. paruulas domꝰ q̄ sui copulatione totū templi spaciuȝ intrinsecus ambiebant. Harū singule habebant quinq; cubitos latitudinis. ⁊ tantūdē longitudinis ⁊. xv. in altitudine. Ingressusq; earuȝ ita fecit ad inuicē: vt ex alia ingredereť ad aliā aliquo spacio īterposito. Et supra eas edificate erāt alie equales eis ⁊ mensuris et numero: ita vt latera templi tria per circūitū tegerentur domūculis vsq; ad primū tabulatū exteriꝰ. Reliqua ꝟo pars templi superior circūedificata nō erat: sed libere videri poterat. Nō fuerūt he domūcule pastoforia vł exedre vt quidaȝ putant: de q̄bꝫ postea dicemus sȝ fuerūt cubilia ⁊ cenacula hebdomadarioꝝ ⁊ gazophilacia vasoꝝ ⁊ vestiū tēpli.

Si enī exterior longitudo templi fuit tm̄. xl. cubitorum et latitudo. xxx. tunc ambitus triū murorum habuit tm̄. cxl. cubitos ad quē ambiendū sufficerent domuncule. xxviij. qr quinquies. xxviij. faciunt. cxl. Credendū est

autē ꝙ p̄dicta q̄ntitas templi fuit īter muros intrinsecꝰ. ⁊ murꝰ habuit decē cubitos latitudinis. Ergo longitudo exterior fuit. lxx. cubitorū hinc ⁊ inde. latitudo occidētalis. xl. q̄ fa

cliūt.clxxx. Ad q̄s implēdos necessarie essent xxxvj. domūcule si continue essent.

De atrio sacerdotū. Ca. XIIII.

Et edificauit a-

triū interiꝰ tribꝫ ordinibꝫ lapidum politoꝝ et vno ordine lignoꝝ ce-drí. Porro plura fuerūt atria circa tēplū vt ī psalmo legit. Qui statis ī do. dñi in. a. do. dei nr̄i. De interiori tm̄ atrio mētio fit in regū. ꝺ eodē ⁊ de scd̄a tractat iosephus. Sꝫ ꝑter hec duo etiaꝫ fuerunt alia duo. Igit atriū interiꝰ erat platea grandis ex omni parte circa tem-plum diffusa: ꝑ quadrū que ꝑ foribꝰ tēpli ad oriente plurimū extendebat: quia ibi erat al-tare ereum: et luteres. ⁊ ibi ministrabant leui te ⁊ sacerdotes corā dño. Circa vtrūqꝫ ꝟo la tus templi nō adeo diffusa erat. Ab occidēte ꝟo strictior: cuiꝰ pauimentū vario marmore stratū erat: ⁊ diuersis imaginibꝫ venustatum Hoc atriū cingebat murus breuis in altitu-dine tm̄ triū cubitoꝝ. ⁊ erat vnus cubitus la pidum vniꝰ coloris. secūdus lapidū alterius coloris: ⁊ tertiꝰ tertij coloris. Intus aūt erat vestitꝰ cedro: ⁊ positꝰ erat murꝰ ꝑ girū in extre mitate huiꝰ atrij: vt ceteros a ministris ab in-gressu atrij ꝓhiberet. Ad hūc se appodiabāt psallētes: ⁊ ꝯuersi ad populum sup hūc incli nati loquebant. In eodē muro stabant colū-ne equis interuallis disposite: populuꝫ extra stantē ad legem sanctimonie ꝑmonētes alie lr̄is hebreis. alie grecis. alie latinis. et ne ī lo cū sanctū transirent ꝓhibentes. Hic ambitꝰ muri ꝓprio nomine vocabat gion. latine ꝟo cācellꝰ. Unū solū habebat introitum ab ori-ente cōtra portaꝫ templi: habens aperturam xxv. cubitorū sine foribꝫ: vsqꝫ ad hunc introi-tum ascendebant viri ⁊ mulieres deferentes oblationes suas ad ministros sibi occurren-tes. Nec licebat eis nisi in quibusdaꝫ casibꝰ vlteriꝰ trāsire: ⁊ ascen debāt ad ipm ꝑ. xiiij gradꝰ. Hoc atriū di-cebatur atrium inte-riꝰ vel atriū sacerdo-tum: qđ etiaꝫ illi qui erant aaronite. sed propter maculā aliquam offerre non poterant. nō intrabant: lꝫ de par-tibus sacrificioꝝ alerent.

Forte quando fiebat iudiciū zelotypie: vel qn̄ nazareꝰ adimple-bat tempus voti.

De atrio mundoꝝ. Ca. XV.

Post illud atriū

et infra ipm in decliui latere mon-tis positū erat scd̄m atriū: qđ dice bat sanctū: qđ iosephus vocat aulam vel ba silicā grandē. Erat auteꝫ diffusū ꝑ circūitum circa atriū interius: longe tamē maius eo: et pauimētatuꝫ vario marmore. Erat q̄ꝫ circū-septū muro in altitudine. xxv. cubitoꝝ interi-us: exteriꝰ ꝟo altitudinis. xl. cubitorū ꝺm de cliuitatē collis. Et lꝫ sic altus esset: nō ascēde bat tamē vsqꝫ ad fabricam templi: nec ipsius aspectuꝫ ꝓhibebat. Erat autē murus iste ad occidentē simplex ⁊ nullam habens portam In vtroqꝫ vero latere et in fronte orietali ha bebat porticꝰ circūiacentes instar claustri mo nachorum: in quibꝫ erant columne singuloꝝ lapidū diuersi coloris cum basibꝫ argenteis Camere ꝟo porticuum et laquearia cedrina erant. Latitudo ꝟo porticꝰ. xxx. cubitoꝝ. In latere meridiano erāt q̄ttuor porte duplices valuas habētes: q̄ laminis aureis ⁊ argēteis miro oꝑe decorate erant. Eiusdem numeri ⁊ eiusdem scematis erāt porte in latere septen-trionali. In his sedebāt ianitores vt arcerēt īmūdos ab introitu huiꝰ atrij. Porro ī orien tali frōte erat porta q̄ speciosa dicebatur: ha-bens valuas ꝺ ere chorinthio factas. In an gulis huiꝰ frontis erāt due porte modice: per quas ascendebant mulieres ad offerendum. Uel forte ministri descendebant in occursuꝫ earū: ibi ad suscipiendas earum oblationes. Per has portas quas diximus ascēdebant vndequaqꝫ viri mundi in atriū scd̄m: vt ora-rent sub diuo tꝑe serenitatis: sub porticibus tꝑe tēpestatis. In platea huiꝰ atrij orientalis vendebant animalia et volucres ad offeren-dū. ⁊ mense numulariorū stabāt ibi: q̄s euer-tit dñs. In porticibꝫ aūt circa portas stabāt gazophilacia diuersi generis ad recipiēdas oblationes ingredientiū. In porticibꝫ laterū erāt pastoforia. i. loca seꝑata ad comedendū in quibꝫ sacrificātes de ꝑtibꝫ sacrificioꝝ que eos ꝯtingebāt vescebāt coraꝫ dño. Quidam tamē volūt ꝙ ibi tm̄ a foris venientes a fini-bus israel comedebant. ⁊ ob hoc dici pasto-foria. In eisdē porticibꝫ erāt kathedre ⁊ sine-dre ⁊ exedre. i. tria genera sediliū: vt ait Isido rus. In cathedris sedebant doctores in gim nasio. In sinedris sedebant auditores in ꝯsi-storio. Et dicebāt sinedre. q. ꝯsessus. In exe-

96

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

dris autē sedebant assessores cum iudice quā do secretiꝰ aliquid tractabāt. q. in locutorio. Et dicebanť exedre. q. assessus: licȝ exedra sepius ponatur ꝓ thalamo. Hoc atriū scđm sepe in euangelio dicitť tēplū: vbi dicitť ꝙ oues et animalia vendebanť in tēplo: ⁊ ꝙ iesus docebat ī templo: ⁊ ꝙ filiȷ̄ israel orabāt in tēplo ⁊c̄. in hunc modū.

De atrio mulierū. Ca. XVI.

p

Orro sub hoc atrio erat atriuȝ tertiū similiter ī decliui latere montis positū: eiusdeȝ cōpositionis cū secūdo ⁊ si nō tante venustatis: nec tam ꝓciosi ornatus. In hoc orabant mulieres munde tm̄.

De atrio imundoꝝ. Ca. XVII.

i

Nfra illud atrium erat ⁊ quartū: in quo orabāt viri imūdi et mulieres. ⁊ gētiles. cuius murus exterior in radice collis positꝰ erat ⁊ ascendebāt. cccc. cubitis vsqȝ ad verticem tm̄ collis: in quo situm erat templum: et ita muri atriorum in nullo prohibebant aspectum templi: nec eorū qui ministrabāt ī atrio interiori.

De altari ⁊ mari eneo. Ca. XVIII.

p

Orro ī atrio īteriori erat altare ereū: factuȝ ex lapidibꝰ impolitis circūtectuȝ ex ea ꝑte ere: lōge maioris q̄ntitatis q̄ȝ illud portatile qđ factū fuit in deserto. xx. cubitoꝝ longitudinis ⁊ totidē altitudinis. ⁊ erat sub eo fouea grandis: in quā ꝑ foramen in medio altaris positū cineres defluebant: ⁊ sanguis q̄ ad crepidinē altaris fundebať influebat in eam. Quandoqȝ ꝟo mundabať fouea ꝑ fenestram q̄ erat ad orientē. Altare ꝟo qđ fecerat moyses ꝓpter reuerentiaȝ sui in aliqua parte atriȷ̄ reseruatū est. Qđ quidaȝ tradūt ibi ꝑmāsisse vsqȝ ad euersionē tēpli factaȝ per romanos. Immo etiā postea cū gētiles habitauerūt in hierusalē fecerūt ex eo horologiū sibi. De loco ꝟo huiꝰ altaris: ⁊ quō imolantes ad latus eius imolarent corā domīo supra satis dictū est. Porro in eodem atrio posuit salomon mare eneū fusile: quod nos lauatoriū dicere possumus: vt ī eo sacerdotes ministraturi abluerent pedes ⁊ manus. Quod iosephus vocat cantarū ingentem in scemate emisperiȷ̄ factum cuiꝰ. latitudo decē cubitorum erat ꝑ diametruȝ a labio vsqȝ ad labium. Altitudo ꝟo erat quinqȝ cubitoruȝ a labio scȝ vsqȝ ad fundū. spissitudo vero erat. iiȷ̄. digitorū. In superiori parte adeo latuȝ erat ꝙ resticula. xxx. cubitoꝝ cingebat illud ꝑ circuitum. sed paulatim in descensu angustiꝰ fiebat adeo vt circa fundū resticula decē cubitorum ambiret illud. Supremuȝ eiꝰ labiū repansū erat ad modū liliȷ̄. In lateribꝰ aūt eius extrinsecus duo ordines erant sculpturaꝝ historiatarū. id est historias aliquas habētiū. Capiebat autem duo milia batos. id est tria milia metretas. Batꝰ enī capit metretā ⁊ dimidiū. Et est batus mensura trium modiorū eiusdē capacitatis cuius et ephi. Sed ⁊ batus ē mēsura liquidoruȝ: ephi vero aridorum. Porro basis super quam stabat habebat. xiȷ̄. boues eneos et fusiles: e quibꝰ tres respiciebant ad aquilonem. tres ad occidentem. tres ad meridiem. tres ad orientem: quoruȝ anteriora tm̄ prominebāt sub mari: posteriora vero intus latitabant.

Id est linea diametraliter a labio ad oppositū labium protēsa. x cubitos habebat.

De luteribus. Ca. XIX.

f

Ecit quoqȝ salomon deceȝ luteres eneos ⁊ fusiles altitudinis q̄ttuor cubitorū. Erat autem in summitate luteris os recuruatū interius: et adeo angustū: vt vnius cubiti esset eius latitudo. Fundus vero eiusdē erat latitudinis cubiti et dimidiȷ̄: iuxta quātitatem basis sup̄ quā sedebāt. Quadraginta batos capiebat luter vnus. In eis abluebāť itestina et pedes holocaustorū et erāt oēs eiusdem facture sicut ⁊ bases q̄bus insidebāt. Erat aūt basis ī inferiori ꝑte ī lōgitudine ⁊ latitudine habēs q̄ttuor cubitos ꝑ quadrū. in altitudine ꝟo triū cubitoꝝ. Et ascēdēdo paulatim angustata vsqȝ ad cubitū ⁊ dimidiū iuxta q̄ntitatē fūdi ipiꝰ luteris.

Cubitus tripliciter dicitur. Vel ipa flexura brachiȷ̄: vel mensura ab inde vsqȝ ad extremitatem digitorum. Vel ab vna manu vsqȝ ad aliam expansis manibꝰ. Dictꝰ ē aūt cubitus qꝛ cibos sumendo in ipo cubamꝰ.

Eratqꝫ cõposita ex q̃ttuoꝛ tabulis quibꝰ q̃n-
ta erat superposita quadrata. et ex omni par-
te aliquãtulũ excedens summitates aliarum
habens in medio sui eminentẽ concauitatez
rotundã: in qua sedebat luter. Ipm opus ba
sis interrasile erat: et in iuncturis tabularum
ꝑ quattuoꝛ angulos erant sculpture eminen-
tes ad modũ colũnaꝝ: quas quidam dicunt
vocari media intercolũnia quadrata. tamen
quidam legunt ibi media intercolumna qua
drata: vocantes columnã mediam tabulam
inter quattuoꝛ tabulas superpositaz. Latera
ꝓo basis a media parte supꝛa insculptas ha-
bebant coꝛonulas et plectas: et in medio ea-
rum leones ꝛ boues
et cherubin. et super
colla leonũ ꝛ boum
et subter erãt loꝛa ex
ere pendentia quibꝰ
ligati videbant. In
summitate vero q̃t-
tuoꝛ columnarũ an-
gulariũ erant hume
ri expansi in similitudine manus humane et
pedis aquilini: suꝑ quos tabula ferens lute-
rem ita erat coaptata: vt naturaliter inserta vi
deretur. Et habebant ille columne pꝛopꝛias
celaturas. homines. arboꝛes. ꝛ aues. Poꝛro
altera media pars basis q̃ erat circa terrã: ha
bebat per girũ rotas eminẽtes cubiti ꝛ dimi-
dij: ꝛ que in rota fieri solent axes ꝛ radios cã-
tos et modiolos: omnia fusilia. Et circa eas
posite erãt varie celature. Et hec oĩa adeo
fabꝛicata erant: vt non celata sed q̃si apposita
per circũitũ videretur: ꝛ basis quasi rotis cir
cũstantibꝰ vehi videbat. Una erat fusura et
mensura ꝛ sculptura decẽ basiũ ꝛ luteruz. De
sculptura tamẽ luterũ nihil memini me legis-
se. Hoꝛuz quinqꝫ in atrio templi steterunt ad
dexteram ꝛ q̇nqꝫ ad sinistram ad hunc vsum
Nathinnei ꝓus lauabãt membꝛa hostiaꝝ in
piscina ꝓbatica. ꝛ lota tradebant sacerdotibꝰ
ꝗ ne q̇d interim eis soꝛdis adhesisset: luteribꝰ
ea imergebãt: vt resincerata supponerẽt alta
ri. Poꝛro lauatoꝛia hec ĩ hũc modum posita
erãt: vt ingrediẽtibꝰ atrium sacerdotale. ꝓmo
occurrebat ad meridiẽ mare eneũ ad abluen-
das manus. postea ꝓgrediẽtibꝰ occurrebant
decẽ luteres ad intinguenda mẽbꝛa hostiarũ:
rursũqꝫ ꝓgredientibꝰ occurrebat altare eneũ
similiter ad meridiẽ positisqꝫ hostijs suꝑ alta-
re redibãt sacerdotes offerẽtes ad mare eneũ
ꝛ abluebãt ibi pedes ꝛ manus: vt sic loti ɔsũ
marẽt sacrificia. id est intrarẽt tẽplũ cum pꝛu-
nis ꝛ thimiamate ad adolendũ illud suꝑ alta
re in odoꝛem dño.

Coronula põt vocari
q̃ fit de aliq̃ solido vt
de auro.
Plecta ꝓo coꝛona fa-
cta de iuncis floꝛibus
vel arboꝛibꝰ: vt fit de
lauro ꝛ mirto.

De vasis altaris. Ca. XX.

Vtẽsilia vero al-
taris enei fecit hyraz ex ere lebetes
ad suscipiẽdos cineres ꝛ pꝛunas al
taris: ollas q̃ꝫ ꝛ caldaria ad coquendas car-
nes ꝛ hamulas. i. fuscinulas ad extrahendas
carnes vel disponendas: ꝛ arpagiones. i. fur
cas ad cõponẽdũ ignẽ ꝛ mẽbꝛa hostiaꝝ desu
per disponẽda. ꝛ scutras vasa scꝫ eq̃lis ampli
tudinis in oꝛe ꝛ fundo ad calefaciendũ. Iose
phus addit et trullas: foꝛte ad cõgregandos
cineres vel eruendos: vel ad vertendũ paui-
mentũ. Poꝛro vtensilia templi aurea erãt vel
argẽtea. Utẽsilia ꝓo candelabꝛoꝝ aurea erãt
de quibꝰ in exodo legit. Numeruz ꝓo vtensi-
lium q̃ fecit salomon tpe ꝓcedente ponit iose
phus: mẽsas scꝫ suꝑ quas iacebant fiale ꝛ pa
tere. ꝛ moꝛtariola. ꝛ patene ad offerendam si-
milã. ꝛ crateres in q̇bus simila cũ oleo misce
bant: ꝛ assarones in q̇bus libamina mẽsura-
bant. Thuribula q̃ꝫ cũ quibꝰ ferebat thimia
ma: ꝛ alia thuribula in q̇bus ferebat ignis a
maioꝛi altari ad minꝰ. Hec oĩa obtulit salo-
mon aurea ꝛ alia similiter argẽtea: sꝫ ĩ duplũ
Quoꝛuz numerũ ꝭm iosephũ ponere timui:
ne incredibile videret: pꝛesertim cum vitium
scriptoꝝ circa numeros plurimũ inueniat.

De dedicatiõe templi. Ca. XXI.

Anno igitur quar-
to reg
ni salomõis secũdo mẽse fundata
est domus dñi. ꝛ in anno. xj. mẽse
ebul. i. octobꝛi. ɔsũmata ẽ in oĩ opere suo: et ĩ
vniuersis vtensilibꝰ q̃ in iminenti erant neces
saria. Post dedicatiõem eni plura fuerũt fa-
bꝛicata ꝛ suꝑaddita. Et edificauit eam septez
annis et septẽ mẽsibꝰ. Et conuocauit salomõ
in anno. xj. maioꝛes natu israel: et pꝛincipes
tribuum et duces familiarũ ad dedicationez
templi: et ad offerẽdam arcam in illud. Et cõ
uenerũt omnes mense. vij. id est. vij. lunatiõe
q̃ intrauerat octobꝛem. Et erat dies solennis
decimꝰ scꝫ dies q̃ fiebat expiatio. Potest tñ
dici templũ ĩ septembꝛi dedicatũ: qꝛ totꝰ fere
solennis ẽ rege accelerante: et post dedicati-

onē fecisse aliqua vtensilia: que deerant mēse octauo. ⁊ sic vtrūq; verū est. q2 mense octauo ꝑfecta ē dom⁹ in omni ope et vtensilib;. et tn̄ mense. vij. dedicata est. Et tulerūt sacerdotes et leuite de ciuitate dauid arcā dn̄i: et omnia vasa ei⁹: ⁊ vox iubilantiū vt ait ioseph⁹ a longe remotis audiebatur. Rex ꝟo et vniuersa multitudo gradiebātur: alias gratulabātur ante arcam. et imolabant hostias absq; estimatione ⁊ numero: ⁊ aromatū fumus a longe positis sentiebat̄. Et intulerūt sacerdotes arcam dn̄i in locū suum ⁊ in oraculū subter alas cherubin. quib; q̄si q̄daz ciburneo tegebatur. Capita quidez vectium sup̱ humeros portantiū a populo retro posito videbantur donec arca reposita retracti sūt a visibus hominū in sempiternū. Arca ꝟo tecta erat ne videretur. In arca autē nihil aliud erat nisi due tabule testamēti lapidee. Supplendū ē autez ⁊ vrna aurea plena māna: ⁊ ꝟga aaron. Hec eni testat̄ apl's fuisse in ea. Factū ē autē cum exissent sacerdotes d̄ oraculo: ⁊ dicerēt. Confitemini dn̄o quoniā bonus: qm̄ in seculū mis̄cdia ei⁹. nebula īpleuit domū dn̄i nō metuēda. s3 tēꝑata et fulgēs. et obūbrauit facies sacerdotuz: ita vt se inuicez videre non possent nec ministrare. Et ait salomon. Dixit dn̄s vt habitaret in nebula. Nusq; legit̄ dn̄s h̄ dixisse. Sed q2 ī monte syna apparuit in nebula: ⁊ p̄cessit isrl' in nube. ⁊ ante moysen positū in cauerna petre trāsiuit in nebula. ideo salomon posuit dictum ꝓ ope Et est sensus. Dixit dn̄s. id ē ope monstrauit. Subijt aūt oēs quedaz opinio fantastica. dn̄m localiter descendisse in tēplū quā amouit salomon dicēs. Nouim⁹ dn̄e q2 fabricasti tibi domū ꝑpetuā celum ⁊ terraz simul et mare. Et flexo vtroq; genu in terrā coram om̄i eccl'ia vtrāq; manū leuauit ad dn̄m supplicans ꝓ peccatis. vel gr̄as agens de ꝓmissione dn̄i impleta: q̇ ꝓmiserat dauid domū sibi edificādā ꝑ manū filij ei⁹. Orauit q̄z vt q̇cunq; iude⁹ vel gentilis ascēderet ad hāc domū supplicans ꝓ peccatis vel clamās ad dn̄m ꝓ aliqua tribulatiōe: exaudiret̄ a dn̄o ī his q̄ iuste postularet. Et surgēs ab oratione stans bn̄dixit vniuerso populo. ⁊ dedicatū ē tēplū cū vtensilib; suis die illa. Et deinceps in eadem die quartuz fiebat festū sc3 festū dedicationis. In eadē eni die erant tria alia festa. festū sc3 ꝓpiciationis. afflictiōis. ⁊ expiationis. Nec te moueat q̄ dixim⁹ euz flexisse genua sup̱ terrā: cuz in paralippomenon dicat̄ q̄ fecerit salomon basim eneam q̄ttuor cubitis altā quā posuit in medio basilice: ⁊ stans sup̱ eā benedixit populo. Potuit eni vtrūq; fecisse. Vel si ꝓ eodem accipit̄: intelligenduz est eū flexisse genua sup̱ terrā. id est sup̱ locū ī quo stabat. Et imolauit salomō hostias pacificas. xxij. milia boum: et ouium. cxx. milia. Et q2 altare eneū ad suscipienda holocausta et adipes pacificorū minus erat sāctificauit rex mediū atrij interioris: vt sup̱ illud cremarētur q̄ sup̱ altare cremari non poterant. Fecit ergo salomon festiuitatem dedcationis ⁊ omnis israel cū eo. xiiij. dieb;. Qd̄ sic intelligendū est. Quinq; dieb; continuis celebrata ē dedicatio. In sexto ꝟo die q̄ fuit q̇ntadecima mensis occurrit scenophegia q̄ interposita est septem dieb;. Qua terminata iterū celebrata est dedicatio per duos dies q̇ intermissi fuerant. ⁊ in die octauo. id est post duos septenarios dimisit rex populuz. Vel dedicatio cōtinuis septē dieb; facta ē. ⁊ post xvij. die inchoata est scenophegia ⁊ terminata in vicesimatertia. ⁊ in octaua scenophegie post collectā dimisit populum. Et apparuit dn̄s sc'do salomoni ꝑ somniū dicens. Exaudiui orationē tuam: sanctificaui domū hanc: ⁊ erunt oculi mei cūctis dieb; sup̱ eam et sup̱ te et sup̱ populuz israel: si custodieritis mandata q̄ ꝓposui vobis. Alioquin auferam vos de terra quā dedi vobis: ⁊ templū h̄ ꝓijciam a cōspectu meo: ⁊ erunt erumne vestre fabule narrantium.

Dn̄ dauid ītroduxit arcā: cātauerūt alium psalmū. Confitemini domino et iuocate nomen eius.

Legitur in paralipꝑomenon ignis de celo descēdisse: et deuorasse oblata.

De domo saltus. Ca. XXII.

f Actum est autē

post fabricā templi cepit salomon cōstruere edificiū domorū regaliū qd̄. xiij. annis vix impleuit. Non enim circa eas adeo feruens erat studiū populi sicut circa templū. sed nec ad eas opulentia fuerat ei preparata a patre. Fecit aūt tres domos. domū sibi. ⁊ domuz vxori sue filie pharaonis. ⁊ domū saltus. De domo regis hoc solū dici

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

tur in regũ. Domũ suam edificauit salomon
xiij. annis. et ad ꝑfectum vsqꝫ ꝑduxit: et pau-
lopost porticũ etiam solij in qua tribunal fe-
cit. Et vocauit porticũ ipã domũ ĩ qua erat
soliũ ⁊ tribunal. Soliũ aũt ẽ regis: tribunal
iudicis. Et erat in eadẽ domuncula in qua se
debat̃ ad iudicandũ. id est in qua cũ assessori
bus tractabat̃ de sentẽtia. De huiꝰ domꝰ cõ-
positione tacet liber regũ: forte qꝛ eadẽ erat:
q̃ ⁊ in domo saltus quã pleniꝰ describit. De
domo regine dicit̃ in regũ ꝙ eam tali ope fe-
cit quali ⁊ domũ regiã. Porro domus saltus
duplex erat: ⁊ ex duplici materia. Pars infe-
rior erat lapidea: ⁊ dicebat̃ nethota. id ẽ pig-
mentaria: in qua reponebant̃ aromata ⁊ pig
menta ad vsus templi ⁊ domꝰ regie vt ex be-
neficio terre ⁊ muri diu vigerẽt q̃si recentia.
Superior ꝑs domꝰ lignea erat de lignis li-
bani facta: vnde ⁊ dicta est domꝰ saltꝰ vel do-
mus libani: vel domꝰ saltus libani. Quidã
tñ putãt eã ob hoc sic vocatã: qꝛ circũquaqꝫ
cõsita erat ex arboribꝫ ⁊ viridarijs mire recre
ationis iuxta densitatẽ saltꝰ libani. In ea re-
ponebãt̃ arma: vt beneficio ligni rubiginem
nõ sentirẽt: nec solũ arma ad pugnandũ: sed ⁊
ad decorẽ ⁊ ad ostentationẽ regij fastus. Fe
cit eñi rex salomon. cc. scuta aurea: et. dc. sicli
erant in vnoquoqꝫ scuto. In paralipomenõ
addit̃ de totidẽ lanceis aureis. Fecit q̃ꝫ du-
centas peltas aureas: quaꝝ q̃dã rotũde erãt:
alie instar semicicli facte. His vtebant̃ custo-
des regis ante ostiũ domꝰ excubãtes. Etiã
quãdo rex egrediebat̃ p̃cedebant eũ equitan
tes ⁊ ferentes hmõi arma: iuuenes flaui: ⁊ vi
qꝫ in equoꝝ sessionẽ diffundẽtes cesariem: co
mis suis adijciẽtes auri tincturã: vt eorũ ca-
pita sole ꝑcussa radiarent. Hos sequebat̃ rex
vectus in curru: ⁊ ad locũ quendã soliꝰ erat
exire: q̃ ab hierosolimis abest duobꝫ funicu-
lis. ⁊ dicebat̃ ortus eden. id est deliciaꝝ. Por
ro ꝑs illa superior que dicebat̃ domus saltus:
habebat longitudinẽ centũ cubitoꝝ. ⁊ in lati
tudine. l. ⁊ in altitudine. xxx. cuiꝰ camera tota
vestiebat̃ tabulis cedrinis Sustentabat̃ ꝓ
tribꝫ ordinibꝫ colũnaꝝ. Unusquisqꝫ ordo ha-
bebat colũnas. xv. e regione se respiciẽtes: et
pari modo a se distantes: ⁊ ita inter muros ⁊
tres ordines columnaꝝ erãt q̃ttuor deambu
toria. Pro foribꝫ aũt domꝰ fecit porticũ colũ
narum. l. cubitoꝝ lõgitudinis. ⁊. xxx. latitudi
nis. De cõpositione inferioris ꝑtis domꝰ la-
pidee tacet liber regũ: forte qꝛ eiusdẽ cõposi-
tionis erat cuiꝰ ⁊ superior.

De basilica ⁊ domo regia. Ca. XXIII.

Regione stabat

e domꝰ regia grandi interiacẽte viri-
dario eiusdẽ longitudinis latitudi
nis ⁊ altitudinis: ⁊ siliter intercolũnata. Ue-
rũtamẽ simplex erat ⁊ vnius mãsionis murꝰ
cuius altitudo q̃ttuor habebat distinctiones
q̃ꝝ tres diuersis variabãtur coloribꝫ. quarta
ꝓ superior celaturis erat ornata. Erant ibi ar
bores sculpte diuersi generis. ramis. folijs. ⁊
pomis obumbrate: ita vt ꝓpter miraculũ sub
tilitatis agitari quodãmodo putarẽtur. In
medio totiꝰ amplitudinis erat domũcula: ha
bens latitudinẽ. xxx. cubitoꝝ: ⁊ ĩ ea erat soliũ
validis colũnis extensũ: in q̃ rex sedens iudi-
cia ꝓferebat. In posteriori fronte domus: la
quearia et parietes vestiti erãt auro: vbi fecit
rex thronũ de ebore grandẽ: ⁊ vestiuit eũ au-
ro. cuiꝰ ascẽsus facilis erat ꝑ sex gradus: et de
marmore porphirio factꝰ. xij. leunculi stabãt
sup sex gradus hinc ⁊ inde. Reclinatio thro-
ni posterior rotũda erat: sedẽs sup vitulũ re-
spicientẽ. ⁊ due manꝰ hinc ⁊ inde tenebãt eũ:
⁊ duo leones stabãt iuxta manus singulas.
Nõ fuit tale opus ĩ vniuersis regnis. Fecit
⁊ circa domũ reliq̃ habitacula ⁊ sedilia Ubi
post causas explicatas residebant: strata oĩa
ex marmore ⁊ tabulis cedrinis. Fecit q̃ꝫ do-
mũ regine in latere descendentẽ: marmore ce
dro auro ⁊ argento opulentissime decoratã.
Fecit ⁊ vtẽsilia vtriusqꝫ domus p̃clara. Nec
nõ ⁊ vasa q̃cunqꝫ sunt epulis opportuna om-
nia ex auro fecit. Perfecit itaqꝫ salomõ. xx. an
nis templũ: ⁊ domos regias cum omni sup-
pellectili sua: hiram rege thiri prebẽte sibi au
xiliũ in lignis ⁊ auro.

De oppidis datis Hyrã. Ca. XXIIII.

Unc dedit salo

t mon hyram. xx. oppida ĩ terra gali
lee: ĩ sorte neptalim maritima. Sꝫ
non placuerũt regi thyrio lꝫ a thyro nõ pro-
cul essent posite. ⁊ appellauit eã terrã cabul
qđ lingua phenicũ sonat displicere: ⁊ tũc pri-
mũ terra illa vocata est galilea gentium: nõ
ꝙ ibi gentes habitarẽt. sꝫ qꝛ sub ditione regi
gentilis erat. Refert iosephus menãdrũ phe
nicẽ historiographũ scꝑsisse ꝙ salomõ ⁊ hy-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

ram inutuo sibi scripserunt enigmata et figu
ras: q̄ q̇ nō solueret certā daret alteri pensio-
nem. Cumq̄ꝫ artaret̃ hyram in solutiōe cōsule
bat thyriū iuuenē abdemiū abdemonis filiū
qui oīa defacili explicabat.

De operibꝫ Salomonis. Ca. XXV.

Porro conuertit
animū salomon ad muros ciuita-
tis construendos q̄s miro robore
ampliauit. Uias q̄ꝫ regias q̄ ad hierosolimā
ducerēt nigro lapide strauit. In pluribus ve
ro locis ruinas ciuitatum reparauit. Sed et
nouas ciuitates ꝓ opportunitate locoruꝫ fun
dauit quasdam cōtra hyemis intemperiem.
quasdam aduersus cauma estiuum. quasdaꝫ
cōtra veris et autūni mutabilitatē. In termi
nis vero terre edificauit vrbes tabernaculo-
rū: imo vltra fines terre ꝓmissionis perplu-
rimas vrbes occupauerat: socero suo phara-
one rege egypti ei p̄bente auxiliū. Qui vt ait
iosephus vltimꝰ regum egypti dictus ē pha-
rao: qđ interp̄tatur regnans Qui cuꝫ ammi-
raretur oꝑa salomonis: precipue cōmenda-
bat domū saltꝰ ⁊ sacrificia et frequentiā leui-
tarū circa ea. Porro de filijs israel nulluꝫ fe-
cit salomon seruū. sed erant viri bellatores et
ministri eiꝰ: ex quibꝫ erāt suꝑ omnia opera sa
lomonis p̄positi. ccccccl. Chananeos autē de
monte libani vsq̄ꝫ ad ciuitatē amachi fecit si-
bi fuos tributarios. Classem q̄ꝫ fecit rex salo
mon in insula quadā egyptiaca rubri maris
q̄ dicit̃ asyongaber: ⁊ nauigabāt cū seruis sa-
lomonis viri nautici de tyro: que tunc insula
erat et deferebāt de ophir aurū multū: et cir-
cūeuntes indiā ⁊ siciliā. post elapsū trienniū
referebant salomoni aurū. cccc. et. xx. talento-
rū et argentū. et dentes elephantorū. et sime-
as et pauos. et gēmas ⁊ ligna thina multa ni
mis que erāt similia lignis sethim: ⁊ odorife
ra. de quibꝫ fecit rex salomon fulcra et sedilia
domus dñi ⁊ domꝰ regie: ⁊ cytharas et liras
cantoribꝫ. nā cynara ⁊ nabla ex electro cōsti-
tuit. Quasi nulliꝰ p̄cij erat argētū in diebꝫ eiꝰ
nam ⁊ sedilia ꝓ foribꝫ domoꝝ plurima in hie
rusalē argētea erant. Sed ⁊ ligna cedrina q̄si
sicomori ligna abundabant in ea.

De regina Saba. Ca. XXVI.

Ad horū incredi
bilē opinionē regina saba excitata
venit temptare euꝫ ī enigmatibꝫ. Et ingressa
est hierusalē cū comitatu multo ⁊ diuitijs in
estimabilibꝫ. Est autē saba quādoq̄ꝫ nomen
regionis. sed hic est ciuitas regalis ethiopie.
Huius nomis significatiōes apud hebreos
distinguunt̃ ꝑ apices lr̃aꝝ sin ⁊ samech. Ero-
dotꝰ dicit: post mineū q̇ menphym condidit:
fuisse reges egypti dictos pharaones: qđ so-
nat regnātes. Quibꝫ successit nichaula regi-
na egypti ⁊ ethiopie: quā putat iosephus ve
nisse ad salomonē. Que ingressa ad eum locu
ta ē vniuersa que habebat in corde suo. Nec
fuit s̃mo q̇ regē lateret. sꝫ docuit eaꝫ ī omnibꝫ
his q̄ ꝓposuerat. Et ammirās nō habebat vl-
tra spiritū dicēs famā regis minorē esse veri-
tate. Uerūtamē tria p̄ ceteris ammirabat̃: do
mū saltus: et supra templi fabricaꝫ: ordinem
quoq̄ꝫ ⁊ frequentiā ministrātiū in tēplo. Ter
tium vero ordinem ⁊ distinctionē seruientiū
regi in mensa. Nam ⁊ pincerne simili cultu ⁊
distincto ab alijs ornabant̃: similiter et panū
latores ⁊ dapiferi: vt in tāta multitudine mi-
nistrorū nullꝰ dubitaret quis cuius rei mini-
sterio fungeret̃. Dedit aūt regina regi mune-
ra. cxx. talenta auri. ⁊ gemmas p̄ciosas ⁊ aro
mata: quāta ⁊ qualia non fuerant visa in hie
rusalem. Dicit etiaꝫ iosephꝰ eam dedisse regi
radicē balsami: vnde
propagate sunt ī en-
gaddi vinee balsami
te. Cui etiā salomon
multa redonauit ni-

Quā postea Cleopa
tra abstulit pessima
regina egypti.

hilq̄ꝫ fuit qđ postulanti non preberet Que re
gina gratis suscipiens ad propria remeauit.
Tradunt q̇dam eaꝫ rescripsisse salomoni qđ
p̄sentialiter ei dicere timuit se vidisse scilicet
quoddā lignū in domo saltus in quo suspen
dendus erat quidā pro cuius morte regnum
iudeoꝝ periret. et certis indicijs illud regi in
dicauit. Quod timens salomon ī profundis-
simis terre visceribus occultauit illud. Pro
cuius v̄tute aqua mota sanauit egrotos qđ
tñ in libris suis negant se habere hebrei. Sꝫ
quō circa tempa christi in ꝓbatica piscina su-
perenatauerit incertuꝫ est. ⁊ credit̃ fuisse hoc
lignū crucis dominice.

De aduersarijs Salomonis ⁊ morte eiꝰ.
Caplm. XXVII.

Procedente ve
ro tp̃e amauit rex salomon mulie-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

res alienigenas ꝯtra legē: ⁊ posuit maculam in glīa sua: ⁊ scisma in genere suo. Fuerūtqʒ ei vxores regine. q. septingēte. Josephꝰ tñ dicit. lxx. ⁊ ꝯcubine. ccc. q̄ auerterūt coꝛ eiꝰ cum iam senex esset. ⁊ secutꝰ ē deos alienos ne delicias suas ꝯtristaret. Et edificauit ī excelsis circa hierusalē tria fana idoloꝛū. Unū astarthe dee sidonioꝝ q̄ iuno dr̄. Scōm chamos idolo moabitarum. Tertium moloch idolo amonitarū: cuiꝰ fanū statuit in monte oliueti e regione templi: qđ plurimuʒ deo displicuit Uñ ⁊ postea dictꝰ ē locꝰ ille locꝰ offensionis Uenit ergo ad eū ꝓpħa missus a deo nathan vel alius dicēs. Hec dicit dñs. Quia scidisti pactū meū scindā regnū tuū: ⁊ dabo illđ seruo tuo. non tñ totū sʒ tribū vnā: ꝑter tribū iuda dabo filio tuo. Propter dauid seruū meū ꝓpter quē etiam nō faciā hec in diebus tuis. Poꝛro cū vixisset salomō in sūma pace circa finē vite suscitauit ei dñs aduersarium adad idumeū de semīe regio: q̄ in tēpestate illa qñ deseuit ioab in idumeos puer fugit ī egyptū cui postea rex egypti dedit vxoꝛē soroꝛē vxoris sue: q̄ peperit ei filium ienebath. Cūqʒ audisset adad dauid ⁊ ioab moꝛtuos esse. ⁊ salomonē infamatū vel infatuatū: egressus đ egypto infestabat isrl̄. Suscitauitqʒ ei dñs aliū aduersariū zaron ꝑncipē latronū ī damasco. Jeroboā q̄ʒ filiꝰ nabath effrateus de sareda ꝑuiēs salomoni: leuauit ꝯ regē manū suam ħ modo. Salomon edificauit mello muros a radice voꝛaginis extollēs vt coeq̄ret eos ciuitati dauid: vidēsqʒ salomō ieroboā bone indolis ⁊ industriū: statuit ei ꝑfectū opis: ⁊ deinde ꝯstituit eum sup̱ vectigalia vniuerse domus ioseph. Quadam die dū egrederet̄ ieroboā de hierl'm: iuenit eū in via achias ꝓpħa sylonites opertꝰ pallio nouo: qđ scidit in. xij. ꝑtes: ⁊ ait ad ieroboā. Tolle tibi. x. scissuras. Hec eñi dic̄ dñs. Dabo tibi. x. tribꝰ ⁊ eris rex sup̱ isrl̄. filio aūt salomōis dabo vnā: vt remaneat lucerna dauid corā me ī hierl'm quā elegi vt eēt nomē meū ibi. Quo audito ieroboā intumescēs suadebat ꝑp̄lo vt recederet a salomone. Quāobrē salomon voluit eū īterficere Tūc ieroboā fugit in egyptū ad susac regem egypti vsqʒ ad moꝛtē salomōis. Reliq̄ ꝑo verboꝛū salomōis et oīa q̄ fecit: scp̄ta sūt ī libro verboꝝ: vel in libro dierum salomonis.

Nota q̄ de pluribus libris mentio fit in sacra scp̄tura q̄ non sup̱sūt: sicut liber belloꝛū dñi: de q̄ in numeri: similiter foꝛte liber verboꝛū de q̄ hic et sepiꝰ agit nō sup̱est. Quidā tñ volūt signari paralippomenon q̄ dr̄ residuoꝝ: q2 qđ minꝰ ī veteris testamenti libris dictū ē ibi suppletur.

Hūc librū q̄daʒ estimāt eē paralippomenō. sʒ q2 nec ī eo scripta sūt reliq̄ oꝑa salomonis veriꝰ putādū ē hūc librū nō superesse. Doꝛmiuitqʒ salomō cū patribꝰ suis ⁊ sepultꝰ ē ī ciuitate dauid cum regnasset ī hierl'm sup̱ oēm isrl̄. xl. ānis. Querit̄ aūt q̄ ratiōe dicat̄ salomon senex fuisse cū modicū vltra. l. annos vixisse legat̄. Roboam eñi moꝛtuo p̄re. xl. et vnꝰ āni erat: quē salomō cū. xj. annoꝝ eēt genuisse ꝑhibet̄. Pleniꝰ ḡ sup̱ hūc locū dicit iosephꝰ ita. Moꝛtuꝰ ē salomon valde lōgeuꝰ: q̄ regnauit ānis. lxxx. Vixit aūt. xciiij. annis. sʒ diuina scriptura eos tm̄ annos exp̄imit: q̄bꝫ regnauit anteq̄ꝫ ꝑuaricaret̄.

Incidentia.

In diebꝫ salomonis fuit rex sextꝰ latinoꝛū siluius alba siluij enee filius.

De Roboam et diuisione regni.

Caplm̄. XXVIII.

Post moꝛtē salomonis successit ei roboam: et erat mater eiꝰ naama amanites. Poꝛro ieroboā audita moꝛte salomonis reuersus ē de egypto. ⁊ venit in sichem ad roboā cū omni multitudine isrl̄ q̄ vocauerat eum. Cunqʒ vellēt roboā ꝯstituere regē dixerunt ad eum. Imminue paululū de grraui iugo qđ imposuit nobis pater tuꝰ: et seruiemꝰ tibi. Hec est intelligendū de iugo tributi. sʒ vectigaliū in expēsas quibꝫ ꝑerat achimaas sub salomon. Qui rñdit. Ite et redite ad me in diē tertium Interim ꝯsuluit senes sadoch scʒ ⁊ bananiā ⁊ ioiadā: ⁊ reliq̄s principes salomonis. Qui dixerunt. Si hodie audieris eos: leniter eis loquēs seruiēt tibi in eternū. Post hec consuluit adolescētes non etate tm̄ sʒ moribꝫ. Qui dixerūt. Imperiose loq̄re ꝑp̄lo ⁊ cōminādo: ⁊ timētes seruiēt tibi. Et redeūte ꝑp̄lo in tertiuʒ diē dixit ad eos. Digitꝰ meꝰ minimꝰ grossioꝛ est humero patrꝭ mei. Pater meꝰ cecidit vos flagellis. ego cedā vos scoꝛpionibꝫ. q. d. ego sū potentioꝛ patre. ⁊ maioꝛa faciā super vos. Est aūt scoꝛpio rubus aculeatꝰ vel flagelluʒ virgaꝝ nodosū. vel scutica habēs ī sūmitate

glandes plumbeas: ⁊ indignatus populus
ait. Que nobis pars in dauid: vł que heredi-
tas in filio isai. q̄si diceret. Queq̃ tribꝰ porti-
onem suaȝ hereditariã habet a domino: q̄ ne
cessitas est vt ex vna eligatur qui regat alias
Queq̃ tribꝰ regat hereditatē suaȝ. Et recesse-
runt. x. tribus ab eo. Ipe vero misit post eos
aduram: q̇ erat sup̱ tributa: ⁊ lapidauerũt eũ.
Tunc timens roboam fugit ĩ hierusaleȝ. De-
cem ꝟo tribꝰ cõstituerunt ieroboã regem sup̱
se. iudas ꝟo ⁊ beniamin secute sunt roboam:
⁊ fuerunt cuȝ eis leuite ꝓpter templũ qđ erat
in hierusalem. ⁊ tunc separata est monarchia
regni hebreoꝝ in duo regna nec amplius ad
vnitatem redijt. Et dictũ est regnum decē tri
buũ regnũ israel ꝓ multitudine sui: nomē ia-
cob patris sui sibi reseruans Dictũ ē ⁊ effra-
im quia ieroboam q̇ de effraim primꝰ eis im
perauit: quasi tunc primũ impleta esset bene-
dictio sup̱ effraim. Alterũ ꝟo regnũ dictũ est
regnũ iuda ob dignitatē tribꝰ regie. De vtro-
q̃ regno ꝓsequit̄ historia q̄si modo intersca-
lari. Et incisiue nũc de h̃ loquit̄: nũc de illo.
Qđ diligēs lector de facili dep̄hendet.

De Jeroboam ⁊ Abdo ⁊ vitulis.

Caplm. XXIX.

Porro roboã col legit exercitum. clxxx. milia electo-
rũ vt pugnarēt cõtra israel. Et mi-
sit ad eũ dominꝰ semeiam ꝓphetam dicenteȝ.
Hec dicit dominꝰ. Non pugnabitis contra
fratres vestros a me eni factũ est ꝟbum hoc.
Qđ de scismate regnoꝝ intelligenduȝ est. Et
quieuerũt a p̄lio. Jeroboam autē dixit in cor
de suo. Si ascēderit populꝰ iste in hierusaleȝ
ter in anno cõuertetur cor eius ad dñm suuȝ
roboã: ⁊ interficiēt me. Tunc excogitato cõsi
lio fecit duos vitulos aureos: q̄s iosephꝰ vi-
tulas vocat: ⁊ constituit vtriq̃ fanũ: alterũ in
dan: ⁊ alterũ in bethel. ⁊ dixit ad populũ. Ec
ce dij tui israel: q̇ eduxerũt te de terra egypti.
q̄si diceret. Omnis locꝰ habet deũ: nõ habe-
tis necesse vt ascēdatis ad hostiũ ciuitatē: vt
ibi queratꝭ deũ. Feci vobis vitulos equiuo-
cos deo: vt in eis adoretis dñm: ⁊ cõstituam
ex vobis sacerdotes ⁊ ministros: ne filijs le-
ui egeatis. Cunq̃ imineret scenophegia: con
stituit eis diē solennē in mēse octauo: q̇ntade
cima die mēsis. Forte trãstulit festum de mē
se septimo in octauũ: vel lunatio septembris

descēderat in octobrē. Tunc ascēdit cũ popu-
lo in bethel ad diē festũ. Dominꝰ aũt misit ꝓ-
phetam de iuda ĩ bethel qui in paralipome-
non nominat̄ abdo. hic a quibusdã creditur
fuisse gad: qui rege stãte sup̱ altare ad imolã-
dum exclamauit. Altare altare. hec dicit do-
minus. Nascet̄ filius domui dauid nomine
iosias: q̇ combureт super te ossa sacerdotum
tuorũ eruta de tumulis suis. Et ait ad popu-
lum. Dabo vobis signuȝ ꝙ locutus sit in me
dominꝰ. Ecce altare scindet̄ ⁊ effundetur ob-
latio que est in eo. Tunc rex extēdit manum
suam precipiens eũ apprehendi: ⁊ statim aru-
it manus eius cũ brachio. Altare quoq̃ scis
sum est: ⁊ effusa sunt omnia que erãt ĩ eo. Et
timens rex ait ad ꝓphetam. Ora ꝓ me vt resti
tuatur manus mea mihi. Quo orante reuer-
sa est manus regis ad eũ. Cũq̃ dixisset ei rex
veni vt prandeas mecum ⁊ dabo tibi mune-
ra. Respondit. Non possum. Sic eni p̄cepit
mihi dominus. Non comedes panē neq̃ bi
bes aquã: neq̃ reuerteris p̱ viã qua incedis.
Egressus itaq̃ de bethel: reuertebatur ĩ hie-
rusalem per aliam viã. Erat autē in bethel ꝓ
pheta q̇dam senex ⁊ iacens in lecto. Cui cuȝ
indicassent filij eius q̄ viderant et audierant
dixit eis. Sternite mihi asinũ. Et ascendens
abijt post virũ dei: ⁊ ait ad eum. Redi mecuȝ
vt comedas. Qui respõdit. Non possũ: quia
ꝓhibuit me dñs. At ille. Propheta sũ sicut ⁊
tu: ⁊ dixit mihi dominꝰ. Reduc eũ tecũ vt co-
medat: ⁊ ita seduxit euȝ ⁊ reduxit. Cunq̃ sede-
rent ad mēsam factus ē sermo domini ad pro
phetam q̇ reduxerat eũ: ⁊ ait in spiritu. Quia
nõ custodisti mandatũ dñi: non inferet̄ cada
uer tuuȝ in sepulchrũ patrũ tuorũ. Et nota ꝙ
p̱ iniustũ iuste locutꝰ ē spũssanctꝰ: vt ex eodeȝ
ore ꝓpheta penã accipet: vnde ⁊ culpã accepe
rat. Cũq̃ rediret vir dei post prandiũ occidit
eũ leo ĩ via: asinus aũt stabat iuxta illũ: ⁊ leo
custodiebat cadauer nec asinũ tangens nec il
lud. Qđ cum accepisset senex ille ꝓpheta retu
lit cadauer eius. et posuit illud in sepulchro
suo dicēs filijs suis. Cũ mortuus fuero poni
te ossa mea iuxta ossa eius: vt parcat̄ ossibus
meis ꝓ eo: q̄ñ fiet ꝟbũ dñi đ crematiõe ossiũ
sup̱ altare. Jeroboã aũt non ē reuersus a via
sua pessima. Nam senex ille ꝓpha ꝑsuadebat
ei non fuisse verũ ꝓphetaȝ quē dñs occiderat
⁊ dexterã ipius ꝓ labore sacrificãdi obstupu-
isse: ⁊ cum requieuisset ad naturaȝ propriam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

remeasse. Altare vero p[..]'er onus impositorũ ruptum fuisse aieb.

De morte ieroboam. Ca. XXX.

N diebus illis

i egrotauit abia fili⁹ ieroboã: ꝛ ait rex vxori sue. Cõmuta habitũ ne cognoscaris vxor mea: ꝛ vade ĩ sylo ad achiam ꝓpham qui mihi quondã locut⁹ est ď regno: ipse indicabit tibi q̇d euenturuʒ sit puero huic. Et ascẽdit mulier ad achiaʒ q̇ videre nõ poterat pre senectute: sed pre instructus a dño ait. Ingredere vxor ieroboam: quare te aliaʒ simulas. Uade ꝛ dic ierobaã. Hec dicit dñs Exaltaui te de medio populi. tu autẽ ꝓiecisti me post tergũ tuũ fecisti tibi deos alienos et ꝯflatiles: ꝛ ego ꝑcutiam de ieroboã mingentem ad parietẽ ꝛ clausum. id ẽ incarceratuʒ et nouissimũ in isrl'. id est delebo de domo eius etiã vilissima q̃. p sui vilitate negligẽda putãtur. ꝛ dabo cadauera eorũ canib⁹ ꝛ feris. Tu autez reuertere: ꝛ in introitu tuo morieẽ puer q̇ solus de domo ieroboã infereẽ ĩ sepulchro Et rediȷ̈t mulier in thersa ꝛ mortuus ẽ puer: ꝛ sepelierũt eum. Reliqua vero ieroboam scripta sunt in libro verborũ dierum regum israel. Et mortu⁹ ẽ ieroboam cũ regnasset. xx. ꝛ duobus annis. Porro roboam regnauit in iuda q̇ ꝯtinebat tribũ iuda ꝛ beniamin. xl. et vn⁹ ãni erat cũ regnare cepisset. ꝛ. xvj. annis regnauit ĩ hierusalẽ. Sʒ ꝛ iudas popul⁹ ille peccauit coraʒ dño. ꝛ fecit sibi aras statuas et lucos sup excelsa mõtiũ. Sʒ effeminati fuerũt in terra iuda. id ẽ cultores cibeles euirati natura vel actu: sicut legiẽ ď ierophãtis. Offensusq; dñs suscitauit ꝯtra iudã susac regẽ egypti. ãno. v. regni roboam. Qui ingrediens hierusalẽ: pactis ꝓcedẽtib⁹ cum ei resistere non posset federa non seruauit. Fecit enĩ pactũ cũ eo de quo rũdam muroꝝ destructiõe qď trãsgressus est Diripuit thesauros dom⁹ dñi ꝛ dom⁹ regie: scuta q̃ʒ aurea diripuit q̃ fecit rex salomon ꝓ quib⁹ fecit roboã rex scuta erea. Habuit autẽ roboam vxores. xviij. concubinas vero. xxx. et nati sũt ei filij. xxviij filie vero. xl. Reliq̃ roboam scripta sũt ĩ libro verborũ dierũ regum iuda. Opera eius prima ꝛ nouissima scripsit semeias ꝓpheta. ꝛ mortuus est roboam. ꝛ sepultus ĩ ciuitate dauid. ꝛ regnauit ꝓ eo filius eius abia.

Achias vidit in spiritu populũ ꝯculcantẽ iugum boũ: et ꝓdixit sacerdotes conculcandos a populo ꝛ salomoni ꝓdixit q͛ euertẽdus esset a mulierib⁹. ꝛ sepult⁹ est iuxta ilicẽ sylon.

A iero. qď ẽ sacrum ꝛ phanũ qď est tẽplum q̃si sacrũ tẽplum.

Aiunt hebrei. lij. ãnis auem non volasse sup hierusalem: ꝛ fere desperasse iudeos.

Incidentia.

In dieb⁹ roboã latinoꝝ septimus rex fuit silui⁹ achis siue silui⁹ egypti⁹. Refert erodotus susac regẽ egypti multas gẽtes sibi subiugasse: ꝛ quasdã sine ꝓlio cepisse. In subsannationẽ quaꝝ in statuis eaꝝ q̃ triũphanti ꝓferebanẽ genitalia mulieꝝ insculpsit significans eas euiratas esse. Refert q̃ʒ ethiopes ꝛ phenices ab egyptijs didicisse circũcisionẽ.

De Abia. Ca. XXXI.

Gitur ĩ octauo

i decimo anno regni ieroboã regnauit abia sup iudam. Trib⁹ ãnis regnauit in hierusalẽ nomẽ matris eius maacha filia tamar filie absalon. Et ambulauit in omnib⁹ peccatis patris sui. Et factum est ꝓlium inter ieroboam ꝛ abiam in loco q̇ vocatur mons amorreoꝝ. ꝛ habuit abias cõtra spem victoriã inestimabileʒ. Et mortuus est abia: ꝛ sepelierũt eum in ciuitate dauid. ꝛ regnauit asa filius ei⁹ ꝓ eo. In anno. xx. ieroboã regnauit asa sup iudam: ꝛ. xl. ꝛ vno anno regnauit in hierusaleʒ. Nomẽ matris eius. id est anie maacha. Et nota q͛ roboam ꝛ ieroboaʒ dicunẽ cõregnasse. xvij. annis. et postea abia cõregnauit ieroboã tribus annis. ꝛ sic impleti sunt. xx. anni regni ieroboã. Non ergo ĩ. xx anno ieroboã cepit regnare asa: vt dictum ẽ: sʒ potius in. xxj. quod ꝑ sinodochẽ dictuʒ est Diciẽ enĩ abia regnasse tribus ãnis eo q͛ regnauit duobus annis ꝛ in parte quadam tertij. ꝛ in reliqua parte eiusdem tertij anni cepit regnare filius eius asa. id est in vicesimo ãno regni ieroboam. Huiusmodi ꝯtrarietates sepe occurrerent in sequentib⁹: quarũ quedam determinanẽ ꝑ sinodochen. Uel quia equaliter cõregnauerũt quãdoq; filij cuʒ patrib⁹ vt post dicem⁹ Que vero determinari nõ possunt vitio scriptoꝝ ascribunẽ.

De asa ⁊ regib⁹ israel: nadab et baasa ⁊ hela. Capl'm. XXXII.

Igitur asa fecit

rectum coram dño sicut dauid pater eius: ⁊ abstulit effeminatos de terra: ⁊ sordes idolorũ: ⁊ maacham matrẽ suam amouit ne esset pnceps in sacris priapi. ⁊ subuertit specũ eius. ⁊ simulacrum turpe cõbussit in torrente cedron: excelsa tamẽ non abstulit. Porro nadab filius ieroboam regnauit super israel: anno secũdo asa regis iuda Hic patet quia ieroboam i pncipio xxij. anni et regni sui mortuus est. Hic annus fuit secũd⁹ regni asa: ⁊ regnauit sup israel duobus ãnis. id est vno anno ⁊ aliqua parte alterius anni. Naz pars anni vocat ãnus p sinodochen: sicut dicitur in euangelio christ⁹ pdicasse trib⁹ annis ⁊ dimidio: vbi pars dimidij anni vocatur dimidius annus. Sepe etiã fit econtra: vt tota sũma tẽporis nomie partis sue vocet p sinodochen: vt ibi. Noe cũ. d. esset annoꝝ genuit sem: cũ tamen esset noe. d. ⁊ duorũ annorum. Hec duplex sinodoche plurimũ occurrit i sequẽtib⁹. Sed hec dicta sufficiãt. Nadab ꝑo ambulauit in vijs patris sui q̃b⁹ peccare fecit israel. Qui cum obsideret iebethon vrbẽ philistinorũ insidiatus ei baasa interfecit eum: ⁊ regnauit p eo anno tertio asa regis iuda: ⁊ pcussit omnẽ domuz ieroboam iuxta verbum achie silonit: ⁊ regnauit in thersa. xxiiij. ãnis nõ tamẽ cõpletis. Et erat bellum inter asa et baasa cunctis dieb⁹ eoruz. Porro asa. x. anno regni sui pcussit zariam regẽ ethiopie plaga grãdi: q̃ irruerat in terrã iuda. Et redeũti asa a victoria occurrit azarias pphetа dicens victoriam sibi a deo cõcessam: qꝛ legitima eius seruabat. Tunc scripsit asa in omnez prouinciam vt omnes legitima diligenter seruarẽt. Baasa ꝑo rex israel peccauit coram dño ambulans in vijs ieroboam ⁊ vltra: ⁊ venit ad euz bieu pphеta fili⁹ anani dicens Hec dic̃ domin⁹. exaltaui te de puluere: tu autẽ ambulasti in vijs ieroboam: et in multis peccare fecisti populũ meuz. ⁊ ideo demetam posteriora tua ⁊ faciã domũ tuã sicut domũ ieroboam. Pro his tamẽ nõ quieuit baasa sꝫ ascẽdit i iudã: ⁊ edificauit rama. xl. stadijs a hierl'm. Cũ q3 asa rex iuda videret se artatũ: tollens aurũ ⁊ argentũ de domo dñi ⁊ de domo regia misit illud p seruos suos ad benadab regẽ sirie in damasco dicens. Fedus fuit inter patrẽ meũ ⁊ patrem tuũ: ⁊ inter me et te. Peto vt irrituz facias fedus qd habes cum baasa vt recedat a me. Et acquiescens benadab misit exercitũ in ciuitates israel. Qd audiens baasa intermisit edificare rama ⁊ reuersus est in tersa. Rex aũt asa misit in omnẽ iudaz dicẽs. Nemo sit excusat⁹. Et tulerũt lapides et ligna de rama ⁊ muniuit de eisdẽ rex asa gabaa et maspha. Et venit ad eũ bieu pphеta: vel vt q̃dam volunt anani pater bieu: arguens euz q relicto dño spem posuerat in regem sirie: ⁊ misit euz rex in neruũ pter qd in tẽpore senectutis sue doluit pedes. Et mortu⁹ ẽ ⁊ sepultus in ciuitate dauid. Et regnauit iosaphat filius ei⁹ p eo. Sub asa fuit octauus rex latinoꝝ siluius capis. Verũtamẽ eo adhuc viuente: descẽdit ſm quosdaz bieu pheta ad baasa regẽ israel arguendum: ⁊ occidit eum baasa. Mortuus est ergo baasa ⁊ sepult⁹ in tersa. Occisus ẽ aũt vt dicit ioseph⁹ a creone cõmilitone suo. Et regnauit pro eo in tersa filius eius hela anno xxvj. asa regis iuda. Et regnauit sup isrl' duobus annis. id est anno ⁊ parte anni. Qui cuz recũberet in domo arsa prefecti sui: percussit euz temulentũ zamri seruus suus dux medie partis equitũ. Percussit q3 oẽm domũ baasa iuxta verbum bieu pphete.

Aiunt hebrei asa cõminuisse idolũ in puluerem: ⁊ clam sparsisse in torrentem cedrõ: qd vt palam fieret ex aqua ignis processit domino.

Nota q̃ iste baasa nõ fuit de genere ieroboam: qꝛ in regibus isrl' non semp successit filius patri sed raro. Regnũ vero iuda nũq̃ excessit genus suuz quia semper fili⁹ successit patri.

De zamri ⁊ amri. Ca. XXXIII.

Anno vicesimo

⁊. vij. asa regis iuda regnauit zamri in thersa septẽ dieb⁹. Porro exercitus israel obsidebat iebethõ. Qui cum audisset zamri occidisse regẽ constituit sibi regẽ amri qui erat pnceps militie in castris anno xxvij. asa. Ascendit ergo amri ⁊ omnis israel cum eo: ⁊ obsidebat thersa. Timens aũt zamri fugit in domũ regiam: et succendit se cũ ea. Tunc diuisus est populus israel. Media ps

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

sequebat̃ thebni: ⁊ media ps amri. Et durauit hec cõtentio trib⁹ annis: ⁊ plus: tamẽ amri.q.iam regnabat: ⁊ p̃ualuit amri ⁊ īterfect⁹ est thebni: anno.xxxj.asa regis iuda: ⁊ regnauit amri sup israel plene: ⁊.xij.annis regnauit. A p̃ma electione sua ī thersa regnauit septẽ annis: ⁊ emit a somer duob⁹ talentis argenti mõtis partẽ in quo erat ciuitas mareon: ⁊ reparauit eã ⁊ imposuit ei nomen samareon.q. a somer ⁊ mareon que grece dicit̃ samaria: et in ea posuit sedẽ regni que p̃us fuerat ī tersa. Et fecit amri malũ coram dño: sup omnes qui fuerunt ante eum ⁊ mortuus est ⁊ sepultus in samaria.

Samaria est nomen ciuitatis et regionis vt hic apparet.

Et regnauit achab filius eius p eo ãno.xxxviij.asa regis iuda. Hic forte patet vitiũ scriptorum. Regnauit enĩ amri pater achab.xij. annis: vt dictũ est: ⁊ cepit regnare anno.xxxj. regni asa: qui regnauit.xl. et vno anno: et ita asa mortuus est adhuc amri viuente. Verũ est autẽ qd dicit iosephus: q̃ iam regnãte iosaphat filio asa cepit regnare achab. Tamen determinationem que hic fieri solet in fine regum ponemus.

De Achab et Jezabel et Helia.
Capl'm.XXXIIII.

Et regnauit achab sup israel.xx.⁊ duob⁹ annis Tamen iosephus dicit.xx.ãnis ⁊ duobus mensib⁹. Nec suffecit achab vt ambularet in vijs ieroboam: sꝫ introduxit idola gentium in israel.et duxit vxorem iezabel filiam methabal regis sidoniorũ.⁊ edificauit in samaria fanũ ⁊ altare baal: ⁊ adorauit eum. In dieb⁹ ei⁹ reedificauit abiel de bethel iericho. Cumq; poneret fundamẽta eius: mortuus est abiram filius eius primogenitus. Cũq; portas muniret: mortuus ẽ segub nouissim⁹ fili⁹ ei⁹ iuxta imprecationẽ iosue. Et misit dominus heliam thesbitem de habitatoribus galaad ad achab. Qui ait ad regem. Viuit dñs de⁹ isrl'i cui⁹ ꝯspectu sto: si erit annis his ros et pluuia: nisi iuxta oris mei verba. A pesiopesis est. Vel ponitur si pro nõ. Et querebat achab animã helie. Qui fugit ex p̃cepto dñi: ⁊ latuit in torrente carith: q̃ est cõtra iordanẽ Corui autẽ deferebãt ei panem ⁊ carnes mane ⁊ vespere: ⁊ bibebat d torrente. Post dies aũt aliquot siccatus est torrẽs. Non enĩ pluerat sup terram. Et ait domin⁹ ad heliam. Vade in sarepta sidoniorũ p̃cepi enĩ ibi mulieri vidue vt pascat te: ⁊ erat sarepta vrbs modica inter thyrũ ⁊ sidonem. Sꝫ ⁊ silua iuxta vrbem sarepta dicebat̃. Cũq; venisset helias ad portã ciuitatis: apparuit ei mulier vidua colligens ligna. Cumq; quesisset ab ea poculum aque: addidit etiã vt afferret ei buccellam panis. Que respõdit se nõ habere nisi pugillũ farine in hydria ⁊ paululũ olei quo conspergeret eam: ⁊ panẽ ex ea factum comederet cũ filio suo.sed post deficiente cibo tabescerent. Ad quã helias ait. Noli timere fac mihi primũ subcinericiũ panẽ: tibi ⁊ filio tuo facies postea. Hec enĩ dicit dñs: hydria farine non deficiet: nec lechit⁹ olei minuetur: donec pluat sup terram. Fuitq; helias apud viduã tẽpore aliquo. Post hec mortu⁹ est filius mulieris. Que dixit ad heliã. Cur ingressus es ad me vir dei vt rememorarer̃ iniq̃tates mee. id est magis apparerẽt ex cõtrario equitatis tue. ⁊ ideo iterficerer̃ filius me⁹. Et posuit helias puerũ sup lectũ suũ in cenaculo superiori: et expandit se sup eum trib⁹ vicibus: ⁊ clamauit ad dominũ: ⁊ reuixit puer. Quẽ recipiẽs mulier ait. Nunc cognoui quoniã vir dei es tu. Hũc puerum tradunt hebrei fuisse ionam p̱phetam.

De sacerdotibus quos interfecit Helias.
Capl'm.XXXV.

Post tertium annum ariditatis ⁊ famis: dixit dominus ad heliã. Vade ostẽde te achab vt dem pluuiã sup terrã. Erat autẽ fames vehemẽs in samaria: cui⁹ etiam meminit menãder in gestis sidonior̃. Et habebat achab p̱curatorem dom⁹ sue abdiam: q̃ cum interficeret iezabel p̱phetas dñi: abscondit.c.p̱phetas in duabus speluncis q̃nquagenos et pauit eos pane ⁊ aqua: p̱pter qd postea spiritu p̱phetie donatus est. Ad quem dixit achab. Descẽdamus ad ꝯualles: ⁊ queram⁹ pabula equis ⁊ mulis: ⁊ diuiserũt sibi regiones. Occurrit autẽ helias abdie in via dicens. Vade dic domino tuo. Adest helias. At ille. Quid peccaui. Quando nunciabo achab: adest helias sp̃us dñi asportabit te in locũ quẽ ignoro ⁊ nõ inueniẽs te achab interficiet me. Seruus aũt tu⁹ timet dñm ab infantia sua. Et ait

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

helias. Viuit dominus: qꝛ hodie apparebo
achab. Et vocatꝰ achab per abdiam occurrit
helie et ait. Tu ne es ille q̇ ꝯturbas isrl'. Qui
respondit Non ego turbaui. sed tu ⁊ domus
patris tui: q̇ relinquētes dn̄m secuti estꝫ baal
Verūtamē cōgrega ad me omnē israel ī mō-
tem carmeli: ⁊ ꝓphetas baal. cccc. q̇nquagita
⁊ ꝓphetas lucorū. cccc. q̇ comedunt de mensa
iezabel. Et cōgregati sunt populꝰ ⁊ ꝓphete in
monte carmeli. Et ait helias ad populū vsq̄
quo claudicatis in duas partes. Si dominꝰ
patrū vestrorū deus est: sequimini illū: si au-
tem baal sequimini eū. Non respondēte autē
populo: intulit helias. Ego sum hic solus ꝓ
pheta domini: ⁊ ꝓphete baal multi. Dent̄ no-
bis duo boues: illi eligant bouem vnū cuiꝰ
frusta ponent sup̱ ligna: igne non supposito:
⁊ ego faciam similiter de altero boue. Ipi in
uocabunt deos suos: ⁊ ego deum meum: ⁊ q̇
exaudierit dando ignem de sublimi ipe sit de
us. Et placuit populo ꝓpositio helie Cūq̄ sa
cerdotes baal fecissent qđ dixerat: īuocabāt
baal a mane vsq̄ ad meridiē: ⁊ transiliebant
altare qđ fecerant: ⁊ incidebant se iuxta ritū
suum lanceolis: ita vt sāguine ꝑfunderentur.
Demones enim plu
rimum delectantur
oblatōne sanguinis
humani: ⁊ illudebat
eis helias dicēs. Ex
altate clamorē: forte
deus vester dormit.
aut cum aliquo alio
loquit̄: aut ī diuerso
rio est. Et dixit helias ad populū. Accedite
Et p̄sente populo curauit altare domini qđ
destructum fuerat. id ē destruxit altare eoꝝ ⁊
mūdauit locū: vt ibi faceret altare nouū corā
domino. Et tulit. xij. lapides iuxta numerū
tribuū israel: ⁊ edificauit ex eis altare ī noīe
domini israel. Et fecit aqueductū in circūitu
altaris ꝑ duo loca. Et ligna supposuit ⁊ mē-
bra bouis: p̄cepitq̄ afferri aquā forte đ mari
vicino: ⁊ effudit sup̱ holocaustū et ligna. Et
facta ē terna effusio aque vsq̄ ad impletiōē
aqueductus: ne forte putaret̄ arte magica de
visceribꝫ terre suscitasse ignē. Et clamauit he
lias ad dn̄m in auribꝫ populi. Dn̄e deus pa-
trū nostroꝝ exaudi me hodie: vt discat popu
lus iste: qꝛ tu es dn̄s deꝰ. Et descēdens ignis
de sublimi vorauit holocaustū ⁊ ligna ⁊ lapi
des: puluerem ⁊ aquā que erat in aqueductu
lambens. ⁊ adorauit populꝰ et ait. Dn̄s ipse
est deꝰ. Et mādante helia apprehenderūt om
nes ꝓphetas baal: ⁊ duxerūt ad torrentē cysō
et interfecit eos ibi helias. Et ait ad achab.
Ascende ⁊ comede ante descensū pluuie. Et
comedēte achab: helias ascēdit verticem car-
meli: ⁊ ꝓnus in terram capite inclinato inter
genua orabat: ⁊ ait ad puerū suum. Vide cō-
tra mare: si ascēdat nubes. Erat enim aer sere
nissimꝰ. Et ait puer. Non est quicq̄ Et misit
eū septies. Septima aūt vice ascendebat nu
becula de mari: excrescens vsq̄ ad hoīs q̄nti
tatem. Et ait helias ad achab. Descende cito
in iezrahel ne te occupet pluuia. Et ecce ꝯte-
nebrati sunt celi: ⁊ nubes ⁊ ventꝰ: ⁊ pluuia fa
cta est grandis Festinauit autē achab in iez-
rahel: ⁊ facta est manus dn̄i sup̱ heliam ⁊ cur
rebat ante achab donec intraret vrbē. Cumq̄
accepisset iezabel que fecerat helias ꝓphetis
suis indignata misit nūcios ad heliam dicēs
Hec faciāt mihi dij
⁊ hec addāt nisi cras
hac hora posuero a-
nimā tuā sic̄ tu posui
sti aīam vniꝰ ex illis.

Amare demones sā-
guinē humanū dicit
Isidorꝰ. lviij. ca. ideo
quotiens nigroman-
cia fit: cruor aque mi-
scet̄: vt colore sangui-
nis faciliꝰ ꝓuocet̄.

Sicut in salutationi
bus verbum ꝓpter ni-
miū affectū nō ponit̄
vt q̄ vix intelligat̄ ita
in huiusmodi locuti-
onibꝫ demonstratiuū ꝓnomen ponitur: vt q̇-
cunq̄ etiam malū sibi accidere precetur ni-
si hoc fiat.

De fuga Helie ⁊ vocatione Helisei.
Caplm. XXXVI.

Et timēs helias

fugit in bersabee: ⁊ dimisit ibi pue
rum suū ionam vt tradūt: ⁊ solꝰ in-
trauit in desertū viā vniꝰ diei. Et sedens sub-
ter vnā iuniperū: orauit vt moreret̄ ibi: dicēs
se nō esse meliorē. id est digniorē vita patribꝫ
vt illis ꝑditis ipe viuere exoptaret: ⁊ ꝓijciēs
se obdormiuit. Tunc angelꝰ dn̄i tetigit eū di
cens. Surge comede. Et ecce ad caput eius
erat subcinericiꝰ panis ⁊ vas aque ⁊ comedit
⁊ bibit: ⁊ rursū obdormiuit. Et suscitauit eū
angelꝰ scđo dicens. Surge comede: grandis
enī tibi restat via. Josephꝰ tn̄ dicit angelum
nō excitasse eū: sed aliquē. Et comedit helias
⁊ ambulauit ī fortitudine cibi illiꝰ. xl. diebꝫ et
xl. noctibꝫ vsq̄ ad montē dei oreb: in q̇ appa-
ruit dn̄s moysi ī rubo. Et māsit ibi helias ī
speluca. Et ait dn̄s ad eū. Quid h̄ agis helia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Qui rñdit. Zelat⁹ sum aduersus israel pro te. Nam altaria tua destruxerunt: pphetas tuos occiderũt. ⁊ relictus sum ego solus et querũt aĩam meã ⁊ aufugi. Et ait dñs ad eũ. Egredere ⁊ transibit dñs coraꝫ te. Tria tamen prius visibiliter transierũt: in q̃bus nõ transiuit dñs. Primo ergo transiuit ventus fortis: cõterens petras: sed nõ in vẽto domin⁹. Scd̃o transiuit cõmotio terre: sed nõ ĩ ea dñs. Tertio trãsijt ignis: sed nõ in igne domin⁹ Quarto transijt sibilus aure tenuis: ⁊ cuꝫ eo dominus. Et operuit helias vultũ suũ pallio: ⁊ stetit in ostio spelũce. Et dñs transiens dixit ad eum. Quid h agis helia. Et respõdit ei sicut ⁊ supra. Et dixit dñs ad eum. Reuertere per desertũ ⁊ vade in damascũ: ⁊ in vltioneꝫ mei inunges azahel regem sup siriam: ⁊ hieu filium nansi regem super israel. heliseũ aũt filiũ saphat de abela inunges pphetam p te: ⁊ isti tres interficient idolatras de israel: alios azahel: alios hieu: alios heliseus: ⁊ relinquã mihi in israel septẽ milia viroꝝ quoꝝ genua nõ sunt curuata baal: nec osculati sunt man⁹ ei⁹. Et nota ꝙ helias non aliter vnxit azabel: nisi ꝙ p̃dixit per heliseum eum regem futurum Hieu ꝟo nec ipse nec helise⁹ inunxerũt: sed vnus pphetaruꝫ missus ab heliseo: helise um vero non vnxit. nisi ꝙ pallium suuꝫ posuit sup eum. Nõ enĩ in lege vngebãt. nisi rex et sacerdos. Profect⁹ ergo helias inuenit. xij. viros arantes in. xij. iugis boum: quoꝝ vn⁹ erat heliseus: ⁊ posuit helias palliũ suũ sup eũ: ⁊ cõtinuo pphetauit helise⁹: vt ait ioseph⁹. Et currens post heliã ait. Osculer oro te patrẽ meũ ⁊ matrẽ meaꝫ ⁊ sequar te. Et reuersus mactauit par boum: ⁊ coxit illud in lignis aratri: et dedit escas ꝯtribulib⁹: ⁊ surgens secutus ẽ heliam ⁊ ministrabat ei.

Qd̃ congruit oraculo Nato enim heliseo ĩ galgalis: imago ð vitulis aureis mugit. Quo audito ĩ hierl'm ait sacerdos. Propheta natus est in isrl': qui sculptilia eoꝝ destruet et etiam fusilia.

De prima obsidione samarie.

Capl'm. XXXVII.

Porro benadab rex sirie obsidebat samariã habẽs secũ. xxxij. reges. et misit ad achab in samariã dicẽs. Si vis vt recedã a te: cras hac eadẽ hora mittã Ꝧuos meos: ⁊ omne qd̃ placuerit eis tollẽt de domo tua: ⁊ ð domib⁹ Ꝧuoꝝ tuoꝝ: etiam vxores ⁊ liberos Et inijt achab ꝯsiliũ cũ senioꝛib⁹. Qui dixerũt. Non acq̃escas illi. Et respõdit achab nũcijs benadab. Dicite dño meo. Oĩa q̃ iussisti ĩ nuncio facere possũ. hãc autẽ rem facere nõ possũ scꝫ de vxorib⁹ ⁊ liberꝭ. Et indignat⁹ benadab remisit ad eũ dicẽs. Hec faciant mihi dij: ⁊ hec addant: si suffecerit puluis samarie pugillis oĩs ppl'i mei q̃ sequit̃ me. Samaria habebat iteri⁹ terrã pene muris eq̃leꝫ: ⁊ ẽ sensus. Tãta mecũ ẽ multitudo: vt si singuli lapidẽ vnũ vl' stipitẽ vel cespitẽ cõportauerint tãtũ extruẽt aggerem q̃ equabit̃ muris samarie ⁊ terre intus posite: ⁊ ita ex equo pugnabũt vobiscũ. Et rñdit rex isrl'. Dicite ei. Non gloziet̃ accinctus eque vt discinctus. Et ẽ sensus. Adhuc es accinct⁹ armis: ⁊ res ẽ in pendulo. Noli ğ gloriari q̃si iã victor sis ⁊ discinct⁹ armis depositis. q. d. nõ põt gloriari sic preliator sicut victor. vel ꝭm aliã l'rãm. Nõ glorieẽ eque accinct⁹ atq̧ discinctus. q. d. Ante victoriã non põt gloriari accinct⁹ multitudine: nec discinctus. i. est carẽs multitudine. quia sepe pauci vincũt multos. Porro benadab cuꝫ regibus suis bibebat in vmbraculis: ⁊ ait seruis suis. Circũdate ciuitatẽ. Cũq̧ expugnarent eã timuit achab nimis. Et ecce vn⁹ ppha ꝯfortauit eũ micheas vt q̃dã tradũt: ⁊ ait. Hec dic dñs Ego tradã oẽꝫ hãc multitudinẽ ĩ manu tua hodie: vt scias q2 ego sũ dñs. Et ait achab. Per quẽ. Qui respõdit Per pedissequos p̃ncipum puinciarũ. Et ait achab. Quis erit dux eoꝝ. Qui rñdit. Tu. Et iuenit achab filios p̃ncipũ. cc. et. xxxij. ⁊ egressus ẽ cũ eis. Cũq̧ nũciatũ eẽt benadab ꝙ egressi essent de samaria. misit ĩ occursũ eoꝝ viros dicẽs Siue ad pacẽ siue ad p̃liũ venerit: apprehẽdite eos viuos. Filij ꝟo p̃ncipũ pcusserunt eos: vnusquisq̧ virũ q̃ ꝯtra se veniebat. Et fugit exercitus sirioꝝ: ⁊ egressus israel percussit equos ⁊ currus ⁊ siriam plaga magna. Tunc accessit propheta ad achab dicẽs. Confortauit te dñs: vide q̃d facies ei. Sequenti anno ascẽdet rex sirie cõtra te. q. d. Necesse ẽ tibi vt habeas dñm ppiciũ. Tunc dixerunt serui benadab ad eũ. Dij montiũ sunt dij eoꝝ: ⁊ pugnauimus cũ eis in montib⁹. ⁊ ideo vicerũt nos. Pugnem⁹ ergo in campestrib⁹ vbi dij eoꝝ nihil possunt: ⁊ obtinebim⁹ eos. Tu autẽ fac

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

verbū hoc. Amoue ab exercitu reges: q⁊ inertes sūt: ⁊ pone ꝑncipes ꝓ eis: ⁊ instaura numerū pugnatoꝝ q̄s ante habuisti.

De victoria Achab. Ca. XXXVIII.

i

Gitur post ãnū venit benadab cū exercitu in affec: que ē in campestribus. Porro filij israel castrametati sūt contra eos: quasi duo parui greges caprarū. Siri aūt repleuerant terram: et dixit vnus vir dei ad achab. Quia dixerunt siri deus montiū dn̄s est ⁊ nō valliū Tradaȝ eos in manu tua. Et direxerūt acies ex aduerso septē dieb⁊. Septima aūt die percussi sūt de siris centū milia peditū. ⁊ reliqui fugerūt in affec. ⁊ cecidit murus sup eos qui remanserāt. Benadab autē fugiens in ciuitatem latuit in cubiculo: qđ erat ītra cubiculū. Serui autē eiꝰ timētes ne supuenīret achab ⁊ nemini parceret. ⁊ scientes reges israel clementes: accinxerunt lūbos suos saccis. ⁊ ponentes funiculos in capitib⁊ venerunt in occursum achab dicētes. Seruus tuꝰ benadab dicit. Uiuat oro te anima mea. quasi diceret. Quācunq̄ȝ mulctā imposueris: suscipiā eā ꝓ anima mea. Qui rn̄dit. Si adhuc viuit frater meꝰ est. id ē faciā cū eo fedus. Qui rapientes verbū ex ore eiꝰ. q. ꝓ omine festinātes adduxerūt benadab ad eū. Et leuauit eū achab secum ī curru suo: ⁊ dixit ad eū benadab. Ciuitates quas tulit pater meꝰ a patre tuo: reddam tibi. Fac tibi plateas in damasco. id est forū rerū venaliū: sicut fecit pater meꝰ ī samaria. Cunq̄ȝ federati essent redierunt ad ꝓpria Tūc micheas dixit ad sociū suū in spū. Percute me. At ille noluit. Cui ait. Quia non audisti vocē domini: cū recedes a me ꝑcutiet te leo. Qđ factū est. Inueniēsq̄ȝ alterū viruȝ dixit ad eū. Percute me in capite. Qui vulnerauit eū. Tūc ꝓpheta mutato vultu aspersione pulueris ⁊ sanguinis clamauit ad regem in via. Cuȝ essemꝰ in p̄lio adduxit vir vnus captiuum suū ad me dicēs. Custodi istū q̄ si lapsus fuerit: erit aīa tua ꝓ aīa eiꝰ. id est eris seruus mihi ꝓ eo. aut talentū argēti mihi appēdes. Cū aūt verterē me huc atq̄ȝ illuc: subito nō cōparuit. Et ait rex. Iudiciū tuū ē qđ ipse decreuisti: alterutrū necesse ē facies ei. Tunc lota facie agnitus est ꝓpheta a rege ⁊ ait. Hec dicit dn̄s. Quia dimisisti virū blasphemū dignū morte: erit aīa tua ꝓ aīa eius. id ē ipse te interficiet. Et iratus rex ꝓphete iussit eū clausū custodiri: ⁊ venit in samariā.

De vinca Naboth. Ca. XXXIX.

p

Orro Naboth iezrabelites habebat vineā iuxta palaciū regis. Et dixit ad euȝ rex. Da mihi vineā tuā: vt faciā in ea ortum olerū: daboq̄ȝ tibi ꝓ ea vineā meliorē vel p̄ciuȝ. Qui respondit. Propicius sit mihi dn̄s: ne dem hereditatē patrū meorū tibi. q̄si diceret. Non possū. Hereditas relicta est mihi a patribus: vt relinquā eā posteris. Et ꝯtristatus rex ꝓiecit se in lectū: ⁊ nolebat comedere: ⁊ cōfortauit eū iezabel dicens. Equo animo esto ego dabo tibi vineā naboth. Et scp̄sit secreto lr̄as ex nomīe achab: ⁊ anulo eiꝰ signatas ⁊ ad iudices iezrabel misit: vt ꝯuentū facerēt et ieiunarēt: tanq̄ȝ dei iudicium facturi: ⁊ submitterēt testes aduersū naboth q̄ dicerēt. Benedixit naboth deū ⁊ regē. id ē maledixit ꝑm hebreū idioma. ⁊ iudicātes reum maiestatis lapidarent. Et factū est ita. ⁊ lapidatꝰ est naboth extra ciuitatē iezrabel. Cū ergo accepisset achab de morte naboth: descēdebat in vineā vt possideret eā Et occurrit ei helias thesbites dicēs. Hec dicit dominꝰ. Occidisti: insup ⁊ possedisti. Hebreus habet. Occidisti ⁊ post hec hereditabis. In loco h̄ in q̄ linxerūt canes sāguinē naboth: lābent q̄ȝ sāguinē tuū id ē in eadē regione. Nō enī ītelligēdū est in eodē loco singulariter. Qui rn̄dit Num inuenisti me inimicuȝ tibi. i. q̄re inimicaris mihi. Et ait helias. Eo q̄ venūdatꝰ sis diabolo vt faceres malū coraȝ dn̄o. Propterea demetet dn̄s posteriora tua: ⁊ dabit domuȝ tuā sicut domū ieroboā ⁊ baasa. Sȝ ⁊ de iezabel dicit dominꝰ Canes comedent iezabel in agro iezrabel. Achab ergo timens valde scidit vestē suā ⁊ operuit se cilicio: ⁊ dormiuit in sacco: et ambulauit demisso capite. Et ait dominꝰ ad heliā. Quia huimiliatꝰ est achab corā me nō inducā malum h̄ in dieb⁊ eius. sed in diebus filij sui. Forte dimissum est ei peccatum ꝓpter p̄sentem iusticiā. Transierūt igitur tres anni sine bello inter siriaȝ ⁊ israel: ꝓpter fedus qđ inierāt. Interim aūt iosaphat rex iuda accepit vxorem filio suo ioram athaliam filiaȝ achab ⁊ iezabel. ⁊ per affinitatem confederati sunt rex iuda ⁊ rex israel. Tunc descendit iosaphat ad regem israel videnduȝ: ⁊ eo p̄sente

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

dixit achab seruis suis. Nostra est ramoth q̄ est in galaad: cur negligimus eam tollere de manu regis sirie. Et ait ad iosaphat Venies ne mecum ad p̄liandum in ramoth galaad. Qui respondit Sicut ego ita ꝛ tu. populus me⁹ popul⁹ tu⁹. Sed queramus hodie obse cro sermonē dn̄i. ꝛ asciti sūt baal ꝓphete circi ter. cccc. Quibus rex ait. Ibo ī ramoth gala ad ad pugnandū an quiescam. Qui dixerunt Ascende ꝛ dn̄s dabit eaꝫ in manu regis. Et ait iosaphat. Num est hic propheta domini Cui achab. Remāsit vn⁹ micheas filius hi emla: ſꝫ odi eū: qꝛ non ꝓphetat mihi bonum. Putabat reliq̄s occisos a iezabel. Tūc petē te iosaphat vocat⁹ ē micheas. ꝛ hortabat̄ eū nunci⁹: vt bona regi diceret: sicut ꝛ alij. Qui r̄n̄dit. Viuit dn̄s: qꝛ quodcūqꝫ dixerit mihi dn̄s h̄ loquar. Porro in pseudo ꝓphetis erat sedechias ferēs cornua ferrea: ꝛ dicēs ad ach ab. Hec dicit dn̄s. His vētilabis siriā: donec deleas eaꝫ. i. h̄ signū do tibi: qꝛ ventilabis si riā. Tūc quesiuit achab a michea idip̄m qđ quesierat ab alijs. Qui r̄n̄dit. Ascende ꝛ tra det eos dn̄s in manu regis: nō tn̄ dixit quos vel cui⁹ regis. Cui achab. Adiuro te vt nō lo quaris nisi qđ verū ē in noīe dn̄i. Tūc ait mi cheas. Vidi isrl' dispersū q̄si oues sine pasto re: ꝛ ait mihi dn̄s. Non habent isti dominuꝫ reuertant̄. Et itelligēs achab ꝙ p̄diceret ei se moriturū: dixit ad iosaphat. Vides quia nō ꝓphetat mihi bonuꝫ. Tunc addidit micheas Vidi dn̄m sedenteꝫ: ꝛ angelos assistentes ei bonos a dextris: malos a sinistꝛ̄: ꝛ ait Quis decipiet achab vt ascēdat ꝛ cadat in ramoth galaad. Hoc eni exigebant merita ei⁹. Et di xit vn⁹ a sinistris. Ego ero sp̄us mēdax ī ore ꝓphetarū ei⁹. Cui dn̄s. Decipies ꝛ p̄ualebis. Tūc sedechias ꝑcussit micheā in maxillaꝫ et ait. Me ne dimisit sp̄us dn̄i. ꝛ locut⁹ est tibi. Cui micheas. Visur⁹ es qn̄ absconderis in cubiculo: tanq̄ꝫ dephensus in mendacio. Et vidit sedechias regē hesitantē: ꝛ ꝯfortauit eū dicēs secreto. Hic si esset ꝓpħa aruisset man⁹ mea: sicut man⁹ ieroboā. Sed ꝛ locut⁹ ē con tra heliam q̄ p̄dixit te moriturūꝫ vbi mortu⁹ ē naboth Tūc rex p̄cepit incarcerari micheā vsqꝫ ad reditum suum.

De Iosaphat. Capl'm. XL.

Ascenderūt igi tur cum exercitu duo reges in ra moth galaad: ꝛ iosaphat erat in stola regali. Cui achab deferens erat in habitu militari: vel ne cognosceret̄ a siris. Rex enim sirie pre ceperat p̄ncipibus belli: vt reliquos non cu rantes solius achab sanguinē quererent. Et ꝓpterea impetu facto pugnabant cōtra iosa phat. Qui cum exclamasset ꝯuocans seruos intellexerunt syri nō esse achab: et cessauerūt ab eo. Unus autē dirigēs sagittā in incertū ꝑcussit achab inter pulmoneꝫ ꝛ stomachū: et fluebat sanguis in sinū. id est in interiora cur rus: ꝛ per p̄cones reuocat⁹ est exercitus a bel lo. Mortuus est autem achab ꝛ delat⁹ est in samariam: ꝛ sepult⁹ ibi iuxta domū eburneā quaꝫ edificauerat. Et dum lauarent mulier cule currū ꝛ habenas in piscina samarie: lin xerunt canes sanguinē eius: iuxta verbuꝫ he lie: ꝛ regnauit ochozias fili⁹ eius ꝓ eo. Por ro iosaphat redeūti occurrit hieu fili⁹ anani arguēs eū ꝙ ipso p̄buisset auxiliū Iosaphat ꝓo regnauit in hierl'm. Trigintaq̄nqꝫ anno rū erat cū regnare cepisset. ꝛ. xxv. ānis regna uit. Cepit aūt regnare anno. iiij. achab regis isrl'. Sed ꝛ h̄ oritur questio de collatione: q̄s oēs post librū regū separatim discutiemus. Et ambulauit iosaphat in vijs asa patris sui Anno siquidē tertio regni sui p̄cepit principi bus ꝛ sacerdotib⁹ regni sui: vt ꝑagrantes per singulas ciuitates docerent ṗpl'm legē moysi. Porro amonite: moabite: et arabes: irruerūt in iudā circa engaddi. Et orante iosaphat in tēplo vt legit̄ in paralippomenon cōfortauit eū iaziel fili⁹ zacharie ꝓpħa dicens. O iuda et hierusalem nolite ti mere: cras egredie mini ꝛ dn̄s erit vobi scū Et egressus ꝑcus sit hostes et fugauit Cunqꝫ diriperet isrl' castra hostium trib⁹ diebus: dixit locuꝫ il lū cōuallē bn̄dictio nis. ꝛ habuit deīceps cor rectum cuꝫ dn̄o. Sꝫ ꝛ reliq̄as effemi natoꝝ abstulit đ t̄ra verūtamē excelsa nō abstulit: ꝛ adhuc ser uiebat edō regi iuda in tributo. Misit qꝫ io saphat classes in ophir ꝓpter aurū q̄ cōfracte sūt ī asiongaber. Hanc ꝯfractiōeꝫ p̄dixerat ei

Nota ꝙ iudea quan doqꝫ đr tota t̄ra iudeo rū vt ibi: ignoti iudea dei. ꝛ not⁹ ī iudea de⁹. Quādoqꝫ iudea dicit̄ tm̄ tribus iude ꝛ ben iamin ſm qđ dicit̄ ꝙ roboam regnauit suꝑ iudam: ieroboam suꝑ israel. Quandoqꝫ sola tribus iude iudea di cit̄ vt ibi. Iudea ꝛ hie rusalē nolite ti.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

eliezer ꝓpha filius dodan futurã: q₂ iosaphat fecerat fedus cum ochozia. Et mortuꝰ est iosaphat. ⁊ sepultꝰ in ciuitate dauid. ⁊ regnauit ꝑ eo ioram filius eius.

Incidentia.

Sub iosaphat nonus latinoꝝ rex fuit siluius carpentꝰ decimus siluius tyberiꝰ: a quo fluuius dictꝰ est tyberis: q̇ prius albula dicebat᷑: vndecimꝰ siluiꝰ agrippa.

Sequuntur tituli capitulorũ in historiaʒ Regum quarti.

De Ochozia rege israel. Capitulũ primũ historie regum quarti.

Oro ochozias filꝰ achab regnare cepit in samaria: anno .xvij iosaphat et duobus ãnis regnauit: ⁊ ambulauit in vijs patris ⁊ matris sue: ⁊ preuaricatus est moab in israel. id ẽ recessit a tributo eius. Ceciditq₃ ochozias ꝑ cancellum cenaculi: ⁊ egrotauit: ⁊ misit nũcios qui consulerent beelzebub deuʒ accaron: de infirmitate sua. Josephus dicit misit ad deũ accaron muscam: ⁊ misit dominꝰ heliam ĩ occursum nunciorum.

Beelzebub deꝰ accaron d᷑ musca.

Qui ait eis. Nũq̇d non est deus in israel vt eatis ad deum accaron. Quãobrem nõ consurget ochozias: sed morief᷑. Cunq₃ redijssent nuncij ad regẽ et dicerent se redisse ꝑ hmõi ꝓhibitione quesiuit ab eis de habitu viri q̇ apparuerat eis. Qui dixerunt ei. Uir pilosus est: et zona pellicea accinctus. Qui ait. Helias est: ⁊ misit rex q̇nquagenariũ cuʒ suis quinquaginta armatis vt vocarent heliam: vel inuitũ traherent. Et ait quinquagenarius helie sedenti in vertice montis. Homo dei rex p̄cepit vt descendas. Qui respondit. Si homo dei sum descendat ignis de celo: ⁊ deuoret te ⁊ tuos. ⁊ sic factuʒ est. Misit quoq₃ rex aliũ q̇nquagenariũ cuʒ suis: qui similia locutus est: ⁊ similia passus. Destinauit quoq₃ tertiũ q̇nquagenariũ: qui credit᷑ fuisse abdias: q̇ curuãs genua corã helia ait. Obsecro vt miserearis aie mee ⁊ suoꝝ rũ meoꝝ. Et ait angelꝰ ad heliaʒ. Descẽde cũ eo ne timeas. Qui descendit ad regem et ait.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Quia misisti ad beelzebub quasi non esset deus in israel: morieris. Et mortu⁹ est ochozias ⁊ regnauit ioram frater eius ꝑ eo: anno scđo ioram filij iosaphat: ⁊ tunc equiuoci fuerunt rex iuda ⁊ rex isrl' ⁊ affines.

De raptu helie. Ca. II.

Factum est cum leuare vellet domin⁹ heliã ꝑ turbinem in celum venerũt helias ⁊ heliseus in galgala. Et ait helias ad heliseum. Mane h: qꝛ misit me domin⁹ in bethel. Qui respondit. Viuit domin⁹: ⁊ viuit anima tua: qꝛ non derelinquã te. Sciebat enĩ in spũ euz tollẽdum esse. Et occurrerũt eis filij ꝓpheta rum q̃ erant in bethel: ⁊ dixerunt ad heliseuz secreto. Nosti quia hodie tollet domin⁹ tu⁹ a te. Qui respondit. Noui. Silete. Et ait helias. Mane hic. Qui noluit. Cunq̧ venisset in iericho idipm dixerunt heliseo filij ꝓpheta rum q̃ erant ibi qđ ⁊ ꝑdicti. Et voluit helias vt maneret ibi: sed noluit. Cunq̧ venirent ad iordanem ambo: ⁊ l. de filijs ꝓphetarũ a lõge specularent: inuoluit helias pallium suum ⁊ ꝑcussit aquas que diuise sunt. ⁊ transierunt ꝑ siccũ. Cunq̧ transissent: dixit helias ad eum. Postula qđ vis ⁊ faciam tibi anteq̃ꝫ tollar a te. Qui respõdit. Obsecro vt fiat spirit⁹ tuus duplex in me. Qui respondit. Rem difficilez postulas: tamẽ si videris me quando tollar a te: erit. alioquin non erit. Spiritum duplicẽ habuit helias. id est ad duo. ad prophetiam ⁊ ad miracula. Et ad eadez duo fuit spiritus in heliseo. ⁊ ita non perijt discipulus esse sup magistrũ. Quidam tamẽ distinguũt ita. fiat spirit⁹ tuus duplex in me. id est duplicetur in me. Qđ ita impletũ fuisse tradunt. Nam heliseus viuens suscitauit mortuũ: sed ⁊ mortu⁹ suscitauit mortuũ: qđ non helias Cunq̧ pergerent: ecce currus igneus ⁊ equi ignei diuiserunt vtrũq̧: ⁊ ascendit helias: ⁊ ferebatur ꝑ turbinem in celuz. Legitur ꝙ sabacha pater helie nõdum nati: vidit in somnis viros candidatos se salutantes. Qđ cum nunciasset in hierusalem. responsuz est ei. Puer hic iudicabit israel in gladio ⁊ igne. Heliseus autez videbat ⁊ clamabat Pater mi pater mi: currus israel ⁊ auriga eius. id est sustẽtatoꝛ populi ⁊ rectoꝛ. ⁊ deiecit ei helias palliũ suũ. Tũc ille scidit vestimẽta sua: vel ꝑ doloꝛe: vl' abijciẽs vestem suam: vt deinceps vteretur veste helie.

Et rediens ad iordanez percussit aquas pallio helie ⁊ non sunt diuise: et ait. Vbi est de⁹ helie etiam nunc. Percussitq̧ iterum ⁊ diuise sunt. Et transijt. Qđ videntes filij ꝓphetarũ dixerunt. Requieuit spiritus helie sup heliseum. Et occurrentes adoꝛauerunt euz: et eo licz renitente miserunt. l. viros ad querendũ heliam. si forte ꝓiecisset eũ domin⁹ in aliquo montiũ vel vallium. Cunq̧ quesissent ꝑ tres dies: eo nõ inuento redierũt.

De sale Helisei. Ca. III.

Dixerunt viri iericho ad heliseuz. Terra hec optima ẽ: sed aqua fontis pessima terram facit sterilem. Qui assumens vas nouum terreum misit in illud sal: et egressus ad fontem misit sal in illum. Et cum oꝛasset ait. Hec dicit domin⁹. Sanaui aquas has ⁊ nõ erit in eis moꝛs vltra: neqꝫ sterilitas. Foꝛte moꝛbosa erat bibentibus cũ sterilitate. Et sanate sunt aque vsq̧ ad diẽ hanc. Cũq̧ ascenderet in bethel: illudebant ei. xlij. pueri dicentes. Ascẽde calue. Et maledixit eis in nomie dñi. id est ꝑ nomẽ domini vel inuocato noie dñi. Egressiq̧ sunt duo vrsi de saltu: ⁊ deuorauerũt eos. Cũqꝫ transisset ꝑ montẽ carmeli: redijt in samariã ⁊ habitabat in ea.

De tribus regib⁹ q̃ obsederũt regẽ moab. Caplm. IIII.

Porro ioꝛam filius achab regnauit in samaria ãno xviij. iosaphat: ⁊ xij. ãnis regnauit tulitq̧ idola gentiũ: q̃ pater suus introduxerat. verũtamẽ a cultu vituloꝛũ ieroboam nõ recessit. Quẽ cum redargueret micheas: occisus est ab eo ꝑcipitio: vt dicit epiphani⁹ episcop⁹ salamie cypri. Et sepult⁹ ẽ in moꝛaschi sol⁹ iuxta sepulturã senachim. Ali⁹ fuit post micheas siliter moꝛaschites sext⁹ xij. ꝓphetarũ. Poꝛro rex moab soluebat regi isrl' tributũ agnos. c. milia: ⁊ totidẽ arietes cum velleribus suis. sꝫ moꝛtuo achab recessit a tributo. Quãobrẽ ioꝛam rex isrl' ascendit cõtra euz in ꝑlium ⁊ habuit secũ iosaphat regẽ iuda: sꝫ et iosaphat duxit secũ regẽ edom. Cũq̧ iuissent ꝑ desertũ idumee. vij. dieb⁹ nõ erat eis aqua Et ait iosaphat. Est ne h ꝓpha dñi. Et rñdit q̃dam. Est hic heliseus q̃ fundebat aquã sup man⁹ helie. Et steterũt tres reges añ heliseũ

104

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Qui dixit ad regē isrl'. Quid mihi et tibi ē. id
est tu cum sis idolatra: q̄re venis ad ꝓphetam
dn̄i. Verūtamē ꝓpter iosaphat respiciam te.
⁊ ait. Adducite mihi psaltem. id est psallentē.
Cunq̄ꝫ caneret psaltes: per armoniaꝫ excita-
tus ē spūs eiꝰ: ⁊ factꝰ est spūs dn̄i sup eum. et
ait. Facite in alueo torrētis huiꝰ exiccato fos-
sas et foueas: vt abundantiaꝫ supuenientis
aque retinere possint. Dabit enim dn̄s vobis
aquam sine vēto: ⁊ pluuiā in abundātia. In-
sup tradet dn̄s moab in manꝰ vestras: vrbes
electas ꝑcutietis: ligna fructifera succidetis
fontes obturabitis: agros egregios operie-
tis lapidibꝫ. Factuꝫ est mane ī hora sacrificij
irruerūt aque ꝑ alueū torrentis. Pluerat enī
vehementer tribꝫ diebꝫ vt ait iosephꝰ in supre
mis partibꝫ idumee. Porro moabite stabant
in terminis terre sue: vt ꝓhiberent hostes ab
ingressu. Qui cum mane vidissent ex aduerso
aquas turbidas torrētis sole repercussas: su-
spicati sūt infectas sāguine. ⁊ dixerunt. Sur-
gamus ad predaꝫ mutuo cesi sunt hostes. Et
dum irruerēt p̄cipites ꝑcussit eos isrl': et fuge
runt ⁊ depopulatus est israel moab. et fecit il
la quattuor que p̄dixerat heliseus. Et circū-
derunt ciuitateꝫ vbi erat sedes regni: q̄ a fun-
dibularijs ex magna parte percussa ē. Et de-
sperans rex moab: tulit secum septingentos
electos: vt irrumperet ꝑ partem exercitꝰ vbi
erat rex edom ⁊ aufugeret. Sed hostes repu
lerunt eum in vrbem: ⁊ necessitate cōpulsus:
filium q̄ regnaturus erat ꝓ eo: corā hostibus
supra murum obtulit holocaustū: vt deꝰ euꝫ
liberaret. Reges autē vidētes hoc factum ne
cessitatis ex humana compassione recesserūt
ab eo. Et redijt iosaphat ī hierl'm: ⁊ occurrēs
ei hieu ꝓpheta: filius anani. culpabat eum ꝙ
homini idolatre solacia p̄buisset.

De supabundantia olei. Ca. V.

Actum est autē f ꝙ quedam mulier de vxoribus ꝓ-
phetarum vxor scilicꝫ abdie ad he
liseum clamabat dicēs. Vir meus mortuus
est: ⁊ oppressus erat ere alieno ꝓpter alimoni-
am ꝓphetarum. Et ecce creditor venit vt tol
lat duos filios meos ad seruiendū sibi. Et re
spondit heliseus. Quid habes in domo tua.
Et illa. Non habeo nisi parum olei q̄ vngar
Qui ait. Pete mutuo vasa vacua non pauca
⁊ clauso ostio cum filijs tuis mitte inde i om
nia vasa. Dumq̄ꝫ infūderet mulier: crescebat
oleum. ⁊ impletꝫ vasis stetit. id est crescere ces
sauit. Qd̄ cum accepisset heliseus: ait ad eaꝫ.
Vade vende ⁊ redde creditori. Tu autem et
filij tui viuite de reliquo.

De suscitatiōe filij sunamitis. Ca. VI.

Actū ē vt transi f ret heliseus per sunam ciuitatem ⁊
erat ibi mulier magna nō tā corpo
re q̄ꝫ sapientia: que intelligens virum dei esse
tenuit eum vt comederet panē. Cunq̄ꝫ frequē
ter diuerteret ad eā heliseus suasit mulier vi-
ro suo: vt faceret ei cenaculum paruū: ⁊ pone
ret in eo lectulū ⁊ mensā ⁊ sellaꝫ ⁊ cādelabrū.
Et rediens heliseꝰ requieuit ibi. et ait ad gie-
zi. Voca sunamitem hanc ⁊ loquere ad eam.
Quid vis vt faciat dominꝰ meus tibi. Loque
tur ꝓ te regi vel principi militie. Que respon
dit. In medio populi mei habito. q̄si diceret
Vallata sum ꝓpinquis: et nullus inquietat
me. Cūq̄ꝫ quereret heliseus quid vellet: dixit
giezi ad eum. Filiū non habet. ⁊ vir eiꝰ senex
est. Tunc ait heliseus ad eaꝫ. in tempore isto
⁊ in hac eadem hora si vita comes fuerit: ha-
bebis ī vtero filium. Hebreꝰ sic habet. In tē
pore isto. cuꝫ tēpus vite (subaudi) adhuc erit
tibi. habebis ⁊c̄. Que respōdit. Noli vir dei
mentiri ancille tue. Concepit tamē mulier: et
peperit iuxta verbum helisei. Cunq̄ꝫ creuisset
puer: egressus ē ad patrē ad messores ⁊ egro-
tauit. Cunq̄ꝫ clamasset bis: caput meū doleo
remisit eum pater ad matrem suam: ⁊ mortuꝰ
est. Et collocauit eum mater super lectuꝫ vi-
ri dei: ⁊ clausit ostium: ⁊ vocans virum suuꝫ
ait. Curram ad virum dei ⁊ reuertar. Qui re-
spondit. Hodie non sunt kalende nec sabba-
tum: cur ibis. Istis enim diebus ꝓphete ⁊ do
ctores solebant frequentari: et audiri. Et tol-
lens mulier vnū de pueris secū: sedens in asi
no venit ad virum dei in montē carmeli. Qui
cum vidisset eam ait ad giezi. Ecce sunamitꝫ
illa. Occurre ⁊ dic ei. Recte ne agitur circa te
⁊ virum tuum ⁊ filiū. Que respondit. Recte.
Et nota ꝙ semꝑ heliseus hospitā suam voca
bat sunamitē. Non enī tantā habuit familia-
ritatem cum ea: vt ꝓprium nomen eius sciret:
⁊ proiecit se mulier ⁊ apprehēdit pedes heli-
sei. Et ait heliseꝰ giezi volēti eā amouere. Di
mitte illaꝫ. Anima eius in amaritudine est: ⁊
dominꝰ celauit a me. Et ait mulier. Nūquid

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

petiui filiũ a te.q.d. Mihi non petẽti dedisti filiũ in perniciẽ meã. Nunq̃d nõ dixi tibi.ne illudas me. Illusionẽ vocat dari filiũ a dño et tam cito auferri. Et ait ille ad giezi. Tolle baculũ meũ ⁊ vade ⁊ ne facias moram vł aliquem salutando vel respondendo salutanti: ⁊ pones baculũ meum sup faciem pueri. Cũq; abijsset ait mulier ad heliseuz. Viuit dñs: nõ dimittã te. Et secut⁹ est eam. Et reuersus est giezi in occursũ ei⁹ dicẽs. Non surrexit puer. Et ingressus heliseus incubuit sup puerũ ⁊ cõtrahens se coaptauit membra sua membris eius. Et cum orasset calefacta ẽ caro pueri: ⁊ oscitauit puer: ⁊ aperuit oculos. Quẽ cũ reddidisset matri viuentem: reuersus est ĩ galgala. Hũc locuz sepe frequentabat heliseus. tum ꝑ religione loci. tum quia ibi natus ẽ: et in ortu eius tale ibi cõtigit ꝓdigium: vt imago vna ex vitulis aureis mugiret acute. Quo audito in hierusalẽ sacerdos diuino nutu ait Propheta natus est in israel qui sculptilia eorũ destruet ⁊ fusilia.

De coloquintidis ⁊ supabũdãtia panum. Caplm. VII.

P

Orro fames erat ĩ terra ⁊ filij ꝓphetarum cõuenerant ad heliseũ. Qui dixit vni de pueris. Coque pulmentũ filijs ꝓphetaꝝ. Qui egressus vt colligeret herbas agrestes: inuenit q̃si vitez siluestrẽ ⁊ collegit ex ea coloquintidas nesciens q̃d esset: ⁊ cõcidit in ollam pulmenti. He sũt agrestes cucurbite amarissime: minores his que in ortis nascunť. Vel vt q̃daz dicũt. herba ẽ q̃si vitis se diffundẽs in sepib⁹ fructu modico purpureo ⁊ rotundo cum maturus ẽ. Cũq; gustassent recũbentes ď coctione hac clamauerũt. Mors in olla vir dei. id est amaritudo q̃si in morte vel mortifera. Et allatam farinã misit in ollã: ⁊ dulcorata ẽ esca Vir aũt quidam detulit viro dei panes primitiarũ: ⁊.xx. panes ordeaceos: ⁊ frumentuz nouũ in pera. id est grana confricata. Non ẽ intelligendũ de panibus primitiarũ que offerebantur in pentecoste neq; de polẽta que offertur in pascha. ſʒ quia fames erat in terra: festinanter de tritico adhuc recente fecerat iste panes: quos fecit heliseus apponi ꝑplo Quidam dicũt. c. viris quia minister dixit. quãtũ ẽ ħ vt apponã. c. viris. Sʒ itelligẽdũ vt apponam etiã. c. viris nedũ populo. Vel forte duos tm̃ panes primitiarũ apposuit. c. viris dicens. Hec dicit domin⁹. Comedent et supererit. Et factum est ita miraculose iuxta verbũ domini.

De Naaman. Ca. VIII.

N

Aaman aũt princeps erat militie regis sirie: vir diues ⁊ assiduus ſʒ leprosus. Et latrũculi de siria captiuã duxerant puellam de israel: que erat in obsequio vxoris naaman. Que ait ad dominã suã. Utinã fuisset dominus me⁹ ad ꝓphetam samarie q̃ curaret eum. Tulit naaman argẽtũ ⁊ aurũ multũ: ⁊.x. mutatoria vestiũ. id ẽ decem paria: vel nouas vestes q̃ sic vocanť ꝑ mutatione vestiũ veteruz. Tulitq; secũ litteras regis sirie ad regem isrł: in hec verba. Scito q̃ miserim ad te naamã vt cures eum a lepra. Exaudiens rex isrł blasphemiã scidit vestimenta sua ⁊ ait. Nũquid ego de⁹ sum vt curem hominẽ leprosum. Occasiones querit aduersum me Et misit ad eũ heliseus dicens. Cur scidisti vestimenta tua. Veniat ad me: et sciat ꝓphetam esse in israel. Stetit itaq; naaman ⁊ equitat⁹ eius ad hostium helisei. Qui misit ad eũ dicens. Lauare septies ĩ iordane ⁊ mũdaberis. Cũq; abiret naaman indignans q̃ non tetigisset eũ inuocans nomen dñi: dixerũt ei serui sui. Si rem grãdem dixisset tibi ꝓpheta facere debueras: quãto magis qđ modicũ est. Descendit ergo ⁊ lauit se in iordane septies et mũdatus ẽ. Et rediens stetit corã heliseo ⁊ ait. Scio q̃ non sit deus ali⁹ in vniuersa terra nisi in israel. Et obtulit ei benedictionẽ. Cunq; renuenti vim faceret: ait helise⁹. Viuit domin⁹: q̃ non accipiam. Et ait naamã. Obsecro vt tollã onus duorũ burdonũ de terra hac. Est aũt burdo ex equo ⁊ asina. Scđm quosdã tulit terram vt sterneret eam in templis idoloꝝ: vt stans sup eam adoraret deũ terre israel: ne offenderet dominũ suũ si pariter nõ adoraret. Sʒ verius videtur q̃ fecerit altare domino ex ea ad ĩmolandũ. Unde ⁊ subdit. Non faciet seru⁹ tu⁹ vltra holocaustũ ac victimã dijs alienis nisi domino. Unũ est qđ mutare nõ possum cũ innititť rex sup manũ meã: ⁊ adorat in templo rẽmon optet me simul adorare. Ora dominũ vt nõ imputet mihi hoc. Et abijt naaman electo terre tẽpore. id ẽ cũ elegisset terraz ad portanduz. Hebre⁹ sic habet. Abijt ab eo

aliquãto terre spacio. Eadez ambiguitas in genesi legit. Eratqȝ vernũ tẽp⁹. Et ingrediebatur effrata. Hebreus habet. Adhuc spacium terre erat. ⁊ ingrediebat̃ effrata. Et sic latinus interpres posuit electum tẽpus vel vernũ ꝑ spacio. Cucurrit aũt giezi post naaman vt aliq̃d acciperet ab eo ⁊ ait. Domin⁹ meus misit me ad te dicens. Venerunt ad me duo adolescentes ex filijs ꝓphetarũ: da eis talẽtũ argẽti ⁊ vestes duplices. At ille dedit ei duo talẽta ⁊ vestes: ⁊ tradidit ei pueros q̇ deferrẽt ea: ⁊ abscondit ea in domo. Cunqȝ vespere staret coram heliseo ait. Unde venis giezi. Qui respõdit. Nõ iuit seruus tuus quoqȝ. At ille. Nonne cor meũ tecũ erat: cũ reuersus fuerat homo in occursũ tuũ. Accepisti argentuȝ vt emas possessiones. Sȝ lepra naaman adherebit tibi ⁊ semini tuo i sempiternũ. Et egressus est ab eo leprosus. Non legitur ad litteram giezi filiuȝ habuisse leprosum nec posterum. Certum est aũt de gieзitis ꝙ lepra simonie respersi sunt.

De securi ⁊ acrisia sirorũ. Ca. IX.

Factum est autẽ

cum esset heliseus cum filijs ꝓphetarũ incidentib⁹ ligna ad iordaneȝ cecidit ferrũ securis vni⁹ in aquã. Cunqȝ eiularet ille: misit helise⁹ lignũ in aquã vbi ceciderat ferrũ: ⁊ natauit ferrũ ⁊ tulit illud. Porro rex sirie pugnabat ꝯtra israel: ⁊ sepe ponebat seruos suos in insidijs quas cauebat rex israel heliseo sibi manifestãte abscõdita sirorũ. Et cõturbat⁹ rex sirie ait ḃuis suis. Quis vestrũ ꝓditor est mei apud regem isrl'. Et ait vnus. Nequaqȝ. sȝ heliseus indicat regi isrl' quecũqȝ loqueris in cõclaui. Qui ait Mittã ⁊ capiã eum. Cunqȝ accepisset eum esse in dathaim: misit illuc robur exercit⁹. Qui venientes illuc in nocte circũdederũt ciuitatẽ. Mane puer helisei vidit exercitũ: territusqȝ clamauit. Heu domine q̇d faciem⁹. Qui respõdit. Noli timere: plures sunt nobiscũ. Et orante heliseo aperuit domin⁹ oculos pueri: ⁊ vidit montẽ plenuȝ curribus igneis. id ẽ agminib⁹ angeloꝝ. Cunqȝ intrarẽt hostes ad euȝ: orante heliseo ꝑcussit eos dñs cecitate: nõ oĩmi q̇dem: sȝ acrisia ne euȝ agnoscerẽt. Et dixit ad eos heliseus Nõ est hec via: nec ẽ ista

Acrisia ẽ amentia visus scȝ qñ querimus qđ in manu tenem⁹.

ciuitas. id ẽ non ẽ hic mansio helisei. Sequimini me ⁊ ostendã vobis virũ quẽ queritis: ⁊ duxit eos in samariã. Et orãte heliseo aperuit dñs oclos eorũ: ⁊ viderũt se esse i medio samarie: ⁊ hostes circumstantes. Et dixit rex isrl' ad heliseuȝ. Percutiã eos pater mi. Qui rñdit. Nequaqȝ. dñs eni adduxit eos: sȝ p̄be eis hospitalitatem affluẽter. Quo facto redierũt siri ad ꝓpria: nec vltra in dieb⁹ helisei venerunt latrones sirie in israel.

De scđa obsidione samarie. Ca. X.

Factũ ẽ post hec

benadab rex obsidebat samariaȝ: ⁊ facta est fames in samaria: ita vt vẽderet̃ caput asini. lxxx. argenteis numismatis. ⁊ quarta pars cabi stercoris columbarũ q̇nqȝ argenteis. Hac vt ait iosephus condiebant cibos ꝑ sale. Tradũt q̇dam noĩe stercoris dici vesiculaȝ colũbe: in qua reperiebant̃ grana deforis allata. Cũqȝ transiret rex isrl' ꝑ murũ: ⁊ consideraret custodias muri: clamauit ad eũ Salua me dñe rex. Qui suspicatus ꝙ quereret aliq̇d ab eo: cõmotus rñdit. Nõ saluat te domin⁹. Unde te saluare possũ. De area an de torculari. Que respõdit. Nequaqȝ domine. sȝ ego ⁊ mulier ista cõdixeramus de filijs nostris comedẽdis: ⁊ comedimus filiũ meũ. hec autẽ abscondit filiũ suũ. Et ꝯtristatus est rex vehemẽter: ⁊ scidit vestimẽta sua: ⁊ apparuit ciliciũ quo vestit⁹ erat ad carnẽ. Et ait. Quid amplius mali possumus expectare a domino. Hec faciat mihi deus: ⁊ hec addat: si steterit caput helisei super ipm hodie. Hoc eni malũ imputabat heliseo: ꝙ cõciues non liberabat cum posset. Cunqȝ misisset spiculatorẽ: penitẽtia duct⁹ sequebatur eũ vt ꝓhiberet. Heliseus aũt sedebat in domo sua et senes cum eo: quos iosephus discipulos ei⁹ dicit. Et ait heliseus. Nescitis quia filius homicide: qui scȝ occidit naboth misit vt prescidatur caput meũ. Prohibete intrare nũciam donec veniat rex qui ꝓhibebit ei quod iusserat. Cunqȝ superuenisset rex: ait helise⁹. Cras hac hora erit in porta samarie modius simile ꝑ statere vno: ⁊ duo modij ordei similiter. Et irrisit eum vnus eorũ super quorum manus rex incumbebat dicens hoc esse impossibile. Cui heliseus. Videbis ⁊ non comedes Porro quattuor leprosi erant ad introitum porte fame deficientes. Qui vespere venerũt ad ca

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

stra sirie ꝛ neminē ibi repperuerunt. Terruerat enī dominus siros: et sonitus exercit⁹ magni mittens sup eos: fugerūtq₃ animas suas tm̄ saluare cupientes: ꝛ intrātes leprosi comederunt: ꝛ tollētes de preda iuxta cor suum nunciauerunt portatorijs vrbis siros abisse. Suspicatus autē rex isrl' siros simulasse fugam ꝛ latere: misit duos in equis q̄ explorarent oīa vsq₃ ad iordanē. Qui cum reuersi nūciassent siros fugisse: egressus popul⁹ diripuit castra: ꝛ vendebaẜ simila ꝛ ordeū iuxta x̄bū helisei. Dux aūt q̄ irriserat eū a rege ↄstitut⁹ ad portam oppressus ē a turba ꝛ mortu⁹ est.

De fame septē annoꝝ ꝛ pegrinatione mulieris sunamitis. Ca. XI.

Post hec autem helisens locutus est ad mulierem cuius filiū₃ suscitauerat. Uade cū domo tua peregrinari vbicūq₃ poteris. Uocabit enī domin⁹ famem sup terram septē annis. id est angelū p̄positum fami. q. d. fames veniet. vl' est locutio. De hac fame ambiguū est vtrū p̄cesserit p̄dictam obsidionē vel secuta sit. Igiẜ mulier intrauit terrā philistijm: ꝛ cōtribules occupauerūt bona eius. Que finita fame regressa est: ꝛ intrauit vt interpellaret regem pro domo sua ꝛ agris. Et tunc rex loquebatur cum giezi: querēs ab eo magnalia helisei. Qui vidēs mulierem ait. Domīe hec est mulier: ꝛ hic ē filius eius quem suscitauit heliseus. Que cum narrasset regi seriem facti restituit ei rex quecunq₃ amiserat a die qua reliquerat terram.

De morte Benadab. Ca. XII.

Porro benadab rex sirie audiēs q᷑ deus amouerat eum ab obsidione ꝛ non homo cōtristatus egrotabat. Heliseus autē veniebat damascū: ꝛ misit rex in occursū ei⁹ azabel cū₃ munerib₃: vt cōsuleret eum de infirmitate sua Cui querenti respondit heliseus. Dic ei sanaberis. Nec dixit sanabitur: q᷑ mortuus est rex. Sed vt diceret ei sanaberis: postea traxit azabel in partē dicens. Ostendit mihi dominus quia morieẜ: ꝛ tu eris rex sirie. Tunc impletum ē q̄d dixerat domin⁹ helie. Aliter enī nō inunxit helias azabel: nisi quia p helisenꝫ p̄dixit eum futurū₃ regem. Et fleuit helisens videns in spiritu mala que facturus erat azahel filius isrl' que etiā indicauit illi. Et reuersus azabel ad regem dixit: sanaberis. Altera die tulit stragulum: ꝛ infudit aquā₃: ꝛ expandit sup faciē eius. Stragulū ꝓprie ē stratoriū quod lecto vel sedili supsternitur. Et dicitur q᷑ azabel pannū₃ pfusum aqua imposuit sup eum ad refrigerandū. Hebreus habet. Expādit sup faciem suā₃ stragulum: vt non azabel sed ipe benadab hoc fecisse intelligaẜ: ꝛ tamē mortuus est rex ꝛ regnauit azabel ꝓ eo. Quidam tamē hoc exponūt de obsequio mortui dicentes q᷑ azabel mortuum lauit aqua: ꝛ expandit stragulū sup faciē mortui. Josephus plane dicit q᷑ azabel altera die infuso laqueo strangulauit illū. Ad hunc sensum quidā₃ p̄dictam litterā referunt dicentes q᷑ azabel vestem madefactam posuit sup faciē eius: simulās refrigerationē. ꝫ statim effudit aquā₃ sup os eius donec suffocaret eum.

De Joram rege iuda. Ca. XIII.

Porro anno quīto ioram filij achab regis israel i quo cōregnauerat ei iosaphat rex iuda regnauit ioram filias iosaphat in hierusalē octo annis. Qui ad consiliū vxoris fecit malū corā domino secut⁹ deos alienos. Tamen domin⁹ non disperdidit iudam ꝓpter dauid seruū suū₃. Tunc recessit edom ne eēt sub iuda. Nam ꝛ regē suum tributariū occiderūt idumei nouū creantes q̄ non teneretur tributa reddere. Cunq₃ ioram sex fratres suos occidisset: cōpelleretq₃ hierosolimitas etiā idolatrare: tulit ad eū₃ helias quidam propheta epl'am correctoriā cū cōminatione pene. Impleta est autē cōminatio in hūc modū. Arabes irruētes in iudam vastauerūt ꝓuinciam ꝛ domos regias: ꝛ vxorem regis abduxerūt filiosq₃ occiderunt p̄ter ochoziam: ꝛ ipe tandem cronicā incidit egritudinē₃: interna corruptione viscera effundēs: vt quotidie quasi se ꝓuentem videret ꝛ mortuus est, ꝛ sepultus est in ciuitate dauid. Non tamen vt ait iosephus in sepulchro patrū suorū: ꝫ priuatū tumulum sine regalib₃ exequijs tradiderunt ei. Et regnauit ochozias: vl' azarias filius eius ꝓ eo. Hunc regem ꝛ reliquos vsq₃ ad oziam p̄termittit mattheus. Regnauit aūt anno. xij ioram filij achab. Uigintiduorū annoꝝ erat ochozias cum regnare cepisset: et vno anno regnauit in hierusalem: ꝛ ambulauit in vijs

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

achab aui sui. Abijtq3 cuz ioram filio achab auunculo suo ad ꝓliandū contra azahel regē sirie in ramoth galaad: ⁊ vulneratus ē ioram ⁊ relicto exercitu in obsidione sub hieu ꝑncipe descēdit in iesrahel vt curaretur: ⁊ descendit cum eo azarias.

De Hieu rege israel. Ca. XIIII.

Eliseus aūt misit vnū de filijs ꝓphetarū cum lēticula olei ad exercitū in ramoth galaad: vt ibi hieu euocatū in partē vngeret in regē sup israel. Qui cum inuenisset hieu sedētez cum principibus ait. Verbum mihi ad te est o princeps: ⁊ ait hieu. Ad quem. Qui rn̄dit. Ad te o princeps. Forte nō cognoscēs hieu. hoc quasi presagium in mente sua posuerat: ipm esse hieu: q̄ primus respōdisset. Cūq3 induxisset eum in cubiculum: fudit oleuz super caput eiꝰ ⁊ ait. Hec dicit dominꝰ. Unxi te in regē sup israel: ⁊ ꝑcuties omnē domū achab in vltione sanguinis seruorū meoꝝ de manu iezabel. Quo facto citissime aufugit propheta. Cunq3 regressus esset hieu ad suos domini sui dixerūt. Quid venit insanus iste ad te. Quasi insanos enī reputabāt filios ꝓphetaꝝ vel quia fugerat citissime q̄si insanus. Et ait hieu. Recte iudicastis. Nam ꝟba vesana locutus est dicens. Hec dicit dominꝰ. Unxi te in regem sup israel. Festinauerunt itaq3 tollere vestes suas ⁊ substernere ei ī similitudinē tribunalis: ⁊ canētes tuba dixerunt. Regnabit hieu. Cōiurauit ergo hieu cōtra ioram ⁊ ait. Nullꝰ nūciet hoc in iezrahel: s3 omnes ascendamus simul. Cunq3 ascēderent: speculator ī iezrahel ait. Video globū venientē. Et suspicatus ioram vl' captam esse vrbē: vel pacē factam: misit nunciū in occursum eoꝝ. Qui ait. Hec dicit rex. Pacata sūt omnia. Et ait hieu. Quid tibi ⁊ paci. q̄si diceret. Quid ad te. Sequere me. Vel forte huic hieu q̄si ipi regi respondit. q. d. Quid queris de pace: q̄ terram ⁊ pacem turbas. Et adhesit nunciꝰ ei. Misit ⁊ ioram scōm nunciū: qui similiter non est reuersus ad eum. Et ascēdens ioram rex israel: ⁊ rex iuda cuz eo: egressi sunt in occursū hieu vsq3 in agrum naboth iezrahelite. Et ait iorā. Est ne pax hieu. Qui respōdit. Que pax. Adhuc vigent fornicatiōes matr3 tue. q. d. Que pax potest esse inter nos cuz iugiter offendamus deū ꝑ idolatriā matris tue. Et fugiens ioram ait ad nepotem suuz. Insidie sunt hic ochozia. Tunc ꝑcussit hieu iorā inter scapulas: ⁊ egressa ē sagitta ꝑ cor eiꝰ: ⁊ corruit mortuꝰ. Et ait hieu ad ducem tertie ꝑtis militū. Projce eum in agrū naboth. Memēto quoniā ego ⁊ tu sequebamur achab patrē huius qn̄ cōminatꝰ ē ei dn̄s ꝑ heliam: q̄ redderet ei in agro naboth ꝓ sanguine naboth ⁊ ꝓ sanguine filioꝝ eius. Tn̄ supra de filijs naboth nulla facta ē mentio: s3 qd̄ ibi tacitū est: h̄ suppletur. Forte canes linxerūt sanguinē ioram iuxta ꝟbū helie. Linxerūt enī sanguinē achab cuz linxerūt sanguinē filij eiꝰ. Ochoziā vero fugientē insecutꝰ est hieu ⁊ vulnerauit euz in ascensu gaber. Qui vulneratꝰ fugit in mageddo ⁊ mortuus ē ibi: ⁊ tulerūt eum ī hierusalez ⁊ sepultus est in ciuitate dauid. Post hec intrauit hieu in iezrahel. Porro iezabel erat in arce turris ⁊ depinxit oculos suos stibio. et ornauit caput suum vt pulchrior venientibꝫ appareret: ⁊ ꝑ fenestram ait ad hieu. Nunquid pax esse potest zamri qui interfecit dominum suū. q̄si diceret. Tu occidisti dominū tuū sic zamri: ⁊ eadem pena puniendus es. Tunc dixit hieu duobꝫ eunuchis qui circūstabant eā. Precipitate eam. ⁊ ꝑcipitauerunt eam de turre ⁊ cōculcauerūt eam vngule equorū. Cūq3 hieu sederet ad mensam ait seruis suis. Ite ⁊ sepelite maledictam illam: quia filia regis est. Cūq3 venissent ad eaz: non inuenerūt nisi caluariam. id ē supremā cellulā cerebri: ⁊ pedes ⁊ sūmitates manuum. Quo audito ait hieu. Sermo dn̄i ē quē locutꝰ est ꝑ heliam.

De. lxx. filijs Achab ⁊ eoꝝ morte ⁊ d̄ morte Hieu. Ca. XV.

Erāt aūt achab lxx. filij ī samaria. Et scripsit hieu ad nutricios eoꝝ: et ad optimates ciuitatis dicens. Eligite quē vultis de filijs achab: ⁊ constituite regem sup vos: ⁊ pugnate ꝓ domo domini vestri. Qui ꝑterriti rescripserunt ei. Serui tui sumꝰ fac qd̄ tibi placet. Et scripsit eis secundo. Si mei estis: tollite capita filiorum domini vestri ⁊ venite ad me cras in iezrahel: ⁊ sic factum est. Et attulerūt capita in cophinis ad hieu. Qui mādauit ne introducerent̄ ad eum. sed iuxta introitū porte ponerent̄ ad duos aceruos vsq3 mane. Cūq3 mane intuerent̄ capita: dixit hieu ad populum. Iusti estis. q. d. Comparatione istorum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

qui.lxx.occiderunt iusti estis: qui non nisi io-
ram ⁊ iezabel mecum occidistis. Uel potius
samaritas q̇ eos occiderant cõmendauit. q̄si
diceret. Juste fecistis implendo verbum do-
mini qđ videtur velle littera seq̄ẽs Addidit
enim. Si ego interfeci dominũ meũ: q̇s per
cussit eum et istos. Dominꝰ fecit qđ locutus
est in manu helie. Tũc percussit hieu omnes
reliq̄s de domo achab in iezrabel: ⁊ optima
tes eius ⁊ notos ⁊ sacerdotes: ⁊ ibat in sama
riam. Jn via vero obuiauit.xl.duobꝫ fratribꝫ
ochozie regis iuda qui descendebant ad salu
tandos ioram ⁊ ochoziam nesciẽtes ꝙ occisi
essent: ⁊ occidit eos hieu. Tunc egressus ẽ in
occursum hieu ionadab filiꝰ rechab: et bene-
dixit ei ꝓ vltione domini quã fecerat. Quem
impositum currui suo duxit hieu in samariã
⁊ ꝑcussit omnes qui reliqui fuerant đ achab
vsq̃ ad vnũ. Cõgregauit ergo hieu populũ
samarie ⁊ ait in dolo. Ampliare volo cultuz
baal: vocate oẽs ꝓphetas eius ⁊ sacerdotes.
Quicũq̃ defuerit non viuet. Sacrificiũ enĩ
grande est mihi baal: ⁊ venerunt oĩes serui
baal: nec vnꝰ defuit ⁊ repleta ẽ domus baal.
Et ait hieu his q̇ erant sup̱ vestes. Date ve-
stes omnibꝫ seruis baal. Et dederunt. Cunq̃
ꝑscrutatus esset hieu diligẽter: ne q̇s deesset
vel alius interesset dixit militibꝫ suis. Jngre-
dimini ⁊ ꝑcutite eos nullꝰ euadat. Et ꝑcusse-
runt eos: statuamq̃ baal cõminuerunt: ⁊ de-
struxerunt templum eius: ⁊ fecerũt ꝓ eo latri-
nas. id est subterraneos cuniculos ad mũdã-
das vias vrbis. Et deleuit hieu baal de isrl'.
Uerũtamen a vĳs ieroboam non recessit: et
ait ei dominꝰ. Quia fecisti que in corde meo
erant contra domũ achab. filĳ tui vsq̃ ad q̄r
tam generationẽ sedebũt sup̱ thronũ isrl'. Et
mortuꝰ ẽ hieu ⁊ sepultus in samaria cum reg
nasset vigintiocto annis. ⁊ regnauit ꝓ eo filiꝰ
eius ioaz vel ioahaz vel ioachaz.

De athalia ⁊ ioas. Ca. XVI.

Porro athalia vi
dens filium suũ mortuũ et volens
regnare ĩterfecit omne semẽ regiũ
in hierusalez. Erat autẽ iosaba soror ochozie
ex patre ⁊ vxor ioiade summi sacerdotis que
furata est ioas filium ochozie lactentem ne ĩ
terficeretur: ⁊ abscondit eum septem annis ĩ
domo domini. id ẽ in domũculis hebdoma
dariorũ. Anno autẽ septimo ioiada collegit
centuriones ⁊ principes leuitarum ⁊ milites
⁊ ostendit eis secreto filium regis: ⁊ cõiuraue
runt omnes ꝓ puero cõtra athaliaz: ⁊ ꝙ pue-
rum in sabbato ꝯstituerunt regẽ. Et fecerunt
in hunc modũ. Uigintiquattuor erant sum-
mi sacerdotes: quoꝝ vnus in hebdomada vi
cis sue habebat secũ ĩ ministeriũ. xxiiĳ. mino
res sacerdotes: ⁊ totidem cantores: ⁊ totidez
ianitores. Diluculo ꝟo sabbati pontifex qui
ministrauerat cum turma sua egrediebat̃ ad
ꝓpria. põtifex ꝟo q̇ ministraturꝰ erat ingredie
batur cum turma sua. Tunc autẽ ioiada pro
ampliando exercitu retinuit egressuros: et re-
cepit ingressuros faciẽs ex eis duas turmas
Adiunxit quoq̃ tertiã turmã de cẽturionibꝫ
⁊ leuitis quos cõuocauerat: ⁊ intrans domũ
saltus ⁊ domum armorũ quã quondam fece
rat dauid: dedit singulis arma ⁊ p̄cepit egres
suris vt circũstarent regem in atrio interiori
⁊ custodirent. Jngressuris ꝟo dixit vt ascẽde
rent ad domũ regiam ne serui regine egrediẽ
tes ex ea vnctionẽ regis impenderẽt. Sz hãc
turmam diuisit in tres partes: p̄cipiẽs vt vna
obseruaret excubias regis. id est porticus do
mus regie. Alia pars obseruaret portaz seyr
p̱ quam ascendebatur de ciuitate in domum
regiam. Tertia pars obseruaret domũ mes-
sa: que dicit̃ porta scutariorũ. id est custoduz
regis: p̱ quaz de domo regia ascendebatur in
templũ. Tertiam ꝟo partem quaz collegerat
de centurionibꝫ ⁊ leuitis posuit ad custodiaz
atriorũ templi ex omni parte. Tunc ip̄e cum
reliquis sacerdotibus ⁊ leuitis ⁊ senioribus
produxit filium regis ⁊ vnxit eum in regem:
et ĩposuit sup̱ euz diadema: ⁊ testimoniũ. id ẽ
legem dei dedit ei tenendam in manibus: vt
cum ip̄o habitu regni disciplina legis dei ser
uanda cõmitteretur. Athalia vero accurrẽs:
scidit vestimenta sua clamans. Cõiuratio cõ
iuratio. Et eduxerunt eam centuriones extra
septa templi p̱ portam equoꝝ ⁊ interfecta est
ibi. Deduxeruntq̃ regem per portam scutari
orum ĩ palacium: ⁊ sedit super thronũ regiũ
Et letatus est populus terre: quia abstulerat
dominꝰ opprobriũ ne regnaret mulier super
eos: ⁊ destruxerunt templũ baal: arasq̃ ⁊ ima
gines quas fecerat ioram ⁊ athalia. Mathã
quoq̃ sacerdotem baal occiderunt coram al-
tari. Septem annoꝝ erat ioas cum regnare
cepisset: ãno septimo hieu regis israel: ⁊ qua-
draginta annis regnauit ĩ hierusalem: ⁊ fecit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

rectum coram domino cunctis diebus ioiade sacerdotis.

De gazophilatio. Ca. XVII.

Erant autem in

domo dñi ruine: nõ solum ꝑ vetustate ⁊ negligentia: sed etiã quas fecerat athalia: ⁊ de sanctificatis parauerat domũ baal. Precepit itaqꝫ ioas sacerdotibꝰ vt instaurarent sartatecta domus recipiẽtes oblationes p̃tereuntiũ: ⁊ que offerebant̃ pro p̃cio anime. id est que dabant ituri ad p̃liũ numerati. Oblatio enĩ pro delicto ⁊ pro peccato sacerdotũ erat: que cũ suscepissent sacerdotes vsqꝫ ad. xxviij. annũ regis ioas: nõ tamẽ instaurauerunt sartatecta templi. Et iratꝰ rex ꝓhibuit sacerdotes vltra accipere pecuniaꝫ. Josephus tamẽ dicit ꝙ ꝑ omnẽ regioneꝫ sumerent sacerdotes pro capite dimidium sicli Quđ videns ioiada populo non placere cessauit: ⁊ ob hoc nõ fuerũt instaurate ruine. Tũc ioiada fecit gazophilaciũ munitũ aperto desuper foramine: ⁊ posuit illud ad dexterã ingredientiũ domũ non longe ab altari. Cũqꝫ appareret plurima pecunia in gazophilatio scriba regis ⁊ pontifex effundebant eaꝫ: ⁊ dabant his qui p̃erant cementariꝭ domꝰ domini. Et non fiebat cum eis ratio. sed in fide tractabãt. Nec fiebat ex pecunia illa vas aliqđ ĩ domo domini nisi de eo qđ erat residuũ sartatectis: vt legit̃ in paralipomenon. Et mortuus est ioiada sacerdos qui solus legit̃ post moysen. cxxx. annis vixisse: ⁊ sepultꝰ est ĩ ciuitate dauid: eo ꝙ generi dauid reparauit ĩperiũ. Eo mortuo ioas a legitimis dei declinauit: cuiꝰ exemplo etiaꝫ optimates vitiati sunt. Quẽ cũ argueret zacharias filiꝰ ioiade fec̃ eũ lapidibus obrui inter templum ⁊ altare. Ex tũc vt dic̃ epiphaniꝰ non accepit populꝰ ĩ tẽplo responsũ manifeste sic̃ p̃us: nec ex dabir nec ex ephod. Rex autez nõ mlto post penas exoluit. Azabel enĩ rex sirie cũ expugnasset geth: ascẽdit ĩ hierusaleꝫ. Joas p̃o misit ei thesauros domus dñi et domꝰ regie non de absconditis tumuloꝝ: ⁊ recessit ab eo. Cũqꝫ incurrisset ioas languorẽ pessimum eo ꝙ diuinos honores sibi volebat impendi: vt dicũt hebrei: duo serui eius ꝑcusserunt eum et mortuus est ⁊ sepultꝰ in ciuitate dauid: non tamen in monumentis regalibus: et regnauit pro eo filius eius amasias.

Nõ moueat te qđ legit̃ in euangelio a sanguĩe zacharie filij barachie. Forte ioiada binomiꝰ fuit. Vl' ideo quia barachias interp̃tat̃ bñdictꝰ domini qđ iste fuit.

Dabir enim đr lapis positꝰ in rõnali. Vñ ex dabir. i. ex rõnali ꝑpendebãt vtrũ deum haberẽt ꝓpiciũ vel offensũ. Vel dabir ĩterp̃tat̃ sermo: ⁊ ẽ sensus Neqꝫ ꝑ sermonem neqꝫ per signa loquebat̃ illis.

Oẽs filij zacharie cũ eo lapidati sũt preter vnũ postumuꝫ: q̇ postea dictꝰ ẽ zacharias.

Incidentia.

Sub ioas duodecimus rex latinoꝝ silutꝰ aremulꝰ q̇ p̃sidium albanoꝝ inter mõtes vbi nunc roma est posuit. Huius filꝰ fuit iulius pauus iulij ꝓculi: q̇ cum romulo romã cõmigrans fundauit iuliam gentem.

De obitu Helizei. Ca. XVIII.

Anno vicesimo

tertio ioas regis iude regnauit ioachaz filiꝰ hieu sup̱ israel. xvij. annis: ⁊ ambulauit in vijs ieroboã. Et iratꝰ dominus contra israel dedit eos in manus azahel ⁊ in manus benadab filij eius: ⁊ non sunt derelicti ioachaz de populo: nisi. l. equites: ⁊ decẽ currus: ⁊ decem milia peditũ. Et clamauit ioachaz ad dñm: ⁊ misertꝰ dñs dedit ei pacem in diebꝫ eius. Et mortuus est ⁊ sepultus in samaria. Et regnauit ioas filius eius pro eo: anno tricesimo septimo: ioas regis iuda: ⁊ xvj. annis regnauit sup̱ israel. Et ambulauit in vijs ieroboã nõ tamẽ adeo quãtũ patres eiꝰ. Heliseus autez egrotabat: ⁊ descendit ad eum ioas rex israel: ⁊ flens dicebat. Pater mi currus israel ⁊ auriga eius. Et ait heliseus. Affer arcum ⁊ sagittas ⁊ pone manũ tuaꝫ super arcũ. Quo facto supposuit heliseus manus suas manibus regis ⁊ ait. Aperi fenestrã orientalem: ⁊ iace sagittã: ⁊ iecit. Et ait helisꝰ. Sagitta domini ẽ ꝯtra syriã: ⁊ ꝑcuties ꝑtem syrie q̃ est in affec donec cõsumas eã: ⁊ sublato arcu cũ sagittis dixit helisꝰ ad regẽ. Percute terraꝫ iaculo. Cunqꝫ ꝑcussisset eam tribꝫ vicibꝫ ⁊ stetisset: iratus vir dei ait. Si ꝑcussisses vsqꝫ septi-

Ex tũc eque vocabãtur eodeꝫ noĩe rex iuda ⁊ rex israel.

es:totiens pcussisses syriā nūc aūt tribꝰ vicibꝰ pcuties eam. Et mortuus est heliseus ꝛ sepelierūt eū iuxta abdiā. Porro latrunculi moabite venerāt in terrā eo anno. Quidā autem sepeliētes hominē viderunt latrūculos: ꝛ timentes, piecerunt cadauer i sepulchro helisei. Qđ cum tetigisset ossa helisei: reuixit homo. Josephus tñ dicit latrones, piecisse i helisei sepulchrū mortuū quē ipi videbant interfecisse. Mortuꝰ ē aūt azahel rex syrie: ꝛ regnauit p eo filiꝰ eiꝰ benadab. Cū quo dimicauit ioas rex isrl' tribꝰ cōgressionibꝰ: ꝛ vicit eū ꝛ tulit de manu eius ciuitates q̄s tulerat azahel de israel iuxta verbum helisei.

De Amasia ꝛ Joas rege israel.
Capitulū. XIX.

Anno secūdo ioas regꝫ israel regnauit amasias filius ioas in hierusalē. Uiginti et q̄nqꝫ ānoꝝ erat cū regnare cepisset: ꝛ. xxix. annis regnauit. Nomen matris eius ioiada de hierusalē. Et fecit rectū corā domino: iuxta ea que fecit ioas pater eiꝰ: nisi tm̄ hoc ꝙ excelsa nō abstulit: subaudiendū est vterqꝫ eorum. Nec eni ioas excelsa abstulit sicut videt lr̄a sonare. Et interfecit seruos qui interfecerant patrē suū: non tñ filios eoꝝ, ꝓpter legem moysi q̄ dicit. Non morientur patres p filijs neqꝫ filij p patribus. Collegit autē exercitum vt amalechitas et idumeos expugnaret: ꝛ cōduxit a rege isrl' cētū milia armatoꝝ centū argenti talentis. Et cū eēt

Qr hō nescit q̄ntitatē peccati alicuius: ideo q̄ntū ad examē humanum sufficit vt quis p suo moriatur delicto. ſm iusticiā dei forte nec etiā mors filij q̄nqꝫ p delicto patris.

in procinctu suasit ei propheta vt dimitteret israelitas: quia idola ferebant ꝛ deus daret ei victoriā. Et acquieuit: lꝫ grauiter ferret eo ꝙ israelitꝭ mercedes pbuerat. Et pcussit edom in valle salinarum decem milia ꝛ apprehēdit petram nobilem arabie ciuitatē. Et vocauit eam iezechel: quod sonat auxilium dei. Josephus tamē dicit viuos quos ceperat eū adduxisse ad excelsam petrā arabie ꝛ illos ex ea pcipitauit. Idipm quoqꝫ dicit paralipomenon, nam fere in omnibus cōsonant iosephꝰ et paralipomenō. Tamē deos quos tulerat ꝺ amalech postea adorauit, quia audiuit eos dantes respōsa ideo perisse amalech: quia negligentes fuerant in cultu eoꝝ. Pro quo tali pena pcussus est. Elatus enim in supbiam scripsit ad ioas regem israel. Serui mihi sicꝫ patres tui seruierunt dauid ꝛ salomoni: alioq̄n veni ꝛ videamus nos, q̄si diceret: pugnemus. Et rescripsit ei ioas in enigmate. Carduus libani misit ad cedrum dicēs. Da filiā tuā filio meo in vxorem. Et indignantes bestie saltus ꝯculcauerūt carduū. Eleuat te cor tuum p victoria. Cur prouocas malū vt cadas tu ꝛ iudas tecū. Et nō acquiescente amasia: congressi sunt iuxta bethsames: ꝛ fugit iudas coram israel ꝛ ligatus est amasias: ꝛ cōminabat ei mortem rex israel: nisi redderet ei hierusalē. Qua tradita interrupit ioas murū hierusalē a porta effraim que dicit porta vallis vsqꝫ ad portā anguli quadringentis cubitis. Et tulit aurum ꝛ argentum ꝛ vasa que inuenta sūt in domo dñi: ꝛ in thesauris regis ꝛ obsides ꝛ rediit in samariā. Et facta est ꝯtra amasiā ꝯiuratio in hierl'm. At ille fugit in lachis ꝛ miserūt post eū in lachis: ꝛ iterfecerūt eū ibi: ꝛ retulerūt illū in hierl'm ꝛ sepultꝰ est i ciuitate dauid. Tulitqꝫ vniuersus populꝰ filium eiꝰ oziam vel azariā ante annos natum xvi. ꝛ ꝯstituerūt eum regem.

Incidentia.

Sub amasia tertiusdecimus rex latinorū fuit siluius auentinus ꝛ in eo monte qui nūc pars vrbis est: mortuus ꝛ sepultus eternum loco vocabulum dedit.

De ieroboam rege israel ꝛ amos, pheta.
Capitulum. XX.

Porro mortuus ē ioas rex israel ꝛ sepultꝰ i samaria ꝛ regnauit ieroboam filꝰ eiꝰ p eo anno. xv. amasie regis iuda. Et regnauit isrl' xl. ꝛ vno anno: ꝛ ambulauit in vijs ieroboam filij nabath qui peccare fecit israel. Ipe restituit terminos israel ab introitu emath que ē antiochia vsqꝫ ad mare solitudinis qđ ē mare mortuū: iuxta verbū dñi qđ locutus ē per seruū suū ionā, pphetam: q̄ erat de geth que ē in ophech vel ophir: ad differentiā geth que est in palestina: ꝛ est nomen regionis. Quare non est legendū ophel. Ophel eni est nomen turris nebulose que non longe erat a templo. Hanc vastationē syrie p ieroboam factā nō legimꝰ in iona, sed ꝓpter cōminationem euer-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

sionis quam p̄dicauit ⁊ scripsit dicit iosephꝰ euz predixisse ꝙ post breuissimū tempus asse perderent principatuz. Qđ quidem per ieroboam inchoatum est: sed postea consūmatuz est quando monarchia assiriorū translata est ad medos. Hac felicitate ieroboaz elatus fecit malū coraz domino. Et missus est amos thecuites ꝓpheta đ pastoribus vbi pascebat gregem in samaria: vt prediceret euersionem domus ieroboam: et calamitatem populi dicens. Hec dicit dominus. Consurgaz super domuz ieroboam in gladio. Et rursum. Uenit finis sup populū meuz israel. Quod cum significasset amasias sacerdos bethel ieroboam regi isrl' ex mandato regis ꝓhibuit amos ne vltra ꝓphetaret in regno decem tribuum. Cum autē amos nollet cessare dicens se non esse ꝓphetam s; pastorem missū a domino frequenter afflixit eum amasias plagis. Tādez filius suus ozias frequenter eū increpans vectem ꝑ tēpora transfixit: ⁊ semiuiuꝰ relatus in terram suā ibi mortuꝰ est ⁊ sepultꝰ. Et mortuus est ieroboam ⁊ regnauit pro eo filius eius zacharias.

De Ozia. Caplm. XXI.

Anno vicesimo

septimo ieroboam reg' israel regnauit ozias in hierusalez duobus ⁊ q̄nquaginta annis. Hieronymꝰ tamē super osee dicit eū cepisse regnare āno. xij. ieroboā. Et fecit qđ placitū erat corā domino. verūtamen excelsa non abstulit. Qui cuz hostes debellasset ⁊ amonitas fecisset tributarios sibi reedificauit muros in hierusalē: q̄s destruxerat ioas rex israel: eratq; p̄cipue terre cultor ⁊ curā habebat circa plātationes: ⁊ semina fructuū diuersoꝝ. Cūq; ditatus esset in substantia mortali: cōtra deū imortalem agere nisus est. Nam in festiuitate ꝓpiciationis indutus stola pōtificali intrauit in templū vt incensū poneret pontifici azaria cuz. lxxx. sacerdotibꝰ eū ꝓhibente. Et factus est terremotꝰ: ⁊ claritas solis valde effulsit: ⁊ incidit in faciē regis ⁊ ꝑcussus est lepra in facie. Ante ciuitatez ꝓ scissa est media ꝑs montis ad occidentē: ⁊ deuoluta est ita vt ⁊ vias clauderet ⁊ regios ortos opprimeret. Et habitauit seorsū vrbem: p̄uata degens vita. Joathan ꝓ filius eiꝰ gubernabat palaciū: ⁊ iudicabat populū terre. Et mortuꝰ est ozias ⁊ sepultus in ciuitate dauid. Josephꝰ tamē dicit eū de regibꝰ solū habere sepulchrū in ortis. Et regnauit ꝓ eo filius eiꝰ ioathan Sub ozia rege iuda: ⁊ sub ieroboam rege israel cepit ꝓphetare esaias: de q̄ pleniꝰ postea dicet: ⁊ ozee de tribu ysachar ortꝰ in bethemoth. S; hic vt ait hieronymꝰ p̄nūcians dedit signū. Ueniet dominꝰ in terra sicut quercus que est in sylo ⁊c. qđ non legitur in scriptura eius ſm editionem nostrā. Forte qđ hieronymꝰ dixit signū: hoc epiphanius dixit ꝓdigiū dicens de ozee. Et dedit ꝓdigiū dicēs. Uenit in terra dominꝰ: sic quercus que ē i sylo cuz ex semetipa in duodecim fuerit partita: ⁊ facte fuerūt ex ea totidē quercus. Prophetauit autē contra decem tribus pauca de duabus loquens. Et ꝓnūciauit historialiter iudeos i vltimo tēpore ad christū redituros. Tertiū quoq; diē dominice resurrectionis predixit. Hic in terra sua sepultus: placida quiete dormiuit. Sub eisdez quoq; ꝓphetauit iohel de tribu ruben natus i agro bethoron q̄ descripsit terraz duarū tribuum eruca: bruco: locusta: ⁊ rubigine vastandam. Predixit quoq; effusionē sanctispiritꝰ futurā sup seruos dei ⁊ ancillas: qđ factum est in die pētecostes. Hic in bethoron in pace mortuꝰ est ⁊ sepultꝰ Sub eisdem regibꝰ ꝓphetauit abdias vt q̄dam tradunt. sed ſm hebreos veriꝰ est ꝙ ante eos ꝓphetauerit. nam mortuus est ante heliseum. Relicta eni vxor eius ꝑ consilium helisei liberata ē a creditoribꝰ oleo superabundante. Fuit aūt đ terra sichē de agro bethamar. Quinquagenariꝰ eni ille fuit cui pepercit helias: qui relicto obsequio reg': helie discipulꝰ factꝰ est. Cuiꝰ sepulchrū vsq; hodie cū mausoleo helisei ⁊ iohānis baptiste i sebaste venerationi habetur. Sub ieroboam rege israel ꝓphetauit ionas filiꝰ vidue sareptane: qui post reditū a niniue tempore famis assumpta matre gentiū incola factus est. Nam ⁊ erubescebat esse in terra sua dicēs. Sic auferet opprobriū meuz: eo ꝙ ꝓphetans contra niniuen mendax repertus sum. Qui trāsacta fame rediit in terrā iuda: ⁊ defuncta est mater eiꝰ ⁊ sepeliuit eaz iuxta balanū delbore. Hic p̄dixit signum euersionis hierusalem ꝙ cum viderent lapidem luctuose clamantē prope sit finis: ⁊ cum viderint in hierusalem gentes vniuersas: tunc tota illa ciuitas irre

Genus palme est delbore vel quercus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

cuperabiliter euerteretur. Mortuus est et sepultus in spelunca vnius iudicis israel: cuiꝰ sepulchrum monstraṫ in vna vrbium geth in viculo quodam iuxta sephorū. Sub ozia rege iuda terminata est monarchia assiriorum. Nam sardanapallus vltimus monarchꝰ victus ab arbace medo: semetipm̄ cōcremauit ⁊ tunc arbaces monarchiam ad medos transtulit: spe nōdum re. hoc enī fecit darius occiso balthasar. Fuerūt tamē reges assirij: si nō monarchi tñ potētes vsqꝫ ad subuersionē niniue quā ꝓphetauit naum.

Incidentia.

Eo tēpore latinoruꝫ quartusdecimus rex siluius proca post quem .xv. rex latinorū siluius amulius.

De Zacharia sellum ⁊ Manaben.

Capl'm. XXII.

Anno .xxx. octauo ozie regis iude regnauit zacharias filius ieroboam super isrl' sex mensibus. Qui fecit malū coram domino sicut patres eius: ⁊ ꝑcussit eum pala sellum filius iabes: ⁊ regnauit pro eo. Et translatuꝫ est regnum israel de domo hieu in generatione quarta iuxta verbū domini. ⁊ regnauit sellū vno mense in samaria. Naꝫ manaben filius gaddi de thersa ꝑcussit eum in samaria: ⁊ regnauit pro eo. Qui percussit thersam ⁊ terminos eius: eo ꝙ conciues sui noluerant aperire ei. Anno .xxxix. ozie regꝭ iuda regnauit manaben super israel decē annis: ⁊ ambulauit ī vijs ieroboam. In diebus eius ascēdit phul rex assirioruꝫ in thersam. ⁊ dedit ei manaben mille talenta argēti: vt recederet ab eo: ⁊ etiā esset ei in auxiliū. Sumpsit aūt manaben .l. siclos argenti a potentatibꝰ ⁊ diuitibꝰ terre ꝑ singl'os. Inter hec munera tradūt hebrei manaben misisse vitulos aureos: q̄ erant in dan ⁊ bethel sed non veros. Sacerdotes enī dolo sustulerūt aureos vitulos ⁊ absconderunt eos: ⁊ fecerunt ereos deauratos similes illis quos misit manaben regi assirioꝝ. Qua fraude postea percepta reges assirioꝝ plurimū exarserūt contra israel. Et mortuꝰ est manaben ⁊ regnauit ꝑ eo filꝰ eiꝰ phaceia āno .l. ozie regis iude ⁊ duobꝰ annis regnauit in isrl'. Naꝫ phacee filius romelie ciliarchus eiꝰ īterfecit eū in samaria in ꝯuiuio cū q̄nquaginta viris ⁊ regnauit ꝑ eo āno .lij. ozie regis iude: ⁊ regnauit vinginti annis in isrl'.

De initio captiuitatis decem tribuū.

Capl'm. XXIII.

In diebus phacee regꝭ teglathphalasar rex assur ascēdit in israel. Et ē ambiguū an iste fuerit phul vl' alꝰ. Et vastauit omnem regionē trās iordanē: ⁊ captiuas duxit duas tribꝰ ⁊ dimidiā: vastāsqꝫ galileā de tribu zabulon ⁊ neptalim multos trāstulit secū in assirios q̄ possent dimidie tribui cōparari. Vñ sepe legiṫ ꝙ tres tribꝰ isrl' captiuauerit. ⁊ h̄ fuit initiū captiuitatis .x. tribuū. Porro ozee filꝰ hela īterfecit phacee regē isrl': ⁊ regnauit ꝓ eo.

De hac captiuitate dictū est. Primo tēpore alleuiata ē terra.

De Joathan. Capl'm. XXIIII.

Anno secūdo phacee regis israel regnauit ioathan filius ozie in hierusalē .xxv. annorū erat cū regnare cepisset: ⁊ .xvj. ānis regnauit. Nomen matris eius ierusa filia sadoch. Et fecit bonū coram domino: verūtamē excelsa non abstulit. Ipe edificauit portaꝫ domꝰ dñi sublimissimaꝫ: quā q̄dam putant turrim gregis. Hec est que ī actibꝰ apl'oꝝ speciosa dr: ab hebreis vocaṫ porta ioathan. Hec sola remāsit ī euersione facta ꝑ caldeos. Hic deuicit amonitas: ⁊ imposuit eis annuū tributū: talēta argēti .c. ⁊ tritici .x. millia choros: ⁊ totidē ordei. In diebus huius rasin rex sirie: ⁊ phacee rex israel ceperūt infestare regnū iuda. Sub ionathā exorsus ē ꝓphetare naum de helcesi de tribu symeon: ꝯtra niniuen ꝑdicens. Hec dicit dñs ad niniuen. Exterminabo te ⁊ nequaq̄ꝫ ꝓgredicīes de te imperabūt mūdo. Hieronymꝰ dicit sup naum: herodotuꝫ dixisse: subuersam niniuen a rege medoruꝫ tp̄e iosie. De euersione q̄ꝫ finali niniue predixit naum que facta ē in hunc moduꝫ. Palus q̄ circūdabat eam superinundauit eam: facto pariter terremotu ⁊ igne de sublimi emisso. De qua inundatione videṫ in libro suo scripsisse ibi. Inundans nō faciet īnocētē dñs ī tēpestate ⁊ turbine vie eiꝰ. Tñ ꝭm aliā lr̄aꝫ legiṫ ibi. Mūdās nō faciet innocētem

Tñ librū suū scripsit post captiuitatē .x. tri

Quasi diceret. Quāuis fieret meelo libri

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

buũ sub ezechia dũ vastaret̃ tra iuda ab assirijs: i q̃ pleniꝰ pro

sui sub ionatha prius ꝓphauit q̃ꝫ scriberet.

phetauit ꝯ destructiõe assirioꝝ in ꝯsolationẽ gẽtis sue. Qui tãdẽ mortuꝰ ẽ in tra sua i pace ꝛ sepultꝰ. Sub ioathan vidit esaias dominũ sedentẽ: ꝛ seraphin mũdauit labia

Vñ dr. vidi dñm sedẽtẽ sup soliũ excelsũ

eiꝰ. Sub eodẽ exorsus ẽ ꝓphetare secũdꝰ micheas. Et mortuꝰ ẽ ioathan rex iuda. ꝛ sepultus est in ciuitate dauid: ꝛ regnauit ꝓ eo filiꝰ eius achaz.

Incidentia.

Sub ioathan olimpias prima constituta est ab eliensibus. Remus ꝛ romulus generantur ex marte ꝛ ylia.

De Achaz. Ca. XXV.

Anno decimose

ptimo phacee regis isrl̃: regnauit achaz in hierl̃m. Viginti annorũ erat cũ regnare cepisset: ꝛ. xvj. ãnis regnauit: ꝛ ambulauit in via regũ isrl̃. Nam ꝛ vnũ de filijs suis ꝯsecrauit idolo traijciẽs eũ ꝑ ignez tophet in valle beennon iuxta acheldemach Fuit aũt q̃daz filius ennon cuius vallis illa erat. et ideo dicta est beennon. id ẽ filij ennon. Tũc ascẽdit rasin rex sirie ꝛ phacee rex isrl̃ i hierl̃m: ꝛ obsederũt eam ꝑmo vt ait iosephꝰ. Et ꝯgressus cũ eis achaz victus ẽ ꝛ occisus ẽ filius eius zacharias: ꝛ multa milia cũ eo: ꝛ captꝰ ẽ ꝑnceps militie eius dichã al's dithan.

Tophet dr a tophus qđ ẽ lapis spõgiosus ꝑ cuiꝰ cõcauitates ignis egrediebatur per quẽ traijciebant paruulos suos q̃s mũdabãt: sicut nos ꝑ aquaz baptismi q̃ ignis fuit i valle filij ennon qui etiam dr gehẽna a ge qđ ẽ terra ꝛ ennon.

Cũq̃ rediret victor rex isrl̃ i samariã cũ magna multitudie captiuoꝝ occurrit ei q̃dã ꝓpheta odida vl̃ obedo: dicẽs eos nõ vicisse viribꝫ ꝓprijs: sꝫ ꝓpter irã dei ꝯ achaz: arguens eos q̃ ꝯtribules suos ꝯtraherẽt captiuos: q̃s nisi remitterẽt paratꝰ ẽẽt eis repẽtinꝰ interitꝰ. Tunc ad ꝯsiliũ barachie q̃ magnꝰ erat in isrl̃ rex isrl̃ exhibuit captiuis magnã hospitalitatem: ꝛ liberos remisit ad ꝓpria. Porro secũdo obsederũt hierl̃m rex sirie ꝛ rex isrl̃. Cunq̃ timeret achaz nimis cõfortauit eum esaias dicens. Ne timeas ab his duabꝫ caudis titionum fumigantiũ. Sed non credidit ei achaz nec voluit querere signuz a dño: ꝛ misit nũcios ad regẽ assirioꝝ teglathphalasar dicens. Seruus tuꝰ sũ ego: ascẽde ꝛ saluũ me fac de manu regis sirie ꝛ regis israel. Et itrauit rex assirioꝝ siriã ꝛ vastauit eaz: ꝛ non redijt rasin i damascũ. Rex aũt assirioꝝ cepit damascum ꝛ interfecit rasin. ꝛ damascenos trãstulit in cirenen q̃ ẽ versus ethiopiã. Est enĩ alia cirene i affrica. Et occurrit ei achaz rex iuda cũ muneribus in damascum. Cunq̃ vidisset altare damasci misit ad vriam sacerdotẽ in hierusalẽ exemplar eiꝰ vt extrueret ei cõsimile. Quo facto cuz redijsset achaz altare eneũ transtulit a facie templi ad aquilonẽ: ꝛ sup altare nouũ obtulit holocausta ꝛ pacifica De altari vero eneo vt tradunt quidã fecit illud horologiuz famosum ꝺ quo postea dicet̃. Et ꝑcepit sacerdotibꝰ vt deinceps sup altare nouũ offerrẽt. Et deposuit achaz luteres et mare eneuz sup pauimentuz: vt eis nullus vteretur. Musac q̃z sabbati et igressũ regis reclusit i tẽplũ dñi: vt cũ templo ea ꝓphanaret vt sic placeret regi assiriorum Est aũt musac gazophilatiũ regũ sic̃ corbonã sacerdotũ. Ingressũ q̃z regis q̃daz dicũt locũ i quo rex adorabat vl̃ portam ꝑ quã ascendebat ad adorandũ: q̃ omnia obturauit achaz: sicut et clauserat templum ne intrarent sacerdotes.

Inuenit̃ etiã dici musac illud in q̃ reponebãt̃ sacrificia solẽniũ dierũ vt sabbati. Corbonan vbi votiua reponebant̃. Gazophilatiũ ꝓo i q̃ sacrificia aliorũ dierũ: ꝛ sic potes notare dupliciter horũ triũ acceptionẽ.

Sub eo vidit esaias onus babilonis. alia. x. vidit sub ezechia: ꝛ mortuꝰ est achaz ꝛ sepultꝰ in ciuitate dauid: ꝛ regnauit filius eius ꝓ eo ezechias.

Incidentia.

Sub achaz roma ꝯdita ẽ i mõte palatino xj. kalendas maij a gemellis remo ꝛ romulo Anno ab vrbe condita. iij. remus occisus est rastro pastorali. A fabio duce romuli consularibꝫ ludis sabine ꝟgines ꝛ mulieres rapte sũt: ꝛ pulcerrima ꝟginũ thalomoni sorte data est duci romuli. Vñ q2 bene cesserat ei locus nuptiaꝝ exinde dictꝰ ẽ thalamꝰ.

De captiuitate decem tribuum.

Caplm. XXVI.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Anno duodecio

a achaȝ reg̃ iuda regnauit ozee sup isrl'.ix.annis Fecitq͡ʒ malum corā dn̄o. sȝ nō sicut patres ei⁹. Tradit̄ eni dedisse licētiaȝ israelitis vt ascēderēt in hierl'm ter in āno. Cōtra hūc ascēdit salmanasar rex assiriorū. ⁊ fact⁹ ē ei ozee tributarius. Cumq͡ʒ deprehendisset rex assirioꝝ ꝙ ozee rebellare niteret̄ ꝑ susac regē egypti cui munera miserat obsedit eū. ⁊ vinctū misit in carcerē niniue: ⁊ obsedit samariam tribus annis: ⁊ cepit eam anno nono ozee: ⁊ sexto ezechie: ⁊ transtulit israel i assirios scȝ septē tribus q̄ remanserant: ⁊ posuit eos iuxta fluuiū gozan vltra montes medorū ⁊ ꝑsarum. In prima captiuitate triū tribuū credit̄ captiuat⁹ fuisse Tobias. ⁊ mansit in niniue. Ul' forte cū rege ozee ductus est in niniue: cui⁹ historia cōsūmata ē sub manasse filio ezechie. Sȝ nos tractabim⁹ eā post finē libri regū. Porro rex assirioꝝ de diuersis regionib⁹ adduxit colonos i samariā paucos primo: sed postea assaradoch populauit trā ⁊ habitauerūt in vrbib⁹ ei⁹. Cūq͡ʒ essent de q̇nq͡ʒ longinquis regionibus q̇nq͡ʒ idola portauerūt i samariaȝ: queq͡ʒ regio suū.

Adhuc .x. trib⁹ vltra mōtes caspios captiue tenent̄. Si qua ergo de reditu filiorum isrl' ita dicūt̄: sub ciro vel sub artarxerse de duab⁹ tribubus ītelligendū est.

Et oēs ꝑus vocati sunt cuthei a q̇busdam potiorib⁹ inter eos qui venerāt ď regione persida: q̄ dicta ē chuta a quodam flumine. Greci ꝟo dixerūt eos samaritas: qui et i euāgelio samaritani dicūt̄. Hebrei vocauerūt eos iacobitas: q: supplantauerāt israelitas a finib⁹ suis. Qui cū venissent in terrā isrl' immisit domin⁹ in eos leones: ⁊ interficiebāt eos: ⁊ nunciatū est regi assiriorū ꝙ perirēt coloni eius: q: ignorabāt legitima dei isrl'. ⁊ misit eis vnū de sacerdotib⁹ isrl': ⁊ legē moysi in scriptā lr̄is antiquiorib⁹. Et habitabat sacerdos in bethel: ⁊ susceperunt circūcisionē ⁊ legitima dei isrl': nihilomin⁹ tn̄ deos suos i excelsis colebāt. Un̄ q̄nq͡ʒ hebreos dicunt sibi ꝓpinquos cū bn̄ erat hebreis Cū ꝟo male: dicebāt nihil sibi esse cuȝ isrl'. Migrauerūt aūt decē tribus de iuda post annos nongētos. et xlvij. ab exitu ď egypto. a diuisione ꝟo regni fluxerant anni. ccxl. ⁊ menses septē: ⁊ dies septem ꝫm iosephū. Multi aūt ex israelitis cōfugerūt in regnū iuda. et multi abscōderūt se in abditis: ⁊ latuerūt i gētib⁹ circūstantibus. Qui post regressū reg̃ assiriorū redierunt ad ꝓpria: ⁊ habitauerūt cū samaritis.

De Ezechia. Caplm. XXVII.

Anno tertio osee

a regis israel regnauit ezechias in hierusalem. Uigintiq͡ʒ annoruȝ erat cum regnare cepisset: ⁊. xxix. annis regnauit. Nomen matris ei⁹ abisa de hierusalem: filia zacharie postumi zacharie lapidati. Qui cōuocatis sacerdotib⁹ ⁊ leuitis aperuit tēplum primo anno et primo mense regni sui: ⁊ vasa dei reparauit: ⁊ restituit sacrificia intermissa. Ip̄e de cōsilio sacerdotū fecit phase secundo mense nō in tꝑe suo: q: nō potuit popul⁹ primo mense cōuenire in hierusalē: nec sacerdotes purificati erāt: tn̄ tanta multitudo fuit ꝙ multi impurificati comederūt pascha: ⁊ tāta copia victimarū ꝙ in multis leuite suppleuerunt officiū sacerdotū. Et post pascha solennizauerunt alijs septē diebus. Hic dissipauit excelsa: ⁊ contriuit statuas: ⁊ lucos succidit: ⁊ ꝯfregit serpentē eneū quem fecit moyses: cui vsq͡ʒ ad illud tempus filij israel adolebāt incensū: ⁊ puluerē ei⁹ sparsit in torrentē cedron ⁊ vocauit nomē eius noestā qď interꝑtat̄ os eoꝝ. q. d. Dicebat̄ deus sȝ non erat. Scripsit q̇ȝ filijs israel vt redirēt ad cultum dei: quorū quidā nūcios ei⁹ neglexerunt: q̇dam quosdā interfecerūt. Un̄ etiaȝ postea vt ꝑdictū ē meruerūt captiuari. Recessit q̇ȝ a rege assiriorū ne fuiret ei. Ipse percussit philisteos vsq͡ʒ ad gazam: ⁊ omnes terminos eoꝝ a turre custodum vsq͡ʒ ad ciuitatē munitā. id est ꝑsidia ⁊ ciuitates. Anno. xiiij. regni ezechie ascēdit sennacherib rex assirioꝝ in terraȝ iuda: ⁊ cepit ciuitates eoꝝ. ⁊ misit ad euȝ ezechias in lachis dicēs. Recede a me: ⁊ qď imposueris mihi feram. Et indixit ei rex assirioꝝ. ccc. talēta argēti: ⁊. xxx. auri: ⁊ iurauit ꝙ nō noceret ei. Cūq͡ʒ nō iuenisset ezechias hāc sūmam i thesauris dom⁹ dn̄i ⁊ suis: recepit laminas auri q̄s ip̄e affixerat i valuis tēpli. Cūq͡ʒ misisset regi assirioꝝ ꝑdictā pecuniā irritum fecit sennacherib iusiurandū. ⁊ misit ad obsidēdū hierusalē thartam ⁊ rapsacē. et castrametati sunt iuxta aqueductum piscine superioris: que est i via agri fullonis: et abstulerūt ciuib⁹ aquaȝ exte-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

teriotis piscine. Cūqꝫ vocassent regem ad col
loquiū noluit exire: sed misit ad eos heliachī
pontificē ⁊ sobnam scribam. et ioachim acō-
mentarijs: ⁊ loquebatur ad eos rapsaces he-
braice. Erat enim samarites vt q̇daꝫ volunt.
Fuerunt q̇ dicerent eū filiū esaie q̇ transierat
ad assirios: ⁊ susceperat ritū gentiū: et factus
erat ciliarchus et ait. Hec dixit rex magnus
assiriorū ad te. O ezechia in q̇ confidis vt au
deas rebellare. Si confidis in rege egyptio
inniteris baculo harūdineo Si spem ponis
in deo tuo nūquid dij gentiū ⁊ deus israel li-
berauerūt eos ꝺ manu mea. Si spem ponis
in populo tuo: dabo tibi duo milia equoruꝫ
nec poteris apud te inuenire ascensores. Et
rogabant nuncij rapsacem vt loqueretur eis
siriace ⁊ non iudaice: audiente populo q̇ erat
sup murū. Tunc exclamauit rapsaces etiam
ad populū. Hec dicit rex magnus assirioruꝫ:
facite mecū quod vobis vtile est: ne comeda
tis stercora vestra ⁊ bibatis vrinam vestram.
Egredimini ad me et vtimini bonis vestris
donec veniā ad vos: ⁊ transferam vos in ter
ram que ē similis vestre. Cūqꝫ retulissent nū
cij cōminationes istas ad ezechiaꝫ: scidit rex
vestimenta sua ⁊ opertus est sacco: et ingres-
sus est domū domini: ⁊ misit predictos nun-
cios ⁊ senes de sacerdotibus opertos saccis
ad esaiam dicētes. Hec dicit ezechias. Dies
hec dies tribulationis nostre est: ⁊ increpati-
onis diuine Ora ꝓ reliquijs israel: si forte de
us audiat blasphemiā rapsac̄ ⁊ vindicet. Et
respōdit esaias. Hec dicit dominus ezechie.
Noli timere. Ecce ego mittam regi assiriorū
spiritū ⁊ audiet nūcium ⁊ reuertetur in terraꝫ
suam: ⁊ deijciaꝫ eū gladio in terra sua: ⁊ reces
sit rapsaces a hierusaleꝫ ⁊ inuenit regem assi
riorū expugnantem lobnam. Transiuit autē
rex ad pugnandā egyptū vt triūphās rediret
ad euertendam hierusalē. Cūqꝫ obsedisset pe
lusiū: audiuit tharachā regē ethiopie cū mul
to exercitu venire in auxiliū egyptioꝝ: ⁊ con-
turbatꝰ rex dixit tharachaꝫ esse sacerdotē vul-
cani. ⁊ ideo non dimicaret cū eo: ⁊ redijt in iu
deam ⁊ obsedit hierusalem. Herodotꝰ tamen
aliā causam tradit reditꝰ sui. Orante nāqꝫ re-
ge egyptioꝝ ad deū: multitudo soricū in vna
nocte comedit cordas arcuū in castris eiꝰ: et
facti sūt assirij inermes. ⁊ dicit rapsacē cū ex-
ercitu remansisse circa hierl'm. ⁊ sennacherib
redijsse ad eū ꝺ egypto. Uerūtamē añ reditū
sennacherib de egypto in iudeā hec facta sūt
q̄ sequūtur.

De signis triū annoꝝ q̄ ꝑdixit Esaias.
Capl'm. XXVIII.

c Um egredere-
tur sennacherib iudeā vt trāsiret i
egyptuꝫ misit ezechie litteras ter-
ribiles ⁊ cōminationis plenas dicens ꝙ deꝰ
isrl' non posset eū liberare de manu sua. Tūc
ascēdit ezechias in domū domini: ⁊ expādēs
lr̄as corā domino orauit dicēs. Domine deꝰ
israel audi ꝟba sennacherib: q̄bꝫ exprobrauit
te nob. salua nos obsecro ꝺ manu ipiꝰ. Tūc
misit esaias ad ezechiā: significās ei ꝟba hec
domini ad sennacherib in hūc modū. Sper
net te sennacherib ꝟgo filia sion: mouebit ca
put post tergū tuū cū fugerꝫ exprobrasti san-
cto israel viribus tuis ascripsisti ꝙ vastasti iu
deam. Sed ex diebꝫ antiquis ego plasmaui
illud ⁊ nūc adduxi. id ē ego q̇ ab eterno dispo
suerā ꝙ sic flagellarē peccantes: nūc impleui
ego auctor fui tu minister. Ponā itaqꝫ circu-
lum in naribꝫ tuis sicut fit bubalo: ⁊ chamuꝫ
in labijs tuis sicut fit equo: ⁊ reducā te in ter-
ram tuā. Tūc addidit esaias verba sua ad eze
chiam dicēs. Tibi aūt ezechia hoc erit signū
liberatiōis tue. Tertio anno recedet a te sen-
nacherib non rediturus. Ego aūt ꝑdico tibi
q̇d facies hoc anno. ⁊ q̇d scd̄o: vt cū videris
impleta: scias verū esse qꝺ ꝑdixi ꝺ tertio. Co
mede hoc anno qꝺ reppereris: vl' ꝭm esaiā q̄
sponte nascunt̄ vel ꝭm. lxx. q̄ prius seueras.
Imminēte messione irruerāt assirij: ⁊ vastaue
rant segetes: vineas et oliueta. ſꝫ q̄dam inter
vngulas equoꝝ calcātiū euaserūt. Unde di-
cunt. lxx. Comede q̄ prius seueras. etiaꝫ ꝺ cō-
culcatis quedā sponte germinauerūt De qui
bus dicit esaias. Comede que sponte nascun
tur. Et iam cum ꝑscissent aduētum sennache-
rib congregauerant sibi vndecunqꝫ victua-
lia: ⁊ reposuerant in hierusalem: de quibꝫ di-
cit liber regū. Comede quod reppereris. Por
ro secundo anno comede que sponte nascun-
tur: vel ꝭm esaiam pomis vescere quod idē ē.
Secundo eni anno dū morarent̄ sennacherib
in egypto. qꝛ defuerant eis ꝑdicta victualia:
multiplicauit eis dominꝰ abundanter q̄ spon
te gignit humus. Porro in tertio anno fuga-
to hoste securi seminate metite ⁊ comedite Et
tunc de hierusaleꝫ egredient̄ reliquie: ⁊ quod

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

saluatū est de mōte syon. et qđ reliquū est de domo iuda mittet radicē deorsū z faciet fructū sursum. Per sile arboris loquit̄ q̄ q̄nto pfundi⁹ figit radicē: tāto copiosi⁹ et altius facit fructū. Et est sensus. Multitudo populi q̄ fugit de iudea an̄ faciē hostiū z recepit se i hierusalē vt saluaret̄. fugato hoste redibit in terrā suā et populabit eam. Hoc audito ezechias gauisus ē. et de ꝯsilio esaie et sapientū obturauit capita fontiū extra vrbē. z exit⁹ aq̄rū i iudea ne redeūtes assyrij inuenirēt aquarū abundantiā. Tūc obturauit ezechias superiorē fontē aq̄rū gyon: z auertit eas subter ad occidentē vrbis dauid vt influerēt piscinā inferiorē. Fecit etiā an̄ fontē siloe q̄si stagnū in q̄ colligerent̄ aq̄. et reseruarent̄ ciuib⁹ in vsum obsidionis. Et ſm epiphaniū ad p̄ces esaie copiosi⁹ solito egresse sunt aq̄ đ fonte siloe. Hoc aūt stagnū vocat̄ in euangelio natatoria siloe

De fuga sennacherib.
Capitulum. XXIX.

Actum est autē

post annū rediit sennacherib ab egypto. et cū iudeā vastasset tandē obsedit hier'lm. Sz in eadē nocte angel⁹ dn̄i pcussit i castris assyrioꝝ. clxxxv. milia. Et timens sennacherib fugit cū. x. viris vt aiūt hebrei. et rediit i niniuen. Cūq3 adoraret i tēplo nesrach deū suū. adramelech z serasar filij ei⁹ pcusserūt eū i gladio z fugerūt i ararath ptē armenie campestrē z vberē ad radicē mōtis thauri: p quē fluit araxes. et regnauit filius eius p eo assaradō. Indignati erāt maiores filij in p̄rem q filiū minorē natu p̄fecerat eis in regē: eo q magis diligeret m̄rem ill⁹ q̄3 ipsorū. In h̄ aūt ostēsus ē sennacherib neq̄or pp̄lo q parricidio filioꝝ ē reseruat⁹. Porro hierosolymite videntes stragē hostiū egressi sūt z spoliauerunt castra. Spolia ꝑo mortuoꝝ tollētes excusserūt ex eis puluerē tm̄. nā ignis diuin⁹ latēter eoꝝ cadauera incinerauerat.

Aiūt hebrei caput et barbā rasa ab angelo i ignominiā et impletū illud esaie. In die illo reddet nouacula ꝯducta i rege assyrioꝝ caput z barbā

De regressu solis. Capitulū. XXX.

Ezechias aūt post

inopinabilē z incredibilē triumphū. lic3 ſm iosephū cū pp̄lo hostias deo imolasset: non tn̄ digne gr̄as egit. Nā et aīo elat⁹ est z cāticū nō cantauit: sic in hmōi facere ꝯsueuerant p̄res. z ꝓpterea egrotauit vsq3 ad mortē: z venit ad eū esaias z ait. Hec dicit dn̄s. Dispone domui tue: q2 morieris tu z nō viues. Cōtristat⁹ ezechias eo q filiū nō haberet. nō q domū relinq̄ret desolatā: s3 ne forte frustraret̄ i eo pmissio facta dauid de xp̄o: cōuersus ad parietē fleuit amare. forte vt secreti⁹ oraret z ne astātes lachrymas ei⁹ viderēt. vl' forte ad pietē portic⁹ tēpli erat iuxta quā cubabat. z q2 i porticū ascēdere n̄ poterat ad orandum. saltē ad faciē ei⁹ orauit dicēs. Obsecro dn̄e memēto quō ambulauerim corā te i veritate. q. d. Et si nūc peccaui: pce. ne pereant apud te q̄ fēci corā te. Porro an̄q3 egrederet̄ esaias mediā ptē atrij: dixit ad eū dn̄s. Redi et dic ezechie. Hec dic dn̄s deus dauid p̄ris tui. Audiui orationē tuā z vidi lachrymā tuam. Ecce sanaui te. die. iij. ascēdes i tēplū. Diebus tuis addā. xv. ānos. de manu regis assyrioꝝ cui⁹ reditū times liberabo te z vrbem hāc ꝓpter te z ꝓpt dauid seruū meū. Hic apparet. q2 manasses nōdū nat⁹ erat q̄ post mortē p̄ris cū regre cepisset. xij. ānoꝝ erat. Et ait ezechias. Qđ erit signū q dn̄s sanabit me. Cui esaias. Vis vt ascēdat vmbra. x. lineis i horalogio. an vt reuertat̄ totidē gdib⁹. Erat em̄ hora diei. x. z vmbra gnomonis descēdebat p. x. lineas. Dedit ḡ regi optionē signi vtrꝝ vellet q sol staret p spaciū. x. horaꝝ imobilis: vel rediret ad orientē z iterꝝ ichoaret diē. q̄dlibet aūt istoꝝ fieret: adderet̄. xij. horis diei. x. hore. Huic sensui ꝯsonat hebre⁹ dicēs. Vis vt stet vmbra. x. lineis. an vt reuertatur. In esaia q̄3 de reditu solis ad ortū tm̄ agit̄. z nō de ascensu vmbre. Verūtn̄ sup librū regū sic exponit̄. Vis vt ascēdat vmbra. x. lineis pcedente sole sup terrā p boreales plagas v̄sus orientē. sicut q̄tidie p noctē sub terra pcedere solet. et sic cōpletis. x. horis statim redeat ad locū vbi nūc est: et pficiet diē istū. Et elegit rex vt rediret sol ad orientē. Si em̄ staret: alicui cause naturali posset ascribi. vel forte q2 iam alio tempore factum fuerat sicut sub iosue. signum inauditū elegit. Et statim sol stans in oriēte reuersus est iterū p. x.

In sacra pagīa v̄sus h3 vt pgressus ab occidēte ad oriētē dicat̄

t

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

lineas per quas iam descenderat. Tūc fecit esaias afferri massaȝ ficuū. et cataplasmauerūt sup̱ vulnus eiꝰ. Hebreꝰ magis ꝓprie dicit sup̱ vlcus eius. Quidā suspicātur fuisse apostema. cuius sanies in cutis sup̱ficiem ꝓuocatur siccioribꝫ ficis contusis. Porro aquila symachus et theodocion regiū morbum fuisse dicunt. cui q̄ꝫ dulcia vel sūpta vel apposita ɔ̄ria putāt. Et ita dei potentia

ascensus. ꝓgressus in cōtrarium descensus Ascēsus āt iste solis dupliciter p̄t ītelligi. Vl' ꝙ gradatim ⁊ solito motu a pūcto decime linee: in quo iaȝ erat ad oriente reuerteret. et a pūcto vnde post ortum ꝓcesserat in momento rediret ad pūctū decime hore in q̄ nunc fuit. Vel ꝙ in momēto ad primū pūctū oriētis rediret. inde gradatim ad pūctū decime hore reuerteret.

mōstrata ē cū p̱ res noxias sanitas restituta ē Et ɔualuit ezechias: ⁊ tertia die ascendēs in tēplū ait. Ego dixi dn̄e. i. dū egrotarē penes me cogitaui. in dimidio dierꝝ meorꝝ vadā ad portas inferi. i. nōdū suscepta sobole quā expectabā descendā ad inferos. et dū h̄ cogitarem. q̄siui a te orādo residuū annorꝝ meorū: vt p̄us velles me patrē fieri q̄ꝫ aīa mea p̄uari Huic cantico ezechie p̄mittūt. lxx. titulū talē. Oratio ezechie regis iude. ſꝫ meliꝰ ē in esaia. Scriptura ezechie regis iude. Nā in h̄ cantico narrauit tm̄ qđ cogitauerat vel orauerat dū egrotasset. et nō orauit ī eo nisi duobꝫ verbulis tm̄: vt ibi. Dn̄e respōde ꝓ me. et ī fine. Dn̄e saluum me fac.

De morte ezechie. Capitulū. XXXI.

In illo tēpore misit

merodach filiꝰ baladaȝ rex babylonis lr̄as ⁊ munera ad ezechiā petēs vt sociꝰ eiꝰ esſꝫ ⁊ aicꝰ. Nā eo tp̱e rex medorū ⁊ rex babyloniorꝝ recesserāt a monarchia assyriorꝝ sub assarodach ne essēt sub eo. Precipua tn̄ cā legationis huiꝰ credit̄ hec fuisse. Chaldei vigebāt in astronomia: nec poterāt inuenire s̄m artē suā q̄re dies fere in dupluȝ ꝓtensa fuerat. et tandē audierāt h̄ ꝓ rege hierosolymorꝝ factū esse. et miserūt ad eū vt sciscitarent̄ rei veritatē. Preterea chaldei adorabāt solē. ⁊ miserūt regi munera vt honorarēt hoīem quē honorauerat deꝰ eorꝝ. Et letatus ē ezechias ī aduētu eorꝝ: et iterū elatus ē in aīo suo. nec fuit ī domo sua: nec in oī ptāte sua qđ nō on̄deret eis. Etiā domū aromatū: quā q̇dā tradūt fuisse cellā aromatū in tēplo dn̄i in quā inducere gentiles nefas erat. Scđm epiphaniū ꝓo domꝰ erat longissima quā fecit salomō iuxta descriptionē pr̄is sui cōtra orientē syon. ⁊ fecit occulti aditꝰ cōpositionē lōge a ciuitate: q̄ dep̄hendi ab vniuerso ꝑp̄lo nequerat. pluribꝫ q̄ꝫ sacerdotibꝫ ignota erat. illicꝫ rex posuit aurū ⁊ aromata que aduecta erāt de ethiopia. In ea pꝰ sepulcra regū erāt sepulcra pontificū. et postremo sepulcra ꝓphetarū. Hoc secretuȝ dauid ⁊ salomonis ezechias gētibꝫ denudauit: ⁊ ossa paterna cōtaminauit ex p̄n̄tia ꝓphanorꝝ. Et ab ipo die sterilis factꝰ ē. Porro cū abyssent legati venit esaias ad regē ⁊ ait. Quid dixerūt viri isti: ⁊ vn̄ venerūt ad te. Qui cū indicassꝫ ei qđ q̄sierāt: dixit esaias. Hec dic̄ dn̄s. Ecce dies veniēt ⁊ auferent̄ ī babylonē oīa q̄ ī domo tua sūt: et q̄ absconderāt pr̄es tui. Sed ⁊ de filijs tuis erūt eunuchi in palacio reg̃ babylonis. Hoc ipletū esse fabulant̄ hebrei. in daniele ⁊ socijs eiꝰ: q̇ cū ioachim filio iosie capti sūt. Sꝫ veriꝰ credit̄ eos eunuchos fuisse: nō corp̱e ſꝫ mēte. Et r̄ndit ezechias. Bonꝰ ē sermo dn̄i. Sit pax ⁊ veritas ī diebꝫ meis. et dormiuit ezechias cū patribꝫ suis. et celebrauit exequias eiꝰ vniuersus iuda. et sepelierūt eū sup̱ sepulcra filiorꝝ dauid. i. eminentius sepulcrū ceterꝭ fecerūt ei cā pietatis q̄ coluit deum. Ipe em̄ sic cōmendat̄ ī libro regū. Non fuit silis ei necꝫ an̄ eū necꝫ post eū de cunctꝭ regibꝫ iuda. In h̄ excipit̄ dauid. qꝛ nōdū erat sub eo regnū iuda. Si q̄rit̄ de iosia. dicimus ꝙ iosias melior fuit eo. ſꝫ iste p̄ponit̄ ei ī h̄ ꝙ magnificatꝰ ē p̄claris bellorꝝ titulis. ⁊ ꝙ tria inaudita fecit dn̄s ꝓ eo: regressuȝ solis. additionē annorꝝ. stragē hostiū p̱ angelū.

Incidentia.

In diebꝫ ezechie syracusa ⁊ cathina ī sicilia ɔdite sūt. Romulꝰ milites ex ꝑp̄lo sūpsit: q̄si ex mille vnū. Cures q̇ sub statio rege sabinorꝝ romulo fauebāt q̇rites appellauit. c. elegit senes. q̊s appellauit pr̄es. Romulꝰ apud paludem capree nusq̄ꝫ ɔparuit. ⁊ suadēte lucio q̇rini noīe ɔsecratꝰ est. post romulū senes p̄dicti singuli p̱ q̇nos dies rēpublicā rexerunt p̱ annū fere ⁊ dimidiū. Qđ regnū appellatuȝ est inter tp̱s. Tūc secūdꝰ a romulo regnauit numa pompilꝰ q̇ predictos senes senatores

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

appellauit. Hic primus cōgiariū militibꝫ de-
dit. i. imperialē largitionē in sui ꝓmotiōe. Ja
nuariū et februariū anno addidit. fundamē
ta capitolij iecit. sibilla erictea claruit.

De manasse et morte esaie.
Capitulum. XXXII.

POst ezechiā re-
gnauit manasses filius eius pro
eo. xij. annoꝝ erat cū regnare ce-
pisset et. lv. annis regnuit in hierusalē: et fecit
malū corā dn̄o. Edificauit em̄ excelsa q̄ dissi
pauerāt p̄res eiꝰ: et erexit aras baal ⁊ lucos
et extruxit altaria militie celi in duobꝫ atrijs
tēpli: et posuit idolū luci i tēplo dn̄i. et tradu
xit quēdā filiū suū ꝑ ignē tophet. ariolos. au
gures. phitones. ⁊ auruspices multiplicauit
et errare fecit iudā i vijs gentiū. Cūqꝫ argue
rēt eū ꝓphe missi a dn̄o nemini eoꝝ parcebat.
sed plateas hierusalē ꝓphetarū sanguīe pur-
purauit. Insuꝑ alioꝝ sanguinē innoxiū fu-
dit multū nimis donec impleret hierl'm vsqꝫ
ad os. Esaiā q̄ꝫ auū maternū ꝫm hebreos vl'
affinē suū eiectū extra hierusalē circa piscinā
syloe serra lignea ꝑ mediū secari fec. Qui dū
in ꝑncipio sectiōis angustiaret. petijt sibi da
ri aquā vt biberet. et cū nollent ei dare: dn̄s
d̄ sublimi misit aquā i os suū ⁊ expirauit. nec
tn̄ carnifices destiterūt a sectiōe. Et ob hanc
aq̄ missionē ꝯfirmatū est nomē syloe: qd̄ in-
terpretat missus. nec sepelierūt eū i sepulcro
ꝓphetaꝝ. sed sub quercu rogel iuxta transitū
aquarū. quē fecerat ezechias in memoriā mi
raculi qd̄ fecerat dn̄s in aquis illis ad p̄ces
esaie. Tradit em̄ epiphaniꝰ ꝙ dū sennache-
rib rediret ab egypto p̄misit exercitū ad obsi-
dendā hierusalē: q̄ castrametatꝰ est circa pisci
nā syloe vt aq̄s eius vterent. Eratqꝫ piscina
q̄si cōmunis. nā ⁊ ciues ad eā descēdere po-
terāt ⁊ hostes. Orans aūt esaias obtinuit a
dn̄o: vt cū egrediebant ciues erāt ibi aque si
cut prius. cū vero accedebāt hostes siccabā-
tur aque ꝓrsus: ita vt mirarent assyrij vnde
essent aq̄ i vrbe. Porro in iugē memoriā hu-
ius facti: adhuc aq̄ syloe nō iugiter: sed incer
tis horis ebulliūt. Cūqꝫ in ꝓpria ꝑsona acces
sisset sennacherib: facta ē strages supradicta
in exercitu ip̄ius. In tante rei memoriā ꝓpl's
gloriose ꝓphetā sepeliuit i loco p̄dicto. vt eti-
am orōnibꝫ eiꝰ post mortē indesinēter huius
aque beneficio potirent. Aliqui libri habēt
in hoc loco orationē manasse q̄ ponit in fine
secūdi paralipomenon. ideo nō habet neces
se hic poni. cum etiā plura exemplaria eā in
hoc loco nō cōtineant.

De morte manasse.
Capitulum. XXXIII.

IMmisit ergo do-
mi-
nus aduersus manassen regē ba-
bylonioꝝ q̄ depopulatꝰ est iudā: ⁊
manassen dolo captum traxit in babylonē ⁊
pluribꝫ afflixit tormentis. Et intelligēs ma-
nassen hāc esse manū dn̄i egit pn̄iam. ⁊ intē-
te orauit ad dn̄m. et misertꝰ dn̄s reduxit eum
in regnū suū. Qui cum venisset hierosolymā
deleuit idola. lucos ⁊ aras q̄ fecerat: ita vt in
memoriā prioꝝ nil supesset. Et restituit cul-
tum dn̄i sic̄ p̄us: et ꝓpl'm idip̄m docuit. et sic
a p̄ori ꝯuersatione mutatꝰ est vt nō sine grā-
di admiratiōe vitā ageret beatā. Muros q̄ꝫ
ciuitatis et turres et antemuralia multa mu
nitione firmauit. Et mortuꝰ ē manasses ⁊ se-
pultus in ortu domꝰ sue: in orto azā. ⁊ regna
uit amon filiꝰ eius ꝓ eo.

Incidentia.

In diebꝫ manasse sybilla erophila claruit
in samo: vn̄ et samia dicta ē. Partheni taren-
tum ꝯdiderūt. Glarcus de choo insula p̄mꝰ
ferri glutinū intra se excogitauit. Tertius ro
manoꝝ rex Tulliꝰ hostilius. Hic p̄mus re-
gū romanoꝝ purpura ⁊ fascibꝫ vsus ē. Qui
post longā pacē bella reparauit. Albanos.
vegetes. fidenates vicit. adiecto monte celio
ampliauit vrbē. Tandē cum domo sua ful-
mine cōflagratur.

De amon ⁊ iosia Capi. XXXIIII.

PUero. xxii. āno-
rū erat amon cū regnare cepisset:
et duobꝫ tm̄ annis regnauit i hie-
rusalē. Tn̄. lxx. dicūt. xij. Qui fecit malū corā
dn̄o sic̄ pater suus i iuuētute sua fecerat. ⁊ te
tenderāt ei insidias serui sui. et interfecerunt
eū in domo sua. Populꝰ āt ꝑcussit eos q̄ in-
terfecerāt regē ⁊ sepelierāt eū cū p̄re suo ⁊ statue
rūt sibi regē iosiā filiū eiꝰ ꝓ eo. Octo annorū
erat iosias cū regnare cepisset. et. xxxj. ānos reg-
uit i hierl'm ⁊ ābulauit ꝑ oēs vias dauid p̄ris
sui. Nō declinauit ad dextrā neqꝫ ad sinistrā
Qui i q̄rto regni sui anno erat ei. xij. etatis vt
dic iosephꝰ. pietatē ⁊ iusticiā mirabilē i sciam

demonstrabat. Naꝫ ꝓplm iam reuocabat ab idolatria. Et opa praua velut senior emēdabat. Porro anno regni sui octauo oēm ciuitatē ⁊ ꝓuinciā a cultu idoloruꝫ purgauit vt nullum vestigiū idolatrie superesset. Scrutabat᷑ etiā domos ne q̇d latēter remaneret suspectū et in vnaquaqꝫ cā iusticiā coluit tāq̄ aīe sue medicinā. Misitqꝫ in totā ꝓuinciā vt deferrēt ad reparationē tēpli munera ꝓ sua volūtate vnusq̇sqꝫ. et ꝑposuit huic operi helchiā sacerdotē magnū. et amasiā q̇ erat supra ciuitatē. et saphā scribā. ⁊ facta est reparatio templi fideliter ⁊ indilate.

Hieronymꝰ in paralippomenon dicit arcam eductā de tēplo in diebꝫ achaz ꝓ idolis positis ī eo. et fuit ī domo selluꝫ patrui hieremie prīs ananeel viri olde q̄ habitabat ī scđa muri mansione vsqꝫ ad iosiā.

De hieremia. Capitulum. XXXV.

Anno. xiii. regni iosie exorsus est ꝓphetare hieremias filiꝰ helchie de sacerdotibꝫ anathot. in terra beniamin tertio ab vrbe miliario. et ꝓphetauit vsqꝫ ad euersionē vrbis. xl. ānis ⁊ vno āno: ꝑter illđ tps q̄ ī egypto ꝓphetauit ī thānis. Et cū puer esset dixit ei dn̄s. Prophetā in gentibꝫ dedi te. Qui cū dixissꝫ. A. a. a. dn̄e deꝰ nescio loqui: q̄ puer ego sum misit dn̄s manū suā et tetigit os eiꝰ ⁊ ait. Ecce dedi v̄ba mea ī ore tuo. Extūc licꝫ essꝫ adolescens cepit ꝓphetare ⁊ ꝑdicare. mane ꝯsurgēs ⁊ frequēs stās ī porta domꝰ dn̄i ⁊ ī atrijs tēpli. ⁊ ondit ei dn̄s signa euersionis hierlm quā ꝑdicabat. Prīo signo signauit ei auctorē illiꝰ euersiōis deū. Ondit em̄ ei q̄si furē vigilantē cū v̄ga vt dānificaret dormiētes. Sic em̄ dn̄s iam vigilabat ad ꝑcutiendū ꝓplm suum. Scđo v̄o sig̃ ondit ei dn̄s q̄ mistro ad h̄ vteret᷑ ꝑ ollā succēsam a facie aq̇lonis ⁊ ait Ab aq̇lone pandet᷑ oē malū suꝑ oēs habitatores huiꝰ t̃re. i. a chaldeis q̇ iuxta sitū hierusalē ab aq̇lone venerūt. Has duas visiones vidit sub iosia. De tertia incertū est Veriꝰ tn̄ putat᷑ ꝙ sub alijs regibꝫ vidit eā sicut cetera q̄ sequūt᷑. In tertia em̄ visione ondit ei dn̄s causam euersiōis. nec fuit hec visio imaginaria sꝫ corꝑalis. Precepit em̄ dn̄s vt tolleret lūbare suū. et abscōderet illud suꝑ eufraten. Et post multos dies ex mandato dn̄i reuertēs inuenit illud putrefactū ⁊ nulli vsui aptū et ait ei dn̄s. Sicut adheret lūbare ad lūbos viri. sic agglutinaui mihi domū israel ⁊ domū iuda. sed q̄ recesserūt a me fornicādo pꝰ deos alienos q̄si putrefiēt trās eufraten captiuati. Reliq̄ hieremie locꝭ suis tractabimꝰ

De inuentione deuteronomij.

Capitulum. XXXVI.

Porro decimooctauo anno regni iosie ꝑcepit iosias helchie vt residuum pecunie q̄ oblata fuerat ad templi reparationē cōflaret᷑ ⁊ fierēt inde vasa ad ministeriū dn̄i. Cūqꝫ helchias oīa diligenter scrutaret᷑ inuenit librū moysi in tēplo. Forte aperuit arcā et inuenit deuteronomiū quē moyses reponi fecerat in ea: ⁊ misit eum regi per manū saphā. Qui cum legisset corā rege: scidit rex vestimenta sua. Audiuit enim maledictiōes scriptas in trāsgressores legis et crebras cōminationes dei. Q̄ si sequerent᷑ idola: eijceret eos de terra quā dederat eis. sicut eiecerat amorreos a facie eorū. Et mirabatur ꝙ adhuc esset in terra et verebat᷑ imminere captiuitatē. Tunc precepit helchie ⁊ viris prudentibꝫ vt cōsulerent dn̄m super se et suꝑ populū suū. Qui descenderūt ad oldā ꝓphetissam vxorē sellum q̄ habitabat in hierusalē ī secūda. id ē secūdo ambitu muri quē fecerat ezechias. de quo dixit sophonias. et vlulatꝰ a scđa ꝑte. s. q̄ pars scđo muro circūdata prius capta est. Forte nō inuenerūt hieremiā. Vel potiꝰ nulliꝰ adhuc momenti erat Et respōdit olda. Hec dic̄ dn̄s Ecce adducā mala q̄ scꝑta sūt in libro legis suꝑ locū hūc ⁊ habitatores eiꝰ: q̇ irritauerūt me in cūctꝭ operibꝫ manuū suaꝝ. Succēdet᷑ indignatio mea et nō extinguet᷑. Regi aūt q̇ misit vos dicetꝭ. Hec dic̄ dn̄s. Pro eo ꝙ audisti v̄ba voluminis ⁊ ꝑterritū est cor tuū ⁊ hūiliatꝰ es differentur hec mala. nec fiēt in diebꝫ tuis: et colligam te ad prēs tuos ī pace. Qđ nō est intelligendū de pace ipiꝰ regis. ipe em̄ occisus est a pharaone. sꝫ de pace ꝓpli. i. ꝑus q̄ inferret populo q̄ cōminatꝰ fuerat. His auditis mittēs rex in oēm ꝓuinciā ꝯgregauit oēm populuꝫ in hierusalē. et stās suꝑ gradꝰ legit cūctis audientibꝫ oīa v̄ba libri ⁊ ꝑcussit fedus coram dn̄o. et cōpulit oēs sacramēta ꝑstare. vt leges moysaicas ꝑ oīa custodirēt. Et deleuit aruspices ⁊ maleficos omnes. et omnia vestigia

idolatrie redegit in puluerē. Etiā vestigia q̄dam serpētis enei quē cōminuerat siue cōtriuerat ezechias. Ob hoc in ꝓlogo sophonie legit iosias cōtriuisse eū: ⁊ cōtaminauit excelsa. ⁊ vallē tophet. ⁊ ignē moloch. Forte ossa mortuoꝝ vbiq̄ sparsit. vel q̄libet alia immūda vt poti⁹ abominabilis q̄ venerabilis locus appareret. Equos q̄ȝ solis ⁊ currus q̄s depinxerāt reges iude in introitu tēpli iuxta exedram nathāmelech eunuchi penitus destruxit. Fecerāt ibi iudei idolū solis q̄si pueꝝ imberbem: q꞉ nullū patit senīū: sed q̄tidie renouat. Fecerāt ⁊ ei equos ⁊ currū, putantes ꝙ in hūc modū helyā transtulisset. Et ascendens rex in bethel sup altare qđ fecerat hieroboam cōbussit ossa sacerdotū. et falsoꝝ ꝓphetarū eruta d̄ sepulcris excelsoꝝ iuxta verbum abdon ꝓphete: cui⁹ titulū cum legisset ī sepulcro p̄cepit ne mouerent ossa eius. nec etiam illi⁹ cū quo sepultus erat. Idipm fecit in excelsis samarie ⁊ ī vrbib⁹ manasse ⁊ effraim et symeon vsq̄ in neptalim. ossa de tumulis excelsorū eruta sup altaria cōburens. et tam ossa q̄ altaria in puluerē redigēs. Hoc p̄dictum erat de iosia ante annos. ccc. lxj. ⁊ reuersus in hierusalē fecit phase. cōuocās ad illud etiā filios israel q̄ captiuitatem assyrioꝝ aliq̄mō effugerāt. vel etiā de captiuitate aliq̄ casu redierant. Et tradit de eis habuisse ad. xj. milia nathinneoꝝ. Nō est factū phase tale a dieb⁹ iudicū. In paralipomenon legit a diebus samuelis: qđ posset dici vicio scriptorū factū ⁊ scriptū eē samuelis p salomonis: nisi idipm ī iosepho legeret. Pōt ḡ intelligi ꝙ samuel fecerit phase. et si ī historia nō legatur. Q aūt iudices fecerint phase certum est: q̄m moyses ⁊ iosue iudices fuerūt. ⁊ factū est hoc phase in hierl'm. xviij. anno regni iosie.

De morte iosie. Capitulū. XXXVII.

In diebus eius ascēdit pharao nechao rex egypti ꝯtra regē assyrioꝝ. Audierat em̄ eū iam debilitatū. q꞉ medi ⁊ babylonij a monarchia ei⁹ recesserāt: et estimabat ꝙ de facili posset obtinere syriā. Primo aggressus erat regē adremon q̄ regnabat tūc in carchamis. Descēdit ḡ iosias ī occursum ei⁹. ꝓhibens ne transitū faceret p iudeā. ⁊ misit pharao ad iosiam dicēs. Quid mihi ⁊ tibi rex iuda. nō aduersum te venio: ad eufraten ꝑpero. Mitte me deus ad medos. sine me: ne de⁹ q̄ mecum est. interficiat te. Et nō acq̄euit iosias: sed cū rege adremon cōponebat acies vt dimicarēt aduersus pharaonē. Et forte dū transisset a curru in currū q̄ sequebat eū more regio: occisus ē a sagittarijs in cāpo magedō. ⁊ planxit eū incōsolabiliter adremon rex cū exercitu suo. Vn̄ ⁊ illud dictū est. Erit planctus sicut planct⁹ adremon. Tradit aūt ꝙ iuxta arborē et fontē occisus fuerit q̄ statim aruerūt: et relatus est in hierusalē ⁊ sepult⁹ ē in mausoleo patrū suoꝝ. Et planxit eum vniuersus iuda in hierusalē. et maxime hieremias: qui sup exequias ei⁹ scp̄sit trenos lamentabiles Quō: sedet sola ciuitas ⁊c̄. q̄bus vtebantur cantores ⁊ cātatrices sup exequias iosie. Et lōgis tp̄ib⁹ in iudea sup iosiā eos replicabāt Quib⁹ postea supaddidit idē hieremias alias lamentatiōes sup excidio ciuitatis.

Incidentia.

In dieb⁹ iosie quart⁹ romanoꝝ rex ancus marci⁹ nume nepos ex filia. aduentinū mōtē et ianiculū vrbi addidit. Sup̄ mare. xvj. ab vrbe miliario ciuitatē hostiā cōdidit. Oraculo dodoneo p̄mū grecia vsa ē. Quint⁹ romanorū rex tarquini⁹ priscus. q̄ circū rome edificauit muros ⁊ cloacas. et capitoliū extruxit: ludos romanos instituit. Arion a delphino in theatrū deportat⁹ est.

De ioachim vel ioachas.

Capitulum. XXXVIII.

Reliquit aūt iosias tres filios. heliachim q̄ ⁊ iechonias p̄mogenitū. xxv. ānoꝝ. medium aūt ioachas q̄ ⁊ sellū dict⁹ ē. xxiij. annoꝝ. et tertiū mathaniā circiter. viij. ānos. Tulit ḡ pp̄l's terre mediū filiū ioachas et ꝯstituit eū regē. p p̄re suo. q̄ trib⁹ mēsib⁹ tm̄ regnauit in hierusalē. Nā vt dic̄ paralipomenō veniēs pharao nechao rex egypti in hierl'm amouit eū. et imposuit mulctā terre. c. talēta argēti et vnū auri. et ꝯstituit regē. p eo fratrē ei⁹ p̄mogenitū heliachim, sibi tributariū. Et mutato noīe vocauit eū ioachim. vt mutatio nomīs esset signū subiectiōis: et duxit secū ioachaz in dolo sub specie honorādi eū ī egypto. Nā cū venisset ī reblata vinxit eū et ligatū misit eū in carcerē in egypto. Porro ioachim. xxv. annoꝝ erat cū regre cepisset. et. xj. ānis regnauit in hierusalē. et fecit malū corā dn̄o iuxta

omnia q̄ fecerant patres eius. Cūq₃ argueret eū vrias ꝓpheta, cōminatus est ei valde, ⁊ fugit vrias in egyptū. Et misit post eū ioachim ⁊ reduxit eū, ⁊ morte turpissima interfecit eū. Anno q̄rto regni ioachim cepit regre in babilone nabuchodonosor q̇ victo rege egypti: tulit oīa q̄ eius fuerāt a riuo egypti vsq₃ ad flumen eufraten, ⁊ trāsiēs eufraten oēm siriā vsq₃ ad pelusiū cepit p̄ter iudeā. Porro āno q̄rto ioachim locutꝰ est hieremias ad oēm ꝓplm iuda ⁊ ad ciues hierusalē dicēs. A terciodecimo anno iosie locutꝰ sum vob̄ ꝟba dn̄i, ⁊ hodie est .xxiij. annꝰ, ⁊ nō audistꝭ me. Propterea hec dicit dn̄s. Adducā seruū meū nabuchodonosor sup̱ terrā hāc, ⁊ sup̱ oēs natiōes q̄ in circūitu eiꝰ sūt, ⁊ seruiēt regi babilōis .lxx. annis. Cūq₃ īpleti fuerīt āni .lxx. visitabo sup̱ regē babilōis, ꝯ sup̱ terrā chaldeoꝝ iniq̄tatē eoꝝ ⁊ ponā illā in solitudīes sempiternas. Et mirabanꝭ q̄ tā audacter loq̄reꝭ. Nā ⁊ in principio regni ioachim: cū staret in atrijs templi ⁊ dixisset. Hec dic̄ dn̄s. Dabo domū hāc sicut silo, ⁊ vrbē hāc dabo in maledictionē. apprehenderūt eū sacerdotes ⁊ ꝓphete ⁊ oīs ꝓplus dicētes. Morte moriaꝭ. Et ascēderūt de domo regis p̄ncipes iuda, ⁊ sederūt in porta domus dn̄i: ⁊ accusabāt hieremiā sacerdotes et ꝓphete. Qui rn̄dit. Misit me dn̄s vt ꝓphetarē aduersus locū istū. Ecce in manibꝰ vestrꝭ suz: facite qd̄ rectū est in oculis vestris. Et liberauerūt eū p̄ncipes a manibꝰ ꝓpli, ⁊ maxie aichā filius saphā dicēs, q̄ micheas ī diebꝰ ezechie similia p̄dicasset, ⁊ multi ꝓphete in diebꝰ regū nec aliq̄d a regibꝰ perpessi sunt sed honorati. Clauserūt tn̄ p̄ncipes hieremiā ne publice p̄dicaret. Dixitq₃ tunc dn̄s ad hieremiā. Tolle volumē ⁊ scribes oīa ꝟba q̄ locutꝰ suz tibi aduersus iudā ⁊ alias gētes, a diebꝰ iosie vsq₃ ad diē hanc. Et ꝯuocauit hieremias baruch filiū nerie ⁊ scripsit baruch ex ore hieremie oēs sermōes dn̄i. ⁊ dixit ad eum hieremias. Clausus sum nec valeo ingredi domū dn̄i. Ingredere ergo tu ⁊ lege que scripsisti in die ieiunij audiēte populo ⁊ vniuersis q̇ veniūt de ciuitatibꝰ suis. Et fecit baruch sic̄ p̄ceperat ei hieremias: sepe legēs in domo dn̄i. Factum est aūt in anno q̇nto ioachim in mēse .ix. p̄dicauerūt ieiuniū omni populo ī hierusalē ⁊ vniuersis q̇ fluxerāt de iuda. Et legit baruch sermones hieremie in introitu porte noue domus dn̄i. Qd̄ cū audisset filius gamarie micheas: descēdit ad p̄ncipes et seniores domꝰ regis q̇ sedebāt in gazophilatio scribe. Qui cū nūciasset eis q̄ audierat aduocauerunt ad se baruch. Qui cuz legisset oīa ꝟba corā eis obstupuerūt ⁊ dixerūt ei. Abscōdere tu ⁊ hieremias ⁊ nemo sciat vbi sitis. Et ingressi sūt ad regē q̇ sedebat in domo hiemali mense .ix. ⁊ posita erat arula corā eo plena prunis. Cūq₃ legisset iudi filius nathanie tres pagellas vel .iiij. scidit rex volumē scapello scribe ⁊ ꝓiecit in ignē donec cōsumereꝭ. Quibusdā tn̄ cōtradicentibꝰ p̄cepit rex seruis suis vt cōprehenderēt baruch ⁊ hieremiā. dn̄s aūt abscōdit eos. Et dixit iteꝝ dn̄s ad hieremiā. Scribe rursum in volumine oēs sermones q̇s cōbussit ioachim. et superaddes plures. et p̄cipue ea q̄ dicit dn̄s ꝯtra ioachim. Nō erit ex eo q̇ sedeat sup̱ soliuz dauid et cadauer eius ꝓijcieꝭ ad estū p̱ diē: et ad gelu p̱ noctē. Non planget eū ve frater ve soror, i. nō plangent eū frater et soror, dicētes ve: nō cōcrepabunt ei ve dn̄e. ⁊ ve inclyte. Sepultura asini sepelietur. putrefactus ⁊ proiectus extra portas hierusalem.

De nabuchodonosor et morte ioachim.
Capitulum. XXXIX.

Factum est autē in anno .viij. ioachim ipe est quartus annꝰ nabuchodonosor. ascendit nabuchodonosor ī iudeā ⁊ depopulabaꝭ eā. Rechabite aūt q̇ habitabāt ī tabernaculꝭ seorsū ab oībꝰ timētes ascenderūt in hierlm vt saluarēt anīas suas. Et dixit dn̄s ad hieremiam. Vade et introduces oēs rechabitas in vnā exedrā thesauroꝝ iuxta domum dn̄i. Et introduxit eos in gazophilatiū filioꝝ enon ⁊ posuit coram eis ciphos ⁊ calices plenos vini dicēs. Bibite vinū. Qui responderūt. Nō bibemꝰ: q̄r ionadab filꝰ rechab pater noster p̄cepit nobis dicēs. Nō bibetis vinum vos ⁊ vxores vr̄e ⁊ filij vestri vsq₃ ī sempiternū. domū nō edificabitis. sementē nō seretis. vineas nō plantabitis. in tabernaculis habitabitis cunctis diebꝰ vt viuatis multis diebꝰ sup̱ terrā ī q̄ ꝑegrinamini. Tūc ait dn̄s ad hieremiā. Dic habitatoribꝰ hierusalē. hec dicit dn̄s. Nunq̇d nō accipietis disciplinaz vt obediatis mihi sicut rechabite patri suo. Propterea inducā sup̱ vos mala q̄ locutus sum: de stirpe ꝓ rechab nō deficiet vir stās

ĩ ꝯspectu meo. Porro cũ ascẽdisset nabucho
donosoꝛ in hierl'm cepit ioachim ꝛ ligauit eũ
et trahebat secũ in babylonẽ. et nobiles cuꝫ
eo. In itinere vero ĩposuit ei nabuchodono
doꝛ tributũ ꝛ remisit eũ ĩ hierl'm. sed obsides
traxit secũ pueros de semine regio. danielẽqꝫ
et tres pueros: et seruiuit ei ioachim trib9 an-
nis. Sed cũ audisset ꝙ rex egypti iterum pu
gnare vellet ꝯ nabuchodonosoꝛ: negauit ei
tributũ qđ ꝓmiserat. Et ascendẽs rex baby-
lonis in hierl'm sub iure federꝫ intrauit eam.
Sꝫ cũ intrasset fidẽ nõ seruauit. sed iuuenes
fortissimos q̃sqꝫ occidit vnacũ rege ioachim
quẽ ꝛ añ muros ĩ sepulcrũ ꝓijci iussit. Et qꝛ
nõ seruauerũt ei fidẽ hostes. iõ forte liber re-
gũ vocat eos latrunculos dicẽs. Et immisit
dñs in ioachim latrũculos chaldeoꝝ ꝛ syrie.
et moab. et amõ vt disperderẽt eũ iuxta ṽbũ
dñi. Nã stigmata sũt inuenta in corꝑe occisi
ꝯ legẽ. i. nomen idoli qđ colebat codonazer.
Et cõstituit nabuchodonosoꝛ filiũ ei9 regem
ioachĩ equocũ scꝫ p̄ri. dictũ iechoniã. Octo ꝛ
decẽ annoꝝ erat ioachim cũ regñre cepisset. et
trib9 tm̃ mẽsib9 regñuit ꝛ. x. dieb9. Nã cũ reces-
sisset nabucho. timuit ne ioachim memoꝛ ne
cis paterne adhereret egyptijs ꝛ pugñret ad-
uersus eũ. et iõ redijt et obsedit hierl'm. Sed
ad vocẽ hieremie egressus ẽ ioachim ad euꝫ
cũ m̃re ꝛ oĩ domo sua ꝛ p̄ncipib9 ei9. Et susce
pit eos rex babylonis anno. viij. regni sui. et
tulit vniuersa vasa aurea de domo dñi ꝛ the
sauros dom9 regie: et trãstulit in babyloneꝫ
cũ rege ꝛ m̃re ei9. De domo regia circit͛ duo
milia. de p̄ncipib9 ꝛ viris robustis. vij. milia
artifices ꝛ inclusoꝛes mille. in sũma q̃si. x. mi
lia. Inter q̃s erat mardoche9 ꝛ ezechiel ad-
huc iuuenis de genere sacerdotuꝫ. Videt͛ tñ
ioseph9 velle ꝙ iã duos libros scꝓserat đ fu
turo vrbis excidio q̃s reliq̃t in iudea. Isti qꝛ
spõte se tradiderũt ꝓꝓrie dicti sũt trãsmigra-
tio iude. Alij ṽo q̃ postea ꝑ violentiaꝫ tracti
sũt ꝓꝓrie dicũt͛ captiuitas iude. Ab hac trãs-
migratiõe iude. s. ab. viij. ãno regni nabuch.
q̃dã inchoãt nũerare. lxx. ãnos captiuitatis.

De sedechia. Capitulũ. XL.

Et constituit nabuchodonosoꝛ regem in hierl'm
patruũ ioachim mathaniã vt ser-
uiret ei sub tributo: interposita religione iu-
risiurandi: et mutato noĩe vocauit eum sede
chiam. Tricesimũ p̄rimũ etatis annũ agebat
sedechias cũ regñre cepisset. ꝛ. xj. ãnis regñuit ĩ
hierl'm. ꝛ fecit malũ corã dño sic̃ ioachim fra
ter ei9. Erat em̃ supb9 cogitans vt adhereret
regi egyptioꝝ ꝛ nõ ꝑiuraret iusiurãdũ regi ba-
bylonis. Decipiebãt aũt eũ pseudo ꝓphe di-
cẽtes ĩ ꝓximo babylonios vincẽdos ab egy
ptijs. Cũqꝫ diceret ei hieremias vt spem po-
neret in dño ꝛ nõ ĩ hoĩe. dixit ad eũ dñs. De
scende in domũ figuli ꝛ ibi audies ṽba mea
Et descẽdit. Et ipe figul9 faciebat op9 suꝑ ro
tã: ꝛ dissipatũ ẽ vas in manib9 ei9. et ꝯuersus
fecit de eodẽ luto alteꝝ vas sic̃ placuit ĩ ocu-
lis ei9 Et dixit dñs ad hieremiã. Dic domui
iuda. hec dic̃ dñs. Nũq̃d sic̃ facit figul9 pote-
ro facere vob̃ vt destruã et dispdã vos. ꝛ pe
nitẽtes edificẽ ꝛ plantẽ. Factũ est aũt ĩ anno
iiij. regni sedechie miserunt ad eũ nũcios rex
edõ. rex moab. rex tyri. rex amon. rex sydonis
petẽtes vt ꝑiter federati vnanimit͛ tributa ne
garẽt regi babylonis. Et dixit dñs ad hiere
miã. Fac tibi catenas ligneas. i. retoꝛtas. vj.
ꝛ pones vnã ĩ collo tuo. ꝛ alias q̇nqꝫ dabis
in man9 nuncioꝝ q̇nqꝫ regũ corã sedechia di
cẽs. Hec d. d. v. regib9 et regi iuda. Ego feci
terrã ꝛ dedi eã ei q̃ placuit ĩ ocul' meis ꝛ nũc
dedi oẽs terras istas in manu nabuchodo-
nosoꝛ serui mei. Gens aũt ꝛ regnum q̃ nõ ser
uierit ei: in gladio fame et peste visitabo suꝑ
eos. Nolite audire ṽba ꝓphetaꝝ dicẽtiũ vo-
bis. Nõ seruietꝫ regi babylonis ne pereatis
cũ eis. Et cũ ꝯplesset hieremias mãdatũ dñi
corã sedechia: ananias ꝓpha de gabaon tulit
catenã de collo hieremie ꝛ cõfregit eã dicẽs.
Hec d. d. Sic ꝯfringã iugũ regis babylõis
de collo istarũ gentiũ p9 duos ãnos dieꝝ. et
referri faciã oĩa vasa dñi et reducã oẽm trãs-
migratiõꝫ iude ad locũ istũ. Et ait hieremias
Amen: sic faciat dñs. q. d. Idipm vellẽ ego si
fieri possꝫ. Verũtñ audi anania. Nõ misit te
dñs ꝛ fecisti ꝯfidere ꝑpl'm istum in mẽdacio.
Propterea h̄ anno morieꝫ p9 duos menses
dieꝝ. Et mortu9 ẽ ananias in ãno illo mense
vij. Nã h̄ p̄dixerat hieremias in mẽse q̇nto.
Territ9 aũt sedechias ad mortẽ ananie misit
nũcios ĩ babylonẽ cũ tributo. Et misit hiere
mias epl'am ĩ manib9 nũcioꝝ secreto ad oẽm
transmigrationẽ iude dicẽs. Hec dicit dñs.
Edificate dom9 ꝛ plãtate oꝛtos: ducite ꝛ tra
dite nuptui. et q̃rite pacẽ ciuitatꝫ ad quã trãs
migrare vos feci: et oꝛate ꝓ ea deũ. qꝛ ĩ pace

114

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

illius erit pax vr̃a. Nõ vos seducãt ꝓphete q̃ in medio vr̃i sũt:q̃ ꝓmittũt vos in breui redituros. q꞉ cũ ceperint impleri in babylone lxx. ãni:reducã vos ad locũ vestrũ. Hec aũt dicit dñs ad achab filiũ culie:et ad sedechiã filiũ maasie q̃ ꝓphetãt vobis mendaciũ. Tradam eos in manus regis babylonis et pcutiet eos in oculis vr̃is. assumet̃ ex eis maledictio dicentiũ. Ponat te dñs sicut sedechiã. ⁊ sicut achab:q̃s frixit rex babylonis in igne. ꝓ eo ꝙ fecerũt stulticiã i israel. et mechati sũt in vxores amicoꝝ suoꝝ. et locuti sũt verbũ i noĩe meo q̃d nõ mãdaui eis. Hos duos tradũt hebrei fuisse illos duos senes q̃s postea diiudicauit daniel. Nec obest ꝙ d̾r rex babylõis frixisse cũ daniel dicat eos lapidatos Cõuictos eñ tradiderũt regi ad penã q̃ noĩe ignis significata est. Cũq꞉ rediissent nũcij d̾ babylone:attulerũt lr̃as ex pte pseudo ꝓphetaꝝ ad sacerdotes in hierusalẽ in hec ṽba. Posuit vos dñs in domo sua sup omnẽ virũ arrepticium ⁊ ꝓphetantẽ vt mittatis eũ in neruũ et in carcerẽ. ⁊ nũc q̃re nõ increpatis hieremiam q̃ dixit vobis. Edificate domos q꞉ nõ redibitis. Et legit sophonias epistolã corã sedechia in auribꝫ hieremie. Et ait hieremias. Hec dicit dñs. Sup eos q̃s trãsmigrare feci visitabo verbũ bonũ vt reducam eos. sup vos aũt q̃ nõ estis egressi cũ eis immittã gladium ⁊ famẽ et pestẽ:et ponã vos q̃si fic⁹ malas q̃ comedi nõ pñt. Ondit eñ dñs mihi signũ:et ecce duo calati pleni ficis positi sunt añ templũ. Et dixit dñs ad me. Quid tu vides hieremia. Et dixi. Ficus:fic⁹ bonas. bonas valde. et fic⁹ malas:malas valde. Et ait dñs. Sicut ficus he bone. sic cognoscã trãsmigrationẽ quã emisi de loco isto ⁊ reducam eos i terrã hãc. Et sic ficus pessime:sic dabo sedechiã ⁊ reliq̃s q̃ remanserũt in hac vrbe i vexationẽ ⁊ obprobriũ oĩbꝫ regnis terre.

De laguncula testea.

Capitulum. XLI.

Et dixit iterũ dominus ad hieremiã. vade ⁊ accipe lagunculã figuli testeã ⁊ duces tecum de senioribꝫ sacerdotũ:et de senioribus ꝑlĩ ad vallẽ filioꝝ ennon q̃ est iuxta introitũ porte fictilis ⁊ cõteres lagunculã i ocul' eoꝝ et dices. Hec dic̃ dñs. Sic ↄterã locũ istũ ⁊ ciuitatẽ hãc:nec vocabit̃ loc⁹ iste ampli⁹ tophet ⁊ vallis filioꝝ ennon:ſꝫ vallis occisiõis Implebo eñ cũ cadaueribꝫ eo ꝙ non sit ali⁹ loc⁹ ad sepeliẽdũ. Et venit hieremias de tophet ⁊ stetit i atrio dom⁹ dñi:⁊ dixit ad oẽm ꝑlm. Hec. d. d. Ecce iducã sup hãc ciuitatẽ vniuersa mala q̃ locut⁹ sũ aduersus eã. Et idignat⁹ fassur sacerdos ꝑcussit hieremiã ⁊ misit eã i neruũ i porta bẽiamin supiori i domo dñi. Cunq꞉ illuxisset in crastinũ eduxit fassur hieremiã de neruo. et dixit ad eũ hieremias. Nõ fassur vocauit dñs nomẽ tuũ ſꝫ pauorẽ vndiq꞉. Interp̃tat̃ eñ fassur vl' fascor oris nigredo. q. d. Nõ hẽbis oris nigredinẽ. i. ꝑtãtẽ iperãdi iniq̃:ſꝫ pauẽs vndiq꞉ captiu⁹ ducer̃ i babylonẽ. ⁊ orauit hieremias ad dñm. Dñe de⁹ exercituũ q̃ vides renes et cor. videã vltionẽ ex eis:tibi eñ reuelaui cãm meã.

De prima obsidione hierusalem.

Capitulum. XLII.

Porro in anno q̃nto sedechie ipse est ann⁹. v. trãsmigratiõis ioachim exorsus ẽ ezechiel ꝓphetare i babylone ad captiuos postq̃ꝫ acceperãt ep̃laꝫ hieremie. Prophetiã cu⁹ sic ⁊ daniel' postea ꝓseq̃mur p⁹ excidiũ vrbis ⁊ obitũ hieremie. Porro i ꝑncipio ãni. ix. sedechie nabuch. obsedit hierosolymã q꞉ negauerat ei sedechias tributũ. Et misit sedechias ad hieremiã fassur ⁊ sophonia sacerdotes dicẽs. Interroga ꝓ nob̃ dñm si forte faciat nobiscũ miscdĩaꝫ. et r̃ndit hieremias. Hec d. d. Dabo sedechiã regẽ iuda ⁊ suos ei⁹:⁊ ꝑlm ei⁹ i mãu nabucho. regis babylõis. ⁊ pcutiet eos i ore glad ij ⁊ nõ flectet̃ nec ꝑcet neq꞉ miserebit̃. Et libere ãbulabat hieremias i medio ꝑlĩ eadem clamãs Porro rex egypti egressus ẽ de egypto cũ exercitu q̃si soluturus obsidionẽ hierl'm ⁊ recessit rex babylõis a hierl'm in occursum ei⁹. ⁊ fugauit eũ in ore gladij:⁊ de syria coegit exire. Cũq꞉ discessisset nabuchodonosor a hierl'm illuserũt falsi ꝓphe hieremie:et decipiebãt sedechiã dicẽtes. Nõ reuertent̃ babylonij: sed redibit trãsmigratio nr̃a ad nos cũ oĩbꝫ vasis dñi. Hieremias aũt ↄria his ⁊ vera ꝓphetabat dicẽs. Tradet̃ sedechias i manu regis babylonis:⁊ loq̃t̃ os ei⁹ cũ ore ipsius. et ocul' ei⁹ oculos ei⁹ videbũt. et i babylonẽ ducet sedechiã. Impij ṽo dicebãt hieremiã a mente excessisse. Porro hieremias strauit asinũ vt egrederet̃ ad anatoth vicũ suũ q̃. xx. stadijs

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

distat a hierusalē. Cūq̧ ꝑuenisset ad portam beniamin. custos porte ierias apprehēdit eū dicens. Ad chaldeos ꝓfugis. Et adduxit eū ad ꝑ̇ncipes. Qui cesuz miserūt in carcerem q̇ erat ī domo ionathe scribe. Et sedit ibi hieremias dieb9 multis. et venit ad eū ananeel filius sellū patrui sui ad vestibulū carceris et ait. Eme agrū meū q̇ est ī anathot. tibi ei cōpetit hereditas tāq̧ ꝓpinquiori. Et intellexit hieremias q̄ ṽbū dn̄i esset et emit agrū appēdens septē stateres et decē argenteos. et adhibuit testes. ⁊ scripsit librū possessiōis signatū et stipulatiōes ⁊ rata. et signa forinsec9. et rescriptū libri fecit aptū. et in oculis ananeel et testiū dedit libros baruch dicēs. Sume librū emptiōis hūc signatū. et hūc librū qui aptus est: ⁊ pone eos in vase fictili vt ꝑmanere possint ī dieb9 multꝭ. Hec ei dic dn̄s. Adhuc possidebūt ⁊ agri ⁊ vinee ī terra ista de q̄ vos dicitis. q2 deserta erit. Ecce ego ꝯgregabo eos de vniuersis terris ad q̄s eieci eos ad locū istū. et habitabūt ꝯfidenter et feriā cum eis pactū sempiternū.

De secūda obsidione hierusalē.

Capitulum. XLIII.

P

Uero anno nono sedechie. x. mense. x. die. luna. xxij. redijt nabuzardan ꝑ̇nceps exercit9 babylonis. et ꝑ̇ncipes nabuchonosor cū eo ⁊ circūdederūt hierl'm. ⁊ extruxerunt in circūitu eius munitiōes. et clausa est ciuitas xviij. mēsib9. Perterrit9 itaq̧ sedechias tulit hieremiā de carcere ⁊ īterrogauit eū ī domo sua secreto dicēs. Putasne est s̄mo a dn̄o: q2 redierūt chaldei. Qui rn̄dit. In manu regis babylonis traderis. Sz obsecro dn̄e mi rex ne remittas me in carcerē ionathe ne moriar ibi. Et ꝑcepit rex vt tradere᷑ in vestibulū carceris: et vt dare᷑ ei torta panis q̄tidie excepto pulmēto donec ꝯsumerent᷑ oēs panes de ciuitate. et clamabat hieremias ī vestibulo carceris. Qui remāserint ī ciuitate fame aut gladio ꝑibunt. q̇ ꝯfugerint ad hostes q̄dammō mortē declinabūt. Et ꝯuenerūt ꝑ̇ncipes ⁊ seniores ciuitatis ad regē dicētes. Rogam9 te vt moriat᷑ hō iste. de industria em̄ dissoluit man9 viroꝝ bellantiū. Plane mentit᷑ cū dicit Sedechias vinct9 duce᷑ ī babylonē. Ezechiel em̄ ī babylone ꝓphetauit dicēs. Sedechias nō videbit babylonē. Et dixit rex ad eos Ecce ipse ī manib9 vr̄is ē. nec em̄ fas est regē vob q̄cq̧ negare. Tulerūt g̃ hieremiā ⁊ deposuerūt eū cū funib9 in lacū helchie in q̇ n̄ erat aq̄ sz lutū: vt morte ꝓpria suffocat9 periret. et erat ꝓpha ī luto vsq̧ ad guttur: qḋ erat ei amari9 omi morte. Tūc abdemelech ethiops vir eunuch9 de domo regis secreto dixit ad regē. Peccare te fecerūt viri isti grauit᷑. Qui rn̄dit. Tolle tecū. xxx. viros ⁊ leua ꝓpham de lacu anq̧ moriat᷑. Qui assūptis viris tulit pānos veteres de domo regis q̇ cōputruerant et submisit eos in lacū ꝑ funiculos ⁊ dixit ad hieremiā. Pone pannos veteres sub cubitu manuū tuaꝝ ⁊ sup funes. Quo facto eduxerūt eū de lacu. et vocauit eū rex secreto ad ostiū tertiū qḋ erat ī domo dn̄i ⁊ ait. Interrogo te ne abscōdas a me aliqḋ. Qui rn̄dit. Si ꝯsiliū dedero tibi nō me audies: si aūt nūciauero tibi īterficies me. Et iurauit ei rex dicēs. Uiuit dn̄s nō occidā te: nec tradā te in man9 viroꝝ q̇ q̄rūt aīaz tuā. Et ait hieremias. Si exieris ad ꝑ̇ncipes babylōis salu9 eris tu et dom9 tua ⁊ ciuitas hec nō succēde᷑. Si non exieris: ciuitas succēde᷑ et tu cū domo tua n̄ effugies man9 eoꝝ. Et ait rex. Facerē qḋ dicis: sz timeo ꝯtribules q̇ trāsierūt ad chaldeos: ne forte accusēt me ⁊ tradar ī man9 eoꝝ ⁊ illudāt mihi. Et ait hieremias. Nō traderis Tūc rex inq̇t. Null9 sciat ṽba hec. Si q̄sierīt a te: q̄d locut9 ē tibi rex dices. Prostraui me corā rege ne reduceret me in carcerē.

De fuga sedechie capta vrbe.

Capitulum. XLIIII.

P

Uero defecerūt victualia in ciuitate adeo vt mulieres comederent paruulos suos ad mensuram palmi. sicut legit᷑ ī trenis hieremie. Capta est aūt ciuitas. xj. āno regni sedechie. q̄rto mense ix. die mensis s̄m iosephū. et librū reguz s̄m hiere. vero. v. die aperta ē ciuitas circa mediā noctē. et sederūt ꝑ̇ncipes babylonij ī porta media. Fugit aūt sedechias cū oī domo sua nocte: ⁊ ꝑ̇ncipes amici ei9 cū eo ꝑ viam orti regis. Et ingressi sunt ad viā deserti Qḋ cū nunciatū esset a quibusdā traditicijs

Quarto mense iunij capta ē ciuitas. sz miserūt nūcios ad regē ī reblata q̄d vellet fieri de vrbe ⁊ ꝑinde serui morati sūt ⁊ in. vj. mēse destructa est.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

principib9 babylonis ꝑsecuti sūt eū diluculo
et ꝯphenderūt eū ī cāpo solitudīs hierichō-
tine. Plures aūt p̄ncipū dispsi sūt ⁊ recesse-
rūt ab eo. Ipm ꝟo cū reliq̄s vinctū traxerūt
ad regē babylōis ī reblata. Qui locut9 est cū
eo iudiciū dicēs eū īgratū fuisse ꝑcepti ab eo
imperij. ⁊ ꝯ munificū hostilit' egisse ⁊ deieras
se in deū. Et addidit. Magn9 deus hn̄s tuā
nequiciā odio te tradidit mihi. Et occidit fi-
lios ei9 corā eo et saraiā sūmū sacerdotē: cu
ius filiū iosedech reseruauit. Occiditq3 eunu
chum q̄ erat sup̄ viros bellatores. ⁊ sophar
p̄ncipē exercit9 q̄ ꝓbabat tirones: ⁊. v. viros d̄
his q̄ steterāt corā rege. et tres de ianitorib9
tēpli. ⁊. vj. viros ꝓbatos d̄ vulgo. vl'. lxx. ẜm
hieremiā. Oculos ꝟo sedechie effodit ⁊ cate
nis vinxit eū vt adduceret ī babylonē. ⁊ cū eo
iosedech Et redierūt q̄ duxerūt eos ī reblata
ad exercitū hierusalē

De incendio templi ⁊ vrbis et godolia.
Capitulū. XLV.

Gitur in vndeci

i mo āno sedechie. mēse q̄nto. x. die
mēsis. ip̄e ē ann9. xix. nabucho. regis
babylonis nabuzardā incēdit domū dn̄i et
domū regis. et oēs domos hierusalē. ⁊ totū
murū hierl'm ꝑ circūitū destruxit. ⁊ tulit oīa
vasa dom9 dn̄i. ⁊ colūnas duas ⁊ mare eneū
Et ligauit populū vt adduceret eū in baby-
lonē. Et isti ꝓprie dicunt captiuitas iude. Et
tulit hieremiā de vestibulo carceris: de quo
mandatū accepat nabuzardan in hūc modū
Tolle illū et pone sup̄ eū oculos tuos: ⁊ vt
voluerit facias ei. Tunc p̄fecit terre godoliā
filiū aichā vt p̄esset pauperib9 qui relicti erāt
et agricolis ⁊ vinitorib9 vt redderēt singulis
annis vectigalia regi babylonis. Sedit aūt
nabuzardā in roma: et trahebant ante eum
catenati. Et tollens de medio eorum hiere-
miam dixit ad eum. Ueni mecū in babylo-
nem ⁊ honorabo te. Quod si displicet tibi. re
side. Omnis terra in ꝯspectu tuo est: habita
apud godoliā. ⁊ quocūq3 volueris vade. Et
tradidit ei nabuzardan cibaria et munuscu-
la et dimisit eum. Similiter et rechabitas li-
beros abire dimisit. Sedit itaq3 hieremias
et baruch notari9 eius in medio populi q̄ re
lictus fuerat. Nabuzardā vero abijt in ba-
bylonē trahēs secū captiuitatē. Hic fuit exi-
tus regni hebreoꝝ. Et regnatum est ẜm iose
phū in eo annis q̄ngentis et. xliij. et mensib9
sex. ⁊ dieb9 decē. Scd̄m librū ꝟo regū nō ple
ne q̄ngentis. et fuerūt in eo reges a dauid vi
ginti ⁊ vnus. Ab edificatiōe ꝟo templi fluxe
rāt anni. cccc. et. lxx. et menses sex ⁊ dies decē
Ab egressu āt ꝓpl'i ab egypto āni mille. ⁊. lxij
et mēses. vj. ⁊ dies. x. Fuerūt aūt in tēplo ꝑ
successionē. xv. summi sacerdotes. a p̄mo sa-
doch quē instituit salomō vsq3 ad patrē iose
dech quē interfecit rex babylonis.

De morte sedechie.
Capitulum. XLVI.

Ero nabucho

p donosor cū intrasset babylonē cū
triumpho: victimas solēnes īmo-
lauit dijs suis. ⁊ solēnisauit cū oī ꝓpl'o decē
dieb9. Cūq3 recumberēt exhilarati: p̄cepit rex
vt adduceret sedechias in mediū. ⁊ aliqui de
cantorib9 tēpli cū eo q̄ psallerēt corā cōuiuā
tib9 ī musicis instrumētis. ⁊ canerēt hymnos
de canticis syon. Bibebāt aūt ꝯuiue in vasis
dom9 dn̄i. q̄rū q̄dā nabucho. ꝯsecrauit ido-
lis. quedā ꝟo sibi reseruauit. Cūq3 darēt psal
lentib9 potū: clanculo p̄cepit rex vt sedechie
daretur potus laxatiuus. Et corā oīb9 igno
miniose laxat9 est: ⁊ irrisum reduxerūt in car-
cerem. Qui nimio afflictus dolore post pau
cos dies mortu9 ē. Et audiēs nabuchodo-
nosor causam mortis ei9 extrahēs eū de car-
cere cū honore regio sepeliuit.

Incidentia.

In diebus sedechie factū est exterminiū
regni iudeorum. ⁊ exordiū habuit q̄nta etas
cui9 anno scd̄o facta est solis defectio: quam
Thales milesius p̄dixerat. In dieb9 captiui
tatis romanoꝝ sext9 rex seruī9 nobil' captiue
fili9: tres mōtes vrbi addidit. quirinalē. bimi
nalē. equilinū. Fossas circa muros duxit. cē-
sus romanoꝝ ciuiū p̄m9 instituit. Tandē oc
cisus ē a tarquinio sup̄bo. p̄sci tarquinij filio
Eo tp̄e apud grecos. vij. sapiētes sūt appella
ti. In h̄ loco dignū duxim9 interponere cō-
trarietates de collatōe annoꝝ regū iuda ⁊ re
gū israel. et determinatiōes eaꝝ q̄ nobis oc-
currerūt: vt tandē earum historiam expedi-
tius prosequamur.

Sedatio cōtrarietatum.
Capitulum. XLVII.

N libro regū emer

gunt cõtrarietates de collatione annorũ re-
gum iuda ꝛ regũ israel:q̄ quãdoq3 determi-
nari possunt. Ubi vero nõ inueniᷣ determi-
natio.vicio scriptorũ credimus hoc accidis-
se.q̄ in ꝓprijs noĩbus ꝛ numeris sepe fallunᷣ
Roboam ꝛ hieroboam primi cõregnauerũt
annis.xvij.alter ĩ iudea:alter in israel. Post
roboam cepit regnare abia filius eius in hie
rusalem. In.xviij.anno ieroboam q̄ viginti
duob9 ãnis regnauit ĩ israel.ꝯregnauit abia
ieroboã trib9 annis. qḋ sinodochice dictũ est
hoc est duob9 annis.ꝛ aliq̃ pte tertij q̄ erat vi
cesim9 ieroboã.Et in reliq̃ parte anni eiusdẽ
cepit regnare asa fili9 abia.et q̃dragesimo et
vno ãno regñuit ĩ hierl'm. Anno scḋo asa reg
nuit in isrl' nadab fili9 ieroboã duob9 annis.i.
vno ãno ꝛ aliq̃ pte ãni scḋi q̄ adhuc erat ter-
ti9 asa.ꝛ occidit eũ baasa.Et cepit regñre ĩ isrl'
ꝓ eo ãno tertio asa:et regñuit.xxiiij annis:non
tñ plenis.qꝛ tũc regnasset vsq3 ad.xxvij.an-
nũ asa.s3 nõ regñuit nisi vsq3 ad vicesimũ sextũ
Hela itaq3 fili9 baasa cepit regñre in isrl' anno
xxvj.asa.ꝛ duob9 annis regñuit.i.vno ãno.et
aliq̃ pte scḋi ãni q̄ erat.xxvij.asa.ꝛ in h̄ eodẽ
anno zamri interfecit hela ꝛ regnauit ꝓ eo se
ptẽ dieb9. Quo mortuo diuisus est populus
Pars q̃dã seq̃baᷣ tebni.altera seq̃baᷣ amri:ꝛ
p̄ualuit amri ꝛ regñuit.xij.annis ĩ isrl'. Hic no
tandũ est ꝙ ꝯtẽtio de regno inter amri ꝛ teb-
ni durauit ꝑ tres ãnos ꝛ vltra. qꝛ statim dic̄
scriptura ꝙ amri cepit regñre.xxxj.anno regni
asa. Si ei mortuo zamri statim cepisset regñre
amri cũ elect9 fuit.ḡ regñre cepisset.xxvij. ãno
vel octauo regni asa. Veruntñ postea dicit
scp̄tura eũ cepisse regnare in h̄ anno sue ele-
ctionis.cũ dic̄ filiũ ei9 achab cepisse regnare
xxxviij.anno regni asa Si em̃ duodecim an
nis regnauit amri:ꝛ inchoauit regnare.xxj.
asa.et asa non nisi quadraginta ꝛ vno anno
regnauit.palã est ꝙ amri superuixit asa per
vnũ annũ. Quomodo ergo achab succedẽs
p̄ri inchoauit regñre.xxxviij. anno regni asa.
qḋ sic solui põt. Quãdo scriptura dicit amri
cepisse regnare.xxxj. anno asa:intelligendu3
est.qꝛ tũc sol9 ꝛ sup totũ israel mortuo tebni
cepit regnare. Qñ aute3 dicit regnasse eum
xij.al's.xij.annis a.xxvij.anno asa numerat
qñ israel eũ elegit ĩ regẽ. Qḋ tp̄s extendiᷣ vs
q3 ad.xxviij.annũ regni asa qñ achab regna-
re cepit. Huic sniẽ seq̄ns scriptura ꝯsonat q̄
narrat iosaphat filiũ asa regnare cepisse q̃rto
anno regni achab.q̄ fuit vltim9 asa.q̃drage-
simus.s.primus. Porro iosaphat regnauit ĩ
hierusalẽ.xxv.annis.cui9 anno.xvij.ochozi-
as filius achab cepit regñre in israel.ꝛ duob9
annis regnauit. Huic qꝛ filiũ nõ habuit:fra-
ter eius iorã successit in regnũ.ꝛ cepit regna
re ioram in israel ãno scḋo iorã filij iosaphat
Sed q̃riᷣ.si in anno.xvij. iosaphat: q̄.xxv.
annis regnauit ochozias cepit regñre:et duo
bus tm̃ annis regnauit.quõ iorã frater eius
ãno scḋo iorã filij iosaphat.ꝛ nõ poti9.xviij
vel.xix.anno iosaphat regnare cepit. Prete-
rea in sequẽtib9 statim subiũgit scriptura.qḋ
xviij.vl'.xix.anno iosaphat iorã filius achab
regnauerit. Hec cõtrarietas sic solui potest.
Duo anni quib9 regnare diciᷣ ochozias illi
sunt quib9 solus ꝛ incolumis anteq3 per can
cellos domus sue corruisset regnauit. Reli-
qui vero octo vel nouem anni quib9 eo lan-
guente frater eius ioram administrationẽ re
gni agebat:nõ sibi sed fratri deputanᷣ. Uñ ĩ
xviij.anno regni iosaphat regnasse scribitur
ioram.qꝛ tũc regni administrationẽ ꝓ fratre
q̄ languebat suscepit. Scriptura vero q̄ di-
cit ꝙ ioram filius achab anno scḋo ioram fi
lij iosaphat regnauerit:tempus quo sol9 de-
functo iam fratre regnare cepit attendit. Ex
diuersoꝝ sane scriptis ꝓphetarũ collect9 ẽ tra
ctatus libri regũ. Uñ est ꝙ alius aliud.ꝛ ali9
aliud ſm rationũ diuersitatẽ initium inchoa
tionis regni regũ tã iuda q3 israel assignauit.
Iorã aũt filius achab.xij.annis sup israel
regnauit. Illa ḡ scp̄tura q̄ postea dicit ꝙ an
no q̄nto iorã filij achab regis israel regnauit
ioram fili9 iosaphat regis iuda:tẽpus atten
dit qñ ꝓ fratre adhuc viuẽte regnũ admini-
strare cepit. Porro ioram filius iosaphat tri
gintaduoꝝ annorũ erat cũ regnare cepisset:
et octo annis regnauit in hierusalẽ.anno.xij
ioram filij achab regnauit ochozias fili9 io-
ram regis iuda. Uigintiduoꝝ annoru3 erat
cũ regnare cepisset:et vno anno regnauit in
hierusalẽ. Quidã mẽdosi codices hñt iorã fi
liũ iosaphat vigintiduoꝝ annoꝝ esse tm̃ cu3
regnare cepisset:quod stare nõ põt. Si eni3
vigintiduoꝝ annoꝝ tm̃ esset cũ regnare cepis
set.ꝛ.viij.annis tm̃ regnauit.ergo tricenari9
erat cũ mortu9 ẽ.s3 fili9 ei9 ei succedẽs iã.xxij.
annoꝝ erat.ergo qñ eum genuit iorã.viij.an
noru3 erat quod ẽ impossibile. Tamẽ hebrei
tradũt iorã filiũ iosaphat.xx.annis regnasse

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

et.xlij. vixiſſe.qḋ videꝛ ꝯſanare illi lr̄e q̄ dicit eū vigintiduoꝝ annoꝝ eſſe cū regnare cepiſ-ſet. Sed tn̄ dicūt ſolos octo ānos q̇bꝫ inno-center vixit ãn̄qꝫ ſuos frēs occidiſſet cōputa-tos illi ī regnū a ſcṗtura. Mortuo ochozia mr̄ eiꝰ athalia.vj.annis regnauit ī hieruſalē. Eiſdē ſex annis cōregnauit ei hieu.q̇.xxviij. annis reḡuit in iſrael. Anno.vij.hieu cepit reḡre in hierl'm ioas.⁊.xl.annis regnauit. Re-gnauerūt ḡ pariter ioas in iuda.et hieu ī iſrl' xxij.annis. Quibꝫ finitis mortuꝰ eſt hieu:et ſucceſſit ei in regnū ioachas filiꝰ eius. incho-ans regnare āno.xxiij.ioas regiſ iuda.⁊.xvij annis reḡuit in iſrael. Sꝫ q̄riꝛ.ſi anno.xxiij. ioas ioachas cepit regnare.et annis.xvij.re-gnauit.cū ioas.xl.tm̄ anniſ regnauerit:palã eſt ꝙ vſqꝫ ad.xxxix.vel potius.xl.annū eius regnauerit ioachas. Quō ergo ſtatim in ſe-quenti dicit ſcriptura.qꝛ ioas filius ioachas anno.xxxvij.ioas regis iuda regnare cepit. Forte triennio viuēte pr̄e ſimul cū patre re-gnauit. Forte ſcriptoꝝ negligētia q̄ in nume-ris ſepe errat hanc difficultatē peperit. An-no ſcd̄o ioas regis iſrael regnauit amaſias ī iſrael.xxix.annis. Annꝰ ſecundꝰ ioas q̄ ama-ſias regnare cepit numeraꝛ.exquo ſolus de-functo patre regna-uit. Vix aūt amaſi-as rex iuda poſtquã mortuuſ eſt ioas rex iſrael.xxv.annis. Et hic oriꝛ q̄ſtio. Sup̄ dictū eſt ꝙ amaſias

Hoc addiꝛ iō. qꝛ di-ctū eſt in ſolutiōe. qꝛ ioas tribꝫ annis pa-tri conregnauit in iſ-rael.

anno ſcd̄o ioas regis iſrael reḡre inchoans xxix.annis regnauerit. Joas aūt.xvj.annis regnauit. Quindecim itaqꝫ ānis ſimul regna-uerūt. Mortuo itaqꝫ ioas ſoli q̄ttuordecim anni ſupfuerūt amaſie.vel ad plus quinde-cim. Forte errauit ſcriptor ponēs.xxv.p q̄t-tuordecim.vel forte amaſias viuēs deſijt re-gnare.et decem vel vndecim ānis vixit diu-tius q̄ꝫ regnauit. Porro anno.xv.amaſie: re-gnauit in iſrael ieroboã.xl.et vno anno. Si-mul itaqꝫ regnauerūt amaſias in iuda. iero-boam ī iſrael.ad plus.xv.annis. Quid ē igiꝛ qḋ ſequēs ſcriptura dicit. Quia.xxvij. anno ieroboam regnauit ozias filiꝰ amaſie in hie-ruſalē. Forte.xv.annis iuda ſine rege fuit.qꝛ vt diximꝰ amaſias viuēs regnū dimiſit:⁊ ozi-as adhuc puulꝰ regnare nō poterat. Mor-tuo ꝓo patre cū.xvj.eſſꝫ annoꝝ.et ieroboam in iſrael viceſimū ſeptimū annū regni ſui in-choaſſet regnare cepit in hieruſalē.⁊ quinq̄gi-taduobꝫ ānis regnauit. Porro anno.xxxviij. ozie regis iude.regnauit zacharias filiꝰ iero-boam in iſrl' ſex menſibꝫ. Et hic oriꝛ queſtio. Supra dictuꝫ eſt qꝛ anno viceſimoſeptimo ieroboã regnauit in iſrael.qui cū q̄draginta ⁊ vno anno regnauit.ozias regnare cepit.⁊.lij. annis regnauit. Quattuordecim itaqꝫ annis pariter regnauerūt ozias ⁊ ieroboã.cui iero-boã poſt q̄draginta ⁊ vnū annū defuncto. ſi ſtatim zacharias filius eiꝰ ī regnū ſucceſſiſſet nō in.xxxviij. ſed in decimoq̇nto anno regni ozie regnare cepit. Aut igiꝛ regnum iſrl'.xxiij. annis ſine rege fuit.vel potius ꝑ iſtos vigin-titres annos zacharias filiꝰ ieroboam regna-uit.qui tamē illi qꝛ peſſime vixit:in regnū nō ſunt cōputati. Soli aūt ſex menſes quos cor-rectius vixit ī triceſimooctauo anno ozie illi ſūt cōputati. In triceſimo āt nono āno ozie ſellū occiſo.zacharias regnauit ī iſrl' vno mē-ſe. Eodē anno manahen occidit ſellum. ⁊ re-gnauit in iſrael decē annis. Anno quinqua-geſimo ozie phaceia filius manahen regna-uit in iſrael duobꝫ annis. Anno.lij.ozie pha-cee filius romelie phaceiã interfecit.⁊ regna-uit in iſrael viginti annis. Anno ſcd̄o phacee regnauit ioatha in hieruſalē.⁊ ſedecim ibi an-nis regnauit. Quindecim ergo annis ad mi-nus ſimul reḡuerunt ioathan in iuda ⁊ pha-cee in iſrael. Et annus qui fuit vltimus ioa-than fuit phacee.xvij.⁊ ita phacee regnauit poſt ioathan tribꝫ annis in quibꝫ ꝯgregauit ei achaz filius ioathan. Qḋ ḡ legiꝛ ꝙ ozee in-terfecit phacee ⁊ regnauit ꝑ eo viceſimo anno ioathan filij ozie.ex illo tp̄e regū ioathã ſcri-ptura nūerat.quo pr̄i leproſo cōreḡuit. Ubi aūt legiꝛ ꝙ anno ſcd̄o phacee regnauit ⁊ ꝙ ſe-decim annis regnauerit. Ab illo tempore nu-merat.quo ſolus mortuo pr̄e regnauit. Por-ro duodecimo anno achaz ozee regnauit de-cem annis in iſrael. Si ergo phacee ⁊ achaz tribꝫ tm̄ annis cōregnauerunt vt dictum eſt. tūc quarto anno achaz occiſus eſt phacee. Et ſi ozee occiſor eius non regnauit ꝑ eo vſqꝫ ad duodecimū annū achaz.tūc regnū iſrael fuit octo annis ſine rege. Jtaqꝫ p̄dicte ꝯtrarieta-tes ⁊ alie ſi quas p̄termiſimꝰ determiari poſ-ſunt.vel ꝑ ſinodochen.vel qꝛ quidã cū patri-bus regnauerūt anteq̄ꝫ ſoli regnarēt. Uel q̇a regna q̄n̄qꝫ ſine rege fuerūt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Incipit historia thobie.

h Istoria thobie exordiũ habuit in captiuitate decẽ tribuũ quã fecit salmanasar. Quo vero tpe terminũ habuerit nõ satis elucet. Videt᷑ eñ ſm lrãm historie thobias vixisse post excidiũ hierusalẽ z incendiũ templi. Ait eñ in cantico suo. Hierusalẽ ciuitas dei castigauit te dñs: bñdic deũ in secula seculorũ vt reedificet tabernaculũ suũ in te. et reuocet ad te oẽs captiuos. In diebꝫ ãt mortis sue cũ pdiceret filijs de reditu captiuorũ ait. Terra deserta replebit᷑: z dom⁹ dei q̃ i ea incẽsa ẽ iterũ reedificabit᷑. Si ꝑo attendam⁹ terminũ vite thobie filij thobie. fuit eñ terminus historie q̃ fuit ei termin⁹ vite nõ inueniem⁹ historiã descẽdisse ad plus vltra tpa iosie. Ponam⁹ ei filiũ cũ pr̃e captiuatũ sexto anno ezechie z anniculũ esse. xcix. annis tñ vixit. circa. xx. annũ iosie mortu⁹ est. Hãc historiã trãstulit hieronym⁹ de sermone chaldeoꝝ in latinũ ad petitionẽ cromacij z heliodori episcopoꝝ. Hãc historiã iudei īter apocrypha ponũt. Hieronym⁹ tñ in ꝓlogo suo dicit inter agiographa

Nõ si esset: tñ esset in tertio ordine canonis veteris testamẽti. sꝫ qꝛ de nullo ordine est dicem⁹. qꝛ hieronym⁹ diffusi⁹ accepit agiografa. vt includeret etiã apocrifa. z qꝛ vicina ẽ lĩgua chaldeorũ hebraico sermoni. vtriusqꝫ lingue peritũ loquacẽ habẽs hieronym⁹ q̃cq̃d ille hebreis ꝟbis exp̃ssit: latino ſmone exposuit sub breui: et q̃si vni⁹ diei labore.

Recole supra in pncipio iosue dictũ q̃d apocrifuꝫ dr̃. vl' cui⁹ auctor icert⁹. vl' cui⁹ materia incerta. De materia ãt hui⁹ ptꝫ z cõstat. Agiografum sacra scptura interptat᷑. et sic quelibet scriptura sacra põt dici.

De thobia. Capitulum. I.

p Dꝛro thobias ex tribu neptalim fuit. Cũqꝫ ceteri ad vitulos aureos q̃s fecerat hieroboam irent: ipe ascẽdebat in hierl'm vt adoraret deum israel. ꝓmitiua et decimas fideliter offerebat: ita vt in tertio anno proselitis et aduenis omnẽ ministraret decimationem. et in omnibꝫ legẽ dei puer obseruabat. Fact⁹ aũt vir accepit sibi vxorem annã de tribu sua: et suscepit ex ea filium quem nomĩe suo vocauit thobiam. Captus quidẽ cum vxore et filio habitauit in niniue. z custodiuit aĩaꝫ suã ne ꝯtaminaret in cibis gentiliũ. sed et contribules suos non custodientes se grauiter arguebat. Et dedit illi dñs grãm in oculis salmanasar. Qui dedit ei potestatem quocũqꝫ vellet ire ad captiuos. z circa eos facere que cunqꝫ voluisset. Cũqꝫ ambularet per regionem cũ ꝯcaptiuis. monita dans salutis. deuenit in rages ciuitatẽ medorũ: inuenitqꝫ in ea quendã ꝯtribulem suũ gabelũ egenteꝫ et reliq̃t ei sub cirographo decẽ talenta argenti. q̃ habebat ex his in quibꝫ a rege fuerat honorat⁹. Mortuo aũt salmanasar cũ filius ei⁹ sennacherib filios israhel haberet exosos. thobias cõsolabatur eos: z egenis ministrabat. Cũqꝫ reuers⁹ esset sennacherib a iudea: multitudĩe exercit⁹ nocte ab ãgelo pcussa. fugiẽs manũ dñi irat⁹ multos hebreoꝝ fecit occidi: quoꝝ corpora thobias sepeliebat. Qd cũ nunciatũ esset regi tulit oẽm substãtiã ei⁹: et eũ iussit occidi. Thobias ꝟo fugiens cum vxore z filio latuit. qꝛ multi diligebant eum. Post. xlv. dies cũ esset occisus rex a filijs suis. redijt thobias in domũ suã: z restituta sũt ei ablata. Porro in quodã die festo cũ paratũ esset prandiũ apud thobiã: dixit filio suo. Vade et adduc aliq̃s de tribu nostra timentes deũ vt comedãt nobiscũ. Qui reuersus nũciauit vnũ de hebreis iugulatũ iacere in platea. z exiliens thobias ieiun⁹ tulit occulte corp⁹ in domũ suaꝫ. et comedit panem in luctu z tremore. et cũ sol occubuissꝫ sepeliuit illud. z arguebãt eũ pximi sui dicẽtes. Hui⁹ rei causa interfici iussus es: z iterum sepelis mortuos. Sꝫ thobias magis timẽs deũ q̃ regẽ sepulture occisoꝝ sollicit⁹ instabat. Contigit aũt vt quadã die fatigatus a sepultura domũ rediens iactaret se iuxta parietẽ z obdormiuit. z ex nido hirundinũ calida sterco-

v

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

ra sup̱ oculos eius inciderent ⁊ factꝰ est cecꝰ.
Hoc aũt ꝑmisit deꝰ fieri ad eiꝰ ꝓbationem: ⁊
ad exemplũ patientie imposterum. Nam et
in omnibus benedixit deũ sicut beatꝰ iob. ⁊
ꝓximos suos insultantes ei icrepabat dicẽs
Nolite ita loqui: filij enĩ sanctoꝝ sumꝰ. ⁊ vi⸗
tam illã expectamꝰ quã deꝰ daturꝰ est fideli⸗
bus suis. Anna vxor eius ibat ad textrinum
opus quotidie. et de labore manuũ suarum
qꝺ cõsequi poterat deferebat. Factũ est aũt
vt hedũ accipiens detulisset domi: cuiꝰ bala
tum vir audiens ait. Uidete ne furtiuus sit.
Ad hec irata vxor respondit. Manifeste va
na facta est spes tua. ⁊ elemosyne tue ꝑierũt.
Et igemuit thobias cũ lachrymis dicẽs. Et
nũc dñe ꝺm volũtatẽ tuã fac mecuz. ⁊ ꝑcipe
in pace recipi spũm meum. Expedit ei mihi
mori magis ꝙ̃ viuere. Eadem die cõtigit vt
sara filia raguel in ciuitate medoruz audiret
improperiũ ab vna ancillarũ suarum quaz
increpabat dicente sibi. Interfectrix viroruz
tuoꝝ. nunq̇d occidere me vis sicut occidisti
septẽ viros. Fuerat ei tradita. vij. viris. ⁊ de
moniũ nomĩe asmodeus occidebat eos mox
vt ingressi sũt ad eã. Ascendit ergo sara ĩ su⸗
periꝰ cubiculũ domꝰ sue ⁊ tribꝰ diebus et no
ctibꝰ nõ manducãs nec bibẽs: ĩ orõe ꝑsistẽs
aiebat. Peto dñe deꝰ patrũ nostroruz vt de
vinculo improperij huiꝰ absoluas me aut
certe desuper terram eripias me. In illo tẽ⸗
pore exaudite sunt preces amborum in con
spectu domini. et missus ẽ angelus raphael
vt curaret eos. Igitur cum thobias putaret
se exauditum vt moreretur dicebat ad filiũ
suum. Audi fili mi verba mea. et ea quasi fũ⸗
damenta in corde tuo constitue. Cum mori⸗
ar sepelies me: et honorem habebis matris
tue dum vixerit. Mortuam circa me sepeli⸗
es eam. semper in mente habeto dominũ fili
mi et serua mandata eius. De substantia tua
fac elemosynas. qꝛ elemosyna ab omi pecca
to liberat. et magnam prestat fiduciã coram
deo omnibus facientibus eam. Attende fili
mi ab omni fornicatione ⁊ a superbia a qua
sumpsit initiũ om̃is perditio. Consiliũ a sa⸗
piente perq̇re. a peccatoribꝰ declina. Mer⸗
ces mercenarij non maneat apud te. Noli ti
mere fili mi qꝛ pauperẽ vitã gerimꝰ sꝫ multa
bona habebimꝰ si timuerimꝰ deũ. Preterea sci
to quia dedi gabelo decem talenta argenti ĩ
rages, cuius cirographũ penes me habeo.

Perquire ergo tibi fidelẽ virũ q̇ tecũ eat sal⸗
ua mercede sua vt restituas gabelo cirogra⸗
phũ suũ: ⁊ ip̄e restituet tibi depositũ. Tunc
egressus thobias inuenit iuuenẽ succinctũ ⁊
q̄si ad iter paratũ: ignorãs ꝙ angelꝰ dei esset
Cũq; accepisset ab eo ꝙ oẽm medoꝝ regio⸗
nẽ nouisset: et rages ciuitatẽ ⁊ gabelũ habitã
tem in ea. introduxit eũ ad patrẽ suũ: et salu⸗
tauit eũ iuuenis dicẽs. Gaudiũ sit tibi semp̱.
qui rñdit. Quale gaudiũ erit mihi q̇ lumẽ ce
li nõ video. Cui iuuenis. Forti aĩo esto: in
ꝓximo est vt a deo cureris. Et ait thobias.
Poteris ꝑducere filiũ meuz ad gabelũ. Qui
rñdit. Ego ducã eũ ⁊ reducã ad te. Cũq; q̇re
ret thobias ab eo tribũ eiꝰ: et domũ ⁊ nomẽ:
rñdit. Ex filijs israel ego sum: azarias ana⸗
nie magni filius. qꝺ totũ ꝺm interpretationẽ
noĩm verũ erat. Erat eñ de angelis videnti
bus deũ. et erat azarias. i. adiutor. et filiꝰ ana
nie. i. glorie dei. Tunc paratis oĩbꝫ q̇ erãt o⸗
pus in via: ambulauerũt ambo simul: et ca⸗
nis secutꝰ est eos. Mater aũt flebat dicens
ad virũ. Baculũ senectutis nr̃e tulisti: nunq̃
esset pecunia illa ꝓ q̃ misisti eum. sufficiebat
nobis paupꝑtas nr̃a vt diuitias cõputaremꝰ
qꝛ videbamꝰ filiũ nr̃m. Et ait thobias. No⸗
li flere: filiꝰ noster reuertetur ad nos saluus.
credo eñ ꝙ angelꝰ dei bonus comitet̃ eum.
Porro illi duo ꝓma mansione manserũt cir
ca fluuiũ tigrim. Et exiuit thobias vt laua⸗
ret pedes suos: et piscis ĩmanis egrediebat̃
vt deuoraret eũ. et timẽs thobias clamauit
dicẽs. Dñe inuadit me. Et ait angelꝰ. Appre
hende branciã eiꝰ ⁊ trahe eũ ad te. et extraxit
eũ ĩ sicco ⁊ palpitabat ante pedes eiꝰ. Sup̱
hũc locũ dicit Beda. ꝙ dũ xp̄s in cruce leua
ret pedes suos q̇ ambulabãt sup̱ terrã: adue
nit diabolꝰ q̄rẽs si q̇d peccati inueniret in eo
vñ. Pater trãsfer calicẽ hũc a me. Tũc dixit
angelꝰ ad thobiã. Exentera piscẽ hunc ⁊ cor
eiꝰ et fel ⁊ iecur repone tibi. valẽt eñ ad me⸗
dicamẽta. Tũc thobias ꝑtẽ piscis assauit et
comederũt. ꝑtẽ ꝓ̃o salsam secũ tulit. Cũq; sil̃
ꝑgerẽt ait thobias Azaria frater qꝺ remediũ
hn̄t q̇ de pisce s̃uari dixisti. Qui rñdit. Parti
cula cordis sup̱ prunas posita fumo suo ex
tricat oẽ genꝰ demonũ a viro vel mliere. nec
sup̱ h̄ mirari debemꝰ. cũ fumꝰ cuiusdã arbo⸗
ris aduste eandẽ vim hr̄e ꝓhibeat̃. Cũq; q̄sis⸗
set thobias vbi maneret nocte illa. Rñdit an
gelus. Est hic raguel ꝓpinquꝰ tuus hn̄s filiã

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

vnicā q̄ debet tibi cū omni substātia eiꝰ. Et
ait thobias. Audio q꞉ tradita est viris septē
et occisi sūt a demone. Et rn̄dit angelꝰ. Noli
timere. suꝑ petulātes ⁊ deū nō timētes pote-
statē demoniū hꝫ. Tu aūt cū acceperis eam
tribꝫ diebꝫ ꝯtinebis ab ea. et de nocte vacabi
tis ambo orōnibꝫ. Prima nocte incēso ieco-
re piscis ꝑcibꝫ vr̄is fugabit demoniū. Scd̄a
nocte in copulatiōe sctōꝝ pt̄iarcharū admit-
teris. i. orabitis deū vt in participiū sanctita-
tis et pudicicie patriarcharū admittat vos.
Tertia nocte benedictionē cōsequeris vt fi-
lij ꝓcreent ex vobis sani ⁊ incolumes. Hanc
benedictionē ꝓstabat vel sacerdos vel aliq̇s
maior inter eos vicē sacerdotis gerēs. Quar
ta nocte accipies eā cū timore dei: amore fi-
lioꝝ magis q̄ꝫ libidīe ductꝰ vt in semīe abrae
benedictionē in filijs cōsequaris. Tandem
ingressi sunt ad raguelē. Cūqꝫ diceret raguel
vxori sue. q̄ꝫ simillimū esse iuuenē hunc tho
bie cōsobrino suo. dixit ad eū angelꝰ. Hic est
filius illiꝰ. Et letatus ē raguel: ⁊ instaurauit
cōuiuiū. Tūc ait thobias. Nō manducabo
neqꝫ bibā nisi ꝑus petitionē meā cōfirmes:
et ꝑmittas mihi dare sarā filiā tuā. Quo au
dito: expauit raguel. et hesitanti de responso
dixit ei angelꝰ. Noli timere dare eā sibi cōiu
gem. huic em̄ debet: et ꝓpterea aliꝰ nō potuit
habere eā. Tūc ait raguel. Scio qm̄ a deo
vēisti: et q꞉ exaudiuit dn̄s ꝑces et lachrymas
meas vt ꝯiungeret hec filia mea cognationi
sue sm̄ legē moysi. Et apprehendēs pr̄ dexte
rā filie tradidit eā dextre thobie dicēs. Deꝰ
patrū nostrorū sit vobiscū ⁊ cōiungat vos ⁊
impleat benedictionē suā in vobis. Et fece-
rūt ꝯscriptionē ꝯiugij: ⁊ comederūt bn̄dicē-
tes deū. Post cenā vero introduxerūt iuue-
nem in cubiculū virginis et ꝓtulit thobias
de cassilide suo ꝑtē iecoris et posuit suꝑ pru-
nas. Tūc raphael apprehēdit demoniū ⁊ re
ligauit illō in desertū suꝑioris egypti. Tūc
thobias ait ad virginē. Sara: deprecemur
deū hodie ⁊ cras et secūdo. i. tertio die cras.
His em̄ tribus noctibꝫ iungimur deo: q̄rta
nocte in nostro erimꝰ cōiugio: filij em̄ sctōꝝ
sumꝰ. nō possumus ita ꝯiungi sicut et gen-
tes q̄ ignorant deū. Et orauerūt ambo dicē
tes simul. Miserere nobis dn̄e deus patrū
nostroꝝ miserere nobis et cōsenescamꝰ am-
bo pariter sani. Porro circa pullorū cantū
fecit raguel parari sepulcrū vt sepeliret eum
priusq̄ꝫ illucesceret: et misit vnam de ancillis
ad videndū si iam obisset. Que reuersa nun-
ciauit eos incolumes esse ⁊ secū pariter dor
mientes. Et laudauerūt oēs deū: et repleue
runt serui foueā quā fecerāt priusq̄ꝫ lucesce-
ret. et parauerūt solēne ꝯuiuiū oībꝫ vicinis ⁊
amicis suis. Et adiurauit raguel thobiā vt
duas hebdomadas maneret apud eū: et de-
dit ei mediā partem omniū que possidebat:
faciens scripturā vt reliqua pars que super-
erat pꝰ obitū suū deueniret ad thobiā. Tūc
ait thobias ad angelū quem hominē estima
bat. Azaria frater tu nosti q̄ꝫ grauis sit mora
nostra parentibꝫ meis: obsecro vt eas ad ga
belum et reddes ei cyrographū suū et recipi
es ab eo pecuniā: et monebis eum venire ad
nuptias. Tunc assumens raphael quattuor
de seruis raguelis et duos camelos vēit ad
gabelū. et recepta pecunia duxit eum secum
ad nuptias. Et ingressus gabelus inuenit
eos discumbētes: et benedixit eis. Cūqꝫ oēs
dixissent amen: cū timore dn̄i nuptiarū cōui
uium exercebāt. Porro cum thobias moraꝫ
faceret in nuptijs sollicitꝰ erat ꝓ eo pater eiꝰ
q꞉ ad diem terminatā nō redierat. mater ve-
ro lachrymis irremediabilibꝫ flebat dicens.
Heu me fili mi: vt quid te misimus ꝑegrina
ri: lumen oculoꝝ nostrorū et baculū senectu-
tis nostre. Uir aūt eius cōsolabat eā. Por-
ro raguel dicebat ad generū suū. mane hic ⁊
ego mittā nunciū salutis tue ad patrē tuum
Cūqꝫ ille nō acquiesceret: tradidit ei saram et
dimidiū substantie sue in pueris. in puellis.
in pecudibus. in camelis. in vaccis. in pecu-
nia multa. Parētes vero monuerūt filiā suā
honorare socrū suaꝫ. diligere maritū. regere
familiā. gubernare domū. seipam irreprehē-
sibilem exhibere. Cūqꝫ reuerterent venerunt
ad carrā q̄ est in medio itinere. et ait angelus
ad thobiā. Precedamus nos duo et sequen
tur nos lento gradu vxor tua et familia cuꝫ
animalibꝫ. et tolle tecū de felle piscis et lini-
es ex eo oculos patris tui: et recipiet visum.
Porro anna sedebat secus viā q̄tidie in su-
percilio montis vn̄ respicere poterat de lon
ginquo. Et cognoscēs a longe filiū suū ve-
nientem: cucurrit ad virū suum dicēs. Ecce
filius tuꝰ venit. Canis q̄ꝫ q̇ simul fuerat ī via
ꝓcucurrit et quasi nunciꝰ blandimēto caude
gaudebat. Tūc exurgens cecus data manu
puero: ꝓcessit obuiam filio suo: ⁊ osculantes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

filiū p̄ gaudio fleuerūt. Cūq̧ adorassent deum cōsederūt. Tunc thobias de felle piscis liniuit oculos patris. ⁊ sustinuit quasi per dimidiam horam. et cepit egredi albugo de oculis eius quasi membranū oui. Quod apprehendēs thobias traxit ab oculis ei⁹. statimq̧ visum recepit: ⁊ glorificabāt oēs deū. Et ait thobias. Bn̄dico te de⁹ israel: qm̄ castigasti me ⁊ sanasti me: ⁊ ecce video thobiā filiū meū. Ingressa est ⁊ post septē dies sara vxor ei⁹ cū omi substātia sua ⁊ pecunia quā receperat a gabelo. ⁊ cōuenerūt cōtribules ⁊ vicini ad thobiā. et cōgratulabant ei ꝑ septē dies epulantes cumgaudio. Cūq̧ narrasset thobias patri suo ꝑ ordinē bona q̄ fecerat ei angelus in via. tulerūt angelū in partē rogātes vt dignaret dimidiā partē oim̄ q̄ attulerant: acceptā habere. Tunc dixit eis āgel⁹ occulte. Bn̄dicite deū celi: ⁊ corā oib⁹ cōfitemini ei. q² fecit vobiscū misericordiā suā. Etem̄ sacramentū regis abscōdere bonū est. opera aūt dei reuelare ⁊ cōfiteri honorificū est. Nō abscondā a vobis sermonē occultū. Bona ē oratio cū ieiunio et elemosyna. Cū orabas ⁊ derelinquebas prandiū: et abscōdebas mortuos ꝑ diē. ⁊ nocte sepeliebas: ego obtuli orationē tuā dn̄o. et q² acceptus eras ei necesse erat vt tēptatio ꝓbaret te. et misit me dn̄s vt curarē te: et sarā vxorē filij tui a demōio liberarē. Ego em̄ sū raphael angel⁹ vn⁹ ex septē. id est ex vniuersis q̄ astamus ante dn̄m. Qui cum audissent: trementes ceciderūt in facies suas. Et ait angelus. Pax vobis. nolite timere. Cum essem vobiscū videbar ex necessitate vobiscū manducare ⁊ bibere: sed ego cibo inuisibili ⁊ potu vtor q̄ ab hominib⁹ videri nō pōt. Tempus est vt reuertar ad eū q̄ misit me. Et hec dicēs ab aspectu eoꝝ ablatus est. Tūc ꝓstrati ꝑ tres horas in facies suas bn̄dixerūt deum: et exurgentes narrauerunt oīa mirabilia eius. Aperiensq̧ thobias senior os suum bn̄dixit dn̄m et dixit. Magnus es dn̄e in eternū: qm̄ flagellas ⁊ saluas. deducis ad inferos et reducis. Nō est q̄ effugiat manū tuā. Et hortatus ē in hoc cantico hierusalem ⁊ captiuū populū dei: vt exēplo sui cōuerterentur ad dn̄m. ⁊ facerēt iusticiā corā eo: ⁊ crederēt q̄ cum eis faceret misc̄diā. Et ꝓphetauit de hierusalē dicēs. Omnes fines terre adorabunt te Nationes ex longinquo ad te veniēt: et munera deferētes adorabunt dominū in te. Quod mystice de tēpore gratie dictū esse ex his q̄ sequūtur apparet. Porte hierusalē ex saphiro ⁊ smaragdo edificabuntur ⁊ ꝑ vicos eius alleluia cantabitur. Erat autē thobias. lvj. annorū quādo lumē amisit. sexagenarius vero illud recepit. et postea vixit annis. xlij. et vidit filios nepotū suorum. et cōpleuit annos centum ⁊ duodecim. Glosa tn̄ de mysterio videtur velle eū postq̧ illuminatus est. xlij. annis supuixisse. Referēs quasi mystice. xl. ad labores abstinētie duos vero ad dilectionē dei ⁊ ꝓximi. Cūq̧ videret obitū sibi imminere: vocauit filiū suū ad se ⁊ septem filios eius: dixitq̧ eis. Prope erit interitus in niniue. Video quia iniquitas eius finē dabit ei. Non em̄ excidet verbum dei: ⁊ fratres nostri q̄ dispersi sunt a terra israel reuertent ad eam ⁊ replebit. ⁊ dom⁹ dei q̄ in ea incensa est iterū reedificabit. Hoc tn̄ magis videtur ꝓphetali certitudine ꝑ verba p̄teriti tēporis p̄dixisse q̄ rē gestam narrasse. Adhuc enim stabat hierusalem ⁊ templum in ea. Cūq̧ monuisset eos de dilectiōe dei ⁊ timore ⁊ elemosynis faciēdis: et vt ipsi eadē mandarēt filijs suis: addidit. Vos aūt nolite manere hic. sed quacūq̧ die sepelieritis matrē vestrā circa me in vno sepulcro: ex eo dirigite gressus vr̄os vt eatis hic. Et mortu⁹ ē thobias ⁊ postmodū vxor eius. Et abscessit thobias ex niniue ucm vxore sua et filijs ⁊ nepotib⁹: et reuersus est ad soceros suos. Et inuenit eos in bona senectute: ⁊ curā eoꝝ gessit. et clausit oculos eorū raguelis scꝫ et anne. Et notādū q̄ in sacra scriptura q̄nq̧ dicunt anne. Mater samuelis. vxor thobie. vxor raguel. mater be. marie v̄ginis. et anna ꝓphetissa. Mortuus est ⁊ thobias minor cōpletis annis. xcix. et sepelierūt eū oīs cognatio eius: ⁊ oīs generatio eius. In sancta em̄ cōuersatione ꝑmansit: ita vt accept⁹ esset tam deo q̄ hominib⁹. Nūc ad historiā captiuitatis hierusalē reuertemur. et post historiā iudith ⁊ hester locis suis explicabim⁹.

De morte godolie.

Capitulum. II.

f

Actum est autē cum p̄fecisset rex babylonis godoliam reliquijs terre venerūt ad eū oēs q̄ euaserāt manus hostiū: et inter finitimas gētes latuerāt. vl' quibuscūq̧ latibulis

saluauerāt animas suas. Multi q̄z de decē
tribub⁹ q̄b⁹ grauis erat cohabitatio samari-
tanoꝝ. Fuerūt etiā inter eos quidā de pnci
pib⁹ terre iohanna fili⁹ caree. sareias. ꝛ iecho
nias. Et dixit godolias ad eos. Nolite time
re habitare in terra ꝛ seruire regi babylonis:
et bn̄ erit vobis. Ego habito in masphat vt
respōdeā p̄cepto chaldeoꝝ q̄ mittēt ad nos:
vt in nullo vos grauemini. Cūq꜄ hoc iura-
mento firmasset dimisit eos ad puincie loca
q̄ q̄sq꜄ sibi delegisset. Porro de genere regio
erat q̄dā ismael vir malign⁹. Qui dū obside-
retur hierusalē ad regez euasit amonitarū et
ibi morabat̄. Et ait iohanna fili⁹ caree ad go
doliā secreto. scito q2 ismael insidiat̄ aīe tue:
inuidēs tibi dominiū terre. Uel rex amoni-
tarū mittet eum pcutere animā tuā vt occu-
pet terrā desolatā. Ibo ergo ꝛ percutiā isma
el nullo sciente ne interficiat te: ꝛ dissipentur
et pereāt reliquie iuda. Et ait godolias. Nō
facies verbū hoc vt occidas virū innocentē.
Nō eñ verisimile ē vt ī tali desolatiōe hmōi
maliciā exerceret. Et factū est in mēse septi
mo eiusdē anni venit ismael et decē viri cum
eo ad godoliā in masphat: ꝛ splēdide susce-
pit eos. Cūq꜄ post prandiū versus essz godo
lias in soporē ꝛ cōuiue pcussit eos ismael. et
egressus p noctē iudeos q̄ erāt in ciuitate et
quosdā milites q̄ erāt a babylonijs derelicti
trucidauit ꝛ piecit cadauera eoꝝ in lacū quē
fecit rex asa pp̄ter baasa regē israel. Altera p̄o
die cū munerib⁹ veniebāt de puincia. lxxx. vi
ri ad godoliā: et egressus est ismael in occur-
sum eoꝝ dicēs. Intrate ad godoliā. Quibus
ingressis occidit eos ismael p̄ter decē q̄ dixe-
rūt ei. parce nobis: q2 thesauros habemus ī
agro frumēti. vini ꝛ ordei. olei ꝛ mellis: ꝛ da
bimus eos tibi. et recesserūt ab eo. Tunc is-
mael duxit captiuas reliquias populi q̄ erat
in masphat. filias q̄z regis q̄s ꝯmendauerat
nabuzardā godolie. Qd̄ cū audisset iohāna
fili⁹ caree: assumptis viris insecut⁹ est ismael
et inuenit eū ad aq̄s q̄ sunt ī gabaon: ꝛ fugit
ismael a facie ei⁹ cū octo viris. et reduxit io-
hanna captiuos ꝛ p̄dā quā duxerat ismael.

De descensu reliquiarum iude in egyptū.
et obitu hieremie.

Capitulum. xliii.

Et cōuenerunt oēs reliquie iuda ad hieremiā a
paruo vsq꜄ ad magnū. Disponebāt eñ fuge
re in egyptū timētes ne occiderēt̄ a chaldeis
p morte godolie. Et dixerūt ad pphetā. Ora
p nobis deū vt indicet nobis verbuz qd̄ fa-
ciemus: et quicq̄d dixerit nobis p os tuū fa-
ciemus. Post dies septē factū est verbū dn̄i
ad hieremiā: et cōuocans vniuersum popu-
lum ait. Hec dicit dn̄s. Si manseritis ī ter-
ra hac: plantabo vos ꝛ nō euellā. Iā eñ pla
catus sum sup malūz qd̄ feci vobis. Nolite
timere a facie regis babylonis. q2 ego vobi-
scum sum. Sin aūt descenderitis in egyptuz
vt ibi habitetis: gladius nabuchodonosor
quē formidatis ibi cōprehendat vos: et pibi
tis gladio fame ꝛ peste. Et nō audierūt hie-
remiam sed dixerūt: mentiris. nō misit te dn̄s
sed baruch incitat te aduersus nos vt tradat
nos in manus chaldeorū. Et descenderunt
omnes cū mulierib⁹ et paruulis et om̄i sub-
stātia sua in egyptū. ꝛ duxerūt secū hieremiā
et baruch: et desolata est terra. et sabbatisa-
uit multis ānis sic̄ p̄dixerat hieremias. Nō
eñ trāstulit in eā rex
babylonis colonos:
sicut fecerat rex assy-
rioꝝ in terraz israel.
et habitauerunt reli-
quie iuda in egypto
in magdalo et in ta-
phnis et ī memphis
et in terra phatures
et ē nomen regis a q̄
illa ps egypti sic de-
noīata est. Et factus
est s̄mo dn̄i ad hiere
miā ī taphnis dicēs
Sume lapides grā-
des ꝛ abscōde eos in
cripta q̄ est sub mu-
ro later[i]ceo ī porta dom⁹ pharaonis ꝛ dicēs
ad iudeos. Hec dicit dn̄s. Ecce ego assumā
seruū meuz nabuchodonosor et ponā thro-
nū ei⁹ sup lapides istos: et pcutiet t̄rā egypti
ꝛ pibitis vos cū egyptijs. Porro mulieres
hebreoꝝ sacrificabāt dijs alienis: ꝛ regine ce
li lune scz vel iunoni vel berecincie offerebāt
placētas ꝛ libamina. Cūq꜄ argueret eas hie
remias dixerunt. Nunq̄d sine viris nr̄is hec
fecim⁹. Cūq꜄ ad viros durius loqueret̄ dixe
runt. Quādo fecim⁹ hec in vrbib⁹ iuda satu-
rati sum⁹ panib⁹ et bene erat nobis. Ex q̄ aūt

Tripliciť destructa ē
et trib⁹ vicib⁹ hierusa
lem. Primo p trāsmi
grationē ioachī ꝛ eo
rū q̄ secū transmigra
uerāt. Scd̄o p capti
uitatē sedechie ꝛ tem
pli destructionē. Ter
tio per desolationem
quando solitaria re-
licta est: reliquijs in
egyptū descendētib⁹.
Quarta fuit vastatio
terre q̄ tria p̄missa p̄-
cedebat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

cessauimꝰ indigemꝰ oībus: et gladio ꝛ fame ꝯsumpti sumꝰ. Et rn̄dit hieremias. Hec dicit dn̄s. Ego iuraui in noīe meo magno. qꝛ omnes viri iuda q̇ sūt in terra egypti gladio ꝛ fame ꝑibūt donec penitꝰ cōsumant. Et isurrexit ppl's aduersꝰ hieremiā et lapidauerūt eū lapidibus q̄s absconderat sub muro latericeo Egyptij ꝟo honorauerūt ꝓphetā sepelientes eū iuxta tumulū regū: memores beneficiorū q̄ ꝑstiterat egypto. Oratione eī sua fugauerat aspides et bestias aq̄ꝝ quas greci cocodrillos vocant. quibꝰ priꝰ egiptus īfestabat. Tradūt etiā q̇dā q̄ adhuc de puluere eiusdē loci aspidū ꝑcussura sanat: et fugantur cocodrilli. De eodē ait epiphaniꝰ. Audiuimus a viris seniorib' q̇ ex senioꝝ antigoni et ptolomei stirpe descēderāt q̄ alexāder macedo veniens ad sepulcrū ꝓphete: et cognoscens loci mysteriū trāstulit ipm in alexandriā ꝛ sepeliuit gloriose. et extūc a terra illa ꝓhibiti sunt cocodrilli ꝛ aspides penitꝰ. Nā ꝛ idē alexander prius introduxerat illuc serpētes q̄sdā q̇ vice marsorū aspides fugabāt sꝫ nō poterāt eas penitꝰ extirpare. q̄s qꝛ ab argis peloponij aduexerat argones noīauit. Hic ē hieremias q̇ regib' egypti signū dedit q̄ eoꝝ idola euerti oporteret cū ꝟgo pareret. Vn̄ et sacerdotes eoꝝ ī secreto tēpli loco imaginē virginis ꝛ pueri statuētes adorabant. Dū vero ptolomeꝰ rex interrogaret eos q̄ hec facerēt rōne: dixerūt paterne traditionis eē mysteriū qđ a sctō ꝓpheta acceperāt maiores: et credebāt in reb' ita fore venturū. Hic est hieremias q̇ templū euertendū ꝑnoscēs. arcam testamēti cū his que in ea erant tulit: et ꝑcib' suis eā absorberi fecit in petra. petrā vero digito designās: nomē dei tetragrammaton imp̄ssit Et factū est sigillū in similitudinē sculpture q̄ ferro cauat: et ipm dn̄i nomē nubis operimento ita celatū est vt extūc nec locū q̄s recognoscere queat. nec ipm nomē legere vsq̄ in hūc diē et vsq̄ in finē. Et ꝑstine figure instar illic sepe nubes vt ignis fit nocturno tēpore eo q̄ gloria dei ab eiꝰ lege non desinat. Est aūt petra illa in heremi terra inter duos mōtes in q̇b' iacēt moyses ꝛ aaron. Dixitq̄ hieremias p̄ntib'. Dn̄s ex syon recessit ad celos: inde rursus ī ꝟtute vēturus. et erit signū p̄ntie eiꝰ qn̄ vniuerse gētes adorauerīt lignū. Dixitq̄ q̄ hāc arcā nemo ꝑter aarō ꝓducere poterit. et tabulas q̄ in ea sūt nullꝰ aperiet sacerdotum. nullusq̄ ꝓphetarū nisi electus dei moyses. et in ꝑma resurrectiōe in futuro qn̄ mortui resurgēt ꝑma resurget hec arca: et exibit de petra. et ponet in mōte syon. ꝛ oēs sancti ꝯgregabunt ad eā regressum dn̄i sustinētes: et aduersarium q̇ eos quesiturꝰ est interimere fugientes.

De captiuitate reliquiarum iude.

Capitulum. IIII.

Factum est post mortē hieremie āno q̇nto euersioni hierl'm ipe ē vicesimusterciꝰ regni nabuchodonosor: descēdit nabuchodonosor in syriā inferiorē ꝛ obtinuit eā. Moabitas q̄ꝫ ꝛ amonitas subiugauit sibi. Et tandem intrauit ī egyptū eāq̄ subuertit: et regē q̇ tūc erat in ea occidit: aliūq̄ ī ea ꝯstituēs. denuo iudeos captiuos duxit in babylonē. Et ab hac vltima captiuitate reliquiaꝝ iude q̇dā numerāt. lxx. ānos vsq̄ ad secundū annū darij filij ithaspis. Hāc etiā captiuitatē reliq̄arū ꝑdixerat ezechiel in chaldea: de q̄ mō ꝓ sequētes altiꝰ ordiemur.

Sequitur historia Ezechielis.

Historia de ezechiele propheta.

Capitulum. I.

Ezechiel propheta de terra cysare fuit filiꝰ buzi de genere sacerdotū. Hic in babylonē ductus est cū ioachim ꝛ matre eiꝰ: cū daniele ꝛ trib' pueris. Hic habitabat iuxta fluuiū chobar. Factū est aūt in. xxx. anno nō solū etatis ipiꝰ. sed a. xviij. anno iosie qn̄ inuētus est deuteronomiꝰ in tēplo in q̇nto anno transmigratiōis. in q̄rto mēse. in q̇nta die mēsis exorsus est ꝓphetare ezechiel ad cōcaptiuos ꝓpter causas hmōi. legerāt in ep'la hieremie ꝑ. lxx. annos duraturā captiuitatē: ꝛ flebant ꝓ exilij ꝓlongatione. Preterea murmurabāt aduersus dn̄m q̄ fraudulēter eos eiecisset. Dixerat em̄ ꝑ os hieremie remanētes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

in hierusalē perituros:eis ꝑo q̄ se traderēt ser
uo suo nabuchodonosor bona pollicebat̄.
Nūc āt in ꝯtrariū res relapsa erat. Florebāt
eñ q̄ remanserāt ⁊ ipi iugo seruitutis ꝑmebā
tur. Erāt q̄z inter eos q̄ dicerēt ꝙ dū fuierāt
militie celi oīb9 bonis abundabāt. exq̄ ꝑo ces
sauerāt perierāt gladio fame ⁊ peste. Ad hec
ꝓphetabat ezechiel euersionē vrbis et templi
incendiū imminere:et eos q̄ remanserāt ī vr-
be fame perituros ⁊ extra vrbē gladio. Eos
aūt q̄ viui traherent̄ grauē passuros seruitu
tem. ipos aūt ī pace ⁊ q̄si libera seruitute mā
suros. Ut aūt auctoritatē ꝑberet ei de9 postē
dit ei q̄sdā visiōes. similitudinē scꝫ hoīs. leo-
nis. et vituli. et aq̄le. nō solū ad ꝑfigurandū
euāgelistas: sed vt ostēderet deū israel dn̄m
esse toti9 creature:ꝑ hec digniora oēm intelli
gēs creaturā. Homo eñ ꝑest ceterꝭ aīantib9.
aq̄la rex est auiū. leo ferarū. bos iumentorū.
Sub animalib9 ꝑo vidit rotā in medio rote
vt ostēderet circūuolutionē oīm elementoꝝ
in dn̄i esse ptāte. et sup hec vidit firmamentū
coloris saphirini. et sup firmamentū erat si-
militudo throni. et sup thronū similitudo q̄-
si aspectus hoīs. Et ait dn̄s ad eū. Fili hoīs
mitto te ad filios israel:q2 dom9 exasperans
est. si forte audiāt ⁊ quiescāt et sciāt:q2 ꝓpheta
fuerit in medio eoꝝ. Et ecce manus missa ad
eum in qua erat liber scriptus intus et foris.
et scripta erant in eo lamentatiōes et carmen
et ve. Et ait domin9. Comede volumē istud
quia dedi verba mea in ore tuo. Et iuit ꝓphe
ta ad trāsmigrationē iuxta fluuium chobar
ad aceruū nouarū frugū:et sedens in medio
eoꝝ posuit coram eis laterē ⁊ descripsit in eo
ciuitatē hierusalē:⁊ obsidionē aduersus eaꝫ.
et munitiones ⁊ aggerē et castra et arietes in
giro. et anteposuit sartaginē ferreā oculis su
is ne videret eos:et ait. Sic obfirmauit dn̄s
faciem suam ad hierusalē ne videat eā et ob-
sidebit eam. Signū est domui israel. Et q2
in hierusalē erant multi de decē tribub9 q̄ ad
eos cōfugerāt:etiā de eis locutus est dn̄s ad
eū. Fili hoīs sume tibi frumentū et ordeū. et
fabā. et lentē. et miliū. et viciam:et facies tibi
panē de eis subcinericeū in pōdere. xx. stateꝝ
et operies illū in oculis eoꝝ ad coquendum
stercore humano. Cūq3 hec abhorreret ꝓpha
cōcessit ei fimū boum ꝑ stercore hūano. et di
ces ad eos. Sic comedēt filij israel panē suū
pollutū inter gentes ad quas eijciā eos. Di-
xitq3 iterū dn̄s ad eū. Sume tibi gladiū ra-
dentē pilos. i. nouaculā. ⁊ duces illū ꝑ caput
tuū ⁊ barbā:et tertiā ꝑtē piloꝝ cōbures igni
in medio eoꝝ. et tertiā ꝑtē ꝯcides gladio ī cir
cuitu. ⁊ tertiā ꝑtē disperges in ventū. Hec
eñ dicit dn̄s ad hierl'm. Tertia ꝑs tui fame
morient̄. et peste ī medio tui. ⁊ tertia ꝑs tui gla
dio cadet ī circūitu tuo. tertiā vero ꝑtē ī oēm
ventū dispergam.

De eleuatiōe et visione ezechielis.
Capitulum. II.

Factum est autē
f in anno sexto. in sexto mēse. in q̄n-
ta die mēsis leuauit spū s ꝓphetam
inter celū ⁊ terrā et adduxit eū in hierl'm ī vi
sione dei. Et vidit ab aq̄lone in introitu por
te idolū baal. et ingressus vidit vniuersa ido
la dom9 isrl' depicta in circūitu ꝑ totū. et. lxx.
viri d̄ seniorib9 stabāt et iechonias sacerdos
cū eis. et vnusq̄sq3 habebat thuribulū ī ma-
nu sua:⁊ vapor nebule de thure cōsurgebat.
Et ingressus ꝑ ostiuꝫ porte ad aq̄lonē vidit
mlieres plāgētes thamur mortuū. i. adonidē
et laudātes rediuiuū. ⁊ vidit inter vestibulū
et altare. xxv. viros habētes dorsa ad tēplū
et adorātes ad ortū
solis. Et dixit domi-
nus ad eū. Uidisti fi
li hoīs q̄ faciūt. nun-
q̄d leue est h̄. Ecce fa
ciā eis in furore: nec
parcet eis ocul9 me9.
Et ecce sex viri venie
bāt habētes vasa in-
terit9 in manib9 suis. et erat vir ī medio eorū
vestit9 lineis. et atramentariū scꝑtoris ad re
nes eius. Et dixit dn̄s ad eū. Trāsi ꝑ mediā
ciuitatē et signa thau super frontes viroꝝ ge
mentium et dolentiū de abominationib9 q̄s
isti faciūt. Et dixit dn̄s sex viris. Transite ꝑ
ciuitatē sequētes eum:et ꝑcutite omnē super
quē non videritis thau. Nemini ꝑcet ocul9
vester ⁊ a sanctuario meo īcipite. Cūq3 ꝑtrā-
sirēt:clamauit ꝓpha. Heu. heu. heu dn̄e de9.
ergo ne disꝑdes oēs reliq̄as isrl'. Et dixit dn̄s ad
eū q̄ īdut9 erat lineis. Imple manū tuā pru
nis ⁊ effundes sup ciuitatē:⁊ h̄ faciēs cōbus-
sit eā. Spūs aūt dn̄i leuauit ezechielē ⁊ redu
xit eū ī chaldeā. Et locut9 ē ad trāsmigratio
nē q̄cūq3 ostēderat ei dn̄s.

Qd̄ erat ꝯ morē eo-
rū cū introit9 esset ad
orietē versus ad sctā
sctōꝝ. ipi versus occi
dentē orabant. Nos
aūt ꝑsus hierl'm ora-
mus vl' ꝑsus orientē

120

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

De cōmemoratione hierusalem.
Capitulum. III.

Post hec ezechiel in ꝯspectu eoꝝ p diē cepit transportare vasa domꝰ sue q̄si trāsmigrans ad aliū locū. Vespe aūt pfodit parietem, ⁊ p ruinā pietis asportauerūt eū i hūerſ fui eiꝰ: velata facie nihil videntē. Et dixerūt ad eū domꝰ israel. Quid tu facis. Qui rn̄dit. Sup regē q̄ est i hierl'm onꝰ istud ē. Parietē pfodiēt vt educāt eū. in caligine noctis egredieť, capieť i sagena. adduceť i babylonē: ⁊ eā non videbit: ibi qȝ morieť. Postea locutꝰ ē ad domū isrl'i enigmate dicēs. Hec dic dn̄s. Aq̄la grādis magnarū alaꝝ longo mēbroꝝ ductu. plena plumis ⁊ varietate. h̄ est. nabucho. vēit ad libanū. i. ad tēplū ⁊ tulit medullā cedri. i. vasa dn̄i. et summitatem frondiū trāsportauit. i. ioachim. ⁊ tulit de semine tre. i. mathaniā. ⁊ posuit illō i terra ⁊ creuit i vineā. i. fec̄ eū regē. ⁊ accepit ab eo iusiurandū. Et facta est aq̄la altera grādis. i. pharao. et ecce vinea ista extēdit palmites suos ad illā vt irrigaret eā. Nūq̄d psperabiť q̄ fec̄ hec. Et q̄ dissoluit pactū: nūq̄d effugiet. Viuo ego dic dn̄s i medio babylōis morieť. Et factū est v̄bū dn̄i ad ezechielē in anno nono. in mēse. x. decima die mēsis dicēs. Fili hoīs scribe tibi nomē diei huiꝰ in q̄ ꝯfirmatꝰ ē rex babylōis aduersus hierl'm hodie. Ecce ego tollā hodie a te desiderabile oculoꝝ tuoꝝ et ingemisces tacēs. nō plorabis nō planges. luctū mortui faciēs. nō velabis ora amictu. nec cibos lugentiū comedes. sȝ calciamenta erūt i pedib⁹ tuis tāq̄ȝ ad eundū. Et mortua est vxor sua vespe ⁊ nō plāxit: sȝ erat q̄si iturꝰ et dixerūt ad eū: q̄d ptenderet h̄. Qui rn̄dit. Hec d. d. Ecce ego polluā sanctuariū meū: ȝ desiderabile oculoꝝ vr̄oꝝ. ⁊ p̄ nimia anxietate nō plāgetis. q꞉ q̄sq̄ȝ de nece sua sollicitus erit. Postea in ꝯsolationē gētis sue p̄dixit p̄pheta calamitates circumstantiū nationū q̄ vel iuuerāt hostes cōtra hierusalē. vel insultauerant captiuis. id ē filioꝝ amon. ⁊ moab. et edom. philistijm. tyri. et sydonis egypti. et ethiopie.

Quia sicut piscis p sagenam. sic sedechias fuit captꝰ i cāpo solitudis hierichontine.

De cōsolatione hierusalē. Capi. IIII.

Et factū ē in xij. āno trāsmigratiōis xj. mense. v. die mensis venit ad ezechielē q̄dam q̄ fugerat de hierusalē dicēs. Vastata ē ciuitas. In p̄cedēti tn̄ vespa ezechiel p̄dixerat de nūcio vēturo. Et audiēs oīs trāsmigratio excidiū vrbis ⁊ incēdiū templi: leuauerūt vocē suā ⁊ dixeřt. Perijt spes nr̄a: abscisi sumꝰ nō resurgemꝰ. Et exclamauit ezechiel. Hec d. d. Cū sanctificatꝰ fuero i vobis tollā vos de gētib⁹ ⁊ adducā vos i terrā vestrā. ⁊ effundā sup vos aquā mūdā. et mūdabimini ab oīb⁹ inq̄namētis vr̄is

De resurrectione mortuorum.
Capitulum. V.

Et facta est super ezechiham manꝰ dn̄i: et eduxit eū in spū i campū qui plenus erat ossibus siccis vehementer. et ait ad eum. Fili hominis. putas ne viuēt ossa ista et dixit. Domine tu scis. Et dixit Dic ad ea. Ossa arida hec dic dn̄s. Ecce dabo sup vos neruos ⁊ succrescere faciā carnes. ⁊ supextendā vob̄ cutē. dabo vob̄ spm̄ ⁊ viuetȝ. Et adhuc eo loquēte factꝰ ē sonus ⁊ cōmotio. ⁊ accesserūt ossa ad ossa vnū q̄dq̄ȝ ad iuncturā suam. ⁊ ecce sup ea nerui et carnes et cutis: sȝ spm̄ nō habebāt. Et dixit dn̄s ad ezechiham. Clama ad spm̄ ⁊ dices. Hec d. d. A q̄ttuor vētis veni spūs ⁊ insuffla sup interfectos istos ⁊ reuiuiscāt. Et sic factū est. et viuētes steterūt sup pedes suos exercitus grādis nimis valde. Et dixit dn̄s. Ossa hec vniuersa domꝰ isrl' ē. ⁊ restituit spūs ezechiaȝ i medio trāsmigratiōis ⁊ locutꝰ ē ad eos q̄ mōstrauerat ei dn̄s i signū duoꝝ. s. reuocatiōis eoꝝ a captiuitate ⁊ resurrectiōis corpm i fine Et tulit ezechiel lignū vnū ⁊ scp̄sit sup illud. lignū iude ⁊ socioꝝ eiꝰ. ⁊ sup alteꝝ lignū scripsit. lignū effraī ⁊ socioꝝ eiꝰ: ⁊ ꝯiūxit ea. ⁊ tenuit ea i vna manu sil'. ⁊ dixerūt ei. Quid tibi vis in his. Qui rn̄dit. Hec dic dn̄s.

Quidam iudei dicūt q̄ campꝰ iste fuerit in deserto vbi tot iudeorū pꝰ adorationē vituli interierūt in quo etiā deserto. xl. annis postea errauerūt vbi omnes prostrati sūt insepulti.

Decē trib⁹ dicebātur eē regnum effraim. ppter ieroboā qui regnauit p̄mꝰ sup illas. ⁊ fuit de tribu effraim.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Ecce ego cōgregabo regnū iuda ꝛ regnū efraim, et faciā eos in gentē vnā ꝛ regnū vnū, et seruus meꝰ dauid ṗnceps erit eoꝝ in ppetuū. Et locutꝰ est dn̄s ad ezechielē. Fili hominis vaticinare aduersus gog, ꝛ terraz magog dicēs. Hec dic dn̄s. Ecce ego sup te gog ṗnceps mosoch ꝛ tubal seducā te: ascēdere te faciā de lateribꝫ aq̇lonis, ꝛ adducā te sup mōtes isrl': ꝛ cades ibi tu ꝛ oīa agmīa tua, ꝛ dicā volucribꝫ celi ꝛ bestijs tre. Properate ꝛ currite vndiqꝫ ad victimā quā imolo vobis sup mōtes israel vt comedatis carnes fortiuz et sanguinē ṗncipū terre bibatis. Et ossibꝫ corrosis dabo sepulcrū noīatū, et mittā ignē in terrā magog, ꝛ in his q̇ habitāt in insulis cōfidēter. Hoc fabulāt hebrei futuruz post regnū mille annorū et q̄ tātꝰ erit exercitꝰ gog, et hebrei p septē ānos vsū lignoꝝ habebūt nō de siluis sꝫ de armis, ꝛ colligent ossa septē annis: et sepelient in valle q̄ ob hoc dicet poliandrū, q̄si multorū virorum sepultura.

Non q̄ sit fabula de gog et magog, imo historia, sed q2 sic ab hebreis appellat.

A polis qđ ē multū: et andros qđ est vir. vel a polis qđ ē pluralitas, et andros qđ est vir, inde poliandrū q̄si viroꝝ multorū sepultura.

Qꝫ facta est manus dn̄i sup ezechielē.

Capitulum. VI.

i

N vicesimoquinto anno trāsmigratiōis ipe ē annꝰ xxxiij, regni nabuchodonosor, primo mēse, x. die mēsis, xiiij, anno postq̄ꝫ pcussa ē ciuitas ī hac ipa die facta est manus dn̄i sup ezechielē, et adduxit eū in spū ī terrā isrl': sup montē excelsum, ꝛ oñdit ei descriptionē ciuitatꝭ ꝛ tēpli sup quā ad lr̄am nr̄i siluerunt auctores. Porro ezechiel ī chaldea inter cōcaptiuos iudicauit trāsgressores legis, ꝛ p̄cipue q̇sdā de tribu dan ꝛ gad q̄ ī dn̄m cōmitterēt ipia: legꝭ psequēdo custodes. Et fecit vt dic epiphanius ꝯ eos pdigiū magnū, q2 filij eoꝝ ꝛ vniuersa pecora a serpentibꝫ pierūt: et pdixit q̄ tribꝫ ille nō reuerterent ad ppria: sed ī medie regionibꝫ remanerēt, ppter qđ exacerbatim eū distraxerūt cū eq̇s p crepidines saxorū ſꝛ, excerebrauerūt eū, et sepelierūt euz in agro maulim in sepulcro sem ꝛ arfaxat: ī spelunca duplici. In cuꝰ similitudinē abraā in hebron sepulcrū sare cōposuit. Duplex āt dr eo q̄ camerata sit, ꝛ auersa a supficie terre sūmitas eiꝰ a pte vna, verū ex pte alia in petra suspensa sit sup terrā. Iste pp̄ha pplo dedit signū in fluuio chobar, vt q̄n deficeret sustinerēt desolationē terre sue tūc sperarēt regressū ad hierusalē q̄n inūdaret. Ad eū q̄nqꝫ ꝯuenerat plīma multitudo cōcaptiuoꝝ ad fluuiuz chobar ꝛ chaldei rebellionē verti irruerūt sup eos. Ipe ṽo p̄cibꝫ suis sistēs aq̄s flumīs sup aq̄s ambulās cū oī multitudie: ad alterā ripam se recepit, ꝛ quotq̄t hostiū p̄sumpserāt eos seq̇ submersi sūt, et p orationē subito largā pisciū copiā pplo p̄stitit ad vescen pū. Sepe q̄z multis deficiētibꝫ vitā restituit.

Incipit historia danielis.

Capitulum. I.

p

P Ropheta- uit etiā ī chaldea daniel q̇ ṡm iosephū ꝛ epiphaniū de semīe regio iude fuit, ṡz, lxx, ṽo đ tribu leui q̇ ī titulo fabule belis ita ponūt. Hō q̇daz erat sacerdos noīe daniel filiꝰ abdo ꝯuiua regis babylōis natꝰ fuit in beteroth superiore. Et fuit adeo castus q̄ a cōtribulibꝫ suis spado putaret. Librū eius trāstulit hieronymꝰ ad petitionē paule et eustochij cum magna difficultate. Scriptꝰ em̄ erat hebraicis lr̄is: sꝫ chaldaico sermone, nec legebat ab ecclia ṡm, lxx, q̇a multū a veritate discordabat eorū editio, sꝫ ṡm theodotionē q̇ apud hebreos nec susanne hꝫ historiam

Scriptū de bele hebrei fabulam dicunt nō q̇n de veritate cōstet, sꝫ ipi danielē hec scripsisse negāt.

Sicut videmꝰ gallicū scptū latinis lr̄is. nec tn̄ oī cognoscenti lr̄as hoc patet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

nec hymnū triū pueroꝝ. nec belis draconisq̧ fabulā de quo altius ordiemur. Hꝰ pmittētes q̄ alij ꝓphetaꝝ lōge an̄ captiuitatē duaꝝ tribuū de ea ꝓphetarūt. vt esaias ꝛ ozee. Alij ea īminente: et dū fieret vt esaias ꝛ ezechiel. Alij infra eā. vt daniel ꝛ abacuc. Alij pꝰ eā. vt aggeꝰ et zacharias. Factū est aūt cū nabuchodonosor duxisset in babylonē nobiliores pueros iudeoꝝ. et q̄sdā de semīe regio. pulcriores inter eos ꝛ doctiores q̄ stare possent in palacio regis: vt ait iosephꝰ. castrauit qđ etiā alijs gentibꝰ q̄s vastauerat fecisse dinoscitur. Et tradidit eos p̄posito eunuchoꝝ: et fecit eos erudiri ꝓuincialibꝰ lr̄is pariter ꝛ chaldeis. Est aūt chaldea lingua eadē q̄ ꝛ sira ꝓpinqua hebree. et iussit eis ministrari cibos đ mēsa sua. Fuerūt aūt inter eos q̄ttuor optimi de filijs iuda. daniel. ananias. misahel. et azarias. et mutauit eis rex noīa. et dicti sunt balthasar. sydrach. misac. et abdenago. Balthasar aūt erat nomē regij generis: qđ īposuit danieli vt dicit epiphaniꝰ: eo q̄ iā cogitaret de eiꝰ adoptōe. Istis q̄ttuor p̄positus eunuchoꝝ specialē posuit ꝓcuratorē malazar. Hi ꝓposuerūt nō cōtaminari cibis gētiliū. Sed cū cogeret eos malazar edere de cibis: ne viderent corā rege ceteris exiliores: dixerūt ad eū. Tempta nos obsecro diebꝰ decē: ꝛ da nobis legumina ꝛ aquā. et pꝰ hec ꝯtēplare vultus nr̄os. ꝛ reliq̄ꝝ q̄ vescunt cibo regio. et sic videris sic facias nobiscū. Porro malazar tollebat cibaria ꝛ vinū eoꝝ: ꝛ dabat eis legumina. Propter hꝰ aīe eoꝝ erāt limpide. nō hebetes ꝓpt multitudinē ciboꝝ. nec ꝯfuse ꝑ varietate: ꝛ corꝑa eoꝝ laboribꝰ aptiora. et subito facti sūt eruditi. qꝛ dedit eis dn̄s sciam ꝛ disciplinā: et p̄cipue danieli ītelligētiā visionū et sōnioꝝ. Et exactis tribꝰ ānis statuti sūt ī ꝯspectu nabuchodonosor. ꝛ de oībꝰ q̄ sciscitatus est rex ab eis: inuenit in eis decuplū suꝑ cunctos ariolos et magos q̄ erāt in regno eiꝰ. Et fuit daniel in honore ī chaldea: etiā vsq̧ ad dariū ꝛ cyrū. Hic terminatur p̄ma danielis pericopa. Sequunt aūt. ix. vel. x. q̄ visiones danielis dicunt eo q̄ in eis vel ip̄e aliq̄d viderit, vel visū ab alio explanauerit.

Nota qꝛ multitudo ciboꝝ hebetat. varietas ꝯfūdit ingeniū.

Qui regn̄bāt suꝑ medos ꝛ ꝑsas q̄ ꝛ deiecerūt regnū babylōis.

Prima distictio que nō dr̄ visio. Hiero. ei ꝑ. x. distinctiōes diuisit. nō dico libros.

Prima visio danielis.

Capitulum. II.

Porro in anno secundo regni sui vidit nabuchodonosor somniū et ꝯterritꝰ ē spiritus eius: et effugit ab eo somniū. Nec ē intelligendꝰ secūdus annus regni ab origine: sed a ꝯsummatiōe. Cōsummatū aūt eius regnū đr. postq̧ subiugatis sibi nationibꝰ reliquias israele duxit ab egypto. Cōuocauit ergo rex cōiectores chaldeoꝝ: et dixit ad eos. Vidi somniū: sꝫ ignoro quid viderim. Qui responderūt siriace. Dicat rex somnium seruis suis. et interp̄tationē eiꝰ indicabimus. Et ait rex. Nisi somnium et eius coniecturā indicaueritis mihi peribitis: et domus vestre publicabūtur. Et dixerunt. Non est homo suꝑ terram qui sermonē tuū possit implere exceptis dijs: quoꝝ cōuersatio nō est cum hominibꝰ. Tūc p̄cepit rex in ira magna vt interficerent omnes sapientes babylonis. Et querebant daniel et socij eius vt perirent. Quod cū accepisset daniel: ingressus rogauit regem vt daret ei tempus ad solutionē ꝑ vnā noctē tm̄. vt dicit iosephꝰ. Et ingressus daniel ad domū cū socijs suis orauit deū. et ꝑ visionē noctis reuelatū est ei mysterium. et benedicens deū: ingressus est ad regē. Et ait ad eum rex. Poteris ne mihi somniū indicare et interp̄tationem eius. Qui respondit. Non potest hoc homo: sed est deus in celo reuelās mysteria: qui indicauit tibi que ventura sunt in nouissimis tꝑibus. Visiones capitis tui. id est cordis tui he sunt. In corde em̄ est sapientia s̄m euangeliū: nō in capite s̄m ph̄m. Tu cogitabas in stratu tuo quis post te mundi teneret principatū: et ostendit tibi deus regnaturos. Videbas coram te statuā grandē et terribilē: cuius caput ꝛ collū erat ex auro. collū ꝛ brachiū de argento. venter ꝛ femora ex ere. tibie aūt ferree. pedum quedam pars ferrea. quedam fictilis. Et abscisus est lapis de monte sine manibꝰ: ꝛ ꝑcussit statuā ī pedi-

Hucusq̧ scp̄tꝰ ē liber hic hebraice. deinde chaldaice vsq̧ ad visionē quā vidit in suis sub balthasar.

bus ꝛ ꝯtriuit eā, et redacta ē ī fauillā q̄ rapit
vēto: ꝛ nō est inuentꝰ locus eiꝰ. Lapis aūt fa
ctus est mons magnꝰ ꝛ impleuit vniuersam
terrā. Nūc audi rex interptationē eiꝰ. Tu es
caput aureū cū his q̄ succedēt tibi Et post h̄
ꝯsurget regnū aliud minꝰ te. qđ intelligendū
est de regno medoꝝ ꝛ persarū tāꜫ ꝑ duo bra
chia ꝑ q̄ deiectū est regnū babylonis. Et re-
gnū tertiū aliud eneū: quod imperabit vni-
uerse terre. quod intelligendum est de regno
grecoꝝ. qđ vocalius. i. nominatius fuit cete-
ris. vel ꝓpter eloquentiā grecorū. vel ꝓpter fa
mā alexādri. Et quartū regnū erit q̄si ferreū.
qꝛ sicut ferrū domat oīa metalla: sic illud cō-
teret oīa hec. qđ intelligendū est de impio ro
manoꝝ. Porro qꝛ vidisti ꝑtē pedū testeam:
ꝑtē ferreā. sicut ferruꝫ nō pōt misceri teste: sic
erunt in eo ciuiles discordie. et ꝑs solidabit:
ꝑs altera cōteret. Tūc suscitabit deus regnū
celi qđ cōminuet vniuersa regna hec ꝛ stabit
in eternū. Suꝑ hoc dicit iosephꝰ Significa
uit ꝛ daniel regi de lapide. qđ mihi non pla-
cuit indicare. Hoc autē referūt hebrei ad re-
gnum suū quod expectāt. Tūc rex cecidit in
faciem suā et adorauit danielē dicens. Vere
deus vester deus deorū est. Et dedit danie-
li principatū super omnes ꝓuincias babylo
nis ꝛ suꝑ cunctos sapientes. Obtinuit autē
daniel a rege vt tres socij eius principatū ha
berēt suꝑ ꝓuincias. ipē vero p̄esset in baby-
lone ꝛ staret in foribꝫ regis.

Secunda visio danielis.

Capitulum. III.

Equitur secun

s da visio danielis que ob hoc tm̄
visio dicit. ꝙ vidit in ea rex in for
nace quartū similē filio dei. Porro nabucho
donosor fecit statuā aureā: altitudine cubito
rum. lx. latitudine sex. et statuit eā in campo
durā. fluminis scꝫ cuiusdā: iuxta quē gigātes
edificauerūt turrim. Septuaginta dicunt in
campo peribolon: qđ interpretat ꝯclusum.
Nam erecta statua circumsepiuit rex campū
et cōuocauit rex omnes ꝑncipes regionū ad
dedicationē statue ꝛ preco clamabat valēter
In hora qua audieritꝭ sonitū musicoꝝ ado
rate statuaꝫ. Qui nō
adorauerit: eadē ho-
ra mittetur in forna-
cem ignis ardentis.

Inde est ꝙ cum fiūt
ordines ante oratio-
nem epistole q̄ dicit.
Deꝰ q̄ tribꝫ puerꝭ ꝛc.
ñ dr: flectamꝰ genua.

Et adorauerūt om-
nes preter socios da
nielis, et accusati sūt
ad regem, et subuer-
sa est fornax septu-
plum, et missi sūt vin
cti cum vestibus in
medium fornacis. vi
ros autē illos q̄ mi-
serant eos interfecit
flamma ignis. Que
sequunt vsꜫ tūc ob-
stupuit rex. dicit se hie-
ro. nō legisse in hebreo, sed qꝛ in toto orbe di
sꝑsa erāt. veru anteposito ea subiecit ne apđ
impitos ꝑtē voluminis videret detruncasse.

Ea scꝫ q̄ sequunt cā-
ticum. et quedā alia.
dispersa quidē. quia
translatio theodotio-
nis que vbiꜫ legeba
tur ea cōtinebat. ideo
timuit hiero. ea ñ ap-
ponere: tñ iugulabat
ea per veru.

Porro fornax succēsa erat malleolis. id ē sar
mentis ꝛ pice. et stuꝑpa ꝛ napta. qđ fm Sa-
lustiū historiographū q̄ddā genꝰ fomitis ē
apud persas. fm alios aūt ossa sunt oliuarū
arefacta cū amurca.
fm pliniū ī terra ba-
bylonis fluit ad mo
dū bitumis. Et eru-
pit flāma et incendit
q̄s reꝑperit iuxta fornacē de chaldeis. ꝛ effu
sa ē suꝑ fornacē cubitꝭ. xlix. qđ geometrica re
gula ꝯꝑhensum ē. Angelꝰ āt descēdit cū eis
in fornacē ꝛ excussit flāmā: ꝛ induxit q̄si ven
tū roris flantē. i. refrigerantē eos. Tūc anani
as orauit dicēs. Ju-
stus es dñe. peccaui
mus eñi: et tradidisti
nos in manꝰ hostiū.
Sed in aīa ꝯtrita et
spū humilitatis susci
piamur a te. et sicut ī
holocaustū pinguiū. sic fiat sacrificium no-
strum hodie in cōspectu tuo vt placeat tibi.
Tunc illi tres quasi vno ore benedicebāt de
um dicētes. Benedictus es domine deꝰ pa-
trum nostrorū ꝛc. et hortabant omnē creatu
ram ad benedicendū deū: ꝓcedentes a supe-
rioribꝫ ad inferiores. Ex hoc autē qđ ꝑdictū
est in aīa ꝯtrita: et spiritu humilitatis. ꝛ qđ
in canticis legit. Bñdicite spūs ꝛ aīe iustoꝝ
dño. errauerunt qui
dam dicētes eē ī ho
mine ꝑter spiritūsan
ctū duo distincta. i.
spm̄ et animā. Huc-

Ossa oliuaꝝ fructus
earū aridi. et amurca
intincti fece olei.

Hinc collige ꝙ sepe
q̄s orat ī forma eccie
Isti ei nō cōmiserāt
peccatuꝫ ꝓ q̄ traditi
fuissent hostibꝫ.

Philosophi ī h̄ erra
bant ꝙ spm̄ dicebāt
esse q̄ddā q̄ mediāte
ꝯiungat aīa corpori.

122

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

usq in hebreo nō habet. Tunc obstupuit rex: et surgens ꝑpere ait. Nonne tres tm̄ misimꝰ in ignē Et ecce video viros quatuor ābulantes ī medio ignis: ⁊ spēs q̄rti sil'is est filio dei. qđ de angelo intelligi pt. Tūc vocauit eos rex et egressi sūt. Et mirabanť oēs ꝙ capillꝰ eoꝝ nō esset adustꝰ: nec etiā saraballa immutata. Et ait rex. Nō ē deꝰ aliꝰ q̇ ita possit saluare. Et posuit edictū vt q̇ blasphemiā loquereť in deū eoꝝ periret: ⁊ domꝰ eiꝰ vastareť. ⁊ restituit eis ꝑ̇ncipatū ꝓuinciarū.

Theologi aūt dicūt duas esse vires anīe superiorē quā rationabilitatē. inferiorem quā sensualitatē dicūt. et sic forte in sententia nō differūt philosophi et theologi.

Tertia visio danielis. Capitulū. IIII.

Sequitur tertia

visio danielis. quā non scꝑ̇sit daniel: sed est ep'la regis. quā scripsit vniuerso regno suo postq̄ de bestia restitutus ē in hoiem ⁊ ī regnū. In q̄ ꝑ̇dicauit mirabilia q̄ fecerat apud eū deꝰ excelsus. Forma aūt ep'le hec ē quā interseruit daniel opi suo. Ego nabuchodonosor florēs ⁊ elatꝰ in supbiā: somniū vidi qđ pterruit me. ⁊ cōuocatis cūctis sapiētibꝫ babylonis solutionē eiꝰ non indicauerūt mihi donec ingressus ē collega daniel cui nomē balthasar. q̇ hꝫ spiritum deoꝝ sctōꝝ: et dixi ei. Videbā sup stratuꝫ meū. et ecce arbor in medio terre: cuiꝰ ꝓceritas vsq ad celū. ⁊ aspectus eiꝰ vsq ad termīos t̄re. ⁊ esca vniuersorū in ea. ⁊ sub ea habitabāt aīalia ⁊ bestie. ⁊ ī ramis eiꝰ volucres: ⁊ ex ea vescebať oīs caro. ⁊ ecce vigil ⁊ sanctus đ celo descēdit et ait. Succidite arborē ⁊ ramos ⁊ fructus eiꝰ: ⁊ fugiant ex ea bestie ⁊ volucres. Veruntamē germē eiꝰ in terra sinite. et cū feris ps eiꝰ ī herbis terre. Cor eiꝰ ab hūano cōmuteť. et cor fere deť ei: et septem tpa cōmutenť sup eā. In sententia vigilū decretuꝫ est: et petitio sctōꝝ est donec cognoscāt viuētes: qm̄ dn̄ať excelsus in regno hoīm et cui voluerit dabit illud. Tūc

Ipe ei rex fecerat eū sibi secundū et quasi collegam suū.

Vigiles solemꝰ appellare castrorum custodes vigilantes de nocte. q̇bus sil'is erat ille.

daniel tacitꝰ cogitabat q̄si hora vna ꝯturbatus: qꝛ mala portendebanť regi: ⁊ ait. Tu es rex arbor illa q̇ inualuisti: ⁊ ptās tua in terminis terre. et audisti peruigilē sn̄iam altissimi sup te. Ab hoīb' eijciēt te: et cū feris erit habitatio tua. Fenū vt bos comedes septē tēpora. i. anni mutabunť sup te donec scias ꝙ domineť excelsus sup regnū hoīm. et relinqueť tibi germen radicis: qꝛ regnū tuum restitueť tibi. Quāobrem audi ꝯsilium meū. Peccata tua elemosynis redime: forsan ignoscet tibi deꝰ. Factū est aūt pꝰ annū deambulabat rex in aula ⁊ loq̄bať in spū elatiōis dicēs. Nōne hec est babylō quā edificaui in robore regni et in gloria decoris mei. Adhuc erat sermo ī ore eiꝰ ⁊ vox de celo ruit. Tibi đr nabuchodonosor. Regnū transibit a te: et cū feris habitabis septē tpib' donec scias ꝙ dn̄eť excelsus in regno hoīm. Eadē hora ex hominib' abiectꝰ est: et fenū vt bos comedit donec capilli eiꝰ canescentes in similitudinē aquilarū crescerēt: et vngues eius q̄si vngues auium. Igiť pꝰ dies diffinitos a dn̄o: ego nabuchodonosor leuaui oculos ad celū ⁊ sensus meꝰ redditꝰ est mihi: et bn̄dixi altissimo cui potestas sempiterna: et nō est q̇ dicat ei: q̄re sic fecisti. Et requisierūt me optimates mei ⁊ ī regno meo restitutꝰ sum. et magnificentia amplior reddita est mihi. Ex his apparet. et epiphanius attestať ꝙ nō corpis mutationē sed mentis alienationē passus est. et ablatus est vsus lingue ad loquenduꝫ. ⁊ herba data est nature cib' humane. Et videbať ei ꝙ bos esset in anteriorib'. et in posteriorib' leo ꝓm mysterium tyrannoꝝ q̇ in prima etate voluptatibus dediti ⁊ ceruicosi iugo belial subdunť. in fine vero interficiūt: diripiūt ⁊ cōculcant. Multi q̄ꝫ egrediebanť ⁊ videbāt eū: solꝰ daniel nō egrediebať. qꝛ toto tpe alienatōis eiꝰ orationi ꝓ eo vacabat. et ad ꝑ̇ces eius anni septē q̄s totidē dixit tpa ī septē mēses ꝯsi sūt. In q̇b'. xl. dieb' insaniā patiebať. ⁊ per alios xl. reuersus ad cor hoīs flebat ⁊ supplicabat deo: adeo ꝙ ex nimijs fletib' vt caro oculi eiꝰ facti erāt. ⁊ iteꝝ ꝑ alios. xl. dies vertebanť in insaniā donec. vij. mēses ꝯplereť. Post q̄s reuocatꝰ ē: nō tm̄ regnuit. sꝫ statuti sūt ꝓ eo. vij. iudices. ⁊ vsq ad finē. vij. ānoꝝ pn̄iam egit. panē ⁊ carnes nō comedēs: ⁊ vinū n̄ bibēs. Leguminib' vtebať ⁊ herbis ꝓm ꝯsiliū danielis Et cū iteꝝ regnassꝫ voluit danielē facere co-

heredẽ filioꝝ suoꝝ. Et ait daniel. Absit a me. vt patrũ relinquens hereditatẽ incircũcisoꝝ donis inhereaz. Hic dicit iosephus ꝙ libros hebraicos ipe i grecũ transtulit eloquiũ. Et h̃ mutat Daniel ordinẽ historie. Nos autẽ ordinẽ pseq̃mur.

Et si daniel ordinez historie hic mutauit. M. tñ vtẽs recto ordie enũerat reges babilõis. vt oñdat sub q̃ viderit .iiij. visionẽ scz sub balthasar .v. a nabucho.

Cathalogus regũ babilonis. Caplm. V.

E mortuus est

nabuchodonosor magnus. ꝛ regnauit filius eius nabuchodonosor ꝓ eo qui de manubijs hostiũ templũ belis magnifice decorauit. ciuitatẽ reparans. ita vt nequaꝙ obsidẽtes valerẽt fluuiũ auertere. ꝛ paternis regalibus maiora supaddidit. ꝛ in diebus .xv. ꝯsũmauit. iuxta q̃ lapides posuit grãdes instar montis. ꝛ supplãtauit arbores. ꝛ ortũ qui suspẽsilis dicebatur. eo ꝙ vxor eius q̃ i finibus medie nutrita fuerat: regionẽ suã a longe videre desideraret. Huius meminit megastenes in libro iudicioꝝ. ꝛ asserit eũ fortitudine ꝛ actuuz magnitudine herculẽ transcẽdisse. Sz ꝛ diocles i libro colonioꝝ dic. ꝙ iste nabuchodonosor obsedit tyrũ tribus annis ꝛ decẽ mensibus. Eo mortuo regnauit ꝓ eo amilinatapagus. Hic ẽ euilmoradach qui .xxxvij. anno trãsmigrtionis. mense .xij. .xxvij. die mẽsis sublevauit caput ioachim regis iuda de carcere. ꝛ posuit thronũ eius super thronũ regũ qui erant cũ eo in babilone. ꝛ comedebat corã rege cunctis diebus vite sue. et hãc fecit cũ eo miscdiam. q2 pater eius non seruauerat ei fidem. Tradũt tñ quidã ꝙ euilmoradach frater minoris nabuchodonosor. in diebus eiectiõis paterne. multa egit impie i terra. ꝛ patre restituto accusatus apud eũ missus est in carcerẽ. vbi ioachĩ erat vsq3 ad mortẽ fratris sui. Cũq3 regnare cepisset: eleuauit ioachim quẽ sociũ habuerat in carcere. timẽsq3 ne resurgeret pater suus qui de bestia redierat ĩ hoĩem ꝯsuluit ioachim. Ad cuius ꝯsiliũ cadauer patris sui effossum diuisit in .ccc. ptes. ꝛ dedit eas trecẽtis vulturibus. Et ait ad eũ ioachi. Nõ resurget pater tuus nisi redeant vultures in vnũ. Hic habuit tres filios. egessariũ: q̃ et regusar dictus est. ꝛ labosardochũ. et nabar q̃ balthasar cognoiatus ẽ. ad quẽ post regna fratrum regnũ deuolutum est.

Tyrus insula tũc tpis fuit. ꝛ volebat eã cõtinuaare terre. sz post ea alexander hoc cõsummauit.

Quarta visio danielis. Capitu. VI.

Equitur quarta vi

sio danielis. nõ ſm ordinẽ libri eius sed ſm historiã. i q̃ vidit ſm imagines q̃ttuor bestiarũ q̃ttuor reg̃ q̃ vidit nabucho. i statua q̃driformi. sz additũ est de antichristo ꝛ die iudicij. Porro anno p̓mo balthasar vidit daniel somniũ: cuius summã scribẽs ait Videbã. ꝛ ecce q̃ttuor vẽti pugnabãt ĩ medio mari. He sũt angelice ptãtes q̃ laborãt ꝓ regnis mũdi q̇bus p̄sunt. et q̃ttuor bestie ascẽdebãt de mari. p̓ma q̃si leena. ꝛ habebat alas aq̇le. Et auulse sũt ale eius ꝛ sublata ẽ de terra. ꝛ sup pedes q̃si hõ stetit. et cor eius datũ est ei. Hoc ẽ regnũ assyrioꝝ. qd ꝯpatur leene ꝓpter violẽtiã ꝛ libidis ĩpatientiã: q2 leena sp in coitũ gestit. Alas aq̇le habuit ꝓpter longeuitatẽ. Nã in scd̓a etate inchoãs sub saruch ꝓauo abrae: et descendit vsq3 ad q̇ntã sub balthasar. Qr aũt ale auulse sũt ꝛ stetit vt homo et cor ei datũ est: ad deiectionẽ nabucho. respicit ꝛ restitutionẽ. Scd̓a bestia silis vrso ĩ pte. et tres ordines dentiũ erant in ore eius. et in dentibus eius p̓ncipes tres: et dicebãt ei. Surge comede carnes plurimas: hoc est regnum persarũ. qd cõparatur vrso ꝓpter patientiam laboris ꝛ victus pcitatẽ. Nã ꝓ pulmẽto sale vtebantur et cardamomo: sed silis fuit vrso i pte: nõ ex toto. q2 in pplm dei nihil crudeliter egit. vñ in zacharia dicuntur equi albi. Tres ordines dentium habuit. id ẽ tria regna in p̓ncipio sui medoꝝ. psarũ. ꝛ chaldeoꝝ. vel tres princicipes habuit sup cẽtum viginti satrapas. Qr dicebãt ei. comede carnes plurimas. hoc refertur ad assueruz. cui dixit aman vt occideret iudeos. Tertia bestia q̃si pardus. et habebat alas auis. et q̃ttuor capita erãt in ea: ꝛ ptãs data est ei. hoc est regnũ grecorũ. qd cõparatur pardo q̇ saltu ruit in mortẽ ꝓpter impetũ alexandri. Et varij colores: diuersa sub eo reg̃ significant. Alas habuit. q2 nihil velocius victoria alexandri

Ubi quattuor colorũ equos legitur vidisse albos. nigros. rufos. varios.

123

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Quattuor capita eius quattuor sunt alexandri successores. Nec hãc ptãtez habuit a se alexãder. sz fuit ꝟga furoris dñi i filios pestilētes. Alexãder īuidēs alicui pius se honorē quē habuerat ꝯtigere.xij ꝙ sibi succederēt ꝯstituit.quoꝝ quattuor tantũ regnauerũt. Quarta bestia terribilis ꝛ fortis: dentes ferreos habens.comedēs ꝛ reliqua pedibꝫ ꝯculcãs.h̄ est regnũ romanoꝝ.qđ nulli bestie cõparauit Daniel. vt quicq̇d ferocius in bestijs cogitamus.intelligamus in romanis. Hebreus tñ dicit similē fuisse apro.ꝺm illud psalmiste. Uastauit eã aper de silua ꝛ singularis ferus depastus est eam. Hoc regnũ cetera ꝯculcauit. Qđ sequiꝛ.ꝛ habebat cornua decē.respicit ad finem mũdi.qꝛ tũc regnũ romanũ diuideꝛ in decē regna. qđ significatũ est ꝑ decē soles in vaticinio sibille. ꝛ ecce cornu aliud paruũ ortum est de medio eoꝝ. Hic est antichristus de tribu dan ignobilꝛ. in obscuro loco babilonie nasciturus. Ex seminibꝫ quidē parentũ cõcipieꝛ sed post cõceptum spũs malignus descēdet in vterũ matrꝫ cuius virtute deinceps puer aleꝛ nasceꝛ adolescet. Unñ filius ꝑditiõis dꝛ. Et tria de cornibus primis auulsa sunt a facie eius.i.tres reges de decē prius interficiet.regem scꝫ affrice egypti ꝛ ethiopie. Tũc alij septē victori colla submittēt. Et ecce quasi oculi hoīs erãt in eo id est alta ꝛ mirabilis scientia.qꝛ magice miracula faciet.ꝛ inueniet thesauros abscõditos. Et erit ei os loquēs ingentia.qꝛ deũ se dicet ꝛ circũcidet se.dicet se messiã esse.ꝯfluent ad eũ iudei.reedificabit templũ.ꝛ soliũ suũ ponet ī eo.ꝯuertet ad se hoīes terrore.muneribꝫ.miraculis.heliã ꝛ enoch interficiet. Aspiciebaz hec.id est.ptãtem huius.donec throni positi sunt.de q̇bꝫ in euãgelio. Sedebitis sup thronos.ꝛ antiquus dierũ sedit.i.deus eternus iudex.qui apud iohannē solus in throno sedet Uestimentũ eius quasi nix candidũ ꝛ capilli eius quasi lana mũda gloriã maiestatis eius significant. Thronus eius flãme ignis. rote eius ignis accensus. Hoc est qđ alibi diciꝛ in ps̄. Ignis ante ipm p̄cedet. Fluuius igneus ꝛ rapidus egrediebaꝛ a facie eius.qđ celeritatē iudicij notat.quã dicit apl's in momēto.in ictu oculi futurã. Milia miliũ ministrabãt ei.et decies centena milia assistebãt ei. inculcatio est. Nã decies.c.milia.idē est quod milia miliũ.hoc ad exercitus angeloꝝ referꝛ. Iudicium sedit.ꝛ libri aperti sunt.i.iudicibus sedētibus ꝯscientie singuloꝝ patebũt. Et vidi qꝛ interfecta esset bestia quarta. aliarũqꝫ ablata esset potestas.qꝛ tũc cessabit om̄is ꝑlatio. cũ tradet xp̄s regnũ deo patri. Et ecce cũ nubibꝫ celi quasi filius hoīs veniebat. qꝛ xp̄s baiulis nubibꝫ descendet in aera.ꝺm illud. Ita veniet queadmodũ vidistis eũ euntē in celũ. ꝛ vsqꝫ ad antiquũ dierũ ꝑuenit.qꝛ xp̄s ꝑ omnia eq̄lis est patri.ꝛ dedit ei potestatē.ꝛ honorem.ꝛ regnũ sempiternũ. Cunqꝫ vidisset hec daniel accessit ad vnũ đ assistētibꝫ.ꝛ querebat veritatē. Qui exposuit ei singula.hec addens đ antichristo. Sanctos altissimi ꝯteret.ꝛ tradenꝛ in manu eius vsqꝫ ad tempus ꝛ tēpora ꝛ dimidium tēporis.id est vsqꝫ ad annũ ꝛ duos annos ꝛ dimidiũ anni. Hebreus em̄ nomine tēporis significat annũ ꝛ per numerũ pluralez duos annos. Hebreus em̄ habet dualē numerũ sicut ꝛ grecus. Breue erit tempus hoc.sꝫ nisi abbreuiati essent illi.non salua fieret omnis caro.

Uisio quinta danielis. Caplm. VII.

Sequitur quinta visio danielis.hebraice scp̄ta in eo.p̄cedētes ꝟo chaldaice. Anno tercio balthasar ego daniel eram in elam regiõe in susis que est metropolis elamitaruz. ꝙ in iudith vocaꝛ echbatanis. In qua vt iosephus dicit fecit daniel mausoleũ regũ. Et vidi in visione me esse sup portã vlai. Et est vlai nomen porte.vl'lacus añ portã. Et ecce aries vnus stabat añ paludē habēs cornua excelsa.ꝛ vnum excelsius altero atqꝫ succrescēs. Hic est cyrus potentior dario.ꝛ vētilabat cornibꝫ ꝯ occidentē aquilonē ꝛ meridiē.ꝛ omnes bestie nõ poterãt resistere ei. Hoc ad ipm regnũ referꝛ. non ad ꝑsonã.ꝛ ecce hircus veniebat ab occidēte.et nõ tãgebat terrã. Hic est alexander quasi volãs.ꝑ inuia queqꝫ gradiens vt hircus.vel ab hircis oculoꝝ quos diuersi coloris habuit. Et venit ad arietē quē viderã ꝛ efferatus est in eũ.ꝛ ꝑcussit arietē ꝛ cõminuit duo cornua eius qꝛ dariũ arsami filiũ ꝑcussit.ꝛ medos ꝛ ꝑsas sibi subiecit.ꝛ orta sunt ei quattuor cornua.i. quattuor successores.de quibꝫ suo loco dicemus. De vno ex eis egressum est cornu modicum.ꝛ factũ est grãde. Hic est antiochus epiphanes.descendēs a seleuco. Qui dũ esset obses rome.euasit in regnũ ꝛ magnificatus est cõ-

tra meridiē.i.ↄtra egyptios.⁊ ↄtra orientē.id est.eos qui in ꝑside res nouas moliebanṫ. et ↄtra fortitudinē celi.i.filios israel. Et deiecit de stellis.⁊ ↄculcauit eas ⁊ vsqꝫ ad principez fortitudinis.i.deū magnificatꝰ est.⁊ ab eo tulit iuge sacrificiū.⁊ deiecit locū sanctificationis eiꝰ.qꝛ in tēplo statuā iouis posuit.Et audiui vnū de sanctis loquentē ad alterū ⁊ dicētem.Vsqꝫquo iuge sacrificiū ⁊ sanctuariuz et fortitudo cōculcabiṫ.Qui rn̄dit.Vsqꝫ ad vesperā ⁊ mane dies mille.ccc.⁊ mūdabiṫ sanctuariū.qꝛ a ꝓmo ingressu anthiochi in hierusalē vsqꝫ ad mundationē tēpli factaz a iuda machabeo ꝑ successiōes diei ⁊ noctꝭ fluxerūt sex anni.mēses tres ⁊ dies viginti.Cūqꝫ q̄reret daniel intelligentiaz somnij.gabriel venit ad eū.⁊ indicauit ei.Et ꝑ hmōi visiōes sctōꝝ (vt ait iosephꝰ) deꝑhēdiṫ error epicureoꝝ q̄ hūc mūdū sine rectore:⁊ sine dei ꝓuidētia casu ferri ↄfirmāt.qꝛ si mūdꝰ sine ꝓuide eēt olim deperisset.sicut nauis d̄solata rectore.nec ꝭm ꝓphetias oīa ꝓueniret.

Visio sexta. Caplm̄.VIII.

s **Equitur sexta** visio danielis.q̄ q̄rta est in daniele.sed hiero.sextā eā vocat in ꝓlogo abacuc.⁊ hec chaldaice scp̄ta est. Factū est vt cirꝰ et dariꝰ obsiderēt balthasar ī babilone.Balthasar ꝑo fecit grāde ↄuiuiū optimatibꝫ suis mille.⁊ fecit vt afferenṫ vasa q̄ asportauerat nabuchodonosor auus suꝰ de tēplo dn̄i.⁊ bibebāt in eis rex ⁊ optimates ⁊ vxores ⁊ ↄcubine eiꝰ.⁊ laudabāt deos suos. Scd̄m iosephum solēnitas erat in babilone instituta ob tuitionē vrbis Fabulanṫ hebrei ꝙ balthasar intellexerat.lxx.ānos captiuitatis.q̄s ꝓdixerat hieremias fluxisse.

et tñ hebrei nō erant liberati a iurisditiōe sua Vnō exultabat ⁊ dijs suis grās agebat.Sane illa annoꝝ septuagena nōdū fluxerat sed septia decas iā decurrebat.

Vł ideo.qꝛ putabat hostes recessisse.cū illi ad diuidēdū fluuium abissent.vt iuxta ciuitatē vadabilē faceret. Vł qꝛ cōfederati ei darius et cirꝰ illꝭ fecit ↄuiuiuz.sed illi inter epulas occiderūt eum.

In eadem hora apparuit ↄtra eū manꝰ scribēs in pariete.Cūqꝫ rex vidisset ⁊ manū et scripturā.incertū est vtꝝ astantes vidissent manū.scripturā quidē viderūt.Postqꝫ manꝰ euanuit ↄturbatus est rex.⁊ genua eius ad se inuicē collidebanṫ.⁊ exclamauit fortiter vt introducerenṫ magi chaldeoruz.Et ait ad eos. Qui legerit scripturā hanc ⁊ interꝑtationem eius dixerit purpura vestieṫ.torquē auream habebit in collo.⁊ tertiꝰ erit in regno meo.id est.vnus erit triū principū qui ꝑsūt satrapis. Illi aūt nō potuerūt scripturā legere. Et ingressa est regina.nō vxor ꝭm porphirium.sed auia ꝭm iosephū.Vel mater ꝭm origenē. Et ait ad regē.Est vir in regno tuo qui spiritum deoꝝ habet.quē pater tuus.i.auus principē magoꝝ ↄstituit.Hic voceṫ.⁊ om̄ia dicet tibi. Cūqꝫ intrasset daniel ꝓmisit ei rex munera q̄ et supra.Qui respōdit. Munera tua sint tibi vel altari da.Scripturā aūt legam tibi rex et exponā.Nosti ꝙ deꝰ excelsus dederat regnū patri tuo ⁊ nō cognouit.ꝓpterea fenū vt bos comedit donec cognosceret. Tu quoqꝫ cum scires hec omnia.aduersus deū celi eleuatus es ⁊ vasa eius ꝓphanasti tradēs ea manibꝫ imundis.et bibens in eis deos laudasti q̄ nec viuunt.nec sentiūt.deū vero qui flatū tuū in manu sua habet nō glorificasti.ꝓpterea ista coram te exarata sūt. Mane.tethel.phares.qđ sonat numerus.appēsio.diuisio.Et est sensus Numerauit deus regnū tuū.id est.cōpleuit illud.⁊ est dictū ꝑ simile pecunie.que numerata tolliṫ ⁊ abscondiṫ.Appensus es in statera. et inuentus es minus habēs.id est.iusto dei iudicio minus viues q̄ꝫ putabas. Diuisū est regnū tuū.⁊ datū est medis ⁊ persis.vł fractū est regnū tuū.Nam phares fragmentū significat. Et tradidit rex munera danieli que ꝓmiserat.Eadem nocte capta est babilon.Nā cirus diuiserat eufratē longe a ciuitate ꝑ plures riuos vt alueū q̄ influebat in ciuitatē vadabilē faceret.⁊ ꝑ ipsuz ingressi sunt hostes in ciuitatē sub muro. ⁊ interfectus est balthasar.⁊ successit ei darius in regnū.annos natus.lxx.duos. vbi alij libri habent.lxij.alij.xlij. Nā cirus ei tanqꝫ maiori honorē in omnibꝫ deferebat.Quod autem eadem nocte visionis capta sit ciuitas:apparet in esaia.qui loquēs ad balthasar ait. Pone mensam ⁊ ↄtemplare in specula comedentes ⁊ bibentes.surgite principes.arripite clipeos. Quidā tradunt.ꝙ mater balthasar ꝑ qua factus est ortus suspensibilis filia fuit

Nec tñ fuit Daniel simoniacꝰ.qꝛ spōte oblata suscepit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

darij. ⁊ qꝛ balthasar filiũ nõ habebat. dariꝰ festinabat occupare regnũ.

Visio septima. Caplꝫm. IX.

s Equitur septima visio danielis. Porro dariꝰ sumens danielẽ duxit eũ secũ in mediã. Et fecerat euꝫ vnũ de tribꝫ satrapis qui ꝑerãt. c. et. xx. sed in daniele spũs dei amplioꝛ erat. Et cogitabat rex ꝯstituere eũ sup̲ omne regnuꝫ. Unde principes inuidebãt ei. ⁊ querebant occasionẽ accusandi eũ ex latere regis. id est. pro eo ꝙ erat ex latere regis. Fabulanť hebrei q̇a querebãt occasionẽ in sermõe. tactu nutu. vel internuncio ad reginã. vel ad aliquã ꝯcubinarum regis. nullãqꝫ causam reperire potuerunt. eo ꝙfidelis esset. ⁊ sup̲ thesauros erat. vt dicit iosephus. quia adeo iustus erat. vt munera oblata respueret. Et dixerũt ṗncipes. Nõ inueniemus occasionẽ aduersus eũ. nisi in lege dei sui. ⁊ surripuerũt regi dicentes. Consilium inierunt cũcti principes regni tui. ⁊ satrape ⁊ iudices. ꝙ quicũqꝫ petierit aliq̇d a quocunqꝫ deo vel homine vsqꝫ ad dies. xxx. nisi a te rex mittať in lacũ leonũ. Nunc itaqꝫ confirma sententiã. ⁊ scribe decretũ. ⁊ acquieuit rex. Porro daniel ingressus est domũ suam. ⁊ fenestris apertis in cenaculo suo ꝯtra hierusalem tribꝫ temporibꝫ in die flectens genua orabat. Tribꝫ horis orabãt iudei in die. scꝫ hora tercia sexta ⁊ nona. sicut legitur de apostolo. ꝙ tribꝫ vicibꝫ orabat in die. ⁊ de petro ⁊ iohãne. ꝙ ascendebant ad horam oratõnis nonã. In tertia orabãt qꝛ tũc eis datus est decalogus ĩ syna. In eadẽ orat ecclesia qꝛ tũc est datus spiritussanctꝰ super apostolos. In sexta orabant: qꝛ tunc erectus est serpẽs eneus ĩ deserto. In eadẽ orat ecclesia quia tũc est christꝰ suspensus in ligno In nona orabant. qꝛ tunc dedit petra aquã in cades. In eadem orat ecclesia. qꝛ tũc de christo lãceato exiuit sanguis ⁊ aqua. Cũqꝫ ĩuenissent viri illi danielẽ orantem accusauerũt eũ ad regem de transgressione decreti. Et cõtristatus rex posuit coꝛ vt liberaret eum: laborãs vsqꝫ ad occasum solis. Qõ intelligentes viri dixerunt. Scito qꝛ lex huiꝰ regni est vt decretũ regis nõ liceat ĩmutari. Tũc miserũt danielẽ in lacũ leonũ. ⁊ obsignauit rex anulo suo ⁊ anulis optimatũ lapidem qui ꝑ ianuis positus erat. Et incenatꝰ rex totã noctẽ duxit insomnẽ. ⁊ diluculo rediit rex ad lacũ. ⁊ flens exclamauit. Daniel serue dei valuit ne deus tuus liberare te a leonibus. Qui respondit. Deus meus misit mihi angelum suũ ⁊ conclusit oꝛa leonũ. quia non est inuenta in me iniquitas. Forte quia vidit angelũ vocať hec ꝑicopa. id est. visio. Et eductus est daniel de lacu leonũ ĩ nullo lesus. Et dixerunt qui accusabãt eum: nõ dei ꝓuidentia hoc factũ sed qꝛ saturati erãt leones. Tũc rex iussit leonibꝫ multas carnes apponi. eisqꝫ satiatis accusatores danielis misit in lacũ cũ vxoribꝫ ⁊ filijs. ⁊ nõ peruenerũt vsqꝫ ad pauimentũ donec arriperent eos leones. ⁊ omnia ossa eorum cõminuerunt. Tunc scripsit darius vniuerso regno suo dicens. Paueant omnes deum danielis. ip̃e est em̃ deus viuens ⁊ eternus in secula. ⁊ egrotauit daniel per dies plurimos. Cũqꝫ surrexisset faciebat opera regis. forte mausoleũ in echbatanis. qõ hactenus manet vt dicit iosephus ita mirabile: vt ea die qua ꝯspicitur puteť esse ꝯstructũ. Ibi sepeliunť medoꝝ reges. ⁊ ꝑsaꝝ pariter ⁊ parthoruꝫ ⁊ cui cura illius cõmittiť: sacerdos est medorum.

Visio octaua. Caplꝫm. X.

s Equitur octaua visio danielis. In anno primo darij filij assueri. qui ⁊ astrages dictus est. qui subiugauit sibi regnuꝫ chaldeoꝝ. ego daniel intellexi in libris hieremie vt compleretur. id est. ad completioneꝫ appropinquarẽt desolatiõis hierusalẽ anni. lxx. ⁊ oraui dominũ in ieiunijs ⁊ sacco ⁊ cinere dicens. Iustus es domine. peccauimꝰ iniquitatẽ fecimꝰ. ⁊ adduxisti eam sup̲ nos. auertať obsecro ira tua a ciuitate tua hierusalem ⁊ monte sancto tuo. Ostende faciẽ tuam sup̲ sanctuarium tuũ qõ desertũ est. Exaudi domine. placare domine attẽde ⁊ fac ne moreris. Adhuc me loquente ecce vir gabriel tetigit me in tempore sacrificij vespertini. ⁊ ait. Ab exordio precum tuarum egressa est liberatiõis sentẽtia a deo. Ego aũt veni vt indicarem tibi eam. ⁊ etiã quedã alia. quia vir desideriorum es tu. Tu ergo animaduerte visionẽ. ⁊ sermonẽ intellige. Tũc aperuit ei liberationẽ spiritualẽ futurã ꝑ christuꝫ Forsan ĩminenteꝫ pro qua orabat differt. qꝛ post dicet de ea exauditum ibi. noli metuere. Addidit etiã de destructione ꝑ romanos. septuaginta hebdomades abbreuiate sunt sup̲

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

populum tuum. ⁊ sup̱ vrbem tuam sanctā. vt
ꝯsummet̄ p̄uaricatio. ⁊ finē accipiat peccatū
⁊ deleatur iniquitas. ⁊ adducat̄ iusticia sem-
piterna. ⁊ impleat̄ visio ⁊ ꝓphetie ⁊ vngat̄ san
ctussanctoꝝ. Scito ergo ⁊ animaduerte. ab
exitu sermonis vt iterū edificet̄ hierusalē. vs-
qȝ ad xp̄m ducē hebdomades. vij. ⁊ hebdo-
mades. lxij. erunt. His verbis xp̄i incarnatio
nem designat angelus qui legē ⁊ ꝓphetias im
pleuit. peccata tulit. ⁊ iusticiā adduxit. ⁊ vn-
ctus est oleo leticie p̄ ꝯsortib⁹ suis. Et ꝓposu-
it hebdomadas nō dierū sed annoꝝ. vt septē
anni sint hebdomada vna. Abbreuiatas ꝓ̄o
dicit. vt intelligamus annos lunares. qui bre
uiores sunt solarib⁹. xj. dieb⁹. Septuaginta
ergo hebdomades annoꝝ solariū. faciunt an
nos. cccc. lxxv. lunarium ꝓ̄o annorum faci-
unt annos. cccc. xc. Est ergo sensus. q̄ ab exi-
tu sermonis vt reedificet̄ hierl'm vsqȝ ad du-
cem xp̄m fluxerūt āni lunares. cccc. xc. Cepit
ergo beda numerare. a. xx. anno regni artar-
xersis. in quo neemias pincerna eius impe-
trauit ab eo vt restituerent̄ muri hierusalez. et
restituit eos in multa angustia Ab illa inquā
licentia a rege accepta vsqȝ ad xp̄i passionem
fluxerūt anni lunares. cccc. xc. ⁊ hāc summam
annoꝝ cōputat f̄m annos regū qui descende
runt vsqȝ ad. xviij. annū imperij tyberij cesa-
ris. Et statim modicū interseruit daniel de re
edificatiōe facta p̱ neemiam dicēs. Et rursus
edificabit̄ platea ⁊ muri in angustia tempoꝝ
ꝓpter timorē. De. lxx. ꝓ̄o hebdomadib⁹ anno-
rū. separauit daniel vltimā dicēs. Confirma-
bit aūt pactū multis hebdomada vna. Qđ in-
telligendū est de trib⁹ annis ⁊ dimidio. quib⁹
p̄dicauit xp̄s ⁊ qđ patrib⁹ ꝓmiserat cōfirma-
uit. Nam iā tres anni ⁊ dimidi⁹ hui⁹ hebdo-
madis nouissime p̄terierāt. qn̄ baptisatus est
dn̄s. ⁊ in dimidio eiusdem hebdomadis resi
duo circa finē deficiet hostia ⁊ sacrificiū. i. ve-
niente veritate cessabūt vmbre. ⁊ in tēplo erit
abominatio desolationis. i. abominanda ⁊
desolāda erūt sacrificia. post mortē xp̄i ⁊ vsqȝ
ad finē mundi durabit hec desolatō. Supra
ꝓ̄o in littera posuit daniel tēpus mortis chri-
sti dicens. ⁊ post hebdomades. lxij. subau-
di. ⁊. vij. ⁊ nouissimam. quā in duas p̱tes di-
uisimus. occidet̄ christus. ⁊ nō erit eius ppl's
qui eum negatur⁹ est. Dixerūt em̄. non habe-
mus regē nisi cesarem.

Et alibi. hūc nescim⁹
vn̄ sit. Qđ ꝓ̄o sequit̄.
Et ciuitatē ⁊ sanctua-
riū dissipabit ppl's ad
lxx. hebdomades nō
pertinet. Sȝ ꝓphetato
tp̱e aduētus xp̄i ⁊ mor
tis ꝓphetauit quid vē
turū erat populo. qui noluit eū recip̱e dicēs.
Et dissipabit ciuitatē ⁊ sanctuariū ppl's scȝ ro
manus cū duce suo vēturo. ⁊ finis ei⁹ erit va
stitas. ⁊ post finē belli statuta a deo in eternū
desolatio. Et nota q̄ ex duob⁹ que hic legunt̄
scȝ vnget̄ sanctussanctoꝝ. ⁊ deficiet hostia su-
mit̄ illud qđ solet dici iudeis. Cū venerit san
ctussanctoꝝ cessabit vnctio vestra. Affrican⁹
huic enūerationi bede
ꝯsonat in principio. sȝ
in fine differt. Nō em̄
extēdit. lxx. hebdoma-
des nisi vsqȝ ad. xv. an
nū tyberij. in quo baptisatus est xp̄s. Tertul
lianus ꝓ̄o inchoat nūerare hebdomadas il-
las a p̄mo anno darij in quo egressus est ser-
mo a dn̄o ad danielē p̱ angelū. vt iteꝝ reedifi
carent̄ muri hierusalē. Et extēdit eas vsqȝ ad
captiuitatē factā p̱ romāos. Et tūc p̱tinet ad
lxx. hebdomades qđ dictū est. q̄ꝛ ciuitatem ⁊
sanctuariū dissipabit populus cū duce vētu-
ro. Hebrei sic exponūt. lxx. hebdomades ab-
breuiate sunt sup̱ ppl'm tuū. q. d. O daniel sci-
to ab hac die qua nūc tibi loquor. Erat autē
annus prim⁹ darij qui occidit balthasar. ⁊ re-
gnū chaldeoꝝ in p̱sas medosqȝ trāstulit. vsqȝ
ad septuagesimū annū hebdomadarū. i. vsqȝ
ad annos. cccc. xc. Hec populo tuo p̱ p̱tes ac
cident. Primū ꝓpiciabit̄ tibi deus sicut p̄carꝭ
et delebit̄ peccatū. ⁊ finē accipiet p̄uaricatio.
Nūc em̄ vrbe ⁊ tēplo destructꝭ. in luctu ē po-
pulus sed in breui restaurabit̄. ⁊ nō solum in
his. lxx. hebdomadib⁹ hec fient. sed nascetur
xp̄s iusticia sempiterna. ⁊ signabit̄ visio ⁊ pro
phetes. vt ꝓpheta nō inueniat̄ in israel. ⁊ vn-
gatur sanctussanctoꝝ. de quo dicit̄ i p̄s. Pro
pterea vnxit te deus de⁹ tuus oleo leticie p̄ cō
sortib⁹ tuis. qui dicit. Sācti estote. qm̄ ⁊ ego
sanctus sum. Scito ergo qm̄ ab hac die qua
nunc tibi loquor. ⁊ dei sermonē ꝓmitto. q̄ re-
uertat̄ ppl'us. ⁊ hierusalez instauret̄. Vsqȝ ad
xp̄m ⁊ desolationē tēpli hebdomades nume-
rent̄. lxij. ⁊ alie. vij. in quib⁹ iuxta ordinē suū
due res fient. de quib⁹ ante dixi. q̄ reuertatur

In hebreo non ha-
bet̄ ppl's q̄ eū nega-
tur⁹ est. q̄ꝛ etiā litte-
ra sane nō p̄ot legi.
Occidet̄ xp̄s ⁊ non
erit ei⁹ ꝭ scȝ occidi.
sȝ ex natura nr̄a.

Cū hec forma ver-
boꝝ in daniele non
reperiat̄.

populus ⁊ reedificet̄ platea a neemiá ⁊ esdra
In fine ergo hebdomadaꝝ cōplebit̄ dei sen-
tentia in angustia tempoꝝ quādo rursus de-
struet̄ templū ⁊ capiet̄ ciuitas. Nā post. lxij.
hebdomadas occidet̄ xp̄s. ⁊ nō erit eius po-
pulus qui negaturus est eū. siue vt quidā he
brei dicūt. nō erit eiꝰ im
periū qd̄ putabat se re
cepturū. Et quid dico
de xp̄o occidendo ⁊ ne
gaturo ꝑp̄lo penitꝰ de-
serendo cū et ciuitatē ⁊ sanctuariū dissipaturꝰ
sit populus romanꝰ cū duce vēturo. i. vespa-
siano. Quo mortuo trāsact; septē hebdoma-
dibus. i. annis. xlix. heliꝰ adrianꝰ a quo post-
ea de ruinis hierusalē vrbs helia cōdita est. re
bellātes iudeos rufo magistro exercitus pu-
gnante superauit. ⁊ tūc defecit hostia ⁊ sacrifi
cium. ⁊ vsq3 ad ꝯsummationē mūdi cōtinua-
bitur desolatio. Nō vos moueat inquiūt he
brei. si prius numerent̄. vij. hebdomades. et
postea. lxij. ⁊ rursus in duas partes diuidat̄
vna. Est eñ hoc idioma hebrei sermonis et
antique latinitatis: vt ante numerū minorem
supputent. post maiorē. verbi gratia. Nos iu
xta ꝓprietatē lingue nostre dicimus vixit abra
am. c. lxxv. annis. illi ecōtrario. vixit abraā. v.
lxx. c. annis. Nō igitur vt legit̄ ita adimplet̄.
sed vt totū pariter supputat̄ ita finem accepit.
Nec ignorandū quosdā illorū dixisse. ꝙ vna
hebdomada de qua dicit̄. cōfirmabit pactu3
multis hebdomada vna diuidat̄ in vespasia
num ⁊ adrianū. vt iuxta historiā iosephi ve-
spasianus ⁊ titus tribꝫ annis. ⁊. vj. mēsibꝫ pa-
cem cū iudeis fecerūt. tres aūtē anni ⁊ sex mē-
ses sub adriano computent̄ quādo hierusalē
omnino subuersa est. et iudei cateruatim cesi
ita vt iudee quoq3 finibꝫ ꝓpellerent̄. Hic aiūt
hebrei nō magno opere curantes a primo an
no darij regis persarū vsq3 ad extremā euersi
onem hierusalem. q̄ sub adriano accidit com
putari olimpiades. clxxiiij. hoc est annos. dc.
xcvj. q̄ faciunt hebdomadas habraicas. xcix.
et annos tres. quando corbas dux hebreo-
rum est oppressus. ⁊ hierusalem vsq3 ad solu3
diruta est.

Un̄ ⁊ illudentes ei dicebāt. Aue rex iudeorum.

Uisio nona. Caplm. XI.

Equitur nona visio da-
nielis qua3 cū
sequenti quidam dicunt esse vna3
Sed hieronymus s̄m hebraicā ve
ritatem tradit esse duas. ⁊ vtraq3 scripta est i
daniele hebraice. Porro vtrāq3 vidit daniel
vnam quidem vidit. sed alteram audiuit an-
no tertio regni ciri regis persarum ⁊ in eade3
die eiusdem anni in hunc modū. Primo an-
no darij. daniel intelligens imminere. lxx. an
num captiuitatis liberande. orauit dominu3
vt darius ⁊ cirus liberarent populum suum.
Et data est sententia a deo de licentia redeun
di danda. ⁊ hāc egressam a domino supra nū
ciauit danieli gabriel. Et ex tūc darius dispo
nebat de libertate ⁊ licentia danda hebreis.
sed preuentus morte nō impleuit. Cirus au-
tem primo anno regni sui dedit eis eādem li-
bertatem qua3 habebant indigene ⁊ licentiā
redeundi. Ipsi ṽo quia fere omnes nati erāt
in chaldea: et possessiones ibi habebant. eli-
gebāt remanere in terra natiuitatis sue. Pau
ci ṽo qui ascendere disponebant in iudeā: pi-
gri erant ⁊ morosi etiam vsq3 ad tertiu3 annū
ciri. Quod attendens daniel vehemētius af-
fligebatur dolore q̄3 prius. ⁊ orabat dominū
vt qui prius dederat regibus animum libe-
randi. daret ⁊ populo animum redeundi. Fa
ctū est ergo tertio anno regni ciri primo men
se. prima die mensis. lugebat daniel triū heb-
domadarum diebus. panem desiderabilē nō
comedit. carnes ⁊ vinū nō gustauit. nec vsus
est vnguento pro balneis more persaru3. Die
autem. xxiiij. dum esset iuxta fluuium qui est
tigris vidit. Et ecce vir vestitus lineis. accin-
ctus zona aurea. cuiꝰ facies quasi fulgur. ocu
li vt lampades. thorax corporis quasi crisoli-
tus. que deorsum erant brachia scilicet femo
ra tibie ⁊ pedes quasi es candens. ⁊ sermo eiꝰ
quasi vox multitudinis loquentis. Porro vi
ri qui erant cum eo territi fugerūt ⁊ solus vi-
dit visionem ⁊ corruit in faciem suam. sed vir
ille accessit. et erigens eum et confortans ait
Noli metuere daniel. quia ex die primo men
sis quo posuisti cor tuum vt te affligeres co-
ram deo: exaudita sunt verba tua. ⁊ egressa est
sententia a deo de reditu populi. ⁊ eadem die
volui ad te venire vt nunciarem tibi. sed prin
ceps regni persarum restitit mihi. xx. diebus
et vno. Cūq3 tūc egrederer apparuit princeps
grecorum veniens vt aduersaretur principi
persarum ⁊ mihi. ⁊ aliquantulam feci mora3.
Sed nunc venio vt certificē te de reditu po-
puli. ⁊ in his nemo est mihi adiutor nisi mi-
chael princeps vester. Hos duos principes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

grecorum ⁊ persarum dicit hieronymus esse angelos malos. qui appositi sunt regnis illis ad exercitium. Laborabat itaq angelus persarum ne hebrei liberarentur a dominio persarum. tum quia delectabatur afflictionibus eorum tum vt perse diutius affligentes eos grauius peccarent. Laborabat etiam angel⁹ grecorum vt perse ⁊ captiuitas hebreorū cuz eis transirent in dominium grecoruz. Gregorius autē vult eos fuisse angelos bonos. qui satagebant ne tam cito liberarentur iudei. vt si quid adhuc erat purgandum in eis purgaretur. ⁊ decoquerentur vsq ad vnguem. Preterea addidit vir ille. Nunc reuertar vt prelier aduersus principem persaruz. verūtamen prius annūciabo tibi quod expressum est in scriptura veritatis de quibusdam alijs quorum geris sollicitudinem. Porro a primo anno darij orabat daniel pro eo vt staret ⁊ roboraretur regnum eius. ⁊ sollicitus erat de successoribus regni persarum volens eos scire. De quorum manifestatione sequitur decima visio. in qua primum inducitur Daniel loquens sic.

Visio decima. Capl'm. XII.

Ego autem a primo anno darij medi stabā in ꝯspectu dei. vt ꝯfortaret̄ ⁊ roboraretur

ipse dari⁹. Et statim fit metaplasmus qui frequens est in ꝓphetis. Et introducit̄ vir ille p̄dictus loquens ad danielem sic. Et nunc veritatē annunciabo tibi. quia ecce adhuc post dariū ⁊ cirū qui nūc sunt tres reges stabunt ī perside. cambises. s. ereneides magus darius filius itaspis. ⁊ quartus. s. xerses filius darij super omnes erit. ⁊ concitabit omnes aduersus regnū grecie. De isto legit̄. quia succendit athenas. ⁊ bellum nauale egit apud salaminam. quādo sophocles ⁊ euripides clari habebant̄. ⁊ phemistodes in ꝑsam fugiens hausto sanguine tauri perijt. Tunc vir qui loquebatur danieli pretermisit om̄es reges vsq ad alexandrum magnū ⁊ ait. Surget ꝟo rex fortis. ⁊ faciet quod placuerit ei. ⁊ cū steterit cōteretur regnū eius. ⁊ diuidet̄ in quattuor ventos celi. In egypto em̄ que est ad meridiē primus regnauit ptholomeus lagi fili⁹. In macedonia philippus qui ⁊ arideus frater alexādri que est ad occidentē sirie ⁊ babilonie ⁊ superioribꝫ locis que sunt ad orientem prefuit. seleucus nichanor imperauit Asie ⁊ ponto: et ceteris in eadem plaga prouincijs. Antigonus ꝟo ad septentrionem. Et hoc s̄m orbis totius plagas dicimus. Qui autez in iudea est ad aquilonē siriam: ad meridiē egyptū habet. De regno egypti ⁊ sirie tantum prosequitur daniel. quia sub his afflictus est populus dei vicissim. Porro post alexandrum regnauit in egypto ptholomeus lagi filius. a quo sequentes reges egypti ptholomei dicti sunt. Post ptholomeum philadelphus post ptholo. euergetes. post ptho. philopat̄. post ptholo. epiphanes. In siria post alexandruz regnauit seleucus. post antioch⁹ soter. a quo successores antiochi dicti sunt. post antiochuz theos. post antio. gallaricus. post anti. magnus. post anti. epiphanes. De his prosequitur vir loquens ad danielem: incipiens a rege egypti sic. Et confortabit̄ rex austri. Hic est ptholomeus lagi filius adeo fortꝭ vt pirrum regem epirotarum expulsum restitueret ī regnum. ⁊ deuicto demetrio filio antigoni seleuco regni sui partem quaz antigon⁹ abstulerat restituit. cyprū. phenicē. ⁊ regiōes m̄ltas ⁊ insulas sibi subiugauit. Cui successit ptho. philadelphus. qui primus ab ethiopia adduxit. cccc. elephantes. turres ligneas eis superponens. in quibꝫ posuit armatos ad dimicādum. sub quo. lxx. interpretes claruerūt. Hic pugnauit contra antiochum theos regem sirie. sed postea federati sunt. Nam antiochus duxit vxorem beronicem. filiā philadelphi: repudiata priori vxore laodice. que cum redijsset in gratiam viri occidit veneno virum ⁊ filium quem susceperat de beronice gallericum ꝟo filium suum fecit regem sirie. Euergetes ꝟo qui successit philadelpho in vltionē beronice sororis vastauit siriam. Sꝫ audito ꝙ principes egypti conspirauerāt aduersus eum redijt in egyptum. trahens secuz de siria predam multam nimis. ⁊ simulacrorum duo milia. dc. talenta. Porro gallericus duos filios reliquit seleucum et antiochum magnum. sed antiochus occiso fratre suo regnauit. et congressus cum rege egypti philopatore victus est per desertum fugiens ⁊ pene captus. Philopatori vero successit in egypto epiphanes cum esset quattuor annorum. ⁊ cepit antiochus magnus infestare eū. Sed principes egypti dimicabant pro puero. Sub epiphane onias sacerdos assūptis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

plurimis iudeorum fugit in egyptum. ⁊ accepit a rege regionē que eliopoleos vocabatur ⁊ in ea extruxit templū simile templo iudeoꝝ asserens se implere vaticiniū esaie scribentis. Erit altare dn̄i in egypto. ⁊ titulus eius ī terminis eius. Hoc templū ꝑmansit annis. cc. l. vsq; ad vespasianuz q̄ ciuitatē ipam q̄ dicebatur onie. ⁊ tēpluz funditꝰ euertit. Porro antiochus magnꝰ reliq̇t duos filios seleucū. et antiochū epiphanem.

Tria in scripturis inuenis tēpla dn̄i ꝯstructa a salomone ab onia. a Jesu sacerdote.

sed epiphanes ꝑ fraudē eiecto fratre vel occiso regnauit in siria. Hucusq; de ordine historie inter porphiriū ⁊ nostros nulla est contentio. que sequunt̄ exponit porphirius de antiocho tantū. Exposuit eñ danielē vt infamaret eum. Nos aūt mixtim exposuimꝰ de antiocho ⁊ antichristo. quedā tamē specialiter de antiocho. ⁊ quedā de antichristo. vt illō d̄ antiocho. ⁊ comedētes panē cū eo. ⁊ cetera. vsq; illuc. ⁊ veniēt suꝑ eū trieres ⁊ romani. Antiochus eñ epiphanes dedit sororē suā vxorez epiphanio regi egypti in dolū. qui suscepit ex ea duos filios. Tūc antiochus ingressus est egyptū tanq; visurus sororē ⁊ nepotes. sed inter epulas fecit occidi viruz sororis. ⁊ voluit obtinere egyptū. sed egyptij viriliter resistentes deiecerūt eū. Post bienniū reuersus obsedit alexādriā ⁊ ecce legati romanoꝝ missi sūt ad egyptios liberandos quib; federati erant. Cūq; applicuissēt egressus est eis obuiā antiochus. ⁊ dū starēt in litore dixit ei marcus publius lenas. Senatꝰ populusq; romanꝰ p̄cipiūt tibi recedere ab amicꝭ suis. Cūq; ille peteret inducias respondēdi. marcꝰ circa illū fecit circulū in sabulo cū virga. ⁊ ait. Senatus populusq; romanus p̄cipiūt tibi ne egrediaris de hoc circulo donec respōdeas. Ad quē antiochus. Si sic visum est senatui ⁊ pp̄lo romano recedēdū est. ⁊ recessit ab egypto. similiter ⁊ qđ sequit̄ de antiocho tantū intelligendū est. ⁊ erit in ꝯcupiscētijs feminaꝝ. Nā antichristꝰ castus erit ob simulationē religiōis. Qđ ꝟo sequit̄. deum moazim in loco suo venerabit̄ vtriq; ꝯgruit. Moazim eñ p̄sidium sonat. ⁊ antiochus in hierusalē p̄sidiū posuit. ⁊ idolum iouis. antichristꝰ ꝟo diabolū deuz ⁊ p̄side suū venerabit̄. Porro antichristo tātum congruit id quod sequit̄. ⁊ figet tabernaculum suū apherno inter maria. Apherno interp̄tatur soliuz suū. ⁊ est sensus. Figet tabernaculū solij sui in hierusalez. que sita est inter mare mortuum ⁊ cyrrenum ⁊ super montē inclitum ⁊ sanctum. id est montem oliueti. ⁊ ponet tabernaculum suum. ⁊ veniet vsq; ad summitatem eius. id est. ad locum vnde dominꝰ ascendit. ⁊ nemo auxiliabitur ei. quia audiet̄ vox in aere dicens. Morere ⁊ statim fulminabitur. Postea prosequitur visio d̄ antichristi tempore. ⁊ cōuersione iudeorū ⁊ resurrectione mortuoꝝ dicens. Et veniet tempus quale nō fuit ex quo gentes ceperūt esse. Et stabit michael pro filijs populi tui. ⁊ saluabitur ex eis omnis qui scriptꝰ erit in libro dei. Et multitudo omnium qui dormiunt in puluere terre euigilabunt. alij in vitam eternā. alij in opprobrium vt videant semper. Non quidē bonos. quia tolletur impius ne videat gloriam dei. sed vt videant opprobrium suuz semper. Tu autem daniel signa librū. id est scribe mysteria. sed non expone. Pertransibunt plurimi. ⁊ multiplex erit scientia. quasi diceret. Relinque posteris materiam exercitij Et desiderabat daniel scire quanto tempore duraret ꝑsecutio antichristi. Et vidit p̄ncipem persarū stantem in ripa fluminis. ⁊ principem grecorum stantem in altera. ⁊ virum indutum lineis stantem in medio super aquas. ⁊ dixit ad eum. Usq; quo finis horum mirabilium. Et eleuans ille vtranq; manum iurauit per viuētem in eternum. quia in tempus ⁊ tempora ⁊ dimidium temporis. Et ait daniel. Domine mi quid erit post hec. Et respondens ille iterauit idem tempus. sed per alia verba dicēs. Cum ablatum fuerit iuge sacrificiū. ⁊ posita fuerit abominatio in desolationez. hoc est cū ablato cultu dei ⁊ desolato. antichristus abominabiliter exhibebit se adorandum. ⁊ erunt dies mille ducenti. xc. id est tres anni ⁊ semis Postea intulit quid erit post hec. Respondet dicens. Beatus qui expectat ⁊ peruenit ad dies mille. ccc. xxxv. Si diebus mille. cc. xc. addantur dies. xlv. fient dies mille. ccc. xxxv. Ita post mortē antichristi dabūt̄ lapsis. xlv. dies ad penitentiam. Et est sensus. Beatus erit qui post dies persecutionis perueniet ad dies superadditos penitentie. Tu autem daniel interim vades ad prefinitum tempus vite tue et requiesces. et in fine dierum stabis in sorte tua. id est resurges in ordine tuo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

De susanna. Caplm. XIII.

Equitur historia susanne. quã hebreus nō habet i libro danielis. Et vocat eã fabulã. nō ꝙ inficiet rem gestã. sed ꝙ in ea falsū legit de sacerdotibꝫ lapidatis. quos hieremias adustos testat. Et qꝛ nos fabulamur eã scriptã a daniele. cū a quodam greco scripta fuerit. quod ꝓbat ex eo ꝙ quedam allusio verboꝝ facta sit ibi nominibꝫ arboꝝ videlicet. apotoy. cymi. cyse. apotoy. prini prise. Tales em̄ allusiōes verboꝝ ⁊ arboꝝ nomina nō inueniunt in hebreo. In translatione quidē nostra vna ex eis allusiōibꝫ qualiscūqꝫ legit. vt cū dixisset sacerdos sub cyno. respondit daniel verbū. quasi alludēs nomini. scindet te mediū. Expressius fieret si diceretur ita. sub ilice. ⁊ adderet ilico angelus domini scidet te. Eadē allusio potest fieri verbi ad nomen tēporis. vt si diceret. factū est hoc feria secūda. ⁊ responderet. feriat te deus. Hāc eandem historiã vocat origenes fabulã in decimo stromatū. id est instructionū. forte secundã editionem quã sub obelo ⁊ asterisco cōposuit stromata vocauit: qꝛ ꝑ eã plenius nos instruxit. Apparet autē h factū esse adhuc recēti captiuitate. qꝛ daniel adhuc iuuenis erat. Porro susanna vxor ioachim pulchra erat nimis ⁊ exarserunt in eã duo seniores iudices illius anni. de quibꝫ dic dn̄s Iniq̄tas egressa est in babilone a senioribus iudicibꝫ. Tradunt hebrei. qꝛ mulieres in h decipiebant. qꝛ dicebant se esse de stirpe dauid. ⁊ xp̄m de semie suo nasciturꝫ. Hij statuerunt in cōmune tēpus quo susannã possent inuenire solã. ⁊ latuerūt post meridiē i pomerio helchie. Et ingressa ē susanna volēs lauari. i. vngi. ꝑ ꝯsuetudine terre. ⁊ misit puellas ad afferēdū oleū ⁊ smigmata. Est autē ꝓprie smigma ordeū cū palea vñ faciūt mlieres decoctionē forte ad nitorē faciei. Tūc currentes senes ad eã dixerūt. Cōmiscere nobiscū. alioq̄n feremꝰ ꝯtra te testimoniū adulterij. Et elegit susanna icidere in manus eorum potius q̄ꝫ peccare in deū. Et exclamauit Et accurrētes famuli: erubuerūt cū audissent senes loq̄. Altera die statuta est susanna in medio populi. ⁊ ponentes senes manꝰ suas suꝑ caput eiꝰ cōtestati sunt se vidisse iuuenē. ⁊ ipam pariter cōmisceri. ⁊ cōdemnauerūt eã ad mortē. Et clamauit susanna voce magna ad deū. Dn̄e tu scis qꝛ innocens morior. Cunqꝫ traheretur suscitauit deus spiritum pueri cui nomen daniel. Non est credendum his qui dicunt Danielem mortuum fuisse. et suscitatum tunc et deinceps fuisse prophetam. sed tunc manifestauit dominus spiritum sanctum fuisse in eo. qui prius quasi latens quiescebat. Et ait daniel ad populum. Reuertimini ad iudicium. quia falsum locuti sunt aduersus eam. Cunqꝫ reuertissent separauit Daniel senes ab inuicem. et aduocans vnum dixit. Sub qua arbore vidisti eos colloquentes. qui ait. Sub cyno. quam latini dicunt ilicem. vel lentiscum. et aduocatus alter dixit sub prino. Et acclamauit populus in eos propter dissonantiam. et interfecerunt eos. id est. regi tradiderunt interficiendos. Et factus est daniel magnꝰ in ꝓplo a die illa ⁊ deinceps. Et rex astrages appositꝰ est ad patres suos. ⁊ suscepit cirus regnū eiꝰ. i. regnuꝫ ꝑsaꝝ. Forte hic determinatur tēpus q̄ liberata est susanna. quando scꝫ cyrus factus est rex persaꝝ. ⁊ dariꝰ rex medoꝝ. Vel potiꝰ determinat tempꝰ sequētis historie que hic inchoat. et adhuc stabat

Quid sit obelus et asteriscꝰ. require supra ca. in genesi de diuersis trãslationibus. Cum em̄ quattuor fuissēt trãslationes. lxx. aq̄le theodotōis. simachi. origenes trãslatiōes illas corrigēs. iiij. colūnas fecit. in ꝑma posuit translationē lxx. in scd̄a aquile. i tercia theo. in quarta simachi. ⁊ ꝯueniētiã trium notauit asterisco. discordãtes a tribꝫ trãslatōibus notauit obelo.

Trãsitus est quem hic fac historia. valēs forte ad ꝑcedentia de susanna. vel magis ad seq̄ntia d idolo belis Tpe em̄ mortis astragis ⁊ successiōe darij filij eiꝰ adoptiui et cyri nepotis. id est. filij filie eius astrages fa

regnum babilonis, et erat in babilone rex ꝺ quo stati sequit. Erat aūt daniel conuiua regis, et honoratus sup oēs amicos eius. cuiꝰ nomē qꝛ tacet historia potest intelligi fuisse pater balthasar, vel ipse balthasar sub quo factū est a daniele qꝺ legitur in fabula belis ꝛ draconis. quā fabulam appellat hebreꝰ, eo ꝙ falsū legit in eo, ꝛ impossibile de trāslatiōe abacuc. Et refert hieronymus, ꝙ cū dixisset ei hebreꝰ talē trāslationem corporalē nusꝗ factā esse, respōdit quidā scolus qui erat cū eis. ezechielē trāslatū de chaldea in iudeā. Et irrisit eū hebreus dicēs. In littera expssum est ꝙ ezechiel trāslatꝰ est in spiritu. Vn̄ aplus vester caute locutꝰ est dicens Siue i corpe siue extra corpꝰ nescio deꝰ scit. et addidit hebreꝰ. nil i hac fabula ꝓpheticū narrari. ſꝫ opꝰ tantū ex industria factū ctuꝫ est illud de bele ꝛ illud ꝺ susanna. cū adhuc regnū babilonis floreret.

De idolo belis ꝛ dracōe. Caplm. XIIII

Erat aūt in babilone idolū noīe bel, ꝛ impēdebant ei dieb singulis de simila .xij. artabee, ꝛ oues .xl. ꝛ vini amphore sex. Est aūt artabee apꝺ chaldeos eadem mēsura ꝗ ꝛ ephi apꝺ hebreos, mēsura. s. triuꝫ modioꝝ. Et rex babilonis adorabat illud p singulos dies, et dicebat danieli. Quare non adoras bel. Qui rn̄dit. Nō colo facturā sed creatorē oīm deū viuentē. Et ait rex. Nōne videt tibi bel deus viuēs, qui tanta ꝗtidie comedit ꝛ bibit. Qui rn̄dit. Intus luteꝰ est, ꝛ foris eneus, ꝛ nūquaꝫ comedit. Et vocauit rex sacerdotes ꝛ ait. Nisi dixeritꝭ mihi ꝗs comedit impēsas has moriemini. Si aūt ostēderitis mihi quō bel comedat hoc: daniel moriet. Erāt aūt sacerdotes. lx. exceptis vxorib ꝛ paruulis. Et venit rex cū daniele in tēplū. Et dixerūt sacerdotes Nos egrediemur foras. ꝛ tu rex pone vinuꝫ et escas ꝛ claude ostiū. ꝛ signa anulo tuo ꝛ nisi inueners mane oīa comesta a bel moriamur Et posuit rex cibos ante bel Et daniel cribrauit cinerē p totū pauimentū corā rege. ꝛ clausum est ostiū. ꝛ signatū anulo regꝭ. Sacerdotes aūt ingressi sūt illa nocte iuxta ꝯsuetudinē suā cū vxorib ꝛ liberꝭ, ꝛ ꝯsumpserūt oīa Fecerāt aūt sibi cuniculos sub terra, ꝛ abscōditū introitū sub mēsa. Diluculo venit rex ad templū ꝛ daniel cū eo, ꝛ inuenerunt signa salua. Cūꝗ aperuissent ostiū intuitꝰ rex mensaꝫ vacuā exclamauit. Magnus est bel, ꝛ tenuit daniel regē ne ingrederet. ꝛ ait. Animaduerte vestigia pedū sup pauimentū. Et iratꝰ rex apprehēdit sacerdotes, ꝛ ostēderūt ei ostiola per ꝗ ingrediebant ꝛ egrediebant. Et occidit eos rex, ꝛ dedit bel i manū danielis. Qui subuertit eū ꝛ templū. Erat aūt in eodē loco draco magnꝰ latens in fouea. ꝛ adorabāt eū babilonij. Sacerdotes eius habebāt idraulia. id est, vasa facta de corijs vituloꝝ. ꝛ percutiebāt ea virgis corailinis, vt facerent sonitum terribilē ꝗsi tonitruū. ad quē excitatus draco quādoꝗ emittebat fumū. qn̄ꝗ ignē. qn̄ꝗ visibiliter apparebat. Et dixit rex danieli. Non potes dicere. qꝛ iste nō sit deus viuēs. Et ait daniel. Da mihi ptātem. ꝛ interficiaꝫ eū absꝗ ferro ꝛ fuste. Et dedit ei. Tulit ergo daniel picem ꝛ adipem ꝛ pilos. ꝛ coxit pariter, fecitꝗ massas. ꝛ dedit in os draconis. ꝛ suffocatꝰ crepuit. Et indignati babilonij dixerūt. Iudeus factꝰ est rex Et dixerūt ad regē. Trade nobis danielē, alioqn interficiemꝰ te ꝛ domū tuā. ꝛ cōpulsus tradidit eis. Ac si dicerent. Hereticus vel publicanus factus est. Qui miserūt eū in lacū leonum. ꝛ erat ibi septem diebus. In lacu erant leones septem ꝛ dabant eis quotidie duo corpora damnatoꝝ. ꝛ due oues ꝛ tūc nō sunt data eis vt deuorarent danielē. Erat autem abacuc ꝓpheta in iudea. qui ferebat pulmentū messorib. Et ait angelus ad eum. Fer prandiū in babilonē danieli. qui est in lacu leonū. Qui respondit. Babilonē non vidi. ꝛ lacū nescio Et tulit eum angelus capillo capitis sui. ꝛ posuit euꝫ super lacum. ꝛ clamauit abacuc. Daniel serue dei tolle prandiū qꝺ misit tibi deus. Et grās agens daniel comedit. Porro angelꝰ restituit abacuc in loco suo. Venit ergo rex die septimo vt lugeret danielem. ꝛ videns eum sedentem in medio leonū exclamauit. Magnꝰ es domine deus danielis. ꝛ extraxit euꝫ de lacu leonū. Porro illos qui perditionis eꝛꝰ causa fuerant intromisit. ꝛ deuorati sunt in momento coram eo.

De abacuc. Caplm. XV.

Porro abacuc fuit de tribu simeon. Hic preuidit captiuitatem hierusalem futuram. et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

aduenīētibꝰ caldeis fugit in sostratenā et erat incola in terra israel. Descēdentibꝰ ꝟo reliquiis iude in egyptuȝ q̄si pereregrinabat̄ in terra sua. ⁊ scripsit Et in principio oꝑis causatur aduersus deū. cur impius vastasset populū dei. ⁊ sanctuarium eius cum ipse clamaret ⁊ nō exaudiret̄ Sed in cōsolationeȝ aperuit ei dn̄s calamitates circūstantiū nationū futuras per nabuchodonosoꝛ lōge maiores. ⁊ tādē ipm nabuchodo. perituꝝ. ⁊ ita a murmure conuersus est ad preces. Et ostendit illi dn̄s aduentum christi dicens. Si moraȝ fecerit expecta eum. q2 veniēs veniet ⁊ nō tardabit. Et impꝓcatus est abacuc nabuchodonosoꝛ inter plurima dicens. Ue qui potū dat amico suo mittens fel. ⁊ inebꝛiat eum. vt aspiciat nuditateȝ eius. qđ fecit nabuchodonosoꝛ sedechie. Ultimo scripsit canticū. Dn̄e audiui. ⁊c̄. Hic dū ferret pulmentū messoribꝰ dixit domesticis suis. Ibo ad terrā longinquā. cito redibo. Si tardauero ꝑ dies ferte cibū messoribꝰ. Et cuȝ fuissent in babilone subito superuenit messoribus. Intellexit autē ꝙ celeriter esset populꝰ a babilonia reuersurꝰ. Unde patet lōge post liberatā susannā hoc esse factū. Signū autē reditus dedit his qui in iudea erant. ꝙ visuri essent lumē in ruinis tēpli. vltimāq3 templi ꝯsolationē predixit. ꝙ gens occidentalis hanc esset actura. Tūc inquit velamē sancti sanctorum scindet̄. ⁊ duaꝝ columnaꝝ epistilia auferentur. ⁊ quo sint nullus agnoscet. Ipa ꝟo in heremo adducent̄. ⁊ eos in vltimo qui persecutionē sustinent a serpente illuminabit dn̄s sicut a ꝓncipio. Et mortuꝰ est abacuc ⁊ sepultus in agro ꝓꝓrio solus. Porro de daniele q̄ntum supuixerit post reditū populi in iudeam nescimus. Defunctus aūt ⁊ sepultꝰ est in spelunca regali solus cum gloria. Hic est daniel qui dedit signū i montibus super babiloniam dicēs. Quādo ꝑs montiū a borea fumigabit veniet finis babilonie. quādo ꝟo velut ignis ardebit. finis erit vniuerse terre quādo ad partem nothi aque decurrerint. reuertet̄ populus ad terram suaȝ. Ꝙ si fluxerint sanguine erunt homicidia belial in vniuersa terra.

Id est duarū tribuū. Iaȝ ei captiuate erāt x. tribꝰ ⁊ coloni in earum terras adducti. int̄ q̄s latuit abacuc q̄usq3 recessisset chaldei. postea rediit i terrā iude. ⁊ discedentibus aliis in ꝓꝓria terra quasi peregrinus remansit.

Hec verba sūpta sūt ꝺ libro epiphanii episcopi cipri cui i spiritu reuelata sunt q̄dam secreta ꝓphetaꝝ. Plurima em̄ ꝓphete abscōdunt̄. vt a q̄dā ꝺꝛ. Secretū meū mihi. ⁊ liber ille epiphanii secretū ꝓphetarum dicitur.

De ciro. Capl'm. XVI.

Post morteȝ darii medi cirus monarchiam tenuit orīētis. cuiꝰ sedem posuit apꝺ persas. licet regnū medoꝝ maius esset ⁊ honorabilius. eo ꝙ perse eū sublimauerāt in regem. Iste fuit nepos darii ex sorore. nepos ꝟo astiagis ex filia. Porro astiages vnicā habuit filiā. ⁊ vidit somniū ꝙ de genitalibꝰ filie oriebatur vitis que totā occupabat asiam. ⁊ accepit a coniectoribꝰ se habiturū nepotem ex filia qui dn̄s esset asie ⁊ ipm deiiceret a regno. Qđ timens dedit filiā suā vxorem militi plebeio. ne filius ex ea nasceret̄ nobilis ⁊ potēs. Preterea filiā ꝓgnantē asciuit. ⁊ natū ex ea filium cuidā participi archanoꝝ tradidit occidendū. Qui credens regnū transituꝝ ad filiā suā. filiū eius veritus est occidere. ⁊ vni de pastoribus regis tradidit paruulū exponenduȝ in nemore. Qui cū exposuisset eum. et id indicasset vxori. que in diebꝰ illis pepererat. supplicauit ei mulier vt paruulū deferret ei alendum. ⁊ ꝓꝓriū filiū ꝓ eo exponeret. Cūq3 redisset pastoꝛ ad puerū. inuenit canē prebenteȝ ei vbera. ⁊ a feris ⁊ auibꝰ defendentē. Cūq3 tulisset eum ad vxorem allusit ei tanq3 diu note. vocauitq3 puerum spartacum. id est. catuluȝ. Spartos enim persice canem sonat. Qui cū esset grandiusculus a pueris ludentibus factus est rex eorum. et contumaces et inobedientes sibi grauiter affligebat. Quod grauiter ferentes patres eorum verbum detulerūt ad regem de filio pastoris. Quem cum aduocasset rex. ⁊ argueret eum ꝙ pueros plagasset. ille intrepidus se vt regem fecisse respōdit. Et ammiratus rex ⁊ quedam signa generis sui in eo esse deprehendens. ascito pastore secretius veritatem rei agnouit. Ueruntamen timor eius de nepote mitigatus est: estimans ꝙ verbum coniectorum de regno impletum esset in regno puerorum. et eidem cui prius commiserat occidendum. commisit alendum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

non iudicãs tamẽ esse nisi pastoris filiũ. Filium quidẽ illi⁹ secretarij sui clanculo dedit patri ad comedendũ. q2 nõ obedierat ori eius. ⁊ post idipm indicauit ei. Factũ est aũt vt astiages traderet exercitũ illi secretario ad hostes expugnãdos. ipe vero resedit in media. Porro ille nõ imemor maleficij regis psuasit exercitui: vt spartacũ regẽ persidis sibi eligerẽt. et cognominauit eũ cyrũ. qd interptat heres. q. d. Licet reluctet astiages. hic est heres. Quo facto timẽs astiages: dariũ ɔsobrinũ adoptauit sibi in filiũ. ⁊ collecto exercitu ɔgressus est aduersus cyrũ. ⁊ fugerũt perse. Uxores autẽ eoꝝ ⁊ matres egresse ad eos. ⁊ detectis posterioribꝫ suis aiebãt. Uultis ne introire in vteros matꝝ ⁊ renasci. Hoc pudore excitati perse acriter redierũt in hostes ⁊ victus est astiages. Cirus aũt mag⁹ exhibuit se illi nepotem q̃3 victorẽ. Nã regnũ yrcanoꝝ ɔcessit ei. Dario ꝟo tanq̃3 fratri mr̃is sue tradidit regnũ medoꝝ. tñ sub certa spe reuertẽdi ad ipm.

De licẽtia redeundi data iudeis.

Caplm. XVII.

i Taq3 cũ vniuersum regnũ deuolutũ esset ad eũ. in hui⁹ regni anno pmo suscitauit dominus spiritum ei⁹. vt impleret verbũ hieremie. Et dedit libertatẽ oĩbꝫ iudeis qui erant in vniuerso regno suo ⁊ licentiã redeũdi in iudeã. ⁊ edificãdi domũ dñi Excitatus aũt fuit ex verbis esaie. qui ante. cc. ⁊. x. annos scripserat de ipo dñm dicentẽ. Christo meo ciro cuius apprehẽdi dexterã subijciã gẽtes ⁊ regna. ipe reedificabit domũ meã in hierusalẽ. Ut g̊ hãc munificã scptura impleret. ⁊ scripturã libertatis ⁊ licentie traduxit in vniuersum regnũ suũ dicẽs. Oĩa regna terre dedit mihi dominus deus celi. credo hũc esse quẽ gẽs israel adorat. In hac epl'a hortat⁹ est etiã iudeos vt ascẽderẽt in iudeã. ⁊ qui nollẽt ascẽdere iuuarẽt ascẽdentes in pecunia vestibꝫ ⁊ iumẽtis. Porro clarissimi iudeoꝝ habitabãt in babilonia. id est. in terra babilonis euerse. Babilon eñi pprie nomẽ est ciuitatis, babilonia ꝟo nomẽ regiõis. licet vnũ p altero sepe legatur. Inter eos zacharias natus in chaldea iã prophetabat. Hic bñdixit salathiel i filio vocãs eũ zorobabel. qd interptat magister babilõis quasi diceret. h erit magister captiuitatis babilonice. Ad hui⁹ pphete exhortationẽ primi surrexerũt viri iuda. vt ascẽderent in hierusalem. postea ꝟo viri beniamin ⁊ leuite. Propterea vt dicit ioseph⁹. a iuda cognoĩati sunt iudei. H⁹ eñi noĩs pl'es fuerẽt cause Sup turrim babel legit q a dedan q̇ cognoĩat⁹ est iudas dicti sũt iudei. Alibi q a iuda filio iacob. Alibi q a iuda machabeo. Porro ascensuri ĩ hierl'm vl' ĩ iudeã alios hortabãt. s3 paucos ĩuenerũt q̇ assentirẽt eis. ⁊ pptea tã ĩ exhortatõe q̃3 in apparatu tres annos cõpleuerũt. Igit ĩ tercio anno cyri regressi sũt sub zorobabel duce. ⁊ iesu magno sacerdote adhortãtibꝫ eos zacharia ppheta. ⁊ aggeo iuuene sed nõdum ppheta. Erãt aũt circiter. l. milia. Fuerũt eñi ð iudeis q̃dragintа duo milia. ⁊. cccc. ⁊. lx. Reliqui ꝟo erant serui ⁊ ancille ⁊ hoĩes generis pmiscui. Et remisit cũ eis cyrus partẽ vasoꝝ dñi q̇nq3 milia ⁊ q̃dragintа. inter q̃ ponit iosephus refrigeratoria q̃ꝝ vsum nõ legi. Ascẽderũt etiã quidã cũ eis: dicẽtes se esse de genere sacerdotũ pter emolimentũ. Cũq3 quererent scptura genealogie sue et nõ inuenirẽt. recepti sunt in isrl'. s3 eiecti sũt a sacerdotio reuersi sũt in hierusalẽ ⁊ in ciuitates iude.

De anno. lxx. Caplm. XVIII.

h Ic est autez annus septuagesim⁹ relaxãde captiuitatis quã pdixit hieremias. Nã et hieronym⁹ primũ annũ dicit ciri fuisse septimũ septime decadis. Itaq3 terti⁹ ann⁹ cyri fuit septuagesim⁹. cui consonat iosephus dicẽs Primo anno impij cyri septuagesim⁹ cõcurrebat. id est. ĩminebat. De eodẽ legit in paralippomenon. Si q̇s euaserat gladiũ. ductus in babilonẽ seruiuit regi ⁊ filijs ei⁹, donec imperaret rex persaꝝ. ⁊ cõpleret sermo hieremie ⁊ celebraret terra sabbata sua vsq3 dũ cõplerẽtur desolatiõis septuaginta anni. De eodem meminit daniel, anno pmo darij intellexi numerũ annoꝝ vt cõplerent desolatiõis hierusalẽ. lxx. anni. Idipm plane pdixerat hieremias in epl'a quã direxit ad trãsmigrationẽ. Cũ ceperit inq̇t impleri. lxx. anni. visitabo ⁊ reducam vos ad locũ istũ. Alibi tamẽ videt velle hieremias. q ante euersionẽ babilõis cõpleti eẽnt. vbi ait. Seruiẽt oẽs gẽtes iste regi babilonis. lxx. annis. Cũq3 cõpleti fuerint anni lxx. visitabo sup regẽ babilonis. ⁊ sup gentes istã iniqtatẽ eoꝝ dicit dñs. ⁊ ponã terrã in solitudies sempiternas. Ex hac aũt auctoritate

fabulant̄ iudei vt supra diximꝰ exultasse balthasar. ⁊ ꝯuiuiū fecisse. Hic aūt loquit̄ hieremias de .lxx. annis nō captiuitatis sed iniquitatis nabuchodonosor ex quo cepit oppͥmere finitimas natiōes. Huic opinioni attestat̄ africanꝰ agēs de neemia. ⁊ vicesimo anno regis artaxersis dicēs. Eo tp̄e regni persaꝝ. c. xv. anni fuerūt euoluti captiuitatis aūt hierusalē. c. lxxxv. Eusebiꝰ tamē in libro cronicorū videt̄ obloq̄ p̄dictꝫ ſm annū darij filij itaspis dicēs fuisse .lxx. ſm auctoritatē zacharie. qui scd̄o anno darij scribēs audiuit virū stantem inter mirteta dicentē. Dn̄e exercituū vsq̄ quo nō misereberꝭ hierl'm ⁊ vrbiū iuda quibꝯ iratus es. Iste iā septuagesimꝰ est annus. ⁊ post pauca. Cū ieiunaretis p̱ hos .lxx. annos. nūquid ieiuniū ieiunastꝭ mihi. Huic q̄ꝫ ꝯsonat clemēs ī pͥmo stromate dicens. ⁊ p̱seuerauit captiuitas annis .lxx. vsq̄ ad scd̄m annū darij filij itaspis.

Qui fuit mgr̃ in alexādria. ⁊ pꝰ eū origenes. ⁊ fec̄ ille clemēs stromata. i. instructiones quasdā.

Videturq̄ eusebiꝰ distinguere inter septuaginta annos captiuitatis. ⁊ .lxx. annos desolatiōis tēpli dicēs. Scd̄m nōnullos vsq̄ ad annū .xx. ciri colligit̄ om̄e tēpus captiuitatis anni .lxx. a tertio āno ioachim filij iosie. Porro ſm alios ab āno tredecimo iosie vsq̄ ad pͥmū annū ciri colligunt̄ anni captiuitatis .lxx. desolatiōis ꝟo tēpli sub dario rege cōplent̄ anni .lxx. Hoꝝ opinioni cōsonat glosa hiero. sup̱ ezechielē. vbi agit̄ de dormitiōe sup̱ latus dextrū dicēs. ꝙ primo anno ciri fluxerant anni desolatiōis tēpli .xxx. Porro prior opinio de anno .lxx. magis certa est. ⁊ pluriū auctoritatibꝰ sancita. Sola zacharie auctoritas nos mouet. Iste iā septuagesimꝰ est annus. quod forte determinari pōt. vt iā accipiat̄ de p̄terito. q. d. .lxx. annꝰ iste notꝰ. s. ⁊ famosus iā diu ē. Forte dictꝰ est ī zacharia .lxx. annꝰ nō captiuitatis. sed q̄nte etatis. q̄ ſm hebreos inchoauit anno .xxx. ante ciri monarchiā.

Quotꝰ pꝰ cirū fuerit darIꝰ req̄re ita. q̄t etiā annis cirus. q̄t cambises. quot ereneides reg̃uit notare poteris.

De reedificatiōe tēpli. Capl'm. XIX

Porro in āno regressiōis in iudeā ꝯgregatꝰ est populus quasi vir vnꝰ in hierusalē. Et edificantes altare: collocauerūt illud sup̱ bases suas. ⁊ obtulerūt sup̱ illud holocausta dn̄o mane ⁊ vespere. Fecerūtq̄ solennitatē tabernaculorum. Unde ꝟo habuerūt ignē nescimus. nisi forte ex calculis veteris altaris excusserint illum. Anno aūt scd̄o. mēse scd̄o iecerūt fundamēta tēpli. Qd̄ audiētes samarite. venerūt ad eos ⁊ dixerūt. Edificemus vobiscū. q̄ꝛ ita vt vos querimꝰ deū vestrū. Et respōderūt duces isrl'. Cōmune est nobis ⁊ vobis adorare dn̄m sed nō ei domū edificare. Hoc em̄ tantū nob̄ rex cirus p̄cepit. Cūq̄ apparuissent fundamēta sup̱ terrā. eleuauit pp̄l's vocē in iubilatione. Porro quidā seniores qui viderāt tēplū priꝰ eiulabāt voce magna. nec poterat q̄s cognoscere clamorē letantiū ⁊ plāctū eiulātiū. Porro samarite indignati impediebāt manꝰ eoꝝ. Cūq̄ p̱se impedire nō possent dederūt munera principibꝯ regis persaꝝ. qui erāt positi sup̱ terram. Qui pecunijs corrupti vēdiderūt eis vt impedirēt negligentiā edificatōis. ciro tn̄ ignorāte. Et adeo impedierūt eos ꝙ in .xxx. annis quibꝯ cirus regnauit nō erexerūt muros templi. nisi vsq̄ ad appodiatōꝫ. Porro cirus cū p̱cussisset cresum iuxta fluuiū alim. gētem lidoꝝ bellicosissimā astute redegit in cōcordiā. Tradidit em̄ eis solēnitates ⁊ ludos. precipiēs eis vt lusibꝯ comessationibꝯ ⁊ amplexibꝯ vacarēt. quasi beniuolentiā ī eos ostēdens. Et in hūc modū eos euirauit. ⁊ q̄s bello nō poterat p̱ libidinē expugnauit. Postea ꝟo transgressus araxem a regina massagetaꝝ thamari victus ⁊ occisus est. Que caput eius precisum in vtrē plenū sanguine humano p̱ijciens insultādo dixit. Satia te sanguīe quē sitisti.

Quia cū p̄ceptū fuisset eis a ciro. vt curā ac diligētiā edificationē tēpli impēderēt a samaritꝭ corrupti. negligentes erant in edificatiōe templi.

Incidentia.

In diebꝯ ciri septimꝰ rex romanoꝝ tarquinius supbꝯ. qui causa tarquinij iunioris filij sui qui lucretiā corrupat. a regno expulsus ē. Hic genera tormentorū excogitauit. vincula thaureas. fustes. latumias. carceres. compedes. cathenas. exilia. metalla.

De cambise.
Capl'm. XX.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Mortuo Ciro post xxx. ãnos sui regni. successit ei fili⁹ eius cambises. q̇ apȯ esdraȝ artarxerses vl'assuer⁹ ȯr. In historia ꝟo iudith ꝓpter maliciã suã vocat̃ nabuchodonosor. Tũc ꝑnci pes tre q̇ impediebãt hebreos. s. reudethleẽ. quẽ ioseph⁹ diċ scꝑtorẽ oĩm accidẽtium. Et aliĳ q̇ iudicabãt siriã ⁊ phenicẽ ⁊ oẽs regiões vltra eufratẽ scꝑserũt cambise regi. ꝙ iudei reedificabãt hierusalẽ vrbẽ pessimã ⁊ semper regib⁹ ꝓsaꝝ rebellẽ. ⁊ tẽplũ ad siłitudinem castri. q̄ ob rebellionẽ pridẽ destructa fuerat. q̇bus reedificat̃ statĩ negarẽt regi tributa ⁊ annonas. nec etiã pateret regi trãsit⁹ i siriã. Hec aũt dicebãt se cõmemorare ei. q: nõ imẽores erãt salis. i. oĩs ↄdimẽti qȯ i palacio ei⁹ comederãt. q̄si ꝓpter bñficia eis collata ↄsulẽtes vt int̃diceret hebreis reedificationẽ. Quib⁹ acq̇escẽs cambises potẽter int̃dixit eam ꝑ epł'as. Tũc int̃missũ est op⁹ dei in hierłm vsq₃ ad secũdũ ãnũ darĳ. Porro sub cambise factuȝ est qȯ in historia iudith legitur.

Cambises adhuc viuẽte p̄re. xĳ. ãnis tenuit regnũ assirioꝝ nini. vñ eo mortuo monarchiã septem annis tenuit.

Sequuntur tituli capituloꝝ in historiam Judith.

Incipit historia Judith. Capłm. I.

Hanc historiam trãstulit hiero. ad petitionẽ paule ⁊ eustochiũ de chaldeo in latinum. Hic liber apud hebreos inter historias cõputat̃ ⁊ int̃ agiographa quod dicit hiero. in ꝓlogo qui sic inchoat. Viginti ⁊ duas litteras ⁊c̃. Si ergo ĩ prologo suꝑ iudith alicubi legit̃ inter apocrifa. viciũ est scriptoris. qȯ in ip̄o titulo deprehendi potest. quẽ sinodus nicena in numero sanctaꝝ scripturarũ recepit. Transtulit auteȝ eum ꝓpter varias ⁊ corruptas editiões mag̃ sensum ex sensu. q̃₃ verbuȝ ex verbo sequens. Mortuo itaq₃ ciro quidã arfaxat medus in echbatanis surrexit. ⁊ reparauit eam. ⁊ muniuit eam inexpugnabiliter. quasdã partes medie sibi ↄcilians. vt tandẽ toti medie imperaret. Nabuchodonosor ꝟo rex assirioꝝ qui regnabat in niniue anno. xĳ. regni sui obtinuit arfaxat in campo rogau. qui est inter eufratẽ et tigrim. Hic est cambises cui adhuc pat̃ viuens niniuẽ ⁊ regnũ assirioꝝ ↄcessit. ⁊ nabuchodonosor cognominauit. Hic mortuo patre duodecimũ illius regni annũ agebat. Nã in regno monarchie nõ nisi octo annis regnauit. Qui postq̃₃ factus est monarchus: exaltatum est cor eius. Et misit ad oĩes qui habitabãt ĩ cilicia ⁊ damasco ⁊ libano. ⁊ carmelo. galilea. ⁊ samaria. ⁊ vsq₃ in hierłm. exigẽs ab eis tributa lõge g̃uiora q̃₃ p̄res sui. Qui omnes vno animo cõtradixerũt. Tũc iratus rex iurauit ꝑ thronum suũ ꝙ defenderet se de omnib⁹. Igit̃ ãno. xlĳ. regni sui ꝑcepit holoferni principi militie vt egrederet̃ ad regiones illas. ⁊ nulli hominuȝ vel munitionũ parceret ocł's ei⁹. Qui egressus est cũ exercitu: ⁊ operuerũt faciem terre sicut locuste. Qui cũ vastasset ciliciã. ⁊ mesopotamiã ⁊ madianitas: miserũt ad eũ principes prouinciaꝝ dicentes. Desinat indignatio tua circa nos. Veni nobis pacificus ⁊ vtere seruitio nostro sicut placuerit tibi. Et descendit de montib⁹ cũ virtute magna. ⁊ obtinuit omnes ciuitates ⁊ destruxit eas. ⁊ oẽs deos terre exterminauit. Sic eĩ ꝑceperat nabuchodonosor. vt ip̄e solus deus diceret̃ ab his natiõib⁹ que potuissent holofernis potẽtia subiugari. Et audientes filĳ isrł timuerũt valde ne similia faceret in hierusalẽ: ⁊ in sanctuario dei. ⁊ miserũt in terminos terre ꝑ quos poterat iter esse in hierusalẽ. ⁊ munierũt angusta viaꝝ. ⁊ humiliauerũt se corã dño ad exhortationẽ beliachim sacerdotis filĳ iesu. filĳ iose-

Nã supꝛior eo null⁹ fuit. voluit eĩ sol⁹ adorari ꝓ deo. Nec cum egrotaret volebat ĩ lectica deferri nisi a ceruicib⁹ regũ q̄si oẽs suꝑaret.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

dech. vel forte alterꝰ. quē ipe iesus circūmit-
tebat ad exhortationē filioꝝ israel in montibꝫ
Et operuerūt sacerdotes altare dn̄i cilicio. et
ipi in cinere ⁊ cilicio offerebāt holocausta. et
clamabāt ad dn̄m. Nunciatūqꝫ est holoferni
q̄ filij israel parassent se ad resistendū ⁊ mon
tiū itinera cōclusissent: ⁊ vocauit duces amō
⁊ moab dicēs. Quis est ꝑp̄l's iste qui monta
na obsidet. aut que est virtꝰ eoꝝ. Tunc achior
dux filioꝝ amon rn̄dit. replicans ei quō pri-
mo venisset ꝑp̄l's iste ō caldea ꝑ mesopotami
am in terrā chanaan. Cumqꝫ descendissent in
egyptū. reduxerat eos deus eoꝝ in terrā ꝓmis
sam. Qui cū placatus erat eis nemo poterat
eis resistere. cū ꝟo irritabāt eū flagellabat eos.
qꝛ deꝰ eoꝝ erat odiēs iniquitatē. Nuꝑ aūt re
duxerat eos in hierusalē ō seruitute nabucho
donosor. cui tradiderat eos ꝓpter pctā sua. et
nūc obtinēt montana hec. Et addidit achior.
Perscrutare si deꝰ eoꝝ offensus est eis. ⁊ po-
teris eos expugnare. alioquin non ꝑualebis
eis. Et iratus holofernes dixit. Ut ostendaꝫ
tibi qꝛ nō est deus nisi
nabucho. ex hac hora
ꝑp̄lo illoꝝ sociaberis:
vt cū illis pariter pere
as. Tunc p̄cepit holo
fernes seruis suis. vt ducerēt eū in bethuliam
anteqꝫ castrametatꝰ fuerat. Cūqꝫ traherēt euꝫ.
fundibularij egressi sunt aduersus eos. Et ti-
mentes ligauerūt achior ad arborē. ⁊ recesse-
rūt. Fundibularij ꝟo soluētes eū. statuerūt euꝫ
in medio senioꝝ ⁊ populi. Miserāt quidē de
hierl'm in bethuliā duos sacerdotes. ⁊ princi
pem oziā de tribu symeon. Cumqꝫ exposuisset
eis achior quare trāsmissus esset ab holofer-
ne ad eos. recepit eū ozias in domū suā. Fa-
ctū est aūt vt holofernes inueniret ductū aq̄-
rum q̄ influebat ciuitatē ꝑ auiculas q̄ ebibe-
bāt aquā de alueo. ⁊ ꝑ
latētes rimulas aq̄du
ctus interrupto aq̄du-
ctu abstulit eis aquas.
Erāt aūt nō lōge a mu
ris fonticuli: quibꝰ ci-
ues furtim vtebanꝉ ad
refocillandū potius qꝫ
ad bibendū. Et dixerūt amonite ad holofer-
nem. Si vis eos obtinere sine bello ⁊ sangui
ne. appone fontibꝫ custodes. Et apposuit. ⁊ de
fecit aqua de cisternis post. xx. dies. Et clama
uit populus ad eos qui venerāt de hierusalē
Judicet dn̄s inter nos ⁊ vos. Melꝰ erat no
bis seruire holoferni qꝫ siti perire. Et dixerūt
sacerdotes. Sustineamus adhuc ꝑ q̄nqꝫ di-
es. si forte faciet deus nobiscū misericordiam
Erat aūt in ciuitate iudith vidua. tribꝫ annis
mulier pulcra nimis: sed casta: de tribu rubē.
que accitos sacerdotes rep̄hendit eo q̄ tem-
ptassent dn̄m. ⁊ terminū dieꝛ imposuissent
misc̄die eius. Et ait ad eos. Opus dei factu-
ra sum. quod nō indicabo vobis. State hac
nocte ad portas ciuitatis ⁊ ozias vobiscū vt
egrediar ꝑ manū vestrā. Cūqꝫ illi abissēt: ora-
uit ad dn̄m dicens. Dn̄e deus patris mei sy-
meon: qui dedisti illi gladiū i alienigenas di-
rige manū ancille tue. Nec cōmēdauit factū
simeonis qō detestatus est iacob. sed vltionē
factā a dn̄o ꝑ manus impij. Cūqꝫ orasset la-
uit se ⁊ vnxit mirto optimo ⁊ induit se vesti-
bus iocūditatis sue. ⁊ vocauit abram suā. id
est ancillā. Uel ꝓprium nomen est ancille. Et
imposuit scapule eiꝰ ascopam vini. ⁊ vas olei
et polentā ⁊ lapates. i. cibū oleribꝫ ꝯfectum. ⁊
panes ⁊ caseum ⁊ ꝓuecta est. Et ammirati sūt
sacerdotes pulchritudinē eius. ⁊ orauerunt ꝓ
ea. Cumqꝫ descenderet montē tenuerūt eaꝫ ex
ploratores. ⁊ duxerūt eā ad tabernaculū ho-
lofernis. qui statim captus est in oculis suis.
Sedebat aūt holofernes in canopeo purpu
ra ⁊ auro ⁊ gēmis contexto. hoc est sericū reti
culū muscaꝝ. dictuꝫ sic a canopo oppido egy-
pti in quo inuentū est. Alij dicunt conopeuꝫ
quoniā instar coni a lato ascendit in acutum.
Et dixerūt assirij. Quis ꝯtemnet populū he
breorum qui tam pulcres mulieres habet. vt
pro his merito pugnemꝰ ꝯtra eos. Cumqꝫ ad
orasset iudith dixit ad eam holofernes. Cur
placuit tibi vt ad nos venires. Que respōdit
Certū est q̄ in ꝑditionē ibit ꝑp̄l's noster. gra
uiter em̄ offendit deū suū. Uasa em̄ dn̄i im-
pendit ꝓ victualibꝫ alienigenis. Insuꝑ ordi
nant vt bibāt sanguinē pecoꝝ suoꝛ. quē lex
dei omnino ꝓhibet gustari. Nā ⁊ fame et siti
iam inter mortuos cōputanꝉ. Et misit me do
minus hec ipa annūciare tibi. qui dicet mihi
quādo reddet eis peccatū suū. ⁊ tūc veniens
introducā te vsqꝫ in hierusalē. ⁊ habebis om
nem ꝑp̄l'm sicut oues quibꝫ nō est pastor. Et
ait holofernes. Si fecerit mihi hec deꝰ tuus
erit ⁊ deus meus. id est. in numero deoꝝ meo
rum habebo eū. ⁊ tu magna eris in domo na

Tetranomius erat
cambises. artaxer-
ses. assuerꝰ. nabuch.

Mirū videbaꝉ q̄ a-
uicule in arido loco
rostro t̄re infixo bi-
bere videbanꝉ. ⁊ in-
de percepit holofer
nes aquā subesse.

buchodonosor. Et fecit eã introduci vbi erãt
positi thesauri eius. Cũqꝫ disponeret qđ da-
ret ei de ꝯuiuio suo ait iudith. Ex his q̃ mecũ
detuli mãducabo. ne veniat super me ira dei.
Cui holofernes. Cũ defuerint ista quid facie
mus tibi. Que rñdit. Viuet aĩa tua qm̃ nõ ex
pẽdet oĩa hec ãcilla tua donec faciat deꝰ ĩ ma
nu mea hec q̃ cogitaui. Petijtqꝫ sibi dari co-
piã egrediẽdi foras nocte ad adorandũ deuz
suum. Et ita ꝑ triduũ noctibꝫ exibat ⁊ bapti-
sabat se in aquis. ⁊ orabat deũ israel. Quarto
die fecit holofernes ce
naz seruis suis. ⁊ dixit
ad vagao eunuchum.
Persuade hebree illi
vt spõte ꝯsentiat mihi
Fedũ est eñ apđ assi-
rios vt mulier illudẽs
viro ĩmunis trãseat ab
eo. Et ait ad eã vagao
Nõ vereat̃ bona intra
re ad dñm meũ. Que rñdit. Quicq̃d illi pla-
cuerit hoc mihi erit optimũ omnibꝫ diebꝫ vi-
te mee. Et cũ ornasset se. stetit ante faciẽ holo-
fernis. Qui iocũdus factus est. bibitqꝫ vinuz
quantũ nunq̃ꝫ biberat in vita sua. Et cũ sero
esset festinauerũt serui ad hospitia sua. ⁊ erat
iudith sola ĩ cubiculo. Porro holofernes ia-
cebat in lecto nimia ebrietate sopitus. Dixit-
qꝫ iudith puelle sue vt staret foras ad ostiũ et
obseruaret. ⁊ orauit cũ lachrymis dicẽs. Cõ-
firma me dñe deꝰ israel ⁊ respice in hac hora
ad opa manuũ mearũ
Et soluit pugionez de
colũna que erat ad ca-
put lecti. ⁊ ꝑcutiẽs bis
ceruicẽ abscidit caput
eiꝰ. ⁊ tradidit illđ abre
sue. ⁊ tollens conopeũ egressa est. Cunqꝫ ve
nisset ad portã ciuitatꝭ clamauit. Aperite. qr
nobiscũ est deus qui fecit virtutẽ in israel. Et
occurrerũt ei omnes a minimo vsqꝫ ad maxi
mũ cũ luminaribꝫ. ⁊ ꝓferẽs caput holofernis
et conopeũ ait. Cõfitemini dño qui dedit no
bis victoriã in manu mea. ⁊ reduxit me ĩma-
culatam. Et vocatus est achior. ⁊ viso capite
holofernis p̃ pauore cecidit in terrã. sed resũ-
pto spiritu adorauit iudith. Que dixit ad po
pulum. Suspẽdite hoc caput sup muros. et
diluculo facite impetũ in hostes. qui turbati
pro nece dñi sui vertent̃ in fugã. Tũc achior

Sileꝰ ꝟbũ habes ĩ
luca. ca. xj. vbi legit̃
Phariseꝰ quidã iui-
tasse dñm ad pran-
diũ. Phariseꝰ aũt ce
pit int̃ se reputãs di
cere. q̃re nõ baptiza
tus eẽt añ prandiũ.

Cultellũ magnuz q̃
ibat accinctus iz in
trãs lecticã appende
rat ad columnã.

circũcidit carnem preputij sui. ⁊ appositus est
ad populũ israel. Misitqꝫ ozias nũcios ꝑ ci-
uitates iude. vt egrederent̃ post eos. Porro
egressi sunt hebrei mane. ⁊ dixerunt assirij. E-
gressi sunt mures de cauernis suis. Cunqꝫ in
trasset vagao vt excitaret holofernẽ. vidit ca-
dauer sine capite. Et ingressus tabernaculuz
iudith nõ inuenit eã. Et exclamauit ad popu
lum. Una mulier hebrea fecit confusionẽ in
domo nabuchodonosor Ecce caput holofer
nis nõ est cũ eo. Et turbati sunt valde fuge p̃
sidium querentes. Et insecuti sunt eos filij is-
rael. ⁊ ꝑcusserunt eos vsqꝫ ad extremitates fi-
nium suoꝝ. Per dies aũt triginta vix collecta
sunt spolia assirioꝝ ⁊ vniuersa que peculiaria
holofernis erant dederũt iudith. Joachĩ au
tem summꝰ pontifex venit de hierusalẽ cũ vni
uersis p̃sbyteris ad videndũ eam. ⁊ benedi-
xerunt ei. Tũc cantauit iudith canticũ domi-
no dicens. Incipite dño ĩ timpanis ⁊c. Su-
per hoc canticũ inuenies qđ dicit hiero. sup
psalmũ. Dñe deus noster. Quia cũ in hebreo
legitur nomen dñi geminatũ sicut hic. Ado-
nay dñe deus. Primuz est tetragrammaton.
scđm ꝟo nomen domi
ni cõmũe. In fine can
tici ꝓphetauit de die iu
dicij dicens. Dñs om-
nipotẽs in die iudicij
visitabit suos ⁊ vindi
cabit impios vt vrant̃
ĩ sempit̃nis. Post hec
ascẽdit iudith in hieru
salẽ cũ populo. ⁊ obtu
lerunt dño vota ⁊ re-
ꝓmissiones suas. Por
ro iudith vniuersa vasa bellicosa holofernis
et conopeũ obtulit in anathema obliuiõis. ⁊
solennizauit omnis populus. Et diẽ hanc in
numero sanctoꝝ dierũ receperunt vocantes
cambisem ẜm nabuchodonosor. Et redijt iu
dith filia merari rubenite in bethuliã. Ex ma
tre fuit de tribu simeõ. ⁊ fuit in viduitate om-
nibꝫ diebꝫ vite sue. Et cõpletis. cv. ãnis mor-
tua est ⁊ sepulta cũ viro suo manasse. ⁊ dimi-
sit abram suã liberã. ⁊ planxit eam omnis po
pulus septẽ diebꝫ Porro cambises ingressus
est egyptũ ⁊ vastauit eam. ⁊ abominatus re-
ligionẽ eius ⁊ cerimonias: templa deposuit.
et edificauit babilonẽ in egypto. Cũqꝫ reuer
teretur ab egypto egrotabat. ⁊ ferebat̃ cerui-

Tetragrãmaton. id
est. quattuor littera-
rum. Jo. the. vau.
het. Sed his litte-
ris nõ rep̃sentãt ele
mẽta illa. que đ his
debent representari
sicut nos per. t. qñ-
qꝫ rep̃sentamus so-
num.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

cibꝫ regnū. Et mortuus est in damasco.

De duobꝫ magis ⁊ dario filio itaspis.
Caplm. II.

Post cambisem
vnus de septē magꝫ qui iudicabāt
regnū persarū erineides noīe obti⸗
nuit regnū persarum. ducens panthei filiam
cambise in vxorē. simulans se nō velle sibi re⸗
gnare. sed conseruare regnū mergi fratri cam
bise. quia puer erat. Hunc tamē mergū cam⸗
bises prius occiderat in penetralibꝫ tēpli. so⸗
lo isto erineide cōscio huiꝰ sacrilegij ⁊ parrici
dij. Cumqꝫ post septē menses regni sui more⸗
retur erineides substituit sibi fratrē iuuenē ele
gantem forma ⁊ viribꝫ dicens. hunc esse mer⸗
gum cyri filium. ⁊ cambise fratrē. Hec aūt oc
cultatio regū de facili fieri potuit in perside.
quia ad regē nullus fere intrabat preter do⸗
mesticos eius. Unus aūt de septē magis ce⸗
pit illū habere suspectū. suspicās nō esse mer⸗
gum Hic magus inter ↄcubinas regis filiaꝫ
habebat. qui secretius loquēs cuꝫ ea monuit
eam. vt de nocte attentius palparet caput re⸗
gis. ⁊ depꝫhenderet vtruꝫ auriculas haberet.
Hūc em̄ fratrē erineidis quondā sibi offensū
cambises mutilauerat auribus. Cūqꝫ puella
deprehendisset eum aures nō habere indica⸗
uit hoc patri. Qui cū reliquis magis hoc in⸗
dicasset cōiurauerunt in eū. ⁊ occiderunt eum
⁊ nō regnauerunt nisi ꝑ annū isti duo fratres
Porro septē magi cū tractarent inter se. quis
eorū duceret filiā regis ⁊ regnaret ꝓ eo. com⸗
placuit eis vt tali vaticinio vnus ex eis elige
retur. Diluculo venirēt super equos soli in a⸗
trio palacij ante fores templi. ⁊ cuius equus
prior hinnitū daret. ꝫm oraculū deorū rex cō⸗
stitueref. Erat vnus eoꝝ darius filiꝰ itaspis.
qui secretius loquens cū custode equoꝝ suo⸗
rum mādauit ei vt in loco ad quē in crastino
cōuenire debebant equo suo de nocte suppo⸗
neret equā. Quo facto cū in crastino septē ma
gi ad eundē locū deuenissent. statim ad eque
memoriā equus darij hinnitum dedit. et sine
cunctatione in regem sublimatus est. ⁊ regna
uit anno. xxxix. regni persaꝝ. Huic familiarꝫ
erat zorobabel. Cum em̄ interdixisset cambi⸗
ses reedificationē templi. ascendit ad eū zoro
babel. ⁊ ꝑ huiꝰ darij interuētū temptauit ani
mū regis mutare ſꝫ nō potuit. ⁊ tūc persuasit
dario secretius. vt voueret votum deo israel.
ꝙ si eum regem faceret. restauraret eius tem⸗
plū ⁊ vniuersa vasa domini. que adhuc erant
penes regem persarum remitteret in hierusa⸗
lem.

De consūmatione templi ⁊ zacharia ⁊ ag⸗
geo. Caplm. III.

Cum audisset itaqꝫ zoro⸗
babel hūc regna
re fiducialiter aggressus est reedifi
care templum aggeo ⁊ zacharia ex
hortantibꝫ ꝓplm. Qui predicabant deum eis
offensuꝫ eo ꝙ habitarent in domibꝫ laquea⸗
tis: et domus dn̄i esset desolata. Hoc auteꝫ
signum ire dei esse dicebāt ꝙ seminabāt mul
tū et inferebant parū. Principes ꝓ regꝫ per
sarum qui erant trans flumen interdicebant
reedificationē. Cūqꝫ respondissent seniores
iuda ꝙ deus suus hoc eis preceperat: cui ne
phas est contradicere. placuit vtrisqꝫ vt res
ad darium referretur Et ascendit zorobabel
cum nuncijs principum ad regem. et hono⸗
ratus est ab eo supra q̄ꝫ speraret. Nam in cu
biculo regis dormiebat cum alijs duobus
cubicularijs. Porro darius rex cenam exhi⸗
buit satrapis persarum et prefectis indie et
ethiopie ⁊ magistratibꝫ. cxxvij. ꝓuinciarum.
Eadem nocte expergefactus noctē ducebat
insomnem. ⁊ proposuit questionē tribus cu
stodibus corporis sui: quod de tribus forti⸗
us videretur. rege scꝫ vino et muliere. ꝓmit
tens ei munera ⁊ honorē qui sapientius re⸗
sponderet. In crastinū coram satrapis ⁊ ma
gistratibus accesserunt illi tres. Et ait primꝰ
regem esse fortiorē cunctis. Cū eniꝫ hō presit
ceteris animantibus rex preest homini et ad
nutum eius omnia fiunt. Secundus autem
pretulit vini fortitudinē. quia cum homo nō
presit ceteris nisi animi fortitudine vinū su⸗
perat ipam animi fortitudinē. Zorobabel ve
ro mulierē fortiorem vtroqꝫ asseruit. Nam ⁊
regibus ⁊ eis qui vites plantant mulieres ⁊
vitam cōferunt et alimoniā. et ad robur vsqꝫ
perducunt. et pro mulieribus homines ani⸗
mas ponere nō timent. Retulit quoqꝫ se vi⸗
disse cōcubinam cuiusdā regis alapas regi
imponentē. Cumqꝫ illa risisset regem arriden
tem: et ea molesta regem molestatū. Super
hec omnia vero veritatē dixit esse fortiorē q̄
immutabilis est et sempiterna. Ueritas em̄
dei omnia creauerat. ⁊ ad eius ꝓuidentiā or
bis regebaꝫ et nil ei resistere poterat. Cumqꝫ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

omnes iudicassent fortiorē omnib⁹ esse veritatē. dixit rex ad zorobabel. vt peteret ab eo qđ vellet. Et postulauit zorobabel fieri tēpli reedificationē. ⁊ vasa dñi remitti in hierusalē. Et gauisus est rex. Nā idipm meminit se vouisse. Et scripsit principib⁹ suis ꝑ ep̄lam trās flumē. vt nullaten⁹ impedirent iudeos. sed de sumptib⁹ regis iuuarēt eos dātes eis ꝑ singulos dies hostias. similā. vinū ⁊ sal. vt offerāt ea deo celi. ⁊ orēt ꝓ vita regis ⁊ filioꝝ ei⁹. Et addidit. Qui hāc mutauerit iussionē tollať lignū de domo ei⁹. ⁊ ꝯfigať in eo. dom⁹ aūt ei⁹ publiceť. Ego darius statui decretū qđ studiose ipleri volo. Remisit quoqꝫ dari⁹ vasa dñi ꝑ manum zorobabel. Qui reditū faciēs ꝑ caldeā ꝯtribulib⁹ suis regis mādata patefecit. ⁊ ascēderūt cū eo mlti hierosolimā.

De eodē etiā hiero. in q̄dā ep̄la dic. Xerses cū maximū ⁊ pulcerrimū ꝯgregasset exercitū. vna vice ascēdit cū pauc̄ i tumulū vt oēs cōspiceret et cepit flere. Et cuz quereret cur fleret. cū potius esset illi gaudendū sup tāto exercitu rn̄dit. Ideo fleo. q: null⁹ istoꝝ durabit viuēs post. c. annos. ſꝫ erūt omnes puluis ⁊ cinis.

Igitur anno scđo darij mēse. viij. instabāt operi ⁊ cōpleuerūt illđ anno vij. darij. qui erat. xlvj. regni ꝑsarū. ſm qđ dictū est in euāgelio. xl. ⁊ vj. annis edificatuꝫ est tēplū hoc. id est. a prima licētia quā dedit cirus redeundi ⁊ reedificādi tēplū. vsqꝫ ad. vij. annū darij quo ꝯsummatū est tot anni fluxerūt. Et mortu⁹ est aggeus ⁊ sepult⁹ iuxta sacerdotū monumēta. Cōuenerūt aūt filij israel ad dedicationē tēpli ⁊ dedicauerūt illđ mēse. xij. qui apđ latinos marci⁹ dr. xxiij. die mēsis. Et hec est scđa tēpli dedicatio vernalis. Et celebrauerūt filij israel phase ſm legē dñi De archa vero quō vel qn̄ receperūt eā incertū est. Sed si veꝝ est qđ epiphani⁹ dicit. eam vsqꝫ ad iudicij diē nō esse egressurā de latibulo petre. certū est. ꝙ hebrei instar prioris edificauerūt alterā. Nā inter manubias. q̄s tulerūt romani de iudea leguntur translata archa dñi candelabꝝ ⁊ mēsa. Et mortu⁹ est zacharias i senectute bōa. ⁊ sepultus iuxta aggeū. Porro dari⁹ cuz discessisset ab eo egyptus mortuus est.

Hoc dixerūt iudei qn̄ dn̄s dixit. Soluite tēplū hoc. ⁊ iterū excitabo illud.

Tres legūť tēpli dedicatōes. vna facta a salomōe post confirmationē tēpli ab eo facti. Et hec ē facta in septēbri. sicut habes in libro regū anno. xj. regni salomonis. Scđa legiť hic facta in vere sub dario zorobabel auctore. De tercia legiť ꝙ facta fuerit ꝑ iudā machabeum qui deuicto antiocho epiphane dedicauit tēplum adeo imundatū ⁊ desolatū ab eo vt etiam frutices in eo pullulasse dicanť. Et diciť fuisse encениatū. xx. die decembris. Hec dedicatio stetit in posterum de qua diciť in euangelio. Facta sunt encenia in hierosolimis et hiems erat.

Incidentia.

Rome post exactos reges p̄mu ꝯsules a bruto esse ceperūt. ⁊ vix vsqꝫ ad q̄ntūdecimuꝫ lapidē roma tenebat imperiū Inđ tribuni plebis ⁊ dictatores ⁊ rursum ꝯsules rē publicā rexerūt. vsqꝫ ad iuliuꝫ cesarē Pitagoras mortuus est rome. popul⁹ a patribus facta seditione discessit.

Miliaria terminis lapidū distinguunť. ⁊ nō pl⁹ tūc ꝓtēdebatur romanū impiuz q̄ꝫ. xv. miliaria.

De xerse. Caplm. IIII.

Post dariū xerses filius eius successit ei in regnū. q̄ paterne volūtatis honorādo deū heres apparuit. Eo tp̄e p̄nceps fuit sacerdotum eliachim siue ioachim filius iesu. ⁊ erat in iudea cura rerū gerendarū penes sacerdotes. q̄ prius sub regib⁹ ⁊ iudicib⁹ fuerat. Recepit autem xerses egyptū q̄ a patre discesserat ⁊ greciā vastauit. De cuius fortitudine mlta refert grecoꝝ historia. Sub hoc dicit iosephus esdrā venisse in iudeā. sed sub artarxerse ip̄e dic̄ selp̄m venisse. Post xersem regnauit artbabanus mensib⁹ septē.

Nō determinať hic quāto tp̄e regnauerit xerses.

Incidentia.

Eo tempore nat⁹ ē socrates. Lapis habēs formam caprinam in egeum mare de celo cecidit.

De artarxerse ⁊ esdra. Caplm. V.

Post hec artarxerses. qui ⁊ lōgimanus dictus est regnū persarum obtinuit. Eo tp̄e esdras aaronita

legē succensam a caldeis reparauit. Nouos quoqꝫ apices litterarum excogitauit qui faciliores ad scribendū fierent. ⁊ ad pronunciandum. ⁊ ꝓpterea velox scriba dict⁹ est. Nec est mirādū. si ꝑ spiritū sanctū libros repauit. cuȝ plures in diebꝫ nostris psalteriū ⁊ librū hymnoꝝ ⁊ pl'es libros hmōi deletos scirēt reparare. Addidit etiā quedā de suo sicut titulos psalmoꝝ. ⁊ plura que legunt̃ in pentateuco. Sicqꝫ verisimile est quedā que sup̲flua intellexit ipsuȝ subtraxisse.

Tradūt etiaȝ quidam modū scribendi a dextra in sinistrā eum iudeis tradidisse cū pri⁹ ad modū arantiū scriptitarent. Unde ⁊ scriptura exaratio solet dici. Scribebant autē a sinistro cornu ī dextrū ⁊ a dx̄tro redeūdo scribebant ī sinistrū. Forte per illū moduȝ scribendi p̄figurauit spiritussanct⁹ idip̄m quod mō significat̃ in missa ꝑ translationē libri de dextra ī sinistrā. Porro esdras inuenit gratiā in oculis artaxersis ⁊ petijt ab eo licentiā ascendēdi in hierusalē. vt in lege quam reparauerat ꝓpl'm suum erudiret. Dedit ergo ei rex licentiā redeundi. ⁊ tradidit ei epl'aȝ ad p̄ncipes suos trans flumē. ⁊ ad custodes arche publice. vt traderent esdre absqꝫ mora quecūqꝫ peteret ab eis vsqꝫ ad argenti talēta centuȝ. ⁊ ad frumenti choros. c. ⁊ ad batos olei. c. sal ꝟo sine mēsura Ministros ꝟo tēpli sacerdotes. leuitas. cantores. ianitores. et natinneos. ab om̄i vectigali tributo ⁊ annonis absoluit. Dedit q̄ȝ esdre p̄tātem amouendi ⁊ ꝯstituēdi iudices ⁊ presides trās flumen s̄m sapientiā suam. ⁊ puniendi ꝯtumaces. siue in mortē. siue ī exilium. siue in cōdemnationē substantie. vel certe in carcerē. Hāc epl'aȝ esdras legit iudeis in babilonia cōstitutis. Exemplū ꝟo eius misit ad filios israel qui erant vltra montes caspios. ⁊ venerunt de eis ad esdram sacerdotes ⁊ leuite de nathinneis. cc. xx. Et fuerūt cū eo mille. ⁊. dcc. Et egressi sunt anno. vij. regis artaxersis de babilonia. p̄mo die primi mensis. ⁊ conuenerūt ad fluuium qui decurrit ad auua. Josephus dicit iuxta eufraten. Et potest esse auua fluuius decurrens in eufraten. vel eufratis riuulus. Et manserunt ibi tribus diebus. et predicauit eis esdras ieiuniū. vt affligerent se corā domino. ⁊ peterent ab eo vitam rectā ⁊ securam. Erubuit em̄ esdras petere a rege ducatū in via dicens. Man⁹ dei nostri est suꝑ omnes qui querunt eum. Et separauit esdras de sacerdotibus. xij. quibus cōmisit vasa dn̄i ⁊ munera que mittebat rex in hierusalem ⁊ principes eius ⁊ populus. Et venerunt in hierusalem mense quinto. ⁊ siluerunt tribꝫ diebꝫ. Quarta die obtulerunt in domū domini que secū tulerunt offerētes holocausta in gratiarūactionē. dederuntqꝫ epistolam regis ducibꝫ trans flumē. qui honorauerunt populū dei ⁊ domū dei. Tunc accesserunt ad esdrā principes israel dicentes. Nō est separatus populus israel a populo terrarum. Tulerūt em̄ de filiabꝫ suis sibi ⁊ filijs suis vxores. Manus quoqꝫ sacerdotū ⁊ principum ⁊ sacri seruoꝝ in hac inuenit̃ transgressione. Tūc scidit esdras vestimenta sua. ⁊ flēs et orans iacuit in terra vsqꝫ ad sacrificium vespertinū. Tūc accesserūt ad eū principes dicentes. Surge tuum est discernere quid agamus. Manus nostra erit tecū. Tūc adiurauit esdras sacerdotes. principes. ⁊ leuitas. vt proijcerent vniuersas vxores alienigenas. et eos qui de eis nati erant. Et missa est vox ad omnes filios trāsmigratiōis. ⁊ ꝯuenerunt in hierusalem in terciū diē mense nono qui decembris apud latinos dicit̃. xx. die mēsis. Et surgens esdras criminabatur illos ꝙ contra legem dei semen sanctum cōmiscuerant semini incircūcisorum. et op⁹ esse vt abijcerēt vxores. Et respondit multitudo. Populus multus est. ⁊ tempus pluuie. ⁊ nō sustinem⁹ stare foras. ⁊ opus hoc non est diei vnius vl' duorum. Elige tibi principes ⁊ transi per vniuersum israel. ⁊ apud quoscunqꝫ inueneris mulieres alienigenas eijce eas incunctanter. Et inuente sunt in hierusaleȝ primo apud filios iesu filij iosedech ⁊ fratres eius. ⁊ statim eiecte sunt. Nec em̄ credēdū est iesum magnū sacerdotem habuisse alienigenā. Et ꝙ visus est zacharias sordidis vestibꝫ idutus ad filios ei⁹ referendum est. Uel quia cum pontifex esset

Quidam tradūt esdraȝ fuisse iosedech patrem iesu vel malachiam.

Hic significat̃ ꝙ fides vnius dei q prius fuit ī iudeis per dextrā nūc quiescit in gentibꝫ ꝑ sinistrā In fine reuertet̃ ad illos. Propter h̄ sciendū est. ꝙ si vnum tantū luminare sic ī missa proprie semꝑ debet esse in sinistra ad significanduȝ ꝙ lumen fidei mō tantum quiescit in gentibus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

ꝑpl'm nõ arguebat. Idipm fecerũt ꝑ vniuersũ isrl'. ⁊ offerebat vnusq̇sqꜫ ap̄d q̄ inuẽta erat hec trãsgressio arietẽ ꝑ declinatiõe pc̄ti.

De neemia. Capl'm. VI.

Factum est in anno vicesimo regis artarxersis. Erat pincerna regis neemias de filijs captiuitatis. Qui dũ esset in susis castro audiuit ꝑegrinos hebraice loquentes. ⁊ accedens sciscitat⁹ est ab eis d̄ statu iudee ⁊ hierusalem. ⁊ accepit ab eis vrbẽ esse sine muris. et habitare in ea populũ dei in afflictiõe. Nam per dies sustinebãt hostiũ impetus. ⁊ noctib⁹ intrabãt latrunculi. ⁊ plateas implebãt cadaueribus occisoꝝ. Et fleuit neemias ⁊ cibum desiderabilẽ nõ gustauit. nocte ⁊ die clamãs ad dñm. Cũqꜫ staret in mensa ⁊ leuaret vinũ regi. apparuit quasi languid⁹ ante eũ. Et ait rex Quare trist' es. qd̄ ve malũ latet in corde tuo Et respondit tremens. Quia ciuitas sepulcri patrũ meoꝝ deserta est. Si bonũ tibi videt' mitte me ⁊ reedificabo eaꝫ. Et ait regina que sedebat iuxta regẽ. Qñ reuerteris. Et ꝯstituit ei tẽpus reuertẽdi. Nec fuit hec regina hester vt quidã tradiderunt. Nec in dieb⁹ esdre historia illa occurrit. Nõ enim esdras in volumine suo siluisset. Et dedit rex neemie epl'am ad principes trãs flumẽ. In qua mãdauerat de honore exhibẽdo neemie tanqꜫ duci. ⁊ legato misso a latere eius. ⁊ de impẽdijs vrbis reedificande. Et misit cũ eo principes militũ ⁊ equites. ⁊ transitũ faciens ꝑ babiloniã. multos de filijs captiuitatis secũ reduxit ⁊ venit in hierusalẽ. xxv. anno reg' artarxersis s'm iosephum. Porro in hierusalẽ sũmus erat sacerdos helisaphat fili⁹ heliachim. Et siluit neemias trib⁹ dieb⁹. ⁊ nocte ꝯsurgens cũ paucis circũibat ruinas muroꝝ. ꝯsiderãs q̄l'r reedificari possent. Quarto die locut⁹ est neemias ad multitudinẽ. Venite reedificem⁹ muros hierusalẽ ⁊ nõ sim⁹ vltra in opprobriũ gentibus. Manus em̄ dei nobiscũ est. ⁊ verba regis que locutus est mihi.

Ab hac reedificatione intelligenda est computatio annorum que innuitur in prophetia danielis supra. viij. visione. Scito ergo ⁊ anim aduerte.

De reedificatione hierusalem.
Capl'm. VII.

Surrexerũt sacerdotes ⁊ edificauerunt portã gregis. Alia translatio habet edificauerũt portã ⁊ probaticã piscinã. Hec est porta iuxta templũ ꝑ quã inducebant' greges ad offerendũ. Hec alibi turris gregis dicit'. Fuit aũt altera turris gregis in via bethleẽ. vbi iacob pauit pecora sua ⁊ pastores vigilantes suꝑ gregẽ suũ viderũt multitudinẽ militie celestis. Sc̄do filij asanaa edificauerũt portaꝫ pisciũ. ⁊ statuer̄t valuas eius ⁊ seras ⁊ vectes Hec respicit ioppen ⁊ diapolim. per quã inferebatur copia pisciũ Hec s'm iosephũ postea dicta est porta dauid. Tercio edificauer̄t portam veterẽ pigmẽtarij ⁊ aurifices. Vestigia em̄ isti⁹ erãt a dieb⁹ iebuseoꝝ ⁊ melchisedech. Quarto portã vallis. que scꝫ in vallẽ ducebat iosaphat edificauerũt filij zayloe. Quĩto edificauit portã sterquilinij micheas princeps vici bethacarem. Per hãc portã sordes ciuitatis effluebãt inundãtib⁹ fluuijs in torrenteꝫ cedron. Sexto edificauit portã fontis princeps pagi maspha. et muros piscine syloe. Muros aũt inter portas edificauit ꝑpl's per vicos ⁊ ciuitates vnusq̇sqꜫ s'm possibilitateꝫ suã. Nec te moueat si alia noĩa portaꝝ inuenias. que forte in interiori muro facte sunt. cũ alique de p̄dictis alia postea sortite sint vocabula. Nã porta negociatoꝝ forte porta ẽ gregis. in qua negociatores ergasteria sua posuerãt ob tẽpli viciniã. Sed ⁊ porta iudiciaria potuit esse porta vetus. q̄ in fronte ciuitatis prior eminebat. Porta v̄o aquarũ potuit esse porta font'. Porta v̄o equoꝝ nõ fuit porta ciuitatis sed statuta erat ante atria tẽpli. vsqꜫ ad quã ascẽdere in equis licitũ erat. Porro neemias cũ s'uis suis instabat operi nec somno ac cibo suauiter vtebatur. sed sub necessitate. Et cõsummatũ est opus per annos duos et quattuor menses. licet in multa angustia ⁊ plurimis impedimentis. Primo enim finitime nationes in manu forti aggrediebantur eos. Neemias v̄o mediã partẽ populi armatam statuit extra ciuitatẽ vt sustinerent impetus aggredientiũ. Altera v̄o media pars edificabat. vna manu ponentes lapidem. altera gladium tenentes. Porro secundum interuenit impedimentum. Fames enim orta est in terra. ⁊ obligauit se popul⁹ debito sub vsuris. sed ⁊ agros ⁊ vineas et oliueta vendere

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

cõpulsi sunt. tandē etiā filios ꝛ filias venundare in seruos ꝛ ancillas. Et ꝯuocata multitudine cõpulit neemias diuites ꝛ magistratꝰ remittere vsuras: ꝛ restituere vineas ꝛ seruos ꝛ agros quos emerāt. et excutiēs sinū suū dixit. Sic excutiat deus oēm virū qui nō compleuerit verbū hoc. Et dixit vniuersa multitudo amē. Ipe quoqꝫ annonas q̄ regi debebanť condonauit. Qui cū dux missus esset a rege: tamē annonas q̄ ducibꝫ debebanť nō comedit a prima die qua egressus est a rege. vsqꝫ dū rediȷ̄t ad eum. Preterea tercium habuit impedimentū ꝙ principes trās flumē qui inuidebāt ei corruperūt muneribꝫ quosdā seniorū qui erāt in hierusalē vt eū morti traderēt Qd̄ cū nequirēt: varijs eū terrebāt rumoribꝫ. vt sic ab opere cessarēt dicētes. Multi ꝯiurauerūt aduersum te. vade ꝛ abscondere ab eis Rursumqꝫ aiebāt. Delatū est ad regē ꝙ velis rebellare. ꝛ facere te regem in iudea. Noli exasperare dn̄m tuū Cumqꝫ multa fingerent in hūc modū nō preualuerūt. quia manꝰ domini erat cū eo.

De inuentiōe ignis: Caplm. VIII.

Postquā autem edificatus eit murꝰ. qꝛ rari erāt habitātes in hierusalē. p̄cepit neemias vt clauderenť porte ante solis occasuz. nec aperirenť ante calorē sol'. Cūqꝫ imineret mensis septimus qui fere totꝰ apud eos solennis est. cōuenerūt in hierusalē quasi vir vnus. Et accepit neemias ꝙ nō habebāt ignē de sublimi. traditūqꝫ est ei a senioribꝫ ꝙ hieremias in diebꝫ captiuitatis abscōderat stipites altaris ꝛ prunas in inferioribꝫ terre in valle iosaphat Cūqꝫ venissent ad locū: eruderauerūt puteū. ꝛ inuenerūt stipites ꝛ prunas ꝛ aquā crassaz. ꝛ tollētes ea sup̱ struem lignoꝝ. ꝛ hostias que erāt sup̱ altare p̱iecerūt. ꝛ erupit ignis. Et appellauit neemias hūc diē nephar qd̄ interpretatur purificatio Alij dicūt nephi. Et orabāt sacerdotes ionatha inchoante: ꝛ ceterꝭ respōdētibꝫ. Neemias quoqꝫ specialē edidit orationem.

Nota qꝛ hoc qd̄ h̄ dicimꝰ magis factū est sub neemia. scilicet orabāt sacerdotes ionatha inchoante ꝛc. Ro. ecclesia in quadā ep̄la in quodā die ieiunij dicit factū tempore machabeoruz intitulās epistolā lectio libri machabeoruz. qui fuerūt longe post neemiā. ꝛ ita videť ꝙ h̄ diciť ꝯtrariū esse ecclesie. Solueť ergo sic. qꝛ cū secundus liber machabeoꝝ de quo sumiť illa ep̄la nō sit historie prosecutio: sed tantuz epistola quedā missa a iuda ꝛ senioribus ad alios iudeos dispersos tantū a iuda illis dispersis. ꝛ hoc factū notificať. ꝛ festiuitas nouiter instituta celebranda mandať. nō principaliter enarrať.

De obseruatione tabernaculorum. Caplm. IX.

Vero prima die scenophegiarū dixerūt esdre vt afferret libꝝ legis. ꝛ legeret corā p̄p'lo. Stetitqꝫ esdras sup̱ gradū ligneū quē fecerat ad loq̄ndum iuxta portā aquaꝝ. i. portā atrij. secꝰ quā erāt luteres. ꝛ legit de mane vsqꝫ ad medium diē. Leuite ꝟo duodecim silentiū faciebāt in populo. Flebat autē omnis populꝰ. ꝛ dixit ad eos esdras. Nolite ꝯtristari. qꝛ sanctꝰ dies dn̄i est. sed ite comedite pinguia. ꝛ bibite mulsum. ꝛ date partes eis qui nō p̄parauerūt sibi Cūqꝫ redissent in diē secundū inuenerūt in lege preceptū esse a dn̄o vt habitent filij israel in tabernaculis mense septima in die solenni Et mandāte esdra egressi sunt. ꝛ tulerūt frondes oliue ꝛ ligni pulcerrimi mirti ꝛ palmarū. et fecerūt sibi tabernacula in atrijs ꝛ domatibus suis. ꝛ in atrijs domus dn̄i que nō fecerant a diebꝫ iosue filij nun. Et obseruatum est deinceps in israel vsqꝫ in hodiernū diez. Die ꝟo octaua fecerunt collectam iuxta ritum. statuentes vt quisqꝫ daret tertiam partem sicli p̱ annum ad oleum ꝛ panes propositionis ad ligna ꝛ sacrificia sempiterna. in diebus festis et p̱ peccato. Die ꝟo vicesimatercia. quia audierāt in lege. amonites ꝛ moabites nō intrabunt ecclesiā dei: separauerūt ab ecclesia alienigenas. ꝛ in mundationē suā statuerūt ī crastinum generale ieiunium. vt affligerent animas suas homines ꝛ iumēta vsqꝫ ad pueros septennes. ꝛ cōuenerūt octies ad audiendam legem. quater in die ꝛ quater in nocte. Lectione terminata, p̱sternebať populꝰ ad orandu et fiebant preces super eum ꝛ tandem benedictio sacerdotalis. Ex his vt dicit beda: ecclesia traxit exemplum. Nam ꝛ supra gradus legitur. ꝛ leuite proclamationes faciunt in populo. et octies conuenitur ad ecclesiam et si non penitus eo modo quo illi. Semel enim

133

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

in nocte surgim⁹ ad nocturnos. ſm illō. Me
dia nocte ſurgebā ad ꝯfitendū tibi ⁊c. In die
ꝟo ſepties pſallim⁹. ſm illud. ſepties ī die lau
dem dixi tibi. Singulis aūt horis legit lectō
quā capitulare dicimus. poſtq̄ꝫ pſternit ad ꝑ
ces in dieb⁹ ꝓfeſtis. ⁊ ſubdit oratio ꝓ benedi
ctione.

De edificatione muri ⁊ obitu neemie.
Caplm. X.

Porro neemias

vides vrbē fere vacuā factā habi-
tantib⁹. rogauit optimates vt ha-
bitarēt in hieruſalē. ⁊ benedixit eis. q̄ ſe ſpon
te obtulerūt. Reliqua ꝟo multitudo miſit ſor
tem ⁊ decimū caput fecit habitare in hieruſa-
lem. Poſt aliqō tēpus ꝯgregati ſunt in hieru
ſalē ad dedicationē muri. ⁊ aſcenderūt ſacer-
dotes ⁊ leuite ⁊ cantores cū muſicis inſtru-
mētis ⁊ pſallētes incedebāt ꝑ murū. Eſdras
ꝟo ꝑcedebat. neemias ⁊ optimates cū eo ſuꝑ
alterā partē muri incedebāt pſallētes. Reliq̄
ꝟo multitudo ſequebat eos ſuꝑ terrā. ⁊ duce-
bāt choros. His expletis rediit neemias ad
regē ī ꝑſide anno ſcōo ⁊. xxx. regni ſui. Et mor
tuus eſt eſdras ī ſenectute venerāda ⁊ cū mul
ta liberalitate ſepultus in hieruſalē. Hūc q̄-
dam hebreoꝝ autumāt fuiſſe malachiā. Sed
malachias poſt regreſſum captiuitatis nat⁹
eſt in iudea in ſophis. Quē qꝛ vite optime fu
it. ⁊ aſpectu decor⁹ ꝑpl's appellauit malachi. id
eſt angelū. Tradūt etiā q̄ q̄ ꝓphetice dicebat
eadē die angel⁹ dei apparēs iterabat. Et mor-
tuus eſt dū adhuc iuuenis eſſet. ⁊ ſepultus i
agro ſuo. Porro circa finē dierū ſuoꝝ rediit
neemias in hieruſalē ex beneplacito regis. et
intellexit mala q̄ fiebāt in ea. Sacerdotes nā
q̄ꝫ in dieb⁹ vicis ſue nō habitabant in gazo-
philaciis circa tēpluꝫ. ſed in domib⁹ ꝓpriis cū
omni domo ſua. ⁊ cuſtodiā vaſoꝝ dñi poſue-
rant in domib⁹ ſequeſtratis a tēplo. Et edifi-
cauit de ꝓprio gazophilacia in quib⁹ excuba-
bāt ſacerdotes. ⁊ reponebāt vaſa. Preterea i
uenit ꝑplm calcantes torcularia in ſabbato. et
inferētes in hieruſalē vinū ⁊ vuas ficus ⁊ om
ne onus. Hētes q̄ꝫ inferebāt piſces ⁊ venalia
⁊ vendebāt in ſabbatis filiis iuda. Et obiur
gauit optimates dicēs. Cur ꝓphanatis diem
ſabbati ⁊ inducitis irā dei ſuꝑ iſrael. ⁊ ſuꝑ ci-
uitatē hāc. Et adiurauit eos de cuſtodia ſab-
bati. ⁊ ꝑcepit claudi portas in ſabbato. ne in
trarent negociatores. ⁊ manſerūt extra hieru
ſalē ſemel ⁊ bis. Et ꝯteſtat⁹ eſt eos neemias.
q̄ ſi deinceps venirēt manū mitteret in eos. ⁊
receſſerūt. Et fecit neemias in hieruſalē bibli-
othecā ꝯgregās libros de regib⁹ ⁊ libros pro
phetaꝝ. ⁊ dauid. ⁊ epl'as regū. ⁊ de donariis
⁊ ꝓ his omnib⁹ q̄ fecerat orauit neemias ad
deū dicēs. Memēto mei deus me⁹ in bonū.
Hucuſq̄ꝫ ſumpta eſt ſeries hiſtorie ab annali
bus hebreoꝝ ꝑter heſter. Que ꝟo poſt h̄ apō
iudeos geſta ſūt. de ſcriptis ioſephi ⁊ affrica-
ni exhibent. ⁊ de libro machabeoꝝ. quē qui-
dā ab hebreis ſcriptū autumāt. quidā a grec̄
Et mortuus eſt neemias vir benign⁹ ⁊ ſepul
tus iuxta murū quē edificauerat. Poſt artar-
xerſem regnauit xerſes duob⁹ menſibus. poſt
quē ſogodian⁹ menſib⁹. vii. Poſt quē regna-
uit darius cognomēto nothus ſub quo egy-
ptus receſſit a perſis.

Incidentia.

Ea etate ſolis defectio facta eſt. et ignis de
ethna erupit. plato nat⁹ eſt. ypocrates medic⁹
claruit. dionyſius in ſicilia tirannidē exercuit.
Poſt dariū regnauit artarxerſes. qui cogno-
minat⁹ eſt mennon. darii ⁊ paraſitidis filius.
Hic ab hebreis dicit aſſuerus. Sub h̄ hiſto-
ria heſter cōſcripta eſt.

Sequuntur tituli capitulorum in hi-
ſtoriam heſter.

Incipit hiſtoria libri heſter.
Caplm. I

Libr heſter

tranſtulit hieronymus ad
petitionem Paule ⁊ euſto-
chii de hebreo in latinuꝫ. et
quia in greco corrupt⁹ erat

per varias editiões, reuelauit eū de archiuis
hebreoꝝ, ⁊ diligēter trāstulit de verbo ad ver
bū. Regnauit assuerus ab india vsqꝫ ad ethi
opiā sup. c. xxvij. ꝓuincias, ⁊ erat in susis ciui
tate soliū regni eius. Tertio igit̄ anno impe-
rij sui fecit grande ꝯuiuiū cūctis principibus
suis, ⁊ inclitis ꝓuintiaꝝ corā se. c. ⁊. lxx. dieb9 ī
domo illa mirabili: de qua legitur in historia
alexandri, cuius colūne erant argentee. tectū
instar firmamenti cōcameratū habens gem-
mas diuersi coloris, in figurā siderū ⁊ signo-
rum dispositas. Post hos dies cōuiuij inui-
tauit omnē populū qui erat in susis, ⁊ discu-
buerunt extra domū septē diebus in vestibu
lo orti deliciarū. In orto erat vinea habens
vites argenteas, ⁊ palmites aureos ⁊ botros
ex varietate gemmaꝝ distinctos. Sup cōui-
uantes extensa erāt tentoria, que appendeban
tur columnis argenteis ⁊ marmoreis, ebur-
neis circulis, inserta funib9 bissinis atqꝫ pur-
pureis. Lectuli quoqꝫ aurei ⁊ argentei dispo
siti erāt sup pauimentū. smaragdino ⁊ pario
stratū lapide. Bibebāt autē oēs in aureis
poculis vinū precipuū ⁊ abundans, nec erat
qui nolentes cogeret ad bibendū, licet id mo
ris esset apud persas. Vasthi quoqꝫ regia fe-
cit conuiuiū feminarū in palacio reg. Die au
tem septimo cū rex incaluisset mero ꝑcepit se-
ptem eunuchis vt introducerēt reginā in de-
core suo, vt ostenderet omnib9 pulchritudinē
illius. Que ad imperiū reg venire ꝯtempsit.
Et iratus rex quesiuit a septē sapientib9 ꝗ vi-
debant faciē eius cui sentētie vasthi subiace-
ret. Et respondit manuchā. Non lesit te solū
vasthi, sꝫ ⁊ omnes viros regni tui. Naꝫ eius
exemplo mulieres paruipendent imperia vi
rorum. Egrediatur autē edictū a facie tua vt
vltra vasthi nō īgrediatur ad regem. sed alte
ra melior regnet pro ea. Et exijt edictū in om
nes prouincias per epistolam regis. Et dixe
runt pueri regis ad eū. Querantur regi puel-
le virgines speciose, ⁊ tradantur aggeo eunu
cho ad custodiam, ⁊ accipiant mundū mulie
brem, id est, vestes, ⁊ cultus, ⁊ ornatus. Vnō
et ministros taliū mundiburdos vocamus.
et quecunqꝫ oculis regis placuerit regnet ꝓ
vasthi. Placuit ꝯmo regi, ⁊ iussit ꝭ fieri. Erat
tunc in susis iudeus vocabulo mardoche9, ō
tribu gemini, qui descenderat de transmigra-
tione iechonie. Hic erat nutricius filie fratris
edisse, que ⁊ hester vocabatur, quam orbataꝫ
vtroqꝫ parente mardocheus adoptauerat in
filiam. Hec inter ceteras tradita est eunucho
nec indicauit populū suū. Sic em̄ mandaue
rat ei mardocheus. et inuenit gratiam in ocu
lis eunuchi, ⁊ accelerauit ei cultum muliebrē
et dedit ei septem puellas, vt eam ornarent et
excolerent. Porro virgines ꝑ sex menses vn-
gebantur oleo mirtino, ⁊ alijs sex quibusdaꝫ
pigmentis ⁊ aromatibus vtebantur. vt post
annū ingrederentur ad regē, ⁊ que vespere in
trabat egrediebatur mane, nec poterat redire
nisi rex ex nomine iussisset eam venire. Mar-
docheus autē versabatur in vestibulo dom9
regie curam agens salutis filie. Tādem insta
bat dies quo hester filia abiel ītrare debebat
ad regem, nec quesiuit ab aggeo cultuꝫ mulie
brem, sed posuit in volūtate eius qui teneba-
tur puellis dare quecunqꝫ petissent. Et intra-
uit ad regem anno septimo regni ipsius mēse
x, qui hebraice dicitur thebet, latine ianuari-
us, ⁊ inuenit gratiam apud regem. ⁊ fecit eaꝫ
regnare pro vasthi. Et celebrauit nuptias ꝑ
mensem, et mandauit per eos qui aggari di-
cuntur, id est, cursores requiē in vniuerso re-
gno per tempus nuptiarum. Mardocheus
autē qui frequētius morabatur in babilonia
vnde ⁊ adducta fuerat hester: trāstulit se in su
sis. Eo tēpore irati sunt regi duo eunuchi ia-
nitores, ⁊ machinabantur vt occcderent regē
Quod non latuit mardocheum. ⁊ indicauit
hester, ⁊ illa ex nomine mardochei detulit ad
regem. Quesitumqꝫ est et inuentū, ⁊ appēsi sūt
in patibulo. Et traditum est coram rege in
annalibus, in quibus reges accidentia tem-
poris sui redigebant. Post hec assuerus exal
tauit aman amalechiten ꝗ erat de stirpe agag
quem samuel trucidauit, et adorabāt eum ser
ui regis, preter mardocheum, qui propter pa
trias leges coram eo genu non flectebat.
Quod attendens aman indignatus est. et ac
cipiens eum hebreum esse ait. Perse liberi fle
ctunt genua, hic autēꝫ seruus dedignatur. Et
disposuit perdere iudeos qui erant in regno
assueri, veteri motus odio, quia iudei deleue
rant amalechitas. Duodecimo itaqꝫ anno re-
gni assueri, mense primo missa est sors in vr-
nam que hebraice dicitur phur coram aman
quo die et quo mense gens iudeorum debe-
ret interfici. et exiuit mensis duodecim9. Tūc
ait aman ad regem. Interest regi seruare pa-
cem. Nouerca autēꝫ pacis est dissimilitudo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Est em̄ gens in regno tuo dissimilis ceteris.
nouis vtēs legib⁊. insup ⁊ regis scita contem-
nēs. Expedit tibi vt nō insolescat. Decerne ergo
vt pereat. Et ne dispendiū sentias in tributis
decē milia talentoꝝ appendā archarijs gaze
tue. Tulitq̧ rex anulū quo vtebat᷑. ⁊ dedit il-
lum aman dicēs. Argentū tuū tibi sit. ⁊ de po
pulo age qđ tibi placet. Tūc scripsit aman ex
noīe regis lr̄as anulo regis designatas ī om
nes ꝓuincias. vt occiderent᷑ iudei a paruulo
vsq̧ ad senem. ⁊ bona coꝝ diriperent᷑. xiij. die
mēsis. xij. Statimq̧ in susis pepēdit edictuz
Qđ cū legissent iudei fleuerūt. Sed ⁊ mardo
cheus indutus est sacco. ⁊ aspersus cinere ma
gna voce eiulabat p̄ forib⁊ palacij. Nō enim
fas erat indutos sacco intrare palacium. Qđ
cū accepisset hester: ꝯsternata est. ⁊ misit ei ve
stem qua indut⁹ intraret ad eā. quā accipe no
luit sed significauit ei ꝑ eunuchū causam flet⁹
et exēplar edicti qđ pendebat in susis misit ei.
monēs eā: vt intraret ad regē: ⁊ supplicaret ei
ꝓ ppl'o suo. Que respōdit. Iā. xxx. dieb⁊ nō sū
vocata ad regē. ⁊ decretū est vt qui nō voca-
tus accesserit moriat᷑. nisi forte rex aureā vir-
gam ad eā extēderit. Rursumq̧ mardocheus
ad eā. Quid scis vtrū idcirco ad regnū vene-
ris. vt in tali tēpore parareris. Si nūc siluer꜓
per aliū liberabit dn̄s ppl'm suū. ⁊ tu et dom⁹
patris tui peribit꜓. Tūc mādauit hester mar
docheo. vt oēs iudei qui erāt in susis ꝑ tridu
um ieiunarēt ⁊ orarēt ꝓ ea sed ⁊ ipsa ieiuna-
uit. Die aūt tertia induta regalib⁊. stetit in a-
trio dom⁹ cōtra basilicā regis cū duab⁊ puel-
lis. quaꝝ vna incūbentē sustinebat. altera se-
quēs longitudinē vestis summis digitis de-
portabat. At rex sedebat supra soliū ꝯtra osti
um dom⁹. Qui cū respexisset eaz toruo vultu
collapsa est. Cūq̧ vidisset hester lapsam. pla
cuit ei. ⁊ extēdit ꝯtra eā aureā virgā. Que con
surgens ⁊ accedēs. osculata est summitatē vir
ge. ⁊ ait rex. Quid vis hester. Quicq̄d petier꜓
dabo tibi. Que respōdit. Obsecro vt venias
ad me hodie. ⁊ aman tecū ad ꝯuiuiū. Et sur-
gēs venit ad eā. Et fouēs eā gremio: ꝯsolaba
tur dicens. Noli timere. ꝓ subditis lex data ē
tu ṽo mihi ꝯregnas. Venerūtq̧ ambo ad cō
uiuiū regine. Cūq̧ rex bibisset abūdanter ait
Pete quod vis hester. ⁊ impetrabis. Que re-
spōdit. Obsecro vt veniat cras rex ⁊ aman ad
ꝯuiuiū. ⁊ indicabo eis cor meū. Egressus est
itaq̧ aman letus. Cūq̧ vidisset mardocheuz

nō assurrexisse sibi indignat⁹ est. ⁊ cōuocans
vxorē ⁊ amicos exposuit eis omnē gloriā su-
am. addēs ꝙ eū solū cum rege hester vocauit
ad ꝯuiuiū. Verūtamen se nihil habere repu-
tabat dū viueret mardoche⁹. Et dixerunt ei.
Iube parari trabē. l. cubitoꝝ. ⁊ suggere regi.
vt appendat᷑ mardocheus in ea. vt sic eas let⁹
cū rege ad ꝯuiuiū. Et iussit parari crucē. No
ctē illā rex duxit insomnē. ⁊ iussit sibi legi an-
nales. Et ventū est ad locū vbi scriptū erat ꝙ
mardoche⁹ nūciauerat ei facinus eunuchorū
Et ait rex. Quid honoris ꝯsecut⁹ est mardo-
che⁹ ꝓ hac fide. Et dixerūt ei. Nihil. Et que-
siuit rex quis esset in atrio. Et dixerunt pueri
aman. Ipe em̄ intrauerat. vt suggereret regi
de morte mardochei. Cūq̧ vocatus intrasset
aman. dixit rex ad eum. Quid debet fieri viro
quē rex vult honorare. Qui cogitans ꝓ se di-
ctum esse rn̄dit. Debet indui stola regia ⁊ co-
ronari diademate. ⁊ sedere sup equū regis. et
primus de principib⁊ teneat equū. ⁊ ꝑ ciuita-
tem incedēs clamet. Sic honorabit᷑ quē rex
voluerit honorare. Dixitq̧ ei rex. Festina et
fac vt locut⁹ es mardocheo. Caue ne q̄cq̄ ex
his que locut⁹ es p̄termittas. Et fecit aman
mardocheo vt locutus fuerat. Qui pri⁹ reni-
tebat᷑ putās sibi illudi ab aman. sed cognita
veritate ꝯsensit. Et redijt mardoche⁹ ad fores
palacij. Aman ṽo festinabat in domū lugēs
⁊ operto capite. Et dixerūt ei amici ei⁹. Si de
semine iudeoꝝ est mardoche⁹ ante quē cade-
re cepisti nō poteris ei resistere sed cades. Et
ecce nūcij regis cōpellebāt eū intrare. ⁊ intra
uit cū rege ad ꝯuiuiū. Et ait rex. Pete qđ vis
hester. Que rn̄dit. Dona mihi animā meaz et
populū meū ne peream⁹. Vtinā in seruos ve
nūdaremur ⁊ gemēs tacerē. Et ait rex. Quis
est q̄ hec audeat facere. Que rn̄dit. Host꜓ no-
ster est iste aman. Qđ ille audiens obstupuit.
Rex autē iratus surrexit ⁊ intrauit in ortum.
aman ṽo supplicabat regine ꝓ aīa sua. Cumq̧
reuersus esset rex. repperit aman corruisse sup
lectulū in quo iacebat hester. ⁊ ait. Etiā regi-
nā vult opprimere me p̄sente Et dixit arbona
eunuchus. En lignum qđ parauerat mardo
cheo stat in domo aman. Et ait rex. Appēdi-
te illū in eo. Et suspēsus est aman in patibu-
lo. et dedit rex hester domum aman. Et in-
gressus est mardocheus ad regē. Cōfessa est
em̄ hester ꝙ patru⁹ ei⁹ esset. Et dedit rex anu-
lū mardocheo quē aman recipi iusserat. Ve-

ſter aũt ꝯſtituit mardocheũ ſuꝑ domũ ſuam: Que iterũ flens ꝓcidit ad pedes eius: ſuppli-cans vt veteres litteras quas ſcripſerat amã ꝯtra iudeos nouis epiſtolis irritaret. Et ac-quieuit rex. Et ſcripſit mardocheus litteras anulo regis ſigillatas ad principes prouinci arum ne occiderent iudei. imo illos qui pa-rati erãt ad occiſionẽ iudeoꝝ interficerent iu dei. ⁊ manus principũ eſſet cũ eis. Et factum eſt nomẽ iudeoꝝ celebre: ita vt plures de gen tibus religioni eoꝝ iungerent. Et recordatus eſt mardocheus ſomnij qd viderat. ⁊ iterpre tationẽ eius intellexit. ⁊ hoc erat ſomniũ. Ap paruerũt ei voces ⁊ tonitrua ⁊ terremotꝰ ſuꝑ terrã. Et ecce duo dracones parati ꝯtra ſe in prelium. ad quoꝝ clamorez nationes excitate ſũt vt pugnarent ꝯtra regẽ iuſtoꝝ. ⁊ fuit dies illa tenebrarũ ⁊ diſcriminis. Et ꝯturbata gẽs iuſtoꝝ clamauit ad dñm. ⁊ ecce fons paruus creuit in flumen maximũ ⁊ orta eſt lux magna et humiles exaltati ſunt ⁊ deuorauerũt incli-tos. Porro in ſcda epiſtola quaz ſcripſit ꝓ iudeis excuſauit ſe rex in hũc modũ. Ne pu-tetis ſi diuerſa iubemus ex animi leuitate ve-nire. ſed ꝓ neceſſitate tempoꝝ ferre ſententiaz vt rei publice poſcit vtilitas. Multi ſublima ti a regib; honore collato abuſi ſunt in ſuꝑbi am. ⁊ in ipos qui dederũt moliunt inſidias. Aman ⁊ animo ⁊ genere macedo ⁊ ex obliq̃ cõmaculãs genus perſaꝝ adeo intumuit vt regno nos priuare niteret ⁊ ſpiritu. Nã mar docheũ cuius fide viuimus ⁊ ꝯſortem regni heſter cũ omni gente ſua nouis machinatio-nib; expetijt ad mortẽ cogitans vt illis inter fectis: noſtris inſidiaret ſolitudini. ⁊ regnum perſarũ trãſferret in macedones. Nos ṽo nu tu dei viuẽtis cuiꝰ beneficio patrib; noſtris re-gnũ traditũ eſt ⁊ vſq; hodie cuſtoditũ iude-os abſoluimus. ⁊ hoſtes eoꝝ interfici iube-mus Igit. xiij. die mẽſis. xij. ꝑcuſſerunt iudei hoſtes ſuos plaga magna ꝑ prouincias vſq; ad. lxxv. milia. Quartadecima ṽo die celebra uerũt cõuiuia cũ gaudio. particulas ſibi inui cem mittentes. In ſuſis ṽo interfecerũt. d. vi-ros. Et in. xiiij. die obtinuit heſter a rege. vt adhuc occiderent in ſuſis hoſtes iudeorũ. et ſuſpenſi ſunt decẽ filij aman. ⁊ de alijs circiter ccc. perierũt. Et ideo iudei qui habitabant in ſuſis duob; dieb; occiſiõi vacãtes. xv. die cõ-uiuia celebrauerũt. Et ꝓpterea mandauit he-ſter ⁊ mardocheus hos duos dies in nume-ro ſolennitatũ recipi. ⁊ dies plurimi. id eſt ſor tium obſuari a iudeis. vt memoriã facti nul-la deleret obliuio. Hos tñ dies vocat Joſe-phꝰ ꝯuerſatores. eo ꝙ iudei de merore i gau-diũ ꝯuerſi fuerãt. Scpſit etiã mardocheꝰ ad iudã ſũmũ ſacerdotẽ i hierlm. q̇ patri ſuo he liſaphat ſucceſſerat. vt dies iſti ſolenne habe-rent in iudea in ſempiternũ.

Incidentia.

In dieb; aſſueri athenieſes. xxiiij. litteris vti ceperũt. cũ antea. xvj. tãtũ vterent. Senones galli duce brenno romã inuaſerũt ⁊ excepto capitolio incẽſam vaſtauerũt. vj. mẽſib; tribu ni militares ꝓ ꝯſulib; eſſe ceperũt. Obijt ana xagoras phiſicus ⁊ eraclitus tenebroſus ⁊ de mocritus. ⁊ ſocrates in carcere venenũ bibit. diogenes ⁊ yſocrates claruerunt. Ariſtoteles audiuit platonẽ. xviij. annũ agens.

De ocho. Capitulũ. II.

P[ost] aſſueruz re gnauit artarxerſes. qui ochꝰ dictus eſt. Hic miſit vagoſum ꝓfectũ vni-uerſis regionib; trãs flumẽ eufratẽ. Erat aũt in hieruſalẽ ſummꝰ ſacerdos iohãnes. q̇ iude patri ſuo ſucceſſerat. Erat aũt frater iohãnis ieſus. q̇ ad põtificatũ aſpirabat ⁊ ꝓpterea va-goſi familiaritatẽ ſibi cõparauit. Qua cõfidẽ tia ieſus altercatus in tẽplo aduerſus iohan-nem: adeo incitauit fratrẽ vt eum interficeret. Unde vagoſus indignatus aſcẽdit in hieru-ſalẽ. Cũq; ꝓhiberẽt eũ ab ingreſſu tẽpli. Re-ſpõdit. Mũdior ego ſum cadauere quo tem plũ ꝓphanaſtis. Et ingreſſus in tẽplũ ſpolia-uit illud. Et impoſuit iterũ miniſtris tẽpli tri buta ⁊ annonas anni. vij. a quib; ꝑ interuen-tũ eſdre abſoluti fuerãt. Porro artarxerſes. ſ. ochus. egyptũ ad ſuũ reuocauit imperiũ. ne-thanabo rege in ethiopiã pulſo. in q̃ egyptio rũ regnũ deſtructũ eſt. Idem ochus apodaſ-mo iudeoꝝ capta in hircaniã accolas trãſla-tos iuxta mare caſpiũ collocauit.

Incidentia.

Eo tꝑe romani gallos ſuꝑauerũt. Demo-ſthenes ⁊ yſocrates claruerũt. Obijt plato. pꝰ quẽ pſeuſippus tenuit achademiã.

De dario filio arſami. Caplm. III.

P[ost] ochum regna-uit filꝰ eius arſamus. Et mortuo iohanne in hieruſalẽ ſucceſſit ei filius eiꝰ ia-

dus in sacerdotiū. Post arsamū regnauit fili
us eius darius. Hic pfecit regionib⁹ trās flu
men saraballā de genere cutheoꝝ. ex quibus
samarite descēderūt. Erat aūt iado frater ma
nasses ad pōtificatū anhelās ꝓpter qᵭ ysach
am filiā saraballe duxit vxorē. Cūqꝫ ministra
ret in sacerdotio indignati sūt hierosolimite.
⁊ iubebāt eū recedere ab vxore. aut nō intro
ire sanctuariū. Itaqꝫ manasses cū vxore trās
tulit se ad socerū suū. Qui pollicit⁹ est vt edifi
caret ei templū instar hierosolimoꝝ sup mon
tē garizim. sed h cū sentētia regis darij facien
dū erat. Interī aūt ɔdidit ei abisam vl' abig
lā qui est mediterrane⁹ vic⁹ tyrioꝝ ⁊ insignis
Et trāsierūt ad manassen ples ō hierosolimi
tis quib⁹ saraballa pecunias mīstrabat. terrā
colendā deputabat ⁊ habitationē.

Incidentia.

Eo tpe manli⁹ torquat⁹ ɔsul romanoꝝ fili
um suū virgis cesum securi pcussit. qꝛ ɔ̄ impe
riū ɔsulū cuz hostib⁹ pugnauerat ⁊ tn̄ expu
gnauerat.

De alexādro. Caplm. XXV.

Er idez tempus

p philippus rex macedonū p insidi
as pempt⁹ est a pausania :trahente
gen⁹ ab horreste. Cui successit alexāder filius
eius adoptiu⁹. qꝛ legit notanabi fili⁹ vicesi
mū agēs annū. Qui volēs obtinere siriā trāsi
it hellespontū. Et ɔgregati sūt aduersus euz
duces darij q̇ erāt trās flumē. ⁊ sup granicum
fluuiū expugnauit eos. Cūqꝫ pcurrisset lidiā
⁊ yconiā puenit ad loca pamphilie. Tūc da
rius filius arsami electū collegit exercitum et
transiuit eufratē ⁊ montē cilicie taurū: sperās
in cilicia macedones expugnare. Tunc gaui
sus est saraballa putās q̄ post victoriā occur
reret dario. ⁊ edificationē tēpli ab eo impetra
ret. qᵭ pollicit⁹ erat genero suo. ipse quidē lō
geuus a plijs vacabat. sed aliter q̄ꝫ speraret e
uenit. Nā victus est dari⁹ a macedonib⁹ ⁊ ca
pta matre ei⁹ vxore ⁊ filijs ad psas fugiēs re
meauit cū paucis. Tūc alexāder cepit aspira
re ad monarchiā oriētis. ⁊ intrans syriā cepit
damascū. ⁊ subiugata sidone tirū obsidebat.
Tūc saraballa eligēs de suis. viij. milia in ale
xandriā puectus est in auxiliū. dicēs se liben
tius obsequi ei q̄ꝫ dario. ⁊ q̄ loca ɔstituta sub
potestate sua ei cōtraderet. ⁊ grate suscept⁹ est
ab alexādro. Preterea dixit ei se habere gene
rū manassen fratrē principis sacerdotū gētis
iudee. multosqꝫ alios cū eo p̄sentes ex ea gen
te quos velle aiebat sub eo tēplū ɔstitutis lo
cis edificare. qᵭ profuturū alexādro testaba
tur. qꝛ potētia iudeoꝝ in duo diuisa nō rebel
laret. Cōcedēte ꝓo alexādro omni studio edi
ficauit saraballa tēplū
⁊ altare qᵭ pmāsit vs
qꝫ ad destructionē fa
ctā p romanos. ⁊ in eo
manassen ɔstituit pon
tificē. Porro dū alexā
der erat in obsidiōe tyri: scripsit eplam ad pn
cipem sacerdotū in hierusalē: inuitās eū vt si
bi p̄beret auxiliū. ⁊ exercitui venalia p̄para
ret. ⁊ redderet sibi tributa que pri⁹ dario ɔfe
rebat. Et rn̄dit iadus se dario sacramentū de
disse. nec eo viuēte posse trāscēdere cōstituta.
Tūc cōminat⁹ est alexāder gēti iudeoꝝ q̄ per
eū disceret quib⁹ deberēt ɔstituta suare. Tūc
iniectis aggerib⁹ tyrū fecit ɔtinentē. i. cuz pri⁹
esset insula fecit eā ɔterminiā terre. qua vasta
ta gazā obsedit. Et mortu⁹ est saraballa. Ale
xander aūt capta gaza in hierosolimā festina
bat. Et timētes iudei clamauerunt ad dn̄m ⁊
imolabāt hostias. ⁊ iadus orabat pro gente.
Qui cū post sacrificiū obdormisset. precepit
ei deus vt ɔfideret. sericisqꝫ. id est. cortinis ci
uitatē ornaret. ⁊ ipe pontificalib⁹ indut⁹. ⁊ re
liqui sacerdotes cū eo legitimis stolis induti
obuiā exirēt alexādro Et surgēs a sopore ora
culū oīb⁹ indicauit. Audiēsqꝫ nō longe esse a
ciuitate alexandrū, pcessit cū sacerdotib⁹ ⁊ ci
uiū multitudine sacra. ad locū q̇ saphim ap
pellat. qᵭ latine translatū scopulū sonat. vnᵭ
hierosolima ⁊ tēplū dn̄i videri potuissent Et
factū est cōtra spem omniū qui sequebant re
gem. Nā alexāder intuens antistitē pontifi
cali stola insignē. ⁊ sup cydarim laminā aure
am in qua scriptū erat nomē dei descendit de
equo. ⁊ adijt eū solus. ⁊ nomē dei adorauit. ⁊
pontificē veneratus est. Et obstupuerūt prin
cipes exercitus ⁊ ludificatā regis mentē pu
tauerūt. Solus pathemi⁹ quesiuit ab eo cur
sacerdotem gentis iudee adorasset. Et rn̄dit.
Nō hūc adoraui sed deū. cui principatuz sa
cerdotij gerit. Nā p somniū in tali habitu de
um pspexi adhuc i licea ciuitate macedonie
cōstitutus. Dūqꝫ mecū cogitarez. vtrū asiam
possem obtinere iussit me ɔfidere. Nā ipe ex
ercitū meū pduceret ⁊ psarum mihi traderet

Ecce tercio legit tē
plū edificatū a salo
mone i hierlm i egy
pto. ⁊ h a saraballa

principatum. Nunc autez primo vidi in hoc sacerdote ipsius effigiē. ⁊ que mihi pmisit p-uētura confido. ⁊ ꝑpterea deū adoraui. ⁊ hominē veneratus sum. Et ingressus est vrbem alexander. ⁊ in tēplo sacrificauit deo ꝭm sacerdotis ostensionē. Et attulerūt ei danielē. in q̊ scriptum erat. quendā grecoꝝ perditurū persarum potentiā. ⁊ arbitrans de se scriptū esse gauisus est. Et in crastinū conuocās populū iussit petere que vellent. Et ipis petentibꝫ cōcessit iudeos vbiqꝫ patrijs vti legibꝫ. ⁊ septimū annū sine tributis esse ꝑpter sabbatū terre qꝛ septimo anno nō colebaꝶ terra. Et exinde ad alias ciuitates ꝓuectus est. Tūc samarite videntes eius munificentiā circa iudeos. cognatos se dixerūt esse iudeoꝝ originē suaz ab effraim ⁊ manasse recensentes. Et postulauerunt vt templū eoꝝ in garizim honoraret. qđ in reditu se facturꝫ pmisit. Cūqꝫ peterēt ab eo relaxationē. vij. anni. quesiuit qui essent. Et dixerūt se hebreos. Cunqꝫ adderet vtꝝ essent iudei. negauerūt se iudeos esse. Et respondit. Judeis tantū hec concessi. Porro nos sub silentio ꝑtransimus. qualiter alexāder darium vicit ⁊ porum. ⁊ quomō ꝯsuluit arbores solis ⁊ lune. ⁊ cetera ammiratiōe digna. que ꝑ̄ceptori suo arestoteli ꝑ epistolaz indicauit. ad ea que circa populum dei gesta sunt festinantes.

Arbores solis ⁊ lune. Cūqꝫ sol oriebatur. ⁊ splendor summitatē arboꝝ tangebat vsqꝫ ad radices concutiebanꝶ. ⁊ tūc responsum dabatur interrogantibꝫ. vbi alexander de vxore ⁊ suis recepit ⁊ de morte sua si babilonez intraret. ⁊ ita factū est a sorore. Sacerdotes ꝟo qui erāt vtentes pomis arboꝝ solis ⁊ lune quadringentos annos viuebāt.

De reclusione decē tribuū ⁊ morte alexandri. Caplm̄. V.

Taqꝫ cuz venisset alexāder ad mōtes caspios: miserūt ad eū filij captiuitatis decem tribuū. Ex edicto em̄ tenebanꝶ egredi nō licere postulātes ab eo egrediendi licentiā. Cūqꝫ quesisset causam captiuitatis. accepit eos recessisse aperte a deo israel. vitulis aureis imolando ⁊ ꝑ ꝓphetas dei ꝑ̄dictū esse eos a captiuitate nō redituros. Tunc respōdit ꝙ artius eos includeret. Cunqꝫ angusta viaꝝ obstrueret molibꝫ bituminatis: vidēs laborē humanum nō sufficere orauit deū isrl' vt opus illō cōpleret. Et accesserunt ad se inuicem ꝑ̄rupta montiū. ⁊ factus est locus imeabilis Ex quo liquido apparet nō esse dei voluntatē vt exeāt Egredienꝶ tñ circa finē mundi: magnā hoīm stragem facturi. Et vt ait iosephus. Deꝰ quid faturꝰ est ꝓ fidelibꝫ suis si tantū fecit ꝓ infideli Cūqꝫ redijsset alexāder in babilonez sumpto veneno vsum lingue amisit. ⁊ extremā voluntatem suā scripto expressit. Et noluit monarchiam suā in aliquē transferre ne aliquis par ei i potētia apđ posteros legereꝶ. ⁊. xij. q̊s ab adolescētia sua socios habuerat: regni successores instituit. Hec aūt istitutio nō stetit. Nā iiij. ex his tantū alijs abiectis regnauerūt. sicut i historia daniel' est cōprehēsum. Mortuus est aūt cū esset annoꝝ. xxx. duoꝝ. ⁊. xij. annis regnauit. Et đr a quibusdā ꝙ. xij. alexandrias edificauit ꝓ nūero annoꝝ q̊bꝫ regnauerat. Ipe i amone ꝯdidit parathoniū. i. ꝟtutis sue indiciū. s. arcū triūphalem.

De ptholomeo sother. Caplm̄. VI.

Tregnauit post eū in egypto ptholomeꝰ. q̊ cognominatus est sother. Qui cuz regno suo adiecisset siriā. apposuit vt adijceret ⁊ iudeā. Et ascendēs in hierl'm die sabbati. sciens ea die iudeos arma nō moturos. sub simulatione sacrificādi deo nullo ꝯtradicente intrauit. Vñ ꝭm iosephū vt ait ouidius. saba tarchides iudeos ridiculos appellauit. qui ꝓ superflua supstitione graue dominiū sustinuerūt. Ptholomeꝰ nāqꝫ ml'tos đ iudea ⁊ garizi captiuos trahēs ad egyptū redijt. Et vēditioni expōnēs eos a negociatoribꝫ nationum distracti sunt ⁊ dispersi. Et ꝑ hāc captiuitatē licet nō fuerit generalis. diffusius dispersi sunt in natiōes. Vñ in actibꝫ apl'oꝝ legiꝶ. cōueniꝶ se in hierusalē iudeos ex omni natiōe que sub celo est. Jado pōtifici successit filꝰ eiꝰ onias. cui successit filꝰ eius simon iustꝰ. cui successit frater suus eleazarus ꝓ onia filio simonis adhuc puero.

Incidentia.

Eo tpe apius claudiꝰ cecus rome claruit. q̊ aquas claudias. al's calidas induxit. ⁊ viam apiam strauit. Theophratꝰ phs claruit. q̊ a diuitate loq̊ndi vt ait

Quia ꝑ h nūeꝝ ciuium dephendūt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

cicero nomē acccepit. censu rome agitato īuē ta sunt ciuiū. cc. lxx. milia. ꝯdite sūt a romanis ariminū ⁊ beneuentū.

De ptholomeo philadelpho.
Caplīm. VII.

Post ptholome

um sother regnauit in egypto philadelph⁹. Hic studiosus ⁊ librorū cupidus demetriū bibliothece sue ꝑfecit. Cūqꝫ quesisset ab eo de numero librorꝫ. xx. milia adesse respōdit. sed paulo post tꝑe vsqꝫ ad. l. milia posse ꝑuenire dixit. Et nūciatū sibi dixit apud iudeos esse legē ore ipsius dei editā. ⁊ digito ipsius scriptā. ꝓ qua summopere laborandū esse dicebat vt in grecū ꝯuersa eloquium ī archiuis regalib⁹ haberet. Hec em̄ erat lex dei quē philosophi zena dicūt. id est. viuētem. zeni em̄ viuere vel vitā sonat. quē vulg⁹ appellat iouē. Et ad ostendendā legis ei⁹ sanctitatē addidit ꝙ nō nisi a dei viuētis cultoribus trāsferri potuisset. Nā ⁊ theopompus cū historijs quas scribebat eā voluisset interserere versus est in amentiā ꝑ dies. xxx. Theotecus quoqꝫ ꝓ causa eadē factus est cecus. ⁊ penitētes sanati sunt. Et suggessit regi vt scriberet pōtifici iudeorꝫ. vt iudeos hebree ⁊ grece lingue peritos ad ipm dirigeret cū lege dei qui ad eā trāsferēdā sufficerēt. Qđ vt īpetraret munera cū epistolis mittēda censuit. Aderat ibi aristeus. qui lōgo tꝑe iudeorꝫ calamitati cōpatiens oportunitate liberādi eos īuēta ait. Quō qđ postulas obtinebis tot iudeis in regno tuo seruientib⁹. Solue itaqꝫ eos ⁊ nihil grati⁹ erit pontifici iudeorꝫ. Nec ob h̄ quod dico me iudeorꝫ affinē estimes. sed quia scio tua interesse si factorē omniū deū honoraueris. Et liberauit rex de iudeis. c. xx. milia dans dn̄is eorꝫ ꝓ capite. c. xx. dragmas argēti. Cūqꝫ dixisset rex hoc magnū esse: dixerunt. Magnū quidē est sed nō regi munifico. Tūc scripsit rex eleazaro in hūc modū. Gentē tuaꝫ que secus nos erat libertate donaui arbitrās hoc deo esse iocundū. quorꝫ quosdā militie assignaui. alios quorꝫ fidē approbauerā ꝯstitui in palacio. Leges ꝟo vestras in nostra bibliotheca reponere decreui. Bene ḡ facies mittendo nobis viros seniores qui valeāt interpretationem earꝫ caute nobis relinq̄re. Trāsmisi mō argenti. c. talenta ꝓ imolationib⁹ faciendis ⁊ separaui. l. talēta auri ad crateras ⁊ libatoria facienda. ⁊ gēmas sine numero ad artificū optionē. Tu māda nobis que ex his volueris fieri qđ grati⁹ amplectemur. Tunc mittens ad eū eleazar⁹. qđ postulabat rescripsit ita. Ad interpretandā legē quā postulas misi viros seniores de vna quaqꝫ tribu. vj. legem ferētes. Tue autē pietatis erit vl' iusticie ad nos eā caute remittere. Hi sunt. lxx. interpretes. qui licet. lxxij. fuerint more sacre scripture. lxx. dicūt̄ q̄ modicū numerū si sup aliquā summā sup excrescit sepe subticet. Qui cū venissent ad regem benigne ab eo collecti

Quia ⁊ si decē trib⁹ capte fuerunt multi tamē latuerant qui fugerāt in hierusalē quidā etiā ad samaritanos ꝓpter quam cōmixtionē samaritani dixer̄t se esse hebreos. vt sup̄ capit. iiij. ꝑ idē tempus.

sunt. nō tamē ad regē intromissi vsqꝫ in diem quintū. Imminebat em̄ a die solennitas triūphalis ꝓ triūpho scꝫ quodā. quē maiores sui eadē die habuerāt. Ea igitur die suscepit eos quos corā vniuersitate principū decreuerat honorare. Post susceptionē ꝟo duodeci diebus fuerūt cum rege. ⁊ sciscitat⁹ est ab eis que in corde suo disposuerat. ⁊ p̄cipue đ duob⁹ đ cognitiōe dei. ⁊ gubernatiōe regni. Cūqꝫ instruxissent eū de regni amministratiōe. pleni⁹ disputauerūt de vno deo colendo. ⁊ ꝙ nulla creatura deus esset. Inde est ꝙ vbicūqꝫ occurrit eis de trinitate. vl' sub silentio transierunt. vel in enigmate trāstulerūt ne tres deos colēdos tradidisse viderentur. Silr̄ ⁊ de incarnatiōe verbi faciētes. vt in esaia. Qui cū dixisset puerꝫ nobis nascitur. ⁊ addidisset. vj. eius noīa quorū vnuꝫ est deus. ꝓ illis sex nominib⁹ trāstulerūt magni cōsilij angelus. ne viderent̄ tradidisse hominē deificatū. Tunc ostenderūt regi rotulū quē attulerāt. Nec sufficiebat admirari rex cartarꝫ tenuitatē ⁊ compaginationē. q̄ oculis deprehēdi non posset

Unde in esaia. ⁊ vocabit̄ nomē ei⁹ ammirabilis ꝯsiliari⁹. de⁹ fortis pater futuri seculi. princeps pacis. Pro his omnib⁹ trāstulerūt magni cōsilij angel⁹. q̄ translatiōe vsus est gregori⁹. qui ecclesiasticū officiū ordinauit quorꝫ trāslatione vtit̄ vbicūqꝫ vl' posteri vel alterius auctoritatē inducit. cū tamē ecclesia trāslatiōe hiero. vl' vulgari vtat̄ in his omnibus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Quęq; littere auree in candore cartarũ adeo legibiles apparerent. Introducti aũt sunt in domũ regis secus mare secretã que erat ad negociorũ deliberationẽ. Et date sunt eis celle singule. z quicq̃d visum est eis oportunũ z cõmodũ ad interp̃tandũ. Diluculo egrediebantur ad optãdũ regi bona z policronitudinez Tũc lauabãt se ad mare s̃m purificationẽ iudeoꝝ. postea interp̃tabant̃ vsq; ad horã nonam. Inde transibant ad cibũ z requiẽ z cõsummauer̃t opus. lxx. duobꝫ diebꝫ. Vñ quibusdaz visum est q̃ nõ trãstulerũt tũc nisi penthateucuz. Postea ꝓo vł postq̃ redirent: vel post aliqui ex eis ad regem redeũtes trãstulerunt psalmos z ꝓphas Verũtamen si miraculose factũ ẽ vt dicit augustin⁹. q̃ vna z eadẽ sine dissonãtia inuenta sit editio vniuscuiusq; eoꝝ minus miraculose fieri potuit. vt in tot diebꝫ interp̃tati sint legem psalmos z ꝓphetas. Hiero. tamen videt̃ velle q̃ interp̃tationes. vj. dieruz in sabbato ɔferebant ex omnibꝫ ɔflãtes vnã. Nec mirandum esse hoc asserit: cũ esdras legẽ quã p̱ spiritũ reparauerat. postea cũ veteri scriptura q̃ apud samaritanos erat correxit. Opere cõpleto ɔuocauit demetrius qui sup̱ libros magister erat oẽs iudeos qui erãt in alexãdria. z d̃ ꝓuintia peritiores. Et lecta est corã oĩbꝫ translatio eoꝝ z approbata. Postea delata ẽ ad regem z corã eo replicata. Cũq; peterẽt interp̃tes a rege dari auctoritatẽ vt imobilis p̱seueraret. hec se facturũ laudauit si demũ ita caute corrigerent eã vt qd̃ semel iudicatum foret nõ cogerent̃ irritare. Et remisit eos muneribꝫ honoratos. Eleazaro quoq; sũmo sacerdoti trãsmisit munera. In tẽplũ ꝓo misit p̃ter vasa mensam aureã gẽmis imp̃ciabilibꝫ insignitam. cuius crassitudo cũ esset dimidij cubiti. tamẽ materiã sup̱abat opus.

Policronitudo dicit̃ oratio q̃ fit ab ecclesia p̱ regibꝫ pontificibꝫ p̱ncipibꝫ terre z optat eis bona spũalia. z tẽporalia et et̃na z tẽporis lõgitudinẽ. Polis em̃ grece pluralitas latine. cronos tẽpus. Adhuc apd̃ grecos talis cõsuetudo est. vt cũ surgunt mane tẽplũ respiciẽtes clamãt policronitudo basileos. id est multũ tp̱is viuat rex.

Incidentia.

Eo tp̱e sostratus farũ in alexandria cõstruxit. aratus claruit. argenteus num⁹ primus ĩ vrbe figuratur. Romanos carthaginẽses nauali p̃lio vicerũt. metello ɔsule fugato.

Hoc fuit vnũ d̃ mirabilibꝫ mũdi. vt dicit plini⁹. Phar⁹ em̃ erat turris altissima in litore maris sita nõ in terra fundata. sed sup̱ cancros. iiij. vitreos posita z tãte magnitudinis. q̃ ignis ĩ summo posit⁹ in nocte totũ fere litus irradiabat. Sepulchrũ arati admiratiõe in cilicia ẽ dignũ. nã in id saxa iactata resiliunt.

De euergete. Caplm. VIII.

Post philadelphum regnauit frater eius ptholomeus euergetes. q̃ ab egyptijs euergetes dict⁹ est. qd̃ refectionẽ sonat. q2 post vastatã syriã z ciliciã z p̱tes asie inter ĩnumera spolia q̃ cepit. etiã deos eoꝝ quos cambises in persas trãsuexerat reuexit. Judeorũ pontifex onias simonis iusti filius: cui successit simon filius ei⁹ sub quo iesus fili⁹ syrach librũ sapientie qui ecclesiasticus dicitur cõposuit. quem greci panarethon vocant. Et predicti simonis in eo facit mentionẽ. Porro onias cum tributa negasset euergeti zelo leg̃ vł potius ex auaricia. vt dicit iosephus qui euz ĩ honoriuz fuisse testatur. compulit regez in iram. Et missus est legatus a iudeis etiã inuito onia ad regẽ. Joseph⁹ vir nobilis thobie fili⁹ z sororis onie. Hic habuit filium hircanum. cuius dum puer esset probauit pater prudentiam. tradens ei. ccc. iuga boum sine loris. Qui nõ solum pacem reformauit. sed remissus est a rege dux iudee: et finitimarum regionum.

A pan qd̃ est totũ z arethon qd̃ est ꝟtus quasi tot⁹ ꝟtuosus.

Tres libros salomõ fecit. Ecclesiasten q̃ sic incipit Vanitas vanitatuz. p̱abolas siue p̱uerbia que hebraice maslot dicũtur. Cãtica canticorũ. Est z q̃rtus cui⁹ dubitat̃ auctor q̃ p̱prie d̃r liber sapientie. z incipit. Diligite iusticiã. Est q̃nt⁹ q̃ eccl'iastic⁹ d̃r quez cõposuit iesus filius sirach. Quilibet istoꝝ d̃r liber sapiẽtie qd̃ in ep̃lis notari põt ab his libris sũptis. Jd̃o aũt hãc appellationez sortiti sũt. q2 in q̃libet istorũ sapiẽtia introducit̃ loquẽs. vel quia mores informãt. vł q̃a de salute salomonis ꝓpter ydolatriaz dubitat̃.

Interfecit boues et

137

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

comedit carnes, ⁊ de corijs fecit lora: ⁊ semi-
nauit terrã.

Incidentia.

Eo tpe ennꝰ tarentinꝰ a cathone questore
romã trãslatus est, parco sumptu ꝯtentus, et
vniꝰ ancille misterio. Quadraginta ferme mi
lia gallorũ a romanis
cesa sunt. Apud rho-
dum collosus magnꝰ
terremotu corruit.

ymago maxia erat
mire magnitudinis
vt sagitta ad sũmuz
dirigi nõ valeret. et

caput eius tante magnitudinis ꝙ cape pote-
rat. xxx. choros grani. ⁊ in inferiori parte ĩ pe
dibꝰ aptura erat vñ poterat hõ intrare ⁊ ascẽ-
dere in caput.

De philopatre. Caplm. IX.

Ost euergetem

p regnauit filiꝰ eius ptholomeꝰ phi-
lopater. Post quẽ ptholomeꝰ epi-
phanes. Post quẽ ptholomeus philometor
quẽ vicit rex syrie antiochꝰ magnꝰ ⁊ iudeã si-
bi subiugauit. Põtifex iudeoꝝ fuit onias ma
gnus simonis filꝰ. ad quẽ ad reparandũ fe-
dus qđ legiť fuisse inter abraam ⁊ maiores su
os. lacedemonioꝝ rex arlꝰ legatos misit. Por
ro antiochꝰ rex tributa. vij. anni ⁊ ministrorũ
templi q̃ philadelphus relaxauerat a iudeis
reuocauit. Qui dũ finitimas regiones supra
moduz infestaret. delata est res ad romanos.
Et missi sunt ad eũ scipio nasica ⁊ scipio affri
canus. ⁊ ab infestatiõe sub religiõe iurisiuran
di amouerũt eũ. Insup tulerũt ab eo obsidez
filiũ eius seleucũ primogenitũ. quẽ volẽs re-
cipere ab eis tradidit ꝓ eo filiuz minorẽ natu
antiochũ epiphanẽ. ita ꝙ esset obses ꝑpetuꝰ.
id est. nõ rediturus. ꝓpter eiusdẽ antiochi seui
ciam. Descẽdit onias in egyptum ad ptholo
meũ epiphanẽ sicut supra dictũ est. ⁊ occisus
est in perside antiochus in fano nanee. ⁊ mẽ-
bratim electus a sacerdotibꝰ. Qui in dolo ꝓ-
miserant ei thesauros. ⁊ cũ paucis induxerũt
eum in aditum.

De seleuco. Caplm. X.

Ost antiochuz

p magnũ regnauit in siria filius eius
maior seleucus pessimꝰ. sed iners.
Pontifex iudeorũ fuit onias. Nã onia trans
eunte in egyptum. filius eius simon sedit pro
eo. Cui successit filius eius onias. Sub hoc
misit seleucus nunciũ heliodorũ in hierusalẽ
ad spoliandũ cõmune erarium tẽpli. Quo in
gresso in templũ surre
xerunt duo iuuenes đ
latibulis ⁊ occiderunt
eũ. Videť tñ iosephꝰ

Nõ vasa sed dona-
ria in vsus tẽpli.

velle angelos fuisse in similitudinẽ hominuz
In scđo machabeoꝝ libro legiť. quia apparu
it terribilis sessor equi ⁊ conculcabat eũ ⁊ cõ-
fractus est. ⁊ mutꝰ factus sz nõ mortuꝰ. ⁊ duo
iuuenes decori flagellabãt eũ. Timensq3 oni
as indignationẽ seleuci orabat ad dñm ꝓ de
functo ⁊ resurrexit. Qui rediens ad regez ait.
Si habuerit dñs meus aliquos quoꝝ sitiat
sanguine. mittat eos in hierusalẽ vt spolient
templum.

Incidentia.

Eo tempore aristobolus natione iudeus
peripateticus philosophus scripsit cõmenta
rios explanationũ ĩ moysen ptholomeo ph i
lometori.

De antiocho epiphane. Caplm. XI.

Udiens autem

a antiochus epiphanes q̇ rome ob-
ses erat ꝓ patre patrẽ mortuũ. sciẽs
q3 fratris inertiã. de regno sirie habẽdo ꝓ̃su-
mens. clã romã egressus est. Licet quidã tra
dãt eũ sub ꝯniuentia senatoꝝ redijsse. Reuer
susq3 in siriã benignũ se omnibꝰ ⁊ munificum
exposuit. Strenuus erat in agẽdis. ⁊ acer in
hostes. Vñ ⁊ a ꝓplo cognominatꝰ est epipha
nes qđ sonat illustꝝ. Et mortuo fratre regna
uit ꝓ eo. Tũc iniq̇tatẽ sibi insitã aperuit. quã
ꝓ regno obtinẽdo palliauerat. Tũc surrexe-
rũt in hierusalẽ filij belial. introducẽtes rituz
gentiũ. ⁊ petierũt ab antiocho vt faceret ĩ hie
rusalẽ ephebiã. i. lupanar epheboꝝ. ⁊ ꝙ hiero
solimite scriberenť antiocheni ⁊ gimnasia. in
quibꝰ dogmatizabãt de ritu gẽtilitatis. Et fe
cerũt sibi ꝓ̃pucia. i. nõ circũcidebãt paruulos
suos. vel q̃ ritu ꝓ̃puciatoꝝ viuebãt. Quidaz
tamẽ volũt. ꝙ quedã velamina fecerũt circũ-
cisioni sue. vt in denudatiõe grecꝭ apparerent
dissiles. Causa ꝟo huiꝰ flagicij hec fuit. Oni-
as sine liberis duos habuit fratres. iesum vł
oniã ⁊ iohannẽ. qui ꝯtendebãt de pontifica-
tu. ⁊ vt placerẽt antiocho declinauerũt ad ri-
tus gentiũ: adeo vt etiã noĩa gentiũ sibi impo
nerẽt. Et iesus dictus est iason. vel onias. io-
hãnes ꝟo menelaus. Cũq3 plures essent cuz

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

iasone. supplicauit antiocho de faciendo gimnasio in hierl'm. Et audierūt euz viri pessimi culpabiles i cibo ꝛ violatione sabbati ꝛ huiusmodi. Postea antiochus amouit iasonez ꝛ eleuauit menelaum. Qui secut⁹ est oniam i antiochiā. Hic eñ cū vidisset facin⁹ fratꝝ ꝯsceꝺerat ad regē. si posset mutare animū reg꜡ Qꝺ cū neq̃ret sedebat in antiochia i asilo. Et veniēs post eū menelaus suasit ādronico vt occideret oniam. Qui euocās eū de asilo occidit eū. Et irat⁹ rex p morte iusti andronicū exuit purpura. ꝛ flagellatū p ciuitatē in eodē loco fecit interfici vbi ille occiderat oniā. Porro antioch⁹ cū pcussisset egyptū in dolo ascēdit in hierl'm. ꝛ p diuisione. i. dissensiōe ciuiū ad libitū fecit in ea. ꝛ pcussit multos in hierl'm. ꝛ lugebat oīs terra Cūq₃ rediȷ̈sset in egyptū. ꝛ esset repulsus per nūcios romanoꝝ post bienniū rediȷ̈t in hierusalē in furore. Et aperuerūt ei portas fauentes sibi. Et interemit cōtraria sentiētes. ꝛ expoliauit templū menelao ductore. tollēs vasa et lucernas mensā ꝛ sacrariū. ꝛ vrnā auream. A velis q₃ nō abstinuit. Et posuit in tēplo idolū iouis olimpici vel hospitalis vel pegrini. Oblatōes moysaicas fieri phibuit. altare ereum amouēs. ꝛ carnē suillā edere ꝛ ydolo imolare coegit iudeos. arcemq₃ muniuit in ciuitate dauid. in qua posuit psidiū macedonum qui iudeis erāt in oīb⁹ inhumani. Nā quoscūq₃ circūcidisse filios suos repperissent suspēdebāt ꝛ puulos ad colla eoꝝ. Uidētes autē samarite iudeos hec pati de ꝯsuetudine nature sue. se nō esse cognatos iudeoꝝ fatebant̃. ꝛ qꝺ hactenus pdicauerāt templū sup garizim dei esse maximi negauer̃t. scribētes antiocho in hūc modū. Deo epiphani relatio a sichimitis sydonioꝝ. Maiores nostri ppter pestes quandā supstitionē sabbatoꝝ secuti sunt. edificātes in garizim templū sine numīe. veniūtq₃ iudices vestri ad nos ꝛ similia iudeis nob̃ inferunt. dū ab initio sydones esse noscamur Cohibe iudices tuos ab afflictōe nr̃a. ꝛ tēplū sup garizim in noīe greci iouis vl' anxuris. id est. hospitalis petim⁹ dedicari. Et adiudicauit antioch⁹ facere petitionē eoꝝ

Dicit aug⁹. q̃ ignis sacrificiȷ̈ q̄ p. lxx. annos babilonice captiuitat꜡ sub aq̄s vixerat extinct⁹ est antiocho vendēte sacerdotiū iasoni.

In scꝺo tñ machabeoruz libro ꝺr sol⁹ iasō fuisse frat̃ onie. ꝛ menelaus frat̃ cuiusdā simonis q̄ iuidēs onie psuasit seleuco ꝺ cōmuni erario spoliādo ꝺ quo supra dictū est.

Infra h̃ biēniuz visi sūt i hierl'm i aere cōflict⁹ equitū q̄dragīta dieb⁹.

Sequunt̃ tituli capituloꝝ i historiā Machabeorum. Libri. I.

Incipit historia libri machabeoꝝ
Capl'm. I.

Hunc multi iudeoꝝ spōte quidē timore regis iussa secuti sunt. pbati ꝓ patriȷ̈s legib⁹ adheser̃t. Erat aūt vir ꝺ modin modico iudee vico sacerdos noīe mathathias fili⁹ iohānis filiȷ̈ simōis filiȷ̈ asamonei. ꝺ vice ioachi. i. vn⁹ illoꝝ xxiiij. q̄s dauid elegit. ꝛ i eūdē modū dict⁹ ē zacharias de vice abia. Erātq₃ ei filiȷ̈ q̄nq₃. Johānes. Simō. Judas. Eleazar⁹. Jonathas. ꝛ q̄sq₃ suo cognoīe cēsebat̃. S₃ sufficit de iuda dicere. q̄ dicebat̃ machabeus. Hi vidētes mala īduti ciliciȷ̈s plāxer̃t. Et vener̃t emissariȷ̈ directi a rege i modin. statuētes idola i loco q̄b⁹ cogerēt iudeos īmolare. Et dixer̃t mathathie. Priceps es i ciuitate hac. ꝛ p̄or iussa reg꜡ īple. Qui clamauit. Et si oēs obediāt regi. ego ꝛ filiȷ̈ mei ꝛ frēs mei obediem⁹ legi dei celi. Nō sacrificabim⁹. Tūc q̄dā ex iudeis immolauit i medio. Et surgēs mathathias cum suis trucidauit eū sup arā. ꝛ nūcios reg꜡ interemit. arā q₃ deponens clamauit. Qui dei est sequat̃ me. Et cū omni tribu sua abiȷ̈t in soli-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

tudinē omnia relinquens. Multiq; cū filijs
et vxorib9 ad solitudines cōfugerunt: malētes
herbis vti q̄ inquinari. Quos iudices regis
prius verbis flectere conabant̄ vt eligerent q̄
ꝓsunt ne eis tanq̄ hostib9 vterentur. Qui no
luerūt eos audire. Tūc emissarij regis aggres
si sunt eos in dieb9 sabbatorū quib9 nephas
erat eis arma mouere: ⁊ ꝑcusserūt q̄sdā. Ali-
os in speluncis globis fumiferis suffocātes.
Et perierunt ex eis tria milia: alij habent so-
lum mille. Plures aūt liberati adiuncti sunt
mathathie: ⁊ eum iudicē sibi statuerunt. Qui
docuit eos pugnare in sabbatis dicēs. Si su
per hoc legē seruabitis: eritis hostes leg̃ dā-
tes causam vt pereat populus dei. ⁊ lex cum
populo peribit. Et exinde (dicit iosephus) ꝑ-
manet nobis ꝯsuetudo pugnandi etiam si ta
li die bella ꝯsurgunt. Colligensq; mathathi-
as armatos: aras deposuit idoloꝝ. ⁊ imolan-
tes quos potuit interemit. pueros nōcircūci
sos iussit circūcidi. Et āno vno hūc gessit ma
gistratum. Cūq; grauiter egrotaret: cōuocās
filios ait. Ego decretam ꝓficiscor viam com
mēdo vobis patrias leges vt ꝓ eis grata mē
te moriamini. Nam corpora mortalia sūt. san
ctoꝝ ꝟo monimenta imortalitatis ordinē cō-
sequunt̄. Cōcordiā habete ⁊ simonez ꝓpter sa-
pientiā in ꝯsilijs habete patrē. Iudā ꝟo pro
pter fortitudinē ducē in armis. Et mortu9 est
mathathias ⁊ sepultus in modin Et planxit
eū israel planctu magno. Et surrexit ꝓ eo iu-
das machabe9 filius eius: ⁊ factus est q̄si leo
defendēs israel clipeo suo.

De ꝑlijs iude machabei. Caplm. II.

Wnc appolloni
t us dux samarie i ꝟtute mag̃ egres
sus est contra iudam. Iudas aūt
occurrit ei ⁊ ꝑcussit eum: multosq; cū eo. et re
liqui fugerūt. Tulitq; spolia multa ⁊ gladiū
appollonij: et pugnans in eo omnib9 diebus
vite sue. Seron aūt dux inferioris syrie au-
diens iudam roboratū tulit sub se ꝯstitutos:
et iudeos trāsgressores et castrametatus est
in bethsura. Et occurrit ei iudas et vidēs su-
os ꝓpter paucitatē ⁊ ieiuniū desides hortaba
tur eos: nō in multitudine sed in pietate con-
fidere. Et cōfligens cum syris duce eorū in-
terfecto persequebatur fugientes in descēsu
montis bethoron vsq; in campū. Et cecide-
runt ex eis. dccc. viri. Joseph9 dicit. viij. mi-
lia. Reliqui fugerūt ad maritima loca phili-
stijm: et cecidit timor iude sup̱ gentes. Audi
ens hoc antiochus cōgregauit omnē ꝓpriaz
virtutē: et multos ab insulis mercede cōdu-
xit. Cūq; militib9 stipendia distribueret vidit
thesauros deficere. Nō em̄ ei oīa tributa red
debantur ꝓpter seditiones gentiū. et delibera
uit ire in persidē ⁊ accipere tributa regionuz.
Et reliquit lysiam de genere regali sup̱ nego
cia regni. ab eufrate vsq; ad fines asie inferio
ris. et vt nutriret antiochuz filiū eius donec
rediret. Et tradidit ei medietatē exercit9 ⁊ ele
phantes: ꝑcipiens vt vastaret iudeā ⁊ euer-
teret hierusalē ⁊ gen9 iudeoꝝ extirparet. Ipe
vero abijt in persidē egressus ab emath: quā
reparans antiochiā noīauit. et perambula-
uit sup̱iores regiones. Lisias ꝟo elegit ptho
lomeum nicanorē et gorgias: viros potētes
ex amicis regis. Et misit cū eis. xl. milia pedi
tum: et septē milia equitū vt venirent in ter-
rā iuda. et applicuerūt in emaus in loco cam
pestri. Et superuenerūt syri eis ad auxilium:
et multi transfuge iudeoꝝ. et negociatores q̇
dam sperantes se iudeoruz emere captiuos.
Judas vero cū exercitu venit in masphat et
hortabat̄ suos spem ponere in deū dimittēs
ꝟm legem nouiter vxoratos: et q̇ possessiōes
pauloante acquisierāt. Et assumpsit gorgias
quinq; milia virorū ⁊ tria milia equites ele-
ctos. vbi alij habent vnuz mille equitum. et
egressi sunt circa solis occasum vt per noctē
irruerēt sup̱ iudā Quod ꝑsentiens iudas sta
tuit et ipse castra hostium latenter inuadere
⁊ focos plurimos in castris derelinquēs ꝑ-
uenit ad campestria emaus. Gorgias vero
neminē in castris iudeorum inueniens arbi-
trans eos fugisse in montes querebat eos in
mōtib9. Diluculo apparuit hostib9 in castris
iudas cum tribus milib9 plus vel minus vt
cūq; ꝓpter paucitatē. Cunq; inopinatos ho-
stes inuaderet multos occidit. reliquos ꝑse-
cutus ē vsq; ad gesseron. et campos idumee
et azoti. et ceciderūt ex eis tria milia. Judas
vero dicebat suis ꝑdam cōtemnere dum ad-
huc pugna cōtra gorgiā sup̱esset. Videntes
aūt qui cum gorgia erāt castra suoꝝ incensa.
nā fum9 a lōge hoc eis indicabat sciētesq; su
os in fugā versos: ⁊ ipi terga dederūt. Judas
vero post plenitudinez victorie tulit spolia
multa hostiū: ad ꝓpria remeās ⁊ laudās deū
Et adheserūt iude plures et fuerunt cum eo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

circiter decē milia viroꝝ. Sequenti ꝟo anno ꝯgregauit lisias exercitū. xl. milia viroꝝ. ⁊. v. milia equitū. ⁊ venerūt in iudeā. Et occurrit illis iudas in bethoroth cū decē milib. ⁊ statim ꝑcussores ꝓsternens cōgressus est cū eis Et ceciderūt de exercitu lisie quinq; milia virorū. Et attendens lisias iudeoꝝ audaciā. et timens eoꝝ desperationē. nisi eis viuere cum libertate licuisset rediȷ̄t antiochiā: presidia cōgregās peregrinoꝝ. vt cū maiori apparatu rediret in iudeam.

De purificatione tēpli. Caplm. III.

Totiēs igitur victis antiochi ducib ꝑsuasit iudas populo. vt ascenderēt hierosolimā templūq; mundarent. Et inueniētes templū desertū. ⁊ in eo frutices pullulasse. planxerūt planctu magno. Et elegit iudas milites q̇ expugnarēt eos. qui arcem ꝓsidiȷ̄ custodiebant dum ipse templū a feditate purgaret. Qđ diligenter emundās introduxit vasa noua candelabrū ⁊ mensam. aram quoq; ex auro factam Et posuit vela ī ingressu. ⁊ ianuas restaurauit. ⁊ deponens altare

Et eadē die qua destructū fuit templū eadem die reuolutꝭ tribus annis reedificatum est.

quod statuerat antiochus de lapidib nouis aliud edificauit. ⁊ enceniatū est templuz. xxv. die decēbris. Que dedicatio stetit in posteꝝ aliȷ̄s duabus habitis ī dissuetudinē. De hac dictū est in euangelio. Facta sunt encenia in

Una salomoni ī edificatiōe tēpli. secūda neemie in reedificatione.

hierosolimis. et hiems erat. Et obtulerūt holocausta in nouo altari. ⁊ adoleuerunt incensum de veteris altaris calculis igne cōcepto. Et accenderunt luminaria multa. ⁊ dixerunt festum luminum. vel propter multitudinem luminarium. vel quia tūc illuminauerat eos deus sedentes in tenebris. Et statuerunt iudam summum sacerdotem. Facta sunt autez hec post tres annos quibus templum manserat prophanatum ꝺm danielis prefationez. quam ante. cccc. annos et octo predixerat. Et solennizauerunt. viij. diebus sub vmbraculis ꝺm ritum scenophegie. memores ꝙ paulo ante in speluncis habitauerant. statuentes vt posteri per. viij. dies hanc renouationez templi celebrarēt. Un̄ iosephus ait. Ab illo tempore ⁊ hactenus illam festiuitatem celebramus vocātes eam lumina. eo ꝙ ꝓter spem lumē nobis religionis apparuit. Tūc ꝯstruxit iudas murū in circuitu ciuitatis. ⁊ edificauit turres. custodes ī eis deputās. Sed ⁊ bethsurā muniuit. vt ea ꝓ castello aduersus hostes vteretꝛ. arcem tm̄ ꝓsidiȷ̄ nondū obtinuit.

Nota ꝙ hic habes festū iudeorum per ogdoadem. qđ nō obest. quia non fuit festum ex lege.

De preliȷ̄s iude. Caplm. IIII.

Porro gentes finitime reparationē hierusalē ⁊ robur iudeorum egre ferebāt. ⁊ ꝑseq̄bantꝛ eos. Quos iudas viriliter debellabat. et percussit ydumeos plaga magna. Et pugnauit ꝯtra thimotheū ducem filiorū amon. et fugauit eum ⁊ vastauit iazer. ⁊ rediȷ̄t in iudeam. Et cōgregate sunt gentes que erant in galaad aduersus iudeos qui erāt in finibus eorum. Qui fugiētes in theman. miserunt ad iudam vt ferret eis auxilium nūciantes ꝙ festinaret thimotheus capere locū in quē confugerant. Cunq; adhuc legerentꝛ epistole superuenerunt nunciȷ̄ a galilea. indicantes congregari eos qui erant in ptholomaide ⁊ tyro et sydone aduersus iudeos. Ergo vtrobiq; hostibus nunciatis. misit iudas simonē fratrē suum cum tribus milib electorum in solatium galileorum. Ipse ꝟo cum ionatha fratre suo et. viij. milibus exiȷ̄t in galaaditidē. relinquēs in iudea iosephum ⁊ azariam duces vt seruarent iudeam. sed cum nullo hostium interim bellum cōmitterent. Et venit simon in galileam. ⁊ contrite sunt gentes ab eo. et ꝑsecutꝰ est eos vsq; ptholomaidem: ⁊ tulit spolia eoruz. et iudeos quos trahebant captiuos. ⁊ rediȷ̄t in iudeam. Judas ꝟo ⁊ ionathas transeūtes iordanē ambulauerūt viam triū dieꝝ per desertum. Et occurrerunt eis nabuthei ⁊ susceperunt eos pacifice. ⁊ narrauerunt eis que acciderant fratribus eoꝝ in galaaditide. ⁊ quomodo in munitiōe tenerentꝛ comprehēsi. Judas ꝟo prius incendit bosor ⁊ spoliauit. Et surgens nocte cū diluculo venisset ad obsidionē. vidit portātes scalas ⁊ machinas vt cōprehēderēt munitionē. Et veīt post eos trib ordinib. ⁊ insonuit tuba. ⁊ castra thimothei

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

cognouerunt. qꝛ machabeus esset. ⁊ fugerunt ab eo. ⁊ ceciderūt ex eis fere. viij. milia. ⁊ vastauit iudas ciuitates gētiū ī galaaditide. Pꝰ hoc ꝯgregauit thimotheus exercitū aliū ⁊ sedit secus torrentē: iudas ꝟo abijt obuiā illis Et ait thimotheus ꝑncipibꝫ suis. Si transierit iudas ad nos potēs poterit aduersū nos. Si ꝟo timuerit trāsire ⁊ castra posuerit extra flumē: trāseamus ad eū ⁊ poterimꝰ aduersus eum. Et transiuit iudas torrentē relinquens post se qui clamarēt neminē remanere. Et cōtrite gētes fugerūt ad phanū qᵭ erat in carnaim. Judas ꝟo succēdit phanū cū omnibꝫ qui erāt in eo. Tūc ꝯgregauit iudas vniuersos israelitas q̇ erāt in galaaditide: ⁊ vxores ⁊ paruulos vt venirēt ī terrā iude. Cūqꝫ venissent in effron petierūt a ciuibꝫ transitū ⁊ noluerūt eis aperire. Et eradicauit iudas effron: ⁊ per eam transiuit sup̱ interfectos. ⁊ erat iudas cōgregans extremos p̱ totā viā ⁊ exhortās. Et transmisso iordane ascenderūt in montē syon ⁊ obtulerūt holocausta ꝙ nemo ex eis cecidisset. Et redierūt in eadē die iudas de galaaditide: ⁊ simon de galilea. Interim ꝟo dum aberant iosephꝰ ⁊ azarias volētes sibi facere nomen ꝯgressi sunt cū gorgia ⁊ fugerūt. ⁊ ceciderūt de ꝑplō duo milia: ⁊ magnificatꝰ est iudas in israel qui quasi ꝓpheta habebaꝟ. ⁊ predixerat iosepho ⁊ azarie ne egrederenꝟ. Et vastauit iudas ydumeos ⁊ philistijm. Et p̱trāsiens samariā declinauit in azotum. ⁊ combussit aras ⁊ deos eorum: ⁊ cum spolijs redijt in iudeam.

De morte antiochi eupatoris in iudea.

Caplm. V.

Cum hec fierēt in iudea: p̱ambulabat antiochꝰ superiores regiōes. ⁊ audiuit esse ciuitatez elimaidē in perside opulentā. ⁊ templū in ea locuplex in quo erāt velamina aurea et lorice et scuta que reliquerat alexander. ⁊ querebat p̄dari eam sed nō potuit. nā elimaite fugauerunt eū ignominiose. ⁊ nunciatum est in via ei quomō fracti erant principes eiꝰ in iudea. Et versus in furorem iussit agitari currū suum sine intermissiōe. superbe intonās venturum se hierosolimā ⁊ facere eam poliandꝝ iudeoꝝ. Et statim apprehēdit eū amarus dolor viscerum. ⁊ contigit eū in impetu euntem de curru cadere: ⁊ collisus est. Et manifestauit deus in eo virtutem suam: vt qui sibi videbatur etiā fluctibꝫ maris imperare. ⁊ montiū altitudines in statera appendere in gestatorio portareꝟ Et ebullierūt vermes de carnibus eius ⁊ viuētes effluebāt ⁊ fetore illius ḡuabaꝟ exercitꝰ. Cūqꝫ nec ipse fetorez suū ferre potuisset ductus est ad agnitionē sui venire. ⁊ ait. Justū est mortalem subditū esse deo et vouebat se liberaturū iudeos ⁊ pares atheniensibꝫ facturū. Pollicebatur quoqꝫ se futurum iudeū. ⁊ in omni loco predicaturum dei potestatē ⁊ desperans scripsit omnia hec ad iudeos: orans vt fideliter adhererēt antiocho filio eius. Cūqꝫ profiteretur se pati hoc propter templi violationē miratus est iosephus polibiū virū bonum dixisse: ideo perijsse antiochum. qꝛ voluit templū diane in perside deuastare. Nam qui nullatenus egit peccatū sed tantum cogitauit nullo reatu teneꝟ. Hic patet ꝭm opinionem iosephi. quia lex cohibebat manū ⁊ non animum. Tunc vocauit antiochus philippū collactaneum suum ⁊ constituit eum tutorez regni: dans ei diadema ⁊ stolam ⁊ anuluz vt ferret ea ad antiochum filium suum: ⁊ poneret eum super soliū regni. Et mortuus est antiochꝰ peregre in mōtibꝫ ⁊ miserabiliter. Qᵭ cum accepisset lisias constituit antiochū quē nutrierat regē. ⁊ vocauit eum eupatorē. Tūc cogitauit iudas vt obsideret eos qui erant in arce presidij. ⁊ fecit balistas ⁊ machinas ⁊ cōfortauit aggerem. Tunc egressi sunt quidā de obsessis. ⁊ adiunxerunt se illis aliqui ex impiis israel ⁊ venerunt ad regem ⁊ dixerūt. Quousqꝫ non vindicas nos. qui decreuimus seruire patri tuo ⁊ tibi. Ascende ⁊ libera obsessos tuos. ⁊ redde nobis hereditates nostras. Et iratus rex vehementer collegit exercitum. Sed ⁊ de regnis alijs venerunt ad eum conducticij. ⁊ erant. c. milia peditum. ⁊. xx. milia equitum. ⁊ elephantes. xxxij. Et applicuit ad Bethsuram. vt expugnaret eam. et reces-

Quibꝫ de causis punit deus hoies. vel ad correptionem. vt mariā sororē moysi. Ad maiꝰ meritū vt iob. Ad ꝯseruationē virtutū. vt paulū per angelū sathane. Ad manifestationē glorie diuine. vt de ceco nato legiꝟ. neqꝫ h. n. p. e. ⁊ cetera. Vel ob ostensionē inchoatōis pene alicuius hic ⁊ permāsure in futuro. vt in antiocho.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

ſit iudas ab arce ⁊ admouit caſtra ꝯtra caſtra regis. Et ordinauit rex diluculo exercitum. ⁊ oſtēderūt elephātis ſanguineꝫ vue ⁊ mori. ad acuendū eos in preliū. ⁊ aſtiterūt ſingulis elephantib⁹ ad cuſtodiā mille pedites loricati. ⁊ equites. d. ⁊ turres lignee erant ſup̄ ſingulos ⁊ in turre. xxxij. viri pugnātes deſup̄. ⁊ intus magiſter beſtie. Et diſtēta eſt pars exercit⁹ regis ſup̄ montes. alij p̄ loca ibāt humilia. Et reſplenduit ſol in clipeos aureos. ⁊ reſplenduerūt mōtes ex eis. ⁊ apparuit iudas in prelio cū ſuis. ⁊ ceciderunt de exercitu regis. dc. viri. Et vidit eleazarus frater iude vnā de beſtijs ceteris eminentiorē. ⁊ arbitrās regeꝫ eſſe in ea: cucurrit p̄ hoſtes. ⁊ ſubijt elephantē et effodit eū in vmbilico. ⁊ cadens elephas oppreſſit eū. Tūc diuerterūt iudei a p̄lio. ⁊ aſcendit rex poſt eos. ⁊ capta bethſura poſitiſq; in ea cuſtodib⁹ obſedit hieruſalem. ⁊ ſtatuit illic baliſtas ⁊ machinas ⁊ ignis iacula ⁊ ſcorpios ad mittēdas ſagittas ⁊ fūdibula. Eſce aūt nō erāt in vrbe. eo q̄ ſeptim⁹ ann⁹ eſſꝫ ⁊ egreſſi ſūt plures. Tūc audiuit liſias q̄ philippus redierat a perſide. ⁊ querebat ſuſcipe regni negocia. ⁊ ſuggeſſit regi dicēs. Deficim⁹ quotidie. eſca nobis modica eſt. ⁊ munit⁹ eſt locus quē obſidem⁹. ⁊ incūbit nobis ordinare de regno. Demus ḡ dextras hoib⁹ iſtis. ſtatuētes vt ambulēt in legib⁹ ſuis. ⁊ ſeruiāt nobis. Et facta pace iurauit rex ⁊ principes ei⁹. ⁊ intrauit montē ſyon. ⁊ videns munitionē loci rupit iuſiurandū. ⁊ deſtruxit murū in giro. Et reuerſus antiochiā inuenit philippū dn̄antem in ea: ⁊ vi occupauit ciuitatē.

De demetrio ⁊ nicanore. Capl'm. VI.

D tempore exiit demetrius ſeleuci filius ab vrbe roma. ⁊ aſcēdit in ciuitates maritimas ⁊ regnauit ibi. Hūc dū adhuc puer eſſet patruus ei⁹ antiochus epiphanes p̄uauerat regno. ⁊ aſcēdit romā in accuſationeꝫ patrui. Audiēs ꝟo patruū defunctū redijt. ⁊ plures receperūt eū. Sed exercitus ligauit antiochum ⁊ liſiā vt traheret eos ad eū. Qd̄ cū accepiſſet ait. Nolite mihi oſtēdere faciē eorū. Et occidit eos exercit⁹. et ſedit demetri⁹ ſup̄ ſolium patris ſui. Tūc venerūt ad regē impij ex

Quia german⁹ me⁹ eſt antioch⁹. nō deceret me occidere eum. ſꝫ vos occidite.

iſrael. ⁊ alchimus aaronita dux eoꝝ qui volebat fieri ſacerdos. Et accuſauerūt iudā dicentes. Perdidit iudas oēs amicos ſuos. ⁊ nos diſperdidit de terra noſtra. Mitte ergo viruꝫ cui credis qui videat exterminiuꝫ ⁊ vindicet nos. Et ꝯſtituit rex alchimū principem ſacerdotū. ⁊ miſit cū exercitu bachideꝫ in iudeam. Qui miſit nūcios ad iudā ⁊ frēs ei⁹ in dolo loquētes de pace. Et nō attēdit iudas ſermonibus eoꝝ. Multi ꝟo de p̄p̄lo crediderunt eis dicētes. Homo ſacerdos de ſemīe aaron venit nō decipiet nos. Et egreſſi ſunt ad bachidem. ⁊ occidit ex eis ſexaginta viros vna die. ſcḋm illud. Sanguinē ſanctoꝝ tuoꝝ effuderūt in circūitu hieruſalē. ⁊ non erat qui ſepeliret. Alij fugerūt ab eo dicētes. Nō eſt ei veritas et iudiciū. Tūc receſſit bachides a hierl'm. et applicuit in bezeecha. ⁊ multos ex eis qui a ſe refugerāt occidit. ⁊ p̄iecit in puteū. Et cōmiſit regionē alchimo relinquēs ei adiutores. et ipe reuerſus eſt in antiochiā ad regē. Tūc alchim⁹ ſeducebat oēs verbis. ⁊ ad libitū cuiq; loquens ſubito manu valida transfugarū circūſept⁹ eſt. ⁊ fecit mala in hierl'm plus q̄ꝫ omnes gētes. Qd̄ attēdēs iudas ceſſauit exire ī regiōes ⁊ fecit vindictā in viros deſertores. Vidēs aūt alchim⁹ q̄ nō poſſet iudā ſuſtinere redijt ad regē: accuſans iudā in multis. Et miſit rex nicanorē qui cū eo fuerat rome in iudeā. mandās ei euertere p̄p̄l'm. Et venit nicanor in hierl'm cū exercitu. ⁊ locut⁹ eſt ad iudaꝫ in dolo verbis pacificꝭ ⁊ ſalutauerūt ſe inuicē. Sꝫ cū iudas intellexiſſet īſidias. exilijt ⁊ refugit ad ſuos. Poſtea ꝯgreſſi ſūt iuxta vicū capharſalama. ⁊ vict⁹ iudas fugit in ciuitatē dauid Et egreſſi ſūt ſacerdotes ad nicanorē ſupplicātes ⁊ oſtēdentes holocauſta q̄ offerebāt ꝓ rege. ⁊ irridēs ſpreuit eos. ⁊ apponēs manū capiti iurauit. Niſi tradit⁹ fuerit mihi iudas cū rediero ſuccendā locū iſtū. Et receſſit nicanor a hieruſalē. ⁊ venit in bethorō. ⁊ ſuſcepit exercitū ſyrie ſibi deſtinatuꝫ. Et exiuit iudas cū trib⁹ milib⁹ poſt eū. ⁊ cōmiſerūt preliū tercia die menſis adar. ⁊ contrita ſunt caſtra niconoris. ⁊ cecidit ipe primus. ⁊ fugit exercit⁹ eius armis proiectis. Et egreſſi ſunt de caſtellis iudee in circūitu: et percuſſerunt eos vſq; ad vnum. Et caput nicanoris amputantes et dexteram quaꝫ ſuperbe extenderat ſuſpenderunt ea contra hieruſalem. ⁊ linguam eius minutatim inciſam dederunt auibus ad co-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

medendū. Et statuerūt diem illam solennem omnib⁹ annis. Et siluit terra iuda a plⁱijs dies paucos.

De federe iudeorum cum romanis. Capl'm. VII.

Unc audiuit iudas nomē romanoꝝ ꝛ virtutes eorū quas fecerāt in orbe. ꝛ quos volebāt vel priuabāt regno vel exaltabant ꝛ ꝙ cū amicis optime ꝯseruabant amicicias. ꝛ in omnib⁹ istis nemo postulabat sibi diadema. Et fecerāt sibi curiā. ꝛ cccxx. ꝯsiliū agentes. Et misit romā eupolemū filiū iohānis. ꝛ iasonē filiū eleazari. Qui intrātes curiā dixerūt. Judas machabeus et fratres ei⁹. ꝛ ppl's iudeorum miserūt nos ad vos statuere vobiscū societatē. ꝛ vt auferatis ab eis iugū grecoꝝ. Placuitq; sermo romanis. ꝛ scripserūt federis formā. ꝛ rescriptū in tabulis eneis miserūt in hierusalē. vt esset ibi memoriale in hūc modū Bene sit romanis ꝛ genti iudeoꝝ in mari ꝛ in terra. Et pax in eternū. Qḋ si institerit bellū romanis: auxiliū feret gens iudeoꝝ nō accipiens stipendia a romanis. Jdipm faciēt romani iudeis. Tūc scripserūt romani ad demetriū. Quare grauasti iugū tuū sup amicos nostros ꝛ socios iudeos. Si ḡ iterū adierint nos aduersum te. faciem⁹ illis iudicium. ꝛ pugnabimus tecū terra mariq;.

Respublica romanoꝝ pri⁹ regib⁹ tractabat quorū prim⁹ romulus. scḋs rem⁹ postea p ꝯsules. tercio p imperatores. quoꝝ prim⁹ fuit iulius cesar.

De morte iude. Capl'm. VIII.

Nterea cum audisset demetri⁹ ꝙ cecidit nicanor cū suis misit rursū in iudeā bachidem ꝛ alchimū. ꝛ dextrū cornu cū illis ꝛ applicuerūt exercitū ad hierusalē. Et surgētes abierunt in berea. ꝛ iudas posuit castra in laisa. cū trib⁹ milib⁹ electoꝝ. Qui vidētes multitudinē hostiū timuerūt valde. ꝛ subtraxerūt se de castris. nec remanserūt cū iuda. nisi. dccc. viri. Sed ꝛ iudas corde dissolutus est nā bellū perurgebat eū. nec habebat tēpus cōgregandi. Et locuti sunt ad eū qui residui erāt. Non poterim⁹ ꝯtra eos. sed liberem⁹ aīas nostras mō ꝛ reuertamur ad fratres nostros. ꝛ tūc pugnabim⁹ aduersus eos. Qui rūdit. Absit istā rem facere vt fugiam⁹ ab eis. ꝛ supinducam⁹ opprobriū glīe nr̄e. sed moriamur ī virtute. ꝑpter fratres nostros. Et ꝯgressi sunt cū hostib⁹ ꝛ expugnabāt cornu dextrū. Qui autē in sinistro cornu erant. venerūt eis a tergo. ꝛ ingrauatū est preliū. ꝛ cecidit iudas. ꝛ ceteri fugerūt. Symon aūt ꝛ ionathas fratres ei⁹ redimētes corp⁹ eius ab hostib⁹ tulerūt illud ī modin. Et sepelierūt in sepulcro patrū suoꝝ. Et planxit eū populus terre planctu magno. et emerserūt iniqui in isrl'. ꝛ facta est fames magna. ꝛ tradidit se bachidi omnis regio. Et elegit bachides impios viros. ꝛ ꝯstituit eos dominos regiōis. Qui ꝑsequebant amicos iude. ꝛ cōgregati sūt amici iude. eligentes ionathan in ducē sibi.

De ionatha. Capl'm. IX.

Et surrexit ionathas loco iude fratris sui. ꝛ querebat bachides eū occidere. Tūc ionathas cū suis fugit in desertū thecue. ꝛ misit fratrē suū iohannē ad nabutheos amicos suos vt cōmodarēt ei apparatū suū qui erat ꝑciosus. Et exeuntes filij iamri ꝑcusserūt iohannē ꝛ tulerūt oīa que habebat. Post hᷓ nūciatū ē ionathe ꝛ simoni fratri ei⁹ ꝙ filij iamri facerent nuptias. ꝛ ducerēt sponsam ex madaba. ꝛ surrexerūt ad eos de insidijs ꝛ ꝑcusserunt multos in vindictā sanguis fratris sui. ꝛ redierūt ad ripā iordanis. Et audiuit bachides ꝛ venit die sabbatoꝝ in virtute magna. Et dixit ionathas ad suos. Ecce bellū ex aduerso. aqua ꝟo iordanis hinc ꝛ inde. ꝛ paludes ꝛ saltus. ꝛ nō est locus diuertendi. Clamate ergo in celū. ꝛ pugnem⁹. ꝛ cōmissum est bellū. Et ceciderūt ex pte bachidis mille viri et versus est bachides in fugā ꝛ reuersus est ī hierusalē. ꝛ edificauit in iudea ciuitates munitas. ꝛ posuit custodiā in eis. Et accepit filios principū regiōis obsides. ꝛ posuit eos in arce in hierl'm in custodia. Tūc ꝑcepit alchimus destrui muros dom⁹ sancte interioris. et destrui opa ꝓphetarum. Cūq; cepisset destruere ꝑcussus est paralisi ꝛ mortuus est cum tormēto magno. Tūc redijt bachides ad regem ꝛ siluit terra iuda duob⁹ annis. Post q̄s viri iniqui in israel reduxerūt bachidē in iudeam. Qui voluit cōprehendere ionathan occulte sed nō potuit. nā innotuit cōsiliū ei⁹ ionathe.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Qui cōpꝛehendens.l. viros de his qui insi-
diabāt ei occidit eos. Et secessit ionathas cū
suis in bethessi.q̄ est i deserto: ⁊ ꝯfirmauit eā
Et ascēdit bachides i ꝟtute magna ⁊ obsedit
bethessen. Et egressus ionathas reliq̄t simo-
nē in ciuitate.⁊ fecit sibi ionathas numerum
⁊ ꝑcutiebat ꝑ noctē m̄ltos hostium in taber-
naculis eoꝝ. Simon ꝟo egressus de ciuitate
succēdit machinas.⁊ pugnauerūt ꝯtra bachi
dem.⁊ ꝯtrit⁹ est ab eis. Et irat⁹ est bachides
ꝯtra viros qui reduxerāt eū in iudeā. Et mul
tos ex eis occidit. Q̄ð audiēs ionathas. mi-
sit ad eū legatos pacē cōponere cū eo.q̄ libē-
ter accepit: ⁊ iurauit se nihil mali facturū io-
nathe omnib⁊ dieb⁊ vite sue. ⁊ reddidit ei ca-
ptiuitatē quā pri⁹ erat p̄dat⁹ in terra iuda: et
rediȷ̄t in terrā suā. Et cessauit gladi⁹ ex israel.
⁊ sedit ionathas in machinis iudicās ibi po
pulū.⁊ exterminās ipios ex israel.

De alexādro. Capl'm. X.

[e] O tempoꝛe ascē

dit alexāder fili⁹ antiochi epipha-
nes: ⁊ occupauit ptholomaydā. et
reguit in ea. Q̄ð audi-
ens demetri⁹ ꝯgrega-
uit exercituȝ.⁊ misit ad
ionathan. vt secū face-
ret pacē. Et nō cū ale-
xādro. Insuꝑ dedit ei
potestatē ꝯgregādi ex-
ercitū: ⁊ obsides q̄ erāt
in arce iussit ei reddi.
Et venit ionathan in
hierusalē. ⁊ cepit inno
uare ciuitatē.muniuit montē syon in circūitu
⁊ fugerūt custodes quos posuerat bachides
in iudea. Tamē in bethsura aliqui remanse-
rūt.que erat eis ad refugiū. Et audiuit alexā
der ꝓmissa que fecerat demetri⁹ ionathe. ⁊ p̄-
lia ⁊ virtutes quas ipe fecerat ⁊ frēs ei⁹.⁊ scri
psit ad ionathan dicēs. Audiuim⁹ de te ꝙ vir
potēs es ⁊ aptus vt sis amicus noster.⁊ nunc
ꝯstituimus te hodie summū sacerdoteȝ gētis
tue: ⁊ vt amicus regꝫ voceris. Et misit ei pur
purā ⁊ coꝛonā aureā.⁊ induit se ionathas sto
la sancta in die solenni scenophegie.⁊ ꝯgrega
uit exercitū.⁊ fecit arma copiosa. Q̄ð audiēs
rex demetrius ꝯtristatus est. ⁊ remisit ad io-
nathan in hec verba. Manete in amicitia no
stra.⁊ nūc absoluo oēs iudeos a tributis. et

Ab eo tp̄e ex q̄ anti
och⁹ epiphāes q̄ ob
ses erat rome post
moꝛtē patrꝫ. frē suo
spꝛeto demetrio ei⁹
filio in regnū succes
sit.ꝯtētio erat de re-
gno int̄ successoꝛes
fratrū illoꝝ.

potestatem arcis que est in hierusalē do sum-
mo sacerdoti.⁊ omnē animā iudeoꝝ que est i
regno meo captiua relinquo liberā gratis.et
ꝙ oēs dies solennes sint dies imunitatis ⁊ re
missionis.⁊ dies decreti circa illos.i.tres an-
te solennitatē.⁊ tres post Ptholomaidē ⁊ du
as ciuitates ꝯfines eius do summo sacerdo-
ti ad necessarios sumptus sanctoꝝ.⁊ singulis
annis.xv.milia sicloꝝ argenti ad instaurāda
oꝑa sanctoꝝ.⁊ ad innouādos muros in hie-
rusalem.⁊ in iudea sumptus dabunt̄ d̄ ratio-
nibus regis. Jonathas aūt ⁊ populus nō cre
diderūt ei. Et cōplacuit eis in alexandro.⁊ fe
rebant ei auxiliū omnib⁊ dieb⁊. Tūc ꝯgrega-
uit rex alexander exercitū ⁊ mouit castra con-
tra demetriū ⁊ fugit exercitus demetrij.⁊ ceci
dit demetrius in illa die Tūc misit alexander
ad ptholomeū regē egypti dicēs. Da mihi fi-
liam tuā vxoꝛē. Et acquieuit ptholome⁹. si-
gnificās vt occurreret ei ptholomaide. Et ex
iuit ptholomeus de egypto ⁊ filia eius cleo-
patra.⁊ occurrenti sibi alexandro in ptholo-
maide dedit ei vxoꝛē. Tunc alexāder vocauit
ad se ionathan.⁊ veniens ionathas ptholo-
maidem inuenit gratiā in conspectu duoꝛuȝ
regum. Et venerunt quidā pestilentes ex isra
el post eum ⁊ accusabant. Sed nō attēdit ad
eos rex.sed magnificabat ionathan.⁊ induit
eum purpura ⁊ scripsit euȝ inter pꝛimos ami-
cos. Sunt autem quattuoꝛ insignia regalia
purpura figula aurea.diadema ⁊ sceptrum ⁊
reuersus est ionathas in hierusalē cū gl'ia.

De demetrio cretensi. Capl'm. XI.

[p] Ost tres annos

venit demetri⁹ fili⁹ demetrij a cre-
ta. Hic occiso patre i p̄lio: fugit ad
cretenses parētes maternos. Et resumptꝫ vi-
ribus rediȷ̄t in maritimā philisteoꝝ ⁊ in siriaȝ
cheles. Et ꝯstituit appoloniū ducē exercit⁹.
qui ꝓuocauit ionathan in pꝛeliū. Qui assum
ptis decē milib⁊ egressus est de hierusalē.⁊ ve
niens ioppen.expulit inde appoloniū.⁊ obti-
nuit eam. Et ibat appolloni⁹ in azotum ⁊ inse
cutus est eū ionathas.⁊ cōmiserūt in pꝛeliuȝ
in campo. Et fugerūt equites appollonij in a
zotum.⁊ intrauerūt fanū dagon. vt se tuerent̄
Et succendit ionathas ciuitatē ⁊ fanū. ⁊ eos
qui erāt in eo.⁊ fuerunt de occisis in campo
et succensis in fano fere.viij.milia. Et transi-
uit ionathas in ascalonem.⁊ receperunt eum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

ascolonite in gloria. Et rediit ionathas ī hierusalē. Et audiuit alexander rex virtutē eius. ⁊ addidit adhuc glorificare ionathan. ⁊ misit ei fibulam aureā. que solet dari cognatis regum. ⁊ dedit ei acharon ⁊ omnes fines eius. Et cū vterer̄ ionathas duobꝫ insignibꝫ regiis forte signū erat de renouatione regni iudeorum. Et ascēdit alexāder in supiores partes cilicie. Et egressus est rex egypti socer eius in virtute magna ⁊ querebat obtinere regnū alexandri in dolo. Et aperiebant̄ ei ciuitates et occurrebant ei. sic em̄ mādauit alexander. Et transiēs in singulis ciuitatibꝫ relinquebat custodias. Et vt appropinquabat azoto. ostenderunt ei templū dagon succensū. ⁊ cetera demolita. ⁊ eoꝝ tumulos qui occisi fuerant. Et dicebāt. Sic fecit ionathas vt inuidiam facerēt ei. et tacuit rex. Et occurrit ionathas ptholomeo in ioppen ⁊ salutauerūt se. Et abiit ionathas cū rege vsqꝫ ad fluuiū eleutherū. ⁊ rediit in hierusalē. Cumqꝫ ptholomeꝰ obtinuisset ciuitates vsqꝫ ad seleuciā maritimaꝫ. misit ad demetriū dicens. Ueni cōponamus pactū ⁊ dabo tibi filiam meā. Penitet em̄ me ꝙ dederim illā alexādro. Et tollēs filiā suaꝫ dedit eam demetrio. ⁊ recessit ab alexādro manifeste. Et intrauit ptholomeꝰ anthiochiā. ⁊ imposuit sibi duo diademata egypti ⁊ asie. Tūc alexāder venit ꝯtra eū in preliū. ⁊ victus est a ptholomeo. ⁊ fugit in arabiā ad parētes maternos cū antiocho filio suo. Rex aūt arabuꝫ timens virtutē ptholomei occidit alexandrū ⁊ reseruauit filiū ⁊ misit caput alexandri ptholomeo. qui gauisus est. Sed factū est vt tercia die morerer̄. ⁊ regnauit demetriꝰ in solio patrū suoꝝ. In diebꝫ illis expugnauit ionathas arcē que erat in hierusalē. ⁊ nunciauerūt hoc demetrio quidā iniqui ex israel. Qui iratus venit ptholomaidē. ⁊ scripsit ionathe ne obsideret arcē. sed occurreret ei festinato. Et elegit ionathas de senioribꝫ israel. et dedit se periculo. Et accepit pecuniā multā ⁊ vestes. ⁊ abiit ad regē. ⁊ dans ei munera inuenit gratiam in ꝯspectu eius. Et licet multi accusarēt eum: magnificauit eū rex in conspectu omnium. ⁊ statuit ei pricipatū sacerdotii. ⁊ quecunqꝫ habuerat prius. Et vidit demetriꝰ qꝛ siluit terra in conspectu eius. ⁊ dimisit exercitum in loca sua. ⁊ retinuit secū exercitū ꝑegrinū. ⁊ inimici erant ei omnis exercitus patris eiꝰ. Trifon autē erat quidā partiuꝫ alexandri prius. qui videns ꝙ omnis exercitus murmurabat contra demetriū. iuit in arabiam vt reduceret inde antiochū filiū alexandri ī terrā patris sui. Eo tēpore dū demetrius erat offensus suis. misit ad eū ionathas vt eiiceret eos qui erant in arce in hierusalem. ⁊ qui in presidiis erāt quia impugnabāt israel. Et rescripsit demetrius dicens. Hec ⁊ maiora faciam tibi cū fuerit opportunū. Nūc aūt recte feceris si miseris mihi viros in auxiliū quia discessit exercitus meus a me. Et misit ei ionathas. iii. milia electoꝝ in antiochiā. ⁊ ꝺlectatus est rex in aduentu eorū. Et surrexerunt anthiocheni. c. xx. milia. ⁊ volebant interficere regem. Et fugit rex in aulā. Et misit iudeos per ciuitatē. et occiderunt centū milia hominum. ⁊ liberauerunt regē. Residui ꝟo ciuiū dederunt dexteras regi et fecerunt pacē. ⁊ glorificati sunt iudei ⁊ redierūt in hierusalē. Et siluit terra in cōspectu demetrii. ⁊ mentitus est omnia que dixerat ionathe. ⁊ recessit ab eo et vexabat eum valde.

De antiocho adolescēte. Caplm. XII.

E tempore reuersus est trifon de arabia reducēs antiochū adolescentez. ⁊ imposuit ei diadema. Et cōgregati sunt ad euꝫ exercitꝰ quos disperserat demetrius. ⁊ pugnauerunt ꝯtra demetriū ⁊ fugit. Et obtinuerunt antiochus ⁊ trifon antiochiā. Et scripsit antiochꝰ adolescens ionathe dicens. Cōstituo tibi sacerdotiū. ⁊ cōstituo te sup quattuor ciuitates vt sis de amicis regis. Et misit illi vasa aurea dās ei potestatē bibēdi in auro. ⁊ esse in purpura. ⁊ habere fibulā aureā. Et simonē fratrē eius ꝯstituit ducē a terminis tiri vsqꝫ ad fines egypti. Et exiit ionathas. et ꝑambulabat ciuitates. ⁊ venit ascalonē. ⁊ occurrerunt ei honorifice. Azotēses ꝟo prius resistētes ei postea dederūt ei dexteras. Et accepit obsides ex eis. Et misit eos in hierusalē. ⁊ ꝑambulabat regiones vsqꝫ in damascū. agens regni negocia. Et audiuit ionathas qꝛ principes demetrii qui erāt in c... galilee cum exercitu magno volebāt eum remouere a negocio regni. Et occurrens illis: relinquēs fratrē suū simonem intra prouinciā. congressus est cū eis. et fugerunt omnes qui erant cum ionatha preter duos. Et scidit ionathas vestimenta sua ⁊ orauit. Et aggressus hostes conuertit eos in

fugam. Et redierũt ad eum qui recesserãt ab eo. ⁊ insecutus est hostes vsq; ad castra eorũ que erãt in cades. ⁊ ceciderũt ex eis tria milia Et rediit ionathas in hierusalẽ. ⁊ misit romã renouare cũ eis amiciciã. Sparciatis q̃z scripsit quos supra lacedemonios diximꝰ dicẽs Pridẽ scripsit nob darlꝰ rex vester. sub onia summo sacerdote iudeoꝝ qꝛ de genere abrae estis. ⁊ fratres nr̃i. ⁊ fecimꝰ nobiscũ fraternitatem. Ex tũc memores sumꝰ vestri ĩ sacrificiis ⁊ obseruatiõib; nostris. sicut decet nos meminisse fratrũ. ⁊ nũc misimꝰ ad vos vt innouemꝰ fraternitatẽ. Et rescripserũt sparciate. pecora nostra ⁊ possessio nr̃a vestra sint. ⁊ vestra nr̃a ⁊ innouata est fraternitas. Et audiuit ionathas q̃ iterum egressi sunt p̃ncipes demetrii cũ exercitu multo supra q̃ꝫ prius. ⁊ egressus ẽ aduersus eos. Qui cũ audissent aduentũ ionathe. nocte fugerũt relinquẽtes focos in castris. Et mane insecutus est eos ionathas: et nõ comp̃hendit. Transierãt enĩ flumen eleuterum: ⁊ diuertit ionathas ad arabes qui dicunt̃ zabadei ⁊ p̃cussit eos. Simõ aũt in ioppen declinauit. Audierat enĩ q̃ vellent p̃sidium tradere partib; demetrii. et posuit ibi custodes. ⁊ rediit ionathas in hierusalem ⁊ innouauit muros ĩ ea. ⁊ muniuit eã valde inter arcem ⁊ ciuitatẽ. vt esset ciuitas singl'aris in terra. ⁊ nec emãt nec vendãt. i. nõ indigẽtes bonis alioꝝ. Eo tp̃e cogitauit trifon occidere antiochũ adolescentẽ ⁊ imponere sibi diadema. s; timuit ionathã strenuũ defensorẽ antiochi. Et elegit vt eum prius occideret. scripsitq; ionathe vt occurreret ei in bethsan. Et venit ad eũ ionathas cũ c. xl. milib; viroꝝ. Vidẽsq; trifon q̃ nõ posset extendere manus in eũ. honorauit eũ dans ei munera. ⁊ p̃cipiẽs exercitibus suis. vt obedirent ei sicut sibi. Et ait ionathe. Ut q̇d vexasti p̃p̃lm. Elige tibi paucos ⁊ veni mecũ ptholomaidẽ. ⁊ tradã eã tibi. ⁊ reliqua p̃sidia. ⁊ exercitũ. ⁊ vniuersos ministeriales regni. ⁊ redibo. Et credidit ei ionathas. ⁊ remisit in iudeam exercitũ. ⁊ retinuit tantũ tria milia. ex quibus dimisit in galileã duo milia. Et erãt mille cũ eo. Cũq; intrasset ptholomaidẽ ligauerũt eũ ciues. ⁊ oẽs qui erãt cũ eo interfecerũt. Et planxit oĩs terra iuda ionathã. estimãs occisũ esse. Et dixerũt gẽtes q̃ erãt in circuitu iudee. Nõ habẽt principẽ. tollamus de homĩb; memoriã eoꝝ. Et ɔgregauit trifon exercitũ. vt veniret in terrã iuda. ⁊ attereret eã. Timẽsq; populꝰ ascẽdit ĩ hierl'm. ⁊ ait simoni. Tu es dux noster loco iude ⁊ ionathe fratris tui.

In libro machabeorũ ita. Et ɔuocatis senioribus p̃p̃li cogitauit innouare muros ⁊ exaltare altitudinẽ magnã inter ciuitatẽ ⁊ arcẽ. vt separet eam a ciuitate. et esset singulariter.

De simone. Capl'm. XIII.

Et accelerauit simon ɔsummare muros hierusalẽ. ⁊ misit exercitũ in ioppen. Cognoscens aũt trifon. q̃ surrexit simon loco ionathe. misit ad eũ legatos dicẽs. Pro argẽto q̃d debebat ionathas frater tuus. in ratiõe regis detinuimus eũ. Et nunc mitte argẽti talẽta. c. et duos filios eius obsides. ⁊ remittemꝰ eum. Cũq; cognosceret simon dolũ eius. misit tamen argentũ ⁊ pueros. ne murmuraret p̃p̃lus dicẽs. nõ redemit fratrẽ volens regre. Et mẽtitꝰ est trifon ⁊ intrauit regionẽ. vt ɔtereret eã Et cum appropinquasset baschama. vidẽs q̃ nõ p̃ficeret. ionathan ibi occidit ⁊ filios eius. et rediit in terrã suã. Et misit simon ⁊ accepit ossa ionathe. ⁊ sepeliuit eũ in modin. Et statuit. vii. piramides patri ⁊ matri. ⁊ q̃ttuor fratribus ⁊ sibi. ⁊ circũposuit colũnas magnas. et sculpsit in eis arma ⁊ naues ad memoriã eternam. Trifon aũt cũ iter faceret cum antiocho adolescẽte. dolo occidit eũ. ⁊ regnauit p̃ eo in asia. Tũc edificauit simon p̃sidia in iudea et misit ad demetriũ. vt faceret pacem cum eo. ⁊ mittens munera rogauit vt faceret remissionẽ regioni. Et scripsit demetrius dicẽs. Munera suscepimꝰ. ⁊ pacẽ facimꝰ vobiscũ magnam remittẽtes ignorãtias ⁊ peccata vsq; in hodiernũ diẽ. ⁊ nũc absoluimꝰ vos ab omni tributo. Et ablatũ est iugũ gentiũ ab israel. Et ex tũc cepit scribere populus israel in tabulis et gestis publicis annotatiões tp̃is in hũc modũ. Anno p̃mo sub simone summo sacerdote. magno duce ⁊ principe iudeoꝝ. Tũc descẽdit simon in gazam. ⁊ obsedit eã. ⁊ eiecit idolatras ⁊ idola de ciuitate. ⁊ mundauit edes. ⁊ collocauit in ea viros qui legẽ facerẽt ⁊ muniuit eam. ⁊ fecit sibi habitationem. ⁊ obsedit eos qui erant in arce hierusalẽ. Et clamauerunt ad simonẽ. vt acciperẽt dextras. ⁊ dedit illis. ⁊ eiecit eos inde. ⁊ mundauit arcem a contaminationib;. ⁊ intrauit eam cũ musicis in-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

strumentis.hymnis ⁊ ramis palmaꝝ.statuēs vt omib⁊ annis agerēt hec dies cū leticia. Et vidit simon iohānē filiū suū ꝙ vir esset pliꝫ. Et posuit eū sub se ducem.⁊ dedit ei gazā ad habitandū. Tūc congregauit rex demetriꝰ exercitū ⁊ intrauit mediā ad ꝯtrahenda sibi auxilia vt expugnaret trifonē. Sed arsaces rex ꝑsidis ⁊ medie misit vnū de principib⁊ suis.qui percussit castra demetrij.⁊ cōprehēdit eū viuū.⁊ posuit eū arsaces in custodiā. Et siluit terra iuda in dieb⁊ simonis qui fecit sibi ioppen in portū.⁊ introitū in insulis maris Et dilatauit fines gentis sue.⁊ abstulit īmundiciaꝫ.⁊ sedit vnusquisqꝫ sub vite sua ⁊ sub ficu sua nec erat qui eos terreret. Et misit simō ad sparciatas ad innouādam fraternitatē. Romanis qꝫ misit clipeum aureū mnaꝝ mille.⁊ statuerūt ei romani libertatē.⁊ scꝑserūt in tabulis ereis fedus.q̄ posite sunt in titulis in monte syon.

Et sic tria festa legimus ī libro machabeoꝝ. Primū festuꝫ mūdatōis tēpli d̄ q̄ sup̄ caplo. Totiēs igitur victꝫ. Scōm fuit occiso nicanore de q̄ sup̄ caplo. Eo tpe. Tertiuꝫ habes hic.nullū tn̄ hoꝝ legale fuit.

De antiocho demetrij filio.
Caplm. XIIII.

EO tēpore exiuit antiochus filꝰ demetrij in terrā patrū suoꝝ.⁊ ꝯuenerūt ad eū oīs exercitus ita vt pauci essent cū trifone. Et scripsit antiochꝰ simoni ⁊ genti iudeoꝝ dicēs. Statuo vob oīa quecūqꝫ remiserunt vobis reges ante me.⁊ ꝑmitto vobis facere ꝑcussurā ꝓprij numismatis in regiōe vestra. Cūqꝫ obtinuero regnū manificabo gentē vestrā ⁊ tēpluꝫ in gloria magna. Porro trifon fugiēs antiochū ꝑ maritima.recepit se in dorā. Et insecutꝰ est eū antiochꝰ.⁊ obsedit ciuitatem terra ⁊ mari. Eo tpe luciꝰ ꝯsul romanoꝝ scꝑsit regib⁊ ⁊ regionib⁊ in oriēte ne inferrēt mala iudeis amicis suis.nec opē ferrēt inferētib⁊.sed si qui pestilentes ex iudeis ꝯfugerēt ad eos traderent eos simoni principi sacerdotū.vt vindicaret ī eos ſm legē suā. Antiochꝰ aūt rex obsedit doram scđo.⁊ ꝯclusit trifonē ne ꝓcederet. Et misit ei simon duo milia viroꝝ in auxiliū ⁊ argētum ⁊ aurū ⁊ vasa copiosa. Qui noluit ea accipere.sed fregit pactū qđ fecerat cū eo.⁊ misit ad eū athenobiū.mandās ei vt redderet ei arcē q̄ est in hierusalē.⁊ ioppen ⁊ gazam.⁊ tributa locoꝝ quib⁊ dn̄atus fuerat.alioquin veniret ⁊ expugnaret eū. Et vidit athenobiꝰ in hierusalē gl'iam simonis.⁊ apparatū copiosū et affluentiā in auro ⁊ argēto.⁊ obstupuit. Et rn̄dit simon. Terrā alienā nō sumpsimꝰ.ſꝫ hereditatē patrū nostroꝝ.q̄ iniuste ab inimicis nostris aliq̄ tpe possessa est. Et rediit athenobius ad regē.⁊ renūciauit ei ꝟba simōis ⁊ gloriam eius. Et iratus est rex ira magna. Porro trifon fugit nauigio in orthosiada. Rex autēꝫ ꝑsequēs trifonē ꝯstituit cendebeū ducē maritimū.⁊ reliquit ei exercituꝫ vt expugnaret iudam. Et edificauit cendebeꝰ cedronem: collocās in ea milites vt vastarēt fines iudee. Qđ cū accepisset simon vocauit duos filios suos seniores iudā ⁊ iohannē. Et ait illis. Ego et fratres mei expugnauimꝰ hostes isrl' ab adolescētia vsqꝫ in hūc diē. Nūc aūt senui ſꝫ estote loco mei.⁊ pugnate ꝓ gente vestra. Auxilium ꝟo de celo vobiscuꝫ sit Et dedit illis.xx. milia pugnatoꝝ ⁊ equites. Et ꝓfecti sunt aduersus cendebeū. Et erat fluuius torrēs inter eos ⁊ timuit ꝓpl's trāsire.⁊ transiuit iohannes primꝰ et secuti sūt eū oēs. Et insonuerūt sacris tubis.⁊ ꝯuersus est in fugā cendebeꝰ ⁊ castra eius ⁊ ceciderūt ex eis multi vulnerati. Vulneratus est ⁊ iudas frater iohānis.⁊ insecutꝰ est iohānes fugiētes vsqꝫ cedronē.⁊ ceciderūt ex eis duo milia virorum redieruntqꝫ filij simonis in pace.

De morte simonis. Caplm. XV.

POrro ptholomeꝰ filꝰ abobi ꝯstitutꝰ erat dux in campo iericho. Erat eīm gener sūmi sacerdotis.⁊ habebat argentū ⁊ aurū multuꝫ. Et eleuatū est cor eiꝰ.⁊ volebat obtinere regionē ⁊ cogitabat dolū aduersus simonē ⁊ filios eiꝰ vt tolleret eos. Simō aūt ꝑambulabat ciuitates regiōis gerēs sollicitudinē eaꝝ. Et descēdit in hiericho cū iuda ⁊ mathathia filijs eius. Et suscepit eos ptholomeꝰ in munitiunculā quā edificauerat in dolo.⁊ fecit eis ꝯuiuiū magnū ⁊ abscōdit ibi viros.⁊ intrauit cōuiuiū cū armatis.⁊ occidit simonē ⁊ duos filios eiꝰ.⁊ reddidit mala ꝓ bonis. Nā ⁊ vxorē simonis cū duob⁊ filijs eiꝰ miorib⁊ iugulauit al's vinculauit. Et scꝑsit antiocho regi vt mitteret ei exercitū in auxiliū.⁊ traderet ei regio-

nem ⁊ ciuitates ⁊ tribute. Misit quoqꝫ nūcios ad tribūos vt venirēt ad se: ⁊ daret eis argentū ⁊ aurum ⁊ dona. aliosqꝫ misit occupare hierl'm ⁊ montē tēpli. Porro alios misit ī gazam vt interficerent iohannē. sed ꝑcurrēs qdam in gazam. nūciauit iohanni q̄ facta fuerāt. Et ipse festinauit occupare hierl'm. ⁊ occidit eos q̄ venerāt eū ꝑdere. Et factus est princeps sacerdotū post patrē suū.

Sequunt̄ tituli capituloꝝ in historiā machabeorum. Libri secundi.

Prefatio in historiā scd̄i libri machabeoꝝ.

s

Ecundus liber machabeoꝝ non est historie ꝓsecutio: sed ꝓsecute recapitulatio. Est em̄ ep'la quā scripsit iudas machabeus ⁊ senatꝰ iudeoꝝ hierosolimite dispersioni iudeoꝝ q̄ exulabat ī diuersis regionibꝫ oriētis. ⁊ maxime in egypto. in qua insinuauerūt eis duas a se solennitates nouiter institutas. hortantes vt eas suscipe rēt ⁊ solennizarēt q̄t annis. Unā de purificatiōe templi quā fecerant vicesima q̄nta die mēsis casleu. post tres annos pollutōis facte ab antiocho. Alterā quaʒ instituerāt. xiij. die mensis adar. qd̄ est marcij. q̄ dicebat̄ voce siriaca pridie mardochei. diem scʒ quā instituerāt ꝑ incredibili victoria. quā habuerūt interfecto nicanore. cuiꝰ caput ⁊ manū ꝯtra templū suspensa p̄diximꝰ. Nihilominꝰ hortātes vt solennē agerent diē scenophegie. ⁊ diē ignis qui datꝰ est de crassa aq̄ q̄n neemias obtulit sacrificia. In hoc aūt loco huiꝰ ep'le legitur hieremias abscondisse archā ⁊ altare incensi in speluncā montis in q̄ moyses ascendit. ⁊ vidit dei hereditatē. Et accesserūt quidam qui sequebant̄ hieremiā. vt notarent sibi locū. ⁊ nō potuerūt īuenire. Quos culpās hieremias dixit. Ignotꝰ erit locus donec cōgreget deꝰ cōgregationē populi ⁊ ꝓpiciꝰ fiat. et tunc ostēdet dn̄s hec. ⁊ apparebit maiestas dn̄i ⁊ nubes sicut in diebꝫ moysi. ⁊ sicut cū salomon fecit vt locꝰ sanctificaret̄ magno deo. Quod ergo sup̄ diximꝰ epiphaniū dixisse hieremiā aliter de manifestatōe arche fortasse mysticū fuit. Ne aūt hierosolimite viderent̄ sine causa has instituisse solennitates. recapitulauerūt in ep'la bella q̄ fecerāt ꝯtra hostes. qui frequēter ebullierāt de perside. Et quō liberati erant a deo ī manu forti ⁊ signis ⁊ ꝓdigijs innumerabilibꝫ. In hac aūt recapitulatione apposita sūt quedā. que in p̄dicta nō leguntur historia. quoꝝ quedā iam supra posuimꝰ. sup

Judei duce mardocheo solēnitatē. xiiij. die eiusdē mēsis instituerūt in memoriam eiꝰ. qr victoriaʒ de inimicis eoꝝ habuerūt. xiiij. die eiusdē mēsis q̄n hos occiderūt ꝑ ꝓuincias vsqꝫ ad. lxxv. milia. licentia eis data ab assuero. sicut habes sup̄ ī libro hester circa finē eiusdē.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

pressa ꝟo ibi nūc supplebimꝰ. Forma ꝟo epistole hec est. Populꝰ q̇ est hierosolimis ⁊ i iudea. senatusq; ⁊ iudas. aristobolo mgr̄o ptholomei regis qui est de genere christoꝝ sacerdotū ⁊ his q̇ in egypto sūt iudeis salutē ⁊ sanitatē. Benefaciat vobis deus. ⁊ det vobis cor omnibꝫ vt colatis eū. ⁊ faciatis eius voluntatem. Adaperiat cor vestrū in lege sua. ⁊ in p̄ceptis suis. ⁊ faciat pacē. Exaudiat oratiōes vestras ⁊ recōciliet᷑ vob. nec vos deserat i tp̄e malo. Et nūc hec sumꝰ orātes ꝓ vob. De magnis autē periculis a deo liberati magnifice gratias agamꝰ ipsi. ⁊ cetera q̄ sequunt᷑. Pericula ꝟo sua ⁊ liberatiōes a deo factas enumerare ceperūt. a morte antiochi magni ⁊ a filio eius seleuco. Qui cū priꝰ templū honoraret ⁊ de redditibꝫ suis p̄staret sumptꝰ ad ministerium sacrificioꝝ. ad suggestionē simonis de tribu beniamin q̇ erat ꝓpositus tēpli. ⁊ inuidebat onie: misit eliodoꝝ ad spoliandū cōmune erariū. qđ dixit nō ꝑtinere ad rationē sacrificiorū. Erant equidē hec ꝯgregata ad victualia viduaꝝ ⁊ pupilloꝝ. ⁊ pleraq; erant deposita diuitū. Terminauerūt aūt ꝑsecutionē hꝰ ep̄le in morte nicanor̄ in hūc modū. Igit᷑ his erga nicanorē gest̄: ex ill' tp̄ibꝫ ab hebreis ciuitate ꝑpessa vl' possessa. Ego q̄; in his finē faciā sermōis. Et siquidē bene ⁊ vt historie cōpetit hoc ⁊ ip̄e velim. Si aūt minꝰ digne cōcedendū est mihi. Sic em̄ vinū semꝑ bibere aut semꝑ aquā ꝯtrariū est. alternis aūt vti delectabile. ita legētibꝫ si semꝑ exactꝰ sit sermo nō erit gratꝰ. Hic ḡ erit ꝯsummatus.

Recapitulatio. Caplm. I.

Orro quedaz superaddita

in hac epistolari recapitulatiōe sūmatim tāgere curabimꝰ Sane in ꝓphanatiōe antiochi cū cogerentur iudei a patrijs legibꝫ recedere. due mulieres delate sūt natos suos circūcidisse. q̄s infantibꝫ ad vbera suspēsis cū publice ꝑ ciuitatē circūduxissent carnifices ꝑ muros p̄cipitauerunt. Eleazarꝰ vnꝰ de p̄moribꝫ scribaꝝ ⁊ vir etate ꝓuectus: apto ore hiās cōpellebat᷑ suillas carnes sacrificij mādúcare. Quidam ꝟo veteres amici eiꝰ carnes licitas secreto afferētes: rogabāt vt simularet se ad imperiū regis māducare. qđ renuēs aiebat Adolescētibꝫ exēplū forte malū derelinquā ⁊ plaḡ ꝑemptus memoriā mortis sue ⁊ exemplū ꝟtutis reliq̇t. Cōtigit aūt ⁊. vij. fratres vna cū matre cōprehensos cōpelli a rege ad esum porcine carnis. q̇bꝫ renuentibꝫ iussit rex corā eis sartagines ⁊ ollas eneas succēdi. ⁊ p̄mogenito linguam amputari cuiꝰ cute capit̄ abstracta: ⁊ summitate manuuz ⁊ pedū p̄cisa. corā matre ⁊ fratribus missus i sartaginē torrebat᷑. In eūdē modū singuli fratrū ꝫm ordinē geniture torq̄bant᷑. p̄missa tm̄ vnicuiq; exhortatiōe vt regi obediret ⁊ viuerz. Supra modū aūt mater mirabilis ⁊ bonoꝝ memoria digna. singl'os hortabat᷑ patria voce. ⁊ feminee cogitationi masculinū aīm inferēs dixit ad eos. Nescio q̄l'r in vtero meo apparuistis. nec em̄ ego spūm ⁊ aīam donaui vobis nec vitā. ⁊ singl'oꝝ mēbra nō ego ip̄a cōpegi. sed q̇ formauit vos spiritū vob iterū cū misericordia reddet ⁊ vitā sicut nūc vosmetipsos despicitis ꝓpter legem eius. Cūq; adhuc adolescētior sup̲esset suadebat rex matri: vt adolescēti fieret i salutē. Cūq; ꝑmisisset se suasurā filio. inclinata ad illuz patria voce dixit. Fili miserere mei. dignꝰ fratribꝫ tuis effectꝰ suscipe mortē. vt in illa miseratōe cū fratribꝫ tuis te recipiā. Tūc rex indigne ferēs se derisum. in hūc crudeliꝰ sup̲ omnes deseuit. Nouissime aūt ⁊ pꝰ filios mat᷑ defuncta est. Pro hac tāti p̄rogatiua martyrij asserunt plurimi de his. vij. fratribꝫ ecclesi

Nomē martyrij ad q̄ttuor extēdit᷑. Dicitur martyr q̇ ꝓ ꝯseruatiōe legis dei morit᷑ vt machabei. Dicit᷑ etiam martyr q̇ ꝓ veritate p̄dicatiōis morit᷑ vt hieremias ⁊ alij ꝓphete. Dicit᷑ idem martyr q̇ loco ip̄ius xp̄i morit᷑. vt infantes. Dicitur et martyr q̇ ꝓ ꝯfessiōe fidei ⁊ passiōis christi morit᷑. vt petrꝰ et paulus. Et isti ꝓprie dicunt᷑ martyres. id est. testes passionis xp̄i. Quoꝝ festū facit eccl'ia. cū nullius veter̄ testamēti martyris festū agat. nisi vij. machabeorum Puerorū q̄; festum agit eccl'ia: lꝫ ad inferos descenderint. Vn̄ i eoꝝ festo canticū leticie subticet᷑. Si obijciat᷑ đ iohāne baptista dicimꝰ. q̄ passiōis eiꝰ festū nō agimꝰ sed natiuitatis que fuit figura natiuitatis xp̄i. Festū ergo đcollatōis eiꝰ nō est festū passionis. p̄sertim cū ip̄e circa pasca decollatus fuerit. sed tp̄e tali caput eiꝰ inuentū fuerat. Alij tradūt duas esse dictiōes eo ꝙ tali tp̄e collata sint ossa eius.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

am solennizare. Additur quoqꝫ in eadē ep̄l'a. q̄ cū iudas aduersus thimotheū dimicaret. apparuerūt aduersarijs de celo viri. v. in eq̄s ducatum iudeis p̄stātes. e quibꝫ duo machabeum mediū habentes. armis circūseptū cōseruabant. in aduersarios aūt tela ⁊ fulmina iaciebāt. Nec multo post tp̄e cū egrederetur iudas a hierosolimis vt dimicaret aduersus lisiam: apparuit precedens eos eques in veste candida armis aureis hastā vibrans. Addit̄ quoqꝫ q̄ ioppite rogauerūt iudeos secū habitantes ascendere scaphas quas parauerāt in die festo ad colludendū. Cūqꝫ in altū p̄cessissent: submerserunt ex eis nō minus ducētos. Quāobrē iudas in nocte superueniens portuz succēdit. ⁊ scafas exussit. refugos ab igne gladio pemit. Jamnitis quoqꝫ nocte superuenit. ⁊ portum cū nauibꝫ succēdit. ita vt lumē ignis appareret hierosolimis stadijs. cc. xl. Addit̄ quoqꝫ q̄ prelio cōmisso apud iamniā plures p̄strati sunt de iudeis. Et venit iudas cū suis vt corpa p̄stratorū tolleret. ⁊ in sepulchꝛ̄ poneret paternis. Inuenerūt autē sub tunic̄ interfectoꝝ de donarijs ydoloꝝ. que apud iamniam fuerūt. Omnibꝫ ergo manifestū factum est ob hanc causam eos corruisse. Et benedixerunt iustum dei iudiciū. qui occulta fecerat manifesta. ⁊ in p̄ces conuersi rogauerūt deū. vt delictū eoꝝ obliteraret̄. Atuero vir fortissimus iudas collatione facta a suis. xij. milia dragmas argenti misit hierosolimam offerre ea ibi p̄ peccatis mortuoꝝ vel delicto illoruz in sacrificiū. Addit̄ quoqꝫ q̄ cum sceleratissimus nicanor p̄sequeret̄ iudā post fedus cum eo initum. ⁊ postea fractum. cōperit iudā esse in locis samarie. ⁊ disposuit belluz cōmittere cū eo in die sabbati. Judei ṽo qui sequebantur nicanorē p̄ necessitatē dixer̄t ei. vt honorē daret diei sanctificatiōis ⁊ deo qui vniuersa cōspicit. At ille quesiuit ab eis. Si potēs est in celo qui imperauit ei diē sabbatoꝝ. Et dixerunt. Est deus vnus in celo potēs. qui iussit agi diē. vij. At ille ait. Et ego potens sum super terrā. qui impero sumi arma ⁊ negocia regis impleri. Machabeꝰ aūt cū pauci essent cū eo. formidātes impetū nicanoris ⁊ multitudinē singulos illoꝝ iudeoꝝ armauit nō clipei ⁊ haste munitiōe. sed sermonibꝫ optimis ⁊ exhortatiōibꝫ. p̄sertim exposito eis somnio quod in eadē nocte viderat in hūc modū. Viderat oniam summū sacerdotē. qui a puero in virtutibꝫ exercitatus fuerat manus p̄tendentem ⁊ orantē p̄ populo iudeoꝝ. Post hoc apparuisse ⁊ aliū virum etate ⁊ gloria mirabili circa illū: ⁊ onie dixisse Hic est amator p̄p̄l'i israel. hic est qui multū orat p̄ pp̄l'o. ⁊ ciuitate sancta. hieremias propheta dī. Extēdisse autem hieremiā dextram ⁊ dedisse iude gladiuz aureum. ⁊ dicentē. Accipe sanctū gladiū munus missum a deo quo deijcies aduersarios pp̄l'i mei israel. Qua visione ꝯfortati qui erāt cū iuda impetū fecerant in hostes. ⁊ p̄strauerunt ex eis nō minus q̄ꝫ. xxx. milia. nicanore cū eis interfecto. ⁊ redierūt hierosolimā benedicentes deū. ⁊ caput nicanoris ⁊ manū cum humero abscisam ꝯtra templū suspenderunt Itaqꝫ oēs cōmuni consilio decreuerūt nullo mō diem istū absqꝫ celebritate preterire. Hic terminat̄ ep̄l'a iude ad dispersionē iudeorum Terminata igit̄ epistolari recapitulatiōe: ad p̄secutionē historie reuertamur de iohanne filio simonis p̄sequentes.

Hinc habes auctoritatē q̄ aīas sctōꝝ efflagitare debemꝰ. q̄ p̄ nob̄ orēt ⁊ intercedāt. p̄ qd̄ ꝯfutant̄ iudei q̄ negāt alicuius sctōꝝ auxilium deposcendū.

De cōmendatione iohannis hircani.

Caplm. II.

(m)Ortuo simone qui vltimus quinqꝫ filioꝝ mathathie a samonei dux ⁊ sacerdos fuerat in iudea. successit ei filius eius iohannes: cognoīe hircanus a deuictis hircanis. quem iosephus in tribꝫ cōmendat. in religiōe sacerdotij. in strenuitate ducatus. ⁊ quia vir p̄pheta erat. Qui insecutus est ptholomeū. qui patrē eius dolo interfecerat. matrēqꝫ eiꝰ cū duobus paruulis tenebat in vinculis. ⁊ ꝯfugerat ad oppidū vltra hierichonta. qd̄ agon vocabatur. Obsesso quidē oppido. cum iohannes acrius insistebat. ptholomeꝰ matrē iohānis ⁊ fratres sup̄ muros vsqꝫ ad sanguinis effusionem cedebat fractusqꝫ pietate iohānes ab impugnatione se temperabat. Matre tn̄ clamāte ne p̄ se sineret scelꝰ ptholomei inultū. Mortem em̄ suam sic iudicaret īmortalitate meliorem. Ob hoc diutius tracta obsidiōe septimꝰ aduenit annus feriatus a iudeis. Recessitqꝫ ab obsidione iohānes. ptholomeus ṽo matre ipsiꝰ ⁊ fratribꝫ occisis cōfugit ad zenonem

philadelphie tirannum, qui cotila cognominabatur.

De institutione xenodochiorum, ⁊ de morte iohannis. Caplm. III.

POst hoc antiochus ponticus rex sirie obsedit hierusalē. Quāobrē aperuit hircanus duos de. viij. loculis circūstantibꝫ sepulchrū dauid. ⁊ sustulit ex eis plus q̄ꝫ tria milia talentorum. deditqꝫ trecenta talenta antiocho vt ab obsidione recederꝫ. ⁊ vt placaret murmur populi de apertione sepulcri. de reliqua pecunia primus instituit xenodochia pauperū in hierusalē. Samariā captam solo equauit quā post herodes instaurans sebastem dixit Mortuus est autē iohannes. xxxiij. annis rebus optime amministratis relictis quinqꝫ filijs Aristobolo primogenito ⁊ antigono cū tribus minoribus. Cunqꝫ nullus eorū ad regendū pplm sufficeret. vxorē suā disertissimaꝫ iudee prefecit ⁊ filijs.

De restitutione regni iudeorum per aristobolum. Caplm. IIII.

ARistobolus vero impatiēs dominij materni: matrem cū tribus fratribꝫ minoribus vinculauit in carcerē. et antigonū quē diligebat secūdū a se ꝯstituit. Imposuitqꝫ sibi diadema. ⁊ restitutū est regnū iudee. Fluxerāt autem a sedechia sub quo regnum fuerat interruptum anni quadringenti septuagintaquinqꝫ. et mēses tres. vl a reditu de captiuitate babilonis. Unde sepe legit̄ intermissum fuisse regnū vsqꝫ ad hircanū ⁊ aristobolum intransitiue. id est. vsqꝫ ad aristobolū hircani. Nec tamē regnauit aristobolus nisi ꝑ annuꝫ. eo q̄ matrē fame peremerat ī vinculis. Cūqꝫ egrotaret aristobolus in turre. que post ab herode dicta est antonia. redibat antigonus de galilea. in qua multa p̄clare fecerat. indutus nouis armis ⁊ decentibꝫ. Cunqꝫ ingrederet̄ hierusalē in diebus scenophegiaꝝ ob honorem fratris. ⁊ vt ostentaret decorē armoꝝ populo armatus intrauit. Quod videntes emuli ipsius. ⁊ maxime vxor fratris. que oculos in euꝫ iniecerat. sed ipse ei assensum non prebebat: accusabant eum dicentes aristobolo. Frater tuus audiens te egrotantem in manu forti ⁊ armata intrauit vt te perimat ⁊ regnet. Quod ita probare potes. Iube eum venire ad te. ⁊ si venerit armatus super his que dicimus certus esto. Posuit ergo ad suggestioneꝫ vxoris Aristobolus armatos in subterraneo qui pirgus stratonis dicebatur. per quē antigonus transitum facturus erat. qui si veniret armatus eum interficerent. Et aduocans fratrem aristobolus precepit nuncio vt diceret ei ne veniret armatus. Sed regina corrupit nuncium muneribus vt diceret ei q̄ cū armis descēderet. Affectaret enim eū rex videre in armorum decore.

De nece antigoni. Caplm. V.

ERat aūt eo tempore in hierusalē genitaliacus quidam iudas noīe de heresi esseoꝝ q̄ ꝑ ꝯstellationē iudicauit de natiuitate puerorum. qui scolasticis suis arte sua p̄dixerat de morte antigoni ⁊ diē ⁊ locum. Is cū vidisset antigonū in armis gloriātē: exclamauit. Pape. Nūc mihi pulchrū ē mori. qn̄ ante me veritas interijt. mearūqꝫ p̄dictionū aliq̄d mendaciū deprehēsum est. Uiuit antigonus iste. q̄ hodie moriturus erat in pirgo stratonis. Locus aūt ille ab hinc sexcētis stadijs distat. hore ꝓ diei sūt q̄ttuor. Cūqꝫ sic eiularet senex. paulo post occisus est antigonus cū armatus descenderet ꝑ pirgū stratonis seqꝫ locoꝝ equocatione senex agnouit fuisse deceptū. Audiēs autē rex mortē fratris indoluit. adeoqꝫ morbꝫ inualuit vt sanguinē laceratis visceribꝫ euomeret. Quē vnus de seruulis huic officio destinatus foras efferēs vbi antigonus occisus fuerat casu effudit sup adhuc extātes cruoris maclas. Quod vidēs ppls exclamauit. asserēs nutu dei in occisi vltionē sanguinē libatū occisoris. Cūqꝫ causam clamoris rex sciscitaret̄. nullusqꝫ ei auderet ꝓdere. tandē mināti ꝑ taciturnitate supplicū verū q̄d erat ei indicauerūt. Et ingemiscēs ait. Fas nō erat vt dei lumē scelera mea laterēt. q̄tenus o corpus improbū matri fratriqꝫ animā damnatā detinebis. Utinā nō paulatī eis sanguinē meū libē. sed totū simul accipiāt. Et his dictis expirauit.

De tirannide regis alexandri. Caplm. VI.

QUo mortuo vxor eius q̄ prolē ex ea nō susceperat. fratres viri soluit a vincul maiorē natu ale-

xandrũ regem ꝯstituens. qui cognominat⁹ ẽ iamneus. qui etiã modestia ꝓstare videbatur Qui fratrẽ secundũ interfecit. quia ad regnuz aspirare videbatur. terciũ secuz viuere coegit priuatim. duxitq̧ vxorem nomine alexandrã. que ⁊ saloma dicta est. Hic adeo nequissim⁹ fuit. ꝙ in. vij. annis circiter quinquagintaq̇n q̧ milia seniorũ interfecit. quia facinora eius detestabantur. Cunq̧ offensus esset populo muniuit sibi palaciũ in turri que baris dicebatur. sup quã postea ammiratus est titus ꝙ eam iudei deseruerãt cũ defendi posset a duobus ab omni viuẽte. Adeo aũt offensus erat iudeis. vt semel ꝑcunctanti ei quo naz pacto eos sedare posset. responderũt si moreret̃. Ob hoc in plateis hierusalẽ suspendit octingentos viros vxoratos. vxoresq̧ eoruz ⁊ liberos necauit. Cũq̧ quieuisset a p̄lijs. ⁊ q̃rtanis fatigaretur. morbum ex ocio natũ putans intẽpestiuis laoribꝫ militie se reddidit. ⁊. xxxviij regni sui anno mortuus est. duos relinquens filios: Hircanum ⁊ aristobolũ. Sciensq̧ filios pro patre iudeis odiosos: regnuz reliquit vxori. Que sibi sub viro beniuolentiã populi sepe comparauerat tirannidi ipsius sepius resistens. etiam simulatam religionẽ in habitu preferebat.

De regno alexandri ⁊ de filijs eius hircano et aristobolo.

Capl'm. VII.

q Que dum regnaret hircanũ primogenitũ pontificẽ declarauit. eũ futurũ regẽ indicãs: q² modestus erat. minorẽ ꝟo aristoboluz eo ꝙ feruẽtis animi videret̃: priuatim viuere coegit. Eo tẽpore orta est in iudea heresis phariseorum. de quibꝫ post cũ sectis alijs explicabit̃. q̃ꝝ ꝯsilio vtebat̃ in om̄ibꝫ alexãdra. ita vt eoꝝ ꝯsilio optimates q̄sq̧ iudeoꝝ: aut exilio damnaret aut interficeret. Deniq̧ diogenẽ q̇ alexãdro amicissimus fuerat occidit. Alienigenaꝝ quidem duos sibi ꝯflauerat exercit⁹ vt in iudeos tutius debacharet. Proindemisit ad aristobolũ ꝯfugerãt. vt ei⁹ patrocinio tuerent̃. Nono autem regni sui anno egrotauit alexãdra. et aristobol⁹ collecta plurimoꝝ manu post matrẽ se regnaturũ declarauit. Ob h̃ miserata querelas hircani mater ꝯiugẽ aristoboli cũ filijs in custodia recludẽs: obsides accepit. ne regnũ sibi aristobol⁹ vsurparet.

His tẽpꝛibꝫ iugurta ꝯ romãos dimicãs a marto ⁊ silla capt⁹ est Rome ars rethorica cepit haberi edocta a plotio gallo. Lucreti⁹ poculo amatorio i furorem versus ꝑ interualla insanie aliq̄s libros ꝯscꝑsit. tandẽ interfecit se.

De multiplici discordia fratrum.

Capl'm. VIII.

e E mortua aristobolus collecto exercitu contra fratrẽ mouit arma. Cũq̧ egressi eẽnt fratres in campis hierichontinis: victus hircanus fugit in hierusalem. Tandem ea lege in concordiam redierunt vt aristobolus regnaret. Hircanus ꝟo sub eo quibuslibet fungeretur honoribus. Domos etiam ꝑmutauerũt. Erat autẽ cũ hircano antipater idumeus. cuius prudentiã ⁊ strenuitatẽ timens aristobolus calumnias ei pretendebat. Hic persuasit hyrcano vt se dolo circũuentũ quereret̃. et vt ad arethã regẽ arabum cõfugeret. cuius auxilio rediret in regnum. Noctu igitur egressi venerunt ad regem arabum in oppidum qḋ petra dicit̃. vbi regni sedes erat. Itaq̧ collecto exercitu aretha venit in iudeã ⁊ obsedit hierusalẽ quã ⁊ recepisset: nisi dux romanorũ scaurus soluisset obsidium. Jam enim siria desierat habere regem facta romanis tributaria. Missusq̧ erat pompeius a romanis contra tigranẽ regẽ armenie. ⁊ is scaurũ miserat presidem sirie. Qui cum audisset dissensionem fratrum in iudea. ratus tempus esse quo de facili iudeam poneret sub tributo in manu valida fines intrauit iudee. Ad quem legati a fratribus vtrinq̧ venerunt. auxilium eis hinc ⁊ inde postulantes. Corruptus aũt scaur⁹. ccc. talentis missis ab aristobolo (quod propriũ esse romanoruz iosephus testatur) ad arabes legatos mittit romanoruz ⁊ pompeij nomen eis intentãs nisi ab obsidione recederẽt. Recedens ergo aretha hircanum ⁊ antipatrum philadelphie collocauit. Qui frustrati spe arabum in aduersarios spem contulerunt. Cũ enim pompeius damascum venisset. cũ multis muneribus venerunt ad eum. orantes vt violentiam aristoboli dignaz odio iudicaret et hircanum regno restitueret. Sed nec aristobolus sibi defuit. corruptione scauri fretus. Cum autem pompeius honorẽ regium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

ei nō exhibuisset indignās insalutato pōpeio recessit. ⁊ recepit se in alexādriū ꝓpter inexpugnabilē oppidi munitionē. Quem collecto romanoꝝ siroꝛūqꝫ exercitu insecutꝰ est magnus iussitqꝫ vt de oppido ad se descenderet. Js vo qꝛ ꝑ implo vocabat̃ decreuerat potiꝰ periclitari q̄ꝫ parere. Consilio tamē suoꝝ descendēs ab oppido relictis ibi custodibꝫ p̄cepit vt non nisi manu sua sc̄ptis ep̄lis obtēperarēt. abijtqꝫ hierosolimā. Quē statim īsecutꝰ est magnꝰ alacer factus circa hierichonta morte metridatis sibi nunciata vbi pinguissima idumee regio ⁊ palmaꝝ pluriū ⁊ balsamū nutrit Cuius inciso lapidibꝫ acutis robore. stillantē lachrymā ex vulneribꝫ colligunt

Ut pompeius hierusalem sibi tradita templum expugnauit.

Cap̄lm. IX.

c Unqꝫ hierosolimā ꝓperaret. territꝰ aristobolꝰ occurrit ei: pecuniā pollicēs que erat in alexādrio. seqꝫ de cetero imperio romano pariturū. sed nihil hoꝝ effectū est. Missū em̄ gabiniū ad recipiendā pecuniā custodes nec in oppidū receperūt. His cōmotus pompeiꝰ aristobolū in custodiā collocauit. Cū autem obsedisset hierusalē orta est dissensio in vrbe. Nā fautores aristoboli vrbē tueri. fautores hircani eā tradere romanis ꝯtendebāt. sꝫ victa ps aristoboli in tēplū cessit. Receptusqꝫ i vrbē pompeiꝰ templuꝫ expugnauit. Cūqꝫ septētrionalē vallē aggeribꝫ ipleret. labor esset imꝑfectꝰ nisi obseruatis septimis diebꝫ quibꝫ oꝑari iudeis fas nō est aggerē fieri p̄cepisset. Mēse tn̄ tertio fanū irruptū est. Faustus autem cornelius sille filius primꝰ ingredi ausus est. ⁊ irruētes romani ꝓphanauerūt templū: et vt alibi legit̃. equos in porticibꝫ stabulauerīt. Ob quā rem tradit̃ nunq̄ꝫ de cetero pugnasse pompeiū quin vinceret̃. qui hactenus fortunatissimꝰ fuerat. Postero aūt die ingressus templū pompeius ammiratus situm ⁊ ornatum ⁊ religionē templi nihil inde tulit. precipiens edituis vt a sordibꝫ templū mundarēt. Cūqꝫ imposuisset hierosolimis tributū. hircano pontifice declarato. aristobolū captiuum duxit. duosqꝫ filios eius alexandrū ⁊ antigonum cū totidem filiabus. romamqꝫ per ciciliam properabat syrie ⁊ iudee amministratōne scauro cōmissa relict̄ secū duabꝫ cohortibꝫ.

De diuisione iudee in penthارchias.

Cap̄lm. X.

a Lexander vero filiꝰ aristoboli ex itinere fugit. Qui magna manu collecta iudeam populabatur. ⁊ hircano immīebat. Obtinebat autem munitissima loca. alexandrium. hircanium. et macherunta. Missus est autem in siriam gabinius. vt scauro succederet sub quo marcus antonius militabat. Qui cum in alexandrio obsedisset alexandrum. consilio matris alexander se tradidit ei ⁊ castra. Que gabinius consilio eiusdem mulieris funditus euertit. ne alterius belli fierent receptaculum. Palpabat enim mulier gabinium obsequijs viro suo ⁊ ceteris captiuis metuens qui romam fuerant abducti. Post hoc gabiniꝰ cura templi mandata hircano. gentem iudeorū in quinqꝫ conuentus diuisit. quasi per pentharchias iudee frangens superbiam. Eo tēpore factus est antipater amicissimus gabinio et marco antonio maxime. adeoqꝫ claruit q̄ꝫ data est ei vxor neptis regis arabuꝫ cipris nomine. Qui sustulit ex ea quattuor filios et filiam. Primogenitus fuit phaselus. secundus herodes qui post dictus est ascolonita. tertius iosippus. quartus feroras. filia dicta est saloma.

De fuga aristoboli ⁊ eius iterata captiuitate.

Cap̄lm. XI.

p Ost hec casu elapsus est a roma aristobolꝰ. qui magna iudeorū manu conflata alexandrium muro recingebat. ad quem debellandum missus est a gabinio antonius. Captusqꝫ iterum aristobolus cum filijs romam perductus est. Jllum quidem in custodia senatus coercuit. filios autem in iudeam remisit. quia gabinius id se scripserat spopondisse vxori aristoboli pro castellorum traditiōe. Post hoc cum gabinius detineret̃ apud egyptum. alexander aristoboli filius iudeos iterum ad dissensionem reduxit. Sed rediēs gabinius pacē fecit. et hircano pontificium confirmauit. Quo mortuo missus est preses sirie crassus vt etiam parthos qui iam romanis imminebant reprimeret. Jn sumptus vero parthice militie omne fere aurum de templo

146

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

ſuſtulit. ⁊ ea quibꝫ pompeiꝰ abſtinuerat duo milia talētoꝝ. Ob hoc auro in os infuſo interiit. Cui ſucceſſit ꝑſes ſirie caſſius. qui in omnibus cōſilio antipatri vtebatur.

Cui dictū eſt auruz ſitiſti aurū bibe.

De reditu ariſtoboli in ſiriam ⁊ eius nece.
Capl'm. XII.

O tēpore factū

e
eſt diſcidiū inter romanos ꝓ pompeio ⁊ iulio ceſare. Ceſar autē poſt ſenatus ⁊ pompei fugā trans mare ioniū rebꝫ omnibꝫ romaqꝫ potitꝰ. ſolutū ariſtobolū cuz duabꝫ cohortibꝫ in ſiriā miſit. facile ꝑ hūc ſibi poſſe iudeā ſubici ratus. Veruz ſpes ceſaris fruſtrata eſt. Nā a ſtudioſis pompeij veneno perijt ariſtobolus Seruabaturqꝫ corpus eiꝰ melle ꝯditum ꝓhibita ſepultura. donec iuſſu antonij in monumētis regalibꝫ ſepultus eſt. Occidit quoqꝫ filiꝰ eius alexander antiochie a ſcipiōe ſecuri ꝑcuſſus. ſcōm pompeij litteras accuſatiōe ꝓ tribunali prius habita. ſuꝑ his que in romanos admiſerat. Solus autē ſuꝑſtes antigonꝰ cum duabꝫ ſororibꝫ ſuis ad quēdā ptholomeū mannei filiū qui ſub libano morabat ꝯfugit. Accepitqꝫ ptholomeus minorē ſororē alexandrā vxorē. ex qua vt quidam tradunt ſuſcepit liſaniaz abiline poſtea tetrarcham.

Ꝙ antipater tranſiuit in gratiam ceſaris.
Capl'm. XIII.

Oſt hoc factuz

p
eſt preliuz in emathia. cui interfuit antipater ⁊ iudei ſub pōpeio. Qui cū rediſſet in iudeā. timēs ceſaris impetū. liberos ſuos ad arabas cognatos eoꝝ trāſmiſit. Mortuo aūt pompeio antipater in clientelā ceſaris ſe cōtulit. Miſit aūt ceſar metridatē ꝑgameū ad expugnandū peluſiū. mittēs cū eo incolā libani ptholomeū ⁊ antipatrū cū tribꝫ milibꝫ iudeoꝝ. Ubi virtꝰ antipatri plurimuz enituit. Nā ⁊ murū primꝰ tranſcēdit. ⁊ mēphitas ad obſequendū ceſari prudētia ſua inclinauit. ⁊ inito ꝓlio cū ceteris egyptijs pluribꝫ occiſis totus ꝑfoſſus corꝑe preter ſpem ſeruatus eſt ex ꝓlio. habitaqꝫ victoria: factoꝝ ſuorū apd ceſarē metridatē teſtē habuit. Marco etiā antonio in pluribꝫ eū cōmendante factus eſt amicus ceſaris. Quē ceſar romana ciuilitate donauit ſimul ⁊ īmunitate. ⁊ eius grā pontificatū ꝯfirmauit hircano.

Ꝙ antipater ꝓcurator iudee creatus eſt.
Capl'm. XIIII.

O tempore anti

e
patrū ⁊ hircanū criminabat antigonꝰ apud ceſarē. dicēs eorū ꝯſilio patrē ſuū ⁊ fratrē interijſſe. Ad hoc antipater veſte ꝓiecta multitudinē vulnerū demōſtrās verbis nō opus eſſe dixit. cū cicatrices ſe tacente clamarent ipm fuiſſe fidelē romanoruz. cū antigonus filius fuiſſet fugitiuoꝝ. nulluſqꝫ ipm a pompeio quoad vixit potuit auellere. nec modo a ceſare quiſqꝫ eum eſſet auulſurus. Tūc ceſar cuiuſlibet dignitatis ſub pontifice in iudea dedit antipatro optionez. Qui remiſſa dignitatis menſura in ceſarem. ꝓcurator iudee declaratus eſt. impetrās quoqꝫ vt euerſa patrie menia renouare ſibi liceret. Regnū quoqꝫ eſt ꝯceſſum hircano. ita tamen ne rex vocaret. Sextū etiam cognatū ſuū ceſar ſirie prefecit.

Ꝙ herodes factus eſt preſes galilee ⁊ princeps militie regis ſirie.
Capl'm. XV.

Oſt hec antipa

p
ter filiū ſuū maiorē faſelū hieroſolimis ſub ſe ꝓcuratorē ſtatuit. ⁊ herodem galilee prefecit. qui cū natura ſtrenuꝰ eſſet. ezechiā quendā principē latronū interfecit cū ſuis ſequacibꝫ. adeoqꝫ terrā quietam reddidit. vt publice herodes pater galilee cantaretur. Faſelus quoqꝫ indolē fratris bona emulatione ſuꝑare certabat. Ob hoc etiā pater eorum obſequijs regalibꝫ a gente colebat. nec ꝓpter hoc tamē minꝰ fidelis hic fuerat hircano Verū fieri nō poteſt: vt liuorē in bene geſtis quiſqꝫ effugiat. Erāt ergo qui dicerent hircano. ꝙ antipatro ⁊ filijs eius rebꝫ traditis ipe vacuo regis noīe ſederet. His accenſus paulatim hircanus: cauſaz dicturū herodē iubet accerſiri. Qui munita priꝰ galilea ad regē properabat. ferēs ſecū ſexti epiſtolā precipientis hircano vt herodē ab omni crimine ⁊ pena liberaret. Nec multo poſt factus eſt herodes princeps militie ſexti. ⁊ tunc iniuriam predicte vocationis herodes vindicaſſet in hircanum. niſi pater eius ⁊ frater impetuz eius fregiſſent.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

De morte iulij cesaris ⁊ signis.
Capl'm. XVI.

e **O tempore do**
lobruti ⁊ cassij occisus est cesar. cũ
ꝑ trienniũ ⁊ menses septez tenuisset
principatũ. Fuerat quidẽ rome imꝑatũ a ro-
mulo sub regibꝫ. vij. annis. cc. xl. post sub ꝯsu
libꝫ res acta est annis quadringẽtis quadra-
ginta q̃ttuor. Obijt aũt cesar anno etatis sue
quinq̃gesimosexto. corpusq̃ eiꝰ ꝓ rostris cõ-
bustũ est. Statuit aũt ppl's in foro solidã co-
lumnã lapidis numidici viginti ꝑpe pedũ. su-
per quã tumulatus est. q̃ ⁊ iulia dicta est. Cẽ-
tesimo aũt die ante mortẽ eius cecidit fulmen
sup statuã eius in foro. ⁊ de noĩe eius supscri-
pto. c. litterã capitalẽ abrupit. Nocte p̃ceden
te diẽ obitus eius fenestre thalami eius tãto
cũ strepitu aperte sũt: vt exiliẽs a stratis ruitu
ram domũ estimaret. Eadẽ die cũ iret, ĩ capi-
toliũ date sũt ei lr̃e indices mortꝭ ĩminentis.
Qui dũ referret̃ occisus in manu eiꝰ nõdũ so-
lute inuẽte sũt. Die seq̃nti apparuerũt tres so-
les in oriẽte. qui paulatim in vnũ corpꝰ sola-
re redacti sũt. significãtes q̄ dominiũ lucij an
tonij ⁊ marci antonij. ⁊ augusti in monarchi-
am rediret. Vel potius. qꝛ noticia trini dei ⁊
vnius: toti orbi futura ĩminebat. Bos quo-
q̃ aranti locutꝰ est dicẽs. In breui magis de
situros hoĩes q̃ frumẽta.

Qꝫ herodes adhesit cassio. Cap. XVII.

p **Ost hec cassius**
venit ĩ siriã cuiꝰ ꝓdẽ p̃ses fuerat. col
ligẽsq̃ exercitũ ꝯ augustũ adolescẽ
tem ⁊ marcũ antoniũ septingẽta talẽta a iude
is exigebat. Primꝰ aũt herodes de galilea cẽ-
tum ferẽs talẽta. fauorẽ cassij meruit. moram
alioꝝ indigne ferẽtis. Profectꝰ ẽ etiã herodes
cũ cassio ad p̃liũ q̃ ei adepta victoria regnuz
iudee pollicebat̃

De nece antipatri vindicata per herodem
Capl'm. XVIII.

e **Rat eo tẽpore**
cũ hircano quidã de amicis suis
noĩe malicus, aspirãs ad sacerdo
tiũ. Cũq̃ decreuisset hircanũ ve-
neno appetere statuit priꝰ appetere antipatrũ
ĩmemor beneficioꝝ ipiꝰ. Suscepto itaq̃ ve-
neno ꝑ ministrũ mortuꝰ est antipater. Mali-
cus ꝓo cũ de morte eius suspectꝰ haberet̃ co-
ram herode in multis se excusabat. Cõquestꝰ
aũt herodes ꝑ ep'lam de patris morte apud
cassiũ rescriptũ ipiꝰ accepit vt dolũ dolo vin
dicaret. Scripsit etiã cassius ciliarchis vt in
ista causa herodi opẽ ferrẽt. Vocauit itaq̃ he
rodes hircanũ ⁊ malicũ ad cenã. qui dũ irent
circũseptũ malicũ ciliarche interfecerũt. Hyr
canus aũt stupore dissolutus ꝯcidit. vixq̃ re-
cepta aĩa herodẽ ꝑcunctabat̃ quis malicum
occidisset. Cũq̃ vnus respondisset cassij p̃ce
ptum ait. Me ⁊ patriã cassius seruauit inco-
lumẽ: amboꝝ insidiatore ꝑempto. Nõ mul-
to post cũ egrotaret herodes damasci. phenix
malici frater in vltionẽ fratrꝭ mouit arma cõ-
tra phaselũ fultus hircani auxilio. Cũq̃ con
ualuisset herodes hircanũ aggredi attempta
bat sed propter affinitatem redierunt in con-
cordiam.

De vxoribꝫ herodis ⁊ liberis eius.
Capl'm. XIX.

b **Abebat quidez**
herodes vxorem nomine dosidem
sed ignobilem. de qua ⁊ antipatrũ
suscepit. superduxitq̃ mariannem neptẽ hir-
cani cuius etiam amore circumcidit se et fa-
ctus est proselitus. Habuit siquidẽ herodes
vxores nouem. ex quarum. vij. numerosam
suscepit sobolem. sed de his paucos numera
re sufficiet. Primogenitus eius antipater ex
doside. alexander et aristobolus ex marian-
ne. archelaus ex mathaca samaritide. hero-
des antipas qui post tetrarcha fuit. et Phi-
lippus ex cleopatra hierosolimitide. Hero-
dem tamen hunc quidam marianne filium
putant.

Qꝫ herodes ⁊ phaselus tetrarche iudee fa
cti sunt ab antonio.

Capl'm. XX.

s **Ed vbi cassio**
in philippis interfecto cesar in
italiam antonius siriaz discesse-
runt. iudeorũ optimates pha-
selum ⁊ herodem apud antonium accusabãt
q̄ rerum summã vi possiderent. nomen tantũ
supesset hircano. Herodes autem muneribꝫ
placauit antonium. in memoriã reuocans ei
patris sui antiquam cum eo familiaritatem.
Cum autẽ denuo antiochie a. c. viris iudeis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

accusaret astante etiā hircano ꝓcūctabat hircanū antoniꝰ. quinā rebꝯ gerēdis essent aptissimi. Cūqꝫ herodē ⁊ fratres eius alijs ꝓtulisset. hilaratus antoniꝰ eos de procuratoribꝯ tetrarchas iudee declarauit. Abeūte aūt antonio romā pachorus rex parthoꝝ in manu valida eufraten trāsgressus est. Ad quē descendens lisanias antigoni nepos. filius ptholomei ex alexādra vt predictū est. pollicitus est talenta mille ⁊ virgines quingētas. vt antigonum in regnū induceret. Acceptis itaqꝫ a pachoro multis milibꝯ parthoꝝ. antigonꝰ hierusalem expugnabat. ⁊ phaselus quidā muros herodes domū regiā custodiebat. Sed cum intrasset vrbē antigonꝰ in diebꝯ penthecostes etiā in foro dimicatū est. Cū autē de pace tractaret. antigonus pachoꝝ regē parthoꝝ pacis arbitriū in dolo deposcebat. Egressi sūt ergo hircanus cū phaselo ⁊ antigonus ad parthorum regem ꝓperantes. herodes noluit cuz eis descēdere: suadente marianne vt nunqꝫ fidei parthoꝝ fidē adhiberet. Hircanus vero ⁊ phaselus ī itinere a parthis cōprehensi sūt. Quo accepto herodes noctu ad ydumeos ↄtribules suos ↄfugit. Premisit quidē vxores ⁊ filios ⁊ vniuersam supꝑellectilē. ⁊ ipse subsequēs impetus subsequentiū sustinebat. Grauiores aūt parthis iudeos in fuga expertus est. cum quibus sexagesimo a ciuitate stadio dimicauit. ibiqꝫ ob incredibilē victoriā castrū munitissimū postea firmauit quod ⁊ herodion dixit. Dimissis autez vxoribꝯ ⁊ liberis in oppido massada. sub custodia fratris sui iosippi. in petram ciuitatez arabum perrexit. Parthi vero non solum antigonū restituerunt in regnum. verū etiā hircanū ⁊ phaselum vinctos ei tradiderunt verberādos. At ille auriculas hircani dentibꝯ truncauit: ne quando mutatis rebꝯ solutus pontificatū reciperet. Ab integris enim celebrari sacra oportet. Phaseli vero virtute ꝓuentus est. Qui cū nec ferri copiā nec manus liberas haberet ad saxū fracto capite mortuꝰ est. Cognito quidē ꝙ herodes euaserat ait se equanimiter velle mori. qꝛ vltorē viuū relinqueret. De hircano sunt qui dicāt ꝙ medicꝰ ab antigono sibi missus in auriculas eiꝰ venenum ꝑ medicamēto infudit. ⁊ mortuꝰ est. Iosephus vero refert eū ad parthos missuz. ⁊ diu habitū ludibrio.

℞ herodes rex iudee rome creatus est. Capl'm. XXI.

Erodes accepta h morte fratris romam ꝓperauit. nec hyemis asperitate retētus est. Circa pāphiliā fracta naui ⁊ in rhodo reparata: ad romā ꝓfectus est. primoqꝫ causam vie exposuit antonio. Qui miratus eius casuz ⁊ misertus: senatui ꝑsuasit vt herodē regem iudee declararent. Coronatus ergo herodes. augusto ⁊ antonio hinc ⁊ inde astantibꝯ in capitolium ductus est. vbi ⁊ decretū senatꝰ suꝑ hoc facto repositū est. Remissus est itaqꝫ in iudeā herodes. duosqꝫ principes cū eo ventidius ⁊ sylo qui eū in regno collocarent. Cū ergo venissent in galileā. sylonē antigonus mercede corrupit. ⁊ ꝓpterea cōgredi aduersus antigonum simulatis occasionibꝯ differebat. Cumqꝫ tandē obsedissent hierusalē romani. tum ꝑ hyemis asperitate. tū ꝑ inopia victus. ab obsidione descendētes. in idumea ⁊ galilea hyemabāt. Nec tūc tñ herodes occisus erat. sꝫ latronū multitudinē ꝑsequens. etiam in cauernis eos igne suffocabat. Inter quos erat senior. vij. filioꝝ pater. quos ipe occidit in hūc modū. Stās in ore spelunce singulos nominatim euocabat. ⁊ ꝓdeuntē quēqꝫ filioꝝ trucidabat nouissime ⁊ vxorē. tandē se ↄfossū vulnere suꝑ mortuos misit.

℞ herodes pulso antigono positus est in throno regni in hierusalē. Capl'm. XXII.

Ꝺ tempore circ ca athenas morabat antoniꝰ ⁊ iam amore cleopatre tenebat. Ad quez ꝓperabat herodes. suꝑ dolo silonis querelam facturꝰ. Interim aūt ⁊ iosippus vt aliqͩ ꝓclare faceret. ↄtēpto herodis imperio ↄtra antigonū dimicauit ⁊ victus decapitatꝰ est a papio principe militie antigoni. Cuius truncū antigonus calcaribꝯ verberare inhumanitus aggressus est. Cū aūt accepisset antonius dolum sylonis misit sosiū cum herode in manu valida. Qui veniēs in iudeaz occurrentē sibi papiuz vicit. caputqꝫ eius ferore fratri suo in solaciū occisi fratris transmisit. Tandē quinqꝫ mensibꝯ obsessa hierusalē. cū in sexto romani irruerēt in eam nemini parcebāt etati licet herodes rogaret vt parcerēt. Antigonꝰ quoqꝫ descendēs ad pedes sosij. ꝓstratꝰ est quē nō miseratus sosius sed irridēs. antigonā appellauit ⁊ in vincula coniecit. Cum autē omnis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

millitũ multitudo ad visenda sancta. ⁊ fanum
spoliandũ incitaret. refrenabat eos herodes
acerbiorẽ sibi ꝙ̄ si victus fuisset fore dicẽs vi
ctoriã. si quod fieri nefas esset. culpa sua visũ
fuisset. Inuehebaturq; in sosium. si vacue facta
viris ⁊ opibꝰ ciuitate solitudini se regẽ relin-
queret. De suis aũt facultatibꝰ mercedẽ singu
lis se daturũ ꝯfirmauit. Cũq; ꝑmissa cõples-
set. sosius aurea corona dõ dicata sublata. vi
ctum antigonũ deducens ad antoniũ remea
bat. quẽ antonius securi percussit. Confirma
tusq; est herodes ĩ regno iudee quarto anno
ex quo rome diadema susceperat. Inde est ꝙ
qñq; plures qñq; pauciores anni regni hero
dis legunt. Translatũ est itaq; regnũ de iuda
ad alienigenã. ĩminente xp̄i aduentu. Audi-
ens hircanus herodẽ regnantẽ rediit in iude
am ⁊ in pristinũ statũ restitutus est. excepto ꝙ
nõ ministrabat.

De morte mariãnes dolo salome.
Caplm. XXIII.

Facta est autem

f dissensio inter mariannẽ ⁊ salomã
sororẽ herodis. hec illi meretriciuz
illa huic ignobilitatẽ obiiciebat. Consilio ꝓ
sororis herodes hircanuz occidit dolo. eo ꝙ
regnũ sibi deberi hircanus diceret. In solaci
um aũt mariannes. ionathã fratrẽ eius cũ es-
set. xvii. annoꝝ in põtificẽ ordinauit. ⁊ dosidẽ
cum filio antipatro ad petitionez mariannes
a hierusalẽ expulit. solis tribꝰ solennitatibꝰ ad
orandũ ascendere eis hierosolimã ꝑmittens.
Econtra saloma suggerente occisus est ⁊ io-
nathas. eo ꝙ ad regnũ videret aspirare. Cũ-
q; accusaret saloma mariannem de adulterio
addidit ꝙ expresse imaginẽ suam miserat an-
tonio. vt ad amorẽ suũ eũ incitaret. Et vt co-
gnosceret herodes ꝓperauit ad antoniũ. ma-
riannẽ sub custodia viri salome collocãs. cer-
ta ei tradens intersignia. sub quibꝰ si nũciatũ
ipsi foret mariannẽ occideret. dũq; morã face
ret herodes ipẽ: ⁊ audiret ab antonio imagi-
nem illã missam a marianne. quia antonius
adeo diligebat herodẽ. ꝙ nihil euz celaret vir
salome que sibi fuerãt imꝑata marianne reue
lauit. Reuerso autẽ herode vxor cũ in sinu eiꝰ
dormiret cũ lacrimis que de morte eius im-
perauerat indicauit. Exiliensq; a stratis hero-
des sciscitabat a sorore. dormiuit ne vir tuus
cum marianne. Que ait dormiuit. Statimq;
occidi mariannẽ fecit ⁊ virũ sororis. Uerum
de morte vxoris quaz supra modũ diligebat
adeo indoluit. vt tanq; lunaticus crebro in a-
mentiã verteretur. Cum autẽ conualuisset. an
tipatrum cuz matre reuocauit. Filios autem
quos de marianne susceperat. alexandrum et
aristobolũ romã misit liberalibꝰ artibus eru
diendos.

Et augustus addidit regno herodis tra-
conitidem ⁊ ituream. Caplm. XXIIII.

Post hec cõmis

p sum est prelium apud actiuz. inter
augustũ ⁊ antoniũ. cui nõ interfuit
herodes. missus ab antonio contra regẽ ara-
bum ad petitionẽ cleopatre vt quolibet eorũ
victo ipsa regnũ illiꝰ obtineret. Mortẽ enim
regũ orientaliũ iam tũc moliebat vt ꝑ eis ipsa
regnaret. Cunq; herodẽ offensũ antonio red
dere moliret. nec efficere valeret. tamen hieri-
chontinã terrã palmaꝝ ⁊ balsami feracẽ in sui
dominiũ iam transtulerat. Uicto ergo anto-
nio cũ augustus rhodũ venisset. nec antoniũ
victũ reputaret cũ supesset herodes. pericu-
lis occurrens herodes. d̃posito habitu regio
in cultu priuato stetit ante cesarem ⁊ ait. Fate
or me vtilẽ fuisse antonio ⁊ fidelẽ qd̃ expertus
fuisses sub actio si affuissem. Uerũ nec omni
no defui. auxilia ⁊ frumẽta mittẽs ei. nec mo-
do deessem. si mihi acq̃escens cleopatrã odii
vestri fomitẽ occidisset. Una ergo cum victo
victus sum coronãq; cũ fortuna deposui. ad
te aũt veni. spem salutis de virtute ꝓsumens.
Ad hec cesar. Imo saluus esto. ⁊ nũc regna-
to certius. meritus es vt plurimos regas cũ
amiciciã tanta fide tuearis. Recte fecit anto-
nius. qui magis cleopatre paruit ꝙ̄ tibi. Te
eñ lucrati sumus ꝑ eũ ꝓpter eiꝰ amentiã. Ex-
periar quoq; tibi bene facere. vt nõ q̃ras an-
toniũ. Cum aũt ꝓperaret augustus in egyptũ
nõ solũ in preliis virtus herodis enituit. veꝝ
etiã in deserto eunti ⁊ redeũti exercitui ita pa
rauit necessaria. vt nec aquarũ deesset copia.
nec q̃cq; vtensiliũ. ita vt miraret cesar. Mor
tuis ꝓ cleopatra ⁊ antonio. modicũ esse re-
gnũ herodis romãi ꝯclamabãt. Ob h̄ augu
stus cũ restituisset partẽ regni quã cleopatra
abstulerat. cõtradidit ei traconitidẽ ⁊ itu ream
totãq; maritimã vsq; ad pirgũ stratonis. quã
post ĩ honorẽ augusti cesareã appellauit. Edi
ficauit autẽ in ascalone domũ regiaz. ⁊ dein-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

ceps agnominatꝰ est ascalonita. Natōne em̄ idumeus fuit ex patre. arabs ꝟo ex matre. De
ditq3 ei cesar q̄dringentos galathas satellites stipatores cleop̄re immanes ⁊ sanguinis humani auidos.

Vel ꝓ̄rie dictus est ascolonita. Auꝰ em̄ eiꝰ q̇ ⁊ herodes ascalonita fuit natiōe et edituꝰ tēpli appollinis. cuiꝰ filiū antipatrū puerulum rapuere latrones ydumei. ⁊ cum eis tantū fuit. ꝙ etiam post factus est princeps eorum. vnde ⁊ ydumeus dictus est.

De herodianis. Caplm. XXV.

Qui cū prius eleutheri dicerent a flumie eleuthero superioris galilee. sup qd oriūdi fuerāt. de cetero herodiani dicti sūt. Cū aūt fecisset priꝰ in hierlm turri quā vocauit antoniā. q̄ nūc turris dauid dr: fec ⁊ nūc aliā quā vocauit agrippinā. A cesare em̄ amabat post agrippā. ⁊ ab agrippa post cesarē. Posuit ⁊ aquilā aureā super speciosam portā tēpli īmensi ponderis in honorē romanoꝝ iudeis id egre ferentib. Fecit q3 herodion. in q̄ ⁊ sepultꝰ est. Fecit ⁊ phaselū in memoriā fratrꝫ. Reparauit samariam quā ⁊ sebasten dixit. vbi ⁊ templū maximum cesari dedicauit. Aliud etiā templū circa iordanis fontē cādido de marmore cesari dedicauit. prorsus nō erat ydoneꝰ regni locꝰ que3 vacuū honore cesaris relinq̄ret. Anno q3 .xv. regni sui templū domini magnifice dcorauit nec solū in regno suo. verū etiā in adiacētib ciuitatib memorialia sue libertatis quasi industrie opera reliquit.

Fecit etiā cesaream palestine. in q̄ turrꝫ stratonis. in qua cōtra aduentū augusti porticū de candido marmore ꝯstruxit. in qua post corneliꝰ centurio creatꝰ est a petro eps.

De offensa herodis in filios.
Caplm. XXVI.

Post hec redierūt a studio filij eius. ⁊ erat alexander acerrimꝰ ꝑorator. Quorum vnꝰ aristobolꝰ filiā salome amite sue duxit ī vxorē. Alter filiā regis capadocie. Jāq3 licentiꝰ cū patre de successiōe regni disceptabāt. Ob h̄ pater offensus antipatrū illis p̄ponere satagebat. In testamēto q3 iā apte declaratꝰ fuerat successor. Proinde p̄dicti fratres de morte patrꝫ occulte tractabāt Quo p̄sentiēs pater a se eos reiecit. Hi ꝟo romā nauigauerūt. vt patris iniuriā deferrent ad cesarem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Historie euangelice. De cōceptione p̄cursoris domini.
Capitulum primum.

f Uit aūt in diebꝫ herodis regis iudee effluxis annis regni eiꝰ videlꝫ triginta sacerdos noīe zacharias d̄ vice abia. ꝛ vxor eius aaronita nomīe elizabeth: Dauid eī āpliare volēs cultū dn̄i. xxiiij. instituit sūmos sacerdotes: q̄rū vnꝰ tm̄ maior q̄ dicebaꝶ p̄nceps sacerdotū. Statuit aūt. xvj. viros de eleazar. et. viij. de ithamar. ꝛ ƀm sortes dedit vnicuiqꝫ hebdomadam vicis sue. Habuit āt abias octauā hebdomadā de cuius genere zacharias cū ī die ꝑpiciatiōis incē sum poneret p̄dixit sibi angelus nasciturum filiū de vxore. Qui ꝯsiderās sterilitatē vxoris ꝛ vtriusqꝫ senectutē: nō credidit. et ob hoc obmutuit vsqꝫ ad diē partꝰ. Nomē q̄ꝫ pueri ꝛ magnificētiā cū abstinētia ei indicauit. Cō cepit autem elizabeth ꝛ occultabat se mensibus quinqꝫ.

De cōceptione saluatoris.
Capitulum II.

m Ense autē sexto missus est gabriel in nazareth ad mariā virginē desponsatā ioseph Cūqꝫ ea salutata dixisset eā pariturā iesum filiū altissimi. q̄sissetqꝫ quō h̄ fieret cū se non cogniturā virū in anīo vouisset nisi aliter deus disponeret. Angelꝰ addidit. nō de viro sꝫ ope spūssancti ꝯcepturā. ꝛ etiā cōcepisse cognatā suā elizabeth sibi indicauit. Permixte em̄ erāt sacerdotalis tribꝫ ꝛ regia. Nā ꝛ aarō vxorēꝫ habuit de iuda elizabeth sororē naason. et iosada pōtifex iochabeth filiā regis ioram. Et ait maria. Fiat mihi ƀm verbū tuū. Et statim ꝯceptꝰ ē xp̄s de ṽgine plenꝰ hō in anīa et carne. ita tn̄ ꝙ lineamēta corꝑis ꝛ mē broꝝ vsibꝫ discerni nō possent. Crediꝶ aūt cō ceptus. viij. kal. aplis. et reuolutis. xxxiij. annis eadē die mortuus est.

De ortu p̄cursoris. Capitulū. III.

e Xurgens autem maria abijt in ciuitatem iuda. Juda nomē est regni nō tribus. Hierusalem enim in tribu beniamin erat: ꝑ quā forte transiuit ad oppidū. in quo dicunt tunc zachariā habitasse q̄rto miliario a hierusalē: et ibi natū iohannē. Et legiꝶ in libro iustorū ꝙ beata virgo p̄mo eū leuauit a terra. et cuꝫ salutasset elizabeth exultauit infans in vtero eius. et cū matrē dn̄i sui et beatā eam ꝓpheta ret elizabeth: edidit maria canticum dn̄o dicens. Magnificat anima mea dn̄m ꝛc̄. Mā sit aūt maria ibi mensibꝫ tribꝫ ministrans cognate donec pareret: ꝛ tunc redijt in domum suā. Octauo aūt die cū circumcidereꝶ puer et vocarēt eum noīe patris sui zachariā: ait mater. Johānes est nomen eiꝰ. Idip̄m scripsit ꝛ pater: sumpto pugillari. Est aūt pugillarꝫ tabula q̄ pugno pōt includi. vt calamꝰ scriptoris. Et apertū est os zacharie et ꝓphetās canticum fecit dn̄o. Benedictus dn̄s deꝰ israel.

Hec duo cantica nō cantanꝶ in ecclesia eo ordine q̄ sunt edita. Prius em̄ cantaꝶ qđ secundo est editū. Quia em̄ in cantico zacharie legiꝶ. Et erexit cornu salutis. qđ est factuꝫ in resurrectiōe. ideo caniꝶ in laudibꝫ ꝛ loquiꝶ ad puerū q̄ fuit aurora solis. Et q꞉ legitur in cantico virginis. Respexit humilitatē ancille sue. ecclesie scꝫ et ipsius marie. qđ quidē factum est in sexta etate. Et agit de incarnatōe ibi. Suscepit isrl' puerū suū. iō caniꝶ ad vesperas. vj. scꝫ officio diurno. Tertiū canticū symeonis qđ sequiꝶ cantaꝶ in. vij. officio. i. in cōpletorio. q꞉ orat se dimitti in pace. qđ fit in vij. quiescentiū. Et q꞉ hec duo cantica euangelica sunt: ideo stantes ea cantamꝰ. Puer em̄ crescebat et cōfortabaꝶ spiritu: et erat ī desertis locis vsqꝫ in diē ostensionis sue ad isrl'. Reuertēs autē maria nazareth: inuenta est a sponso in vtero hn̄s de spūsctō. Qui nolens eā traducere in coniugē occulte voluit eā dimittere. In somnis aūt ammonitꝰ ē ab angelo vt acciperet eā in coniugē: et ne suspicareꝶ adulteriū. ꝯceptū pueꝝ de spūsctō indicauit et vt iesuꝫ vocaret p̄cepit: q꞉ saluū faceret populū a peccatis eorum. Ex hoc cognouit ioseph deuꝫ nasciturū qui solus peccata dimittit. ꝛ accipiens sponsam in vxorē: cum virgine virgo permansit. Habuit aūt virgo virū ne grauida infamareꝶ: et vt viri solatio ꝛ ministerio frueret. ꝛ vt diabolo occultareꝶ dei partus.

De descriptione orbis.
Capitulum. IIII.

151

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

N diebus illis

i exijt edictuz a cesare augusto vt describeretur vniuersus orbis. Volēs cesar scire numerū regionū in orbe q̄ romane suberāt ditioni, numeꝝ etiā ciuitatū in q̄libet regione, noīa q̄ȝ capitū in q̄libet ciuitate, p̄ceperat vt de suburbanis oppidis vicis ꝛ pagis ad suā ꝯfluerēt hoīes ciuitatē, et maxime vbicū q̄ȝ habitarēt ad ciuitatē ꝯuenirēt vn̄ traherēt originē, et q̄sq̄ȝ denariū argēteum p̄cij. x. numoꝝ vsualiū vn̄ denari⁹ dicebat̄ p̄sidi ꝓuincie tradēs: se subditū romano imꝑio ꝓfiteret̄. Nā ꝛ num⁹ imaginē p̄ferebat cesar̄ et suꝑscriptionē noīs. Et qꝛ numer⁹ eorū q̄ censi capite ferebant̄. vl' vt alij legūt q̄ cēsum capit̄ ferebāt. certo nūero determinabatur ꝛ redigebat̄ in scp̄tis, iō ꝓfessio hm̄oi descriptio vocabat̄. Hec descptio p̄ma facta est a p̄side syrie cyrino. Pr̄ia dr̄ q̄tū ad cyrinū syrie p̄sidē. qꝛ eī iudea in vmbilico zone habitabilis esse dr̄. ꝓuisum ē vt ī ea inchoaret̄: ꝛ deinde ꝑ circūstātes regiones alij p̄sides ꝓseq̄rent̄. Vel forte p̄ma vniuersalis: qꝛ alie p̄cesserāt ꝑticulares. Vel forte p̄ma capitū ī ciuitate fiebat a p̄side, scd̄a ciuitatū ī regione a legato cesar̄, tertia regionū ī vrbe corā cesare. Hic p̄mū iudea facta ē stipēdiaria romanis. Hec descriptio singul' annis fieri videt̄: qꝛ in euāgelio legit̄. Magister vr̄ nō soluit tributū h̄ anno. Ascēdit aūt ioseph a nazareth in bethleē: eo ꝙ esset de domo dauid vt ꝓfiteret̄ cū maria vxore sua p̄gnāte. Si ml'ieres ꝓfitebant̄: iungēdū ē sicut ꝓfiteret̄ cū maria. Si soli viri sic ē ordo. Ascēdit ioseph cū maria.

De natiuitate saluatoris Capi. V.

Actū est autē cū

f essent ibi: peꝑit v̄go filiū suū p̄mogenitū, nō p⁹ quē alius: sed an̄ quē null⁹, et pānis inuolutis reclinauit eū in p̄sepio: qꝛ nō erat ibi ei loc⁹ ī diuersorio Dicit̄ ꝙ fenū in q̄ iacuit iesus delatū est romā ab helena, et est ī eccl'ia scte marie maioris. Infra basilicā nō lōge a p̄sepio q̄escit hieronymus. Paula q̄ȝ ꝛ eustochiū ī bethleē q̄escūt. Difficile fuerat paupibꝫ p̄ frequētia multoꝝ q̄ ob idip̄m ꝯuenerāt vacuas inuenire domos, et in cōi trāsitu q̄ erat īter duas dom⁹ operimētū h̄ns qd̄ diuersoriū dr̄ se receperūt sub q̄ ciues ad colloquēdū vl' ad ꝯuisendū in diebꝫ ocij, vel ꝓ aeris intēperie diuertebant. Forte ibi ioseph p̄sepiū fecerat boui ꝛ asino q̄s secū adduxerat in q̄ reposit⁹ ē iesus. Ad qd̄ q̄daz referūt illud esaie. Cognouit bos possessorez suum ꝛ asin⁹ p̄sepe dn̄i sui. Et illd̄ abacuc. In medio duū aīaliū ꝯgnosceris. Etiā ī picturis ecclesiarū q̄ sūt q̄si libri laicoꝝ h̄ repn̄tat̄ nob̄. Nat⁹ est aūt saluator anno regni augusti cesaris. xlij. Annos eī. xij. q̄ a morte iulij fluxerāt vsq̄ȝ ad actium bellū regno augusti cōnumeramus. Anno v̄o regni herodis. xxx. vniuerso orbe pacato olimpiadis centesime nonagesimetertie anno. iij. Anno ab vrbe condita, dcc. lij. nat⁹ est dn̄s. Nat⁹ est aūt nocte dn̄ice diei, qꝛ si tabulā ꝯputi retro ꝑcurras inuenies huius anni ꝯcurrentē quintū regularē ianuarij tertium. Quibꝫ iunctis et sublatis. vij, remanet vnū. Itaq̄ȝ kal'. ianuarij in dn̄ica inuenies q̄ cōcurrūt. Nā ea die q̄ dixit: fiat lux. facta est lux. visitauit nos oriēs ex alto. Inchoata est vero s̄m quosdā. vj. etas a natiuitate xp̄i s̄m apl'm qui ait. Cū venerit plenitudo t̄pis ꝛc̄. Scd̄m alios a die q̄ baptisat⁹ ē ꝓpter vim regeneratiuā datā aq̄s. s̄m alios a passione: qꝛ tūc aꝑta ē porta ꝛ īchoata est q̄dāmō. vij. quiescentiū. Fluxerāt q̄dē ab adā anni q̄nq̄ȝ milleni centū nonagintasex. al's nonagītanouē, ab abraā duo milia. xij. s̄m. lxx. s̄m hebreos v̄o longe pauciores.

Rome templum pacis corruit, fons olei erupit, cesar preceperat ne quis eū diuuz vocaret.

De cantico angeloꝝ et circūcisione dn̄i. Capitulum. VI.

T pastores erāt

e scd̄o miliario a bethleē in regione eadē custodientes vigilias noctis suꝑ gregē suū. Mos fuit antiquioribꝫ ī vtroq̄ȝ solsticio vigilias noctis custodire ob solis venerationē, q̄ forte mos etiaz apud iudeos ex vsu cohabitantiū inoleuerat. Et ecce angelus dn̄i stetit iuxta illos annunciās eis natū saluatorē in bethleem, et in signū positū puerū in p̄sepio nūciauit. Et facta est cū angelo multitudo angeloꝝ dicentiū. Gloria in excelsis deo, ꝛ in terra pax hoībꝫ bone volūtatis. qꝛ ꝑ xp̄m glorificat⁹ est pater: et pax facta est inter deū ꝛ hoīem, inter angelū ꝛ hoīez, inter iudeum et gentilē. Pro hac multitudine an-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

gelorum vel pro gre
ge pastoꝝ volūt qui
dam illū locum pro/
phetice dictum tur/
rim gregis, ibi, et tu
turris gregis nebulosa: cū tñ iā nō ꝑmo cō
traxerat h̄ nomē locus idē, qꝛ iacob gregē ibi
pauit cū rachel parturiret. Et trāseuntes pa
stores vsq̧ bethleē inuenerūt ꝟbū qđ factū
erat ad eos, et q̄ audiebāt mirabant̄ sup̱ his
q̄ dicebant̄ a pastoribꝫ ad eos. Maria q̄ȝ cō
seruabat oīa ꝟba hec cōferens in corde suo,
de q̄ natꝰ est iesus vt putabat̄ filiꝰ ioseph. xp̄i
eñ generatio sic erat. Prima quidē hoīs cō/
ditio de terra, secunda de latere viri, tertia ex
viro ꝛ femina, q̄rta sic erat vt nasceret̄ sine vi
ro homo de femina. Vñ et appropriata cir/
cumlocutione ꝑ noīe xp̄s filiꝰ hoīs dictꝰ est.
Prima ꝛ scđa generatio ruerunt, in tertia de
ruina generamur, in quarta de ruina suscita/
mur. Octauo die cir/
cumciderūt puerum
et declarauerīt nomē
eiꝰ eē iesum, qđ impo
situ erat ei ab angelo
ꝑusq̧ cōciperetur.

In gestis pōtificū le/
git̄ ꝙ ea q̄ sequuntur
euāgelica ꝟba theles
phorus adiecit.

Dicitur ꝙ preputiū
dñi delatū est ab an/
gelo karolo magno
in templo dñi, ꝛ trās/
latū ab eo aquisgra/
ni, et pꝰ a karolo cal/
uo positum in ecclesia saluatoris apud caro/
sium.

De stella et magis.
Capitulum. VII.

t Ertiadecima ve
ro die: ecce magi venerūt ab oriēte
hierosolymā dicētes. Ubi est qui
natus est rex iudeoꝝ. Vidimus eni stellā eiꝰ
in oriente ꝛ venimꝰ adorare eum. Successo
res fuerunt isti doctrine balaam qui stellam
nouerūt eius vaticinio, et a magnitudine sci
entie magi nūcupati sunt. Quos enim gre/
ci phos, perse magos appellant. Venerunt
eñ de finibꝫ persarū et chaldeoꝝ vbi fluuius
est saba, a q̄ ꝛ sabea regio dicit̄. Quidā tñ nō
eos ꝑmo dictos magos putāt, sȝ postq̄ȝ do/
lum herodis fefellerūt p̱ aliā viā reuertētes.
Chrisostomꝰ dicit stellā multo añ tp̱e q̄ȝ chri
stus nasceret̄ apparuisse eis: et ita multo tp̱e
de longinquo venerūt. Potuit tñ fieri vt in
xiij. diebꝫ sup̱ dromedarios sedētes lōga ter/
rarū spacia transmearēt. Audiēs magos he/
rodes rex turbatꝰ est: et omnis hierosolyma
cum illo. Timuit rex ne q̄s de semine hirca/
ni vel aristoboli natus esset regnaturꝰ se tā/
q̄ȝ alienigena destituto. Turbat̄ aūt ciuitas
nouitate miraculi p̱cussa. Cūq̧ diligēter di/
dicisset rex ortū stelle a magis vt p̱ eū natalē
pueri cog noceret: etiā a sacerdotibꝫ ꝛ scribis
sciscitabat̄ vbi xp̄s nasceret̄. Qui iuxta miche
am in bethleem effrata nasciturum dixerūt.
Bethleem ꝑus dicta est effrata ab vxore ca/
leph q̄ ibi sepulta ē, quā q̄dā suspicāt̄ filiā fu
isse vr, et marie sororis moysi. Postea ꝟo pꝰ
famosam sterilitatē, ꝑ qua elimelech cum do
mo sua adijt moabitis: cū reddita fuisset et in
credibilis vbertas, dicta est bethleem q̄ so/
nat domus panis. Dixit autē rex magis vt
inuentū puerū sibi indicarēt: vt veniēs ado/
raret eū. Jā eñ animū direxerat ad p̱dendū
puerū. Quos egrediētes de hierl'm stella an
tecedebat vsq̧ dū veniēs staret supra domū
vbi erat puer. Dicit fulgentiꝰ stellā tūc creatā
notabilē ꝛ discretā a ceteris. Et in splendore:
qꝛ eā lux diurna nō impediuit. Et in loco, qꝛ
neq̧ in firmamēto cū stellis minoribꝫ erat, ne
q̧ in ethere cum planetis, sed in aere vicinas
terris tenebat vias. Et in motu, qꝛ ꝑus imo
bilis sup̱ iudeā, magis dedit signū veniendi
in iudeā q̄ ex deliberatiōe sua hierusalē tāq̧
caput iudee adierūt. Quibꝫ egressis tūc pri/
mo motu notabili p̄cessit eos stella q̄ p̱acto
officio mox esse desijt reuertēs in p̄iacentem
materiā vñ sumpta fuerat. Tñ q̄dā tradunt
bedā voluisse ꝙ in puteū bethleemitanū ce/
ciderit, et post in diebꝫ paule ꝛ eustochij q̄s/
dā ꝟgines deo dicatas eā miraculose vidis/
se. Qđ qꝛ fabulosum existimauerūt frēs cum
q̄bus monasticā ducebat vitā eū a cōmunio
ne sua q̄nq̧ separauerūt.

De oblatione et noībꝫ magorū.
Capitulum. VIII.

i Ngressi vero magi do
mū quā di/
uersorium lucas nominat: obtule/
runt puero singuli auꝝ thus ꝛ myr
ram: s̄m sabeis cōsuetā oblationē. Inde si/
gnificantes eū regē deū: sed mortalē. Noīa
triū magoꝝ hec sunt hebraice. Appelliꝰ, ame
rus, damasiꝰ. Grece galgalath, magalath, sa
rachim. Latine balthasar, caspar, melchior.
Qui cū deliberarēt de reditu: rn̄sum ē eis in
sōnis ne redirēt ad herodē. Et veniētes thar

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

sum cilicie conducto nauigio redierunt in regionem suam.

De ypopanti domini. Caplm. IX.

e T postquaz impleti sunt dies purgationis marie tulerũt puerũ in hierl'm vt sisterẽt eũ dño.i.offerendo p̄sentarẽt. Et dederũt hostias ꝑ eo par turturũ ⁊ duos pullos columbarũ. Insuꝑ redemerũt eũ.v.siclis argẽteis. Et erat in hierl'm symeon senex.qui accepat a spiritusancto nõ visurũ se mortẽ nisi prꝰ videret xp̄m dñi. Et tũc eodẽ spũ venit in templum. ⁊ accipiens puerũ in vlnas suas sciens eum xp̄m ait. Nũc dimittis dñe ⁊c̃. Et ꝓphetãs de passiõe xp̄i ait ad mariã. ⁊ tuã ipsiꝰ animã pertransibit gladius.i.passio ipius. Nõ em̃ sine materno dolore potuit videre crucifigi filiũ: ⁊ si resurrecturũ speraret. Uel ita. Animã ipsiꝰ q̃ ⁊ tua est.quã.i.q̃si tuã diligis ꝑtrãsibit gladiꝰ Eadẽ hora supueniẽt anna ꝓphetissa. ⁊ loquebat̃ de illo omnibꝫ qui expectabãt redẽptionẽ israel.

De fuga dñi in egyptũ. Caplm. X.

t Wnc herodes vidit q illusus eẽt a magis. Uidẽs em̃ herodes magos nihil sibi renunciasse: putauit eos visiõe stelle deceptos: ⁊ erubuisse redire ad eũ. ⁊ ideo ab inquisitõe pueri cessauit. Sz cũ audisset q̃ dicta fuerãt a pastoribꝫ. ⁊ maxime ꝓphetias simeõis ⁊ anne: sensit se illusum. et de morte puerorum bethleemitaruz tractabat vt ille quẽ ignorabat cuz eis occideret̃. Propterea ꝑ ammonitionẽ angeli fugit ĩ egyptuz ioseph cũ puero et matre eiꝰ vsq̃ ad obitum herodis. Cũq̃ ingrederet̃ dñs in egyptũ: corruerũt idola egypti ſm esaiã q̃ ait. Ascẽdet dominus nubẽ leuẽ ⁊ ingrediet̃ egyptũ: ⁊ mouebunt̃ simulacra egypti. Tradũt q̃z q sicut in exitu filiorum israel de egypto nõ fuit domꝰ egypti in qua deo ꝓcurãte nõ iaceret mortuũ primogenitũ.ita nec mõ fuit in egypto tẽpluz in quo nõ corruisset idolũ.

De nece puerorum ⁊ quare delata per annũ. Caplm. XI.

h Erodes aũt cuz de nece puerorum disponeret.citatus est ꝑ ep'laz ab augusto cesare. vt romã iret accusatiõi filiorum responsurꝰ. Tamen iosephꝰ dicit.q alexandrũ filiũ suũ secũ romã traxerit. ⁊ veneni sibi parati reũ apud cesarez postulauerit. Qui cũ iter faceret ꝑ siciliã: audiens naues tharsensiũ magos trãsduxisse in spiritu vehementi cõbussit naues tharsis ſm qd̓ dauid ꝓphetauerat i.xlvij.psalmo. In spiritu vehemẽti ꝯteres naues tharsis. Cũ ergo corã cesare disceptasset pater cũ filijs: hac lege facta est recõciliatio. vt adolescentes patri in omnibꝫ obedirẽt. ipse aũt regnũ dimitteret cui vellet. Nondũ tñ herodes a suspitionibꝫ liberatꝰ est. Ueniẽsq̃ hierosolymã ꝑp'o ꝯuocato tribusq̃ filijs astãtibꝫ. ⁊ ꝯcordiã fratruz a cesare factã exposuit. ⁊ se successoris iudicez cõstitutũ.ne iudei regnũ ad suos reditur̃ estimarẽt. Tũc ꝯfirmatꝰ in regno herodes certiꝰ q̃ prius mittẽs occidit oẽs pueros qui erant in bethleem ⁊ in oĩbus finibꝫ eius: a bimatu et infra ſm tꝑs qd̓ exquisierat a magis. quorum maxima pars tertio miliario a bethleez vsq̃ ad austrũ sepulta est. Plurimũ sentẽtia et vsitatior hec est. Ortam didicerat herodes stellã eadẽ die q̃ natus erat dñs. et ſm ortuz stelle dñm ãniculũ eẽ sciebat et aliq̃t ĩsuꝑ dierũ. Ideoq̃ ipe suꝑ etatẽ eiꝰ vsq̃ ad bimos et infra vsq̃ ad vniꝰ noctꝭ infantẽ deseuit ĩ pueros: timẽsq̃ pueri morphoseon.i.ꝯmutationem: ne scz puer cui sydera famulabant̃ suꝑ etatẽ suã vel infra faciẽ suam transformaret. Chrysostomꝰ autẽ dicit stellã apparuisse per annũ ante dñi natiuitatẽ. Credebatq̃ herodes tunc etiã dñm fuisse natum. et sic putabat dominũ bimũ fuisse: cum adiectiõe paucorum dierũ. et ideo occidit pueros bimos ⁊ deinceps vsq̃ ad quinq̃ annos: sz nõ minores bimis. Et exponit bimatum et infra ſm rationem numeri. Sicut enim ratione temporis minores bimis inferiores sunt eis: qr post nati sunt. ita ratione numeri maiores bimis inferiores sunt eis: quia post eos numerantur. Cui assertioni videt̃ fidem facere q q̃dã ossa innocentũ hñt̃ adeo grandia que bimorum esse nõ possent. Potest tamen dici ad hoc: qr lõge maioris tũc erãt hoĩes q̃ntitatis q̃ȝ modo.

Ꝯ cõminatio hieremie etiã ꝓphetia fuit. Capitulum. XII.

t Wnc impletum est illud hieremie. Uox in rama audita est ⁊c̃. Rama locus ẽ iuxta ga

baa.xij.miliario distans a bethleem vbi fere deleta tribu beniamin ꝓpt vxorē leuite. pauci supstites planxerunt mortuos suos. Hoc aūt videt hieremias induxisse potius cōminando q̄ ꝓphetando. Minabat em̄ immine re tantā ruinā duab tribub q̄nta facta fuerat in filijs rachel: cum plangentiū vox audita est in rama. Tn̄ etiā ꝓphetauit de nece paruulorū vt mattheus ait. et tūc rama nō ē nomen loci. Sed qr rama excelsum sonat. idē ē acsi dixisset. vox in excelso audita est. Videt q̄z debuisse dici: lya plorans filios suos: cū bethleemite de tribu iuda fuerint. Sz quia trib beniamin cōterminata est iude. insinuauit euāgelista multos de beniamin fuisse occisos ꝓ vicinia ad exaggerandū scelus herodis. Vel qr rachel iuxta bethleem sepulta ē: ꝓphetico locutionis mō dr ea egisse q̄ in loco eodē gerebant. Et noluit cōsolari. qr nō sūt. id ē incōsolabiliter dolebat de eo q nō sunt. id est de eo q mortui esse desierāt. Innocentes quidē martyres dicunt laxato vocabulo nō qr testes xp̄i: sed qr ꝓ xp̄o occisi sunt. quē si nō loquendo: moriēdo tn̄ ꝯfessi sunt. Pro quo etiā eccl'ia ꝓ eis solēnisat: q̄uis ad inferos descēderint. Vn̄ et in eoꝝ solēnitate cātica leticie subticent. s. te deū laudam᷑. ꝛ gloria in excelsis deo. ꝛ ꝓ alleluia q̄dā dicūt. laus tibi xp̄e. alij. cantemus eya.

De nece duorum filiorum herodis.

Capitulū. XIII.

Factum est autē

vt quoniā herodes multos orbauerat filijs. ipse suis miserabilius orbaret. Nā ꝑ astutiā antipatri iterum facti sunt suspecti alexander et aristobolus patri. Ob hoc scripsit herodes augusto: in multis accusans filios. Misit aūt augustus saturninum ꝛ peanū legatos cū rescripto: vt corā his duob coacto cōsilio procerū filios iudicaret et de eis si ꝯuincere eos possz faceret qd vellet. Auditis aūt hinc ꝛ inde ꝑtib legatos illos damnādos ꝓnunciauerūt: nō tn̄ morte. Tūc apud sebasten pater cōiecit eos in vincula. Cōplices vero eoꝝ apposuit torq̄re pater vt ꝯfessione eoꝝ certioraret: si in aīam suā aliq̄d machinarent filij. Cōfessus est aūt quidam multa sibi ab alexandro ꝓmissa si patri venenum ꝓpinaret. Cōfessus est etiaz tonsor de promissis sibi muneribus. si dum pararet patri barbam eum iugularet. Addiditq̄ dixisse alexandrū nō esse spem ponendā in sene: qui canos tingebat vt videret adolescēs. His mot᷑ herodes missis spiculatorib iussit filios occidi: et asportari in alexandriā: ibiq̄ sepeliri cū alexandro auo suo materno.

De priori testamēto herodis ꝛ odio ipius et antipatre.

Capitulum. XIIII.

Hinc inscripsit

testamentū herodes et antipatrē futurū regē instituit. et herodē q̄ ꝯgnoīabat antipas substituit antipatri. Antipater vero intolerabile odiuz populi excepit: cunctis sciētib q fratrib suis ꝯseruisset calumnias. Ob hoc etiā ꝛ pater iam eum nō recto oculo aspiciebat. Ad hec etiā antipater molestus erat patri q fratrē sibi substituerat eo q ad filios ipius antipatris regnū trāsire noluisset. Alia q̄z maior causa inuidie orta ē ei in patrē. Nam pupillos filioꝝ quos occiderat paterna dilectiōe fouebat: alijs nepotibus suis eos copulās in matrimonio. Erāt aūt ſm iosephum paruuli relicti de aristobolo. herodes agrippa q̄ iacobum occidit gladio. et herodias quā post herodes antipas abstulit philippo fratri suo. Timuit ergo antipater ne ad pupillos fratrum suoꝝ q̄nq̄ regnum reuocaret herodes. qr eos ex ꝑte matris cōtingebat. Cōmouit etiā ferorā in odium herodis: adeo vt feroras secederet a fratre ꝛ habitaret ī terra q̄ cōcessa ei fuerat trās iordanē. Ipe ỽo etiā patre volēte q̄busdā excogitatis occasionib romā ꝓperauit: efficacissimū venenū a quadā venefica arabica cōparans: et apud vxorē ferore reponēs. qd interim dū ipe abesset ꝑ ministrū quē cōduxerat patri ꝓpinaretur.

Qr herodes incarcerauit antipatrem insidiantem vite eius.

Capitulum. XV.

Cum aūt antipa

ter rome esset mortu᷑ est feroras: acceptiq̄ herodes de veneno reposito apud vxorē ferore: ꝑ ancillā iracūde a domina sua recedētē. Itaq̄ euocatā vxorē fris relictā afferre venenū eā iubet. Illa ỽo q̄si allatura egressa d tecto se dedit p̄cipitē: sz semiuiua ad regē allata ait Cū moreret frater tu᷑

vir meus ait mihi. Affer huc mulier vene-
nũ qđ reliqt nob antipater: meq̃ videte ĩ ig-
ne cõsume ne ad inferos ↄscientiã fratricidij
vltricẽ ferã. Ego vero magnã ei⁹ ptẽ ĩ igne cõ
sumẽs modicũ mihi ꝓpt dubios casus: et qꝛ
te metuebant reseruaui. Cũq̃ pixidẽ cũ vene
no ptulisset: expirauit. Acceptis q̃z alijs plu
ribꝫ argumẽtis ꝙ antipater in mortẽ patris
grassaret. herodes eũ mature reuocauit: ma
trẽq̃ illius repudiauit. Cũq̃ filiũ de parrici-
dio publice accusasset pñte varo syrie p̃side q̃
illis diebꝫ hierosolymã venerat, posuit eũ in
custodiã apud hierichonta.

De magnitudine morbi herodis.
Capitulum. XVI.

Vnq̃z cõplices

c filij q̃reret pater vt eos cũ filio ex
quisitis pimeret supplicijs grauio
ri morbo ĩpedit⁹ ẽ. Accedebat ⁊ senect⁹ cum
annosi iã. lxx. nact⁹ erat. animũq̃ ei⁹ filioꝝ cla
des grauit affligebãt. Erãt ãt in hierl'm duo
sophiste. q̃s nõ pauci adolescentiũ sectabant
cũ leges exponerẽt. his opportunũ visum est
rege tabescẽte vt aq̃lã aureã deijcerẽt quam
rex sup maximã portã tẽpli ꝯ patrias leges
posuerat. Qua deiecta rex cõmot⁹ animi ma
gnitudine morbũ supauit: et in cõtionẽ ꝓce-
dens. in oẽs hierosolymitas iniuriã hanc re-
fundere nitebat. Sz ad p̃ces ppli in solos au
ctores vltus ẽ. Illos g̃ q̃ in funibꝫ dimissi aq̃
lam cõciderãt: viuos incẽdit cũ duobꝫ sophi
stis. Dehinc varijs affligebat lãguoribꝫ. Nã
febris nõ mediocris erat. prurigo intolerabi
lis in oĩ corpis supficie assiduis vexabat co-
li tormẽtis. pedes intercutaneo vicio tumue-
rant. putredo testiculoꝝ vermes generabat.
creber anhelit⁹ et interrupta suspiria que ad
vindictã dei ab oĩbꝫ referebant. Ipe vero ior-
danẽ transiẽs apud callionẽ calidis aq̃s vte
bat. Cũq̃ corp⁹ ei⁹ oleo calidiori foueri me-
dicis placuisset: in arcã plenã demersum ita
dissolutũ est vt etiã lumina q̃si mortu⁹ resolu
ta torqueret: tñ ad clamorẽ astantiũ respice-
re visus est.

De nobilibꝫ iudeis occidendis in morte
herodis et de morte antipatri.
Capitulum. XVII.

Vnq̃z redijsset

c hiericho audiẽs iudeos mortem
suã expectantes cũ gaudio: ex oĩ iudea nobi-
liores collectos iuuenes cõcludi precepit in
ipodronio. i. in carcere circi: p̃cipiens salome
sorori sue vt cũ aĩam suã efflaret statim illos
occideret: vt ita oĩs iudea in morte ip̃i⁹ etiam
inuita plãgeret. Nuncij vero q̃s romã miserat
redeũtes ep̃l'am tulerũt a cesare vt antipatrẽ
in exiliuz daret. vel si mallet morte dãnaret.
Quo nũcio paululũ recreat⁹ cũ pomũ q̃ libe
ter vescebat perijsset. cultellũ q̃z ad inciden-
dũ poposcit. statimq̃ cũ tussi violẽta disten-
deret circũspiciẽs ne q̃s arbiter ĩpediret se p-
cussur⁹ dexterã sustulit. Sz acciabꝫ cõsobri-
nus ei⁹ dexterã ↄtinuit: statimq̃ vlulat⁹ q̃si
rex esset mortu⁹ in regia domo excitatus est.
Quo audito antipater exultãs multa custo-
dibꝫ ꝓmittebat vt eũ soluerẽt. Qđ cũ accepis
set herodes g̃ui⁹ tulit exultationẽ filij q̃ȝ mor
tem. et ↄtinuo missis satellitibꝫ occidit eũ: se-
peliriq̃ p̃cepit ĩ hircanio. Statimq̃ mutãs
testamẽtũ archelaũ regni sc̃psit successorẽ: ita
tñ ꝙ ab augusto susciperet diadema.

De morte herodis et substitutione ar-
chelai. Capitulũ. XVIII.

Ost mortẽ autẽ

p filij q̃nq̃ diebꝫ exactis mortu⁹ est
herodes. xxxvij. anno postq̃ȝ a ro-
manis rex declarat⁹ erat. In alijs fortunatis
simus: in rebꝫ domesticis infelicissimus fuit.
Salome vero quos occidi mandauerat ab
soluit. Et sepeliuit eũ archelaus in herodio
iuxta mandatũ ip̃i⁹: nihil regij ornatus in fu-
neris pompa p̃termittẽs. Septẽ autẽ diebꝫ
in lugendo patrẽ cõsumptis: epulisq̃ ferali-
bus ꝓlixe populo exhibitis. q̃ mos iudeorũ
ob expensas funerũ multos depauperauit.
candida veste indutus ascẽdit in templũ: va
rijsq̃ fauoribꝫ a plebe susceptus ẽ. sedẽsq̃ ꝓ
tribunali dixit se etiã a regis noĩe velle tẽpe-
rare: donec a cesare ↄfirmata foret successio.
ꝓmittẽs ꝙ patre melior oĩbꝫ appareret. Quo
circa alij tributa leuari: alij vectigalia tolli. q̃
dam solui custodias acclamabãt. Postulat⁹
aũt archela⁹ annuens celebratis hostijs erat
cũ amicis in epulis.

De lite fratrũ ꝓ regno coram augusto.
Capitulũ. XIX.

Rta est autez se

o ditio q̃ in nouis rebꝫ accidere solet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

plurimi eñ sophistas ꝑ defensione legis oc
cisos lugebāt. oēs fere pontificē quem hero-
des ꝑcio creauerat amouendū ꝓclamabant.
Instante aūt azymoꝝ die cū turba ab immo
latiōe ꝓhiberet pōtificē archela⁹ misso cyliar
cho ꝟbis eos ꝑius sedare attēptauit. Cū au-
tem vulneratū remisissent ciliarchum missa
grandi manu satellitū archelaus circiter .ix.
milia occidit: et ꝑ vocē preconis oēs ad ꝓpria
redire cōmonēs: neglecta festiuitate omnes
abierūt. Ipe vero cum nicolao et ptolomeo
secretarijs patris sui romā ꝓfectus est. salo-
māqꝫ et filios eius secū duxit: vt cū testamen
to extremā voluntatē patris sui testarentur:
philippo fratre regni ꝓcuratore relicto. Pro-
fectus est etiā romā herodes antipas vt de
regno habendo disceptaret cum fratre. ora-
tore hyreneo ꝓpter acrimoniā dicendi pluri-
mū cōfisus. Cesar quoqꝫ accitis optimatibꝫ
romanoꝝ: partibꝫ ꝓsequendi copiā dedit. ibi
qꝫ tūc primū gaium ex agrippa et filia sua na-
tum filiū adoptiuū sedere iussit. Archela⁹ si-
bi regnū deberi asserebat ꝛ etatis merito ꝛ se
cundi testamēti voluntate. Antipas ꝟo pri-
mū testamentū debere seruari aiebat qd̓ pa-
ter qñ cōpos mētis esset inscripserat. Secun
dum ꝟo nullū fore qꝛ ipm pater mētis impos
fecerat. Nam ꝛ tūc ꝓpria manu se appetierat.
Addebat qꝫ qꝛ archela⁹ vmbrā regni detulis
set ad cesarē cū ipe corp⁹ rerū gerendarū sibi
rapuisset. postremo qꝛ initia ptātis sue nouē
miliū occisoꝝ sanguine maculasset. Cesar ꝟo
rūsum differēs: secū de cognitis deliberabat
an aliquē regni successorē cōstitui oporteret:
an toti familie distribui ꝑncipatū ꝑsertim cū
lr̄as varias de syria accepisset iudeos defe-
cisse nunciātes. Interim quoqꝫ mater arche
lai mortua nunciatur.

De quattuor regibus in iudea.
Capitulum. XX.

E Odez sane tempore q̄ttuor reges surrexerūt ī iu-
dea. Nā in idumea duo milia ve-
teranoꝝ q̄ sub herode militauerāt regē crea
uerāt. Sephori ꝟo galilee iudas fili⁹ ezechie
latronū ꝑncipis ab herode olim capti diade
ma sibi imposuit. Trās flumen qꝫ symon q̄-
dam ex seruis regalibꝫ vastitate corpis fret⁹
a latronibꝫ rex creatus ē. Pastores qꝫ quen-
dā ꝓceri corpis cū pastor esset ī finibꝫ israel
regē sibi statuerāt. Ob hec insinuanda cesari
missus est romā a varo philipp⁹: duabꝫ tñ in
cidēter de causis vt ꝛ archelao subueniret. et
si regnū herodis nepotibꝫ distribui placuis-
set partē aliquā mereret. Fuerūt etiā cum co
q̄nquaginta de iudeis honorati q̄ octo milia
iudeoꝝ rome tūc degētiū secū traxerūt ad ce-
sarē. Ante eñ captiuitatē finalē iudei ꝑ capti
uitates ꝑticulares vbiqꝫ dispersi ꝛ venūdati
fuerāt. Quos vt audiret cesar ī palatiū ap-
pollinis tēpli sedit cū amicis. Illi ꝟo tyran-
nidē herodis et filioꝝ ei⁹ in iudeos explican
tes supplicabant romanis vt iudee reliquias
misc̄dia dignas iudicarēt: ꝛ aut ius antiquū
regni sibi restitui. aut syrie ꝯiūgi finibꝫ. aut ꝑ
romanos iudices iudeā amministrari.

De simulato alexandro.
Capitulum. XXI.

E O etiā tempore quidam natione iudeus in sydonioꝝ oppido
educatus q̄ꝫ simillim⁹ alexandro
herodis filio. quē et pater interemerat venit
in iudeā instinctu cuiusdā liberti herodis. q̄
oēs actus regios optime sciebat: asserēs sibi
regnū deberi. tum qꝛ maior fili⁹ herodis. tū
qꝛ ex ꝑte mr̄is sue mariannes eū ꝯtingebat.
Cumqꝫ plures iudeoꝝ sequaces haberet: ro-
mā qꝫ ꝓfectus est. Igit iudei rome tūc degē-
tes visendi ei⁹ studio circumfluebāt. Sciscit-
tatusqꝫ q̄liter viueret: aiebat. lictores misera-
tos fratrū. alios similes eis morti subiecisse.
Aristobolū qꝫ fratrē adhuc viuentē ī cypro
vel creta latere. Sed cesar optime vultū ale
xandri sciēs: quē dū rome studeret puer ama
sium habuerat. cū prē qꝫ p⁹ disceptātē pleni⁹
notauerat. fallaciā similitudinis animaduer
tit. misitqꝫ ladū q̄ ꝛ alexādrū bñ cognosceret
vt ad se viuentē adduceret. vitā sibi pollicēs
si tāte fraudis ꝓdidisset auctorē. Cūqꝫ ille cō
fessus essꝫ se talia simulasse ad q̄stū: risit cesar
suasorēqꝫ ei⁹ iussit interfici: falsumqꝫ alexan-
drū ꝓpt̓ habitudinē corpis numero remiguꝫ
inseruit. Hūc alexandrū poeta vocauit for-
mosum alexim. i. delitias dn̄i.

De diuisione regni.
Capitulum. XXII.

T Andē de cōsilio senatus cesar monarchiā herodis
distribuit. mediā partē scꝫ iudeā et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

idumeā tradēs archelao sub noīe tetrarchie pollicit⁹ se factuꝝ eū regē si se dignū ꝓbuisset. Mediā ꝟo ꝑtē ī duas secuit tetrarchias. cessitq; in ꝑtē herodis tetrarche regio trās flumen ꝛ galilea. Iturea ꝟo ꝛ trachonitis. ꝛ auranitis philippo destinata ē. Fact⁹ ē igiꝰ archelaus q̄si diarch⁹. monarch⁹ ꝟo nūq; fuit. Cū ergo eū legeris monarchū fuisse nouē annis post patrē. intellige ꝭm opinionē vulgi dictū et ꝭm sui iactantiā q̄ se futurū regē ꝭm ꝓmissum cesaris iactabat. Et sic remissi sunt in iudeam tres frēs cū sedissent rome q̄ttuor mensibus euentū rei expectantes.

De reditu iesu ab egypto ꝛ de morte glasire
Capitulum. XXIII.

a Rchelaus vero

nō solum in accusatores suos: verum etiā in sibi subditos crudeli⁹ patre deseuit. Cuius regni āno primo angelus dixit ioseph vt rediret cū matre ꝛ puero in terrā israel. Qui rediēs ab egypto post annos septē cū audiret ꝙ archela⁹ ꝓ p̄re regnaret ī iudea voluit illo ire Et ammonit⁹ ab angelo iuit ī galileā: et māsit ī nazareth. In hoc loco inuenies super matthēum et archelaū totius regni monarchum post p̄rem et herodē regnantez in galilea. Porro de infantia saluatoris ꝛ operib⁹ eius vsq; ad baptismū nō legitur in euangelio nisi ꝙ lucas dicit duodennē remāsisse in hierusalē: et post triduū inuentū a parētib⁹ in medio doctoꝝ audientē ꝛ interrogātem eos. Sane archela⁹ in ꝯtumeliā generis sui repudiauit mariannē fratris sui filiā quā ei pater dederat vxorē: duxitq; glasirā filiā regis capadocū fratris sui alexādri q̄ndā vxorē. et mortuo alexādro iube regi libie nuptā: mortuoq; iuba apud p̄rez mō ī viduitate degentē. Que cū in iudeā rediisset. nupta archelao: videre visa ē astantē sibi alexandrū ꝛ dicere. Sat⁊ tibi fuerat libicū m̄rimoniū: s; rursus reuersa ad penates meos fratri meo īpudenter ꝯiuncta es. Te ergo licet inuitā recuperabo. Que exposito hoc somno vix biduum superuixit.

Dicitur ibi fons esse paruus de q̄ puer iesus hauriebat. et ministrabat matri dum subditus erat ei.

De exilio archelai.
Capitulum. XXIIII.

t Andē crebro ac

cusat⁹ archelaus a cesare aduocatur. Quinto q̄dē die p⁹usq; vocaretur nouē aristas plenas ꝛ maxias a bob⁹ comedi somniarat. dūq; accitos magos ꝯsuleret: symō esseus genere aristas ānos ꝛ boues rerū mutatiōes interp̄tat⁹ ē eo ꝙ agros arādo verterēt ꝛ mutarēt. Ideoq; nouē ānis eū dixit regnaturū: varias aūt exꝑtū rerū mutationes moritur. Nono aūt p̄ncipat⁹ sui āno romā veniēs a cesare dānat⁹ in exiliū pelliꝰ: apud viennā ciuitatē gallie.

De primo ꝓcuratore iudee.
Capitulum. XXV.

f Inibus autem

archelai in ꝓuinciā redactis ꝓcurator illuc missus est a cesare ꝯponius. qui et quondā cyrini collega fuerat Cum missus est cōponius in iudeam. censor patrimonioꝝ multi sane iudeoruz et maxime quidā galileus symon populum increpabant ꝙ post deū dn̄os ferrēt mortales tributarii romanoꝝ. Cōponio ergo ꝓcurāte iudeam die azymoꝝ cū mos esset media nocte tēpli portas aperiri. samarite q̄dā occulte veniētes hierosolymā ꝑ cūctas porticus ꝛ ꝑ totū fanum ossa iecerūt mortuoꝝ et extūc maior tēpli custodia exerceri cepit: et añ diē porte nō ap̄iri.

Prouincia diciꝰ terre ꝓprie q̄ incolitur ab his qui nati ꝛ nutriti ibi sūt. Colonia que ab extraneis incolitur terra: vt ī samaria actum est.

De morte augusti. Capi. XXVI.

e O tempore phi

lippus sephorū reparās iuliā nominauit in honorē iulie vxoris cesaris: paneas q̄z cesareā philippi dixit. Componio vero romā reuerso successit marcus ei sub quo saloma soror herodis defuncta est. Sed ꝛ huic successit annius rufus: sub quo mortuus est augustus cum regnasset quinquagintaseptē annos et menses sex. et dieb⁹ decem. ex q̄bus quattuordecim vel duodecim annis antoni⁹ cū eo regnauit. Cum eñ quadragesimosecūdo anno regni eius nat⁹ esset dn̄s. qui. xv. tyberio anno tricenari⁹ fuit. patet cesarem mortuū dn̄o quintūdecimū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

annũ agente. Quidã tñ. lvj. tm̄ annos regni eius ponũt. Alij. lviij. dimidiũ annũ et dies q̇ secuti sunt ꝓ anno ponẽtes. Mortuus est aũt anno vite sue. lxxvij. apud aptellã ciuitatem campanie. gloriatꝰ se vrbẽ marmoreã relinquere: quã latericiã inuenerat. et sepultus est in marcio campo.

De tyberio imꝑatore et valerio ꝓcuratore iudee. Capitulum. XXVII.

s Accessit ei tertius imꝑator tyberiꝰ nero: vxoris eiꝰ iulie filiꝰ. q̇ valeriũ graccũ ꝓcuratorẽ misit in iudeã. q̇ questũ putãs pietatẽ palam, vendebat sacerdotij principatũ. Qui amouẽs annã ismaelem põtificẽ designauit. Sed ⁊ hũc nõ multo post adijciẽs eleazarũ anne filiũ subrogauit. Post annũ et hunc arcens symonẽ instituit. sʒ et post annũ iosippũ q̇ ⁊ cayphas appposuit. Tñ post annos. xj. relinquẽs iudeã romã reuersus ẽ. Cuiꝰ successor missus ẽ a tyberio põtius pilatꝰ. sub q̇ herodes in honorẽ tyberij tyberiadẽ edificauit.

De odio iudeoꝝ in pontiũ pilatũ.
Capitulum. XXVIII.

b Is temporibus tyberius multos reges ad se vocatos nõ remisit. Inter q̄s etiã archelaum capadocẽ retinẽs: regnũ eiꝰ in ꝓuinciã vertit. et mazachã caput regni cesareã noĩauit. Sane pilatus hierl'm veniẽs et statuas cesaris q̇ ⁊ signis militaribꝫ inerant secũ deferẽs ignorantibꝫ iudeis eas in ciuitate ꝯstituit: cesareãq̄ redijt. Cũ aũt plurimi d̄ hierosolymitis ad eũ descendissent supplicãtes de signis amouẽdis (Nã ob legẽ iudeoꝝ q̇ ꝓcesserãt iudee ꝓcuratores sine signis vrbẽ ĩgredi ꝯsueuerãt) sedit ꝓ tribunali pilatꝰ militesq̄ armatos circumponẽs: mortẽ eis minabatur si nõ q̄euissent. At illi mortẽ potius eligebãt q̄ leges patrias ꝓphanarent. Ammirans ergo pilatus cõstantiam iudeorũ in legalibus institutis: auferri p̄cepit imagines. Iterũ pylatus hierosolymã veniẽs: vidẽsq̄ vrbem aque penuria laborare aperuit gazophilatia templi. ⁊ ex opibus templo dicatis aqueductũ cepit edificare suscipiẽs initium torrẽtis qđ stadiorũ duũ milium interuallo distabat. Iudei vero acclamabãt vt ab illo opere cessaret. Ob hoc pilatꝰ multos iudeorum occidit: plerosq̄ sauciauit. Intermissuʒ est aũt opus qꝛ iudei legationẽ accusatiõis ĩ pilatũ ad tyberiũ direxerũt.

Testimoniũ iosephi de christo.
Capitulum. XXIX.

i N hoc loco ponit iosephꝰ cõmendationẽ dñi iesu in hunc modum. Fuit vero hisdem temporibus iesus sapiẽs vir: si tñ virum eum noĩare fas est. Erat em̄ mirabiliũ effector operũ: et doctor eoꝝ q̇ libenter q̄ vẽtura sunt audiũt. et multos quidẽ iudeoꝝ: multos etiã ex gentibus sibi adiũxit. xp̄s hic erat. Hũc accusatione primoꝝ nostre gentis cũ pilatus in crucem agendum esse decreuisset. nõ deseruerũt eũ hi q̇ ab initio dilexerãt eum. Apparuit em̄ his iterũ viuus ſm q̄ diuinitꝰ inspirati prophete vel hec vel alia de eo futura p̄dixerãt. Sed ⁊ in hodiernũ diẽ xp̄ianoꝝ q̇ ab ip̄o dicti sunt ⁊ nomẽ ꝑseuerat ⁊ genus.

De baptismo iohannis et principio sexte etatis. Capitulum. XXX.

a Nno quintodecimo imperij tyberij cesarꝫ sub valeriano ⁊ asiatico cõsulibꝫ. ꝓcurãte pontio pilato iudeã. tetrarcha galilee herode. philippo fratre eiꝰ tetrarcha ituree ⁊ traconitidis regionis. et lysania abiline tetrarcha sub p̄ncipibꝫ sacerdotũ anna ⁊ caypha. factũ est verbũ dñi suꝑ iohannẽ zacharie filium in deserto: vt baptizans ⁊ p̄dicãs solaciũ redemptiõis annũciaret. Et venit in oẽm regionẽ iordanis baptizans baptismo pnie. qꝛ ad penitẽtiã baptizandos monebat: ⁊ nõ nisi quos penitẽtes videbat baptizabat. p̄dicans futurũ baptismũ in remissionẽ peccatorum: ꝑ cuius assuefactione etiã baptizabat. Dicebat em̄. Agite penitentiã: appropinquabit em̄ regnũ celoꝝ. Usq̄ ad hũc annũ tyberij. xv. cõputant̄ ab adã anni q̇nq̄ milia. cc. xxv. ſm. lxx. ſm hebraicã veritatẽ q̄ttuor milia. Anno vero tyberij. xvj. fuit annus iubileus. lxxxj. Eodẽ anno dicũt quidã sextã cyliadẽ incepisse. Quoꝝ ratio hec est. qꝛ sicut in hoc anno terminata est circũcisio ⁊ inchoauit baptismꝰ: ita sexta etas incepit et q̇nta terminata est. Quidã ab incarnatiõe dñi initiũ eius ponũt hac rõne. quia sicut sub q̇nta etate generalis fiebat cõputatio anno a prima

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

olimpiade tali vel tali, ita sub sexta dicit̃ anno ab incarnatiõe dñi tali vel tali. Aliȷ̃ a passione dñi eã inchoasse testant̃ dicentes sextã et septimã quiescẽtiũ simul incepisse. In cronica vero ab imperio tyberiȷ̃ inchoata legit̃. Utebatur autẽ iohannes cilicio de pilis camelorꝝ ⁊ zona pellicea. quodã locustarũ genere esibili vescebat̃: et melle siluestri. Tunc exibat ad eum omnis iudea et baptisabant̃ in iordane. Uidens autẽ multos phariseorum et saduceorũ venientes ad baptismũ: dixit eis. Progenies viperarũ: quis vobis demonstrabit fugere a ventura ira. Facite dignos fructus penitẽtie. et ne dicatis patrem habemus abraam. quia potest dñs de lapidibus istis. id est de gentibꝫ significatis his lapidibus suscitare filios abrae. Digito aũt ostẽdebat eis iohannes. xiȷ̃. lapides q̃s tulerunt. xiȷ̃. duces tribuũ israel de medio iordanis in aridã. et totidẽ de arida in iordanem. quorꝝ aceruus esset in testimoniũ. qꝛ sicco pede iordanẽ transierũt.

De tribus sectis iudeorum.

Capitulum. XXXI.

ERant aũt tunc in iudea tres secte iudeorũ a cõi reliquorꝝ vita ⁊ opinione distantes. pharisei. saducei. essei. Pharisei cultu austero ⁊ victu perparco vtebant̃. traditiões suas statuẽtes: q̃bus traditiões moysi determinabãt. pitacia cartarũ in fronte gerebant: et in sinistro brachio circũligata. q̃bꝫ decalogus inscriptꝰ erat: qꝛ dixerat dñs. Habebis q̃si q̃d appensum ante oculos tuos et in manu tua: ⁊ hec dicebant̃ philacteria. a philaxe qd̃ est seruare et thorath qd̃ legez sonat. Isti etiã maiores fimbrias aliȷ̃s ferentes spinas eis alligabãt. q̃bꝫ puncti in deambulãdo memores mandatorũ dei fierent. Hi vniuersa deo ꝯputabãt. et marmnee. i. fato. Agere q̃dẽ q̃ iusta sunt vl' negligere in arbitrio hominũ plurimũ esse dicebãt: tñ in singulis adiuuare marmenem. quã etiã ex motibꝫ superiorũ fieri putabãt. Prepositis suis ⁊ maioribꝫ natu nũq̃ cõtrariũ respondebãt: iudiciũ dei eẽ futurũ dicẽtes omnẽ aĩam incorruptã eẽ. solas bonorũ animas in alia transire corpora vsq̃ ad resurrectionẽ ⁊ iudiciũ. Malorꝝ aũt et̃nis retrudi carceribꝫ. Et quia a cõi hoĩm habitu diuisi: ideo pharisei dicebant̃. Saducei marmenem negant deuz inspectorem omniũ esse dicentes in arbitrio hominũ sitũ esse vt bonũ malũ ve gerant. Animarũ generaliter vel supplicia negabant vel honores. Nam et resurrectionẽ mortuorũ futurã negabant. animas mori cum corporibus putãtes: nec angelos esse dicebant. Solos q̃nq̃ libros moysi recipiebãt et his cõtenti erant. Hi seueri nimis erant: nec etiã inter se sociales. Ob quã seueritatẽ saduceos. id ẽ iustos se nominabãt. Essei fere omnibꝫ monasticam agebãt vitã: nuptias fastidiẽtes. nõ qꝛ cõiugia et hominũ successionẽ perimendam censerẽt. sed cauendã intemperantiã feminarum: nullã earũ fidem viro seruare putãtes. habebãt omnia cõmunia: probro oleũ ducẽtes. squalorẽ decꝰ putabãt dummodo in veste cãdida semp essent. Nulla eis certa ciuitas: sed in singulis domicilia habebãt. ante solis ortũ nihil ꝓphanum loquẽtes. solem vt oriatur orãtes. post vsq̃ ad quintã horã operantes. loti corpore aquis. simul ⁊ cũ silentio edebant. iuramentũ habebant pro periurio. Secte sue neminem adhibentes nisi sub anni probatione. Receptum autem secum post annũ: duobus aliȷ̃s annis mores eiꝰ ꝓbabãt deprehensum in peccatis a se pellebant. vt herbas more pecorũ decerpens vsq̃ ad obitum peniteret. Cum em̃ decẽ simul sederunt nullus nouem inuitis locutus est. spuere in mediũ: vel in dexteram partem sui vitantes. Adeo sabbatũ obseruabãt q̃ nec ea die aluum purgabãt. Dolabrũ ferebant ligneum quo in loco secretissimo fodiebãt terram ad aluum purgandã. dimissa veste se diligenter cõtegentes ne splendori diurno al's diuino facerent iniuriã. Ob id etiam statim foueã reimplentes. viuebãt q̃ꝫ longissime ob victus simplicitatẽ. mortem ꝓ iusticia immortalitate iudicabant meliorẽ. Animas vero omnes a principio creatas ꝑ tẽporibꝫ incoporari. Bonas exutas corporibꝫ vltra oceanum degere vbi sit reposita eis ꝓfruitio ad orientẽ. Malis ꝓcellosa ⁊ hyberna loca delegãtes. Erãt in eis q̃ futura p̃dicerẽt. Quidã cõiugibꝫ: sed moderate vtebant̃. Nã si hoĩes abstinendũ arbitrarentur vel artarent̃ a cõiugio: humanum genus deficeret.

Qꝫ iohannes cõfessus est se non esse christum.

Capitulum. XXXII.

c **Um ergo bapti**
saret iohães miserunt a hierosoly-
mis ad eum sacerdotes ⁊ leuitas vt
interrogarēt eū. Tu q̇s es? Et cōfessus est se
neq3 xp̄m esse: qđ opinio publica habebat.
nec helyam. nec ꝓphetā. Et dixerūt. Quid er-
go baptisas. Quesierāt de helya: et sub noīe
ꝓphete de heliseo. q2 in his duob9 p̄cesserat fi
gura baptismi. et de baptismo xp̄i legerāt in
ꝓphetia ezechielis. Effundā sup̱ vos aquam
mundā. Et ideo putabāt ad aliū nō ptinere
baptismū. ⁊ rn̄dit. Ego q̇dē baptiso in aqua:
medi9 aūt vestrū stat quē vos nescitis. ip̄e ba
ptisabit vos in spū̄sancto et igne. In spū̄ in
baptismo. in igne in penitētia. Hec in betha
nia facta sunt trans
iordanem vbi erat io
hannes baptisans.

Pōt figurari baptis-
mus iohānis in capi
tilauio añ baptismū.

In sabbato añ ramos palmaꝝ pueroꝝ capi
ta inungebant oleo ⁊ abluebāt: vt nulla ma
cula ibi remaneret. ita in baptismo oīa pctā
delent: et hoc in signū faciebāt.

De iesu baptisato. Capitu. XXXIII.

t **Unc vēit iesus**
a galilea in iordanē ad iohannē vt
baptisaret ab eo. Tres fuerūt cau
se p̄cipue cur baptisat9 ē iesus a iohāne. Ut
baptismū iohannis ap̄probaret. Ut omnem
humilitatē impleret et implendam doceret.
Ut tactu sui corporis vim regeneratiuā cō
ferret aquis. ⁊ si forte nō statim. De vi enī et
institutione baptismi triplex est opinio vt in
sententijs habet. Et ipse iesus erat īcipiens
quasi annorū. xxx. id est tricesimū annū ince-
perat. xiij. tm̄ diebus eiusdem anni peractis
Et s̄m hoc vixit iesus tm̄ trigintaduob9 an-
nis et dimidio. quia eadē die reuoluto anno
cōuertit aquā in vinū. et in sequēti pasca. id ē
in pasca tricesimi p̄mi āni incarcerat9 ē iohā-
nes. et ī pasca sequēti. i. tricesimi secūdi āni de
collat9 est. et ī tertio pascate. i. tricesimi tertij
āni passus ē dn̄s. ⁊ ita vixit dn̄s trigītaduob9
annis integris. et de. xxxiij. q̄ntū fluxit tēpo-
ris a natali vsq3 ad pasca. quod pro dimidio
anno cōputat. Chrisostomus tamen dicit
eum iam compleuisse tricesimū annū. in ome
lia decima in mattheū sic dicens. Post trigin
ta annos venit iesus ad baptisma: legem ve
terem soluturus. Propterea vsq3 ad hāc etā
tem q̄ oīa solet capere pctā ī legis obseruati
one permāsit ne quis diceret: ideo illum sol-
uisse legem. q2 eū non potuisse adimplere. et
infra. Per triginta annos iusticiam legis ad
impleuerat. et tūc venit ad baptisma euange
lium docturus. quasi cumulum cunctis ob-
seruationib9 legis imponens. Hoc autē di-
xit Chrisostom9 occasione illius verbi qđ di
xit dn̄s. Sic decet nos implere omnē iustici-
am. Et s̄m hāc opinionē vixit trigītatrib9 an
nis integris. et tm̄ de. iiij. quantū est a natali
vsq3 ad pasca. Johānes aūt ꝓhibebat iesuz
dicēs. Ego a te debeo baptizari et tu venis
ad me. Cur dixit se baptizandū iohannes. si ī
vtero sanctificatus ⁊ mūdat9 erat ab origina
li. vel saltē in circūcisione. Sed p̱ se gen9 hu
manū intellexit. q. d. homo p̱ te debet mūda
ri. Uel quantū ad plenitudinē mūdationis
se adhuc mūdandū dixit. q2 ⁊ si iam mūdat9
p̱ sanguinē xp̄i plen9 erat mūdand9. sicut q̇s
accepta efficaci medicina p̱ cām curatus dr̄
p̱ effectus plenitudinē curandus. Cui iesus.
Sine modo. Sic enī decet nos īplere om-
nē iusticiā. i. sup̱abundantē humilitatē. Est
eī debita humilitas subdere se maiori ꝓpter
deū. abundans subdere se pari. sup̱abūdās
subdere se minori. q̄si di. Jō mō subdo me ti
bi minori ne dedignent maiores a minorib9
baptisari ⁊ regi. Qđ
intelligēs iohannes
cōsensit.

Baptisat9 ē iesus ter-
tio lapide a hiericho.

De spū̄sancto et voce patris.
Capitulum. XXXIIII.

f **Actū est autem**
cū baptisaret fere oīs popul9 ter-
re illi9. et iesu baptisato ⁊ orante ꝓ
baptisandis vt acciperēt spiritū sanctū: cōfe-
stim ascendit iesus de aqua. Et ecce apti sunt
celi. id est inestimabilis splendor fact9 est cir
ca eū. acsi celo aereo et sydereo reseratis: splē
dor celi empyrrei terris infunderetur. Et spi
ritussanctus in cor-
porali specie colum-
be venit: et sedit sup̱
caput ei9 q̄ p̱acto of-
ficio suo: in p̄iacentē
materiaз redijt vnde
sūpta fuerat. Et tūc
ꝯgnouit baptista qđ

Ob h̄ fuerūt heretici
q̇ dicerēt solo die epi
phanie debere bapti
sari. nec dari spiritum
sanctum si quis alio
die baptisaretur. Ob
quā heresim viuaci9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

dixit se ante nescisse, ꝙ scȝ xp̄s solꝰ baptisaret.i. potestatē baptismi retineret sibi. sed potestatē baptisandi aliȷ̄s daret, qui eñ miserat eum ante baptisare cuȝ solitariam duceret vitam: etiā dixerat ei, ꝙ multos baptisabis, sȝ int̄ illos sup̱ quē videris

extirpandā decreuerūt p̄res ea die neminē baptisari nisi sub necessitate. Ubi nos dicimus. vis baptisari. quidā dicunt q̇d petis. et respondet. fidem peto. vel baptismū peto. Aliȷ̄ vtrūꝗ Et quid petis. et vis baptisari.

spm̄ descēdentē et manētē h̄ solꝰ ē q̇ baptisat in spūsctō. Et ecce vox p̄ris audita ē de sublimi. Tu es filiꝰ meꝰ dilectꝰ in te cōplacuit mihi. Usꝗ post vocē hāc credit̄ durasse splēdorem ⁊ columbā sedisse sup̱ caput eius. qđ alius euāgelista dic̄. Hic ē filiꝰ meꝰ dilectus i q̇ mihi cōplacui, idē est sensus. i. in te ⁊ p̱ te placitū meū gerere ꝯstitui.

De iesu ieiunio et temptatione.

Capitulum. XXXV.

t Vnc iesus ductus est a spūsctō q̇ eū designauerat in desertū. et cū ieiunasset. xl. diebꝫ et. xl. noctibꝫ postea esuriȷ̄t. Mouebat̄ diabolꝰ. xl. dierū ieiunio Sciebat tot diebus aq̄s diluuiȷ̄ effusas: exploratā terrā ꝓmissionis. p̱ moysen legē a deo datā. filios israel in heremo tot annis pane angeloꝝ vixisse. Cū vero sensit dn̄m esurire: qđ nō legit̄ de moyse vel helya: accessit vt temptaret si posset eum deiȷ̄cere in peccatuȝ. et vt exploraret an esset dei filꝰ, qꝛ audierat vocē hāc, hic est filꝰ meus dilectus. quē sciebat qn̄ꝗ venturū et se p̱ eū potestatē amissurū: sed vsꝗ ad iudiciū futurū nō expectabat. Temptauit aūt eū in eisdem tribꝫ q̇bꝫ adā deiecerat: sed nō ordine eodem. Primo in gula. vt esuriēs panē videns immoderato cibi appetitu accenderet̄ Scđo de auaricia. vbi sup̱ montē ostēdit ei oīa regna mūdi. i. exposuit ei gloꝛiā mūdi. Tertio de superbia. vt iactanter se ōnderet filiū dei. Tūc abiecit eū dn̄s: et cōsummata oī tēptatione ad quam venerat: recessit a dn̄o lucifer ad tp̱s. Tempoꝛe passiōis rediȷ̄t: timoꝛe moꝛtis putās eū deiȷ̄cere. Tūc aūt oīno deuictꝰ religatꝰ ē in inferno. In diebꝫ antichꝛisti soluendꝰ s̄m apocalipsim iohānis. Credendus est aūt diabolus hominis assumpsisse formā in qua dn̄m circumducere et colloqui posset ei. Utrū autē extremo die ieiuniȷ̄ solo omnes facte fuerint temptatiōes. an per aliquot dies sequentes separatim: nihil interest nostra scire. Ieiunauit aūt dn̄s i deserto. qđ ē inter hierusalē ⁊ hiericho

Exemplo sane ipius hic numerꝰ dierū in eccl'ia penitētialis est vnde et post epiphaniam nō statim ieiunat eccl'ia. sȝ circit̄ pꝰ xl. dies. q̄si ipo tp̱e ieiuniū suū cōsecutiuū ieiuniȷ̄ dn̄ici significās. Ob h̄ q̄ȝ vt p̱ penitentiaȝ ostēdamur

Secūdo lapide a hiericho q̇ quarentana dꝛ. sub q̄rentena fluit riuulus fonts quē sanauit helisęꝰ. Secūdo miliario a quarentana ꝯtra galileaȝ dꝛ mons esse sup̱ quē statuit diabolus Iesum.

ascēdere ad requiē. sicut q̄dragenariꝰ ascēdit ad q̇nquagenariū. Est eñ numerꝰ sup̱abundans. Et ꝯgregatis oībꝫ suis p̱tibꝫ cōparibꝫ ascendit ad quinquaginta.

De prima vocatione discipuloꝝ.

Capitulum. XXXVI.

q Vadam die stabat iohānes ⁊ ex discipul' eiꝰ duo. q̇rū vnꝰ erat andreas: et vidēs iesum āmbulantē dixit. Ecce agnꝰ dei ecce q̇ tollit pctā mūdi. Ob h̄ illi duo discipuli eiꝰ secuti sunt iesum vt viderent vbi maneret: et manserūt apud eū die illa. Inueniēs aūt andreas symonē frēm suū dixit ei. Inuenimꝰ messiam. qđ est interp̄tatū xp̄us. Xp̄s grece latine vnctus. Et duxit eū ad iesum. Intuitus euȝ iesus dixit. Tu es symon bariona. tu vocaberis cephas. qđ interpꝛetatur petrus Bariona hebꝛeū est et sonat filius iohanna cōpositum ex integro ⁊ coꝛrupto. Cephas hebꝛeū ē et syrū. Petrus grecuȝ et

Quare agnum vocauit determiat subdens. q̇ tollit. i. venit vt tollat pctā mundi q̇a ꝓ peccats tollēdis pasca nostrū immolatus ē xp̄s. Vel qꝛ agnꝰ grece dꝛ ab agnon qđ est piū. vel latine ab agnoscendō: quia i magno grege solo balatu agnoscit matrē. Iō ꝓp̄e ꝓ passione agnꝰ dꝛ. q̇a ibi p̄us donās nob pacem agnouit patrem obedientia ⁊ matrem cura. Et hec est vna cā cur in immolatiōe altars dꝛ ter agnꝰ dei q̄si agne q̇ agnouisti patrē miserere nobis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

latinum. Utrũ autẽ h nomen tũc ei impo- suerit an pmisent im ponendum dubium est. Tuti⁹ tñ dici põt

agne q̃ agnouisti ma trem miserere nobis. agne q̃ obtulisti te p nob: dona nob pacẽ.

q tũc ei imposuit hoc nomẽ oĩo cum dixit. Tu es petr⁹. Uel in electiõe duodecim. vbi dr. et imposuit symoni nomẽ petr⁹. Si vero modo imposuit in sequentib9 ꝯfirmauit. In crastino volẽs iesus redire in galileã inuenit philippũ ꝛ dixit ei. Sequere me. Hic erat de bethsaida cõciuis andree et petri. Hic inue- niens nathanaelẽ fratrẽ suũ dixit ei. Quem scripsit moyses in lege et pphete inuenim⁹ ie- sum filiũ ioseph a nazareth. et ait nathanael A nazareth pt esse aliquid boni: despectiue q̃si nõ. vel remissiue

legitur Iste em̃ legis perit⁹ legerat in pro- phetia. nazareus vo cabitˀ. et signa aduen tus dñi forte notaue rat: ꝛ ait. A nazareth põt aliqd boni eẽ. q̃si

Et egredietˀ virga d ra- dice iesse et nazareus vocabitˀ. id ẽ floridus qd alia editio dicit et flos de radice eius ascendet.

diceret. Nũc tandẽ a nazareth põt aliqd esse boni. Et adduxit eũ philipp⁹ ad iesum. Quo veniẽte ad se ait iesus. Ecce vere israelita i q̃ dolus nõ est. Et dixit nathanael. Unde me nosti. Rñdit iesus. Priusq̃ȝ te philipp⁹ voca ret: cũ esses sub ficu vidi te. Rñdit nathanael Rabbi tu es fili⁹ dei: tu es rex israel. qꝛ agno uit iste dñm absentẽ vidisse q̃ solus gesserat. et quõ et vbi a philippo vocat⁹ sit xpm et de um fatetˀ. Tñ qdã de pdestinatiõe exponunt hoc ita. Cum eras i lumbis ade latentis sub ficu pus et iam pdestinaui te. Et regressus ẽ iesus in galileam.

De varijs opinionibus historie.

Capitulum. XXXVII.

Hucusq̃ȝ idẽ est

ordo historie euãgelice apud oẽs Deinceps varie ordinantˀ vsq̃ȝ ad incarceratiõẽ iohãnis. Quidã dicũt q cir- ca primũ pasca post baptismũ cõuertit dñs aquã in vinũ. ideo. qꝛ iohannes ꝯsequenter post hoc miraculũ narrat eũ ascẽdisse in hie- rusalẽ: et eiecisse ementes ꝛ vendẽtes de tem- plo. qd nunq̃ȝ ab eo factũ dicũt nisi in pasca. Sed eis obuiat ecclesie cõsuetudo q̃ in epi- phania factum esse tenet quot annis solen- nisando memorat. Fuerũt etiam qui dicerẽt q eadem die qua baptisat⁹ est fecerit hoc mi raculuȝ. Sed mattheus ait. Tunc iesus du- ctus est in desertũ. et marcus. statim expulit iesum spiritus in desertũ. Habet em̃ ecclesia q eadem die. sed reuolutis annis hec tria fa cta sunt. Aduentus magorũ tredecima die primi anni. Baptism⁹ eadẽ die tricesimi anni vl' tricesimiprimi anni. Mutatio aque eadẽ die reuoluto anno. Unde maximus episco- pus in sermone qui sic incipit. Cũ plura no- bis fratres ꝛc. sic ait.

Sic posteritati sue fi delis mandauit an- tiquitas. hodie sal- uator a chaldeis ado ratus est. hodie fluẽ- ta iordanis benedi-

Beda dic. quia post reuoluto anno eodẽ die fecit miraculũ de q̃nq̃ȝ panib9 ꝛ duob9 piscibus.

ctione proprij baptismatis ꝯsecrauit. hodie in- uitatus ad nuptias aq̃s vertit in vinũ. Uñ et in antiquiorib9 libris dies illa pluralitˀ dr dies epiphaniorꝫ. i. plurũ illustrationũ chri sti. Epiphania em̃ illustrationẽ sonat. Has tres tñ manifestationes proprijs quidã nomi- nibus distinguũt. Epiphaniã vocãtes eam illustrationẽ que facta est per stellã quasi de- sursum factã. Theophaniã eam que in bap- tismo quasi a deo. id est a patre factam. Bet- phaniaȝ eam q̃ in nuptijs quasi in domo fa ctam. Beth enim domus sonat. Uerũtñ ad huc restat inter summos ꝛ catholicos docto res de ordie historie duplex opinio. Quidã em̃ scribẽtes vnũ ex q̃ttuor imitãtes amoni um. alexandrinũ. eusebiũ cesariensem. theo- philuȝ q̃ septimus a petro sedit antiochie. q̃ dicũt dñm post ieiuniũ aperte pdicasse. disci pulos cõgregasse. et sermonẽ in monte factũ ante vini miraculũ. quia legunt dñm et disci pulos ei⁹ inuitatos ad nuptias. Cõmunior aũt et veracior opinio est dñm post illud mi raculũ discipulos vocasse occulte et occulte pdicasse vsq̃ȝ ad iohãnis incarceratiõẽ: sed post publice. Et hũc ordinẽ ꝓsequemur sine alteri⁹ ordinis piudicio.

De mutatione aque in vinum.

Capitulum. XXXVIII.

Et facte sunt nu

ptie in chana galilee. i. in vico ga- lilee sic dicto. et erat mater iesu ibi Et vocatus est iesus ad nuptias et discipuli

157

eius quidā.s.futuri discipuli.qꝛ ad verbum
iohannis iam plures audiebāt eū occulte q̇
post oīno secuti sunt eum. Nō est vocat⁹ io-
seph:sed maria. Vñ quidā dicūt ioseph fu-
isse mortuū:et virginē transisse in custodiam
filij.qꝛ nec etiā deinceps legit̄ de eo in euan-
gelio.Qꝫ si nondū mortuus:tñ certū est ꝙ in
passione dñi mortuus erat.qꝛ vxor eius alij
cōmendata est.Quidā autumant has nupti
as fuisse iohannis euāgeliste.et ideo vocata
est maria:qꝛ matertera eius.et dñs:qꝛ cōso-
brinus eius.Et dicūt ꝙ dñs eum volentem
nubere:ex his nuptijs vocauerit.qd certum
nō est.Et deficiēte vino:dixit mater iesu ad
eum.Vinū nō habent.q.d.da eis vinū.Re-
spondit iesus.Quid mihi ⁊ tibi ē mulier.nō-
dum venit hora mea. Licet mulier sit quasi
adiectiuū nomē fractionis q̄si mollier.tamē
qn̄qꝫ nomen sexus est.maxime quādo virgo
viripotēs est.Et est sensus.Vis fieri miracu
lum:sed ad hoc agendū q̇d habeo tecum cō-
mune.q̄si diceret.Ex natura tibi cōmuni nō
ago hoc.sed in hora passionis que nondum
venit.ex cōmuni natura mihi et tibi patiar.
Nec est credendū ꝑm geneaticos hoc dixisse
dñm.qui putāt vnūquēqꝫ horam suā mortꝫ
habere ineuitabilē ꝑm horā cōstellationis in
qua natus est.sed vocauit horā suā.id ē a se
dispositā. Voluntate em̄ mortuus est nō ne
cessitate.Erāt aūt ibi sex lapidee hydrie.id ē
vasa aquatica posite ꝑm purificatiōꝫ iudeo-
rum.Crebro iudei baptisabāt vasa epulato-
ria.et si casu aliquid tangerēt immundū nisi
loti nō comederēt.Erāt ergo posite vt si for-
te cōtigisset aliquē de cōuiuis oportere laua
ri aquā haberēt paratā. Impleuerūt autem
eas ministri aq̄ ad p̄ceptū dñi.et tulerūt aquā
vinū factā architriclino.i.p̄mati inter cōui-
uantes in triclinio.Tricliniū q̇dā dicūt fuis-
se domū tricameratā.vel tres habentē testu
dines sub q̇bꝫ discumbebant. Vel forte tres
erāt ibi mensarū ordines vt in refectorijs fie
ri solet.Et cōmendauit architriclin⁹ vini bo
nitatē.Post ī cōmuni cōmendauerūt oēs mi
raculi nouitatē.Hoc em̄ initio signoꝝ mani-
festauit iesus gloriā suā.Nec dꝛ hoc eē initiū
q̇n ⁊ p̄us signa fecisset.nascēdo de ꝟgine.ma
gos stella p̄uia ducēdo.xl.diebꝫ ⁊ noctibꝫ ie-
iunando ⁊ hm̄oi.Sed h̄ fuit primū publice
et ad publicandū factū.Vel primū factū in
chana galilee.

De instructione nicodemi.
Capitulum.XXXIX.

Erat aūt homo

ex phariseis nicodem⁹ noīe:et de
p̄ncipibꝫ iudeoꝝ.Hic venit ad ie
sum nocte:qꝛ timuit p̄p̄lm offendere cū esset de
p̄ncipibꝫ.Vel qꝛ magister erat in israel palā
discere erubuit.et ait ad iesum.Rabbi:scim⁹
qꝛ a deo venisti magister.Nemo em̄ pōt hec
signa facere q̄ tu facis nisi fuerit de⁹ cū eo.q.
d.Doce me de regno dei.Rñdit iesus.Amē
amē dico tibi:nisi q̇s renat⁹ fuerit denuo nō
poterit videre regnū dei.In veteri testamen
to q̄si iuramentū erat.Viuit dñs.In nouo.
Amen dico.Et cū in alijs simplr̄ dicat̄:ī so-
lo iohe gemīat̄.ꝑm illud.Sit ꝑmo vr̄ est est.
q̄si diceret.veꝝ dico corde ⁊ ore.Cū qꝫ mirare
tur nicodem⁹ quō posset hō scd̄o nasci cū nō
nisi carnalē natiuitatē sciret:edoct⁹ est a dño
de spūali q̄ fit ex aq̄ ⁊ spū:quarū neutra itera
ri pōt.Tñ qꝛ adhuc inflatus erat magistrali
scia nō poterat ītelligere.iō meruit audire.Tu
es magister ī isrl̄ ⁊ hec ignoras:vt sic inuita-
ret eū ad hūilitatē.Instruxit etiā eū d̄ huma
na ⁊ diuina sui natiuitate.de passione ⁊ ascē-
sione.et d̄ pluribꝫ alijs. Qꝫ aūt dixit.Nemo
ascēdit ī celū nisi q̇ descēdit de celo.sensus ē.
Nemo ascēdit nisi xp̄s cū corpe suo.Vel ꝑm
tropū q̄ dicim⁹ dñm facere q̄ per eū facimus
Et est sensus.Nemo ascendit nisi quem de⁹
ascendere facit

De prima eiectione ementiū et vendentiū
in templo. Capitulum.XL.

In proximo pa-

sca ascēdit iesus hierosolymā ⁊ eie
cit vendētes ⁊ emētes de templo.
hoc em̄ bis fecisse credit̄.Et post illud pasca
incarcerat⁹ est iohes.Ait em̄ iohes euāgeli-
sta.Quia cū post h̄ pasca redisset iesus in iu-
deam:adhuc erat iohes baptisans in ennon.
Interim aūt p̄usq̄ ascēderet in pasca q̄sdam
vocauit discipulos ⁊ docuit ⁊ miracula fecit:
sed nō adeo publice. Sane ibat iesus iuxta
mare galilee.Lac⁹ est q̇ fit iordane influente:
et dꝛ mare cū sit aq̄ dulcis idiomate hebreo.
qꝛ omnē aquarū collectionē vocat hebreus
tharsis.id est mare.Et dꝛ galilee:qꝛ p̄terfluit
galileā.Qn̄qꝫ mare tyberiadis dꝛ.qꝛ famosa
est ciuitas hec q̄ ei imminet.Qꝫ aūt dꝛ stagnū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

genezareth: ex accidēti est. Qñq3 em̄ crispantibus vndis generat ex se aurā. Extendit aūt cxl. stadijs in longitudinē. et. xl. in latitudinē. Dicit tñ̄ ioseph⁹ eū sic dictū a modica regiōe genezara quā pterfluit. quā etiā dic̄ ãmirabilē. Nā tota diuersissimi gener3 arbustis ꝯsita nulli eoꝝ vbertatē suā negat et tēperiē. Sūt ibi nuces q̄ maxime frigoribꝫ gaudēt. sunt et palme q̄s nutrit caloꝛ estiu⁹. sunt ficus ⁊ olee q̇bus aura mollioꝛ destinata est. vt q̄si repugnantia bona cōtentione studio terre foueāt. Hanc dicit irrigari fonte q̇ cadit in capharnaum: quē quidā esse vena3 nili opinant᷑. qꝛ coꝛastinū piscē generat. q̇ nō alibi nisi in nilo flumine reperitur.

De secūda vocatione discipuloꝝ.
Capitulum. XLI.

c Um autē turbe irruerēt in eū. vidit duas naues stātes sec⁹ stagnū: et ascendēs in vna3 q̄ erat simonis. pusillū reduct⁹ a t̄ra docebat de nauicula turbas. Ut aūt cessauit loq̇ ait ad simonē. Duc ī altū ⁊ laxate retia ī capturā. Quo facto ꝯcluserūt multitudinē piscīū tantam ꝙ fere rumpebat᷑ rete. et innuerūt simon et andreas filijs zebedei q̇ erāt ī alia naui: vt venirēt et iuuarēt eos. et ipleuerūt ābas naues: ita vt fere mergerent᷑. Qḋ vidēs simō petrus ꝓcidit ad genua iesu ⁊ ait. Exi a me dñe qꝛ pctōꝛ sum. Cui dñs. Noli timere: qꝛ ex h̄ eris hoīes capiēs: et subductis ad terrā nauibus. i. locatꝫ aīo redeūdi ad eas: secuti sūt eū aliquātulū: ⁊ iterū redierūt ad sua.

De eo qḋ dñs legit in nazareth.
Capitulum. XLII.

i Esus aūt venit in nazareth: et die sabbati qñ pl'es ꝯueniebāt intrauit ī synagogā vt plures doceret. Et cū legisset ī esaia. Spūs dñi sup̱ me ⁊c̄. dixit. qꝛ hodie cōpleta ē scp̄tura hec ī auribꝫ v̄ris. q. d. Ego sum de q̇ scp̄tū est hoc. ⁊ oēs intendebāt in eū.

Q̄ discipuli baptisabāt ⁊ iohannes.
Capitulum. XLIII.

p Ost hec vēit iesus ⁊ discipuli ei⁹ in iudeā. terra3 q̄ sc3 specialit᷑ a soꝛte iude vel a regno duarū tribuū specificato vocabulo iudea dicebat᷑. Et moꝛabat᷑ ibi cū discipulis et baptisabat. lic3 nō ip̄e s3 discipuli ei⁹ baptisarēt. S3 vtrū baptismo iohis vl' xp̄i incertū ē. Erat āt iohes baptisans ī ennō iuxta salim: qꝛ aq̄ multe erāt ibi. Nondū em̄ missus fuerat ī carcerē iohes. Salim v̄o est oppidū vltra ioꝛdanē sitū vbi olim melchisedech regnuit. Mittebat etiā iohes multos venientes ad se ad iesum. Inde turbati discipuli iohis dixerūt. Rabbi: q̇ erat tecū trās ioꝛdanē cui testimoniū ꝑhibuisti: ecce hic baptisat ⁊ oēs veniūt ad eū. Quoꝝ retundēs inuidiā iohes ait. Dixi vob: qꝛ nō sū ego xp̄us. s3 qꝛ missus sum añ illū. q̇ de sursū vēit sup̱ oēs est. Me ḡ opoꝛtet minui: illū aūt crescere. Ut aūt cognouit iesus īuidiā illoꝝ ascēdit ad diē festū pasce: de q̇ sup̄ dictū est. S3 ⁊ ibidē: qꝛ p̄sensit oꝛtā ī se pharisеoꝝ inuidiā maxime cū audisset iohem traditū in carcerē: reliq̇t iudeā. ⁊ iterū abijt in galileā.

Cur iohannes incarceratus est.
Capitulum. XLIIII.

a Rguebat enim herodē iohes ꝓpter herodiadē. qꝛ s̄m legē quā receperat: nō l3 fr̄em h̄re vxoꝛē fratris eo viuente. Sup̱ mattheū legit᷑ ꝙ herodias filia erat regis arethe: quā auferens philippo oꝛtis inter eos q̇busdā simultatibꝫ: in odiū philippi dederat fratri herodi. qꝛ et frēs inuicē erāt inimici. Josephus tradit herodiadē fuisse filiā aristoboli quem occiderat cū fratre ei⁹ alexandro pater eoꝝ herodes. ⁊ ita soꝛoꝛ erat herodis agrippe quā auus suus herodes dederat herodi filio suo vxoꝛē. Dicit em̄ aliū fuisse herodē p̄ter tetrarcham: quē pater susceperat de filia symonis sacerdotis. Philippū v̄o iā moꝛtuū cū gaius regnare cepisset. Foꝛte ⁊ hic herodes noīabatur philippus. qꝛ binomi⁹. et ita virū eius quē ioseph⁹ vocat herodē: euangeliū vocat philippū. Uel foꝛte p̄us nupta herodi: p⁹ nupta philippo. Herodes v̄o tetrarcha vxoꝛē habebat filiā arethe regꝫ damascenoꝝ. Qui romā iter faciēs transiēs ꝑ fratrē suum. secreto pepigit cum vxoꝛe fratris ꝙ in reditu suo repudiata vxoꝛe sua duceret eam in vxoꝛem. Qḋ tñ̄ nō latuit vxoꝛē ipi⁹ herodis que nō expectās reditū viri sui festinauit ad p̄re3. Herodes aūt rediēs abstulit herodiadem fratri

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

suo.et fact⁹ ē inimic⁹ arethe et philippi. Sup quo cū argueret eū iohes. suggestione herodiadis misit eū in carcerē. Quod cū audisset iesus vēit ⁊ habitauit in capharnaū in finib⁊ zabulon et neptalim.

De tertia vocatione discipulo⁊.

Capitulum. XLV.

a AMbulans autē iter⁊ iesus iuxta mare galilee vidit duos frēs symonē ⁊ andreā frēm ei⁹ mittētes retia ī mare ⁊ ait illis. Venite p⁹ me faciā vos fieri piscatores hoim. At illi cōtinuo relictis retib⁊ ⁊ naui secuti sūt eū oino. Et pcedēs inde vidit duos alios frēs: iacobū ⁊ iohez reficiētes retia sua cū zebedeo pr̄e eo⁊: et vocauit eos. Jlli aūt relictis retib⁊ et pr̄e secuti sunt eū oino. Et cū transisset inde iesus vidit mattheū q̇ ⁊ leui dict⁹ est filiū alphei: sedentē ad theloneū ⁊ ait illi. Sequere me. Qui relict⁊ oib⁊ secut⁹ ē eū. Thelos grece latine vectigal. Jste ḡ erat publican⁹. i. publica negocia āministrās q̄ sine pctō aut vix aut nūq̄ ammīnistrant. Et nota a q̇b⁊ ⁊ q̄lib⁊ orta est eccl'ia ne si a sublimib⁊ orta esset. virtus fidei scie eo⁊ ⁊ potētie ascriberet. De vocatione reliquo⁊ determinatū nō habem⁹.

De apta p̄dicatione ⁊ miraculis dn̄i.

Capitulum XLVI.

e ET aperte exinde p̄dicabat dicēs. P̄niam agite: appropinq̄bit em̄ regnū celo⁊. Vn̄ ⁊ post dixerūt sacerdotes ad pilatū. Cōmouit vniuersaz iudeā incipiēs a galilea vsq̄ huc. ⁊ sic impletū est illud esaie. P̄rio tp̄e alleuiata est t̄ra zabulō ⁊ t̄ra neptalim. Vn̄ ⁊ p̄mitiui cōuersi a dn̄o: q̄ fuerūt de finib⁊ ill': dicti sūt p̄ncipes zabulon et p̄ncipes neptalim. Esaias siq̄dē pphauit de captiuitate decē tribuū q̄ in tribub⁊ illis inchoata ē. Nihilomin⁹ tm̄ ⁊ de alleuiatiōe ab onere pctī futura ī ptib⁊ ill' ad p̄dicationē xp̄i p̄dixit. Et circūibat iesus totā galileā docēs ī synagogis eo⁊. ⁊ sanās oēm languorē in pp'o: et abijt opinio ei⁹ in totā syriā. Est aūt syria ois regio ab eufrate vsq̄ ad mare magnū. a capadocia vsq̄ in egyptū: cōtinēs inter alias p̄uincias palestinā in q̄ iudei habitabāt. Vn̄ ⁊ sup psalmos. thabor et hermō dicunt mōtes syrie. Qn̄q̄ ꝑo sic legit syria q̄ nullā includit partē iudee. Et secuti sunt eū turbe mlt'e diuersarū regionū. Quas cū vidisset iesus ascendit in montē.

De electione duodecim apostolo⁊.

Capitulum. XLVII.

e ET cū sedisset vocauit ad se q̄s voluit ipe: et fec̄ vt essent cū illo. xij. q̄s et apl'os. i. missos noiauit. Symonē quē agnominauerat petrū: et andreā fratrē ei⁹. iacobū zebedei ⁊ iohem fratrē ei⁹. Et ip̄osuit his duob⁊ noia boanerges id ē filios tonitrui. q̄ vn⁹ eo⁊ intonuit dicēs Jn p̄ncipio erat ꝟbū. Et ambo sepe terrificā vocē pr̄is audire meruerunt. Philippū et bartholomeuz. thomā ⁊ mattheū publicanum. iacobum alphei. et thadeum fratrē ei⁹: q̇ et iudas cognoiat⁹ ē. quē lucas iudā iacobi vocat. q̇ tertio noīe dict⁹ ē leubeus. symonē chananeū. ⁊ iudā scariothē Jn h̄ cathalogo nomina apl'o⁊ cōbinata q̄si pariū ponunt nō satis nota causa. Quare ꝑo iacob⁊ alphei posterior numeret iacobo zebedei et minor dicatur et ille maior cū p̄rogatiua scītitat⁊ sue fact⁹ sit ab apl'is postea archieps hierosolymo⁊: et senior illo fuerit: merito q̄ritur. Ad qd̄ melr⁹ videndū dicim⁹ q̄ āna mortuo ioachim. de quo susceperat mariā virginē data ē in vxorē ioseph genero suo cleophe fratri ipi⁹ ioseph de q̇ post susceptā filiam vocatāq̄ mariaz dedit in vxorē alpheo de qua nati sunt alpheo quattuor cōsobrini dn̄i. iacobus. symon. et iudas apostoli. et ioseph qui et barsabas. q̇ p iuda post cum mathia electus fuit. Et hi q̄ttuor p̄ ceteris consanguineis dicti sunt frēs dn̄i. q̄ nō solū cognati: sed ⁊ agnati ei⁹ putabant tāq̄ ex duobus fratrib⁊ ioseph et cleopha descendētes.

Ante electionē apostolo⁊ q̇dā ponūt de sanatiōe demoniaci ī sinagoga apd̄ marcū et de socru petri: ⁊ de sanatione multo⁊ in vespera. ⁊ de scriba q̇ accessit ī via. ⁊ de dormitione christi in naui. et de demoniacis gerazenis. et de paralitico dimisso per tectum. et de vocatione matthei. et de conuiuio leui. ⁊ de filia iairi. ⁊ emorroissa. ⁊ duobus cecis. et demoniaco muto. de q̇bus solus mattheus.

Non fuit anna nazarea. sed de sephori. circiter duo miliaria a nazareth.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Inter q̄s tn̄ q̄ſi antonomatice iacob⁹ dictus
est frater dn̄i, qꝛ ꝯſimillim⁹ fuit ei ī facie. Itē
mortuo cleopha anna nupſit viro tertio, ſcʒ
ſalome. ſuſceptāq; ex eo filiā ſicut et alias p̄
us vocauit mariā. Et hanc duxit zebedeus.
Habuitq; ex ea filios iacobū maiorē et iohā
nem. q̄ licet poſterioꝛ natu: maioꝛ tn̄ dict⁹ est
qꝛ p̄us vocatus est a dn̄o: et p̄us adheſit ei.
Qd̄ romana ſeruat eccleſia vt ſinguli in ordi
nibus ſuis p̄ores ſint prius ordinati. ita di
cit Hieronym⁹. Aliȷ ꝓ o videtes mulieres ag
nominari ſolere a noīb⁹ viroꝝ. vt marcia ca
thonis, dixerūt p̄orib⁹ viris mortuis has du
as marias nupſiſſe cleophe ꝛ ſalome. vel p̄o
res viros fuiſſe binomios, et dictū zebedeuz
cleophā. alpheū ſalomam.

De ſermone domini in monte.
Capitulum. XLVIII.

E eleuatis ocu
lis in diſcipulos docebat eos di
cēs. Beati paupes ſpū: qm̄ ipſoꝝ
est regnū celoꝝ ꝛc. Hunc ſermonē mattheus
et lucas varie narrant. Ob hoc quidam tra
dunt dn̄m prius eū feciſſe diſcipulis in ſup
cilio montis ſedendo. poſt in latere montis
cōiter diſcipulis ꝛ tur
bis ſtādo. Aliȷ vero
tradunt nō niſi vnū
ſermonē factū cōiter
diſcipulis et turbis.
Utrū aūt hoꝝ verū
ſit: nō multū intereſt
nos ſcire, ſic̄ nec ſcire
intereſt, an mōs in q̄ hec facta ſūt fuerit tha
boꝛ: an ali⁹ mōs in galilea. Sermonē q̄dem
a dn̄o ad diſcipulos factū legim⁹ ī mattheo
luca ꝛ iohanne tm̄.

Sz dr̄ ꝙ ſcd̄o milia
rio a capharnaū est
deſcenſus mōtis vbi
factus est ſermo do
mini ꝛ leproſus mū
datus.

De oratione dominica.
Capitulum. XLIX.

Hic ſermoni in
terſeruit dn̄s orationem dn̄icam: q̄
octo ptes habet. Prima est capta
tio beniuolētie: quā ſequunt̄ ſeptē petitiōes
et dirigunt̄ ad deū patrē, a q̄ petim⁹ nob̄ da
re panē noſtrū ſupſubſtantialē. i. filiū. Nam
et xp̄s docuit nos ad petendū a p̄re in noīe
ſuo. Tres p̄me petitiōes ſpectāt ad vitā fu
turā. Sicut ſanctificet̄. i. firmet̄ in nobis no
men tuū. In hac vita quaſi mobile est nomē
patris in filios, qꝛ et iudas quōq; fuit dei fili
us quōq; nō. ꝓ qua etiā poſſibilitate mouēda
dixit apl's. Timeo ne ꝛ ego ip̄o reprobus in
ueniar. In patria em̄ apparebūt filiȷ: et īmu
tabiliter erit de⁹ pater eoꝝ. Adueniat. i. ad te
videndū veniat regnū tuū: vt ſit regnū in re
gno. Fiat volūtas tua ſicut ī celo ꝛ in terra.
q̄ſi ſicut celeſtis eccl'ia nihil pōt velle niſi qd̄
ſcit te velle. ita ꝛ illa q̄ adhuc militat in terra
addicat̄ voluntati tue. Quattuoꝛ q̄ ſequunt̄
ad militiā hui⁹ vite ſpectāt, ſcʒ panē noſtrum
ſupſubſtantialē da nob̄ hodie. id ē xp̄m q̄ est
ſupſubſtantialis. i. ſup oēs ſubſtātias. et est
panis noſter in altari. Uel ſunt due dictio
nes. ſup ſubſtantialē. et est ſenſus. Da nobis
hodie. i. in p̄n̄ti t̄pe panē noſtrum. i. chriſtū. q̄
ꝓprius est fideliū. ꝛ hoc ſup panē. i. p̄ter panē
ſubſtantialē. i. neceſſarium ad ſuſtentationē.
q̄ſi da nobis vtrūq; panē: anime ꝛ corporis.
Lucas poſuit quotidianū. qd̄ de viatico tm̄
exponit. Grecus habet epiuſion. Hebreus
vero ſogolla. id est p̄cipuum vel egregiū vel
peculiarē. Ob hoc forte lucas videns mat
theum dixiſſe ſogolla. qd̄ ſonat peculiarē. di
xit quotidianū. Grecus vero interpres mat
thei. qꝛ vidit eū dixiſſe ſogolla. qd̄ ſonat egre
gium. dixit epiuſion. Tres q̄ ſequunt̄ pater:
amen. Hebreus in fine ponit vnū ex his tri
bus. amen. ſela. ſalem. que ſonant vere. ſem
per pacem.

Qd̄ diſcipuli miſſi ſunt cū poteſtate curādi
Capitulum. L.

Uim ꝯſummaſ
ſet ieſus ꝟba hec ꝯuocatis diſcipu
lis. xȷ. dedit eis p̄tātē eȷciēdi ſpiri
tus immūdos: ꝛ curādi oēm īfirmitatē. ꝛ mi
ſit eos p̄dicare regnū dei: et ait. Nihil tuleri
tis in via. neminē ſa
lutaueritis. ſ. ſic̄ aliȷ:
q̄ nō ex ſtudio optā
di ſaluteʒ cōſueuerūt
tm̄ ſalutare. In viaʒ
gentium ne abieritis
nec ī ciuitates ſama
ritanoꝛum intraueri
tis. gratis accepiſtis:
gratis date. Nō poꝛ
tabitis pecuniā: nō
panē: nō duas tuni
cas. i. ſupfluas, non

Inde est ꝙ draco ſeq̄
tur. iȷ. die rogationē
Hic p̄mo deſtruitur
poteſtas diaboli: cuʒ
homini dat̄ poteſtas
ſup eum.

Inde est ꝙ diaconus
ſumpto codice de al
tari ſub ſilentio tran
ſit inclinās donec in
ambone. ſalutat po

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

calciamenta: nō virgam. Scđm marcū ꝓo soleis l' sandaliјs vti iussi sūt.i. ponibꝰ et virgaꝫ ferre: que ꝑ potestate accipiendi necessaria ponit̄. Ecce mitto vos sicut oues in medio luporum. qui vos recipit me recipit.

pulum quasi intrans domū cui offert pacem. Nec portat puluinar .i. solacia vite: sed alius fert ei. Nec obest ꝙ puluinar significat onus euangelij leue. Forte inde est ꝙ diaconus nō dicit dn̄s vobiscuꝫ nisi cū legit euāgeliū nisi raro. Raro dr̄ ꝓpt' diaconos cardinales. vel bn̄dictionē cerei.

De curatione leprosi.
Capitulum. LI.

Um aūt descen

c
disset iesus de mōte tetigit leprosū: q̄si iā soluēs figuras: et sanauit euꝫ dicēs. Volo. Mūdare. Et addidit. Uide nemini dixeris. q. d. Uide q̄ꝫ manifeste ⁊ plene mundatꝰ es. Nemini dixer̄.i. nemini necesse hēs dicere. adeo res euidēs ē. ſꝫ oñde te sacerdoti: ad cuiꝰ arbitriū reuocandꝰ es. Ecce alios nōdū docet soluere legē. sanatus tñ vbiq̄ꝫ predicauit.

De seruo centurionis. Capitulū. LII.

Um aūt intras

c
set capharnaū rogauit eū centurio ꝑ interuētū senioꝝ iudeoꝝ vt sanaret pueꝝ eiꝰ paliticū. Et ait iesus. Ueniā ⁊ curabo eū. Ueit aūt potētia sanādi nō corꝑe. et ait cēturio. nō sū dignꝰ vt itres sb̄ tectū meū ſꝫ tm̄ dic verbo ⁊ sanabit̄ puer meꝰ. qꝛ et ego solo ꝟbo ꝑ mīstros meos opoꝛ. Forte idola habebat ī domo ⁊ īmūda iudeis. Et sequētibus se iesus dixit. Nō īueni tantā fidē in isrl'. subaudi. huiꝰ tꝑis. Nec includunt̄ ī noīe isrl' sequētes eū: qꝛ ad eos loq̄bat̄. q̄ntā ī h̄ gentili. Et sanatꝰ ē puer in illa hora. Et igressus synagogā sabbato docebat eos: ⁊ ibi eiecit ab hoīe spm̄ immūdū clamantē. Quid nobis et tibi iesu nazarene. Uenisti ꝑdere nos: scio ꝙ sis sanctus dei.

De socru petri. Capitulū. LIII.

Et cum venisset

e
iesus ī domū petri quā forte habebat in capharnaū ꝑ vxorē. ipe em̄ erat de bethsaida: ad petitionē discipuloꝝ sanauit socrū petri febricitantē.

De filio vidue. Capitulū. LIIII.

Um aūt iret i ci

c
uitatē naym q̄ est in galilea: suscitauit an̄ portā filiū vidue tangēdo feretrū ⁊ dicēdo. Tibi dico surge. Uespe facto obtulerūt ei energuminos ⁊ male habētes ⁊ sanauit oēs: et voluit ire trās fretū. et dixit ei vnus scriba. Rabbi: seq̄r te q̄cūq̄ꝫ ieris. Volebat seq̄ dn̄m vt disceret signa facere ad lucrū. et iō nō audit̄ a dn̄o. Dixit aūt dn̄s alteri Seq̄re me. Qui rn̄dit. Dn̄e ꝑmitte me ꝓmū sepelire patrē meū. Cui iesus. Dimitte mortuos in pc̄tis. s. sepelire mortuos suos. Tu vade annūcia regnū dei. Nō ꝓhibuisset dn̄s iesus hunc a sepultura si nō essent alij q̄ sepelirēt. Et ait alter. Sequar te dn̄e: sed primum permitte me renūciare his q̄ domi sunt. Cui iesus. Nemo mittēs manū ad aratrū ⁊ respiciens retro aptꝰ est regno dei.

Quod excitatus imperauit ventis et mari.
Capitulum. LV.

Unc ascendit ie

t
sus ī nauiculā cū discipulis suis et dormiuit ī puꝑpi suꝑ ceruical. ⁊ orta tēpestate excitatꝰ a discipul' īꝑauit vēto et mari dicēs. tace ⁊ obmutesce. et cessauit tēpestas. Nō ꝑ errorē hereticoꝝ īꝑauit eis tanq̄ꝫ aīantibꝰ: q̄ occasiōe hmōi ꝟboꝝ ꝙ oīa legūt̄ obedire dō. dogmatizauerīt oīa aīata eē. Sꝫ dicūt̄ ei obedire inaīata. qꝛ solo ꝟbo facit de his q̄ vult. ſm̄ quē loquēdi modū solet dici materia languoris obediēs vel inobediens medicine.

De duobus obsessis a legione.
Capitulum. LVI.

Um autē venis

c
set trās fretū in regionē gerasenoꝝ q̄ est ꝯtra galileā occurrerīt ei duo arrepticij seui nimis: q̄rū vnꝰ adorauit ⁊ dixit. Quid nobis ⁊ tibi iesu fili dei. Uenisti an̄ tꝑs torquere nos. Nesciebāt demones eū dei filiū: ſꝫ suspicabant̄ ꝑ miraculis ⁊ testimonio patris. Torq̄ri aūt se dicebāt: qꝛ cogebāt exire ⁊ cessare a lesione. Dicebat em̄ illi iesus. Exi spūs immūde. Sciebāt āt ī iudicio se torquēdos in abissū. Cūq̄ꝫ dn̄o q̄renti nomē suū: dixisset se vocari legionē: non ꝙ sic vocaret̄. sed q. d.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Frustra queris nomē:qꝛ plures sum⁹.roga-
bāt eum vt mitteret eos in gregē porcoꝝ q̇
iuxta pascebāt. Et intrātes porcos p̄cipita-
uert eos ī mare. Indigene āt rogauert eū vt
trāsiret a finib⁹ eoꝝ. Cūq; ascēderet nauim:sa
natū licet rogaret noluit secū ducere. Et re-
dijt capharnaū: quā matthe⁹ vocat ciuitatē
suā nō origine:sꝫ gēte.qꝛ q̄libet ciuitas gali-
lee pōt dici ciuitas galileoꝝ.

De paralitico dimisso per tectum.

Capitulum.LVII.

T sanauit para

c liticū aū se demissuꝫ ꝑ tegulas.ꝓ-
mo remittēs pctā ei⁹ q̄ fuerāt cau
sa morbi.qꝛ qđ ob cām fit:cessante cā cessare
debet effect⁹. Et ꝓpt scribas ꝛ phariseos qui
putabāt eum blassemasse dixit paralitico vt
surgeret ꝛ tolleret lectū suū:et surrexit ꝛ tulit
ꝛ abijt. Quia ḡ ꝯstat qꝛ ꝑ pctis qñq; egrotat
hō.medic⁹ visitans egrū ꝑmo dꝫ eū monere
ad pniāꝫ ꝛ ꝯfessionē:ne pctō manēte tāq; fer
ro ī vulnere frustra sit malagma apponere.

De puteo samaritane.

Capitulum.LVIII.

Vm aūt ascen-

c disset ī iudeā ꝛ iteꝝ rediret ī galile
am oportebat eū trāsire ꝑ samariā
id ē ꝑ regionē cui⁹ caput fuerat samaria. Ciui
tas ḡ nomen antiquū amiserat:et dicebat se-
baste.sed regio nomē
illud retinuerat. Ve
niēs āt iuxta sichem
q̄ corrupte sichar di-
cebat.et erat puteus
in predio qđ emit ia
cob a rege emor. qđ
et dedit filio suo Jo
seph. Et fatigatus ex
itinere sedit suꝑ pute
um iacob:q̇ actenus sic vocatus fuerat ex e-
uentu q̇ seq̄t.p⁹ agnoīatus ē pute⁹ samarita-
ne. Sūt q̇ dicūt locū illū esse vmbilicū terre
nr̄e habitabilis.qꝛ singulis ānis q̄dā die esta
tis meridiana hora sol descēdit in aquā pu-
tei nusq; faciēs vmbrā. qđ ꝓhi apud sienem
fieri tradiderūt. Ideo em̄ dictum putant in
deuteronomio. Cōstituit eū suꝑ excelsaꝫ ter-
ram. Iuerunt aūt discipuli in vrbē vt cibos
emerēt: venitq; mulier haurire aquā.q̄ dn̄o

Sichem mō dr̄ nea-
polis q̄rto miliario a
sebaste distās. In ea
iuxta fontē fecit iero-
boam vitulos quos
posuit in bethel et in
dan:qđ est vno milia
rio a sichem.

petenti potum q̄si notās eū:dixit iudeos nō
couti samaritanis.ꝯgnoscēs ex fimbrijs pal
lij dn̄m iudeū esse. Translatis decē tribub⁹:
rex assirioꝝ misit ꝑsas et assyrios ad incolē-
dam sibi terrā. Qui ob metum ferarū libros
moysi receperāt ꝛ legitima terre:nec tn̄ cessa-
bant ab idolatria. Qui primo cuthei vocati
sunt a fluuio persarū.tunc aūt samaritani di
cebantur quasi medij inter iudeos et gentes.
Qñq; tn̄ iudei vocauerūt eos iacobitas.id ē
supplantatores:qꝛ terrā fratrū suoꝝ q̄ eos cō
tingebat eis supplantauerant. Horū cibis et
vasculis nō vtebant iudei. Cūq; colloquen-
do cū iesu:accepisset ab eo qꝛ q̇nq; viros ha-
buerat:et sexti erat ꝯcubina:ait. Video qꝛ ꝓ
pheta es tu. et statim q̄siuit determinationē
q̄stionis q̄ inter ipos ꝛ iudeos versabat. Di-
cebant em̄ iudei ꝓpriū locū adorandi esse hie
rusalē ꝛ templū. Samaritani ꝓo montē ga-
zarim in q̄ antiqui patres adorauerūt. Iesus
aūt dixit tꝑs venisse in quo nec in hierusaleꝫ
nec in monte illo adorarēt hoīes.q.d. Non
ꝑfero locū loco in adorādo. Vbiq; em̄ ado-
retur deus tm̄ in spū et veritate.i.ex dilectio-
ne q̄ est a spū .et ꝑ his q̄ vere sunt.i. pro eter
nis. Cui mulier. Scio qꝛ messias venit.id est
in ꝓximo est vt veniat. Forte et samaritani si
gna aduentus dn̄i notauerāt. Messias he-
braice.xp̄s grece.vnctus latine. Punice q̄q;
messe:dicit vnge. Lingua em̄ punica et syra
affines sunt hebree. Dicit ei iesus. Ego sum
q̇ loquor tecum. Reliquit mulier hydriam ꝛ
abijt in ciuitatē monēs ciues egredi ad vidē
dū hominē q̇ dixerat ei quecūq; fecerat:et di
cebat. Nunq̇d hic est christus. Timuit asse-
rere qđ audierat ꝛ credebat ne viri indigna-
rentur a muliere doceri. Ciuib⁹ vero egrediē
tibus vocauit discipulos iesus:et ait. Sege
tes paratas ad messem.i.paratos ad creden
dum:cū tn̄ adhuc suꝑessent q̄ttuor mēses ad
messem. Vñ ꝑpendit hiemis tꝑe hoc factū.
Jesus aūt ad petitioꝫ eoꝝ intrauit vrbē ꝛ mā
sit ibi aliq̄t dies et multi crediderunt in eū.

De filio reguli. Capi.LIX.

Enit autē iterū

v ī chana galilee a iudea ī quā ascē
derat. Et erat ibi quidā regul⁹.id
est de potentiorib⁹ terre sub rege:cui⁹ filius
infirmabat nō in chana sed in capharnaum.
Et rogabat dn̄m vt descenderet et curaret

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

filium suū. Qui redargutus est a dño. qꝛ nō
credebat eū posse sanare nisi corꝑali pñtia et
tactu. Et ideo dū instaret ille: ait ei. Uade fi-
lius tuus viuit. et sic absens vbo sanauit eū.
Descendēsq; pater cū cognouisset filiū sana-
tum in hora verbi dñici: credidit ipe ꝛ dom⁹
eius tota. Credit iste fuisse iudeus: qꝛ dixit ei
dñs. Nisi signa ꝛ ꝓdigia videritis nō credi-
tis. Judei em̄ signa querūt.

De cōuiuio leui. Capi. LX.

e Et fecit ei leui cō-
uiuiū in domo sua. Et discumbe-
bāt cū eo publicani q̄ fuerāt socij
leui. quē cū arguerēt pharisei ꝙ cū talib⁹ ede
bat ait. Nō veni vocare iustos sed peccato-
res ad pniam. Excusauitq; discipulos de eo
ꝙ nō ieiunabāt. Tū qꝛ rudes erāt nec diffici
lia sustinerēt. tum qꝛ corꝑaliter cū eis erat. qꝛ
cū auferret ab eis plurimū ieiunarēt. Ex h̄ q̄-
dam dicūt ꝙ ablato xpo ī ascensione: ieiuna-
uerūt discipuli vsq; ad missionē spūsscti. Et
ob h̄ ieiunant ab ascensione vsq; in penteco-
sten. Nec etiā tūc celebrāt nuptias q̄si iā in-
choantes tres hebdomadas añ festū scti io-
hannis. Sz nō est autenticū. nec in actibus
aplorꝝ legit tūc de ieiunio eorꝝ: sed de orōne
tm̄. Querentib⁹ aūt phariseis signū de celo
negauit eis tāq; indignis. qꝛ deteriores erāt
niniuitis et regine austri q̄ nec legē dei nec ꝓ
phetas habuerāt. Et nota ꝙ in antiquiori-
bus codicib⁹ ninniuite legit.

De filia archisynagogi et emorroissa.
Capitulum. LXI.

e Et ecce princeps
synagoge iair⁹ adorauit eū dicēs.
Filia mea
mō defūcta ē. i. mor-
ti ꝓxima vt marc⁹ et
lucas dicunt. Ueni
pone manū suꝑ eā et
viuet. Et dū iret: mu
lier emorroissa ab an
nis. xij. retro veniēs
tetigit fimbriā vesti
menti ei⁹ et sanata ē.
Ambrosi⁹ in sermo-
ne de saluatore dicit
hanc fuisse marthā.
Enumerans em̄ be-

In ecclesiastica hi-
storia legit ꝙ quidā
fecit statuā ereā ī ho-
nore saluatoris. ꝛ p⁹
statuā marthe vbi sa
nata ē. et q̄dā herba
nascebat ibi: q̄ qñq;
crescebat ita ꝙ tange
bat fimbriā vestimē-
ti. et erat tante fortitu
dinis ꝙ q̄cūq; sume-
ret ex ea ab omni lan
guore sanabat.

neficia xpi circa genus humanū: post aliq̄ ꝓ-
missa subdit. Dū languidū sanguinis fluxū
siccat ī martha. dū demones expellit de ma
ria. dū corp⁹ rediuiui spūs calore ꝯstringit ī
lazaro. Ueniēs aūt ī domū iairi induxit tm̄
secū petrū iacobū et iohannē fratrē eius qui
quasi secretarij eius erant. et patrē ꝛ matrem
puelle. Et eiectis irridentib⁹ eum. qꝛ dicebat
puella dormit. tenens manū puelle ait. Ta-
bita cumi. qđ sonat
puella tibi dico sur-
ge. Tamen tibi dico
nō est de interꝑtatio
ne ꝛ iussit illi dari mā
ducare. Hoc em̄ ē ve

Quidā dicūt hoc fa-
ctū eē in medio hieru
salem sub regia salo-
monis.

rū expimentū vere resurrectiōis. Magi em̄
mortuos suscitāt q̄busdā caracterib⁹ alligatꝭ
sub vtraq; ascella ꝛ loq̄ eos ꝛ incedere faciūt
sed comedere nequaq; possunt.

De duob⁹ cecis ꝛ de surdo et muto.
Capitulum LXII.

e Et trāseunte inde ie-
su secu-
ti sunt eū duo ceci clamātes. Fili
dauid miserere nostri. Cūq; venis
set domū. i. ad domū suā nazareth: tetigit o-
culos eorꝝ ꝛ apti sunt. Cūq; dixisset eis. Ui-
dete ne q̄s sciat. tñ diffamauerūt eū ī tota ter
ra illa. Egressis illis obtulerūt ei mutū de-
moniū habētē. ꝛ eiecto demone locut⁹ ē mu
tus. Jn greco tñ meli⁹ sonat surdū q̄ mutū.

De beelzebub. Capitulum. LXIII.

c Unq; laudaret
eū turba: pharisei dicebāt. Jn beel
zebub ꝑncipe demoniorꝝ eiecit de-
mones. A belo ꝑmo noīe idoli varie gentes
sc̄m idiomata lingue sue cognoīabant idola
sua. Babyloni⁹ dixit bel. moabita beel. pale-
stini baal. Qñq; aliq̄d suꝑaddebāt. vt beel-
phegor. i. de⁹ tentiginis. q̄ est priapus. Qñq;
baalim q̄ ē de⁹ sydoniorꝝ. et sonat vir me⁹. i.
robur meū ꝛ caput. Beelzebub tñ nulli⁹ ido
li nomē erat. sz iudei irrisorie vicinū sibi ido-
lum acharonitarū sic vocabāt. Et sonat vir
muscarꝝ: ob sordes immolaticij sanguis quē
sequunt musce. Nec ē finalis lr̄a d. vel l. vel
v. sed b. Quib⁹ ait iesus. Filij aūt vestri in q̄
eijciūt. q. d. si in filijs vr̄is hāc expulsionē deo
datis: cur nō ī me idē facitꝭ. Erāt eī de iudeis
exorciste q̄ ꝑ exorcismos salomōis demōes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

eĳciebāt. maxime si radix cuiusdā herbe poneret in narib⁊ obsessi. Ait em̄ ioseph⁹ se vidisse quendā exorcistā captū ⁊ adductū ad vespasianū dū obsideret hierusalē. q̄ anuluz sub cui⁹ gemma radix erat: posuit in naribus cuiusdā obsessi. et adiurauit demonē: et egressus est demō. Ut aūt ꝓbaret eiectū demonē: posuit peluim aq̄ plenā in medio et adiurauit demonē vt subuerteret peluim. et subuertit eā. Q aūt in anulis quidā includūt spiritum immundū: ꝑ quē imperāt alĳs demonibus nō credit̄ esse salomonis inuentū. De cypriano magno martyre dicit augustin⁹ ꝙ in pixide q̄dāz eburnea dū adhuc magus esset tres habebat demones inclusos ꝑ q̄s qd̄ volebat oꝑabat̄. emittēdo illos ad qd̄ volebat: et postea redibāt. Sed puellā cui⁹ amore tenebat̄ nūq̄ꝫ potuit adducere. qꝛ illis sꝑ signaculū crucis opposuit. Quo ꝑcepto: cyprian⁹ ad fidē cōuersus est. et postea martyr factus cum iustina virgine.

De maria magdalena.

Capitulum. LXIIII.

b Ic quidā dicūt dn̄m vocatū ī nazareth a quodā phariseo in domū suā: et ibi magdalene dimissa pctā: q̄ ⁊ secuta ē eū. plures dicūt ī bethania factū: ſꝫ neq̄ꝫ loc⁹ nec tpus q̄ factū ē ex euāgelio certificari pōt.

Magdalū oppidum est. ĳ. miliario a tyberiade. q̄ prius chennereth dicta est.

De ministerio marthe.

Capitulum. LXV.

f Actum est autē dū ascēderet in iudeā iesus in q̄dā castellū intrauit: ⁊ martha excepit illū ī domū suā ⁊ mīstrabat ei. Sessio aūt sororis illi⁹ audiētis dn̄m p̄lata ē a dn̄o mīsterio marthe: nō ꝙ maioris meriti sed qꝛ nō auferet̄ ab ea.

De questione iohannis.

Capitulum. LXVI.

i Ohannes autē cū audisset in vinculis oꝑa xp̄i: misit ad eū duos de discipulis suis dicēs. Tu es q̄ ventur⁹ es an aliū expectam⁹ Nō dubitabat iohes q̄ dixerat. ecce agnus dei: ecce q̄ tollit pctā mūdi. Sed cum adhuc discipuli ei⁹ dubitarēt: misit eos ad iesum. q. d. Ite ad eū et ab ip̄o q̄rite. vtrū ip̄e sit xp̄us: an adhuc venturus sit. Tn̄ gregori⁹ suꝑ ezechielē videt̄ velle ꝙ iohānes nesciebat vtrū ꝑ se vel ꝑ aliū spoliaret infernū. q. d. Prope est vt descendā ad ꝑplm̄ meū. Quia ḡ te nunciaui superis. vis vt inferis te nunciem. Jesus aūt amouit dubitationē eoꝝ: ostendēdo certa signa sui aduent⁹. Illis aūt abeuntib⁊ cōmendauit iohannē turbis dicēs. Inter natos mulierū nō surrexit maior iohāne baptista. et est hic mulier nō solū sexus nomē: sed ⁊ nomen fracture. Utrū autē sanctior eo post aliq̄s fuerit vl' futur⁹ sit: indiscussum ē. Nec ob hāc laudē credendū est hereticis q̄ dixerūt iohannē esse angelū humanatū. qꝛ etiam dn̄s p̄dixerat de eo fuisse dictū. Ecce ego mitto angelū meū ⁊c̄. Addiditq̄ꝫ dn̄s ꝙ oīs lex et ꝓphete vsq̄ꝫ ad iohannē ꝓphetauerūt. Ubi intelligendū est ex maxima ꝑte. qꝛ post ꝓphetauit agab⁊. et q̄ttuor filie philippi. Tunc exprobrauit ciuitatib⁊ galilee in q̄b⁊ plurimas fecerat virtutes. et p̄posuit illis tyrū ⁊ sydonem. Redeuntes aūt q̄dā aploꝝ ad eū: nunciabāt ei q̄ docuerāt et fecerāt. Et duxit eos in desertū locū vt requiescerēt pusillū. nec ei edendi spaciū habebāt p̄ turbis.

De septuagintaduob⁊ discipulis.

Capitulum. LXVII.

p Ost hec designauit dn̄s ⁊ alios. lxxĳ. discipulos. et mittebat eos binos an̄ faciē suam. Reuersi sunt aūt ⁊ hi cum gaudio dicentes. Dn̄e etiā demonia subĳciunt̄ nobis. Exultauit ergo iesus ⁊ dixit. Cōfiteor tibi dn̄e pater celi et terre. quia abscondisti hec a sapientibus ⁊ prudentib⁊ ⁊ reuelasti ea paruulis. et nemo nouit patrem nisi filius: neq̄ꝫ filiuz nisi pater. Erubescat eunomius dicens se plenam habere noticiā de p̄re et filio. nec excludit̄ vtriusq̄ꝫ cōnexio. Ob h̄ em̄ arrius sp̄m creaturā esse putauit. et nō equalem illis. qꝛ non sciebat quicquid illi.

In coronis ecclesiaꝝ sunt. xĳ. maiores turres. quasi. xĳ. apl'i et duodecim minores. quasi. xĳ. prophete. et lxĳ. cādelabra ꝓ his discipulis designandis. ⁊ angeli quasi custodes ecclesie intelliguntur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

De solutione sabbati et cōfricatione granorum. Capitulum. LXVIII.

F factum est in

e sabbato scdo. pmo cū iesus et discipuli ei⁹ trāsirēt p sata: grana cō fricata manib⁹ edebāt discipuli. Hoc exponitur sic. In sabbato scdo pmo aduerbialit: cū iesus intraret p sata rc. Uel in sabbato scdo a primo. de q̄ pcessit s̄mo. Uel ē vna dictio quā dixit lucas deuteron pteron. nos scdo primū. Hoc aūt sabbatū qd discipuli nō obseruabāt iō sic vocauit: vt significaret spūale sabbatū iā inchoari et legalia cessatura. Est em̄ sabbatū spūale scdo pmū. i. superius inferiore scz legali. q̄si factū de scdo pmū. Qd ei pus fuerat tpe: factū est scdo munere gr̄e. q̄si caput versum est i caudā. Uñ r si q̄s xp̄m velit appellare adā scdo primū nō errabit. Uel sunt due dictiōes. r dr secundū r pmū tpe. qr et añ legē scti pres sabbatisauerūt. et post legali sabbato medio interposito Cū āt pharisei dicerēt. q̄d facit̄ qd nō licet sabbatis: excusabat eos dñs multis modis. Tum qr necessitas excusabat eos. sicut excusauit dauid r pueros ei⁹ q̄n comedit panes sacerdotales Nec peccāt sacerdotes circūcidētes r sacrificantes i sabbato. Tum qr pñte auctore dño sabbati faciebāt hoc. qr etiā nō peccauit iosue dum circūiuit hiericho septez dieb⁹. Nec etiā hodie eger si soluit ieiuniū reus ē. Dixerūt autē pharisei h̄ nō licere sabbatis. qr alia die licebat s̄m legē edere grana segetis pinquoꝝ: sz nō metere falce. Nota pmos apostolos soluisse sabbatū: q̄s tñ recipiūt hebionite cū repudiēt paulū q̄si legis trāsgressorē.

De manco. Capitulum. LXIX.

Actū est autē in

f alio sabbato ītrauit iesus synagogā. et erat ibi hō manū aridā hñs. et obseruabant eum pharisei si sabbato curaret. Cunq̄ quesisset ab eis: si licet sabbato curare. nec respondissent: curauit languidum: cōfutans superstitiosos. q̄ sabbatis pecus lapsum a fouea extraherent. Ipi aūt colloquebantur quidnam facerent iesu. Jesus autem sciens secessit inde. et secuti sunt eum multi r curauit eos.

De quattuor parabolis ad turbas ī naui. Capitulum. LXX.

Actum est ī diebus

f bus illis exijt iesus in montē orare r erat pernoctans ibi in orōne. Et cū dies factus esset vocauit discipulos suos forte adhuc dormiētes r sedebat sec⁹ mare. Cūq̄ cōgregarent̄ turbe ascendēs nauiculam docebat de ea turbas stātes i litore: i parabolis loquēs eis. Proposuitq̄ eis parabolam seminātis in terrā tripliciter malam nec ferentē fructum: et in vnā bonam facientem fructum centuplicez.

Secūdo proposuit parabolā seminātis bonū semen cui inimicus hō superseminauit zizaniā in qua illō qd dicit̄. Sinite vtraq̄ crescere vsq̄ ad messez: videt̄ paulo ꝯtrariū q̄ ait. Auferte malū de medio vestri. Sz inter triticū anteq̄ veniat ad spicā et loliū: grādis est similitudo. et vix distingui pñt. Hoc igitur dictum est de ambiguis. illud pauli de manifestis. Tertiam proposuit parabolaz de grano sinapis. Quartā proposuit de fermento. qd mulier abscondit in farine satis trib⁹. Satum est genus mensure in palestina modiū et dimidium capiens. Seorsum āt discipulis disserebat om̄ia. Tūc dimissis turbis venit in domū: et dixerūt ei discipuli. Edissere nobis parabolā zizanioꝝ. Primam em̄ eis exposuerat in naui.

Et nota qd sup hūc locū habet̄ i antiqua glosa. Nō ē credēdū valētiniano heretico q̄ ex h̄ loco trahēs fomentuz erroris. dicit terras esse in hoīe. et s̄m eas esse tres creatores. Aīam cui⁹ de⁹ creator. Corp⁹ cuius creator diabol⁹. Animalitatē siue spirituz quendā vitalem cōmunē nobis cū brutis. cui⁹ creatores angeli. Sed hic nō tm̄ tres. sed et q̄rtā addidit. Nec de his terris intelligitur. Nec facit vir catholic⁹ nisi duas in hoīe. animā scz et carnē. Animalitatē aūt vel spm̄ vitalē vl' sensualitatē quicq̄d illis sit ꝯmune cū brutis nobis aīalib⁹ sub carne ꝯphendit. et sic tenet vir catholicus.

De trib⁹ parabolis i domo ad discipulos Capitulum. LXXI.

Unq̄z exposuis

c set qd q̄sierāt in parabolis. etiā locutus est eis. Et pposuit parabolā

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

de thesauro abscondito in agro ꝓ quo emendo vendidit inuentor omnia q̄ habuit. Aliā quoqꝫ proposuit de inuenta et empta bona margarita. Tertiā q̄ꝫ de sagena missa ī mare in q̄ dr̄. q in gehēna erit fletus ⁊ stridor dentium. in q̄ innuit resurrectio corporū futura. Hoc aūt nomē gehenna euangelicū est tm̄: ⁊ credit a dn̄o inuentū. ob ignē inextinguibilez: q̄ erat seruatꝰ idolis ī valle iuxta hierusalem q̄ dicebat tophet. Uel etiam gehennon q̄si t̄ra filioꝝ ennon. i. hoīs sic vocati: ꝑ quē idolatre traijciebant ꝑuulos suos. sicut nos traijcimꝰ eos ꝑ aquā baptismi. Ignis q̄ꝫ dicebat tophet: nō satis nota causa. Uel forte qꝛ quodā artificio de viscerib̄ t̄re ꝑ lapides spongiosos quos tophos dicimus iugiter erumpebat.

De saltu dn̄i. Capitulum. LXXII.

Et veniēs in patriā suā

docebat in synagoga eoꝝ ita vt mirarent̄ et dicerēt. Un̄ huic sapiētia hec. Nōne hic ē filiꝰ fabri. nōne maria mater eiꝰ. et frēs ⁊ sorores eius sūt apud nos. Qđ nō est intelligendū ſm eluidiū q̄ virginē pepisse dn̄o frēs de ioseph dogmatizabat. Uel ioseph de alia vxore liberos suscepisse. Sed ꝯsobrini eius frēs sui dicti sūt. sic abraā dixit ad loth. frēs sumꝰ. Marcus ait dn̄m dictū ab eis fabrū. Credebāt em̄ fabrū. qꝛ ioseph fabri filiū dicebant. Et paucos ibi curauit ꝓpter īcredulitatē eoꝝ dicēs. Nemo ꝓpha acceptꝰ est in patria sua. et repleti sunt oēs ira. Et eijciētes eū extra ciuitatē duxerūt eū vsqꝫ ad supcilium mōtis vt p̄cipitarēt eum. Ille aūt transiēs ꝑ mediū illoꝝ ibat. Adhuc ondit ibi locꝰ q̄ dr̄ saltꝰ dn̄i. ꝑ quē dn̄s descēdēs impssit se rupi. et cedens ei rupes fecit ei locū q̄si latibuli. in q̄ adhuc vestigia rugarū vestimentoꝝ eiꝰ impssa olim notant̄.

De decollatione iohannis.
Capitulum. LXXIII.

In illo tempore

herodes tetrarcha diē natalis sui celebrauit corā p̄ncipib̄ suis ⁊ p̄mis galilee. Ubi puelle saltāti datū est ꝓ munere caput iohis baptiste ī disco. Est aūt discus vas rotūdū desuꝑ valde extentum. vn̄ et dapifer discoferꝰ dr̄. Qn̄qꝫ mēsa supior discus dr̄. Aliqn̄ mappa q̄ mēsale dr̄: discꝰ appellatur. vn̄ et aīalia dicūt apparuisse petro ī disco. quē alibi liber actuū aplo'ꝝ lintheū vocat. Credibile ē q herodes cū vxore de nece iohis sb tali occasiōe faciēda p̄us secreto tractauerit. Discipuli ꝟo iohis tulerūt corpꝰ eiꝰ de carcere ⁊ sepelierūt illud. Cronica et. xj. liber historie ecclesiastice tradūt iohem in castello arabie trās iordanē dicto macheronta vinctū ⁊ truncatuz. Corpus ꝟo in sebaste vrbe palestine inter helyseū ⁊ abdiā sepultū Caput aūt hierusalē humatū est iuxta herodis habitaculū. Ossa eiꝰ tꝑe iuliani apostate gētiles sparserūt: inuidentes miraculis q̄ fiebant ad eiꝰ monumentū. Que rursus collecta ab eisdē cremata sūt. et puluis ventilatus qđ q̄si scōm martyriū ī iā mortuo q̄dā repn̄tant. nesciētes dū in natiuitate eiꝰ ossa collecta vndecūqꝫ cremāt. Dū aūt colligerent̄ ossa quidā monachi a hierosolymis mixti latent̄ colligentib̄: magnā eoꝝ ꝑtē tulerūt. inter q̄ etiā digitꝰ q̄ dn̄m mōstrauit fuisse ꝑhibetur. quē post beata tecla inter alpes attulit. et dr̄ esse in ecclesia maurianensi. Tuleruntqꝫ ossa ad philippū hierosolymitanū epm nonū. qui misit ea ꝑ iulianū diaconū athanasio alexandrie epo. Que pꝰ theophilꝰ eiusdē vrbis eps reposuit in tēplo serapis a sordib̄ purgato: basilicāqꝫ in honore iohis cōsecrauit qn̄ scꝫ theodosio iubēte fana gentiū destructa sunt. Tꝑe ꝟo marciani p̄ncipis duob̄ monachis orientalib̄ q̄ ob orationē venerāt hierosolymam iohes reuelauit caput suū. Sꝫ nō multum post in curia ꝑditū: perlatū est ab alijs ī edissam. al's emissam vrbē phenitie. et in q̄dā specu in vrna sub terra nō ꝑuo tꝑe ignobilit̄ recōditū. donec denuo idē iohes caput suuz ondit marcello religioso abbati et p̄sbytero dū in eodē specu habitaret. Qđ cū ille iuliano. vbi alij h̄nt iulioramo: eiusdē vrbis epo indicasset eleuatū est. Ex q̄ tꝑe cepit ī eadē vrbe decollatio iohis celebrari ipa die vt arbitramur q̄ caput inuentū est siue reuelatū. qđ post cōstantinopolim trāslatū est. et inde ad gallias. Alij tradūt nō esse festū decollatōis sed de collatione ossiū eiꝰ p̄us facta et cōbusta. Josephꝰ aliā tradit causam necis baptiste dicēs eū p̄dicasse hoīb̄ iusticiā. et obtentu baptismi mlt'os ꝯgregasse in vnū. Timēsqꝫ herodes dispendiū ꝑpl'i sui sequētis iohannem occidit eū. Et refert iosephꝰ iudeos tradidisse herodē ob hoc miserabilit̄ in ꝓximo

victũ ab exercitu arethe regis.

De quinq panibꝫ ⁊ duobꝫ piscibꝫ.
Capitulum. LXXIIII.

Udiuit ãt hero
a des famã iesu et ait. Johannẽ ego decollaui. Quis aũt iste est de quo audio talia. et querebat eũ videre. Qđ cũ audisset iesus ascendẽs in nauiculã: secessit i locum desertũ seorsum. et secuti sunt eũ turbe pedestres de ciuitatibꝫ: et curauit eos. Erat aũt ꝓxim⁹ dies festus q̃ dicit pasca. Uespere aũt facto. xij. discipuli dixerũt ei. Dimitte turbas vt euntes inueniant sibi escas. Et ait iesus. Date illis mãducare: ⁊ facite eos discũbere sup viride fenum ꝑ ꝯtubernia. id ẽ ꝑ diuersas societates hominũ q̃ de viculis venerãt. Et accept⁹ q̃nq panibꝫ ordeaceis ⁊ duobus piscibꝫ a puero q̃dã q̃ vn⁹ de discipulis fuisse credit: ꝑ aplos dedit eos ꝑplo q̃si q̃nq milibꝫ viroꝝ exceptis mulieribꝫ et puulis. et de fragmẽtis ipleti sũt cophini. xij. Et statim coegit discipulos ascẽdere i nauiculã et pcedere eũ trãs fretũ ſm marcũ. ad bethsaidam donec dimitteret turbas. Q̃ ꝙ lucas dicit h factũ in locis bethsaide: intelligendũ est. nõ ꝙ esset in finibꝫ ei⁹: ſ; iuxta tyberiadẽ vt dicit iohes. et qꝛ ad eã ptinebãt. Q̃ aũt iohes dicit eos trãsfretasse ad capharnaũ: intelligendum est ꝑ bethsaidã trãsisse capharnaũ. Jesus aũt cũ cognouisset ꝙ hoĩes illi volebãt eũ rapere et facere regẽ. qꝛ sub tali rege videbatur eis nõ posse egere: fugit ⁊ ascẽdit in montem solus orare. Hic est mons in q̃ sermonẽ fecit. a q̃ ꝑ miliare distat loc⁹ refectiõis hui⁹: q̃ hodie dr mensa. infra quẽ est loc⁹ ille in q̃ post resurrectionẽ comedit partẽ piscis assi. supra ꝙo est ps illa maris sup quã dñs ambulauit. quã alia vice excitat⁹ sedauit.

Q̃ dñs ambulauit supra mare.
Capitulum. LXXV.

Auicula vero i
n quã erãt discipuli iactabat fluctibus. Uidẽs autem eos iesus laborantes: quarta vigilia noctis venit ad eos ambulãs supra mare. Quattuor vigilias noctis faciunt excubantes in castris. Prima dicitur cõticinium in qua omnes sil' vigilãt Scđa intẽpestũ in q̃ adolescẽtes. Tertia gallicinium in qua viri. Quarta antelucanũ in q̃ senes. Has dñs aliis noĩbꝫ vocauit sero. an media nocte. an gallicantu. an mane. Cunq putarẽt discipli eũ eẽ fantasma ⁊ clamarẽt ait Ego sum: nolite timere. Nõ dixit q̃s esset. qꝛ ex nota voce poterant eũ agnoscere. Uel vt intelligerẽt ipm eẽ eũ q̃ moysi dixerat. q̃ ẽ misit me ad vos. Post petr⁹ iuit ad eũ sup aq̃s quẽ dũ mergeret erexit dñs. Qui cũ ascẽdiss; nauiculã cessauit vent⁹. et stati fuit ducta nauis ad terrã ad quã ibant.

De verbis dñi ꝑ quibꝫ quidam abierunt retro.
Capitulum. LXXVI.

Ltera die turbe q̃s pa
a uerat Jesus intrauerũt naues superuenẽtes a tyberiade ⁊ venert capharnaum inuenĩẽtes iesum mirabãt quõ illuc venisset cũ solã vidissent nauiculã quã non intrauerat. Cũq ꝯmẽdarent cibũ quẽ eis fecerat: tũ pferebãt ei mãna dicẽtes. Patres nři manducauerũt i deserto mãna. panẽ de celo dedit eis dñs. Tũc dixit eis iesus. Ego sum panis vite q̃ de celo descẽdi. Murmurabãt aũt iudei dicẽtes. Nõne hic est fili⁹ ioseph cui⁹ nouim⁹ patrẽ et matrẽ. Et ait iesus. Panis quez ego dabo: caro mea est ꝑ mundi vita. Litigabãt ergo iudei ad inuicẽ dicẽtes. Quõ põt h nobis carnẽ suã dare ad manducandũ. Tũc addidit dñs. Nisi manducaueritis carnẽ meã: et biberitis sanguinẽ meũ nõ habebitis vitam in vobis. Hoc aũt multi ex discipulis audiẽtes dixerũt. Dur⁹ ẽ hic ſmo: q̃s põt eũ audire. Et abierunt retro: et iam cum illo nõ ambulabãt.

De traditionibus phariseorum cõtra mãdata domini.
Capitulum. LXXVII.

Ogauit autem
r q̃dã pharise⁹ iesum vt pranderet apud eũ. Cũq vidisset eũ nõ baptisatis manibꝫ prãdere: murmurabat intra se. Cui dñs ait. Uos pharisei qđ de foris est calicis ⁊ catini mũdatis. et nõ qđ intus. q. d. Corpa mũdatis ⁊ nõ aĩas. Stulti: nõne de⁹ vtrũq fecit. Hoc ꝯ manicheos q̃ aĩas tm̃ a deo creatas dicũt: carnẽ ꝙo a diabolo. Et addidit. Date elemosynã: et ecce oĩa munda sunt vob. Quidã ã; scribe ⁊ pharisei venientes a hierosolymis videtes discipulos eius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

cōmunibꝫ manibꝫ manducare dicebāt. Quare discipuli tui transgrediunt traditiones seniorꝝ. Et rn̄dit iesus. Quare vos trāsgredimini mādata dn̄i ꝓpt traditionē vestrā. Naz deꝰ dixit. Honora patrē tuū ꝛ matrē tuam. Qd̓ nō tm̄ ꝑ reuerētia dictū ē, verū etiā ꝑ necessarijs obsequijs exhibendis. Hi pharisei impietatē sub noīe pietatꝭ docebāt, dicentes filios meliꝰ facere si deo vero pr̄i vouerent. q̄ parētibꝫ offerēda erāt instruētes eos quid parētibꝫ egenis rn̄derēt. O pater. corban qd̓ est ex me tibi ꝓderit. Corban est munꝰ votiuum. q. d. Qd̓ voui deo: vis tibi ꝓdesse. absit. Et ꝯuocatis ad se turbis: ait illis. Nō qd̓ intrat in os coinquinat hoīem. intellige apd̓ deū, sed qd̓ ꝓcedit ex ore. Primū intellige de ore carnis, scd̓m de ore cordis. Nā ꝛ vomitꝰ inq̄nat hoīem. Vn̄ ꝛ q̄dā libri hn̄t. sed qd̓ ꝓcedit ex corde. Quare ḡ idolaticꝭ ꝛ his q̄ furtiua sūt ꝛ rapta nō vescimur ꝑ scandalo vitando. Cibꝫ em̄ ī se mundꝰ ē. Et dixerūt ei discipuli. Scis qꝛ pharisei audito h̄ ṽbo scandalizantur. scalon vl̓ scandalon offendiculū pedis. vl̓ ipaz ruinā dicimꝰ. Et rn̄dit. Sinite illos: ceci sūt ꝛ duces cecorꝝ. Nō em̄ a veritate ꝑ scādalo recedendū est.

Qꝫ cibꝫ nō transit in virtutē nature.

Capitulum. LXXVIII.

Vnqꝫ intrasset

c iesus domū ait petrꝰ. Edissere nobis ꝑabolā istā. Et rn̄dit. Nō ītelligitis ꝙ oē qd̓ ī os intrat vadit in ventrē: ꝛ ī secessum emittit. Nihil ei de cibis trāsit ī virtutē nature q̄ resurget, sed cibis adiuta in se tm̄ crescit ꝛ manet. Et subiūxit. De corde autem exeunt furta ꝛc̄. Plato ꝓncipale aīe putauit esse in cerebro. i. rationē. iram ī felle. desideria in iecore. ſꝫ iuxta xp̄ꝫ ꝓncipale aīe ē in corde. Marcꝰ ꝑ coinq̄nat ponit cōicat iuxta hebreū idioma. q̄ cōmune immundū dicebāt, qꝛ cibos cōmunes vocabāt ꝓhibitos in lege q̄s immūdos iudicabāt. qꝛ alie gentes cōmuniter illis vescebantur.

Dicūt heretici dn̄m idiotā fuisse et phisicam ignorasse. quia plures cibi ꝑ artus ꝛ venas et medullas ꝛ neruos fundūt. qd̓ ꝓbat ꝑ eos q̄ iugē vomituꝫ hn̄t sūpto cibo et tn̄ corpulēti sūt: sed q̄libet humorū purgatio secessio dici pt̄.

De muliere chananea Capi. LXXIX

Vrgens inde ie

s sus abijt ī fines tyri ꝛ sydonis. Et rogabat eū mulier gētilis chananea sirophenissa genere ꝑ filia sua q̄ male a demonio vexabatur.

chananei quondam iudeā incoluerāt, sed post dispersi sūt. Ex hac dispersione erat mulier ista. ex siris ꝛ phenicibꝫ orta. Quidam tn̄ dicunt tirophenissa. qꝛ sic phenissa erat qd̓ tiria sic ꝛ dido fuit. hoc noīe indicantes regionez mulierꝭ ꝛ patriā.

Tirus originē tumulatū celat. Ante tyrū fuit lapis marmoreus grandis. sup̄ quē sedit iesus. illesus tēpore gentiū. ſꝫ postea a frācis ꝛ venetianis mutilatꝰ. supra cuius residuū in honore saluatoris eccl̓ia ꝯstructa est.

Iesus aūt nō rn̄dit ei ṽbū ne sibi ꝯtrariꝰ videretur q̄ dixerat. In viā gētiū ne abieritꝭ. ꝑ q̄ cū intercederēt discipl̓i rn̄dit. Nō sū missus nisi ad oues q̄ ꝑierunt domꝰ isrl̓. At illa venit et adorauit: et ait. Dn̄e adiuua me. Cui dominꝰ. Nō est bonū sumere panē filiorꝝ ꝛ dare canibus ad manducandū. Hebreorꝝ more gentiles canes dixit. qꝛ edebāt sanguinē vt canes. Et est sensus. Veni curare israel ꝓmogenitū et nondū gētes. cui illa. Etiā dn̄e. Nā et catelli edūt de micis q̄ cadunt de mensa dn̄orꝝ suorꝝ. q. d. Verū est qd̓ dicis. Fac ḡ mihi qd̓ fit canibꝫ. i. modicū panis tui impartire mihi. Et iesus ꝯmendās fidē mlierꝭ ait. Fiat tibi sicut vis. et statim sanata est filia eiꝰ.

De surdo et muto. Capi. LXXX.

Et iterū exijt de

e finibꝫ tyri et venit ad mare galilee inter medios fines decapoleos. i. ꝑuenit ad illū locū maris. cui e regione ꝯtra posita erat decapolis. i. regio decē vrbiū circa pellā ꝛ gadarā ꝯtra galileā. Et adducunt ei surdū ꝛ mutū. Et posuit digitos in auriculā eiꝰ et ait. Effeta. qd̓ ē adaꝑire. Et ad eiꝰ imperiū adaperte sunt aures eius et soluta est lingua illius.

De probatica piscina.

Capitulum. LXXXI.

Post hoc erat fe

p stus dies iudeorꝝ. Nō determinat

quis:sed pōt intelligi festū nouorū.id ē pentecostes. qꝛ p̄dictū est iam de pasca q̄ decollatus est iohēs. Sequit̄ vero ꝺ scenophegia. post de encenijs. Ascēdit aūt iesus ad diem festū. Erat aūt hierosolymis ꝓbatica piscina cognoīata hebraice bethsaida: q̇nqꜫ portic⁹ hn̄s.in q̇bꝫ iacebat multitudo languentium expectantiū aq̄ motū. Angelus em̄ descēdebat in eā qn̄qꜫ ⁊ mouebat̄ aq̄. ⁊ q̇ p̄mus post aque motū descēdebat in eā: san⁹ fiebat a q̄cunqꜫ detineret̄ infirmitate. Probaton grece latine ouis. Sic ergo dicta erat. quia ī ea nathīnei hostias lauabāt. Solet aūt collecta aq̄ pisces nō habens piscina dici q̄si per cōtrariū. De hac motiōe incertum est qn̄ ceperit. Et aūt incertū esset qn̄ moueri debebat inde ꝑpendit̄ ꝙ languidi sꝑ erāt ibi: q̇ ad certā horā cōuenirēt tm̄ si sciret̄. Tradit̄ a q̇busdā ꝙ regina saba vidit in sp̄ū in domo saltus q̄ nethota dicebat̄. lignū dn̄ice crucis. et nūciauit salomoni cū iā recessisset ab eo ꝙ in eo moreret̄ q̇dam: ꝑ q̄ occiso perirēt iudei ⁊ ꝑderēt locū et gentē. Qꝺ timēs salomon defodit illud ī terra. vbi post facta est piscina. Appropinquāte aūt tꝑe passionis xp̄i suꝑenatauit q̄si p̄nuncians xp̄m. et exinde cepit motio p̄dicta. Sed hoc nō est autēticū. Cū aūt sanasset ibi iesus hoīez hn̄tē. xxxviij. annos ī infirmitate sua: p̄cepit ei vt tolleret ḡbatū suū. et ibat ferēs illꝺ Grabatū est lectus pauperum vbi tm̄ capiti aliq̇d substratū est. dictū a graba greco qꝺ ē caput. Erat aūt sabbatū. Dicebāt ergo iudei Nō licet tibi tollere grabatū tuum. Qui rn̄dit. Qui me sanauit dixit vt irē ⁊ tollerē illud Cūqꜫ q̄sissent q̇s est ille. rn̄dit. Nescio. Post inuenit eū iesus in tēplo ⁊ dixit ei. Sanus factus es: iā noli peccare ne deterius tibi cōtingat. Tunc homo nunciauit iudeis ꝙ iesus eum sanauerat.

Nathīnei erāt aque baiuli in templo. qꝺ officiū subdiacones aquā sacerdoti ministrantes habēt.

De zelo iudeoꝝ ꝙ christus filiū dei se fecit Capitulum. LXXXII.

[c] Vm ergo arguerent eū ꝙ ī sabbato oꝑabat̄: ait illis. Pater me⁹ vsqꜫ mō oꝑat̄ ⁊ ego operor. q. d. Nō sex diebꝫ tm̄ operat⁹ est pater vt putatis. sed sꝑ oꝑat̄ de⁹ gubernando. renouādo vt ꝑmaneāt cōdita. cū q̇ ego operor. ergo bonū est qꝺ ago. Cōstat ḡ eisse sacramentū qꝺ de requie sabbati legit̄. Propterea ergo magis q̄rebāt interficere illū. qꝛ patrez suū dicebat deū. Ait iterū iesus. Pater diligit filiū: fili⁹ q̇s vult viuificat. nec pater iudicat queqꜫ: sed om̄e iudiciū dedit filio. qꝛ et solus fili⁹ venit in carnē vt iudicaret mundū. i. argueret. et p⁹ in iudicio sola filij ꝑsona apparebit iudicās. ⁊ si qua ꝓferet̄ a iudice sn̄ia ꝓferet eaz. Predixitqꜫ eis ꝙ ali⁹. i. antichristus veniret nō in nomine patris: sed suo. ⁊ euz reciperent.

De refectione q̄ttuor miliū de septem panibus. Capitulum. LXXXIII.

[e] T relictis illis iterū abijt secus mare galilee in desertū. Cūqꜫ turba multa ibi esset: ait discipulis. Misereor suꝑ turbā: qꝛ iam triduo sustinent me. nec habēt qꝺ maducēt. Cunqꜫ accepisset a discipulis septez panes et pisciculos paucos. p̄cepit vt discūberēt suꝑ terrā. Forte in alia refectiōe circa pasca adhuc erat herba suꝑ terrā. nūc aūt ꝓ feruore terre ill⁹ iam nō erat ibi herba: qꝛ p⁹ pentecosten erat vt p̄ diximus⁹. Satiatis aūt. iiij. milibꝫ viroꝝ: absqꜫ mulieribꝫ ⁊ ꝑuulis. de fragmētis impleuerūt septē sportas. Est aūt sporta vas de iuncis ⁊ folijs palmarū cōtextum.

De quodā ceco. Capi. LXXXIIII.

[e] T ascendens iesus nauim cū discipulis venit in ꝑtē magedon. Eundē locū vocat marc⁹ dalmanutha. qꝛ binomi⁹ erat. et obliti sunt discipuli tollere panes: et docebat eos. Cauete a fermēto phariseoꝝ et saduceorū et herodis. Cunqꜫ putarēt se tacite notatos de panū obliuione arguit eos de modicitate fidei. qꝛ eo p̄nte timebant posse egere. Scdm̄ marcū illumīauit hic cecū. Sz de silibꝫ sufficit nob aliq̄ ponere. Alia transim⁹. qꝛ cōcanonica sunt illis.

De cōfessione fidei quam fecit petrus pro oībus. Capitulum. LXXXV.

[v] Enit autē iesus in ꝑtes cesaree philippi. Philipp⁹ in termino iudee septētrionali cōstituit sibi ciuitatē quā vocauit cesareā phi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

lippi i memoriā tyberij ꝛ sui noīs, et ē ī regio ne phenicis: vbi ad radicē libani oriunt duo fontes. ior. et dan. q̄rū riuuli sociati sub mō tib⁹ gelboe sub vrbe cedar sec⁹ medicabilia balnea iordanē faciūt. Sz ꝛ nomē ei⁹ ex suis noīb⁹ q̄si cōponūt. Tū hieronym⁹ dīc. Quia ciuitas illa olim dicta ē dan. vbi vitulū aure um posuit hieroboā: a q̄ riuus ꝑterfluens di ctus ē iordanis, q̄si ex noīe fontis ꝛ ciuitatis cognoīat⁹. Ciuitas eadē nūc paneas dr. Jo seph⁹ dīc vltra cesareā. c. xx. stadijs modicuz lacū eē: q̄ a rotunditate phiola dr. sp plen⁹ et nūq̄ꝫ exuberans. Ibi orit iordanis, et paulo post terrā ingredit: et ad radicē libani ebullit qd prim⁹ philipp⁹ tetrarcha dephendit. Nā missis ī phiolā paleis: eas apud paneas red ditas inuenit. Sic ioseph⁹ vocat fontē sub li bano. Dicit etiā sup seleuciā ex q̄dā lacu na sci riuū: quē vocat minorē iordanē, et ex duo bus riuis ad locū q̄ dr aureū tēplū iouis cō fluentib⁹ iordanis ꝯficit. Et interrogabat ie sus discip'los suos dicē̄s. Quē dicūt hoīes eē filiū hoīs. Esse filiū hoīs soli xpo cōuenit Adā ei fili⁹ t're: alij filij hoīm. sol⁹ xps filius hoīs vni⁹. At illi dixerūt. Alij iohem bapti stā. alij helyā. alij hieremiā. aut vnū ex ꝓphis id ē heliseū. Quia xps baptisabat. putabant suscitatū baptistā. vel ꝓpham aliquē duoꝝ. q̄ transeūtes iordanē baptismū ꝑfigurabant. i. helye ꝛ helisei. Hieremiā ꝟo io. q̄ sanctifica tus ab vtero legit. Augustin⁹. Pōt mouere q̄ lucas dīc dn̄m interrogasse discipulos cū esset sol⁹ orās. Marc⁹ ꝟo dīc in via: sed eum mouet q̄ nūq̄ꝫ orauit ī via. Forte bis q̄siuit. Cūq̄ꝫ q̄sisset ab illis suā vel ipoꝝ sniam dixit petr⁹ ꝑ oīb⁹. Tu es xps fili⁹ dei viui. i. tu es hō ſm qd vnct⁹ es ꝑ ꝑticipib⁹ tuis: et es de⁹ fili⁹ dei viui. Hebrei ei ꝯsueuerūt deum vo care viuū in suggillationē idoloꝝ. q̄ non vi uūt. Et ait iesus. Beat⁹ es symon bariona. i. bar iohanna. i. fili⁹ iohis. Dicūt em̄ q̄dā vi cio scriptoꝝ corrupte positū iona ꝑ iohāna. Et addidit. Tu es petr⁹. qd latini et greci di cunt petrā. hebrei ꝛ syri cephā. Jdē ḡ est. tu es cephas. Et sup hāc petrā a q̄ dicerꝫ petr⁹ edificabo ecclesiā meā. Vel sup hāc petram quā ꝯfessus es q̄ sola fundamentū est. Et ꝓ misit se ei daturū claues regni celoꝝ. Forte tunc ei soli dedit: vel post resurrectionē cum alijs. Tūc ꝑcepit iesus discipulis suis ne cui dicerēt q̄ ipe esset xps. Ubi intelligendū est tunc donec eo suscitato qd audierāt ī aure ꝑ dicarēt sup tecta. Tūc cepit eis oñdere: quia oportebat eū ire hierosolymā ꝛ m'lta pati et occidi: et tertia die resurgere. Quo seorsum as sumpto: dixit ei petr⁹. Absit a te dn̄e non erit tibi h̄. Grec⁹ hz. ꝓpici⁹ sis tibi dn̄e. Cui dn̄s. Uade p⁹ me sathana: nō sapis ea q̄ dei sunt id ē seq̄re sniam meā nec aduersꝫ mihi. Sa thanas em̄ aduersariū sonat. Fuerūt q̄ dice rent petrū nō esse correptū: sed sathanaz hoc ei suggerentē. Ob ei⁹ hūc errorē. s. q̄ credidit sathane. etiā dicunt q̄ dictū ei est: beatus es. ꝓmissionē futurū tm̄ esse. i. beat⁹ eris. Tunc cōuocata turba cū discipulis ait. Si q̄s vult vēire post me: abneget semetip̄m ꝛ tollat cru cem suā et sequat me. Crux ꝟo triplicit tolli tur. Per martyriū. ꝑ mortificationē carnis. ꝑ proximi cōpassionē.

De transfiguratione domini.
Capitulum. LXXXVI.

Et post dies sep te assumpsit petrū iacobū et iohem fratrē ei⁹. et duxit illos ad mōtē tha bor excelsū vt oraret. Lucas dicit dīe. viij euz dīc in q̄ ꝑdixerat q̄sdaz de eis visuros añq̄ꝫ morerent glo riā regni, et illuz in q̄ viderūt cōnumerās. Matthe⁹ ꝛ marcus vi. medios tm̄ ponē tes. Et notandū q̄ matthe⁹ dicit iacobū fra trē iohis. Augustin⁹ sup ep'laz ad galathas scribit iacobū epm̄ interfuisse trāsfiguratio ni. cui etiā videt ambrosi⁹ ꝯsentire. Et factū est dū oraret: transfi gurat⁹ est ante eos. et facies ei⁹ resplēdu it sicut sol. ꝛ vestime ta ei⁹ facta sunt alba sicut nix. q̄lia follo ñ pōt facere sup terrā. Et apparuerunt illis moyses et helyas lo quētes cū eo d̄ exces su quem cōpleturus erat ī hierl'm. i. d̄ mor te eius. et ait petrus. Dn̄e: bonū ē nos hic

Quarto miliario a nazareth ē mōs tha bor: in descēsu cuius melchisedech obuia uit abrae. Secundo miliario a thabor est mons hermon.

Uidet ꝯrietas eē in v̄bis expositoꝝ augu stini ꝛ ābrosij et mat thei. cū matthe⁹ dicat iacobū zebedei frēm iohis q̄ maior dict⁹ ē cū esset minor natu ī terfuisse trāsfigurati oni. Augustin⁹ videt cōtradicere iacobum epm̄ interfuisse. Le git aūt q̄ iacobus al phei. minor scꝫ qui et

164

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

esse. si vis faciamus
hic tria tabernacula
tibi vnū. moysi vnū.
et helye vnū. Et fctā
est vox ď nube dicēs
Hic est fili⁹ meus di
lectus: ipum audite.
Cūqꝫ timore corruis
sent discipuli: tetigit
eos iesus et ait. Sur
gite nolite timere. Et
descendēs p̄cepit eis
ne cui diceret donec
resurgeret. Quidam
dicūt hāc xp̄i gl'iam
in aere circūfuso fuis-
se nō in corpe. quod
tunc habebat morta
le. Alij ad tps depo-
suisse mortalitatem.
Alij ipm sp habuis-
se tale corpus p naturā. sꝫ vt videt̄ ꝛ pateret̄
fecerat illud mortale ad tps. et ibi q̄lis erat
p naturā talē se ostendit. et talē vt aiunt se de
dit discipulis in cena. qꝛ talis in modico pōt
esse loco. Vanū est aūt in hmōi laborare et
seq̄ naturā in miraculis. Ita ei in carne mor
tali oñdit gloriā immortalitatꝫ: sicut post re-
surrectionē in carne immortali cicatrices. et
palpādū se p̄buit et comedit. Et sic varie sen
tiūt auctores de moyse et helya. Et sup lucā
inuenies glosam q̄ dic̄ eos ibi fuisse. Hoc po
tuit esse de helya qui
adhuc viuit. Alia q̄
dicit angelos eorꝫ
corpa assumpsisse.

frater dñi dictus est.
ep̄s hierosolymitan⁹
fuerit. Qď sic solui pt
qꝛ oēs episcopi fue-
rūt. ꝛ sic nō ē ꝯtrariū
p̄cipue cū non dicat
hierosolymitan⁹ ep̄s.
sed simpliciter ep̄us.
Magꝫ mouet qď di
cit ambro. q̄ primus
sacerdotale soliū ascē
dit. quod nequaq̄ꝫ de
iacobo maiore pōt i-
telligi. iō dicenduꝫ ꝙ
pōt intelligi ď mysti-
co solio sacerdotali.
qꝛ primus martyriū
subijt. vñ dr. Occidit
iacobum fratrē iohā
nis gladio.

Quattuor habebūt
corpora post resurre
ctionē. immortalitatē
ipassibilitatē. glorifi-
cationē. agilitatē. et sic ante passionē in corpe
mortali dñs q̄dā sig̃ immortalitatꝫ oñdit. vt
qñ discipulis corp⁹ suū dedit. ita etiā post re
surrectionē q̄dā signa corpis mortalis oñdit
vt qñ thome cicatrices oñdit.

De lunatico Capi. LXXXVII.

In sequenti die ad p̄ces p̄ris sanauit filiū lunati-
cū. quē oblatū sibi discipuli sana-
re nō poterāt. Nō ex vicio lune patiunt̄ lu-
natici. sꝫ demōes eos vexāt his tpibꝫ: vt p lu
nam infamēt lune creatorē. Erubescat iulia-
nus q̄ dic̄ nullū pctm̄ eē in puero. Legit̄ em̄
de isto: qꝛ a puericia lunatic⁹ fuerat: in q̄ si ni
hil haberet suū demō: nō illū possideret. Cū
qꝫ q̄sissent discipuli q̄re ipi nō eiecerit: ait. p-
pter incredulitatē vram. Quia si habueritꝫ fi
dem sic granū sinapis dicetꝫ mōti huic trāsi
hinc ꝛ trāsibit. Qď trāslatiue de diabolo pñ
ti quē eiecerat pōt intelligi. qꝛ a nullo ad lraꝫ
legit̄ factū. nisi ꝙ ad p̄ces gregorij neocesa-
riensis legit̄ q̄dā mons retract⁹ ꝛ dedisse lo-
cum basilice fabricande. Et ad p̄ces cuiusdā
patris lapis trāslatus de orto. Vel grā exē-
pli p quolibet ipossibili dictū est. Vñ i lu-
ca aliud ē exemplū. Dicetis huic arbori mo-
ro. trāsplantare i mare ꝛ obediet vob.

De verbis dñi q̄bus innuit triduū mor-
tis sue. Capitulū. LXXXVIII.

Et accesserūt quidā pharis-
seorū ad iesuꝫ dicētes. Vade hinc
id ē de galilea. qꝛ herodes q̄rit te
interficere: et ait illis. Ite dicite vulpi illi: qꝛ
ecce demonia eijcio. ꝛ sanitates p̄ficio hodie
et cras. et tertia die ꝯsumor. qď est. Ipe non
occidet me. sꝫ ego ponā aīaꝫ meā: ita ꝙ p̄ma
die mortis intrās infernū. tollā demoni ty-
rannidē suā. In crastino educaꝫ captiuitatē
quā sanitati restituā. dū portā paradysi aptā
ei ostendā. vel ponā eā i paradyso q̄ ē in ex-
tremis marꝫ ad oriētē. q̄si restituēs hoieꝫ sani
tati quā p̄diderat. Tertia die resurgā ꝯsūma
tus. Pōt tñ h̄ referri ad tres āños operationis
miracuꝫ xp̄i. in q̄rū tertio ꝯsummat⁹ ē. Et
q̄si oñdens iesus ꝙ nō moreret̄ i dñio hero-
dis. addidit. qꝛ ñ capit scp̄tura supple aliq̄ me
pphetā perire extra hierl'm.

De tributo inuento in ore piscis.
Capitulum. LXXXIX.

Et cum venisset capharnaū accesserūt q̄stores cen
sus capitꝫ. et missus a dño petrus
ad mare tulit piscē i cui⁹ ore inuenit staterē. i.
duo didragmata: ꝛ soluit p se ꝛ p dño. Et si
ei dñs loculos hiet: tñ ea q̄ data erāt ei i v-
sus paupeꝝ i vsū pp̄riū noluit expendere.

Q apl'i quesierūt quis eorū esset maior
Capitulum. XC.

Cum autē discipuli q̄sissent i via quis eoꝝ maior
esset. accesserūt ad iesuꝫ ꝛ dixerūt.

Quis putas maioꝛ est in regno celoꝝ. q̄si dicerent. Dic quis maioꝛ est inter nos mō. qꝛ ille idē maioꝛ erit in celo. in q̄ errabāt. In futuro em̄ oīs p̄latio cessabit angeloꝝ ⁊ hoīm vt apl's tradit. Et amplexās iesus paruulū docuit sil'es p̄uulo. i. humiles in via exaltari in patria. et q̄ vellet p̄mꝰ coꝝ esse fieret oīm minister. Hinc est q̄ p̄mus oīm in ecclesia seruoꝝ dei se fateꝛ. Paruulꝰ iste vt q̄dā tradūt fuit marcialis apl's lemonitarum.

De parabola ouis et dragme. et filij prodigi. Capitulum. XCI.

Unqꝫ scandali

c

satores pusilloꝛuꝫ dixisset p̄ metaphorā mēbroꝝ eruēdos ⁊ p̄ijcien dos. nec ꝯtemnendū vnū de pusillis: ad ostēdendū q̄nti sint pusilli apud p̄rem. dixit eis parabolā ouis cētesime repoꝛtare relictis nonagintanouē. Licet em̄ pastoꝛ plus diligat centū oues q̄ꝫ vnā. tn̄ magis sollicitus est de perdita q̄ꝫ de manentib⁊. Pro eodeꝫ addidit parabolā de decima dragma inuenta. Et ē dragma numus certe quātitatis habēs imaginem regis. Dragma vero dragmatis quarta pars stateris est. Tertiā quoqꝫ de eodem subdit parabolam de filio prodigo in q̄ nō solū gaudiū suū ꝺ pusillis redeuntib⁊ ostēdit. sed etiā inuidentiū murmur arguit. in q̄ siliquas porcoꝝ cibū dixit. Et est s̄m quosdā fructꝰ arboꝛis sonū faciens cū comediꝛ. Est aūt genꝰ leguminis sonoꝛis frondib⁊ et vacuis. qꝺ magis onerat q̄ꝫ reficiat. Et nota qꝛ qꝺ in auib⁊ dꝛ altile: in animalib⁊ dꝛ saginatū.

Drama dramatꝭ genus carminis. de q̄ dicitur. Dulcia cantica dramatis. Drama sine g. canticū p̄sonarū quo scriptū ē canticū amoꝛis. ⁊ declinatur a quibusdaꝫ dramis: a quibusdaꝫ dramatis.

De dimittēdo fratri septuagiessepties. Capitulum. XCII.

Unqꝫ addidis

c

set dn̄s de coꝛripiēdo fratre q̄ i te solo peccauit. i. te solo sciēte. p̄us secreto. post corā testib⁊. post corā ecclesia. ⁊ addidisset. q̄cūqꝫ ligaueritis sup̄ terrā ⁊c. quesiuit petrꝰ an dimittendū sit fratri peccanti vsqꝫ septies. r̄ndit iesus. Immo vsqꝫ septuagies septies. i. cccc. nonagīta vicib⁊. ⁊ etiā septuagies septes. id est omnē iniuriaꝫ. vt bis legaꝛ septuagies septies. ita scꝫ vt prima expositio referaꝛ ad tēpus. q. d. Immo semper dimittes. Scd̄a ad omnē iniuriaꝫ. qꝛ septuaginta septē ex numero vniuersitatis. et numero trāsgressiōis. i. ex vij. et. xj. ē cōpositū hebdomade. Undenariꝰ numerꝰ dꝛ trāsgressionis. qꝛ vnitate trāsgrediꝛ decē: et nō p̄uenit ad. xij. q̄ iterū bonꝰ numerꝰ est q̄ꝫtū ad significata. Et nota q̄ q̄libet teneꝛ rancoꝛem animi p̄ iniuria dimittere. etiā si nō petat veniā q̄ lesit. Qꝺ si petierit teneoꝛ ei dicere aue subuenire sibi si indiguerit. qꝺ nō teneoꝛ nisi petat. nisi sim p̄fectus. Q aūt dimittendū sit petēti dn̄s p̄ꝛui parabolā subostēdit. cuius debitum reuocauit dn̄s suus. qꝛ noluit misereri cōserui sui.

Septenarius dꝛ numerus vniuersitatis qꝛ vniuersitas dierū currit per septeꝫ dies

Q ob solā foꝛnicatiōnē vxoꝛ pōt dimitti. Capitulum. XCIII.

Et factū est post

e

sermōes istos migrauit iesus a galilea ⁊ vēit in iudeā trās ioꝛdanē: ⁊ secuti sūt eū galilei: ⁊ curauit eos ibi. Et accesserūt ad eū pharisei temptātes ⁊ dixerūt. Si licet hoī dimittere vxoꝛē q̄cūqꝫ ex causa. q̄b⁊ ait dn̄s. Q deꝰ instituit cōiugiū: et iō nō licebit hoī sep̄are illō. qꝛ etiā sic voluit dn̄s viꝝ adherere vxoꝛi q̄ p̄pter eā relinq̄ret patrē et matrē. i. affectū suū magis dirigeret hō ad p̄creationē liberoꝝ q̄ꝫ ad curam parentū. Sicut em̄ humoꝛ de radicib⁊ ascēdit ad arboꝛē. et trāsmittiꝛ ad semē et ad radices nō redit. ita affectꝰ a parētib⁊ ad filios trāsmittiꝛ. nec cōuertiꝛ. i. maioꝛ est affectꝰ et p̄rioꝛ parentū ad filios q̄ꝫ filioꝝ ad parētes. Cūqꝫ obiecissent de libello repudij ꝯcesso a moyse ⁊ dixisset. ob duriciā coꝛdis eoꝝ h̄ eē p̄missuꝫ. i. nulla lege punitū. Nō ei oꝛdini dei moyses sup̄oꝛdinaret addidit. q̄ excepta cā foꝛnicatiōis nō liceat hoī dimittere vxoꝛē. Qꝺ audiētes discip̄li dixer̄t: qꝛ nō expedit nubere. Ne aūt oēꝫ ꝯtinētiā meritoꝛiā putarēt. distinxit dn̄s eunuchos. qꝛ q̄dā sic nascunꝛ: q̄ p̄prie dicunꝛ castrati. id. ē caste nati. Alij facti sunt ab hominib⁊: q̄ p̄prie dicunꝛ spadones a spata Alij se castrant p̄pter regnuꝫ dei: qui p̄prie dicun-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

tur eunuchi, id est bene vincentes. ab eu qđ est bonū. et nuche qđ ē victoria. Et hec vltima meritoria ē. Cūq₃ puer₃ oblatis īposuisset man⁹ ⁊ bn̄dixisset eis abijt inde.

De galileis quos occidit pilatus. Capitulum. XCIIII.

p Ost hec ambulabat iesus in galileā. q₂ in iudea q̄rebāt eū interficere. Aderāt eo tp̄e q̄dā nunciātes ei de galileis: quo₂ sanguinē pilat⁹ miscuerat cū sacrificijs eo₂. Quidā em̄ dicēs se dei filiū ml'tos seduxerat de galileis q̄s dū duxisset in garizim: vbi dixerat se ascēsurū celū corā eis dū sacrificarēt ei. supueniens pilatus ip̄m cū oīb₉ occidit. timuit em̄ ne ⁊ iudeos seduceret. Cūq₃ putarēt eos perijsse. iō q₂ neq̄ores essent ceteris galileis ait dominus. Nō minus iudeos his sceleratos et similiter nisi peniterēt perituros. etiā hierosolymitas nisi peniterēt p̄ituros. sic perierāt in siloe. xviij. viri oppressi a turre quā edificabāt. sup̄ q̄ dixit eis similitudinē ficulnee non faciētis fructū. p q̄ cultor vinee vix īpetrauit annū ne cōbureret̄ donec ꝓbaret eā.

De muliere incurnata. Capi. XCV.

c Umq₃ doceret sabbatis ī synagoga: erat ibi mulier hn̄s sp̄m infirmitatis. quam īclinauerat sp̄us īfirmitat₃. al's sathane. xviij annis. et imposuit ei man⁹ ⁊ erecta ē.

De scenophegia. Capi. XCVI.

e Rat aūt in proximo scenophegia. qđ sonat vmbraculo₂ fixionē. et dixerūt frēs ei⁹ ad eū. Transi in iudeā vt discipuli tui videant op̄a tua q̄ facis. q̄ vndecūq₃ illuc cōuenient. Si hoc facis manifestas te mundo. q. d. Si ex te facis: et nō ex beelzebub. vel si p̄ quia. Hi erāt ꝯsanguinei iesu q̄ ei⁹ gloriā querebāt vt inde p̄ticipes fierent. Quib₉ ip̄e ait. Uos ascēdite ad diē festū istū. i. ad p̄imū Mediāte em̄ die festo ascēdit: s₃ q̄si ī occulto. Judei aūt q̄rebāt illū dicētes. Ubi ē ille. Et murmur erat de illo. q₂ q̄dā dicebāt: bonus est. alij q̄ seductor erat. cunq₃ ascēdisset docebat in tēplo: et murmurabant dicētes. Quō lr̄as scit iste cum non didicerit. Cunq₃ quidā dicerēt. Nōne hic est christus. Alij dicebāt. Hunc scimus vnde sit. Christus autē cum venerit: nemo scit vn̄ sit. Hoc dicebant: q₂ esaias dixerat. Generationē eius q̄s enarrabit. Multi aūt de turba crediderūt in eū dicētes. Xp̄s cū venerit nūq̄d plura siḡ faciet q̄₃ hic facit. Et ait illi quidā de turba. Magister: dic fratri meo vt diuidat mecum hereditatem. Qui respondit. Homo: q̄s me cōstituit iudicem sup̄ vos.

Q misi vt tenerent iesum ammirabantur verba ei⁹. Capitulum. XCVII.

m Iserūt ergo principes et pharisei ministros vt cōprehenderent eum. Et ait iesus. Queritis me et nō inuenietis. et vbi ego sum vos non potestis venire. q̄si dicat. Tales nō accedetis ad me: s₃ p⁹ resurrectionē ml'ti volēt inuenire me si fieri posset corp̄alit̄ et nō inuenient fide tn̄ īuenient. Et dicebāt q̄dā. Hic ē vere p̄pheta. Alij. hic est christus. Cūq₃ redijssent ministri ad pōtifices ⁊ phariseos et dixissent ministris. Cur nō adduxistis eum: responderunt. Nūq₃ sic locutus est homo vt iste loq̄tur. Et increpabāt eos pharisei dicētes. Nū quid et vos seducti estis. Quis principu₃ et phariseo₂ credit in eum. Et ait nicodemus. Lex nostra nō iudicat queq₃ nisi p̄us audierit ab ip̄o. Credebat q̄ si patienter illū audirent sicut ip̄e fecerat: similes ministris fierēt. Et dixerūt ei. Nunq̄d et tu galileus es. id ē a galileo seductus. Scrutare scripturas. A galilea nō surgit ꝓpheta.

De adultera. Capi. XCVIII.

i Esus autē iterū diluculo venit in templū et sedēs docebat populū. Et adduxerunt ei scribe et pharisei mulierē deprehensam in adulterio: et querebāt q̄d iudicaret de ea faciendū. Putabāt em̄ q̄ dn̄s in iudicādo fieret īmisericors vl' iniustus vt immisericordē irriderent. et contra moysen agente₃ damnarent. Jesus autem inclinans se deorsum: scribebat digito in terra. Cunq₃ instarent erigēs se dixit. Qui sine peccato est vestrum primus in eam lapide₃ mittat. Et iterum se inclinās scribebat. Quid scribebat. Quidam dicunt id quod eis respondit. Hieronymus in quadam epistola ad studiosum videtur eū velle scripsisse. Terra terra scribe hos viros abdi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

catos. Vel terra terrā accusat: in ep'la ad hyreneū. Audiētes aūt exibāt vn⁹ post aliū. et remansit iesus solus ab illis. et mulier stans in medio discipulorꝝ: et dimisit eam incōdemnatam dicens. Uade ꝛ amplius noli peccare. Et nota. erectus dedit sententiam iusticie Itē erectus sniam misericordie: qꝛ eque vtrūqꝫ ꝓpriū est deo misereri et punire: qꝛ oīs xpi actio xpiani est lectio.

De parabola diuitis volentis ampliare horrea sua. et de q̄busdā verbis dn̄i.

Capitulum. XCIX.

Tunc dixit ad illos. Cauete ab omni auaricia: cū sit breuis hoīs vita. Sup q̄ ꝓposuit eis similitudinē de diuite. q̄ ꝓ fructuum vbertate deliberabat horrea sua āpliare. Cui deus ait. Stulte hac nocte animā tuā repetent a te: q̄ autē parasti cuius erūt. Iterū locutus est iesus illis multa. Ego sum lux mūdi. Ego testimoniuꝫ phibeo de me ꝛc̄. Inter hec dixit plane se dei filiū: et eos in pc̄tō suo morituros. et scituros q̄s esset cū exaltarent eū a terra et ipos nec filios dei eē nec abrae. et qꝛ abraā viderat diem suū. et intulit. anq̄ꝫ abraā fieret ego sum. Ille sol⁹ vere est q̄ anq̄ꝫ aliq̄d fieret vere potuit dicere. ego sum. Tulerūt ḡ lapides iudei vt iacerent in eū. Iesus aūt abscōdit se et exiuit de tēplo. Et nota qꝛ iudei dixerūt. Quinquaginta annos nondū habes. q̄dam opinati sūt ab incarnatiōe dn̄i vsqꝫ ad passionē pl'es annos fluxisse q̄ꝫ ex historijs colligamus.

De ceco nato. Capitulum. C.

Et preteriens iesus vidit hoīem cecū a natiuitate et luto facto de saliua: cuꝫ linisset oculos ei⁹ misit eū ad natatoriā siloe. ꝛ lauit et vidit. Siloa fons ē ad radicē mōtꝫ syō: q̄ non iugibꝫ aq̄s sed incertꝫ horis ebullit cui⁹ aq̄ vt exciperent

In valle iosaphat ſꝫ traditionē syrorꝫ siloe manat sub terra.

q̄si stagnū nō lōge a fonte erat ꝯstructū: quā collectionē mō piscinā: mō natatoriaꝫ vocat scriptura. Erat aūt sabbatū. Vn̄ et pharisei cū accepissent ab illuminato qꝛ iesus eū illuminauerat: dixerūt ei. Da gloriā deo. Nō est hic homo a deo q̄ sabbatū nō custodit. Cūqꝫ ille cōmendaret iesum. et adderet. Nunq̄d et vos discipuli ei⁹ vultis fieri maledixerūt ei: et dixerūt. Tu discipul⁹ illius sis: nos aūt moysi discipuli sumus. hūc vn̄ sit nescimus. id est nō approbam⁹. Supra em̄ dixerunt se eū scire. Putabāt aūt iesum maledictū: ꝛ oēs credētes in eū maledictos. Et cū eū eiecissent foras inuenit eū iesus. Cūqꝫ dixisset ei se esse filiū dei: ille adorauit eū. Et ait illi iesus. In iudiciū ego veni in mundū vt q̄ nō vidēt videant: et q̄ vidēt ceci fiāt. q. d. In h̄ qꝛ te mendicū illuminaui: intellige. qꝛ ego veni separare pauperes spiritu a supbis q̄ se sciolos iactant. vt illi illuminentꝫ: isti. i. scioli cecitatem mentis incurrant.

De signis ꝑfectionis et de impossibilitate intrandi diuitē in regnū celorꝫ.

Capitulum. CI.

Et cuꝫ egressus esset iesus in via adolescēs genuflexo rogabat eū dicēs. Quid faciam vt habeā vitā eternā. Cūqꝫ iniunxisset ei de custodia mādatorꝫ. et audissꝫ eū seruasse ea docuit eū de ꝑfectiōe: et vnū signū ꝑfectiōis ꝓposuit dicēs. Uade ꝛ vēde oīa q̄ hēs et veni seq̄re me. Est em̄ ꝑfectio platorꝫ: cuius signū ē relinq̄re oīa ꝛ ponere aīam ꝓ ouibus. Est etiā ꝯtēplatiuorꝫ: cui⁹ signū est hēre mortē in desiderio ꝛ vitā i patiētia. Est ꝛ clericorꝫ: cui⁹ signū ē ꝯtinētia. Hoc audiēs adolescēs abijt tristis. erat em̄ pecuniosus valde et locuples. Tūc ait iesus ad discip'los. Facili⁹ ē camelū ꝑ foramē ac⁹ trāsire q̄ꝫ diuitem intrare i regnū celorꝫ. Facili⁹ significat h̄ minus positiuo sui ꝯtrarij. i. min⁹ est difficile. qꝛ min⁹ ē impossibile. Pōt em̄ de⁹ facere vt camel⁹ trāseat ꝑ foramē ac⁹ nll'o obstāte. Auarū ꝓo q̄ hic noīe diuitꝫ itelligiꝫ ponere i gloria. si pōt de potētia: de iusticia nō pt. H̄ rad⁹ ꝓo ꝯꝑatiōis inter ipossibilia ne mirerꝫ. Impossibili⁹ ei est equū ꝯuerti i lapidē q̄ꝫ in asinū. cui ē accōmodatior naturaliter q̄ꝫ lapidi. Fuerūt q̄ dicerēt in hierusalē ꝑuā fuisse portā q̄ ac⁹ dicebaꝫ. ad quā cū veniebāt cameli ꝑ ꝯpēdio vie cū oneribꝫ suis nō poterāt trāsire v'l subire eā. Exonerati ḡ trāsibāt. ꝛ iterū receptꝫ oneribꝫ minabanꝫ. Scd̄m h̄ ḡ similitudo notaꝫ hic: nō impossibilitas. Oportet em̄ auarū amorē opū dimittere si vult igredi ad vitā. Quaūt noīe diuitis auarū significasset:

166

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

hinc patet q̄ discipuli subdiderūt. Quis em̄
poterit saluus fieri. Plures em̄ sunt paupes
diuitib⁹. et ita plures pn̄t saluari si de posses-
sorib⁹ opum dixisset. Quib⁹ ait iesus. Apud
hoīes h̄ est impossibile. apud deum aūt oīa
possibilia sunt. Nō q̄ tales de⁹ possit salua-
re: sz q̄ pōt eos iustificare ꝛ tūc saluare.

Q[uod] relinquentes pro christo omnia iudi-
cabunt. Capitulum. CII.

Wnc petrus ait

t Ecce nos reliquim⁹ oīa ꝛ secuti su
m⁹ te. q̄d ergo erit nob. supple relin
quendū. Illa em̄ oīa reliquerat petr⁹. de q̄-
bus dictū ē. et oīa vanitas. Illa aūt oīa sibi
retinuerat: de q̄bus dictū est. Deus est oīa in
omnib⁹. Et rn̄dit iesus. Cū sederit filius ho
minis in sede maiestatis sue in regeneratiōe
sedebitis et vos sup sedes. xij. iudicātes. xij.
trib⁹ israel. Fit in baptismo p̄ma regeneratio
in aīa. fiet in iudicio scd̄a in corpe. Ibi con-
temptores mūdi cū dn̄o iudicabūt: nō soluz
cooperatiōe sed etiā auctoritate. Duodena-
rius aūt ponit̄ p plenitudine ptātis et. xij. tri
bus israel p oīb⁹ iudicādis. Duodenari⁹ em̄
ex septenario q̄ est numer⁹ vniuersitatis sur-
git. i. ex ptib⁹ septenarij in seductis. Quidam
tn̄ hoc solis discipulis dictū dicūt. et imple-
tum iā esse in subiectiōe mūdi: q̄ quasi pote-
statē habētes sup oēm ecclesiā sedent. Post
ad oēs generaliter sermo directus est. Oīs q̄
reliquerit domū aut parētes ꝛc. centuplū ac-
cipiet nūc in hoc tpe: et in futuro vitā eternā
Quia p̄ter spūalia q̄ quasi centuplū sūt cōpa
rata carnalib⁹. sancti viri alios sanctos plus
etiā ppinquis suis diligūt.

De diuite et lazaro. Capi. CIII.

Harisei vero au

p dientes eū disputantē de ɔtemptu
mū di deridebāt eū. quia lex obser-
uatorib⁹ suis bona terre pmittebat. Ipe aūt
cōtra eoꝝ auariciā exemplū eis pposuit de di
uite purpurato ꝛ epulone qui in inferno cru
ciabat̄. q̄ recepat in vita sua bona. i. sola illa
q̄ putauerat bona. Nec fuit hoc parabola sz
in re ipa. qd̄ ɔpendit̄. q̄ nomē mēdici ibi po-
nitur lazar⁹. scz q̄ posit⁹ ē in synu abrae. Erat
em̄ in superiori margine inferni loc⁹ aliquā-
tam habēs lucē: sine omni pena materiali in
quo erant anime p̄destinatoꝝ vsq̄ ad christi
descensum ad inferos. qui locus ppter sui trā
quillitatē synus abrae dictus est: vt synū ma
tris dicim⁹. Et dicebat̄ abrae. q̄ fuit p̄ma cre
dendi via. Ipe em̄ primus publice p̄dicauit
vnū tm̄ deū esse. Hunc locū vocauit iob te-
nebras p tedio expectandi dicēs. Et in tene-
bris straui lectulū meū. Nota q̄ diues dixit
se cruciari in lingna. i. p pctō lingue. q̄ epu-
lones loquaces eē solēt. Nec mirū si aīa trās
latiue dicat̄ mēbra hr̄e: cū diuinitas eodē tro
po p mēbra distinguat̄. Fuerūt tn̄ q̄ dicerēt
et angelos ꝛ aīas corpora hr̄e aerea. Alioq̄n
anīe ignē vrentē nō sentirēt. qd̄ sup genesim
inuenies. Alij dicūt q̄ ad sentiendā vstionē
ignis nō est necesse habere corpora. Est em̄
quedā species ignis cui si imponas manum
ardorē senties sine aliq̄ lesione man⁹. Qd̄ āt
abraā chaos inter eos firmatū dixit. vl' cha-
us vt veteres codices habent: forte in re ita
erat. vel ppetuā bonoꝝ ꝛ maloꝝ dissimilitu
dinē post hāc vitā notat. Cūq̄ diues roga-
ret de mittendo lazaro ad frēs suos audiuit.
habēt moysen ꝛ pphas. Vn̄ et coniicit̄ q̄ iu-
deus fuerit: p q̄ etiā forte abraā vocauit euz
filiū: et ille ipm patrē.

De villico iniq̄tatis. Capi. CIIII.

D discipulos au

a tem pposuit iesus parabolā de vil-
lico iniq̄tatis. Et est villic⁹ ppꝛie vil
le custos. sed hic accipit̄ p iconomo. Hic ti-
mēs amoueri et egere: clāculo fecit misericor
diā cum debitorib⁹ dn̄i sui: vt cū eijceret̄ me-
mores bn̄ficioꝝ reciperēt euz in domos su-
as. Et laudauit dn̄s villicū iniquitatis. nō
q̄ inique: sed q̄ prudēter egisset. Est em̄ pru
dentia: quedā sibi imposterū puidētia. et ex h̄
q̄si a minori intulit dn̄s dicēs. Si sibi in fu-
turū puidens etiā cū dolo laudat̄. ergo faci-
te vobis amicos de māmona iniq̄tat̄. vt cū
defeceritis recipiāt vos i et̄na tabernacula. q.
d. Quāto laudādi magis eritis si puideritis
vobis sine dolo. Māmona lingua syra di-
uitie. et māmon sathanas: qui opib⁹ seducit.
Que dicunt̄ iniquitatis: quia de iniquitate
colligi solent. Unde vulgata sentētia dicit̄.
Omnis diues aut iniquus aut heres iniqui
Hoc quidam male intelligentes rapiunt vt
bene dispensent. Sed qui offert sacrificium
de substantia pauperis idem facit. acsi victi-
met filiū in ɔspectu pr̄is. Vel pōt sic exponi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

quia dñs in hoc verbo: et hic puidet nobis et in futuro. q. d. Uobis reseruate de rebus vestris ad solaciũ vite. de supfluo facite vobis amicos. Qđ em̃ vltra necessaria vite retinetur. nec pximi necessitatibus erogaṫ pecunia est iniq̃tatis. i. ɔtra equitatẽ. In ea enim nõ seruam⁹ equitatẽ quã pximo debem⁹ quẽ scʒ sicut nos diligere tenemur. Et nota ꝙ nõ oẽs pauperes possunt nos recipere ĩ eterna tabernacula. sed qꝛ largimur his recipiemur ab angelis. bonuʒ est tñ eligere bonos paupes cũ possum⁹. Et adiecit dñs. Seru⁹ sciens voluntatẽ dñi sui et nõ faciẽs eã plagis vapulabit multis. q̃ aũt nõ cognouit vapulabit paucis. Multi pter hoc auertunt aurẽ ne audiãt verbũ dei. sed hi nõ nesciẽtes sed cõtemptores iudicanṫ.

De denario diurno.
Capitulum. CV.

Hinc dominus posuit eis similitudinẽ de patrefamilias q̃ cõduxit operarios in vineã suã ex denario diurno. Cũqʒ nõ nisi quinqʒ hore diei ibi numerenṫ: tñ oẽs subintelliguṅṫ sex etates tã tpis q̃ hoĩs. In vndecima em̃ q̃nta ꝛ sexta etas vel alias intelligiṫ. In eadẽ qʒ senect⁹ ꝛ decrepita. Identitas siquidẽ denarij eandẽ ꝑpetuitatẽ notat. Nullius em̃ vita ibi breuioꝛ aut longioꝛ erit alia sed idẽ deus oĩa in oĩbꝫ notaṫ in ea. De murmure vero recipientiũ dici põt. qꝛ ibi nõ erit murmur inuidentiũ: sed ammirantiũ de magnitudine pmij. Solet em̃ murmur q̃nqʒ accipi p ɔfusione vocum. Uel põt trahi murmur ad statũ p̃ntem. Interrogatio vero cur pares fecisset in glĩa ad futurũ. Causam em̃ dilationis xp̃i a glĩa p q̃ potuerũt murmurare antiq̃ tũc demũ scient quã nũqʒ sciuerũt scʒ ne sine nobis glorificarenṫ. Ammirationẽ aũt coꝝ de causa cognita expssit dñs sub interrogatiõe. An nõ licet mihi facere quod volo. Post ɔcludẽs parabolã ait. Sic erũt nouissimi pmi et pmi nouissimi. i. iudei ꝛ gentes equabunṫ in ingressu regni celoꝝ. qꝛ nullus intrauit vsqʒ in septimã etatẽ quiescentiũ q̃ incepit plene in ascensione. In resurrectiõe q̃ʒ corporũ electi cuiuscũqʒ etatis vel tpis vꝉ hominis equabunṫ. nisi forte pauci ante resurrexerint quasi priuilegiati. Quidam tamẽ quia in hac parabola legiṫ. An oculus tu⁹ nequã ẽ. ꝛ ĩ fine. Multi sṫ vocati pauci ꝟo electi: dicũt laborãtes ĩ vinea oẽs fideles cuiuscũqʒ tẽporis vel etatis q̃rũ quidã boni: alij ꝟo mali. et vocãt accipiẽtes cũ murmure malos putãtes se plus acceptu ros. et qꝛ ꝑores fuerũt in ecclĩa vel tpe vel dignitate etiã plus alijs accepturos. De q̃bꝫ ꝑpheta dicit. Cadẽt a latere tuo mille et decẽ milia a dextris tuis. Et dñs in euãgelio dic se dicturũ talibꝫ. Nescio vos. Quãuis etiam de eisdẽ videaṫ sermo fieri. scʒ de accipientibꝫ denariũ. tñ sm regulã ticonij de diuersis ibi agiṫ. scʒ de accipientibꝫ et nõ accipientibꝫ sed putantibꝫ se accepturos: sed tũc nec putabũt nec accipiẽt. Uel põt eẽ synerésis. qꝛ si vellẽt pmi murmurare possent rõnabiliter murmur eoꝝ cõprimi. Qđ licet inceperit p cãm in passiõe. tñ cõsũmata fuit in ascensione vt eger sumpta potione cãm sanitatis habʒ. ſʒ nõdũ plene sanus est.

De hydropico et exhortatõe ad humilitatem et misericordiam.
Capitulum. CVI.

Et factũ est cum sabbato mãducaret panẽ ĩ domo cuiusdã principis phariseoꝝ erat añ eũ hydropic⁹. Est aũt hydropisis aq̃sus humoꝛ subcutaneus de vicio vesice nat⁹ cũ inflatiõe ꝛ fetido ãbelitu. Obseruabãt ãt pharisei iesuʒ si sabbo curaret. Cũqʒ q̃sisset ab eis si licet sabbato curare: et tacuissent. apprehensum languidũ sanauit. Post pbauit licere curare. qꝛ pec⁹ lapsum in puteũ die sabbati extrahiṫ. Mirũ aũt erat ꝙ de curationibꝫ ĩ sabbato eũ arguebãt. Habẽt em̃ in traditionibꝫ suis determinata opeꝝ genera circiṫ. lxx. a q̃bus vocandũ est sabbato: inter q̃ nõ est curatio. maxime q̃ fit solo ꝟbo: sic dñs sepe curabat. Dicebat aũt etiã ad inuitatos parabolã. Cũ inuitatus fueris ad nuptias nõ discumbas in primo loco. Cõtra superbiã phariseorum humilitatẽ docebat. Et nota ꝙ hoc nõ est parabola: sed potius exemplũ vni⁹ opis humiliter faciendi. Qđ qꝛ ideo poniṫ vt ad similitudinẽ eius cetera fiant. parabola vocatur quasi similitudo in exemplo. Illũ autẽ q̃ cum inuitauerat monebat ad misericordiam dicẽs. Cum facis prandiũ noli inuitare co

E

gnatos et diuites: sed pauperes. Non dam
nat amicorum inuitationem: sed volunta-
tem luxuriose viuendi vel edendi, et seinuicē
reinuitādi, ex eo q dñs ait hic. Retribuet ei
tibi in resurrectiōe iustoꝝ. Et qdā de discū-
bentib intulit. Beat q manducabit panē in
regno dei. Errauit cherint dicēs etiā corpo
ralē ibi futurā refectionē, sicut hō creatus est
immortalis: nō tñ sine ciboꝝ alimonia.

Qr in encenijs voluerunt iudei lapidare
iesum. Capitulum. CVII.

Acta sunt autē
f encenia in hierosolymis et hyemis
erat. Encenia dicunt q̄si enchenea.
g neos qd ē nouū, et sonat innouatōes, et est
sbi intentiuū. qr subuectionē notat. qn scʒ ali
qua dom aut vas aut vestis a cōi vsu ad ce
lebrē et diuinū vsum subuehit. qd latin dic
dedicationē. Tñ hebreus vocat dedicationē
incboationē vsus noue rei: vt cū pmo inha
bitam nouā domū: aut īduim nouā vestē.
Hic aūt encenia vocant festa dedicatiōis tē
pli qd annuatim fiebat. Hoc aūt festū nō ad
pmā vel scdam dedicationē tēpli spectabat:
sed ad tertiā. Prima eñ fuit ī autūno: qr salo
mon dedicauit tēplū decima die septēbris. et
vsq ad tēpli illius euersionē fiebāt q̄tannis
duo festa eadem die, dedicatio scʒ et expiatio.
Cū v̄o reedificatū fuit tēplū a redeuntib de
babylone dedicatū est in vere. xij. die marcij
id ē. xij. luna. Cum aūt antioch epiphanes
polluisset templū sordib idoloꝝ et pphanas
set vtensilia ei. iudas machabe fili asamo-
nei de genere sacerdotali mūdauit templū. et
restituit vtēsilia ī loc suis, et q̄si dedicauit il
lud. xxv. die decēbris. Et hec dedicatio ī die
bus iesu obseruabat in hyeme Forte adhuc
hoc est festū luminū apud iudeos. qr et iose-
phus testat etiā sub machabeis vocatū hūc
diē: diē luminū. Et ambulabat iesus ī tēplo
in porticu salomonis. Noīe tēpli sepe voca
tur portic tēpli, vt hic. In templū ei nō ascē
debāt nisi ministri tēpli. Portic aūt illa di-
cebat templū salomonis ī q solebat stare ad
orandū. in q in die dedicatōis erexit colūnā
ereā. supra quā orauit flexis genib: cū tñ iu-
dei soleant stare cū orant. Et dixerunt iudei.
Quousq aīas nr̄as tollis, si tu es xp̄us dic
nobis palā. Ideo querebāt. qr si se xp̄m dice
ret tenerent eum, tāq cōtra augustum se eri-
gentem. Ideo christus responsum tempera-
uit dicens. Loquor vobis et nō creditis. ope
ra q ego facio testimonium perhibet de me.
Cunq dixisset, ego et pater vnū sumus. su-
stulerunt iudei lapides vt iacerēt in eū. Cū-
q dixissent se velle eum lapidare p blasphe-
mia. qr cum esset homo deū se faciebat: dixit.
Quia scriptura hoīes dixit deos: vt ibi. Ego
dixi: dij estis, et filij excelsi omnes. Ergo mul
to magis quē pater miserat in mūdū dici po
test deus: cū tñ dicat homo deus. et verbum
deus dissimiliter Hac ambiguitate noīs irā
eoꝝ mitigauit. Querebāt ergo eum apprehē-
dere. et exiuit de manib eorū. et abijt trās ior
danē vbi erat iohes baptisans primū.

De resuscitatione lazari
Capitulum. CVIII.

Rat autē quidā
e languēs lazarus a bethania de ca
stello marie et marthe. Cū aūt acce
pisset lazarū infirmari p nunciū sororum ait
Infirmitas hec nō est ad mortē, ad eū scʒ de
tinendū in morte. et māsit in eodē loco duob
dieb q̄usq scʒ quadriduū impleret. Tūc ait
discipulis. Eamus in iudeā iterū. Qui dixe-
rūt. Iudei volebāt te lapidare et iterū vadis
illuc. Jesus aūt dixit se esse q̄si diē. et ipos q̄si
xij. horas. et ideo nō erat eis timendū cū eo
ire. Et nota. qr si iudas adhuc erat bon: tūc
hora diei erat. et si iam malus p mathia sub
stituto ei dictū est. Dicit et aliter. q. d. Puta-
tis iudeos pseuerare ī volūtate me lapidādi
Sicut hore mutabiles sunt: sic et affect ho-
minū. Et etiā sepi mutat in die cor hoīs q̄
hore. Et q ambulat in die. i. in pace sic et ego
et vos nō offendit aliquē. et iō securi eamus.
Et addidit. Lazar mortu ē et gaudeo pter
vos. qr nō erā ibi qr dū eis lōge posita indi-
cat roborat fides eoꝝ. Redijt ergo iesus ī be
thaniā cū discipulis suis. et martha occurrit
ei extra castellū. Et aduocata maria multis
hierosolymitis p̄sentibus qui venerāt ad cō
solandas sorores ve
nerūt ad monumen-
tū. et ad vocē iesu nō
solū suscitat est: sed
pdijt licʒ ligatus institis. Multi g de iudeis
ad phariseos abierūt et nunciauerūt q vide-
rāt. et celebris erat s̄mo de eo apud iudeos.
Multi eñ iā ascēderāt ad diē festū vt sancti-

Bethania ei ñ distat
a irl'm nisi stadijs. xv.

ficaret se. Credit ei h̄ cē factū ea die q̄ legitur in quadragesima scʒ sexta feria an. Isti sūt dies pma scʒ die mensis primi sm legem.

Ecce duplex miraculū.s.q mortu9 resuscitat9 ē.7 q ad vocē iesu libere ābulauit q̄ solutus

Q pontifices et iudei cōspirauerunt in iesum. Capitulum.CIX.

Ollegerūt ergo

c pōtifices 7 pharisei ɔciliū 7 dicebāt Quid facim9.si dimittimus eū sic: oēs credēt in eū:et veniēt romani et tollēt locum nostrū 7 gentē.q̄si diceret. Venerabilis et scīis hi loc9 hic gentibꝫ.q2 alexāder 7 pōpeius 7 alij venerati sunt ipm 7 reges persarū 7 egypti. Hic aūt hō docet sacra nr̄a abolenda 7 vana. Ergo romani sciētes opes tēpli tollēt eas audiētes ipune tollēdas. Tūc cayphas q2 pōtifex erat anni illi9:q̄d faciendū esset eis decreuit dicēs. Expedit vōis vt vn9 moriat hō 7 nō tota gēs pereat. Et ꝓphetauit vtilē generi hūano mortē xp̄i:licʒ nesciens. Ab illa g̃ die cogitauerūt eū interficere īmo ɔduxerūt vt inuēt9 duceret i hierl'm. Iesus g̃ iā nō palā ābulabat apud eos: sed abijt iuxta desertū in ciuitatē q̄ dr̄ effrem.

Quia g̃ iā destinatus erat morti ab ipo sabbato quo collegerāt cōciliū.incboam9 memoriā dn̄ice passiōis.i hymnis maxie:et subticem9 glīa patri in rn̄sorijs 7 i introitu misse nondū tn̄ plene.q2 nondū traditus erat dn̄s in manus lanistarū

De vltimo aduentu dn̄i in hierusalē. Capitulum.CX.

Actum est autē

f dū cōpleret dies assumptiōis ei9 firmauit faciē suā vt iret i hierl'm. assumptōꝫ iesu dixit lucas nō solū tps q̄ assumi debebat de h̄ mūdo ad prēm.ʒ etiā sm p̄ceptū de agno pascali q̄.x.die mensis primi assumebat de grege.et seruabat vsq ad q̄rtū decimū diē. In hūc modū iesus decima die. id ē in ramis palmarū venit ad locū passiōis et māsit in eo vsq dū passus est.

De decē leprosis. Capitulū.CXI.

Et factū est dum

e iret i hierl'm trāsibat p mediā galileam et samariā. Et i ingressu cuiusdā castelli occurrerūt ei decē viri leprosi dicētes. Iesu p̄ceptor miserere nr̄i.et rn̄dit. Ite ostēdite vos sacerdotibꝫ.et dū irēt mūdati sūt. Quoꝝ vn9 vt vidit se mundatū redijt 7 adorauit iesum: magnificās deū. Et h̄ erat samaritan9.q̄ nō redierāt iudei erāt. in q̄ notat ꝑfidia iudeorum.

Sola vnitas ecclie cadit in faciē adorās Inde est q in ꝓfestis dieb9 ꝓstrati cōcludimus horas.si nō ad terrā:saltē sup stratoriū.vbi q̄ttuor signant. Infirmitas corpis.q2 d puluere sūpti. Et infirmitas animi.q2 p nos n̄ erigimur. Et erubescētia.q2 nō audem9 oculos leuare ad celū Et prudētia.q2 videm9 vbi cadim9.i.i̅ trenis affligimur.7 videm9 q̄re. In pūatis orōnibꝫ q̄nq flexis genibꝫ vt salomō.ʒ eleuata facie oram9.q.d.trahe me post te. Qn̄q stātes.q.d. In domū dn̄i letātes ibimus. In pmo g̃ exprimim9 ɔditionē nr̄am.in scd̄o desideriū. in tertio spem.

De samaritanis negantibꝫ hospitiū dn̄o. Capitulum.CXII.

Unqʒ premisisset

c nūcios in ciuitatē samaritanoꝝ nō sūt recepti hospitio. Samarite eīn inuidebāt eūtibꝫ i hierl'm adorare.q2 ipi dicebāt i mōte garizim eē orandū ꝑ xp̄ꝫ ꝓphas. Et irati iacobꝫ 7 iohes dixerūt. Uis dicim9 vt ignis descendat de celo 7 ɔsumat eos. Et increpauit eos dn̄s. Hmōi vindicta q̄ laudatur in helya in his damnat.q2 ille ex charitate.hi ex ira hoc appetebāt.

De petitione filiorum zebedei. Capitulum.CXIII.

Tassumēs iterum se

e orsum.xij ait. Ecce ascēdim9 hierosolymā et ɔsūmabunt ꝓphetie de filio hoīs Tradet ei gētibꝫ 7 illudet 7 flagellabit.ɔspuetur.crucifiget:7 tertia die resurget. Qd̄ audiētes filij zebedei putātes iminere regnū iesu i isrl'.suggesserūt mr̄i sue vt peteret ab eo mun9 sine noie.q̄ ɔcessio subderet. Dic vt hi duo filij mei sedeāt vnus ad dextrā:alius ad sinistrā in regno tuo. Iesus aūt nō respōdit matri.sed petentibꝫ per matrē. Nescitis quid petatis.quasi diceret. Prelationem queritis in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

celo: que nll'a erit ibi Et male queritis. Regnare enim vultis q̇ non meruistis. Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum, aut baptismo q̇ ego baptizor baptizari. Dicūt ei. Possumus. Calix passionē baptisma mortem signat, et d͛r ad silr̄itudinē lane intincte. Sicut ei lana intingit᷑ ꝛ accipit alicuꝰ coloris dignitatē, sic nos in mortē descēdimꝰ corꝑales ꝛ resurgemꝰ spirituales. Calix ad lr̄am ciphꝰ ē q̇ calidā sumimus potionē. Macrobiꝰ theodosiꝰ dic̄ ciphū esse quē inuenerunt cilices, et dixerūt cilicē q̇ nūc mutata lr̄a i. ī a. d͛r calix. Cassiodorꝰ sup psalmos dic̄. Calix d͛r passio, qꝛ cum mēsura bibit᷑. Fidel' em̄ deꝰ q̇ n̄ sinit nos tēptari supra id qđ possumꝰ. Est em̄ calix ciphꝰ cū q̇ mensurate distribuit᷑ potꝰ bibentib;. Et ꝺm hāc distinctionez calicis et baptismi recte subdidit dn̄s. Calicē q̇dē meū bibetis, et tacuit de baptismo. Johes em̄ nō martyriū: sed passiōes multas circa mortē sustinuit. Alij tn̄ ꝛ calicē et baptismū ꝓ eodē accipiūt, scꝫ ꝓ martyrio. Et dicūt iohannē anı̄o fuisse martyrē, qꝛ aı̄o nō defuit martyriū, et in feruentis olei doliū missus est. In hūc modū hieronymꝰ dicit de monachis. Monachi debēt habere puritatem martyrū siquidē et ipi martyres sūt. Addiditq; iesus. Sedere aūt ad dexterā vel ad sinistrā: nō est meū dare vobis, subaudi, talibus q̄les vos estis, qꝛ estis ābitiosi. Vel vobis q̄si ꝓ vobis, i. qꝛ ꝓpinqui mei estis. Non em̄ ꝑsonarū acceptor est deꝰ. vt scꝫ ꝑsonatū aliquē obseruet sine meritis, in dando salutē eternā. Et cū indignarent᷑ decē de duob; fratrib;: docuit dn̄s hos ꝛ illos nō vētūros ad regnū nisi ꝑ humilitatē, et dedit se ī exemplū eis dicēs. Filiꝰ hoīs nō vēit ministrari sꝫ ministrare Quia em̄ homo cecidit ꝑ superbiā: ꝑ

Calix ē cyphꝰ q̇ calidā sumimꝰ potionē, id ē potū q̇ calefacit. vt vinū, ceruiseā. medonē ꝛ hmōi q̇ calefaciūt corpꝰ humanū. Cyphus d͛r vas q̇ sumimꝰ potū: qui cibo infundit᷑ tm̄ ad mollificandū sic̄ est aq̄ simplex, q̇ nō nutrit: sꝫ soliditatē cibi ꝑ mēbra deportat. Hec ē ꝓpria differētia inter ciphū et calicem.

Item cilices ꝓpl'i sūt q̄rū t͛ra calidissima ē. q̇ inuenerūt quoddā genꝰ cōtra calorē. qđ grece cilicos d͛r. ꝛ per mutationez i. in a. dictū est calicos.

aliam viam redire oportet eū in regionē suā. Ad quod significandū dn̄s papa in ꝓcessionibus redit per aliam viam ab ea per quam egressus est.

De zacheo et ceco prius illuminato.
Capitulum. CXIIII.

Et antequā ingrederetur hiericho illuminauit cecū vnū. et ingressus ꝑambulabat hiericho. Zacheus aūt p̄nceps publicanoꝝ: qꝛ pusillus erat ascēdit arborē sicomoꝝ vt videret iesum transeuntē. Sicomorus ficus fatua d͛r, in folijs moro silr̄is, ī alijs similis ficui. Vn̄ d͛r q̄si ficomorus, sed altitudine p̄stans. vn̄ et a latinis celsa nūcupat᷑. dixit ei iesus. Zachee descēde: qꝛ hodie oportet me ī domo tua manere. Et descēdit ꝛ excepit illū gaudēs ī domū suā. Tunc zacheꝰ dimidiū bonoꝝ suorū dans pauperib;, dimidiuz retinuit vt inde redderet his quos defraudauerat in q̄druplū: que ī duplū vel quadruplū restituebant᷑ ꝺm legē: sic̄ sup̄ dictū ē. Et ait iesus. Hodie huic domui salꝰ facta est: eo ꝙ ipe zacheꝰ filiꝰ sit abrae factꝰ scꝫ nō natꝰ. i. nō ꝺm carnē sed fidē.

Salꝰ fit zacheo descēdēti. Iudei adhuc ī sublimi stātes orāt. maiores primas cathedras hn̄t ī synagogis eoꝝ. Eccl'ia descē dit ꝛ maiores in choro in ꝓcessionib; posteriores fiunt.

De duobus cecis hierichontinis.
Capitulum. CXV.

Et egrediente eo hiericho secuta est eū turba multa. Pauci em̄ nō audebāt ingredi desertū ꝓpter latrones. Et ecce duo ceci sedebāt secꝰ viā, ex q̇b; vnus bartimeꝰ erat. i. timei filius. Qui cū clamarēt, fili dauid miserere nostri, et cū increparent᷑ vt tacerent magis clamabāt. Stetit iesus: et illis ad se vocatis tetigit oculos eoꝝ et cōfestim viderunt et secuti sunt eum.

De alabastro vngenti. Capi. CXVI.

Iesus ergo ante sex dies pasce venit in bethaniam sabbato scꝫ ante ramos palmaꝝ q̄ dies sexta erat an̄ pasca, si numeremꝰ ipm et diē pasce cū q̄ttuor interpositis: ꝛ erat ī domo

symonis leprosi. Symon fuerat leprosus et a dño sanat⁹. sz tñ adhuc pristinū nomē manebat: sicē 7 adhuc dr matthe⁹ publican⁹. Multiq3 iudeoꝝ venerūt illuc q̄ ꝯuenerāt ad diē festū. nō ꝓpter iesum tm̄: sed vt lazarū suscitatum viderēt. Cogitauerūt ḡ pncipes sacerdotū vt lazarū interficerēt. Fecerūt aūt ei cenaz et martha ministrabat: et lazar⁹ vn⁹ erat discumbentiū. Qui vt ait Augustin⁹ de verbis dñi. cōuiuis interrogantib⁹ loca penarū 7 sedes inferni diligenti narratiōe indicauit. Et ita inferi lōgis tpib⁹ ignorati: tandē inuenerunt ꝓditorē. Maria ḡ habebat alabastrum vngenti nardi. i. pixidē de alabastro plenam vngento nardi. Sicut ei dicim⁹ ciphū vini. ciphū lactis 7 hmōi. sic dr. hec habēs alabastrum vngēti. Et est gen⁹ marmoris candidi et plucidi varijs colorib⁹ intertincti. qd̄ incorrupta seruat vngēta. Nardus aūt ē frutex aromatica. crassa radice sed breui. nigra 7 fragili. cypressini odoris: folio perparuo: densoq3. cui⁹ cacumina in aristas se spargūt. Pigmentarij spicas 7 folia nardi celebrāt. vñ ad cōmendationē vngēti ait marc⁹. spicati pciosi. Erat em̄ de nardo indica. Alia em̄ genera nardi vilia sūt. Johānes qualitatē expressit dicens. Librā vngenti nardi pistici. i. fidelis Pisteno em̄ credo: 7 pistis fides dr. nulla scz adulterina admixtione corrupta. Quidā tamen pisticum dictū a loco putant. Fregit autem vel aperuit maria alabastrum et effudit vngentum super caput Jesu. et etiaz vnxit pedes ei⁹ et extersit capillis suis: et dom⁹ impleta ē ex odore vngenti.

Uel pistici. i. mixti ꝯ spicis 7 folijs ꝯfectū qd̄ est pciosius vt dicit beda super marcū Et forte pixis mixturā sonat, 7 inde pixis pixidis.

Et q2 eadē die maria fouit pedes dñi vngento: in memoriā hui⁹ rei eodē sabbato dñs papa dr mltis erogare pauperib⁹. Hi em̄ pedes dñi sedētis in celo adhuc sūt ambulātes i terra. Cui⁹ largitiōis occupatōe. ea die nō egredit̄ ad aliquā ecclesiam cū ceteris diebus q̄dragesime stationem faciat ad celebrandā missaz. Inde est q̄ in antiq̄s gradualib⁹ legit̄ in rubrica. Sabbatū vacat. q2 dñs papa elemosynā dat. Et in romano capitulari euangelioꝝ feria. vj. dat̄ fermentatū cōsistorio lateranēsi. Nec moueat te: si ob aliam causam inueneris dictas dñicas vacantes.

Legit̄ tñ in q̄busdaz sacramētarijs. statio ad sctm̄ petrū. Et pt dici vacās: q2 non h3 ꝓpriam antiphonam ad introitū. sz pridiana repetit̄.

Indignabat̄ āt iudas scariothes. q̄si deperdito vngento cū posset vendi trecētis denarijs 7 dari egenis. Erāt āt 7 alij indigne ferētes 7 dicētes. vt q̄d pditio hec vngēti facta ē. Isti q̄dē ꝓpt̄ pauperes indignabāt. q̄b⁹ forte ꝟbis iude psuasū erat. Judas vero ꝓpt̄ lucrum q2 fur erat 7 loculos dñi habēs q̄ mittebant̄ portabat. i. nō solū ferebat sz asportabat. Habebat ei vxorē 7 filios. sic scptū ē de eo. Fiāt filij ei⁹ orphani: 7 vxor ei⁹ vidua 7c. Uxori ergo 7 filijs dabat q̄ furabat̄. Et ait illis ies⁹. Quid molesti estis huic mulieri. Bonū op⁹ opata est in me: ad sepeliēdum me fecit. q. d. Nō est pditio: sz officiū sepulture. Johānes ait. Sine illā. vt in diē sepulture mee seruet illud. Marc⁹ q̄i exponēs hoc ait. Qd̄ habuit. i. qd̄ potuit hoc fecit. ꝓuenit ei vngere corp⁹ meū in sepulturā. subaudi. ponendū. q. d. Sine vt faciat viuo dū pōt q̄d volet facere mortuo: sz nō poterit. Et forte a spūsctō licet nesciens. sic pᵒccupauit vnctionē sepulture mulier. Tunc dixit iesus opus h̄ memorandū vbicūq3 pdicaret̄ euāgeliū h̄. et bene dixit euāgeliū h̄. Nondū eñi scpta erāt euāgelia.

De maledictione ficus. et sessione super asellum. Capitulum. CXVII.

Ane autez facto m ascēdebat ih̄s hierosolymā 7 discipuli ei⁹ cū eo. Et cū venisset bethfage q̄ erat vicul⁹ sacerdotum. 7 i latere mōtꝫ oliueti. misit duos de discipulis in castellū qd̄ ꝯ eos erat. i. i hierl'm vt adducerēt ei asinā et pullū ei⁹ q̄ erāt alligati in binio. Et si quis cōtradiceret: dicerent dñm his op⁹ hr̄e. Asina hec dr fuisse cōis paupib⁹ q̄ ꝓpria iumēta nō habebāt. Cūq3 q̄s in ea opat⁹ fuerat pabulū dabat ei 7 pullo q̄ pariter ad opa cōmunia nutriebant̄. Nondū em̄ q̄sq3 ascenderat eā. 7 ob ei⁹ ita ꝯmune obsequiū q̄dā eā dictā subiugalē putāt: q̄si oīm dñio expositā. Sz grecū nomē est subiugalis. Asina em̄ latine: grece dr subiugalis. Et vtrūq3 nomē ob eandem causam institutum est. Hoc em̄ iumentū pmū insedit hō. et a sedēdo asinū latin⁹ dixit. et grec⁹ subiugalē. Hi aūt duo missi fuisse

169

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

credunt petr⁹ et philippus ad significandũ.
qꝛ ipi p̄mũ adduxerũt gẽtes ad iesum.petr⁹
corneliũ et domũ ei⁹
philipp⁹ samariã. In
h itinere dũ ascende-
ret hierl'm.putamus
eũ esuriisse ꝛ accessis-
se ad ficũ.ꝛ cũ nõ in-
uenisset in ea nisi fo-
lia et nõ fructũ:ait. Nũq̄ꝫ ampli⁹ ex te exeat
fruct⁹.ꝛ statim aruit. Qđ tñ in signũ synago
ge maledicte et arefacte ꝑuerse scꝫ mẽdacitatꝭ
fecit iesus. Nõ eñ q̄rebat fruct⁹ ex ea cũ nõ-
dum tp̄s ficuũ erat.qđ licet apud mattheuꝫ
legat̃ sequẽti die factũ. Marc⁹ q̄ꝫ dicat alia
die cũ exiret a bethania esuriit:putam⁹ reca-
pitulãdo dictũ eẽ. Marc⁹ eñ narrat h factũ
esse añ eiectionẽ vendentiũ de tẽplo quã cõ-
stat die dñico factã. Nec ob aliud tñ hũc or-
dinẽ marci seq̄mur nisi qꝛ post mattheũ scri-
psit. Siue aũt matthe⁹ scđa feria dicat factũ
rẽcapitulãdo.siue marc⁹ añ eiectionẽ p̄occu-
pando.qꝛ de facto non est q̄stio.de die arbi-
trio legẽtis relinquim⁹. Euntes aũt discipu
li fecerũt sicut p̄cepit illis iesus. Et ponẽtes
vestimẽta sua sup pullũ:eũ desup sedere fece
runt. Marc⁹ lucas ꝛ iohes nõ dicũt eum se-
disse nisi sup pullũ. Zacharias q̄ꝫ ꝓpha dixit.
sedẽs sup pullũ asine.matthe⁹ dic̃ eũ sedisse
sup asinã et pullũ. Et licet breuis esset via:fie
ri tñ potuit vt primo insedisset pullo.et forte
qꝛ nõdũ domit⁹ ꝛ lasciu⁹ erat.descẽdit ꝛ inse
dit asine.ꝙ si sup pullũ tm̃. Matthe⁹ tñ sup
vtrũq̄ꝫ posuit.qꝛ vtrũq̄ꝫ fieri potuit in myste
rio. Et aũt h ꝓphetatũ fuerat ꝑ zachariã de ie
su nõ cognouerũt discipuli donec glorifica-
tus fuit iesus.

Tñ i actib⁹ apl'oꝝ legit philippus diaconus cõuertisse samariã:petrus corneliuꝫ et domũ eius.

Et gloriose susceptus dominus fleuit sup ciuitatem. Capitulum. CXVIII.

T cũ appropin-
quasset iesus ad descẽsum mõtis
oliueti:multi descendentiũ cũ eo:
substernebãt vestimẽta sua in via. alij cede-
bant ramos de arborib⁹ ꝛ sternebant in via.
Turba aũt multa q̄ ꝯuenerat ad diẽ festum:
et pueri et plebecula hierosolymoꝝ tollẽtes
ramos oliuarũ p̄cesserũt ei obuiã. Et q̄ p̄ce-
debant ꝛ q̄ seq̄bant̃ clamabãt. Osanna filio
dauid. Et ẽ osanna verbũ hebreũ:cõpositũ
ex corrupto et integro. Osi enim sonat salua
vel saluifica. Anna est interiectio obsecrãtis.
sicut pape ammirãtis. Que qꝛ in latino elo-
quio nõ habet̃.p ea posuit hieronym⁹ nr̃ ob
secro. Est ḡ osanna q̄si osi anna.salua obse-
cro. Et est vna dictio vt dixim⁹. Vel duo ꝑ
elipsim.i.ꝑ elisionẽ.vel ꝑ subtractionẽ vnius
lr̃e q̄ est.i.plate. Vel est vna dictio.et ꝯstruit̃
ita.dicẽtes.filio dauid osanna.i.salua obse-
cro. Vel sũt due dictiões:et tũc legit̃ ita.dicẽ
tes.osanna o fili dauid. Et post couertendo
sermonẽ inter se dicebant. Benedict⁹ q̄ venit
rex in noĩe dñi.subaudi.sit vel est.et bñdictũ
qđ venit regnũ p̄ris nr̃i dauid.q.d. Hic ẽ de
quo dictũ est. Dabit illi dñs sedẽ dauid p̄ris
ei⁹. Et iteꝝ ꝯuertẽtes ṽba ad ip̄m dicebant.
Osanna in excelsis.qꝛ licet forte petebãt sub
limitatẽ regni terreni.tñ ꝓphetice nesciẽtes eũ
regẽ celi et angeloꝝ p̄dicabãt. Et q̄dã phari
seoꝝ de turba dicebãt ei vt increparet disci-
pulos. Quib⁹ rñdit. Hi si tacuerint lapides
clamabũt.qꝛ in passiõe his tacentib⁹ p̄ timo
re petre scisse clamauerũt eũ dñm mundi. Et
vt appropinquauit hierl'm fleuit sup ciuitatẽ
dicẽs. Quia si cognouisses et tu.subaudi.fle-
res.qꝛ circundabũt te inimici tui vallo:ꝛ nõ
relinquẽt in te lapidẽ sup lapidẽ.q.d. Si co
gnosceres ruinã tuã futurã:ꝛ causam eius q̄
abscõdita sunt tibi in hac die q̄ ad pacẽ tibi ẽ
fleres. Et aũt illa hierusalẽ p̄or fundit⁹ euer-
sa sit apparet.qꝛ loc⁹ caluarie q̄ tũc erat extra
eã et sepulcrũ:mõ sunt in ea. Helius eĩ adria
nus eã penit⁹ euersam reparauit. mutauitq̄ꝫ
locũ ꝛ nomẽ:vocãs eã helyam. Merito aũt
eã pĩturã dixit dñs. qꝛ cũ miluus et hyrũdo
cognoscãt tp̄s suũ:ipa nõ cognouit tp̄s visi-
tatiõis sue. Et cum intrasset vrbẽ:cõmota est
vniuersa ciuitas dicẽs. Quis ẽ hic. Turbe aũt
dicebãt eẽ iesum ꝓphetã a nazareth. Memo
riam huius ꝓcessionis dñice semel q̄tannis
recolit eccl'ia. Egrediunt̃ eñ fideles cum ra-
mis q̄si obuiã dño extra muros ciuitatis.et
vadũt vsq̄ꝫ ad crucẽ aliquã in q̄ et ramos q̄s
gestant affigẽtes deponũt. q̄si diceret eccl'ia.
Mihi aũt absit gloriari nisi in cruce dñi no-
stri iesu xp̄i. Iõ aũt orãdo eunt vsq̄ꝫ ad crucẽ
qꝛ sic ostendit̃ eis nõ esse sperandũ in q̄ntali-
bet gloria mũdi.qꝛ extrema gaudij luct⁹ oc-
cupat. Pro eadẽ significatiõe in illa die gau-
dio ꝓcessionis subdit̃ euãgeliũ dñice passio-
nis. Forte quia et dñs exultationi inseruit la
mentum suum. et nos ꝓcessioni passionem:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

quia passio fuit causa euersionis ꝓ qua fleuit. Ecclesie q̇dẽ ille q̇ eadẽ die dñicalẽ ꝓcessionẽ isti ꝑmittũt rectius faciũt. qꝛ nõ ꝓ ista illa est dimittẽda. Similiter ille q̃ põtifici suo extra vrbẽ posito in ꝓdicto loco crucis ei occurrũt et ipo ꝑplꝫm ꝓcedẽte in ciuitatẽ regrediunꝭ ordinatius faciũt.

De secunda eiectione ementiũ et vendentium de templo.

Capitulum. CXIX.

Eitrauit iesus

e in tẽplũ. Deinde oñdit ruinã vrbis ꝓ q̃ fleuerat maxime ex sacerdotũ culpa ꝓcessurã. Sacerdotes eñ auaricie sue ɔsulentes: in porticib9 templi hostias vendebant cuiusqꝫ generis: ne veniẽtes de longinq̃ nil offerrẽt si hostias ꝓsto nõ inuenirent Et ne etiã paupes q̇ nihil secũ attulerãt excusationẽ ꝓtenderẽt pecunie nõ habite posuerunt ibidẽ numularios q̇ mutuã sub cautione darẽt pecuniã. Sed qꝛ lex nõ patiebaꝭ vt a fratrib9 suis vsuras acciperẽt. excogitauerũt vt collibistas facerẽt. Collibia ei apõ eos dicunꝭ vilia munuscula. vt cicerꝫ. et vue passe. et pomoꝝ diuersi generis. q̃si qd̃ i nummo nõ licebat i talib9 liceret. Qd̃ ꝓhibuit ezechiel dicẽs. Usurã ⁊ oẽm superabundantiã nõ accipietis. Sic ⁊ hodie q̇dã sub noĩe charitatis vsurã palliant. Et facto flagello de funiculis: eĳciebat vendẽtes et emẽtes cũ hostĳs suis de tẽplo: et mẽsas trapesitarũ euertit ⁊ dixit. ne domũ p̃ris sui q̃ erat domꝰ orõnis facerẽt speluncã latronum. Nec sinebat vas aliqd̃ nisi deo dicatũ trãfferri ꝑ templũ. Et tradũt q̇dã. qꝛ q̇dã fulgur radiosus egrediebaꝭ ex oculis ipiꝰ: q̃ territi sacerdotes ⁊ leuite nõ poterãt ei resistere. Scd̃m hoc recte faciunt q̇ cereas faculas i ecclesĳs vẽdi non ꝑmittũt. nisi forte qꝛ maꝑie ꝓ mysterio fecit hoc dñs. Et accesserũt ad eũ ceci ⁊ claudi in tẽplo. et sanauit eos.

De laudib9 et q̃si oratiõe exhibita die dñica oẽs euãgeliste cõsentiunt. eiectionẽ ꝟo eadẽ die factam mattheus ⁊ lucas tradũt Marcꝰ ꝟo sequẽti die factã tradit. Forte illis duob9 dieb9 iterato facta ẽ. Silꝛ forte ecclesie laudes sequẽti die iterate. qꝛ glosa sup exodum dicit sequẽti die factas. sup illũ locũ vbi agit de agno decima die tollẽdo. ⁊ ita inquit nõ est obiectio ſm bedã de maledictiõe ficulnee quã dicit marcus factã ante eiectionem vendentium. Nam et eiectio secũda die facta est: vt habet series marci. Et sic inquit omnia plana sunt.

De excitatione templi in triduo.

Capitulum. CXX.

Eammirantes

e ꝓncipes sacerdotũ ⁊ scribe dixerũt ei. Qd̃ signũ ostẽdis nobis: qꝛ hec facis. q. d. Significas ne aliq̇d ħ ope inusitato. Uel potiꝰ. Nõ credimꝰ tibi ħ licere. ergo oñde nobis signũ q̃ credamꝰ tibi hoc licere. Et rñdit. Soluite templuꝫ hoc ⁊ in trib9 dieb9 excitabo illud. Illi autẽ dixerũt. Quadragintasex annis edificatũ est templũ hoc: et in trib9 dieb9 excitabis illud. Ille autẽ dicebat de tẽplo corꝑis sui. Salomonicũ templum. vĳ. annis cõpletũ est. Secundũ autẽ templũ sub cyro. xxx. annis edificatũ ẽ: sed nõ sup terrã: nisi q̃ntũ sacerdotes poterant vsqꝫ ad medietatẽ dorsi supinniti. Finitime enim gentes edificationẽ impediebãt. Post intermissum est opus ad imperiũ cambasie. vĳ. annis. et post vno anno sub duob9 magis itex vno anno sub dario filio idaspis. Secundo autẽ anno regni eiꝰ recepta licẽtia ab eo i. vj. annis ɔsummatũ est opus. Ex legiꝭ hũc numerum dierum formationi dñici corꝑis cõgruisse q̃ꝫtum ad distinctionẽ membroꝝ: nõ ad formationẽ dictum est. Ab hora eñ cõceptionis simul formata fuerunt oĩa membra: nõ ꝑ interualla sicut hoĩs puri: sed forte etiã si viderentur. nõ ita possent distingui vsqꝫ ad tm̃ tempꝰ. Hoc autẽ non dixit iesus imperando vel consulendo vel hortando. sed ꝓdicẽdo. et est. Soluite. i. soluetis.

Templũ dñi qd̃ mõ est ⁊ bethel dꝛ. q̇s edificauerit nesciꝭ. Quidã autẽ dicũt edificatum ab helena post crucis inuentionem. Quidã ab eraclio: cuꝫ de persida triũphãs crucẽ retulit. Quidam a iustiniano augusto. Quidam a quodam rege egypti nomine allachibis. id est summi dei.

De duobus minutis vidue.

Capitulum. CXXI.

Erespiciebat di

e uites qui mittebant munera sua in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

gazophilatiũ. Philaxe grece latine seruare dicit. gaza lingua persica opes. Erat aũt arca desup foramen habẽs. posita ad dexteraz ingredientiũ circa altare: in qua mittebat pecunia offerentiũ ad sartatecta tẽpli restauranda et seruabat. Tñ erat ibi quedaz specialis arca in qua soli sacerdotes mittebant donaria sua q̃ vocabat corbanan. Et erat ibi tertia in qua rex vel princeps tributũ mittebant q̃ dicebat musac. Tñ quidã aliter distinguunt qꝛ q̃ñq̃ legit musac sabbati. Et dicunt in illa arca tm̃ reponi oblatiões solenniũ dieruz, et quia corban votũ sonat, dicũt in corbanan reponi votiua. In gazophilatio alioꝝ dieꝝ munera et spontanea. Tñ q̃libet earũ generali noĩe gazophilatiũ dicebat, et etiã locus in quo erant posite. Unde habet. Hec locutus est iesus ĩ gazophilatio. In ezechiele q̃z thalami sacerdotũ dicunt gazophilatia. Vidit aũt et quandã viduã paupculã mittentẽ era minuta duo: qd̃ ẽ q̃drãs, i. duos ereos nu mulos valẽtes q̃rtã ptẽ sicli. scz obolos q̃nq̃z, ꝛ dixit eã misisse plus q̃ oẽs, qꝛ totũ victũ miserat, aliꝫ de suo ex supabundanti sibi.

De phariseo et publicano.
Capitulum. CXXII.

Dixit aũt ad quosdaz q̃ in se cõfidebãt tanq̃ iusti, p opib9 suis exterioꝛib9 et aspernabantur ceteros parabolã de phariseo et publicano. Et intulit, qꝛ omnis qui se exaltat humiliabit: et q̃ se humiliat exaltabit.

Ubi dñs pernoctauit in bethania.
Capitulum. CXXIII.

Et cum vespera iã esset hora rediꝫt ĩ bethaniã ꝛ ibi mansit. Erat eñ dieb9 docẽs in tẽplo: noctib9 exiẽs morabatur in bethania Et oĩs ppl's manicabat, i. mane properabat ad euz in templo audire euz. Et multi sequebant eum ꝛ curabat eos. Uñ et iohãnes ait. Cũ esset hierosolymis ĩ pasca in die festo, multi crediderũt in nomine eius vidẽtes signa q̃ faciebat. Similem curationem refert mattheus canone c, et marcus in illius cõcanonico.

Quia cum dñs tota die laboꝛasset p̃dicando eis. non inuenit q̃ eũ nocte reciperet hospitio.

Ideo tota illa septimana penosa dr̃. q̃a p totã illam laboꝛauit dñs recreando. sicut p primã mũdi hebdomadã oĩa creando.

De voce patris ad iesum: quã quidã putauerunt tonitruum.
Capitulum. CXXIIII.

Enerãt aũt quidam gẽtiles vt adoꝛarẽt in die festo ꝛ dixerũt philippo. Dñe volumus videre iesum. Qui assũpto andrea dixit hoc iesu. Et rñdit iesus. Venit hora vt clarificet filius hoĩs, q. d. Plenitudo gentiũ creditura ẽ, qd̃ tñ post passionẽ futurũ insinuauit dicẽs. Nisi granũ frumẽti cadẽs in terrã moꝛtuũ fuerit: ipm solũ manet. Si aũt moꝛtuũ fuerit multum fructũ affert. Et qꝛ grano frumẽti se ꝯparauit xp̃s: mos ẽ ecclie de hoc grano tm̃ ꝯficere coꝛp9 iesu. Et addidit. Qui odit aĩam suã, i. vitã ĩ h mũdo: in vitã eternã custodit eã, i. viuet eternalit. Si q̃s mihi ministrat me seq̃t ꝛ ĩ eternũ mecũ erit. Nũc aĩa mea turbata ẽ, et q̃d dicã. Pater saluifica me ex hac hora. Pater clarifica filiũ tuũ. Et venit vox de celo. Et clarificaui et iterũ clarificabo, i. clarũ genui nec desistam. Vel fm hominẽ clarificaui in baptismo ꝛ in trãsfiguratione: clarificabo in resurrectiõe ꝛ ascensione et iudicio. Et dicebãt quidã tonitruũ factũ. Aliꝫ qꝛ angelus locut9 ẽ ei. Et ait iesus. Propter vos hec vox facta est. Nunc princeps huius mũdi eiꝫcietur foras. id ẽ princeps amatoꝛũ mũdi perdet potestatẽ post se trahẽdi. Et ego si exaltat9 fuero a terra omnia traham ad meipsum id ẽ ex oĩb9 ptib9 mũdi. Et cum intellexissent crucifixionẽ que foꝛte vsualit ab eis dicebat exaltatio a terra. quasi opposuerũt ei, qꝛ si exaltaret: non esset xp̃us. Adierant eñ ex lege: qꝛ christ9 manet in eternũ, qd̃ nõ determinãs dixit, qꝛ modicũ lumen in eis erat.

Quia cum diabolus habuisset manũ trahentẽ ꝛ ipellẽtẽ, trahẽtẽ amisit. impellentẽ hz. h significat p draconẽ: qui cũ aliꝫs trib9 dieb9 in ascẽsione poꝛtatur ante processionem, in scd̃o die sequitur.

De filio qui se negauit iturum in vineam et iuit. Capitulum. CXXV.

T cum vespera
e facta esset redibat in bethaniaz.et
iterũ rediẽs diluculo tertĳ sabba-
ti in tẽplũ docebat ꝑplm. Et accesserũt ad eũ
ꝑncipes sacerdotũ dicẽtes. In q̃ ꝑtãte h̃ fa-
cis.q.d.Quid est qꝺ eĳcis de tẽplo q̃s vis:
cũ sis ostiariꝰ:et doces nobis incõsultis. Je
sus aũt oppositionẽ tradidit oppositioni:non
solutionẽ. Interrogo ⁊ ego vos. Baptismꝰ
iohis ex deo erat an ex hoib9.q.d. Quia cer-
tum est ꝙ ex deo debetis credere iohanni de
ꝑtãte mea. Qꝺ qꝛ dixerẽt se nescire qꝺ tñ scie-
bãt.noluit eis aꝑire de se veritatẽ. Q̃ ãt ape
rienda erat veritas aliĳs et nõ ipis.et q̃re in-
dicauit ꝑ parabolã duoꝝ filioꝝ. quorũ vni
dixit pr̃.vade in vineã.et rñdit.nolo.tñ post
iuit. Dixitq3 aliĳ pr̃.vade ĩ vineã.q̃ ait.vado.
et non iuit. Et cũ q̃sisset iesus. q̃s eoꝝ fecerit
voluntatẽ pr̃is:dixerũt. Nouissimꝰ tergiuer
sando nolentẽ dicere veritatẽ. Veteres codi
ces habẽt. Primꝰ.intelligẽtes ꝑ ipis dictuz.
Vñ iesus subdit. Publicani et meretrices p̃
cedent vos in regno dei.

De cultoribus vinee sanguinariĳs.
Capitulum.CXXVI.

Terũ proposuit
i eis parabolã de pr̃efamilias q̃ plã
tauit vineã:et locauit eã agricolis.
Qui missos seruos ad recipiendũ fructꝰ occi
derũt.sicut esaiã serrauerũt.ezechielẽ tractuz
ꝑ aspera excerebrauerũt. multos lapidaue-
runt. Et mittẽs pater filiũ ait. Forsitan vere
bunt̃ filiũ meũ. Dicamus arrio et eunomio.
Ecce pater dꝛ igno-
rare.et q̃cq̃d ꝑ patre
rñderint.h̃ intelligãt
ꝑ filio.q̃ se dic̃ igno-
rare cõsummationis
dic̃. Quẽ cũ vidissẽt
agricole dixerẽt. Hic
est heres. qꝛ sacerdo
tes sciuerũt illũ venisse. Cui pater dixit. Da-
bo tibi gentes hereditatẽ tuã:et apprehẽsum
filiũ eiecerunt. Quid ḡ illis faciet dñs vinee.
Et dixerunt ſm lucã. Absit. Intelligẽtes ꝙ
messiã occiderẽt. Matthęꝰ dicit eos dixisse.
Malos male ꝑdet ⁊ vineã suã locabit aliĳs
agricolis. Hoc aũt nõ dixerũt voce:ſ3 in cõ-
scientia. Q̃ aũt iudei. h̃ facturi erant ꝑbauit

Videtur pr̃ ignorare
rei euentũ. Forte dꝛ
pr̃ ignorare qꝺ facit
nos ignorare.et face-
re quod facit nos fa-
cere.

dñs.qꝛ sic ꝓphetatũ erat ibi. Lapidẽ quẽ re-
probauerũt edificãtes ⁊c̃.

De lapide angulari. Capi.CXXVII.

D littera tradi-
a tur fuisse paratꝰ lapis ad tẽpli edi
ficiũ.nec tñ ꝯgrue ĩ eo poni potuit
donec ꝯsummato oꝑe ĩ angulo sursum posi
tus ẽ ita ꝯgrue ꝙ mirarẽt̃ oẽs.nec p̃ter signi
ficationẽ factũ ĩtelligerẽt Hic ẽ xp̃s q̃ funda
mẽtũ ẽ ita ꝙ structure suꝑeminet. Qꝺ cũ au-
dissẽt sacerdotes ⁊ pharisei voluerũt eũ tene
re:sed timuerunt turbas.

De inuitatis ad nuptias.et nõ habẽte ve
stem nuptialẽ. Capitulũ.CXXVIII

T dixit eis iterũ
e in ꝑabolis. Sil'e factũ est regnũ ce
loꝝ regi q̃ fec̃ nuptias filio suo.qui
cũ iterato misisset ad ĩuitatos vt venirẽt.⁊ ex
cusantes se noluissent venire.misit ſuos su-
os vt vndecũq3 vocarẽt ꝯuiuas. Et induxe-
rũt bonos ⁊ malos:debiles ⁊ claudos. Debi
litas eĩ corꝑis nemĩnẽ excludit a regno. imo
sepe q̃si cõpellit. Et ĩtrauit rex vt videret dis
cumbẽtes.qꝺ erit cũ venerit ad iudiciũ. To-
ta eĩ trinitas iudicabit.i.reddet ꝑ meritꝭ. Et q̃
inueniet̃ ĩ eccl'ia sine veste nuptiali.i. charita
te.mittet̃ ĩ tenebras exteriores.i.localit̃ extra
ipm positas.qꝛ habuit ĩ seipo ĩteriores. Põt
etiã dici de tenebris mẽtis:q̃s q̃dã hñt ĩterio
res.i.ĩ eccia. Aliĳ exteriores extra eccl'iaz.s.vt
ĩfideles et heretici. Tũc ḡ exteriꝰ ꝓĳcient̃ ma
li ecclesiastici vt habeãt ꝑtẽ cũ infidelib9.

De herodianis et tributo reddendo.
Capitulum.CXXIX.

Tnc ĩierũt pha
t risei cõcilium vt caperent iesum in
sermõe:⁊ miserũt discipl'os suos cũ
herodianis. Venerat eñ herodes tetrarcha
ad diẽ festũ ⁊ gẽtiles milites secũ adduxerat.
Vel de ãtiq̃s militib9 herodis ascalonite ad
huc superãt isti:q̃ veniẽtes ad iesum dixerũt
Licet dari cẽsum cesari an nõ. Iã eñ dubita
tio erat int̃ iudeos de tributo reddẽdo. Pro
q̃ etiã post romani insurrexerũt in eos. Et ait
iesus. Quid me tẽptatis o hypocrite. Oñdi-
te mihi numisma cẽsus. Numisma ẽ insc̃ptio
in numo. q̃ etiã moneta dꝛ.ꝑ quã numi di-
scernunt̃. Hic aũt ꝑ ipo numo ponit̃. Et est

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

Ostendite mihi numum q̄ p̄ censu capitis daſ. Dumq̄ q̄siſſet de imagine cui⁹ eſſet, ⁊ dixiſſent, ceſarꝭ tyberij ſcʒ. Intulit. Reddite ḡ q̄ ſunt ceſarꝭ ceſari, tributa ſcʒ cōia, et q̄ ſūt dei deo, ſcʒ p̄mitias, decimas, et oblatiōes.

De ſeptemuira muliere.

Capitulum. CXXX.

In illa die acceſſerūt saducei q̄ reſurrectiōʒ nō credētes, ſuggillabāt phariſeos, q̄rētes de ſeptēuira muliere cui⁹ eſſet in iudicio. Qd̄ vel ipi ꝯfixerāt q̄ꝛ erat poſſibile, vel ī re forte euenerat. Qui cū eandē q̄ſtionē ꝓpoſuiſſent ieſu, rn̄dit. In reſurrectiōe nō nubēt mulieres, nec nubenſ viri ab eis, i. nō ducent, q̄ꝛ hoīes īmortales nō egebunt ꝓpagatiōe, et eſt greco idiomate dictū nubenſ. Futurā aūt reſurrectionē ꝓbauit ex ꝟbis dn̄i q̄ dixit moyſi in rubo. Ego ſum de⁹ abraā, ⁊ de⁹ iſaac, ⁊ deus iacob, q̄ꝛ iſti ꝓphetas nō recipiebāt: euidē tibꝫ eoꝝ teſtimonijs nō potuit vti cōtra eos. Eſt aūt ꝓbatio talis. Ipi putabāt aīas iteri re cū corporibꝫ. Hac aūt auctoritate ꝓbatur aīas viuere poſt corpa. Alioq̄n ſi hō moriens penit⁹ in nihilū redigiſ, tūc dixit de⁹ ſe deum eſſe nihili. Manētibꝫ ḡ aīabꝫ poſt mortem colligi p̄t, q̄ꝛ corpa reſurgēt, vt cū eis recipiāt aīe qd̄ cum eis meruerūt. Alioquin fruſtra incorporanſ.

De mandato primo et ſecundo in lege, et ſauciato a latronibus

Capitulum. CXXXI.

Pharisei autē videtes: q̄ꝛ ſilentiū impoſuiſſet saduceis ꝯuenerſ ī vnū. Et acceſſit vn⁹ legiſdoctor temptās eū ⁊ dicens. Magiſter: qd̄ eſt mandatū magnū in lege. Et ait ieſus. Audi iſrl': dn̄s de⁹ tu⁹ vnus ē. Hoc nō eſt de mādato, ſed p̄oſtēdit de q̄ datū ē qd̄ tale eſt. Diliges dn̄m deū tuū ex toto corde tuo, ⁊ ex tota aīa tua, et ex tota mēte tua. Secundū aūt ſiſe eſt huic. Diliges ꝓximū tuū ſic teipm De re ſimili deo, hoc ſecundū ē mādatū. Hō eni imago dei ē. Et rn̄dit ſcriba. In veritate dixiſti, et hoc ē mai⁹ oībꝫ holocauſtomatibꝫ. Patet inter phariſeos ⁊ ſcribas fuiſſe q̄ſtionem. Quidā eni opa legis p̄ferebāt dilectioni. Alij ecōtra: eo q̄ ante legē plures placuerūt deo ꝑ dilectionē ſine oī ſacrificio. Primū aūt et ſecundū mandatū d̄r: q̄ꝛ tū ad ea de q̄bꝫ mandaſ. Cui ieſus ait. Hoc fac ⁊ viues. Ille volēs iuſtificare ſeipm ait ad ieſum. Et q̄s ē me⁹ ꝓxim⁹. Cui ieſus oñdit oēm miſcdiaʒ facientē: eſſe, ꝓximū ⁊ ſpecialiſ ipm dei filiū, ꝓponens parabolā ſauciati: q̄ incidit in latrones. Nec diſtabat hec parabola multuʒ a re facta, q̄ꝛ in illo deſerto ſepe latrones ſanguinē fundebāt. Vn̄ et domim qd̄ eſt ſanguinē ſonat vocabaſ. Erat aūt oīs popul⁹ ſuſpenſus et audiēs ieſum.

De cōfutatione phariſeorū ꝑ auctoritatē dauid. Capitulum. CXXXII.

Congregatis phariſeis interrogauit eos ieſus. Quid vobiſ videſ de xp̄o cui⁹ fili⁹ ē. Dicūt ei. Dauid. Et ait illis. Quō ergo dauid vocat eū dn̄m ſuū dicēs. Dixit dn̄s dn̄o meo: ſede a dextrꝭ meis. Si dauid vocat eū dn̄m quō fili⁹ ei⁹ ē, q. d. Vos putatis xp̄m futurū purū hoīem, ḡ qn̄ erat dauid: nōdū erat xp̄s. Nec ergo erat dn̄s dauid. Mentit⁹ eſt ḡ dauid et perperā locut⁹ ē. Poti⁹ eni p̄res ſūt ⁊ dicunſ dn̄i filioꝝ q̄ꝫ filij parētū. Iudei ſomniāt hūc pſalmū ſcriptū in ꝑſona eliezer q̄ poſt cedem q̄nq̄ꝫ regū ait. Dixit dn̄s dn̄o meo: ſede a dextris meis, ſed ſequētia pſalmi nō ꝯcurrūt.

De doctoribꝫ phariſaicis audiēdis nō imitandis. Capitulum. CXXXIII.

Tunc locutus eſt ieſus ad turbas ⁊ diſcipulos. Sup cathedrā moyſi ſederſ ſcribe ⁊ phariſei. Que dicūt facite: q̄ faciūt nolite facere. Nō ſanctificat loc⁹ hoīem: ſʒ hō locū. Non oīs ſacerdos ſanctus: ſʒ oīs ſctūs ſacerdos. Doctrinā accipiam⁹: nō mores. Apibꝫ herbe neceſſarie nō ſunt: ſed flores. Et addidit. Dilatant philacteria ſua: et magnificāt fimbrias q̄bꝫ appendebāt ſpinas quarū punctione legis iugiter recordarenſ, qd̄ ſupra expoſitū eſt, et amāt vocari rabbi. Vos aūt nolite vocari rabbi. Vn⁹ ē eni mgr̄ vr̄. Et patrē nolite vocare vob̄ ſup terrā. Vn⁹ ē eni pr̄ veſter q̄ ī celis ē. Nō ꝓhibet dn̄s doctrinā ſup cathedrā, nec ſalutatiōes ī foro, nec noīa mgr̄i l' patris, ſʒ ambitionē et vanā gloriā.

A philaxe qd̄ ē ſeruare, et torac qd̄ eſt lex. Rodulū ei habebāt appendentē ī collo vel

brachio ī q̇ scp̄ta erāt.i.p̄cepta legis.vl' phi-lacteria dicūt a philaxe ꝛ terion qḋ est rotundū.et appellant philacteria pixides in q̇bꝫ reponebant extremitates reliquiarū.vt digiti vel aliud.

Quibꝫ debet ve eternum.

Capitulum.CXXXIII.

D ostendendū aūt q̇ ī phariseis doceat cauenda subdit.Ue vob̄ q̇ diligitis p̄mas cathedras.Ue vob̄ pharisei hypocrite q̇ fertis clauē scīe.et claudit' regnū celoꝝ añ hoīes Ue vob̄ q̇ deuorat' domos viduarū.ve vobis q̇ circūitis mare ꝛ aridā vt faciatis vnū p̄selitū.i.aliquē gentilem aduenā trahatis ad iudaismū.ꝛ facitis eū gehēne filiū duplo q̄ꝫ vos.q2 rediēs ad vomitū peiorē q̄ꝫ añ.q2 preuaricator.Ue vob̄ q̇ dicit' q̇ iurat p̄ tēplū nihil est.q̇ āt in auro tēpli dꝫ.Qui p̄ altare nihil ē.q̇ ī re oblata sup̄ illḋ.dꝫ.Sacerdotes vt iuitarēt p̄p̄l'm ad īmolandū dicebāt.data sibi ꝛ oblata sanctiora eē ip̄o tēplo ꝛ altari.Dñs dixit ecōtra.q2 tēplū et altare sc̄tificabāt ī eis oblata.q2 dō dicata erāt.oblata p̄o neq̄q̄ꝫ sanctificabāt illa.

Proselit⁹ p̄prie de q̇ de gētili fact⁹ ē iude⁹.Quāuis q̇dā dicant q̄ p̄selit⁹ a p̄siliēdo d̄ gentilitate ad iudaismū ꝛ ecōtrario dicat.

Hoc altare mutatuꝫ fuit a saracenis ī horologiū.ꝛ adhuc videri potest.

Adhuc m'lti eodē vicio laborāt q̇ putāt maius eē iurare p̄ euāgeliū q̄ꝫ p̄ deū.Ue vob̄ q̇ decimat' oē olus ꝛ relinq̇tis misc̄diaꝫ ꝛ iudiciū.Hoc v̄bū decimatis dubiū ē.Nā ꝛ q̇ accipit ꝛ q̇ dat decimare d̄r.Pharisei aūt iō olerū decimas dabāt vt diceret.quō al's ñ dāt q̇ has dare nō negligūt Leuite āt adeo exigebāt decīas q̄ etiā oleꝝ.Itē ve vob̄ duces ceci q̇ colātes culicē:trāsglutit' camelū.Per silitudinē lact' qḋ colat dictū ē.Et p̄t referri ad p̄dicta sic.Minima sic culicē diligēter inq̇ritis.vt decīas.maiora scꝫ misc̄diaꝫ ꝛ iudiciuꝫ abscōdit'.vt qḋ glutit abscōdit.Ul' ad id qḋ dictū est.duces ceci:trahit ita.Minora p̄ctā subditoꝝ diligent arguit'.p̄p̄cit' grauiora ꝛ dissimulādo trāsit'.Itē.ve vob̄ q̇ siles estis sepulcris dealbat' q̇ plena sūt oī spurcicia.Itē Ue vob̄ q̇ edificat' sepulcra p̄phaꝝ ꝛ dānat' p̄res v̄ros q̇ eos occiderūt.Genimina viperarū:vos īplete mēsurā patrū v̄roꝝ.Uñ dic̄ ad vos sapīa dei.Mittā ad vos sapiētes et scribas ꝛ ex illis occidet' ꝛ crucifigetis et flagellabitis ī synagogis v̄ris.Hic p̄tꝫ hereticū mētiri q̇ dic̄ aliū deū eē p̄phaꝝ.et aliū noui testamēti.Ut veniat sup̄ vos.i.sup̄ ecclesiā malignantiū oīs sanguis iust⁹.i.vltio iustoꝝ a sanguine abel iusti vsq̄ꝫ ad sanguinē zacharie filij barachie:quem occidistis inter templum et altare.

De zacharia filio barachie.

Capitulum.CXXXV.

I aūt de vndecimo p̄phetaꝝ vel de p̄re iohis dicat q̄ fuerit occisus in tēplo:nō legit.Pōt ĝ dici de filio ioiade sacerdot' quē ioas occidit.vt legit in libro regū.Et forte p̄r ei⁹ cognoīat⁹ est barachias.vl' p̄ noīs interp̄tatiōe positū est.Barachias em̄ bñdict⁹ dñi interp̄tat.Et est filij barachie.i.bñdicti dñi.In euāgelio nazareoꝝ legit ioiade.Pastorē aūt ouiū ꝛ sacerdotē tm̄ cōmemorauit iesus vt duo hoīm genera notaret.subditos ꝛ p̄latos.Nulli em̄ generi p̄cit praua generatio.

Nazare⁹ sonat sc̄tūs.vel florēs vel germinās.ꝛ dicebāt nazarei q̇ ex voto obligabāt se sanctimonie vsq̄ꝫ ad certū tp̄s.vel iugiter vt samuel.et nouacula nō trāsibat sup̄ caput eoꝝ.Uñ x̄ps ꝛ ap̄li depingūt criniti.nō in re sed in sanctitate.Christ⁹ tm̄ dicebat nazareus a nazareth.et nazare⁹ nō a loco sꝫ a sanctitate.Primi itaq̄ꝫ discipuli x̄pi nazarei dicebant q̇ euangeliū scripserūt:sꝫ eccl'ia q̄ttuor tm̄ recepit.Cūq̄ꝫ ita primo vocarent nazarei postea vocati sunt sequentes x̄pm discipuli.postea instituēte petro a x̄po x̄piani.

De cōminatione euersionis hierusalē.

Capitulum.CXXXVI.

E cōuertēs sermonē ad hierusalē ait.Quotiēs volui ꝯgregare filios tuos ꝛ noluisti.i.q̇tiēs filios tuos volūtate mea ꝯgregaui te nolēte ꝛ ingrato feci.Ecce relinquet vobis dom⁹ v̄ra deserta.Dico em̄ vob̄.nō videbitis me amodo donec dicatis.Bñdict⁹ q̇ venit in noīe dñi.i.ab h̄ tp̄e passiōis nō videbitis filiū hoīs donec ad iudiciū.vbi videbit' me venientē ī gloria

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

dominãtis:et fideles magnificabitꝫ me. Etiã cecitatē eoꝝ vsqꝫ tūc duraturã pdixit.

De signis euersionis et aduentus sui.
Capitulum. CXXXVII.

Ecloclutus

h Ecloclutus abijt. et abscondit se ab eis et multi ex pncipibꝫ crediderūt in eū:sed ꝓpter phariseos nō ꝯfitebanť. Cūqꝫ egrederet́ de templo accesserūt ad eū discipuli eiꝰ:oñdētes edificationes tēpli. Audierãt ab eo de euersione vrbis volebant etiã audire de tēpli euersiōe:qꝛ videbať eis ꝙ nec capi nec euerti posset. Et ait illis. Veniēt dies in qbꝫ nō relinqueť hic lapis sup lapidē q nō destrueť. Et cū sederet ī mōte oliueti ꝯ tēplū accesserūt discipuli secreto. ꝛ q̄rebãt ab eo sig̃ euersiōis hierl'm et sig̃ sui aduētꝰ. ꝛ dixit eis q̄dã ꝓpa aduētus sui. q̄dã ꝓpa euersiōis. q̄dã cōia vtriqꝫ. Premuniuit autē fideles ne seducãť. cū audirēt mltos dicētes se esse xpos. Nō em̄ vēturꝰ ē nisi pcedãt sig̃ q̄ pdixit. Premisit ãt cōia scȝ plia ꝛ seditiones gētis ꝯ gentē, regni ꝯ regnū pestilētias, fames, terremotꝰ p loca, terroresqꝫ de celo psecutiones sctōꝝ. Añ nãqꝫ euersionē iudee elemēta suū vindicabūt auctorē. Postea posuit ꝓpriū signū destructiōis.

Ex splēdore auri qď erat in templo ex repercussione solis ps q̄dã mōtis oliueti in opposito directo sp lucida resplēdebat:vbi postea salomō edificauit templū mulierculis suis.

In accubitu montis oliueti est mōs ostensionis:dictꝰ sic.qꝛ ibi salomon posuit idolum moloch.

Proprium signū euersionis.
Capitulum. CXXXVIII.

Cum videri

c Cum videritis abominationem desolationis que dicta est a daniele. stantē in loco sancto. id ē imaginē abominabilē:que signū erit desolationis positam in templo. De imagine tyberij quam pilatus posuit in templo q̄dam hoc exponūt. sȝ hoc iam factū fuerat. Si dicať ď imagine gaij de qua post dicemꝰ. hoc de vicino futurum erat. infra scȝ annos decem. et xxxij. annis ante euersionē hierusalem. Non ergo cōgrue dictū essȝ pro signo eius. Sȝ euersa hierusalem p titum: Adrianus statuã suã posuit vbi arca steterat. qꝛ vestigia ciuitatis adhuc q̄dã manebant. et iudei q latētes vndecūqꝫ remanserãt. qñqꝫ ad locū sanctū redibãt:et iterū multiplicati amouerūt statuã. Ob h' adrianꝰ apposuit manū extremã ꝛ funditꝰ euertit vrbē: et edixit ne qs iudeoꝝ remaneret ī terra illa. Et de hac vltīa euersione videť subdere Lucas dicēs. Et captiui ducenť in oēs gētes.

Legitur de pilato ꝙ hierusalē veniens statuam cesaris ignorãtibus iudeis in templo posuit. Tandem videns cōstantiã iudeoꝝ cōiter de h' dolentium eam amouit. De ea ergo nō diceret dn̄s ꝙ esset signū euersionis cū iã euenerat.

De impedimento fuge.
Capitulum. CXXXIX.

Cum aūt videri

c Cum aūt videritis ab exercitu circundari hierl'm tūc q in iudea sūt fugiēt in mōtes. Ecclesiastica historia narrat. Fideles q erãt in iudea aduenietibꝫ romanis fugisse ī pellã ciuitatē ãmonitiōe angeli. Orate aūt ne fiet fuga vr̄a hyeme vl' sabbato. h' ad lr̄am nō videť dictū de hyeme. Terra eī illa accōmodatior videť fuge ī hyeme q̄ꝫ ī feruore estatꝫ. De sabbato stare pōt. qꝛ ꝭm legē vltra mille passus nō licebat eis ꝓgredi in sabbato Sed qꝛ iesus iã terminauerat obseruãtiã sabbati:forte vtrūqꝫ in mysterio dixit. Nisi hyemē p q̄libet aeris asperitate dicamꝰ. qꝛ hyemis nomē asperitatem sonat.

Propria signa aduentus iudicis.
Capitulum. CXL.

Ltimo posuit ie

v Ltimo posuit iesus sig̃ aduētꝰ sui dicēs. Erit tūc tribulatio mag̃ q̄lis nō fuit ab īitio mūdi. et tūc erūt sig̃ ī sole ꝛ luna ꝛ stellis ꝛ ī t'ris pssura gētiū:p ꝯfusiōe sonitꝰ marꝫ ꝛ fluctuū arescētibꝫ hoībꝫ p timore. ꝛ nisi breuiati fuissent. i. pscīti a ďo breues dies illi:ñ fieret salua oīs caro. i. rarꝰ aut nullꝰ posset sustinere pssuras ꝛ p patientiã saluari. Et nota breuit' dominū quedã signa iudicij tetigisse.

Mare eī ꝛ fluctꝰ terribilē sonitū dabunt ita ꝙ hoīes fugiēt ab aqs:et alter alterum nō audiet.

De signis quindecim dierũ ante iudiciũ. Capitulum. CXLI.

b **Jeronymus** autem in annalib9 hebreoꝝ inuenit signa xv. dierũ ante diem iudicij. ſʒ vtrũ cõtinui futuri sint dies illi an interpolati: nõ expressit. Prima die eriget se mare. xl. cubitis sup altitudinẽ montiũ stans in loco suo quasi murus. Secũda tantũ descẽdet vt vix posset videri. Tertia marine belue apparẽtes sup mare: dabũt rugitus vsqꝫ ad celũ. Quarta ardebit mare ꝛ aque. Quinta herbe et arbores dabunt rorẽ sanguineũ. Sexta ruẽt edificia. Septima petre adinuicẽ collident. Octaua fiet generalis terremotus. Nona equabitur terra. Decima exibũt homĩes de cauernis: et ibũt velut amentes: nec poterũt mutuo loqͥ. Undecima surgent ossa mortuoꝝ: ꝛ stabunt sup sepulchra Duodecima cadent stelle. Tredecima morient viuentes: vt cum mortuis resurgant. Quartadecima ardebit celũ ꝛ terra. Quintadecima fiet celũ nouũ ꝛ terra noua: ꝛ resurgẽt omnes. Et addidit iesus. Sicut fulgur exit ab oriente ꝛ paret vsqꝫ in occidenteʒ: sic erit aduentus filij homĩs: subitus scʒ ꝛ coruscus: ꝛ tũc apparebit signũ filij hoĩs in celo. id ẽ in aere supra locũ vnde ascẽdit: ꝛ ante eũ erũt instrumẽta mortis sue q̃si vexilla triumphi. crux. claui. lãcea. ꝛ ĩ carne ei9 videbũt cicatrices: vt videãt ĩ quẽ pupugerũt: ꝛ ĩ valle iosaphat iudicabit omĩs hõ angelis ꝯgregãtib9 eos.

Nota q dr iudicium futurum in valle iosaphat. Sʒ nota q tũc nõ erit vallis: qꝛ q̃rto decimo die eq̃bit terra: sed ꝯtra illũ locum erit. Uel forte ꝓpter interpretationẽ hui9 nomĩs iosaphat: interp̃tatur enĩ iudiciuʒ. Uallis ergo iosaphat humilitatẽ iudicij sonat.

Q solus pater nouit diẽ iudicij: et de vno assumpto ꝛ altero relicto. Ca. CXLII.

c **Hnc subdidit** iesus generalẽ ãmonitionẽ. Attẽdite ne grauent corda vestra curis hui9 seculi ne supueniat ĩ vos dies illa repẽtina: sicut in dieb9 noe ꝛ loth repentin9 interit9 tulit nescientes. De die aũt illa ꝛ hora nemo scit: neqꝫ fili9: neqꝫ angel9 nisi solus pater. Hic exclamat arrius. Nõ sũt eq̃les q̃ nouit ꝛ qui ignorat. Hieronym9 respõdit in minori breuiario sup psalmos. Humanitas filij dicit se ignorare finẽ mundi. Qd gregori9 in registro q̃si exponẽs ait. Nouit vnigenit9 dei horã iudicij: sʒ nõ ex natura humanitatis. Tñ etiam sic exponit. Non nouit. subaudi: nobis. quibus expedit incertos esse: vt sic viuam9 quasi in primo iudicandi. Uel fili9 hic dr adoptiõe. Tũc duo erũt in agro. id ẽ platoꝝ q̃dam boni quidam mali. Un9 assumet. id est rapiet obuiaʒ xpo in aera: ꝛ alter relinquet. i. non assumet. Due molentes in vnũ: vna assumet: ꝛ altera relinquet. Qd de ꝯiugatis dictuʒ est q̃ sũt in rota hui9 mũdi. Duo ĩ lecto: vn9 assumet ꝛ alter relinquet. qd de ꝯtẽplatiuis siue speculatiuis ĩtelligit Et dixerũt ei. Ubi dñe scʒ assument. Et respondit. Ubicũqꝫ fuerit corp9: illuc cõgregabunt ꝛ aquile. id est vbi erit dñs in corpore congregabunt aquile. id est sancti resurgendo innouati.

De vigilia ianitoris ꝛ decem virginibus. Capl'm. CXLIII.

i **Nterim autem** erit fili9 hoĩs sicut hõ q̃ peregre ꝓfectus: reliq̃t domuʒ suam: ꝛ dans cuiqꝫ seruoꝝ suoꝝ opus suuʒ: ianitori p̃cepit vt vigilet. Uigilare ergo apl'is et apostolicis viris incũbit. Uigilare sup se ꝛ sup gregẽ etiã cuiqꝫ fideli ꝓ modulo suo Tũc simile erit regnũ celoꝝ decẽ virginib9. i. tũc separabunt fatui a prudẽtib9. Media aũt nocte clamor factus ẽ: ecce spõsus venit exite obuiã ei. Traditio hebreoꝝ habet xp̃m media nocte vẽturũ ad modũ egypti qñ pascha celebratuʒ est. Quidã etiã sãctoꝝ hoc ip̃m opinant: qꝛ sicut nocte nat9 ẽ ĩ mũdũ: ꝛ nocte venit ab inferis: ita ꝛ nocte veniet ad iudiciũ. Unde q̃dam dicunt fuisse apl'oꝝ traditionẽ ĩ vigilia pasche nõ dimitti populũ ab eccl'ia ante ꝓfundã noctem: vt q̃si expectent aduẽtũ dñi: ꝛ dicũt horam illaʒ noctis qñqꝫ ĩmo sepi9 diem dici ꝓ coruscatione veniẽtis: vel tipice: ꝓ manifestatione cordiũ. Alij aũt qd dubiũ dicit dñs nõ diffiniẽtes exponunt. Media nocte. id ẽ nullo sciente.

De cõmendatione talentorũ ꝛ decẽ mnis. Capl'm. CXLIIII.

l **Tem addidit** parabolã ꝓficiscẽtis q̃ dedit suis suis talẽta:

F

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

alíȷ̃ qnq̄ꝫ.alíȷ̃ duo.alíȷ̃ vnuꝫ. Et commēdatis bis ꝙ duplicauerūt talēta:reprobato viro pigro ꝙ abscōdit suū ait. Omi habēti dabitur. Nō habenti aūt qꝺ videᵗ habere auferet ab eo.i.habenti eo mō ꝙ debet habere:vt scꝫ eo bñ vtaᵗ De eodē qꝫ addidit parabolā ꝺ rege ꝙ abijt i regionē lōginquā accipe sibi regnuꝫ ⁊ reuerti.⁊ dedit ꝟuis suis decē mnas et ait. Negociamini dum venio. Mna ꝛm grecos .xl.centuꝫ dragmis appendiᵗ. In reditu eiꝰ accessit primꝰ ⁊ ait. Dñe mna tua.x.mnas acq̇siuit. Cui dñs. Eris ptātez habēs sup.x. ciuitates.q̄si di. Pro paruis meritis recipietis insperata.

Vocatio ꝟui ē canonica electio epi. mna datur ei qñ ꝙ īposuit ei manꝰ: dat ei textuꝫ euāgelíȷ̃ et dic. Vade p̄dica:⁊ ipe cū p̄mo ingrediᵗ ciuitatē suā:euāgeliū p̄fert in pectore:q̄si negociator mnam suā ostendēs. In q̇busdā ecclesíȷ̃s cum dat ei archiepiscopꝰ virgā dicit. Vade p̄dica:⁊ ille statim bñdicit populū:in ꝙ signaᵗ ꝙ moyses cum virga missus est in egyptum.

De ventilatiōe aree. Ca.CXLV.

Cum aūt venerit filꝰ hois i maiestate sua: ⁊ oēs angeli cuꝫ eo:testes futuri actuum humanoꝝ:tunc sepabunᵗ boni a malis:⁊ statuenᵗ boni ad dexterā.i. ponenᵗ in eternitatē mali ad sinistrā.i.recipiēt ꝙ meruerūt eligendo sinistram. Et tūc cōmemorabit iudex sex opa miscꝺie:ꝙ sūt pascere esurientē:potare sitientē:colligere hospitē:vestire nudū:visitare infirmū:ꝯsolari vinculatū. Septimū legiᵗ i Tobia:sepelire mortuū. Et nō aliud erit hec cōmemoratio:nisi qꝛ oēs scient merita sua p qb⁹ saluabunᵗ aut dānabunᵗ. Et ibunt hi in suppliciū eternū:illi aūt in vitā eternā.

Opiniones de igne etno. Ca.CXLVI

De igne eterno dicit Augꝰ. Cuiusmodi sit ⁊ in ꝙ mundi parte futurꝰ sit neminez scire arbitror:nisi p reuelationē.q.d. Unus est gehēne ignis. sꝫ nō vno modo oēs crucias. Sic ardorē solis nō oēs equaliter sentiūt:sic cū ille ignis eq̄liter ardeat:nō eq̄liter sentieᵗ. Gregorius i iob. Miro modo gehēne ignis corporeus ē:nec lignis nutriᵗ:nec succēsione indiget:⁊ ē inextinguibilis a deo creatꝰ ab origine mundi. Idem. Ultrix flāma vitioꝝ cremationē habet:lumē nō habet:ad ꝯsolatiōeꝫ nō lucet vt eni magꝫ torqueat ad aliq̇d luce. Nā reprobi se visuri sūt in inferno:vt magis doleāt:qꝛ ⁊ diues lazarum vidit. In libro tñ p̄nosticoꝝ de ꝟbis augustini sic legiᵗ. Est vt ait augustinus inferoꝝ substātia incorpalis. Et ideo merito q̄riᵗ: vñ sub terris dicāᵗ esse inferi.si corpalia loca nō sūt:⁊ vñ dicāᵗ inferi:si sub terris nō sūt. Sꝫ idē doctor dic. Ido sub terris dicūᵗ inferi:qꝛ ꝯgruenter i spū corporaliū rerū similitudies sic mōstranᵗ:vt qꝛ defunctoꝝ aie corpis amore peccauerunt ad illas corpaliū rerū similitudines exhibeanᵗ: quibus carne mortui solent sub terra condi. Nōnulli ex hac sentētia augustini sentiūt ꝙ vbicūqꝫ peccator fuerit:ibi elementa cruciabūt eū ⁊ in corpe suo:⁊ ex locis adiacētibus. Est eni pbabile vt aia ꝙ sua spōte sumit a carne fomētū peccādi:nolēs ab eadē recipiat fomentū cruciatꝰ. Qui merito infernalis et sub terra eē ꝺr: qꝛ aie p lapsū terrene voluptatis eū incurrēt. Augꝰ de ciuitate dei. Cur nō dicamꝰ incorporeos spūs posse pena corpalis ignis affligi. Idem ignis corpalis demones cruciabit ⁊ hoies. Hiero.i epl'a ad ephesios. Infernū sub terra eē nemo ambigat.

De pascha ⁊ diuersis acceptionibus huiꝰ nominis. Capl'm.CXLVII.

Et cū consūmasset iesus sermones hos:ait discipulis suis. Scitis qꝛ post biduū pascha fiet:⁊ filiꝰ hois tradeᵗ vt crucifigaᵗ Hec eni tertia feria dixerat:⁊ i q̇nta feria ad vesperam pascha iminebat: q̄rtadecima luna post vernale eq̇noctiuꝫ. Ambrosiꝰ dicit h̄ nomen pascha grecū eē:⁊ sonare passionez. Nomen ꝟo hebreū phase sonare trāsitū. Augꝰ ꝟo dicit hebreū eē nō grecū:⁊ sonare trāsitū:opportune tñ ꝯcurrere in h̄ noie ꝯgruētiā vtriusqꝫ lingue. Qui eni patiᵗ:grece pascin ꝺr:vñ pascha passio putaᵗ.sꝫ in syra lingua trāsitū sonat. Quare aūt trāsitus dicaᵗ hora illa:super exodū ē. Declinaᵗ autē pascha pasche vel paschatis:⁊ ē eq̇uocū ad tria. Vespa eni ꝙ imolabaᵗ agnus dicebaᵗ pascha sicut hic:post biduū pascha fiet. Et tota dies p̄cedēs horam illā:nec pascha dicebaᵗ:nec solēnis erat. Diciᵗ etiā pascha agnꝰ vt ibi. Ubi vis paremꝰ tibi comedere pascha. Et apl's Christꝰ imolatꝰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

est pascha nostrum. Sequebanť septez dies azimorū quoꝝ primus ꝛ vltim⁹ solēnes erāt medij nō adeo: sed hi septem quādoqꝫ vocabanť pascha vt ibi. Non introierūt ꝑtorium ne ꝯtaminarenť sed comederent pascha. id ē mundi comederēt in pascha: vľ azyma vocat pascha: quia his dieb⁹ vsus erat eoꝛuz. Nec mirū si dies azimorū dicebanť pascha: cuz ꝛ pascha dicať dies azimorū vt ibi. Fest⁹ dies azimorū q̇ dř pascha.

Qua die ꝛ quō iudas vendidit dominuz. Caplm. CXLVIII

e

Etūc scz quarta feria principes sacerdotuz vidētes iesum abisse ꝛ dixisse: nō videbitis me amodo: congregati sunt cum senioribus populi in atrium cayphe: ꝛ querebant eum vt tenerent ꝛ occiderent: non tamē ī die festo ne forte tumultus fieret in populo. Audiens aūt eos iudas congregatos abijt ꝛ pepigit cum eis de iesu tradendo: p. xxx. argenteis. Forte qꝛ cum audierat dominum tertia die moriturū: ꝛ putauit eū in morte detineri: mortem īminentez sibi lucratiuā fieri voluit ꝛ exinde q̄rebat opportunitatez tradēdi eum sine turbis. Illi triginta denarij valebant trecentos vsuales: et ita volebat iudas recōpensare vngenti perditionem.

Ex autez quarta feria ante passionez venditus fuit domin⁹: ostēdit ea die ecclesia lectionem esaie ꝑmittens epistole ī qua legitur. Ecce merces eius cū eo. In memoriā etiaz huius venditionis p totum annū in ieiunijs penitētialib⁹ hec feria scđm locuz habet post sextam feriam: ꝓprium euangelium et ꝓpriam epistolam sepe habet cum iterari debeat dominica per totam hebdomadā. De missa eni crucis feria sexta inuentuz est. Similiter de missa angeloꝝ feria secūda.

De cena dñi. Ca. CXLIX.

p

Prima autē die azymoꝝ. i. ea die ī cui⁹ vespera agnus erat īmolādus ꝛ edēdus cuz azymis dixerūt discipuli ad iesū. Ubi vis parem⁹ tibi comedere pascha. Et rňdit. Ite ī ciuitatē ꝛ occurret vob̄ hō amphorā aque portans. Quocunqꝫ introierit: querite a dño domus locum ad ꝑparanduz: ꝛ ostendet vobis cenaculum grande ꝛ ibi parate. In superiori parte domus faciebāt palestini cenacula inferius autē cubicula. Qđ marc⁹ dicit lagenam. Lucas amphorā. vn⁹ expressit gen⁹ vasis alter modū. Ante diē ergo festum pasche vespere facto venit iesus ꝛ discubuit cum. xij. discipulis suis ꝛ ait. Desiderio desideraui h̄ pascha manducare vobiscū anteqꝫ patiar. Uerba iohannis ministrauerūt grecis fomitē erroris: dicunt enim in parasceue lunam fuisse quartādecimā: et ita in vespa ipi⁹ fuit pascha. Dñs aūt sciēs se passurū ea die ī vespera antecedēti anticipauit comedere pascha: ꝛ qꝛ ea nocte licite potuit comedi fermentatū. de fermentato ꝯficiunt corpus dñi. Qđ si verum est: credibile est dñm comedisse agnuz: vt ꝑceptum erat in lege: et azyma comedisse. Et sic etiam si constet qđ dicūt errāt consecrando fermentatum.

Cuz in veritate fuerit q̇ntadecima. Quinqꝫ autem ponit rationes opinionis eoꝝ.

Ex autez dñs ꝑuenit pascha ꝓbať ex verbis iohannis q̇ dicit dominū mādu casse ante diem festum pasche: ꝛ ī parasceue iudeos non intrasse ꝑtoriū: ne cōtaminarētur sed comederēt pascha Et etiā sacerdotes h̄ disposuerant: ne occiderēt eum in die festo. id ē ꝑmo die azymorum. Etiā euangeliuz vocat sabbatū post crucem dñi magnum diem sabbati: qđ nō solet dici: nisi cum festū sabbato ꝯcurrat: ꝛ ita in sabbato fuit ꝑma dies azymorū. Medij enī dies inter primū ꝛ vltimū non erant festiui. Etiā mulieres in parasceue parauerūt vngenta qđ non liceret si eēt ꝑm⁹ dies azymoꝝ. Ad h̄ dici potest: quia dies festus pasche erat quintadecima luna ſm illud Et in q̇ntadecima solēnitatē celebrabitis altissimo dño. Ante hunc diē ergo ſm legē dominus fecit pascha. Etiā lucas dicit venisse diē azymorū in q̄ necesse erat occidi pascha. Necesse aūt erat ex lege luna. xiiij. ꝑmi mēsis vel scđi. Casū aūt aliquē in quo necesse esset

Ab h̄ loco ponit rationes eoꝛuz. Primam inde sumit qđ Johes dicit. Scđam inde sumunt qđ dicit lucas. Tertiam inde sumūt qđ dicunt alij. Quartā inde sumunt: quia euangeliū vocat sabbatum post crucē magnū sabbatuz. Quintā inde sumūt: qꝛ mulieres ī parascene parauerūt vngenta.

174

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

preuenire lunā q̄rtādecimaȝ non legimꝰ. Diē ꝓo magnū sabbati vocabant in tribꝫ festiuitatibꝫ hebdomadalibꝫ quocūq̃ die. vij. dierū ꝯtingat. Oēs enim septē solēnes sunt: ⁊ si nō adeo vt ꝑmus ⁊ vltimus. Ad comedendum q̄ȝ azyma: oportebat eos septem diebus mūdos esse. Unde quolibet. vij. die nō poterāt intrare ꝑtoriū. Q aūt mulieres dicūt parasse vngenta in die festo: dicimꝰ q: non erāt dies aliqui adeo festiui vt sabbatū: ⁊ licuit eis parare vel emere sicut ⁊ cibos qđ nō liceret sabbato. Quid si multo ante parauerant: q: audierant a domino sepe eū in ꝓximo morituꝝ. Nonne magdalena videtur iam parasse: ⁊ ꝑ inspirationem spiritussancti preoccupasse vnctionem. Quidā aūt dicunt ꝙ. xiij. luna q̄rta scȝ feria: cenauit dn̄s cuȝ discipulis ⁊ lauit pedes eoꝝ. Qđ narrat solus iohānes: ⁊ in quartadecima comedit agnum paschaleȝ: ⁊ dedit discipulis corpus suū de quo alij agūt. Sed vsus ecclesie contrariꝰ est que ante parasceue pedes pauperū lauat. Etiaȝ si tabulam compoti diligēter retro ꝑcurramus: inueniemus lunam. xxij. kalend. aprilis. feria sexta: ergo ī ꝑcedenti sexta feria fuit luna quintadecima. Et nota ꝙ nusq̄ȝ legit̃ dominū comedisse carnes nisi agni paschalis.

Q surgens a cena lauit pedes discipuloꝝ.
Capitulum. CL.

Surgēs auteȝ iesus a cena: lauit pedes discipuloꝝ. Ex eo auteȝ ꝙ dixit. q lotus est scȝ in baptismo: non indiget nisi vt pedes lauet vos aūt mūdi estis sȝ non omnes: perpendit̃ a quibusdā ꝙ apl'i baptizati erāt. Et cuȝ recubuisset: iterū docuit eos. Quare hoc fecerat. In exemplū scȝ mutuo sibi seruiendi: ⁊ in typū mutuo dimittendi iniurias: ⁊ mutuo subueniendi peccantibꝫ orādo ꝓ eis. Unde ⁊ dn̄s subdidit. Beati eritis si feceritis ea. Que de sola ablutione pedū nō dixisset.

Nota quattuor depositiones vestiū christi. In cena deposuit eas ⁊ resumpsit. Ad colūnā nudatus est ⁊ reindutus. In illusione militū nudatus ⁊ venditus. Naȝ ab herode non legit̃ nudatꝰ. Ad crucem nudatꝰ nec reindutꝰ. Prima ꝑtinet ad apl'os q̄s in breui resumpsit. Scđa ad illos q resumpti sunt ī die pēthecostes ⁊ paulatim resumūt̃. Tertia ad reliquias q̄ resumūt̃ in fine. Quarta ad ꝑuersam medietatem nostri tēporis que nunq̄ȝ resumet̃. Scđa ⁊ q̄rta rep̄sentant̃ in eccl'ia cum altaria mūdant̃. nam ⁊ ramunculis q̄si flagellis tundunt̃ ⁊ aspergunt̃ aqua ⁊ vino.

De notatione proditoris ⁊ egressu eius.
Capitulum. CLI.

Iesus aūt turbatus spū dixit. Amen dico vobis: q: vnꝰ ex vobis tradet me hac nocte. Turbatꝰ est iesus misericorditer cōpatiēs iude quē notabat. Sic et sancti misericorditer turbant̃: cum vrget eos cura zizania a tritico seꝑare ante messem. Mentit̃ ergo philosophus q̄ dicit animi ꝑturbationē nō cadere in sapientē. Et dicebant sigillatim. Nūquid ego sum dn̄e. Quibꝫ ait Qui intingit mecum manū in catino: hic me tradet. Duodecim in eodem catino cū dn̄o edebant: ⁊ alij nō. q. d. Unus đ duodecim tradet me. Forte ideo dixit intingit: q: succus agrestiū lactucarū necessarius ad esum agni erat. Catinꝰ in quo liquor ostendit ꝙ vas erat fictile: parapsis vas in quo cibi parabant̃: q: paria habebat latera. Apsis enī est extremitas. Uel vt q̄daȝ dicunt quadraturā laterū notat h̄ nomen parapsis. Et addidit iesus. Ue homini illi ꝑ quē filius homīs tradet̃. bonuȝ erat homini illi si natꝰ nō fuisset. Ue in sacra scriptura eternaȝ notat damnationē. ⁊ est. peribit eternalit̃. Et ne munitissimā eius penā intelligeremꝰ addidit bonū ⁊c. id est meliꝰ esset ei si non esset natus de vtero. sed perijsset in vtero. Tūc enī ꝓ solo originali peccato damnatus esset. Uel vsualiter dictū est: meliꝰ esset ei nō esse q̄ȝ male eē. Recūbebat aūt discipulꝰ quē diligebat iesus in sinu eiꝰ. Et innuit ei petrꝰ: vt secreto quereret a dn̄o q̄s traderet eū. Hic nō aliter credit̃ recubuisse supra pectus iesu: nisi quia discūbebat īclinatꝰ ante pectꝰ dn̄i. Huic submissa voce querēti dn̄s submissa voce ꝓditorem expressit: cui scȝ panem intinctū porrigeret Et buccellā ītinctā porrexit iude Inde est ꝙ eucharistia nō dat̃ intincta. Et etiā ꝓ heresi tollēda: q̄ dogmatizabat totū xp̄m esse sub vtraq̄ȝ simul: ⁊ sub neutra tm̄ forma. Et tunc introiuit sathanas in iudā. nō tūc ꝑmo: sȝ vt q̄si ꝓpriū possideret: sicut apl'i spū iam accepto: iteꝝ dicunt̃ accepisse spiritū. Tūc iudas ait. Nunq̄d ego sū rabbi. Ait illi. Tu dixisti.

175

Nōdum coram exp̄rimit eum. Potest enī m sic intelligi. Ego non dico: sed tu dicis. Uel de assertione cordis exponi potest. q. d. Ore q̄dem interrogas quasi nesciꝰ: sed corde ratum habes te esse ꝓditorem. Et exiuit iudas cōtinuo: erat aūt nox. Tunc ait iesus. Nunc clarificatꝰ est filius homīs. id est electo tenebroso remanserūt soli mundi cū suo mūdatore. Et addidit. Et ɔtinuo clarificauit eū deꝰ id est clarificabit. Qđ pōt intelligi de resurrectione. Uel de īminēti traditōe: per quā xp̄s mortuꝰ apparuit his q̄ eū ī iferno expectabāt.

De eucharistia data discipulis ⁊ nō iude. Capitulum. CLII.

Cenantibus aūt

illis benedixit iesus panē: ⁊ fregit ⁊ dedit discipulis suis dicēs. Accipite ⁊ comedite: h̄ est corpꝰ meū: qđ ꝑ vobis tradetur. Similiter ⁊ de calice ait. Bibite ex hoc om̄es: hic est sanguis meꝰ noui testamēti: subaudi cōfirmator: q̄ ꝑ vobis et ꝑ multis effundet̄ in remissionē peccatoꝝ. Qđ ait: accipite ⁊ comedite. forte inculcatio ē. Nō enī intelligendū ē: q̄ sūptum corpꝰ ō manu dn̄i sibi mīstrarēt: sȝ q̄ ɔsecrauit ipe ⁊ ministrauit. Sed ē. ac si diceret: comedite. vtrāq; huiꝰ sacramēti comestionē īnuēs. Nec enī de calice dixit: accipite. sed ministrans dixit. Bibite. Et nota q̄ ī canone cū ꝓferūt hec v̄ba. h̄ ē corpꝰ meū. h̄ est sāguis meus: ex v̄tute hoꝝ verboꝝ fit transsubstātiatio. Unde credibile est cū dn̄s eadē verba dixit: mutasse panē ⁊ vinū in carnem ⁊ sanguinē. ⁊ tunc eandē vim ɔtulit dn̄s v̄bis illis in posterū. Et ꝓpterea sic ɔstruēda est littera. Bn̄dixit. subaudi: dicens. hoc ē corpus meū. Et tunc fregit ⁊ dedit discipulis suis: et ait. Comedite. Et iterauit. h̄ est corpꝰ meum. Ul' forte tūc bn̄dixit bn̄dictiōe nobis nō tradita. sȝ post ad institutionē aploꝝ vis bn̄dicendi tradita ē a dn̄o verbis istis. h̄ est corpꝰ

Bibite ex h̄ oēs. Sic tūc: ita ⁊ ī ꝓmitiua ecclesia: oēs q̄ intererāt misse sumebant sacramētū vnitatis. Nunc autē q̄ nō possūt oēs digne sumere: sumūt aliud saltē sacramentū vnitatis. i. osculum pacis: qđ tradens sacerdos ministro dicit habete vinculum pacis ⁊ dilectionis. ac si diceret. sumite ex hoc om̄es. Uel accipite ⁊ diuidite inter vos.

meū. Qđ aūt ante traditionē eucharistie diximus iudā exisse: videmur ɔtradicere luce: q̄ post calicem traditorē cōmemorat. sed forte lucas de traditiōe recapitulat. hilarius autē sup mattheū ꝓbat iudam nō interfuisse. Tūc enī bibentes calicē: secū dixit iesus bibituros in regno patris: ad qđ iudas indignus erat. Etiā bibentiū nullū excipiens ait: q̄ ꝑ vobis effundet̄. In aliis aūt excepit dicēs ꝑ multis. Dici tn̄ pōt iudam accepisse eucharistiam: ⁊ dictū ab hilario facile determinari. Cum ergo dixit iesus. hoc facite in meā cōmemorationem: instituit hoc sacramentū: ⁊ tacite premissum destituit. Cum ergo dixit se non bibiturū vinū donec cū eis biberet nouū aduerbialiter positū ē. id ē nouo modo. tanq̄ nouꝰ scȝ nō incorporādo mihi vinū vt ꝓus.

De ꝓdictōe negatiōis petri. Ca. CLIII.

Tunc ait illis iesus.

Omnes scandalū patiemini ī me in nocte illa. Scriptū est enim ꝑcutiam pastorē: ⁊ dispergent̄ oues gregis. zacharias ꝓpheta ex ꝑsona ecclesie orauit dicens ad patrē. Percute pastorē: ⁊ dispergent̄ oues gregis. Euangelista v̄o videns impletum qđ orauerat ꝓpheta respōsionem patris annuētis posuit. scȝ ꝑcutiam pastorē. Et cū dixisset petrus. Et si oēs scandalizati fuerint ego nunq̄ scādalizabor. respondit iesus. Priusq̄ bis gallus vocem dederit: ter me es negaturus. Marcus hoc expressit plenꝰ ceteris. Post primā enī negationem petri statim gallus cantauit. sed ante scđm gallicantū bis iterū negauit. ⁊ ita trina petri negatio ante primum gallicantū inchoata est ante scđm completa. Alii autē euangeliste dicentes: priusq̄ gallꝰ cātet: ter me negabis. de inceptiōe agūt Et est. Trinam negationē inchoabis. Marcus v̄o de completione eiusdem scripsit Et ait petrꝰ. Etiā si oportuerit me mori tecū: non te negabo Nō mentit̄ petrꝰ q̄ credit verum esse qđ promittit.

Inde est q̄ in hac die omnes hore flebiles sūt. ⁊ sola missa solennis est in concentu et ornatu ministroꝝ tanq̄ in die sue institutionis quasi in suo natali. Eadem quoq; die crisma conficitur quo frōtes liniuntur: quia eadem die postes sanguine agni liniebantur Quā quia sequebatur esus agni paschalis:

differt linitio baptismalis vsq̧ in sabbatum vt cõtinuet esui agni. Cõfectio ꝟo crismatis differri nõ potuit: qꝛ vsq̧ ad baptismũ nõ celebrat missa in illis diebꝫ.

De sermone domini post cenam.
Capitulum. CLIIII.

Hunc subdidit iesus ꝯsolando longũ sermonem quẽ scripsit iohãnes. Non turbetur cor vestrũ neq̧ formidet. In domo patris mei mansiones multe sunt: si quo min⁹ dixissem vobis. Minus ponitur pro nõ ⁊ ẽ. Si quo min⁹. id est si in aliquo non dixissem vobis nõ. id est si non essent ibi: ego dixissem vobis. id est nõ celassem vos: imo dixissem vob qꝛ non sunt ibi. Sed subaudi: sciatis. qꝛ vado vobis parare locũ. Jam parate erãt mansiones vt dixerat p̄destinatione. sed tamen adhuc parande erant apertione ⁊ ipoꝝ meritoria operatione. Hieronym⁹ aũt ꝯtra iouinianũ legit totum sub vna distinctione sic. Si non mansiones multe essent apud patrem dixissem vobis: qꝛ vado parare vobis locum. hoc ẽ si non vnusquisq̧ p̄pararet sibi mansionem ex ꝓpriis operibꝫ: dixissem vobis: qꝛ vado parare vobis locũ. Meũ autẽ non ẽ parare sed vestrũ. Et est dictum: sicut illud: sedere a dextris vel a sinistris non est meuz dare vobis. Tamẽ ⁊ qđ quisq̧ sibi parat: etiã de⁹ ei parat. Parat enĩ mãsiones: mansionibus parando mãsores. Cunq̧ dixisset ei thomas domine q̇ vadis. respõdit ei iesus. Ego sum via veritas ⁊ vita. q. d. Qua vis ire. Ego sũ via. id est me imitare. Quo vis ire. Ego sum veritas. id est verus ⁊ supremus finis: q̇ sol⁹ querendus est. Ubi vis p̱manere. Ego sum vita. Et nota quia modo arguit eos in h̄ sermone quasi nescientes ipm. modo cõmẽdat tanq̄ scientes ꝙ ſm regulam ticonii de aliis ⁊ aliis est intelligendum. Sunt ⁊ quedaz in hoc sermone quibꝫ applaudit sabellius: vt q̇ videt me videt ⁊ patrem. Quedam quibus ĩsultat arri⁹. vt. Uerba que ego loquor a me ipo nõ loquor. Et maior me ẽ: ⁊ hmõi. Etiaz ꝓmissionẽ hanc addidit iesus. Qui credit in me: opera que ego facio ⁊ ipe faciet: ⁊ maiora horum faciet. Genitiuus est ꝓ ablatiuo more grecoꝝ. Maius fuit sanari vmbra petri q̄ fimbria vestis xp̄i. q. d. Nõ erit maior me qui credit in me. sed maiora faciam p̱ eum q̄ sine eo. Dicit enĩ augustin⁹. Non de omnibꝫ operibus xp̄i hoc dicitur. Non audeo precipitare sententiã: vt dicam maius esse salutez fieri peccatoꝝ: xp̄o operãte q̄ sũt angeli. Intelligat qui potest: vtruz maius sit iustos creare: q̄ impios iustificare: cum hoc sit maioris misericordie: illud maioris potentie. De verbis iusticie q̄ tũc fecit est hic ſmo. non de omnibus operibus eius. Q̄ autẽ ait: rogabo patrẽ ⁊ aliũ paraclitũ dabit vobis. sic ẽ construendũ: dabit vobis paraclituz: qui est ali⁹ a nobis. id est alia p̱sona a nobis. id est a patre ⁊ filio. Pater enĩ ⁊ fili⁹ ⁊ spũssanctus sunt idem aduocatus vel consolator. Q̄ dixit paraclitum mitti in nomine suo. hoc est ad noticiam ei⁹ et glorificationẽ. Ul' quia habet idẽ nomen qđ filius. id est deus. Nec hoc ꝙ ait sermonem quem vos audistis non est meus obloquitur ei qđ dixerat: diligentem se ſmones suos ſuare. Singulariter enĩ dixit ſmonem patris esse. nec eẽ suum. id est a se. ⁊ dixit eis. Quando misi vos sine sacculo et pera et calciamentis: nũquid aliquid defuit vobis. At illi dixerunt. Nihil. Et dixit eis. Qui nũc habet sacculũ tollat similiter et peram: et q̇ non habet gladiũ emat. Instruit eos dñs in discretiõe virtutũ: sunt enĩ quedã semp̱ tenẽda vt misericordia: humilitas: fides: spes: et charitas. Quedam ꝓ tempore ⁊ loco mutanda vt fames. sitis. vigilie. orationes. labor operandi ⁊ docendi. Tẽpore ergo p̱secutionis docet necessaria tollere: donec tẽpus euãgelizandi rediret sopita p̱secutione. Cũq̧ dixissent. Domine ecce duo gladii hic. respõdit. Satis est Un⁹ q̇ amputaret auriculam: in cui⁹ sanatione virt⁹ dñi monstraret. alter q̇ non euaginatus ostenderet apostolos nõ p̱missos facere q̇cq̇d possent in dñi defensione. Predixit q̇z eis iesus. Ecce veniet hora etiam venit vt dispergamini vnusq̇sq̧ in ꝓpria: ⁊ me solũ relinquatis. Postea eleuatis oculis in celũ orauit dicẽs. Pater venit hora ⁊c. Et orauit primo ꝓ se. post ꝓ discipulis. tertio ꝓ his q̇ credituri erant p̱ verbũ eoꝝ.

Quasi diceret habebitis p̱ modicũ tp̃s persecutionez. ⁊ ideo premunite vos: et in armis ad defensionez. ⁊ in sacculis ad necessariorũ repositionem.

De trina oratiõe dñi in villa gethsemani.
Caplm. CLV.

t Wnc venit cuz illis ĩ villã q̃ dr̃ gethsemani q̃ ẽ ad radicẽ mõtis oliueti trãs torrentez cedron. Cedron genitiuꝰ ẽ grecꝰ pluralis: q̃ latine dr̃ cedroꝝ. Et ĩtroiuit iesus ĩ ortum cũ discipul' suis. Sciebat aũt ⁊ iudas locũ illũ qꝛ ꝯsueuerat iesus illuc venire cũ discipul' suis. Et cũ ĩtrasset, dixit eis Sedete h̃ donec vadã illuc ⁊ orem. ⁊ etiã vos orate ne ĩtretꝭ ĩ tẽptationẽ: ne scz succũbatis tẽptationi. Et assumpto petro ⁊ filijs zebedei cepit ꝯtristari ⁊ ait. Tristꝭ ẽ aĩa mea vsq3 ad mortẽ. Usualiter dictũ ẽ. i. multũ tristꝭ ẽ aĩa mea. vel tristꝭ est vsq3 ad timorẽ mortꝭ: ⁊ ꝓ timore mortꝭ. Tristabat᷑ aũt ꝓ ruina aplõꝝ. Uel põt eẽ vsq3 exclusiuũ Tristabat᷑ enĩ donec se ⁊ suos morte sua liberaret. Uel inclusiuũ scz donec pꝰ mortẽ suam redirent aplĩ ad fidem eiꝰ. Et progressus ab eis quãtũ iactꝰ est lapidis: procidit in faciem suã et orabat. Abba pater: si possibile est transfer hũc calicẽ a me. Idẽ est abba qđ pater. Et ẽ abba hebreũ ⁊ sirũ: pr̃ grecũ et latinũ. In q̃ inuit deũ patrẽ esse oĩm gẽtiũ. Ut verꝰ homo horrebat mortẽ: ⁊ vellet nõ mori: si fieri posset de iusticia. Habebat enĩ iusticia patris vt xp̃s pateret᷑: ⁊ a ꝯstitutione mundi h̃ sacramentũ ab eo erat ꝓpostensũ. Hec voluntas nõ moriendi gloriosos martyres fecit. Non enĩ vult sensus carnis nisi qđ delectat. Si autẽ delectaret eos mori: nõ inde videret᷑ mereri. s3 qꝛ hãc moriendi voluntatẽ subijciũt deo merentur. Uñ ⁊ xp̃s subdidit. Uerũtñ non qđ ego volo: s3 qđ tu. Quidam tñ adherẽtes ꝑticule demõstratiue scz hũc dicunt orasse misericorditer ꝓ iudeis: vt si fieri posset: ꝙ intrarẽt gẽtes sine cecitate iudeoꝝ: nõ biberet hunc calicem: mortem scz a iudeis q̃ sibi ĩminebat. Et cũ venisset ad discipulos inuenit eos dormientes. Et ait petro. Sic non potuisti ⁊c̃. Ul' ait petro sic ironice. q. d. Sic erat faciendum In cõmuni aũt dixit illis trib;. Quid dormitis. Spũs q̃dez promptꝰ est: subaudi: vester. quasi promptulum habuistis spiritũ ĩ ꝓmittendo mori etiam ꝓ me. sed nunc patet carnis infirmitas. Secundo abijt et orauit eundez s̃monẽ. Et apparuit illi angelꝰ ꝯfortans eum Et factus in agonia ꝓlixius orabat. id ẽ ĩ certamine ꝯtra mortẽ. Jam q̃si vincebat mortẽ in animo: dum etiã mori volebat: quã post vicit actu ip̃o scz resurgendo Et factus ẽ sudor eiꝰ sicut gutte sanguinis decurrentis ĩ terraz Et rediens ad discipulos: ⁊ inuenit eos dormiẽtes. Tertio abijt ⁊ orauit eundẽ s̃monez. Tunc venit ad discipulos: ⁊ ait illis. Dormite iam ⁊ requiescite. Et cum paululum dormissent ait. Surgite Sufficit. eamꝰ Ecce ꝓpe est qui me tradet.

Noĩe calicis ĩtelligit᷑ passio rõne mensure: qꝛ dei iusticia non patit᷑ aliquez pati supra id qđ possit.

Nota prima effusio sanguinis christi fuit in circumcisione. Secunda in sudore. Tertia in flagellatiõe Quarta in crucifixione. Quinta in mortui lãceatione. Prima in exemplũ: vt circũcidamꝰ membra nostra. Secũda in signũ: qꝛ sãguine suo irrigaret ⁊ fecũdaret terram. Tertia ⁊ quarta ad remedium. Quinta ad sacramentũ. Inde est ꝙ officium misse in q̃nq3 partitu3 est. Prima eius pars est vsq3 ad ep̃lam vt ab ea incipiat. Secunda pars vsq3 ad euangelium inclusiue. Tertia vsq3 ad canonẽ. Quarta vsq3 ad embolismũ: qđ interp̃tatur superexcrescens quia nouissime suꝑadditur: s3 libera nos ⁊c̃. qđ in quibusdam ecclesijs alta voce dr̃. Quinta pars vsq3 ad finẽ. S3 qꝛ in sola cruce etiaz quinaria fuit effusio sanguinis. ideo ⁊ solus canon subdiuidit᷑ in q̃nq3 ꝑtes. Prima vsq3. qui pridie. Secũda vsq3 ad: memẽto. Tertia vsq3: preceptis. Quarta ⁊ quinta vsq3 ad embolismũ vel ad finem.

De ligatiõe dñi ⁊ sanatiõe auricule serui. Caplm̃. CLVI.

a Dhuc eo loquẽte venit iudas cu3 cohorte militũ accepta a preside ⁊ turba ministrorum accepta a ꝓncipibꝰ sacerdotu3 ⁊ armis. Et dederat illis signum: quia osculo indicaret eis iesum: ⁊ ip̃i ducerent eum caute. Putabat enĩ ꝙ magicꝭ artib; posset se transformare ⁊ elabi. Et suscepto osculo: vocauit eu3 iesus amicũ: vel ironice: vel s̃m statum ꝓteritũ Et ꝓmo interrogauerat eos Quem queritis At illi dixerũt. Jesum. Et cum dixisset iesus querentib; se. ego sum. abierũt retro ⁊ ceciderũt. Postea tenuerũt iesũ: ⁊ ligauerunt eum. Simon aũt petrꝰ amputauit auriculã seruo cui nomẽ erat malchꝰ. Jesus aũt sanauit eu3 ⁊ ait petro. Omnis q̃ gladiu3 accipit: gladio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

perɩbit illo scʒ q̇ vertebat̄ ante paradisū vel ꝑ gladio accepto ꝑibit. Nec accipit gladiuʒ ꝑ eo q̇ datur a deo vel a lege vel a iudice.

De fuga adolescentis. Ca.CLVII.

Adduxerūt autē

a iesū ad Annā pmū: non qꝛ collega cayphe sed qꝛ socer eiꝰ. Turpe esset si domū anne antepositā pterissent. Adolescens aūt sequebat̄ eum amictꝰ sindone super nudo: subaudi corpe. Aliud enī nō habebat indumentū q̄ʒ sindoneʒ: q̇ relicta sindone aufugit ab eis. Tradunt quidaʒ hunc fuisse iohanneʒ quē tūc fuisse adolescentē longa eiꝰ vita indiciū est. Hieronymꝰ tn̄ sup locum illum ps̄. Vim faciebāt q̇ querebant animā meaʒ: ait. Judei vim faciebant vel petro cum dicerēt. ⁊ tu ex illis es. vl' iacobo q̇ cū traherent̄ relicta sindone nudatus aufugit ab eis. Videtur tamē potius opinādo q̄ʒ affirmando dixisse.

Id est pmo emerant cayphas ⁊ anna summū sacerdotium a pilato. sed caiphas illo anno habuit: ʒ quia domꝰ anne erat i trāsitu eorū ꝑ reuerentia sacerdotali anteq̄ʒ ad cayphā illuc eum introduxerunt.

De pma negatiōe petri. Ca.CLVIII.

Sequebatur aūt

s petrꝰ a lōge vt videret finē. Johānes ꝓo notꝰ pōtifici introduxit petrū. Quē cuʒ intuita eēt ancilla ostiaria dixit. Nūqd ⁊ tu ex discipulis es hoīs istiꝰ. Dicit ille. Non noui illum necꝫ scio q̇d dicis. Quidam volentes excusare petrū dicunt ꝙ bene dixit se nō nosse illū: quē nemo ꝑfecte nouit nisi pater. Et cū dixisset. O homo nō sum: se negauit ⁊ non xp̄m. Cumqꝫ dixisset hō nescio q̇d dicis: dixit se nescire falsa eoꝝ ꝯsilia et dolos. Sed stultū est excusare quem dn̄s accusauit. Ipe etiaʒ se reum lachrymis indicauit. Stabat aūt cū ministris petrꝰ ad ignē Interrogabat aūt pontifex iesū de doctrina eiꝰ Et cū dixisset iesus. Palā mundo locutꝰ sū interroga eos q̇ audierūt. vnus ministroꝝ dedit alapā iesu. Et ait iesus. Si bene locutꝰ sum q̇d me cedis. Ostēdit iesus ꝑcutiēti maxillaʒ nō actu ipo pbēdā esse alterā: ʒ animo paratū esse ad patiēdū si opus fuerit. Et misit eū annas ligatū ad cayphā.

De scd̄a ⁊ tertia. Ca.CLIX.

Erat aūt petrus

e stās i atrio ⁊ calefaciēs se: ⁊ dicente alia ancilla. Et h̄ cū iesu erat. dixerūt q̇ astabāt. Vere tu ex illis es. nā ⁊ galileꝰ es. et loquela tua. i. idioma galilee manifestū te facit. Tūc negauit petrꝰ cum iuramēto. Et aū hanc negationē exierat. ⁊ cātauerat gallꝰ. Et q̄si post horā cognatꝰ malchi dicebat euʒ se vidisse i orto cū iesu. Et tūc petrꝰ cepit anathematizare ⁊ iurare: qꝛ nō nouisset hoiem: ⁊ statim gallꝰ cātauit. Et ꝯuersus dn̄s respexit petrū. Et recordatꝰ petrꝰ ꝟbi qd̄ dn̄s dixerat egressus foras fleuit amare: fugiēs i cauēā q̇ mō gallicantꝰ appellat̄: in q̇ loco edificata est ecc'ia. Scd̄m hūc ordinē iohānis: videt̄ petri trina negatio incboata i atrio anne: ⁊ ꝯsūmata i atrio cayphe. Scd̄m alios q̇ nō faciunt mētionē de anna videt̄ tota facta in atrio cayphe. Augꝰ in libro de ꝯcordia euāgelistorū: asserit totā factā i atrio āne. ⁊ q̄ dicta sunt inde post missū iesū ad cayphā: recapitulando dicta. Hiero. i mattheū. ⁊ beda in lucā vident̄ velle ꝙ petrꝰ i atrio cayphe negauerit.

De sententia mortis lata in iesum.

Capitulum. CLX.

Mane facto cōue

m nerūt apd̄ cayphā sacerdotes ⁊ seniores ꝑpl'i: ⁊ scribe ⁊ pharisei: ⁊ q̄rebāt falsū testimoniū ꝯ iesū. Et dixerūt duo falsi testes. Nos audiuimꝰ euʒ dicentē. Possum destruere templuʒ dei hoc manufactū: et post triduū nō manufactū reedificare. Cumqꝫ non respondit iesus: exurgens cayphas dixit ad iesum. Adiuro te ꝑ deuʒ viuū vt dicas nobis. si tu es xp̄s filiꝰ dei benedicti. Et rn̄dit iesus. Tu dixisti. Si dixero vob̄ nō creditis mihi: amodo videbitis filium hoīs sedenteʒ a dextris virtutis dei: ⁊ venientē in nubibus celi: qd̄ de secūdo aduētu eiꝰ cōgrue intelligi potest: vel de aduentu eiꝰ in orbem ꝑ pdicatores. Tūc pnceps sacerdotū scidit vestimenta sua dicēs. Blasphemauit. Cōsuetudīs iudaice erat audita blasphemia in deum: scindere vestimenta sua. Et dixit. Quid vobis videtur. Et dixerunt. Reus est mortis.

Hoc in lege nō habebāt. ʒ signuʒ doloris debuit esse.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Prima illusio. Ca. CLXI.

Tunc expuerūt

in faciem eius. et hoc etiaz ꝓprium erat iudeoꝝ spuere in faciem eius quem abhijciebant. Et adduxerūt eū vinctum ad ꝓtorium et tradiderūt poncio pilato ꝓsidi et non introierunt: ne cōtaminarētur intrādo domū gentilis.

De suspēdio iude. Ca. CLXII.

Tunc iudas pe

nitentia duct⁹ retulit. xxx. argenteos dicens principibꝰ sacerdotum. Peccaui tradens sanguinē iustū. At illi dixerunt. Quid ad nos. Tu videris. q. d. Tu vidisti q̄d fecerꝭ: et sic ē ꝓteritū subiunctiui. Uel tu videbis cum senties in pena te peccasse. et sic est futurū subiūctiui. Quidā tamē sub vna distinctione legūt. Quid ad nos: tu videris. q̄d scz ꝑtinet ad nos. Forte sathanas q̄ posse derat iudaz postq̄ȝ fecit q̄d voluit recessit ab eo. et ideo potuit iudas dolere q̄d fecerat: vt ex dolore iterū itraret in eū sathanas: vt faceret eū inijcere sibi manū. Dicit Hiero. sup. cviij. ps. q: magis offendit iudas deuz q̄n se suspēdit q̄ȝ in h̄ q eū ꝓdidit. Et ꝓiectis argenteis in tēplo abiens laqueo se suspēdit: et crepuit medius: effusis viscerībꝰ: et i h̄ quodā modo delatū est ori: quo osculat⁹ erat dn̄m: ne ꝑ os spūs effunderet. Rupto enī laqueo putatur post cecidisse et crepuisse. Utrū aūt eadez die se suspenderit: an distulerit: dubiū est. ȝ q̄ añ resurrectionē domini sup psalmum habetur. Quidā tn̄ dixerūt q audita resurrectiōe quā non sperabat se suspēdit: q̄d nō est autenticū. Dixerūtq̄ȝ sacerdotes: q: non licebat eos mittere in carbonan: quia ꝑcium sanguinis erat. Mittere intellige pro remittere: quia inde tulerant eos. Et emerūt ex eis agrum figuli in sepulturā peregrinoꝝ cuiusdā scz figuli. Uel est figuli ꝓpriū nomen. Et dict⁹ est ager acheldemach. i. ager sanguinis. Quia fuerūt ꝑciū mortis in vsum mortuorum tradiderunt eos Tūc ipletū ē illud hieremie. Acceperūt. xxx. argenteos: sacerdotes

Sup agrum hunc secus viam q̄ ducit in effrata: mons geon est vbi salomon inunctus est.

vel venditores agri vl' iudas: et dederūt eos in agrum figuli. scz preciuz appreciati a filijs israel. id est christi quem appreciauerūt. id est precio emerunt filij israel. vel alij qui erant a filijs israel nati. Nō legitur in hieremia hoc: sed in zacharia pene idem sensus est sub verbis alijs. Unde quidaz codices habent per ꝓphetam sine noie aliquo. Dicit hieronym⁹ in maiori breuiario: quia antiqui codices habuerunt in asaph ꝓpheta. sed vitio scriptorū positū est in esaia: quia nesciebāt quis fuerit asaph. Unde porphirius vocabat mattheū imperitū cum posuisset esaiā: sed non errauit matthe⁹ sed scriptor. Similiter in marco dicit hiero. fuisse scriptum hora sexta crucifixū fuisse dominū. sed scriptores imperiti pro episimo q̄ notat. vj. nec est littera. sed nota numeri tm̄ scripserunt gāmam litteram que significat. iij. et inde forte potest legi glosa que est in marco. Hoc ꝓprie marcus: subaudi dixit. ȝ scriptor corrupit. et vere dixit tertia q̄tuȝ ad mysteriū Nam et cum hieronym⁹ ita dicat errasse scriptores in mattheo: qui scripserūt hieremiam ꝑ zacharia. Etiam sup mattheū dicit hebreū quendā sibi ostendisse librum hieremie apocrifum in q̄ hec scripta ad verbum reppererat Origenes in mattheuȝ. In secretis hieremie hoc reperitur: sicut apostolus scpturas quorū dā secretoꝝ ꝓfert vt illō Qō ocul⁹ nō vidit: nec auris audiuit. In nllo enī regulari libro h̄ inuenit nisi in secretis esaie

Quia quilibet propheta ꝓ secreta habuit q̄ nō reuelauit scz q: solutiōes nesciuit: vñ ipse dixit secretū meū mihi.

Augustin⁹ de ꝯcordia euangelistaꝝ dicit. Apud zachariam esse tm̄ de. xxx. argenteis. In hieremia ꝓo de emptione agri: ȝ non hui⁹ agri. Et ita dicit h̄ capitulū ex duobꝰ cōpactuȝ. Ultra etiam vt dicit augustin⁹ q̄dam ex ꝑsona euangeliste quedā ex ꝑsona ꝓphete accipiēda sunt.

De verbis pilati ad iesum et iudeos. Caplm. CLXIII.

Cum autē iesus

esset in ꝓtorio exijt ad iudeos pilatus querens. quā accusationem ferrent aduersus hoiem hūc. Et ꝑmuȝ eū accusauerūt in duobꝰ: quia ꝓhibebat tributa dari cesari. et q: dicebat se xp̄m regem esse. Cūq̄ȝ respondisset vt acciperent eū: et s̄m legem suam iudicarent dixerunt. Nobis non licet interficere queq̄ȝ: subaudi his diebus. Uel ꝑ pote

state trāslata ad alios hec dixerūt. Intrās ergo pilat9 ptoriū: primā accusationē q̄si nullā reputās: q2 forte audierat iesū dixisse. reddite q̄ sunt cesaris cesari. de scda dicit ad iesū. Tu es rex iudeoꝝ. Qui rn̄dit. Dicis h a te an alij tibi dixerūt h de me. Id est in h accusauerūt me tibi. Et ait pilat9. Nunq̄d ego iude9 sum. q.d. Ego non sum iudeus. 7 ita a me hoc nō dico. sed gens tua sc3 quā tuā dicis: 7 de qua natus es: tradidernnt te mihi. Et ait iesus. Regnum meum non est de hoc mundo. Cui pilatus. Ergo rex es tu. Respōdit iesus. Tu dicis: quia rex sum ego. Ego ad hoc veni in mundū: vt testimoniuz perhibeam veritati. Cui pilat9. Quid est veritas. Et iterū exiens dixit iudeis. Nullaz causam inuenio i eo At illi clamabāt Cōmouit vniuersuz populum: incipiēs a galilea vsq3 huc.

Tu dicis. id est qd q̄ris vere dicere potes q.d. muta modum pnunciandi: dic remissiue qd dicis interrogatiue Dicit magister quia bene fecisset pilatus si responsionez iesu sup hoc expectasset. In hoc pilatus arguitur q2 nō expectauit: donec veritas a dn̄o describeret: cuz a phariseis non potuerit describi. Achademici eni dicebant eā esse in puteo sine fundo: 7 non poterāt describere.

¶ herodes illusit dn̄o. Ca. CLXIIII.

Unq3 accepisset pilatus q2 homo galileus esset quia herodes qui perat regioni illi hierosolymis erat his diebus: volens deferri ei honorem: misit ei iesum: vt dominus galilee hominez galileum vel absolueret vel damnaret. Et ideo recōciliatus est herodes pilato: sup nece galileorum quā prediximus Et gauisus est herodes: quia ex multo tēpore cupierat iesum videre: 7 signum ab eo videre. Sacerdotes autē constanter accusabāt iesum coram herode. Qui cum interrogasset iesum in multis nec recepisset responsum ab eo. spreuit eum. 7 illusit ei. existimans euz fatuum: vel non sane mētis. Et in signū illusionis induit eū alba veste.

De scda illusione. Ca. CLXV.

Unc pilatus dixit iudeis: q2 nec ipe nec herodes inueniebant in eo causaz. 7 ideo correctum flagellis dimitteret. Turbā autē vniuersa clamauit. Crucifige eum. Cumq3 pilat9 renuisset: accusabant euz iudei in tertio: quia filium dei se fecit.

¶ pilat9 hora q̄si sexta sedit p tribunali. Caplm. CLXVI.

Unc ergo pilatus mag3 timuit: 7 ingressus ad iesū ait illi. Unde es tu. Jesus autē nō respōdit ei verbū. Cui pilat9. Mihi non loquer3: nescis q2 potestatē habeo crucifigere te: 7 dimittere. Respōdit iesus. Non haberes potestatem in me vllam: nisi datū esset tibi desup. id ē a cesare. imo a deo. Et q2 quasi timore potestatis superioris angebatur pilatus: dixit euz iesus minus peccare q̄3 iudeos Cūq3 pilatus quereret dimittere eum: clamabant iudei. Si hunc dimittis nō es amicus cesaris: omnis q̄ se regem facit contradicit cesari. Audiēs hec pilat9 eduxit iesū foras: 7 sedit p tribunali i loco qui dicit grece licostratos. hebraice gabatha: qd sonat varietatē pauimenti. Erat aūt parasceue hora quasi sexta Grecis admixti iudei crebro vtebantur grec3 vocabulis. Parasceue eni grece: preparatio latine. sic dicebant feriam sextam: quia in ea parabant necessaria sabbato: sic et in deserto duplo colligebant manna. Poterat ergo hora sexta esse incepta. Et vsq3 ad eius cōpletionem pacta sunt ea que leguntur vsq3 ad tenebras: 7 a sexta cōpleta facte sūt tenebre Marcus dicit hora tertia: malens intelligere horā qua linguis crucifixerūt eū iudei Uel iohānes vocat horā sextaz pparationē dominice mortis. Postq3 eni in nocte iudicauerunt eū reum mortis. fluxerūt vsq3 ad crucifixionem tres hore noctis 7 tres hore diei. Reor i meditullio horaꝝ dn̄m crucifixū. ideo mō hanc modo illā horam positam. Nam ecclia inter tertiam 7 sextā horam celebrat missam: et cuz mane celebratur debet añ cātari tertia Cumq3 accusarent eum in multis: nihil respōdit Per diem autem festum pasche: cōsueuerat preses nouit introducta ɔsuetudie dimittere vnū d vinct3 quēcūq3 petissēt

¶ In ieiunijs differtur missa vsq3 p9 sextam: in quadragesima vsq3 post nonam. reor pro castrimargia nostra magis factū ee; q̄3 pro mysterio: ne audita missa ante sextam q̄ramus occasionem

iu memoriā q ea die egressi erant de serui tute pharaonis: egy ptijs etiam compel lētib⁹ eos exire. Ali os occidebāt vt chri stū ꝛ duos latrones in memoriaꝫ primo genitorum egypti: si adhuc idem faciant: nescio. Qđ qꝛ factuꝫ est luna. xv. cōstat et tūc fuisse eā q̄ntam

ꝑuenıendi horā pran dij. Uel forte quia nō solum passionis, sed ꝛ mortis et sepulture et ascensionis sacramen ta sūt in missa. In me moriā mortis ꝛ ascen sionis celebrant post sextam: ī memoriā se pulture p⁹ nonā: forte ī memoriā resurrectio nis celebrat mane.

decimā. Cumqꝫ optionem dedisset eligendi ie sum innocentē: aut barraban latronem: elege runt barraban. Scribitur barrabas ꝛ sonat filius magistri. scribitur etiam barabbas ꝛ so nat filius patris.

Qꝛ pilat⁹ quasi nolens tradidit iesū flagel latū vt crucifigeret. Ca. CLXVII

t Unc misit ad pi la tum vxor sua dicens. Nihil tibi et iusto illi. Multa enim passa sum ꝑ visum dormiēs propter eum. Jam dei nutu poterat cognoscere diabolus mysterium cru cis: et ideo laborabat ne christus moreretur. Forte iam gaudebāt sancti in inferno: vnde hoc notauit. Uidens autem pilatus qꝛ nihil ꝑficeret: sed magis tumultus fieret: lauit ma nus suas dicēs. In nocens ego sū a san guine hui⁹ iusti. Et respōderunt omnes Sāguis eius super nos ꝛ sup filios no stros. i. vltio sangui nis. Tunc iesum fla

Ideo in illis diebus initia ꝛ fines horaruꝫ obmittimus: quia a nobis ablatus est ille q̄ est alpha et o: et tra ditus est impijs.

gellis cesum tradidit eis vt crucifigeret. Sā citum erat a romanis vt crucifigēdus prius flagellaret: vł forte vt iudei satiati flagellis a morte desisterent. Adhuc colūna cui alligat⁹ fuit iesus vestigia cruoris ostendit.

De illusione militū. Ca. CLXVIII

m Ilites ergo pre sidis suscipiētes iesum: ꝛ exuentes eum circūdederūt ei clamidē cocci neam: ad similitudinem purpure qua reges vtebantur: et potuit in clamide illa assutū eē aliquid purpure intus: vt ī estiua clamide fie ri solet: quia ꝛ marcus dicit eū indutum pur pura. Pro diademate autem plectentes coro nam de spinis imposuerunt capiti eius. Qui attenti⁹ ꝯsiderasse se dicunt: spinas illas asse runt iuncos fuisse marinos: quoꝝ acies non minus spina pungit: quia dura est ꝛ penetra tiua. Uñ ꝛ poeta: ꝛ acuta cuspide iunci. Cre dibile est autē aculeos corone cruorē de capi te extraxisse. Etiam flagellis cruor dorsi extra ctus est: ꝛ sanguineus sudor alias partes cor poris tinxit: vt non tm̄ manus ꝛ pedes et la tus dicamus aspersa sanguine: sed tota veste tincta christū ascēdis se đ bosra. ꝑ sceptro autem dederūt ī ma nu eius harūdineꝫ ꝛ illudebāt ei tāqꝫ vo lēti regre nec valenti

Tertia illusio. Cōtra has illusiones quib⁹ ter illusus est premit timus nos ante reue lationem crucis tres adorationes dicētes.

Agyos ꝛc. quasi ter honorātes ter illusū pro pter nos: ꝛ duab⁹ linguis: quia tertia adhuc silet. Etiam cōtra tres accusationes tres dici mus excusatiōes in ꝑsona saluatoris. Popu le meus ꝛc. Ubi etiaꝫ exprobrat eis christus tria beneficia sua liberationē de egypto: regi men in deserto: introductionē in terram opti mā. q̄si diceret christ⁹. Accusas me de negati one tributi: potius deberes gratias agere: qꝛ liberaui te a tributo. Accusas quia dixi me re gem: potius gratias age: quia regaliter paui te in deserto. Accusas me quia me dixi filiuꝫ dei: potius ora vt introducam te in terrā me liorem ꝛ optimam.

Tertia illusio. Ca. CLXIX.

e T genu flexo di cebant. Aue rex iudeoꝝ. Et lꝫ hoc facerent gētiles: quia iudeis aucto ribus fiebant. ideo in parasceue cum oratur pro perfidis iudeis genua non flectim⁹. Ta men forte iudei cum militib⁹ hoc agebāt. Et expuentes harundine ꝑcutiebant caput eius et exuentes eum purpura: reinduerant euꝫ ve ste sua: ꝛ duxerunt eum vt crucifigeret baiu lans sibi crucem.

De Simone cireneo. Ca. CLXX.

e T exeūtes inue nerūt simonē cireneū patrē alexā dri ꝛ rufi. ꝛ hi duo putantur fuisse discipuli iesu: ꝛ angariauerūt eum tollere cru

176

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

cem post iesum. id est ad angariam coegerũt eum: que est onus psone et operis: pangaria autẽ tm̃ psone. Sequebant̃ aũt iesum mulieres plangentes eum

Quibꝫ ipe ait. Nolite flere sup me. ſʒ sup vos et sup filios vestros. Quasi diceret Flete pro imminẽti excidio gẽtis vestre. Potest esse vna de causis quare in passione christi nõ solẽnizamꝰ: q2 dñs pcepit illis vt flerẽt. Ducebant̃ ⁊ duo nequã cũ eo: vt interficerentur: ⁊ venerunt in lo

Hanc pcessionẽ plangentium post dñm representamus: qñ letanias p imminẽtibꝫ periculis facimꝰ. et iuxta mandatũ dñi plangimus sup nos ⁊ super filios nostros. Sane crux sup altare ponenda ẽ: vt ð altari tollat eã baiulꝰ crucis: q2 de xp̃i humeris sublataʒ tulit eã simon cireneꝰ.

cuʒ caluarie qð hebraice dicit̃ golgatha. Caluaria est pprie os capitis humani nuduʒ. Et q2 ibi decollabant̃ rei: et multa ossa capitum ibi aspersa erant: dicebat̃ locus caluarie vel caluariarũ. Ambrosius in ep̃la ad romanos videt̃ velle q̧ ibi sepultus fuerit adam ⁊ a capite eius dictã caluariã: ⁊ ei dictũ ab apostolo. Surge q̇ dormis: exurge a mortuis: et illuminabit tibi xp̃s. De q̃ opinione dicit hieronymꝰ q̧ fauorabilis ẽ iterp̃tatio: ⁊ mulcẽs aures non tamẽ vera. Vñ credimꝰ ħ a falsarijs positũ in ambro. sicut ⁊ multa alia. Cum aũt crucifigerẽt eũ dicebat. Pater dimitte illis q2 nesciunt q̇d faciũt.

De diuisione vestiũ ⁊ tunica sortita.

Capl'm. CLXXI.

Unc fecerunt t de vestibꝫ eiꝰ excepta tunica quattuor ptes. q2 q̃ttuor erãt milites q̇ crucifixerũt eum. Tunica aũt erat incõsutilis reticulato ope facta. ⁊ ideo scindi non poterat: desup ɔtexta per totum: habens scʒ pãnum aliquem ex transuerso super humeros positum ad moduʒ corrigie in pellicijs: ⁊ sortiti sunt de ea cuius esset.

De titulo triumphali. Ca. CLXXII.

Cripsit aũt pilatus titulũ cause eiꝰ. i. in titulo causã mortis eius Jesus nazarenꝰ rex iudeorum. q. d. Ido crucifixꝰ ẽ q2 rex erat iudeoꝝ. Et scp̃sit illũ hebraice grece ⁊ latine: vt diuersaꝝ liguarũ hoies q̇ ɔuenerãt ad diẽ festũ illũ legere possent ⁊ ĩtelligere. Utꝝ aũt pncipiũ tituli scp̃tũ fuerit tribus linguis incertũ est sed finis. ħ est rex iudeoꝝ. sic est scriptꝰ hebraice: malcus iudeoꝝ: grece basileos exomosoleon. latine rex cõfitentiũ. Crux aũt non habebat super lignũ trãsuersuʒ aliq̇d habẽs formaʒ thau. Sʒ pilatus supposuit cauillaʒ ⁊ tabulam affixã ei: ⁊ in tabula erat titulus sic.

Tres sũt tituli. Triũphalis victoriʒ gesta cõtinẽs. Preconialis q̇ in portis et domibꝫ scribebat̃. Memorialis: q̇ supra sepulchra id ẽ epitaphium

Uel etiaʒ tribus linguis significatum ẽ q̧ oĩs religio q̃ p linguã hebreaʒ: q2 apud eos ṗus religio viguit, p pter cultum vniꝰ dei ⁊ omnis sapiẽtia que p grecã: ⁊ oĩs fortitudo q̃ p latinam p dominio romanorũ credere deberẽt illũ deũ ⁊ hominẽ.

Dicunt̃ aũt ĩ cruce dñi fuisse q̃ttuor ligna diuersa. ⁊ forte ĩ totidẽ diuersis generibꝫ. Lignũ erectũ. transuersũ. tabula supposita. truncus q̇daʒ cui infixa erat crux q̇ in rupe defossus fuit. Inuenit̃ enĩ lignũ dominice crucis ⁊ palme ⁊ cypressi. Et vt q̇daʒ tradũt oliue ⁊ cedri. Dixerũt auteʒ iudei pilato vt mutaret titulũ: ⁊ noluit. ſʒ conformauit dicens Qð scripsi scripsi. i. ĩmobiliter scripsi. Pretereuntes aũt blasphemabant eũ dicentes. Uach q̇ destruis tẽplũ dei ⁊c̃. Similiter ⁊ sacerdotes illudebant ei dicẽtes. Alios saluos fecit: seip̃m non potest saluũ facere. q. d. Nũc apparet q2 nõ ex se ſʒ in beelzebub hoies sanabat: potiꝰ enĩ se sanaret Demones enĩ sentiẽtes vires suas fractas eẽ hec agebãt vt descẽderet de cruce. Tñ in Tobia sup exenterationẽ piscis legit̃ demonem stetisse sup brachium crucis: ⁊ cõsiderasse an xp̃s aliquã maculaʒ peccati haberet.

Nota quosdaʒ velle ĩ dñi cruce fuisse tres tm̃ clauos.

De diuersis meritis latronum.

Capl'm. CLXXIII.

Tiã vnus de si e mul pendẽtibꝫ blasphemabat eũ alter auteʒ increpans blasphemãtem ait. Memento mei dñe dum veneris in regnum tuuʒ. Et audiuit a dño. Hodie me-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

cum eris in paradiso. Non intellige d terreno vnde expulsus ē adam: neq3 de angelico: quia ad illuz ante christum nemo ascēdit. sed in requie qd est esse cum iesu. Vel hodie eris mecū: qd est esse i paradiso. Forte fuit anima hui? cum anima christi in sinu abrae: ⁊ cuz illa regressa. Et qr non tūc penetrauit latro celos: etiā ex aliis multis locis scripturaꝝ erra uerunt q̇dam: putātes esse multa loca bonorū ꝑter celum: paradisū sc3 ade: locaq3 in aere ⁊ terra: vbi beate viuent: nec tamen deū videbūt. Soli eni ꝑfecti cū angelis fruent̄ dei visione. Ob hoc etiā dictū putant: multe māsiones in domo patris mei sunt.

Ex ꝟgo ꝟgini cōmissa ē. Ca. CLXXIIII

Stabant autem

iuxta crucē mater iesu ⁊ maria cleophe ⁊ maria magdalene ⁊ iohānes. Tūc dixit iesus matri de iohanne. Mulier ecce filius tuus. Et iohāni ait. ecce mater tua. Et ex illa hora accepit eā discipul? in suā q̃si suā habēs matrē: vel in suā: q̃si ꝓprietātem: vl' in cōmunione reꝝ suarū. Tñ nihil credit̄ habuisse ꝓpriū: s3 cū eēt beata ꝟgo cuz apl'is iste specialē ei? curaz habebat.

Quia iohānes astitit crucifixioni. ideo die eadez legit̄ passio ꝯm ipsum: l3 merito postrem? legat̄ qr scripsit postrem?.

De tenebris factis a sexta vsq3 ad horam nonam. Ca. CLXXV.

Sexta aūt hora

tenebre facte sūt vsq3 ad nonaz per vniuersam terrā. Nō fuit eclypsis solis vt q̇dam mentiti sunt. qr luna e regione fere erat ad solem. Eclypsis aūt fieri solet tm̄ in sinodo solis ⁊ lune. Legitur quia tūc athenis vigebat studium: ⁊ cum inquisissent philosophi causā tenebrarū nec inuenirent dixit dionysi? ariopagita: q̄ deus nature patiebatur. Et fecerunt ei aram ⁊ suꝑscripserūt ignoto deo. de qua legitur in actibus apostoloꝝ. Tamen origenes videtur velle q̄ tenebre ille tm̄ fuerunt super vniuersam terram iudee: qr si per vniuersum orbem diffuse fuissent: i aliquibus historiis ethnicorum inueniretur scriptum. Et sicut tribus dieb⁊ suꝑ egyptios fuerunt tenebre. i terra vero iessen vbi erāt filii isrl' lux erat ita modo q̃si ecōtrario suꝑ filios israel erāt tenebre aliis nationib⁊ luce fruētib⁊.

Quia trib? horis protēse sunt tenebre. ideo et nos celebramus tenebras: etiam triduane mortis q̃si triduanas facimus exequias: qr nec albi monachi. ix. faciūt lectiōes nisi ꝓ mortuis: ⁊ tunc etiā ꝓmatus tenebrarum insinuatur: que i illis diebus ceperūt precedere diē. Extinctio candelarū fugam signat apostolorū. Vel qr paulatim fit: occisionez ꝓphetarū a praua generatione factā: ⁊ tandē mortem intellige.

De clamore domini ad patrem.

Capitulum. CLXXVI.

Et circa horam

nonam iesus clamauit voce magna dicens. Heli vel heloy lamazabatani: vna dictio est heli: ⁊ sonat deus me?. Hel eni nomē dei est. oy. id ē me?. Quid autē sonet vox illa xpi euāgelista interꝑtatus est. Hic pt3 q̄ psalmus qui eisdē verbis incipit de xpo script? est: non vt q̇dam putant ex persona dauid: vel hester vl' mardochei. Et dixerunt q̇dam. Heliā vocat iste. Hi romani erāt non intelligentes hebreum. Clamabat autez iesus se derelictuz a patre: non q̄ deitas separata esset ab humanitate. s3 quia ita traditus erat a patre calamitatib⁊: q̄ videbatur derelictus. Vel se derelictū a patre dicit: quia tunc fere inutilis videbatur passio eius: qr de toto genere hominū non videbatur quis redimi: nisi latro qui fere solus credebat in euz. Vñ dicit in esaia. Fact? sum sicut qui colligit stipulam in messe Et in psalmo. Singulariter sum ego donec trāseam: excepta btā ꝟginē: quam etiā tūc credidisse credimus. In huiusmodi eni semꝑ ipa excipitur.

Methaphorice loq̇tur esaias: cuz forte tēpore messis ꝓposuit paterfamilias colligere messem: nō inuenit nisi de spicis stipulaz ita fuit de christo cuz tempore gratie deberet messem suam. id est iudeos colligere: nō inuenit nisi solū latronem fidelem.

De morte domini post gustatū acetum.

Capl'm. CLXXVII.

Postea dixit iesus. Sitio.

Vas autem erat ibi positū aceto plenū. ⁊ vn? ex militib? impleuit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

spongiã aceto: ⁊ eam imposuit harundini su perpositã ysopo: ⁊ circũligatã: ⁊ dabat ei bi- bere. Fuerũt qui dicerẽt: crucifixos citiꝰ mo- ri: si acetũ cũ felle biberent. ⁊ ideo milites ace tum secum tulisse: vt citius possent liberari a custodia: si citius morerent̃ quos crucifige- rent. Potuit esse ꝙ vile vinũ secũ tulerant ad bibendũ: ⁊ ex calore quasi acetũ factũ ẽ. Vñ ad notandũ eiꝰ acredinẽ: aliꝰ euãgelista dicit vinũ mirratũ: aliꝰ cũ felle mixtũ. Cũqꝫ libas- set iesus acetũ: dixit. Cõsũmatum ẽ. q̇cq̇d scꝫ fieri oportebat anteq̃ȝ morerent̃. Vel vitium humane corruptionis dixit esse ↄsũmatũ. Je sus aũt clamauit voce magna dicens. Pater in manꝰ tuas cõmendo spiritũ meũ: ⁊ inclina to capite tradidit spiritũ.

De signis in morte dñi. Ca. CLXXVIII

Et ecce velũ tẽ-

pli qđ erat ante sancta sanctoꝝ sciss- sum ẽ a sũmo vsqꝫ deorsũ. Remigi us dicit velũ qđ dicebat̃ exteriꝰ scissũ est qđ mystice tm̃ dictũ ẽ: vel forte etiã velũ appen- sum ante fores templi: qđ ad tegẽdas fores appositũ ẽ: dicit iosephꝰ cũ interiori velo sciss- sũ. Nã ⁊ in euangelio nazareoꝝ supliminare templi infinite magnitudinis fractũ eẽ legit̃ auditasqꝫ voces in aere. Transeamꝰ ex his se dibꝫ Terra q̃ȝ mota ẽ. petre scisse. monumen- ta aperta. Et q̇dam sancti surrexerunt a mor tuis: ⁊ venerũt i hierusalẽ ⁊ apparuerũt mul- tis. Forte hi fuerunt de q̇bꝰ sup epl'am ad he breos legit̃ ꝙ multuȝ affectauerũt sepeliri in terra sancta vt domio resurgente resurgerẽt. Vtrũ aũt aliqui eoꝝ ita ꝑmãserint. ⁊ cum dño ascẽdẽte ascẽde rint nescimꝰ. Ex autẽ aliqui eoꝝ iteꝝ mor- tui sunt: postq̃ȝ dñm surrexisse testificati sunt. scimus quia corpo- ra quorundã adhuc quiescunt in hierusa lem: et sanctus scari- oth vnus eoꝝ fuisse a quibusdam perhi- bet̃. His visis centu rio. ⁊ q̇ cum eo custo diebãt iesũ timuerũt ⁊ dicebãt. Vere filiꝰ dei erat iste.

Beda sup mattheum Isti credẽdi sunt cuȝ ascendente ascendisse simul corpe.

De quo magis Hie- ronymus dubitat Di citur sanctus scarioth fuisse abbas quo mor tuo quidaȝ monachi inconsolabiliter do- lentes mortui sunt: et adhuc cõpaginati vi dentur.

Quia hora. ix. mortuo domino cẽturio: factꝰ est preco fidei nostre Et ꝑfidis recedentibus licuit ioseph ⁊ nichodemo disponere ð fune- re: ⁊ mulieribꝫ accedere ꝓpius. Jđo hora no- na ↄuenimus non ad missale officiũ: sꝫ quasi ad funeris obsequiũ.

Ex fractis cruribꝫ latronũ xp̃s lãceatꝰ est. Capl'm. CLXXIX.

Videi aũt ne re

manerent pendẽtes in cruce i ma gna die sabbati rogauerunt pila- tũ vt frãgerent̃ crura eoꝝ: ⁊ tollerent̃: ne festũ eo rũ horrore diuturni cruciatꝰ fedaret̃. Cũ- qꝫ milites ꝑmi fregis- sent crura latronũ ⁊ venissent ad iesum i- uenietes eũ mortuũ os nõ cõminuerũt ex eo. Sed vnus militũ lancea latꝰ eiꝰ dextrũ ꝑforauit. ⁊ continuo exi uit sanguis ⁊ aqua: ⁊ q̇ lanceauit eum: vt tra dũt q̇dam cuȝ fere caligassent oculi eiꝰ ⁊ casu tetigisset oculos san guine eiꝰ clare vidit.

Opinio ẽ crucem dñi xv. pedes habuisse in altũ: ⁊ tabulaȝ suppo- sitã pedẽ ⁊ dimidiũ.

Itẽ sup locũ vbi xp̃s crucifixꝰ est: h̃ scriptuȝ ẽ grece. otheos. i. hic deꝰ. basileosismon. i. rex noster. proseonas. i. ante secula. glãse. i. opatꝰ est. sothias. i. salutẽ. emesotis. i. in medio. gis id est terre.

De sepultura dñi. Ca. CLXXX

Cum autez sero

factuȝ esset: ioseph decurio. i. vnus de ordine curie ab arimathia que ẽ ramatha ciuitas helchane patrꝭ samuelis: di ues ⁊ iustus. de quo etiã q̇dam putant ↄscri ptum esse psalmũ. Beatꝰ vir. q2 non cõsensit actibꝫ ⁊ consilijs alioruȝ. petijt a pilato corpꝰ iesu. q2 ⁊ ipse discipulus erat iesu: sed in occul- to. venit quoqꝫ etiam cũ eo nichodemꝰ ferẽs mirre ⁊ aloes q̄si libras cẽtũ. Ista amaritudi ne sua vermes arcẽt a corporibꝫ mortuorum: ⁊ acceperunt corpus iesu: ⁊ inuolutũ sindone quã emerat ioseph: ligauerũt lintheis albis que credit̃ attulisse nichodemꝰ. Erat aũt nõ longe monumentũ nouũ in petra excisum in quo posuerunt eum. Et quia in simplici sin- done inuolutũ est corpus iesu: instituit silue- ster papa: vt sacrificiũ altaris in lineo tm̃ pã- no celebretur.

180

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

De sepulchro dñi. Ca. CLXXXI.

d Emonumento domini dicit beda sup marcũ q' domus fuit rotũda de subiacẽte rupe excisa tãte altitudinis: vt vir hõ manu extẽta culmẽ posset attingere: introitũ hñs ab oriẽte cui magn⁹ lapis apposit⁹ erat p ostio. In pte e⁹ aqlonari loc⁹ dñici corpis de eadẽ petra fact⁹ est: septẽ pedes hñs longitudis: tribus palmis alti⁹ cetero pauimẽto eminẽs q̃si sarcofag⁹ supposit⁹ pauimẽto. Uel in ipo pariete locul⁹ fact⁹ erat: sic fit in muris domoꝝ ad vtẽsilia reponẽda. Nã ⁊ dicit beda: locũ illuz nõ desup: s; a latere meridiano patulũ: vnde corp⁹ inferebat: qd̃ tñ ⁊ priori sñie cõgruit: vt esset q̃si sarcofag⁹ inclinat⁹ sup lat⁹: apturaz a latere hñs desup. Color ẽo monumenti ⁊ loculi rubicũdo ⁊ albo d̃r esse pmixt⁹. Et erant maria magdalene ⁊ altera maria consideran tes vbi positũ erat corp⁹ iesu. Et reuertentes parauerũt vngenta q̃diu licuit eis operari. Sabbato eni quieuerunt.

De custodib⁹ sepulchri. Ca. CLXXXII

a Ltera autez die q̃ ẽ p⁹ parascenen ↄuenerunt sacer dotes ⁊ pharisei ad pilatũ dicẽtes Hic seductor adhuc viuẽs dixit: post tres dies resurgã. Iube g' custodiri sepulchrũ ne discipuli eius furto sublatum surrexisse dicant Scd̃z hãc lr̃az patz q' sabbato hec facta sũt Tñ remigi⁹ expõit h parasceuen ppatiõez dñice passiõis q̃ incepta ẽ a pma vigilia noctis vt pdixim⁹. Et legit ita. Altera aũt die q̃ ẽ post hãc parasceuen. i. post inceptiõez hui⁹ ppatiõis Hec ẽ ipa feria sexta: q̃ orta ẽ post e⁹ inceptionẽ. Uisũ ẽ forte remigio q' ea die posuerũt iudei custodes sepulchri: ⁊ signauerũt lapidẽ: qd̃ sabbato non fecissent. Uñ pilat⁹ ait. Habetz custodiã. i. do vob' licẽtiã ponẽdi custodes Ite custodite. Qd̃ ⁊ fecerũt.

Nota cũ in passiõib⁹ sctõꝝ ⁊ mortib⁹ solẽnizet eccl'ia ⁊ iocũdetur poti⁹ i die mortis saluatoris sui exultare ⁊ solennizare deberet. Sũt g' tres cause q̃ assignãt a sãctis patrib⁹: q̃re nõ solẽnizat ⁊ exultare non psumit. Prima p rubore peccati cõmissi in adã: p q̃ subijt dñs ea die patibulum crucis. Scd̃a p pcepto qd̃ dictum ẽ ppl'o per moysen: dñs pugnabit p nobis: ⁊ vos tacebitis. Tertia p mysterio vt q̃si p h ostendat eccl'ia se discordare ab inimicis emulando.

De aduentu mulierum ad sepulchrũ.
Capl'm. CLXXXIII.

v Espere aũt sabbati que lucescit in prima sabbati cuz adhuc tenebre essent: venit maria magdalene ⁊ maria iacobi et maria salome ad sepulchrũ cum aromatib⁹ que parauerant. Quidã non nisi duas venisse dicunt: q' supra tm̃ due dicte sunt ↄsiderasse sepulchrũ ⁊ reuertentes parasse aromata. Et dicunt qd̃ additum est hic: et salome. expositio est alterius marie tacite. Cõtra quos sufficit opponere visum eccl'ie que tres represẽtat. Etiã lucas dicit pter marias af fuisse iohannã: q̃ tra ditur fuisse vxor cuze pcuratoris herodis. Noie vespis vt dicit augustin⁹ d̃ cõ cordia euãgelistaꝝ noctẽ significat a parte totum.

Chrysostom⁹ dic matrẽ filioꝝ zebedei vocatã salomã q̃si binomiam.

Et est. Uespere sabbati. i. nocte sabbati. Sed ne de ipo vespere qd̃ est initiũ noctis itelligam⁹: mutauit genus. ⁊ ait q̃: referens ad sensũ nõ ad nomẽ. q̃ scz nox lucescit in prima sabbati. h ẽ cui⁹ finis ẽ diluculũ prime sabbati. i. dñice. q. d. Nocte sabbati venerũt: nõ tñ q̃libet noctis pte sed diluculo.

De alio ordie dieꝝ. Ca. CLXXXIIII

i N hac nocte terminat⁹ ẽ ordo dieꝝ naturaliũ: qui erat vt dies pcederet noctẽ. Deinceps fit commutatio tẽpoꝝ. Fecit creator vt nox pcederet diẽ. Et hec nox communis fuit ⁊ sabbato et dñice diei. Et ita p q̃ nodochen dicit dñs

Per hoc fecit q' nocte dñice diei surrexerit: cũ i genesi dictum sit, pmo dixit de⁹ fiat lux ⁊ facta ẽ lux.

fuisse i corde terre trib⁹ dieb⁹ ⁊ trib⁹ noctibus accipiẽdo p extremã ptem parasceues totuz diẽ cũ nocte sua ⁊ sabbatũ totũ: ⁊ p noctẽ dominice diei ipam dñicam. Tñ augustin⁹ videt velle hãc mutatiõez factam in parasceue vt nox. v. ferie fuerit etiam parasceues: ⁊ orto iam sole. i. cũ celuz iam ab orientis partibus albesceret: dicebãt ad inuicẽ. Quis reuoluet

180

nobis lapidẽ ab ostio monumenti. Et respicientes viderũt reuolutũ lapidẽ: ⁊ angelum sedentez sup eũ. Jam enĩ terremotus fact⁹ erat dño resurgente: et clauso sepulchro egressus erat iesus. Cuidã aũt monacho sancti laurentij rome extra muros ãno ab incarnatõe dñi M.cxj. mirãti de cingulo suo q̊ cinctus erat insoluto ⁊ ꝓiecto ante eũ: vox in aere facta ẽ. Sic potuit clauso xp̃s ꝓdire sepulchro. Angel⁹ aũt post tulit lapidẽ vt egressuz iã factũ indicaret. Pre timore aũt ei⁹ exterriti sũt custodes vñ iacebant velut mortui.

Nota q̄ de apparitione angeloꝝ videtur cõtrarietas inter euãgelistas. Mattheus enĩ dicit q̄ mulieres inuenerunt vnũ sedẽtem ad ostium monumẽti sup lapidẽ reuolutum: neq3 cõmemorat plures. Marcus dicit q̄ inuenerũt in dextris loculi sedentẽ. Lucas dicit q̄ inuenerũt duos stantes. Johãnes q̊ tanq3 vltim⁹ q̄si correctior dicit: q̄ duos inuenerunt sedentes. vnuz ad caput: ⁊ aliũ ad pedes. Licet aũt diuersa sũt hec: nõ tñ aduersa. Credim⁹ tñ q̄ tres apparuerũt angeli: vnus ꝑmo sedit sup lapidẽ q̊ transtulit se ad dexterã loculi: in quo erant filij duo. ꝑmo stantes postea sedentes.

Opiniones de hora resurrectionis.

Capitulũ. CLXXXV

De hora quidez resurrectionis queri solet: de qua varie loquunt̃ auctores. Hiero. i libro scz. xij. q̄stionũ: vespere sabbati. ait mattheus. Marc⁹ ṽo: ⁊ valde mane vna sabbatorũ veniunt ad monumentuz orto iam sole. Hui⁹ questionis duplex est solutio. Aut enĩ non recipim⁹ marcũ: omnibus grecie libris pene hoc capitulũ in fine non habentib⁹: aut vterq3 veruz dixit. Mattheus quando dñs surrexit. id est vespere sabbati. Marc⁹ quando vidit eum maria magdalena. id est mane. Ambro. in fine expositionis luce: non vesperascente die: sed noctis vespere dñs surrexit. Deniq3 grecus s̃mo ꝓ vesp̱e habet sero. Sic ergo dñs non in vespertino tp̱e diei sed sero. id est profunda nocte surrexit: vnde ⁊ ad monumẽtũ mulieres potuerũt accedere custodibus quiescentib⁹. Et ꝑncipes sacerdotuz dixerũt. q2 discipuli ei⁹ i nocte venerũt. Ut aũt scias nocte vl' mane factũ: mulierũ alie sciũt alie nesciũt. Sciunt q̄ noctib⁹ obseruant: nesciunt q̄ recesserunt. Una maria magdalena s̃m iohannẽ nescit: altera maria magdalena s̃m mattheuz scit. Nam eadez añ scire et postea nescire non potuit: deniq3 alterã eẽ cognosce. Illa admittitur tenere pedes domini: hec ꝓhibetur. Illa angelum videre meruit. hec primo cum venit: neminem vidit. Illa discipulis dominũ resurrexisse nunciauit. hec raptum esse putauit. Illa gaudet. hec plorat. Illa xp̃o occurrit: hec mortuũ querit.

Cõmunis opinio est vnã tantã fuisse magdalenam: potest tñ determinari q̄ dic̃ Ambro. alterã. id ẽ eandẽ alteram.

Augustin⁹ vt supra diximus: dicit eum diluculo surrexisse: cui consentit auctoritas illa: que dicit dñm. xl. horis fuisse mortuũ: et totidem diebus post moratũ in terra ante ascensionez quia horis. iiij. vespertinis parasceues ⁊. xxxvj. duarũ noctiũ: et vni⁹ diei. Ecclesia quoq3 assentire videtur: que matutinas laudes pro xp̃i resurrectiõe celebrat. Pro ꝑdicta ṽo sentẽtia ambrosij facit: q̄ sampson in tipo resurrectionis dñi media nocte surgens: tulit portas gaze. Sic ergo anima xp̃i redijt ab inferis: et reddita est corpori facto impassibili. Utrũ autẽ aĩa christi tunc facta est impassibilis cuz egressa ẽ a corp̱e: an tunc demũ cũ reddita ẽ corpori: ne sine corp̱e glorificaret̃: nõ memini me legisse.

Forte ꝓ ꝑma sentẽtia hiero. facit q̄ apl'i tradiderũt ea nocte non dimitti populũ ab ecclesia vsq3 ad ꝓfundã noctem.

De sanctis quos eduxit de inferno: si querit̃ vbi fuerint post resurrectionez: deus nouit. Uel sicut dr̃ de dño fuerũt in extremis ꝑtibus maris. id ẽ sup amplissimos fines orbis. De diuersitate aduent⁹ mulierũ ad monumentũ: q̄ videt̃ in euãgelistis esse. Uñ ⁊ porphiri⁹ irridet eos: ⁊ de apparitionib⁹: ⁊ d̃ numero angeloꝝ. glosa augustini sup mattheũ plene diffinit. Hoc dixisse sufficiat: q2 decẽ apparitiões xp̃i post resurrectionez legunt̃ in euangelijs. Quinq3 ipa die resurrectiõis: ⁊ q̊nq3 postea. In ap̃lo legit̃ q̄ visus ẽ iacobo: ⁊ q̊ngentis fratrib⁹ simul. s3 nec tẽpus nec modũ determinat. Quidam dicũt q̄ mortuo dño: iacob⁹ vouit se nõ comesturũ donec christ⁹ resurgeret. ⁊ ideo dicunt: q̄ eadẽ die resurrectiones apparuit illi.

Fuerũt ⁊ dicerent ioseph eadẽ vespa q̃ sepeliuit dñm a iudeis incarceratũ: ⁊ nichodemũ latuisse: ⁊ demũ factuz discipulũ. ⁊ ideo ante alios statim apparuit ioseph in carcere ad cõsolandum.

Ꝙ angeli locuti sunt mulieribꝰ.
Ca.CLXXXVI.

ET factum ẽ cuz mente ꝯsternate essent mulieres d̃ hoc qd̃ viderant. Ecce duo viri.i. angeli in corporibꝫ humanis steterunt secꝰ illas. Cũqꝫ declinarẽt vultũ in terraz: dixerunt angeli ad illas. Quid queritis viuẽtez cum mortuis.i.in sepulchro: q̃ locꝰ est mortuorũ. Nõ est h: surrexit. sicut dixit vobis cum esset in galilea. Nota q̃ sãcte mulieres nõ corruerunt: sed inclinauerũt vultũ. Et ideo mos ecclesiasticꝰ ẽ: vt exemplo earũ ⁊ in memoriam dñice resurrectiõis: et ĩ spem vite nr̃e: oĩbus dñicis diebꝫ a pascha vsqꝫ ad penthecosten non flectimus genua orãtes. Et addiderunt Ite dicite discipulis eius ⁊ petro: quia surrexit. ⁊ ecce p̃cedet vos in galileam. Et recordate verborũ dñi ibant.

De cursu Johannis ⁊ Petri.
Ca.CLXXXVII.

CUcurrit autez maria magdalene ⁊ venit ad petrũ ⁊ iohãnẽ ⁊ ait. Tulerũt dñm meũ d̃ monumẽto: ⁊ nescio vbi posuerũt eũ Hoc agebat in ea vis amoris: vel ꝯsternatio mentis: vt nõ inuentũ nõ crederet nisi sublatum. Cucurrerũt ẽ illi duo ad monumentũ: ⁊ nõ inuẽto corpe: cũqꝫ vidissent sudariũ capitis ⁊ lintheamina posita seorsuz: ⁊ crediderunt verum esse qd̃ mulier dixerat: ⁊ redierunt ad semetipos. id est ad hospitia sua.

Ꝙ dominus apparuit magdalene.
Ca.CLXXXVIII.

MAria autẽ magdalene q̃ cũ eis redierat ad monumentũ remãsit foris plorãs. Cũqꝫ introspexisset: vidit p̃fatos angelos sedẽtes iuxta loculum corpis: vnuz ad pedes: et vnũ ad caput. Qui dicunt illi. Mulier quid ploras. Que ait. Quia tulerunt dñm meũ: ⁊ nescio vbi posuerũt eũ. Et ꝯuersa vidit iesũ stãtem: ⁊ nesciebat quia iesus est. Dicit ei iesus. Mulier quid ploras. Quẽ queris. Illa existimans ortulanũ esse ait. Dñe si tu sustulisti eum: dicito mihi vbi posuisti eũ: vt ego eum tollam. Dicit ei iesus. Maria. Et statim cognouit eum: ⁊ ait. Rabboni: qd̃ est idẽ qd̃ rabbi: ⁊ p̃cidens voluit tãgere pedes eiꝰ vt ꝯsueuerat. Et ait iesus. Noli me tangere. Nõdũ enĩ ascendi ad patrẽ meũ: supple ĩ corde tuo. q.d. Quem tm̃ mortuũ queris: viuentẽ tãgere non mereris. Quẽ scꝫ putas cadauer sublatũ nõ filiũ equalẽ patri: sꝫ vade ⁊ dic fratribus meis. Ascendo ad patrẽ meuz ⁊ patrem vestrũ: deũ meũ ⁊ deũ vestrũ: hoc est: in p̃rio est vt me videant ascendentem.

De mãdato custodũ. Ca.CLXXXIX.

CUm autez hec fierent: custodes redierũt: nunciãtes p̃ncipibus sacerdotum que facta fuerant. At illi pecunia copiosa corrupti dixerũt. Nobis dormientibꝫ furati sunt discipuli corpus iesu. Et mansit hoc verbũ apud iudeos vsqꝫ in hodiernũ diem.

Ꝙ dominus apparuit mulieribus in via
Caplm.CXC.

VEnit aũt maria magdalena iã credens: ⁊ inuentis aliis que cũ illa prius fuerãt: ibãt simul ad discipulos: iam certe de resurrectõe Et ecce occurrit eis iesus dicẽs. Auete. Ille aũt accesserũt ⁊ tenuerũt pedes eiꝰ adorãtes Dixit eis iesus. Ite nũciate fratribꝫ meis: vt eant ĩ galileã: ibi me videbũt. Hãc visionem sui in galilea p̃ ceteris dñs memorat: q2 ĩ ea credimꝰ oẽs discipulos affuisse. Exprobãdo q̃busdã duriciã cordis eoꝝ: eos plenꝰ d̃r certificasse. Abierũt aũt mulieres: ⁊ nũciauerũt oĩa.xj. lugẽtibꝫ: ⁊ his q̃ cũ eis erãt. ⁊ visa sunt añ eos sicut deliramẽtũ v̾ba hec. Petrꝰ autez surgẽs cucurrit ad monumẽtuz: vt lucas dic Et tũc verisile ẽ q̃ dñs apparuerit ei ĩ via: et si nõ legat̃ ĩ euãgelio. De q̃ d̃r apparuit ⁊ petro Quinq̃es p̃ma die resurrectõis apparuit.

De duobꝫ euntibꝫ in emaus. Ca.CXCI.

EAdez die visus est duobus discipulis euntibus ĩ emaus q̃ꝝ vnꝰ dicebat̃ cleophas tacito noĩe alterꝰ. Putatur se lucas innuisse more scriptorũ sacre scripture. Sꝫ Ambro.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

in lucā dicit illū vocatuz amon. Post vastationem iudee sub marco aureliano: restaurata est emaus. ⁊ dicta est nicopolis: hec erat a hierl'm in spacio .lx. stadiorum. Tradūt greci scꝑtores herculē gigātez vno anhelitu .cxxv. passus cucurrisse ⁊ stetisse. ⁊ a stando spaciū hmōi vocāt stadiū. Cūq₃ octo stadia faciant miliare i sūma .lx. faciūt .vij. milia passuum: ⁊ q̄ngentos. id ē .vij. miliaria. ⁊ q̄ttuor stadia. i. leucas tres: ⁊ tres ꝑtes q̄rte. Ibat autē iesus cū ill': ⁊ oculi eoꝝ tenebāť ne eū agnoscerent: vn̄ videť aliud i oculis eoꝝ fuisse: ne eū agnoscerēt. Et alibi legiť ꝙ apparuit eis i alia effigie. ꝗ aliud etiā erat in eo: ne eū agnoscerent. Potuit etiā eē vt mutatio eiusdē corꝑis mortalis i imortale nō possit fieri sine q̄dā alteratione ꝓ qua subito visus nō agnosceret: vt si q̄s quē videret puerū si paulopost occurrētē sibi iuuenē videret: non mox eū cognosceret. Et cuz cognouissent eū i fractiōe panis: ⁊ euanuisset ab eis eadē hora regressi sunt i hierl'm: ⁊ inuenerūt cōgregatos .xj. ⁊ eos q̄ cuz eis erāt dicentes: qꝛ surrexit dominus vere ⁊ apparuit simoni: ⁊ illi narrabant que gesta erāt in via. ⁊ quō cognouerūt eum in fractione panis.

Fregit et porrigebat ill'. Jdō tres fiūt ꝑtes hostie: vna q̄si est dn̄i due porriguntť vna sacerdoti: altera ministro vel reseruať infirmo.

Qr dominꝰ apparuit aliis absente thoma. Capl'm. CXCII.

Quidam autē ex eis nō crediderūt ex q̄bꝫ vnus erat thomas. Quo egresso cum adhuc alij colloquereńť de his q̄ audierāt ⁊ sero iam eēt ⁊ fores essent clausę ꝓpť metū iudeoꝝ: stetit ihs i medio eorū et ait. Pax vob̄ ego sū nolite timere. Ipi autez ꝯturbati putabāt se spiritū videre. Nondū enim credebāt vel tertia die potuisse veram carnem resurgere. vel suscitatā clausis ianuis posse intrare. Et ait illis Uidete manꝰ meas ⁊ pedes meos: palpate ⁊ videte: qꝛ spūs carnem ⁊ ossa nō habet: sicut me videtis habere Ostēdit eis cicatrices manuū. pedū. ⁊ lateris. Tribꝫ ꝺ causis p̄cipue reseruauit dn̄s cicatrices in corꝑe lȝ incorruptibili. Ad corroborādam fidē apl'oꝝ: qꝛ surrexerat. Et vt semꝑ rep̄sentet patri: q̄le genꝰ mortis tulit ꝓ nob̄ qꝺ est q̄dā modus īteruenīēdi ꝓ nobis. Et vt in iudicio videāt ꝑfidi: in quē pupugerūt. Et vt ostēdat omni carni signa victorie sue. Uerbi gr̄a. Miles fortiter egit: ⁊ multis vulneribꝫ ꝑfossus ē. Ait illi medicꝰ. Uis sanari sine omi cicatrice: vel cū cicatricibꝫ sine oī deformitate. Puto ꝙ in signū gl'ie sue ⁊ ꝓ exemplo alios aīandi ad idē reseruaret cicatrices. Et nota ꝙ duo mira s̄m humanā rōnez ⁊ sibi ꝯtraria dn̄s ostendit eis. Corpꝰ scȝ incorruptibile ⁊ palpabile. Nā palpari nō pōt qꝺ nō corrūpiť: et corrumpi necesse ē qꝺ palpať. Dicit tn̄ Beda ꝙ corpꝰ dn̄i ⁊ subtile erat ꝑ effectuz spūalis potentie. ⁊ palpabile per veritatē nature. i. palpabile ostensum: vt veritatē carnis ꝓbaret. Uel pōt dici corpus dn̄i vere visibile ⁊ palpabile aliis incorruptibilibꝫ. A corruptibilibus ꝟo videri ⁊ palpari nō potest nisi miraculose.

Inde ē ꝙ in mittēdo ꝑtez hostie in calicem vbi signať resurrectio subdiť. Pax. d. s. s. vo. Et eps cū primo conuertit se ad populuz i missa dicit. Pax vob. Osculū ꝟo lōge post introductuz est ꝑ causa supra dicta.

Qr postq̄₃ comedit cū eis insufflans dedit spiritusanctū. Ca. CXCIII.

Adhuc illis non credētibꝫ: ait iesus Habetis h aliq̄d qꝺ māducetur. Et obtulerūt ei ꝑtē piscis assi: ⁊ fauū mellis. Et manducans reliquias dedit illis. Sȝ sciendū est cibos a dn̄o sumptos post resurrectionem non solūz sumptos sed etiaz absumptos: sicut aq̄ missa in ignem absumiť. Ante mortē ꝟo sumptos in alimoniā. Aliter enī absorbet aquaz terra sitiens: aliter radiꝰ solis candēs. Et ait illis. Hec sunt ꝟba que locutꝰ sum cum adhuc vobiscū essem. i. sic'is vobis passibilis. Tūc aperuit eis sensum: vt intelligerent scꝑturas: ⁊ dixit eis. Uos eritis mihi testes hoꝝ i omnes gentes incipientes a hierl'm. Gauisi sūt ergo discipuli viso domino. i. agnito. Dixit ꝗ eis iteruz. Pax vob̄ supple sit vl' est. Tn̄ cum vicariꝰ xp̄i pontifex scȝ dicit populo. Pax vobis: tm̄ subintelligitur: sit. Qui

Inde ē ꝙ audita p̄nūciatione euāgelij vertimur ad orientez q̄si ad hierl'm gr̄as agentes: qꝛ inde venit ad nos euangelium

vt'ostēdat se xp̄i vicariuz: quādoq; dicit: pax
vobis. tūc scz cum primo vertit ad populuz i
missa. q2 hec fuit p̄ma vox xp̄i ad discipulos
post resurrectionē. Instar ꝓo alioruz sacerdo
tum dicit postea dn̄s|vobiscum: vt se vnum
ex nobis eē ostēdat.

Hec cum dixisset in
sufflauit: et dixit eis.
Accipite spiritū san-
ctum: quoruz remise
ritꝫ peccata remittū-
tur eis: ꝛ quoruz reti
nueritis retēta erunt.
Huic sententie q̇daz

Apl'i dicunt accepis-
se spiritūsanctum ter.
Primo ad gratiaz cu
rationum. Secundo
ad remittēdū peccata
Tertio ad loquēduz
varijs linguis.

adherent dicētes. Neminē posse soluere vel
ligare nisi habeat spiritūsanctuz quo auctore
hoc faciat. Sed attendere debent: q2 etiaz an̄
resurrectionē dedit eis iesus eandem potesta
tem sine insufflatiōe: nec tamē legit ibi dedis-
se spiritūsanctū eis. Que duo p̄dixit moyses
ibi: suxerunt mel de petra. i. potentiaz ligādi
ꝛ soluendi: ꝛ miraculoruz a christo immuni a
peccato cuius mortali: ꝛ postea oleū de saxo
durissimo. i. eandē potentiam cuz sp̄ūsancto
de xp̄o impassibili.

Ꝙ apparuit thome. Ca. CXCIIII.

c Vm qz euanuis
set ab eis: redijt thomas. Dixerunt
q; alij ad eū. Vidimus dn̄m. Qui
dixit se nō crediturū: nisi videret ꝛ tāgeret ci-
catrices vulnerū. Post dies autem octo cum
essent discipuli int9: et thomas cum eis: stetit
iesus in medio ianuis clausis: et ait thome.
Infer digitū tuū huc: ꝛ vide manus et latus
ꝛ noli esse incredulus sed fidelis. Rn̄dit tho-
mas. Dn̄s meus ꝛ deus meus. s. es tu. Et ait
ih̄s. Quia vidisti me thoma credidisti. beati
qui non viderunt ꝛ crediderunt. Tamē q̇daz
dicunt thomam tm̄ vidisse: nec ausum tange
re: quia christus tm̄ dixit: q2 vidisti me. Sed
q2 visus ꝑ quolibet sensu poni solet: pōt dici
vidisti. i. tetigisti. p̄sertim q2 dn̄s dixerat. In-
fer digitum tuuz huc ꝛ vide. Hec ꝛ alia fecit
iesus ad robur fidei nostre: ꝛ multa que nō le
gunt in euangelio.

De apparitione ad mare tyberiadis.
Caplm. CXCV.

p Ost hec aūt ma
nifestauit se iesus ad mare tyberia-
dis. Piscabantur autez discipuli. vij. nocte q̄
dam: vt haberent cibos. Et cum nihil prēdi-
dissent: mane stetit iesus in litore. Cūqz ad p̄-
ceptum ei9 in dextera nauigij rhete misissent
impleuerūt illud. cliij. magnis piscib9. Et ait
iohānes. Dn̄s est. Tunc petrus misit se i ma
re. Alij nauigio venerunt: ꝛ inuenerunt pru-
nas in litore: ꝛ piscem suppositū: ꝛ panez iu-
xta positū: ꝛ assantes simul de piscib9 q̄s prē-
diderant: manducauerunt cū iesu: scientes q2
dn̄s est Et fuit hec tertie diei manifestatio. sz
post quot dies ab octaua die resurrectionis
non est determinatū. Tunc dixit iesus petro.
Simon iohānis diligꝭ me plus his. Inter-
rogabat dn̄s qd̄ sciebat. Sz inuit vt ꝛ corde
credam9: ꝛ ore ꝯfiteamur. Et ait petr9. Etiaz
dn̄e tu scis: q2 amo te. Nō est sic distinguēdū
etiam dn̄e vt scz dixisset se diligere plus alijs
Hoc enī nesciebat: sz abundāt etiā idiomate
hebreo. Tacēs ḡ qd̄ ignorabat rn̄dit qd̄ scie-
bat. Vl'ita Dn̄e amo te. ꝛ etiā tu scis q2 amo
te. q. d. Teip̄m testem iuoco: q2 amo te. Dicit
ei iesus. Pasce agnos meos. q. d. Exhibitio
op̄is sit ꝓbatio dilectionis. Cū q̄sisset idip̄m
scd̄o ꝛ idē respōdisset petrus. Iterū subdidit.
Pasce agnos. m. Post tertiam ꝓo responsio
nē subdidit. pasce oues meas. q. d. Pasce do
cendo. pasce op̄ando: pasce moriendo. Tunc
dixit ei iesus Cum esses iunior cingebas te: ꝛ
ambulabas vbi volebas. Cū aūt senuerꝭ ex-
tendes man9 tuas ꝛ alius te cinget: ꝛ ducet q̄
tu nō vis: significans. q2 crucifigeretur nolēs
s'm sensū carnis. Et addidit. Sequere me. i.
sequeris me in genere mortis.

Opiniones de morte Johannis.
Capitulum. CXCVI.

t Vnc cepit iesus
abire: ꝛ cepit petrus eū seq̄: putās
hoc sibi a dn̄o mādatum. Seque-
bat etiā eū iohes. Conuersus petr9 vidit illū
sequentē: ꝛ ait ad iesum. Dn̄e: hic aūt q̇d sup
ple patiet. Postq; enī audierat se crucifigen-
dum voluit etiā fratris exitū cognoscere. Re
spondit iesus. Sic eū volo manere donec ve
niā. Putauerūt ergo discipuli iohānem non
moriturū: donec xp̄s veniret ad iudiciū. Sz
nō erat magnū dare dilecto non mori: cū dis-
solui ꝛ esse cū xp̄o meli9 sit. Dixit ḡ dn̄s q; in
pace seniū finiret. Tn̄ fuerūt q̇ dicerēt: sic euz
adhuc viuere: q2 cuz in defossum sibi tumulū

182

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

post celebratā missaꝫ descendisset lux magna ꝑ aliquot horas fulsit: ⁊ circūstātes q̇ aderāt ceciderūt. Cūq; post lucem surgētes accessissent ad tumulū eiꝰ: vacuū inuenerūt: tñ terra leuis scaturiebat ī fūdo: sicut in fontibꝫ solet harena bullire: et adhuc qūq; eadem scaturigo bullire ibi videt᷑. Vñ multi putauerūt eū viuere sub terra: ⁊ anhelitu eiꝰ scaturiginē fieri. Alij aūt iam translatuꝫ ad celum putant. De hmōi ꝓo meliꝰ est pie dubitare q̄ temere diffinire.

De apparitiōe dñi ī galilea vbi mādatū ē discipulis vt docerēt gentes ⁊ baptizarent.

Caplm. CXCVII

Vndecim aūt discipuli abierūt ī galileā ad monteꝫ vbi ꝯstituerat illꝭ iesus. Et vidētes eū: adorauerūt. q̇daꝫ aūt dubitauerūt. Et exꝓbrauit illis duriciā cordis eoꝝ ⁊ ait. Data ē mihi oīs ptās in celo ⁊ in terra. i. nunc appa ret oīpotentia mea. Vel ita. dixeraꝫ vobis: ī viam gētiū ne abieritis, sꝫ q꞉ iudei abiecerūt me. q̄si dederūt mihi ptātem mittendi vbiqꝫ terraꝝ sub celo. Vñ igit᷑ subdidit. Ite ī orbē vniuersum: ⁊ p̄dicate euāgeliū oī creature. i. homini ꝓ q̇ facta est oīs creatura. Vel q̇ hꝫ ꝑticipationē cū oī creatura. Vñ ⁊ hō microcosmus. i. minor mūdus d̄r. Et addidit. Docete oēs gētes. i. oīa genera gentium seruare que dixi voƀ baptizātes eos ī nomine patris et filij et spūssancti. In inchoatione opeꝝ nostrorum eandem ꝓponimus formā ꝟborum sed inuocando orantes: vt ad honorē trinitatis fiat opus qđ inchoamus: ⁊ vt trinitas nobis coopet᷑. In baptismo aūt d̄r affirmando: et est. Baptizo te ī noīe patrꝭ ⁊ filij ⁊ spūssancti. i. ministeriū baptismi ago. sed auctoritas penes trinitatē est. Qui crediderit et baptizatus fuerit: saluꝰ erit. qui nō crediderit cōdemnabit᷑. Non ait. nec baptizatꝰ fuerit. Sine baptismo enī saluat᷑ homo cū eum excludit articulus necessitatis: nō ꝯtemptꝰ religionis. Vñ qđ dictum est. nisi quis renatus fuerit ⁊c. sic intelligitur Qui ꝯtempserit renasci. Ordini verboꝝ dñi adherent heretici huius tpis dicentes. Non oportere baptizari nisi credētē. ⁊ ideo non recipiunt baptismū paruuloꝝ. Sed nō intelligunt tp̄s quo hoc dictum est. Primo enī q꞉ p̄dicabat᷑ adultis: baptizandi erāt adulti: q̄ꝝ fides exigit᷑ in baptismo. Postmoduꝫ ꝑuuli eoꝝ: ergo ꝓ adultis pōt intelligi ħ esse dictū. Vel si pro omnibus sic expone Qui crediderit ⁊ bap. fue. hoc est qui in fide baptizabitur. Optet enī baptizandum: vel ꝑ se: vel ꝑ alium credere. Signa aūt eos qui crediderint: hec sequent᷑. In nomine meo demonia eijcient: linguis loquentur nouis. serpentes tollent ⁊c. et hoc quoq; ꝓ tempore dictuꝫ est. Tunc enim signa fiebant ꝓ infidelibꝫ conuertendis. Quia ergo signa non sunt necessaria: non modo fiunt sicut passim tunc fiebāt. Nos enim cum arbusta plantamus tamdiu infundimus aquam: quousq; in terra conualescant.

Quasi diceret: quod ī aure audistis p̄dicate sup̱ tectuꝫ Inde est q̄ euangeliuꝫ legit᷑ in edito tā q̄ vbiq; ⁊ ab omnibus audienduꝫ ⁊ coram oībꝫ. Primo fit signū crucis super librū. q. d. Hic ē liber crucifixi: post ī fronte et in pectore quasi in vtroq; supliminari.

Generale enim fuit ī ꝓmitiua eccl'ia q̄ illi q̇ exibāt đ fōte statim loquebant᷑ linguis.

De ascensione dñi. Ca. CXCVIII

Die aūt ascensionis venit ad eos in hierl'm: et ait. Sedete ī ciuitate quousq; induamini virtute ex alto. Cunq; comedisset cum eis vñ intelligit᷑ sextaꝫ horā transisse: eduxit eos foras in montem oliueti ꝟsus bethaniaꝫ. Et eleuatis manibus bñdixit eis. Et vidētibus illꝭ eleuatꝰ est ī celū. ⁊ nubes lucida baiulabat eū ministerio angeloꝝ. Cūq; iā subtractꝰ esset ab oculis discipuloꝝ: tñ adhuc intuebant᷑ in celū. ꝓpterea duo angeli in forma viroꝝ steterūt iuxta illos: ⁊ dixerūt. Viri galilei q̇d aspicitis ī celū. q. d. Recedite nec expecterꝭ iesum vt modo redeat: tñ in fine temporū sic veniet quēadmodū vidistꝭ eum euntem in celuꝫ baiulis scꝫ nubibus descēdet in aera. Illi autē regressi sunt in hierl'm: ⁊ expectabāt ꝓmissum spūmsanctum. Quo accepto tꝑibus suis ꝑfecti p̄dicauerunt vbiq; do

Hanc vltimam ꝓcessionem post iesum rep̄sentat ecclesia dominicis diebus egredīēdo de eccl'ia ⁊ redeundo ad eā: q̄si đ hierl'm exiēs. ⁊ rediens ī hierusalem: et sequendo crucem: vt illi crucifi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

mino coopante & sermonem cōfirmante sequētibꝰ signis. Et nota differētiā Trāslatꝰ enoch ē. subuectꝰ ē helias ascendit iesus ꝓpria sui ɔtute. rum. Et licz illi redierint sine iesu: tū nos redimus cum cruce: qꝛ ipse dixit: vobiscū sū vsqz ad cōsummationem secli. Et nota qꝛ primitiua ecclesia obseruauit diem dominicam vt & modo & etiam feriam qntam i memoriam ascensionis. & tunc qnta feria fiebat ꝓcessio. Sed multiplicatis solēnitatibus sāctorū: sublata ē solēnitas qnte ferie. & ꝓcessio trāslata est ad dñicaz. Unde dr qꝛ qnta feria cognata sit dominice.

Sequuntur tituli capitulorūz in historiā Actuum apostolorum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Historie actuum apostoloꝝ Cap̄lm.I.
Quotiens apparuerit dominꝰ discipulis infra.xl.dies.

Anno nono

a decimo imperii tiberii cesaris adhuc pcuratore iudee pilato: preside sirie vitellio: mortuꝰ est dn̄s ꝛ resurrexit. Resurgēs aūt ꝟitatez resurrectionis multꝭ cōprobauit argumētꝭ: multa ī corpe ꝓprio ostēdēs ꝑter naturā corpis īmortalis vt sic veritatē resurrectiōis astrueret: ꝛ ab ap̄lis et eorū posteris oēm oīno causā hesitationis amoueret. Comedit enī ꝛ bibit cū eis cū corpus spūale ciboꝝ alimonia minime indigeat In corpe ꝓprio cicatrices oñdit: cū a natura corpis īmortalis penitꝰ aliena sit oīs deformitas cicatricis. Preter hec argumēta lucas scribens historiā actꝰ ap̄loꝝ ponit alia. Fuit enim argumentuz vere resurrectionis ꝙ per dies.xl. apparuit eis loquēs đ regno dei. Nō est aūt intelligendū: ꝙ singulorū.xl. dieꝝ tp̄e apparuit ap̄lis. sed infra numeruz tot dierū decies apparuit eis: vt ex euāgelica historia colligit. Ip̄a nanqꝫ die resurrectiōis ꝗnquies apparuisse legit. Primo marie magdalene. Secūdo mulieribꝫ redeuntibus đ monumento: qñ tenuerūt pedes eiꝰ et adorauerunt eum. Tertio petro: lꝫ non expresse habeat de euāgelio Quarto duobꝫ euntibus in emaus Quinto ap paruit.x. apostol' absente thoma. Sexto post dies octo apparuit eisdem p̄nte

thoma. Septimo septē discipulis apparuit
i piscatiōe ad mare tiberiadis. Octauo i mō
te thabor qn̄ ꝯuenerant in galileā. ꝛ ita ante
diem ascensionis apparuit octies. Ipa vero
die ascensionis bis apparuit: semel .xj. apl'is
comedentibꝫ in cenaculo. Omnes q̇dē tam
apl'i ꝗ alij discipuli necnō ꝛ mulieres habi-
tabant i illa pte hierusalē que dicebat mello:
scȝ in monte sion: vbi dauid construxerat sibi
palatium. ꝛ ibi erat cenaculum illud grande
stratū: in quo p̄cepit dn̄s sibi parare pascha.
Et i cenaculo illo tūc habitabāt .xj. apl'i. Ce-
teri aūt discipuli ꝛ mulieres habitabāt circū
quaqꝫ p diuersa hospitia.

Q apl'i fuerunt baptizati. Ca. II.

T Dum comede

rent vndecim in cenaculo apparuit
eis dominus: et exprobrauit incre-
dulitatem eorꝫ ꝛ duriciam cordis: ꝛ comedit
cum eis. Et cōuescēs p̄cepit eis ab hierosoly
mis ne discederent. sed expectarēt pmissionē
patris. i. ab ipo pmissam: vel a patre p ipm et
patris auctoritate cōplēdā dicēs. Iohes ba
ptizauit aqua. Uos autē baptizabimini spū
sācto: nō post multos hos dies. Ac si diceret
Spūssanct⁹ sup vos descendēs vos purifi-
cabit ꝛ roborabit. De baptismo aūt aplorꝫ so
let dubitari. Sȝ sup hūc locū dicūt Beda et
Aug⁹ ꝙ fuerīt baptizati. Ait enim beda. Ba
ptizabimini qđ est in spūsancto: non ad illud
tps respicit: q apl'i ꝛ ceteri fideles illius tpis
baptizati sunt aqua in remissionē peccatorū
gr̄a spūssancti a dn̄o pcepta. sed ad illud quo
dn̄o mittente spiritūsāctū plen⁹ acceperunt.
Ideo nōdū fuerāt baptizati: non dico aq̄ sed
spūsancto: q̇s intelligim⁹ baptizatos baptis-
mo iohānis. Uel qđ credibili⁹ est baptismo
xp̄i. Cōueniēs enī erat eos esse baptizatos q̇
baptizabāt alios De eodē aug⁹. Scriptū est
quoniā baptizat⁹ ē paul⁹: q̇ ab anania bapti
zatus est. Sȝ scriptū non ē qn̄ baptizati fue-
rint alij apl'i. Sed debem⁹ intelligere bapti-
zatos esse, ꝑpter illā dn̄icam sn̄iā. Nisi quis
renatus fuerit ex aqua ꝛ spūsancto nō potest
intrare in regnū dei. Sic apte volūt beda et
augustin⁹ ꝙ baptizati fuerint baptismo xp̄i ꝛ
de q̇busdā satis videt ꝙ baptismo iohannis
fuerint baptizati: vt de andrea philippo ꝛ pe
tro. de q̇bus constat ꝙ fuerunt eius discipuli
Hoc dicto p̄cepit eis vt egrederent de ciuita
te: ꝛ statim euanuit ab oculis eorꝫ.

Quid respondit domin⁹ indiscrete q̄rētib⁹
Capitulum. III.

E Cce noua appa

ritio. Et statim post comestionē
.xj. apostoli ꝛ alij discipuli ꝛ muli-
eres de ciuitate vnanimiter egressi: iuxta p̄ce
ptum dn̄i venerūt in montē oliueti: ꝛ statim
dn̄s apparuit eis. Quō aūt p̄cepit eis vt egre
derent de ciuitate: ꝛ euanuerit ab oculis eorū
ꝛ quō egressi de ciuitate venerūt i mōtē oliue
ti. ꝛ ibi dn̄s apparuerit eis: i historia subtice
tur: q: breuis ē. Tūc q̇ ꝯuenerāt ceperūt eū i-
terrogare dicētes. Dn̄e si in tpe hoc restitues
regnū isrl': tpale quātū ad q̇sdā impitos ꝛ car
naliter sapiētes: q̇ vidētes alienigenā regna-
re: ꝛ iudeos esse sub p̄side: q̄rebant de restitu-
tione regni isrl' tpalis: putātes tunc a dn̄o re-
stituendū sicut ꝛ duo discipuli dicētes. Nos
sperabam⁹ ꝙ ipe eēt redēptur⁹ isrl'. Alij ma-
gis instructi sciētes illā restitutiōē nō nisi fi-
naliter futurā scȝ circa tpa iudicij: querebant
de restitutiōe regni isrl' spiritalis scȝ de dilata
tione eccl'ie. Ac si diceret. Nunq̇d in hoc tpe
facies qđ pmisisti eccl'ie. Dn̄s aūt nō certifi-
cauit eos sup h̄. Ex q̇dam tn̄ ꝟbo in respōsio
ne ei⁹ posito: si scioli essent possent intelligere
restitutionē illā multis tpibꝫ differēdā. Non
est inq̇t vestrū nosse tpa vel momēta que pa-
ter posuit i sua ptāte. i. numerꝫ tpm ꝛ momen
torum vsqꝫ ad finē seculi que tm̄ patris patēt
scientie. Ac si diceret. Nihil ad vos querere
đ secretis hmōi: nec ad ea pcipiēda estis ido-
nei. Sȝ de his q̄ ad vos spectāt estote sollici
ti q: vos reuera accipiet͡s ꝟtutē superuenientis
spūssancti: cui⁹ ꝟtute roborati: eritis mihi te-
stes resurrectionis mee. pmo in hierl'm. scđo
in iudea. postea in samaria: tandē vsqꝫ ad vlti
mū terre. Ac si tacite diceret. Añ regni illius
restitutionē nō solū hierosolymam sed ꝛ oēs
iudee fines ꝛ samarie mūdi etiā terminos p
circūitum fama euangelij pcurret.

De ortu et processu predicationis.
Capitulum. IIII.

P Rimo siquidē

p̄dicatū est euāgeliū in hierl'm: sed
ꝑpt lapidatiōnē stephani ꝛ mortem
iacobi gladio occisi: egressi sūt de hierl'm p̄di
cātes i finibꝫ iudee. Postea trāsierūt ad sama

184

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

ritanos ⁊ inde ꝓcesserūt ꝑ vniuersū orbē. Et cum h̄ dixisset: ꝯm alium euāgelistā eleuatis manib⁹ bn̄dixit eis. Et post bn̄dictiōez illaz vidētib⁹ illis eleuat⁹ ē. Et nubes suscepit euz ab oculis eoꝝ. q꜠ q̄si q̄dā in globo baiule nubis ascēdit. Nō tn̄ ideo ꝙ ad ascēdēdum egeret ministerio nubis. sꝫ vt ꝑ h̄ ostēderetur: q꜠ oīs creatura parata ē obsequi suo creatori.

Quid fecerint abeunte dn̄o. Ca. V.

d E loco ascensionis dicit sulpicius episcop⁹ hierosolymitanus. q꜠ ibi cū postea edificata eēt eccl'ia: locus ille ī quo institerūt vestigia xp̄i ascendentis: nunq̄ꝫ potuit sterni pauimēto. imo resiliebāt marmora in ora collocantiū: calcati etiā pulueris a domio: hoc dicit esse documentū. q꜠ vestigia imp̄ssa cernūtur. ⁊ eandē adhuc speciē velut pressis vestigijs terra custodit. Cum iam dn̄s raptus eēt a ꝯspectu eoꝝ. adhuc tn̄ suspensis vultibus stabant aspiciētes in celū: cum potius reuerti in hierl'm debuissent. q꜠ dictū erat eis: sedete in ciuitate quoadusqꝫ induamini ꝟtute ex alto. Et ne diuti⁹ ibi morarent̄: missi sunt angeli instruentes eos. Vn̄ sequit̄. Cūqꝫ intuerent̄ in celū euntē illuz. i. illo abeunte vt accusatiu⁹ ponat̄ ꝓ ablatiuo absoluto: ꝓ quo ponitur genitiu⁹ in greco. Vel cum ꝑus intuerent̄ euntē illū ⁊ adhuc intuerēt̄ ī celum ecce duo viri. i. duo angeli ī forma virili: astiterūt iuxta illos in vestib⁹ albis q̇ ⁊ dixerunt.

Quibus ex causis angeli apparuerunt. Capitulum. VI.

v Iri galilei quid statis aspiciētes in celuz: q̄si obliti quid facere debeatis. Hic iesus q̇ assumpt⁹ est a vobis in celū. i. in eadē carnis substātia: in q̄ assumpt⁹ est a vobis in celū: sic veniet queadmodū vidistis eū euntē in celū. id ē sicut baiulis nubib⁹ vidistis euz ascendētē in celū. sic baiulis nubib⁹ videbitis euz in aere ad iudicium venientē. Duplici de causa hi duo angeli apparuerūt. scꝫ vt mestos d̄ absentia dn̄i ꝯfortarent ⁊ vt eum vere ascēdisse in celū demonstrarēt. scꝫ in regionē angeloꝝ. Nō sicut helias q̇ rapt⁹ in igneo curru ascendit vsqꝫ ad sublunarē regionē. nec eā trāscēdit sꝫ tm̄ translat⁹ est in paradisū terrestrē: q̇ adeo eminet vt ꝯtingat ad sublunarē regionē: nec tn̄ trāscendit. Tūc reuersi sūt hierosolymaz a mōte q̇ vocat̄ oliueti ꝓpt̄ copiā oliuaꝝ: sabbati hn̄s iter. i. itinere sabbati distans a hierl'm scꝫ spacio miliarij. q꜠ non ampliori spacio licebat iudeis ī sabbato ꝓgredi de ciuitate vel villa ī q̄ erāt. sꝫ ꝑ mille passus poterant circa deambulare. Vet⁹ editio habet a mōte triuz luminū. Sic aūt dict⁹ ē mons oliueti. q꜠ de nocte ex ꝑte occidētis illuminabat̄ igne templi. q꜠ erat ignis iugis in altari: mane ex ꝑte orientis ꝑmo excipiebat radios solis anteq̄ꝫ illustrarēt ciuitatē. Habebat etiaz copiā olei qđ est fomentū luminis.

In quo imitamur apl'os. Ca. VII.

c Vnqꝫ regressi essent in hierl'm oēs vnanimiter: apl'os vsqꝫ ad eoꝝ hospitia cōduxerūt. deinde ad ꝓpria redierūt. Hāc ꝓcessionē discipuloꝝ qui vnanimiter d̄ ciuitate sunt egressi. ⁊ post vnanimiter regressi representat eccl'ia singulis dn̄icis dieb⁹ ꝓcessionē faciēs. Vn̄ sicut illi egressi sunt p̄cedente crucifixo ita ⁊ nos de eccl'ia egredimur crucē p̄ferendo Et lꝫ nō redierit cū eis crucifixus. nos tn̄ redeuntes crucē reportam⁹. Quia lꝫ nō redierit cū eis p̄n̄tia corꝑali: redijt tn̄ cū eis p̄n̄tia sp̄ūali: iuxta qđ dixit. Vobiscū sū vsqꝫ ad cōsūmationē seculi. In eo ḡ ꝙ egredimur crucē dn̄i p̄ferēdo rep̄sentam⁹: q꜠ illi egressi sunt p̄eunte crucifixo. In eo ꝙ crucē dn̄i reportamus cū nō redierit cū eis p̄sentia corꝑali: rep̄sentam⁹ ꝙ ait. Vobiscū sū vsqꝫ ad ꝯsūmationē seculi. In ꝑmitiua aūt eccl'ia hmōi representatio fiebat in eccl'ia q̇nta feria: que tunc tꝑis eque solēnis erat sicut ꝑma. Quinta pro veneratione ascēsionis. Prima ꝓ reuerētia resurrectionis. Vn̄ ī vulgare ꝓuerbiū versū ē: vt dn̄ice diei dicat̄ cognata dies iouis. q꜠ antiquitus fuit eque solennis. Sꝫ q꜠ suꝑuenerunt festa sanctorum ⁊ celebrare tot festa erat quasi onerosum: vt in die dn̄ica fieret ꝓcessio deinceps est institutū.

Vbi ⁊ cum quib⁹ se collegerūt. Ca. VIII.

t Vnc ascēderūt apostoli in cenaculum vbi manebant. scꝫ petrus ⁊ iacobus. iohannes ⁊ andreas ⁊ alij. Et mutatur hic series cathalogi Solent enim apostoli in cathalogo in hunc moduz cōbinari. Petrus ⁊ andreas.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Jacobꝰ ⁊ iohānes. Forte ⁊ alibi ita cōbināt̄ ꝑ carnis affinitate. Hic aūt ꝑ meritorū paritate: q2 ītellexit lucas ī spū pares eē ī merito petrū ⁊ iohānez: q2 forte p̄ ceteris dilexerunt. Unde ⁊ p̄ alijs simul ad monumentū cucurrerunt. Et erant omnes vnanimiter ꝑseuerātes in oratione cū mulieribus ⁊ maria matre iesu que a mulieribus distinguit̄: q2 non pōt ꝓprie dici mulier quasi mollier. id ē mollicīē passa. Interdum tamen mulier ꝓ sexu non ꝓ corruptione ponitur vt ibi. Quid mihi ⁊ tibi est mulier. Et fratribꝰ eius: qđ de illis debet intelligi. de quibus ante passionem dictuz ē. Neqꝫ enim fratres eius credebant in eū nūc autem credebant. Nota q̄ dictum est: ꝑseuerantes in oratione: ⁊ non est additum de ieiunio. Quidam tamen a festo ascensionis vsqꝫ ad penthecosten ieiunant exemplo apostolorum: quos aiunt ī spacio illo ieiunasse: quia in euangelio dictum est. Venient dies in quibus auferet̄ sponsus ab eis: ⁊ tūc ieiunabunt ⁊ potuit ita esse: hic tn̄ non habet̄.

De sermone Petri. Ca. IX.

N diebus illis

i id est ī illo meditullio temꝑis inter ascensionē ⁊ spūssancti missionem exurgens petrus in medio fratrū dixit. Constat enī in spacio illo factam esse mathie electionē: lz nō sit determinatuz q̄ die: vn̄ q̄si indiffinite dictuz est in diebus illis. Et inde q̄si ex forma scripti assumpsit eccl'ia formā legendi. Unde q2 in actibꝰ apl'oꝝ frequēter inuenimus in diebꝰ illis. ideo cū legunt̄ ī ecclesia ꝑticule epistolaꝝ p̄mittitur. In diebꝰ illis Et quia in euāgelijs sepe legit̄ in illo tēpore ideo cū singulis diebus legunt̄ in eccl'ia ꝑticule euangelioꝝ p̄mittit̄: in illo tp̄e. Uiri fratres oportet impleri scripturā quā p̄dixit spiritussanctus ꝑ os dauid đ iuda qui fuit dux eorū qui cōprehenderūt iesum: qui duxit cohortem ⁊ regis ministros ad ortum in q̄ orabat dominꝰ. Uel q2 osculo dedit ꝑditiōis indiciū. ⁊ ita p̄buit eis ducatū: q̄ cōnumeratus est in nobis. i. sortitꝰ est sortē ministerij huius scz ⁊ apostolatꝰ q̄ q̄si sorte vt dominica electione obtinuit apostolatū. Et elegāter dictū ē cōnumeratus quia numero non merito inter apostolos cōputatꝰ est. Uel respicit ad hoc qđ dixerat: q̄ fuit dux eoꝝ qui cōp̄henderunt iesū ⁊ sortitus est sortē ministerij huiꝰ scz ducatus. id ē habuit hunc ducatū. Et hic q̄dez possedit agrū de mercede iniq̄tatis. Qđ quidam mystice exponunt. id est ꝑ accepto p̄cio ꝑditionis possedit infernū: q̄ dicit̄ terra morientiū: sicut paradisus terra viuētiū. Alij dicunt iudā ibi sepultū. ⁊ ita possedisse. s3 nō est autenticū. Dictū est ergo possedit. id est possideri fecit. q2 de possessione eiꝰ ꝓpria emptus ē ⁊ ab alijs possessus: ⁊ suspēsus crepuit medius: ⁊ diffusa sūt viscera eiꝰ sed non ꝑ os eius vt sic parceret̄ ori quo saluatorē osculatꝰ fuerat. Nō enī tam viliter debuit inq̄nari: qđ tā gloriosū scz os xp̄i ꝯtigerat. Dignuz enī erat vt viscera q̄ ꝑditionem cōceperant rupta caderent: guttur quoqꝫ q̄ vox ꝑditionis exierat laqueo artaret̄. Sepe enī moduz pene exprimit modus culpe. Unde abscidit̄ homini caput corporis: q2 ipe sibi abscidit caput mētis id est ratiōez: sicut ⁊ iudas mortuus ē in aere tanqꝫ aereis potestatibꝰ sociādus. Cōgruum enī erat vt separaret̄ ab angelorū ⁊ hoīm regione qui offensus fuerat vtrisqꝫ. Et ita modus ⁊ locus pene congruit culpe.

De electione Mathie. Ca. X.

T notum factū

e est hoc omnibꝰ habitātibꝰ hierl'm ita vt appellaret̄ ager ille lingna eorū acheldemach. Qđ est dictū eoꝝ. dicunt quidam hec nō fuisse ꝟba petri cū iudeꝰ eēt: ⁊ ad iudeos loq̄ret̄. s3 luce qui grece scripsit: ⁊ ī hebreo nomē agri exp̄ssit. Alij dicūt q̄ latinꝰ interpres h̄ addidit. s3 meliꝰ a petro dictū accipit̄: ⁊ ꝯtinuat̄ ei qđ dixerat. Notū factū ē oībus habitātibꝰ hierl'm ita vt appellaret̄ ager ille acheldemach lingua eoꝝ. i. hierosolymitarū. q2 cū petrꝰ galileꝰ esset ⁊ eadē eēt lingua galileoꝝ ⁊ hierosolymitarū: tn̄ diuersa erant lingue idiomata. Un̄ petro dictū ē. vere galileꝰ es: nam ⁊ loquela tua manifestū te facit. i. idioma lingue galileoꝝ. Scriptū est enī in libro psalmoꝝ: non est dictum in libris. Unde insultat Augꝰ Hieronymo. librū psalmoruz ꝑ quinqꝫ volumina distinguēti. Tunc enī dici debuit in quarto libro psalmoꝝ. Fiat habitatio eoꝝ deserta. ⁊ nō sit q̄ habitet in ea: de suis scz. ⁊ episcopatuz eius accipiat alter. id ē alius: quia de multis discipulis. id est. lxxij. electus est mathias eiqꝫ substitutus est. Ul' ideo dictū est: q2 mathias fuit longe alter ab eo: q2 vir sanctus: iudas vero nequā vel alter

185

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

duoꝝ quoꝝ sortes misse sũt. Oportet ergo ex
his viris ꝙ nobiscũ sunt congregati in omni
tp̃e quo intrauit ⁊ exiuit dñs iesus: incipiẽs
a baptismate iohãnis vsqꝫ in diẽ ꝙ assumptꝰ
est a nobis: testẽ resurrectionis eius nobiscũ
fieri vnum ex istis. q. d. Quia mortuus est iu
das. ⁊ sic ꝓphetatum est: qꝛ episcopatum eius
accipiet alter. ergo oportet vt aliquem ei sub
stituamꝰ ꝙ testet̃ nobiscũ resurrectionẽ eius:
quia dictũ est nobis. Eritis mihi testes ĩ hie
rusalem resurrectiõis mee scꝫ ⁊ in om̃i iudea
⁊ samaria: ⁊ vsqꝫ ad vltimũ terre. Et quia te-
stis nõ nisi de his que vidit vł audiuit debet
testimonium ferre: eligẽdus est de his viris
qui a baptismo iohãnis postq̃ꝫ cepit iesus fa
cere ⁊ docere vsqꝫ in diem ascẽsionis nobiscũ
fuerunt: ⁊ domini miracula viderũt ⁊ doctri
nam audierunt. Et nota ꝙ dictum est ex his
viris non de sexu infirmiori ⁊ ad hoc minus
idoneo. Et statuerunt illos duos alijs prefe-
rẽtes ioseph qui vocabatur barsabas ꝙ cog-
nominatus est iustꝰ: et mathiam: de cuiꝰ lau-
de subticetur: quia sufficit ei ꝑ laude ꝙ ĩ apo-
stolum eligitur. Joseph vero cõmẽdatur: ne
tanq̃ꝫ indignus respui videretur. Et habemꝰ
hic plane in glosa. quia iste ioseph qui voca-
batur barsabas fuit barnabas: ꝙ postea cum
paulo in apostolatum electꝰ est. Sed non est
huic opinioni adherendum: quia ex sequẽti-
bus euidens fiet hoc non constare Iste nãqꝫ
ioseph fuit frater trium apostolorum filiorũ
alphei: nec fuit apostolus. Et orãtes dixerũt.
Tu domine qui nosti corda omniuꝫ ostende
quem elegeris ex his duobus accipere locuꝫ
ministerij huius ⁊ apostolatus. de quo p̃ua-
ricatus est iudas vt abiret in locũ suũ. Et de-
derunt eis sortes. Et cecidit sors suꝑ mathiã
et annumeratus est cũ. xj. Non est modo vtẽ
dum sortibus vt tradit Hieronymꝰ pro hac
auctoritate: quia p̃uilegia paucorum non fa
ciunt legem cõmunẽ. Nondũ tamẽ missus ẽ
spiritussanctus necdum figure legales peni
tus cessauerant. Jdo adhuc posite sũt sortes
sicut in veteri testamento sepe factum legitur
Nam saul sorte electus est: ionathas ⁊ armi-
ger eius sortes iecerunt. Dauid quoqꝫ sortes
iecit quando. xxiiij. sũmos sacerdotes elegit.
Si q̇s tñ cõpellit̃ vti sortibꝫ ap̃los imitetur
ꝑmissa scꝫ oratiõe ad dñm. Facta est ergo ele
ctio mathie inter ascensioneꝫ ⁊ spiritussancti
missionem: sed qua die incertum est.

De missione sp̃ussancti. Ca. XI.

Et cum cõplerẽtur dies penthecostes: erãt om̃es
discipuli pariter in eodem loco in
quo facta est electio mathie. Sed videt̃ ꝑpe
ram dictum cum complerent̃: cũ hec fuit pri
ma. vij. dierũ quibꝫ ꝓtelabat̃ festum penteco
stes. Tria enĩ erant festa que. vij. diebꝫ ꝓtela-
bantur scꝫ pascha: pẽthecoste: ⁊ scenophegia.
Uidetur ergo potius dicendũ fuisse cum in-
ciperent dies penthecostes. Sed pentheco-
stes equiuocũ est ad quinquagenam. ⁊ ad eã
solennitatem septem diebus ꝓtelatam. Pen
thacon enĩ interpretatur quinquaginta: inde
penthecoste qd̕ quinquagenam significat. et
est grecum vocabulum penthecoste sicut pa-
rasceue ⁊ scenophegia. Sed de hoc noĩe pa-
scha questio est. Habent enim hebrei multa
greca vocabula: quia sepe ꝑ multas captiui-
tates particulares dispersi sunt: ⁊ fuerũt ĩter
grecos a quibꝫ multa vocabula retinuerunt.
Est ergo sensus. Et cum cõplerent̃ dies pen
thecostes. id est q̇nquagene. illa enĩ dies erat
q̇nquagesima a resurrectione: ⁊ cũ inchoarẽt̃
dies penthecostes. i. illiꝰ solennitatis septem
diebus ꝓtelande: erant omnes discipuli ĩ ce-
naculo. Et dum essent pariter in eodem loco
factus ẽ repente de celo. i. de aere sonꝰ. qꝛ fra-
gor q̇dam insonuit in aere tanq̃ꝫ aduenientis
sp̃us. i. soni vehemẽtꝫ: vt sit tãqꝫ nota silitudi
nis. ac si diceret. Uenit sp̃ussanctꝰ ĩ similitu-
dine vẽti vehemẽtis vel tãqꝫ sp̃ussanctꝰ vehe
mẽtis. Et erit tãqꝫ expressiuũ veritatis: qꝛ ve
re sp̃ussanctꝰ dr̕ vehemens: q̃si vehens a mẽ-
te. id est a mẽtis affectibꝫ alienans. Uł iuxta
quod ait ille clareuallẽsis abbas bernardus
Merito dr̕ vehemens q̃si ve adimens. id est
eternã dãnationẽ. Potest g̊ ⁊ ad sonum et ad
spiritũsanctũ referri qd̕ dictũ ẽ: tanq̃ꝫ aduent
entis sp̃us: qꝛ sp̃us equocũ ẽ ad vtrũqꝫ: sicut
ruha in hebreo pneuma ĩ greco. Et repleuit
sonꝰ ille vel sp̃ussanctꝰ totã domuꝫ vbi erant
sedẽtes. i. viros ⁊ mulieres in domo sedẽtes
implẽs qd̕ dictum erat eis. Sedete ĩ ciuitate
q̇adusqꝫ induamini v̾tute ex alto. Et apparu-
erunt illis disp̃tite lingue tãqꝫ ignis. i. radio-
li ignei in modũ linguaꝝ insidentes capitibꝫ
singuloꝝ. Ipsa autẽ spẽs creature in qua spi-
ritussanctꝰ descendit visibiliter ad quem vsũ
tũc descẽderit in ap̃los exp̃ssit species ignis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

ostēdēs spiritūsanctū tunc datū eis ad robur
species linguarū ad scientiā. Lingua eni sciē
tiam explicat: ignis testam roborat. Datus ē
etiā spūssanctus apostolis ante passionē: qn̄
missi sunt ad predicandum: et dictum est eis.
Egros sanate. demões eijcite. mortuos susci-
tate. Post resurrectionē etiā datus est eis ad
alium vsum qn̄ insufflauit ꝛ dixit eis. Accipi
te spiritūsanctū quorū remiseritis peccata re
mittunť eis: ꝛ quorū retinueritis retenta sunt
Ubi forte claues quas dederat petro: dedit
ꝛ alijs. Et repleti sunt oēs spūsancto: ꝛ cepe-
rūt loqui varijs linguis: put spūssanctus da
bat eloqui illis ꝗ diuidens singulis put vult
vbi vult. quādo vult. quātū vult. quomodo
vult. quibus vult spirat. Inde est ꝙ apostoli
vel vna tm̄ lingua scꝫ hebrea loquebāť ita ꝙ
ab omnibꝫ intelligebātur. Uel qđ verius est
linguis omnibꝫ loquebāť: quibus inspiraue
rat spiritussanctꝰ omniū linguarum noticiaꝫ
iuxta qđ in sapiētia legiť. Spiritus domini
repleuit orbem terrarū. ꝛ hoc qđ cōtinet om-
nia. id est homo conuenientiam habens cum
omni creatura vel ꝓpter quem facta est om-
nis creatura: scientiam habet vocis. id est lin
guarum: ac si diceret. Spiritꝰ domini reple-
uit orbem terrarum: ꝛ dedit discipulis scien-
tiam linguarū.

De miraculo linguaꝝ. Ca. XII.

Erant autez in

hierusalem iudei viri religiosi: ꝛ i
iudea habitantes: et p̄ter illos alij
multi supuenientes fere ex omni natiōe que
sub celo ē: quia multis captiuitatibꝰ dispersi
fuerāt iudei: p̄cipue sub antiocho epiphane:
ꝗ captiuitas fuerat vicinior huic facto: ꝛ mo
do ad diem festum om̄es conuenerāt. Audi-
to ergo fragore qui insonuerat in aere conue-
nerūt omnes ad discipulos: ꝛ mirati sūt quo
niā audiebat vnusquisqꝫ lingua sua illos lo-
quentes. Et merito dictū est singulariter: lin
gua sua: quia nō sciebant solum linguas: sed
etiam linguarū idiomata. Alij aūt irridebāt
eos dicētes. Musto pleni sunt. id ē vehemē-
ter ebrij: quia vehemētior ē ebrietas ď musto
q̄ꝫ de vino defecato.

Qualiter petrus conuicit mentientes auctorita-
te prophetarum.

Capitulum. XIII.

Tunc surrexit petrus

cuꝫ. xj. ostendēs eos non eē ebrios
sed spiritusancto repletos dicens.
Non sunt ebrij hi cū sit hora diei tertia. q. d.
Nōdum est tempus comedendi nec solēt in-
ebriari ieiuni. Et quia sciebat legem: ꝛ scien-
tibꝰ legē loq̄bať: ostēdit ꝓphetatum eē a iohel
spūssācti aduētum. Et cū non inducat ꝓphe-
tiam iohelis: nisi vt ostēdat ꝓphetatū esse ad-
uentū spūssancti: incidenter annectit ď die iu
dicij: quia p̄dixit iohel iudicij signa quedam
iam impleta: quedaꝫ adhuc implēda. Erit in
nouissimis diebꝫ dicit dominus effundaꝫ de
spiritu meo sup oēm carnē. id est super vtrūqꝫ
sexū: non sup omnē hominē ꝛ ꝓphetabūt filij
vestri: vt agabus ꝛ simon niger: ꝛ filie vestre
vt filie philippi: ꝛ iuuenes vestri visiones vi
debūt: vt paulus raptꝰ vsqꝫ ad tertiū celuꝫ: et
senes vestri somnia somniabūt vt petrus ď ꝗ
legiť. Estimabat aūt se visuꝫ videre: hucusqꝫ
de aduentu spūssancti.

De ꝓdigijs in celo sursum impletis.

Capitulum. XIIII.

Et dabo prodigia in celo

sursum. Qđ impletum est cū ad in-
dicium dñice natiuitatꝭ noua stel-
la in aere apparuit. Et secūdo i aere in passi-
one: qn̄ sol obscuratus est. ꝛ signa in terra de-
orsum. Qđ impletū est cum christo spiritum
emittēte terra cōtremuit et petre scisse sunt: et
monumēta apta sunt. Sanguinē dñici vul-
neris vel sudoris: qn̄ factus est sudor eius si-
cut gutte sanguinis qđ p̄ter naturam fuit: et
ita signū fuit. sic ꝛ sanguis de latere dñi mor-
tui ꝓfluens p̄ter naturam signū fuit. Et ignē
spūssancti vehementis supuenientis: ꝛ vapo
rem fumi. id est feruorē cōpunctionis de spūs
sancti ardore tanqꝫ fumus de igne ꝓcedentis
sol conuerteť in tenebras ꝛ luna in sanguinē
In passione sol in tenebras versus est. Sed
cum tūc pleniluniū esset: vtruꝫ tūc luna i san-
guinem versa sit: hominibꝫ inotescere nō po-
tuit cū esset sub terra: ꝛ visibus humanis ob-
iectu terre subtracta. De altero itaqꝫ istoꝝ cō
stat: qꝛ iam impletū est. Forte adhuc reliquū
est implendū. Et hec omnia fient anteqꝫ veni
at dies dñi magnꝰ spacio: qꝛ nox ei non succe
det opere: qꝛ in eo totꝰ mūdus examiabiť cla
ritate: qꝛ sol fulgebit septēpliciter.

186

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

Exponit verba Dauid de christo.
Capitulum. XV.

Viri israelite quib⁹ specia
v liter locuti sunt ꝓphete audite ꝟba
hec. i. itelligite iā ↄpletū eē ꝙ ꝓpha
uit iohel de spūſſancti missione: quia missus
est spūſſanctus ab eo quē vos interemistis q̇
alto consilio paterne dispēsationis tradit⁹ est
in man⁹ vestras: quē deus suscitauit solutis
doloribꝫ inferni: vel quātū ad ipm quē dolo-
res penaꝝ inferi non leserūt. vel quātū ad ali
os q̇ ꝑ euȝ ab inferni doloribus absoluti sūt
qđ palā est ex greco vbi đr. Soluens ꝑ ipm
dolores mortis. Q autē a deo suscitat⁹ sit ꝓ-
bat ꝑ ꝓphetiam dauid. Et ponit plures ꝟsus
ps. Sed ad hoc ꝓbandum sufficit ille solus
Nō derelinques animā meā in inferno: nec
dabis sanctū tuū videre corruptioneȝ. Sūt
eni verba christi ad patreȝ. q. d. Non patie-
ris o pater animā meā ad inferos descenden
tem ibi detineri nec corp⁹ meū sanctificatum
corrūpi vel incinerari. Postea de dauid non
esse hoc intelligēduȝ ostēdit: arguens iudeos
de dauid ꝑperam interꝑtantes dicens. Viri
fratres liceat audenter dicere vobis de patri-
archa dauid: quoniā defunct⁹ est ⁊ sepult⁹ est
apud nos ⁊ corpus eius incineratū. ⁊ adhuc
cineres ei⁹ apud nos sunt. Unde pat; nō de
se illud dixisse. Nō dabis sanctum tuū vide-
re corruptionē. Sed ꝓphetauit de resurrecti-
one christi q̇ neq; derelict⁹ est in inferno: nec
caro ei⁹ vidit corruptionē. Quē suscitauit de
us cui⁹ nos testes sum⁹ q̇ ad dexteraȝ patris
sedēs: misit i nos spiritūsanctū q̇ operat̃ i no-
bis q̇ videtis. Q autē exaltat⁹ sit ad dextram
dei patris iterū ꝓbat auctoritate dauid ꝓphe
te dicentis. Dixit domin⁹ domino meo sede
a dextris meis. Qđ de dauid vel alio homīe
nō potest itelligi. Certissime ergo scitote hūc
iesum ita esse exaltatum ⁊ spiritūsanctū missi
se quē vos crucifixistis.

De impleta ꝓphetia Johel. Ca. XVI.

His auditis cō-
b pucti sūt corde: ⁊ ita impleta est ꝓ
phetia iohelis: q; post ignem spūſ
sancti secut⁹ est vapor cōpunctionis. Et dixe
runt ad petrum et ad reliquos aplos. Quid
faciemus viri fratres. Ad quos petr⁹. Peni
tentiam agite: ⁊ baptizet̃ vnusquisq; vestruȝ
in nomīe iesu christi: in remissionē peccatorū
et accipietis donuȝ spūſſancti: vt loquamini
varijs linguis sicut ⁊ nos. Et hoc erat signū
familiare in ꝑmatina ecclia: quia fere omnes
ascēdentes de lauacro loquebant̃ omnibus
linguis. Et nota ꝙ ait petr⁹. Baptizet̃ vnus-
quisq; vestrū in nomīe iesu christi. Formam
nāq; traditam a dño qua exprimitur trinitas
diu in ꝑmitiua ecclia subticuerunt apostoli
vtentes hac forma verborū: baptizo te in no
mine iesu christi. vt ita dilatarent nomen xpi
Alijs verbis pluribus exhortatus ē eos pe-
trus. Et q̇ receperūt ſmonem eius baptizati
sūt. Et apposite sunt numero fideliū in die il-
la sc; ipa die penthecostes anime circiter tria
milia. Et erāt ꝑseuerātes in doctrina aploꝝ:
et in cōmunione fractionis panis ⁊ euchari-
stie. q; in primitiua ecclia crebro vnanimiter
ↄueniebāt ad ꝑcipiēdā eucharistiā: vel in cō-
munione fractionis panis quotidiani: q̇ sin-
gulis quotidie ab aplis frāgebat̃: nihil enim
habebāt ꝓpriū. S; ⁊ ꝑdia vendiderant: ⁊ po
suerūt ꝑcia ante pedes aploꝝ: q̇ singulis die
bus mane ascendebāt in templū ad orationē
S; postea redeuntes singulis distribuebāt
panem ꝓut cuiq; opus erat.

De paralitico curato a petro. Ca. XVII.

Cum auteȝ qua
c dam die ascenderēt petrus ⁊ iohā
nes in templū ad horaȝ orationis
nonam. Erat q̇daȝ claudus a natiuitate qui
in glosa paralitic⁹ dicit̃. iuxta portam templi
que dicit̃ specio-a a speciali quodaȝ ornamē
to qđ apposuit ei alexander hircan⁹. Ibideȝ
etiam posuit herodes aquilā auream: et erat
porta atrij virorū mundoꝝ. Iste claudus q̇-
tidie portabat̃ in grabbato suo ad portā illaȝ
vt peteret elemosynā ab ingredientibꝫ in tem
plū. Et rogabat petrū ⁊ iohannē vt elemosy-
nam acciperet ab eis cū ascēdissent in tēplū ad
horā orationis nonā. Fuit eni ↄsuetudo he-
breorū tribꝫ horis orare. Unde daniel dato edi
cto regis: qualibet de his tribꝫ horis orabat
ascēdēs fenestrā cubiculi sui. Et hec cōsuetu-
do ↄfirmata est ab ecclesia que eisdem horis
orat sc; tertia sexta nona. q; dñs hora tertia
flagellat⁹ ē: sexta crucem ascendit: nona aīam
posuit. Intuentes petrus ⁊ iohānes claudū
dixerūt. Respice in nos. Ac si diceret. Atten-
de pauꝑtatem nostrā: nō habemus qđ porri-

gamus tibi. At ille intuebat̄ in eos: sperās se aliquid acceptuꝝ ab eis. Ad quem petr⁹. Argentum ⁊ aurū non est mihi. Non enim erat suū qḋ reseruabat ī vsus pauperū q̇ reliquerāt patrimonia sua ꝓijcientes ad pedes apostoloꝝ. Qḋ aūt habeo h̄ tibi do. In nomine iesu christi nazareni surge et ambula in pace. Et apprehensa manu ei⁹ dextera eleuauit eū ⁊ ꝓtinus ꝯsolidate sunt bases eius et plante. Et stetit ⁊ ambulabat ⁊ introiuit cū illis ī tēplum ambulās ⁊ exiliēs. Qḋ additū est a luca vt ostēderet illud impletum. Saliet sicut ceru⁹ claudus. Et vidit oīs ꝑpl'us claudū ambulantē ⁊ laudantē deū. Et impleti sūt stupore ⁊ extasi in eo qḋ ꝯtigerat illi: sciētes ꝙ a natiuitate claudus fuerat. Et cū viderēt petruz ⁊ iohānē cucurrerūt ad eos ad porticū q̄ appellat̄ salomonis. i. ī ea ꝑte ī q̄ stabat salomō dū oraret. Et vidēs petr⁹ populū admirantē suꝑ hoc miraculo locutus est ad eos.

Q sibi nil ascribebant: sed omnia deo.

Capitulum. XVIII.

v **Viri israelite** q̇d admiramini: aut quid intuemini nos: q̄si virtute nostra hoc fecerimus miraculum. q. d. Non virtute nostra hoc fecimus sed deus abraam. deus isaac. deus iacob. de⁹ patrū nostroꝝ glorificauit filiū suū iesū: quē vos q̇dem tradidistis ⁊ negastis ante faciem pilati iudicante illo dimitti: ⁊ vos potius iudicastis barrabā dimittendū. Nomen eius. id est nominis eius inuocatio: ⁊ fides habita de eo: dedit isti integram sanitatē in cōspectu omniū vestrū. Et nūc fratres scio: q: per ignorantiā fecistis sicut ⁊ ꝓ̇ncipes vestri. Sz quia sic p̄dictum erat ab omnibus ꝓphetis: oportebat impleri. Penitemini ergo ⁊ ꝯfitemini vt cuz venerint tēpora refrigerij a facie domini scz tēp⁹ incarnationis: qḋ reuera fuit tempus refrigerij: vl' discretio vniuersalis iudicij ⁊ redemptio iustorū: deleant̄ peccata vestra. Tunc enī plene delebunt̄ peccata: cū virtute resurrectionis mors destruet̄ nouissima ⁊ cum miserit eum qui p̄dicatus est vobis iesum christum quē oportet celū suscipe. id est ad dexterā patris sedere vsq: ī tēpus resurrectionis omniū nostrū: q̄ locut⁹ est dn̄s a seculo ꝑ os oīm ꝓphetaꝝ. i. vsq: ad cōmunez oīm resurrectionē. Tūc enī reuera oīa cōplebunt̄ de xp̄o a ꝓphetis p̄dicta. Et ponit exēpla de his q̄ p̄dixerūt de xp̄o ⁊ p̄mittit moysen.

De inuidia saduceorū in apostolos.

Capitulū. XIX.

l **Loquētibus au**tem ap̄lis ad populuz: superuenerūt sacerdotes ⁊ magistrat⁹ templi: et indignati sunt oēs cōmuniter: q: ita magnificabant eū quē ipi damnauerunt quasi reum. Et saducei specialiter dolētes: q: p̄dicabant resurrectionē: quā ipi negabāt: ⁊ iniecerūt manus in eos: ⁊ posuerunt in carcere: q: iam vespera erat: ⁊ nō poterāt eos iudicare. Multi aūt qui audierant verba eorū crediderūt. Et fuerūt q̄ eadez die ad fidem cōuersi sunt q̇nq: milia. Et hoc est qḋ sepe legitur: q: tria milia vna die ad fidem ꝯuersi sunt: qḋ ipa die penthecostes factū est: alia die quinq: milia.

Q constanter responderunt ad interrogata in concilio. Ca. XX.

a **Altera die con**gregati sunt ꝓ̇ncipes sacerdotum id est q̇ ꝓ̇ncipatum habebāt inter xxiiij. seniores sacerdotes qui noīatim exprimunt̄. Annas ꝓ̇nceps sacerdotū q̇ oībꝫ p̄minebat: ⁊ cayphas ⁊ alexāder ⁊ iohannes. Hi post annā erāt excellētiores: ⁊ quotq̇t erāt de genere sacerdotali ⁊ seniores ⁊ pharisei traditionū inuētores ⁊ scribe leg; expositores legē scz alijs exponētes. Hoꝝ distinctionē frequēter habem⁹ in euāgelio. Et statuentes eos in medio ꝯcilij īterrogauerunt eos in q̄ virtute aut in q̇ noīe fecistis h̄. Tūc petr⁹ spū̄sancto plen⁹ respōdit: ꝓ̇mo q̄stionē eoꝝ temerariam esse ostēdēs. Nunq̇d ꝓ benefacto iudicamur id est ad iudicium trahimur ⁊ tāq: rei arguimur. q. d. Stulte nos arguitis. Notū sit vobis oībꝫ: q: in noīe dn̄i nostri iesu xp̄i quem vos crucifixistis: iste sanus astat corā vobis quē deus suscitauit a mortuis. Hic est enim lapis angularis a vobis edificātibꝫ reprobatus. id est a vobis crucifixus qui postea suscitatus a patre fact⁹ est in caput anguli. i. fact⁹ est ꝓ̇nceps duoꝝ populoꝝ: qui in ipo tanq: ī angulari lapide sūt vniti: ⁊ non est in alio aliquo salus. Non est enī aliud nomē sub celo datū hominibꝫ q̄: nomen christi: in quo oportet nos saluari. Videntes aūt petri ⁊ iohannis ꝯstantiam attendētes ꝙ illi essent idiote ⁊ illitterati: ammirabant̄ cognoscentes eos:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

quia cũ iesu viderãt eos: ⁊ qꝛ p̃sens erat cum
eis quẽ sanauerãt non poterant cõtradicere.
Nota ꝙ aliã h̃ habem⁹ ethimologiã huius
nois idiota q̃ꝫ ab ysidoro. Nã ſm ysidorum
idiota dꝛ q̃si diuisus ab auribꝫ. ydi enim diui
sio. ota auris interp̃taẽ vt dicaẽ: idiota q̃si di-
uisus ab intellectu scꝫ fatu⁹. Sꝫ ſm ethimo-
logiã q̃ hic poniẽ: diciẽ idiota q̃si ab idioma
te. Dicti sũt ergo idiote: q̃si ꝯtenti solo idio-
mate lingue sue hebree quã satis nouerant: ⁊
nihil aliud. Jusserũt aũt eos foras extra ꝯci-
lium secedere ⁊ ꝯferebant ad inuicẽ dicẽtes.
Quid faciem⁹ hoibꝫ istis. Manifestũ est mi
raculũ q̃d fecerũt: negare nõ possum⁹: sed ne
amplius diuulgeẽ cõminemur eis ne vltra lo
quãẽ in noie hoc vlli hoim. Et vocãtes eos
denũciauerunt eis ne oino loquerenẽ vel do
cerent in noie dñi iesu. Ad quos petrus ⁊ io
hannes. Vosipsi iudicate: an poti⁹ obediẽdũ
sit deo p̃cipienti: an vobis ꝓhibẽtibus. q.d.
Erratis ꝓhibẽtes q̃ de⁹ p̃cepit: nec est audi
endi. Ubi eni supior p̃cipit ⁊ inferior ꝯtradi-
cit nõ ẽ audiẽdus inferior. Nõ possum⁹ que
vidimus ⁊ audiuim⁹ non loqui At illi cõmi-
nantes dimiserunt eos: nõ audentes man⁹ i
eos iniicere ꝓpter ꝓplm Dimissi aũt redierunt
ad suos i syon: ⁊ annũciauerũt quãta eis p̃n-
cipes sacerdotum ⁊ seniores dixissent: ⁊ quõ
eis respõderãt. Qui cũ audissent vnanimiter
leuauerũt vocẽ dicẽtes. Dñe q̃ fecisti celuꝫ et
terrã mare ⁊ oĩa q̃ in eis sunt: q̃ in spiritusan-
cto ꝑ os dauid patris nostri pueri tui dixisti
Quare fremuerũt gẽtes et ꝓpli meditati sunt
inania. Astiterũt reges terre ⁊ p̃ncipes ꝯue-
nerũt i vnuꝫ aduersus dñm ⁊ aduersus xp̃m
ei⁹. Cõuenerũt enim in ciuitate ista aduersus
puerũ tuum iesum quẽ misisti herodes ⁊ pi-
latus cum regibꝫ ⁊ ꝓplo israel facere que ma-
nus tua ⁊ consiliũ tuũ decreuerũt fieri. Nũc
domine respice in minas eorum: et da seruis
tuis cũ omni fiducia loqui verbũ tuuꝫ. No-
ta qꝛ de h̃ verbo solet frequẽter opponi: ꝯue
nerũt herodes ⁊ pilatus facere q̃ man⁹ dei et
ꝯsiliũ decreuerũt fieri. ſꝫ adhere duobꝫ v̾bis
facere fieri: qꝛ reuera ipi cõuenerunt ad exer-
cendam prauã actionẽ Deus decreuit fieri il
lam passionẽ: qꝛ actio illorum fuit praua pas
sio bona. Cũ aũt orassent motus est locus in
quo cõgregati erãt: ⁊ iterũ missus est spũssan
ctus: ⁊ repleti spiritusancto loquebãẽ v̾bum
dei cum fiducia.

De mutua charitate inter apostolos.
Capitulum. XXI.

c
T multitudinis
credẽtiũ erat cor vnũ ⁊ anima vna
Nec quisq̃ꝫ eoruꝫ que possidebat
aliquid suum esse dicebat: sed erant illis om-
nia cõmunia. ⁊ gratia magna erat in omnibꝫ
illis. Neqꝫ enim quisq̃ꝫ egens erat iter illos.
Quotquot autẽ erant possessores domoruꝫ
aut agrorum vendebant: ⁊ ponebant precia
ante pedes apostolorum. Diuidebatur autẽ
singulis ꝓut cuiqꝫ opus erat. Tunc ioseph q̃
cognominatus ẽ barnabas ab apostolis: q̃d
interp̃tatur filius cõsolationis. leuites: cypri
us genere: cum haberet agrum vendidit illũ
⁊ posuit p̃cium ante pedes apostolorũ. Un-
de cum dixisset leuites: ne videreẽ non habe-
re ꝓprium: quia leuite non habebant heredi-
tatem in terra: additum est: cyprius genere: vt
ostendereẽ natus in dispersione ⁊ inter genti
les: ⁊ ideo licebat ei ꝓprium habere. Sꝫ ẽ ad-
herendũ verbo bede suꝑ hunc locũ: ⁊ tenẽdũ
hunc fuisse socium pauli: nõ illum qui cũ ma
thia statutus est: quãdo cecidit sors suꝑ ma-
thiam: et q̃dã arbitranẽ vt dicit beda: minus
intuentes: qꝛ h̃ barnabas appellaẽ. i. fili⁹ cõso
lationis. ille barsabas. i. fili⁹ q̃etis interp̃taẽ.
Uñ lucas nois interp̃tationẽ sciẽter addidit
vt hui⁹ ad illũ differentiã insinuaret.

De morte ananie ⁊ saphire. Ca. XXII.

v
Jr autẽ quidaꝫ
nomine ananias cum saphira vxo
re sua voluit esse in collegio iustoꝝ
vt haberet necessaria vite sine labore: et ita
lucratiue voluit sibi acquirere p̃bẽdã. Et cuꝫ
vouisset totum precium agri venditi ponere
ante pedes apostolorũ: non soluens votũ: de
fraudauit de p̃cio agri conscia vxore sua me-
diam ꝑtem sibi reseruans: reliquaꝫ ad pedes
apostolorũ ponens. Q̃d statim petrus preui
dens in spiritu ait. Anania cur temptauit sa-
thanas cor tuuꝫ mentiri te spirituisãcto. Cur
fraudasti de p̃cio agri. Non es mentit⁹ homi
nibus: sed deo qui scrutaẽ corda: ⁊ perdit om
nes qui loquunẽ mendacium. Audiens hoc
ananias cecidit et expirauit. Ubi notandum
qꝛ lꝫ in euãgelio domin⁹ dixerit. Qui te ꝑcus
serit in maxillam dexterã: p̃be ei ⁊ aliã: tamen
in primitiua eccl'ia q̃nqꝫ exercuit vindictam.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Qn̄ enī p̄mo ꝓmulganꝰ leges: solent ad eas
sanciēdas graues vindicte exerceri vt rigorē
promulgate legis sanciat seueritas vindicte.
Vn̄ i initio leg; nascētis ꝑ collectiōe ligno-
rū i sabbato lapidabaꝰ homo In initio sacer
dotij duo filij aaron igne ꝯsūpti sunt ꝑ obla-
to igne alieno. Sic ananias defraudās d̄ p̄-
cio agri corruit ꝛ expirauit ꝑ terrore alijs in-
cutiēdo: qꝛ tā velox vindicta magnū timorez
alijs incussit. Factꝰ ē enī timor magnꝰ i oēs
q̇ audierūt. Et ē anticipatio: qꝛ sollꝰ viri mor
tē ante vxoris exitū pauci audierūt. Surgē-
tes aūt iuuenes asportauerūt cadauer: ꝛ sepe-
lierūt. Et factū ē q̄si horaꝝ triū spaciū ꝛ vxor
eiꝰ nesciens introiuit. Ad quā petrꝰ. Dic mu
lier si tanti agrū vēdidisti. ad quē illa. Etiam
tanti. Ad quā petrꝰ. Quid vtiqꝫ ꝯuenit vob
tēptare spiritū dn̄i. Ecce pedes eoꝝ q̇ sepelie
rūt virū tuū stant ad ostium ꝛ efferēt te. Ac si
ꝟbo breui concludēs diceret: morieris. Qui
enī sepeliꝰ mortuꝰ ē. ꝛ ꝯfestim corruit ante pe
des eiꝰ ꝛ expirauit: qꝛ fuit cōscia fraudis. Et
intrātes iuuenes q̇ stabāt ad ostiū: inuenerūt
eā mortuā ꝛ asportauerūt ꝛ sepelierūt ad vi-
rū. id est iuxta virū suū. Fuit enī hec cōsuetu
do hebreoꝝ vxores sepelire iuxta viros suos
vt ꝯiunctionē carnis sequereꝰ ꝯiūctio pulue
ris: ꝛ qꝛ mulier formata ē de costa viri.

De signis q̄ fiebant ab apl'is. Ca. XXIII

p Er manus aūt
apostoloꝝ fiebant signa ꝛ ꝓdigia
multa in plebe: ꝛ erant omnes vna
nimiter in porticu salomonis. Nemo aūt in
fideliuz audebat se ficte ꝯiungere illis: quia
territi erant exemplo ananie. Et augebatur ī
domino credentiū multitudo: ꝛ ponebant in
plateis infirmos in lectulis ꝛ grabatis vt ve
niente petro vmbra illius corpis obumbrati
liberareꝰ ab infirmitatibꝫ suis. Quia petrus
priuilegiatus erat ī miraculis: ꝛ maiora legi
tur fecisse q̄ꝫ christꝰ.

Scd̄m quosdaz scri
biꝰ grabbatū ꝑ duo
b. sicut sabbatū. ꝛ sic
dicunt debere ꝓferri
media correpta: alij
dicunt grabatuz q̄si
grauatum: et mutaꝰ
v. in b. ꝛ sic debet produci qd̄ est verius.

Et vide qꝛ grabatuz
ꝓprie dr̄ lectisternium
pauperū: in q̇bꝫ nihil
corpori substerniꝰ: sꝫ
tm̄ supponitur capiti
substramentū.

De incarceratione apostolorum.
Capitulum. XXIIII.

e Xurgēs autē pri
ceps sacerdotum ꝛ saducei repleti
sūt zelo ꝛ iniecerūt manꝰ in aposto
los ꝛ posuerūt eos in publicā custodiā. id est
in carcerē. Nota q̄ cum supra dictum sit plu
raliter p̄ncipes sacerdotum. hic diciꝰ singula
riter. qꝛ forte vnus eorū mortuus erat scꝫ an-
nas. Vide quoqꝫ quia saducei dicti sūt: qua-
si seducei. a sedech qd̄ interp̄taꝰ iusticia: vnde
melchisedech quasi rex iusticie. Vsurpabant
enim sibi nomen iusticie cū essent iniusti. Vł
dicti sunt saducei a sadoch sacerdote ad quez
transtulit salomon sacerdotium ab abiathar
qꝛ gloriabatur se esse de genere eius. Isti con
sentiebant principibus sacerdotum in ꝑsecu-
tione apostolorū: quia predicabāt resurrecti-
onem quā ipi negabant.

Quō ꝑ angelum de carcere sunt educti.
Capitulum. XXV.

a Ngelus aūt do
mini ꝑ noctē aperiens ianuas car
ceris ꝛ educens eos dixit. Ite ꝛ lo
quimini i templo plebi omnia ꝟba vite huiꝰ
scꝫ vite christiane qd̄ addere nō fuit necessari
um: quia iam famosa erat secta christianoruz
Nō est aūt intelligendum angeluz aperuisse
ianuas carceris. Sed qd̄ dictuz ē: aperiens
sic accipiendū est ac si dicereꝰ. ita eos educēs
ac si ianue essent apte. Credenduz enī ē iuxta
qd̄ tradūt sancti: clausis ianuis eductos esse
de carcere: qd̄ factū est ad eoꝝ ꝯfirmationez
ꝛ iudeoꝝ ꝯfutationē. Nā quō hesitauit tho-
mas xp̄m in carne et ossibꝫ clausis ianuis ad
discipulos intrasse: cū seip̄m viderat clausis
ianuis de carcere eductū esse. Iudei q̄ꝫ dicen
tes corpus xp̄i furto sublatū de monumēto:
q̇ furto dicerent apl'os eductos eē de carcere
clauso. Iuxta p̄ceptū angeli apl'i intrauerūt
diluculo in tēplū: ꝛ docebant plebē: qꝛ p̄cepe
rat angelꝰ vt p̄dicarent in templo: scꝫ in loco
celebriori ꝛ a sacerdotibꝫ frequētato.

Quomodo obstupuerūt illis eductis.
Capitulum. XXVI.

a Duenīēs autez
p̄nceps sacerdotū ꝛ qui cū eo erāt
ꝯuocauerūt conciliū: vt delibera-

188

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

rēt quid faciēdum esset de eis. Ad h̄ enī missi
fuerāt in carcerē: vt ad iudiciū traherent̄. Et
miserūt ad carcerē vt adducerent̄. Cūq; reuer-
si essent ministri renūciauerunt eis sicut inue
nerāt dicētes Carcerē q̄dē clausū inuenimus
cū omī diligentia: ⁊ stantes ad ianuam custo
des: aperiētes aūt neminē intus inuenimus.
Ut aūt audierūt hos ſmones magistrat⁹ tē
pli ⁊ p̄ncipes sacerdotū .i. potētiores ⁊ sapiē
tiores ambigebāt quō h̄ factuz esset. Et ecce
q̄dam aduenīēs dixit eis. Uiri q̄s posuistis
in carcere stant in tēplo ⁊ docēt populū.

De responsione eoꝝ. Ca. XXVII

t

Unc abüt ma-
gistrat⁹ cum ministris .i. princeps
sacerdotum. Et est magistrat⁹ sin-
gularis numeri. et eodem modo in p̄cedenti
ſm grecū. Et adduxit eos sine vi: nō audens
eis violentiaz facere ꝓpter populū q̄ fauebat
eis. Et statuerūt eos in cōcilio: ⁊ ait illis p̄n-
ceps sacerdotū. Precipiendo p̄cepimus vo-
bis auctoritate scz pōtificali: ne doceretꝫ am-
plius in noīe isto scz in nomine iesu: ⁊ ecce re
plestis hierl'm doctrina vestra. Nūquid vul-
tis inducere sup̲ nos sāguinez hominis hui⁹
id est sanguinis vindictā. q. d. Annq̄d argui
stis nos quasi reos sanguinis innocētis p̄di-
cando eum innocentē quē condemnauimus
Et responderūt vnanimiter omnes apostoli
ex feruore ⁊ zelo non patientes vnum ꝓ om-
nibus loqui. Obedire oportet deo magis q̄ȝ
hominibus. Deus patrum nostrorum susci-
tauit iesum quē vos interemistis suspenden-
tes in ligno. ⁊ exaltauit illum ad dexterā suā
⁊ nos testes sumus horū verborum: et spiri-
tussanctus quem dedit non solum nobis sed
omnib⁹ obedientib⁹ sibi: in quo ad penitētiaz
eos ꝓuocauit. Ac si dicant. Etiam vobis si
velitis obedire. Hec audientes dissecabant̄
cordibus suis.

De cōcilio gamalielis. Ca. XXVIII.

t

Unc surgens ī
concilio q̄daz phariseus nomine
gamaliel leg̃ doctor honorabilis
vniuerse plebi p̄cepit vt ad breue hoīes amo
uerent̄. Iste gamaliel vt dicit clemens in epi
stola quadam fuit discipulus apostolorū si-
cut nicodemus: ⁊ erant de concilio apostolo
rum inter iudeos vt sepe mitigarent iram eo
rum aduersus eos. Locutus est ergo gama-
liel in concilio in hunc modum. Uiri israeli
te attendite vobis quid acturi estis super ho
minib⁹ istis. q. d. Non debetis subito iudica
re sꝫ expectare: q̄ꝛ si opus eoꝛuz est opus tm̄
hominuz: p̲ se destruet̄. si autem est opus dei
stabit nec poterit destrui. Et hoc ostendit ex-
emplo duorū scz theode ⁊ iude galilei. Theo
das magus vt tradit iosephus dicebat se ꝓ-
phetam: ad cuius p̲suasionem multi vēditis
omnib⁹ suis ⁊ sublatis ex vrbe facultatib⁹ ad
ripas iordanis venerūt ⁊ ꝓmisit se facturum
post triduū vt diuideret̄ iordanis ⁊ trāsirent
sicco pede sicut transierāt filij israel. Et dum
expectarent: in triduo illo sup̲ueniens ꝓcura-
tor p̄sidis sirie cum multitudine equitū: mul-
tos ex eis occidit: et caput ipsius theode hie-
rosolymā reportauit.

Aliud exemplū de eodē. Ca. XXIX.

p

Ost hūc extitit
iudas galile⁹ in diebus ꝓfessiōis
id ē descriptiōis generalis ab au-
gusto facte qn̄ vnusquisq; soluēs censū capi-
tis sui: ꝓfitebat̄ se subditū romano imperio.
Iste iudas galileus fuit esseus genere. Et vt
tradit iosephus p̲suadebat iudeis vt negarēt
tributa romanis: asserēs eos q̄ decimas ⁊ p̄-
mitias deo soluebāt: nō debere soluere tribu
ta hoīb⁹. Et intātū p̄ualuit hec doctrina eius
vt phariseri et magna p̲s ꝓpl'i q̄rerent ab ipo
dn̄o: an soluendū esset tributū cesari an non:
postea perijt ipe ⁊ quotquot ei consenserunt.
Consenserūt ergo exhortationi gamalielis: ⁊
ꝯuocātes apl'os flagellauerūt eos ⁊ flagella
tos dimiserūt: ꝓhibētes sub cōminatiōe mor
tis ne ampli⁹ loquerent̄ in noīe iesu. Et ibāt
apl'i gaudētes a ꝯspectu ꝯcilij: qm̄ digni ha-
biti sūt ꝓ noīe iesu ꝯtumeliā pati. Ecce quā-
tū erat in eis iā robur fidei: q̄ nec verbis ꝓhi
beri poterāt nec flagellis. i. nō destiterūt pri-
mo verbis ꝓhibiti modo flagellis cesi.

De causa murmuris inter christianos.
Capitulum. XXX.

i

N diebus autē
illis crescente numero discipuloꝝ
id est christianoꝝ q̄ eo tēpore dice
bant̄ discipuli: factū est murmur grecoꝝ. id ē
aduenaꝝ gentiliū in ciuitate ꝯuersantiū. Ut
iudeorū qui fuerāt in dispersione nati et iter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

grecos nutriti aduerſus hebreos: eo ꝙ deſpi cerentur vidue eorꝝ in miniſterio quotidiano qꝛ vidue hebreorũ erant magis perite. ⁊ ideo alijs ꝑferebant̃ in diſpẽſatiõe amminiſtratio nis q̃tidiane. Et põt intelligi cauſa murmu ris dupliciter. Uel qꝛ vidue grecorꝝ in quo tidianũ miniſteriũ nõ admittebant̃: vel qꝛ in miniſterio quotidiano nimis grauabãt̃. For te faciebant eas focarias ⁊ hmõi vilia ammi niſtrare. Uidentes aũt apl'i eam murmurati onẽ ortam ꝑ amminiſtratiõe viduarꝝ: q̃s idõ neceſſe erat ãminiſtrare: quia non poterãt ipi ad hoc ſufficere vt ſingulis diſtribuerẽt: mul titudinem ↄuocantes dixerunt. Non ẽ equũ nos derelinquere verbũ dei ⁊ miniſtrare mẽ ſis. Conſiderate ergo fratres viros ex vobis boni teſtimonij ſeptẽ plenos ſpũſancto ⁊ ſa piẽtia q̃s ↄſtituam⁹ ſuꝑ hoc opus vt ipi mi niſtrẽt vel ꝑſint miniſtrãtibꝫ: nos ṽo orationi ⁊ ꝑdicationi vacabim⁹ Et placuit ſermo iſte multitudini: ⁊ elegerũt ſeptẽ ſcꝫ ſtephanum ⁊ philippũ: ⁊ ꝓchorum ⁊ nicanorẽ: ⁊ timonẽ: et parmenã: ⁊ nicolaũ aduenam anthiocenum. Qui ſolus dict⁹ eſt aduena qꝛ alien⁹. Uel qꝛ ſolus erat aduena: vel qꝛ notabilis ſol⁹ erat futur⁹ dꝛ aduena: q̃ſi alien⁹. Hos ſtatuerunt illi q̇ elegerãt ante ↄſpectũ apl'orꝝ. Et orãtes apl'i impoſuerunt eis man⁹. Horꝝ vicẽ habẽt ĩ eccl'ia archidiaconi: ꝓpterea inſtituti vt por tent pondus negociorꝝ vt epi liberius vacẽt doctrine ⁊ orationi. Sꝫ epi noſtri tpis qꝛ de ꝓhenderũt archidiaconos in hmõi ammini ſtratione minus circũſpectos ꝓuida quadã cautela dant operã huic oꝑationi. i. miniſtra tioni. Et vide ꝙ qꝛ apl'i orãtes legunt̃ man⁹ eis impoſuiſſe. ideo ĩ ordinationibꝫ fiũt ora tiones. Hac etiã auctoritate in q̇buſdã eccle ſijs man⁹ imponũt̃ diaconibꝫ in ordinatione Qui aũt eis man⁹ nõ imponũt: ſecuꝫ habent auctoritatẽ bede Qꝫ autẽ dictum eſt: ⁊ oran tes impoſuerũt eis man⁹: dicit intelligenduꝫ eſſe factũ poſt. qꝛ poſtea eoſdẽ ordinauerunt miniſtros ad miniſteriũ ſacri altaris: ⁊ dñici corꝑis ⁊ ſãguinis: ⁊ tũc eis manus impoſue rũt. Uñ ⁊ ſacerdotibꝫ cum ordinant̃ manus imponunt̃. Uerbuꝫ dñi creſcebat ⁊ multipli cabat̃ numerus diſcipulorũ in hierl'm. Mul ta etiã turba ſacerdotũ obediebat fidei.

De cõmendatione beati ſtephani.

Capitulum. XXXI.

Stephanus plenus gr̃a et fortitudine faciebat ꝓdigia ⁊ ſigna magna ĩ ꝑpl'o. Surrexerũt aũt q̇dam de ſynagoga libertinorꝝ: a regione ſic dictorꝝ. Uel libertinorꝝ. i. manumiſſorũ: q̇ cũ ꝑus fuiſſent ſ̃ui poſtea fuerãt de libertate donati. ⁊ ſic de ſ̃uili ↄditione fuerunt q̇ ꝑmo reſtiterunt fidei xp̃i: ⁊ cirenenſiũ a cirene ciui tate: ⁊ eorꝝ q̇ erãt a cilicia ⁊ aſia minori q̃ ſibi ꝓxime ſũt: diſputãtes cũ ſtephano: ⁊ nõ pote rant reſiſtere ſapiẽtie ⁊ ſpũiſancto q̇ loqueba tur in eo. Tũc ĩtroduxerũt duos falſos teſtes q̇ teſtificarent̃ eũ dixiſſe blaſphemiã ĩ deũ et in moyſen: ⁊ cõmouerũt plebem ⁊ ſeniores ⁊ ſcribas: ⁊ adduxerũt eũ ĩ ↄciliũ ⁊ ſurrexerunt duo falſi teſtes: ⁊ dixerũt. Hõ iſte non ceſſat loqui aduerſus locum ſanctũ ⁊ moyſen. q. d. Detrahit tẽplo ⁊ legi. Audiuim⁹ eũ dicenteꝫ: qm̃ ieſus nazaren⁹ deſtruet locum iſtũ: ⁊ mu tabit traditiones q̃s tradidit nobis moyſes. Et oẽs q̇ intuebant̃ euꝫ ſedentes in concilio videbãt faciem ei⁹ tanq̃ꝫ faciem angeli. Et di xit ꝑnceps ſacerdotũ. Nũq̇d hec ita ſe habẽt Tunc aggreſſus ẽ beatus ſtephanus facere grandẽ ſermoneꝫ. Et qꝛ arguebat̃ de blaſphe mia in deũ ⁊ in moyſen. ideo ꝑmittit in ꝑnci pio ſ̃monis cõmendationẽ dei dicens deuꝫ q̇ locut⁹ eſt patribꝫ ⁊ ꝓphetis eſſe deum maie ſtatis ⁊ glorie. Et ſtatim accedit ad cõmẽda tionem moyſi: inchoans ab altiori ſcꝫ a com mendatione patruꝫ: a q̇bꝫ deſcendit moyſes. Inchoat itaq̃ꝫ ab abraã quomodo egreſſus de chaldea venit in meſopotamiam ⁊ inde in carram: ⁊ inde in iudeam.

De ſermone eiuſdẽ. Ca. XXXII.

Viri inquit fratres ⁊ pr̃es audite. De⁹ gl'ie aꝑpa ruit patri nr̃o abraã cũ eſſet in me ſopotamia priuſq̃ꝫ moraret̃ in carram ⁊ dixit ad illum. Exi de terra tua ⁊ de cognatõe tua Tertiũ addit̃ in geneſi ſcꝫ de domo patrꝭ tui Sed a ſtephano ꝑtermittit̃ quia ſcientibꝫ lo quebat̃. Ideo hiſtoriã breuit' tangit vel trãſit quaſi notam. Sꝫ videt̃ obloqui libro gene ſis: vbi videt̃ ↄtineri ꝙ poſt mortem patrꝭ ſcꝫ thare dictũ fuerit hoc ſcꝫ abrae de quo ↄſtat qꝛ mortu⁹ eſt in carram: vbi ⁊ filius ei⁹ cum eo habitauit: ⁊ ita dictum eſt in carrã. Quid eſt ergo ꝙ hic dicitur priuſq̃ꝫ moraret̃ in car

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

ram. Potuit ei vtrobiꝗ dici. Uel vbi dicit̃ ꝛ
dixit ad illũ: supple postea in carrã. Sed siue
in mesopotamia siue in carraz: siue vtrobiqz
dictũ sit ei. quō ergo dictuz est ei. exi de terra
tua: q̃stio est. Nunq̃d iam exierat de chaldea:
vtiꝗ. Sed adhuc ibi tenebat̃ spe ꝛ desiderio
redeũdi. Preceptũ ē ḡ ei vt exiret mēte q̇ iam
exierat corꝑe. Ul' pōt dici ꝙ mesopotamia ꝛ
carrã in chaldea sũt. Et ita egressus de chal-
dea. i. de q̃dã ꝑte chaldee venit ĩ mesopotami
am in aliã ꝑtē scz chaldee. ꝛ inde venit in car-
ram q̃ adhuc erat mesopotamia. Tunc exijt
de terra chaldeorũ ꝛ de mesopotamie: q̃ꝫtum
ad hoc qđ videt̃ bis dictuz: ꝛ venit postea in
carraz. Et inde similiter de carrã postꝗ̃ mor
tuꝰ est pater eiꝰ transtulit eum dominꝰ in ter-
ram istã in qua vos habitatis Ul' tunc exijt
de terra chaldeorũ mente. ꝛ inde. i. demuz scz
post depositionē illiꝰ voluntatis: post mortē
patris trãslatꝰ est in terrã istam. Uel si intel-
ligat̃ dictum: venit in carraz plane legit̃ hec
littera. Et vide qꝛ in hebreo dicit̃ đ hur chal
deorũ. i. de igne chaldeoꝝ. Chaldei enĩ ignez
adorabãt: ꝛ ꝑ ignē traijciebãt ꝑuulos suos: si
cut nos traijcimus ꝑ aquã baptismi. Et tra-
dunt hebrei ꝙ qꝛ thare ꝛ filij eiꝰ cuz essent in
chaldea nolebãt adorare ignem: ꝓiecti sunt a
chaldeis in ignē. et cõbustus est aram frater
abrae. Abraã ṽo a dño liberatꝰ ē. vnde sepe
dictuz est ei a dño. Ego sum dñs deꝰ tuus q̇
eduxi te de hur chaldeoꝝ.

De ꝓsecutione narratiõis. Ca. XXXVII.

p

Ostquã autem
liberatꝰ est cum patre suo thare et
nachor fratre ꝛ loth nepote. et to-
ta familia: venit in carram. ꝛ inde post mortē
patris ibi remanēte fratre eius nachor venit
in iudeam. Tñ nõ dedit illi hereditatem dñs
in ea: nec passum pedis. i. nec etiam minimaz
partē. qꝛ nihil possedit ibi nisi titulo emptio-
nis. Speluncã enim cum agro nõ heredita-
te possedit. sed ꝓcio emit ab effron filio seor
theo. sꝫ repromisit deus dare illã in heredita-
tem semini eius post ipm: cũ nõ haberet filiũ
dicens. Erit semen tuũ accola. i. ꝑegrinuz in
terra aliena: q̃dringentis ꝛ. xxx. annis. ꝛ ĩ par
te huiꝰ tēporis subijcient eos seruituti ꝛ ma-
le tractabũt eos egyptij. quia centũ quadra-
gintaq̃ttuor annis fuerũt in seruitute phara-
onis regis egypti. ꝛ gentez cui seruierint ego
iudicabo dicit dominꝰ. ꝛ post exibunt ꝛ mihi
deseruient in loco isto. Sic ordinata cõstru-
ctione littere nil scrupuli surgit inde. Hos q̃-
dringētos triginta annos cõputat rabanus
a die qua facta ē hec promissio abrae vsꝗ ad
egressum de egypto. A tempore nanꝗ ꝓmis-
sionis facte abrae vsꝗ ad ingressuz iacob in
egyptum fluxerũt ducenti quadraginta anni
ꝛ ab ingressu ad egressuz totidem. Sic raba
nus. Cui consonare videt̃ apostolus dicens
quia post quadringētos ꝛ triginta annos fa-
cta est lex.

Quomodo cõputētur. ccccxxx. anni.
Capitulum. XXXVIII.

b

Eda et augusti
nus qꝛ dictũ est. In ysaac vocabit̃
tibi semē: adherētes huic ṽbo cõ-
putant. cccc. ꝛ. xxx. ãnos a natiuitate ysaac vs-
ꝗ ad mortē duorũ regũ scz seon regis amor-
reorum et og regis basan. Prosequit̃ exinde
breuiter stephanꝰ historiã. Et dedit illi testa-
mentum circũcisionis: ꝛ genuit ysaac. ꝛ circũ
cidit euz octaua die. Et ysaac genuit iacob: ꝛ
iacob. xij. patriarchas: ꝛ patriarche emulãtes
ioseph vendiderunt eũ in egyptum negocia
toribus: qui transtulerũt euz in egyptum qđ
breuiter transit. Et erat deus cũ eo: et eripuit
eum ex omnibꝫ tribulationibus eius: ꝛ dedit
ei sapiam ꝛ grãm in conspectu pharaonis re
gis egypti: ꝛ ꝯstituit euz ꝓpositũ suꝑ egyptũ
ꝛ suꝑ oēm domum suam. Postea facta est fa-
mes magna in vniuersa terra. Et audiens ia
cob frumētuz esse in egypto ꝓmo misit filios
postea ipe cum septuagintaquinꝗ animabꝫ
descēdit in egyptuz. Ueritas habet ẜm librũ
geneseos ꝙ cum. lxx. aĩabꝫ intrauit: ꝛ si com-
putant̃ ipi iacob ꝛ ioseph cũ duobꝫ filijs nõ
sũt ibi nisi. lxx. Lucas addit q̇nꝗ ꝑ anticipa-
tionē: cõputans nepotes ioseph: sequēs edi-
tionē. lxx. interꝓtum que magꝭ erat autētica.
Quã nisi sequeret̃ forte minꝰ crederetur ei et
opus eius suspectuz haberetur. Et defunctꝰ
est ipe iacob in egypto: ꝛ patres nostri scz. xij
patriarche. ꝛ translati sunt in sichē. Hoc đ io
lo ioseph legitur. quia filij israel ad eius peti
tionem ossa eius de egypto transtulerũt: que
etiam ꝓphetasse legunt̃ ꝛ sepulta sunt in sichē
Quid est ergo qđ pluraliter dictũ est. trãslati
sunt in sichē.

Opinio bede de eodē. Ca. XXXIX.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

c **Redenduz ē vt** dicit beda stephano: credenduz est hieronymo: q̄ in historia paule dicit eam transisse ꝑ sichē: ⁊ ibi inuenisse sepulchra .xij. patriarcharꝝ. Primo ergo trāslata in sichē: posita sunt postea ī sepulchro qđ emit abraā ꝓcio argenti a filijs emor filij sichem ī speluca scz duplici quā emit quadringētis siclis ab effron filio seor etheo scz in abraamio vbi sepult⁹ est adam cuz eua: abraam cū sara: isaac cum rebecca: iacob cuz lya. Sz q̇d ē qđ dictuz ē in sepulchro quod emit abraā a filijs emor filij sichē cū ꝯstet abraam emisse sepulchrū ab effron etheo. Ideo sic ꝯstruūt q̇dam lrām. Trāslata sūt ī sichē: sichē dico emptam a filijs emor filij sichē. Sz q̇d est qđ đr emor fili⁹ sichē: cū constet sichē fuisse filium emor. Potuit esse ꝙ fuerint duo sichem quorꝝ alter đr a luca pater emor: alter ī genesi đr fili⁹ ei⁹. Uel ita ordina ꝯstructionē vt iungas principiū ſmonis ⁊ finē h̄ modo. A filijs sichē filij emor. Et ita h̄ locus ꝯgruit libro geneseos. Ut ergo excludat̄ oīs dubitatio: ita cōstruat̄ lrā. Trāslati sūt in sichē: sichem dico emptā a iacob scz a filijs sichem filij emor. Ac si diceret̄ ī illā ꝑtem sichē quā emit iacob nō abraā et inde postea positi sūt in sepulchro qđ emit abraā ab effron etheo scz in abraamio.

Redit stephanus ad ordinem historie. Capitulum. XL.

p **Ostea redit ste**phanus ad ordinem historie: quia quodāmodo digressus fuerat: ⁊ cōtinuat̄ ei qđ dictum est. Post hec exibūt ⁊ deseruient mihi in isto loco. Cū autē appropinquaret tēpus repromissionis creuit popul⁹ ⁊ multiplicatus est in egypto quoadusq3 surrexit alius rex in egypto ignorans beneficia ioseph. id est īmemor beneficiorūz ioseph. Hic afflixit p̄res nostros ꝑcipiens necari ꝑuulos nostros. Et eo tꝑe q̄ dedit edictuz occidendi ꝑuulos: natus est moyses: ⁊ fuit gratus deo. Ecce quō descendit ad cōmendationē moysi quia arguebatur blasphemasse in eum. Qui cū nutritus esset tribus mensib⁹ in domo patris sui ꝓiectus est in flumē ⁊ sustulit euz filia pharaonis que venerat ad flumen vt lauaret̄ ⁊ enutriuit eū sibi in filium. Et erudit⁹ ē moyses omni sapientia egyptiorū ⁊ erat potens ī verbis ⁊ opibus suis. id est eloquēs ⁊ fortis. Cum aūt esset .xl. ānorꝝ visitauit fratres suos filios israel in terra iessen vbi occidit egyptiū rixantē cuz hebreo: putās fratres intelligere sicut ipe intelligebat in spiritu ꝙ ꝑ manū illius dn̄s filios israel de manu egyptiorꝝ eēt liberatur⁹. At illi nō ītellexerūt. Et cū sequēti die vellet recōciliare duos hebreos rixantes q̇ iniuriam faciebat alteri: repulit eum dicēs. Quis te cōstituit ꝓncipē et iudicē super nos. Nūq̇d me vis īterficere: sicut heri interfecisti egyptiū. Quo audito timens sibi moyses fugit in terrā madian: vbi ex sephora filia sacerdotis madian quā duxit: duos genuit filios. Expletis aūt annis .xl. apparuit illi de⁹ in deserto mōtis sinay: cuz minaret gregē ad interiora deserti in rubo: ⁊ facta est vox dn̄i ad eū dicens. Ego sum de⁹ patrū vestrorꝝ: ⁊ tremefact⁹ ē moyses. Dixit aūt illi de⁹. Solue calciamētuz de pedibus tuis. Locus eni in quo stas terra sācta ē. Uidi afflictiōez populi mei q̇ est in egypto: ⁊ gemitū eorū audiui ⁊ descēdi liberare eos. Et nūc veni: mittam te ī egyptum. Hunc moysen quē negauerunt dicentes. Quis te constituit ꝓncipē sup nos: misit de⁹ ꝓncipē ⁊ redemptorē eorum de seruitute egypti cū manu. i. opere vel auxilio angeli q̇ apparuit ei in rubo. Hic eduxit eos faciens signa ⁊ ꝓdigia ī terra egypti: ⁊ in mari rubro ⁊ in deserto annis .xl. Idē moyses dixit filijs israel. Prophetam suscitabit vobis deus de fratribus vestris: ipsum tanq3 me audietis. Hic est q̇ fuit in ecclesia. i. in ꝯgregatione populi israel in solitudine sinay cuz angelo qui loquebatur ei in mōte cum patribus nostris qui accepit verba vite dare nobis: cui noluerunt obedire patres nostri. sed repulerūt euz ⁊ auersi sūt cordib⁹ suis ī egyptum ad aaron dicentes. Fac nobis deos q̇ ꝑcedāt nos. Et fecerūt vitulū ⁊ hostias ei obtulerūt.

Cōmēdat tabernaculū ne videat̄ damnare locum sanctū. Ca. XLI.

p **Ostea quia dice**bant eum deprauare locū sanctuz subdit de cōmendatione tabernaculi. Qđ dictum est tabernaculuz testimonij vel qr in eo erat archa testimonij: vel qr ante fores tabernaculi cause sub testibus diffiniebantur. Tabernaculuz inquit testimonij fuit cum patribus nostris in deserto: sicut dispo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

fuit deꝰ loquẽs ad moysen vt faceret illō sm formã quã viderat ĩ mõte. Hoc habuerũt patres nr̃i vſqꝫ in dieb' dauid. In dieb' autẽ salomonis tẽplũ tabernaculo ſucceſſit. Poſtea incepit eos arguere: poſtq̃ꝫ purgauit ſe a crimine ſibi a falſis teſtib' obiecto Dura inquit ceruice et incircũciſis cordib' ꝛ auribus vos ſemꝑ ſpirituiſãcto reſtitiſtis ſicut ꝛ patres veſtri. Quẽ ꝓphaꝝ nõ ſunt ꝑſecuti patres veſtri Hoc audiẽtes diſſecabant cordibus ſuis et ſtridebant dentibus in eum.

Quomodo lapidauerũt ſtephanũ. Ca. XLII.

C Um autẽ eſſet ſtephanꝰ plenꝰ ſpiritusãcto intuẽs in celũ vidit gloriã dei: ꝛ ieſum in forma humana ſtantẽ a dextris virtutis dei. Stans apparuit ei crucifixꝰ: ne titubaret lapidandꝰ. Eo enĩ ip̃o q̃ ſtabat ſe paratũ ei ſubuenire monſtrabat. qꝛ ſtare pugnãtis eſt vel adiuuantis. Ecce inq̃t video celos aꝑtos: et filiũ hoĩs ſtantẽ a dextris ꝟtutis dei. Tũc exclamãtes voce magna clauſerũt aures ſuas q̃ſi abhorrẽtes audire blaſphemiã ꝛ impetũ fecerũt vnanimiter in eũ. ꝛ eijcientes eũ extra ciuitatẽ lapidabãt: ĩ hoc sm legẽ ſe agere eſtimãtes: qꝛ sm legẽ blaſphemꝰ educebat̃ extra caſtra: ꝛ lapidabat eum vniuerſus populus. Et teſtes duo ſcꝫ falſi q̃ primi sm legem tenebant̃ lapides ꝓijcere: quia in lege dictum eſt de blaſphemo. Prima manꝰ teſtiũ lapidabit eũ. Et depoſuerũt veſtimenta ſua ne inq̃narent̃ tactu illius: ſecus pedes adoleſcẽtis qui vocabat̃ ſaulus poſtea vocatus eſt paulus. Cui teſte beda in hoc deus miſericorditer ꝓuidit q̄ non eſt manꝰ eius ſanguine innocẽtiſ polluta. Sꝫ tãtũmodo ſeruauit lapidantiuꝫ veſtimẽta ꝛ conſenſit eis vnde tanq̃ꝫ dignus morte periret: niſi deus ꝑ gratiã ei penitẽtiaꝫ inſpiraret. Lapidauerũt g̊ ſtephanũ leuitam inuocanteꝫ ꝛ dicentem. Domine ieſu accipe ſpiritũ meum: ſicut ꝛ chriſtus ad patrem ait. In manus tuas cõmendo ſpiritũ meũ. Poſitis autem genibꝰ clamauit voce magna dicens. Domine ne ſtatuas illis hoc peccatum quia neſciunt quid faciunt. Multi enĩ ex eis ip̃m occidendo eſtimabant ſe legem implere iuxta qđ dominus p̃dixerat. Venit hora vt oĩs q̃ interficit vos arbitret̃ obſequiũ ſe p̃ſtare deo Et cũ hoc dixiſſet obdormiuit in dño Et facta eſt perſecutio magna in eccleſia que erat hieroſolymis: qꝛ occiſo beatꝰ ſtephano vno đ p̃ncipibus eccleſie ꝛ quaſi primicerio vij. diaconorum: ceperũt alios ꝑſequi grauiter in tantũ q̄ oẽs diſcipuli p̃ter apoſtolos q̃ vt paſtores gregis ceteris erant ꝯſtantiores diſperſi ſunt ꝑ regiones iudee ꝛ ſamarie fugientes a facie ꝑſecutorũ: iuxta qđ p̃ceperat dominus. Si vos ꝑſecuti fuerint in vna ciuitate fugite in aliã. Curauerũt aũt ſtephanũ viri timorati. i. iuxta morẽ terre diligenter curã adhibentes ſepulture: ꝛ fecerũt planctũ magnum ſuꝑ eũ. Tunc ap̃li p̃uidentes q̄ ad gentes in poſterũ eſſent trãſituri: ꝓuidẽtes fidelibus q̃ erãt in hierl'm remãſuri: ordinauerunt iacobũ alphei: epiſcopũ hieroſolymoꝝ: ꝛ impoſuerunt ei manus petrus ꝛ iacobus et iohannes. Ideo nõ a paucioribus q̃ꝫ trib' epiſcopis: ep̃s hodie ꝯſecrat̃.

De p̃ma ꝑſecutione ſauli. Ca. XLIII.

S Aulus vero deuaſtabat eccl'iam: diſcurrens ꝑ domos trahens viros ac mulieres ꝛ detrudens in carcerẽ. Neminẽ tamen occidebat domino cuſtodiente manus eius: ne ſanguine innocentũ pollueret̃. Qui aũt diſperſi fuerãt ꝑtranſibant de loco ad locũ euangelizantes verbum dei: nihilominꝰ quia diſperſi cõſtantes erant in p̃dicatione euangelij Philippus aũt diaconꝰ ſecũdus a ſtephano: deſcẽdens in ciuitatem ſamarie p̃dicabat ibi xp̃m Et intẽdebant turbe vnanimiter his q̃ a philippo dicebant̃: videntes miracula que faciebat: quia ml'tos demoniacos liberabat. multos paraliticos ſanabat: ꝛ claudos erigebat. Erat aũt ibi ſimon magus ſeducẽs gentem: cui auſcultabãt omnes a minimo vſq̃ꝫ ad maximũ qꝛ magicis artib' multa faciebat: vnde dicebãt ip̃m eſſe ꝟtutẽ dei magnã: eſtimãtes ip̃m eſſe ꝓphetã vel angelũ vel dei filium: qꝛ mentes coꝝ dementauerat. i. magicis artibꝰ ſubuerterat. Cũq̃ꝫ crederent philippo euangelizanti de regno dei in noĩe ieſu chriſti baptizabant̃ viri et mulieres: et ſimõ ſimulauit ſe credere ꝛ baptizatꝰ eſt. Videns enĩ philippum facere miracula: qualia ꝛ quanta ip̃e facere nõ poterat. nec ita facile: putauit ex quadam induſtria fieri. ideo ficte baptizatus eſt vt familiarius ei adhereret et addiſceret artẽ qua ſimilia poteſt facere.

De petitiõe ſimonis magi. Ca. XLIIII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

CUm autē audis
sent apl'i q̄ erāt hierosolymis q̄ re
cepisset samaria v̄bū dei: miserunt
ad eos petrū ⁊ iohānem. Qui cum venissent
orauerūt p̄ ipis vt accipent spiritūsāctū visi-
biliter qd forte nōdū fecerāt: nōdū eni i quē-
q̄z illoꝝ venerat. i. visibiliter descenderat. Cō
stat enim q̄ inuisibiliter spiritūsāctū accepe-
rāt cū baptizati essent in noīe dn̄i iesu christi.
Tūc imponebāt manus sup̄ illos ⁊ accipie-
bant spiritūsanctū: ita q̄ visibili signo ostēde
bat̄ cum linguis omnib⸫ loquerent̄. Constat
hūc philippū diaconū fuisse nō apl'm. Qd vi
det̄ ex glosa sup̄ mattheū: q̄ manuū impositi
onē reseruauit apl'is: que ꝑpterea reseruat̄ ho
die solis eoꝝ vicarijs. id est episcopis: q̄ ma-
nus imponūt ⁊ frontē liniūt in ꝯfirmatione
vbi dat̄ spūssanctus ad robur Si eni philip
pus iste apl's esset: statim baptizatis manus
imponeret: nec ad hoc alios expectaret. Cuz
aūt simon vidisset q̄ p̄ impositionem manus
apl'oꝝ daretur spūssanctus putans ex q̄dam
industria hoc ab eis fieri ⁊ hanc posse ab eis
p̄cio comparari obtulit eis pecuniā dicēs. Da
te mihi hanc potestatē vt cuicunq̄z man⁹ im-
posuero accipiat spiritūsanctum: ⁊ sic voluit
emere hāc potestatē ad lucrū. Ad quē petr⁹.
Pecunia tua tecuz sit in perditionem. Qd sic
potest distingui ne videat̄ imprecari pecunie
Pecunia tua tecū sit: supple ducens te in p̄di-
tionē. Ul' imp̄cādo ait. In p̄ditione pecunia
tua tecum sit. i. pecuniā tuā habeas: ⁊ p̄ ea pe
nā eternā luas. Sancti eni cū sn̄iam maledi
ctionis ꝓferunt: nō ex voto vltionis s₃ intui-
tu iusticie in eā ꝓrūpunt. Nō est tibi p̄s i ser-
mone isto: vt ad manuū tuaꝝ impositionem
det̄ spūssanctus Cor eni tuū non est rectū co
ram dn̄o. Penitētiā itaq̄z age p̄ hac nequicia
tua: ⁊ roga deū vt si forte remittat̄ tibi hec co-
gitatio cordis tui. In felle eni amaritudinis
⁊ obligatiōe iniq̄tatis video te esse. Sciebat
eū petrus in spū penitentiā nō acturū: sed ad
hoc eū exhortari erat ei⁹ officiū. Simon aūt
sciens se indignū a deo exaudiri: noluit orare
sed ait apl'is. Precamini p̄ me vt nihil veni-
at sup̄ me hoꝝ que dixistis. Petr⁹ v̄o ⁊ iohā-
nes redibant hierosolymā ⁊ multis ciuitati-
bus samaritanoꝝ euāgelizabant.

De eunucho baptizato a philippo.
Capitulū. XLV.

ANgelus aūt do
mini locut⁹ est ad philippū dicēs.
Surge ⁊ vade ꝯtra meridianū ad
viā q̄ descendit a hierusalē in gazā. id est i af-
fricā. q. d. Uade ad viā p̄ quā a hierl'm p̄ ga-
zā descēdit̄ in affricā. Hec sc₃ gaza destructa
est. Uet⁹ eni gaza que olim erat termin⁹ cha-
naneoꝝ iuxta egyptū destructa erat ⁊ loco ei⁹
edificata est alia. Et surgēs abijt. Et ecce vir
ethiops eunuch⁹ potēs i domo candacis re-
gine q̄ erat sup̄ oēs gazas eius (erat eni ꝯsue
tudo eunuchorū custodire thesauros poten-
tū) venerat adorare in hierusalē. Et vt tradit̄
in alijs historijs p̄ euz miserat multa dona tē
plo in hierusalē candacis regina ethiopum.
Et vide quia omnes regine ethiopū dicebā
tur regine candaces: sicut romani imp̄atores
dicebantur cesares: nec habebat regimen re-
gio illa nisi a feminis. Cunq̄z reuerteret̄ ethi-
ops ille sedens sup̄ currum: ⁊ legens esaiam
ꝓpheram: dixit spūs philippo. Accede ⁊ adiū
ge te currui. Accedēs aūt philippus: audiuit
eum legentē esaiā ⁊ dixit. Putas ne intellig₃
que legis. Qui ait. Et quomodo possū: si nō
aliquis ostēderit mihi. Et rogauit philippū
vt ascenderet currum ⁊ sederet secū. Erat au-
tem hic loc⁹ scripture quā legebat qui domi-
no procurante sic legēdus occurrerat. Tāq̄z
ouis ad occisionez ductus est. ⁊ sic agnus co
ram tondente se sine voce: sic non aperuit os
suū. Respondens autez eunuchus philippo
dixit. Obsecro te domine vt dicas de quo ꝓ-
pheta hec dicit: de se an de alio aliquo. Ape-
riens autem philippus os suum ⁊ incipiens
a scriptura hac. de qua sc₃ querebat euangeli
zauit illi iesum. Et dum irent per viam: p̄ue-
nerunt ad quādā aquā. Et ait eunuch⁹. Ecce
aq̄: q̄s ꝓhibet me baptizari. Ad quē philip-
pus. Si credis ex toto corde: licet tibi bapti-
zari. Ad quē ille. Credo dei filiū esse iesū. Et
vide q̄ cū in spū videret philippus eunuchi
fidem: voluit tn̄ ab eo extorquere cōfessionez
manifestaz: nolens eum subito baptizare: vt
daretur exemplum baptizantibus ⁊ baptizā
dis interrogandi ⁊ confitendi. Unde hodie
cum quadā dilatione ⁊ ꝓtelatione scrutinio-
rum celebrat̄ solēne baptisma in sabbato pa-
schali: q̄ incipiūt scrutinia in media q̄drage-
sima ab ea die q̄ cantatur: dū sanctificat⁹ fue-
ro. Et iussit stare currum: ⁊ descenderunt am-

191

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

bo de curru: ⁊ baptizauit philippꝰ eunuchuȝ
Et cum ascẽdisset de aq̄: spūs dn̄i rapuit phi
lippū: ⁊ ampliꝰ nō vidit eū eunuchus. ſȝ ibat
ꝑ viā suaȝ gaudēs. Philippus aūt inuētus ē
in azoto: ⁊ ꝑtrāsiens euāgelizabat cunctis ci
uitatibꝫ donec veniret cesareā. In q̄ legit do
mū habuisse: cuiꝰ vſq̃ hodie apparēt vestigia
necnō ⁊ cubiculū q̄ttuor filiaꝝ eius virginū
ꝓphetissarū. Nunc redit historia ad ordinem
suū ꝓsequens de paulo: ⁊ ꝯtinuatur ei qđ su
pra dictū est. Saulꝰ deuastabat eccl'iam. Qđ
eni dictum est de philippo ⁊ de conuersione
eunuchi: quasi incidens fuit.

De excecatione sauli. Ca. XLVI.

SAulus adhuc spi-
rās
minarū ⁊ cedis ī discipulos domi
ni. id est adhuc cōminans eis: ⁊ in
eos conspirans ⁊ ad cedem eorum aspirans
accessit ad principem sacerdotū: zelo furoris
euȝ concitante: ⁊ petijt ab eo lr̄as ad synago-
gas singulas iudeorū q̄ erant damasci: vt eiꝰ
auctoritate si q̄s īueniret damasci huiꝰ vie vi
ros ⁊ mulieres: vinctos ꝑduceret in hierl'm.
Et cū iter faceret cōtigit vt appropinquaret
damasco: ⁊ subito circūfulsit eū lux de celo: ⁊
cadēs in terrā audiuit vocē dicētē sibi. Sau
le saule quid me ꝑsequerꝭ. id est in membris
meis. Qui ait. Quis es dn̄e. An deus es vel
angelꝰ. Ego inq̄t sum iesus quē tu ꝑsequeris
Durū est tibi ꝯtra stimulū calcitrare. i. poten
tiori rebellare. Et tremēs ac stupēs dixit. Do
mine q̄d me vis facere Ac si diceret Volūta
tē tuaȝ indica mihi: q2 p̄sto sum tibi obedire.
Ad quē dn̄s. Surge et ingredere ciuitatē et
dicet tibi q̄d te oporteat facere. Viri auteȝ q̄
comitabant eum stabāt stupefacti: audientes
q̄dem vocē ipsius pauli: nō eiꝰ q̄ loquebat cū
eo: neminē aūt vidētes: iuxta qđ ip̄e paulꝰ in-
fra dicit. Qui mecū erant lumen quidē vide-
runt: vocē autē eius non audierunt q̄ loque-
batur mecū. Et surrexit de terra: ⁊ apertꝭ ocu
lis nihil videbat. Factus est cecus corpore
q̄ prius fuerat cecus mente. Ad manus autē
illū trahētes: manibꝫ scȝ suis manus eius te-
nentes ⁊ quasi cecū ducentes introduxerunt
eum damascū. Et erat ibi tribus diebus nō
videns neq̃ mādacās neq̃ bibens. In quo
triduo creditur a spiritusancto didicisse euan
gelium. Unde gloriat ī ep'la ad galathas se
non habuisse hoīeȝ magistrū di. Neq̃ ab ho

mine accepi illud neq̃ didici. ſȝ ꝑ reuelationē
iesu christi. Imponebat enim ei a pseudo ꝙ
edoctꝰ eēt ab anania non a spiritusancto: vn-
de vocabant eū apostolū ananie. Nec te mo
ueat si quandoq̃ legatur cōuersio eius facta
primo anno dominice passionis: quādoq̃ se
cūdo: alterū de anno visuali: alterum de anno
emergenti dicit. Si eni computes primū an
num dn̄ice passionis a kal'. ianuarij qui ē an-
nus visualis: tūc secūdo anno ꝯuersus ē pau
lus Si autē computes ab ip̄o die passionis
vſq̃ in sequēteȝ diē passionis anno reuoluto
q̄ est annus emergens in p̄mo anno domini
ce passionis conuersus est.

Quō ex mandato domini Ananias visita
uit Paulum. Ca. XLVII.

ERat aūt dama-
sci discipulus quidam. id est chri-
stianus nomine ananias. Et dixit
dominꝰ ad illum. in visu. id est in visione no-
ctis. Anania. At ille ait. Ecce domīe ego pa-
ratꝰ sū tibi obedire. Ad quem dn̄s. Surge ⁊
vade in vicū q̄ vocat rectꝰ: et quere in domo
iude saulū nomine tharsensem Ecce eni orat
Forsan iudas erat ꝓprium nomē hospitis sui
vel forsan erat de tribu iude vt sit sensus. In
domo iude. id est inter iudeos qui ibi erāt de
illa tribu: vel in domo iude. id est in vico iu-
deorū. Vicus aūt dicit a vicinia ciuitatis vt
dicit Rabanꝰ. vt ꝓprie dicātur vici viciniora
rura ciuitatis. Hoc tm̄ ⁊ sepe alibi aliter acci-
pit. Ne timeret ananias venire ad saulū quē
nouerat acerrimū ꝑsecutorē christianoꝝ: ad-
didit dn̄s. Ecce eni orat: quasi diceret. Non
est timēdus q2 factꝰ est de saulo paulꝰ. ⁊ de lu
po agnꝰ. Et ego etiā reuelaui ei aduētū tuuȝ.
Iā eni vidit in spiritu te introeuntem ad se: ⁊
imponentē ei manꝰ vt visum recipiat. Tunc
ananias. Domine audiui a multis de viro h̄
quāta mala fecerit sanctis tuis in hierusaleȝ
⁊ habet ꝑtāteȝ a p̄ncipibꝫ sacerdotū alligādi
omnes q̄ inuocant nomē tuū. Ad quē domi-
nus. Vade quoniaȝ vas electionis est mihi
iste. id est vas electum. ⁊ in fornace tribulati-
onis ꝓbatū: vt portet nomē meū corā regibꝫ
⁊ gentibꝫ ⁊ filijs israel. Et tu quideȝ baptiza-
bis eum sed nō docebis euȝ: ego enim solus
docebo eū: ⁊ ostendā ei quāta oporteat eum
pati ꝓ noīe meo: vt per multas tribulatiōes
probetur vas electum ⁊ mala que intulit san

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

etis patiať cū sanctꝭ. Abijt ananias ⁊ veniēs ad hospitiū pauli itrauit ad eū ⁊ imponens manū dixit. Saule frater. dn̄s iesus q̄ apparuit tibi i via qua veniebas misit me ad te: vt videas iteriori ⁊ exteriori oculo: ⁊ implearis spiritusancto. i. spiritūsanctū plenꝰ accipias postea in baptismo. Et ꝯfestim ceciderūt ab oculis eiꝰ tanq̄ squame: ⁊ visum recepit: ⁊ surgens baptizatꝰ est: ⁊ cū accepisset cibum ꝯfortatus ē. Et fuit cū discipulis q̄ erāt damasci ꝑ dies aliquot: ⁊ cōtinuo ingressus synagogas ꝑdicabat dn̄m iesum qm̄ hic est filius dei. Stupebant aūt oēs q̄ audiebāt ⁊ dicebant. Nōne hic est q̄ expugnabat i hierusalē eos q̄ inuocabāt nomē istud. ⁊ ad hoc huc venerat vt vinctos eos duceret ad principes sacerdotum. Saulus autem magis cōualescebat in xp̄o ⁊ ꝯfundebat iudeos q̄ erant damasci: affirmans q͛ hic est christus.

De inuidia iudeoꝝ i paulū. Ca. XLVIII

Um aūt imple

c renť dies multi a baptismo pauli ꝯsiliū fecerūt iudei vt eū interficerēt. Ex eo q̄d dictū est cū implerenť dies multi pōt videri hoc nō fuisse factū in hoc ꝑmo aduentu damasci sed in scd̄o: q͛ forte transijt in syriam ⁊ ciliciam: ⁊ ibi ꝑdicauit ⁊ multos cōuertit. Postea cum iterū venit damascum. q͛ magis suscitauerat inuidiā iudeorū. in scd̄o aduentu damasci statuerunt ꝯcilium vt eum occiderēt. sed notificate sunt ei insidie iudeoꝝ ⁊ custodiebāt portas ciuitatis die ac nocte vt eum dolo iterficerēt: nō iudei s̄ ciues damasci ⁊ ꝑpositus gentis arethe regis ad petitionem iudeoꝝ: sicut ipe apostolꝰ i ep̄la scd̄a ad Corinth. refert dicens. Damasci ꝑpositꝰ gentis arethe regis custodiebat ciuitatem damascenorū: vt me cōꝑhenderet. Discipuli autē eius nocte dimiserūt eū in sporta ꝑ murum. Et vide q̄ in greco additū nō ē eius. s̄ dictū ē simpliciter discipuli: q͛ nō habebat paulus discipulos: s̄ oēs christiani tūc dicebāť discipuli. q͛ nōdū inuentū erat hoc nomē christianꝰ. Elapsus paulꝰ a manibꝰ damascenorū venit in hierl'm. ⁊ volens se iungere discipulis dn̄i scꝫ ap̄lis. s̄ oēs timebāt eū nō credētes q̄ eēt discipulꝰ. Tūc barnabas cyprius leuites genere: q̄ vt supra dictū ē ꝑciū agri venditi posuit ad pedes ap̄loꝝ dn̄i: apprehēsū illū duxit ad ap̄los narrauitq̄ quomodo in via vidisset dn̄m. ⁊ q͛ locutꝰ est ei: ⁊ quō in damasco fiducialiter egerit in noīe iesu. Quos aūt apostoloꝝ inuenerit in hierl'm in ep̄la ad galathas ostēdit scꝫ petrū ⁊ iacobū ep̄m hierosolymoꝝ: cū q̄bꝰ mansit. xv. diebus sicut ipe in epistola ostendit dicēs. Deinde post ānos tres scꝫ a cōuersione mea veni in hierusalem videre petrū: ⁊ mansi apud eum. xv. diebus: aliū autē apostoloꝝ vidi neminē nisi iacobū fratrē domini. Et erat cum illis scꝫ petro ⁊ iacobo ⁊ alijs discipulis q̄ erant in hierusalem intrans ⁊ exiens per. xv. dies. Deinde venit in partes syrie et cilicie: ⁊ ibi loquebať gētibꝰ ⁊ disputabat cum grecis. id est iudeis inť grecos dispersis. Hec aūt historia pre nimia sui breuitate rei veritatē ꝯfundit quasi totū i hierusalē factū sit. Ita enī ꝓcedit series historie. Et erat cum eis intrans ⁊ exiens i hierl'm: fiducialiter agēs in noīe dn̄i. Loquebať autē gentibꝰ ⁊ disputabat cum grecis. Illi autem scꝫ iudei ꝯuersantes iter grecos cū q̄bꝰ disputabat: voluerūt eū occidere. Q̄d cū cognouissent fratres: deduxerūt eum cesareā: q̄ ciuitas est palestine: ⁊ inde dimiserūt eū tharsum q̄ ē ciuitas cilicie: vnde ipe oriūdus fuit. Postea redit historia ad petrū ꝺ actibꝰ ap̄loꝝ agens quasi modo interscalari.

De curatione Enee. Ca. XLIX.

Actum est autē

f vt petrus dum ꝑdicando discurreret venit liddā. Inuenit autem ibi hominē quendā eneam noīe: paraliticum ab annis. viij. in grabato iacentem. Et ait illi petrus. Enea sanet te dominꝰ meus iesus christus: surge ⁊ sterne tibi lectū: q̄ prius nec etiā poterat de lecto surgere. Et cōtinuo surrexit. Et viderūt illū omnes q̄ habitabant lidde ⁊ sarone. ⁊ ꝯuersi sunt ad dn̄m. Erat aūt i ioppen discipula q̄dā christiana que hebraice dr̄ thabita: grece dorcas: latine autē damula vł caprea. Sup marcū tamē habemus: q͛ thabita interpretatū est puella. Unde thabitacumi interpretatū est puella surge: ⁊ s̄m hoc sunt diuerse interpretationes huius nomis. Hec autē erat plena opibus bonis ⁊ elemosinis quas faciebat ⁊ ꝑcipue in ꝯsuendis vestibus pauperum multum laboris impendebat. Factū est aūt in diebus illis in quibus petrus venerat liddam vt infirmata moreretꝛ. Cumq̄ lauissent corpꝰ posuerunt in superiori

192

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

cenaculo Et cū lidda ꝓpe esset ioppen discipu
li audiētes qꝛ ꝓpe esset petrꝰ lidde: miserūt ad
eū duos viros dicētes. Ne pigriteris venire
vsq ad nos: z nō aperuerūt ei causam. Exur-
gens aūt petrꝰ venit cū illꝭ. Et cū aduenissent
duxerūt eū i cenaculum vbi iacebat mortua
thabita. Et circūsteterūt eū oēs vidue flētes
z ostendētes ei vestes q̄s faciebat illꝭ dorcas
vt opibꝫ miscdie ipaz opam dedisse ostēderēt
z sic petrū ad cōpassionē cōmouerent. Tunc
petrꝰ oēs eiecit nō tāq ꝑperam aliq̄d facturꝰ:
qd vellet alios latere: vt hi q̄ magicis artibꝫ
vel ꝯsilio demonū aliq̄d machinant̄: sed ma-
gistrū suū volēs imitari: q̄ filiā archisynago-
gi suscitaturꝰ oēs de domo eiecit paucis exce
ptis. Vel forte qꝛ nōnulli erāt visione mira-
culi indigni: eiectis oībꝫ foris facta genufle-
xione orauit. z ꝯuersus ad corpꝰ ait. Thabi-
ta surge. At illa aperuit oculos: z viso petro
resedit: z dans illi manū: erexit eā: z cōuocatꝭ
q̄ exierāt: reddidit eis eā viuā. Et notū factū
est miraculū ꝑ vniuersaz ioppen: z multi cre-
diderūt in deū. Et moratꝰ est petrꝰ in ioppen
multis diebꝫ apud simonē coriariū vel curia
rium. vel a corio: vꝭ curia. quia forte curialis
erat. ideo dictus curiarius. vꝭ qꝛ parabat co
ria. ideo dictus est coriarius.

De ꝯuersione cornelij. Ca. L.

Vir aūt quidam erat i cesarea noīe corneliꝰ: cēturio
cohortis q̄ dicebat̄ italica. qꝛ missa
fuerat a romana ciuitate q̄ ē in italia qꝛ roma
ni impatores mittebāt milites suos ꝑ ciuita
tes ad custodiēdas munitiōes. Et h̄ erat reli
giosus z timens deū: religiosus sup̄ gradū ti
moris. timēs infra gradū religionis. i. pietatꝭ
qꝛ in graduali ascen
su donorū spūssancti
gdus pietatis ē sup̄
gradum timoris. In
quantū g religiosus
supra gradū timoris: intātū timēs deuz infra
gradū religionis vt noīe religionis itelligas
spirituz pietatis. Erat inquā religiosus cum
omni familia sua q̄ religiosa erat et timorata
faciēs elemosynas multas plebi nō acceptor
ꝑsonaꝝ. Iste cuz eēt q̄si hora nona diei vidit
in visu manifeste. i. manifesta visione nō per
somniū vel i extasi angelū dei introeuntē ad
se: z dicētē sibi. Corneli. At ille intuēs in euz

Pietas equiuocū est
ad cultuz dei: z ad cō-
passionem ꝓximi.

timore correptꝰ dixit. Quis es dn̄e. Ad quez
angelꝰ. Orationes tue z elemosyne tue ascen-
derunt i memoriā in ꝯspectu dei. Et nūc mit-
te viros in ioppen z acersi simonē quendaz q̄
cognominat̄ petrus. Hic hospitatur apud si
monē quendā coriariū: cuiꝰ domus est iuxta
mare tyrrenū: qꝛ ioppen ciuitas terre ꝓmissi-
onis erat mari tyrreno ꝓxima z in ipiꝰ orien
tali litore sita: z ex ꝑte litoris sita erat domus
simonis coriarij hospitis petri. Hic inq̄t di-
cet tibi q̄d te oporteat facere. Ecce cornelio
dictū ē ab angelo. Exaudite sūt oratiōes tue
Unde ꝯstat eū tunc fidez habuisse: qꝛ in hoc
ꝯsonāt sancti ꝙ merito fidei venit̄ ad opa et
nō viceuersa. Nōdū tn̄ credebat xp̄m incar-
natum: qꝛ de tꝑe incarnationis incertꝰ erat: ig
norans an iam incarnatꝰ: an adhuc incarnan
dus. Non tn̄ suberat falsitas fidei eius. quia
cū fidem incarnatiōis haberet salua fide po
terat esse i ambiguo: an iā venisset. an adhuc
in carne vēturꝰ esset. Quia nōnullos sanctoꝝ
patrum latuit xp̄m natū esse postq natus est
vt simeonē vsq ad quadragesimū natiuitatꝭ
eiꝰ diē. Non tn̄ putandū ē eos fidē incarnati
onis nō habuisse. qꝛ tp̄s nō est de articulo fi-
dei. imo cū nondū esset eis p̄dicatū vel inspi
ratū ꝙ iam natꝰ eēt: salua fide licuit eis esse i
ambiguo: an iā natꝰ eēt: an adhuc nasciturus
Cū discessisset angelꝰ a cornelio vocauit du-
os domesticos suos: z militē metuētem dn̄m
qd de domesticis nō est dictū. qꝛ ꝯstabat fa-
miliā eiꝰ religiosā esse z timoratā. Quibꝫ cuz
narrasset singula: misit illos in ioppen.

De visione Petri. Ca. LI.

Postera autē die iter facientibus illis et appropin-
quātibus ciuitati ioppe: vel appa-
rentibus s̄m aliam litteraz: vt iam possent vi
deri d̄ hospitio petri. scz d̄ domo simonis co-
riarij: ascendit petrus in superius cenaculum
hospitij sui circa horam sextam vt in secreto
oraret: et post orationem comederet: quia tē-
pus erat comedendi: et ipe patiebatur esuriē.
Et parantibus prandiū ministris: cum ipse
esset in oratione: cecidit suꝑ euz extasis: quia
domino operante passus est alienationē mē-
tis ita vt nō vteretur sensibus humanis. Et
in hmōi extasi vidit celum apertum. id ē aerē
et de aere aperto descendens vas quoddam
velut lintheū magnū de celo submitti in ter-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

ram quattuoꝛ lintheis vel litijs vel initijs:
que littera verioꝛ est. Dicunť autẽ initie funi-
culi molles quib⁹ circũliganť pueri in cuna-
bulis. facti de stuppea materia. vľ de serico ad
opus nobiliũ. Videbať ergo ei vas illud q̃si
lintheum quattuoꝛ initijs quattuoꝛ coꝛnib⁹
alligatis. in aere appensum. ⁊ ita demitti ĩ ter-
ram. ⁊ in eo esse omnia genera animaliũ. qua
drupedia. serpentia terre. Et cũ esuriret. facta
est vox ad eum dicens. Surge petre macta ⁊
manduca. Ac si diceret ei in spiritu. Trãsi ad
gentes. ⁊ occide in eis vicia. ⁊ sic ecclesie ĩcoꝛ-
poꝛa. Absit inquit domine. quia nunq̃ȝ man
ducaui cõmune. i. ĩmundum. Et est idioma
hebꝛeoꝛum reputantiũ cibos ĩmundos qui-
bus cõmuniter vtebanť gentes. vnde voca-
bant cõmunes quasi immundos. Abhoꝛru
it ergo petrus quod dictũ est ei manduca. q̇a
ostensa ei fuerant q̃drupedia. ⁊ serpentia ꝑm
legem ĩmunda. quia graue videbať ei vti ci-
bis in lege ꝓhibitis. ⁊ maxime timebat repꝛe
hensionẽ iudeoꝛum si vtereť cibis gentilium
Et ideo cũ ita cũcta abhoꝛreret. facta est vox
secundo ad eum dicẽs. Quod deus purifica-
uit cõmune ne dixeris. Quod cõstat ei spiri-
tualiter dictũ fuisse de gentibus. iam in dei p̃
scientia per fidẽ purificatis. De quarũ purifi
catione instruxerat petrũ vox pꝛima facta ad
eum dicens: occide ⁊ manduca. Cũ aũt osten
sa fuissẽt ei serpentia terre. constat ea nõ fuisse
a deo purificata. nec alicui siue iudeo siue gẽ-
tili ad comedendũ munda. Hoc aũt factũ est
ei ter. scȝ vas semel iterato ⁊ tercio in terra de-
missum. ⁊ vox ter audita est ꝓ cõmẽdanda ve
ritate visionis vel fide trinitatis. Nam vt di-
cit Ambꝛo. In cathecismo fit trina interroga
tio. scilȝ credis in deũ. abꝛenuncias sathane.
vis baptizari. Similiter trina vnctio. in ver-
tice siue fronte. in scapulis. in pectoꝛe. In ba
ptismo quoq̧ fit trina ĩmersio. Post trinã va
sis ostensionem. receptũ est vas in celum. Et
dũ intra se cogitaret petrus. quid sibi vellet
hec visio. Ecce tres viri qui missi fuerãt a coꝛ
nelio. inquirentes domũ simonis coꝛiarij ste-
terunt ad ianuã. querẽtes si simon qui agno-
minať petrus illic haberet hospitiũ. Et cogi-
tante petro de visione: dixit eis spiritus. Ecce
tres viri querunt te. Causam tamẽ cur eũ q̃re
rent ei subticuit. quã ipse postea ab eis didi-
cit. Quid ad conseruandã humilitatẽ aliquã-
do pꝛophetie spiritus ex parte animũ tangit
et ex parte nõ tangit. Surge inquit ⁊ descen-
de. ⁊ vade cũ eis nihil hesitans. quia ego mi
si illos. Descendẽs autẽ petrus ad eos dixit.
Ecce ego sum quẽ queritis. que causa est pꝛo
qua venistis. Ad quẽ illi. Coꝛnelius cẽturio
vir religiosus ac timens deum. ⁊ testimoniũ
habens ab vniuersa gente iudeoꝝ responsum
accepit a spiritusancto vt accersiret te ĩ domũ
suam ⁊ audiret verba a te. Et introduxit eos
in hospitium suũ ⁊ fuerunt cum eo nocte illa.
Sequenti autẽ die ꝓfectus est cũ illis ⁊ qui-
busdam fratribus qui eũ comitati sunt a iop-
pe vt ei testes essent.

Q petrus venit ad coꝛnelium vo-
catus.

Capl'm. LII.

Ltera autez die
a secunda ab egressu de ioppe intro-
iuit cesaream. Coꝛnelius ꝟo expe-
ctabat illos cõuocatis cognatis suis ⁊ ami-
cis necessarijs. Amici necessarij dicũtur qui
nõ deserunt hominẽ in articulo necessitatis.
Et cũ introisset petrus obuius occurrit ei coꝛ
nelius. ⁊ ꝓcidens ad pedes eius adoꝛauit eũ
ipo gestu coꝛpoꝛis expꝛimẽs deuotionẽ men
tis. Petrus ꝟo eleuauit eũ dicens. Surge q꞉
ego homo sum vt tu. Et cũ multi adessent co
gnati. scȝ ⁊ amici cõuocati. locutus est eis pe
trus dicẽs. Vos scitis q̃ȝ abominabile sit vi-
ro iudeo accedere ad alienigenã. Sed osten-
dit mihi deus nullũ hominẽ ĩmundũ esse ꝓ-
pter quod sine dubitatione veni accersit⁹. In
terrogo ergo quã ob causam accersistis me.
Ad quẽ coꝛnelius. A nudius quarta die oꝛa
bã hoꝛa nona ĩ domo mea. ac si diceret. Quar
ta die ab hac hoꝛa ꝑm innouationẽ dieꝝ. Pri
ma eñ die vidit angelũ ⁊ misit nũcios. secun
da venerũt nuncij in ioppen. tercia ꝓuectus ẽ
petrus cũ eis. ⁊ illa nocte remanserunt in via.
quarta venerunt cesaream. ⁊ ecce vir stetit an
te me in veste candida. ⁊ ait. Coꝛneli exaudi-
ta est oꝛatio tua. ⁊ elemosyne tue a dõ accepte
mitte in ioppen ⁊ accersi simonem qui cogno
minať petrus. ⁊ statim misi ad te. ⁊ tu bene fe
cisti veniendo. Nũc ergo om̃es nos assum⁹
in cõspectu tuo ꝓmpti obedire tibi in omni-
bus quecũq̧ pꝛecepta sunt tibi a dño. Tunc
petrus aperiens os suũ dixit. Nũc in verita-
te comperi quoniã non est ꝑsonarũ acceptoꝛ
deus. nec discernit inter iudeos ⁊ gentes. sed

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

in omni gente qui timet deum et operat̃ iusticiam acceptus est illi. Vos scitis q̄ iohãnes predicauit iesum a nazareth. scit ꝫ etiã q̄ factũ est verbum. id est. ꝓdicatio euangelij per vniuersam iudeã. incipiens a baptismo iohãnis quo baptizatus est iesus. postea prosequens quomõ vnxit eũ deus spiritusancto ⁊ virtute qui ꝑtransijt benefaciendo ⁊ sanando omnes a diabolo oppressos. Et nos testes sumꝰ omnium que fecit in regione iudeorũ. ⁊ q̄ eũ suspenderũt in ligno. ⁊ tercia die suscitatũ a deo Cuius nos testes sumꝰ qui manducauimus et bibimus cũ illo postq̄ resurrexit a mortuis. quibꝫ precepit ꝓdicare populo ⁊ testificari quia ipse est qui cõstitutꝰ est a deo patre iudex viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ. q̄ pater dedit illi omne iudiciũ. Nec nos solũ sed etiã omnes prophete illi testimoniũ perhibent. quia omnes ꝑ nomẽ eius remissionẽ peccatoruꝫ accipiunt qui credunt in eum.

Qr baptizauit cornelium ⁊ eos qui cum eo erant.

Caplm. LIII.

Adhuc loquente petro verba hec. cecidit spiritussanctus. ⁊ descendit repente suꝑ omnes qui audiebãt verbũ. Utrũ autẽ in igneis linguis vel in alia specie visibili descẽderit incertum est. Et obstupuerũt qui erant cum petro fideles de circũcisione. quia etiã in nationes. id est in gentiles gratia spũssancti effusa est. Audiebãt em̃ eos loq̃ntes linguis ⁊ magnificantes deũ. Tunc respõdit petrꝰ. Nũquid aquã quis ꝓhibere potest vt nõ baptizent̃ hi qui spiritũ sanctum acceperũt sicut ⁊ nos. qd maius est q̄ baptizari. Et iussit eos baptizari in nomine christi. subticẽs formã baptismi a dño traditã. ꝓ dilatatõe nois xpi In q̄ noie intelligit̃ ipse qui vnctus est. ⁊ pater a q̄ vnctus. ⁊ spũssanctꝰ q̄ vnctꝰ est. Tũc rogauerũt eũ. Et mãsit rogatus cũ eis aliquot diebꝫ. in quibꝫ ꝑmo credit̃ vsus fuisse cibis gentiliuꝫ. Unde postea redargutꝰ est. Dilatatumq̄ est vbiq̄ ⁊ delatũ vsq̄ ad fratres q̄ erãt i iudea. q̄ gẽtes recepant verbũ dei. Et hic fuit ꝑmꝰ trãsitus ꝑticularis aploꝝ ad gẽtes in q̄ ꝯuersus est cornelꝰ cũ familia sua.

Quomodo redargutus est petrus a christianis.

Caplm. LIIII.

Cum aũt ascendisset petrus hierosolimã. disceptabant aduersus eũ fideles de circũcisione dicentes. Quare introisti ad viros preputiũ habentes. ⁊ manducasti cuꝫ illis quasi dicerent. In duobꝫ cõtra legem fecisti. q̄ intrasti ad eos. ⁊ quia cibis eorum cousus es. Tũc incipiens petrus exposuit eis per ordinem ostensam a deo sibi visionẽ. ⁊ quomõ apparuerat angelus cornelio. Et in tota ꝓsecutione nõ addidit nisi vnũ verbũ quod dictuꝫ est cornelio. Mitte ⁊ accersi simonem qui cognominat̃ petrus. vbi addidit. qui loquet̃ tibi verba in quibꝫ salꝰ eris tu ⁊ vniuersa domus tua. Et ex eo quod statim subdidit. cecidit spiritussanctus suꝑ eos sicut ⁊ suꝑ nos ab initio: presumit̃ q̄ suꝑ cornelium et familiam suam descenderit spũssanctꝰ in linguis igneis sicut descenderat suꝑ apostolos die pẽthecostes. Et tunc inquit recordatus suꝫ verbi domini. qd nobis dixit. Johãnes quidẽ baptizauit aqua. vos autẽ baptizabimini spũsancto. Uidens hoc impletũ in cornelio ⁊ in familia sua. Audita petri excusatiõe multiplici destiterunt ab increpatione eiꝰ. ⁊ gratias egerũt saluatori. ⁊ ita impleta est ꝓphetia iob. Ab aquilone veniet aurũ. ⁊ ad deũ formidolosa laudatio. Id est ꝑ cõgelatione infidelitatꝫ gẽtiles cõparabiles aquiloni qui ĩ tenebrꝫ erãt. id est. in cecitate animi ꝑcipient lucem fidei. ꝑ quaꝝ illuminatiõe dirigit̃ ad deũ formidolosa laudatio. q̄ ꝑ inopinata ⁊ repentina gẽtium ꝯuersione fideles de iudea timẽtes glorificauerũt deum.

De continuatione historie.

Caplm. LV.

Nunc redit historia ad ordinem suũ. Quod em̃ intersertũ est de philippo petro ⁊ iohanne ⁊ paulo. postq̄ supra dictũ est. igit̃ qui dispersi erãt pertransibant euãgelizantes verbũ dei. quasi incidens fuit. Prosequit̃ ergo in hunc modum. Et illi qui dispersi erant a tribulatione que inceperat a morte stephani ꝑambulauerunt vsq̄ ad phenicẽ prouinciã sirie occidentalem ⁊ ciprum. nemini loquentes verbũ nisi solis iudeis. Erant autẽ quidaꝫ cum eis de cipro ⁊ cyrene. Qui cũ introissent antiochiaꝫ loquebant̃ ad grecos. annunciãtes dominũ

iesum. ⁊ erat manus domini cū eis. Et mult⁹ numerus credentiū ꝯuersus est ad dominū. Sup hunc locū dicit beda. quia post reuelationē sindonis cepit ecclesia crescere. Vñ cōijcitur ꝙ speciez sindonis vel linthei vidit petrus in visione. cū alibi dicaꝛ vas fuisse. alibi discus. Delatū est autē ad aures ecclesie que erat hierosolimis de conuersione anthiocenorum. ⁊ volentes plene certificari: miserunt barnabā in anthiochiā. Qui cū venisset ⁊ videret gratiā domini. gauisus est ⁊ exhortatus est oēs. vt in ꝓposito cordis manerēt in domino. qui erat vir bonus. plenus spiritusancto ⁊ fide. Et dicit sup hunc locū raban⁹ barnabam ideo multipliciter cōmendatū ne putetur ꝓ indignatiōe sua amisisse apostolatū. Et erat rabanus in ea opinione ẜm quā dicitur. barnabas ille super quē proiecta est sors cum mathia. postea tamē cū paulo in apostolatū electus est. Nos aliā sequimur opinionē. Vidēs aūt barnabas ꝙ non sufficeret ad erudiendā tantā multitudinē venit tharsum vt quereret saulum. ⁊ inuentū perduxit antiochiam ⁊ per annum cōuersati sunt ibi. ⁊ docuerunt turbam multā. Et tūc primo sequaces christiane religionis a christo capite denominati sunt christiani. qui prius dicebanꝛ discipuli. ⁊ fuit institutio gentiliū satis elegans. Visum est eñ incongruū ⁊ indecens gentilibus ad fidem conuersis. sequaces christiane religionis cōmuni nomine censeri. Sed potius denominādos esse a nomine magistri. sicut in sectis philosophoꝝ sequaces denominabantur a nominib⁹ magistroꝝ. vt ab epicuro epicuri. In his autē dieb⁹ superuenerūt prophete a hierosolimis antiochiā. Et surgens ex eis vnus nomine agabus ꝓphetauit ꝑ spiritūsanctū famē futurā in vniuerso orbe terrarum. ⁊ maxime in iudea que facta est sub claudio scilicet quarto anno claudij.

De collecta pauperibus facta.

Capitulū. LVI.

t **Unc proposue**runt discipuli facere collectā vt daret vnusquisq̧ pro modulo sue facultatis. ⁊ mitterent aliquid pauperibus qui erant in hierusalem. qui venditis omnib⁹ posuerant precia ad pedes apostolorum vt premunirent eos contra famem. Et tunc primū facta est collecta i vsus paupeꝝ q̃ missa est ꝑ barnabā ⁊ paulū in hierusalē.

De morte iacobi minoris.

Caplm. LVII.

e **O tēpore misit** herodes rex manus vt affligeret q̄sdam de ecclesia. Occidit autē iacobum fratrem iohannis gladio. Ut autē intelligatur locus iste de quo scȝ herode sit accipiendū. expedit ad tempus pretermittere historiam actuū apostolorū. ⁊ prosequi historiam romanoꝝ imperatorum. Non est putandum hunc fuisse herodem tetrarcham qui cognominatus est antipas. sed herodem agrippam. ille eñ non fuit rex sed tetrarcha. ille sciȝ filius magni herodis qui cōsensit pylato de nece domini. qui remisit eum ad pilatum indutum veste alba. qui iam deportatus fuerat in exilium viennā. ⁊ ibi mortu⁹ est. Pilatus ergo mortuus iam erat. qui vt a principio huius historie pretaxatum est. anno. xix. imperij tiberij cesaris erat ꝓcurator iudee vitellio preside sirie. ⁊ accusatus est in multis apud tiberium. Accusatus est a iudeis de violenta inocentum interfectione. Accusatus est etiam ꝙ iudeis reclamantibus ponebat imagines gētilium in templo. Accusatus est etiā quia pecuniā repositā in corbonan redegerat in vsus suos: inde faciens aqueductū in domū suam Et pro his oib⁹ deportat⁹ est in exiliū lugduni vnde oriund⁹ erat. vt ibi in opprobriū generis sui moreref. Vide quia musac erat archa in qua reponebanꝛ donaria regum vel principum. corbonan in quo reponebantur donaria sacerdotū ad reficienda sartatecta templi. Gazophilaciū in quo reponebanꝛ donaria transeuntium.

Quis fuerit substitutus procurator mortuo pilato.

Caplm. LVIII.

m **Ortuo pilato** substituit vitellius fratrē suū ꝓcuratorem iudee. Et volens placere iudeis satisfecit voluntati eoꝝ in quibusdā. scilicet de amotione caiphe. et promotiōe filij anne. q̄a ad petitionem eoꝝ amouit caipham a sacerdotio ⁊ substituit filium anne qui iam mortuus erat. reddiditq̧ ei stolam scȝ illam solennē ⁊ antiquā quā debebat habere sacerdos i potestate sua. vt ea vteretur in festiuis dieb⁹. Pi

194

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

latus ꝓo transtulerat eam in domū suā. ⁊ cuȝ
in festiuis diebꝫ necessaria erat sacerdoti. non
poterat eam habere nisi precio ꝓcedente. Tē
pore tiberij mortuus est philippus tetrarcha
ituree ⁊ traconitidis regionis. frater herodis
tetrarche mortuus est etiaȝ lisanias tetrarcha
abiline. Et ita vacabāt due tetrarchie. ⁊ aspi
rabat herodes agrippa ad alterā earū.

De proposito herodis agrippe.

Caplm. LIX.

ERat autē hero
des agrippa vir magnanimꝰ ⁊ belli
cosus sed pauperrimꝰ. nepos hero
dis tetrarche. ⁊ frater vxoris eiꝰ herodiadis.
Fuit em̄ filius aristoboli filij magni herodis
⁊ ipsa filia eiusdem. Disposuit ergo venire ro
mam. si forte posset impetrare a tyberio alte-
ram tetrarchiam vacantiū. Cūqꝫ venisset ro
mam videns eum tyberius militē strenuissi-
mū retinuit eum secum. fecitqꝫ adherere filio
suo druso. cui iam in vita sua cōtradiderat im
perium. Hec est iste drusus ille q̇ dormit mo-
guntie. Erat autem herodes agrippa vir ma-
gne liberalitatis. ⁊ vt sibi cōciliaret animos
romanoꝝ multa expendebat. et multis debi-
tis se obligauerat. et vt tradit iosephus. non
fuit homo in quo mutabilitas fortune adeo
posset deprehendi. Primo in hoc male ei cō-
tigit. quia mortuus est drusus filius tiberij.
de cuius morte adeo inconsolabiliter doluit
tiberius. vt omnes a presentia sua amoueret
qui familiariter adheserant druso. ne reduce-
rent ei ad memoriā mortem eius. Et compul
sus est herodes agrippa redire in iudeā. ⁊ de-
sperans pre nimia paupꝫtate intrauit turrim
vt ibi afficeret se fame. ⁊ ita moreretur Quod
significauit vxor sua sorori eiꝰ herodiadi vxo-
ri herodis tetrarche. que supplicauit viro suo
vt reuocaret eum a turri ⁊ daret ei necessaria.
Et acquieuit ei ⁊ statuit eū in tiberiade. et ibi
assignauit ei domū. ⁊ dedit ei necessaria vite.
Et quadā die cū esset herodes tetrarcha in ti
beriade. ⁊ epularetꝛ. factus hilarior solito. q̇a
incaluerat mero. cepit iproꝑare herodi agrip
pe qui epulabatꝛ cū eo beneficia que contule
rat ei. scilicet ꝙ liberauerat euȝ a peste famis.
Et doluit inde agrippa vltra modū. ⁊ dispo-
suit iterum redire ad tiberiū: si forte inueniret
animū eius imutatū. Et in reditu eius inue-
nit eū petronius vel tiberius. ⁊ honorifice re
ceptus est ab eo. ⁊ venit cum eo romā. Et cuȝ
haberet tiberius duos nepotes alterū d̕ filio
druso. i. tiberiū. ⁊ alterū de fratre germanico.
scilicet gaiū. volebat sibi substituere filiū filij.
qꝛ magis diligebat eum.

De causa inuidie tiberij ⁊ herodis
agrippe.

Caplm. LX.

Erodes autem
h agrippa magis diligebat gaium. ⁊
familiarius adherebat ei. vnd̄ sibi
suscitauit indignationē tiberij latentem. quaȝ
nondū ei indicabat. sed latens odium in cor-
de reseruabat. Quadam autem die cum sede-
ret agrippa in curru suo cum gaio leuatis ma
nibus in celū dicebat. Utinā viderē mortem
importuni senis. et te dominū totius orbis. q̇
idoneus es imperare vniuerso orbi. Hoc au
diuit quispiam. scȝ auriga ipsius agrippe. qui
post aliquot dies cū damno rerū agrippe au-
fugiens captus est ⁊ vinculatus. Et dum tra
heretur ad carcerem petijt duci ad imperato
rem dicens. quia in aure loqueretꝛ ei. qd̕ esset
ad eius vtilitatē. Et presentatus est impera-
tori. ⁊ dixit ei consulto. qꝛ sic optauerat agrip
pa mortē eius et dominiū gaij. Tiberius au-
tem nō multū curabat verba vinculatoꝝ. ⁊
detrusus est ille in carcerem. Et cū sepe insta-
ret agrippa vt iudicaretꝛ et occideretur. respō-
dit tiberius. Frater sufficit tibi ꝙ vinculatus
est. ⁊ ita differebat. Quia vt refert iosephꝰ. in
omnibus negocijs suis morosus erat. Vnd̄
cum statueret procuratores in prouincijs vix
aut nunqꝫ mutabat eos. Et cū sepius quesi-
tum esset ab eo. quare scilicet nō mutaret ꝓcu
ratores respōdit se in hoc parcere plebecule.
Scientes em̄ ꝓcuratores se ad modicū ha-
bere ꝓcurationem emungunt vsqꝫ ad sangui
nem. ⁊ tanto dominantur grauius quāto bre
uius. ⁊ qui recentes superueniunt dissipant
quicquid inueniunt. Quod ostendit eis exē-
plo cuiusdam vulnerati. qui cū iaceret in via
⁊ nō amoueret multitudinem muscarū a vul-
nere suꝑueniens alter putauit: ꝙ hoc obmit-
teret ex imbecillitate. ⁊ abegit muscas q̄ ope-
ruerant vulnꝰ. Ad quē ille. Male fecisti mi-
hi. qꝛ musce q̄s amouisti iā plene erāt sangui
ne ⁊ parciꝰ molestabāt me. q̄ aūt recētes super
uenient acrius pungēt me. Sic ⁊ procurato-
res vel officiales recēter substituti acrius de-

seuiūt in subditos.

In quo herodes offendit tiberium.
Capl'm.LXI.

Cum quadã die
more solito incitaret agrippa tiberi
um vt traheretur auriga ei⁹ de car-
cere.respondit tiberius.idipsum ei nõ expedi
re.cum in presentia ipsius vellet eum vincula
tus accusare.Et cum in nullo sibi conscius es
set agrippa.testat⁹ est se velle vt extraheretur
et accusaret eum.Eductus ille de carcere ar-
guit eum de crimine lese maiestatis. quia ora
uerat mortem imperatoris.Tunc ait tiberi⁹
carcerario.Liga hunc Intellexit carcerarius
hoc preceptum esse de eo:qui eductus fuerat
et ligatum retrusit in carcerem.Quadam au-
tem die dum deambularet tiberi⁹ in ipodro-
mio.id est.in circo equorum.ꝛ teneret agrip-
pam per manum vocato carcerario dixit ei.
Liga hunc.Et miratus est ille ꝛ vniuersi ꝙ p̃
ciperet agrippam ligari.cum purpuratus in-
cederet.et quia erat de regio semine.Cum au
tem duceretur agrippa ad carcerem patieba-
tur sitim intolerabilem.quia splendide come
derat.ꝛ forte occurrit ei portitor aque.ꝛ de-
dit ei bibere.Et postq̃ refocillatus est promi
sit ei ꝙ in proximo remuneraret eum ĩ regno
gaij.confidens ꝙ in proximo gaius esset re-
gnaturus.ꝛ positus est in carcerem.Et dum
quadam die in carcere manens staret innix⁹
arbori cuius frondibus insidebat bubo.ac-
cessit ad eum vnus de concaptiuis.ꝛ locutus
est ei.Noli inquit estimare ꝙ adulando loq̃r
tibi.cum sis concaptiu⁹ meus.Uolo em̃ in-
dicare tibi quod indicauerunt mihi dij.Erat
autem peritus in augurijs Cito inquit libe-
raberis a carcere.ꝛ intantũ sublimaberis.vt
etiam inuideant tibi omnes amici tui ꝛ noti.
et in hac prosperitate morieris relinquẽs bo
na tua filijs tuis.Quã cito autem huius ge-
neris alitem vider; amplius super te:scito q;
quinta die morieris.

Quomodo liberatus est herodes
in morte tiberij.
Capl'm.LXII.

Cum autez esset
herodes in carcere:deferebat ei ho-
norem dominus carceris.sciẽs eũ
esse virum nobilem ꝛ familiarem gaij.ꝛ susti-
nebat tanq̃ ignorans multas cõmoditates
sibi fieri in carcere ab amicis suis.ꝛ fuit ĩ car-
cere per sex menses.Postea cuz esset tiberius
apđ campas cepit infirmari infirmitate qua
postea mortuus est.Et si in cronicis alibi le-
gatur mortuus.non est curandum vbi mortu
us sit.Uidens autem se moriturum:conuo-
catis nobilibus imperij sui et duobus nepo
tibus gaio ꝛ tiberio statuit vt in crastino sub
stitueret sibi successorem.Sed prius voluit
consulere mentem deorum.et orauit deos su-
os vt intimarent ei quem nepotum suorum
vellent ei substitui in imperio.Et statuit apđ
se vt illum qui prius veniret ad eum in crasti
no constitueret imperatorem.vt ita quasi per
sortem eligeret.ꝛ tamen significauit tiberio vt
prior veniret.Qui mãe noluit venire nisi prã
sus.Et cum mitteret tiberius nuncios ad ne
potes suos non inuenerunt nisi gaium.Et
venit gaius prior ad tiberium.Quem videns
tiberius fleuit amare:dolens quia alter non
venerat quem volebat substituere.quia tene
rius eum diligebat.sed dissimulabat.Et locu
tus est ad eum tyberius.Fili tu succedes mi-
hi in imperio quod potius đbebatur tiberio
quasi iure hereditario.tanq̃ filio filij.sed ego
video te vtilem imperio et noui mentes deo-
rum.Caue ergo ne molestes eum.sed semper
habeas eum tanq̃ fratrem.Satage vt nego
cia imperij sapienter disponas ꝛ exequias fu
neris mei imperiali honore perficias.Et con
uocatis nobilibus:denunciauit eum impe-
ratorem.et mortuus est.Et statim aliquantu
lum insonuit fama in ciuitate romana đ mor-
te tiberij.ꝛ venit quidam hebreus amic⁹ he-
rodis agrippe ad carcerem ꝛ hebraice dixit ei.
Mortuus est leo.Et cepit agrippa mirabi-
liter gratulari.adeo vt quereret ab eo domi-
nus carceris que esset causa tante exultatio-
nis.Et confessus est.quia ille significauerat
ei hebraice mortem tiberij.Et statim domin⁹
carceris liberauit eum.ꝛ statuit sibi collatera-
lem in mensa.In crastino insonuerũt alij ru-
mores.scilicet ꝙ tiberius conualuerat.ꝛ ter-
cia die romam venturus erat.Tũc arguit euz
dominus carceris quia deceperat euz.timẽs
ne in caput eius redundaret ꝙ liberauit eum.
et mirabiliter verberauit eũ ꝛ retrusit eum in
carcerem.Postea increpuerũt certi rumores
de morte tiberij ꝛ substitutione gaij.Et venit
gaius romam ꝛ sepeliuit tiberium honorifice

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.5.9

et ipsa die voluit liberare agrippam. sed dis-
suasum est ei. ne videretur facta tiberij subi-
to in irritũ velle reuocare. Postea per aliquot
dies liberauit eum et sublimauit eum. ⁊ dedit
ei duas tetrarchias scilicet tetrarchiam phi-
lippi. qui erat tetrarcha ituree et traconitidis
regionis. et tetrarchiam lisanie qui erat tetrar-
cha abiline. ⁊ imposuit ei diadema. et subli-
matum in regem remisit in iudeam. et inuide
runt ei omnes propinqui eius. etiã soror eius
herodias. que miserata fuit infelici modo in-
uidit felici. precipue quia habebat nomen re
gis. quia vir suus erat maior natu filius ma-
gni herodis. ⁊ nunꝙ meruit rex appellari. sed
tetrarcha. Persuadebat itaꝗ viro suo de die
in diem vt iret romam. ⁊ satagaret omnibus
modis. vt sibi compararet nomen regis. At
ille malebat esse in ocio. quia opulentus erat
vnde sepe vxor exasperata dicebat. Pereant
opes tue. quia magis diligis opes ꝙ hono-
res. Tandem victus instantia vxoris iuit ad
gaium cum magno apparatu. et ipsa cum eo.
et inuenerunt gaium bais. Herodes autem
agrippa qui presenserat ꝙ non pro bono suo
issent. disposuit ire post eos. sed premisit nun
cium quendam familiarem suum et amicissi-
mum gaio. per quem direxit epistolam gaio
in qua continebatur. quia herodes tetrarcha
etiam viuente tiberio firmauerat amiciciam
cum rege parthorum. vt esset rebellis roma-
no imperio. et in argumentum huius rei si-
gnificauit ei. quia in ciuitatibꝰ suis habebat
arma que sufficerent septuaginta milibus ar
matorum.

Qꝫ gaius mandauit statuam suam
erigi in templo.

Caplm. LXIII.

Unqꝫ venisset
c herodes tetrarcha ⁊ herodias vxor
sua ad gaium et satꝫ honorifice ac-
cepisset eos. superuenit nuncius herodis a-
grippe. et porrexit epistolam gaio ex parte he
rodis agrippe. Perlecta epistola: gaius quasi
aliunde recipiens cepit inquirere de statu he-
rodis tetrarche. ⁊ inter cetera quesiuit ab eo.
vtrum in ciuitatibus suis tanta copia esset ar
morum. quantam ipse audierat. et non nega-
uit. Et tunc credẽs gaius verum esse quod si
gnificauerat ei herodes agrippa. relegauit eũ
in exilium. vxori autem sue quia erat soror he

rodis agrippe quem maxime diligebat. dedit
libertatem redeundi vt haberet terram suam.
Ipsa autem comitata est virum in exilium di
cens. quia non dimitteret euꝫ in aduersis. cui
cõmunicauerat in prosperis. et deportati sũt
in exilium lugdunum vbi postea miserabili-
ter mortui sunt. Et dedit gaius galileam quã
habuerat herodes tetrarcha herodi agrippe.
et ita habuit tres tetrarchias. Fuit auteꝫ gai-
us in initio imperij sui per bienniũ satis man
suetus. postea euanuit cor eius in elationem.
⁊ in tantam prorupit vesaniam. vt ab vniuer
sis hominibꝰ imperij sui vellet coli tanꝙ deꝰ
et dicebat se fratrem esse iouis. Unde etiaꝫ fi-
liam vnicam quam habuit ponebat inter ge-
nua iouis. vt ita quasi cõmunis vtriꝗ vide-
retur. postꝙ egressa fuerat de genibus iouis.
Misit ergo imaginem suã per vniuersum im
perium suum vt omnes adorarent eum. et sic
fecerunt omnes exceptis iudeis. Unde cum
in alexãdria ciuitate orta esset seditio inter iu-
deos et gentiles. et venisset vtraꝗ pars ante
gaium vt discuteretur controuersia. inter cete
ras allegationes quas habuerũt gentiles cõ
tra iudeos obiecerunt eis. quia deum suum
quem cõmuniter omnes gentiles receperant
ipsi inhonorabant. quia imaginem gaij nole
bant adorare. Et tunc primo sciuit gaius. ꝙa
iudei non adorabant imaginẽ suam. Signi
ficauit autem petronio presidi sirie. vt statuaꝫ
suam poneret in templo in hierusalem vt faci
lius reciperent eam in circumstantibus ciui-
tatibus. Qꝫ si forte iudei reclamarent. collectꝫ
romanis legionibus intraret iudeam. ⁊ nemi
ni parceret manus eius. Collecto ergo exer-
citu intrauit petronius iudeã. et venerunt ad
eum iudei de hierusalem cum amicis hero-
dis agrippe. qui erant ꝑcordiales gaio. et sup
plicauerũt ei. ne ad hoc eos artaret quia pri-
us permitterent se occidi. et parabant iugu-
los. et dicebant. quia nunꝙ amplius colerẽt
terram vt sic inedia affecti morerentur. Et re
spondit petronius: non de ꝯsilio suo hoc pro
cessisse sed non audebat resistere mãdato im-
peratoris. Uidẽs tamẽ ꝙ grauem iacturã in
curreret gaius si amitteret tributa totius iu-
dee. promisit quia opponeret se gaio pro eis:
et misit epistolam suam gaio per viros hono
ratos vt desisteret ab hoc mandato. Qui cuꝫ
venissent ad gaium non ausi sunt presentare
se conspectui eius. sed accesserunt ad herodẽ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

agripam vt subueniret iudeis. quia vna de tetrarchijs suis scz galilea in iudea erat
De morte gaij imperatoris.
Capitulum. LXIIII.

Tunc herodes inuitauit gaiū in crastino vt comederet cum eo. Et cum in crastino esset in cōuiuio: ammiratus est delitias cōuiuij. Et cepit memorari gaius quāta fuerat passus pro eo herodes. scz vincula tyberij: et alia multa. et pcepit ei vt peteret quicquid vellet. At ille respondit ei sufficere sibi gratiam suam. Et cum ille instaret vt aliqd peteret: petijt ne poneret statuā suam in templo in hierusalē. Et iratus est gaius: tamen cōsiderauit animositatē agrippe. quia noluerat petere opes vel honores: acquieuit ei. et scripsit petronio ī hūc modū. Si nondū posita est statua in templo nō est necesse vt ponatur. Et sic non est posita eius statua in tēplo. Postea resipiscens gaius rescripsit petronio in hunc modū. Quia cōtempsisti mandatuz imperatoris: et potius dilexisti munera iudeorum. elige tibi genus mortis quod vis vt discant omnes nō esse tutum obuiare mandato imperatoris. Sed deo procurante ita factum est vt prius audiret famā mortis eius q̄ videret nūcios huius legationis. Cum eñ esset rome et rediret a ludis circensibus. consilio senatorum interfectus est a duobus. et orta est in ciuitate dissensio inter curiam et milites et populū. Curia dicebant senatores et viri cōsulares. id est qui de genere cōsulum: vel digni vt fierēt cōsules. Quia q̄ viderāt senatores seuiciā īpatoris et incōmoda q̄ inde cōtigerant reipublice. voluerunt penitus extirpare imperiū imperatoris ab vrbe. et voluerunt eam redigere ad antiquum statū: in quo erat ante iulium cesarem vt esset regimē ciuitatis in arbitrio cōsulum et senatorum. Ecōtra milites et populus timentes auariciam senatorū. et amātes donatiua imperatorū: cōstituerūt imperatorē claudiū auunculum gaij virū mansuetū et pium.
De eodem. Capitulum. LXV.

Tunc venit herodes agrippa ad senatores ducēs secum de nobilioribus q̄ erant in curia: simulans se fauere parti eorū: cum haberet eos exosos prōpter mortem gaij. Consuluit ergo eis vt significarēt claudio ne moueret scisma in ciuitate. sed desisteret ab hoc incepto. Et senatores rogauerūt herodē vt pergeret cum eis ad claudium. Et pfessus est se libēter fungi hac legatione. Et missus est ad claudium cum alijs. Et eis audientibus dixit ei quod dixerat coram senatoribus: q̄ vellet claudius desistere ab incepto. In aure autem dixit claudio vt nō desisteret ab incepto. quia ipse satageret vt maior pars nobiliuz faueret parti eius. Et renunciauit senatoribus q̄ nollet claudius desistere ab incepto: et cepit eis psuadere ne cōtrairent. quia non possent impedire. Et allexit quosdam: et tandez omnes. et ita sine cōtradictione factus ē claudius imperator. Et ad persuasionē herodis agrippe omnes occisi sunt qui cōsenserant in mortem Gaij. Et petijt ab eo herodes agrippa vt decretum Gaij de statua sua adoranda reuocaret in irritum: quia impium erat. Et acquieuit ei et precepit ei vt epistole reuocationis per singulas ciuitates iudee ponerentur in loco eminenti vt viderentur ab omnibus.
Quomodo occiso iacobo voluit apprehēdere petrum.
Capitulum. LXVI.

Postea voluit herodes accipere licentiā a claudio et redire ad prōpria. et tunc claudius dedit ei quartam tetrarchiam. scz iudeam. et ita sublimatus redijt ad propria. Et venit primo in iudeā: et honorifice susceptus est a iudeis. quia in multis iuuerat eos. Et cum prōpe essent dies azymorū: venit in hierusalem ante diem festum vt purificaret: et mundus interesset diei festo. Et ante dies azymorū occidit iacobū fratrem iohannis. postea in diebus azymorum videns quia placeret iudeis apposuit vt apprehenderet et petrum. De iacobo autem refert clemens alexandrinus. q̄ cum detrusus esset in carcerem. nocte cōuertit ad fidem custodem suum. et in crastino cōfessus est se esse christianū. Et cum ambo traherent ad martyriū: dixit iacobo. Pater da mihi remissionē. At ille parum deliberās ait Pax tibi. Et osculatus est eum et simul ambo capite truncati sunt. Petrum autē apprehensū misit herodes in carcerē. quia in diebus

196

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

azymorū non licebat aliquē occidere: et p̄ter custodes carceris tradidit eum custodiendū quattuor quaternionibus militum. volens post pasca producere eum populo vt ipe populus occideret eum. nō ipe herodes vt iacobū. quia magis videbatur eis gloriosum si ipi occiderēt eum: quia erat princeps apostolorum.

Quomodo liberatus est petrus de manu herodis.

Capitulum. LXVII.

Cum autem in

crastino producturus eum esset herodes populo. ipa nocte erat petrus dormiēs inter duos milites vinctus catenis duabus que adhuc rome esse dicuntur. et custodes iacentes ante ostium custodiebant carcerem. Et ecce angelus domini astitit et lumen refulsit in habitaculo carceris. et miraculose factum est vt solus petrus videret lumen. percussoq̧ latere petri excitauit eum dicens. Surge velociter. Et statim ceciderunt catene due de manibus eius: que adhuc rome esse perhibentur. Et dixit angelus ad eum. Precingere et calcia te caligis tuis. Deposuerat enim cingulum ꝓpter molestiam carceris: vt tunica circa pedes demissa temperaret frigus noctis. In quo datum est exemplum sanctis viris. ꝙ in angustijs licet aliquid relaxare de rigore ordinis. Legimus enim apostolos et ꝓphetas duris cingulis vsos ꝓpter afflictionē carnis: et petruz ad tempus deposuisse cingulū pro molestia carceris. Et fecit petrus iuxta mandatum angeli. et addidit angelus. Circunda tibi vestimentum tuū et sequere me. Et exiens sequebatur eum: et nesciebat. quia veruz est quod fiebat per angelum. id est nō putabat hoc in rei veritate fieri: sed imaginaria visione ostendi. Unde sequitur. Existimabat se visum videre: et hoc sibi ostensum imaginaria visione Traseuntes autem primā custodiam. id est custodes carceris custodie deputatos. et secundam. id ē duos quaterniones. Vel primam custodiā. id ē primū quaternionē cum suis. venerūt ad portā ferream que ducit ad ciuitatez: que putatur fuisse in atrio carceris. Carcer enim habebat atrium: et erat in exteriori parte ciuitatis siue extra ciuitatē. et vltro aperta est eis. Et exeuntes ꝓcesserunt in vicum vnum. et continuo discessit angelꝰ ab eo vt sciret se in rei veritate de carcere eductū qui putabat sibi hoc imaginarie ostensum. Et tunc ad se reuersus. id est ad mentē suam: quia fuerat in maximo stupore: dixit. Nunc scio vere quia misit dominus angelū suum: et eripuit me de manu herodis ⁊ de omni expectatione plebis iudeorum. Et cōsiderans vbi esset venit ad domū marie matris iohānis qui cognominabat marcus nō euangelista: vbi erant multi cōgregati causa orationis vt orarent pro petro. Et cū pulsaret petrus ad ianuam: egressa est puella ad videndum nomine rode. Et vt cognouit vocē petri p̄ gaudio nō aperuit ianuam: sed recurrēs nunciauit petrum stare ad ianuam. Et dixerunt illam insanire scientes petrum incarceratum esse. Illa autē affirmabat rem se sic habere. Alij aūt ex eis dicebāt. angelꝰ petri est. Super quem locū dicit hieronymꝰ tantā dignitatem esse animarū vt vnaqueq̧ ab ortu natiuitatis sue habeat angelū sibi in custodiam deputatū. Petrus aūt perseueranter pulsabat. Et cum aperuissent: viderūt eum ⁊ obstupuerunt. Et innuit eis manu vt tacerent: vt sub silentio miraculū viderēt vel audirēt. Vel forte ideo. ne clamore gaudentiū aduētus eius in ciuitate ꝓpalaretur. Et narrauit quomodo eduxit eum dn̄s de carcere: ⁊ ait. Nunciate hoc iacobo et fratribꝰ. scʒ iacobo alphei episcopo hierosolymoꝝ. quia alter iā fuerat decollatus ab herode. Et egressus eadem illa nocte abijt in alium locū timore herodis et iudeorū.

De morte herodis.

Capitulum. LXVIII.

Crastina autez

die post eductionē petri de carcere: erat non parua ꝑturbatio inter milites ⁊ custodes quidnā esset factuz de petro. Unde apparet: quia clausum reliquerat carcerem. alioquin nō esset ambiguū euz euasisse. Herodes autē cum requisisset eum et nō inuenisset: diligenter inquirens de custodibus. vtrū nossent quidnam factuz esset de eo: iussit eos adduci ad se vt vindicaret in eos. nō tamē vindicauit domino ꝓcurante: vt solutio petri nulli noceret. Imminēte em̄ negocio: herodes descendit a iudea in cesaream palestine ꝓpinquam tyro ⁊ sydoni: vt no

197

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

ceret tyrijs et sydonijs quibus iratus erat. Quod audientes tyrij et sydonij: venerūt ad blastum qui erat cubicularius herodis et custos thesaurorū eius. quia erat amicus eorū et patronus. et eo interprete recōciliati sunt herodi. Nō enim poterant sustinere inimicicias regis tam vicini. Sequenti autem die herodes vestitus veste regali sedebat pro tribunali apud eos: et cōcionabat ad eos blandiens eis. Populus autem acclamabat dei voces et nō hominis. id est exhibebāt ei laudes deo debitas et nō homini. Et dum adulatorijs fauoribus demulceret. et oblatos sibi diuinos honores nō respueret: respiciēs supra se vidit imminentē et insistentē capiti suo in funiculo angelū. i. bubonē mortis eius prime nunciū. et tūc vt tradit iosephus inclinauit se ad eos qui sibi applaudebant: et dixit eis. En ego deus vester morior. Sciebat enim iuxta quod dixerat ei augur. cum traheretur ad carcerem: se infra quinque dies post visionem bubonis moriturū. Et cōfestim vt habetur in historia percussit eum angelus domini. id est facta est super eum vindicta dei. quia per quinque dies ventris dolore cruciatus est. et corrodebant vermes viscera eius. et ita paulatim cōsumptus a vermibus expirauit.

De agrippa. Capitulum. LXIX.

Eliquit autem filium qui dictus est agrippa nō cognominatus herodes: qui adhuc rome erat. nec habuit totū regnum patris. scilicet partem. Habuit autem terram duarū tribuū et dimidie vltra iordanē. Unde legitur quia fideles in iudea imminente euersione hierusalem ad ammonitionē angeli secesserunt in regnū agrippe istius. scilicet filij herodis agrippe.

Reditus historie ad ordinem suum. Capitulum. LXX.

Et nunc redit historia ad ordinē suū. et continuatur ei quod supra dictū est. collectam factam a fidelibus antiochie missam pauperibus in hierusalē per barnabā et saulū. Quod enim interfertum est de herode. de morte iacobi. de incarceratione et liberatione petri. quasi incidēs fuit. Prosequitur ergo de reditu barnabe et sauli a hierosolymis historia in hunc modum. Uerbū dñi crescebat et multiplicabatur. Barnabas autē et saulus reuersi sunt ab hierosolymis assumpto secū iohanne qui cognominabatur marcus post expletū ministerium. Erāt aūt in ecclesia que erat antiochie preter eos qui venerāt ab hierosolymis prophete et doctores. inter quos erat symon qui vocabatur niger. et lucius cirenēsis. et manahen qui erat herodis tetrarche collectaneus. id est eodē cū illo lacte nutritus. Et possunt idem accipi prophete et doctores. Uel potest ita distingui. Prophete de futuris. et doctores de preteritis. Et vide quia iste symon dictus est de colore niger si sit latinum vocabulū. vel si est hebreū dictus est niger: quasi ascendens de virtute ad virtutē. Niger est hebreū: et interpretatur ascendens. Ministrantibus aūt illis domino et ieiunantibus: dixit eis spiritussanctus. Segregate mihi barnabam et paulū in opus ad quod assumpsi eos. Qui audito cōsilio spiritussancti remiserunt saulum et barnabam in hierusalē ad petrum et iacobū et iohannem qui erant ibi. Qui gauisi sunt audito mandato dñi vel spiritussancti. et ieiunantes et orantes imposuerūt eis manus in modū ordinandorum. Utrū aūt preter impositionem manuū aliam ordinis solennitatē circa eos celebrauerunt incertū est. Nec de ordinatione apostolorū aliquid legitur. vel quod dominus eis imposuerit manus. De petro tamē certū habetur quod antiochie missam celebrauerit. Sed potuit apostolis pro ordinatione sufficere: quod dictū est eis a dño. Hoc facite in meam cōmemorationem. Et licet non interfuerit barnabas et paulus. tamē quia postea electi sunt ad apostolatū consilio spiritussancti: forsan in hoc cū alijs fuerūt priuilegiati. nec alia solennitas ordinationis circa eos celebrata est. Multi in primitiua ecclesia sine hac solēnitate ordinatōis ad sacerdotium promoti sūt. et multi laici sine diaconio et precedētibus ordinibus sacerdotes facti sūt. Et imponentes eis manus dimiserūt eos. Et ipsi quidem missi a spūsancto eodē duce itineris qui separauerat eos a ceteris abierūt seleuciā. et inde nauigauerunt ciprū. Et cum venissent salaminam predicabāt verbū dei in synagogis iudeorum. propter reuerentiam siue duriciam eorum. et habebant secum in ministerio predicationis iohannem qui cognominabatur marcus.

197

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Q[ue] paulus et barnabas cõuerterunt ser-
gium proconsulem.
Capitulum. LXXI.

T cũ perambu
(c) lassent vniuersam insulam ciprum
scz vsq3 paphum: inuenerũt quen
dam virum magnũ pseudo ꝓphetam iudeũ:
cui nomẽ erat barien. qui erat cũ sergio pau-
lo viro prudente qui erat homo magne di-
gnitatis. Erat enim ꝓconsul. id ẽ secũdus a
cõsule. Hic accersitis barnaba et paulo desi
derabat audire verbum dei: tamen resistebat
eis elimas magus. Et vide quia alterum est
interpretatio alterius. Elimas enim interp̃-
tatur magus. et sic nomen cõmune malefico
rum appropriatũ est isti. Saulus autem qui
et paulus repletus spiritusancto intuens eũ
dixit. O plene omni dolo et omni fallacia. fi
li diaboli. inimice omnis iusticie. nõ desinis
subuertere vias domini rectas. Nota q̃ di-
ctum est saulus qui et paulus. Tradũt enim
sancti q̃ a sergio paulo ad fidem cõuerso di-
ctus est paulus. Unde hic primo fit mentio
de nomine paulus. Solus origenes dicit.
quia semper fuerit binomius dictus, scz sau-
lus et paulus. Uel in apostolatus acceptio
ne primo sortitus est hoc nomen. vt qui pri-
mo a saule ꝑsecutore dicebat̃ saul⁹. de supbo
fact⁹ humilis. pro saulo dictus est paulus. q̃
si modicus et humilis. Unde quasi nomen
suum interpretando: dicit se minimũ aposto
lorum. Uidetur autem. xiij. anno a passione
domini ꝓmotus ad apostolatũ cum barna-
ba. et sortitus pauli vocabulum. et. xiiij. pro-
fectus est ad magisteriũ gentiũ. Cui satis ec-
clesiastica historia cõcordat. vbi legitur p̃ce-
ptum apostolis esse: vt post passionẽ ꝑ duo-
decim annos p̃dicarent in iudea. Tertio au-
tem decimo anno ceperũt paulatim transire
ad gentes. nondum tñ ex toto postea omni-
no exierunt de finib⁹ iudee: et nũc inquit Ec-
ce manus domini super te. id est vindicta dei
exercebitur in te. Eris enim cecus lumine ca
pitis: sicut cecus es lumine mentis. non vi-
dens ad tempus solem materialem. quia nõ
vides solem iusticie per fidem. Et confestim
cecidit in eum caligo et tenebre. et cecutiens.
id est in modum ceci in circumitu se vertens
querebat qui manum ei daret vt duceret eũ.
Et statim proconsul viso miraculo credidit
ammirãs sup doctrina dñi.

De discessu iohannis ab eis.
Capitulum. LXXII.

Um autez a pa
(c) pho nauigasset paulus et barna-
bas cum eo venerũt pergen ciui-
tatem pamphilie. et tunc iohannes discedẽs
ab eis: reuersus est hierosolymã vnde vene-
rat cum eis. Et forte reprehensibilis fuit cau
sa quare discessit ab eis. et hec fuit causa disci
dij inter paulum ⁊ barnabam: de q̃ habebis
inferius. Paulus vero et barnabas venerũt
antiochiam persidie: quod additũ est ad dif-
ferentiam alterius antiochie. que dicitur an-
tiochia syrie. que olim dicebat̃ reblata: quaz
nos adhuc vocamus antiochiã. Et ingressi
synagogam die sabbati sederũt quasi auditu
ri legem: nõ predicaturi. Post lectionẽ autez
legis ⁊ ꝓphetarum dixerunt ad eos p̃ncipes
synagoge. Uiri frartes: si q̃s est in vobis ser-
mo exhortationis dicite.

De predicatione pauli et barnabe in syna
goga Capitulum. LXXIII.

Urgens autem
(s) paulus et manu silentiũ indicens.
aggressus est facere grandẽ sermo-
nem inchoans ab altiori. Uiri inq̃t israelite:
et q̃ timetis deũ de gentib⁹ audite. Deus ple
bis israel patres nr̃os elegit et exaltauit ple-
bem cum essent incole in egypto. seruiẽtes in
luto ⁊ latere: de qua eduxit eos in manu for
ti. Et quadraginta annis sustinuit mores eo
rum in deserto. postea introducẽs eos in ter-
ram ꝓmissam. destruens septẽ gentes q̃ habi
tabãt in terra: sorte distribuit eis terrã. quasi
post quadringentos quinquaginta annos.
Et intelligendũ est a natiuitate isaac vsq3 ad
exitũ israel de egypto fluxerũt anni quadrin
genti quinq3. Postea cõpletis. xl. annis in de
serto vsq3 in terram chanaan diuisa est terra
A natiuitate ḡ isaac vsq3 ad diuisionez terre
fluxerũt q̃dringenti. l. anni. Et post q̃dringẽ
tos. l. annos dedit dñs iudices populo suo.
et extunc fuit popul⁹ dei sub iudicib⁹ vsq3 ad
tp̃s samuelis. ⁊ exinde postulauerũt regem:
⁊ dedit eis saul. q̃ regnauit sup eos. xl. annis.
cõputatis simul annis samuelis. Sic ei ha-
betur in cronicis hebreoꝝ. Et eo sublato de

medio, suscitauit eis dauid regē. cui testimonium perhibens ait. Inueni virū ſm cor meum. ex cuius semine suscitauit deus iesum saluatorem israel. cuius aduentus fuit preco iohannis.

Adhuc de eodem.

Capl'm. LXXIIII.

Viri inquit frēs

filij generis abraā. et qui inter vos de gentibus sunt timentes deum. vobis specialiter verbum salutis huius missum est. Qui enim habitant in hierusalem et principes eius hūc ignorantes esse iesū. ignorantes etiam voces prophetarum que ꝑ omne sabbatum leguntur. adiudicantes eū mortiseas impleuerunt nescientes. Deus ꝟo suscitauit eum tertia die a mortuis. ⁊ visus est per xl. dies his qui simul ascenderunt cum eo de galilea in hierusalem. qui vsqꝫ nūc sunt testes eius ad plebem. Et nos vobis annunciam⁹ eam que ad patres nostros repromissio facta est. quoniam hanc deus adimpleuit filijs vestris resuscitans iesum. Notum igitur sit vobis viri fratres. quia per hūc vobis remissio peccatorum annunciatur. ab omnibus scilicꝫ peccatis. a quibꝰ non potuistis in lege moysi iustificari. Qui credit in hunc iustificatur. Videte ergo ne sitis contemptores ne veniat super vos vindicta dei. que cōminatur contemptoribus in hunc modum. Videte contemptores ⁊ admiramini. ⁊ disperdimini. id est. videntes admirabimini et disperdimini. quia opus operor in diebus vestris. qđ non creditis. id est quia non creditis operi quod operabor in diebꝰ vestris. id est. incarnatiōi.

Quare transierunt ad gentes.

Capl'm. LXXV.

Exeuntibus autē

illis rogabant. vt sequenti sabbato loqueretur adhuc in synagoga. Et cum egrederentur de synagoga multi iudeorum et aduenarum. id est. gentiliū vel iudeorum dispersione venientiū secuti sunt paulum et barnabam. Sequenti vero sabbato pene vniuersa ciuitas conuenit vt audiret verbum dei. Quod videntes iudei repleti sunt zelo inuidie. quo cōmoti ceperunt contradicere his que dicebantur a paulo blasphemātes. Blasphemus enim est qui ex inuidia obloquitur veritati. Tunc repleti zelo dei paul⁹ et barnabas ꝯstanter dixerunt. Vobis oportebat primum loqui verbuꝫ dei. iuxta verbū domi. dicentis. Nō sum missus nisi ad oues que perierunt domus israel. Sed quia repellitis illud et indignos vos facitis. ecce conuertimur ad gentes. Et nota. cum hoc legatur hic dictū a paulo ⁊ barnaba in antiochia persidie que non in iudea est sed in grecia. in plerisqꝫ locis legitur dictum ab apostolis in iudea scilicet cum vellent transire ad gentes postqꝫ per. xij. annos predicatum est in iudea. Ecce non moueat te. quia potuit vtrobiqꝫ dici. Sic enim precepit nobis deus. posui te in lucem gentium vt sis eis in salutē vsqꝫ ad extremū terre. Et sūt in esaia verba patris ad filium. Ac si diceret pater filio. Misi te vt post tenebras infidelitatꝫ vsqꝫ ad termīos terre gētibus disseminares lucē veritatis. Sed cum specialiter dictū sit christo. non est ꝯtrariū qꝛ hic legit̃ dictū paulo. quia tanto est vnio capitis ⁊ membrorū vt quod dictum est capiti membra dictū reputent sibi. sicut caput christus persecutionē membrorū reputat inflictā sibi dicens. Saule saule quid me persequer̃s. id est. in membris meis.

De recepta predicatione a gentibus.

Capl'm. LXXVI.

Audientes autē

gentes mentionē de salute sua gauise sunt. et glorificabant deū. et crediderunt ex eis multi. Iudei tamen zelo et liuore inuidie succensi concitabant mulieres religiosas et primarios ciuitatis. et excitabant persecutionem in paulum ⁊ barnabam. ⁊ eiecerunt eos de finibus suis At illi excusso puluere pedum. iuxta quod preceperat domin⁹ in testimonium illis: venerunt iconiū. Et ingressi ciuitatem locuti sunt in synagoga. ⁊ credidit copiosa multitudo iudeorum et grecorum. Et demorati sunt ibi multo tempore fiducialiter predicantes. domino predicationem eorum miraculis confirmante. Nonnulli tamen de iudeis ī incredulitate pertinaces suscitauerunt et ad iracundiam concitauerūt animos gentium aduersus credentes. Et diuisa est ciuitas. quibusdā fauentibus iudeis. alijs fauētibꝰ apl'is. Et cū fact⁹ esset impetus gētiliū ⁊ iudeoꝝ cū ꝓncipibꝰ suis vt cōtume-

198

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

liis afficerent apostolos ⁊ lapidarēt. id est lapidib⁹ fugarent eos. confugerunt ad ciuitatē licaonie. scilicet listram et derben. Et cum hic dictum sit venerunt listram. iuxta consequentiam sermonis in sequenti vbi dicitur. erat q̇dam infirmus listris. potius dicendum fuit listre. Sed potest nomen ciuitatis multiplicem habere declinationem. vt dicatur listra listre. vel listre listrarum. vel listris indeclinabile. Unde sequitur. Et erat quidam vir listris. quod greco consonat vbi habetur. paulus ⁊ barnabas morabantur in listris. Erat autē vir iste infirmus pedib⁹ claudus ex vtero matris sue ⁊ sedebat. quia nec ambulare nec stare poterat. nec vnq̄ꝫ ambulauerat. Hic audiuit paulū loquentē. Quē intuitus paulus et videns spiritusancto reuelante quia haberet fidē vt saluus fieret. scilicet tantam que ad salutē sufficeret. Uel videns quia se saluādū crederet. dixit magna voce. In nomine domini nostri iesu christi surge ⁊ sta sup pedes tuos rectus. Et statim exiliit ⁊ ambulabat Turbe autē cū viderent quod fecerat paul⁹ putabant ipm ⁊ sociū suum barnabā deos esse. et in forma humana eis apparuisse. ⁊ leuauerūt vocē dicentes. Dii similes facti hominib⁹ descenderunt ad nos. ⁊ vocabāt barnabā iouē. quia prior esse videbat̄. paulū vero mercuriū qui semp iuxta coꝝ opinionē iouē comitabatur. qui eloquens ⁊ litteratus fuisse tradit̄. et facundiā hominib⁹ prestare putabat̄. Unde mercurius quasi medius currēs inter aures ⁊ linguas a latinis dicit̄. a grecis vero hermes. id est interpres dicit̄. Sacerdos quoqꝫ iouis q̇ erat in ciuitate voluit sacrificare barnabe ⁊ ioui. afferēs thauros ad imolamdū ⁊ coronas. Uel ad ornandā faciem templi iuxta ritum gentilium. vel vt capitib⁹ eorum imponerēt ad ornatum. aut pro aliqua alia causa vel religione nobis ignota. Ut autē audierūt paulus et barnabas. q diuinos honores vellent eis exhibere. sciderunt vestimenta sua quod semper faciebant iudei audita blasphemia in deum. et prohibuerunt sibi talia exhiberi. dicentes se esse homines mortales. qui potius venerant vt eos reuocarēt ad idolatria. ⁊ vix sedauerunt turbas ne sibi imolarent.

De persecutione quam passi sunt.

Caplm. LXXVII.

DEmorātibus autem eis ⁊ docentib⁹ in listra superuenerūt ab iconio ⁊ antiochia iudei. et concitatis turbis in psecutionē pauli lapidabant eum. ⁊ eiecerunt eum quasi vile cadauer. estimantes eū esse mortuū. De qua lapidatione ad corinthios loquens ait. Semel lapidatus sum. postea discipuli eius circundederunt illū assistentes ei. ⁊ respirauit. ⁊ nescientibus iudeis reportauerūt eum in ciuitatem ⁊ cōualuit. Et postera die pfectus est cū barnaba in derben. ⁊ predicauit ibi sicut fecerat in listra. Postea redierūt per easdem ciuitates per quas illo venerant ꝯfirmantes fratres in fide. ⁊ constituentes in magnis ciuitatibus presbyteros. id est. episcopos. q2 eo tēpore eodem nomine censebant̄ episcopi ⁊ p̄sbyteri. Et proinde ꝯstituebant p se epos. qa erant migraturi ⁊ incerti vtrū ad eos eēnt amplius reuersuri. Et cū redeuntes transirent listram et iconiū. venerunt ad antiochiā persidie. Et transeūtes psidiam venerunt in pamphiliam regionē in qua est ciuitas pergen. in qua locuti verbū dei descenderūt in italiā ciuitatē. ⁊ inde nauigauerunt antiochiaꝫ vnde prius exierant: segregati a spiritusancto ad p̄dicationē euangelii.

De questione circumcisionis determinata. Caplm. LXXVIII.

CUnqꝫ venissent antiochiā ⁊ ꝯgregassent fideles anthiocenos reuelauerūt eis quāta fecerat deus p eos in gentib⁹. ⁊ morati sunt ibi nō modico tpe cū discipulis Et dū ibi morā facerēt. descenderūt quidā ð iudea christiani. adhuc tamē iudaizātes. ⁊ fuerūt de secta phariseorum. Facta est ergo non minima seditio inter eos ⁊ paulum ⁊ barnabā. quia predicabant fidem absqꝫ legalib⁹ ad salutē nō sufficere. Et consentiebant eis multi veteri cōsuetudine imbuti. Et statuerūt vt pro hac lite dirimēda ascenderent in hierusalem ad maiores apostolos. scilicet ad petrum, ⁊ iacobum episcopum hierosolimorū. Et ascendit paul⁹ cū barnaba assūpto ⁊ tito. sicut ipse refert in epistola ad galathas. Et qui descenderant ð iudea. ascenderunt contra eos quidam scilicꝫ ð heresi phariseorum ad fidem conuersi. Qui cum venissent hierosolimā et essent in presen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

tla apostoloꝝ petri et iacobi ⁊ seniorum. surrexerunt cõtra paulum ⁊ barnabam dicẽtes. Oportet circũcidi fideles. ⁊ seruare legẽ moysi. Et audita vtriusqꝫ partis sententia cõuenerũt apl'i ⁊ seniores vt diiudicarẽt sup h. ⁊ post multã disceptationẽ ⁊ inquisitionẽ factã inter apostolos ⁊ seniores surgens petrus rationabiliter ostendit nõ esse imponendũ fidelibus iugum legis. quia ipse cõsilio dei baptizauerat corneliũ. ⁊ gentibꝫ ꝑdicauerat verbũ euangelij. et deus predicationẽ eius cõfirmauerat fide mundans corda eorũ. ⁊ antequam baptizarenꝫ visibiliter mittens super eos spiritumsanctum. nec indicẽs eis obseruantiam legalium. Quid igitur inquit nũc tẽptatꝫ imponere iugũ super ceruices discipuloꝝ. qd neqꝫ nos neqꝫ patres nostri portare potuimꝰ. Et statim ceperunt paulus ⁊ barnabas narrare q̃nta signa et ꝓdigia deus fecerat in gentibus per eos. Et tacebat multitudo audiẽs eos.

De sermone iacobi fratris domini.

Capl'm. LXXIX.

Et facto silentio locutus est iacobus adherens verbo petri. Uiri inquit fratres audite me. Simon narrauit queadmodũ deus primum visitauit gentes vocans eas ad fidem. et testimonia prophetarum. Et inductis testimonijs diuersorum prophetarum. auctoritate pontificali protulit diffinitiuam sententiam dicens. Propter quod ego iudico nõ inquietari eos qui ex gentibus conuertunꝫ ad deum sed consulo vt dirigamus ad eos epistolam vt abstineant se ab idolatria ⁊ fornicatione ⁊ suffocato ⁊ sanguine. Idolatria siquidem ex gentibus maxime pullulauerat. fornicatio quasi naturale quoddam ⁊ nullius reatus reputabatur inter gentes. Ideo specialiter decreuerunt apostoli prohiberi ista gentibus. Erant etiam proni ad effundendum sanguinem. Consueuerunt etiam bibere sanguinem imolatũ dijs suis. Ideo specialiter prohibiti sunt a sanguine effundendo et bibẽdo. Quare autem ad litterã prohibuerĩt eis animal suffocatum. nõ est satꝫ perspicuũ. Et placuit hoc consilium iacobi apostolis ⁊ senioribus. Et cõmuni consensu elegerunt viros. ꝑ quos mitterent epistolã cũ paulo ⁊ barnaba iudam scilicet ⁊ silam. ⁊ premissa est salutatio in hunc modũ.

De epistola missa conuersis ex gentibus.

Capl'm. LXXX.

Apostoli et seniores fratres fratribꝫ ex gentibꝫ cõuersis salutẽ. Fuit aũt post salutationẽ hic textꝰ epl'e. Auditũ est quia quidã descendentes a iudea turbauerũt vos euertentes animas vestras. volẽtes vestris imponere ceruicibꝫ iugũ legis. Ideo de cõmuni consensu decreuimus eligere viros ⁊ mittere ad vos cũ carissimis viris nostris paulo ⁊ barnaba Uisum est em̃ spiritussancto ⁊ nobis. vltra nihil vobis ĩponere oneris. q̃ꝫ vt abstineatis ab ĩmolatis simulacroꝝ a sanguine ⁊ suffocato ⁊ fornicatione: a quibꝫ abstinẽtes bene agetis. Ualete.

Quomodo consolati sunt conuersos ex gentibus.

Capl'm. LXXXI.

Descenderũt igitur paulꝰ ⁊ barnabas in antiochiã ⁊ duo illi missi sũt cũ eis. Cũqꝫ descẽdissent ꝯgregata multitudine tradidit eis epistolã. Et audita ꝯsolatiõe de iugo legꝫ nõ imponẽdo sibi. gauisi sunt fratres de gentibꝫ Judas aũt ⁊ silas cũ essent ꝓphete ꝯsolati sũt eos. ⁊ multũ ꝯfortauerũt in fide. Nõ est autẽ hoc ꝑtereundũ. quia d̾ prefato ascensu suo in hierusalem ꝓ dirimenda lite pretaxata scribit apostolus ad galathas in hunc modũ. Deinde post annos. xiiij. a ꝯuersione mea ascendi hierosolimã. cuꝫ barnaba assumpto ⁊ tito: et contuli cũ eis euangeliũ quod ꝑdico in gentibus. Ex quo annoꝝ numero colligiꝫ. qꝫ eodem anno quo paulus ascendit hierosolimã scꝫ. xiiij. a cõuersione sua. petrus ascendit romam. ⁊ eodem anno sedit in cathedra episcopali. in qua sedit. xv. annis. Quattuordecim ꝯo. ⁊ xxv. xxxix. reddũt. Uicesimo aũt quinto anno a ꝓmotiõe beati petri in sedẽ romanam. scꝫ vltimo anno neronis. passi sũt petrꝰ et paulus. et sic. xxxix. anno a cõuersione pauli. Unde colligitur paulum ad fidem conuersum eodem anno quo dominus passus est. cum constet petrum et paulum. xxxviij. anno a passione domini. qui fuit vltimus ne-

ronis passos esse martyriū. Si autē legatur aliqñ paulus ꝯuersus ad fidem scđo anno a passione domini, intelligenduꝫ est scđo anno emergente, non tamen eodem vsuali sicut alibi determinatū est. Quartodecimo ergo anno a passione domini, scꝫ quarto anno claudij, ascendit petrus romam. ⁊ sedit in cathedra episcopali decem annis sub claudio, qui regnauit .xiiij. annis. ⁊ nero post eum totideꝫ annis.

Determinat quando sedit antiochie ⁊ quando rome.

Capl'm. LXXXII.

Potest autē queri quo tēpore sederit petrus in sede anthiocena. Cōstat eñ ꝙ sedit antiochie .vij. annis in sede episcopali. qđ necessario de .vij. illorum ⁊ .xiiij. oportet intelligi. qui a passione dñi fluxerūt vsqꝫ ad eius ꝓmotionē in sedem romanā. Post .vij. autē annos quibꝰ sedit in sede anthiocena. consilio domini de hierusalē ascendit romaꝫ. sed in ascensu transijt per antiochiam. vt confirmaret subditos suos in fide. Et vt habetur in cronicis substituit eudochium in sede anthiocena. Et in hoc transitu per antiochiam redargutꝰ est a paulo, quia comedens cū quibusdā fratribus de iudea, timens eos molestare, discernebat cibos ⁊ ita cogebat gētes iudaizare. Vñ paulus ait. Cum venisset cephas antiochiā. in faciem ei restiti.

De causa dissensionis inter paulum et barnabam.

Capl'm. LXXXIII.

Eo autem anno quo ascendit petrus de antiochia romā paulo ⁊ barnaba antiochie remanētibꝰ, erat quidā ꝓcurator in iudea qui per violentiā sibi voluit vsurpare potestateꝫ constituendi summū pontificem ⁊ mutādi ꝑ arbitrio suo, et vt posset sūmū sacerdotē vnū vel duos constituere eodem anno. Et videntes iudei ꝙ non possent ei resistere. petierunt ab eo licentiam cōsulendi claudium imperatorem romanoꝝ. vt eius voluntate hanc potestatem obtineret, alioquin desisteret ⁊ concessit eis. Et cum misissent nuncios romam. erat ibi agrippa filiꝰ herodis agrippe. quē pater decedēs in manu claudij dimiserat. Claudius autē differebat eū mittere in iudeā tanqꝫ dñm, tū ꝓpter seuiciā iudeoꝝ, tum ꝓpter teneritudinē etatis eius. Iste audiens ꝙ causa populi sui ageretur intercessit pro eis ⁊ obtinuit. Et rescripsit claudius ꝓcuratori vt ab huiusmodi exactione desisteret. ⁊ destitit. Et rescripsit iudeis vt sup̲ hoc gratias agerēt agrippe ad cuius intercessionē hoc obtinuerāt. Et iudei significauerūt ei vt mitteret eis agrippam. ⁊ faceret eum tanqꝫ regem ⁊ dominum. ipse tamen adhuc distulit. Postea ꝟo quādo visum est ei misit eum in iudeā non tamē reddidit ei totam terrā patris qui totū regnū integre obtinuit. sed dedit ei galaditidem regionem scꝫ vltra iordanem, terram duarū tribuum, et dimidie tribus. ⁊ dedit ei potestatē cōstituendi summū sacerdotē in hierusalē ꝑ arbitrio suo quam negauerat procuratori. Iste fuit agrippa, in cuius regnum secesserunt fideles de iudea īminente excidio hierusalem. ab angelo premoniti, sicut habes super mattheum. Sed nnnc prosequamur de paulo ⁊ barnaba qui adhuc demorabantur in antiochia euangelizātes verbū dei. ⁊ iudas abierat sila cum eis remanente. Post aliquot dies visum est eis cōmodum reuerti per ciuitates in quibus predicauerant verbum dei. ⁊ visitare fratres ⁊ confirmare eos in fide. Barnabas autem voluit habere in comitatu suo iohanneꝫ qui cognominabatur marcus. Paulus autē noluit dicens. Non assumendum esse. quia ī fronte aciei constitutus nimis trepide steterat, et quia timore mortis a predicatiōe destiterat, quando scilicet a pamphilia descēdens reuersus est in hierusalem. Ideoqꝫ nō erat assumendus ad predicationem, ne alios malo exēplo lederet. Et facta est dissensio, ita vt discederēt ab īuicem. Et excusant eos sancti, q̊a nō discesserunt odio cōmoti, sed a spiritusancto ad hoc excitati vt diuisi pluribus locis ꝑdicarēt. ⁊ plures lucrifacerēt. Barnabas autem assumpto marco nauigauit ciprum. Ex eo autem ꝙ noluit dimittere eum perpendit fuisse eiꝰ cognatꝰ. Legunt aūt fuisse consobrini. Paulus aūt ꝓfectꝰ est assumpto sila quem dñs ad hoc remanere fecerat vt ei cooperaretur. ⁊ ꝑambulabat siriā ⁊ ciliciam. Postea venit in derben ⁊ listram, vbi erat quidā christianus nomine timotheus filius mulieris vidue vel iudee, natus de patre gentili, cui perhibebant testimonium religionis omnes fi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

deles qui erant listris. Hunc constituit pau-
lus episcopum eoꝝ. sed circuncidit eũ pro tol
lendo scandalo iudeorum: ne scandalizaren-
tur ꝙ haberent episcopũ incircũcisum. nõ ꝙ
legalia post veritatẽ euangelij essent necessa-
ria. paulatim tamẽ non subito iudeis erãt tol
lenda. ⁊ quasi cum honore mater sepelienda
fuit. Postea eduxit secum paulus timotheuz.
et transeuntes per ciuitates precipiebat obser
uari decreta apostolorum et senioꝝ qui erant
in hierusalez. ⁊ ecclesie confirmabãtur ⁊ mul-
tiplicabantur.

Qꝛ prohibiti sunt apostoli ne irent
quo volebant.

Caplm. LXXXIIII.

T Ranseũtes aũt

frigiam ⁊ galacie regionem volen-
tes ire in asiam minorem prohibi-
ti sunt a spiritusancto qui sciebat corda homi
num. quia tunc nõ essent credituri. Noluit er
go spiritussanctus sanctũ dari canibus. ⁊ im-
pios de contemptu predicatiõis grauius dã
nari. Voluit etiam has ꝓuintias alijs apo-
stolis reseruari. Philippus nanqꝫ ⁊ iohãnes
predicauerunt in asia minori. Lucas in bithi
nia a qua similiter a spiritusancto sunt prohi
biti. ⁊ ita due cause redduntur quare prohibi
ti sunt ab huiusmodi prouincijs. Vel ne san-
ctum daretur canibꝰ. vel quia destinati erant
a spiritusancto alijs apostolis. asia minor io
hanni. bithinia luce. Origenes vbi agit ꝺ pri
mitijs ⁊ de decimis dandis sacerdotibꝰ red-
dit tertiam causam. Dicit enim ꝙ deus proui
dens seruis suis alimoniam corporalem: ab
huiusmodi prouincijs discipulos propter fa
mẽ prohibuit. propter illam scꝫ maximam fa
mẽ in qua helena sustentauit fratres paupe-
res qui erant in hierusalez. que facta est quar
to anno claudij. Nec fuit hec helena matꝰ cõ-
stantini. sed regina abigenorum. cuius amo-
re captus est rex abigenorum. ⁊ eã in vxorem
accepit ⁊ concepit ex eo. Et cum nocte dormi
ret cum ea. ⁊ posuisset manuz suam super vte
rum pregnantis. audita est ab eo vox in hũc
modum. Vide ne ledas puerũ. quia magnꝰ
futurus est in mundo. Et audita voce huiuſ-
modi: stupefactus dixit hoc vxori sue. Post-
ea puerum natum cum summa diligentia nu
trierunt. ⁊ mortuo patre puer factus est rex. ⁊
cõmendatur iste in multꝭ. Et hec est causa cõ
mendationis. quia audiens vnũ deum coli a
iudeis: coluit eundem. ⁊ suscepit circũcisionẽ
et ritus iudeorum. Huius mater helena ve-
niens hierusalẽ inuenit fratres fideles in hie-
rusalem inedia laborantes qꝛ erat tempus fa
mis. ⁊ emit granum vndequaqꝫ. quia attule-
rat argenti copiam ad emendum. ⁊ sustenta-
uit fratres qui erant in hierusalem. Et cũ ad-
huc esset in iudea. nunciatum est ei ꝙ mortu-
us esset filius eius. et statim redijt ⁊ fecit extra
hi cadauer de sepulchro. ⁊ reportauit in iude
am. et fecit non longe a hierusalez extrui duo
mausolea. ⁊ in altero reposuit corpus filij. et
precepit cũ mortua esset in altero corpus su-
um reponi. et sic factum est. ⁊ adhuc apparent
vestigia mausoleorum. et putant multi dece-
pti: esse mausoleũ helene matris cõstantini.

De visione que apparuit pau-
lo nocte.

Caplm. LXXXV.

C Umqꝫ pertrãsis

sent misiam paulus ⁊ socij eius: ve-
nerunt troadem. et ostensa est pau-
lo visio per noctem. Apparuit ei vir macedo
id est. angelus illius gentis assimilatus viro
macedoni. proprietate lingue vꝉ forma speci
ali. stans ⁊ deprecans eum ⁊ dicens. Transi-
ens in macedoniam adiuua nos. Ex hoc ver
bo videtur fuisse homo non angelus. Non
enim egent angeli auxilio nisi dei. Sed ħ ait
angelus assumpta ꝑsona macedonũ. Vt au-
tem visum vidit statim quesiuimꝰ ꝓficisci in
macedoniã: certi facti ꝙ vocasset nos deꝰ euã
gelizare eis. Et nota ꝙ dictum est quesiuimꝰ.
Hic enim primo ostendit lucas se comitẽ fuis
se pauli. forte ⁊ nunc primo adhesit ei. vnde
nusqꝫ in precedenti ait venimꝰ. sed vbiqꝫ ve-
nerunt. ⁊ similia. Hic autem primo cõmiscu-
it se socijs pauli. vide quoqꝫ quod vbi dicitur
erat vir macedo stãs. Super hoc verbo stãs
glosa habetꝰ modica. Angeli semper stare di-
cuntur. Cui pleriqꝫ adherentes. in antipho-
na pascali sedit angelus. emendant. stetit an-
gelus. sed errant. Intelligendum est semꝑ in
hoc libro. cum legantur in euangelio ange-
li sedisse ad monumentum. Nauigantes aũt
a troade recto cursu venimus samotraciam.
et sequenti die philippis: que est prima ciui-
tas macedonie. id est. venientibus a mari pri
ma occurrit. et erat colonia. Dicitur autem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

colonia ciuitas illa que defectu indigenaruz
nouis cultoribꝫ implet̃. vnde ⁊ colonia quasi
a nouis cultoribꝫ dicit̃. Fuimus em̃ ibi ꝑ di-
es aliquot. ⁊ die sabbatorũ egressi sumus ex-
tra portam iuxta flumẽ vbi videbat̃ esse locꝰ
cõgruus orationi. id est locutioni vel suppli-
cationi. Orare nanqꝫ accipitur ⁊ pro ꝑorare ⁊
pro supplicare.

Qr recepti sunt a muliere purpuraria.
Caplm. LXXXVI.

e Et sedẽtes loque
bamur mlieribꝫ que ꝯuenerãt. Et
mulier quedã lidda nomine. pur-
puraria ciuitatis tiatirenoꝝ audiebat nos lo
quentes. Potest aũt intelligi purpuraria qua
si vtens purpura. quia forsan erat de regio se
mine. Uel potius purpuraria qꝛ textrix pur
pure. vel qꝛ vẽdebat purpurã. Cũ aũt bapti-
zata esset ⁊ domus eius tota. depcata est nos
dicẽs. Si iudicatis me fidelẽ introite in do-
mũ meã ⁊ manete mecũ. Et intrauimꝰ coacti.
Adhuc em̃ abhorrebãt intrare domos genti
lium ꝑ vitando scandalo iudeoꝝ.

De spiritu phitonico a puella electo.
Caplm. LXXXVII.

f Factum est autẽ
exeuntibꝫ nobis ad orationẽ: vt ob
uiaret nobis quedã puella habẽs
spiritũ phitonicũ. Potest aũt intelligi phito-
nissa. vel per spiritũ phitonicuz operans arte
magica. vel spiritu phitõico vexata. His em̃
duobꝫ modis accipit̃ in sacra scriptura h̃ no-
men. vel phitonissa dicit̃ que ꝑ spiritũ phito
nicũ suscitationẽ mortuoꝝ operat̃ arte magi-
ca. vt que ad petitionẽ saulis ab inferis voca
uit animã samuelis. vel potius ꝑ ea spiritum
imundũ. Hec aũt species artis magice ab ap
polline phitone inuenta est. ⁊ ab eius cogno-
mine cognominata est. Dicit̃ em̃ phitonissa
que a spiritu phitonico possidet̃. ⁊ ea vtit̃ q̃si
organo suo ad diuinãdum. qualiter hic poti
us videt̃ accipi. Et erat questuosa dominis
suis. qꝛ multũ ꝑcipiebãt emolimentũ ex diui-
natiõe ipsius. Hec subsecuta paulũ ⁊ socios
eius clamabat dicens. Isti homines sunt ser
ui dei excelsi. qui annunciãt nobis viam salu
tis. Et sic clamabat multis diebꝫ. forte ꝑ bo-
num nature vel potiꝰ spũsancto spiritũ phito
nicum vt per cã verũ loqueret̃ vrgente. Con
uersus autẽ paulus ipa post eũ clamante. di-
xit spiritui imundo. Precipio tibi in nomine
iesu xp̃i exi ab ea. Et exijt ab ea quia indignũ
erat vt verbũ euangelij ꝑ eam spiritus mẽdax
annunciaret. Uidẽtes autẽ hoc dñi eius sciẽ
tes quia maximũ inde sumerent incõmoduz
apprehenderũt silã ⁊ paulũ. ⁊ duxerũt eos ad
forum ad principes. ⁊ offerẽtes eos magistra
tibus dixerũt. Isti homines cõturbant ciuita
tem nostrã. cũ sint iudei p̃dicantes nouã q̃n-
dam religionẽ. quã nõ licet nob suscipere cuz
simus romani. Jam em̃ decretũ erat a roma
nis: vt nullus deus d̃ nouo coleretur nisi ap
probante senatu. Et cucurrit plebs aduersus
eos ⁊ magistratus. ⁊ scissis eoruz tunicis ius-
serunt eos virgis cedi. ⁊ flagellatos miserunt
in carcerem: precipientes custodi vt diligen-
ter custodiret eos. Qui accepto mandato mi
sit eos in carcerem interiorem. pedes eorum
stringens ligno.

De terremotu vnde aperta sunt ostia
carceris.
Caplm. LXXXVIII.

m Media aũt nocte
paulus ⁊ silas decantabant hym-
nos. ⁊ orãtes laudabant deum. Et
dũ media nocte orarent subito factus est ter-
remotus. quo scꝫ terremotu omnia fundamẽ
ta carceris cõmota sunt. ostia aperta. vincula
omniũ qui erãt in carcere rupta. nõ soliꝰ pau-
li ⁊ sile sed ⁊ alioꝝ. Expergefactꝰ est autẽ cu-
stos carceris. ⁊ videns ianuas carceris aper-
tas. euaginato gladio volebat se interficere.
autumans om̃es incarceratos aufugisse. Et
cũ esset paulus in medio carceris tenebrosi.
videns hoc in spiritu exclamauit. Nihil tibi
facias mali. Uniuersi em̃ quos custodiebas
hic sumus. Sciebat em̃ ꝙ tunc volebat sibi
manũ inijcere. quia putabat om̃es incarcera
tos aufugisse. et petito lumine a ministris in
trogressus est custos carceris. ⁊ tremefactus.
tum ꝓ his que facta fuerant in terremotu. tũ
quia intellexerat paulus ꝙ se vellet interfice
re. procidit paulo ⁊ sile ad pedes. ⁊ educens
eos de carcere ait. Quid me dñi oportet face
re vt saluus fiam. Ad quẽ illi. Crede in domi
nũ iesum. ⁊ saluus eris tu et domus tua tota.
Et locuti sunt ei verbuz domini. ⁊ omnibus
qui erant in domo eius. ⁊ tollens eos in illa
hora lauit plagas eorũ. ⁊ baptizatus est. ⁊ sic

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

lauit & lotus est.

Quomodo a magistratibus sunt dimissi.

Capl'm. LXXXIX.

C Um qz perduxisset eos i domũ suam. apposuit eis mensaz et letatus est cũ omni domo sua credens in deum. Et cũ dies factus esset miserũt magistratus nũcios ad custodes carceris dicentes. Dimitte homines illos tanq̃ despectos. Dimittebant autẽ illos ne plures crederent. quia iã innotuerat eis miraculũ. Et nũciauit custos carceris verba hec paulo. Miserunt magistratus vt dimittamini. Nũc igitur exeũtes ite in pace. Ad quẽ paulus. Miserunt nos in carcerẽ flagellatos publice. licz indemnatos homines romanos. id est. romano imperio subiectionẽ censicapite ꝓfessos. & libertate romana donatos. et nunc occulte nos ejiciunt. Nõ sic. sz veniant ipsi & nos ejiciant. Et cũ renunciatũ esset hoc magistratib9. timuerũt audito qꝫ romani essent. Et venientes eduxerunt eos. & rogabant vt egrederent de vrbe. Et exeuntes transierunt per liddam et visis fratribus consolati sunt eos. & inde ꝓfecti venerunt thessalonicam vbi erat synagoga iudeorũ. Paulus autẽ vt cõsueuerat introiuit synagogam. & p tria sabbata disseruit eis de scripturis: predicans christũ mortuũ & resurrexisse. Et crediderunt aliqui ex eis. & adiuncti sunt paulo & sile et mulieres nõ pauce. & de proselitis & gentibus multitudo magna. zelantes autem iudei & assumentes quosdam malos de vulgo concitauerunt ciuitatem aduersus eos.

Vt sicut in eos publica fuit manuum iniectio. ita & publica fiat eiectio.

Ex inuidia iudeorum iason accusatus est.

Capl'm. XC.

C T venientes in domũ iasonis apud quẽ hospitati fuerãt. querebant eos producere i populũ. & nõ inuentis eis putantes eos a iasone fuisse occultatos. traxerũt iasonẽ & quosdam fratres ad principes ciuitatis dicentes. Isti sunt qui vrbem concitant quos suscepit iason. et ipsi suscipientes eos faciunt cõtra decreta cesaris. regem alterum dicẽtes esse q̃ cesarem. et cõcitauerũt principes aduersus eos. Et accepta satisfactiõe a iasone & ceterꝫ dimiserũt eos. Forte iason & alij fratres negauerũt se suscepisse eos. & si ꝯfessi sunt satisfecerũt. et p noctẽ dimiserũt paulũ & silã in beroen. Et itroierũt in synagogã iudeoꝝ. & ꝑdicauerũt ibi. et multi de beroensib9 crediderũt & mulieres honeste nõ pauce.

Quid paulus athenis fecerit.

Capl'm. XCI.

C T audierunt iudei qui erant thessalonice. qꝫ a paulo predicaret verbũ dei in beroe. et venerunt illuc concitantes multitudinez. Et statim dimiserunt paulum fratres vt iret vsq̃ ad mare. quia magis ꝑsequebantur eum iudei. eo qꝫ esset dux verbi. Silas aũt & thimotheus remanserunt ibi. Qui autẽ deducebãt paulũ perduxerunt eũ vsq̃ ad athenas. et videns ciuitatẽ idolatrie deditã: cito remisit ad timotheũ & silam vt venirent ad eum. & venerunt. Et disputabant cũ paulo epicurei. qui ponebant felicitatem hominis in sola corporis voluptate. & stoici qui in sola animi virtute. Et inter se dissentientes in impugnatione apostoli vnanimiter consentiebant dicentes. Quid vult seminiuerbi9 iste dicere. Uere paulus seminatoꝝ verboꝝ erat sed messoꝝ moruz. de huiusmodi messione expectans vberẽ fructum. Alij autẽ dicebant. Nouorũ demoniorum videt annunciatoꝝ esse. Et apprehensuz duxerunt ad ariopagũ. id est ad vicũ martis. in quo scilicet erat templũ martis. qꝛ athenienses singulos vicos denominauerũt a dijs q̃s colebant. vt vicũ in quo colebat mars vocabant ariopagũ. quia arioth dicit mars. Uicum in quo colebant pan. vocabant panopagus. & ita a singulis dijs singulos vicos denominabãt. Erat aũt vicus excellentioꝝ ariopagus. quia ibi erat curia magistratuũ. & scole liberalium artium.

De ara ignoti dei.

Capl'm. XCII.

C T cuz esset paulus in ꝑsentia philosophorum dicebant. Noua quedã infers auribus nostris. Possum9 scire que est hec noua doctrina. q. d. posses rationẽ reddere sup his

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

que dicis. Stans ergo paulus ĩ medio ariopagi ait. Uiri athenienses per omnia iudico vos supsticiosos. Preteriẽs enim vidi simulacra vestra. Inter cetera autem inueni aram cuius supscriptio erat hec. ignoto deo. vel ignoti dei. Ac si dicat. Hec ara dedicata est ignoto deo. Singulis eñi aris supponebat titulus. indicans cui essent dedicate. Hunc inquit deum ignotũ cui hanc aram consecrastis ego annuncio vobis. Hic est deus qui fecit mundũ ⁊ oĩa q̃ in eo sũt. in q̃ viuimus mouemur et sumus. Quõ aũt hec ara illi deo ignoto ꝯsecrata est. historia actuũ apl'oꝝ nõ ꝓsequit. ideo nostrũ est hoc supplere. scz dicere.

Qꝫ philosophi athenienses dixerunt deum nature pati.

Capl'm. XCIII.

Die enim domi nice passiõis philosophi qui athenis erant vidẽtes tenebras factas sup vniuersam supficiem terre. nõ potuerunt causam earum inuenire in naturalibꝫ causis. Tandẽ ad hoc inducti sunt vt dicerent quia deus nature patiebat. Et dixerũt atheniẽses Constituamus aram illi deo. ⁊ dedicata est ara ⁊ suppositus est titulus ignoto deo. Et cũ vellẽt offerre holocausta ⁊ victimas illi deo ignoto. dixerũt philosophi. Bonorũ nostroꝝ nõ eget. sed facietis genuflexiones ante aram eius ⁊ supplicabitis ei. quia nõ querit oblationem pecorũ. sed deuotionẽ animorũ. Hunc deum ignotũ annunciabit eis paulus. asserens euz mortuũ fuisse. resurrexisse ⁊ ascendisse in celũ in fine orbem iudicaturũ. Et cũ predicaret resurrectionẽ mortuoꝝ quidã irridebant. Quidam autẽ nec respuebãt nec recipiebant dicẽtes. Audiemus te de hoc iterũ. Et exiuit paulus de medio eoꝝ. ⁊ quidã adherentes ei crediderũt. Inter quos fuit dionisius ariopagita. quem postea ordinauit apl's episcopũ corinthioꝝ. Cuius ꝯuersionis modũ quia p̃termittit historia actuũ apostolorum nostrũ est supplere.

De dionisio ariopagita.

Capl'm. XCIIII.

Iste dionisius magister erat in ariopago. et quãuis ad exhortationẽ pauli de facili crediderit. tamen nõ nisi post longaz disceptationem pauli cõfessus est se credere. Sz post multaz disceptationẽ. dũ adhuc cum paulo disceptaret. forte transijt cecus per viam coraz eis. Et statim ait dionisius paulo. Si dixeris huic ceco in noĩe dei tui vide. ⁊ viderit. ego statim credã Sed ne vtaris verbis magicis. q2 forte nosti ṽba que habeãt hmõi efficaciaz. ego prescribã tibi formã verboꝝ. hac inquit forma verboruz dices ei. In nomine iesu christi nati de virgine crucifixi. mortui: qui resurrexit ⁊ ascendit in celũ vide. Et vt omnis tolleret suspicio p̃cepit paulus dionisio vt ipe eadem verba ꝓferret. Et in ea forma verborum dixit dionisius ceco vt videret. ⁊ statim vidit ⁊ dionisius ꝯfessus est se credere. Et cũ predicaret paulus athenis ⁊ mltos ꝯuertisset venit corinthũ. ⁊ ibi inuenit quendã iudeuz nomine aquilã cũ vxore eius priscilla. quos sepe cõmemorat apostolus. vbi salutat amicos suos. Isti nup venerũt de italia iudeis omnibus ex edicto claudij impatoris de regno eius exire cõpulsis. eo qꝫ vxorẽ eius agrippinã pre nimia familiaritate quã habebat cũ eis adeo traxerãt ad ritus suos vt iam iudaizaret. Et hospitatus est paulus apud aquilã ⁊ priscillam. eo qꝫ eandẽ artem exercerent quaz ⁊ ipse cõsueuerat exercere. de ꝓprio labore manuum sibi victũ acquirens. scz artem scenofactoriaz Faciebant eñi tentoria siue papiliones q̃ necessaria erant indigenis terre ꝓpter ĩmoderatum calorem vel cõmeãtibꝫ. Ut dicatur ars scenofactoria a scenos quod interpretat vmbra. vel s'm alios a scenos qđ interpretat funis. Erant eñi funicularij. Et cum venissent silas ⁊ timotheus de macedonia vbi dimiserat eos. predicabat paulus instanter verbuz euãgelij coadiuuantibꝫ illis. Et vilipendentibus iudeis predicationẽ. iuxta qđ preceperat dominus excussit puluerẽ de pedibꝫ in testimoniũ dicens illis. Mundus sum a sanguine vestro. q2 quantũ in me fuit volui vos reuocare ab impietate vestra. Sed q2 pertinaces estis transeo ad gentes. Et migrãs inde transijt ad domũ cuiusdã gentilis nomine titi. cuius domus erat cõiuncta synagoge. Nec est intelligẽdum hoc de tito. cui apostolus epistolas scripsit qui eius fuit discipulus. quem etiam cretensem epm ordinauit. Et cõuersus est crispus archisynagogus cũ vniuersa familia sua. ille scz de quo apostolus ait scribens ad corinthios. Gratias ago deo meo. q2 ne-

minē ex vobis baptizaui nisi crispum ⁊ galū
Et multi corinthiorꝫ audientes conuersionē
eius crediderūt ⁊ baptizati sunt. Et apparuit
dñs paulo ꝑ visionē dicens. Noli timere sed
loquere ⁊ ne taceas. quia ego tecū sum. et ne-
mo apponet manū vt noceat tibi. ⁊ fuit ibi per
annū ⁊ sex menses.

¶ Vt iudei concitauerūt gallionē in
paulum.

Capl'm. XCV.

Insurrexerunt

ergo vnanimiter iudei in paulum
et traxerūt eum ad presentiā gallio
nis qui erat ꝓcurator achaie regiōis: in qua
erat corinthus Et accusauerūt eum ꝙ cōtra
legem ꝑdicaret. ⁊ locut⁹ est gallio ad eos. Si
argueretis hominē istū de aliquo scelere ma
nifesto: sup eum iudicarem. Sed quia disce-
ptatio est de lege vestra nō curo iudicare. Et
videntes gentiles ꝙ nō faueret ꝓcurator par
ti iudeorū coram eo apprehenderūt sostenem
principem synagoge. ⁊ ꝑcutiebant eū. et nihil
horum erat cure ꝓcuratori. Paulus autē cuꝫ
adhuc sustinuisset in dies m'ltos. ⁊ esset in cen
cris. qui est portus corinthi ascensurus nauē
vt nauigio veniret in siriam. totondit comam
quaꝫ nutrierat. quia fuerat nazareus ex voto
Nazarei eñi ad tempus ex voto comā nutrie
bāt. ⁊ cōpleto tpe voti radebant. ⁊ in ignē sa-
crificij ponebant. Quidā codices habent to-
tonderūt. Vñ quidā hoc referūt ad aquilā ⁊
priscillā. Sed augustin⁹ ⁊ hieronym⁹ ad pau
lum hoc referunt.

¶ Vt paulus disputabat ephesi con-
tra iudeos.

Capl'm. XCVI.

Et venit paulus

in siriam ducens secū aquilā ⁊ pri-
scillam. Et cum venisset ephesum
ingressus synagogā disputauit cū iudeis. Et
rogantibꝫ illis vt cū eis ampli⁹ remaneret nō
consensit. Sed valefaciens fratribꝫ ꝓfectus
est ab epheso dimittens ibi aquilā ⁊ priscillā.
et ipse ꝑambulauit galaciā ⁊ frigiam confir-
mādo fratres. Et cū eēnt ephesi aquila ⁊ pri-
scilla. venit ephesum quidam iudeus nomi-
ne appollo alexandrinus genere. vir facund⁹
et peritus in scripturis. Iste baptizatus erat
baptismo iohannis. ⁊ iam credebat christum
esse messiam in lege ꝓmissuꝫ. ⁊ recte sentiebat
de patre ⁊ filio. ꝫ nihil adhuc audierat de spi
ritusancto. Et cū viderent eū aquila ⁊ priscil
la fiducialiter ꝑdicantē: assumpserūt eū. ⁊ di-
ligentius exposuerūt ei vnū deū. Utrū autē
baptizauerint eū baptismo christi nō legitur
Cū autē apollo vellet redire corinthū. aquila
et priscilla ⁊ ceteri fideles qui erāt ephesi scri-
pserūt fidelibꝫ qui erāt corinthi vt susciperent
eū. nec abhorrerēt eū tanꝙ iudeū. Et cū venis
set corinthū. multū cōtulit fratribꝫ qui erant
corinthi. Uehemēter eñi iudeos ꝯuincebat.
vñ multū ꝯfirmati sunt fratres.

Quomodo baptizati sunt qui baptisma io
hannis acceperant.

Capl'm. XCVII.

Actum est autē

cū apollo esset corinthi. vt paulus
ꝑagratis superioribꝫ ptibus veniret
ephesum. ⁊ inueniret quosdā discip'los a iohā
ne baptizatos. nōdū tñ ꝯfirmatos. q: p⁹ bap
tismū nō acceperāt manuū impositionē. ⁊ in-
terrogauit eos. Accepistis ne spiritūsanctū cre
dētes. i. manuū impositionē qua datᷣ spūssan
ctus. Ad quē illi. Sed nec de spūsancto men
tionē audiuimus. Ad q̄s ille. Nō sufficit ba
ptismus iohānis. Et statim baptizati sunt in
noīe dñi iesu xp̄i Et cū imposuisset eis man⁹
post baptismū acceperūt spiritūsanctū. ⁊ loq̄-
banṭ varijs linguis. Et quidā eorꝫ ꝓphetabāt
ꝑdicētes futura. Erāt aūt oēs fere. xij. forte. xi
vel. xij. erāt. ⁊ est appositū fere ad tēperamen-
tum. Et ꝑdicauit ibi paul⁹ ap'ls cuꝫ fiducia ꝑ
tres mēses. disputās ⁊ suadens de regno dei.
Et qui pri⁹ ꝓhibit⁹ fuerat a spūsancto ꝑdica-
re in asia minori. nūc eodē spūsancto inspiran
te ꝑdicabat ephesi. Ex q̄ ptꝫ ꝙ̄ ammirāda sūt
iudicia dei. Cū aūt ꝑdicaret ephesi quidā ob
stinati ⁊ incredulitate ptinaces. maledicebāt
doctrine eius corā multitudine. Discedēs aūt
ab eis segregauit secū discipulos. disputās ī
scola cuiusdā tiranni. i. nobil'. vl' forte nomē ꝓ
priū est illius a quo ꝯduxerat domū. in qua
docebat discip'los suos. tanꝙ regēs scolas. ⁊
hoc fecit ꝑ bienniū. Et in eodē biennio scp̄sit
ep'lam primā ad corinthios. Et faciebat de⁹
magnas ⁊ multas virtutes ꝑ man⁹ ei⁹. ita vt
sanarenṭ languidi quibꝫ supponebanṭ semi-
cincia. Dicunṭ aūt semicincia vestes tantū ab
vno latere pēdētes. vel quedā zone. vel que-

202

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

dam capitis ornamenta. vel quoddam genꝰ
sudarij quo hebrei vtuntur. quo laborantiuꝫ
sudor abstergitur.

De potestate nominis iesu.
Caplm. XCVIII.

Videntes autez
quidã exorciste ꝙ ad inuocationeꝫ
nominis iesu paulꝰ eijceret demo-
nes excogitauerunt vti eadem forma verboꝝ
ad eiectionem demonis. quia licet per exorcis
mos salomonis demones eijcerent. nõ tamẽ
absqꝫ labore multo. sed quibusdam herbis ⁊
gẽmis adhibitis. vt tradit iosephus. Ut ergo
facilius eijcerent demones. adiurabant eos ĩ
hunc modũ. Adiuro vos ꝑ iesum quem pau
lus predicat. ⁊ sic exibant demones ab obses-
sis. Erant autẽ septem filij sceue principis sa-
cerdotum. qui ꝑcipue adiurabant demones
in hunc modũ. Et dum quadã die adiurarẽt
demonẽ vt exiret de corpore obsesso. respon-
dit eis demon. Jesum noui ⁊ Paulum noui.
sed vos qui estis. Et insiliens in eos: verbera
uit eos. Et increpuit fama ꝑ vniuersam regi-
onem. ⁊ incussus est timor omnibꝫ exorcistis
et magis. vt nõ auderent ampliꝰ in hũc mo-
dum demones adiurare. Et congregati sunt
omnes magi qui ꝑ artem magicã imperabãt
demonibꝫ. ⁊ combusserũt libros suos añ pe-
des pauli. Postea paulus proposuit ire hie-
rosolimã ⁊ inde romam. Premisit autẽ timo-
theum ⁊ erastum in macedoniã. ad preparan
das collectas quas erat delaturus in hieru-
salem. ad vsus pauperum qui erant in hieru-
salem. Ipse autem ad tempus remãsit in asia
minori.

De tumultu excitato per demetrium.
Caplm. XCIX.

Et facta est in tẽ
pore illo turbatio magna in ephe-
so. demetrius em̃ argentarius qui
faciebat edes ⁊ imagines argẽteas diane cõ-
uocauit operis eiusdẽ opifices. ⁊ locutus est
eis in hunc modũ. Scitis quia de huiusmo-
di artificio multũ nobis lucrũ comparamus
Paulus autẽ predicat non esse deos manu-
factos. Si ergo inualuerit eius doctrina ni-
hil amplius lucrabimur. ⁊ etiam templũ ma
gne diane pro nihilo reputabitur. ⁊ maiestas
eius destructur quaꝫ veneratur vniuersus or
bis. Et statim ira repleti clamauerunt vnani-
miter discurrentes ꝑ ciuitatem. Magna dia-
na ephesiorũ. Et rapto gaio ⁊ aristarcho so-
cijs pauli contraxerũt eos in theatrũ. specta-
culum scilicet in quo rei puniebanť. Et cum
paulus hoc audito vellet venire in theatrum
non formidans se morti obijcere. dissuasum
est ei a quibusdam amicis suis propter ꝯuen
tum populi. Postqꝫ autez cessauit tumultus.
vocatis paulus discipulis exhortatꝰ est eos.
⁊ valefaciens eis profectus est in macedoniã
et inde athenas. Ubi cum fuisset tribus men
sibus posite sunt ei insidie a iudeis in siriã na
uigaturo. scientibꝫ ꝙ deferret collectas. Olim
cum esset vacuus viator nõ ꝓposuerũt illi in
sidias. Habuit igitur consiliũ vt reuerteretur
in macedoniã. vt ita vitaret insidias. Quidã
enim de socijs eius ꝓfecti sunt recta via. Et
precedentes nos dicit lucas sustinuerũt nos
troade per circũitũ venientes. Nos ṽo naui
gauimus post dies azimorum philippis. que
est prima ciuitas macedonie. ⁊ in quinqꝫ die-
bus venimus troadẽ vbi demorati sumus se
ptem diebꝫ. Una autẽ sabbati cũ ꝑendinare-
mus. disputabat paulus cũ eis in crastino ꝓ-
fecturus. ⁊ ꝓtraxit sermonẽ in mediã noctem.
⁊ erant lãpades copiose in cenaculo vbi con-
gregati eramus.

De mortuo resuscitato a paulo.
Caplm. C.

Et cũ sederet qui
dam adolescens suꝑ fenestrã ⁊ gra-
uaretur somno. cecidit de tertio ce-
naculo deorsum. ⁊ sublatus de terra oblatus
est paulo mortuus. ⁊ dicebať euticꝰ. Ad quẽ
cum descendisset paulus incubuit suꝑ eum. ⁊
complexus eũ ait. Nolite turbari Anima em̃
ipsius in eo est adhuc. Hoc autẽ ait vt tolle-
ret desperationẽ ab eis. Simili verbo vsus
est dominus dicens. Puella non est mortua:
sed dormit. Et suscitatus est adolescens: ⁊ gu
stauit cibum ⁊ confortatus est. Sic inter ver
ba predicationis occurrit occasio curationis
vt ostẽsiõe miraculi cõfirmareť doctrina pau
li. et vt artius infigereť eoꝝ mentibꝫ memoria
magistri ab eis discessuri. Nos autẽ ascendẽ-
tes dicit lucas nauigauimꝰ in asson. vt ibi ex-
pectaremus paulum. sic em̃ disposuerat ipse
per terrã interim iter facturus. Et cũ redisset
ad nos. assumpto eo venimus miletũ. Pro-

posuerat ei paulus in transitu nauigare ephesum, moram non facturus. Festinauit enim si possibile esset vt in die pēthecostes esset hierosolimis. A mileto tamen nō nauigauit, sed misit ephesum, et vocauit maiores ecclesie. Et vocati venerunt miletum, et exhortat⁹ est eos dicens se ascendere hierosolimam. Ecce inquit alligat⁹ spiritu, id est, spiritusancto, ad id me coartante vado in hierusalē, que ventura ibi mihi sunt ignorans, licet spiritussanctus mihi per alios protestetur, quia vincula et tribulationes me ibi manēt. Alijs enim reuelauerat spiritussanct⁹ de ipso quod non ipsi. Sed nihil inquit horum vereor, nec facio animaz meam, id est vitam temporalez preciosiorem q̄ me, id est, q̄ animam meam, dummodo cōsummem cursum meum, et ministeriuz quod accepi a domino iesu testificari euangelium gratie dei. Et nunc ecce scio quia ampl⁹ non videbitis faciem meam. Et post multam exhortationem positis genibus vna cum omnibus illis orauit. Et procumbentes super collum pauli flentes osculabantur eum, dolentes maxime de eo q̄ dixerat, quoniam faciem eius non erant amplius visuri, et deduxerunt eum vsq̄ ad nauem. Et abstracti ab eis trāseuntes multas vrbes et regiones venimus tirum, vbi mansimus, vij, diebus, inuentis ibi discipulis quibusdam per spiritum propheti cum paulo predicentibus, que illi euentura erant in hierusalem, et dissuadentibus ne ascēderet. Postea profecti sumus deducentibus nos omnibus cum vxoribus et filijs vsq̄ foras ciuitatem. Et valefacientes eis ascendimus nauem. Illi autez redierūt in sua. Nos autē ascendimus ptholomaidem, et salutatis fratrib⁹ mansimus cū eis vna die.

De hoc quod agabus paulo predixit.

Capl'm. CI.

a Ltera autez die venimus cesaream, et introiuimus domū philippi diaconi. Huic erāt quattuor filie virgines prophetisse predicentes paulo quod erat ei euenturum in hierusalem. Et cum moraremur ibi per aliquot dies superuenit propheta de iudea nomine agab⁹ Qui cum venisset ad nos tulit zonam pauli, et ligans sibi man⁹ et pedes ait. Hec dicit spiritussanctus, Virum cuius est hec zona sic alligabunt in hierusalem iudei, et tradent in manus gentium. Hec audientes rogabam⁹ nos et qui erant loci illius, vt nō ascenderet in hierusalem. Et respondit. Quid fletis affligētes cor meum. Ego enim non solum alligari sed etiam mori in hierusalem paratus sum propter nomen domini iesu christi. Et cum non possemus ei dissuadere quieuimus dicentes Domini fiat volūtas. Postea preparati ascēdimus hierusalem, et nonnulli de discipulis qui erant in cesarea nobiscum adducentes iasonem hospitem nostrum. Et cum venissem⁹ hierusalem libenter exceperunt nos fratres. Sequenti autem die introiuit paulus nobiscum ad iacobum qui erat episcopus hierosolimorum, de quo dicit beda super hunc locum, q̄, xxx, annis rexit ecclesiam hierosolimitarum, scilicet vsq̄ ad, vij, annuz neronis, qui ſm iosephum excerebratus est partica fullonis. Beda dicit q̄ precipitatus est d̄ templo Alibi legitur lapidatus. Et potuit esse. quia postq̄ precipitauerunt eum lapidauerunt eū quasi vile cadauer. Sed cuz beda dicat mortuū iacobū septimo anno neronis, palam est nō esse autenticū quod legitur in epistola clementis, qui iuxta tenorē ill⁹ epistole dicit sibi esse mādatū a petro, cui successit in apostolatū, vt post eius mortē iacobo episcopo epistolas destinaret, vt ab eo instrueret. Sz cuz iacobus episcopus mortuus sit septimo anno neronis, et petrus vixerit vsq̄ ad, xiiij, constat hoc nihil esse.

De hoc quod obtulit de consilio ſm legem.

Capl'm. CII.

c Um aūt intrasset paulus ad iacobū: collecti sunt seniores. Quibus salutatis narrabat per singula que et quanta fecerat deus in gentibus per eius ministerium. Qui cum audissent magnificabant deum, et dixerunt paulo. Vides frater quot milia sunt in iudeis q̄ crediderunt, Omnes tamen adhuc sunt emulatores legis volentes pariter cum fide suscepta obseruare legalia, et audierunt de te q̄ p̄dices abolitiones legis, et eis odibilis factus es quasi destructor legis moysi. Cōueniet ergo multitudo audiens te superuenisse. Vnd̄ consulimus tibi vt sanctifices te ſm legē, cuz iiij, qui habent votum super se, vt sic appareat

203

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

falsa opinio. que increpuit de te. Et statuerūt de eius consensu vt iudeis ad fidem conuersis non prohiberetur obseruatio legaliū. dūtaxat ne ponerent spem in eis. Et distingue quattuor sinodos in primitiua ecclesia hierosolimis celebratas. Primam de substitutione matthie loco iude. Secundam de electione. vij. diaconorū. Tertiā de legalibus qua statutum est conuersis ad fidem ex gentibus. non esse imponendum onus legalium. quando ascenderunt paulus et barnabas de antiochia in hierusalem. Quartam de qua hic agitur. qua statutū est non prohiberi iudeos a legalibus obseruantijs. dūmodo non ponerent spem in eis.

Ut ligatus est paulus a preside ad clamorem iudeorum.

Capl'm. CIII.

Postera die purificatus paulus cum quattuor viris intrauit templum cum eis. et obtulit oblationem suam sicut alij. Consūmatis autē septē diebus iudei qui venerunt de asia persequentes paulū cū vidissent eū in templo. quia viderant trophinū ephesiū deambulantem cū eo per ciuitatem. putauerunt quod introduxisset eū in templū. hominem scilicet gentilem. et concitauerunt omnem populum contra eum. et iniecerunt manus in eū dicentes. viri israelite adiuuate. Hic enim est homo qui contra populū et legem et locū istū predicat vbique terrarum. et insuper gentiles induxit in templū. et contaminauerunt locum sanctum. Cōmota est ergo vniuersa ciuitas et facta est dissensio populi. Et apprehendentes paulū traxerūt extra templū et clauserūt ianuas ne fugeret in templū. et querentibus eū occidere nūciatū est tribuno cohortis scilicet claudio lisie qui missus fuerat a felice preside. Et cū assumptis militibus et centurionibus occurrisset. videntes eū desierūt percutere paulum. Et apprehendit paulū. et iussit eū ligari cathenis duabus. donec de causa eius cognouisset. Et cū non posset audire pre tumultu. iussit eū duci in castra scilicet in turrim regiam. Et cū venisset ad gradū. forte ad gradū templi vel ad gradū domus proprie. portabatur paulus a militibus propter impetum populi. sequebatur enim omnis popul9 clamans. Tolle eū. ad mortē scilicet. Et cū indu ceretur paul9 in castra. ait tribuno. Licet mihi loqui aliqd ad te. Ad quem tribun9. Nosti grecam linguā. Ait. Noui. Locutus est enim tribun9 grece ne iudei intelligerent. Nunquid tu es egyptius ille qui ante hos dies tumultū cōcitauit: et inde eduxit secū in desertū quattuor milia virorum sicariorum. Josephus dicit quod cū pluribus milibus. et potuit primo venire cum paucioribus postea habere plura.

De egyptio qui populum seduxerat.

Capl'm. CIIII.

Egyptius iste per artem magicam sibi comparauerat nomen prophete. et congregatis triginta milibus iudeorū eduxit eos per desertū vsque ad montē oliueti. volens irruere in hierusalem vt eam caperet. Sed occurrēs ei felix preses cum multis milibus armatorū fugauit eum cū paucis. et alios occidit. Respōdens paulus tribuno ait. Homo sum iudeus non egyptius. a tharso cilicie non ignote ciuitatis municeps. Non est natus tamē in tharso sed in oppido galilee noīe giscallo. Quo capto a romanis translatus est tharsum cū parentibus. et ibi educatus. Unde ab educatione se dicit tharsensē. licet in giscallo fuerit natus. sicut christus nazareus dicit. licet in bethleem sit natus. Non est educatus in tharso. sed in municipijs adiacentibus ciuitati. vnde non vocat se ciuem sed municipem a municipio et territorio ciuitatis in quo nutritus est. Dicuntur autem municipia vicina rura ciuitatis. que munera debita vel tributa soluunt ciuitati.

Ut cognitus a populo permissus est loqui presidi.

Capl'm. CV.

In sequentibus autē magis declaratur quare se dixerit paulus ciuem romanum. et est summa. quia pater suus per obsequiorum diligentiam sibi comparauerat gratiam romanorum et donatus est ab eis romana libertate. vt putaretur ciuis romanus ipse et heredes sui. et sic iure hereditario habebat paulus cōsortium romane ciuilitatis. Rogo ergo te permitte me loqui ad populū. Et permissus cepit loqui hebraice. Quod audientes magis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

prestiterunt eis silentium. Viri fratres ego sũ
homo hebreus natus in tharso cilicie. nutri-
tus in hac ciuitate secus pedes gamalielis: et
ab eo erudit⁹. ꝛ fui emulator legis sicut ꝛ vos
et persecutus sum christianos. Cui⁹ rei testis
est mihi princeps sacerdotũ a quo accepi lit-
teras ĩ damascũ. vt si quos ibi inuenirez chri-
stianos: vinctos perducerem in hierusalem.
Postea prosecutus est quomodo ꝑcussit euz
dominus cecitate in via. quomodo conuer-
sus ꝛ baptizat⁹ ab anania. quomõ post mul-
tum circũitum de damasco redijt in hierusalẽ
Et duz oraret in templo factus est in extasi. et
vidit et audiuit christũ dicentem sibi. Festi-
stina ꝛ exi velociter de hierusalẽ. quia nõ reci-
pient testimoniũ tuum de me. Ad quẽ ipse re
spondit. Domine ipsi sciunt quia ꝑsequebar
sectatores nominis christiani. ꝛ interfui lapi
dationi stephani custodiẽs vestimẽta lapidã-
tium. q. d. Debet eis sufficere hoc exemplum
cõuersatiõis mee. Et dñs ad eũ. Vade quo-
niam ad natiões mittã te longe. quasi diceret
Nec propter hoc credent tibi iudei. ideo mit-
tam te ad gẽtes que tã loco q̃3 animo a iudeis
sunt longe.

Qꝫ paulus ciuem romanum
se fecit.

Caplm. CVI.

Wnqz vsqz ad
c hoc verbũ in silentio audissent euz
iudei. audito ꝙ destinat⁹ esset genti
bus. vnanimiter vociferati sunt proijcientes
vestimenta sua. ꝛ puluerẽ iactantes in aera ꝑ
magnitudine tristicie. quasi furorẽ exprimen-
tes. dicentes tribuno. Tolle de terra hominẽ
huiusmodi. Nõ est enim fas eum audire. Et
iussit eũ tribun⁹ induci in castra in turrim scz
illã que dicebatur antonia. ꝛ agrippina. ꝛ ce-
di flagellis et torqueri vt ita nõ occiderẽt euz
tormentis eius satiati. Et cũ astrinxissent euz
loris. dixit paulus astanti cẽturioni. Licz vo
bis flagellare hominẽ romanũ indemnatũ. id
est de nullo reatu ordine iudiciario cõuictuz.
Quo audito accessit centurio ad tribunũ di-
cens. Quid acturus es. Hic homo ciuis ro-
manus est. Et accedens tribunus ad paulũ.
quesiuit ab eo an romanus esset. Et cõfessus
est. Et ait tribun⁹. Ego multa summa pecu-
nie hanc ciuilitatẽ emi. Ego inquit paulus ĩ
ea natus sum. quia pater suus vt ꝑtaxatũ est
anteq̃3 gigneret eum. cõparata sibi gratia ro-
manorum: ciuilitate romanorũ donatus est
ab eis in se et in heredibus suis. Et statim di-
scesserũt inde qui erant eũ torturi. quia timu-
it tribun⁹ audito ꝙ esset ciuis romanus.

De scismate orto inter iudeos et industria
pauli. Capitulum. CVII.

Ostera autẽ die
p volens scire diligentius causaz ac-
cusationis pauli soluit eum ꝛ iussit
cõuenire sacerdotes ad cõsiliũ. Et ꝓducens
paulum statuit eum inter eos: et cepit paul⁹
palam loqui cõsilio. Viri fratres inquit: ego
omni cõscientia bona cõuersatus sum apud
deũ vsq̃3 in hodiernũ diem. Et statim prin-
ceps sacerdotũ ananias ꝑcepit astantib⁹ vt
percuterẽt os eius quasi impudenter gloriã-
tis. Ad quẽ paulus. Percutiet te deus pari-
es dealbate. q. d. Vindicabit in te de⁹ o hy-
pocrita. qꝛ cũ sedeas super cathedrã moysi:
quasi ꝭm legẽ videris iudicare. et iudicas cõ-
tra legem. qꝛ cum me reputes blasphemũ nõ
me iudicas legis ordine. q̃ precipit blasphe-
mũ extra castra educi: et eductũ ab omni po-
pulo lapidari. Vel forte ꝓphetauit paul⁹ de
abolitione sacerdotij iudeoꝝ dicens. Percu
tiet te deus. q. d. Destruet te deus et sacerdo
tium tuũ. sacerdotiũ. s. iudeorũ. Tunc q̃ asta-
bant dixerũt. Summũ sacerdotẽ dei maledi
cis. Tunc paul⁹ ait. Nesciebã fratres princi-
pem esse sacerdotũ. reuera si hoc scirẽ: reus es
sem. Scriptũ est enim. Principẽ populi tui
nõ maledices. Vel quasi mystice ait se nesci-
re. id ẽ sacerdotiũ iudeorũ reprobatũ esse. q̇a
licet nouerit hũc non esse vere principẽ sacer
dotum: tñ temperate respõdet. instruens ali-
os vt modestius se haberẽt erga ꝑlatos su-
os. Tũc timens paul⁹ impetũ iudeorũ exco-
gitauit quomodo moueret scisma inter eos.
Et cũ ꝑsentes essent pharisei et saducei: corã
omnib⁹ ꝓfessus est se esse de secta phariseorũ
vt ita cõciliaret sibi animos eorũ: et eorũ be-
neficio euaderet manus aliorũ. Et cum ꝓfes
sus esset. facta est dissensio magna inter pha-
riseos et saduceos.

Qꝫ dominus cõfortauit paulum.
Capitulum. CVIII.

T exurgẽtes qui
e dam phariseorũ. pugnabãt ꝓ paulo

204

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

contra saduceos dicentes. Nihil mali inueni
mus in homine isto Quid si spũs locutꝰ est ei
vel angelꝰ. Hoc aũt cõtra saduceos dicebãt.
negantes angelũ esse vel spiritũ vl' animã. Et
cũ facta esset tanta dissensio. timẽs tribunꝰ ne
discerperet̃ paulꝰ a saduceis scꝫ volentibꝫ euꝫ
rapere. iussit milites descendere ⁊ rapere eũ d̃
medio eoꝝ. ac deducere ĩ castra. ⁊ sic factũ est
Seq̃nti aũt nocte apparuit dominꝰ paulo di
cens. Constans esto. sicut enim testificatꝰ es
de me in hierusalẽ. sic oportet te et rome testi-
ficari.

Quomodo coniuratum est in mor-
tem pauli.

Capl'm. CIX.

Acto autem die

f collegerũt se q̇dam ex iudeis. et de
uouerũt se maledictioni. si comede
rẽt vel biberẽt donec occiderẽt paulũ. ꝓ quo ĩ
greco habet̃ anathematizauerũt. Et erãt plus
q̃ꝫ. xl. viri q̇ hanc coniurationem fecerãt. ⁊ ac-
cesserũt ad principes sacerdotũ ⁊ seniores di-
centes. Deuotione deuouimꝰ nos nihil gu-
staturos donec occidamꝰ paulũ. Persuadete
ergo tribuno vt adhuc perducat eũ in mediũ
ad vos. tanq̃ꝫ aliq̇d sitis certiꝰ cogituri d̃ eo
Nos ỽo parati erimꝰ interficere eũ. Forte h̃
audiens nepos pauli filiꝰ sororis eiꝰ. intrauit
in castra. ⁊ nũciauit hoc paulo. Et aduocãs
paulꝰ vnũ de centurionibꝫ ait. Adolescentem
hũc perduc ad tribunũ. habet enim aliq̇d in-
dicare ei. Et cũ venisset adolescens ad tribu-
nũ exposuit dolos ⁊ insidias iudeorũ contra
paulũ. Tũc dimittens adolescentem tribunꝰ
precepit ei ne alicui hoc reuelaret. Et conuo-
catis duobꝫ centurionibꝫ ait illis. Parate mi
lites ducentos vt eant vsq̃ꝫ cesareã pedestres
et eq̇tes. lxx. scilicet q̇ nõ eant pedestres. ⁊ lan
cearios ducentos a tercia hora noctis. ⁊ pa-
rate iumenta. x. paulo ⁊ comitibꝫ suis. ⁊ per-
ducite eum sanũ ⁊ incolumem ad felicem pre
sidem.

Q ante presidem contra tertulliũ
oratorem contendit.

Capl'm. CX.

Cripsit quoqꝫ

s tribunꝰ presidi epistolam in hũc
modũ. Claudiꝰ lisias optimo ꝑ
sidi felici salutẽ. Nec fuauit q̃d
in epistolis nostris seruamꝰ. Nõ eñ excellẽ-
tioris ꝑsone ꝑmisit nomen: immo nomẽ suũ
q̇ erat inferior ꝑsona ꝑside. Postea exposuit
in epistola causam accusationis pauli. ⁊ mo
dum ⁊ ordinẽ actionis. Cũq̃ꝫ venissent cesa-
ream nũcij cũ paulo. tradita ep'la presidi sta-
tuerũt paulũ ante eũ. et ep'la ꝑlecta cognito
ꝙ esset de cilicia: ait ꝑses. Audiã te cũ accusa
tores tui venerint: et iussit eũ custodiri in ꝑto
rio herodis. Post q̇nq̃ꝫ aũt dies descẽdit ꝑn
ceps sacerdotũ ananias cũ senioribꝫ ⁊ cũ ora
tore quodã tertullio q̇ esset aduocatus eoꝝ.
Et ꝑorauit tertulliꝰ añ felicẽ: et in multis ac-
cusauit paulũ. Postea annuente ꝑside rñdit
paulꝰ. ostendẽs q̃ꝛ nihil dignũ morte cõmise
rat. et ꝙ ꝑsequebant̃ eũ iudei ꝓ veritate. scꝫ ꝙ
ꝑdicabat resurrectionẽ. Et audito ꝙ esset cõ-
trouersia de lege eoꝝ: paruipendẽs felix ait.
Audiam vos cũ tribunus lisias descẽderit.
Et iussit paulũ esse in libera custodia: vt libe
re posset ĩgredi et egredi ⁊ deambulare: et nõ
ꝓhiberet̃ quisq̃ꝫ de suis ei mĩstrare. Post ali-
quot ỽo dies vẽit felix cũ vxore sua drusilla
et vocauit paulum. Ista drusilla iudea erat
pulcerrima: quã olim ꝯcupierat lazitꝰ rex a-
masonũ. Et cũ vellet eã ducere: negauit di-
cẽs. q̃ꝛ nullo mõ iuberet incircũciso. Postea
ille circũcidit se et duxit eã.

Q felix voluit pecuniã extorq̃re a paulo.

Capitulum. CXI.

Um aũt missus

c esset felix a claudio ꝑses iudee: solli
citabat eã ꝑ iudeos vt nuberet ei.
Et tandẽ inducta est ad hoc exemplo cogna
te sue beronice. q̇ olim dimisso viro suo nu-
pserat ditiori. scilicet agrippe regi filio hero-
dis agrippe: q̇ habebat terrã vltra iordanem.
Dimisso igit̃ priori viro scꝫ lazito rege amaso
num nupsit drusilla felici. Hec drusilla quia
iudea erat libenter audiebat paulũ de fide q̃
est in iesum christũ. Et cũ disputaret paulus
de iusticia ⁊ castitate ⁊ in iudicio futuro: tre-
mefactus est ꝑses audiẽs se iudicandum. Et
ait paulo. Vade tpe opportuno accersiam te
Hoc aũt dicebat: sperãs se aliq̇d ab eo acce-
pturũ. Putabat enim paulum habere pecu-
niam: vnde frequẽtius eum accersiẽs loque
batur cum eo. Biennio autẽ cõpleto succes-
sit festus felici missus a nerone. Si autẽ in-
telligatur biennio a ꝑsidatu felicis nõ pote-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

rit stare cū a longe retro constitut⁹ esset pre-
ses a claudio. Fest⁹ aūt missus est a nerone q̇
successit claudio. Si aūt intelligat̄ biēnio ab
accusatione pauli, nec sic poterit stare. Non
enim adhuc fluxerant duo anni ex quo vene-
rat in hierusalem. Intelligendū est ergo bien
nio ab accusatione felicis, ex q̄ scilicꝫ accusat⁹
est a iudeis.

De seditione inter iudeos ꝛ gen-
tiles.

Capl'm. CXII.

Orta est enī dis
sensio inter iudeos ꝛ gentiles in ce
sarea de honore ciuilitatis. Judei
enim preferebant se gentilibus, quia herodes
ascolonita q̇ circūcisionem accepit fuerat cō-
ditor ciuitatis, et appellauerat eam cesaream ī
honorem cesaris. Gentiles se preferebant iu-
deis dicētes ꝙ a gentibꝫ facta est ꝑmaria edi-
ficatio ciuitatis, que anteq̄ꝫ reedificaret̄ ab he
rode dicta est pirgo stratonis. Felix aūt pri-
mo fouit partē iudeoꝝ, donec exhausit mar-
supia eoꝝ. Postea fouit partē gentiliū, in tātū
ꝙ militibꝫ gentiliū dedit licentiā intrandi do
mos iudeoꝝ, ꝛ diripiendi bona eoꝝ. Vn̄ ac-
cusat⁹ est a iudeis ad neronē, ꝛ biennio ab ac-
cusatione amot⁹ est a p̄sidatu ꝛ substitut⁹ est ei
fest⁹. Volens aūt in fine presidat⁹ sui placere
iudeis: reliq̇t paulū vinctū. Fest⁹ aūt cū venis
set in ꝓuinciā post triduū ascendit hierosoli-
mā a cesarea, ꝛ rogauerūt eū principes sacer-
dotū ꝛ primi iudeoꝝ vt iuberet adduci pau-
lū in hierl'm, parantes ei insidias vt occide-
rēt eū in via. Fest⁹ aūt respondit se in cesareā
maturi⁹ descensuꝝ, ꝛ eoꝝ accusationē si ꝑiter
descēderent ibidē auditurū.

De appellatione pauli.

Capl'm. CXIII.

Emoratus autē
fest⁹ in hierl'm paucis diebꝫ descen
dit in cesareā ꝛ sedit pro tribunali,
et product⁹ est paul⁹ in mediū, ꝛ accusat⁹ est in
m'ltis ab his q̇ descenderant de hierl'm, sꝫ nō
poterāt probare q̄ obiiciebant̄ ei, paulo ī om
nibꝫ rationē reddente. Fest⁹ aūt volēs place-
re iudeis ait paulo. Vis ascēdere in hierl'm,
ꝛ de his iudicari apd̄ me. Ad quē paul⁹. Ad
tribunal cesarꝭ sto, vbi o;ptet me iudicari Erat
aūt sedes in cesarea iuxta quā stabat paulus,
quā parauerat herodes cesari vt in ea sederet
si qn̄ veniret in cesareā, vl' q̄s mitteret iudices
Et excusabat se paul⁹ dicēs. Judeis non no-
cui sic nosti. Si q̇d dignū morte cōmisi: vo-
lo mori. Si ꝟo nihil cōmisi: nemo est q̇ aude
at me tradere illis, qꝛ cesarē appello. Tūc fest⁹
cū consilio respōdens ait. Ad cesarē appella-
sti ad cesarem ibis.

De hoc quod agrippa rogabat
festum.

Capl'm. CXIIII.

Et cum dies ali-
quot trāsacti eēnt, descēdit agrippa
in cesaream cū vxore sua beronice.
Joseph⁹ dicit de beronice. Nō est intelligen-
dū, ꝙ fuerit vxor ei⁹ sed q̄si vxor. Erat em̄ so-
ror ei⁹, id est, cognata ꝑm idioma hebreū, ꝛ te
nerrime eā diligebat ꝛ imponebat̄ ei ꝙ abute
bat̄ ea. Descēdit aūt rex agrippa in cesareā, au
dito ꝙ ibi esset fest⁹ vt accusaret iudeos apd̄
eū. Iste nanq̄ꝫ agrippa infestus erat iudeis qꝛ
cū accepisset potestatem a romano imperato
re constituendi summū sacerdotem in hierl'm
constituebat eos sacerdotes q̇ nō erant aaro-
nite. Fecerat em̄ in palacio suo fenestrā emi-
nentem, vnde poterat videre q̄cūq̄ꝫ fiebant in
templo sacrificia. Qd̄ moleste sustinentes iu-
dei fecerant oppositū murū fenestre eminenti-
orē fenestra. Venerat ergo specialiter agrip-
pa, rogatur⁹ festū vt murū illū obrueret. Cau
sam tamē descensus agrippe in cesareā. nō ha
bes in historia actuū, sed ioseph⁹ supplet.

Quomodo perorauit paul⁹ coram
festo ꝛ agrippa.

Capl'm. CXV.

Cumq̄ꝫ descēdis
set agrippa: honorifice recept⁹ est a
festo, et cū per dies plures moram
fecisset cū eo consuluit eū q̇d faceret de paulo
Et exposita ei accusatione iudeorū cōtra pau
lū, respondit agrippa se velle videre paulum.
Altera die venerūt agrippa et beronice cum
m'lta ambitione, id est, cū m'lta turba eos am-
biente, vel cū m'lta ambitione, id est, cū multi
plici apparatu, vel cū m'lta ambitiōe, id est, cū
multo desiderio ambiendi paulum. Et cū in
troisset auditoriū cum tribunis ꝛ viris prin-
cipalibus ciuitatis, iubente festo adductus
est paulus, et dixit festus. Agrippa rex et vos

omnes qui adestis simul videre hunc super
quo vniuersa multitudo iudeorum interpel-
lauit me hierosolimis dicentes eum dignum
morte. Ego autē nihil in eo comperi dignum
morte. Ideo cū appellauerit ad augustum eū
romā mittere decreui. Sed irrationabile mi
hi videtur mittere aliquē vinctū. ꝛ causaꝫ eiꝰ
non significare. Idō consulo te super hoc rex
agrippa. quia non habeo quid certum scribā
de eo. Tunc agrippa ad pauluꝫ. Permittitur
tibi loqui pro te. Tunc paulus extensa manu
more concionantiū vel ad faciendū silentiuꝫ.
cepit de omnibus reddere rationē. super qui
bus accusabatur a iudeis. Beatū inquit me
reputo rex agrippa. quia in audientia tua sum
responsurus. cum peritus sis in lege moysi. ꝛ
noueris consuetudines iudeorum. Propter
quod obsecro vt patienter me audias. Et pꝰ
secutus est modum conuersionis sue. ꝛ super
quo accusaretur a iudeis. Et post multos ser
mones pauli. respōdit: Festus magna voce:
Insanis paule. multe littere te faciūt insani-
re. Non insanio inquit paulus optime feste.
sed sobrietatis ꝛ veritatꝭ verba loquor. Scit
enim rex agrippa in cuiꝰ presentia loquor. Ni
hil enim horū eum latere arbitror. Nec enim
quicꝙ horū ī angulo factū est. Credis agrip
pa ꝓphetis. Scio quia credis. Ad quē agrip
pa. In modico suades me fieri christianum.
Ad quem paulus. Opto apud deum nō tan
tū te. sed ꝛ omnes qui audiūt hodie fieri tales
qualis ego sum. exceptis vinculis meis. No
lo em̄ vinculatos esse.

¶ Ut paulus missus est romam.

Capl'm. CXVI.

Tunc surrexit rex ꝛ p̄ses ꝛ beronice ꝛ qui assidebant eis
Et cū se cessissent loquebantur ad
inuicē dicentes. Nihil dignū morte aut vin
culis fecit homo iste. Et ait agrippa ad festuꝫ
Dimitti poterat homo iste. si non appellasset
ad cesarem. Et decreuit agrippa quia appella
uerat mittendū esse ad cesarē. Et traditus est
paulus iulio centurioni cohortis auguste mi
litū. scilicet qui missi fuerant ab augusto. ꝛ pa
riter miserunt romam nuncios iudei contra
agrippam. aduersus quem multas habebant
querelas. quia vt supra pretaxauimus: cōsti
tuerat ismahelem summū sacerdotē cum non
esset de genere aaron. Et hic ponit iosephꝰ ca
thalogum sacerdotum qui fuerant ab insti-
tutione sacerdotij vsq ad terminū eiusdē sub
distinctione trium temporum. Ab aaron vs-
q ad tēpus dauid. ꝛ fuerunt singuli. xiiij. vnꝰ
post alium in sexcentis. xxij. annis. ꝛ succede-
bant filij patribꝰ. primogenitus filius aaron
scilicet eleazar successit ei in summū sacerdoti
um filius eleazari successit ei. ꝛ ita imposterū.
Nam de ithamar non erant summi sacerdo-
tes sed minores nisi pauci circa tempora da
uid. Nā in heli sacerdotiū translatū est ad fi-
lios ithamar. Abiathar quoq erat de itha-
mar quē deposuit salomō. et eius loco statuit
sadoch qui erat de eleazar.

¶ Ut incidenter narrat de sacerdoti-
bus iudeorum.

Capl'm. CXVII.

Dauid autem vo
lens ampliare cultū dei. videns q̄
non sufficeret vnꝰ summꝰ sacerdos
ad ministrationē. quia si infirmaret non erat
interim qui incensum poneret. quod necesse
erat singulis diebꝰ offerri. instituit. xxiiij. sum
mos sacerdotes quorū sedecim erant de gene
re eleazar. viij de genere ithamar. Unꝰ tamē
illorū ex. xxiiij. summꝰ erat qui dicebat prin-
ceps sacerdotū. Administrabant autem per
septimanas que iure hereditario duolute sūt
ad posteros eorū. Et vnusquisq. xxiiij. sum-
morū sacerdotū cū administrabat secū habe-
bat. xxiiij. minores sacerdotes. et totidem le-
uitas. et totidem ianitores. duplicato nume-
ro nathinneorū. Fuerūt autem. x. et. viij. prin
cipes sacerdotū a tempore dauid vsq ad trāſ
migrationem babylonis in quadringentis
et sexaginta annis. A transmigratione autē
cessauit sacerdotiū vsq ad reditū de captiui-
tate sub zorobabel et iesu magno sacerdote.
Et inde vsq ad tempora machabeorū fuit tē-
pus sacerdotij. Tempus autem machabeorū
non deputat sacerdotio. quia idem erant du-
ces ꝛ sacerdotes. ꝛ sic vsq ad herodem qui fe
cit occidi quotquot inuenerat de genere sacer
dotū. ne iterū ad eos deuolueret regnum. Et
vendebat summū sacerdotiū: q̄ndoq vni: q̄n
doq pluribꝰ simul. Et fuerūt omnino vsq ad
euersionē hierusalē. xxviij. summi sacerdotes
A tpe aūt herodis vsq ad euersionē hierusa
lem non ponit iosephꝰ summā annorū sed cō
stat fuisse centū. v. cū herodes ante natiuitatē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

domini triginta annis regnauit. et domin⁹ triginta tribus annis vixit ⁊ a morte domini vsqꝫ ad euersionem hierusalē. xlij. anni fluxerūt Sed de his hactenus.

De tempestate in mari quaꝫ predixerat paulus.

Capl'm. CXVIII.

t Raditus ē paulus iulio centurioni vt prefatatum est. Et dedit dominus gratiaꝫ paulo in oculis eius vt humane tractaret eū. nec prohiberet amicos eius ī ciuitatib⁹ per quas transibat ei ministrare. Prosequitur ergo lucas de progressu itineris. Ascendentes inq̄t nauem adrumentinam incepimus nauigare circa asie loca. Quidam sillabicando volunt distinguere ad rumētinaꝫ. vt dicatur ſm eos nauis ad rumentinam. scilicet romam tendēs sed melius a nomine ciuitatis dicitur adrumentina. Adrumetis enim est ciuitas affrice Postea enumerat lucas ciuitates per quas transibant. quas nō est necesse enumerare. nisi in quibus aliqua gesta sunt non pretermittenda. Inter cetera venerunt listram. vbi habuit paulus plures amicos. qui ministrauerunt ei. Ibi inueniens centurio nauē alexandrinam nauigantē in italiam trāsposuit nos in eam vt dicit lucas. de naui scilicet quaꝫ prius ascenderamus nos transtulit in illam. Et cum multis diebus nauigauimus lente. vento scilicet ire liberius prohibente. tandem adnauigauimus crete. ⁊ inde vix deuenimus in locum qui dicitur bomportus. ⁊ ibi multo tempore fuimus. non ausi ingredi mare. cuꝫ non esset apta nauigatio. eo ꝙ ieiunium preterisset. id est. fames magna in nauigio ad nauigandum: reddēs nautas infirmiores. Vel de ieiunio. vij. mēsis intelligi potest quod est inter diem propiciationis ⁊ scenophegie. scilicet inter. x. diem septembris ⁊. xv. ⁊ sic probat non esse tutam nauigationem. quia iam erat septimus mensis. qui inferius est hyeme ſm hebreos. qui aprilem primuꝫ computant In hyeme autem non est tutū nauigare Vel potest intelligi de ieiunio instituto in memoriam mortis godolie. quod fit in fine septembris. Vel de ieiunio decimi mēsis. quod scilicet fiebat in ianuario. quod constituerunt auditis rumoribus de constructione templi in babilone. Cuꝫ autem molestum esset centurioni ⁊ alijs ꝙ non possent nauigare. consolabatur eos paulus dicēs. Viri video forte ex signis tempestatis vel in spiritu prophetico. quia non sine multo damno non solum oneris ⁊ nauis: sed etiam animarum vestrarum potestis nauigare. Centurio autem magis credidit nauclero siue nauiculario ꝙ̄ꝫ paulo. id est. domino nauis. Naucleros enim dicitur in cuius sortem cedit dominium nauis. Cleros enim sors dicitur. Hoc auteꝫ compulit centurionē magis credere nauclero ꝙ̄ꝫ paulo. quia portus in quo erant non erat ydoneus ad hyemanduꝫ. ⁊ ideo consulebant om̄es inde nauigare. si quo modo possent ad aliuꝫ portum peruenire. qui magis esset idoneus ad hyemandū. Et contra consiliū pauli aspirante austro ad portum propósituꝫ anhelantes intrauerunt mare. Et cum aliquantuluꝫ processissent. insurgens ventus triphonicus irruit contra nauem qui dicebatur euro aquilo. Dicitur autem ventus triphonicus quasi inflans mare. ⁊ faciēs intumescere. Triphos enim interpretatur inflatio. Et cum arrepta esset nauis. ⁊ non posset conari contra ventū. cessante remigio ferebamur in incertū decurrentes ad insulam quandam que dicitur cauda. ⁊ vix potuimus obtinere scapham de naui in mare depositam in adiutorium nauis. quia impetu fluctuū fere rupta est. Scapha dicitur leuis nauicula de vna tātū arbore cōcauata. Vel dicitur modica nauis viminea crudo corio tecta cuiusmodi vtuntur pirate. Et dicitur a scaphon quod interpretatur speculum. quia huiusmodi nauibus vtuntur pirate ad speculandum ⁊ explorandum. ⁊ deferuntur huiusmodi nauicule in nauibus. ⁊ imminente naufragio deponunt in mare ad subueniendum naui. quia his nauis accingitur et in procinctu tempestatis armatur. Cuꝫ autem sic tempestate valida iactarentur. sequenti die fecerunt iactum. id est. eiectionem vtensilium de naui.

Qꝫ constitutos in periculo paulus confortauit.

Capl'm. CXIX.

e Cuꝫ neqꝫ sol in die neqꝫ in nocte luna ⁊ sidera apparerēt. ablata erat oīs spes salutꝭ. Et cū fecissent diuturnū ieiuniū forte voluntarium ꝓ amouēda tēpestate. vel necessarium. qꝫ

forte artabantur penuria victualium. omnibus proiectis in aquam. stans paulus in medio eorum dixit. Sanum erat consilium acquiescere mihi. et lucrifacere iniuriam hanc ꝛ iacturam. Nunc tamen suadeo vobis bono animo esse. Certi estote quia nemo periclitabitur ex vobis. nec patiemini iacturā nisi nauis. Astitit enim mihi hac nocte angelus dei cui fuio dicēs. Ne timeas paule. cesari oportet te assistere. Et ecce donauit tibi deus omnes qui nauigant tecum. id est merito tuo cōseruabit. vt nemo ex eis piclitetur. Propter qđ inquit bono animo estote. Credo em̄ deo meo. quia sic erit quēadmodū dictum est mihi. ꝛ in insulam quādam oportet nos venire. Ideo autē de hoc pdicit eis veritatē. vt vidētes hoc impletū certius sperēt salutem. Sed postq̄. xiiij. die nox superuenit circa mediam noctem suspicabant naute apparere sibi aliquaz regionē. ꝛ submittentes pondus plumbi quo maris pfunditas exploratur. inuenerunt passus. xx. Et pusillum inde separati. inuenerunt passus. xv. ꝛ timentes ne in aspera loca inciderent. de puppi mittētes anchoras iiij. optabant diem fieri.

De constantia pauli.

Capl'm. CXX.

e

T cum vellent

naute aufugere. demittentes scapham in mare. videns hoc paul⁹ in spiritu. ait centurioni ꝛ militibus. Nisi in naui manserint homines isti non potestis saluі fieri. Et statim milites absciderunt funes scaphe ꝛ abijt per mare. Cum autem illucesceret dies rogabat paulus omnes vt sumerent cibum. vt fortiores essent ad laborem sustinēdum. Quartadecima inquit dies est hodie. ex quo expectauimus serenitatem aeris. ꝛ permanetis ieiuni nihil accipientes. Forte die illa nihil comederant. vel forte dies plures sine cibo transierant. Confortamini inquit ꝛ cibum sumite quia nec etiam capillus de capite vestro peribit. Et hoc dicto sumebant panem in conspectu omniū cum gratiarūactiōe iuxta morem solitum. et cū fregisset cepit mādučare. Alij quoq; animequiores facti sumpserunt cibum. et erant anime in naui ducente septuaginta sex.

Q paulus creditus est esse deus.

Capl'm. CXXI.

t

Wnc conforta

ti cibo alleuiabant nauem iactantes triticum in mare. Cum autem dies factus esset: non agnoscebāt terrā. Sinum autem quendā considerabant habentē litus. in quem cogitabāt si possent eijcere nauem. Et cum anchoras sustulissent cōmittebant se mari sine conatu remigij. Et leuato artemone iuxta q̄ ventus eos ducebat. tendebant ad litus. Arthemo dicitur modicum velum. directioni nauis potius accōmodatum q̄ celeritati. Et cum incidissent in locū bithalassum impegerunt nauem. Bithalassus proprie ligua terre dicitur in mare protensa. mari hinc ꝛ inde circūdata. Et dicitur bithalassuz quasi mare bifidum terre interiectu diuisum. Et cū nauis offendisset in bithalassum. prora manebat imobilis. Puppis ṽo frangebatur maris impetu superuenientis. Et consulebant milites omnes vinctos occidi. ne forte natando aufugerent.

De verbo pauli ad centurionem.

Capl'm. CXXII.

c

Enturio vero

volens seruare paulum prohibuit hoc fieri. ꝛ permisit quotq̄t et quocunq; modo possent euadere. ꝛ iuxta quod predixerat paulus euaserunt omnes. egressi in insula que vocabatur mitilene. Et cum egressi essent barbari habitatores insule officia humanitatis diligenter exhibuerunt eis. Accensa enim pyra reficiebant eos. Et dum paulus colligeret sarmenta ꝛ congereret in pyram. vipera inter sarmēta latens adhesit manui eius. Cum autem viderent barbari viperam in manu eius pendentem. adinuicem dicebant. Utiq; homicida est homo iste. nam cum de naufragio euaserit. vltio diuina eū amplius viuere nō permittit. Excutiēs aūt paulus vipam in ignem nihil mali passus est. At illi expectabāt. vt intumesceret man⁹ eius. quia tumor solet sequi post venenū. Et cū diu expectassent. ꝛ nullaz in manu eius deprehenderēt lesionē. conuertentes faciem suam ad se inuicē dicebant. Homo iste deus est.

Q sanauit principis patrem et alios.

Capl'm. CXXIII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Contigit autem patrem publij principis insule febribus ⁊ dissenteria laborare. id est fluxu ventris. Ad quē cum paulus introisset et orando imposuisset ei manus: sanauit eū. Quo facto omnes qui erāt in insula infirmi accedebant ad eum ⁊ sanabantur. Post menses autē tres inuenerunt nauē alexandrinam que in insula mitilene hiemauerat. cui nomē erat castrū insigne. cui scilicet insule quia adhuc ibi apparebant quorundā castrorum vestigia que antiquitus ibi fuerant edificata. vel cui naui quia in modū castrorum erant insignia velis intexta. Alia translatio habet cui erat insigne castorum. quia gemini sunt castores scilicet castor ⁊ pollux quos gentiles precipue in periculo maris inuocāt. ⁊ ideo in litore maris eis templū fecerant, Hoc autē ex alia translatione euidentius est vbi habetur. cui erat insigne filiorum iouis. Fabulant̄ em̄ gentiles castorem ⁊ pollucem fuisse filios iouis. Cum autē ascenderent nauē. multis honoribus honorauerunt nos. ⁊ posuerunt necessaria in naui. Et cum venissent siracusam. manserunt ibi triduo ⁊ inde venerunt regiū. ⁊ inde post vnū diem flante austro venerūt puteolos. pro quo alij libri habent puteolosum. Et est nomen insule. vbi inuenerunt fratres. ⁊ rogati ab eis manserunt ibi septē dieb9 Cum autē audissent aduentum eorū fratres qui erant rome occurrerūt eis vsq; ad forum apij. id est. ab apio in litore maris cōstitutum vt de nocte applicantes ibi inuenirent victualia venalia. vbi constituerant tres tabernas. tres scilz domos in litore. in quibus exponerentur cibi venales.

Qr receptus est a fratribus christianis.

Caplm. CXXIIII.

Et cum vidisset paulus fratres ad se veniētes. gratias agens deo accepit fiduciā. minus scilicet timuit. Et quia ante aduētū pauli iam rome erant xpiani pater ex hoc loco petrum ⁊ paulum non primo predicasse romanis. Qr si quandoq; legatur: de constitutione vel cōfirmatione fidei intelligendum est: nō de primaria instructione. Cum autē venissent romā nondū erat nero confirmatus in regno nec inualuerat nequicia eius. Et audiens cōtrouersiam esse de lege iudeorum ⁊ christianorum vilipendit. Et permissus est paul9 libere ire per ciuitatē. cū vno tantū milite eū custodiente. Timuit autē ne forte iudei qui persecuti eum erant in iudea misissent litteras ad iudeos qui erant rome vt in dolo eū occiderent. Ideoq; post tertiū diem conuocauit p̄mos iudeorum. Et cū conuenissent: dicebat eis. Ego fratres nō veni gentē meā accusare. sed coactus sum appellare ad cesarem. quia iniuste traditus sum a iudeis in manus romanorum. Propterea volo vos fratres scire. q̇a nulla est causa mortis mee nisi quia p̄dico resurrectionē mortuorū. At illi dixerūt ad eum. Neq; litteras accepimus a te d̄ iudea. nec aduenienss aliquis fratrū locutus est de te malum. Volumus autē a te audire que sentis de secta christianorū cui adheres. audiuimus em̄ q̄ ei vbiq; contradicitur. Et die assignata venerūt ad eum plures in hospitium suum quibus exponebat legē ⁊ p̄phetas predicans de iesu a mane vsq; ad vesperam. Et quidā credebant his que dicebantur. alij nō credebant Et cum discederēt dissentiētes. cepit eos paulus arguere in hunc modū. Bene spiritussanctus de vobis locutus est p̄ esaiā dicēs. Vade ad populū istū. ⁊ dic ad eos. Aure audietis nec intelligetis. ⁊ vidētes videbitis ⁊ non percipietis. Incrassatū est em̄ cor populi huius ⁊ aurib9 grauiter audierūt. ⁊ oculos suos compresserūt ne forte videant oculis ⁊ aurib9 audiāt. ⁊ cōuertant̄ ⁊ sanē eos. q̄m in gentib9 missū est h̄ salutare dei. et ipi audient.

Quo tempore libere predicauit.

Caplm. CXXV.

Mansit autē paulus toto biennio in hospitio quod ipe cōduxerat in libera custodia. et suscipiebat oēs qui ingrediebant̄ ad eū. p̄dicās verbū dei. ⁊ docēs de dn̄o iesu xpo cū omni fiducia sine p̄hibitiōe. Et vide q̄ ān aduētum pauli romā iā regnauerat nero duob9 annis. Et veniēs romā. p̄ bienniū fuit in libera custodia ⁊ postea p̄ decēniū i mag9 libera. q̇a nero nōdū ɔfirmat9 in regno erat. ⁊ dedit ei liberā licentiā deambulādi ⁊ circūeundi per partes occidētis ⁊ p̄dicandi.

Quo neronis imperij anno passus fuerit.

Caplm. CXXVI.

Quartodecimo

q vero anno imperij neronis. cū iã zelus eius nequicia inualuisset. ⁊ iam in iudeos cõspirasset. positus est paulus rome ī carcerē. vbi multos de familia neronis cōuertit. et familiaritatem senece magistri neronis comparauit. Et eodē. xiiij. anno vltimo scilȝ imperij neronis martyrio coronati sunt ipe ⁊ petrꝰ. Vñ patet eos errare qui dicunt nō eadem die occisos esse. nisi intelligatur eadē die anno reuoluto. quod stare non potest. cū cōstet eodem anno scilicȝ. xiiij. esse occisos ⁊ eadem die.

In quibus locis puniti fuerint petrus ⁊ paulus.

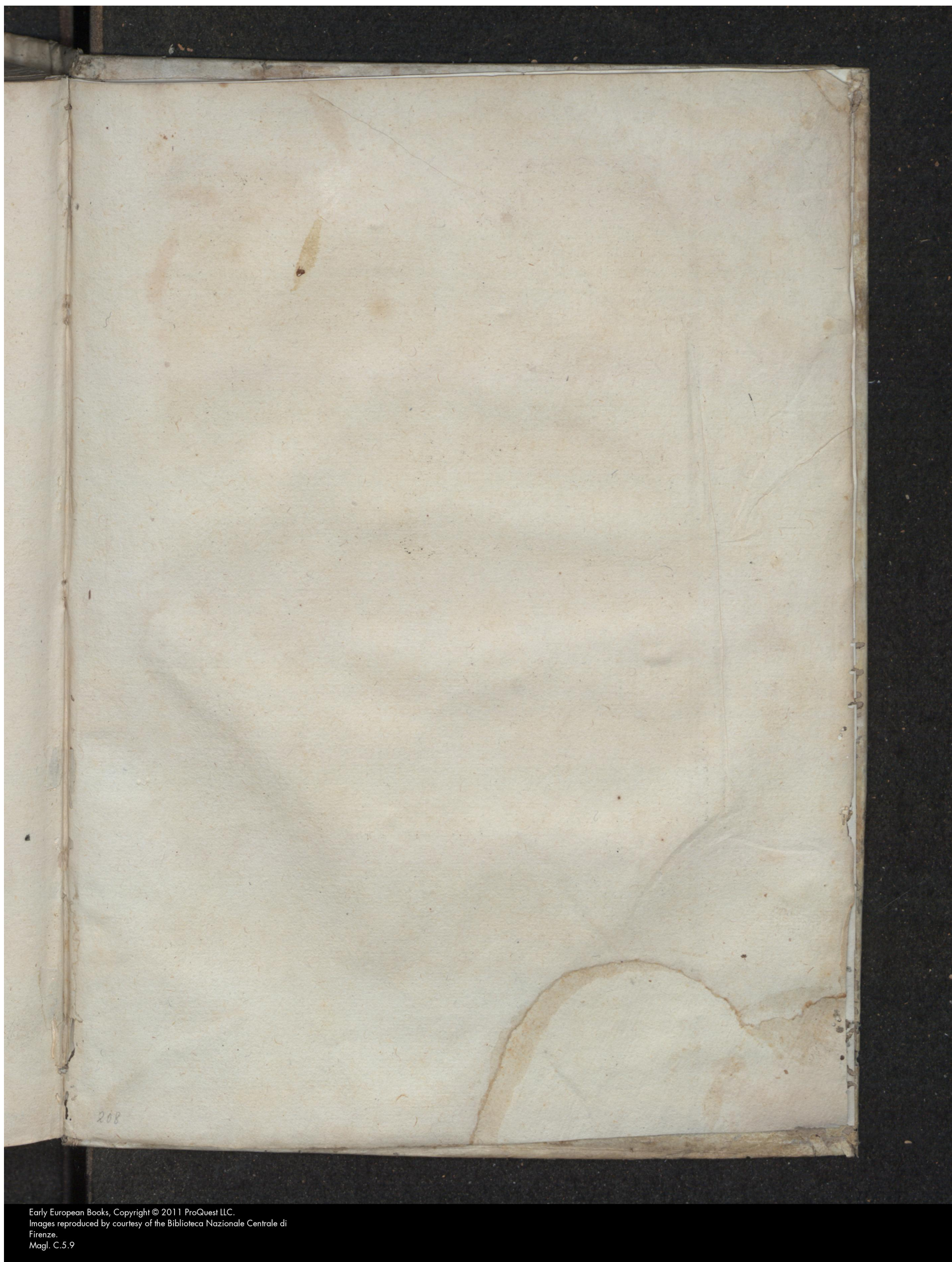
Capl'm. CXXVII.

Eloco autem vi

d dentur minus sentire quidam. qui putant in eodeȝ loco occisos. quia legitur. Gloriosi pricipes terre quomodo in vita sua dilexerunt se: ita ⁊ in morte non sunt separati. Potius tamen videtur paulus tanq̄ ciuis honorabiliori morte occisus. q: gladiatus ⁊ in cathacumbis versus occidentem Petrus xpo crucifixus in vaticano in vicū scȝ qui est extra ciuitatem vbi fiebant dolia. ⁊ ita paulus honorabiliori morte mortuꝰ est. quia gladiatus. Gladio enim perimebantur nobiles. et in loco magis honorabili. scilicet in cathacumbis.

Scholastica historia magistri Petri comestoris. Impssa argētine finit feliciter. Anno salutis nostre Millesimo quingentesimo xv. die mensis Julij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9

Esemplare completo, di cc. 208 con numerazione manoscritta (l'ultima c. è bianca), più una guardia in principio.

Dicembre 1921

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.9